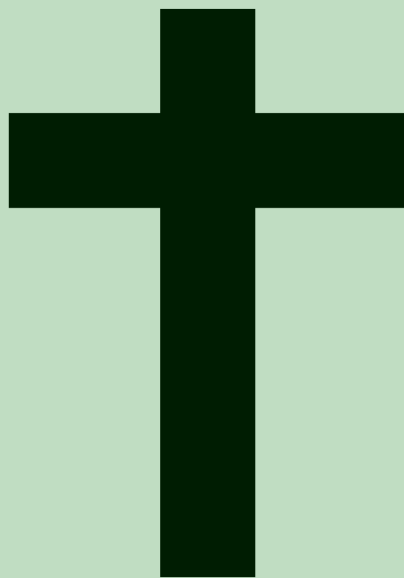

Tupanaarü Ore i Tóru Cori ya Ngechuchu ya

Cristuchiga

New Testament in Ticuna (PE:tca:Ticuna)

Tupanaarü Ore i Tóru Cori ya Ngechuchu ya Cristuchiga New Testament in Ticuna (PE:tca:Ticuna)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ticuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ticuna

tca

Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ticuna

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

9d5dc22a-30be-5d26-85a9-76047f4c89e6

Contents

MATEU	1
MARCU	78
LUCA	123
CUÁŮ	203
PURACŮGŮ	261
DUMACŮĀX	331
1 CORĪTIUCŮĀX	366
2 CORĪTIUCŮĀX	398
GÁRATAANECŮĀX	418
EPÉCHIUCŮĀX	430
PIRIPUCŮĀX	442
COROCHACŮĀX	450
1 TECHARÓNICACŮĀX	458
2 TECHARÓNICACŮĀX	465
1 TIMUTÉU	469
2 TIMUTÉU	478
TITU	484
FILEMŮŮ	488
EBRÉUGŮ	490
CHAŮTIÁGU	518
1 PEDRU	526
2 PEDRU	535
1 CUÁŮ	541
2 CUÁŮ	549
3 CUÁŮ	550
YUDA	552
APOCARÍCHIU	555

ORE I MEXÛ GA MATEU ÜMATÛXÛ

*Ngechuchu ya Cristu natanüwa ngóxü ga duïxügüchiga
(Lc 3.23-38)*

- ¹ Ñaã nixĩ ga yema nuxcümáxügüxü ga duïxügü ga Ngechuchu ya Cristu natanüwa ngóxü. Rü yematanüwa rü Dabí nixĩ ga wüxi, rü Abráü nixĩ ga to.
- ² Rü Abráü rü Ichaánatü nixĩ.
Rü nüma ga Ichaá rü Acóbunatü nixĩ.
Rü nüma ga Acóbo rü Yudánatü rü naëneëgünatü nixĩ.
- ³ Rü Yudá rü Fárenatü rü Záranatü nixĩ. Rü Támara iyixĩ ga norü mamá.
Rü nüma ga Fáre rü Eróñnatü nixĩ.
Rü nüma ga Eróñ rü Aráñnatü nixĩ.
- ⁴ Rü Aráñ rü Aminadánatü nixĩ.
Rü nüma ga Aminadá rü Nachóñnatü nixĩ.
Rü nüma ga Nachóñ rü Charmóñnatü nixĩ.
- ⁵ Rü Charmóñ rü Boónatü nixĩ, rü Raá iyixĩ ga naë.
Rü nüma ga Boó rü Obénatü nixĩ, rü nae rü Rux iyixĩ.
Rü nüma ga Obé rü Ichaxínatü nixĩ.
- ⁶ Rü nüma ga Ichaxí rü ãëxgacü ga Dabínatü nixĩ.
Rü nüma ga ãëxgacü ga Dabí rü Charomóñnatü nixĩ. Rü ngima ga Bechabé ga Uría namëxchirëx ixícü iyixĩ ga naë ga Charomóñ.
- ⁷ Rü Charomóñ rü Roboáñnatü nixĩ.
Rü nüma ga Roboáñ rü Abíanatü nixĩ.
Rü nüma ga Abía rü Achánatü nixĩ.
- ⁸ Rü Achá rü Yochapánatü nixĩ.
Rü Yochapá rü Yoráñnatü nixĩ.
Rü nüma ga Yoráñ rü Uchíanatü nixĩ.
- ⁹ Rü Uchía rü Yotáñnatü nixĩ.
Rü Yotáñ rü Acánatü nixĩ.
Rü nüma ga Acá rü Echequíanatü nixĩ.
- ¹⁰ Rü Echequía rü Manachénatü nixĩ.
Rü Manaché rü Amóñnatü nixĩ.
Rü nüma ga Amóñ rü Yochíanatü nixĩ.
- ¹¹ Rü Yochía rü Yeconíanatü rü naëneëgünatü nixĩ. Rü yexguma nixĩ ga Babiróniãcũãx ga churaragü Yudíugüxü íyauñxü rü Babiróniãñewa nagagüãxü.
- ¹² Rü yexguma Babiróniãwa Yudíugüxü nagagüguwena, rü Yeconía nane ga Charatíe nabu. Rü nüma ga Charatíe rü Chorobabénatü nixĩ
- ¹³ Rü Chorobabé rü Abiúnatü nixĩ.
Rü Abiú rü Eriaquíñnatü nixĩ.
Rü nüma ga Eriaquíñ rü Achónatü nixĩ.
- ¹⁴ Rü Achó rü Chadóxnatü nixĩ.
Rü Chadóx rü Aquíñnatü nixĩ.
Rü nüma ga Aquíñ rü Eriúnatü nixĩ.
- ¹⁵ Rü Eriú rü Ereachánatü nixĩ.
Rü Ereachá rü Matáñnatü nixĩ.
Rü nüma ga Matáñ rü Acóbunatü nixĩ.
- ¹⁶ Rü Acóbu rü Yúchenatü nixĩ. Rü nüma ga Yúche rü María ngíte nixĩ. Rü ngima ga María rü Ngechuchu ya Cristu naë iyixĩ. Rü guma Ngechuchuxü nixĩ ga naxunetaxü ga Tupana.

17 Rū yemaãcū Abráŭwa inaxügü ga yema duŭxügü rü 14 nixĩ ñuxmata Dabíwa nangu. Rū yemawena to ga 14 inaxügü ga Dabíwa rü ñuxmata Babiróniãcŭãx ga churaragü Yudíugŭxŭ íyauŭxguwa nangu. Rū yemawena to ga 14 inaxügü ga yexguma Yudíugŭxŭ ínayauŭxguwena rü ñuxmata Cristu buxguwa nangu.

*Ngechuchu ya Cristuarü buxchiga
(Lc 2.1-7)*

18 Rū ñaãcū nixĩ ga yexguma nabuxgu ga Ngechuchu. Rū naë ga María rü marü Yúchemaã ixãtechaŭ. Natürü naxŭpa ga nügüna na nangugŭxŭ rü marü Tupanaãe i Üünexŭãrŭ ínũãxŭ ixããcŭ.

19 Rū Yúche ga María ngĩtechaŭ ixĩcŭ rü wüxi ga mecŭ nixĩ. Rū yemacèx tama nanangoxèèchaŭ ga yema na naxããcŭxŭ ga María. Rū nagu narŭxĩnŭ ga bexmamare ngĩxŭ na ínatãxŭ.

20 Rū yexguma yemagu ínaxĩnüyane, rü wüxi ga daxŭcŭãx ga Tupanaãrŭ orearŭ ngeruŭ, rü nanegüwa naxcèx nangox rü namaã nidexa. Rū ñanagürŭ nüxŭ: —Pa Yúche Pa Dabítanŭxŭx, jtãxŭ i ngĩxŭ cuxoxŭ i María na ngĩmaã cuxãmaxŭ! Erü Tupanaãe i Üünexŭ ngĩxna ínũxŭgagu nixĩ i naxããcŭxŭ.

21 —Rü ngĩma tá ngĩxŭ nangëxma ya wüxi ya ngine, rü cuma rü tá Ngechuchugu cunaxüéga. Rü ngëma naega rü ‘maxëëruxŭ’ ñaxŭchiga nixĩ, erü nŭma tá norü pecadugüwa ínananguxŭxëe i norü duŭxügü —ñanagürŭ.

22 Rū guxŭma ga yema orearŭ ngeruŭ nüxŭ ixuxŭ rü nangupetü na yanguxŭcèx ga Cori ga Tupanaãrŭ ore ga nuxcŭmaŭxŭ ga norü orearŭ uruŭwa nüxŭ yaxuxŭ ga ñaxŭ:

23 “Rü tá tauemacŭ ngĩxŭ inayarütaxu i ngëma nge i taguma yatŭxŭ cuèxcŭ. Rü tá nayatü. Rü Emanue tá nixĩ i naega. Rü ngëma naega rü ‘Tupana tatanüwa nangu’, ñaxŭchiga nixĩ”,
ñanagürŭ.

24 Rū yexguma pewa nabèiãchigu ga Yúche, rü nanaxü ga yema Tupanaãrŭ orearŭ ngeruŭ ga daxŭcŭãx namaã nüxŭ ixuxŭ. Rü Maríamaã naxãmèx.

25 Natürü taguma ngĩxŭnèxŭ nacuèx ñuxmata nabu ga guma ngĩne. Rū Ngechuchugu nanaxüéga.

2

Ngechuchuxŭ ínayadaugü ga yatügü ga nüxŭ cuèxŭchigŭxŭ

1 Rū Ngechuchu rü Yudéanewa yexmane ga íãne ga Beréŭgu nabu ga yexguma Erode ãëxgacŭ ixĩxgu ga yema nachíũãnewa. Rū yexguma nixĩ ga íãne ga Yerucharéŭwa nangugŭxŭ ga ñuxre ga yatügü ga nüxŭ cuèxŭchigŭxŭ ga woramacuriwa ngúexŭ ga yaxŭwa ne íxŭ ga üèxcŭ ne ŭxŭwa.

2 Rū duŭxügüna nacagŭe, rü ñanagürügü: —¿Ngextá nixĩ i nangëxmaxŭ ya yima Yudíugŭarŭ ãëxgacŭ ya ngexwacèx bucŭ? Toma rü yéama tochiũãnewa nüxŭ tadau ya norü woramacuri rü ngëmacèx nŭma taxĩ na nüxŭ tayarücuèxŭŭgŭxŭcèx —ñanagürügü.

3 Rū yexguma yemachigaxŭ nacuèxgu ga ãëxgacŭ ga Erode rü poraãcŭ naxoegaãe. Rū guxŭma ga duŭxügü ga Yerucharéŭcŭãxgü rü ta naxoegaãëgü.

4 Rū yexguma ga ãëxgacŭ ga Erode rü naxcèx nangema ga guxŭma ga paigŭarŭ ãëxgacŭgü rü ngúexëèruŭgü ga ore ga mugüwa nguxëetaegŭxŭ. Rū nüxna naca, rü ñanagürŭ: —¿Ngexta nixĩ i nabuégaxŭ ya Cristu? —ñanagürŭ.

5 Rū nŭmagü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Nuã Yudéanewa ngëxmane ya íãne ya Beréŭgu tá nixĩ i nabuxŭ. Yerü nuxcŭmaŭcŭ ga Tupanaãrŭ orearŭ uruŭ rü nachiga nanaxümatü, rü ñanagürŭ ga yema ore:

6 “Rü Beréü ya ñãne ya Yudeaanewa ngëxmane, rü yima rü tama wüxi ya ngexnerüünemare ya ñãne nixĩ, erü nagu tá nabu i ngëma ãëxgacü i taxü i Cristu. Rü nüma tá nüxna nadau i guxüma i Tupanaärü duüxügü i Yudíugü”,

ñanagürü.

7 Rü yexguma ga ãëxgacü ga Erode rü bexma naxcèx naca ga yema yatügü ga nüxü cuèxüchigüxü ga yaxüwa ne ñxü. Rü nüxna naca ga tēxacü rü ngunexü na nangóxü ga noxri ga guma woramacuri.

8 Rü ñuxüchi ga Erode rü Beréüwa nanamugü ga yema yatügü. Rü ñanagürü nüxü: —¡Rü ngema pexĩ rü meã naxcèx peyadèux i ngëma buxü. Rü ngëxguma nüxü ipeyangauxgu rü chomaã nüxü pixu na choma rü ta ngema chaxüxücèx, na nüxü chayarücuèxüxücèx i ngëma buxü! —ñanagürü.

9 Rü yexguma yema orexü naxĩnüëguwena, rü inaxĩachi ga yema yatügü. Rü guma woramacuri ga noxri nüxü nadaugücü rü napèxegu nixüchigü rü ñuxmata guma bucü ga Ngechuchu íyexmaxüëtüwa nangu. Rü yéma nayachaxãchi.

10 Rü yexguma guma woramacurixü nadaugügu ga yema yatügü, rü poraãcü nataãëgü.

11 Rü nagu nichocu ga guma ñ ga nawa nayexmane, rü yexma nüxü nayangau ga guma bucü ngĩmaã ga naë ga María. Rü guma bucüpegu nacaxãpüxügü, rü nüxü nicuèxüügü. Rü ñuxüchi nayawãxna ga norü baúxacügü, rü õxchanana nanaxãmaregü ga uiru rü pumaragü ga yixichixü.

12 Rü yemawena, ga yexguma napeeyane ga yema yatügü, rü nanegüwa Tupana nayaxucüxëgü na tama Erodecèx nawoeguxücèx. Rü yemacèx to ga namagu nachüãñecèx nawoegu.

Equituanewa nabuxmü

13 Rü yexguma marü íyaxĩxguwena ga yema yatügü rü wüxi ga daxüçüãx ga Tupanaärü orearü ngeruü, rü nanegüwa Yúhecèx nangox, rü ñanagürü nüxü: —¡Nabèixãchi rü írüda! ¡Rü ínaxüxü namaã ya yima bucü rü naë rü Equituanewa naxü! ¡Rü ngema pengëxmagü ñuxmatáta choma cumaã nüxü chixu na ñuxgu tá cutaeguxü! Erü ãëxgacü i Erode rü yima bucücèx tá nadau na yamáãxücèx —ñanagürü nüxü.

14 Rü yexguma ga Yúche rü nabèixãchi rü ínarüda. Rü yexgumatama chütacü namaã inaxüãchi ga guma bucü ga Ngechuchu rü naë. Rü Equituanewa naxü.

15 Rü Equituanewa nayexmagü ñuxmata nayux ga ãëxgacü ga Erode. Rü yemaãcü nangupetü na yanguxücèx ga Tupanaärü ore ga nuxcümaücü ga norü orearü uruü nüxü ixuxü ga ñaxü:

“Naxcèx changema ya Chaune rü Equituanena chanataeguxëë”,
ñaxü ga yema ore.

Erode nanamu na tüxü nadèixücèx ga buxegü

16 Rü yexguma ãëxgacü ga Erode nüxü cuèxgu ga to ga namagu na nawoeguxü ga yema yatügü ga nüxü cuèxüchigüxü ga yaxüwa ne ñxü, rü poraãcü nanu. Rü Beréüwa nanamugü ga norü churaragü na guxü ga yema naãnewa tüxü nadèixücèx ga guxãma ga guxema buxegü ga iyatüxe ga yexwacèx buexe rü ñuxmata taxre ga taunecü tüxü yexmagüxewa nangu. Yerü yema yatügü ga yaxüwa ne ñxü rü marü nüxü nixugügü rü taxre ga taunecü nixü ga noxri na nangóxü ga guma woramacuri.

17 Rü yemaãcü ningu ga ore ga nuxcümaüxü ga Tupanaärü orearü uruü ga Yeremía ümatüxü ga ñaxü:

18 “Rü Ramáwa nüxũ taxĩnũê i wüxi i naga i poraãcü ngechaũgaãcüma auxexũ. Rü Raquera iyixĩ i ngĩxãcügücèx poraãcü auxcü. Rü taxuacüma ngĩxũ tataãxẽẽega, erü nayue i ngĩxãcügü”,

ñanagürü ga yema ore.

19 Natürü yexguma marü nayuxguwena ga ãëxgacü ga Erode, rü Equitanewa rü wüxi ga daxũcüãx ga Tupanaãrü orearü ngeruũ rü nanegüwa Yúchecèx nangox. Rü ñanagürü nüxũ:

20 —Pa Yúchex, ¡írüda, rü pechiũñecèx namaã pewoegu ya yima bucü ya Ngechuchu! Erü marü nayue i ngema duũxũgü ya yima bucüxũ imèxgüchaxũxũ —ñanagürü.

21 Rü yexguma ga Yúche rü Ínarüda rü nachiũñecèx namaã nataegu ga guma bucü rü naë.

22 Natürü yexguma Yúche nüxũ cuáchigagu na Aqueránu ãëxgacüxũ ingucuchixũ nanatü ga Erodechicüü ga Yudéaanewa, rü namuũ ga Yúche ga yéma na naxũxũ. Yerü wüxi ga daxũcüãx ga Tupanaãrü orearü ngeruũ nanegüwa nanaxucüxè na tama yéma Yudéaanewa na naxũxũcèx. Rü yemacèx Gariréaanewa naxũ.

23 Rü yexguma Gariréaanewa nangugügu, rü ìãne ga Nacharétuwa naxĩ, rü yexma naxãchiũgü. Rü yemaãcü nangupetü na yanguxũcèx ga yema ore ga nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü nüxũ ixugüxũ ga ñaxũ:

“Ngechuchu ya Cristu rü Nacharétucüãxmaã tá nanaxugü”,

ñaxũ.

3

Cuáũ ga baiũxẽẽruũ nüxũ nixu ga Tupanaãrü ore ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Cu 1.19-28)

1-2 Rü yexguma Nacharétuwa nayexmagu ga Ngechuchu, rü Cuáũ ga baiũxẽẽruũ inanaxügu ga Tupanaãrü orexũ na yaxuxũ ga Yudéaanewa ga dauxchitawa ngextá taxúema íxãpataxũwa. Rü duũxũgümaã nüxũ nixu rü ñanagürü: —¡Nüxũ perüxoe i pecüma i chixexũ! Erü marü ningaica na perü ãëxgacü na yĩxũ ya Tupana —ñanagürü.

3 Rü guma Cuáũ ga baiũxẽẽruũchiga nixĩ ga naxümatüãxũ ga nuxcümaũcü ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Ichaxía ga yexguma ñaxgu:

“Rü dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxũwa tá nangëxma i wüxi i duũxũ i ngema tagaãcü ñaxũ: ‘¡Pegü pemexẽẽx naxcèx ya Cori! ¡Rü naxcèx ipeyanawëxãchixẽẽx i perü maxũ!’ ”

ñaxũ.

4 Rü naxchiru ga Cuáũ rü cameyutèxanaxcèx nixĩ, rü norü goyexũ rü naxchèxmünaxcèx nixĩ. Rü beruremaã rü munümaã naxãwemü.

5 Rü yéma Cuáũxütawa inayarüxĩnügüxũ ga duũxũgü ga Yerucharéücüãx, rü duũxũgü ga guxũ ga Yudéaanewa ne íxũ, rü duũxũgü ga natü ga Yudáũrũ ngaicamagu áchiũgüxũ.

6 Rü guxema duũxègü ga nüxũ ixugüexe ga tümaãrü pecadugü, rü Cuáũ rü tüxũ ínabaiũxèẽ ga natü ga Yudáũwa.

7 Natürü yexguma Cuáũ nüxũ dèuxgu ga naxütawa na nangugüxũ ga muxüma ga ãëxgacügü ga Parichéugü rü Chaduchéugü na ínabaiũxèẽãxüçèx, rü Cuáũ ñanagürü nüxũ: —Pa Æxtapearü Duũxũgüx, ¿rü texé pemaã nüxũ tixu na naxchaxwa pibuxmüxüçèx i ngéma Tupanaãrü poxcu i ãücümãxũ i marü ingaicaxũ?

8 —¡Rü penaxwèxe na Tupana naxwèxexüâcüma pemaxëxü na ngëmaâcü guxüma i duüxügü nüxü nadaugüxcèx na aixcüma marü nüxü perüxoexü i ngëma pecüma i chixexü!

9 —Erü Tupanapëxewa rü taxuwama name na pegü pixuxü na Abráütanüxü i Yudíugü pixígüxü erü tama ngëmacèx nixí ya Tupana i duüxügüxü nayaxuxü. Rü pemaã nüxü chixu rü ngëxguma Tupana naxwèxegu, rü tama nüxü naguxcha na daa nutawa Abráütanüxü nanguxüxëxü.

10 —Rü Tupanaãrü yuema rü marü ímemare na nadaxüxcèx i ngëma nanetügü i tama mexü. Rü guxüma i nanetügü i chixearü õõxü rü tá nadaxü, rü ñuxüchi tá ínagu —ñanagürü.

11 Rü ñanagürü ta ga Cuáü: —Choma rü aixcüma dexáwamare pexü íchabaiüxëë na togü i duüxügü nüxü cuáxcèx na aixcüma marü nüxü perüxoexü i pecüma i chixexü. Natürü choweama tá ínangu i to i Tupanaãrü orearü uruü. Rü nüma tá pexütawa nanamu i Tupanaãë i üünexü na naporaexëëxü i ngëma Tupanawe rüixü, rü nüma tá nanapoxcue i ngëma Tupanaxü oexü. Erü nüma rü poraãcü choxü narüyexera na äëxgacü yíixü. Rü choma rü napëxewa rü taxuwama chame rü bai i norü chapatuarü ngewaxüra chame.

12 —Rü nüma rü marü ínamemare na ñoma i naãnewa yadexechiãxcèx i norü duüxügü ñoma wüxi i yatü trigu naätüna idexechixürü. Rü ngëmaâcü tá nayadexechi i ngëma noxrü ixígüxü na naxütawa nangëxmagüxcèx, natürü ngëma tama noxrü ixígüxü rü tá ínanagu nawa ya yima üxü ya taguma ixoxüne —ñanagürü ga Cuáü.

Ngechuchuarü baiechiga (Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

13 Rü yexguma nixí ga Gariréaanewa ne naxüxü ga Ngechuchu. Rü Cuáüxütawa nanguxü ga Yudáü ga natüwa, na Cuáü ínabaixëëxcèx.

14 Rü noxri rü tama Ngechuchuxü ínabaixëëchaü ga Cuáü. Rü ñanagürü nüxü: —Choxü waxi nixí i namexü na ícubaixëëxü. ¿Rü ñuxäcü i cuma i chauxütawa cuxüxü na choma cuxü íchabaixëëxcèx? —ñanagürü.

15 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Name nixí i choxü ícubaixëë i ñuxmax. Erü name nixí i tanaxü i guxüma i ngëma Tupana tüxü muxü —ñanagürü. Rü yexguma ga Cuáü rü: —Ngü —ñanagürü.

16 Rü yexguma marü Cuáü Ngechuchuxü íbaixëëguwena, rü dexáwa ínaxüächigu ga Ngechuchu. Rü yexgumatama niwãxna ga daxüguxü ga naãne, rü Ngechuchu nüxü nadau ga Tupanaãë i Üünexü ga wüxi ga muxtucurüü na inagoxü rü nüxna na nanguxü.

17 Rü dauxüwa inanaxü ga wüxi ga naga ga ñaxü: —Daa nixí ya Chaune ya nüxü changechaüxüchicü, rü poraãcü namaã chataãëxüchicü —ñaxü.

4

Ngechuchuxü naxü ga Chataná (Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

1 Rü yemawena rü Tupanaãë i Üünexü rü wüxi ga nachica ga ngextá taxüema íxãpataxüwa Ngechuchuxü naga na yéma Chataná nüxü üxüxcèx.

2 Rü taguma nachibü ga 40 ga ngunexü rü 40 ga chütaxü. Rü yemawena rü nataiya.

3 Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü Ngechuchuxütawa nangu, na nüxü naxüxcèx. Rü ñanagürü nüxü: —Ega aixcüma Tupana Nane quixígu, ¡rü daa nutagüxü namu na pãüxü nanguxüxcèx! —ñanagürü ga Chataná.

4 Natürü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Tupanaãrü ore i ümatüxü rü ñanagürü:

“Tãútáma pãũxĩca nanamaxẽxẽẽ i duũxũgũ, natürü guxũma i ore i Tupana nüxũ ixuxũ nixĩ i duũxũgũxũ maxẽxẽẽxũ”, ñanagürü.

⁵ Rũ yexguma ga ngoxo ga Chataná rü guma ñãne ga üünene ga Yerucharéŵa nanaga. Rũ tupauca ga taxũnetapẽxegu nanamunagü.

⁶ Rũ ñanagürü nüxũ: —Ega aixcũma Tupana Nane quixĩgu, ¡rũ nuã cugũ rütáe! Erü Tupanaãrũ ore i ümatũxũwa rü ñanagürü:

“Tupana tá nanamu i norü orearü ngeruũgũ i daxũcũãx na cuxna nadaugũxũcèx. Rũ naxmẽxmaã tá cuxũ niyauxgũ na tama tacü rü nutagu cunguxũcèx”,

ñanagürü.

⁷ Rũ Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Rũ Tupanaãrũ ore i ümatũxũ rü ñanagürü ta:

“¡Tama name i nüxũ na cuxũxũ ya Cori ya curü Tupana!”

ñanagürü.

⁸ Rũ yexguma wenaxãrũ ga ngoxo ga Chataná rü wüxi ga mèxpũne ga máxpũxũchinetapẽxewa nanaga. Rũ yéma Ngechuchuxũ nanawẽx ga guxũma ga nachiuãnegü na ñuxãcü yamexẽchixũ.

⁹ Rũ Chataná rü ñanagürü nüxũ: —Choma chi cuxna chanaxã i guxũma i ñãã cuxũ chawéxũ i ngẽxguma chi chopẽxegu cucaxãpũxũgu rü choxũ quicuèxũũgu —ñanagürü.

¹⁰ Rũ yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Choxna ixũgachi, Pa Chataná! Erü Tupanaãrũ ore i ümatũxũ rü ñanagürü:

“¡Nüxũ icuèxũũ ya Cori ya curü Tupana, rü yimaãxũĩcatama napuracü!”

ñanagürü.

¹¹ Rũ yexguma ga ngoxo ga Chataná rü Ngechuchuna nixũgachi. Rũ Ngechuchuxũtawana nangugũ ga daxũcũãx ga Tupanaãrũ orearü ngeruũgũ. Rũ Ngechuchuxũ narüngũxẽẽgũ rü nüxna nadaugü.

Ngechuchu rü inanaxũgũ ga norü puracü ga Gariréaanewa

(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² Rũ yexguma Ngechuchu nüxũ ñũgu ga na napoxcuxũ ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũ, rü Gariréaanewa naxũ.

¹³ Natürü tama ñãne ga Nacharétugu narũxãũx, rü ñãne ga Capernáũwa naxũ na yexma yaxãchiũxũcèx. Rũ guma ñãne rü naxtaxa ga Gariréacutüwa nayexma ga Chaburãũtanũxũ rü Netarítanũxũ ga duũxũgũ ixãchiũgũxũwa.

¹⁴ Rũ yema nangupetü na yanguxũcèx ga ore ga nuxcũmaũcü ga Tupanaãrũ orearü uruũ ga Ichaxía ümatũxũ ga ñaxũ:

¹⁵⁻¹⁶ “Rũ duũxũgũcèx tá nangox i wüxi i ngóonexẽẽruũ i Chaburãũãrũ naãnewa, rü Netaríarũ naãnewa, rü Yudáũãrũ tocutüwa rü ngẽma nama i taxtũcutüwa nadaxũwa, rü Gariréaanewa i ngextá duũxũgũ i tama Yudũgũ ixĩgũxũ ixãchiũgũxũwa. Rũ ngẽmaãcü i ngẽma duũxũgũ ga noxri eãnexũwa yexmagũxũ, rü tá nüxũ nadaugü i wüxi i taxũ i ngóonexẽẽruũ. Rũ ngẽma duũxũgũ ga noxri yutũũwa yexmagũxũ rü tá nüxũ nabaxi i ngẽma ngóonexẽẽruũ”,

ñanagürü ga yema Ichaxíaarũ ore.

¹⁷ Rũ yexgumaũcüü nixĩ ga inaxũgũãxũ ga Ngechuchu ga nüxũ na yaxuchi-gaxũ ga norü ore ga ñaxũ: —¡Nüxũ perũxoe i pecũma i chixexũ! Erü marü ningaica na perü ãẽxgacü na yĩxũ ya Tupana —ñaxũ.

Ngechuchu rü naxcèx naca ga ãgũmũcü ga pũchaetanũxũ

(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Rû yexguma naxtaxa ga Gariréaanacügu yaxûxgu ga Ngechuchu, rû yéma nüxû nadau ga taxre ga yatü ga nügüeneëgü ixîgüxû. Rû wüxi rû Chimáü ga Pedrugu äegaxû nixî. Rû to rû Aüdrégu äegaxû nixî. Rû nümagü rû ínapüchaegü, yerü woetama püchaetanüxû nixîgü.

19 Rû yexguma ga Ngechuchu rû ñanagürü nüxû: —¡Chowe perüxî! Rû chorü puracüwa tá pexü chamugü na chauxütawa penagagüxücèx i duüxügü — ñanagürü.

20 Rû yexgumatama ga yema taxre, rû yéma nanatèxgü ga norü püchagü. Rû Ngechuchuwe narüxî.

21 Rû yéamaxüra naxü ga Ngechuchu, rû yéma nüxû nadau ga to ga taxre ga nügüeneëgü. Rû Acobu nixî ga wüxi, rû Cuáü nixî ga to. Rû Zebedéu nanegü nixî ga nümagü. Rû nanatümaã wüxi ga nguewa nayexmagü. Rû yéma ínanangáitagü ga norü püchagü. Rû Ngechuchu naxcèx naca.

22 Rû yexgumatama yéma nguewa tüxü natèxgü ga nanatü. Rû Ngechuchuwe narüxî.

Ngechuchu nanangüexëë ga muxüma ga duüxügü

(Lc 6.17-19)

23 Rû guxü ga Gariréaanegu nixügüchigü ga Ngechuchu. Rû wüxichigü ga íãnewa, rû duüxügüarü ngutaquëxepataüwa ninguxëëtaechigü. Rû duüxügümaã nüxü nixuchiga ga ore ga mexü na ñuxácü äëxgacü yîxü ya Tupana. Rû guxüma ga duüxügü ga yema idaaweexü rû nanameëxëë ga woo nañuxraüxü ga norü ðaawe nüxü yexmaxü, rû naxcèx nitaanegü.

24 Rû Ngechuchuxü nacuáchigagü ga guxüma ga duüxügü ga Chíríaanecüãx. Rû naxütawa nanagagü ga nagúxüraüxü ga daxweanemaã idaaweexü. Rû yematanüwa nayexma ga duüxügü ga ngüanemaã idaaweexü, rû duüxügü ga poraácü naxünewa nangúxü, rû duüxügü ga ngoxo nawa yexmaxü, rû duüxügü ga óxwaãxgüxü, rû duüxügü ga nawãixächigüxü. Rû Ngechuchu nanameëxëë ga guxüma ga yema.

25 Rû Ngechuchuwe narüxî ga muxüma ga duüxügü ga Gariréaanecüãx, rû Decaporíchiuanecüãx rû Yerucharéücüãx, rû Yudéaanecüãx, rû natü ga Yudáüärü tocutücüãx.

5

Ngechuchu rû mëxpünewa nüxü nixu ga Tupanaärü ore

1 Rû yexguma Ngechuchu nüxü deüxgu ga yema muxüma ga duüxügü, rû wüxi ga mëxpünewa ínaxüãchi namaã ga norü ngüexügü. Rû yéma narüto, rû norü ngüexügü nüxü ínachomaëguãchi.

Yíxema taãëgüxechiga

(Lc 6.20-23)

2 Rû inanaxügü ga Ngechuchu ga na nangüexëëãxü, rû ñanagürü:

3 —Tataãëgü ya yíxema nüxü icuèxächitanüxë i tümaärü pecadu rû nüxü rüxoexe. Erü tümacèx nixî i ngema daxügüxü i naane i Tupana äëxgacü íxüüwa.

4 —Tataãëgü ya yíxema ngechaügüxe, erü Tupana tá tüxü nataãëxëë.

5 —Tataãëgü ya yíxema tama tügü icuèxüxügüxe, erü tá tanayauxgü i ñoma i naãne i Tupana tümamaã ixunetaxü.

6 —Tataãëgü ya yíxema poraácü tüxü nangúchaüxë na Tupanapëxewa meã tamaxëxü, erü Tupana tá tüxna nanaxã i ngëma maxü i mexü i naxcèx tadaugüxü.

7 —Tataãëgü ya yíxema togü i duüxügü tüxü ngechaütümüügüxe, erü tümagü rû tá ta Tupanaãxü tangechaütümüügü.

8 –Tataãëgü ya yíxema tama chixexügu rüxĩnüëxë i tümaãëwa, erü yíxemagü tá tixĩgü ya Tupanaxü daugüxe.

9 –Tataãëgü ya yíxema togüaru chogüruü ixĩgüxe, erü Tupana rü nanegümaã tá tüxü naxu.

10 –Tataãëgü ya yíxema togü i duüxügu tümachi aiexe naxcèx na Tupana naxwèxexüãcüma meã tamaxëxü. Erü tümacèx nixĩ i ngema daxüguxü i naane i Tupana ãëxgacü íxĩxüwa.

11 –Petaãëgü i pema ega duüxügu tacü pemaã ixugüegu, rü chixri pemaã namaxëgu, rü chaugagu doramaã poraãcü chixri pechiga yad exagügu.

12 –¡Rü petaãëgüama rü tama pexoegaãëgü! Erü daxüguxü i naãnewa tá penayauxgü i wüxi i perü ãmare i mexëchixü. Rü ngëma ñuxma pexü ngupetüxüruü nixĩ ga nüxü nangupetüxü ga nuxcümaügüxü ga Tupanaãrü orearü uruügü, yerü ga duüxügu rü naxchi rü ta naxaie.

*Yucürarüü rü omürüü pixĩgü i ñoma i naãnewa
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)*

13 –Pema rü ñoma yucürarüü pixĩgü i ñoma i naãnewa. Erü yima yucüra rü õna na namexëëxüruü, rü ngëxgumarüü ta i pema rü ñoma i naãnecüãx i duüxügüaru mexëëruü pixĩgü. Natürü ngëxguma chi nangeacagu ya yucüra, ¿rü tacüwa chi i namexü i ngëxgumax? Rü dücax, rü taxuwama name, rü ítanatëxmare, rü ngema duüxügu nawa nangagü.

14 –Pema rü ñoma i naãnecüãxãrü ngóonexëëruü pixĩgü. Rü wüxi ya ñãne ya wüxi ya mëxpünewa ngëxmane, rü taxuacüma inicux.

15 –Rü taxúema wüxi i omüwa tanangixichi na wüxi i caichãütüügu na tayaxücuchixüçèx. Natürü wüxi i omüwa tanangixichi na norü üchicaügu tanaxünagüxüçèx, na ngema tüxü nabaxixüçèx ya guxãma ya yíxema yima ñwa ngëxmagüxe.

16 –Rü name nixĩ i duüxügüpëxewa na meã pemaxëxü. Erü ngëmaãcü i pema rü omügürüü tá pinaigü. Rü ngëmaãcü duüxügu tá nüxü nadaugü i ngëma mexü i pexüxü, rü tá nüxü nicuëxüügü ya Penatü ya daxüwa ngëxmacü.

Ngechuchu nanangüexëë ga mugüchiga

17 –Tama name i nagu perüxĩnüë na núma chaxüxü na ichayanaxoxëëxüçèx i Tupanaãrü mugü ga Moíché ümatüxü, rü yema ore ga nuxcümaügüxü ga Tupanaãrü orearü uruügü namaã nguxëëtaegüxü. Natürü núma chaxü na meã chayanguxëëxüçèx i ngëma mugü, rü tama na ichayanaxoxëëxüçèx.

18 –Rü aixcüma pemaã nüxü chixu, rü ñuxma na tama nangupetüxü i daxüguxü i naane rü ñoma i naãne rü taxucürüwa naxüchicüxü i ngëma mugü, rü bai i írarüwa ñuxmatáta yangu i guxüma i ngema mugü nüxü nixuxü.

19 –Rü ngëmacèx ya yíxema tama naga ñnüxë i ngëma mugü, rü woo i tacü i íraxü i ngëma nüxü yaxuxü rü duüxügüxü tangüexëëxgu na nümagü rü ta tama naga naxĩnüëxüçèx, rü yíxema rü tá guxüãrü yexera wixweama tatèx i Tupana ãëxgacü íxĩxüwa. Natürü yíxema naga ñnüxë i Tupanaãrü mugü rü duüxügüxü ngüexëëxë na tümagü rü ta naga taxĩnüëxüçèx, rü guxüpëxewa tá taxü i Tupana ãëxgacü íxĩxüwa.

20 –Rü pemaã nüxü chixu, rü ngëxguma tama Parichéugü rü ngüexëëruügü i ore i mugüwa nguxëëtaegüxüãrü yexera meã pemaxëgu, rü tagutáma Tupana íngexmaxüwa pichocu.

*Ngechuchu nanangüexëë na tama namexü na texé tümaëneëmaã na nuxü
(Lc 12.57-59)*

21 —Pema rü marü nüxü pexĩnüë ga Moĩchéarü ore ga nuxcümaügüxü ga duüxügümaã nüxü yaxuxü ga ñaxü:

“¡Tãxü i pemaëtagüxü! Erü texé yamáëtaxe rü tá tapoxcu”,

ñaxü.

22 —Natürü choma rü pemaã nüxü chixu rü texé ya tümaëneëmaã nuxë, rü tá tapoxcu. Rü texé ya tacü tümaëneëmaã ixugüxe, rü ãëxgacügüpëxewa tá tüxü nagagü na tüxü napoxcuxüçèx. Rü texé ya tümaëneëxü ngoxo wogüxe, rü ãücümaxüwa tangëxma, erü ngürüãchi tá tapoxcu nagu ya yima üxü ya ngoxo nagu poxcuene.

23-24 —Rü ngëxguma tupaucawa Tupanana cunaxãxgu i curü dïëru, rü ngëma nüxna cucuëxãchigu na tacüçèx cumaã nanuxü i cueneë, ¡rü ngëxma tupaucagutama naxü i ngëma curü ãmare i Tupanana cuxãxchaüxü! ¡Rü cueneëxütawa naxü, rü namaã yamexëëxïra i ngëma cuxchi na naxaixü! Rü ngëmawena rü marü name i tupaucacèx cutaegu na Tupanana cuyaxãmarexüçèx i curü dïëru.

25 —Rü ngëxguma chi wüxie wüxi i ngetanüçèx cuxü íxuaxügu, rü ãëxgacüxütawa cuxü tagaxgu, rü name nixï i namawatama tüxü curüngüxmüxëë na tama ãëxgacüpëxewa cuxü tagaxüçèx. Erü wüxicana na ãëxgacüxütawa cunguxü, rü ãëxgacü tá purichíagüna cuxü namu na cuxü napoxcuxüçèx.

26 —Rü aixcüma cumaã nüxü chixu rü tãütáma ngëma poxcupataüwa ícunguxuchi ñuxmatáta ngïxü cuxütanü i guxcü i ngëma dïëru i nüxü ngïxü cungetanüçü. Rü name nixï i paxa Tupanana peca na pexü nüxü nangechaüxüçèx i perü pecadugü na tama pexü napoxcuexüçèx.

Ngechuchu namaã nangúexëëtae na tama namexü na wüxi i ngëmaã chixexügu rüxñüxü

27 —Pema marü nüxü pexĩnüë ga Tupanaãrü mu ga Moĩché nuxcüma nüxü ixuxü ga ñaxü:

“¡Tama name i naï i ngëmaã na icupexü!”

ñaxü.

28 —Natürü choma rü pemaã nüxü chixu, rü yíxema texé ya wüxi i ngexü dawenüxë rü tüxü nangúchaüxë na ngïmaã itapexü, rü Tupanapëxewa rü marü chixexü ngïmaã taxü i tümaãëwa.

29 —Rü ngëxguma chi yima curü tügünexëtü pecadu cuxü üxëëgu rü ¡noxtacüma nayaxu rü yaxügu naña! Erü narümemaë nixï na yima cuxetüxicatama iyarütaxuxü na tama guxü i cuxune iyarütaxuxüçèx nagu ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene.

30 —Rü ngëxguma chi yima curü tügünemëxë pecadu cuxü üxëëgu, rü name nixï i noxtacüma ícunadae rü yaxügu cuyaña. Erü narümemaë nixï na yima cuxmëxïcatama iyarütaxuxü na tama guxü i cuxune iyarütaxuxüçèx nagu ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene. Rü ngëmaãcü ega woo pexü naguxchagu rü name nixï i nüxna pixïgachi i guxüma i chixexü i nagu piyixchaüxü —ñanagürü.

Ngechuchu namaã nangúexëëtae na tama namexü na texé tümamëxü ítáxü (Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Moĩché rü üpa nüxü nixu rü yíxema tümamëxü ítáxe, rü tanaxwëxe i ngïxna tanaxã i wüxi i popera i nawa nüxü tixuxü na marü ngïxü ítatáxü.

32 —Natürü choma rü pemaã nüxü chixu, rü ngëxguma wüxi ya yatü naxmëxü ítëxgu, rü chi tama naï ya yatümaã nangëãëxügagu yixïgu, rü ãücümaxüwa ngïxü tangëxmaxëë erü ngëmaãcü ngürüãchi pecadu ixü. Rü

yíxema ngĩmaã ãmaxẽ i wüxi i nge i marü ngĩte ngĩxũ ítèxcü, rü tüma rü ta pecadu taxü.

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae ga unetachiga

³³ Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Pema rü marü nüxũ pexĩnüẽ ga Moĩchearü ore ga nuxcũmaũgũxũ ga duũxũgũmaã nüxũ yaxuxũ ga ñaxũ:

“Ngẽxguma Tupanaegagu texémaã tacüçèx icuxunetagu, rü name nixĩ i cuyan-guxẽẽ i ngẽma curü uneta”,

ñaxũ.

³⁴ —Natürü choma rü pemaã nüxũ chixu rü tama name i texéegagu rü êxna tacüegagu wüxi i duũxũmaã ipexuneta. Rü tama name i daxũguxũ i naãneegagu ipexuneta, erü ngẽma narüto ya Tupana.

³⁵ —Rü tama name i ñoma i naãneegagu ipexuneta, erü Tupanaãrü cuaix-cutüchica nixĩ. Rü tama name i Yerucharéüegagu ipexuneta, erü Tupana ya guxũãrü ãẽxgacüarü ñane nixĩ.

³⁶ —Rü tama name i cugüegagu icuxuneta, erü woo wüxitama i cuyae rü taxucürüwa cunaxüchicüü na nachóxüçèx rü êxna nawaxüxüçèx.

³⁷ —Rü ngẽmacèx rü ngẽxguma icuxunetagu rü narümemae nixĩ i: —Ngũ, tá chanaxü —ñaperügü, rü êxna: —Tãütáma chanaxü —ñaperügü. Erü guxũma i to i ore i namaã icuxunetaxũ, rü ngoxo i Chatanáwa ne üxũ nixĩ.

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae na ñuxãcü namexũ na namaã ichopetüxũ i ngẽma duũxũgü i chixri tamaã maxẽxũ

³⁸ Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Pema rü marü nüxũ pexĩnüẽ ga Tupanaãrü mu ga Moĩché nuxcũma nüxũ ixuxũ ga ñaxũ:

“Ngẽxguma texé wüxi i duũxũxũ icháixetüxẽẽgu, rü tümaxëtümaãtama tayangutanüxẽẽ. Rü texé wüxi i duũxũxũ ibüepütagu, rü tümapütamaãtama tayangutanüxẽẽ”,

ñaxũ.

³⁹ —Natürü choma rü pemaã nüxũ chixu rü tama name i pegütama ípepoxũ nüxna i duũxũ i chixecũmaxũ. Rü ngẽxguma texé cuxũ pechiwegu, rü marü name i curü tochiwe rü ta icunaxã na ngẽma rü ta cuxũ tapechiwexüçèx rü tama name na cuxütanüxũ.

⁴⁰ —Rü ngẽxguma texé cuxũ íyaxuaxũgu rü cuxna tayapuchaxũgu i curü daxũ, rü name nixĩ i curü gáuxũchiru rü ta noxtacũma tüxna cunaxã.

⁴¹ —Rü ngẽxguma texé cuxũ muxgu na wüxi i kilómetrugu tacü tüxũ quingexüçèx, rü name nixĩ i taxre i kilómetrugu tüxũ cuyange.

⁴² —Rü ngẽxguma texé curü ngẽmaxüçèx cuxna caxgu, rü name nixĩ i tüxna cunaxã. Rü tama name na namaã cuxaüxũ i curü ngẽmaxũgü ega texé paxaãchi cuxna naxcèx caxgu.

Name nixĩ i nüxũ tangechaũ i ngẽma tamaã rüuwanügüxũ

⁴³ Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Pema rü marü nüxũ pexĩnüẽ ga Tupanaãrü mu ga Moĩché nuxcũma nüxũ ixuxũ ga ñaxũ:

“¡Nüxũ nangechaũ i cumücü, rü naxchi naxai i curü uwanü!”

ñaxũ.

⁴⁴ —Natürü i choma rü pemaã nüxũ chixu rü: —¡Nüxũ pengechaũ i perü uwanügü! ¡Rü naxcèx peyumüxẽ i ngẽma duũxũgü i chixexũmaa pewe ingexütanüxũ!

⁴⁵ —Rü ngẽxguma ngẽmaãcü pemaxẽgu rü aixcũma Penatü ya daxũgucü nanegü tá pixĩgü. Erü nüma rü inanabáixẽẽ ya üèxcü naxcèx i mexũ i duũxũgü rü chixexũ i duũxũgü. Rü nanapuxẽẽ naxcèx i duũxũgü i meã maxẽxũ rü duũxũgü i chixri maxẽxũ.

46 –Rü ngëxguma chi ngëma duüxügü i pexü ngechaügüxüxüxĩcatama pengechaügügu, ¿rü tacü rü ãmare tá Tupanaxütawa peyauxgü naxcèx i ngëma? Erü ngëma yatügü i Dumaãrü ãëxgacücèx dīeru ngĩxü ideetanüxüwa puracüexü rü ngëxgumarüü nanaxügü.

47 –Rü ngëxguma chi peeneëgüxüxĩcatama perümoxëgu, rü guxü i duüxügürütama pixīgü. Erü woo ngëma duüxügü i tama Tupanaxü cuëxgüxü, rü ngëxgumarüütama nanaxügü.

48 –Rü ngëmacèx penaxwae na aixcüma namexü i perü maxü naxruxü ya Penatü ya Tupana ya aixcüma mearü maxüãcü.

6

Ngechuchu rü norü ngúetanüxüxü nangúexëë na ñuxãcü mexü naxügüxü

1 Rü ngëxguma tacü rü mexü pexüxchaügu, rü name nixĩ i pexuãë na tama duüxügüpëxewa penaxüxü i ngëma na duüxügü pexü dauxücèx rü pexü yacuëxüügüxücèx. Erü ngëxguma duüxügü pexü icuëxüügüxücèx mexü pexüxgu, rü Penatü ya daxügucü rü tãütáma ãmare pexna naxã.

2 –Rü ngëmacèx ngëxguma texéxü curüngüxëëchaügu, rü name nixĩ i tama poraãcü nüxü quixuchiga i ngëma. Rü tama name i ngëma duüxügü i togüpëxewa meã maxënetaxürüü na quiixü. Erü nümagü rü norü me nixĩ i ngutaquëxepataügüwa rü ítamügüwa nüxü nixuchiga ega tacü rü mexü naxügügu. Rü ngëmaãcü nanaxügü na togü meã nachiga ídexagüxücèx. Natürü choma rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü ngëma na duüxügü nüxü icuëxüügüxü nixĩ i norü ãmare, rü tãütáma nanayauxgü i to i ãmare i Tupanaxütawa.

3-4 –Natürü i cuma rü ngëxguma tacü tüxna cuxãxgu ya yíxema ngearü ngëmaxüãxgüxe, rü name nixĩ i taxúema cuxü dauãcüma na cunaxüxü i ngëma. Rü woo cumücüxüchi rü tama name i nüxü na nacuáxü i ngëma. Rü Cunatü ya daxügucü ya nüxü daucü i ngëma cuxicatama cuxüxü, rü tá cuxna nanaxã i curü ãmare.

Ngechuchu nanangúexëë ga yumüxëchiga

(Lc 11.2-4)

5 –Rü ngëxguma peyumüxëgügu, rü tama name i ngëma duüxügü i togüpëxewa meã maxënetaxürüü pixīgü. Erü nümagü rü ngëxguma nayumüxëgügu, rü norü me nixĩ na chiãcü nayumüxëgüxü i ngutaquëxepataügüwa rü ítamügüwa na duüxügü nüxü na daugüxücèx. Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü ngëma na duüxügü nüxü daugüxüxĩcatama nixĩ i norü ãmare.

6 –Natürü ngëxguma cuyumüxëgu, rü name nixĩ i curü ucapugu cuxücu, rü cunawãxta i curü ñãx, rü ngëma cuyumüxë namaã ya Cunatü ya bexma cumaãxĩcatama ngëma ngëxmacü. Rü ngëxguma ya yima Cunatü ya Tupana ya nüxü daucü i ngëma cúãcü cuxüxü, rü nüma tá cuxna nanaxã i curü ãmare.

7 –Rü tama name i natücèxma cunamëxëë i curü yumüxë naxrüü i ngëma duüxügü i tama Tupanaxü cuëxgüxü. Erü nümagü rü nagu narüxĩnüë rü ngëma na namëxëëgüãxücèx i norü yumüxë rü Tupana tá nüxü naxĩnü.

8 –Rü tama name i ngëma duüxügürüü pixīgü, erü woo tauta naxcèx ípecaxgu rü Penatü ya Tupana rü marü nüxü nacuëx na tacü pexü taxuxü.

9 –Rü ngëmacèx rü ñaãcü tá peyumüxëgü i pemax:

“Pa Tonatü ya Daxügucüx, rü aixcüma üüncü quixĩ i cumax.

10 ¡Rü núma naxü na torü ãëxgacü quiixücèx! Rü tanaxwëxe i curü ngúchaü na naxügüxü i duüxügü i ñoma i naãnewa ngëxgumarüü i daxügüxü i naãnewa na curü ngúchaü ínaxügüxürüü.

11 ;Rü toxna naxã i torü õna i ñoma i ngunexüçèx ixĩxü!

12 ;Rü toxü nüxü nangechaü i torü chixexü i taxüxü ngëxgumarüü i toma rü tüxü nüxü na tangechaüxürüü ya yíxema chixexü tomaã ügüxe!

13 ;Tãxü i tacü rü chixexüpëxewa toxü cuwogüxü na tama nagu tayixüçèx! Natürü tanaxwèxe i toxna cudau na tama ngëma chixexü taxügüxüçèx. Erü cuma rü guxüguma guxüãrü ãëxgacü quixĩ rü cuporaxüchi rü cumexëchi. Rü ngëmaãcü yĩ”.

14 –Rü ngëxguma pema nüxü nüxü pengechaügu i ngëma duüxügü i chixexü pemaã ügüxü, rü Penatü ya daxügücü rü tá ta pexü nüxü nangechaü i perü pepadugü.

15 –Natürü ngëxguma tama nüxü nüxü pengechaügu i ngëma duüxügü i chixexü pemaã ügüxü, rü Penatü ya daxügücü rü tá ta tãütáma pexü nüxü nangechaü i perü pepadugü.

Ngechuchu nanangüexë ga aurechiga

16 –Rü ngëxguma tama pechibüëãcüma peyumüxëgügu rü tama name i pegü pengechaüchíwexëë naxrüü i ngëma duüxügü i togüpëxewa meã maxënetaxü. Erü nümagü rü ngëmaãcü nanaxügü na togü nüxü na daugüxüçèx i ngëma na Tupanacèx naxaureexü. Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü ngëma na duüxügü nüxü daugüxüxĩcatama nixĩ i norü ãmare.

17 –Natürü ngëxguma cuma rü tama cuchibüãcüma cuyumüxëgu rü name nixĩ i meã cugü cuyauxchiwe rü meã cugü curüxixëëru.

18 –Rü ngëmaãcü i togü i duüxügü rü tãxütáma nüxü nacüxëgü na tama cuchibüãcüma cuyumüxëxü. Rü Cunatü ya bexma cumaã ngema ngëxmacüxicatátama cuxü nadau, rü tá cuxna nanaxã i curü ãmare naxcèx i ngëma cuxüxü.

Ñuxãcü tüxü nangëxma i tórü meruügu i daxüguxü i naãnewa (Lc 12.33-34)

19 –Rü tama name i pegüçèx penanutaquëxe i muxüma i perü meruügu i ñoma i naãnewa. Erü ñoma i naãnewa rü paxama nagux i perü ngëmaxügu, rü naweane rü paxama nanachixexëë, rü ngĩtèëxgüxü rü naxcèx nangĩxgü.

20 –Rü narümemaë nixĩ i penamuxëë i perü meruü i daxüguxü i naãnewa. Erü ngema rü tãxütáma nagux, rü naweane rü tãxütáma nanachixexëë, rü ngĩtèëxgüxü rü tãxütáma ngexma nachocu na naxcèx nangĩxgüxüçèx.

21 –Erü ngextá íngëxmaxüwa i perü ngemaxügu, rü ngëxma nixĩ i perüxĩnüëxü.

Taxüneãrü omüchiga (Lc 11.34-36)

22 –Cuxetügü rü ñoma wüxi i omürüü nixĩ i cuxunecèx. Rü ngëxguma ngëma Tupana cuxü naxwèxexüçèx cudèuxgu, rü guxüma i curü maxü rü name.

23 –Natürü ngëxguma ñoma i naãneãrü ngüchaüçèx cudèuxgu, rü guxüma i curü maxü rü chixexüwa nangëxma. Rü aixcüma nataxuma i ëãnexü i ngëmaãrü yexera ixixü i Tupanapëxewa.

¿Texècèx tá cumaxü, Tupanacèx rü ëxna dïerucèx? (Lc 16.13)

24 –Taxucürüwa wüxi i duüxü rü nataxrearü coriãx. Erü wüxi i norü corichi rü tá naxai, rü ngëma to rü tá nüxü nangechaü. Rü ëxna wüxicèx rü tá meã napuracü, rü ngëma to rü tá nüxü naxo. Rü taxucürüwa Tupanacèx pemaxë, ega perü dïerugama perüxĩnüëgu.

*Tupana rü naxãcüguna nadau
(Lc 12.22-31)*

²⁵ —Rü ngëmacèx pemaã nüxü chixu rü: ¡Tãxü i pexoegaãëgüxü naxcèx na tacü tá pengõxgüxü rü tacü tá pixaxgüxü, rü tacümaã tá na pexãxchirugüxü! Erü perü maxü rü ònaärü yexera nixi, rü pexene rü naxchiruarü yexera nixi.

²⁶ —¡Dücèx penangugü i werigü i tama toegüchiréxü, rü tama nanetüarü o ibuxgüxü, rü ngepatagüxü na ngexta namaã nanguxügüxücèx i norü òna! Natürü Penatü ya daxügücü rü nanaxüwemü. Rü pema rü Tupanacèx rü guxüma i werigüarü yexera pixigü.

²⁷ —Rü taxuwama name na tacücèx pexoegaãëgüxü. Erü taxucürüwa ya wüxie i pema rü wüxi i oragu rü ipenamèxãchixëë i perü maxü ega woo poraãcü naxcèx pexoegaãëgügu.

²⁸ —¿Rü tüxcüü pexoegaãëgü naxcèx i pexchiru? ¡Dücèx penangugü i ngëma putüragü i ngextámare yaexü i tama puracüexü, rü tama nügü üxchirugüxü!

²⁹ —Natürü pemaã nüxü chixu rü woo guma äëxgacü ga Charumóu ga na namexëchixü ga naxchiru, rü taguma wüxi ga putürachacurüü namexëchi.

³⁰ —Rü ngëxguma Tupana ngëmaãcü nangëxãëgu i ngëma putüragü i ñuxma ngëxmagüxü natürü moxü rü marü taxuxü, rü yexera tá pexna nadau i pemax, Pa Yatügü i Tama Aixcüma Meã Yaxõgüxüx.

³¹ —Rü ngëmacèx tama name i pexoegaãëgü rü ñaperügügü: —¡Tacü tá tangõxgü? rü ëxna —¿tacü tá tixaxgü? rü ëxna —¿tacümaã tá taxãxchirugü? —ñaperügügü.

³² —Erü ñoma i nañecüãx i duüxügü rü naxcèx nadaugü i guxüma i ngëma pemaã nüxü chixuxü. Natürü pema rü pexü nangëxma ya Penatü ya daxügücü ya nüëchama nüxü cuácü i pexü na nataxuxü i guxüma i ngëma.

³³ —Natürü narümemaë nixi i Tupanacèxira pedaugü na ngëma nüma pexü nanaxwëxëxüxira pexügüxücèx. Rü naetü tá pexna nanaxã i guxüma i tacü i pexü taxuxü.

³⁴ —¡Tãxü i naxcèx pexoegaãëgüxü i ngëma moxü tá üpetüxü! Erü ngëma moxüärü ngunexü rü tá nüxü nangëxma i guxchaxügü i namaã ínanguxü. Erü wüxichigü i ngunexü rü nüxü nangëxma i noxrütama guxchaxügü, rü ngëmacèx tama name i moxüärü guxchaxügücèx pexoegaãëgü i ñuxmax —ñanagürü.

7

*Tama name i toguexü tixu
(Lc 6.37-38, 41-42)*

¹ Rü Ngechuchu rü ñanagürü ta: —¡Rü taxü i togüxü pixuxü! Rü ngëxguma ya Tupana rü täxütáma pexü nixu na pechixexü.

² —Erü ngëxgumarüü na togüxü pixuxü rü Tupana rü tá pexü nixu na pechixexü. Rü ngema na togüxü pepoxcuexü, rü ngemaãcü tátama nixi ya Tupana i pexü napoxcuexü.

³ —¿Rü tüxcüü i nüxü cudawenüxü i ngëma cueneëärü üxaxetüxü i íraxü, ega chi tama naxcèx cuxoegaãëgu i ngëma cuxetüwatama ngëxmaxü i naïpüta i taxü?

⁴ —Rü ngëxguma cuxetüwatama nangëxmagu i wüxi i naïpüta i taxü ¿rü ñuxãcü i cueneëxü cuchixewexü, rü ñácuxü nüxü:

“¡Pa Chaueneëx, cuxü chanayauxchaü i ngëma curü üxaxetüxü!” —ñácuxü?

⁵ —Pa Duüxü i Meã Maxnetaxüx, rü name nixi i cunayauxira i ngëma naïpüta i cuxetüwatama ngëxmaxü, rü ngëmaãcü tá mea nüxü cudau na cunayaxuxücèx i ngëma cueneëärü üxaxetüxü. [Rü ngëmacèx name nixi i

cuxira nüxü curüxo i ngēma chixexü i taxü i cumatama cuxüxü, rü ngēxguma tá cume na nüxü curüngüxēxücèx i cueneē na nüxü naxoxücèx i ngēma chixexü i íraxü i naxüxü.]

⁶ –Rü tama name i Tupanaärü ore i üünexümaã penachixewe i ngēma duüxügü i chixecümagüxü i tama yaxögüchaüxü, erü ngürüãchi ngēmacèx tá pexü nimèxgü. Rü ngēxgumarüü tama name i Tupanaärü oremaã penachixewe i ngēma duüxügü i tama nüxü cuèxgüchaüxü, erü tá ínanatèxgü.

Name nixi i torü yumüxēwa Tupanana naxcèx taca rü naxcèx tadaugü rü ñaxwa: Tu tu tu, ñatarügügü

(Lc 6.31, 11.9-13)

⁷ –¡Tupanana naxcèx peca! rü nüma tá pexna nanaxã. ¡Rü Tupanaxütagu naxcèx pedau! rü tá nüxü ipeyangau. ¡Rü norü ñaxwa: Tu tu tu, ñapegü! rü tá pexcèx nayawãxna.

⁸ –Erü guxãma ya yixema naxcèx ícaxe, rü tanayaxu. Rü guxãma ya naxcèx dauxe, rü nüxü itayangau. Rü guxãma ya yixema ñaxwa: Tu tu tu, ñagüxe, rü tá tümacèx niwãxna.

⁹ –Rü dücax i pemax, rü ngēxguma chi wüxi i pexacü pãücèx ícaxgu, rü ¿ñuxãcü chi wüxi ya nuta nüxna pexãxü?

¹⁰ –Rü ngēxguma chi choxnícèx pexna nacaxgu rü ¿ñuxãcü chi i äxtape nüxna pexãxü?

¹¹ –Rü pema na pichixecümachiréxü rü nüxü pecuèx na mexü i ãmare pexacügüna pexãxü. Natürü Penatü ya daxügücü rü ngēma pema pexacügüna pexãxüärü yexera tá tüxna naxã ya yixema naxütawa naxcèx ícaxe.

¹² –Rü pemaã nüxü chixu, rü ngēma pema penaxwèxexü i togü pemaã na naxüxü, rü name nixi i pema rü ta ngēmaãcütama namaã penaxü. Erü ngēmaãcü tüxü namu i Tupanaärü ore ga Moíché ümatüxü rü yema ore ga nuxcümaügüxü ga Tupanaärü orearü uruügü ümatüxü.

Ñax i íraxüchiga

(Lc 13.24)

¹³ –Name nixi i ngēma ñax i íraxüwaama pichocu. Erü ngēma ñax i yuwa tüxü gaxü rü ngēma nama i yuwa daxü rü nata. Rü muxüchixüma i duüxügü nagu naxi.

¹⁴ –Natürü ngēma nama i maxüwa nadaxü rü ngēma ñax i maxücèx nawa ixücuxü rü naxíra. Rü noxretama nixi i duüxügü i nüxü iyangaugüxü.

Wüxi i nanetü rü norü owa nixi i nüxü icuáxü

(Lc 6.43-44)

¹⁵ –Rü naxcèx pexuãégü i ngēma doratèxgüxü i nügü ixugünetaxü na Tupanaärü orearü uruügü yixügüxü. Erü nümagü rü petanüwa nangugü, rü nügü mexü i duüxügüneta nixügüxē. Natürü naãēwa rü poraãcü chixexügu narüxñüē.

¹⁶ –Rü pema rü nacümawa tá nüxü pecuèx i ngēma duüxügü, ngēxgumarüü i wüxichigü i nanetügü rü norü owa na nüxü icuáxürüü ngoxi name rü éxna tama. Rü wüxi i torawa rü taxucürüwama ubagü tayaxu. Rü wüxi i chuchuxüwa rü taxucürüwama orix i igu tayaxu.

¹⁷ –Erü guxüma i nanetü i mexü rü name i norü o. Rü guxüma i nanetü i chixexü rü nachixe i norü o.

¹⁸ –Rü wüxi i nanetü i mexü rü taxucürüwama nachixe i norü o. Rü wüxi i nanetü i chixexü rü taxucürüwama name i norü o.

¹⁹ –Rü guxüma i nanetü i tama mexü i norü o rü tayadaxüchi, rü ñuxüchi tayagu.

²⁰ –Rü ngēxgumarüü nacümawa tá nüxü pecuèx i ngēma duüxügü i Tupanaärü orearü uruügüneta ixügüxü.

*Tãütáma guxũma i duũxũgũ nichocu i ngextá Tupana ãẽxgacũ íxĩxũwa
(Lc 13.25-27)*

²¹—Rũ tama guxũma i duũxũgũ i nũgũ ixugũxũ na chorũ duũxũgũ yixĩgũxũ rũ tá nichocu i ngextá Tupana ãẽxgacũ íxĩxũwa. Natürũ yixema aixcũma Chaunatũ ya daxũgucũga ñnũexẽĩcatátama tixĩ ya ngema ichocuxe.

²²—Rũ ngẽxguma ngẽma ngunexũ i naãneãrũ guxwa nanguxgu, rũ muxũma i duũxũgũ rũ choxũ tá ñanagürũgũ: —Pa Corix, toma rũ togũ i duũxũgũmaã nũxũ tixu i curũ ore, rũ cuégagu ítanawoxũ i ngoxogũ, rũ cuégagu tanaxũ i muxũma i mexũ i taxũ i Tupanaãrũ poramaã taxũxũ —ñanagürũgũ tá choxũ.

²³—Natürũ ngẽxguma rũ tá ñacharũgũ nũxũ: —Taguma chorũ duũxũgũ pixĩgũ. ¡Rũ choxna pixĩgachi i pema i chixexũ ügüe! —ñacharũgũ tá.

*Yatũ i Cristuga ñnũxũ rũ yatũ i tama Cristuga ñnũxũchiga
(Mr 1.22, Lc 6.47-49)*

²⁴—Rũ ngẽmacèx ya yixema choxũ ñnũxẽ rũ naxũxe i ngẽma choma tũxũ chamuxũ, rũ wũxi ga yatũ ga meã naãexũ cuácũ ga nuta ga tacüétũgu üpatacürũũ tixĩ.

²⁵—Rũ pucũ ga tacũ ínangu, rũ narümèx ga taxtũ, rũ nixũũchi ga wũxi ga tacũ ga buanecũ rũ guma ñgu nanguema. Natürũ guma ñ rũ tama niwèxtaũ yerũ wũxi ga nutaétũgu naxũ.

²⁶—Natürũ yixema choxũ ñnũxẽ rũ tama naxũxe i ngẽma choma tũxũ chamuxũ, rũ wũxi ga yatũ ga tama naãexũ cuácũ ga naxnücũgumare üpatacürũũ tixĩ.

²⁷—Rũ pucũ ga tacũ ínangu, rũ narümèx ga taxtũ, rũ wũxi ga tacũ ga buanecũ nixũũchi rũ nagu nanguema ga guma ñ. Rũ niwèxtaũ, rũ yexma nayarũxo ga guxũma —ñanagürũ ga Ngechuchu.

²⁸Rũ yexguma yagüegagu ga Ngechuchu ga na yadexaxũ, rũ ga duũxũgũ rũ nabèixãchiãègũ namaã ga norũ nguxèètae.

²⁹Yerũ nũma rũ Tupanaãrũ poramaã nanangüexèè, rũ tama yema ngüexèèrũgũ ga ore ga mugũwa nguxèètaegũxũrũũ nixĩ.

8

*Ngechuchu rũ wũxi ga rüchaxünexũcèx nayataanexèè
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)*

¹Rũ yexguma guma mèxpũnewa yanaxüegu ga Ngechuchu, rũ muxũma ga duũxũgũ nawe narũxĩ.

²Rũ Ngechuchucèx nixũ ga wũxi ga yatũ ga chaxünemaã idaawecũ. Rũ Ngechuchupèxegu nayacaxãpũxũ, rũ ñanagürũ nũxũ: —Pa Corix, ngẽxguma chi cuma cunaxwèxegu, rũ chi cuxũ natauxcha na choxũ curümexèèxũ —ñanagürũ.

³Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ nũxũ ningõgũ, rũ ñanagürũ nũxũ: —Ngũ, chanaxwèxe. ¡Rüme! —ñanagürũ. Rũ yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu, rũ naxcèx nitaane ga guma yatũ ga na nachaxüneãxũ.

⁴Rũ Ngechuchu rũ ñanagürũ nũxũ: —¡Dücèx, taxuemaã tá nũxũ quixu! ¡Natürũ ngema paixũtawa naxũ, rũ cugũ iyawèx! ¡Rũ nũxna naxã i ngẽma ãmare ga Moĩché tũxũ muxũ na duũxũgũ nũxũ cuáxũcèx na curümexũ! —ñanagürũ.

*Ngechuchu rũ Dumacũãx ga churaragüarũ ãẽxgacüarũ duũxũxũ narümexèè
(Lc 7.1-10)*

⁵⁻⁶Rũ Capernáũwa naxũ ga Ngechuchu. Rũ yexguma yema nanguxgu, rũ wũxi ga churaragüarũ ãẽxgacũ ga capitáũ ga Dumacũãx rũ Ngechuchucèx

nixü. Rü Ngechuchuxü nacèexü, rü ñanagürü: —Pa Corix, chorü duüxü rü nanawãixãchi. Rü ngürücarewa nangëxma i chopatawa, rü poraãcuxüchima ngúxü ninge —ñanagürü.

⁷ Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Marü tá ngema chaxü na naxcèx chayataanexèexüçèx —ñanagürü.

⁸ Natürü nüma ga capitáü nanangãxü, rü ñanagürü: —Pa Corix, choma rü taxuwama chame na chopatagu na cuxücuxüçèx. Rü chanaxwèxe i curü orewaxicatama nüxü quixu, rü tá naxcèx nitaane i chorü duüxü.

⁹ —Erü choma rü ta rü chorü ãëxgacümëxëwa changëxma. Rü choxmëxwa nangëxmagü ta i ñuxre i churaragü. Rü ngëxguma chanamuxgu i wüxi na ngextá naxüxüçèx, rü ngema naxü. Rü ngëxguma chaugüxütawa naxcèx changemagu i to, rü chauxütawa nangu. Rü ngëxguma wüxi i chorü duüxüxü chamuxgu na tacü na naxüxüçèx, rü choxü nanaxü —ñanagürü.

¹⁰ Rü yexguma yemaxü naxinügu ga Ngechuchu rü nabèixãchiãë. Rü ñanagürü nüxü ga yema duüxügü ga nawe rüxixü: —Aixcüma pemaã nüxü chixu rü taxuüma i Yudíugütanüwa nüxü ichayangau i wüxi i duüxü i ñaã yatürüü aixcüma yaxõxü.

¹¹ —Rü choma rü pemaã nüxü chixu rü muxüchixü i duüxügü rü guxüwama tá ne naxí, rü Tupana ãëxgacü íxixüwa tá nachibüe namaã ya tórü oxigü ya Abráü rü Ichaá, rü Acobu.

¹² —Natürü muxüma i Abráütanüxügü i Yudíugü rü tãütáma nichocu i ngextá Tupana ãëxgacü íxixüwa. Rü eãnexüwa tá nawogü. Rü ngema tá naxauxe, rü tá nixüxchapüttagü —ñanagürü.

¹³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü yema capitáüxü: —¡Cupatacèx nataegu! Rü tá naxcèx nitaane i curü duüxü, erü cuyaxõ na naxcèx tá yataanexü —ñanagürü. Rü yexgumatama naxcèx nitaane ga yema capitáüãrü duüxü.

Ngechuchu rü Pedru nèxècèx nayataanexë

(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Rü Pedrupatawa naxü ga Ngechuchu. Rü yéma ngixü nadau ga Pedru nèxë ga ngürücaregu irüxãüxcü yerü iyaxaxüne.

¹⁵ Rü Ngechuchu ngíxmëxgu ningögü, rü yexgumatama igèuxãchi ga yema na yaxaxünexü. Rü írüda ga ngímax. Rü ñuxüchi naxcèx inamexëë ga õna.

Ngechuchu rü muxüma ga idaaweexüçèx nayataanexë

(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Rü yexguma marü yanaxücuchaügu ga üèxcü, rü Ngechuchuxütawa nanagagü ga muxüma ga duüxügü ga ngoxoãxgüxü. Rü wüxitama ga oremaã Ngechuchu ínanawoxü ga yema ngoxogü. Rü nanameëxëë ta ga guxüma ga yema togü ga idaaweexü.

¹⁷ Rü yemaãcü Ngechuchu nayanguxëë ga yema ore ga nuxcümaüxü ga Tupanaãrü orearü uruü ga Ichaxía nüxü ixuxü ga ñaxü:

“Rü nüma rü tüxü naporaexëë i ngëxguma ituraegu, rü tüxü narümeexëë i ngëxguma idaaweegu”,
ñaxü.

Duüxügü ga Ngechuchuwe rüxüchaüxüchiga

(Lc 9.57-62)

¹⁸ Rü yexguma Ngechuchu nüxü dèuxgu ga muxüma ga duüxügü na nüxü íchomaëguãchixü, rü norü ngüexügümaã nüxü nixu, rü ñanagürü: —¡Rü ngíxã, rü naxtaxaarü tocutüwa taxí! —ñanagürü.

19 Rū wūxi ga ngúexēēruū ga ore ga mugüwa nguxēētaexū, rü Ngechuchucèx nixū, rü ñanagürü nüxū: —Pa Ngúexēēruū Pa Ngechuchux, cuwe charüxūxchañ i ngextá cuma ícuxūxūwa —ñanagürü.

20 Rū Ngechuchu nanangāxū rü ñanagürü: —Ngowagü rü nüxū nangēxma i naxmaügü, rü werigü rü nüxū nangēxma i naxchiāügü. Natürü choma i Tupana Nane na duūxūxū chiixū, rü nataxuma i chauchica i ngextá nagu chicuxeruxū —ñanagürü.

21 Rū wūxi ga to ga norü ngúexū, rü ñanagürü nüxū: —Pa Corix, cuwe charüxūxchañ, natürü chanaxwèxe i chaunatü tüxū ichayatèxira —ñanagürü.

22 Rū Ngechuchu nanangāxū, rü ñanagürü nüxū: —¡Noxtacüma chowe rüxū! Rū nüe i ngēma cutanüxū i tama yaxōgüxū iyatèxgü i ngēma yuexū —ñanagürü.

Ngechuchu rü buanecüxū rü yuapexū ínayachaxāchixēē

(Mr 4.35-44; Lc 8.22-25)

23 Rū yexguma ga Ngechuchu rü wūxi ga ngegu nixüe. Rū norü ngúexügü rü ta ínayaxümücügü, rü inaxīāchi.

24 Rū ngürüāchi naxtaxaarü ngāxütügu nüxū naxü ga wūxi ga buanecü ga taxüchicü. Rū guma nguewa rü niyaucuchichigü ga dexá. Natürü ga Ngechuchu rü nape.

25 Rū yexguma ga norü ngúexügü rü ínanabèixgügü, rü ñanagürügü nüxū: —Pa Corix, ¡toxū rüngüxēē, erü ngēmama itabaxügü! —ñanagürügü.

26 Rū Ngechuchu nanangāxū, rü ñanagürü nüxū: —Pa Duūxügü i Tama Aixcüma Yaxōgüxūx, ¿tüxcüü pemuēē? —ñanagürü. Rū yexguma ga Ngechuchu rü ínarüda. Rū buanecü rü yuapena nachogü. Rū ínayachaxāchi ga buanecü, rü inayarüxo ga yuape, rü ínachaxanemare.

27 Rū nümagü ga norü ngúexügü rü nabèixāchiāégü, rü nügümañ ñanagürügü: —¿Tacü éxna nixī i ñañ yatü rü ngēmacèx woo ya buanecü rü yuape rü naga naxīnūēxū? —ñanagürügü.

Yatügü ga Gadáracūāx ga ngoxogü nawa yexmagüxū

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

28 Rū Ngechuchu rü norü ngúexügü rü naxtaxaarü tocutüwa nangugü ga Gadáaarü nañewa. Rū yexguma yéma nangugügu, rü Ngechuchucèx yéma nibuxmü ga taxre ga yatügü ga duūxēchíquēxetanügu yarüxauchigütanüneūxū. Rū yema taxre rü ningoxoāx, rü nidüraexüchi. Rū yemacèx taxucürüwama texé yéma namawa taxüpetü.

29 Rū yema taxre rü aita naxüe, rü ñanagürügü: —¿Tüxcüü toxū nuã cuyachixewe, Pa Ngechuchu ya Tupana Nane? ¿Éxna nuã cuxü na toxū ícuyawoxūxúcèx tauta nawa nanguyane na Tupana toxū poxcuexū? —ñanagürügü.

30 Rū yema nachicaarü ngaicamana nachibüe ga muxüma ga cuchigü.

31 Rū yema ngoxogü rü Ngechuchuxū nacèèxügü, rü ñanagürügü: — Rū ngēxguma toxū ícuwoxügu, ¡rü ngēma cuchigügu toxū nachocuxēē! —ñanagürügü.

32 Rū yexguma ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxū: —Ëcü, ¡ngema pexī! —ñanagürü. Rū yexguma ga yema ngoxogü rü ínachoxū nawa ga yema taxre ga yatügü, rü yema cuchigügu nayachocu. Rū ñüxüchi guxüma ga yema cuchigü rü inaxūāchi, rü naxtaxacutüarü mèxpúxüwa nayarüyuxgü, rü yexma nayi.

33 —Rü yema cuchigüarü dauruügü rü nabèixāchiāégü, rü ñānecèx nibuxmü. Rū yexguma ñānawa nangugügu, rü nüxū nixugügü ga guxüma ga yema ngupetüxū ga ñuxācü naxcèx na yataanegüxū ga yema taxre ga yatügü ga ngoxoāxgüxū.

34 –Rü yexguma ga guxũma ga yema ãnecũãx ga duũxũgũ, rü Ngechuchuxũtawa naxĩ. Rü yexguma Ngechuchuxũ nadaugũgu, rü nüxũ nacèexũgũ na ìnaxũxũcèx ga yema norü naãnewa.

9

Ngechuchu rü wüxi ga yatü ga nawãixãchicücèx nayataanexẽ
(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

1 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga ngegu nixüe. Rü naxtaxaarü tocutüwa naxũ, rü noxrütama ãnewa nangu.

2 Rü yéma guma ãnewa rü duũxũgũ rü Ngechuchuxũtawa nanangetaũgũ ga wüxi ga yatü ga nawãixãchicü. Rü yexguma Ngechuchu nüxũ dèuxgu ga ñuxãcü aixcüma na yaxõgũãxũ ga yema duũxũgũ rü ñanagürü nüxũ ga guma ìdaawecü: –¡Nataãë, Pa Chaunex! Erü curü pecadugü rü marü cuxũ nüxũ changechaũ –ñanagürü.

3 Rü yéma nayexma ga ñuxre ga ngúexẽëruũgũ ga ore ga mugüwa nguxẽëtaegũxũ. Rü nümagü rü naãxëgüwa ñanagürügü: –¿Ñãã yatü rü tacü Tupanamaã nixugü? –ñanagürügü.

4 Natürü ga Ngechuchu rü nüxũ nacuèxama ga yema naãëwa nagu naxĩnũxũ. Rü yemacèx ñanagürü nüxũ: –¿Tüxcüũ chixexũgu perüxĩnũë?

5 –¿Tacü nixĩ i ngéma rütauxchamaëxũ na namaã nüxũ ixuxũ ya daa nawãixãchicü:

“Rü curü pecadugü rü marü cuxũ nüxũ changechaũ”, rü ëxna:

“¡Inachi rü ìxũ!” ñagũxũ nüxũ?

6 –Natürü i ñuxma rü tá pexũ nüxũ chadauxẽë na Chaunatü ya Tupana núma choxũ muxũ na duũxũgũaxũ nüxũ changechaũxũcèx i norü pecadugü –ñanagürü. Rü yexguma rü ñanagürü nüxũ ga guma nawãixãchicü: –¡Inachi, rü nayaxu i curü caruũ, rü cupatawa naxũ! –ñanagürü.

7 –Rü yexgumatama ga guma nawãixãchicü rü inachi, rü napatawa naxũ.

8 Rü yexguma yemaxũ nadaugũgu ga duũxũgũ, rü poraãcü namuũë. Rü Tupanaxũ nicuèxũgũ, rü ñanagürügü: –Moxë, Pa Tupanax, erü cunaporaxẽë i ñãã yatü na ngémaãcü mexũ toxçèx naxũxũcèx –ñanagürügü.

Mateucèx naca ga Ngechuchu
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

9 Rü yexguma yéma ìnaxũãchigu ga Ngechuchu, rü yéma nüxũ nadau ga wüxi ga yatü ga Mateugu ãegaxũ ga yéma rüttoxũ ga ngextá Dumaãrũ ãëxgacücèx dïëru ngĩxũ ìnayauxgũxũwa yerü woetama yemawa napuracü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: –¡Chowe rüxũ! –ñanagürü. Rü yexguma ga Mateu rü inachi, rü nawe narũxũ.

10 Rü Mateupatawa naxũ ga Ngechuchu, rü yéma nachibü. Rü ìnangugü ta ga muxũma ga togü ga duũxũgũ ga Dumaãrũ ãëxgacücèx dïëru ngĩxũ yaxgũxũwa puracüexũ, rü togü ga duũxũgũ ga taxúema nacümmamaã taãëgũxũ. Rü yema duũxũgũ rü yéma mechawa narütogü namaã ga Ngechuchu rü norü ngúexũgũ.

11 Natürü yexguma yemaxũ nadaugũgu ga Parichéugü, rü Ngechuchuarü ngúexũgüna nacagü, rü ñanagürügü: –¿Ñuxãcü i perü ngúexẽëruũ rü namaã nachibü i ãëxgacüarü duũxũgü i dïëruarü yaxwa puracüexũ, rü duũxũgü i pecaduãxgũxũ? –ñanagürügü.

12 Rü yexguma yemaxũ naxĩnũgu ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxũ ga Parichéugü: –Ngéma poraexũ rü tama nanaxwèxegü ya duturu, natürü ngéma ìdaaweexũ nixĩ i naxwèxegũxũ.

13 –¡Rü ìpixĩ, rü nawa pengúe i Tupanaãrũ ore i ümatũxũ i ñaxũ:

“Choma rü tama chanaxwèxe i chauxcèx peyamèx i carnerugü, natürü chanaxwèxe i togü pexü nangechaütümüügü”, ñaxü! Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Choma rü tama mexüguna na chaxuxücèx nixi i núma chaxüxü, natürü núma chaxü na nüxna chaxuxücèx i ngéma pecaduãxgüxü na ngémaacü nüxü naxoexücèx i nacümagü i chixexügü —ñanagürü.

*Ngechuchuna nacagüe ga aurechiga
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)*

¹⁴ Rü yexguma ga Cuáü ga baiüxëëruüârü ngúexügü, rü Ngechuchucèx naxi, rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —Toma i Cuáüârü ngúexügü na tixigüxü rü nümagü i Parichéugü rü muëxpüxcüna tama tachibüëacüma tayumüxëgü. ¿Rü tüxcüü i curü ngúexügü rü tama toxrüü tama nachibüacüma nayumüxëgü? —ñanagürügü.

¹⁵ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: —¿Éxna wüxi i ngïgüarü petawa rü pexcèx namexü na nangechaüëxü rü naxaureexü i ngéma nüxna naxugüxü ega natanüwa nangëxmagu i ngéma yatü i ngexwacèx ámaxü? Maneca tama nixi. Natürü wüxi i ngunexügu rü ngéma yatü i ngexwacèx ámaxü rü tá namücügüna nixügachi. Rü ngéma ngunexügu tá nixi i aixcüma naxaureexü i namücügü.

¹⁶ —Rü taxúema tanapaita i wüxi i naxchiru i ngauxü namaã i wüxi i natüchi i ngexwacaxüxü i tauta nañaächimüxü. Erü ngëxguma nayauxgu i ngéma naxchiru rü tá nügü ínanaxíraxächi i ngéma natüchi i ngexwacaxüxü, rü tá nanagauxëë i ngéma wexachiru. Rü noxriarü yexera tá nixi i na nagauxü.

¹⁷ —Rü ngëxgumarüü ta rü taxúema ngexwacaxücü ya binu rü nagu tayabacuchi i wüxi i naxchixü i marü ngauxü i naxchëxmünaxcèx. Erü ngëxguma ngémaacü naxüxgu rü yima binu ya ngexwacaxücü rü narüngu, rü tá nayawãixëë i ngéma naxchixü i ngauxü i naxchëxmünaxcèx. Rü ngëxma tá nayarütaxu ya binu rü ngéma naxchixü rü ta. Rü ngëmacèx tanaxwèxe ya ngexwacaxücü ya binu rü ngexwacaxüxü i naxchixügu tayabacuchi. Rü ngémaacü täütáma inayarütaxu. [Rü chorü nguxëëtae i ngexwacaxüxü rü ngëxgumarüü ta nixi na taxucürüwama namaã nawüxigüxü i ngéma nuxcümaüxü i pecümagü —ñanagürü ga Ngechuchu.]

*Yáiruxacüchiga rü yema nge ga Ngechuchuchirugu ingögücüchiga
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)*

¹⁸ Rü yexguma yemaacü ínangúexëëtaeyane ga Ngechuchu, rü naxütawa nangu ga wüxi ga äëxgacü ga Yudiügarü. Rü Ngechuchupëxegu naya-caxãpüxü, rü ñanagürü nüxü: —Pa Corix, chauxacü rü ngexwacèx iyu. Natürü ngëxguma chi ngéma cuxüxgu rü ngixü quingögügu, rü wena chixarü imaxü —ñanagürü.

¹⁹ Rü inachi ga Ngechuchu, rü norü ngúexügümaã yema äëxgacüwe narüxü.

²⁰ Rü yexguma yéma naxüyane ga Ngechuchu rü wüxi ga ngecü ga 12 ga taunecü ägüechacü rü naweama ne ixü. Rü naxpechinüchirugu iyangögü.

²¹ Yerü ngïma rü nagu irüxínü rü yexguma chi naxchiruxüxícatama yangögümaregu, rü chi ngixcèx nitaane.

²² Natürü núma ga Ngechuchu rü nügü ínidau, rü ngixü nadau ga yema nge. Rü ñanagürü ngixü: —¡Nataãë, Pa Chauxacüx! Marü cuxcèx nitaane, erü cuyaxö —ñanagürü. Rü yexgumatama ngixcèx nitaane.

²³ Rü yexguma yema äëxgacüpatawa nanguxgu ga Ngechuchu, rü nüxü nadau ga paxetatanüxü ga marü na ínamemaregüxü na ngixü iyatëxgüxü ga yema bucü. Rü ga duüxügü rü nixáicha rü naxauxe.

24 Rū Ngechuchu ñanagürü nüxü ga yema duüxügü: —¡Ípechoxü i nuã! Erü ngëma bucü rü tama iyu. Rū ipemare —ñanagürü. Natürü nümagü ga duüxügü rü Ngechuchuxü nacugüeama.

25 Rū yexguma Ngechuchu ínachoxüxëxgu ga duüxügü, rü yema bucüarü ucapugu naxücu. Rū ngíxmëxgu nayayauxâchi, rü yexgumatama írüda ga ngímax.

26 Rū guxüwama ga yema naãnewa, rü duüxügü nüxü nixuchigagü ga yema Ngechuchu üxü.

Ngechuchu naxcëx nayataanexë ga taxre ga yatü ga ingexetüxü

27 Rū yexguma yéma ínaxüxgu ga Ngechuchu, rü taxre ga ngexetüxü rü nawe nangëgü. Rū tagaãcü ñanagürügü: —Pa Ngechuchux, Pa Dabítanüxüx, ¡cuxü tangechaütümüügü! —ñanagürügü.

28 Rū yexguma Ngechuchu guma í ga nagu napexünegu naxücuxgu, rü yema taxre ga ngexetüxü rü naxcëx naxí. Rū Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Peyaxögüxü yíxü na chaporaxü na pexü charümeëxëxüçex? —ñanagürü. Rū nümagü nanangãxügü, rü ñanagürügü: —Ngü, Pa Corix, tayaxögü —ñanagürügü.

29 Rū yexguma ga Ngechuchu rü naxëtügügu ningögü, rü ñanagürü nüxü: —¡Cü pexcëx yataane, erü peyaxögü! —ñanagürü.

30 Rū naxcëx nitaanegü. Rū Ngechuchu rü poraãcü nayaxucuxëgü na taxüemaãma nüxü na yaxugüxüçex ga yema nüxü ngupetüxü.

31 Natürü yema taxre rü yexguma yéma ínachoxügu rü guxüwama ga yema naãnewa rü nüxü nixugüeama ga yema Ngechuchu üxü.

Ngechuchu rü naxcëx nayataanexë ga wüxi ga yatü ga tama idexacü

32 Rū yexguma yema taxre ga yatü íchoüxguwena, rü ñuxre ga duüxügü rü Ngechuchuxütawa nanagagü ga wüxi ga yatü ga tama idexacü yerü ngoxo nawa nayexma.

33 Rū Ngechuchu ínanatëxüchi ga yema ngoxo. Rū yexgumatama ínanaxügü ga na yadexaxü ga guma yatü. Rū nümagü ga duüxügü rü nabëixâchiãëgü. Rū ñanagürügü: —Taguma nüxü tadau i nuã tachiüãnewa i çacü i ñaãrüü ixixü —ñanagürügü.

34 Natürü ga Parichéugü rü ñanagürügü: —Ñã yatü rü ngoxogüarü ãëxgacü i Chatanáãrü poramaã nixí i ínawoxüãxü i ngoxogü —ñanagürügü.

Ngechuchuaxü nangechaütümüügü ga duüxügü

35 Rū yema naãnewa rü guxünema ga íãnegügu rü íãnexãcügügu nixügüchigü ga Ngechuchu. Rū wüxichigü ga íãnewa, rü duüxügüarü ngutaquëxepataüwa ninguxëëtaechigü. Rū duüxügümaã nüxü nixuchigü ga ore ga mexü na ñuxãcü ãëxgacü na yíxü ya Tupana. Rū nanameëxë ga duüxügü ga idaaweexü. Rū woo nañuxraüxü ga norü daawe nüxü yexmaxü, rü nanameëxë.

36 Rū yexguma Ngechuchu nüxü dëuxgu ga yema muxüma ga duüxügü ga naxütawa ngugüxü, rü nüxü nangechaütümüügü. Yerü carnerugü ga ngearü dauruãxürüü nanaxixâchiãëgü, rü tama nataãëgü.

37 Rū yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü ga norü ngúexügü: —Aixcüma pemaã nüxü chixu rü nangëxma i muxüchixü i duüxügü i ímemaregüxü na yaxögüãxü i Tupanaãrü ore. Natürü nanoxreëxpüx i Tupanaãrü puracütanüxü na namaã nüxü yaxugüxüçex i ngëma ore.

38 Rū ngëmacëx name nixí i duüxügüarü yora ya Tupanana naxcëx peca i perü yumüxëwa na yamugüãxüçex i norü puracütanüxü i orearü uruügü na ngëma duüxügümaã nüxü yaxugüxüçex i norü ore i mexü —ñanagürü ga Ngechuchu.

10

Ngechuchu nanade ga 12 ga norü ngúexüğü na toxnamana namugüãxüçèx (Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Rü yexguma ga Ngechuchu, rü yema 12 ga norü ngúexügücèx naca. Rü nüxna naxãga rü nanaporaexëë na ínawoxüãxüçèx ga ngoxogü rü nameëxëãxüçèx ga duüxüğü ga idaaweexü ga woo nañuxraüxü ga ðaawe nüxü yexmaxü.

² Rü ñaã nixi ga naegagü ga yema 12 ga Ngechuchuarü ngúexüğü ga imugüxü. Rü natanüwa rü Chimáü ga Pedrugu ãegacü nixi ga naëru ixixü. Rü to nixi ga Pedrueneë ga Aüdré. Rü to nixi ga Chaütiágu rü to nixi ga Chaütiágueneë ga Cuáü. Rü yema taxre rü Zebedéu nanegü nixigü.

³ Rü togü nixi ga Piripi, rü Baturumé, rü Tumachi, rü Mateu ga Dumaärü ãëxgacücèx dïëruarü yauxwa puracüchirécü. Rü togü nixi ga Chaütiágu ga Arupéu nane, rü Tadéu.

⁴ Rü to nixi ga Chimáü ga iporaãëcüücü. Rü to nixi ga Yuda ga Icariüte ga yixcama bexma cúãcü Ngechuchuxü íxuaxüxü.

Ngechuchu rü norü ngúexügüxü nimugü na nüxü yanaxugüexüçèx ga norü ore

(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Rü Ngechuchu nayamugü ga yema 12 ga norü ngúexüğü. Rü nüxna naxãga, rü ñanagürü: —¡Tãütáma natanüwa pexi i ngëma duüxüğü i tama Yudíugü ixigüxü! ¡Rü tãütáma Chamáriacüãx i duüxügüarü ñanegüwa pexi!

⁶ —Natürü chanaxwëxe i ngëma Yudíugü i carnerugürüü iyarütauxexütanüwa pexi.

⁷ —¡Rü ngëma natanüwa nüxü peyarüxu na marü yangaicaxü ya Tupana na norü ãëxgacü yixü!

⁸ —¡Rü penameëxëëx i ngëma duüxüğü i idaaweexü! ¡Rü wena penamaxëxëëx i ngëma duüxüğü i marü yuexü! ¡Rü penameëxëëx i ngëma duüxüğü i chaxünemaã idaaweexü! Rü ngëma duüxüğü i ngoxogü nawa ngëxmagüxü ¡rü nüxü ípenawoxüx! Rü tama name i penaxãtanü ega texéxü perümexëëxgu, erü pema rü pexü nangetanümare i ngëma pora.

⁹⁻¹⁰ —¡Rü tãütáma ípingearü dïëruãxgü na perü ðacücèx petaxegüxüçèx rü bai i perü choca i perü namawaü! ¡Rü wüxitama i pexchiru ípinge, rü bai i perü chapatu, rü bai ya perü caxüchigüxü ya naixmenëã ípinge! Rü pemaã nüxü chixu rü wüxi i puracütanüxü rü name nixi i ngëma duüxü i nüxü napuracüxütawa nachibü.

¹¹ —Rü ngëxguma wüxi ya ñanewa rü ëxna wüxi ya ñanexãcüwa pengugügu i pemax, ¡rü naxcèx pedëux i wüxi i duüxü i mecümaxü! ¡Rü ngëmaxütagu perücho ñuxmatáta ipexiãchi i ngëma ñanewa!

¹² —Rü ngëxguma yima ípatagu pechocugu, rü meã tá nüxü perümoxëgü i ngëma duüxüğü i ngëma ngëxmagüxü rü: “¡Tupana pexü rüngüxëëx!” ñaperügügu tá nüxü.

¹³ —Rü ngëxguma ngëma duüxüğü rü meã pexü nayauxgu rü Tupana tá nüxü narüngüxëë. Natürü ngëxguma tama meã pexü nayauxgu i napatawa rü ñaperügügu tá nüxü:

“Marü name i toxnamana taxí”, ñaperügügu tá.

¹⁴ —Rü ngëxguma wüxi ya ñawa rü ëxna wüxi ya ñanewa duüxüğü tama meã pexü yauxgügu rü tama nüxü naxinüëchaügu i perü ore, ¡rü ípechoxü! Rü ngëxguma ípechoüxgu, ¡rü meã pegü ipepagücutü i perü üxaxücutü, na ngëmawa nüxü nacüëxgüxüçèx na chixexü na naxügüxü i ngëma duüxüğü!

15 –Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü ngëma ngunexü i nagu nagúxü i naãne, rü Chodomacüãx rü Gomoracüãx i duüxügüarü yexera Tupana tá nanapoxcue i ngëma duüxügü i tama meã pexü yauxgüxü.

Guxchaxügümaã tá pewé ningexütanü i duüxügü

16 –Dücëx, ãücümaxüwa pexü chamugü, ngëxgumarüü i carnerugüxü aigütanüwa imugüxürüü. ¡Rü ngëmacëx penaxwëxe i äxtapegürüü pexuãëgü, natürü muxtucugürüü taxuüma i chixexü pexügü!

17 –¡Rü pegüna pedaugü! Erü duüxügü rü tá pexü ínayauxü, rü ãëxgacügüxütawa tá pexü nagagü na pexü napoxcuexüçëx. Rü ngutaquëxepataügügu tá pexü nicuaixgü.

18 –Rü chaugagu tá ãëxgacügü ya tacügüpëxewa pexü nagagü. Rü ngëmaãcü tá chauchigagu pidexagü napëxewa i ngëma ãëxgacügü rü napëxewa i ngëma duüxügü i tama Yudíugü ixígüxü.

19 –Natürü ngëxguma ãëxgacügüpëxewa pexü nagagügu na pexü napoxcuexüçëx, ¡rü taxucëxtáma pexoegaãëgü na tacümaã tá penangãxüxü rü éxna tacüxü tá namaã na pixuxü! Erü ngëxguma nawa nanguxgu na pidexagüxü, rü Tupanaãë tá pexü nanguxëë na tacüxü tá namaã pixuxü.

20 –Rü täütáma pema nixí i pidexagüxü, natürü Tupanaãë i Üünexü tá nixí i pewa idexaxü.

21 –Rü nügüeneëgüwa rü tá nügü ínaxuaxügü na ãëxgacügü yamëxgüxüçëx. Rü ngëxgumarüü tá ta nanatügü rü naxãcügüxü ínaxuaxügü, rü naxãcügü rü nanatügüxü tá ínaxuaxügü na ãëxgacügü tüxü imëxgüxüçëx.

22 –Rü chaugagu tá guxü i duüxügü pexchi naxaie. Natürü yíxema aixcüma yaxõdmáxë i chorü ore rü tama choxü ítáxe, rü yíxema tá tixí ya nayaxúxe i ngëma maxü i taguma gúxü.

23 –Rü ngëxguma wüxi ya ñanewa rü duüxügü pexü daixchaügu, rü name nixí i pibuxmü ya yima ñanewa, rü náí ya ñanewa pexí. Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü täütáma guxüne ya Yudíugüarü ñanewa pengugü naxüpa na chataeguxü i chomax.

24 –Rü taxuüma i wüxi i ngúexü rü norü ngúexëëruüxü narüyexera. Rü taxuüma i wüxi i coriarü duüxü rü norü corixü narüyexera.

25 –Rü ngëma norü ngúexëëruüxü üpetüxürüü tátama nüxü naxüpetü i ngëma norü ngúexü. Rü ngëma norü corixü üpetüxürüü tátama nüxü naxüpetü i ngëma norü duüxü. Rü ngëxguma duüxügü rü ngoxo i Bechebú choxü nawogüegu, ¿rü ñuxãcü tá pexü naxu i pemax?

Name nixí na Tupanaxü pemuüëxü

(Lc 12.2-7)

26 –Rü ngëmacëx ¡täxü i nüxü pemuüëxü i ngëma duüxügü! Erü guxüma i ngëma cúácü üxü rü tá nangoxoma. Rü guxüma i ngëma ñuxma duüxügüçëx ëxügüxü, rü yixcüra rü tá nüxü nacuëxgüama.

27 –Rü guxüma i ngëma pemaãxícatama nüxü chixuxü, ¡rü meã duüxügüçëx penangoxëëx! Rü guxüma i ngëma bexma pemaã nüxü chixuxü, ¡rü tagaãcü guxü i duüxügümaã nüxü pixu!

28 –¡Rü täxü i nüxü pemuüëxü i ngëma duüxügü i pexü daixchaüxü! Erü taxünëxüxícatama nimëxgü. ¡Natürü name nixí i nüxü pemuüë ya yima Tupana! Erü nüma nüxü nangëxma i pora na napoxcuãxüçëx i pexene rü peãë rü ta i ngëma ngoxogüxü inapoxcuëxügu.

29 –¿Tama éxna wüxitachinü i dïëruyu namaã petaxe i taxre i werixacügü? Natürü bai i wüxi i ngëma werixacü rü ñaxtüanegu nangu, ega tama nanaxwëxegu ya Penatü ya Tupana.

30 –Rü woo i peyae rü Tupana rü wüxichigü rü nayaxugü, rü nüxü nacuèx na ñuxre ngëxmaxü.

31 –Rü ngëmacèx ¡tãxü i pemuñëxü! Erü pema rü muxüma i werixacügüarü yexeraxüchi pexü nangechaü ya Tupana.

Yíxema duñxügüpëxewa tügü ixuxe na Ngechuchu ya Cristuarü duñxügü tiñxü

(Lc 12.8-9)

32 –Rü guxãma ya texé i ñoma i nañnewa i duñxügüpëxewa tügü ixuxe na chorü duñxü tiñxü, rü choma rü tá ta Chaunatü ya daxügucüpëxewa tüxü chixu na chorü duñxü tiñxü i tümax.

33 –Natürü texé ya ñoma i nañnewa i duñxügüpëxewa tügü ixuxe na tama chorü duñxü tiñxü, rü choma rü tá ta Chaunatü ya daxügucüpëxewa tüxü chixu na tama chorü duñxü tiñxü i tümax.

Ngechuchugagu nixi i yatoyexü i duñxügü

(Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 –Rü tama name i nagu perüxñüñe na núma chaxüxü na guxü i duñxügü rü wüxigu naxññüxüçèx. Natürü pemaã nüxü chixu rü núma chaxü na chaugagu yatoyexüçèx i duñxügü.

35 –Rü nuã chaxü na wüxi ya yatü rü tama nanatümaã wüxigu naxññüxüçèx, rü wüxi i paxü rü tama naëmaã wüxigu naxññüxüçèx, rü wüxi i naneãx rü tama ngixëmaã na wüxigu naxññüxüçèx.

36 –Rü ngëmaãcü wüxi ya ñwa, rü nügütanüxümaã tátama naxuwanüãxgü.

37 –Rü yíxema texé ya choxü na tangechaüxüãrü yexera tümanatüxü rü ëxna tümaëxü ngechaüxë, rü taxucürüwama chorü duñxü tixi. Rü yíxema texé ya choxü na tangechaüxüãrü yexera tümanexü rü ëxna tümaxãcüxü ngechaüxë, rü taxucürüwama chorü duñxü tixi.

38 –Rü yíxema tama yaxna namaã ññüxë i ngëma guxchaxügü i chaugagu tümacèx ínguxü rü ngëmaãcü chowe rüxüxë, rü taxucürüwama chorü duñxü tixi.

39 –Rü texé ya tügü maxëëchaüxë rü tá itayarütaxu. Natürü texé ya chauxcèx yuxe rü tá tanayaxu i maxü i taguma gúxü.

Amarechiga

(Mr 9.41)

40 –Rü texé ya pexü yaxúxe rü choxü nixi i tayaxuxü. Rü texé ya choxü yaxúxe rü yima núma choxü mucü ya Chaunatüxü nixi i tayaxuxü.

41 –Rü texé ya wüxi i orearü uruü i Tupana ngëma muxüxü yaxúxe, rü ngëmatama amare i wüxi i orearü uruü yaxuxüraüxü tátama tayaxu. Rü texé ya wüxi i yatü i mecümaxüxü yaxúxe erü namecüma, rü ngëmatama amare i wüxi i yatü i mecümaxü yaxuxüraüxü tátama tayaxu.

42 –Rü texé ya wüxi i pochiyuãcu i dexá i gëuxchiüxü nüxna ãxë i ngëxürüüxü i chorü buxügü i chowe rüxixü, rü aixcümaxüchi tá tanayaxu i tümaãrü amare –ñanagürü ga Ngechuchu.

11

Cuáü ga baiñxëëruü nanamu ga ñuxre ga norü duñxügü na Ngechuchuxütawa iyadaugüxüçèx

(Lc 7.18-35)

1 Rü yexguma nüxü nachauxgu ga Ngechuchu ga na yaxucuxëgüãxü ga yema 12 ga norü ngúexügü, rü inaxüãchi ga yéma na duñxügüxü nangúexëëxüçèx rü nüxü yaxúxüçèx ga ore ga mexü ga guxüne ga ñanegü ga yema nañnewa yexmagünewa.

2-3 Rū Cuáũ ga baiũxẽẽruũ rü yexguma poxcupataxũwa nayexmayane, rü nüxũ nacuáxchiga ga yema Ngechuchu üxũ. Rü yemacèx ga Cuáũ rü Ngechuchuxõtawa nanamugü ga ñuxre ga norü duũxügü na nüxna yacagüxücèx rü aixcüma Cristu ga ínguxẽẽgücü yĩ, rü êxna to tá yĩ ya Cristu.

4 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ ga yema duũxügü: — ¡Pewoegu rü Cuáũmaã nüxũ peyarüxu i ngẽma pematama nüxũ pedaugüxũ rü nüxũ pexĩnüẽxũ!

5 —¡Rü namaã nüxũ pixu rü ngẽma ngexetügüxũ rü marü nidauchigü, rü ngẽma ichixeparaxũ rü marü inachigü, rü ngẽma chaxüneãxgüxũ rü marü naxcèx nitaanegü, rü ngẽma ngauchixëgüxũ rü marü ningoxnamachixëgü, rü ngẽma yuexũ rü wenaxãrü namaxë, rü ngẽma ngearü ngẽmaxũãxgüxũ rü marü namaã nüxũ tixu i Tupanaãrü ore i mexũ!

6 Rü tataãẽ ya yíxema texé ya tama nüxũ rüxoxe na choxũ tayaxõxũ — ñanagürü ga Ngechuchu.

7 Rü yexguma nawoegüxgu ga yema Cuáũ ga baiũxẽẽruũãrü duũxügü, rü Ngechuchu inanaxügü ga guma Cuáũchiga na yadexaxũ. Rü ñanagürü nüxũ ga duũxügü: —¿Tacü nixĩ ga pema ípeyadaugüxũ ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa? —¿Êxna wüxi ga ngëxürüüxümare ga yatü ga ñoma dexne ga buanecü yaxĩãxtanücüxẽẽcürüü ixĩxũ nixĩ ga ípeyadaugüxũ?

8 —Rü êxna ega tama guma ípeyadaugügu, ¿rü tacü nixĩ ga ípeyadaugüxũ? ¿Êxna wüxi ga yatü ga poraãcü nügü ngèxãẽxũ yĩxũ ga ípeyadaugüxũ? Pema nüxũ pecuèx i ngẽma poraãcü nügü ngèxãẽgüxũ rü ãëxgacügü ya tacügüpatawa nangëxmagü.

9 —¿Tacü êxna nixĩ ga ípeyadaugüxũ? ¿Êxna wüxi ga Tupanaãrü orearü uruũxũ? Ngẽmáãcü aixcüma yema nixĩ ga ípeyadaugüxũ. Rü pemaã nüxũ chixu rü Cuáũ ya baiũxẽẽruũ rü tama wüxi i ngëxürüüxümare i Tupanaãrü orearü uruũ nixĩ.

10 —Rü Cuáũchiga nixĩ ga naxümatüxũ ga yema Tupanaãrü ore ga ñaxũ:

“Cupèxegu chayamu i chorü orearü ngeruũ na cuxcèx namexẽẽãxücèx i duũxügüarü maxũ”,

ñaxũ.

11 —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü guxũ i duũxügütanüwa rü nataxuma i Tupanaãrü orearü uruũ i Cuáũ ya baiũxẽẽruũãrü yexera ixĩxũ. Natürü yíxema Tupana ãëxgacü íxĩxüwa wixwexüchi üxe, rü Cuáũãrü yexera tixĩ.

12 —Rü yexguma noxri Cuáũ ya baiũxẽẽruũ inaxügügu na nüxũ yaxúxũ i ñuxãcü Tupana ãëgacü ixĩxüwa nangugüxũ i duũxügü, rü nüma ga duũxügü rü norütama ngúchaxũmaã nawa nangugüchaxũ i ngema nachica. Rü ñuxma rü ta ngemagutama narüxĩnüe.

13 —Rü guxũma ga Tupanaãrü orearü uruügüarü orewa, rü ore ga mugü ga Moíché ümatüxüwa rü nüxũ nixuchigagü na íngüéxgaxũ ya Cristu na ãëxgacü na yĩxücèx. Rü yemaãcü nixĩ ñuxmata íngü Cuáũ.

14 —Rü ngëxguma chi peyaxõgüchaũgu i ñaã chorü ore, rü pemaã nüxũ chixu rü Cuáũ ya baiũxẽẽruũ nixĩ ya yima yanguxẽẽcü ga yema ore ga guma nuxcümaücü ga orearü uruũ ga Ería ga ípenanguxẽẽcüchiga ümatüxũ.

15 —Rü yíxema ãchixëgüxe, ¡rü naga taxĩnüe i ngẽma ore! —ñanagürü.

16 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —¿Tacügu tá chanangu i ñaã duũxügü i ñuxma maxëxũ? Maneca ñaã duũxügü rü taxumaãma nataãëgü ngëxgumarüü i ñuxre i buxügü i nügümaã íãxtüwa rütogüxũ, rü íxĩnücèxwèxegüxũ, rü tagaãcü namücügüxũ ñagüxũ:

17 “Marü wowerumaã pexcèx tapaxetagü, natürü tama ípíxüãchitanüxü. Rü marü ngechaü i wiyaeü pexcèx tawiyaeü, natürü tama pexauxe”, ñagüxü. Rü ngëma buxügürüü nixĩ i ñaã duüxügü.

18 –Yerü núma naxü ga Cuáü ga baiüxëëruü rü tama pãü nangõx rü tama binu nayaxaxü. Rü yexguma ga nümagü rü: “Nangoxoãx” ñanagürügü nüxü.

19 –Rü ñüxüchi núma chaxü i choma ya Tupana Nane na duüxüxü chiixü. Rü choma rü õna changõx rü binu chayaxaxü. Rü ngëxguma i nümagü rü taanüxüchixü rü ngãxwëxexü choxü nawogüe. Rü nüxü nixugüe rü pecaduãxgüxümaã chaxãmücü, rü namaã chaxãmücü i ngëma duüxügü i Dumäärü ãëxgacücèx dïëru ngïxü ideetanüxü. Natürü Tupanaärü cuèx rü meãma nangõx tümawa ya yíxema aixcüma nawe rüxixë –ñanagürü ga Ngechuchu.

*Ïãnegü ga tama Tupanaga ñnüëne
(Lc 10.13-15)*

20 Rü yexguma ga Ngechuchu rü inanaxügü ga na yangagüãxü ga yema duüxügü ga guma ñãnegüçüãx ga ngextá yexeraãcü ínaxüaxüwa ga taxü ga mexügü ga Tupanaärü poramaã naxüxü. Rü poraãcü nayangagü, yerü yema duüxügü rü tama nüxü narüxoe ga norü chixexü.

21 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: –Rü wüxi i ngechaü nixĩ i pexcèx, Pa Corachíüçüãxgü rü Pa Bechaídacüãxgüx, yerü yexguma chi Tiruarü ñãnewa rü Chidãüärü ñãnewa chanaxüxgu ga yema mexügü ga cuèxruügü ga Tupanaärü poramaã petanüwa chaxüxü, rü woo ga na poraãcü yachixexü ga yema duüxügü rü nuxcü mama chitama nüxü narüxoe ga yema nacüma ga chixexü, rü poraãcüxüchi chima nügümaã nangechaüügü rü naxauxe, yerü chi nügü nicuèxãchitanü ga na yapedaduãxgüxü.

22 –Natürü pemaã nüxü chixu rü ngëma ngunexü i Tupana nagu napoxcuexü i pecaduãxgüxü, rü ngëma ngunexügu rü Tirucüãxgü rü Chidãüçüãxgüärü yexera tá pexü napoxcue i pemax, Pa Corachíüçüãxgü rü Bechaídacüãxgüx.

23 –Rü pemax, Pa Capernáüçüãxgü i Duüxügüx, ¿rü pema nagu perüxñüëgu rü daxügüxü i naãnewa tá ipexixü? Pemaã nüxü chixu rü naãnetüüwa i ngextá Tupana Chatanáxü ípoxcuxüwa tá nixĩ i pewogüxü. Rü yexguma chi Chodomaärü ñãnewa chanaxüxgu ga yema mexügü ga cuèxruügü ga Tupanaärü poramaã petanüwa chaxüxü, rü guma ñãne ga nuxcüma norü pecadugagu iyarüxoxüne rü ñüxma rü chi nangëxma.

24 –Natürü pemaã nüxü chixu rü ngëma ngunexü i Tupana nagu napoxcuexü i pecaduãxgüxü, rü ngëma ngunexügu rü Chodomacüãxgüärü yexera tá pexü napoxcue i pemax, Pa Capernáüçüãxgüx –ñanagürü.

*Chauxcèx pexĩ na chauxütagu perüngüëxüçèx
(Lc 10.21-22)*

25 Rü yexguma rü ñaãcü nayumüxë ga Ngechuchu, rü ñanagürü: –Pa Chaunatü ya Daxügüxü i Naãne rü Ñoma i Naãneärü Yorax, cuxü chicuèxüü, erü ñaã chorü ngüexügüxü nüxü cucuèxëë i ñaã ore i naxchaxwa iquicúxü i duüxügü i ñoma i naãnewa nüxü cuèxüchigüxü.

26 –Rü moxë cuxna chaxã, Pa Chaunatüx, erü cuma cunaxwëxe na ngëmaãcü cunaxüxü –ñanagürü.

27 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: –Chaunatü choxna nanaxã i guxüma i tacü i ngëxmaxü. Rü Chaunatüxicatama choxü nacüex na texé chiixü i choma i Nane. Rü tama guxüma i duüxügü aixcüma nüxü nacüex na texé yiixü ya Chaunatü. Rü choma ya Nane, rü ngëma duüxügü i Chaunatüxü nüxü chadauxëëchaxüxüicatama nixĩ i aixcüma nüxü cuèxgüxü na texé yiixü ya Chaunatü.

28 —;Rü nuã chauxütawa pexĩ i guxãma i pema ya ipaexe nagagu i perü chixexügü rü perü ìxãchiãëgü! Rü choma rü tá pexna chanayaxu i pexweta na iperüngüëxüçex.

29 —;Rü ñuxüchi penayaxu i chorü ucuxëgü rü naxcèx pedauxütaegü i chaucüma! Erü choma rü yaxna pemaã chaxĩnü rü taguma chaugü chicuèxüxü. Rü ngemaãcü tá nüxü ipeyangau i ngema taãë i aixcüma ixĩxü.

30 —Erü ngëma pexü chamuxü rü natauxcha na naga pexĩnüëxü. Rü ngëma pexü chanaxwaexü rü tama naguxcha na penaxüxü —ñanagürü ga Ngechuchu.

12

Ngechucharü ngúexügü rü trigu nicãüëtanü ga ngüchigaarü ngunexügu
(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

1 Rü wüxi ga ngüxchigaarü ngunexügu rü Ngechuchu rü norü ngúexügümaã trigunecügu nixü. Rü nataiyae ga norü ngúexügü, rü yemacèx inaxĩãcüma yoxocüne triguta nicãüëtanü, rü inayangöëtanü.

2 Rü yexguma yemaxü nadaugügu ga Parichéugü rü ñanagürügü Ngechuchuxü: —Dücèx i curü ngúexügü rü chixexü naxüe. Erü ngüxchigaarü ngunexügu napuracüe, rü nachuxu nixĩ i ngëma —ñanagürügü.

3 Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —¿Taguma ëxna poperawa nüxü pedau ga tacü na naxüxü ga nuxcümaücü ga ãëxgacü ga Dabí ga yexguma nataiyèxgu ga nüma rü natanüxügü?

4 —Rü Tupanapatagu naxücu rü nanangõx ga yema pãü ga üünexü ga Dabícèx rü natanüxügüçèx chuxuxü ga na nangõxgüãxü. Yerü paigüçèxicatama nixĩ ga yema pãü.

5 —Rü pemax, Pa Parichéugüx ¿taguma ëxna nawa pengúe ga yema ore ga mugüpanegu Moíché ümatüxü ga ñaxü rü marü name i paigü rü ngüxchigaarü ngunexügu napuracüe i tupauca ya taxünewa? Rü ngëma rü tama wüxi i pecadu nixĩ naxcèx i ngëma paigü.

6 —Natürü pemaã nüxü chixu rü nuã petanüwa nangëxma i wüxi i duüxü i tupauca ya taxüneärü yexera ixĩxü i Tupanapëxewa.

7 —Natürü pema rü tama nüxü pecuèx i ñuxü ñaxüchiga nixĩ i ngëma Tupanaärü ore i ümatüxü i ñaxü:

“Choma rü tama chanaxwèxe i chauxcèx peyamèx i carnerugü, natürü chanaxwèxe i togü pexü nangechaütümüügü”,

ñaxü. Rü ngëxguma chi meã nüxü pecuèxgügu i ngëma ore, rü tãü chima chixri nachiga pidexagü i ñaã chorü ngúexügü i taxuüma i chixexü ügüxü i Tupanapëxewa.

8 —Rü choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü, rü aixcüma ngüxchigaarü yora chixĩ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Wüxi ga yatü ga yumécüchiga
(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

9 Rü yexguma yema nachicawa ínaxüüxgu ga Ngechuchu, rü guma ñãneärü ngutaquëxepataügu naxücu.

10 Rü yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga norü wüxichacüüwa yumécü. Rü nümagü ga Parichéugü rü naxcèx nadaugü ga ñuxãcü norü ãëxgacügüxütawa Ngechuchuxü na ínaxuaxügüxü. Rü yemacèx Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Namexü yĩxü na texé naxcèx yataanexëëxü i wüxi i daawexü i ngüxchigaarü ngunexügu? —ñanagürügü.

11 Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —¿Texé i petanüwa rü ngëxguma chi ngüxchigaarü ngunexügu wüxi i perü carneru puchugu nguxgu, rü

taux éxna i ngëxgumatama ípeyadaugüxü rü ípenatúãchixü woo ngüxchigaarü ngunexü yixĩgu?

¹² —Natürü Tupanapëxewa rü wüxi i duüxü rü poraãcüxüchima wüxi i carneruarü yexera nixĩ. Rü ngëmacèx name nixĩ i mexü taxü i woo ngüxchigaarü ngunexü yixĩgu —ñanagürü.

¹³ Rü ñuxüchi ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü ga guma yatü ga yumécü: —¡Iyarüwëxãchimëxë! —ñanagürü. Rü guma yatü rü inayarüwëxãchimëxë, rü yexgumatama narümemëx, rü naĩ ga naxmëx ga mexünerüü nixĩ.

¹⁴ Rü yexguma yemaxü nadaugügu ga Parichéugü, rü ínachoxü ga yéma. Rü inanaxügüe na naxcèx nadaugüxü ga ñuxãcü tá na Ngechuchuxü yamëxgüxü.

Nuxcümaixü ga ore ga Ngechuchuga

¹⁵ Rü yexguma Ngechuchu nüxü cuáchigagu na Parichéugü na yamëxgüchaixü, rü ínaxüxü ga guma ñãnewa. Rü muxüma ga duüxügü rü nawe narüxĩ. Rü nüma ga Ngechuchu rü nanameëxëe ga guxüma ga yema duüxügü ga idaaweexü.

¹⁶ Rü duüxügüna naxãga na tama nüxü yaxugüexücèx na texe na yĩxü ga nümax.

¹⁷ Rü yemaãcü nanaxü ga Ngechuchu na yanguxëëãxücèx ga yema ore ga nuxcümaücü ga Tupanaärü orearü uruü ga Ichaxía nüxü ixuxü ga ñaxü:

¹⁸ “Daa nixĩ ya chorü duü ya chomatama nüxü chaxunetacü rü nüxü changechaücü rü namaã chataãëxüchicü. Rü Chauãe i Üünexü rü nüxna tá chanamu. Rü nüma tá guxü i duüxügü i tama Yudíugü ixíngüxümaã nüxü nixu i ore i mexü i aixcüma ixixü.

¹⁹ Rü tagutáma ngextá texémaã niporagacüü rü taxúemaãtáma ngextá nipura. Rü tagutáma texe ñãneärü ítamüğüwa nüxü taxĩnü na natagaxü.

²⁰ Rü nüma rü tãütáma nanadai i ngëma duüxügü i norü öwa turaexü, rü tãütáma inayanaxoxëe i ngëma duüxügü i írarüwatama yaxögüxü. Rü ngëmaãcü tá nixĩ ñuxmatáta guxü i naãnewa nangu i ngëma norü ore i aixcüma ixixü.

²¹ Rü guxü i duüxügü i tama Yudíugü ixíngüxü rü tá naxcèx naxĩ na ngëmaãcü naxütawa nayauxgüãxücèx i norü maxü i taguma gúxü”, ñanagürü ga Ichaxía.

Parichéugü rü Ngechuchuxü nixugüe na ngoxoarü poramaã napuracüxü (Mr 3.20-30; Lc 11.14-23, 12.10)

²² Rü Ngechuchuxütawa nanagagü ga wüxi ga yatü ga ngoxoãcü ga ngexetücü rü tama idexacü. Rü Ngechuchu nanamexëe. Rü guma yatü rü yexgumatama nidauchi rü nidexa.

²³ Rü guxüma ga duüxügü rü nabëixãchiãëgü ga yexguma yemaxü nadaugügu. Rü ñanagürügü: —¿Taux éxna daa yĩxü ya Dabí nane ya Cristu? —ñanagürügü.

²⁴ Natürü yexguma yemaxü naxĩnüëgu ga Parichéugü, rü ñanagürügü: —Ñã yatü i Ngechuchu, rü ngoxogünatü i Bechebúarü poramaã nixĩ i ínawoxüãxü i ngoxogü —ñanagürügü.

²⁵ Natürü nüma ga Ngechuchu rü nüxü nacüexama ga tacügu na naxĩnüëxü. Rü yemacèx ñanagürü nüxü: —Ngëxguma chi wüxi i nachüüãnecüãx i duüxügü nügü itoyegu rü nügütanüwa chitama nügü nadaixgu, rü nügü chitama naguxëe. Rü ngëxguma chi wüxi ya ñãnecüãx rü éxna wüxi ya ícüãx nügümaã nuëëchagu rü nügü nadaixgu, rü nügü chitama naguxëe.

²⁶ —Rü ngëxguma chi Bechebú nügütama ítëxüchigu rü nügütama yamëxgu, ¿rü ñuxãcü chi ãëxgacüecha yĩxü?

27 —Rü pemax, Pa Parichéugüx, rü choxü pixuxgu rü Bechebúarü poramaã íchanawoxü i ngoxogü. Natürü ngëxguma chi Bechebúarü poramaã íchanawoüxgu i ngoxogü, ¿rü texéarü poramaã nixí i perü ngúexügü rü ínawoxüãxü i ngoxogü? Rü dücax, rü ngëma perü ngúexügütama nixí i pexcèx nangoxëëxü na ípetüexü.

28 —Natürü pemaã nüxü chixu rü aixcüma Tupanaãe i Üünexüãrü poramaã nixí i íchanawoxüxü i ngoxogü. Rü ngëmawa pexü nüxü chacuèxëe na marü núma petanüwa nanguxü ya Tupana, na perü ãëxgacü yïxüçèx.

29 —¿Rü ñuxácü texé wüxi ya yatü ya poracüpatagu taxücu na tanapuxüxüçèx i norü ngëmaxügü, ega tama tayanëixiragu i noxrix? Rü ngëxguma tayanëixiraguxicatama nixí i nüxna tanapuxüxü i norü ngëmaxügü ya yima yatü ya poracü.

30 —Rü yíxema tama choxü ngechaüxë rü chauxchi taxai. Rü yíxema tama choxü rüngüxëxë na Tupanacèx tananutaquëxexü i duüxügü rü chauxchawa tanangianexëe.

31 —Rü ngëmacèx pemaã nüxü chixu rü Tupana tá nüxü nüxü nangechaü i guxüma i pecadugü i duüxügü ügüxü rü guxüma i norü dexagü i chixexü. Natürü yíxema Tupanaãe i Üünexümaã tacü ixugüxe, rü Tupana rü tagutáma tüxü nüxü nangechaü i ngëma chixexü.

32 —Rü guxáma ya texé ya tacü chomaã ixugüxe rü Tupana tá tüxü nüxü nangechaü i ngëma. Natürü texé ya Tupanaãe i Üünexümaã tacü ixugüxe, rü Tupana rü tagutáma tüxü nüxü nangechaü i ngëma, rü bai i ñoma i naãnewa, rü bai i daxügüxü i naãnewa.

*Wüxi i nanetü rü norü owa nixí i nüxü icuáxü na tacü rü nanetü yïxü
(Lc 6.43-45)*

33 —Rü ngëxguma wüxi i nanetü rü namexgu, rü norü o rü ta name. Natürü ngëxguma wüxi i nanetü rü nachixëxgu, rü norü o rü ta nachixe. Rü wüxi i nanetü rü norü owa nixí i nüxü icuáxü ngoxi name rü éxna tama.

34 —Pa Äxtapearü Duüxügüx, ¿ñuxácü i mexü i orexü pixuxü ega pematama rü pichixecümagu? Erü ngëma ore i peëxmaã nüxü pixuxü rü peãëwa nixí i ne naxüxü.

35 —Wüxi ya mecü ya yatü rü mexü i orexü nixu, erü naãëwa rü aixcüma mexügu narüxñü. Natürü wüxi i yatü i chixecümaxü rü chixexü i orexü nixu, erü naãëwa rü chixexügu narüxñü.

36 —Rü choma pemaã nüxü chixu rü ngëma ngunexü i nagu nagúxü i naãne, rü Tupana rü tá nüxna naca i guxü i duüxügü naxcèx i guxüma i ore i chixexü i nüxü yaxuxü i ñoma i naãnewa.

37 —Erü ngëma curü dexagüwa rü Tupana tá cuxü nangugü, rü tá cumaã nüxü nixu ngoxita cume i napëxewa rü éxna tama —ñanagürü ga Ngechuchu.

*Duüxügü ga tama yaxögüchaüxü rü naxcèx ínacagü ga to ga cuèxruü ga
Tupanaãrü poramaã üxü
(Mr 8.12; Lc 11.29-32)*

38 Rü yexguma rü ñuxre ga Parichéugü rü Yudíugüarü ngúexëeruügu ga ore ga mugüwa nguxëëtaegüxü rü ñanagürügü Ngechuchuxü: —Pa Ngúexëeruüx, cuxü tadauxchaü na cunaxüxü i wüxi i cuèxruü i mexü i Tupanaãrü poramaã cuxüxü —ñanagürügü.

39 Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Ñã duüxügü i chixecümagüxü rü tama yaxögüxü rü naxcèx ínacagü i wüxi i cuèxruü i mexü i Tupanaãrü poramaã üxü. Natürü yema cuèxruü ga nuxcümaücü ga Tupanaãrü orearü

uruũ ga Yonáxũ ngupetũxũxũxĩca tátama nadaugũ. Rũ taxuũtáma i to i cuèxruũ nüxũ tadauxẽẽ i ñaã duũxũgũ.

40 –Rũ yexgumarũũ ga Yoná ga tomaẽxpũx ga ngunexũ rũ tomaẽxpũx ga chũtaxũ choxni ga taxũ ga bayenaãnúwa na nayexmaxũ rũ wenaxãrũ na nangóxũ, rũ ngẽxgumarũũ tá ta nixĩ i choma i tomaẽxpũx i ngunexũ rũ tomaẽxpũx i chũtaxũ i chatáxũwa changẽxmaxũ. Natürũ wena táxarũ changox.

41 –Rũ ngẽxguma naãneãrũ guxgu rũ Tupana rũ ñaã duũxũgũna nacaxgu i norũ pecaduchiga, rũ nuxcũmaũgũxũ ga Nínibecũãx ga duũxũgũ rũ tá inachigũ. Rũ Tupanapẽxewa tá ínanaxuaxũgũ i ñaã duũxũgũ i ñuxma maxẽxũ. Yerũ nümagũ ga Nínibecũãx rũ nüxũ narũxoe ga nacũmagũ ga chixexũ ga yexguma Yoná namaã nüxũ ixuxgu ga Tupanaãrũ ore. Natürũ ñuxma nuã petanũwa nangẽxma i wüxi i Yonáãrũ yexera ixĩxũ.

42 –Rũ ngẽxguma naãneãrũ guxgu rũ Tupana rũ ñaã duũxũgũna nacaxgu i norũ pecaduchiga, rũ ngĩma ga nuxcũmaũcũ ga Chabaaneãrũ ãẽxgacũ rũ tá iichi. Rũ tá íinaxuaxũ i ñaã duũxũgũ i ñuxma maxẽxũ. Yerũ ngĩma rũ yaxũwaxũchi ne ixũ na ãẽxgacũ ga Charumóũxũ naxĩnũxũcèx ga ñuxãcũ poraãcũ nüxũ na nacuèxũchixũ. Natürũ ñuxma nuã petanũwa nangẽxma i wüxi i Charumóũãrũ yexera ixĩxũ.

ngoxo i taeguxũchiga (Lc 11.24-26)

43-44 –Rũ ngẽxguma wüxi i ngoxo rũ wüxi ya yatüwa ínaxũũxgu, rũ dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxũwa rũ nu ne nanaxũmare. Rũ naxcèx nadau na ngexta na nangũxũcèx. Rũ ngẽxguma taxuxguma nüxũ iyangauxgu na ngexta nangũegaxũ, rũ nagu narũxĩnü na wena nataeguxũ naxcèx ya yima yatü ga noxri nawa ínaxũxũchirécũ. Rũ ngẽxguma nataegugu, rũ nüxũ inayangau ya yima yatü na wüxi ya í ya ngẽãcũne rũ mexẽene rũ meã nabixichinerũũ na yĩxũ.

45 –Rũ ngẽma ngoxo rũ ínixũ rũ naxcèx nayadau i to i 7 i ngoxogũ i norũ yexera i chixexũ. Rũ guxũma i ngẽma rũ yima yatügu nayachocu, rũ ngẽxma naxãchiũgũ. Rũ ngẽxguma ya yima yatü rũ noxriarũ yexera nachixe. Rũ ngẽxgumarũũ tá ta nüxũ naxüpetü i ñaã duũxũgũ i chixecũmagũxũ –ñanagürũ ga Ngechuchu.

Ngechucharũ mamá rũ naẽneẽgũchiga (Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

46 Rũ yexguma duũxũgũmaã íyadexayane ga Ngechuchu, rũ yéma tangu ga naẽ rũ naẽneẽgũ. Rũ ípataarũ düxétügu tarũcho, rũ Ngechuchumaã tidexagũchaũ.

47 Rũ wüxi ga duũxũ Ngechuchumaã nüxũ nixu, rũ ñanagürũ: –Yéa düxétüwa tangẽxma ya cue rũ cueneẽgũ, rũ cumaã tidexagũchaũ –ñanagürũ nüxũ.

48 Natürũ Ngechuchu nanangãxũ ga yema duũxũ ga namaã nüxũ ixuxũ ga yema ore, rũ ñanagürũ nüxũ: –¿Texé tixĩ ya chaue? ¿Rũ texégũ tixĩ ya chaueneẽgũ? –ñanagürũ.

49 Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ norũ ngúexũgũxũ naxuneta, rũ ñanagürũ: –Dücèx, daxe tixĩ ya chaue, rũ daagũ nixĩ ya chaueneẽgũ.

50 –Erũ guxãma ya texé ya naxúxe i Chaunatü ya daxũgucüarũ ngúchaũ, rũ yíxema tixĩ ya chaueneẽ rũ chaueyèx rũ chaue –ñanagürũ ga Ngechuchu.

13

Ore ga toecügu ixuxü (Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Rü yematama ngunexügu ga Ngechuchu rü ínaxüxü nawa ga guma ĩ ga nagu napexüne. Rü naxtaxaãnacüwa nayarüto.

² Rü muxüma ga duüxügü rü yéma naxcèx nangutaquëxegü. Rü yemacèx düxwa wüxi ga ngegu nixüe ga Ngechuchu, rü guma nguewa narüto. Rü guxüma ga duüxügü rü yexma naxnecütëxegu nachigü.

³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü muxüma ga ore ga cuèxruüwa nanangüexëë ga duüxügü. Rü norü ngüxëëtaewa rü ñanagürü: —Rü wüxi ga yatü ga toecü rü trigumaã nanagüane.

⁴ —Rü yexguma trigumaã nagüaneãgu, rü ñuxre ga guma trigu rü namacüwagu nayi. Rü ínangugü ga werigü, rü nanawecu.

⁵ —Rü náigü ga trigu rü nutatanügu nayi ga ngextá ínachixcaxüwa ga waixümü. Rü paxa narüxügü ga guma trigu, yerü ga waixümü rü tama nayaxcü.

⁶ —Rü yexguma nangunagügu ga üexcü, rü narüngëxgü ga guma trigu. Rü nayue yerü tama poraãcü nixãmëxã.

⁷ —Rü náigü ga trigu rü tuxunecügu nayi. Rü yexguma nayaegu ga tuxugü, rü guma triguxü inawocu, rü nanadai.

⁸ —Natürü náigü ga trigu rü mexü ga waixümügu nayi. Rü yexguma nayaegu rü muxüma ga trigu nawa ínanguxuchi. Rü nümaxü rü wüxireewa rü 100 püxü ínanguxuchi ga norü o, rü náireegüwa rü 60, rü náireegüwa rü 30.

⁹ —Rü yíxema áchixëgüxe, ¡rü nagu tarüxínüë i ngëma ore! —ñanagürü.

Tacüçèx nixi ga yema ore ga cuèxruügu ixuxü (Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Rü yexguma ga norü ngüexügü rü Ngechuchucèx naxi, rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¿Tüxcüü i cuèxruügu cuyaxuãcüma cunangüexëëxü i ñaã duüxügü? —ñanagürügü.

¹¹ Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü nüxü: —Tupana rü pexüxícatama nüxü nacüexëë i ngëma ëxügüxü na ñuxãcü äëxgacü yíxü i nümax. Natürü nüma i togü i duüxügü rü tama nüxü nüxü nacüexëë i ngëma.

¹² —Rü texé ya aixcüma naga ínüxë i chorü ore, rü Tupana rü yexeraãcü tá tüxü nüxü nacüexëë. Rü ngëmaãcü tá tüxü nangëxma i taxü i cuèx. Natürü texé ya tama naga ínüxë i ñaã ore rü Tupana tá tüxna nanayaxu i ngëma íraxü i cuèx i tüxü ngëxmachiréxü.

¹³ —Rü ngëmacèx nixi i ore i cuèxruümaã chanangüexëëxü i ngëma duüxügü. Erü nümagü rü woo nüxü nadaugügu, rü ñoma tama nüxü nadaugüxürüü nixigü. Rü woo nüxü naxínüëgu, rü ñoma tama nüxü naxínüëxürüü nixigü. Rü tama nüxü nacüexgüëga.

¹⁴ —Rü aixcüma ngëma duüxügüchiga nixi ga yema Tupanaãrü ore ga nuxcümaãcü ga norü orearü uruü ga Ichaxía nüxü ixuxü ga ñaxü:

“Rü ngëma duüxügü rü tá aixcüma nüxü naxínüë, natürü täütáma nüxü nacüexgüëga i tacüchiga na yíxü i ngëma nüxü naxínüëxü. Rü aixcüma tá nüxü nadaugü, natürü täütáma nüxü nacüexgü na tacüchiga yíxü i ngëma nüxü nadaugüxü.

¹⁵ Erü ngëma duüxügü rü täütáma nüxü nacüexgüchaü i chorü ore, rü naxchaxwa tá nügü narütütamachixëgü rü tá naxchaxwa napexetügü. Rü ngëmaãcü tá nanaxügü na tama nüxü nadaugüxüçèx i ngëma mexü i naxcèx chaxüxü, rü tama nüxü naxínüëxüçèx i chorü ore, rü tama nüxü

nacuèxgüxcèx na ñuxâcü choma chanaxwèxexüãcüma na namaxèxü, rü tama chauxcèx nadaugüxcèx na chanamaxèxèxüxcèx”, ñanagürü.

16 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Natürü pemax, Pa Chorü Ngúexügüx, rü petaâégü erü pexetügümaâtama nüxü pedaügü i ngëma chaxüxü rü pexmachixëmaâtama nüxü pexînüë i chorü ore.

17 —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü muxüchixü ga nuxcümaügüxü ga Tupanaârü orearü uruügü rü muxüchixü ga duüxügü ga imecümaxü, rü nüxü nadaugüchaü i ngëma ñuxma chauxütawa nüxü pedaügüxü. Natürü tama nüxü nadaügü. Rü nüxü naxînüëchaü i ngëma ore i ñuxma chauxütawa nüxü pexînüëxü. Natürü tama nüxü naxînüë —ñanagürü.

Ngechuchu rü meã nanangoxë ga yema ore ga toecüchigagu yaxuxü (Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Dücèx, iperüxînüë na ñuxü ñaxüchiga yîxü i ngëma ore i cuèxruü i toecüchiga!

19 —Rü guma trigu ga namagu yixünerüü tixîgü ya yixema nüxü ñnüëxë i ore i mexü na ñuxâcü âëxgacü yîxü ya Tupana natürü tama nüxü cuèxgüxe i ñuxü ñaxüchiga na yîxü i ngëma ore. Rü tümaxütawa nangu i Chataná, rü tüxü nüxü inayarüngümaëxëë i ngëma ore i tümãëwa ngëxmachiréxü.

20 —Rü guma trigu ga nutatanügu yixünerüü nixî i ngëma duüxügü i nüxü ñnüëxü i Tupanaârü ore rü taãëcüma nayauxgüxü.

21 —Natürü ngëma na tama aixcüma nagu naxînüëxü i ngëma ore, rü paxaächitama nayaxögü, rü yixcüra ngëxguma ngëma oregagu guxchaxügü nüxü üpetügu rü éxna duüxügü naxchi aiegu, rü ínanatèxgü i ngëma ore.

22 —Rü guma trigu ga tuxunecügu yixünerüü nixî i ngëma duüxügü i Tupanaârü orexü ñnüëxü rü yaxögüxü. Natürü ñoma i naãneârü ngëmaxügüxcèx oegaãégüxü, rü ngëmaguama rüxînüëxü, rü düxwa nüxü inayarüngümaë i ngëma ore. Rü guxüma i ngëma rü Tupanaârü orexü nüxü narüxoxëë na tama aixcüma meã Tupanawe naxüxcèx i ngëma duüxügü.

23 —Natürü guma trigu ga mexü ga waixümügu yixünerüü nixî i ngëma duüxügü i nüxü ñnüëxü i Tupanaârü ore, rü nüxü cuèxgüxü i tacüchiga na yîxü, rü naga ñnüëxü rü meã naxcèx maxèxü. Rü tümáxë rü guma trigu ga 100 püxü nawa ínguxuchinerüü tixî. Rü tümáxë rü guma 60 püxü nawa ínguxuchinerüü tixî. Rü tümáxë rü guma 30 püxü nawa ínguxuchinerüü tixî —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ore ga chixexü ga natüane ga trigutanügu toxüchigagu ixuxü

24 Rü Ngechuchu rü to ga ore ga cuèxruüxü duüxügümaã nixu, rü ñanagürü: —Rü nüma ya Tupana rü ñoma wüxi ga yatü ga mexüne ga triguchire naãnegu tocürüü tá nanaxü.

25 —Rü guma yatü rü yexguma ínapeyane rü wüxi ga norü uwanü ga naxchi aixü rü yéma naxü. Rü naëchita yexma trigunecügu nayatogü ga chixexü ga natüane. Rü ñuxüchi ínixü.

26 —Rü yexguma naxügügu ga trigu rü nayaegu rü yexwacèx yaxoxgu, rü yema natüane rü ta nangox.

27 —Rü yexguma ga yema yatüarü duüxügü, rü namaã nüxü nayarüxügü, rü ñanagürügü:

“Pa Corix, cuma rü cuanegu rü triguxicachirëx ngëxma cuto. ¿Natürü ñuxâcü i ñuxma rü chixexü i natüane rü ta ngëma naxügüxü?” ñanagürügü.

28 —Rü yexguma ga yema naãneârü yora, rü ñanagürü nüxü:

“Maneca wüxi i chorü uwanü i chauxchi aixü nixî i ngëma ngexü wagüxü” ñanagürü. Rü yexguma ga norü duüxügü rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü:

“Pa Corix, ¿cunaxwèxexũ na tanabéxũ i ngēma chixexũ i natüane?” ñanagürügü.

²⁹ —Natürü nüma ga norü cori rü ñanagürü nüxũ ga yema norü duũxũgü:

“¡Nüetama ngēma nangēxmagü! Erü ngēxguma chi penabēxgu, rü ngürüachi trigumaã chi ta penangauxēē na penabéxũ.

³⁰ —Rü narümemaē nixĩ i nüetama ngēma nayae ñuxmatáta triguarü buxgüwa nangu. Rü ngēxguma rü ngēma tá chanamugü i chorü puracütanüxũ, rü tá nanabéxira i ngēma chixexũ i natüane. Rü tá ínanagoxüçüta, rü ñuxüchi tá ínanagu. Rü ngēmawena tá nayabuxgü i trigu, rü naxchiũgu tá choxũ namaã nanguxũgü” ñanagürü.

Ore ga motachachiregu ixuxũ

(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

³¹ Rü Ngechuchu rü to ga ore ga cuèxruũxũ duũxũgümaã nixu, rü ñanagürü: —Rü ngēma Tupanaarü ore rü yexera nixüchigü. Rü ñoma wüxi ya motachachire ya wüxi ya yatü naãnegu toxünerüũ nixĩ.

³² —Rü woo naxíraxüchichirēx ya yima naxchire, natürü ngēxguma naxüxgu rü nayèxgu, rü wüxi i nanetü i taetaxũ nixĩ. Rü ngēmacèx i werigü rü natanüwa naxĩ, rü ngēxma nayarüxüchiãũgü —ñanagürü.

Ore ga pãũärü puxēẽruũgu ixuxũ

(Lc 13.20-21)

³³ Rü Ngechuchu rü to ga ore ga cuèxruũxũ duũxũgümaã nixu, rü ñanagürü: —Rü Tupanaarü ore rü duũxũgütanüwa nangu. Rü nixüchigü rü nanaxüchicüxü i norü maxü. Rü ñoma írxaxũ i pãũärü puxēẽruũ i wüxi i nge taxü i ngĩrü pãũchara namaã ipuxēẽxürüxũ nixĩ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Cuèxruũgu ixuxũ ga oremaã nidexa ga Ngechuchu na yanguxēẽãxüçèx ga Tupanaarü ore

(Mr 4.33-34)

³⁴ Rü guxüma ga yema ore ga Ngechuchu duũxũgümaã nüxũ ixuxũ, rü cuèxruũgu yaxuãcüma namaã nüxũ nixu. Rü yemaãcüxicatama nixĩ ga namaã nüxũ yaxuxũ.

³⁵ Rü yemaãcü nanaxü ga Ngechuchu na yanguxēẽãxüçèx ga yema Tupanaarü ore ga nuxcümaücü ga norü orearü uruũ ga Ichaxía ümatüxũ ga ñaxũ:

“Choma rü cuèxruũgu ixuxũ i oremaã tá duũxũgümaã chidexa. Rü tá namaã chanangoxēē i ngēma cuèx i èxũguxũ ga yexguma noxri naãne ixügügumama iicüxũ”,

ñaxũ.

Ngechuchu nanangoxēē na tacüchiga yĩxũ ga yema ore ga chixexũ ga natüane ga trigutanügu toxüchigagu ixuxũ

³⁶ Rü Ngechuchu ínyamugü ga duũxũgü, rü guma í ga nagu napexünegu naxücu. Rü norü ngüexũgü rü yéma naxcèx naxĩ, rü ñanagürügü nüxũ: —Pa Corix, ¡tomaã nangoxēē na tacüchiga yĩxũ i ngēma chixexũ i natüanegu ixuxũ i ore! —ñanagürügü.

³⁷ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Rü yima mexũ i trigumaã toecü, rü nüma nixĩ ya Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcü.

³⁸ —Rü ngēma naãne i nagu natoexũ, rü ñoma i naãne nixĩ. Rü ngēma mexũ i trigu rü ngēma nixĩ i duũxũgü i Tupanaarü duũxũgü ixĩgüxũ. Rü ngēma chixexũ i natüane, rü ngēma nixĩ i duũxũgü i Chatanáarü ixĩgüxũ.

³⁹ —Rü ngēma norü uwanü i chixexũ i natüanemaã naẽchita naãnegu ya-toexũ, rü ngēma nixĩ i Chataná. Rü ngēma ngunexũ i nagu nabuxuxũ i trigu rü

naãneãrũ gúxchiga nixĩ. Rũ ngẽma puracütanũxũ i triguarũ buxwa puracüexũ, rũ Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ i daxüçũãx nixĩgũ.

40 –Rũ ngẽxgumarũũ i ngẽma chixexũ i natüane rũ na nabéxũ rũ ñuxũchi na ínaguxũ, rũ ngẽxgumarũũ tá ta nixĩ i naãneãrũ guxgu.

41 –Rũ choma i Tupana Nane na duũxũxũ chíxũ, rũ tá chanamu i chorũ orearũ ngeruũgũ i daxüçũãx na nadeãxüçèx i ngẽma duũxũgũ i chixexũ ügũxũ rũ ngẽma duũxũgũ i toguãxũ chixexũ ügũxëẽxũ. Rũ tá ínanawoxũ.

42 –Rũ tá üxüxetüwa nayawocu. Rũ ngẽma tá naxauxe rũ tá nixũxchapütagũ.

43 –Natürũ guxũma i ngẽma duũxũgũ i Tupanaga ínüẽxũ, rũ tá üèxcürũũ inabaixgũ i ngextá Tanatü ya Tupana ãẽxgacü íixĩxũwa. Rũ yíxema ãchixëgũxe, ¡rũ nüxũ taxĩnüe i ngẽma ore! –ñanagürũ.

Ore ga taxũ ga dïeru ga icúxũgu ixuxũ

44 Rũ Ngechuchu rũ to ga ore ga cuèxruũxũ duũxũgũmaã nixu, rũ ñanagürũ: –Rũ ngẽma na ãẽxgacü yĩxũ ya Tupana rũ duũxũgüçèx rũ namexechi ñoma wüxi i uiru i wüxi i naãnegu icúxürũxũ. Rũ wüxi ya yatü rũ ngẽxguma nüxũ iyangauxgu i ngẽma uiru, rũ paxa wena ngẽma naãnegu nayacux. Rũ taãẽacüma namaã nataxe i guxũma i norü ngẽmaxũgũ na naxcèx nataxexüçèx i ngẽma naãne na noxrü yĩxüçèx i ngẽma uiru –ñanagürũ.

Ore ga nuta ga ngèxãëruũ ga tatanüçügu ixuxũ

45 Rũ ñanagürũ ta ga Ngechuchu: –Rũ duũxũgũ rũ ñoma wüxi i taxetanũxũ i nutagũ ya ngèxãëruũçèx dauxürũũ nixĩgũ na poraãcü Tupanaxcèx nadaugũxũ na nüma norü ãẽxgacü yixĩxüçèx.

46 –Rũ ngẽma taxetanũxũ rũ ngẽxguma düxwa nüxũ iyangauxgu ya wüxi ya nuta ya ngèxãëruũ ya guxũãrũ yexera mexëchicü, rũ namaã nataxe i guxũma i norü ngẽmaxũgũ na naxcèx nataxexüçèx ya yima nuta ya mexëchicü, na noxrü yĩxüçèx.

Ore ga püchagu ixuxũ

47 –Rũ ngẽma Tupana na ãẽxgacü yixĩxũ rũ wüxi i pücha i nagúxüraũxũ i choxni namaã iyaxuxũxürũũ nixĩ.

48 –Rũ ngẽxguma naxããcuxgu i ngẽma pücha, rũ ngẽma püchaetanũxũ rũ naxnecüpechinügu ínanatúãchigü. Rũ ngẽma narütogü rũ nayadexechi i ngẽma mexũ i choxni, rũ pexchigu nananucu. Rũ ngẽma tama ingõxũ i choxni rũ ínanawogü.

49-50 –Rũ ngẽxgumarũũ tá nixĩ i ngẽxguma naguxgu i naãne. Erü Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ i daxüçũãx, rũ nüma tá naxĩ. Rũ tá nayadexechi i ngẽma mexũ i duũxũgũ nüxna i ngẽma ichixexũ, rũ tá üxüxetüwa nayawocu i ngẽma duũxũgũ i chixexũ. Rũ ngẽma tá naxauxe, rũ tá nixũxchapütagũ –ñanagürũ ga Ngechuchu.

Ngexwacaxũgũxũ rũ nuxcũmaũgũxũ i ngẽmaxũgüchiga

51 Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ norü ngúexũgüna naca, rũ ñanagürũ: –¿Nüxũ pecuáxũ yĩxũ na tacüchiga yĩxũ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ? –ñanagürũ. Rũ nümagü nanangãxũgü rũ ñanagürügü: –Ngẽmããcü, Pa Corix, nüxũ tacüèx –ñanagürügü.

52 Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ ñanagürũ nüxũ: –Rũ ngẽxguma wüxi i ngúexëëruũ i ore i mugüwa nguxëëtaexũ aixcüma nüxũ cuèxgu na ñuxãcü ãẽxgacü yĩxũ ya Tupana, rũ nanaxwèxe na meã nüxũ nacuáxũ i ngẽma nuxcũmaũxũ i Tupanaãrũ ore rũ ñaã ngexwacaxũxũ i chorü ore rũ ta, ngẽxgumarũũ i wüxi i cori i norü taxepatawa duũxũgüçèx inawéxũ i norü

ngẽmaxũgũ i ngexwacaxũgũxũ rü norü ngẽmaxũgũ i nuxcümaũgũxũ ta – ñanagürü ga Ngechuchu.

*Ngechuchu rü Nacharétuwa nayexma
(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)*

⁵³ Rü yexguma Ngechuchu nüxũ rüchauxgu ga yema ore ga cuèxruũgũxũ na yaxuxũ, rü inaxũãchi ga yéma.

⁵⁴ Rü guma ñãne ga nawa nayaxũne ga Nacharétuwa naxũ. Rü guma ñãneãrũ ngutaquẽxepataũgu naxücu rü yéma nanangúexẽẽ ga duũxũgũ. Rü yema duũxũgũ rü nabèixãchiãẽgũ namaã ga norü ore. Rü ñanagürügũ: –¿Ngextá nüxũ nacuèx i ngẽma nguxẽẽtae? ¿Rü ñuxãcü nüxũ nacuèx na naxüãxũ i ngẽma mexũgũ i taxũgũ i Tupanaãrũ poramaã naxüxũ?

⁵⁵ –¿Taux êxna i daa yĩxũ ya carpinteru ya Yúche nane ya María ngĩne, ya Chaũtiágu rü Yúche rü Chimáũ rü Yuda naẽneẽ ixĩcü?

⁵⁶ –¿Rü taux êxna i naẽyèxgũ rü nuxma tatanũgu naxãchiũgũxũ? ¿Rü ngẽxguma i ngextá yĩxũ i nayauxãxũ i ngẽma nüxũ nacuáxũ? –ñanagürügũ.

⁵⁷ Rü yemacèx ga duũxũgũ rü tama nüxũ inarüxĩnũẽchaũ. Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: –Guxũma i togü i duũxũgũ rü namaã nataãẽgũ i wüxi i Tupanaãrũ orearü uruũ. Natürü ngẽma orearü uruũchiũñewatama rü duũxũgũ rü tama namaã nataãẽgũ –ñanagürü.

⁵⁸ Rü yema duũxũgũtanüwa rü tama poraãcü nanaxü ga mexũgũ ga taxũgũ ga Tupanaãrũ poramaã naxüxũ, yerü tama nüxũ nayaxögũchaũ ga yema duũxũgũ.

14

*Nayu ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũ
(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)*

¹ Rü yema ngunexũgũgu nixĩ ga Gariréaaneãrũ ãẽxgacü, ga Erode rü Ngechuchuxũ nacuáchigaxũ.

² Rü Erode rü norü duũxũgũmaã ñanagürü: –Yima nixĩ ya Cuáũ ga baiũxẽẽruũ rü marü wena namaxũ. Rü ngẽmacèx nüxũ nangẽxma i pora na naxüãxũ i ngẽma mexũgũ i taxũgũ i Tupanaãrũ poramaã naxüxũ –ñanagürü.

³ Rü yema ñanagürü, yerü nümatama ga Erode rü ũpaacü norü churaragũxũ namu na Cuáũxũ yayauxgũxũcèx rü cadenamaã yanèixgũãcüma poxcupataũwa nagagüãxũcèx. Rü yemaãcü nanaxü ga Erode, yerü yemaãcü naxcèx íca ga naxmèx ga Erodía ga naẽneẽ ga Piripi naxmèxchirèx ixĩcü.

⁴ Rü Erode rü Cuáũmaã nanu yerü ga Cuáũ rü ñanagürü nüxũ: –Tama name na cuxumèxmaã cuxãmaxũ –ñanagürü.

⁵ Rü Erode rü Cuáũxũ nimáxchaũ, natürü duũxũgũxũ namuũ yerü guxũma ga duũxũgũ rü nagu narüxĩnũẽ rü aixcüma Tupanaãrũ orearü uruũ nixĩ ga Cuáũ.

⁶ Natürü yexguma norü taunecüarü ngunexũwa nanguxgu ga Erode rü wüxi ga peta naxü. Rü yema petawa rü Erodíaxacü rü íyayüxparachigũxũ napèxewa ga yema petatanüxũ. Rü nüma ga ãẽxgacü ga Erode rü poraãcü norü me nixĩ ga yema naxüxũ ga naxãcürücü.

⁷ Rü yemacèx ngĩmaã inaxuneta rü ñanagürü ngĩxũ: –¿Choxna naxcèx naca i tacü i cunaxwèxexũ, rü aixcüma tá cuxna chanaxã! –ñanagürü.

⁸ Rü yexguma ga ngĩma rü ngĩèxütawa ixü, rü ngĩèna iyaca, rü ngĩgürügũ: –Pa Ma, ¿tacü i cunaxwèxexũ na naxcèx íchaçaxũ? –ngĩgürügũ. Rü ngĩè ngĩxũ ingãxũ, rü ngĩgürügũ: –¿Naxcèx ínaca i Cuáũ ya baiũxẽẽruũẽru! –ngĩgürügũ ga ngĩè. Rü yexguma ga yema pacü rü ngĩgürügũ nüxũ ga Erode: –Chanaxwèxe i wüxi ya poratugu choxna cunaxã i Cuáũ ya baiũxẽẽruũẽru –ngĩgürügũ.

⁹ Rū yexguma ga ãëxgacü ga Erode rü inayarümaãchi namaã ga yema ore, natürü norü unetacèx rü norü petatanüxücèx rü tama ngĩxũ na-womüxëëchaũ. Rū nanamu ga ñuxre ga norü churaragü na ngĩxna naxãgüãxücèx ga yema naxcèx ínaçaxũ.

¹⁰ Rū yemaãcü poxcupataũwa nanamu na yéma Cuáũxũ yanadaenaãxücèx.

¹¹ Rū yemawena wüxi ga poratugu ngĩxütawa nanange ga Cuáũëru, rü yema pacüna nayaxã. Rū ngĩma rü ñuxũchi ngĩëna iyaxã.

¹² Rū yexguma ga Cuáũãrũ ngúexũgü rü yéma naxĩ, rü nayangegü ga naxũne, rü inayatèxgü. Rū yemawena rü Ngechuchumaã nüxũ nayarüxugüe.

Ngechuchu rü nanachibüexëë ga 5000 ga yatügü

(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Cu 6.1-14)

¹³ Rū yexguma yemaxũ nacuáchigagu ga Ngechuchu, rü nüxĩcatama wüxi ga nguegu nixüe, rü ínaxũxũ ga yéma. Rū wüxi ga nachica ga taxúema íxãpataxũwa naxũ. Natürü ga duũxũgü rü nüxũ nacuèxgüama ga ngextá na naxũxũ. Rū ínachoxũ ga norü ñãnegüwa, rü dauxchitagu nawe narüxĩ.

¹⁴ Rū yexguma nguewa ínaxüegu ga Ngechuchu rü nüxũ nadau ga yema muxüma ga duũxũgü. Rū nüxũ nangechaütümüügü. Rū nanameëxëë ga yema duũxũgü ga idaaweexũ ga naxcèx yéma nagagüxũ.

¹⁵ Rū yexguma marü nachütachaũgu rü Ngechuchucèx naxĩ ga norü ngúexũgü, rü ñanagürügü nüxũ: —Marü nachütachaũ, rü ñuxũchi taxúema nuxma taxãpata i nuã. Rū name nixĩ ícuyamugü i ñãã duũxũgü na ñãnexãcügü ya ngaicamana ngëxmagünewa naxĩxücèx, rü ngema norü õnatèex yatax-egüxücèx —ñanagürügü.

¹⁶ Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Taxuacüma nawoegu. ¡Rü pematama penachibüexëëx! —ñanagürü.

¹⁷ Rū nümagü nanangãxũgü, rü ñanagürügü: —Natürü nuã rü wüximëëxpüx i pãũ rü taxre i choxnixĩcatama toxũ nangëxma —ñanagürügü.

¹⁸ Rū Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —¡Nuã chauxütawa penana! —ñanagürü.

¹⁹ Rū yexguma ga Ngechuchu rü duũxũgüxũ namu na maxëtëxewa natogüxücèx. Rū ñuxũchi nanade ga yema wüximëëxpüx ga pãũ rü yema taxre ga choxnigü. Rū daxügu nadawenüãcüma Tupanana moxë naxã, rü ñuxũchi inanabücu ga yema pãügü. Rū norü ngúexũgüna nanana, rü yema duũxũgüxũ nayanu.

²⁰ Rū guxüma ga yema duũxũgü rü meãma nachibüe. Rū yemawena rü 12 ga pexchigü nanapagüamatama namaã ga yema pãũ rü choxnichipëxegü ga íyaxügüxũ.

²¹ Rū yema yéma chibüexũ rü 5000 ga yatügü nixĩ, natürü ga ngexũgü rü buxũgü rü tama nayaxugü.

Dexáétügu nixũ ga Ngechuchu

(Mr 6.45-52; Cu 6.16-21)

²² Rū yemawena ga Ngechuchu rü duũxũgüxũ íyamugüyane rü wüxi ga nguegu nayachoũxëë ga norü ngúexũgü na yoxni naxtaxaarü tocutüwa naxĩxücèx.

²³ Rū yexguma duũxũgüxũ íyamugüguwena rü guma mèxpünewa ínaxũãchi ga Ngechuchu na nüxĩca yéma yayumüxëxücèx. Rū yexma nüxĩcatama nachütaũ.

²⁴ Natürü ga norü ngúexũgü rü naxtaxaarü ngãxütüchiügu nixãgü ga yexguma. Rū tacü ga buanecü yexma nüxũ naxü, rü poraãcü nayuape.

²⁵ Rū yexguma marü yangunechaũgu rü norü ngúexũgüwe ínaxũãchi ga Ngechuchu. Rū dexáchiüétügu nixũ naxcèx ga norü ngúexũgü.

²⁶ Rū yexguma norū ngúexüğü nüxü daugügu ga dexáchiüétügu na yaxüxü, rü poraäcü nabèixächiäëgü. Rū norū muümaã aita naxüe, rü ñanagürüğü: —Wüxi i naxchiximare nixi —ñanagürüğü.

²⁷ Natürü ga Ngechuchu rü namaã nidexa rü ñanagürü nüxü: —¡Peporae! rü choma chixi. ¡Rü tâxü ipemuüëxü! —ñanagürü.

²⁸ Rū yexguma ga Pedru rü Ngechuchumaã nidexa rü ñanagürü: —Pa Corix, ega chi cuma quixi, ¡rü choxü namu na choma rü ta dexáétügu chixüxücèx rü cuxütawa na chaxüxücèx! —ñanagürü.

²⁹ Rū Ngechuchu ñanagürü nüxü: —Ëcü ¡nuã naxü! —ñanagürü. Rū yexguma ga Pedru rü ínaxüe ga nguewa. Rū inanaxüğü ga dexáétügu na yaxüxü na Ngechuchuxütawa naxüxücèx.

³⁰ Natürü yexguma nüxü yacuèxächigu ga na naporaxü ga buanecü rü namu, rü inanaxüğü ga na dexáchiügu nanguxü. Rū aita naxü rü ñanagürü: —Pa Corix, ¡choxü rüngüxëë! —ñanagürü.

³¹ Rū yexgumatama ga Ngechuchu rü Pedrumëxëgu nayayauxächi, rü ñanagürü nüxü: —Cuma rü írarüwatama cuyaxõ. ¿Rü tüxcüü tama aixcüma cuyaxõxõchi? —ñanagürü.

³² Rū yexguma nguëgu yachoügu ga Ngechuchu rü Pedru, rü nangupetü ga guma buanecü.

³³ Rū guxüma ga norū ngúexüğü ga nguewa yexmagüxü rü Ngechuchupëxëgu nacaxãpüxüğü rü nüxü nicuèxüüğü, rü ñanagürüğü nüxü: —Aixcümaxüchi cuma nixi i Tupana Nane quiixü —ñanagürüğü.

Yenecharétuanewa Ngechuchu nanameëxë ga idaaweexü

(Mr 6.53-56)

³⁴ Rū yexguma marü yanguügu ga naxtaawa, rü Yenecharétuanewa nangü rü yéma ínachoü.

³⁵ Rū yexguma yema duüxüğü ga yëmacüãx nüxü icuèxächitanügu ga Ngechuchu na yiixü ga guma, rü guxüma ga yema naãnewa nanguchiga ga yéma na nayexmaxü ga Ngechuchu. Rū yëmacèx naxütawa nanagagü ga yema duüxüğü ga idaaweexü.

³⁶ Rū Ngechuchuxü nacèxüğü na naxchirupechinügumare yangögüxücèx. Rū guxüma ga yema naxchirupechinügu ingögüexü rü narümeë.

15

Tacü nixi i Tupanapëxewa duüxüğüxü chixexëxü

(Mr 7.1-23)

¹ Rū Ngechuchucèx naxi ga ñuxre ga Parichéugü rü ngúexëëruüğü ga ore ga mugüwa nguxëëtaegüxü ga Yerucharéüwa ne íxü. Rū Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürüğü:

² —¿Tüxcüü i curü ngúexüğü rü tama nagu naxi i nuxcümaüğüxü i tórü oxigücüma? ¿Rü tüxcüü tama nayanguxëëgü i ngëma nacüma na Tupanacèx nayauxmëxgüxü naxüpa na nachibüexü? —ñanagürüğü.

³ Natürü ga Ngechuchu rü nüxna naca ga yema Parichéugü rü ngúexëëruüğü, rü ñanagürü nüxü: —¿Rü tüxcüü i pema rü nüxü pexo i Tupanaärü mu na nagu pexixücèx i pecümagütama?

⁴ Erü Tupana rü norü orewa rü ñanagürü:

“¡Tüxü nangechaü ya cunatü rü cue!”

ñanagürü. Rū ngëma orewa rü ñanagürü ta:

“Rü texé ya tümanatümaã rü éxna tümaëmaã guxchigaxe rü name nixi i noxtacüma ngëmacèx tüxü tayuxëë”,

ñanagürü.

⁵ Natürü pema rü ñaperügügü:

“Marü name ega wüxi ya yatü nanatüxü rü naëxü ñaxgu: ‘Taxucürüwa chorü ngëmaxümaã cuxü charüngüxëë erü guxüma i chorü ngëmaxü rü marü Tupanana chanaxã’,” ñaxgu.

⁶ Rü ngëxguma texé ngëma ñagügu rü pexcèx rü marü namexü na tama tümanatüxü rü tümaëxü tarüngüxëëxü. Rü ngëmaäcü ipeyanaxoxëë i Tupanaärü mu na nagu pexixücèx i pecümagütama.

⁷ Pema nixi i duixügü i togüpëxewa rü meã pemaxënetaxü, natürü peãëwa rü chixexügu perüxinüë. Rü aixcüma nixi ga yema ore ga nuxcümaücü ga Tupanaärü orearü uruü ga Ichaxía pechiga ümatüxü ga ñaxü:

⁸ “Ñã duixügü rü naãxmaãmare choxü nicuëxüügü. Natürü naãëwa rü tama aixcüma chaugu narüxinüë.

⁹ Rü taxuwama name na ngëmaäcü natücèxma choxü yacuëxüügüxü. Rü guxüma i norü ngüxëëtae rü yatügüarü mugümare nixi rü tama aixcüma chorü mu nixi”,

ñaxü.

¹⁰ Rü ñuxüchi ga Ngechuchu rü duixügücèx naca, rü ñanagürü nüxü: —¡Meã

iperüxinüë i ñãã chorü ore, rü nagu perüxinüë!

¹¹ Ngëma õna i duixügü ngõxü rü tama ngëma nixi i napecaduãxëëgüxü. Natürü ngëma ore i chixexü i nüxü yaxuxü, rü ngëma waxi nixi i napecaduãxëëgüxü —ñanagürü.

¹² Rü ñuxüchi ga norü ngüexügü rü naxcèx naxi, rü ñanagürügü nüxü: —¿Pa Corix, tama ëxna nüxü cucuëx na Parichéugüãëwa nangüxü i ngëma ore i namaã nüxü quixuxü? —ñanagürügü.

¹³ Natürü nüma ga Ngechuchu rü nanangaxü rü ñanagürü nüxü: —Guxüma i ngema nanetü i tama Chaunatü itoxü rü tá nanabëx.

¹⁴ Rü nüetama i ngëma Parichéugü, erü namaärü cuëxruügü i ngexetüxürüü nixigü. Rü ngëxguma wüxi i ngexetüxü rü naxrüü ngexetüxümaã inacuëxgu rü ngürüächü ngëma taxre rü wüxi i äxmaxügu tá nügümaã nayayicu —ñanagürü.

¹⁵ Rü ñuxüchi ga Pedru rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¡Tomaã meã nangoxëë na ñuxü ñaxüchiga yixü i ngëma ore i tomaã nüxü quixuxü! —ñanagürü.

¹⁶ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: —¿Éxna pema rü ta tama nüxü pecuëxgüéga i ngëma ore?

¹⁷ ¿Tama ëxna nüxü pecuëx rü guxüma i ngëma õna i duixügü ngõxü rü naänüwa naxü, rü yixcama rü ñuxüchi inaxüxü?

¹⁸ Natürü guxüma i ngëma ore i duixügü nüxü ixuxü rü naãëwa nixi i ne naxüxü. Rü ngëma ore i chixexü waxi nixi i napecaduãxëëgüxü i ngëma duixügü.

¹⁹ Erü naãëwa nixi i chixexügu naxinüëxü i duixügü. Rü ngema ne naxü na namáëtaxü, rü to i ngexü i ätexümaã na inapexü, rü na nangëãëmarexü, rü na nangixü, rü na yadoratëxáxü, rü na naguxchigawëxexü.

²⁰ Rü guxüma i ngëma chixexü waxi nixi i duixügüxü pecaduãxëëxü. Natürü ngëma na tama nayauxmëxgüxü naxüpa na nachibüexü, rü ngëma rü tama nanapecaduãxëë i duixügü —ñanagürü.

*Wüxi ga ngecü ga to ga nachüãñecüãx ga Ngechuchuaxü yaxõxcüchiga
(Mr 7.24-30)*

²¹ Rü yexguma yéma inaxüächigu ga Ngechuchu, rü Tiruane rü Chidãüãneärü ñãnegüwa naxü.

²² Rū Ngechuchuxūtawa ingu ga wūxi ga ngecū ga Canácūāx ga Tiruanegu āchiūcū. Rū tagaācū ngīgürügü nūxū: —Pa Cori Pa Dabítanūxūx, ꝑcuxū changechaūtümū! Erü chauxacū rü wūxi i ngoxo ngīwa nangēxma i poraācū ngīxū chixewexū —ngīgürügü.

²³ Natürü ga Ngechuchu rü tama ngīxū nangāxū. Rū düxwa ga norü ngúexūgü rü naxcèx naxī, rü Ngechuchuxū nacèexūgü, rü ñanagürügü: —Pa Corix ꝑNgīmaā nūxū i xu i ngēma nge rü íyaxū, erü tawe iyacaechigü! —ñanagürügü.

²⁴ Rū yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Tupana núma choxū namu na Yudíugü i pecaduāxgūxūcèxicatama na chadauxūcèx —ñanagürü.

²⁵ Natürü ngīma ga yema nge ga tama Yudíu ixícü rü Ngechuchucèx iyaxū. Rū napēxegu iyacaxāpūxū, rü ngīgürügü nūxū: —Pa Corix ꝑchoxū rüngūxē! —ngīgürügü.

²⁶ Natürü Ngechuchu rü ñanagürü: —Tama name i taxacügüna tanapu i norü òna na airugüna naxāxūcèx —ñanagürü. [Rü yema ñanagürü yerü nūmagü ga Yudíugü rü nūgü nixugüe na Tupanaxācügüxūchi yīgūxū rü yema togü rü ñoma airugürü na yixīgūxū.]

²⁷ Natürü ngīma ga yema nge rü ngīgürügü: —Rü aixcūma nixī i curü ore, Pa Corix, natürü airugü rü ta norü yoraarü ònatüchi i mechawa rüyixū nangōx —ngīgürügü.

²⁸ Rū yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngīxū: —Pa Ngecūx, aixcūmaxūchi cuyaxō. Marü tá chanaxū i ngēma cuma cunaxwèxexū —ñanagürü. Rū yexgumatama ngīxcèx nitaane ga ngīxācū.

Ngechuchu rü nanameēxē ga muxūma ga idaaweexū

²⁹ Rū yemawena ga Ngechuchu rü inaxūāchi ga yema naānewa, rü naxtaxa ga Gariréacutüwa naxū. Rū ñuxūchi wūxi ga mēxpūnewa ínaxūāchi, rü yéma nayarüto.

³⁰ Rū muxūma ga duūxūgü naxūtawa nangugü. Rū yéma naxūtawa nana-gagü ga duūxūgü ga ichixeparagūxū, rü ngexetūgūxū, rü tama idexagūxū, rü chixechacūgūxū, rü muxūma ga togü ga idaaweexū. Rū Ngechuchupēxegu nayamugü, rü nūma ga Ngechuchu rü nanameēxē.

³¹ Rū ga duūxūgü rü poraācū nabèixāchiāēgü ga yexguma nūxū nadaugügu ga ñuxācū yema noxri tama idexagūxū rü marü na yadexagūxū, rü yema noxri chixechacūgūxū rü marü naxcèx na yataanegūxū, rü yema noxri chixeparagūxū rü marü na nameparagūxū, rü yema noxri ngexetūgūxū rü marü na yadauchigūxū. Rū yemacèx ga duūxūgü rü Tupanaxū nicuèxūgü.

Ngechuchu nanachibüexē ga 4000 ga yatügü (Mr 8.1-10)

³² Rū ñuxūchi ga Ngechuchu rü norü ngúexūgücèx naca, rü ñanagürü nūxū: —Choxū nangechaūtümūgü i ñaā duūxūgü, erü marü tomaēxpūx i ngunexū nuā chauxūtawa nangēxmagü, rü nūxū nataxuma i norü òna. Rū taxuacūma ngēmaācūmare nachiūwa chanamugü, erü ngürüāchi namagu tá nayaturae —ñanagürü.

³³ Rū norü ngúexūgü rü ñanagürügü nūxū: —¿Natürü ngextá tá tanayaxu i òna naxcèx i guxūma i ñaā duūxūgü? Erü taxúema nuxma taxāpata i nuā —ñanagürügü.

³⁴ Rū Ngechuchu nūxna naca, rü ñanagürü: —¿Ñuxre i pāu pexū nangēxma i pemax? —ñanagürü. Rū nanangāxūgü, rü ñanagürügü: —Toxū nangēxma i 7 i pāu rü noxretama i choxnixācügüxicatama —ñanagürügü.

³⁵ Rū ñuxũchi ga Ngechuchu rü duũxũgũxũ namu na ñaxtũanewa natogũxũcèx.

³⁶ Rū nanade ga yema 7 ga pãũ rü yema choxnigü. Rū Tupanana moxê naxã. Rū ñuxũchi inanabücu. Rū norü ngúexũgüna nanana na duũxũgũxũ yanuãxũcèx.

³⁷ Rū guxũma ga duũxũgü rü meãma nachibüe. Rū yemawena rü 7 ga pexchigü nanapagüamatama namaã ga yema pãũ rü choxnichipèxegü ga íyaxũgũxũ.

³⁸ Rū yema yéma chibüexũ rü 4,000 ga yatügü nixĩ, natürü ga ngexũgü rü buxũgü rü tama nayaxugü.

³⁹ Rū yemawena ga Ngechuchu rü duũxũgũxũ ínimugü. Rū ñuxũchi wüxi ga ngegu nixüe, rü Magadárü naãnewa naxũ.

16

Parichéugü rü Chaduchéugü naxcèx ínacagü na nüxũ nüxũ nadauxêégüxũcèx ga wüxi ga cuèxruũ ga Tupanaãrü poramaã naxũxũ

(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Rū ga Parichéugü rü Chaduchéugü rü Ngechuchuxũ ínayadaugü. Rū Ngechuchuna nacagüe na nüxũ nüxũ nadauxêégüxũcèx ga wüxi ga cuèxruũ ga Tupanaãrü poramaã naxũxũ, yerü nüxũ naxügüchaũmare.

² Natürü nüma ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Pema rü yáuanecü rü ñaperügügü:

“Name tá nixĩ i moxũãrü ngunexũ, erü nadautüweane”, ñaperügügü.

³ Rū ngèxguma pèxmama nadautüweanegu rü poraãcü nacaixanegu, rü:

“Nachixe tá nixĩ i ngunexũ” ñaperügügü. Pema nixĩ i duũxũgü i togüpèxewa meã pemaxènetaxũ, natürü chixexügu perüxĩnüe. Rū pema nüxũ pecuèx na penangugũxũ i ñuxgu tá nameãnexũ rü ñuxgu tá nachixeanexũ. Natürü ñuxma na yanguxũ i ngèma cuèxruũgü ga nuxcũma Tupana pemaã ixunetaxũ rü tama nüxũ pecuèxgüéga na ñacũchiga yĩxũ —ñanagürü.

⁴ Rū ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Ñã duũxũgü i chixecũmagũxũ rü tama yaxõgũxũ rü naxcèx ínacagü i wüxi i cuèxruũ i Tupanaãrü poramaã üxũ. Natürü yema cuèxruũ ga nuxcũmaũcü ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Yonãxũ ngupetüxürüüxicatátama nadaugü. Rū yexgumarüũ na bayenaãnüwa na ínaxũxũxũ, rü choma rü ichatãxũwa tá íchaxũxũ. Rū taxuxütáma i to i cuèxruũxũ nüxũ chadauxêë i ñã duũxũgü —ñanagürü. Rū ñuxũchi nüxna yéma nixũ ga Ngechuchu, rü inaxũãchi.

Parichéugüarü pãũãrü puxêëruũchiga

(Mr 8.14-21)

⁵ Rū yexguma naxtaxaarü tocutüwa naxĩxgu ga norü ngúexũgü, rü nüxũ inayarüngümaë na nawemü ta íyangegũxũ.

⁶ Rū yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Dücèx, pexuãégü naxcèx i Parichéugü rü Chaduchéugüarü pãũãrü puxêëruũ! —ñanagürü.

⁷ Rū yema norü ngúexũgü rü inanaxügüe ga nügü na ñagũxũ: —Ngèma ñanagürü tüxũ, erü tama tawemüta ítingegü —ñanagürügü.

⁸ Natürü ga Ngechuchu rü nüxũ nacuèxama ga ñuxãcü na yadexagũxũ ga norü ngúexũgü. Rū yemacèx ñanagürü nüxũ: —¡Tüxcüũ,

“Tüxũ nataxu i tawemü” ñaperügügü? Pema rü tama aixcũma peyaxõgü.

⁹ —¡Tama éxna nüxũ pecuèxgüéga rü nüxna pecuèxãchie ga yema wüximêëxpüx ga pãũ ga yema 5,000 ga yatügücèx ichabücuxũ? ¡Rü ñuxre ga pexchi penaxüãcuxũ namaã ga yema naxchipèxegü ga íyaxũgũxũ?

10 —¿Rü tama éxna nüxna pecuèxâchie ga yema 7 ga pãu ga yema 4,000 ga yatügücèx ichabücuxü? ¿Rü ñuxre ga pexchi penaxüâcuxü namaã ga yema naxchipêxegü ga íyaxügüxü?

11 —¿Rü ñuxâcü nixí i tama nüxü pecuáxü i tama pãuchiga na chidexaxü i ngêxguma ñachagu:

“¡Pexuãêgü naxcèx i Parichéugü rü Chaduchéugüarü pãuãrü puxêëruü!” ñachagu? —ñanagürü ga Ngechuchu.

12 Rü yexguma ga norü ngúexügü rü nüxü nacuèxgü ga tama pãuãrü puxêëruüchiga na yadexaxü ga Ngechuchu, natürü Parichéugü rü Chaduchéugüarü nguxêëtaechiga na yíixü ga na yadexaxü.

Pedru nanangoxêë na Cristu na yíixü ga Ngechuchu
(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

13 Rü yexguma Checharéa ga Piripuaneãrü ngaicamana nanguxgu ga Ngechuchu, rü norü ngúexügüna naca, rü ñanagürü: —¿Ñuxü ñaxü i duüxügü i chauchiga na texé chíixü i chomax? —ñanagürü.

14 Rü nüma ga norü ngúexügü rü nanangãxü rü ñanagürügü: —Nangêxma i duüxügü rü:

“Cuáü ya baiüxêëruü quixí” ñagüxü. Rü togü i:

“Ería quixí” ñagüxü. Rü togü i:

“Yeremíã quixí” ñagüxü. Rü togü rü:

“Wüxi ga nuxcümaücü ga Tupanaãrü orearü uruü quixí” ñagüxü —ñanagürügü.

15 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxna naca rü ñanagürü: —¿Rü pema i ñuxü ñapegüxü choxü na texé chíixü? —ñanagürü.

16 Rü Chimáü ga Pedru nanangãxü, rü ñanagürü nüxü: —Cuma nixí i Cristu ya Tupana ya maxücü Nane quiixü —ñanagürü.

17 Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —Cuma rü aixcüma cutaãê, Pa Chimáüx, Pa Yoná Nanex, erü taxuüma i duüxü nixí i cuxü nüxü cuèxêëxü i ngêma, natürü Chaunatü ya daxügücü nixí ya cuxü nüxü cuèxêëcü na Nane chíixü.

18 —Rü choma cumaã nüxü chixu rü cuma rü Pedru quixí. Rü ngêma cuéga rü “nuta” ñaxüchiga nixí. Rü cuma tá nixí i chorü duüxügüarü dauruü quiixü. Rü Chataná rü täütáma nüxü narüyexera i ngêma chorü duüxügü.

19 —Rü choma rü tá cuxna chanaxã i chorü ore na duüxügümaã nüxü quixuxüçèx na nüxü nacuèxgüxüçèx na ñuxâcü daxüguxü i naãnewa nangugüxü i ngextá Tupana âêxgacü íixüüwa. Rü yíxema tama cuxü irüxínüëxê i ngêma ore rü täütáma ngêma tichocu. Natürü yíxema meã cuxü irüxínüëxê i ngêma ore rü aixcüma ngêma Tupana âêxgacü íixüüwa tá tangugü —ñanagürü.

20 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexügümaã nüxü nixu, rü ñanagürü: —¡Taxúemaãtáma nüxü pixu na choma rü Cristu chíixü! —ñanagürü.

Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuxchiga
(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

21 Rü yemawena inanaxügü ga norü ngúexügümaã nüxü na yaxuxü ga tacü tá nüxü na üpetüxü. Rü ñanagürü: —Choma rü Yerucharéüwa tá chaxü, rü ngêma poraãcü ngúxü tá choxü ningexêëgü. Rü choxü tá nimèxgü i Yudíugüarü âêgacügüerugü rü paigüarü âêxgacügü rü ngúexêëruügü i ore i mugüwa nguxêëtaegüxü. Natürü tomaêxpüx i ngunexü ngupetügu rü wena táxarü chamaxü —ñanagürü.

22 Rü yexguma ga Pedru rü nüxíca noxrüwama Ngechuchuxü naga, rü inanaxügü ga na naxucuxêãxü, rü ñanagürü: —Pa Corix, Tupana rü tama

nanaxwèxe na ngēmaācū quidexaxū. Rū tāūtáma ngēmaācū cuxū nangupetū i cumax –ñanagürü.

²³ Natürü ga Ngechuchu rü Pedrucèx nadaueguāchi, rü ñanagürü nüxū: –¡Choxna ixūgachi, Pa Chatanáx, erü chixexūgu choxū cunguxēēchaū! Rū tama Tupana nagu rüxīnūxūgu curüxīnū, rü yatügü nagu rüxīnūxūgumare curüxīnū i cumax –ñanagürü.

²⁴ Rū yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexūgūxū ñanagürü: –Rü ngēxguma texé chowe rüxūxchaūgu, ¡jēcü nüxū tarūxo i tūmaārü ngúchaū, rü namaā tapora i ngēma guxchaxūgü i tūmacèx ínguxū i ñoma curuchawa tipotaxūrūü tüxū ixīxēēxū, rü ngēmaetüwa chowe tarūxūāma!

²⁵ Erü yíxema tügü maxēchaxēēchaūxē rü tá tayu. Natürü yíxema chauxcèx yúxe rü aixcūma tá tüxū nangēxma i maxū i taguma gúxū.

²⁶ Rū ¿Tacüwa i nüxū namexū ya wüxi ya yatü ega nayauāxgu i guxūma i ñoma i naāneārü ngēmaxūgü, natürü iyanatauxēēāgu i norü maxū? Erü taxucürüwama wüxi ya yatü rü norü dīerumaā naxcèx nataxe i norü maxū.

²⁷ Erü choma i Tupana Nane na duūxūxū chiixū rü wena táxarü núma chaxū. Rū ngēxguma rü Chaunatü ya Tupanarüü tá āēxgacü chixī, rü daxūcūāx i orearü ngeruūgūmaā tá íchangu. Rū ngēxguma tá nixī i nüxū chanaxütanūxū i wüxichigü i duūxūgü i ngēma ñuxācū chauxcèx na namaxēxūrūüācūma maxēxū.

²⁸ Rū aixcūma pemaā nüxū chixu rü nangēxma i ñuxre i duūxūgü i núma ngēxmagūxū rü tāūtáma nayu ñuxmatáta choxū nadaugü na yuwa ícharüdaxū rü aixcūma āēxgacü ya poracü na chiixū –ñanagürü ga Ngechuchu.

17

Ngechuchu rü toraxūācū nangox (Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹ Rū 6 ga ngunexūguwena rü Ngechuchu ínayagagü ga Pedru rü Chaūtiágu rü Cuáū ga Chaūtiágueneē. Rū nüxīcatama wüxi ga mèxpúnewa noxrüwama namaā naxū.

² Rū yéma yema ngúexūgüpēxewa rü toraxūācū nangox ga Ngechuchu. Rū üèxcürüü nixī ga nachíwe ga na yayauracüüxū. Rū naxchiru rü ta üèxcüemarüü nixī ga na nangóonexēēāxū.

³ Rū ngürüāchi yéma naxcèx nangoxgü ga Moíché rü Ería. Rü Ngechuchumaā yéma nidexagü.

⁴ Rū yexguma ga Pedru rü ñanagürü Ngechuchuxū: –Pa Corix, name nixī nuā tangēxmagü. Rū ngēxguma cunaxwèxegu rü tá tanaxū ya tomaēxpūx ya düxenü, rü wüxi ya cuxcèx, rü náí ya Moíhécèx, rü náí ya Eríacèx –ñanagürü.

⁵ Rū yexguma íyadexayane ga Pedru rü wüxi ga caixanexū ga nangóonexēēxū rü natanügu nayangaixema. Rū yema caixanexūwa inanaxū ga wüxi ga naga ga ñaxū: –Daa nixī ya Chaune ya nüxū changechaūxūchicü rü namaā chataāēxūchicü. ¡Rü naga pexīnūē! –ñanagürü.

⁶ Rū yexguma yemaxū naxīnūēgu ga yema ngúexūgü, rü ñaxtūanegu nanangücuchiāchitanü, yerü poraācü namuūē.

⁷ Natürü ga Ngechuchu rü naxcèx nixū, rü nüxū nayarüngōgü, rü ñanagürü nüxū: –¡Ipechigü rü tāxū ipemuūēxū! –ñanagürü.

⁸ Rū yexguma wenaxārü nadaunagütanügu, rü Ngechuchuxūxīcatama nadaugü rü taxúema ga toguexū nadaugü.

⁹ Rū yexguma ínaxīgügu ga guma mèxpúnewa, rü Ngechuchu nayaxucuxēgü ga taxúemaāma na nüxū yaxugüexūcèx ga yema yéma nüxū nadaugūxū, ñuxmatáta yuwa ínadaxgu rü wena namaūxgu.

10 Rū ñuxũchi ga yema ngúexũgũ rü Ngechuchuna nacagũ, rü ñanagürügũ: –¿Tüxcüũ i ngẽma ngúexẽẽruũgũ i ore i mugüwa nguxẽẽtaegũxũ rü ñanagürügũ:

“Ería tá nixĩ ya nüxĩra cuxũpa nuã ücü?” ñanagürügũ.

11 Rū Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: –Aixcũma nixĩ i Ería na nüxĩra tá núma naxũxũ na chauxũpa Tupanacèx yamexẽẽãxücèx i duũxũgũ.

12 Natürü choma pemaã nüxũ chixu, rü Ería rü marü núma naxũ, natürü duũxũgũ rü tama nüxũ nacuèxgũ na texe yĩxũ. Rü yemacèx chixri namaã nachopetü. Rü ngëxgumarüũ tá ta nixĩ na chixri tá chomaã nachopetüxũ i duũxũgũ –ñanagürü.

13 Rü yexguma ga yema ngúexũgũ rü nüxũ nicuèxãchitanü ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũchiga na yĩxũ ga yema Ngechuchu namaã nüxũ ixuxũ.

*Ngechuchu rü nanamexẽẽ ga wüxi ga bucü ga ngoxo nawa yexmacü
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)*

14 Rü yexguma duũxũgũ íyexmaxũwa nangugügu, rü wüxi ga yatü Ngechuchucèx nixũ. Rü napëxegu nayacaxãpũxũ rü ñanagürü nüxũ:

15 –Pa Corix, ¡nüxũ nangechaũ ya chaune rü naxcèx yataanexẽẽ! Erü muëxpüxcüna rü naxãũãẽxũ, rü poraãcü nüxũ nangux. Rü muëxpüxcüna rü üxüxetügu nayanguxẽẽ, rü êxna dexágu.

16 –Rü nuã curü ngúexũgũxũtawá chana, natürü nümagü rü tama nüxũ nacuèxgũ na namexẽẽgũãxũ –ñanagürü.

17 Rü yexguma Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ ga yema duũxũgũ ga yéma yexmagũxũ: –Pa Duũxũgũ i Tama Yaxõgũxũ i Chixri Maxẽũx, ¿ñuxgurátáta i pemaã chanuxmaxũ rü yaxna pemaã chaxĩnüxũ? ¡Nuã penaga ya yima bucü! –ñanagürü.

18 Rü Ngechuchu nananga ga yema ngoxo ga guma bucüwa yexmaxũ. Rü yemaãcü ínanatèxüchi ga yema ngoxo. Rü yexgumatama naxcèx nitaane ga guma bucü.

19 Rü yemawena ga norü ngúexũgũ rü noxrüwama Ngechuchumaã nidex-agü. Rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügũ nüxũ: –Pa Corix, ¿tüxcüũ i toma rü taxuacüma ítanatèxüchi i ngẽma ngoxo? –ñanagürügũ.

20 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: –Pema rü taxuacüma ípenatèxüchi erü tama aixcũma peyaxõgü. Rü aixcũma pemaã nüxũ chixu, rü ngëxguma chi woo wüxi ya motachachirerüxũ naxiraxũchigu i perü õ, rü chi daa mèxpünemaã nüxũ pixuxgu na yaxũgachixücèx, rü chi pega naxĩnü. Rü taxuxũ chima pexũ naguxcha ega aixcũma peyaxõgügu.

21 –Natürü ñaãrũũ i ngoxo rü tama ínaxũxũ ega tama íxaureãcüma iyumüxëgu –ñanagürü.

*Ngechuchu rü wenaxãrũ nanaxunagü ga norü yuxchiga
(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)*

22 Rü yexguma norü ngúexũgümaã Gariréaarü naãnegu yaxũxgu ga Ngechuchu, rü norü ngúexũgümaã nüxũ nixu, rü ñanagürü: –Choma ya Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü chixri tá chomaã nachopetü rü ãëxgacügüna tá choxũ namugü i duũxũgũ.

23 –Rü tá choxũ nimèxgü, natürü tomaëxpüx i ngunexũguwena rü wena táxarü chamaxũ –ñanagürü. Rü yexguma yema orexũ naxĩnüëgu ga norü ngúexũgü, rü poraãcü nangechaũgü.

*Ngechuchu ngĩxũ naxütanü ga yema dñeru ga tupauca ga taxũnecèx ngĩxũ
nayauxgücü*

24 Ngechuchu rü norü ngúexügümaã Capernáũärü ñãnewa naxĩ. Rü yexguma yéma nangugügu rü Pedruxũ ñayadaugü ga yema yatügü ga tupauca ga taxũnecèx dñeru ngĩxũ yauxgũxũ. Rü Pedruna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Yima curü Cori rü tama éxna ngĩxũ naxütanü i ngẽma dñeru i tupauca ya taxũneärü ixĩcü? —ñanagürügü.

25 Rü Pedru nanangãxũ, rü ñanagürü: —Ngẽmaãcü nanaxütanü —ñanagürü. Rü yixcama ga yexguma Ìxgu naxücuxgu ga Pedru, rü Ngechuchuxira Pedru-maã nidexa, rü ñanagürü nüxũ: —¿Ñuxũ ñacuxũ i cumax, Pa Pedrux, rü ngextá nixĩ i nayauxgüãxũ i norü dñeru i guxũ i nachiũãneärü ãëxgacügü? ¿Cuxcèx i nügütanüwatama rü éxna togü i duũxügütanüwa? —ñanagürü.

26 Rü Pedru nanangãxũ, rü ñanagürü: —Maneca togü i duũxügütanüwa nixĩ i nayauxgüãxũ —ñanagürü. Rü ñuxũchi Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Rü ngëxguma ngẽmaãcü yixĩgu, rü yixema na Tupanaärü ixĩgũxũ rü taxucèxma tanaxütanügü.

27 —Natürü ngẽma na taxúema tamaã nuxücèx, rü chanaxwèxe i cuyaxütanü i ngẽma dñeru. ¡Rü yéa naxtaawa naxũ, rü ngema yapoxwaxe! ¡Rü ngẽma nüxĩraũxũ i choxni i cunapoxwaũxũ rü naãxwa tá nüxũ icuyangau i wüxi i dñeru i nagu mexũ na yangutanüxëẽxücèx i chauxcèx rü cuxcèx rü ta! ¡Rü tupauca ya taxũnewa nange i ngẽma dñeru, rü yaxütanü! —ñanagürü.

18

*¿Texé tá tixĩ ya guxãärü yexera ixĩxë?
(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)*

1 Rü yexguma ga norü ngúexügü rü Ngechuchucèx naxĩ rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Pa Corix, texé tá tixĩ ya guxãärü yexera ixĩxë i ngẽma Tupana ãëxgacü íxĩxũwa? —ñanagürügü.

2 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga buxücèx naca, rü norü ngúexügüarü ngãxütanügu nanachixëẽ.

3 Rü ñuxũchi ñanagürü nüxũ: —Dücèx, Pa Chorü Ngúexügüx, aixcüma pemaã nüxũ chixu, rü ngëxguma tama nüxũ perüxoegu i ngẽma na togüarü yexera pegü pixĩgüxëẽchaũxũ rü ñuxũchi tama ñaã buxürüũ pegü íperüxíragu, rü taxucürüwa pichocu i ngextá Tupana ãëxgacü íxĩxũwa.

4 —Rü aixcüma yíxema tügü íruxírase rü ñaã buxürüũ ixĩxë, rü yíxema tá tixĩ ya guxãärü yexera ixĩxë i ngextá Tupana ãëxgacü íxĩxũwa.

5 —Rü texé ya chauégagu meã nayaxúxe i wüxi i buxũ i ñaãrũũ ixĩxũ rü choxũ nixĩ i tayaxuxũ.

*Naxãücüma nixĩ na pecadugu inguxũ
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)*

6 —Rü texé ya pecadugu nanguxëxë i wüxi i ñaã buxügü i choxũ yaxõgüxũ rü tümacèx rü narümemaẽ chí nixĩ na noxtacüma wüxi ya nuta tümanaãwa nayangacuchixũ, rü ñuxũchi ngẽmaãcü taxtüchiüwa tüxũ nayarütáexũ na ngëxma tayuxücèx.

7 —Ñoma i naãnecũãx i duũxügücèx rü wüxi i taxũ i ngechaũ nixĩ na nangëxmaxũ i muxũchixũ i tacü i pecadugu nayixëẽxũ. Rü guxügüma tá nangëxma i ngẽma chixexügü, natürü wüxi i ngechaũxũchi tá nixĩ naxcèx i ngẽma yatü i togüxũ pecadugu nguxëẽxũ.

8 —Rü ngẽmacèx i ngëxguma chí cuxmëx rü éxna cucutü pecadugu cuxũ nguxëẽgu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunadae rü yaxũgu cuyaña. Erü narümemaẽ nixĩ i cuboxmëxãcüma rü éxna cubocutüãcüma na cunayaxuxũ i curü maxũ na tama guxũne ya cuxmëxmaã rü éxna guxũne ya cucutümaã üxü ya taguma ixoxũnewa quitèxcuchixücèx.

9 –Rü ngëxguma chi cuxetü pecadugu cuxü nguxëëgu, rü name nixĩ i ícunacaxüchi, rü yaxügu cunaña. Erü narümemaë nixĩ i wüxixetümaã na cunayaxuxü i curü maxü na tama guxüne ya cuxetümaã üxü ya ngoxogü nagu poxcuenewa na quitëxcuchixüçèx. [Rü ngëmaãcü woo cuxü naguxchagu, natürü name nixĩ i nüxna quixügachi i guxüma i ngëma chixexügu i nagu cunguchaüxü.]

*Ore ga carneru ga iyarütaxuxügu ixuxü
(Lc 15.3-7)*

10 –Rü tama name i nüxü pexoox i wüxi i buxü i ñaärüü choxü yaxõxü. Erü ngëma norü dauruügü i orearü ngeruügü i daxüçüãx rü guxüguma Chaunatü ya daxügucüpëxewa nangëxmagü na ngëma ngëma buxüetüwa nachogüxüçèx.

11 –Rü choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü rü núma chaxü na chanamaxëxëxüçèx i duüxügü iyarütaxuxü.

12 –¿Rü ñuxü ñapegüxü i pema ega wüxi ya yatü rü nüxü nangëxmagu i 100 i carnerugü rü wüxi nüxü iyarütaxuxü? ¿Taux ëxna i nachitaügu namugüãxü i ngëma 99, rü ñuxüchi naxçèx yadauxü i ngëma nüxü iyarütaxuxü?

13 –Rü ngëxguma nüxü iyangauxgu, rü namaã nataãëxüchi i ngëma norü carneru. Rü woo guxüguma namaã nataãë i ngëma 99 i tama iyarütaxuxü, natürü yexeraãcüxüchi namaã nataãë i ngëma wüxi i iyarütaxuxü, erü marü nüxü inayangau.

14 –Rü ngëxgumarüü ta nixĩ ya Penatü ya daxügücü na tama nanaxwëxexü na wüxi i ñaã buxü na iyarütaxuxü.

*Ñuxãcü tamücüxü na ingechaüxüchiga
(Lc 17.3)*

15 –Rü ngëxguma cueneë chixexü cumaã üxgu, rü name nixĩ i nüxĩcatama namaã quidexa, rü nüxna nüxü cucuëxãchixëë i ngëma norü chixexü i cumaã naxüxü. Rü ngëxguma cuga naxĩnügu, rü marü wenaxarü mexüçèx cunataeguxëë i ngëma cueneë.

16 –Natürü ngëxguma tama cuga naxĩnügu i ngëma cueneë, rü name nixĩ i naxçèx cuca i wüxi rü ëxna taxre i duüxügü na nümagü rü ta namaã yadexagüxüçèx i ngëma cueneë.

17 –Rü ngëxguma rü ta tama nüxü inaxĩnügu i ngëma taxre i duüxügüarü ore, rü name nixĩ i guxü i yaxögüxümaã nüxü quixu na ngëma cueneëmaã yadexagüxüçèx. Rü ngëxguma rü ta tama nüxü inaxĩnügu i ngëma yaxögüxüãrü ore, rü name nixĩ i wüxi i duüxü i tama yaxõxürüügu namaã curüxĩnü.

18 –Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü yixema núma ñoma i naãnewa tama pexü irüxĩnüxë i chorü ore rü täütáma Tupana ãëxgacü íxixüwa tichocu. Natürü yixema meã pexü irüxĩnüxë i ngëma ore rü aixcüma ngëma tá tangu.

19 –Rü pemaã nüxü chixu rü ngëxguma chi taxre i pema i núma ñoma i naãnewa rü wüxigu ñacüçèx ípecaxgu i Chaunatü ya daxügücüxütawa, rü nüma ya Chaunatü rü tá pexna nanaxã.

20 –Erü ngëma ngextá taxre rü ëxna tomaëxpüx i duüxügü chauégagu íngutaquëxexüwa, rü choma rü ta norü ngãxütanüwa changëxma –ñanagürü.

21 Rü yexguma ga Pedru rü Ngechuchucèx nixü, rü nüxna naca, rü ñanagürü: –¿Pa Corix, ngëxguma chaueneë chixexü chomaã üxgu, rü ñuxreëxpüxcüna i namexü na nüxü nüxü changechaüxü naxçèx i ngëma chixexü i chomaã naxüxü? ¿Rü marü namexü i cuxçèx ega 7 ëxpüxcüna yixĩgu na nüxü nüxü changechaüxü? –ñanagürü.

22 Rū Ngechuchu nanangāxū rū ñanagürü: –Tama name i 7 éxpūxcünaxīcatama nūxū nūxū cungechaŭ. Natürü guxūgutāma nixī i nūxū nūxū na cungechaŭxū woo 70 éxpūxcūna i 7 wa nangu –ñanagürü.

Ore ga āēxgacüarü duŭxū ga tama namücüaxū nūxū ngechaŭxū ga norü ngetanügu ixuxū

23 Rū Ngechuchu rü ñanagürü: –Rü ngēma Tupana na āēxgacü ixīxū, rü ñoma wūxi ga nachiuñeärü āēxgacü ga norü duŭxūgü ga nūxū nange-tanügūxūmaā namexēēchaŭxūrū nixī.

24 –Rü yexguma inaxügüāgu ga meā nūxū na yadaugūxū ga yema nūxū nangetanügūxūpane, rü naxūtawa nanagagü ga wūxi ga norü duŭxū ga taxūchicü ga dīeru nūxū ngīxū ngetanūxū.

25 –Natürü ga yema norü duŭxū rü nangearü dīeruāx, rü taxuacūma norü cori ga āēxgacüaxū nanaxütanüega. Rū yemacèx ga yema āēxgacü rü norü churaragūxū namu na to ga corixū namaā nataxegūxūcèx ga yema yatü, wūxigu tümamaā ga naxmèx rü naxācügü rü norü yemaxūgü, na yema natanü ga dīerumaā naxütanūāxūcèx ga norü ngetanü.

26 –Rü yexguma ga yema norü duŭxū rü norü āēxgacüpēxegu nacaxāpūxū, rü nūxū naceèxū, rü ñanagürü:

“Pa Corix ꞑchoxū nangechaŭ! Rū marü tá chapuracü, rü tá cuxū chanaxütanü i guxūma”, ñanagürü.

27 –Rü yema norü āēxgacüaxū nangechaŭtümüŭ, rü yemacèx namaā nūxū nixu ga marü tama nūxū na naxütanūāxūcèx ga yema norü ngetanü. Rū ñūxūchi ínananguxuchixēē.

28 –Natürü yexgumatama yéma āēxgacüxūtawa ínaxūūxgu ga yema yatü, rü nūxū inayangau ga wūxi ga namücü ga írarüwatama nūxū nangetanūxū. Rū yema yatü rü nūxna natūxue, rü nananūxnaxā, rü ñanagürü nūxū:

“ꞑChoxū ngīxū naxütanü i ngēma dīeru i ngīxū cungetanücü!” ñanagürü.

29 –Rü yexguma ga yema namücü rü yema yatüpēxegu nacaxāpūxū, rü nūxū naceèxū, rü ñanagürü:

“Pa Chomücüx, ꞑchoxū nangechaŭ! Rū marü tá chapuracü, rü tá cuxū chanaxütanü i guxūma”, ñanagürü.

30 –Natürü ga yema yatü rü tama nūxū nacuáxchaŭ ga yema ore. Rū poxcupataŭgu tūxū napoxcuama ñūxmata nūxū tanaxütanü ga yema tümāärü ngetanü.

31 –Rü yexguma togü ga yema āēxgacüarü duŭxūgü nūxū daugügu ga yema ngupetūxū, rü poraācü naāēwa nangux ga yema naxūxū ga yema yatü. Rū norü corixūtawa naxī rü nūxū nayarūxugü ga guxūma ga yema ngupetūxū.

32 –Rü yexguma ga yema āēxgacü rü nanamu ga norü churaragü na naxūtawa nagagüāxūcèx ga yema yatü. Rū yexguma naxūtawa nanguxgu, rü ñanagürü nūxū:

“Wūxi i chixexū i chorü duŭxū quixī. Choma rü cuxū nūxū changechaŭ ga yema choxū cungetanūxū, erü choxū cucèèxū na tama cuxū chapoxcuxūcèx.

33 –Rü cuma rü chita nūxū nūxū cungechaŭ i ngēma cumücü i cuxū nangetanūxū, yexgumarüŭ ga choma rü cuxū nūxū na changechaŭxūrūŭ ga yema choxū cungetanūxū”, ñanagürü nūxū.

34 –Rü poraācü nanuxūchi ga yema āēxgacü. Rū norü churaragūxū namu na napoxcugüāxūcèx ga yema yatü ñūxmata guxū nūxū naxütanü ga yema nūxū nangetanūxū –ñanagürü ga Ngechuchu.

35 Rū ñūxūchi ñanagürü ta: –Rü ngēxgumarüŭ tá pemaā nanaxü ya Chau-natü ya daxūgucü i ngēxguma tama wūxichigü aixcūma peenexēgüaxū nūxū perüngümaegu i ngema chixexū i pemaā naxūxū –ñanagürü.

19

*Parichéugü rü Ngechuchuna nacagüe i táxmèxchiga
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)*

¹ Rü yema ñaxguwena ga Ngechuchu rü inaxũãchi ga Gariréaarü naãnewa. Rü natü ga Yudáũãrü tocutüwa naxü ga Yudéaarü naãnewa.

² Rü muxüma ga duũxügü nawe narüxĩ, rü nüma ga Ngechuchu rü yéma nanameẽxẽẽ ga yema idaaweexũ.

³ Rü Ngechuchucèx naxĩ ga ñuxre ga Parichéugü, rü nüxna nacagü rü ñanagürügü: —¿Cuxcèx namexü i wüxi i yatü na ínatáxmèxmæxü ega tacü rü chixexü taxüxgu ya naxmèx? —ñanagürügü. Rü yemaãcü nüxna nacagü yerü Ngechuchuxü chixexügu nanguxẽẽgüchaũ.

⁴ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: —¿Taguma êxna nawa pengúe i ngéma Tupanaãrü ore i ümatüxü i nüxü ixuxü ga noxri Tupana naxüxgu ga duũxügü, rü yatüxü rü ngecüxü na naxüxü?

⁵ —Rü ñanagürü ga Tupana:

“Rü ngèmacèx ya yatü rü tá nanatü rü naẽna nixügachi na namèxmaã inaxãüxcèx. Rü ngémaãcü i ngéma taxre rü ñoma wüxitama i duũxürüũ tá nixĩgü”.

⁶ —Rü ñuxüchi tama taxre nixĩ, rü wüxitama nixĩ. Rü ngèmacèx taxucürüwa texé nügüna tayaxĩgachitanüxẽẽ i ngéma taxre i Tupana nügüna mugüxü —ñanagürü.

⁷ Rü yexguma Ngechuchuna nacagü rü ñanagürügü: —¿Tüxcüũ nixĩ ga Moĩché ga duũxügümaã nüxü yaxuxü rü ngèxguma texé tümamèxü ítaxchaũgu rü name nixĩ i wüxi i popera i tèxgüpane ngĩxna taxã, rü ñuxüchi ngĩxü ítatèx? ñaxü —ñanagürügü.

⁸ Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü nüxü: —Pegagu nixĩ ga Moĩché ga tama pexna nachúxãxü na pexmèxü ípetãxü. Yerü nüma nüxü nacuèx na tama aixcüma peyaxögüxü. Natürü noxriarü ügügu rü tama yemaãcü nixĩ.

⁹ —Rü choma pemaã nüxü chixu rü tama name na texé tümamèxü ítaxü ega tama naĩ ya yatümaã nangẽãxügügu yixĩgu. Rü ngèxguma chi yima yatü rü ñuxüchi naĩ i ngemaã naxãxmèxgu, rü chixexü naxü, rü ñoma naĩ i ngemaãmare nangẽãxürüũ nixĩ. Rü texé ya ngĩmaã amaxẽ i ngéma nge i ngĩte ngĩxü ítèxcü, rü ñoma naĩ i ngemaãmare itapexürüũ tixĩ —ñanagürü ga Ngechuchu.

¹⁰ Rü ñuxüchi ga norü ngúexügü rü ñanagürügü nüxü: —Ega ngémaãcü yixĩgu rü name nixĩ i noxtacüma tama naxãmèx ya yatü rü tama ixãte i nge —ñanagürügü.

¹¹ Rü Ngechuchu norü ngúexügüxü nangãxü rü ñanagürü: —Taxucürüwa guxüma i duũxügü nüxü nacuèx i tacüchiga na yĩxü i ngéma nguxẽẽtae. Natürü yixema Tupana tüxü nüxü cuèxẽxẽxĩcatama tixĩ ya nüxü cuèxgüxe.

¹² —Rü nangèxma i nagúxüraũxü i guxchaxü na tama naxãmèxüxcèx ya yatü. Erü nümaxü i yatü rü woetama taxucürüwa naxãmèx erü norü bucüma nangepüxüchare. Rü nümaxü i yatü rü taxucürüwa naxãmèx erü nayauxpüxücharee. Rü togü tama naxãmèx erü Tupanaãrü ngúchaũxĩcatama naxügüchaũ. Rü texé ya ngémaãcü maxchaũxẽ rü marü name i ngémaãcü tamaxü —ñanagürü ga Ngechuchu.

*Ngechuchu rü buxügüxü nameãxẽ
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)*

¹³ Rü duũxügü rü Ngechuchuxütawa nanagagü ga ñuxre ga buxügü na Ngechuchu nüxü ingögüxcèx rü namaã nayumüxẽxüxcèx. Natürü

ga Ngechuchuarü ngúexügü rü inanaxügüe ga na yangagüãxü ga yema duüxügü ga Ngechuchuxütawa buxügüxü gagüxü.

¹⁴ Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü ga norü ngúexügü: —Marü name i chauxütawa naxí i buxügü. ¡Rü täxü i nüxna penachuxuxü! Erü Tupana ãëxgacü íxíxüwa rü tümacèx nixí ya yíxema ñaã buxügürü meã yaxôgüxe —ñanagürü.

¹⁵ Rü ñuxüchi ga Ngechuchu rü yema buxügüétü naxüméx. Rü yemawena inaxüãchi ga yéma.

*Wüxi ga ngextüxücü ga dïëruãxüchicü Ngechuchumaã nidexa
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)*

¹⁶ Rü wüxi ga ngextüxücü rü Ngechuchuxütawa nangu, rü nüxna naca, rü ñanagürü: —Pa Ngúexëëruü ya Mecüx, ¿tacü tá chaxüxü na chanayaxuxücèx i maxü i taguma gúxü? —ñanagürü.

¹⁷ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü “Mecü” ñacurügü choxü? Erü Tupanaxícatama nixí ya mecü ixícü, rü nataxuma i to. Natürü ngëxguma cunayauxchaügu i maxü i taguma gúxü, rü ¡naga naxínü i Tupanaärü mugü! —ñanagürü.

¹⁸ Rü yexguma ga guma ngextüxücü rü ñanagürü: —¿Ngëxürüüxü tá nixí i Tupanaärü mugü i naga chaxínüxü? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —¡Tãütáma cumáëta, rü tãütáma naí i ngemaã icupe, rü tãütáma cüngtèèx, rü tãütáma doraxü quixu i togüchiga!

¹⁹ —¡Rü tümaga naxínü ya cunatü rü cue, rü nüxü nangechaü i cumücügü ngëma na cugü cungechaüxürüü! —ñanagürü.

²⁰ Rü yexguma ga guma ngextüxücü rü ñanagürü: —Guxüma i ngëma mugü i nüxü quixuxü rü woetama chorü bucüma meã chayanguxëë. ¿Rü tacü rü to tá chaxü na choxü nangëxmaxücèx i maxü i taguma gúxü? —ñanagürü.

²¹ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —Ega aixcüma Tupanapëxewa mecü quixíxchaügu, rü name nixí i namaã cutaxe i guxüma i curü ngëmaxügü rü togü i ngearü ngëmaxüãxgüxüna cunaxã i ngëma curü natanü. Rü ngëxguma tá cuxü nangëxma i cuchica i daxüguxü i naãnewa. Rü ñuxüchi marü name i chowe curüxü —ñanagürü.

²² Natürü yexguma yemaxü naxínügu ga guma ngextüxücü rü poraãcü nangechaü, yerü namuärü dïëruãxüchi.

²³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexügüxü ñanagürü: —Aixcüma pemaã nüxü chixu rü naguxchaxüchi nixí na wüxi i duüxü i dïëruãxüchixü rü Tupana ãëxgacü íxíxüwa na nanguxü.

²⁴ —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü ñoma wüxi i cameyu na taxucürüwama wüxi ya ucumaxëtüwa naxüpetüxüärü yexera narüguxchamaë naxcèx i wüxi i duüxü i dïëruãxüchixü na yaxücuxü i ngextá Tupana ãëxgacü íxíxüwa —ñanagürü.

²⁵ Rü yexguma yemaxü naxínüëgu ga norü ngúexügü rü poraãcü nabëixãchiãëgü. Rü nügüna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Rü texé tá ëxna tixí ya nayaxúxe i maxü i taguma gúxü? —ñanagürügü.

²⁶ Rü Ngechuchu nüxü nadawenü rü ñanagürü nüxü: —Duüxügü rü taxuacüma nügü namaxëë, natürü Tupanaãxü rü natauxcha na namaxëxëãxü —ñanagürü.

²⁷ Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxü: —Pa Corix, toma rü marü ítanawogü ga guxüma ga torü yemaxügü na cuwe tarüxíxücèx. ¿Rü tacü tá nixí i torü natanü i ñuxmax? —ñanagürü.

²⁸ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —Aixcüma pemaã nüxü chixu rü ngëma ngunexü i Tupana nagu nangexwacaxüxëëxü i guxüma,

rü choma rü ãëxgacü ya tacü tá chixĩ. Rü chorü tochica i mexëchixüwa tá charüto. Rü pema i 12 i chorü ngüexüğü na chowe perüxixü rü pema rü tá ta pexü nangëxma i perü tochicaxü i mexëchixü i chauxütawa. Rü ngëma tá perütogü na norü maxüchigacëx nüxü picagüxü i guxüma i Yudüügü.

²⁹ Rü guxâma ya yixema tümapata chauxcëx ítáxe, rü ëxna tümaëneëgü rü tümaëyëxgüxü chauxcëx ítáxe, rü ëxna tümanatü rü tümaëxü chauxcëx ítáxe, rü ëxna tümamëx rü tümaxäcügüxü rü tümaärü naäne chauxcëx ítáxe, rü 100 ëxpüxcüna i ngëma noxri tüxü ngëxmaxüärü yexera tá tayaxu. Rü naëtü tá tanayaxu i maxü i taguma gúxü.

³⁰ –Natürü muxüma i nümaxü i ñoma i nañewa duüxüğü wixpëxewa ügüxëëxü, rü daxüguxü i nañewa rü Tupana tá wixweama nanaxüğüxëë. Rü muxüma i nümaxü i ñoma i nañewa duüxüğü wixweama ügüxëëxü, rü daxüguxü i nañewa rü Tupana tá wixpëxewa nanaxüğüxëë.

20

Ore ga puracütanüxüğü ixuxü

¹ –Rü ngëma Tupana ãëxgacü íxixüwa rü ñoma wüxi ga ubanecüarü yora ga pëxmama norü puracütanüxü ta yadaucürü nixĩ.

² Rü yema puracütanüxümañ nanamexëë na wüxitchinü ga dñerugu nüxü na naxütanüäxüçëx ga wüxichigü ga ngunexüğü. Rü ñuxüchi nañewa nanamugü na yéma yapuracüexüçëx.

³ –Rü yixcama ga 9 arü oragu rü ínayadau ga ngextá yatüğü ga puracüçëx daugüxü íngutaquëxegüxüxüwa. Rü yexma nüxü nayangau ga ñuxre ga yatüğü ga ngearü puracüäxgüxü.

⁴ –Rü ñanagürü nüxü:

“¡Ngëma chorü ubanecüwa peyapuracüe! Rü meã tá pexü chanaxütanü”, ñanagürü. Rü nümagü rü yéma naxĩ.

⁵ –Rü yema ubanecüarü yora rü tocuchigu rü wenaxärü togü ga puracütanüxü ta nayadau. Rü tomaëxpüxarü oragu ga yáuanecü rü wenaxärü yexgumarü ta nayadau.

⁶ –Rü yixcama ga wüximëëxpüxarü oragu ga yáuanecü rü wenaxärü ínayadau ga ngextá yatüğü ga puracüçëx daugüxü íngutaquëxegüxüxüwa. Rü yexma nüxü nayangau ga ñuxre ga togü ga yatüğü ga ngearü puracüäxgüxü. Rü ñanagürü nüxü:

“¿Tüxcüü i pema rü nuxã perüchomare i guxü i ñoma i ngunexüğü, rü tama pepuracüe?” ñanagürü.

⁷ –Rü nümagü nanangäxüğü, rü ñanagürüğü nüxü:

“Tama tapuracüe erü taxúema toxçëx tadau na tüxü tapuracüexüçëx”, ñanagürüğü. Rü yexguma ga yema nañeärü yora rü ñanagürü nüxü:

“¡Pema rü ta ngëma chorü ubanecüwa pexĩ rü peyapuracüe! Rü meã tá pexü chanaxütanü”, ñanagürü.

⁸ –Rü yexguma marü nachütagu rü yema nañeärü yora, rü naxçëx naca ga norü puracütanüxüärü dauruü, rü ñanagürü nüxü:

“¡Naxçëx naca i ngëma puracütanüxü. Rü nüxĩra nüxü naxütanü i ngëma wixwenaxüchima ngëma íxü, rü nawa tá icuyacuëxëë i ngëma nüxĩra ngëma puracüexü!” ñanagürü.

⁹ –Rü yéma naxĩ ga yema puracütanüxü ga wüximëëxpüxarü oragu ga yáuanecü puracüwa íxü. Rü wüxichigü ngixü nayauxgü ga wüxitchinü ga dñeru.

¹⁰ –Rü yemawena rü yéma naxĩ ga yema nüxĩrama puracüexü ga puracütanüxü. Rü nümagü nagu naxĩnüëgu rü yexera tá ngixü nayauxgü ga

dĩeru, natürü nümagü rü ta ngĩxũ nayauxgü ga wüxitchinütama ga dĩeru ga wüxichigü.

11 –Rü yexguma ngĩxũ nayauxgügu rü inanaxügüe ga chixri na yadexagüxũ nachigagu ga yema naãneärü yora.

12 –Rü ñanagürügü:

“Yixema rü guxũ i ngunexügu üèxcüxetüwa tapuracüe, natürü i ñaã puracütanüxũ i wixwenaxũchi íngugüxũ rü wüxi i oratama napuracüe. Natürü ngẽma tüxũ naxütanüãxũëxpüxtama nüxũ nanaxütanü”, ñanagürügü.

13 –Natürü ga yema ubanecüarü yora nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ ga wüxi ga yema puracütanüxũ:

“Pa Chomücüx, tama cuxũ changĩx. ¿Tama êxna i wüxitchinügu yĩxũ ga chomaã cunamexẽxũ na cuxũ chanaxütanüxũ i ngẽma puracü?”

14 –¿Ñãã i curü dĩeru, rü íxũ! Rü ngẽma puracütanüxũ i wüxi i oratama puracüexũ, rü choma nüxna ngĩxũ chaxãxchaũ i ngẽma cuxna ngĩxũ chaxãcüëxpüx.

15 –¿Tama êxna name i ngẽma choma chanaxwèxexũãcüma ngĩmaã na chaxüxũ i chorü dĩeru? ¿Rü êxna quixãüxãchi erü ngẽmaãcü chamecüma?” ñanagürü.

16 –Rü yixema ñuxma duũxügü wixweama tüxũ ügüxẽexẽ, rü daxügüxũ i naãnewa rü Tupana tá wixpëxewa tüxũ naxügüxẽẽ. Rü yixema ñuxma duũxügü wixpëxewa tüxũ ügüxẽexẽ rü daxügüxũ i naãnewa rü Tupana tá wixweama tüxũ naxügüxẽẽ. Erü Tupana rü muxüchiena naxu, natürü noxre-tama tixĩ ya yixema tüxũ nadexe –ñanagürü ga Ngechuchu.

*Ngechuchu rü norü tomaëxpücüna nanaxunagü ga norü yuxchiga
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)*

17 Rü yexguma namagu yaxüxgu ga Ngechuchu ga Yerucharéüwa na naxüxũ rü noxrüwama naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngüexügü, rü ñanagürü nüxũ:

18 –Pema nüxũ pecuèx na marü ingaicaxũ na Yerucharéüwa ingugüxũ. Rü ngema rü duũxügü rü tá chixri chomaã nachopetü. Rü tá paigüarü ãëxgacügü rü ngüexẽëruũgü i ore i mugüwa nguxẽëtaegüxũna tá choxũ namugü. Rü nümagü rü tá chomaã nanaxuegugü na chayuxücèx.

19 –Rü tá to i nachiũãnecüãxna choxũ namugü. Rü ngẽmagü tá nixĩ i chaugu idauxcüraũgüxũ rü choxũ çuaixgüxũ. rü ñuxüchi tá curuchawa choxũ nipotagü na ngẽxma chayuxücèx. Natürü tomaëxpüx i ngunexüguwena rü tá wenaxärü chamaxũ –ñanagürü.

*Wüxi ga ngüxẽècèx íca ga Chaũtiágu rü Cuáũrü mamá
(Mr 10.35-40)*

20 Rü yéma iyexma ga naẽ ga Chaũtiágu rü Cuáũ. Rü yema taxre rü Zebedéu nanegü nixígü. Rü ngĩma rü Ngechuchucèx iyaxü namaã ga yema taxre ga ngĩnegü. Rü Ngechuchupëxegu iyacaxãpüxü, rü wüxi ga ngüxẽècèx nüxna iyaca.

21 Rü nüma ngĩxna naca, rü ñanagürü: –¿Tacü nixĩ i cunaxwèxexũ? – ñanagürü. Rü ngĩma inangãxũ rü ngĩgürügü: –Pa Corix, ngëxguma ãëxgacüxũ quingucuchigu rü chanaxwèxe i cunamu na wüxi i ñaã chaune rü curü tügü necüwawa na natoxũ, rü ngẽma to i curü toxwecüwawa na natoxũ – ngĩgürügü.

22 Natürü Ngechuchu ngĩxũ nangãxũ rü ñanagürü: –Pema rü tama nüxũ pecuèx na tacücèx ípeçaxũ. ¿Namaxã chi peporaexũ i ngẽma ngüxũ i tá choxũ

üpetüxü? —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxüğü rü ñanagürüğü: —Ngẽmããcü namaã tá taporae —ñanagürüğü.

²³ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —Aixcüma tá nixĩ i chauxrüü ngüxü pingegüxü. Natürü ngẽma chorü tügüncüwawa rü chorü toxwecüwawa na perütogüxcèx, rü tama choxméxwa nangẽxma na pexna chanaxãxü. Rü Chaunatuméxewa nixĩ na nangẽxmaxü i ngẽma, rü nüma tá tüxna nanaxã ya yixema tümacèx íyĩxẽ —ñanagürü.

²⁴ Rü yexguma yemaxü naxĩnüegu ga yema togü ga 10 ga Ngechuchuarü ngüexüğü, rü Chaütiágumaã rü Cuáümaã nanuẽ.

²⁵ Natürü Ngechuchu naxcèx naca rü ñanagürü nüxü: —Pema nüxü pecuèx rü guxü i nachüãnegüarü ãëxgacüğü rü poraãcü nanamu i norü duüxüğü. Rü ngẽma ãëxgacüğü i taxüğü rü norü duüxügüarü yora nüğü nixĩgüxẽ.

²⁶ —Natürü tãütãma ngẽmaãcü nixĩ i petanüwa. Rü ngëxguma texé naxwèxegu na ãëxgacü tĩxü i petanüwa, rü name nixĩ i noxri rü guxãärü ngüxëeruü tixĩ.

²⁷ —Rü ngëxguma chi texé i petanüwa naxwèxegu na tümamücügüeru na tĩxü, rü name nixĩ i noxri rü guxüma i tümamücügüarü ngüxëeruü tixĩ.

²⁸ —Yerü chomatama i Tupana Nane na duüxüxü chíxü rü tama togü choxü rüngüxëexüçèx nixĩ i núma chaxüxü. Natürü núma chaxüxü na duüxügüxü charüngüxëexüçèx rü naxcèx na chayuxüçèx rü ngẽmaãcü chanaxütanüxcèx na muxüma i nümagü rü nüxü nangẽxmaxüçèx i maxü i taguma gúxü —ñanagürü.

Ngechuchu nanameëxëë ga taxre ga ngexetügüxü

(Mr 10. 46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Rü yexguma Ngechuchu norü ngüexüğümaã Yericüarü ñãnewa íchoüxgu, rü muxüma ga duüxüğü nawe narüxĩ.

³⁰ Rü yéma namacüwawa narütogü ga taxre ga ingexetüxü. Rü yexguma nüxü naxĩnüegu na Ngechuchu yéma üpetüxü, rü tagaãcü Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürüğü: —Pa Corix, Pa Dabítanüxüx, ¡Cuxü tangechaütümüüğü! —ñanagürüğü.

³¹ Rü yema duüxüğü ga Ngechuchuwe rüxixü rü nayangagü na iyanangeëxgüxcèx. Natürü nümagü ga yema ingexetüxü rü yexeraãcü Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürüğü: —Pa Corix, Pa Dabítanüxüx, ¡cuxü tangechaütümüüğü! —ñanagürüğü.

³² Rü yexguma ga Ngechuchu rü yexma nayachiãchi rü naxcèx naca ga yema ingexetüxü. Rü nüxna naca rü ñanagürü: —¿Tacü i penaxwèxexü na pexcèx chanaxüxü? —ñanagürü.

³³ Rü nümagü nanangãxüğü rü ñanagürüğü: —Pa Corix, tanaxwèxe na toxü quidauchitanügüxëexü —ñanagürüğü.

³⁴ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxü nangechaütümüüğü, rü naxëtügügu ningögü. Rü yexgumatama nidauchigü, rü Ngechuchuwe narüxĩ.

21

Yerucharéügu naxücu ga Ngechuchu

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Cu 12.12-19)

¹ Rü yexguma marü yangaicagügu ga Yerucharéüwa na nangugüxü, rü nawa nangugü ga guma ñãne ga Bechagué ga Oríbunecüarü mëxpüneärü ngaicamana yexmane. Rü Ngechuchu nanamu ga taxre ga norü ngüexüğü.

² Rü ñanagürü nüxü: —¡Gua tórü toxmèxtawa ngëxmane ya ñãnexãcüwa pexĩ! Rü ngëxma tá ngixü pengau i wüxi i buru i ngëxma ngaxüçü namaã i wüxi i

ngixãcü i yatüxü i ngixütägu irüxãüxü. ¡Rü ngixü piwëxü, rü nuã chauxütawa ngixü pega namaã i ngixãcü!

³ Rü ngëxguma texé pexna caxgu na tacücèx ngixü piwëxüxü, ¡rü tümamaã nüxü pixu rü ñapegügü:

“Torü Cori nangixwèxe namaã i ngixãcü, natürü paxa tá ngixü na-woeguxëë”, ñapegügü tüxü! –ñanagürü.

⁴ Rü yema naxüpetü yerü yemaãcü Tupana nayanguxëë ga norü ore ga nuxcümaüxü ga norü orearü uruü ümatüxü ga ñaxü:

⁵ “¡Yerucharéücüãxgümaã nüxü pixu rü ñapegü: ‘¡Dücèx ya perü ãëxgacü ya nuã pexütawa ücü! Rü nüma rü tama nügü yacuèxüüãcü ínangu, rü wüxi i buruxacüétügumare naxaunagü!’ ”

ñanagürü ga yema ore.

⁶ Rü yexguma ga yema taxre ga norü ngüexügü rü yéma naxi, rü nanaxügü ga yema Ngechuchu namaã nüxü ixüxü.

⁷ Rü Ngechuchuxütawa ngixü nagagü ga yema buru ngixacümaã. Rü yema norü ngüexügü rü naxchirumaã nanaçhatagü ga yema ngixacü, rü ñuxüchi ga Ngechuchu rü natägu naxaunagü.

⁸ Rü yema muxüma ga duüxügü ga nawe rüxixü rü naxchirumaã nayaçhamatanü ga nama. Rü togü rü naixätü ta nadaügü rü yemamaã nayaçhamatanü ga nama.

⁹ Rü yema duüxügü ga napëxegu ägüxü, rü yema togü ga wixweama ägüxü, rü tagaãcü ñanagürügü: –¡Nüxü ticuèxüxügü ya daa äëxgacü ya Dabitanüxü! ¡Rü namecümaxüchi ya daa Tupanaegagu núma ücü! ¡Rü pema rü ta, Pa Daxücüãx, rü nüxü picuèxüxügü ya Tupana! –ñanagürügü.

¹⁰ Rü yexguma Ngechuchu Yerucharéüwa ixücuxgu, rü guxüma ga yema ñanecüãx rü nanaxixãchiãëgü, rü ñanagürügü: –¿Texe nixi ya daa? –ñanagürügü.

¹¹ Rü yema Ngechuchuwe rüxixü ga duüxügü rü nanangãxügü rü ñanagürügü: –Daa nixi ya Tupanaärü orearü uruü ya Ngechuchu ya Gariréaanewa ngëxmane ya ñäne ya Nacharétucüãx ixicü –ñanagürügü.

Ngechuchu rü tupauca ga taxünewa ínanawoxü ga duüxügü ga yéma taxegüxü

(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Cu 2.13-22)

¹² Rü tupauca ga taxünegu naxücu ga Ngechuchu, rü ínanawoxü ga yema yéma tacümaã taxegüxü rü naxcèx taxegüxü. Rü nanangüegutanü ga norü mechagü ga yema duüxügü ga yéma Tupanaarü ämarewa mexü ga díerumaã taxegüxü rü muxtucugümaã taxegüxü.

¹³ Rü ñanagürü nüxü ga yema duüxügü: –Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Chopata rü yumüxëpataü nixi”.

Natürü pema rü ngitëëxgüxüpataü peyaxixëë –ñanagürü.

¹⁴ Rü yéma tupauca ga taxünewa rü Ngechuchucèx naxi ga ñuxre ga ingexetügüxü rü ichixeparagüxü. Rü Ngechuchu nanameëxëë.

¹⁵ Natürü ga paigüarü äëxgacügü rü ngüexëëruügü ga ore ga mugüwa ngüxëëtaegüxü, rü nüxü nadaugü ga yema mexügü ga taxügü ga Tupanaärü poramaã naxüxü ga Ngechuchu rü buxügüxü naxinüë ga na ñagüxü: – ¡Namexëchi ya daa äëxgacü ya Ngechuchu ya Dabitanüxü! –ñagüxü. Rü yemacèx ga yema äëxgacügü rü nanuë.

¹⁶ Rü ñanagürügü Ngechuchuxü: –¿Nüxü cuxinüxü i ngëma buxügü namaã idexagüxü? –ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: –Ngü,

nüxü chaxĩnü. ¿Natürü taguma ěxna nawa pengúe i Tupanaärü ore i ümatüxü i ñaxü:

“Rü ngẽma buxügü i íraxüchixü rü õxchanagü rü tá ta cuxü nicuèxüügü”, ñaxü? –ñanagürü.

¹⁷ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxna yéma nixü, rü ñuxüchi ínaxüxü ga guma ñãnewa. Rü ñãne ga Betániawa naxü, rü yexma nayape.

Ngechuchu rü orix ga iguera ga ngearü oðxümaã chixexü naxuegu (Mr 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Rü moxüãcü ga pèxmama rü yexguma wenaxãrü Yerucharéücèx nataegugu ga Ngechuchu rü nataiya.

¹⁹ Rü namacüwawa nüxü nadau ga wüxi ga orix ga iguera. Rü naxcèx nixü, natürü taxuüma ga norü oxü inayangau, rü naätüxüxĩcatama inayangau. Rü yemacèx ñanagürü nüxü ga yema orix: –Rü tagutáma wena cuxox, –ñanagürü. Rü yexgumatama narüñexẽ ga yema orix.

²⁰ Rü yexguma yemaxü nadaugügu ga norü ngúexügü, rü nabèixãchiãëgü. Rü Ngechuchuna nacagüe rü ñanagürügü: –¿Rü ñuxãcü i ñãã orix i paxama nañexèxü? –ñanagürügü.

²¹ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: –Aixcüma pemaã nüxü chixu rü ngëxguma chi meã peyaxõgügu rü tama ngẽma igueramaã chaxüxüxĩca chi pexü. Natürü yexeraxü chi pexü. Rü ngëxguma chi daa mèxpúnemaã nüxü pixuxgu na yaxügachixüçèx rü taxtü i taxüchiüwa naxüxüçèx, rü pega chi naxĩnü.

²² Rü guxüma i tacü i naxcèx ípeçaxü i perü yumüxëwa, rü tá penayauxgü ega aixcüma peyaxõgüãcüma naxcèx ípeçaxgu.

Ngechuchuna nacagüe na texégagu tupauca ga taxünewa nanguxëëtaexü (Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Rü Ngechuchu rü tupauca ga taxünegu naxücu. Rü yexguma yéma ínanguxëëtaeyane rü naxcèx naxĩ ga paigüarü ãëxgacügü rü Yudíugüarü ãëxgacügüerugü. Rü Ngechuchuna nacagüe rü ñanagürügü: –¿Rü texégagu nixĩ i cunaxüxü i ngẽma núma cuxüxü? ¿Rü texé cuxü tamu na cunaxüxüçèx i ngẽma? –ñanagürügü.

²⁴⁻²⁵ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: –Choma rü tá ta pexna chaca, rü ngëxguma choxü pengãxügu i ngẽma pexna naxcèx chaçaxü, rü choma rü tá ta pemaã nüxü chixu na ngëxürüxü i ãëxgacü na choxü muxü na nuã changuxëëtaexü. ¿Rü texé tanamu ga Cuáü na duüxügüxü ínbaiüxëëxüçèx? ¿Pexcèx rü Tupana yĩxü ga namucü rü ěxna duüxügümare? –ñanagürü. Rü yexguma ga yema ãëxgacügü rü inanaxügüe ga nügümaã na yaporagatanücüxü. Rü nügümaãtama ñanagürügü: –¿Ñuxü ñagügüxü tá? Erü ngëxguma chi nüxü ixuxgu na Tupana núma namuxü rü nüma rü tá ñanagürü tüxü:

“¿Rü tüxcüü ga tama nüxü peyaxõgüxü?” ñanagürü tá.

²⁶ –Rü ngëxguma chi nüxü ixuxgu na yatügümare núma namuxü rü taxcèx rü tá naxãücüma, erü duüxügü tá tüxü nadai. Erü nümagü i duüxügü rü nagu narüxĩnüe na Tupana yĩxü ga Cuáüxü núma mucü –ñanagürügü.

²⁷ Rü yemacèx Ngechuchuxü nangãxügü rü ñanagürügü: –Tama nüxü tacuèx ga texé núma na namuxü ga Cuáü ga baiüxëëruü –ñanagürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –Choma rü tá ta tãütáma pemaã nüxü chixu na texé choxü muxü na chanaxüxü i ngẽma choxna naxcèx peçaxü –ñanagürü.

Ore ga taxre ga nanegügu ixuxü

28 Rū ñanagürü ta ga Ngechuchu –¿Ñuxü ñapegüxü naxcèx i ñaã ore i tá pemaã nüxü chixuxü? Rū wüxi ga yatü rü nüxü nayexma ga taxre ga nane. Rū wüxi ga guma nanemaã nüxü nixu rü ñanagürü nüxü:

“Pa Chaunex, chanaxwèxe i yéa chorü ubaarü buxgüwa cuyapuracü”, ñanagürü.

29 –Rü guma nane nanangãxü rü ñanagürü:

“Choxü nawèxtümüü na ngema chaxüxü”, ñanagürü. Natürü ga yixcamaxüra rü nagu narüxînü rü düxwa yéma nayapuracü.

30 –Rü yixcúra ga guma nanatü rü naï ga nanexütawa naxü, rü yexgumarüü ta nüxü yema ñanagürü. Rū guma nane nanangãxü rü ñanagürü:

“Marü name, Pa Pa, rü ngema tá chaxü”, ñanagürü. Natürü tama aixcüma yéma naxü.

31 –Rü ñuxma chanaxwèxe i chomaã nüxü pixu rü ngexcürüücü ga guma taxre ga nane ga aixcüma naxücü ga yema nanatü naxwèxexü –ñanagürü. Rū nümagü nanangãxügü rü ñanagürügü: –Ga guma nüxîra namuäcü nixî ga naga ñnücü –ñanagürügü. Rū yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –Aixcüma pemaã nüxü chixu rü ngéma yatügü i Dumaärü äëxgacücèx dïeru ngîxü dexü rü ngéma ngexügü i chixri maxèxü tá nixî i pexüpa nüxîra ichocuxü i ngextá Tupana äëxgacü íxîxüwa.

32 –Yerü Cuáü ga baiüxëëruü rü núma naxü na pemaã nüxü yaxuxücèx na ñuxäcü tá na pemaxèxü, natürü ga pema rü tama nüxü peyaxögü. Natürü ga yema yatügü ga Dumaärü äëxgacücèx dïeru ngîxü dexü rü yema ngexügü ga chixri maxèxü rü Cuáüaxü nayaxögü. Natürü ga pema rü woo nüxü na pedaugüxü ga ñuxäcü na yaxögüaxü, rü tama nüxü perüxoechaü i pecüma i chixexü na peyaxögüxücèx –ñanagürü.

*Ore ga chixexü ga puracütanüxügu ixuxü
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)*

33 Rū ñanagürü ta ga Ngechuchu: –Rü chanaxwèxe i iperüxînüë i ñaã to i ore i cuèxruü i tá pemaã nüxü chixuxü. Rū nayexma ga wüxi ga yatü ga nüxü nayexmacü ga wüxi ga norü naãne. Rū yexma nanato ga muxüma ga orix ga uba. Rū ñuxüchi ínanapoxegu, rü nanaxü ga wüxi ga ubaarü yaxtütüxüchica rü wüxi ga dauxütaechica. Rū ñuxüchi ñuxre ga puracütanüxüna nüxü nadauxëë. Rū namaã nanamexëë na ngãxügu namaã ngîxü yatoyexücèx ga yema ubatanü. Rū ñuxüchi ga yema naãneärü yora rü wüxi ga to ga nachüüãne ga yaxüguxüwa naxü.

34 –Rü yexguma norü ubaarü buxgüwa nanguxgu, rü yema naãneärü yora rü yéma nanamugü ga ñuxre ga norü duüxügü na yema puracütanüxüna ngîxcèx yaçaxücèx ga yema ubatanü ga nüxna ücü.

35 Natürü ga yema puracütanüxügü rü ínanayauxü ga yema coriarü duüxügü. Rū nanaçuaixgü ga wüxi, rü ga to rü nayamèxüchigü, rü ga yema to rü nutamaã ínanamuxüchigü.

36 –Rü yema naãneärü yora rü wenaxärü noxriarü yexera rümumaëxü ga norü duüxügü yéma namugü. Natürü ga yema puracütanüxügü rü yema togürüütama chixri namaã nachopetü.

37 –Rü düxwa ga yema naãneärü yora rü yéma nanexüchixü namu yerü nüma nagu naxînügu rü chi nanega naxînüë ga yema puracütanüxügü.

38 –Natürü yexguma yema cori nanexü nadaugügu ga yema puracütanüxügü, rü nügümaã ñanagürügü:

“Ngémaärü tá nixî i ñaã naãne i yixcama. ¡Rü ngîxã tayamèxgü na tóxrü yîxücèx!” ñanagürügü.

39 –Rü nayayauxgü, rü toxnamana nanagagü, rü yexma nayamèxgü –ñanagürü.

40 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema paigüarü ãëxgacügüna naca rü ñanagürü: –¿Rü ngëxguma ínguxgu i ngëma naãneärü yora, rü tacü tá yema puracütanüxümaã naxü? –ñanagürü.

41 Rü yema ãëxgacügü rü Ngechuchuxü nangãxügü, rü ñanagürügü: –Ngëma naãneärü yora rü tama nüxü nangechaütümüãcüma tá nanadai i ngëma puracütanüxügü i chixri maxëxü. Rü ñuxüchi togü i puracütanüxügü i meã namaã ngïxü itoyexü i dïëruna tá nüxü nadauxëë –ñanagürügü.

42 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –¿Taguma ëxna nawa pengüé i Tupanaärü ore i ümatüxü? Erü ngëmawa rü ñanagürü:

“Rü yima nuta ya mecü ya ïärü üruügü nüxü oechirécü rü ñuxma rü yimatama nixï ya Tupana nüxïra yaxücuchicü na namaã inaxügüãxücëx ya ïpata. Rü tórü Cori ya Tupana nixï ga naxücü ga yema, rü ñuxma rü namexëchi i taxcëx”,

ñanagürü i ngëma ore.

43 –Rü ngëmacëx pemaã nüxü chixu rü woo pexcëxchirëx na yïxü i ngëma naãne i ngextá Tupana ãëxgacü íxixüwa, natürü pexna tá nanapu. Rü togü i duüxügü i aixcüma Tupanaga ñnüëxüna tá nanaxã.

44 –Rü yima nuta ega texé namaã yarüñaxgu rü tá itapoügü. Rü yíxema tümaëtügu nanguxe ya yima nuta, rü tá tüxü niñaïxmü –ñanagürü ga Ngechuchu.

45 Rü yexguma ga paigüarü ãëxgacügü rü Parichéugü nüxü ñnüëgu ga yema ore ga cuëxruü ga Ngechuchu namaã nüxü ixuxü, rü nüxü nicuëxächitanü ga nachiga na yïxü ga yema ore.

46 Rü yexgumatama ga yema ãëxgacügü rü Ngechuchuxü niyauxgüéga. Natürü taxucürüwama nayayauxgü yerü duüxügüxü namuëë, yerü nümagü ga duüxügü rü nayaxögü ga aixcüma Tupanaärü orearü uruü na yïxü ga Ngechuchu.

22

Ore ga ngïgüarü petagu ixuxü (Lc 14.15-24)

1 Rü Ngechuchu rü wenaxärü nanangüexëë. Rü ore ga cuëxruügu namaã nayaxu, rü ñanagürü nüxü:

2 –Rü ngëma Tupana na ãëxgacü íxixü rü ñoma wüxi ga nachüãneärü ãëxgacü ga naneärü ngïgü üchiücürüü nixï.

3 –Rü norü duüxügüxü namu na naxcëx yaxaxücëx ga yema duüxügü ga marü üpaacü nüxna naxuxü. Natürü yema duüxügü ga marü nüxna naxuchirëxü rü tama yéma naxïxchaü.

4 –Rü wenaxärü togü ga norü duüxügüxü yéma namugü. Rü ñanagürü nüxü:

“¡Ngëma pexï naxütawa i ngëma duüxügü i nüxna chaxuchirëxü, rü namaã nüxü peyarüxu rü marü íname i chorü òna i taxü. Rü marü chanadai i chorü wocagü i ingüexü rü guxüma marü ínamemare. Rü chanaxwëxe i paxa nuã naxï naxcëx i ñaã chorü peta!” ñanagürü.

5 –Natürü yema duüxügü ga nüxna naxuchirëxü rü tama naga naxïnüë. Rü wüxi rü naãnewa naxü, rü ga to rü norü taxepataüwa naxü.

6 –Rü ga togü rü yema ãëxgacüarü duüxügüxü ínayauxü rü nayaçuaixgü ñuxmata nayuxëëë.

7 –Rü yexguma ga guma ãëxgacü rü poraãcü nanu. Rü norü churaragüxü yéma namugü na yadaiãxüçèx ga yema duüxügü ga máëtagüxü, rü na yagugüãxüçèx ga guma norü ñãne.

8 –Rü ñuxüchi ñanagürü nüxü ga norü duüxügü:

“Guxüma i chorü peta rü marü ínamemare. Natürü ga yema duüxügü ga nüxna chaxuchiréxü rü woetama nüxü chaxo na nuã naxíxüçèx.

9 –¡Rü yéa taxü i ítamüwa pexí, rü nüxna peyaxu i guxü i duüxügü i ngema nüxü pedauxü, na núma chorü petawa naxíxüçèx!” ñanagürü.

10 –Rü yema ãëxgacüarü duüxügü rü yéma ítamüwa naxí. Rü nüxna nixuetanü ga guxüma ga duüxügü ga mexügü rü chixexügü ga nüxü iyangaugüxü. Rü yemaãcü duüxügümaã nanapa ga guma ãëxgacüpata.

11 –Rü yexguma ga guma ãëxgacü rü nixücu nawa ga yema ucapu ga nawa peta naxüxü, yerü ínayadau ga yema duüxügü ga nüxna naxuxü. Natürü yéma nüxü nadau ga wüxi ga yatü ga tama norü ngèxãëchirugu icúxü.

12 –Rü ñanagürü nüxü:

“Pa Chomücüx ¿ñuxãcü i nuxã cuxücuxü na tama curü ngèxãëchirugu quicúxü?” ñanagürü. Natürü núma ga yema yatü rü nangeëxmare.

13 –Rü yexguma ga guma ãëxgacü rü ñanagürü nüxü ga yema norü duüxügü:

“¡Meã peyanëxpara rü peyanëxchacüügü i ñãã yatü, rü yéma düxétüwa i poraãcü ínaxëãnexüwa peyatá! Rü ngema tá narüdoxü rü tá nixüxchapüta erü poraãcü tá nüxü nangux”, ñanagürü.

14 –Rü Tupana rü muxüchíena naxu, natürü noxretama tixí ya yíxema aixcüma Tupana tüxü ndexe –ñanagürü ga Ngechuchu.

*Dïëru i ãëxgacüna ngixü ixãcüchiga
(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)*

15 Rü yexguma ga Parichéugü rü nixígachi. Rü noxrüwama nügümaã nayamexëëgü na tacü rü oremaã tá Ngechuchuna nacagüexüçèx na chixexügu nanguxëëgüãxüçèx rü ñuxüchi ãëxgacüxütawa na ínaxuaxügüãxüçèx.

16 Rü yemacèx Ngechuchuxütawa nanamugü ga ñuxre ga norü duüxügü namaã ga ñuxre ga Erodearü duüxügü na yema oremaã Ngechuchuna na yacagüexüçèx. Rü yexguma Ngechuchuxütawa nangugügu rü ñanagürügü: –Pa Ngúexëëruüx, nüxü tacüx rü aixcüma nixí i ngéma nüxü quixuxü i curü ore. Rü aixcüma cunangüexëë i duüxügü na Tupana naxwëxexüãcüma namaxëxüçèx. Rü tama duüxügügamare cuxínü, erü tama norü düxétüxünegu cudawenü, natürü nacüma nixí i cungugüxü.

17 –¡Rü tomaã nüxü ixu! rü ngéma dïëru ya ãëxgacü ya tacü ya Dumacüãx totanüwa yayauxchaüxü, ¿rü namexü yíxü na nüxna ngíxü taxãxü rü éxna tama? –ñanagürügü.

18 Natürü Ngechuchu nüxü nacüxama na chixexügu naxínüëxü ga yema duüxügü, rü yemacèx ñanagürü nüxü: –Pema nixí i togüpëxewa meã pemaxënetaxü, natürü peãewa rü chixexügu perüxínüë. ¿Rü tüxcüü i chixexügu choxü penguxëëchaüxü?

19 –¡Choxü ngíxü pewé i wüxi i dïëru i ngímaã ãëxgacüaxü penaxütanücü! –ñanagürü. Rü yéma naxütawa ngíxü nangegü ga wüxítachinü ga yema dïëru.

20 Rü yexguma Ngechuchu ngíxü dëuxgu, rü nüxna naca, rü ñanagürü –¿Rü texéhicünèxã rü texééga nixí i ngígu üxü? –ñanagürü.

21 Rü nümagü nanangãxügü, rü ñanagürügü: –Dumacüãx ya ãëxgacü ya tacüchicünèxã nixí –ñanagürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –¡ãëxgacüna ngíxü pexã i ngéma ãëxgacüarü ixícü, rü Tupanana ngíxü pexã i ngéma Tupanaärü ixícü! –ñanagürü.

22 Rū yexguma yema orexū naxīnūēgu, rū nabèixāchiāēgū. Rū Ngechuchuna ínixī.

Ngechuchuna nacagüe rü ngoxi yuwa ínadagü i duixügü
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

23 Rū yematama ngunexügu rü ñuxre ga Chaduchéugü rü Ngechuchuxütawa naxī. Rū nūmagü nixī ga nagu naxīnūēxū na yuexū rü tagutáma wena namaxēxū. Rū yemacèx Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürügü:

24 –Pa Ngúexēēruūx, Moiché nüxū ixuxgu rü ngēxguma wüxi ya yatü naxāmèx rü nangexacüyane nayuxgu, rü name nixī i naēneētama ngīmaā naxāmèx i ngēma yutecü i naxūmèx, na ngēmaācü naxāxācūxūcèx nüxū ya yima naēneē ya marü yucü –ñanagürü ga yema ore.

25 Rū ñanagürügü ta ga Chaduchéugü: –Nayexma ga totanüwa ga 7 ga nügüeneē. Rū naxāmèx ga guma yacü, natürü tauta naxāxācüyane nayu. Rū yexguma ga naī ga naēneē nüxī ngīmaā naxāmèx ga yema ngecü.

26 –Rü guma rü ta nayu, rü nangexacü. Rū yexguma rü naī ga naēneē nüxī ngīmaā naxāmèx. Rū yemaācü gucüma ga guma 7 ga nügüeneē rü ngīmaā naxāmèx ga yema nge. Rū gucüma nayue tauta naxāxācüyane.

27 –Rü yemawena rü ngīma rü ta iyu ga yema nge.

28 –Rü ngēxguma yuexū wena maxēgu, ¿rü ngexcürüücü ga guma 7 ga nügüeneē naxmèx tá iyixī i ngēma nge? Yerü gucüma ga guma 7 ga nügüeneē ngīmaā naxāmèx –ñanagürügü.

29 Rū yexguma ga Ngechuchu rü nanangāxū, rü ñanagürü: –Pema rü ípetüe erü tama nüxū pecuèx i Tupanaärü ore i ümatüxū, rü tama nüxū pecuèx i ñuxācü na yīxū i Tupanaarü pora.

30 –Rü ngēxguma yuexū wena maxēgu rü taxúetáma tixāmèxgü rü éxna tixātegü. Erü daxūcūāx i Tupanaärü orearü ngeruūgürüü tá tixīgü i ngēxguma.

31 –Pema choxna peca i yuexūärü dagüchiga. ¿Natürü tama éxna nawa pengúe i Tupanaärü ore i ümatüxū i ngextá Tupanatama ngēmachigaxū pemaā íyaxuxūwa? Erü ngēma rü ñanagürü ya Tupana:

32 “Choma nixī i Abráüärü Tupana, rü Ichaáarü Tupana, rü Acobuarü Tupana”,

ñanagürü. Rū ngēma orewa nüxū tacuèx rü woo ñoma i naānewa nayuegu i duixügü, natürü Tupanaarü ínüwa rü guxüguma namaxē –ñanagürü ga Ngechuchu.

33 Rū yexguma yemaxū naxīnūēgu ga duixügü, rü guxūma nabèixāchiāēgü namaā ga norü nguxēētae ga Ngechuchu.

Ngēma Tupanaärü mu i guxū i norü mugüarü yexera ixīxū
(Mr 12.28-34)

34 Rū nangutaguēxegü ga Parichéugü ga yexguma nüxū naxīnūēgu ga ñuxācü Ngechuchu rü yema Chaduchéugüxū na iyanangeèxgüxēēxū.

35 Rū wüxi ga yema Parichéugü ga ore ga mugüwa nguxēētaexū rü Ngechuchuxū chixexügu nanguxēēchaū. Rū yemacèx Ngechuchuna naca rü ñanagürü:

36 –Pa Ngúexēēruūx, ¿ngēxürüüxū i Tupanaärü mu nixī i guxū i norü mugüarü yexera ixīxū? –ñanagürü.

37 Rū Ngechuchu nanangāxū rü ñanagürü: –Ngēma Tupanaärü mu i guxū i norü mugüarü yexera ixīxū, rü ñanagürü:

“¡Rü nüxū nangechaū ya Cori ya curü Tupana i guxūne ya curü maxūnemaā, rü guxū i cuāēmaā, rü guxū i nagu curüxnüxūmaā!”

ñanagürü.

³⁸ –Rü ngëma nixĩ i Tupanaârü mu i guxũ i norü mugüarü yexera ixĩxũ. Rü ngëma nixĩ i nüxĩraũxũ i norü mu ga duũxũgüna naxãxũ ga Tupana.

³⁹ –Rü ngëma norü taxre i Tupanaârü mu, rü ngëma nüxĩraũxũ i norü murüütama nixĩ, rü ñanagürü:

“¡Nüxũ nangechaũ i cumücü ngëma na cugü cungechaũxũrũ!” ñanagürü.

⁴⁰ –Rü ngëma taxre i Tupanaârü mugüwa nixĩ inaxügxũ i guxũma i Tupanaârü mugü ga Moĩché ümatũxũ rü nuxcümaũgxũ ga Tupanaârü orearü uruügü namaã nguxëëtaegũxũ –ñanagürü.

¿Texétaa yĩxũ ya Cristu?

(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹⁻⁴² Rü yoxni ga Parichéugü rü yéma nangutaquëxegü, rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: –¿Rü ñuxũ ñapegũxũ i pema nüxũ ya Cristu? ¿Rü texétaa yĩxũ? –ñanagürü. Rü nümagü ga Parichéugü rü nanangãxũgü rü ñanagürügü: –Cristu rü nuxcümaücü ga ãëxgacü ga Dabítaa nixĩ –ñanagürügü.

⁴³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: –¿Tüxcüũ ga Dabí ga norü Corimaã naxuaxũ ga Cristu ga yexguma Tupanaãe ga Üünexũ Dabíxũ idexaxëëgu? Yerü ga Dabí rü ñanagürü:

⁴⁴ “Tupana rü chorü Cori ya Cristuxũ ñanagürü: ‘¡Nuã chorü tügünecüwawa rüto ñuxmatáta nüxũ charüporamaë i curü uwanügu na cuga naxĩnüëxũcèx!’ ”

⁴⁵ –Natürü ¿ñuxücürüwa i Dabítaa yĩxũ ya Cristu ega nümatama ga Dabí rü norü Corimaã naxuãgu? –ñanagürü ga Ngechuchu.

⁴⁶ Rü taxumaãma nanangãxũgüéga ga yema Parichéugü, rü bai ga wüxi ga oremaã. Rü yemawena rü guxũma namuũe na tacücèx Ngechuchuna nacagüxũ.

23

Ngechuchu rü duũxũgütanüwa ínanaxuaxũ ga Parichéugü rü ngúexëëruügu ga Moĩchéarü mugüwa nguxëëtaegũxũ

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54, 20.45-47)

¹ Rü yemawena ga Ngechuchu rü duũxũgüxũ rü norü ngúexügxũ ñanagürü:

² –Ngëma ngúexëëruügu i ore i mugüwa nguxëëtaegũxũ rü Parichéugü, rü meãma nüxũ nacuëxgü ga Tupanaârü ore ga Moĩché ümatũxũ.

³ –Rü ngëmacèx name i naga pexĩnüë i guxũma i ngëma pemaã nüxũ yaxugüxũ. Natürü tama name i nüma namaxëxũãcüma pemaxë, erü nüma nüxũ nixugü i mexũ i ore natürü chixri namaxë.

⁴ –Erü nüma rü poraãcü pexũ namu na naga pexĩnüëxũcèx i norü mugü i guxchaxũ i taxucürüwama texé aurexũ. Natürü nümagütama rü bai i írarüwa naga na naxĩnüëxũ i ngëma nawa pexũ namuxũ.

⁵ –Rü guxũma i ngëma naxügxũ, rü nanaxügu na duũxügu nüxũ daugüxũcèx. Rü ina-yangegü i Tupanaârü ore na ngëmaãcü duũxügu nagu rüxĩnüëgu rü aixcüma Tupanaârü duũxügu na yüügxũ. Rü nügu nangèxãëgu na duũxügu nüxũ rüdaunüxũcèx.

⁶ –Rü petagüarü õnawa rü nümagü i Parichéugü rü nanaxwëxegü i õnaârü yoraxütawaxüchi na natogüxũ na duũxügu ngëma nüxũ rüdaunüxũcèx. Rü ngutaquëxepataüguwa rü nanaxwëxegü na napëxewaxüchi ügüxũ i naxmëxwëxegüwa natogüxũ.

7 –Rü ñãneãrũ ítamũgũwa rü nanaxwèxegũ na duũxũgũ meã nüxũ rümoxẽgũxũ ñõma ãẽxgacũxũ meã rümoxẽxũrũũ. Rü nanaxwèxegũ na duũxũgũ rü: “Pa Ngúexẽẽruũx” ñagũxũ nüxũ.

8 –¡Natürũ pema rü tãütáma ngẽmagu perũxĩnũé! Erũ guxãma i pema rü pegüeneẽgũ pixĩgũ, rü wüxixicatama nixĩ ya perũ ngúexẽẽruũ ixĩcũ.

9 –Rü tama name i ñõma i naãnecũãxmaã pexãnatũ, erũ wüxixicatama nixĩ ya Penatũ, rü nüma rü daxũwa nangẽxma.

10 –Rü tama name i texé: “Pa ãẽxgacũx” ñatarũgũ pexũ. Erũ chaxicatama nixĩ i perũ ãẽxgacũ chiĩxũ.

11 –Rü yíxema petanũwa guxããrũ yexera ixĩxẽ rü tanaxwèxe na guxũma i tümamücüarũ ngũxẽẽruũ tíxũ.

12 –Erũ yíxema tũgũ írütaxe rü Tupana tá tũxũ naxãnexẽẽ. Natürũ yíxema tũgũ írũxírxaxẽ, rü Tupana tá tũxũ nicuèxũũ.

13 –Pa Ngúexẽẽruũgũ i Ore i Mugũwa Nguxẽẽtaegũxũ rü Pa Parichéugũx, pema nixĩ i togũ i duũxũgũpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ natürũ peãẽwa rü chixexũgu perũxĩnũèxũ. Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx erũ pegagu nixĩ na tama Tupanaxütawa nangugũxũ i togũ i duũxũgũ. Rü pema rü ta rü tãütáma ngẽxma pechocu, Rü ngẽxgumarũũ ta rü nüxũ penaguxchaxẽẽ na tama ngẽxma nachocuxũcèx i togũ i ngẽxma chocuchaũxũ.

14 –Pa Ngúexẽẽruũgũ i Ore i Mugũwa Nguxẽẽtaegũxũ rü Pa Parichéugũx, pema nixĩ i togũ i duũxũgũpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ natürũ peãẽwa rü chixexũgu perũxĩnũèxũ. Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx erũ tũxna penapuxũ ya tümapata ya yíxema yutegũxe. Rü ñũxũchi penamèxẽẽ i perũ yumũxègũ na duũxũgũ nagu rüxĩnũègu rü aixcũma mexũ i Tupanaãrũ duũxũgũ na pixĩgũxũ. Rü ngẽmacèx pema tá nixĩ i togũ i duũxũgũarũ yexera pepoxcuexũ.

15 –Pa Ngúexẽẽruũgũ i Ore i Mugũwa Nguxẽẽtaegũxũ rü Pa Parichéugũx, pema nixĩ i togũ i duũxũgũpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ natürũ peãẽwa rü chixexũgu perũxĩnũèxũ. Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx erũ guxũwama pexĩ na togũ i duũxũgũmaã nüxũ peyarũxuxũcèx i ore na wüxitama ya duũxè pexrũũ na yaxõxũcèx. Rü ngẽxguma marũ pexũ tanguũxgu, rü tũxũ pechixexẽẽ na düxwa taxreẽxpũxcũna perũ yexera chixexũwa tangẽxmaxũcèx.

16 –Pa Ngúexẽẽruũgũ i Ore i Mugũwa Nguxẽẽtaegũxũ rü Pa Parichéugũx, pema rü ñõma cuèxruũgũ i ngexetũxũrũũ pixĩgũ. Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, erũ nüxũ pixuxgu rü:

“Ngẽxguma texé ya tupauca ya taxũneegagu tacücèx ixunetagu, rü marũ name ega tama tayanguxẽẽgu i ngẽma tümããrũ uneta”, ñaperũgũgũ. Natürũ ngẽxguma texé tupauca ya taxũneãrũ dĩẽruégagu tacücèx ixunetagu, rü:

“Tanaxwèxe i aixcũma tayanguxẽẽ i ngẽma tümããrũ uneta”, ñaperũgũgũ.

17 –Pema rü pengẽãẽgũ rü ñõma pengexetũgũxũrũũ pixĩgũ. ¿Pexcèx rü tacü nixĩ i yexera rümemãẽxũ, tupauca ya taxũneãrũ dĩẽru rü éxna nümatama ya tupauca ya nagagu naxũünene i ngẽma dĩẽru?

18 –Rü tupauca ya taxũnewa nangẽxma i ngẽma ãmarechica i ngexta Tupanacèx ínadaiaxũwa i naxũnagũ na Tupanana naxãmarexũcèx. Rü pema rü ñaperũgũgũ:

“Rü ngẽxguma texé ya tupauca ya taxũneãrũ ãmarechicaégagu tacücèx ixunetagu, rü marũ name ega tama tayanguxẽẽgu i ngẽma tümããrũ uneta. Natürũ ngẽxguma texé tupauca ya taxũneãrũ ãmarechicawa ngẽxmaxũ i ãmareégagu tacücèx ixunetagu, rü tanaxwèxe i aixcũma tayanguxẽẽ i ngẽma tümããrũ uneta”, ñaperũgũgũ.

19 –Pema rü pengẽãẽgũ rü ñõma pengexetũgũxũrũũ pixĩgũ. ¿Pexcèx rü tacü nixĩ i yexera rümemãẽxũ, rü yima tupauca ya taxũneãrũ ãmarechicawa

ngëxmaxũ i ãmare rü ěxna nümatama ya tupauca ya taxũneãrũ ãmarechica i nagagu naxũünexũ i ngẽma ãmare?

²⁰ —Erũ yĩxema tupauca ya taxũneãrũ ãmarechicaégagu tacücèx ixunetaxe, rü tama ngẽma nachicaégaguxicatama itaxuneta, natürũ ngẽma ãmare i ngẽma nachicawa ngëxmaxũégagu rü ta itaxuneta.

²¹ —Rü yĩxema tupauca ya taxũneégagu tacücèx ixunetaxe, rü tama ngẽma tupaucaégaguxicatama itaxuneta, natürũ Tupana ya ngẽma maxũcüégagu rü ta itaxuneta.

²² Rü yĩxema daxũguxũ i naãneégagu tacücèx ixunetaxe, rü Tupanaãrũ toruégagu rü ta itaxuneta, rü ngëxgumarũũ ta Tupana ya ngẽma rütocüégagu rü ta itaxuneta.

²³ —Pa Ngúexẽẽruũgũ i Ore i Mugüwa Nguxẽẽtaegũxũ rü Pa Parichéugũx, pema nixĩ i togũ i duũxũgũpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ, natürũ peãewa rü chixexũgu perũxĩnũẽxũ. Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, erũ woo tacü i íraxũ i pexũ ngëxmaxũ rü Tupanana penaxã i ngẽma nüxna üxũ. Natürũ tama naga pexĩnüẽ i Tupanaãrũ mugũ i guxũ i mugüarũ yexera ixĩxũ. Erũ pexũ nataxu na ãẽxgacũgũ i aixcũma meãma duũxũgũmaã icuèxgũxũ na pixĩgũxũ, rü pexũ nataxu na duũxũgũ pexũ nangechaũtũmũgũxũ, rü aixcũma meã Tupanamaã pixaixcũmagũxũ. Rü guxũma i ngẽma nixĩ i Tupana naxwèxexũ na penaxũxũ, tama nüxũ ipeyarũngũmaẽãcũma i ngẽma mexũ i marũ pexũxũ.

²⁴ —Pa Cuèxruũgũ i Ngexetũgũxũx, pema rü guxũma i mugũ i woo íraxũchixũ rü meãma penaxaure, natürũ tama Tupana naxwèxexũãcũma pemaxẽ. Pema rü ñoma wüxi i duũxũ i tunücèx norũ axexũ bapetũxũ rü ñuxũchi arũ wüxi i cameyu ixaxwetaũxũrũũ pixĩgũ.

²⁵ —Pa Ngúexẽẽruũgũ i Ore i Mugüwa Nguxẽẽtaegũxũ rü Pa Parichéugũx, pema nixĩ i togũ i duũxũgũpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ natürũ peãewa rü chixexũgu perũxĩnũẽxũ. Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, erũ perũ düxétũxũnewaxicatama pegũ pemexẽẽchaũ, natürũ perũ maxũwa rü poraãcü pichixe. Erũ penawomũxẽẽãcũma poraãcü naxcèx pengĩx i duũxũgũarũ ngẽmaxũgũ, rü pegũguxicatama perũxĩnüẽ.

²⁶ —Pa Parichéugũ i Ñoma Ngexetũxũrũũ Ixĩgũxũx, name nixĩ i pegũ pimexẽẽ i perũ aixepewa i perũ maxũwa. Rü ngëxguma tá nixĩ i perũ düxétũwa rü tá ta pimexũ.

²⁷⁻²⁸ —Pa Ngúexẽẽruũgũ i Ore i Mugüwa Nguxẽẽtaegũxũ rü Pa Parichéugũx, pema nixĩ i togũ i duũxũgũpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ natürũ peãewa rü chixexũgu perũxĩnũẽxũ. Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, erũ ñoma yuetachiquèxegũ i düxétũwa cómuxũmaã chauxetũgũxũ natürũ aixepewa rü yuetachinaxãmaã rü nagúxũraũxũ i ãũãchixũmaã napagũxũrũũ pixĩgũ. Erũ perũ düxétũwa i duũxũgũ nüxũ ídaugũxũwaxicatama pime, natürũ aixepewa i peãewa rü poraãcü pichixe.

²⁹ —Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, Pa Ngúexẽẽruũgũ i Ore i Mugüwa Nguxẽẽtaegũxũ rü Pa Parichéugũx. Pema rü peyamecagũ ga naxchiquèxegũ ga nuxcũmaũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũ rü yema duũxũgũ ga imexũ ga yuexũ.

³⁰ —Rü ñuxũchi ñaperũgũgũ:

“Rü yexguma chí nuxcũmaũgũxũ ga tórũ oxigũ maxẽyane imaxẽgu, rü tãũ chima nüxũ tarũngũxẽẽ ga na nadaiãxũ ga yema nuxcũmaũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũ”, ñaperũgũgũ.

³¹ —Rü ngẽma oremaã rü pegũ pengoxẽẽ na nataagũ pixĩgũxũ ga yema duũxũgũ ga nuxcũmaũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũxũ dèixũ.

³² —jËcü, noxtacũma chomaã rü ta peyanguxẽẽx ga yema chixexũ ga nuxcũmaũgũxũ ga perũ oxigũ ügüexũ!

³³ —Pa Āxtapearü Duũxügüx, pema rü poraãcü pichixe. ¿Ñuxãcü tá naxchaxwa pibuxmü ya yima üxü ya Tupana tá namaã pexü poxcuene?

³⁴ —Rü ngẽmacèx i choma rü tá pexcèx núma chanamugü i Tupanaãrü orearü uruügü, rü yatügü i mexügü i nüxü cuèxüchigüxü, rü ngúexẽruügü i mexügü. Natürü pema rü tá curuchawa peyapotagüãcüma penadai i ñuxre. Rü togü rü ngutaquẽxepataügüwa rü tá peyacuaxgü, rü togü rü ñanechigüwa rü tá nawe pingẽxütanü na chixexü namaã pexügüxüçèx.

³⁵ —Natürü Tupana tá pexü napoxcue naxcèx i guxüma ga norü duũxügü ga imexügü ga perü oxigü dèixü. Rü Abéwa nixĩ ga inaxügüãxü ga na nadaiãxü rü Chacaría ga tupauca ga taxünegu peyamèxgücügu nixĩ ga yacuáxü ga yema.

³⁶ —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü guxüma ga yema chixexüçèx rü Tupana tá nanapoxcue i duũxügü i ñomaüçüü maxèxü —ñanagürü ga Ngechuchu.

*Ngechuchu rü Yerucharéüçüãx ga duũxügüçèx naxaxu
(Lc 13.34-35)*

³⁷ Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Pa Yerucharéüçüãx, pema penadai i Tupanaãrü orearü uruügü, rü nutamaã ípenamuxüchigü i Tupanaãrü orearü ngeruügü i pexcèx núma namugüxü. Rü ñuxreẽxpüxcüna wüxigu chaugüxütagu pexü chanutaquẽxexẽchaü ñoma wüxi i ota i naxãcüã nügütüügu tüxü nutaquẽxexürüü. Natürü pema rü tama penaxwèxe.

³⁸ —Düçèx i ñuxma ya perü ñane, rü Tupana tá ínatèx.

³⁹ —Rü pemaã nüxü chixu rü täütáma wena choxü pedau ñuxmatáta daxügüxü i naãnewa ne chaxü. Rü ngèxguma rü tá choxü pedaugü rü tá ñaperügü:

“Namexèchi nixĩ ya yima Cori ya Tupana núma namucü”, ñaperügü tá —ñanagürü ga Ngechuchu.

24

*Ngechuchu nanaxunagü na tupauca ga taxüne rü tá nagu na napogüexü
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)*

¹ Rü yexguma tupauca ga taxünewa ínaxüũxgu ga Ngechuchu, rü norü ngúexügü naxcèx naxĩ. Rü ñanagürügü nüxü: —Düçèx, Pa Corix, ñuxãcü nimexèchi ya daa tupauca ya taxüneãrü ípatagü —ñanagürügü.

² Natürü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: —Pema nüxü pedaugü ya guxünema ya yima tupauca ya taxüneãrü ípatagü. Natürü pemaã nüxü chixu rü aixcüma guxünema ya daa ípatagü rü tá nagu napogü. Rü naxtapüxarü nutagü rü taxucütáma nügüétü naxüxüra, rü bai ya wüxi —ñanagürü.

*Cuèxruügü i tá nüxü idauxü naxüpa na nagüxü i naãne
(Mr 13.3-23; Lc 17.22-24, 21.7-24)*

³ Rü ñuxüchi guma Mèxpüne ga Oríbunecügu ãeganewa naxĩ. Rü yexguma guma mèxpünewa natoxgu ga Ngechuchu rü norü ngúexügüxicatama naxütawa naxĩ na noxrüwama nüxna nacagüexüçèx. Rü ñanagürügü: —Tanaxwèxe i tomaã nüxü quixu na ñuxgu tá nangupetüxü i ngẽma nüxü quixuxü. ¿Rü tacü tá nixĩ i norü cuèxruü i nawa nüxü tacuáxü i ñuxgu tá wena núma na cuxüxü rü tá na nagüxü i naãne? —ñanagürügü.

⁴ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¡Pexuãègü na taxüema pexü womüxèxüçèx!

⁵ —Erü muxüchixü i duũxügü tá ínangugü, rü chaugu tá nügü nicuxgü rü tá ñanagürügü:

“Choma nixĩ i Cristu”, ñanagürügü tá. Rũ muxũchixũ i duũxügũxũ tá nawomüxẽẽ.

⁶ –Rũ tá nüxũ pexĩnüẽchiga na nügü nadèixũ i ñuxre i nachiuãnegü rü nügü na nadaixchaũxũ i togü i nachiuãnegü. ¡Natürü tãütáma ngẽmacèx pebèixãchiãẽgü! Erü woetama ngẽmaãcü tátama nangupetü i noxrix. Natürü tãütáma naãneãrũ gux nixĩ i ngẽma.

⁷ –Erü wüxi i nachiuãne rü to i nachiuãnemaã tá nügü nadai. Rũ wüxi i ãẽxgacü rü to i ãẽxgacümaã tá nanu, rü norü churaragü rü ngẽma to i ãẽxgacüarü churaragümaã tá nügü nadai. Rũ tá taiya nangux, rü tá nataxüchi i ñaaweanegü, rü muxũma i nachicawa rü tá naxiãxãchiane.

⁸ –Rũ guxũma i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü ngẽma nixĩ i norü ügümare i ngẽma ngúxũ i tá ngupetüxũ.

⁹ –Rũ ngẽxguma i togü i duũxügü rü tá pexũ ínayauxũ na chixexũ pemaã naxügüxcèx. Rũ tá pexũ nadai. Rũ guxũ i naãnewa i duũxügü rü tá pexchi naxaie, erü chorü duũxügü pixĩgü.

¹⁰ –Rũ ngẽxguma rü tá muxũchixũ i chorü duũxügü ínanatèxgü i chorü ore, rü nügütanüwa rü tá nügüchi naxaie. Rũ nügüechita tá ãẽxgacüxütawa nügü ínayaxuaxũgü.

¹¹ –Rũ muxũchixũ i orearü uruũgünetá tá ínangugü. Rũ tá nüxũ nixugügü na Tupana yĩxũ ya núma namugücü na nüxũ yaxugüxcèx i ore. Rũ ngẽmaãcü tá muxũchixũ i duũxügũxũ nawomüxẽẽgü.

¹² –Rũ poraãcü tá nangẽxma i chixexũ, rü ngẽmagagu rü muxũchixütáma i duũxügü rü tãütáma nügü nangechaũgü.

¹³ –Natürü yixema naëtüwa meã Tupanaãxũ yaxõõmáxẽ rü yixema tá tixĩ ya aixcüma nayaxúxe i maxũ i taguma gúxũ.

¹⁴ –Rũ ngẽma Tupanaãrü ore i mexũ rü guxũ i naãnewa tá nüxũ nixugügü na guxũ i duũxügü nüxũ na cuèxgüxcèx. Rũ ngẽmawena tá nixĩ i nagúxũ i naãne.

¹⁵ –Rũ nuxcümaücü ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Danié nachiga nanaxümatü i ngẽma chixexũ i Tupanapèxewa ãũãchixũ i ínguxchaũxũ. Rũ ngẽxguma nüxũ pedèuxgu na tupauca ya taxũnewa nangóxũ i ngẽma chixexũ i Tupanapèxewa chixexüchixũ, rü name nixĩ i pexuãẽgü.

¹⁶ –Rũ ngẽxguma ngẽma üpetügu, rü ngẽma Yudeaanewa ngẽxmagüxũ i duũxügü rü nanaxwèxe na mèxpüneãnewa nabuxmüxũ.

¹⁷ –Rũ ngẽma ngunexũgu ega texé tümapataèxtüwa ngẽxmagu, rü tama name i tümapatagu tayangaxi na tümaãrü ngẽmaxũ tayayaxuxüxcèx.

¹⁸ –Rũ texé ya tümaãnewa ngẽxmaxẽ rü tama name i tümapatacèx tataegu na tümachirugü tayayaxuxüxcèx.

¹⁹ –Rũ ngẽma ngunexũgügu rü wüxi i ngechaũ tá nixĩ i tümacèx ya yixema ngeãxtagü ya tacharaũgüxe rü yixema imaĩxãcügüxe.

²⁰ –¡Rũ Tupanana naxcèx peça i perü yumüxèwa na tama gáuane ixüyane rü ãxna ngüxchigaarü ngunexũguyane pexũ na nangupetüxüxcèx i ngẽma chixexũ!

²¹ –Erü ngẽma ngunexũgügu rü poraãcü tá nangẽxma i ngúxũ ga noxri naãne ixügügumama taguma yexmaxũ, rü ngẽmawena rü tagutáma wena nangẽxma.

²² –Rũ ngẽxguma Tupana tama nanoxrexẽẽgu i ngẽma ngunexũgü, rü taxúetáma tamaxũ. Natürü Tupana tá nananoxrexèẽ i ngẽma ngunexũgü tümacèx ya yixema nüma tüxũ nadexe.

²³ –Rũ ngẽxguma texé pexũ ñagügu:

“Dücèx, daa nixĩ ya Cristu” ñagügu, rü ãxna:

“Gua nixĩ ya Cristu” ñagügu, ¡rü tama name i nüxũ peyaxõgü!

24 –Erü Cristugüneta rü Tupanaärü orearü uruügüneta tá Ínangugü. Rü tá nanaxügü i muxüma i cuèxruügü i taxügü na ngēmaācū, ega nüxü natauxchagu, na tüxü nawomüxēēgüxcèx èixrüxe ya yíxema duüxēgü ya Tupanatama tüxü dexe.

25 –Dücèx, naxüpa na nangupetüxü i guxüma i ngēma ngúxü, rü marü pemaã nüxü chixu i nachiga.

26 –Rü ngēmacèx i ngēxguma duüxügü ñagügu pexü:

“Dücèx, yéa taxúema íxāpataxüwa nangēxma ya Cristu”, ñagügu, rü tama name i ngēma pexí. Rü ngēxguma ñagügu pexü:

“Dücèx, nuã ucapuwa nangēxma ya Cristu”, ñagügu, rü tama name i nüxü peyaxōgü.

27 –Erü ñoma wüxi i bèixbēxane i guxüwama nangóonexēēxürüü tá nixí i ngēxguma wenaxärü núma chaxüxgu i choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü.

28 Rü duüxügü rü tá chauxcèx nangutaquēxegü ñoma èxchagü nawemücèx ngutaquēxexürüü.

*Ñuxācū tá nixí i ngēxguma nataegugu ya Tupana Nane ya duüxüxü ixícü
(Mr 13.24-37; Lc 21.25-33, 17.26-30, 34-36)*

29 –Rü nawena i ngēma ngúxügü rü tá nixo ya üèxcü, rü tãütama inabáxi ya tauemacü. Rü woramacurigü rü èxtagü rü tá narüyi. Rü guxüma i ñoma i naãne rü üèxcü rü tauemacü rü woramacurigü rü èxtagü rü tá naxíāxāchitanü rü tá nu ne nanaxímare.

30 –Rü ñuxüchi duüxügü tá nüxü nadaugü na ñuxācü daxüwa ne chaxüxü. Rü guxü i nachiüānecüāx i duüxügü rü tá naxauxe. Rü tá choxü nadaugü i ngēxguma caixanexügügu ícharüxixgu rü núma chaxüxgu. Rü ngēxguma i choma rü āēxgacü ya poraxüchicü rü mexēchicü tá chixí.

31 –Rü tá chanamu i chorü orearü ngeruügü i daxücüāx na yacuegüāxüxcèx ya norü cornetagü na ngēmaācü naxítaquēxexēēxüxcèx i guxüma i ngēma duüxügü i chadexü i guxüwama ngēxmagüxü ñuxmata naãne iyacuáxüwa ngēxmagüxü.

32 –¡Iperüxĩnüē i ñaã ore i cuèxruü i orix i iguerachiga, rü naxcèx pengúe! Rü ngēxguma ngexwacaxüxü i nachacüügü iyarüyixgu rü naxüátügu, rü ngēmawa nüxü pecuèx na paxa tá taunecü na yíixü.

33 –Rü ngēxgumarüü tá nixí i ngēxguma nagúxchaügu i naãne. Erü ngēxguma nüxü pedèuxgu na nangupetüxü i ngēma pemaã nüxü chixuxü, rü ngēmawa tá nüxü pecuèx na marü chingaicaxüchixü.

34 –Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü guxüma i ngēma nüxü chixuxü rü tá nangupetü naxüpa na nayuexü i duüxügü i ñomaücüü maxèxü.

35 –Rü ñoma i naãne rü ngēma daxüwa nüxü idauxü rü tá nagux. Natürü chorü ore rü tagutáma inayarüxo rü aixcüma tá ningü.

36 –Natürü ngēma ngunexü rü ora i nagu tá nangupetüxü i ngēma pemaã nüxü chixuxü, rü Chaunatü ya Tupanaxícatama nüxü nacuèx na ñuxgu tá nangupetüxü i ngēma, rü taxúema ya togue nüxü tacuèx. Rü woo i norü orearü ngeruügü i daxücüāx rü tama nüxü nacuèxgü, rü woo i choma i Nane na chiixü rü tama nüxü chacuèx na ñuxgu tá nangupetüxü i ngēma.

37 –Rü yexgumarüü ga duüxügüxü ngupetüxü ga yexguma Noe maüxgu, rü ngēxgumarüü tá ta nüxü nangupetü i ngēxguma íchanguxgu i choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü.

38 –Rü yexguma, naxüpa ga guma mucü ga taxüchicü ga guxüwama inanguanexēécü, rü ga duüxügü rü nachibüe, rü naxaxegü, rü nixāmèxgü rü

nixütexacügü ñuxmata nawa nangu ga yema ngunexü ga nagu Noe naweügu ixüexü.

³⁹ —Rü noxri ga yema duüxügü rü tama nüxü nacuèxgüéga ga tacü tá nüxü na ngupetüxü. Natürü yexguma ínanguxgu ga guma mucü ga taxüchicü ga yema duüxügüxü daicü, rü yexguma nixü ga nüxü yacuèxãchitanüxü. Rü ngëxgumarüü tá ta nixü i ngëxguma wenaxârü núma chaxüxgu i choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü.

⁴⁰ —Rü ngëma ngunexügu rü taxre i yatügü rü wüxi i naãnewa tá nügümaã nangëxmagü. Rü wüxi tá nixü i Tupana igaxü rü ngëma to rü tá ngëma natèx.

⁴¹ —Rü taxre i ngexügü tá nügümaã ínacaegü. Rü wüxi tá nixü i Tupana igaxü rü ngëma to rü tá ngëma natèx.

⁴² —¡Rü pexuãëgü! Erü tama nüxü pecuèx i tacü rü ora tá íchangu i chomax.

⁴³ —¡Rü nagu perüxñüë i ñaã ore! Rü ngëxguma chi wüxi i ípataarü yora nüxü cuèxgu na tacü rü oragu tá ínanguxü i ngítèxáxü rü tãü chima nape. Erü nüxna chi nadau ya napata na tama ngëxma naxücuxüçèx i ngëma ngítèxáxü na tacüçèx ngëma yangïxüçèx.

⁴⁴ —Rü ngëmacèx name nixü i pexuãëgü i pemax. Erü ngëma ngunexü i tama nagu íperüxñüëxügu tá nixü i ngürüächí íchanguxü i choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü.

Wüxi ga duüxü ga meã norü coriga ñnüxü rü to ga tama meã norü coriga ñnüxüchiga

(Lc 12.41-48)

⁴⁵ —¿Rü texé tíxü ya tümaãrü coriarü duüxü ya aixcüma yanguxëexë rü tümaãëxü cuáxe? ¿Tama ëxna yíxema tíxü ya tümaãrü cori tüxna ägaxe na meã nüxna tadauxüçèx rü meã oragu tanachibüexëëxüçèx i norü duüxügü?

⁴⁶ Rü tataãë ya yíxema coriarü duüxë ega ngëxguma ínanguxgu i tümaãrü cori rü tüxü íyanguexügu na meãma ítanaxüxü i ngëma puracü i nagu tüxü namuxü.

⁴⁷ —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü ngëma tümaãrü cori rü tá guxüma i norü ngëmaxügüarü dauruüxü tá tüxü nixüxëë.

⁴⁸⁻⁵⁰ —Natürü ngëxguma chi ngëma coriarü duüxü rü wüxi i yatü i chixexü yixügu, rü chi nagu naxñügu na tãütama paxa ínanguxü i norü cori, rü chi inaxügüãgu na chixri namuãxü i namücügü i norü coriarü duüxügü, rü chi ngãxëtütanügu naxãxgu na namaã nachibüxüçèx rü naxaxexüçèx, rü ngürüächí ngëma ngunexü rü ngëma ora i tama nagu ínanguxëëãxügu rü tá ínangu i norü cori.

⁵¹ —Rü poraãcüxüchima tá nanapoxcu i ngëma norü duüxü, ñoma meã maxënetaxü i duüxügüxü napoxcuexürüü. Rü ngëma tá narüdoxü rü nixüxchapüta.

25

Ore ga 10 ga pacügu ixuxü

¹ Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Pemaã tá nüxü chixu i wüxi i ore na nawa nüxü pecuáxüçèx i ñuxãcü tá duüxügüarü äëxgacü na yíxü ya Tupana i ngëxguma naguxgu i naãne. Rü iyexma ga 10 ga pacü ga ngürü daparinamaã ngügüarü petawa ícü na yaxümücügüãxüçèx ga guma yatü ga ingïxchaücü.

² —Rü 5 ga yema pacü rü tama ixuãëgü. Rü yema naí ga 5 ga pacü rü meãma ixuãëgü.

³ —Rü yema tama uãëgücü, rü yexguma ngürü daparina íyangegügu rü tama to ga ngürü queruchinu ta íyangegü.

⁴ —Natürü ga yema uãëgücü rü to ga ngürü queruchinu ta íyangegü.

5 –Natürü ga guma yatü ga ingixchaücü rü tama paxa ínangu. Rü düxwa ga yema pacügü rü ipee yerü iyaxtae.

6 –Rü yexguma ngãxücüüwa nanguxgu, rü yema pacügü nüxü ixñüë ga wüxi ga naga ga ñaxü:

“Domama nixi ya yima yatü ya ingixchaücü. ¡Rü íperüdagü, rü ípeyadaugü!” ñaxü.

7 –Rü guxcüma ga yema pacügü rü írüdagü, rü iyamexëëgü ga ngürü daparinagü.

8 –Rü yexguma ga yema 5 ga pacügü ga tama uãëgücü rü ngügürügügü ngixü ga yema pacügü ga uãëgücü:

“¡Íraxü i perü queruchinu toxnata pexã, erü torü omügü rü nixogü!” ngügürügügü.

9 –Natürü ga yema pacügü ga uãëgücü rü ngixü ingãxügü, rü ngügürügügü:

“Taxücürüwa pexna ta taxã, erü ngëxguma chi pexna ta taxãxgu rü tãü chima ningu i toxcèx rü pexcèx. Rü ngëmacèx narümemaë nixi i ngextã namaã ínataxegüxüwa pegüxü nawa pexi”, ngügürügügü.

10 –Natürü yexguma ga yema 5 ga pacügü ga tama uãëgücü ngürü queruchinuwa naxiyane, rü ínangu ga guma yatü ga ingixchaücü. Rü ga yema pacügü ga uãëgücü rü iyachocu nawa ga guma i ga nawa iyangixüne. Rü ñuxüchi narüwãxta ga ñãx.

11 –Rü yemawena íngugü ga yema pacügü ga tama uãëgücü, rü ngügürügügü:

“¡Pa Corix, toxcèx yawãxna i ñãx!” ngügürügügü.

12 –Natürü nüma ga cori, rü ngixü nangãxü, rü ñanagürü:

“Pemaã nüxü chixu rü aixcüma tama pexü chacuèx na texégü pixigüxü”, ñanagürü.

13 Rü ñuxüchi ñanagürü ga Ngechuchu: –¡Ípexuãëgü! Erü tama nüxü pecuèx i tacü rü ngunexü rü tacü rü ora tá íchangu i choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü –ñanagürü.

Ore ga dïëru gu ixuxü (Lc 19.11-27)

14 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: –Rü ngëma Tupana na duüxügüarü aëxgacü na ixixü rü ñoma wüxi ga yatü ga ixüächichaücü ga to ga nachiuãnewa na naxüxücèxrüü nixi. Rü nüma ga guma yatü rü norü duüxügücèx naca, rü nüxna ngixü naxã ga dïëru na nüxü ngïmaã nanguxüxücèx rü ngïmaã na ínapuracüxücèx.

15 –Rü wüxi ga yema norü duüxüna ngixü naxã ga 5000 tachinü ga dïëru. Rü yema tona ngixü naxã ga 2000 tachinü ga dïëru. Rü yema tona ngixü naxã ga 1000 tachinü ga dïëru. Rü yemaãcü nanangugü na ñuxãcü tá yema dïërumaã napuracüxü ga wüxichigü ga norü duüxügü rü yemaãcü wüxichigüna ngixü naxã ga yema dïëru. Rü ñuxüchi inaxüächi ga yema cori na to ga nachiuãnewa naxüxücèx.

16 –Rü yema norü duüxü ga 5000 tachinü ga dïëru ngixü yaxuxü, rü ngïmaã napuracü, rü naí ga 5000 tachinü ngïmaã nayaxu.

17 –Rü yexgumarüü ta ga yema norü duüxü ga 2000 tachinü ga dïëru ngixü yaxuxü, rü ngïmaã napuracü, rü naí ga 2000 tachinü ngïmaã nayaxu.

18 –Natürü ga yema norü duüxü ga 1000 tachinü ga dïëru ngixü yaxuxü, rü ngïmaã ínixü. Rü ngixü nixaixmaü, rü yexma ngixü natèx ga yema norü coriarü dïëru.

19 –Rü nuxcüürama nataegu ga yema duñxügüarü cori. Rü yexguma ínanguxgu rü inanaxügü ga norü duñxügümaã na namexëëãxü ga norü dñeruchiga.

20 –Rü nüxñra norü corixütawa naxü ga yema norü duñxü ga 5000 tachinü ga dñeru ngixü yaxuxü. Rü norü corina ngixü naxã ga yema 5000 tachinü. Rü ngietü ngixü inaxã ga nañ ga 5000 tachinü ga ngixü nayaxucü ngïmaã ga yema norü cori nüxna ngixü ãcü ga dñeru. Rü ñanagürü norü corixü:

“Dücèx Pa Corix, ñaã iyixĩ ga yema 5000 tachinü ga dñeru ga choxna ngixü cuxãcü. Marü ngïmaã chapuracü rü ngïmaã cuxü ngixü chayaxu i ñaã nañ i 5000 tachinü”, ñanagürü.

21 –Rü norü cori rü ñanagürü nüxü:

“Pa Chorü Duñxüx, wüxi i mexëchixü quixĩ, rü meãma cupuracü. Rü meã nüxna cudau ga yema noxre ga dñeru ga cuxna ngixü chaxãcü, rü meãma ngïmaã cupuracü. Rü ngëmacèx i ñuxma rü tá rümumaëcuna cuxü chadauxëë. ¡Rü ixücu i chopatawa rü ngixã tataãëgü!” ñanagürü.

22 –Rü yemawena ínangu ga yema to ga norü duñxü ga 2000 tachinü ga dñeru ngixü yaxuxü. Rü ñanagürü norü corixü:

“Dücèx Pa Corix, ñaã iyixĩ ga yema 2000 tachinü ga dñeru ga choxna ngixü cuxãcü. Marü ngïmaã chapuracü rü ngïmaã cuxü ngixü chayaxu i nañ i 2000 tachinü. Rü ñaã iyixĩ”, ñanagürü.

23 –Rü norü cori rü ñanagürü nüxü:

“Pa Chorü Duñxüx, wüxi i mexëchixü quixĩ, rü meãma cupuracü. Rü meã nüxna cudau ga yema noxre ga dñeru ga cuxna ngixü chaxãcü, rü meãma ngïmaã cupuracü. Rü ngëmacèx i ñuxmax rü tá rümumaëcuna cuxü chadauxëë. ¡Rü ixücu i chopatawa rü ngixã tataãëgü!” ñanagürü.

24 –Natürü yexguma norü corixütawa nanguxgu ga yema norü duñxü ga 1000 tachinü ga dñeru ngixü yaxuxü, rü ñanagürü norü corixü:

“Dücèx Pa Corix, choma nüxü chacuèx rü wüxi i yatü i aüxü quixĩ. Rü cunayaxu i nanetüarü o i ngextá tama ícutuexüwa, rü cunabuxarü oõx i nanetü i tama icutoxü.

25 –Rü yemacèx chamuü. Rü waixümügu ngixü chixaixmaü rü ngixü ichatèx. Natürü ñaã iyixĩ i ngëma curü dñeru”, ñanagürü.

26 Rü yexguma ga norü cori rü nanangãxü rü ñanagürü:

“Pa Chorü Duñxüx, wüxi i chixexü rü oxü i chorü duñxü quixĩ. Rü cuma meãma nüxü cucuèx rü ngextá tama íchatoexüwa rü chanayaxu i nanetüarü o, rü chanabuxarü oõx i nanetü i tama ichatoxü.

27 –Rü yemacèx narümemaë chi nixĩ ga bancugu choxü ngïmaã na cunguxüxü ga chorü dñeru na ngema choxü ngixü yamuxëëgüxcèx, rü ngëmaãcü mucü ngixü na chayaxuxüxcèx i ngëxguma íchanguxgu”, ñanagürü.

28 –Rü yexguma ga yema cori rü nanamu ga yema togü ga norü duñxügü ga yema yexmagüxü, rü ñanagürü nüxü:

“¡Nüxna ngixü peyax i ngëma dñeru, rü ngëma yatü i 10,000 i dñeru nüxü ngëxmaxüna ngixü pexã!

29 –Erü yixema tüxü nangëmèxcü rü yexera tá tüxna ngixü taxã, rü ngëmaãcü tá tüxü imuxüchi. Natürü yixema tüxü natauxcü rü woo ngëma noxre i tüxü ngëmèxcü rü tá tüxna ngixü tayaxu.

30 –¡Rü yéama düxétüwa i poraãcü ínaxëãnexüwa peyatá i ñaã chorü duñxü i taxuwama mexü! Rü ngema tá narüdoxü rü tá nixüxchapüta”, ñanagürü.

Naãneãrü guxgu rü Cristupëxegu tá nangutaquëxegü i guxü i nachiuñnecüãx i duñxügü na yadexechiãxüxcèx i ngëma mexügü rü na napoxcueãxüxcèx i ngëma chixexügü

31 Rū ñanagürü ga Ngechuchu: —Rū ngëxguma wenaxârü núma chaxûxgu i choma i Tupana Nane na duûxûxü chiïxü, rü chorü orearü ngeruügü i daxûcûãx rü tá choxü naxümücügü. Rū ãëxgacü ya tacü tá chixï rü chorü tochica i mexëchixûwa tá charüto,

32 —Rü guxü i nachiüânecûãx i duûxügü rü tá chopëxegu nangutaquëxegü. Rü choma rü tá chayadexechi ñoma wüxi i carneruarü dauruü i norü carnerugü rü chibugü noxrüwama mugüxürüü.

33 —Rü ngëma choxrü ixīgüxü rü chorü tügünecüwawa tá chanangëxmagüxëë. Rü ngëma tama choxrü ixīgüxü rü chorü toxwecüwawa tá chanangëxmagüxëë.

34 —Rü ngëxguma i choma i tá ãëxgacü ya tacü na chiïxü rü ñacharügü tá nüxü i ngëma chorü duûxügü:

“¡Nuã pexï i pema ya texé ya Chaunatü ya Tupana tüxü rüngüxëëgüxe, rü penayaxu i ngëma pechica i ngextá núma ãëxgacü íyïxüwa! Yerü Chaunatü rü pexcèx nanamexëë i ngëma pechica ga yexguma tauta naãne naxüxgu.

35 —Rü ngëmaãcü tá pemaã namecüma yerü yexguma chataiyagu rü pema rü choxü pechibüxëë. Rü yexguma chitawagu rü choxü pexaxexëë. Rü yexguma tama nüxü pecuëxgu na texé chiïxü rü meã choxü peyaxgü ga pepatawa.

36 —Rü yexguma changexchirugu rü choxü pexüxchiru. Rü yexguma chidaawegu rü choxü perüngüxëë. Rü yexguma poxcupataüwa chayexmagu rü choxü ípeyadau”, ñacharügü tá nüxü.

37 —Rü ngëxguma i ngëma duûxügü i chadexü rü ñanagürügü tá choxü:

“Pa Corix, ¿ñuxgu ga cuxü tadauxü ga na cutaiyaxü rü cuxü tachibüxëëxü? ¿Rü ñuxgu ga cuxü tadauxü ga na quiñawaxü rü cuxü taxaxëëxü?

38 —¿Rü ñuxgu ga tochixüwa cunguxü rü meã cuxü tayauxgüxü ga woo tama cuxü tacuëxgügu? ¿Rü ñuxgu ga cungexchiruxü rü cuxü taxüxchirugüxü?

39 —¿Rü ñuxgu ga cuxü tadaugüxü na quidaawexü rü ëxna poxcupataüwa cuyexmaxü rü cuxü itayadaugüxü?” ñanagürügü tá choxü.

40 —Rü choma na ãëxgacü ya tacü na chiïxü, rü tá chanangãxü, rü ñacharügü tá:

“Aixcüma pemaã nüxü chixu rü yexguma nüxü perüngüxëëgügu i ngëma chorü duûxü i yexeraãcü ngearü ngemaxüáxü, rü choxü nixï ga perüngüxëëgüxü”, ñacharügü tá nüxü.

41 Rū ñuxüchi i choma na ãëxgacü ya tacü na chiïxü, rü ñacharügü tá nüxü i ngëma tama chorü duûxügü ixīgüxü:

“¡Choxna pixīgachi i pema i perü chixexüçèx poxcuexe! ¡Rü ngëma pexï nawa ya yima üxü ya taguma ixoxüne ya Tupana ímexëene naxcèx i ngoxo i Chataná rü norü duûxügü!

42 —Yerü yexguma chataiyagu rü pema rü tama choxü pechibüxëë. Rü yexguma chitawagu rü tama choxü pexaxëë.

43 —Rü yexguma tama nüxü pecuëxgu na texé chiïxü rü tama meã choxü peyaxgü ga pepatawa. Rü yexguma changexchirugu rü tama choxü pexüxchirugü. Rü yexguma chidaawegu rü poxcupataüwa chayexmagu rü tama choxü ípeyadaugü”, ñacharügü tá nüxü.

44 —Rü ngëxguma i nümagü i tama chorü duûxügü ixīgüxü, rü ñanagürügü tá choxü:

“Pa Corix, ¿ñuxgu tochixüwa cingu rü tama meã cuxü tayauxgü yerü tama cuxü tacuëxgü? ¿Rü ñuxgu ga cuxü tadaugüxü ga na cutaiyaxü, rü ëxna na quiñawaxü, rü ëxna na cungexchiruxü, rü ëxna quidaawexü, rü ëxna poxcupataüwa na cuyexmaxü, rü tama cuxü tarüngüxëëgüxü?” ñanagürügü tá choxü.

45—Rü choma na ãëxgacü ya tacü na chiïxü, rü tá chanangãxü, rü ñacharügü tá nüxü:

“Aixcüma pemaã nüxü chixu rü yexguma tama nüxü perüngüxëëgügu ga wüxi ga duïxü ga yexeraãcü ngearü ngemaxüáxü, rü choxü rü ta tama perüngüxëëgü”, ñacharügü tá nüxü.

46—Rü ñuxüchi i ngëma duïxügü i tama chorü duïxügü ixigüxü rü tá poxcu i taguma gúxüwa naxi. Natürü ngëma duïxügü i aixcüma meã chauxcèx maxëxü rü tá nanayauxgü i maxü i taguma gúxü, —ñanagürü ga Ngechuchu.

26

Yudíugüarü ãëxgacügü naxcèx nadaugü na ñuxãcü Ngechuchuxü yayauxgüxü

(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Cu 11.45-53)

1 Rü yexguma Ngechuchu nüxü rüchauxgu ga yema orexü na yaxuxü, rü ñanagürü norü ngúexügüxü:

2 —Pema nüxü pecuèx rü taxre i ngunexü nataxu na nangõxgüãxüçèx i ngëma õna i Üpetüchigaarü petacèx naxügüxü. Rü ngëxguma tá nixi i choxü yayauxgüxü i chorü uwanügü na curuchawa choxü yapotagüxüçèx —ñanagürü.

3 Rü yexgumaücüü ga paigüarü ãëxgacügü, rü ngúexëëruügü ga ore ga mugüwa nguxëëtaegüxü, rü Yudíugüarü ãëxgacügüerugü rü nangutaquëxegü ga napatawa ga Caipá ga paigüarü ãëxgacü ixicü.

4 Rü yéma nügümaã nanamexëëgü na Ngechuchuxü nawomüxëëgüãcüma na yayauxgüãxüçèx rü na yamèxgüãxüçèx.

5 Natürü nügümaã ñanagürügü: —Taxucürüwama i ñuxma petagu tayayauxgü, erü duïxügü rü tá tamaã nanuë —ñanagürügü.

Wüxi ga nge rü Ngechuchuerugu inaba ga pumara

(Mr 14.3-9; Cu 12.1-8)

6 Rü Ngechuchu rü Betániãwa nayexma napatawa ga Chimáü ga rüchaxüncümaã naxugüãcü.

7 Rü Ngechuchucèx yéma iyaxü ga wüxi ga ngecü ga yéma nangecü ga wüxiweü ga pumara ga tatanüxüchixü ga mexëchicü ga butiyamaã áchiïxü. Rü yexguma mechawa ínachibüyane ga Ngechuchu, rü ngíma rü naëruugu inaba ga yema pumara.

8 Rü yexguma yemaxü nadaugügu ga Ngechucharü ngúexügü, rü naãëwa nanguxgü, rü inanaxügüe ga na ñagüxü. —¿Tüxcüü ngëxma inaxaiyaxü i ngëma pumara?

9 —Rü narümemaë chi nixi i tatanüxügu namaã itaxe, rü ñuxüchi ngëma díerumaã nüxü irüngüxëë i ngëma duïxügü i ngearü ngëmaxüãxgüxü —ñanagürügü.

10 Rü Ngechuchu nüxü naxinü. Rü ñuxüchi ñanagürü norü ngúexügüxü: —¿Tüxcüü ngixü pechixewe i ngëma nge? Erü ngëma chomaã naxüxü rü wüxi i mexü nixi.

11 —Ngëma ngearü ngëmaxüãxgüxü rü guxügutáma petanüwa nangëxmagü. Natürü choma rü táütáma guxügu petanüwa changëxma.

12 —Rü ngëma chomaã naxüxü i ñaã ngecü na chaxunegu nabaãxü i ngëma pumara i yixixü, rü ngëmaãcü inaxü erü paxa tá chayü rü tá choxü inatëxgü. Rü ngëmacèx nixi i chaxunegu nabaãxü i ngëma pumara.

13 —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü guxü i naãnewa i ngextá duïxügü nüxü íxugügüxüwa i Tupanaãrü ore i mexü, rü ñaã ngecü chomaã üxü rü tá

ta nüxü nixugügü. Rü ngëmaãcü tá ngĩxna nacuèxãchie i duüxügü —ñanagürü ga Ngechuchu.

Yuda rü ãëxgacügümaã nanamexëë na ñuxãcü Ngechuchuxü yayauxgüxüçèx (Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Rü ñuxüchi ga wüxi ga Ngechuchuarü ngúexü ga Yuda ga Icariúte rü paigüarü ãëxgacügüxütawa naxü rü namaã nayarüdexa.

¹⁵ Rü Yuda rü ñanagürü nüxü: —¿Ñuxre tá choxü penaxütanüxü i ngëxguma pexü chanatauxchaxëëgu na Ngechuchuxü piyauxgüxüçèx? —ñanagürü. Rü yexguma ga nümagü ga paigüarü ãëxgacügü rü 30 tachinü ga dïëru gu namaã naxuneta.

¹⁶ Rü yexgumama inanaxügü ga Yuda ga naxcèx na nadauxü ga ñuxãcü nüxü na natauxchaxëëgüãxü na Ngechuchuxü yayauxgüxüçèx.

Coriarü ðnachiga

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Cu 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹⁷ Rü nawa nangu ga ngunexü ga nagu inaxügüxü ga yema peta ga pãü ga ngearü puxëëruüãxü nagu nangõxgüxü. Rü norü ngúexügü rü Ngechuchucèx naxĩ, rü ñanagürügü nüxü: —¿Ngextá tá tanamexëë i nachica i nawa nangõxgüxü i ðna i Üpetüchigaarü petagu ingõxü? —ñanagürügü.

¹⁸ Rü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¿Ngema ãñewa pexĩ, rü yima yatü ya pemaã nüxü chaxunetacüpatawa pexĩ! ¡Rü namaã nüxü pixu rü ñapegügü:

“Torü ngúexëëruü rü ñanagürü: ‘Marü ningaicaxüchi na chayuxü rü nuã cupatawa rü chorü ngúexügümaã chanangupetüxëëchaü i Üpetüchigaarü peta,’” ñaperügügü tá nüxü!

¹⁹ Rü yéma naxĩ ga yema norü ngúexügü. Rü yema Ngechuchu namaã nüxü ixuxürüü nanaxügü. Rü nanamexëëgü ga yema ðna ga Üpetüchigaarü petagu tá nangõxgüxü.

²⁰ Rü yexguma nachütagu rü yéma mechawa nachibü ga Ngechuchu namaã ga yema 12 ga norü ngúexügü.

²¹ Rü yexguma ínachibüeyane, rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Aixcüma pemaã nüxü chixu rü wüxie i petanüwa tá tixĩ ya bexma chauechita choxü íyaxuaxüxë —ñanagürü.

²² Rü yexguma ga nümagü ga norü ngúexügü rü poraãcü nangechaügü. Rü wüxichigü nüxna nicachigü, rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¿choma éxna tá chíxü ya yíxema cuxü íyaxuaxüxë? —ñanagürügü.

²³ Rü nüma ga Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: —Ngëma wüxi ya poratuwa namaã tá chachibüxü, rü ngëma tá nixĩ i chauechita choxü íyaxuaxüxü.

²⁴ —Rü choma i Tupana Nane na duüxüxü chíxü rü tá chayü ngëxgumarüü i Tupanaarü ore i ümatüxü nüxü ixuxürüü. Natürü wüxi i ngechaüxüchi nixĩ naxcèx i ngëma yatü i choxü íyaxuaxüxü. Rü narümemaë chi nixĩ ga noxtacüma tãü chima na nabuxü —ñanagürü.

²⁵ Rü nadexaãchi ga Yuda ga naëchita íyaxuaxüxü, rü ñanagürü: —Pa Ngúexëëruüx, ¿tãütãma choma nixĩ? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: —Ngëmããcü cuma nixĩ —ñanagürü.

²⁶ Rü yexguma ínachibüeyane rü Ngechuchu nanayaxu ga wüxi ga pãü. Rü Tupanana moxë naxã, rü inanabücu, rü norü ngúexügüxü nayanu. Rü ñanagürü: —Ñãã pãü rü chaxunehiga nixĩ. Rü ¡penangõ! —ñanagürü.

²⁷ Rü yemawena rü nanayaxu ga wüxi ga pochiyu ga binumaã ããcuxü. Rü yexgumarüü ta Tupanana moxë naxcèx naxãxĩra, rü ñuxüchi norü

ngúexügüna nanaxã, rü ñanagürü nüxü: —¡Rü guxãma i pema rü peyaxèux ya daa binu!

²⁸ —Erü daa binu rü nachiga nixi ya chaugü ya muxüma i duüxügücèx tá ibacü na ngẽmaãcü Tupana nüxü nüxü nangechaüxcèx i norü pecadugü. Rü yimawa Tupana nanangoxèẽ na aixcüma yixü i norü uneta.

²⁹ —Rü pemaã nüxü chixu rü tagutáma wena binu chayaxaxü ñuxmatáta Chaunatü ya Tupana ãëxgacü íixüwa ngexwacaxücü ya binu pemaã chayaxèux —ñanagürü.

Ngechuchu nüxü nixu rü Pedru rü taxütáma nügü nixu na norü ngúexü yixü (Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Cu 13.36-38)

³⁰ Rü ñuxüchi nawiyaegü ga wüxi ga Tupanaãrü wiyaegu. Rü yemawena rü guma Mèxpüne ga Oríbunecügu ãeganewa naxi.

³¹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü ga norü ngúexügü: —Guxãma i pema rü tá choxü ípetèxgü i ñoma i chütaxügu. Erü Tupanaãrü ore i umatüxüwa rü ñanagürü:

“Tá chayamèx ya carneruarü dauruü, rü tá nanaxüanemare i carnerugü”, ñanagürü i ngẽma ore.

³² —Natürü ngëxguma marü yuwa ícharüdaguwena, rü tá chaxira pexüpa Gariréaanewa chaxü —ñanagürü.

³³ Rü yexguma ga Pedru rü nanangãxü rü ñanagürü: —Rü woo guxüma i togü cuxü ítèxgu, natürü i chomax rü tãütáma cuxü íchatèx —ñanagürü.

³⁴ Rü Ngechuchu ñanagürü nüxü: —Aixcüma cumaã nüxü chixu rü ñomatama i chütaxügu rü naxüpa na otá içaxü, rü tomaëxpüxcüna tá cugü iquicux na chorü duüxü quiixü.

³⁵ Rü Pedru nanangãxü rü ñanagürü: —Rü woo wüxigu cumaã chayuxgu rü tãütáma chaugü ichicux na curü duüxü chiixü —ñanagürü. Rü guxüma ga togü ga norü ngúexügü rü ta yema ñanagürügü.

Ngechuchu rü Yechemaníwa nayayumüxë (Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶ Rü Ngechuchu rü norü ngúexügümaã nawa nangugü ga wüxi ga nachica ga Yechemanígu ãëgaxü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¡Nuã perütogü! Rü paxa yoxni yéa chayayumüxë —ñanagürü.

³⁷ Rü Ngechuchu nügüwe nanagagü ga Pedru rü Zebedéu nanegü ga Chaütiágu rü Cuáü. Rü Ngechuchucèx inaxügü ga na poraãcü nangechaüxü rü naxixãchiãxü.

³⁸ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Poraãcü changechaü rü nagu charüxñü rü ngẽmamaã tá chayü. ¡Rü nuxa perücho i pemax, rü chauxrüü ipedaue! —ñanagürü.

³⁹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü yéaxüra naxü. Rü waixümüãnegu nanangücuchi. Rü nayumüxë rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, ngëxguma cuma cunaxwèxegu, ¡rü nüxna choxü ínanguxuchixèẽ i ñaã ngúxü i tá choxü üpetüxü! Natürü chanaxwèxe i cuxrütama ngúchaü cuxü rü tama i choxrü —ñanagürü.

⁴⁰ Rü yemawena ga Ngechuchu rü nataegu ga yema norü ngúexügü íyexmagüxüwa. Rü nüxü inayangau ga na ínapeexü. Rü ñanagürü Pedruxü: —Pa Pedrux, ¿taxucürüwama éxna namaã peporae na chomaã ipedauexü, rü bai i wüxi i ora?

⁴¹ —¡Rü pexuãëgü rü Tupanana naxcèx peça na pexü nangüxèëxüxcèx na tama choxü ípetáxcèx ega ngëxguma tacü rü guxchaxü pexü üpetügu! Erü aixcüma peãëwa rü ípememare, natürü pexene nixi ituraxü —ñanagürü.

⁴² Rü yexguma rü wenaxãrü noxri ínayumüxëxüxcèx nataegu ga Ngechuchu. Rü wenaxãrü nayumüxë, rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, ngëxguma tama

cunaxwèxegu na nawa choxü ícunguxuchixëëxü i ñaã ngúxü i tá chingexü, rü marü name i ngëma cuma cunaxwèxexüãcüma chomaã cunaxü –ñanagürü.

⁴³ Rü ñuxüchi wenaxârü norü ngúexügü íyexmagüxüwa naxü. Rü nüxü inayangau ga na ínapeexü, yerü poraãcü nayaxtaexüchi.

⁴⁴ Rü yéma nüxna nixü, rü wenaxârü nayayumüxë. Rü noxriãcütama nayumüxë.

⁴⁵ Rü yemawena rü norü ngúexügü íyexmagüxüwa naxü. Rü ñanagürü nüxü: –¡Ñuxma waxi pepepe rü iperüngüë! Erü marü nawa nangu i ora na chorü uwanü choxü iyauxgüxü rü pecaduãxgüxüna choxü namugüxü.

⁴⁶ ¡Ipechigü rü ngïxã ítixï! Erü marü ñomatáma nixï i ngëma choxü íyaxuaxüxü –ñanagürü.

Ngechuchuxü niyauxgü

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Cu 18.2-11)

⁴⁷ Rü yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rü ínangu ga Yuda ga norü ngúexüchirëx ixïxü. Rü nawe narüxï ga muxüma ga duüxügü ga taramaã rü naïmaã ixãxnexü. Rü yema nixï ga duüxügü ga paigüarü äëxgacügü rü Yudíugarü äëxgacügüerugü yéma mugüxü.

⁴⁸ Rü ga Yuda ga ínaxuaxüxü rü marü yema duüxügümaã nanamexëë, rü ñanagürü: –Ngëma nüxü chachúxuxü tá nixï i Ngechuchu. Rü ngëma tá nixï i piyauxgüxü –ñanagürü:

⁴⁹ Rü yexguma Ngechuchucëx nixü, rü ñanagürü nüxü: –Nuxmaë Pa Ngúexëëruüx –ñanagürü. Rü ñuxüchi nüxü nachúxu.

⁵⁰ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: –Pa Chomücüx, ¿tacüwa nuã cucü? –ñanagürü. Rü yexgumatama Ngechuchuxü niyauxgü ga yema duüxügü ga Yudawe rüxïxü.

⁵¹ Rü wüxi ga Ngechuchumücü nanawëxechi ga norü tara, rü paigüarü äëxgacüarü duüxüxü ínadaechinü.

⁵² Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: –¡Naxchiügu yaxücuchi i curü tara! Erü guxãma ya yíxema taramaã nuëxë, rü taragu tátama tayue.

⁵³ –¿Tama ëxna nüxü cucuëx rü ngëxguma chi choma chanaxwèxegu, rü Chaunatüna chi naxcëx chaca na choxü núma namugüãxüçëx i muxüma i norü orearü ngeruügü i daxüçüãx na choxü yanangüxëëgüxüçëx?

⁵⁴ –Natürü ngëxguma chi ngëma chaxüxgu, rü ¿ñuxãcü chi ningu i Tupanaãrü ore i ümatüxü i nüxü ixuxü na choma rü tá chayuxü?

⁵⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü ga yema duüxügü: –¿Tüxcüü taragü rü naïxmenëxãgümaã chauxcëx nuã pexï na choxü peyarüyauxgüxüçëx ñoma wüxi i ngítëxãxü chiïxürüü? Rü guxü ga ngunexügu rü tupauca ga taxünewa changüxëëtae natürü taguma yexma choxü piyauxgü.

⁵⁶ –Natürü guxüma i ñaã ñuxma ngupetüxü, rü ngëmaãcü nangupetü na yanguxüçëx i Tupanaãrü ore ga nuxcümaügüxü ga norü orearü uruügü ümatügüxü –ñanagürü. Rü yexguma ga guxüma ga norü ngúexügü rü nüxna nibuxmü. Rü nüxícatama yéma nanatëxgü ga Ngechuchu.

Äëxgacügü ga taxügüpëxewa Ngechuchuxü nagagü

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Cu 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Rü Caipá ga paigüarü äëxgacüxütawa Ngechuchuxü nagagü ga yema duüxügü ga yayauxgüxü. Rü yexma nixï ga nangutaquëxegüxü ga ngúexëëruügü ga ore ga mugüwa ngüxëëtaegüxü rü Yudíugarü äëxgacügüerugü.

⁵⁸ Natürü ga Pedru rü yaxügu nawe nixächigü ñuxmata paigüarü äëxgacü ga Caipáxtawa nangu. Rü purichíagü ga tupaucaarü dauruügümaã yéma îãxtüwa narüto, yerü nüxü nadauxchaü ga tacü tá Ngechuchumaã na naxüexü.

⁵⁹ Rü ga paigüarü äëxgacügü rü guxüma ga Yudíugüarü äëxgacügüerugü rü naxcèx nadaugü ga wüxi ga ore ga doramare ixíxü na yemamaã Ngechuchuxü ínaxuaxüügüxcèx na yamèxgüãxüxcèx.

⁶⁰⁻⁶¹ Natürü woo muxüma ga duüxügü doraxümare nachigaxü yéma yarüxugüe, natürü taxuxüma ga chixexü inayangaugü ga naxcèx tá yamèxgüãxü. Rü düxwa yéma naxí ga taxre ga yatügü ga doraxümare yéma yarüxugüxü. Rü ñanagürügü: —Toma nüxü taxínüë i ñaã yatü rü ñanagürü:

“Tá nagu chapogü ya daa tupauca ya taxüne ya Tupanaarü, rü tomaëxpüx i ngunexügu tá wenaxârü íchanadaxëë”, ñanagürügü.

⁶² Rü yexguma ga paigüarü äëxgacü ga Caipá rü inachi, rü ñanagürü Ngechuchuxü: —¿Rü tacümaã cunangãxü i ñuxmax? ¿Rü ñuxü ñaxü yíixü i ngëma cuchiga i nüxü yaxugügüxü? —ñanagürü.

⁶³ Natürü ga Ngechuchu rü nangeëxmare. Rü yemacèx ga paigüarü äëxgacü ga Caipá rü ñanagürü nüxü: —Tupana ya Maxücüégagu chanaxwëxe i aixcüma tomaã nüxü quixu na texé quiixü. ¿Rü cuma ëxna i Cristu ya Tupana Nane quiixü, rü ëxna tama? —ñanagürü.

⁶⁴ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: —Ngü, rü ngëma nüxü quixuxü chixí. Rü pemaã nüxü chixu rü tá choxü pedaugü i ngëxguma Chaunatü ya Poracüxtawa charütöxgu rü ngëxguma caixanexügu wenaxârü núma chaxüxgu —ñanagürü.

⁶⁵ Rü yexguma ga paigüarü äëxgacü rü norü numaã nügüchirugu nagaugü. Rü ñanagürü: —Rü ñaã yatü rü tacü Tupanamaã nixugü. Rü taxucèxma marü tanaxwëxe i ñuxma i to i ore na napoxcuxüxcèx i ñaã yatü. Rü pematama marü nüxü pexínüë na ñuxácü chixexümaã na yadexaxü.

⁶⁶ —¿Ñuxü ñapegüxü i pemax? —ñanagürü. Rü nümagü ga togü ga äëxgacügü rü nanangãxügü rü ñanagürügü: —Ngëmáácü chixexü naxü. Rü name nixí i noxtacüma nayu —ñanagürügü.

⁶⁷ Rü yexguma rü Ngechuchuchiwewa naçuaixgüe. Rü nüxna nanaçuaixcagü. Rü togü rü nanapegüchwegü.

⁶⁸ Rü ñanagürügü: —Pa Cristux, ¡nüxü nacuèx na texé cuxü pegüchwegüxü rü cuxna naçuaixcagüxü! —ñanagürügü.

Pedru rü tama nügü nixu na Ngechuchuxü nacuáxü

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Cu 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Rü yoxni ga Pedru rü äëxgacüpataëxtüwa narüto. Rü wüxi ga pacü ga äëxgacüarü duüxü ixícü, rü Pedrucèx iyaxü. Rü ngígürügü nüxü: —Cuma rü ta namücü quixí i ngëma Ngechuchu i Gariréaanecüãx —ngígürügü.

⁷⁰ Natürü ga Pedru rü guxü ga yema duüxügüpëxewa rü tama nügü nixu na Ngechuchuarü duüxü yíixü, rü ñanagürü: —Choma rü tama nüxü chacuèx i tacüchiga nixí i ngëma nüxü quixuxü —ñanagürü.

⁷¹ Rü yexguma marü yema ípataëxtüarü îãxwa ínaxüüxgu ga Pedru, rü naí ga pacü nüxü idau. Rü ngígürügü namaã ga yema duüxügü ga yéma yexmagüxü: —Ñaã yatü rü Ngechuchu ya Nacharétucüãxümcü nixí —ngígürügü.

⁷² Natürü ga Pedru rü wenaxârü tama nügü nixu na Ngechuchuarü duüxü yíixü. Rü ñanagürü: —Choma rü tama nüxü chacuèx i ngëma yatü. Rü Tupana choxü poxcux ega tama aixcüma yixígu i chorü ore —ñanagürü.

⁷³ Rü yixcamaxüra rü yema duüxügü ga yéma yexmagüxü rü Pedrucèx naxí, rü ñanagürügü nüxü: —Aixcüma nixí i cuma rü ta rü ngëma

Ngechuchutanüxü quiixü, erü wüxi i Gariréanecüãx idexaxürüü quidexa – ñanagürügü.

⁷⁴ Rü nüma ga Pedru rü poraãcü nügü nixã, rü ñanagürü nüxü: –Rü aixcüma tama nüxü chacuèx i ngëma yatü. Rü ngëxguma doraxü chixuxgu rü Tupana choxü poxcux –ñanagürü. Rü yexgumatama nica ga otá.

⁷⁵ Rü nüma ga Pedru rü yexguma nüxna nacuèxãchi ga yema ore ga Ngechuchu namaã nüxü ixuxü ga ñaxü:

“Rü naxüpa na otá icaxü, rü cuma rü tomaëxpüxcüna cugü tá quixã na chorü duüxü quiixü”, ñaxü. Rü yéma ínaxüxü ga Pedru rü poraãcüxüchima naxaxu.

27

*Yudíugüarü ãëxgacügü rü Piratuxütawa nanagagü ga Ngechuchu
(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Cu 18.28-32)*

¹ Rü yexguma yangunegu rü guxüma ga paigüarü ãëxgacügü rü Yudíugüarü ãëxgacügüerugü, rü nügümaã nanamexëëgü na ñuxãcü Ngechuchuxü yamëxgüxü.

² Rü nayanëixgüchacüügü rü yemaãcü ãëxgacü ga Piratuxütawa nanagagü. Piratu nixi ga Dumacüãx ga ãëxgacü ga Yudéaanemaã icuácü.

Nayu ga Yuda

³ Rü nüma ga Yuda ga Ngechuchuxü íyaxuaxüxü rü nüxü nadau ga Ngechuchuxü na napoxcuexü. Rü poraãcü nagu narüxñü ga yema chixexü ga nümatama naxüxü. Rü yéma naxü naxütawa ga yema paigüarü ãëxgacügü rü yema Yudíugüarü ãëxgacügüerugü. Rü ngixü nayataeguxëë ga yema 30 tachinü ga dïeru ga nüxna ngixü naxägücü.

⁴ Rü ñanagürü nüxü: –Choma rü marü chixexü chaxü, erü naëchita íchayaxuaxü i wüxi i yatü i taxuüma i chixexü üxü, rü ñuxma rü tá ngëmagagu nayu –ñanagürü. Natürü nümagü ga ãëxgacügü rü nanangãxügü, rü ñanagürügü: –Toma rü tama nüxü tacuáxchaü i ngëma. Cugagutama nixi, rü cuma i nüxü cucuáxü na ñuxãcü cugümaã cunamexëëxü i ngëma – ñanagürügü.

⁵ Rü yexguma ga Yuda rü yexma tupauca ga taxünechiãgu ngixü nawotanü ga yema dïeru. Rü ñuxüchi ínixü rü nügü nayawëxnaxã.

⁶ Rü ga paigüarü ãëxgacügü rü ngixü nade ga yema dïeru. Rü ñanagürügü: –Taxucürüwa tupauca ya taxüneärü dïeruchiügu ngixü tanu i ñaã dïeru, erü ngëmamaã tanaxütanü i ngëma yatü i tá yuxü –ñanagürügü.

⁷ Rü ñuxüchi nügümaã nanamexëëgü na yema dïerumaã naxcèx nataxegüxücèx ga wüxi ga naãne ga waixüümü ga üwechixü nawa nayauxgüxü. Rü yema naãnecèx nataxegü na nüxü nayexmaxücèx ga nachica ga ngexta na natèxgüãxücèx ga yema duüxügü ga togü ga nachiüãnecüãx ixigüxü.

⁸ Rü ngëmacèx i ñuxma rü ta i ngëma naãne rü Nagüchitaügu naxãega.

⁹ Rü yemaãcü ningu ga Tupanaärü ore ga nuxcümaücü ga norü orearü uruü ga Yeremíã ümatüxü ga ñaxü:

“Rü nümagü ngixü nade ga yema 30 tachinü ga dïeru ga Cristutanü Yudíugü ngixü ixägücü.

¹⁰ Rü yema dïerumaã naxcèx nataxegü ga wüxi ga naãne ga waixüümü ga üwechixü nawa nayauxgüxü, yema Cori ga Tupana chomaã nüxü ixuxürüü”, ñaxü.

*Piratupëxewa nayexma ga Ngechuchu
(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Cu 18.33-38)*

11 Rū ãëxgacü ga Piratuxütawa Ngechuchuxü nagagü. Rū nüma ga Piratu rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Cuma quiixü i Yudiügüarü ãëxgacü ya tacü? —ñanagürü. Rū Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Ngü, rü ngëma nüxü quixuxü chixi i chomax —ñanagürü.

12 Rū Ngechuchuxü ínaxuaxügü ga paigüarü ãëxgacügü rü Yudiügüarü ãëxgacügüerugü. Natürü ga Ngechuchu rü taxuxümaãma nanangãxü.

13 Rū yexguma ga Piratu rü ñanagürü: —¿Tama ëxna nüxü cuxinü i ngëma ore i namaã cuxü ínaxuaxügüxü? —ñanagürü.

14 Natürü ga Ngechuchu rü taxuxümaãma nanangãxü. Rū yemacëx poraãcü nabëixãchiãë ga ãëxgacü ga Piratu.

*Piratu rü Ngechuchumaã nanaxuegu na nayuxücëx
(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Cu 18.38-19.16)*

15 Rū guxüguma ga yema Üpetüchigaarü petagu, rü Piratu ínananguxuchixëëxü ga wüxi ga poxcuxü ga duüxügü naxcëx ícagüxü, yerü yema nixi ga nacüma.

16 Rū yéma nayexma ga wüxi ga poxcuxü ga guxü ga duüxügü meã nüxü cuaxü. Rū Barabá nixi ga naega.

17 Rū yexguma yéma nangutaquëxegüga duüxügü, rü Piratu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü ngexürüxüxü i penaxwãexü na íchananguxuchixëëxü? ¿Penaxwëxexü na Barabáxü íchananguxuchixëëxü rü ëxna Ngechuchu i Cristumaã naxugüxüxü íchananguxuchixëëxü? —ñanagürü.

18 Rū yema ñanagürü ga Piratu yerü nüxü nacüx na Ngechuchuchi naxaïexü ga Yudiügüarü ãëxgacügü, rü yemacëx nixi ga naxütawa nagagüãxü.

19 Rū yexguma norü tochicawa natoxgu ga Piratu, rü naxmëx yéma imuga, rü ngígürügü: —Tama name i cunapoxcu i ngëma yatü i taxuüma i chixexü üxü. Yerü nagagu íne chütacü rü poraãcü chachixenegü —ngígürügü.

20 Natürü yema paigüarü ãëxgacügü rü Yudiügüarü ãëxgacügüerugü, rü duüxügüxü naxucuxëgü na naxcëx ínacagüxücëx na Barabáxü ínanguxuchixëëxücëx rü Ngechuchuxü na nayuxëëgüxücëx.

21 Rū ãëxgacü ga Piratu rü wenaxãrü duüxügüna naca, rü ñanagürü: —¿Ngëxürüxüxü i ngëma taxrewa i pema penaxwëxexü na íchananguxuchixëëxü? —ñanagürü. Rū nümagü ga duüxügü nanangãxügü, rü ñanagürügü: —Tanaxwëxe i Barabáxü ícunguxuchixëë —ñanagürügü.

22 Rū yexguma ga ãëxgacü ga Piratu rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Tacü tá chaxüxü namaã i ngëma Ngechuchu i Cristugu ãegaxü? —ñanagürü. Rū guxüma ga duüxügü rü nanangãxügü, rü ñanagürügü: —¿Curuchawa yapota! —ñanagürügü.

23 Rū yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxü: —¿Natürü tacü rü chixexü naxü? —ñanagürü. Natürü ga nümagü ga duüxügü rü wenaxãrü tagaãcü ñanagürügü: —¿Curuchawa yapota! —ñanagürügü.

24 Rū yexguma Piratu nüxü dëuxgu ga marü taxucürüwama Ngechuchuxü na ínanguxuchixëëegaxü, yerü ga duüxügü rü marü nanaxixãchiãëgüchaü, rü yemacëx wüxi ga norü duüxüxü namu ga dexá naxütawa na tanangexücëx. Rū nügü nayauxmëx ga Piratu napëxewa ga guxüma ga yema duüxügü. Rū ñanagürü: —Tama chaugagu tá nixi i na nayuxü i ñaã yatü i taxuüma i chixexü üxü, rü pegagu tátama nixi —ñanagürü.

25 Rū guxüma ga yema duüxügü nanangãxügü, rü ñanagürügü: —Togagu rü toxocügügagu tá nixi i nayuxü —ñanagürügü.

26 Rū yexguma ga Piratu rü Barabáxü ínanguxuchixëë. Rū ñuxüchi norü churragüxü namu na Ngechuchuxü nacuaixgüxücëx, rü yemawena curuchawa na yanapotagüãxücëx.

27 Rū ñuxũchi ga yema churaragũ rü Piratupataarũ aixepewa Ngechuchuxũ nagagũ. Rū yexma Ngechuchuxũtagu nanangutaquẽxexẽẽ ga guxũma ga churaragũ.

28 Rū ñuxũchi Ngechuchuxũ ínacuxuchigũ, rü wüxi ga máxũ ga naxchiru ga dauxũgu nayacuxẽẽgũ.

29 Rū naẽruwa nayangẽxcuchigũ ga wüxi ga boxũ ga chuchuxũwa naxũgũxũ. Rū wüxi ga naĩxmenẽxãxãcũxũ nüxũ nayayauxãchixẽẽ ga norü tügünemẽxẽwa. Rū ñuxũchi napẽxegu nacaxãpũxũgũ, rü nüxũ nacugũe, rü ñanagürũgũ: — ¡Namaũx ya Yudíugũarũ Ñẽxgacũ ya Tacũ! —ñanagürũgũ.

30 Rū nüxna naçuaixgũe. Rū nüxna nanayauxgũ ga guma naĩxmenẽxãxãcũ, rü naẽruwa namaã nanacuaixcagũ.

31 Rū yexguma nüxũ nacugũeguena rü ínacacuxuchigũ ga yema naxchiru ga daucharaxũ. Rū wenaxãrũ naxchirugutama nayacuxẽẽgũ. Rū ñuxũchi nayagagũ na curuchawa yanapotagũãxũcẽx.

Ngechuchuxũ curuchawa nipotagũ
(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Cu 19.17-27)

32 Rū yexguma yéma inaxĩachigu, rü nüxũ nadaugũ ga wüxi ga yatũ ga Chiréneçũãx ga Chimáũgu ãegacũ. Rū guma yatũxũ ngĩxũ iningexẽẽgũ ga Ngechuchuarũ curucha.

33 Rū nawa nangugũ ga wüxi ga nachica ga Górgutagu ãegaxũ. Rū ngẽma naega rü Duũxẽẽruchinẽxã ñaxũchiga nixĩ.

34 Rū nüxna nanaxãgũ ga binu ga ngũxũãrũ naãchixẽẽruũmaã ãexũcũ na yaxaxãxũcẽx. Rū Ngechuchu nüxũ naxaxneta, natürũ tama nayaxaxũ.

35 Rū yexguma marũ curuchawa yapotagũãxguena rü ga churaragũ rü nanade ga Ngechuchuchiru. Rū ñuxũchi wüxi ga dñẽru ngĩxũ nañanagũgũ na yemawa nüxũ nacuxẽgũxũcẽx na tacũ tá nayaxuxũ ga wüxichigũ.

36 Rū ñuxũchi yéma narütogũ ga churaragũ na Ngechuchuna yéma nadaugũxũcẽx.

37 Rū norü curuchatapẽxewa nayapocuchi ga wüxi ga mürapewa ga ãegatachinũxũ ga nüxũ ixuxũ ga tacũcẽx Ngechuchuxũ curuchawa na yapotagũxũ. Rū ñanagürũ: “Ñã nixĩ i Ngechuchu i Yudíugũarũ Ñẽxgacũ ya Tacũ”, ñanagürũ.

38 Rū yexgumarũ ta curuchawa nayapotagũ ga taxre ga máẽtagũxũ. Rū wüxi rü Ngechuchuarũ tügünecũwawa naxũ, rü to ga norü foxwecũwawa.

39-40 Rū yema duũxũgũ ga yéma chopetũxũ, rü Ngechuchumaã naguxchigagũ, rü nanexãẽrugũãcũma ñanagürũgũ: —Dücẽx, cuma cunangutaũxẽẽega ya tupauca ya taxũne, rü tomaẽxpũx i ngunexũgu wenaxãrũ ícunadaxẽẽega. ¡Cugũtama namaxẽẽ i ñuxmax! Rū ngẽxguma chi aixcũma Tupana Nane quixĩgu, rü ¡irũxĩ i curuchawa! —ñanagürũgũ.

41 Rū yexgumarũ ta Ngechuchuxũ nacugũecũraxũ ga paigũarũ ãẽxgacũgũ, rü ngũxẽẽruũgũ ga ore ga mugũwa nguxẽẽtaegũxũ, rü Parichéugũ, rü Yudíugũarũ ãẽxgacũgũerugũ. Rū nügũmaã ñanagürũgũ:

42 —Rü nüma rü togũxũ namaxẽẽ natürũ i ñuxma rü tama nüxũ nacuxẽ na nügũtama namaxẽẽxũ. Rū ngẽxguma chi aixcũma Yudíugũarũ ãẽxgacũ yixĩgu, ¡rü ñuxma rü ínacũx i curuchawa na nüxũ yaxõgũxũcẽx!

43 —Rü nüma nagu naxĩnũgu rü Tupana tá nüxũ narũngũxẽẽ. Ëcũ, ñuxma rü Tupana nüxũ rũngũxẽẽx ega aixcũma nüxũ nangũxẽẽchaũgu. ¿Tama ãxna nümatama tamaã nüxũ yaxuxũ na Tupana Nane yĩxũ? —ñanagürũgũ.

44 Rū woo ga yema máẽtagũxũ ga naxrũ curuchawa ipotagũxũ, rü namaã naguxchigagũ.

*Nayu ga Ngechuchu**(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Cu 19.28-30)*

⁴⁵ Rū yexguma rū guxū ga naānewa naxēāne. Rū tocuchigu inaxūgū ga yema ñuxmata tomaēxpūxarū orawa nangu ga yáuanecū.

⁴⁶ Rū yema tomaēxpūxarū oragu nixī ga Ngechuchu ga tagaācū aita naxūxū, rū ñaxū: —Eri, Eri, ¿damá chabátani? —ñanagürü. Rū ngēma rū ñaxūchiga nixī:

“Pa Chorü Tupana, Pa Chorü Tupanax, ¿tüxcüü choxna quixūgachixū?” ñaxūchiga nixī.

⁴⁷ Rū nūmaxū ga duūxūgū ga yéma yexmagūxū rū nūxū naxīnūē, rū ñanagürügü: —Ñā yatü rū nuxcūmaūcū ga Tupanaārü orearü uruū ga Eriacèx naca —ñanagürügü.

⁴⁸ Rū yexgumatama rū wūxi ga yema duūxūgū ga yéma yexmagūxū rū inañaāchi rū Ngechuchuxūtawa nanange ga wūxi ga tüaxmü ga binu ga marü ngúchièxüchicūmaā yawaixēēxū. Rū wūxi ga dexnewa nayanēix. Rū ñuxūchi Ngechuchuèxgu nanawēx na nūxū natuxuxūcèx.

⁴⁹ Natürü ga yema togü ga duūxūgū ga yéma yexmagūxū rū ñanagürügü: —Yixrüma. Rū ngīxā itarūdaunü ngoxita Eria nuā ũ na nūxū yanangūxēēxūcèx —ñanagürügü.

⁵⁰ Rū wenaxārü tagaācū aita naxū ga Ngechuchu, rū ñuxūchi nayu.

⁵¹ Rū yexgumatama ga tupauca ga taxūneārü tüyemachiāxū rū taxregu narügaute. Rū daxūwa inanaxūgū ga na nagautexū rū ñuxmata ñaxtūwa nangu. Rū naxīāxāchiane, rū narüngūxtægü ga nutagü ga itacü.

⁵² Rū yuetamaūgü rū ningenagü. Rū wena namaxē ga muxūma ga duūxūgū ga yuechiréxū ga Tupanaāxū yaxōgūxū.

⁵³ Rū yexguma Ngechuchu wena maūxguwena, rū naxmaūwa ínachoxū ga yema duūxūgū ga wena maxēxū. Rū Yerucharéūwa naxī. Rū muxūma ga duūxūgū nūxū nadaugü.

⁵⁴ Rū yema churaragüarü āēxgacü rū norü churaragü ga Ngechuchuna ídaugūxū, rū nūxū nadaugü ga na naxīāxāchianexū rū guxūma ga yema ngupetūxū. Rū yexguma rū poraācū namuūē, rū ñanagürügü: —Aixcūma nixī ya daa yatü i Tupana Nane na yīixū —ñanagürügü.

⁵⁵ Rū iyexmagü ga mucūma ga ngecügü ga yéma yaxūwa nūxū rüdaunücü. Rū yema ngecügü iyixī ga Ngechuchuxū íxümücügücü rū nūxū rüngūxēēgücü ga yexguma Gariréaanewa ne naxūxgu.

⁵⁶ Rū yema ngecügütanüwa iyexma ga María ga Magadácūāx, rū María ga Chaūtiágu rū Yúche naē, rū Zebedéu namèx ga Chaūtiágu rū Cuáū naē.

*Ngechuchu rū naxmaūgu nayaxücuchigü**(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Cu 19.38-42)*

⁵⁷ Rū yexguma marü nachütachaūgu, rū yéma nangu ga wūxi ga yatü ga Arimatéacūāx ga taarü dīeruācū ga Yúchegu āegacü. Rū nūma rū ta Ngechuchuaxū nayaxō.

⁵⁸ Rū nūma rū Piratuna nayaca rū ngoxita name na nayauxāxū ga Ngechuchuxūne ga curuchawa. Rū Piratu norü churaragūxū namu na nūxna naxāgūāxūcèx ga Ngechuchuxūne.

⁵⁹ Rū Yúche nanayaxu ga Ngechuchuxūne ga curuchawa. Rū wūxi ga naxchāpenūū ga ngēmataxūmaā nananuque.

⁶⁰ Rū yema naxmaū ga yexwacaxūxū ga Yúche nügücèxtama duūxūgūxū yacaxmaxēēxū ga nuta ga tacüarü mèxpūxūwa yexmaxūgu nayaxücuchi ga Ngechuchuxūne. Rū ñuxūchi nanangūxtaū namaā ga wūxi ga nuta ga taxūchicü. Rū yemawena rū ínixū.

⁶¹ Rū yéma Ngechuchumaũarū toxmèxtawa irütogü ga María ga Magadácũãx rü naĩ ga María.

Purichíagü nüxna nadaugü ga yema naxmaũ ga Ngechuchuxũ nagu yaxücuchigüxũ

⁶² Rū moxũãcü ga ngüxchigaarü ngunexügu rü paigüarü ãëxgacügü rü Parichéugü rü yéma Piratuxütawa naxĩ.

⁶³ Rū ñanagürügü nüxũ: —Pa Corix, nüxna tacuèxãchie ga yema yatü ga Ngechuchu ga idoratèxáxũ rü yexguma namaũxgu rü ñanagürü tomaã:

“Ngëxguma chayuxgu rü tomaëxpüx i ngunexüguwena rü wena táxarü ícharüda”, ñanagürü tomaã.

⁶⁴ —Rü ngëmacèx tanaxwèxe i churaragü ngema cumugü na nüxna yadaugüxücèx i ngëma naxmaũ ñuxmatáta tomaëxpüx i ngunexüwa nangu na tama chütacü ngema naxĩxücèx i norü ngúexüğü na yayauxgüãxücèx i naxũne rü ñuxũchi duũxüğümaã nüxũ na yaxugüxücèx na marü wena namaxũxũ. Erü ngëxguma chi ngëmaãcü naxüpetügu, rü noxriarü yexera tá nixĩ na duũxüğüxũ nawomüxëxũ —ñanagürügü.

⁶⁵ Rū Piratu ñanagürü nüxũ: —Ngëãgü nixĩ i churaragü i pexcèx. ¡Ëcü ngema namaã pexĩ na meãma pema penaxwèxexũãcüma nüxna pedaugüxücèx i naxmaũ! —ñanagürü.

⁶⁶ Rū yema churaragümaã yéma naxĩ, rü meãma nayataixëëgü ga guma nuta ga Ngechuchumaxũ namaã rüngüxtaücü. Rū nanaxüarü cuèxruũãxgü na taxúema naëchita ínaxügachigüxücèx ga guma nuta. Rū ñuxũchi yexma nanamugü ga churaragü na nüxna nadaugüxücèx.

28

Yuwa ínarüda ga Ngechuchu

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Cu 20.1-10)

¹ Rū sabaduarü ngunexüguwena ga yüxüarü pèxmama, rü yéma naxmaũwa íyadaugü ga María ga Magadácũãx rü naĩ ga María.

² Rū ngürüãchi poraãcü naxĩãxãchiane, yerü wüxi ga daxücüãx ga Cori ga Tupanaarü orearü ngeruũ ínarüxĩ, rü naxmaũwa nangu rü ínanangüxgachi ga guma nuta ga namaã nangüxtaücü ga yema naxmaũ. Rü ñuxũchi guma nutaétüwa narüto.

³ Rū yema orearü ngeruũ rü wüxi ga bëjxbëxanexürüũ niyauracüü. Rū nacómüxũchi ga naxchiru.

⁴ Rū yexguma yemaxũ nadaugügu ga churaragü rü norü muũmaã niduruxe, rü yexma niyuãchitanü.

⁵ Rū yexguma ga yema orearü ngeruũ, rü ñanagürü ngĩxũ ga yema ngecügü: —¡Tãxũ i pemuũëxũ! Choma nüxũ chacuèx rü naxcèx pedaugü ya Ngechuchu ga guma curuchawa yapotagüãcü.

⁶ Nataxuma i nuã, erü marü wena namaxũ, yema nüma ũpa pemaã nüxũ yaxuxürüũ. ¡Rü nuã pexĩ, rü ípeyadèux i naxmaũ i ngëma inaxüğüãxüwa ga naxũne!

⁷ ¡Rü paxa ípixĩ, rü norü ngúexüğümaã nüxũ peyarüxügüe rü marü ínarüda rü wena namaxũ ya Ngechuchu! Rü ñuxma rü marü pexüpa nüxĩra Gariréaanewa naxü i nümax. Rü ngema tá nixĩ i nüxũ peyadauxũ. Rü ngëma nixĩ i ore i pemaã nüxũ chayarüxuxũ —ñanagürü.

⁸ Rū yexguma ga yema ngecügü rü paxama nüxna íiyaxĩ ga yema naxmaũ. Rū imuũë, natürü itaãëgü ta. Rū poraãcü iixũãchi na Ngechuchuarü ngúexüğümaã nüxũ na yanaxugüexücèx ga yema ore ga daxücüãx ngĩmaã nüxũ ixuxũ.

⁹ Rū yexguma inaxũãchiyane, rū ngürũãchi yéma ngĩxcèx nangox ga Ngechuchu, rū ngĩxũ narümoxẽ. Rū ngĩmagũ rū Ngechuchucèx iyabuxmũ rū nũxũ iyacuèxũũgũ, rū naparawa inèĩxãchitanũ.

¹⁰ Rū nũma ga Ngechuchu rū ñanagürũ ngĩxũgũ: —¡Tãxũ i pemuũẽxũ! ¡Rũ ípixĩ rū chaueneẽgũ i chorũ ngúexũgũmaã nũxũ peyarũxu rū Gariréaanewa naxĩ! Rū ngema tá nixĩ i choxũ nadaugũxũ —ñanagürũ.

Churaragũ rū paigũarũ ãẽxgacũgũmaã nũxũ nayarũxugũe ga yema ngupetũxũ

¹¹ Rū yexguma ga yema ngecũgũ rū namagu naxĩyane, rū ñuxre ga churaragũ ga yéma naxmaũwa dauxũtaegũxũ rū Yerucharéũwa naxĩ. Rū paigũarũ ãẽxgacũgũmaã nũxũ nayarũxugũe ga guxũma ga yema ngupetũxũ.

¹² Rū yema paigũarũ ãẽxgacũgũ rū namaã nayarũdexagũ ga Yudíugũarũ ãẽxgacũgũerugũ. Rū nũgũmaã nanamexẽẽgũ ga tacũmaã tá churaragũxũ na yaxucũxẽgũxũ. Rū ñuxũchi nũxna ngĩxũ naxãgũ ga tacũ ga dĩẽru.

¹³ Rū namaã nũxũ nixugũe rū ñanagürũgũ: —¡Pema rū ñaperũgũgũ tá: “Ngẽxguma chũtacũ tapeeyane, rū norũ ngúexũgũ toechita ngema naxĩ rū nayayauxgũ ga naxũne” ñaperũgũgũ tá!

¹⁴ Rū ngẽxguma ãẽxgacũ ya Piratu tá nũxũ cuèxgu i ngẽma ngupetũxũ, rū toma rū tá namaã tidexagũ rū namaã tá tanamexẽẽ na taxuũma pemaã naxũxũcèx —ñanagürũgũ.

¹⁵ Rū yexguma ga yema churaragũ rū ngĩxũ nayauxgũ ga yema dĩẽru. Rū yema ãẽxgacũgũ namaã nũxũ ixugũxũrũũ duũxũgũmaã nũxũ nixugũe. Rū ñuxma rū ta ngẽmatama dexa nixĩ i nũxũ yaxugũxũ i Yudíugũ.

*Ngechuchu nanamu ga norũ ngúexũgũ
(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Cu 20.19-23)*

¹⁶ Rū yema 11 ga Ngechuchuarũ ngúexũgũ rū Gariréa- anewa naxĩ ga guma mèxpũne ga Ngechuchu namaã nũxũ ixuxũnewa.

¹⁷ Rū yexguma Ngechuchuxũ nadaugũgu rū nũxũ nicuèxũũgũ, woo ñuxre ga norũ ngúexũgũ rū tama aixcũma nayaxõgũ na Ngechuchu yĩxũ.

¹⁸ Rū yexguma ga Ngechuchu rū naxcèx nixũ, rū ñanagürũ nũxũ: —Tupana rū ãẽxgacũxũ choxũ nixĩxẽẽ i guxũ i daxũgũxũ i naãnewa rū guxũ i ñoma i naãnewa.

¹⁹ —Rũ ñuxma rū chanaxwèxe i guxũ i nachiũãnewa pexĩ i guxũ i duũxũgũtanũwa. ¡Rũ chorũ duũxũgũxũ peyaxĩgũxẽẽx! ¡Rũ ípenabaiũxẽẽx chauégagu rū Chaunatuégagu rū Naãẽ i Üünexũégagu!

²⁰ ¡Rũ penangúexẽẽx na naga naxĩnũexũcèx i guxũma i ngẽma pexũ chamuxũ! ¡Rũ dũcax, guxũgutáma pexũtawa changẽxmaẽcha ñuxmatáta nagú i naãne! —ñanagürũ ga Ngechuchu.

ORE I MEXÛ GA MARCU ÜMATÛXÛ

Cuáü ga baiüxëëruü nüxü nixu ga Tupanaärü ore ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxüwa

(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Cu 1.9-28)

¹ Ñã nixi i norü ügü i ore i mexü ya Ngechuchu ya Cristu ya Tupana Nanechiga.

² Rü nuxcümaücü ga Tupanaärü orearü uruü ga Ichaxía ümatüxü ga Tupanaärü ore, rü ñanagürü:

“Cupëxegu chayamu i chorü orearü ngeruü na namexëëãxüçèx i cumaü.

³ Rü dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxüwa rü tá nangëxma i wüxi i duüxü i ngema tagaäcü ñaxü: ‘¡Pegü pemexëëx naxcèx ya Cori. Rü naxcèx ipeyanawëxãchixëëx i perü maxü!’ ”

ñaxü tá.

⁴ Rü Cuáü rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxüwa nangox rü yéma ínanabaiüxëë ga duüxügü. Rü namaã nüxü nixu ga na namexü na Tupanacèx nadaugüxü rü ínabaiüxü na Tupana nüxü nüxü nangechaüxüçèx ga norü pecadugü.

⁵ Rü guxüma ga duüxügü ga Yudéaanecüãx rü ñãne ga Yerucharéüçüãx rü yéma Cuáüxütawa naxüxü ga na nüxü iyanaxüñüëxüçèx. Rü nümagü rü norü pecadugüxü yéma nayarüxugüxü, rü Cuáü rü natü ga Yudáüwa ínayabaiüxëëtanü.

⁶ Rü naxchiru ga Cuáü rü cameyutëxanaxcèx nixi, rü norü goyexü rü naxchëxmünaxcèx nixi. Rü beruremaã rü munümaã naxãwemü.

⁷ Rü Cuáü rü yema nüxü yaxuxü ga orewa, rü ñanagürü: —Choweama tá ne naxü ya choxü rüyexeracü. Rü choma rü taxuwama chame rü bai na ichayarümaxãchixü na íchayawëxüçèx i norü chapatucunügü.

⁸ —Choma rü dexáwamare pexü íchabaiüxëë, natürü nüma rü tá Tupanaãe i Üünexü pexna nanguxëë —ñanagürü ga Cuáü.

Ngechuchuarü baiechiga

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Rü yema ngunexügü, rü Ngechuchu rü ínaxüxü nawa ga guma ñãne ga Nacharétu ga Gariréaanewa yexmane. Rü Cuáü rü natü ga Yudáüwa ínanabaixëë.

¹⁰ Rü yexguma dexáwa ínaxüãchigu, rü Ngechuchu nüxü nadau ga na yangenaxü ga daxüwa. Rü yema Tupanaãe i Üünexü rü wüxi ga muxtucurüü ínanago, rü Ngechuchuna nangu.

¹¹ Rü daxüwa ínanaxü ga wüxi ga naga ga ñaxü: —Cuma nixi i Chaune i cuxü changechaüxüchixü rü cumaã chataãëxüchixü —ñaxü.

Ngechuchuxü naxü ga Chataná

(Mt. 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Rü yemawena rü Tupanaãe i Üünexü rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxüwa Ngechuchuxü naga.

¹³ Rü yéma nayexma ga 40 ga ngunexü. Rü naëügü ga idüraexü íyexmagüxüwa nayexma, rü ngoxo ga Chataná rü nüxü naxü. Natürü Tupanaärü orearü ngeruügü ga daxüçüãx rü Ngechuchuxü narüngüxëëgü.

Ngechuchu rü Gariréaanewa ínanaxügü ga norü puracü

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

14 Rū nawena ga poxcupataŭgu na napoxcuxŭ ga Cuáŭ, rü Gariréaanewa naxŭ ga Ngechuchu na naxunagüãxŭcèx ga Tupanaärü ore i mexŭ.

15 Rū ñanagürü: —Marü nawa nangu i ngunexŭ ga Tupana nagu unetaxŭ, rü pexcèx ñingaica na perü ãëxgacü na yïxŭ. ¡Rü ñuxma rü name nixŭ i Tupanacèx pedaügü rü peyaxôgü i ngëma norü ore i mexŭ! —ñanagürü.

*Ngechuchu rü ägümücü ga püchaetanüxŭcèx naca
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)*

16 Rū yexguma naxtaxa ga Gariréaanacügu yaxŭxgu ga Ngechuchu, rü yéma nüxŭ nadau ga Chimáŭ rü naëneë ga Aüdré. Rū nümagü rü woetama püchaetanüxŭ nixŭgü rü yéma naxtaawa napüchaegü.

17 Rū Ngechuchu rü ñanagürü nüxŭ: —¡Chowe perüxŭ rü tá pexŭ charüngŭxëë na chauxŭtawa penagagüxŭcèx i duŭxŭgü! —ñanagürü.

18 Rū yexgumatama ga yema taxre, rü yéma nanawogü ga norü püchagü. Rü Ngechuchuwe narüxŭ.

19 Rū yéamaxŭra naxŭ ga Ngechuchu, rü yéma nüxŭ nadau ga Chaŭtiágu rü naëneë ga Cuáŭ. Rü Zebedéu nanegü nixŭgü ga nümagü. Rü wüxi ga nguewa nayexmagü, rü yéma ínanangáitagü ga norü püchagü.

20 Rū yexgumatama Ngechuchu naxcèx naca. Rū nümagü rü yéma nguewa tüxŭ natèxgü ga nanatü ga Zebedéu namaã ga tümaärü puracütanüxŭgü, rü Ngechuchuwe narüxŭ.

*Wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxŭchiga
(Lc 4.31-37)*

21 Rū ñâne ga Capernáŭwa nangugü. Rū yexguma ngŭxchigaarü ngunexŭwa nanguxgu, rü Ngechuchu rü ngutaquëxepataŭwa naxŭ rü yexma naxücu. Rü yéma ínanaxügü ga na nangúexëëtaexŭ.

22 Rū duŭxŭgü rü nabèixächiãëgü namaã ga norü nguxëëtae, yerü aixcüma Tupanaärü poramaã meã nanangúexëë rü tama ngúexëëruügü ga Moïchearü mugüwa nguxëëtaegüxŭrü nixŭ.

23-24 Rū guma ñâneärü ngutaquëxepataŭwa nayexma ga wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxŭ. Rü aita yéma naxü, rü ñanagürü: —¿Tüxcüŭ totanüwa cuxŭ, Pa Ngechuchu Pa Nacharétucŭãx? ¿Nuã cuxŭ na toxŭ cuyadèixŭcèx? Choma rü cuxŭ chacuèx na Tupana Nane ya Üünecü quiŭxŭ —ñanagürü.

25 Rū Ngechuchu nüxŭ naxoox ga yema ngoxo, rü ñanagürü: —¡Iyarüngeèx rü ínaxŭxŭ nawa ya yima yatü! —ñanagürü.

26 Rū yexguma ga yema ngoxo rü guma yatüxŭ niyuächixëë, rü tagaãcü aita naxüãcüma nawa ínaxŭxŭ.

27 Rū guxŭma ga duŭxŭgü rü nabèixächiãëgü, rü namücügüna nicachigü rü ñanagürügü: —¿Tacü nixŭ i ñaã? Maneca wüxi i ngexwacaxŭxŭ i nguxëëtae nixŭ. Nüma rü aixcüma Tupanaärü poramaã meã nanguxëëtae. Rü woo i ngoxogü rü naga naxŭnüë i ngëxguma namuãxgu —ñanagürügü.

28 Rū yemaãcü nixŭ ga paxa guxŭwama ga Gariréaanewa rü Ngechuchuchi-gaxŭ nacüèxgüxŭ ga duŭxŭgü.

*Ngechuchu rü Chimáŭ ga Pedru nèxècèx nayataanexëë
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)*

29 Rū yexguma ngutaquëxepataŭwa ínaxŭxŭgu ga Ngechuchu, rü Chaŭtiágu rü Cuáŭmaã Chimáŭ rü Aüdrépatawa naxŭ.

30 Rū Chimáŭ nèxë rü ngürücarewa iyexma, yerü iyaxaxüne. Rü Ngechuchu-maã ngŭxŭ nixugüe.

³¹ Rū ngīxcèx nixū, rū ngīxmēxgu nayayauxāchi, rū ngīxū́ ínárūdaxēē. Rū yexgumatama igèuxāchi ga na yaxaxūnexū. Rū írūda, rū inaxūgū ga naxcèx na namexēēxū ga ōna.

Ngechuchu rū muxūma ga idaaweexūcèx nayataanexēē
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³² Rū yexguma marū yanaxūcuxgu ga üèxcū ga na nachūtachaūxū, rū Ngechuchuxūtawa nanagagū ga guxūma ga duūxūgū ga idaaweexū rū guxūma ga ingoxoāxgūxū.

³³ Rū guxūma ga yema íānecūāx rū yexma guma ĩpataarū ĩāxwa naxcèx nangutaquēxegū.

³⁴ Rū nūma nanameēxēē ga muxūma ga duūxūgū ga nagúxūraūxū ga daawemaā idaaweexū. Rū ínanawoxū ga muxūma ga ngoxogū, natürü nūxna nanachūxu ga na yadexagūxū, yerü nūmagū ga ngoxogū rū nūxū nacuèxgū na texé yīxū.

Ngechuchu rū nanaxunagū ga ore ga mexū ga ngutaquēxepataūwachigū
(Lc 4.42-44)

³⁵ Rū ngunetūū ga tauta yangóonegu, rū inaxūāchi ga Ngechuchu. Rū íāneārū yéaxūra ga ngextá taxúema íxāpataxūwa naxū na yéamaxūra yayumūxēxūcèx.

³⁶ Rū Chimáū rū namücūgūmaā Ngechuchucèx nayadaugū.

³⁷ Rū yexguma nūxū iyangaugūgu, rū ñanagürügū nūxū: –Guxūma i duūxūgū rū cuxcèx nadaugū –ñanagürügū.

³⁸ Natürü ga nūma rū nanangāxū rū ñanagürü nūxū: –¡Ngīxā rū toxnamana taxī náigū ya íānexācūgū ya ngaicamagūnewa na ngema rū ta chanaxunagūxūcèx i ore i mexū! Erü woetama ngēmacèx nixī i Capernáūārū íānewa íchaxūxūxū.

³⁹ Rū yemaācū ga Ngechuchu rū guxūma ga Gariréaanegu nixūāgūchigū. Rū wūxichigū ga íāneārū ngutaquēxepataūwa rū nūxū nixuchigū ga ore ga mexū, rū ínayawoxūētanū ga ngoxogū.

Ngechuchu rū wūxi ga rüchaxūnexūcèx nayataanexēē
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Rū Ngechuchucèx nixū ga wūxi ga yatü ga chaxūnemaā idaawecū. Rū napēxegu nayacaxāpūxūācūma ñanagürü nūxū: –Pa Corix, ngēxguma cunaxwèxegu na choxū curümexēēxū, rū cuxū natauxcha na chauxcèx cuyataanexēēxū –ñanagürü.

⁴¹ Rū Ngechuchuaxū nangechaütümüū ga guma yatü. Rū nūxū ningōgū rū ñanagürü nūxū: –Ngū, chanaxwèxe. ¡Marū curüme! –ñanagürü.

⁴² Rū yexgumatama nūxū inayarüxo ga na nachaxūnexū ga guma yatü. Rū meāma naxcèx nitaane.

⁴³⁻⁴⁴ Rū Ngechuchu rū yexgumatama ínayamu. Rū meāma nanaxucuxē rū ñanagürü nūxū: –¡Dücèx, tāxūtáma texémaā nūxū quixu! ¡Natürü ngema paixūtawa naxū, rū cugū nūxū yadauxēē! ¡Rū curü mexēēcèx nūxna yaxuaxū i curü āmare ga yema Moíché tūxū muxū na nūxū nacuáxūcèx i duūxūgū na curümexū nawa i curü daawe! –ñanagürü.

⁴⁵ Natürü nūma ga guma yatü rū ínixū rū inanaxūgū ga na guxāmaāma nūxū yaxuxū ga yema nūxū ngupetūxū. Rū yemacèx ga Ngechuchu rū marū taxucürüwa ngóxūwama duūxūgūpēxewa íānegūgu naxūcu. Natürü dauxchitagu ga ngextá duūxūgū ítaxuxūgu narūxāūx. Rū yéma naxcèx naxīxū ga duūxūgū ga guxūānewa ne íxū.

2

Ngechuchu rü wüxi ga yatü ga nawãixãchicüx nayataanexëẽ
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹⁻² Rü yixcama ga ñuxre ga ngunexüwena rü wenaxãrü Capernãũãrü ñãnegu naxücu ga Ngechuchu. Rü yexguma duüxügü nüxü cuáchigagügu na ñpatawa nayexmaxü, rü yéma nangutaquëxegü ga muxüma ga duüxügü. Rü düxwa ga ñãxtüwa rü nanapá. Rü nüma ga Ngechuchu rü namaã nüxü nixu ga ore i mexü.

³ Rü yéma nangugü ga ägümücü ga yatügü ga yéma nangetaügüxü ga wüxi ga yatü ga nawãixãchicü.

⁴ Natürü yema na namuxüchixü ga duüxügü, rü taxucürüwama Ngechuchuxütawa nangugü. Rü yemacëx ínanapogüétü ga Ngechuchu íyexmaxüwa ga guma ñpata. Rü yéma norü caruügu ínanachüxüetaügü ga guma nawãixãchicü.

⁵ Rü yexguma Ngechuchu nüxü dëuxgu ga ñuxãcü aixcüma na yaxögüãxü ga yema duüxügü, rü ñanagürü nüxü ga guma nawãixãchicü: —Pa Chaunex, curü pecadugü rü marü cuxü nüxü changechaü —ñanagürü.

⁶⁻⁷ Natürü ñuxre ga ngüexëeruügü ga Moïchëarü mugüwa ngüxëëtaegüxü rü yéma narütogü. Rü naãëwa ñaxügu narüxñnüë: —¿Ñuxãcü tama namuü na ngëmaãcü yadexaxü? ¿Rü tacü Tupanamaã yaxugüxü? Erü Tupanaxícatama nixí ya duüxügüarü pecaduxü ngechaücü —ñaxügu narüxñnüë.

⁸ Natürü yexgumatama ga Ngechuchu rü nüxü nicuëxãchi ga yema nagu naxñnüëxü, rü yemacëx nüxna naca rü ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü ngëmagu perüxñnüë i pemax?

⁹ —¿Tacü nixí i rütauchamaëxü na namaã nüxü ixuxü ya daa nawãixãchicü:

“Curü pecadugü rü marü cuxü nüxü changechaü”, rü ëxna:

“¡Inachi, rü nayaxu i curü caruü, rü íxü!” ñaxü?

¹⁰⁻¹¹ —Natürü ñuxma rü tá pexü nüxü chadauxëë na Chaunatü núma choxü muxü na duüxügüaxü nüxü changechaüxüçëx i norü pecadugü —ñanagürü. Rü yexguma yema ñaxguwena rü guma nawãixãchicüxü ñanagürü: —Cumaã nüxü chixu rü ¡inachi, rü nayaxu i curü caruü, rü cupatawa naxü! —ñanagürü.

¹² Rü yexgumatama inachi ga guma idaawecü. Rü nanayaxu ga norü caruü, rü ínaxüxü napëxewa ga guxüma ga yema duüxügü ga yéma yexmagüxü. Rü yemacëx ga yema duüxügü rü nabëixãchiãëgü, rü Tupanaxü nicuëxüügü, rü ñanagürügü: —Taguma nüxü tadau i tacü i ñããrüü íxixü —ñanagürügü.

Lebícëx naca ga Ngechuchu
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Rü yemawena rü wenaxãrü naxtaacutüwa naxü ga Ngechuchu. Rü yema muxüma ga duüxügü rü naxcëx naxí. Rü nüma rü nanangüexëë.

¹⁴ Rü yexguma yéma naxüpetügu ga Ngechuchu, rü yéma nüxü nadau ga Lebí ga Arupéu nane. Rü nüma ga Lebí rü yéma narüto nawa ga yema nachica ga duüxügüna dñëru ngixü ínayaxuxüwa naxcëx ga Dumacüãxãrü ãëxgacü yerü woetama yema nixí ga norü puracü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¡Chowe rüxü! —ñanagürü. Rü inachi ga Lebí, rü nawe narüxü.

¹⁵ Rü yéma Lebípatawa nachibü ga Ngechuchu. Rü yéma nachibüe ga muxüma ga duüxügü ga Lebírüü Dumaãrü ãëxgacüçëx dñëru ngixü yaxugüxü. Rü nayexmagü ta ga togü ga duüxügü ga taxüema nacümmamaã taãëgüxü ga yéma mechawa rütogüxü namaã ga Ngechuchu rü norü ngüexügü. Yerü namu ga yema nawe rüxixü.

16 Rū yéma nayexmagü ta ga ñuxre ga Parichéugü rü ngúexēēruügü ga Moïchéarü mugüwa nguxēētaegüxü. Rū yexguma nüxü nadaugügu ga yema togümaã na nachibüxü ga Ngechuchu, rü norü ngúexügüna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Ñuxácü i perü ngúexēēruü rü namaã nachibü i ãëxgacüarü duüxügü i dīēruarü yauxwa puracüexü rü duüxügü i pecaduãxgüxü? — ñanagürügü.

17 Rū yexguma yemaxü naxīnūgu ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Ngēma poraexü rü tama nanaxwèxe ya duturu, natürü ngēma idaaweexü waxi nixī i naxwèxexü ya duturu. Choma rü tama mexügüna na chaxuxücèx nixī ga núma chaxüxü, natürü núma chaxü na nüxna chaxuxücèx i pecaduãxgüxü — ñanagürü.

Ngechuchuna aurechigacèx nacagüe
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Rū wüxi ga ngunexügu rü tama nachibüe yerü Tupanacèx naxauree ga Cuáñ ga baiüxēēruñärü ngúexügü rü Parichéugüarü ngúexügü. Rū yemaxü nadaugügu ga ñuxre ga duüxügü, rü Ngechuchuxütawa naxī rü nüxna nayacagüe, rü ñanagürügü: —Ngēma Cuáñärü ngúexügü rü Parichéugüarü ngúexügü rü naxauree. ¿Rü tüxcüü i curü ngúexügü i tama naxaureexü? — ñanagürügü.

19 Rū Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —¿Éxna wüxi i ngīgüarü petawa rü pexcèx namexü na naxaureexü i ngēma nüxna naxugüxü ega natanüwa nangëxmagu i ngēma yatü i ngexwacèx ãmaxü? Pemaã nüxü chixu rü ngëxguma natanüwa nangëxmayane i ngēma yatü i ngexwacèx ãmaxü rü taxucürüwama naxauree i ngēma nüxna naxugüxü.

20 —Natürü wüxi i ngunexü rü ngēma yatü i ngexwacèx ãmaxü rü tá namücügüna nixügachi. Rū ngēma ngunexügu tá nixī i naxaureexü. [Rü chorü ngúexügü rü taxucürüwama naxauree i ñuxma erü natanüwa changëxma. Natürü ínangu tá i ngēma ngunexü na nüxna chixügachixü, rü ngëxguma tá nixī i naxaureexü.]

21 —Rü taxúema wüxi i naxchirutüchi i ngexwacaxüxümaã tanapaita i wüxi i naxchiru i ngauxü. Erü ngëxguma nañaächimügu i ngēma natüchi i ngexwacaxüxü, rü tá nanagáuxēē i ngēma ngauxü i naxchiru. Rü noxriarü yexera tá narügáu.

22 —Rü ngëxgumarüü ta taxúema ngexwacaxücü ya binu rü wüxi i marü ngauxü i naxchiü i naxchëxmünaxcèxgu tayabacuchi. Erü ngëxguma ngēmaäcü naxüxgu rü yima binu ya ngexwacaxücü rü narüngu, rü tá nayawãixēē i ngēma naxchiü i ngauxü i naxchëxmünaxcèx. Rū ngëxma tá inayarüxo ya binu rü naxchiü rü ta. Rū ngēmacèx tanaxwèxe ya ngexwacaxücü ya binu rü ngexwacaxüxü i naxchiügu tayabacuchi. [Rü chorü nguxēētae i ngexwacaxüxü rü ngëxgumarüü ta nixī na taxucürüwama namaã nawüxiguxü i ngēma nuxcümaüxü i pecümagü —ñanagürü ga Ngechuchu.]

Ngechuchuarü ngúexügü rü trigu nibuxetanü ga ngüxchigaarü ngunexügu
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23 Wüxi ga ngüxchigaarü ngunexügu ga Ngechuchu rü norü ngúexügümaã trigunecüwa nachopetü. Rū nümagü ga norü ngúexügü rü inaxīácüma inanaxügüe ga trigu na yabuxetanüxü.

24 Rū yema Parichéugü rü Ngechuchuna nacagü rü ñanagürügü: —Dücèx ¿rü tüxcüü i curü ngúexügü rü nanaxügü i ngēma tama mexü i ngüxchigaarü ngunexügu na naxüxü? —ñanagürügü.

²⁵ Natürü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¿Taguma éxna poperawa nüxü pedau ga tacü na naxüxü ga nuxcümaücü ga ãëxgacü ga Dabí rü natanüxügü ga yexguma ñna nüxü tauxgu rü nataiyaegu?

²⁶ Rü yexguma paigüarü ãëxgacü yixigu ga Abiatáru, rü Dabí rü Tupanap-atagu naxücu. Rü nanangōx ga yema pãu ga üünexü ga paigücëxicatama ixixü. Rü nüma ga Dabí rü natanüxümaã rü ta nangau ga yema pãu —ñanagürü.

²⁷ Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Ngëma ngüxchigaarü ngunexü rü duüxügücèx nixí ga naxüxü. Rü tama ngüxchigaarü ngunexücèx nixí ga naxüxü ga duüxügü.

²⁸ —Rü ngëmacèx ya Tupana Nane ya duüxüxü ixícü rü namaã inacuèx ta i ngüxchigaarü ngunexü —ñanagürü.

3

Wüxi ga yatü ga yumécüchiga (Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Rü wenaxärü ngutaquëxepataügu naxücu ga Ngechuchu. Rü yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga norü wüxichacüüwa yumécü.

² Rü yema Parichéugü, rü Ngechuchuxü nangugügü ngoxi tá namexëëã ga ngüxchigaarü ngunexügu, na yemaãcü nüxü nayexmaxücèx ga tacücèx na ínaxuaxügüãxü.

³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü ga guma yumécü: —¡Írüda, rü nuxã ngãxütanügu yachi! —ñanagürü.

⁴ Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema togü ga yéma yexmagüxüna naca, rü ñanagürü nüxü: —¿Tacü nixí i mexü na naxüxü i ngüxchigaarü ngunexügu? ¿Namexü na naxüxü i mexü rü éxna chixexü? ¿Rü namexü na namaxëëxü rü éxna yamáxü? —ñanagürü. Natürü ga nümagü rü yexma nayarüngeëxgümare.

⁵ Rü nüma ga Ngechuchu rü nuchametüãcüma nüxü nidaugüãchi ga yema nüxü íchomaëguãchixü. Rü nangechaü yerü tama inaxínüechaü ga yema duüxügü. Rü guma yatüxü ñanagürü: —¡Iyanawëxãchixëë ya cuxmëx! —ñanagürü. Rü yexguma ga guma yatü rü nügü inayarüwëxãchimëxëë. Rü yexgumatama rü narümexmëx.

⁶ Natürü yexguma yemaxü nadaugügu ga Parichéugü, rü ínachoxü ga yéma. Rü Erodetanüxümaã inanaxügüe ga na naxcèx nadaugüxü ga ñuxãcü tá na Ngechuchuxü yamëxgüxü.

Naxtaacutüwa Ngechuchucèx nangutaquëxegü ga muxüma ga duüxügü

⁷ Rü Ngechuchu rü norü ngüexügümaã naxtaacutüwa naxü. Rü muxüma ga duüxügü ga Gariréanecüãx rü nawe narüxi.

⁸ Rü yexguma nüxü nacuáchigagügu ga guxüma ga yema mexügü ga naxüxü ga Ngechuchu, rü naxcèx naxítaquëxe ga muxüma ga duüxügü ga Yudéaanecüãx, rü Yerucharéüçüãx, rü Iduméãanecüãx, rü Yudáüärü to-cutüçüãx rü yema naãne ga Tiru rü Chidãüärü ñanegü nawa yexmaxüçüãx.

⁹ Rü yemacèx ga Ngechuchu rü norü ngüexügüxü namu na wüxi ya ngue naxcèx namexëëgüxücèx na tama yéma yaxüxtügüãxücèx ga yema muxüma ga duüxügü.

¹⁰ Yerü nüma rü nanameëxëë ga muxüma, rü yemacèx guxüma ga yema idaaweexü rü naxcèx naxí na nüxü yangögügüxücèx.

¹¹ Rü yexguma yema ngoxoãxgüxü ga duüxügü nüxü daugügu, rü napëxegu nacaxãpüxügü rü tagaãcü ñanagürügü: —Cuma nixí ya Tupana Nane quiixü —ñanagürügü.

¹² Natürü nüma ga Ngechuchu rü poraãcü nayaxucuxëgü na tama duüxügümaã nüxü yaxugüexücèx ga nachiga.

*Ngechuchu nanade ga 12 ga norü ngúexüğü na toxnamana namugüãxüçèx
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)*

¹³ Rû yemawena ga Ngechuchu rû wüxi ga mèxpúnewa ínaxüãchi. Rû yéma naxcèx naca ga yema ngúexüğü ga nüma nanaxwèxexü. Rû naxütagu naxütaquëxegü.

¹⁴ Rû yematanüwa nayadexechi ga 12 ga norü ngúexüğü na namücügüxüchi yüxüçèx, rû na yamugüãxüçèx ga norü orearü unagüwa. Rû yemagü rû Imugüxügu nanaxüéga.

¹⁵ Rû pora nüxna naxã na Tupanaãrû poramaã ínawoxüãxüçèx ga ngoxogü.

¹⁶ Rû ñaãgü nixi ga naega ga yema 12 ga norü ngúexüğü ga nadexü. Rû wüxi nixi ga Chimáü ga Pedrugu naxüégaxü.

¹⁷ Rû togü nixi ga Chaütiágu rû naëneë ga Cuáü. Rû nümagü rû Zebedéu nanegü nixi. Rû Ngechuchu rû Boanéregu nanaxüéga. Rû ngéma nixi i Duruanexü Nanegü –ñaxüchiga.

¹⁸ Rû togü nixi ga Aüdré, rû Piripi, rû Baturumé, rû Mateu, rû Tumachi, rû Chaütiágu ga Arupéu nane, rû Tadéu, rû Chimáü ga iporaãécüücü.

¹⁹ Rû to nixi ga Yuda ga Icariüte ga yixcama bexma Ngechuchuxü íxuaxüxü.

*Ngechuchuxü nixugüe na ngoxoarü poramaã napuracüxü
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23, 12.10)*

²⁰ Rû yemawena rû wüxi ga İpatagu naxücu ga Ngechuchu. Rû wenaxãrû naxcèx nangutaquëxegü ga muxüma ga duüxüğü. Rû yemacèx woo na nachibüexüçèx rû nangechicagü ga nüma rû norü ngúexüğü.

²¹ Rû yexguma yemaxü taxüñüëgu ga guxema natanüxüğü ga Ngechuchu, rû İtayadaugü na tayagagüxüçèx, yerü nüxü tixugüğü rû: –Naxãüãëmære –ñatagürüğü.

²² Rû yexgumarüü ta ga yema ngúexëëruüğü ga Moïchéarü mugüwa ngüxëëtaegüxü ga Yerucharéüwa ne İxü, rû ñanagürüğü: –Ñãã yatü i Ngechuchu, rû ngoxogünatü i Bechebúarü poramaã nixi i ínawoxüãxü i ngoxogü –ñanagürüğü.

²³ Natürü ga Ngechuchu rû naxcèx naca ga yema ngúexëëruüğü. Rû wüxi ga ore ga cuèxruüxü namaã nixu, rû ñanagürü: –¿Rü ñuxãcü i Chataná i nügütama İnatèxüchixü?

²⁴ –Rü ngëxguma chi wüxi i nachüãnecüãx i duüxüğü rû nügütanüxüwatama nügü nadaixgu, rû taxuacüma natai i ngéma nachüãne.

²⁵ –Rü ngëxguma chi wüxi ya İpatacüãx nügü itoyegu, rû taxuacüma natai ya yima İpata.

²⁶ –Rü ngëxgumarüü chi ta nixi i Chataná ega nügümaã nanuxgu rû nügü yamèxgu, rû taxuacü chima natai i ngëxguma. Rû chi ngëxma nagux.

²⁷ –Rü taxuacüma texé wüxi ya yatü ya poracüpatagu taxücu na nüxna tanapuxüçèx i norü ngëmaxüğü, ega tama tayanèixiragu. Erü ngëmaãcüxica tá nixi i tüxü nanguxüxü na tanapuxüxü i norü ngëmaxüğü.

²⁸ –Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rû Tupana tá nüxü nüxü nangechaü i duüxüğü i guxüma i norü pecadugü rû guxüma i tacü i chixexü i namaã yadexagüxü.

²⁹ –Natürü texé ya chixexü namaã ixugüxe i Tupanaãë i Üünexü, rû tagutáma tüxü nüxü nangechaü ya Tupana. Rû guxügutáma chixexüwa tüxü natèx –ñanagürü.

³⁰ Rû yema ñanagürü ga Ngechuchu, yerü yema ngúexëëruüğü ga Moïchéarü mugüwa ngüxëëtaegüxü rû: “Nangoxoãx” ñanagürüğü nüxü.

Ngechuchuarü mamá rü naëneëgüchiga
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Rü yexgumayane rü ítangugü ga Ngechuchuarü mamá rü naëneëgü. Natürü ípataarü düxétügu tarücho, rü naxcèx yéma tangemagü.

³² Rü yema duüxügü ga Ngechuchuxü íchomaëguächixü, rü ñanagürügü nüxü: –Curü mamá rü cueneëgü rü cueyèxgü, rü yéa düxétüwa tangèxmagü, rü cuxcèx tadaugü –ñanagürügü.

³³ Rü nüma nanangãxü, rü ñanagürü: –¿Texé tixí ya chaue rü chaueneëgü? –ñanagürü.

³⁴ Rü yema nüxü íchomaëguächixüxü nidaugüächi, rü ñanagürü: –Rü daxegü tixí ya chaue rü chaueneëgü.

³⁵ –Erü guxãma ya texé ya naxúxe i Tupanaärü ngúchaü, rü yíxema tixí ya chaueneë rü chaueyèx rü chaue –ñanagürü.

4

Ore ga toecügu ixuxü
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Rü wenaxärü inanaxügü ga Ngechuchu ga na nangúexëãxü ga duüxügü ga guma naxtaxaãnacüwa. Rü muxüma ga duüxügü yexma naxcèx nangutaquëxegü. Rü yemacèx düxwa wüxi ga ngue ga yéma naxtaawa yexmanegu nixüe ga Ngechuchu, rü gumawa narüto. Rü yema duüxügü rü naxtaxaãnacügu narücho.

²⁻³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü inanaxügü ga muxüma ga ore ga cuèxruüwa na nangúexëãxü ga duüxügü. Rü norü nguxëëtaewa rü ñanagürü: –¿Dücèx, iperüxĩnüe i ñaã ore! Wüxi ga yatü ga toecü rü triguarü towa naxü.

⁴ –Rü yexguma triguchiremaã nagüaneãgu, rü ñuxre ga triguchire rü namagu nayi. Rü ínangugü ga werigü, rü nanawecu.

⁵ –Rü náigü ga triguchire rü nutatanügu nayi ga ngextá ínachicaxüwa ga waixüümü. Rü paxa narüxügü ga guma triguchire, yerü ga waixüümü rü tama nayaxcü.

⁶ –Natürü yexguma nangunagügu ga üèxcü, rü ínanagu ga guma trigu rü narüñexgü. Rü nayue, yerü tama poraãcü nixãmaxã.

⁷ –Rü náigü ga triguchire rü toranecügu nayi. Rü yexguma nayaegu ga tora, rü guma triguxü inawocu, rü yemacèx tama nixo.

⁸ –Natürü náigü ga triguchire rü mexü ga waixüümügu nayi. Rü meãma nayae, rü muxüma ga trigu nawa ínanguxuchi. Rü nümaxüneyèxawa rü 30 püxü ínanguxuchi ga norü o, rü náigüwa rü 60, rü náigüwa rü 100 ínanguxuchi –ñanagürü.

⁹ Rü ñuxüchi ñanagürü ta: –Rü yíxema áchixëgüxe, ¡rü nüxü taxĩnüe i ñaã ore! –ñanagürü.

Tacüchiga nixí ga yema ore ga cuèxruügu ixuxü
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰ Rü yemawena ga yexguma nanüxícèxgu ga Ngechuchu, rü yema naxütagugüxü wüxigu namaã ga yema 12 ga norü ngúexügü, rü nüxna nacagüe ga na tacüchiga yíxü ga yema ore ga cuèxruügu ixuxü.

¹¹⁻¹² Rü nüma nanangãxü rü ñanagürü nüxü: –Tupana rü pexü nüxü nacuèxëe i ngëma èxüguxü i taxuüma i togü nüxü cuáxü na ñuxãcü áëxgacü na yíxü i nümax. Natürü ngëma togü i tama tatanüxü ixíxücèx rü cuèxruügu chayaxuãcüma namaã nüxü chixu i ore na woo nüxü nadaunügu rü ñoma tama nüxü nadaugüxürüü na yíxücèx, rü woo nüxü naxĩnüegu rü tama nüxü na nacuèxgüxücèx. Rü ngëmaãcü namaã nüxü chixu na tama nüxü

naxoexúcèx i nacüma i chixexü rü tama Tupana nüxü nüxü ngechaüxúcèx i norü pecadugü –ñanagürü.

Ngechuchu rü meã nanangoxêẽ ga yema ore ga cuèxruü ga toecüchigagu ixuxü

(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ Rü Ngechuchu ñanagürü nüxü: –¿Pema rü ta éxna tama nüxü pecuèxgü na tacüchiga yïxü i ngêma ore i cuèxruü i nüxü chixuxü? ¿Rü ñuxücürüwa tá nüxü nacuèxgü i ngêma togü?

¹⁴ –Rü yíxema toexe, rü yíxema tixí ya ore i mexü unagüxe.

¹⁵ –Rü nangëxma i duüxügü i guma triguchire ga namagu yixünerüü ixügüxü. Rü nümagü rü nüxü naxïnüë i ore i mexü, natürü yixcama marü nüxü naxïnüëguwena, ngema nangu i Chataná rü nüxna nanapu i ngêma ore i mexü ga noxri yaxögüxü.

¹⁶ –Rü togü rü ngêma triguchire ga nutatanügu yixünerüü nixügü. Rü ngëmagü nixí i nüxü ñnüëxü i ore i mexü, rü taãëcüma nayauxgüxü.

¹⁷ –Natürü ngêma na tama aixcüma nagu naxïnüëxü i ngêma ore, rü paxaãchitama nayaxögü. Rü ngëmacèx i yixcama ngëxguma ngêma oregagu guxchaxügü nüxü üpetügu rü éxna duüxügü naxchi aiegu, rü nüxü narüxoe i ngêma ore ga noxri yaxögüxü.

¹⁸⁻¹⁹ –Rü togü rü guma triguchire ga toranecügu yixünerüü nixügü. Nümagü rü nüxü naxïnüë i ngêma ore i mexü, natürü ñoma i naãneärü ngëmaxügücèx naxoegaãëgü rü norü dïeruguama narüxïnüë, rü nanaxwèxegü i nüxü na nangëxmaxü i muxüma i to i norü ngëmaxügü. Rü guxüma i ngêma rü nüxü nüxü inayarüngümaëxêë i ngêma ore i mexü rü nüxü nüxü narüxoexêë na tama naxügüãxúcèx i ngêma mexü i Tupana nüxü naxwèxexü.

²⁰ –Rü togü rü guma triguchire ga mexü ga waixümügu yixünerüü nixügü. Ngëmagü nixí i nüxü ñnüëxü i ore i mexü rü nayauxgüxü rü meã Tupana naxwèxexüãcüma maxëxü. Rü nümaxü rü guma trigu ga 30 püxü nawa ínguxuchinerüü nixügü. Rü nümaxü rü guma 60 püxü nawa ínguxuchinerüü nixügü. Rü nümaxü rü guma 100 püxü nawa ínguxuchinerüü nixügü –ñanagürü.

Ore ga omügu ixuxü
(Lc 8.16-18)

²¹ Rü yexgumarüü ta ñanagürü nüxü: –¿Éxna nuã tanange i wüxi i omü na wüxi i caichãütüügu rü éxna wüxi i pechicatüügu na yaxücuchixúcèx? Tama ngëmaãcü nixí, erü wüxi i omü rü dauxnagu tanaxünagü na ngema inabaxixúcèx.

²² –Rü ngëxgumarüü ta i guxüma i tacü iicúxü, rü yixcüra rü duüxügü rü tá nüxü nacuèxgüama. Rü guxüma i ngêma ñuxma duüxügücèx ëxügüxü rü tá nangoxoma i yixcüra.

²³ –Rü yíxema açhixëgüxe, ¡rü nüxü taxïnüë i ngêma ore! –ñanagürü.

²⁴ Rü yexgumarüü ta ñanagürü nüxü: –¡Meã naga pexïnüë i ngêma nüxü pexïnüëxü! Rü ngêma pema naga na pexïnüëxürüü tá nixí i Tupana i pexna naxãxü i cuèx. Rü naetü tá poraãcü pexü narüngüxêë.

²⁵ –Rü pemaã nüxü chixu, rü texé ya aixcüma naga ñnüëxü i ñaã ore i mexü rü Tupana rü yexeraãcü tá tüxü nüxü nacuèxêë. Natürü yíxema tama naga ñnüëxü i ñaã ore rü Tupana tá tüxna nanayaxu i ngêma íraxü i cuèx i tüxü ngëxmachirëxü –ñanagürü.

Ore ga triguchire ga rüxüxügu ixuxü

²⁶ Rū Ngechuchu rü ñanagürü ta: —Pemaã tá nüxũ chixu i wüxi i ore i cuèxruũ na nüxũ pecuáxũcèx na ñuxãcü ãëxgacü na yĩxũ ya Tupana. Rū wüxi ya yatü rü waixũmügu nanato ya triguchire.

²⁷ —Rū nūma ya yatü rü chütacü nape rü moxũãcü ínarüda, rü yoxni ya yima triguchire rü narüxü rü niyachigü. Natürü nūma ya yatü rü tama nüxũ nacuèx na ñuxãcü na naxüxü rü na nayaxũ.

²⁸ —Rū ngẽmaãcü i ngẽma waixũmü rü nüëchamatama nanaxüxëë ya yima triguchire. Rū naãtügüxira narüxü rü yixcama i nachacu rü ngẽmawena nachacuwa nanguxũ i norü o.

²⁹ —Rū ngẽxguma marü yadauxgu i ngẽma norü o, rü nanabuxu erü marü nawa nangu i norü buxgü —ñanagürü.

Ore ga motachachiregu ixuxũ
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ Rū ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rū Tupanaarü ore rü yexera nixũchigü ¿Rü nanatacüraxũ rü tacügu tanangu?

³¹⁻³² —Rū ñoma wüxi ya motachachire ya waixũmügu itoxũnerüũ nixĩ. Rū woo guxũnema ya nanetüchirexũ narüxíramaë, natürü ngẽxguma inatoxgu, rü narüxü rü naya ñuxmata guxũma i togü i nanetüxũ nayexera. Rū nachacüü rü nita, rü woo werigü rü natanügu nixüachiãũ —ñanagürü.

Cuèxruũgu ixuxũ ga oremaã nidexa ga Ngechuchu
(Mt 13.34-35)

³³ Rū yemaãcü ga Ngechuchu rü muxũma ga nayexgumaãchiraũxũ ga ore ga cuèxruũgümaã nanangüexëë ga duũxügü. Natürü yema cuèxruũgü rü tama yema duũxügüarü cuèxũ nangupetü.

³⁴ Rū ore ga cuèxruũgu ixuxũxĩcatama nixĩ ga norü nguxëëtae. Rū yixcama ga yexguma nanüxĩcèxgügu, rü norü ngüexügücèx meãma nanangoxëë ga guxũma.

Ngechuchu rü buanecüxũ rü yuapexũ ínayachaxãchixëë
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Rū yematama ngunexügu ga marü nachütachaũgu, rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ ga norü ngüexügü: —¡Ngĩxã rü naxtaxaarü tocutüwa taxĩ! —ñanagürü.

³⁶ Rū yexguma duũxügüna yéma inaxĩãchi. Rū norü ngüexügü rü Ngechuchuxũ nigagü nagu ga guma ngue ga marü nawa nayexmane. Rū yexgumarü ta ga togü ga duũxügü rü náigü ga nguegügu ínayaxümcügü.

³⁷ Rū yexguma yaxãũyane rü inaxü ga wüxi ga buanecü ga taxüchicü. Rū yema na nataxüchixũ ga buanecü, rü guma nguegu niyauxcuchichigü ga yuape, rü yexma nabaxügüchaũ.

³⁸ Natürü ga Ngechuchu rü guma nguechinüwa wüxi ga cüxeruũgu naca, rü yéma nape. Rū ínanaɓaixgügü, rü ñanagürügü nüxũ: —Pa Ngüexëëruũx, ¿éxna curü me nixĩ na nuxma íbaxügüxũ? —ñanagürügü.

³⁹ Rū yexguma ínarüda ga Ngechuchu. Rū buanecüna nachogü rü ñanagürü nüxũ ga guma naxtaxa: —¡Iyarüchiane rü íyachaxãchi! —ñanagürü. Rū ínayachaxãchi ga buanecü rü guxũwama ínachaxanemare.

⁴⁰ Rū yemawena ga Ngechuchu rü norü ngüexügüxũ ñanagürü: —¿Tüxcüũ ngẽmaãcü poraãcü pemuũë? ¿Ñuxma rü ta éxna tama aixcüma peyaxõgü? —ñanagürü.

⁴¹ Natürü nūmagü ga norü ngüexügü rü poraãcü namuũë. Rū nügüna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Texe éxna nixĩ ya daa rü èixrücü ya buanecü rü yuape rü naga naxĩnüëxũ? —ñanagürügü.

5

Yatü ga Gadáracũãx ga ngoxogü nawa yexmagüxũ
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Rü naxtaxaarü tocutüwa nangugü ga Gadáaraanewa.

²⁻³ Rü yexguma marü nguewa ínaxüegu ga Ngechuchu, rü yéma naxcèx nixü ga wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxü. Rü yema yatü rü duũxëgüchíquëxewa ne naxü, yerü yexma nixĩ ga yanaxauchigünexüxü. Rü taxúexüma nanguxü na tayanáixü, woo cadenamaã.

⁴ Rü woo muëxpüxcüna cadenamaã nayanèixparagü rü nayanèixchacüügü, natürü nüma rü guxüguma íraxügu inanacauũgüama, rü yemaãcü taxúexüma nanguxü.

⁵ Rü ngunecü rü chütacü rü yuetachiquëxetanügu rü naxpüxgügu nanaxauchigüane. Rü yexma nanacaeane, rü nutamaã nügügu napogü.

⁶ Natürü yexguma yaxügutama Ngechuchuxü nadèuxgu, rü naxcèx inañaãchi, rü napëxegu nayacaxãpüxü.

⁷ Rü aita naxüãcüma ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüũ nuã choxü cuyachixewe, Pa Ngechuchux, Pa Tupanaxüchi Nanex? Rü Tupanaegagu cuxü chacèexü na tama ngúxü choxü quingexëexü —ñanagürü.

⁸ Rü yemaãcü nidexa ga yema ngoxo yerü Ngechuchu rü marü ñanagürü nüxü: —Pa ngoxox, ¡ínaxüxü nawa ya yima yatü! —ñanagürü.

⁹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Tacü nixĩ i cuéga? —ñanagürü. Rü nüma ga ngoxo nanangãxü, rü ñanagürü: —Muxüchixü nixĩ i chauéga, erü tamu i tomax —ñanagürü.

¹⁰ Rü poraãcü Ngechuchuxü nacèexüügü na tama ínawoxüãxücèx ga yema naãnewa.

¹¹ Rü yema nachicaarü ngaicamana ga naxpüxpechinüwa rü nayexmagü ga muxüma ga cuchigü ga yéma chibüexü.

¹² Rü yemacèx ga yema ngoxogü rü Ngechuchuxü nacèexüügü, rü ñanagürügü: —¡Ngeama cuchitanüwa toxü namugü na nagu tachocuxücèx! —ñanagürügü.

¹³ Rü Ngechuchu rü: —Ngü —ñanagürü. Rü yexguma ga yema ngoxogü rü guma yatüwa ínachoxü, rü yema cuchigügu nayachocu. Rü yema cuchigü ga wixgu 2000 ixĩgüxü rü inaxüãchi, rü naxtaacutüarü mëxpüxüwa nayarüyuxgü. Rü yexma nayi.

¹⁴ Rü yema cuchigüarü dauruügü rü ñãnewa nabuxmü. Rü ñãnewa rü yema ñãneãrü ngaicamana ipeagüxü ga duũxügütanüwa nüxü nayarüxugügü ga yema üpetüxü. Rü ga duũxügü rü ínayadaugü.

¹⁵ Rü yexguma Ngechuchu íyexmaxüwa nangugügu, rü yéma nüxü nadaugü ga guma yatü ga ngoxoãxchirécü. Rü yéma narüto, rü naxãxchiru, rü meãma naãexü nacuèx. Rü poraãcü nabaixãchiãëgü ga duũxügü.

¹⁶ Rü yema cuchigüarü dauruügü ga nüxü daugüxü ga tacü na nüxü ngupetüxü ga guma yatü ga ngoxoãxchirécü rü tacü nüxü na ngupetüxü ga yema cuchigü, rü yema nixĩ ga togü ga duũxügümaã nüxü ixügüexü ga guxüma ga yema ngupetüxü.

¹⁷ Rü yexguma yemaxü naxĩnüëgu ga duũxügü, rü inanaxügüe ga Ngechuchuxü na nacèexügüxü ga na ínaxüxüxücèx ga yema naãnewa.

¹⁸ Rü yexguma wenaxãrü nguëgu yaxüëgu ga Ngechuchu, rü guma yatü ga ngoxoãxchirécü, rü nüxü nacèexü na Ngechuchuwe naxüxücèx.

¹⁹ Natürü ga Ngechuchu rü tama nanaxwèxe, rü ñanagürü nüxü: — ¡Cuchiüwa naxü rü cutanüxümaã nüxü yarüxu i guxüma i ngëma cuxcèx

naxüxü ya Cori ya Tupana, rü ñuxäcü nüxü na cungechaütümüxü! — ñanagürü.

²⁰ Rü nüma ga guma yatü rü ínixü. Rü inanaxügü ga guxüma ga Decaporíchiuanewa yexmagüne ga ñānegüwa nüxü na yaxuxü ga yema Ngechuchu naxcèx üxü. Rü guxüma ga duüxügü rü nabaixāchiāegü.

Yáiruxacüchiga rü yema nge ga Ngechuchuchirugu ingōgücüchiga (Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

²¹ Rü yexguma nguegu naxtaxaarü tocutüwa nataegugu ga Ngechuchu, rü muxüma ga duüxügü rü naxcèx yéma nangutaquëxegü. Rü nüma rü naxtaapechinüwa nayexma.

²² Rü yexguma yéma nayexmayane, rü yéma naxütawa nangu ga ngutaquëxepatañärü āëxgacü ga Yáirugu āegacü. Rü yexguma Ngechuchuxü nadèuxgu, rü napëxegu nanangücuchi.

²³ Rü poraäcü nüxü nacèèxü, rü ñanagürü nüxü: —Chauxacü rü ituraxüchi. Rü chanaxwèxe i ngema cuxü na ngixü cuyarüngögüxcèx na ngixcèx yataanexücèx rü namaxüxcèx —ñanagürü.

²⁴ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nawe narüxü. Rü muxüma ga duüxügü ínayaxümücügü. Rü yéma nayaxüxtügü.

²⁵ Rü yema muxü ga duüxügütanüwa iyexma ga wüxi ga nge ga 12 ga taunecü idaawecü namaã ga na naxāgüechaxü.

²⁶ Rü muxüma ga duturugü ngixü naxüxügü rü poraäcü ngüxü ngixü ningexëegü. Rü yemaäcü natücèxma ngixü iguxëë ga guxcü ga ngirü díeru. Natürü tama ngixcèx nitaaneega, rü niyexeraguchigüama ga ngirü daawe.

²⁷ Rü üpaacü togüexwa Ngechuchuchigaxü ixñü. Rü yemacèx yéma ixü. Rü natanüwa ga yema muxüma ga duüxügü rü Ngechuchuweama ne ixü rü naxchirugu iyangögü.

²⁸ Yerü ñaxügu irüxñü: —Ngëxguma chi naxchiruxümare chingögügu, rü chi chauxcèx nitaane —ñaxügu iruxñü.

²⁹ Rü yexgumatama ínayachaxāchi ga ngigü, rü nüxü iyacuèxāchi ga ngixñewa ga na ngixcèx yataanexü.

³⁰ Natürü ga Ngechuchu rü nüxü nicuèxāchi ga na nawa ínaxüxüxü ga pora. Rü naxcèx nadauegu ga yema muxüma ga duüxügü, rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Texé tixí ya chauxchirugu ingögüxe? —ñanagürü.

³¹ Rü norü ngüexügü nanangāxügü, rü ñanagürügü: —Cuma nüxü cudau i ñuxre i duüxügü ngema cuxü na yaxütügüxü rü ngëxguma rü ta:

“¿Texé ya choxü ingögüxe?” ñacuxü —ñanagürügü.

³² Natürü ga Ngechuchu rü nüxü nidaugüāchiama na tüxü nadauxücèx ga na texé na tiixü ga guxema nüxü ingögüxe.

³³ Rü yexguma ga yema nge rü ngirü muümaã yaduruxäcüma naxütawa ingu, yerü nüxü icuèx ga tacü na ngixü ngupetüxü. Rü napëxegu iyacaxápüxü, rü aixcümāxüchi namaã nüxü iyaxu ga guxüma.

³⁴ Rü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngixü: —Pa Chauxacüx, curüme erü cuyaxō. ¿Rü taāëäcüma íxü, erü marü naxüxü i curü daawe! —ñanagürü.

³⁵ Rü yexguma íyadexayane, yéma nangugü ga ñuxre ga natanüxügü ga guma ngutaquëxepatañärü āëxgacü rü ñanagürügü nüxü: —Cuxacü rü marü iyu. ¿Tüxcüü nüxü cuchixeweecha ya Ngüexëëruü? —ñanagürügü.

³⁶ Natürü ga Ngechuchu rü tama nüxü nacuáxchaü ga yema duüxügüarü dexa. Rü yemacèx guma ngutaquëxepatañärü āëxgacüxü ñanagürü: —¿Tāxü i cumüxü, rü yaxōmare! —ñanagürü.

³⁷ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ínayagü ga Pedru rü Chaütiágu rü Cuáü ga Chaütiágueneë. Natürü tama nanaxwèxe na texé ga togue nawe rüxixü.

³⁸ Rū yexguma guma ngutaquēxepataũrū ãēxgacūpatawa nangugūgu, rū Ngechuchu nūxũ nadau ga na íyacuxcuxũ rū poraãcū aita naxüēãcūma naxauxexũ ga duũxũgü.

³⁹ Rū guma ĩpatagu naxücu ga Ngechuchu, rū ñanagürü: —¿Tũxcüũ ípicuxcu rū ngēmaãcū pexauxe? Ngēma bucü rū tama iyu. Rū ipemare —ñanagürü.

⁴⁰ Rū nūxũ nacugüecüraxũãma ga duũxũgü. Natürü nūma ga Ngechuchu rū ĩãxtüwa nanamugü ga guxũma. Rū yema bucünatücèx naca rū ngĩē, rū yema namücügü, rū namaã nixücu ga ínayexmaxũwa ga yema bucü.

⁴¹ Rū ngĩxmēxgu nayayauxãchi, rū ñanagürü ngĩxũ: —Tarita cumi —ñanagürü. Rū ngēma ore rū ñaxũchiga nixĩ:

“¡Inachi, Pa Bucü, ñacharügü cuxũ!” ñaxũchiga nixĩ.

⁴² Rū yexgumatama ga yema bucü ga 12 ga taunecü ngĩxũ yexmèxcü, rū írũda rū iyaxũ. Rū poraãcū nabaixãchiãēgü ga duũxũgü.

⁴³ Natürü ga Ngechuchu rū poraãcū nūxna nanachuxu na taxúemaãma nūxũ yaxugüexücèx ga yema ngupetũxũ. Rū ñuxũchi nanamu na ngĩxũ naxüwemügüxücèx ga yema bucü.

6

Nacharétuwa nayexma ga Ngechuchu (Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Rū yéma inaxũãchi ga Ngechuchu, rū guma ĩãne ga Nacharétu ga nawa nayaxũnewatama naxü. Rū norü ngüexũgü rū nawe narüxĩ.

² Rū yexguma ngüxchigaarü ngunexũwa nanguxgu rū inanaxügü ga na nangüexēētaexũ ga ngutaquēxepataũwa. Rū yema muxũma ga duũxũgü ga yéma irüxĩnũēxũ, rū nabaixãchiãēgü. Rū nügüna nacagüe rū ñanagürügü: —¿Ngextá naxcèx nangux i guxũma i ngēma ngüxēētae? ¿Rü ngextá nanayaxu i ngēma cuèx? ¿Rü ñuxãcü nanaxü i ngēma mexügü i taxügü i naxüxũ?

³ —¿Taux ēxna ñaã yĩxũ i carpinteru i Ngechuchu, i Maríane, ya Chaũtiágu rū Yúche rü Chimáũ rü Yudaēneē ixĩcü? ¿Rü taux ēxna i naēyèxgü rü nuxma tatanügu naxãchiũgüxũ? —ñanagürügü. Rū yemacèx ga yema duũxũgü rü tama naga naxĩnũēchaũ.

⁴ Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nūxũ: —Wüxi i Tupanaärü ore-arü uruũ rü guxũwama i duũxũgü rü nūxũ nangechaũgü. Natürü norü ĩãnewatama rü natanüxũgütanüwatama rü napatawatama rü tama aixcūma nūxũ nangechaũgü —ñanagürü.

⁵ Rū yemacèx taxuacūma yéma nanaxü ga muxũma ga mexügü ga Tupanaärü poramaã naxüxũ. Rū noxretama ga duũxũgü ga ĩdaaweexũxũĩcatama ningõgü rü naxcèx nayataanexēēgü.

⁶ Rū nabaixãchiãē ga Ngechuchu, yerü yema duũxũgü rü tama nūxũ nayaxõgü.

Ngechuchu rü norü ngüexũgüxũ nimugü na nūxũ yanaxugüexücèx ga Tupanachiga (Mt 10.5-15)

Rü Ngechuchu rü guma ngaicamagüne ga ĩãnexãcügügu nixũgüchigü, rü nayangüexēētanü ga duũxũgü.

⁷ Rū naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngüexũgü, rü inanaxügü ga na namuãxũ ga taxrechigü. Rü nūxna nanaxã ga pora na ínawoxũãxücèx ga ngoxogü.

⁸ Rü nūxna naxãga ga na taxuxũma íyangegüxücèx ga norü namawaxũ, rü bai ga choca rü bai ga pãũ rü bai ga norü dĩēru. Rü nanaxwèxe ga naxnetüxũĩcatama na íyangegüxũ.

⁹ Rū namaã nüxũ nixu na nacuaixcuxũ ga norü chapatu. Natürü tama nanaxwèxe ga taxre ga naxchiru na íyangegũxũ.

¹⁰ Rū ñanagürü nüxũ: —Rü ngëxguma wüxi ya ñãnewa wüxi ya ñgu pechocuxgu, jrü ngëxma pepegü ñuxmata pema ñuxgu ngema ipexĩächix nawa ya yima ñãne!

¹¹ —Rü ngëxguma ngexnerüüne ya ñãnewa tama meã pexũ nayauxgüchaũgu rü tama pexũ inaxĩnüëchaũgu, jrü ípechoxũ i ngema! Rū ngëxguma ipexĩächigu, jrü ipenapagü i perü üxaxücutü na ngëmawa nüxũ nacuèxgüxüçèx na nataxüchixũ tá i norü poxcu i ngëxguma naguxgu i naãne! —ñanagürü.

¹² Rū yexguma inaxĩächi ga norü ngüexügü. Rū duüxügümaã nüxũ nixugüe ga na nüxũ naxoexüçèx ga nacüma ga chixexũ rü Tupanacèx na nadaugüxüçèx.

¹³ Rū ínanawoxũ ta ga muxüma ga ngoxogü. Rū chixümaã yachagüäcüma nanameëxëë ga muxüma ga idaaweexũ.

*Nayu ga Cuáũ ga baiüxëëruũ
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)*

¹⁴ Rū Ngechuchigaxũ naxĩnü ga äëxgacü ga Erode, yerü guxüwama duüxügü poraäcü nachiga nidexagü. Rū yexguma ga Erode rü ñanagürü: —Rü ngëma Ngechuchu nixĩ i Cuáũ i baiüxëëruũ ixixũ rü wena namaxũ, rü ngëmacèx nixĩ i nüxũ nangëxmaxũ i pora na naxüäxüçèx i ngëma taxũ i mexũ i Tupanaärü poramaã naxüxũ.

¹⁵ Natürü ga togü rü ñanagürügü: —Nuxcümaüçü ga orearü uruũ ga Ería nixĩ —ñanagürügü. Rū togü rü ñanagürügü: —Wüxi i Tupanaärü orearü uruũ i nuxcümaügüxürüü nixĩ —ñanagürügü.

¹⁶ Natürü yexguma yemaxũ naxĩnügu ga Erode, rü ñanagürü: —Rü ngëma Ngechuchu nixĩ i Cuáũ ga chorü churaragüxũ chidayenaxãxëëchiréxũ, rü ñuxma rü wenaxärü namaxũ —ñanagürü.

¹⁷ Rū yema ñanagürü ga Erode yerü marüchirëx Cuáũxũ niyaxu rü poxcu-pataũgu cadenamaã nayachota. Rū yemaäcü nanaxü ngígagu ga naxmèx ga Erodía ga naëneë ga Piripimëxchirëx ixicü ga ngixũ napucü ga Erode.

¹⁸ Yerü üpaacü ga Cuáũ rü Erodemaã ñanagürü: —Tama name i cuxmèxü cuyaxixëë i cueneëmèx —ñanagürü.

¹⁹ Rū yemacèx ga Erodía rü poraäcü Cuáũchi ixai rü inaxwèxe ga na yamáãxũ, natürü poraäcü ngixũ naguxcha.

²⁰ Yerü ngíte ga Erode rü Cuáũxũ namuũ, yerü nüxũ nacuèxchirëx na wüxi ga yatü ga mecü rü üünecü na yixũ, rü yemacèx nixĩ ga naetüwa nachogüxũ. Rū yexguma Cuáũärü orexũ naxĩnügu ga Erode, rü naxoegaãë, natürü meã nüxũ inarüxĩnü.

²¹ Natürü wüxi ga ngunexũ nawa nangu na ngixũ natauxchaxũ na yamáãxüçèx ga Cuáũ, ga yexguma Erodëarü taunecüarü ngunexüwa nanguxgu rü wüxi ga peta ga taxũ naxüxgu naxcèx ga norü ñatügumaëgüxũ ga äëxgacügü, rü norü churaragüarü äëxgacügü rü yema Gariréaanecüäx ga corigü ga taxügü.

²² Rū yema petawa iyaxücu ga Erodíaxacü, rü yema petatanüxüpëxewa íyañaächixüchigüxũ. Rū poraäcü norü me iyixĩ ga Erode rü norü petatanüxügü. Rū yemacèx ga nüma ga äëxgacü ga Erode rü ñanagürü ngixũ ga yema pacü: —jChoxna naxcèx naca i tacü i cunaxwèxexũ, rü tá cuxna chanaxã! —ñanagürü.

²³ Rū aixcümaxüchi ngĩmaã inaxuneta, rü ñanagürü: —Ngëxürüüxũ i tacü i choxna naxcèx cuçaxũ rü tá cuxna chanaxã, woo ngãxügu i chorü naãne yixĩgu —ñanagürü.

24 Rū nūxna iyaxūgachi, rū ngĩēna iyaca, rū ngĩgūrūgū: —¿Tacū i cunaxwèxexū na naxcèx íchaçaxū? —Ngĩgūrūgū. Rū ngĩē ngĩxū ingāxū, rū ngĩgūrūgū: —¡Naxcèx ínaca i Cuáũ ya baiũxēēruũēru! —ngĩgūrūgū.

25 Rū yexgumatama ga yema pacū rū paxa iyaxūcu ga āēxgacūxūtawa rū ngĩgūrūgū: —Chanaxwèxe i ñuxmatama paxa wūxi ya poratugu choxna cunaxā i Cuáũ ya baiũxēēruũēru —ngĩgūrūgū.

26 Rū nūma ga āēxgacū rū poraācū inayarūmaāchi, natürü yema norü petatanūxpēxewa marü ngĩmaā na inaxunetaxūcèx, rū tama ngĩxū nawomūxēēchaũ.

27 Rū yemacèx ga Erode rū yexgumatama yéma ínapoxcuxūwa nanamu ga wūxi ga churara na naxūtawa nangeaxūcèx ga Cuáũēru.

28 Rū poxcupataūwa naxū ga yema churara, rū Cuáũxū nidaeru. Rū wūxi ga poratugu āēxgacūxūtawa nanange ga yema naēru. Rū yema pacūna nanaxā. Rū ngĩma rū ngĩēna iyaxā.

29 Rū yexguma yemaxū nacuáchigagūgu ga norü ngúexūgū ga Cuáũ, rū yéma poxcupataūwa nayayauxgū ga naxūne, rū inayatèxgū.

Ngechuchu rū nanachibüexēē ga 5000 ga yatūgū

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Cu 6.1-14)

30 Rū yemawena rū yema norü ngúexūgū ga yamugūxū rū Ngechuchumaā nangutaquēxegū. Rū namaā nūxū nixugūe ga guxūma ga yema naxūgūxū rū yema nanguxēētaegūxū.

31 Rū Ngechuchu rū ñanagürü nūxū: —¡Nuā pexī, rū ngĩxā, wūxi i nachica i ngextá taxúema íxāpataxūwa taxī, na paxaāchi ngēxma yarüngūgūxūcèx! —ñanagürü. Rū yema ñanagürü yerü namu ga duũxūgū ga yéma ingugütanücüüxū rū woeguxū ga togū. Rū yemacèx ga Ngechuchu rū norü ngúexūgū rū woo na nachibüexūcèx rū nangechicagū.

32 Rū yemacèx wūxi ga nguegu nichoũ, rū noxrūwama wūxi ga nachica ga taxúema íxāpataxūwa naxī.

33 Natürü muxūma ga duũxūgū nūxū nadaugū ga yexguma inaxīāchigu, rū nūxū nacuèxgū ga texégū na yīxū. Rū yemacèx guxūne ga guma ñānegüçūāx ga duũxūgū, rū dauxchitagu nibuxmü rū napēxegu nayayi.

34 Rū yexguma nguewa ínaxūegu ga Ngechuchu, rū nūxū nadau ga yema muxūma ga duũxūgū. Rū nūxū nangechaütümüügū yerü ñoma carnerugū ga ngearü dauruūāxgūxūrū nixīgū. Rū inanaxūgū ga na nangúexēēāxū ga muxūma ga norü ore.

35 Rū yexguma marü nayáuanegu, rū norü ngúexūgū rū naxcèx naxī, rū ñanagürügū: —Marü nayáuanexūchi rū ñāā rū wūxi i nachica i taxúema nagu āpataxū nixī.

36 —Rū ngēmacèx name nixī i ícuyamugū i duũxūgū na namapechinüwa ipeagūxū i duũxūgūxūtawa rū ñānexācūgū ya ngaicamagūnewa naxīxūcèx na ngema norü ònacèx yataxegūxūcèx —ñanagürügū.

37 Natürü ga Ngechuchu rū nanangāxū, rū ñanagürü nūxū: —¡Pematama penaxüwemü! —ñanagürü. Rū nūmagū nanangāxūgū rū ñanagürügū: —¿Éxna cunaxwèxe i 200 tachinü i dīēru naguxū i pāūcèx nūxū tayataxexū na ngēmamaā tanachibüexēēxūcèx? —ñanagürügū.

38 Rū yexguma ga Ngechuchu rū ñanagürü nūxū: —¿Ñuxre i pāū pexū nangēxma? ¡Rū ípeyadeux! —ñanagürü. Rū yexguma íyadaugūāgu, rū ñanagürügū nūxū: —Toxū nangēxma i wūximēēxpūx i pāū rū taxre i choxni —ñanagürügū.

39 Rū yexguma ga Ngechuchu rū duũxūgūxū namu na ñuxrechigū nügūxūtawa rütogūxūcèx ga maxētēxewa.

40 Rū ínarütogü ga 100 chigü rü 50 chigü ga duũxügü.

41 Rū yexguma ga Ngechuchu rü nanade ga yema wüximēēxpüx ga pãu rü yema taxre ga choxni. Rū daxügüxü ga naãnegu nadawenüãcüma Tupanana moxē naxã. Rū inanabücü ga yema pãu, rü norü ngúexügüna nanana na yema duũxügüxü yanüãxücèx. Rū yema taxre ga choxni rü ta guxüma ga yema duũxügüxü nüxü nayanuxēē.

42 Rū guxüma nachibüe ñuxmata meãma nüxü yangu.

43 Rū yemawena rü 12 ga pexchigü nanapagüamatama namaã ga yema pãu rü choxni ga íyaxügüxü.

44 Rū yema yéma pãügü ngõxgüxü rü 5000 ga yatügü nixĩ.

Dexáétügu nixü ga Ngechuchu

(Mt 14.22-27; Cu 6.16-21)

45 Rū yemawena ga Ngechuchu rü duũxügüxü íyamugüyane rü wüxi ga nguogu nayachoũxēē ga norü ngúexügü na yoxni naxtaxaarü tocutüwa Bechaídawa naxĩxücèx.

46 Rū yexguma duũxügüxü íyamugüguwena, rü mēxpünewa naxü ga Ngechuchu na yéma yayumüxēxücèx.

47 Rū yexguma marü nachütagu, rü naxtaxaarü ngãxütüwa nayexmagü ga norü ngúexügü. Rū Ngechuchu rü nüxĩcatama dauxchitawa nayaxüãchi.

48 Rū nüxü nadau na guxchaxüãcüma yaxägüxü ga norü ngúexügü, yerü ga buanecü rü nawaama nabuxuchi. Rū yexguma marü yangunechaügu, rü Ngechuchu rü dexáétügu nawe narüxü. Natürü ñoma nüxü naxüpetüchaũxüürüü nügü nixĩxēē.

49-50 Rū yexguma norü ngúexügü nüxü daugügu ga dexáétügu na yaxüxü, rü nagu narüxĩnüē ga wüxi ga naxchiximare na yĩxü. Rū yemacèx aita naxüe, yerü guxüma nüxü nadaugü rü poraãcü nabaixãchiãégü. Natürü yexgumatama ga Ngechuchu rü namaã nidexa rü ñanagürü nüxü: —¡Peporaé! Rū chomachirēxtama chixĩ. ¡Tãxü i pemuũxü! —ñanagürü.

51-52 Rū nguogu nixüe, rü inarüxó ga buanecü. Natürü nümagü ga norü ngúexügü rü nabaixãchiãégümare yerü woo nüxü na nadaugüxü ga yema mexü ga Tupanaãrü poramaã naxüxü ga Ngechuchu ga yexguma yema pãu yamuxēēgu, natürü tama nüxna nacuè x-ãchie na Tupana Nane na yĩxü yerü nüxü naguxcha na yaxögüãxü.

Yenecharétuanewa Ngechuchu nanameēxēē ga idaaweexü

(Mt 14.34-36)

53 Rū yexguma marü yangüügu ga naxtaawa, rü Yenecharétuanewa nangügü. Rū yexma naxãnacügu nanangaxügü ga naweü.

54 Rū yexguma nguowa ínachoügu, rü yexgumatama ga duũxügü rü nüxü nicuèxãchitanü ga Ngechuchu na yĩxü.

55 Rū yema naãnewa rü guxüne ga ígüwa nabuxmü ga yema duũxügü. Rū yexguma nüxü nacuèxgügu ga ngextá na nayexmaxü ga Ngechuchu, rü yéma norü caruügügu naxcèx nanagagü ga idaaweexü.

56 Rū guxüwama ga ngextá íyanguchigüxüwa ga Ngechuchu, ga ñanexãcügüwa rü ñanegü ga itaxünewa, rü ñanepechinüwa, rü yexma ítamüpechinügu naxcèx nayamugü ga idaaweexü. Rū nüxü nacèxügü na tama nüxna nachüxãxücèx na naxchirupechinügumare yangögügüxücèx. Rū guxüma ga yema nüxü ingögüexü, rü naxcèx nitaanegü.

7

Tacü nixĩ i Tupanapëxewa duũxügüxü chixexēēxü

(Mt 15.1-20)

¹ Rū Ngechuchucèx naxĩ ga Parichéugü namaã ga ñuxre ga ngúexëëruüğü ga mugüwa nguxëëtaegüxü ga Yerucharéüwa ne İxü.

² Rū yexguma ñuxre ga Ngechuchuarü ngúexüğüxü nadaugügu ga tama Yudíugücüma na yanguxëëgüxü, rü tama Yudíugü yauxmëxgüxürüü na nayauxmëxgüxü naxüpa na nachibüexü, rü chixri nachiga nidexagü.

³ Yerü nümagü ga Parichéugü rü guxüma ga togü ga Yudíugü rü nagu naxĩ ga norü oxigücüma na nayauxmëxiraxü na yemaãcü Tupanapëxewa nüğü yamexëëgüxü naxüpa ga na nachibüexü.

⁴ Rū ngëxguma taxepataüwa ne naxĩxgu ga nümagü rü tama nachibüe ega tama ngëmaãcü nüğü nayauxmëxiragu. Rū nangëxma i muxüma i togü i nuxcümaüxü i nacümagü. Rū ngëmacèx nagu naxĩ i ngëma nacümagü na Tupanacèx nayauxgüãxü i norü pochiyugü rü basugü rü paneragü rü pechicaxüğü.

⁵ Rū yemacèx ga yema Parichéugü rü ngúexëëruüğü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürüğü: —¿Tüxcüü i curü ngúexüğü i tama nagu naxĩxü i ngëma tórü oxigücüma rü tama toma tayauxmëxgüxürüü nayauxmëxgüxü naxüpa na nachibüexü? —ñanagürüğü.

⁶ Natürü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: —Pa Duüxüğü ya Pegü Naxaixcümarauğüxe, rü aixcüma pechiga nixĩ ga yema ore ga nuxcümaücü ga Tupanaãrü orearü uruü ga Ichaxía ümatüxü ga ñaxü:

“Ñã duüxüğü rü naãxmaãmare choxü nicuèxüüğü, natürü naãëwa rü tama chaugu narüxĩnüë.

⁷ Rū taxuwama name na ngëmaãcü natüçèxma choxü yacuèxüüğüxü. Erü guxüma i ngëma norü nguxëëtae rü yatüğüarü mugümare nixĩ, rü tama aixcüma chorü mu nixĩ”, ñaxü.

⁸ —Rü pema i ñuxma rü aixcüma nüxü perüxoe i Tupanaãrü mugü na nagu pexĩüçèx i ngëma duüxüğücümamare ixĩxü —ñanagürü.

⁹ Rū yexgumarüü ta ñanagürü nüxü: —Pema rü penangexrü i Tupanaãrü mugü na pecümagügutama pexĩüçèx.

¹⁰ —Yerü ga Moĩché rü ñanagürü:

“¡Tüxü nangechaü ya cunatü rü cue!”

ñanagürü. Rü ñanagürü ta:

“Texé ya tümanatümaã rü ëxna tümaëmaã chixexü ixugüxe, rü ãëxgacü tá tümamaã nanaxuegu na tayuxüçèx”, ñanagürü.

¹¹ —Natürü pema rü ñaperüğüğü:

“Marü name ega wüxi ya yatü nanatüxü rü naëxü ñaxgu: “Taxucürüwama chorü ngëmaxümaã cuxü charüngüxëë, erü guxüma i chorü ngëmaxü rü marü Tupanana chanaxã,” ñaxgu.

¹² —Rü ngëxguma texé ngëma ñagügu, rü pexcèx rü marü namexü na tama tümanatüxü rü tümaëxü tarüngüxëëxü.

¹³ —Rü ngëmaãcü ipeyanaxoxëë i Tupanaãrü mugü, na nagu pexĩüçèx i pecümagütama i togüwa pexüexëëxü. Rü ngëxgumarüü ta muxüma i to i pecümagü i ngëmarüü ixĩxüğü pexĩ —ñanagürü.

¹⁴ Rū yexgumawena duüxüğüçèx naca ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxü: —¡Meã choxü iperüxĩnüë, rü nüxü pecuá i ñãã chorü ore!

¹⁵ —Rü taxuüma i tacü i düxétüwa ne üxü rü taèxwa ixücuxü nixĩ i Tupanapëxewa tüxü chixexëëxü. Natürü ngëma taãëwa ne üxü, rü ngëma waxi nixĩ i tüxü chixexëëxü i Tupanapëxewa.

¹⁶ —Rü ngëxguma pixãchixëgu, ¡rü nüxü pexĩnüë i ngëma ore! —ñanagürü.

17 Rū yexguma Ngechuchu duũxũgũna ixũgachigu rŭ ĩpatagu naxũcuxgu, rŭ norũ ngũexũgũ nũxna nacagũ nachiga ga yema nguxẽẽtae.

18 Rū nũma rŭ ñanagũrũ nũxũ: —¿Pema rŭ ta ẽxna tama nũxũ pecuèxéga i ngẽma? ¿Ëxna tama i nũxũ pecuáxũ na taxuũma i tacũ i dũxétũwa ne ũxũ rŭ taèxwa ixũcuxũ yiĩxũ i Tupanapẽxewa tũxũ chixexẽẽxũ?

19 —Erũ guxũma i ngẽma dũxétũwa ne ũxũ rŭ taèxwa ixũcuxũ, rŭ tama taãẽwa nangu. Natũrũ taanũwa naxũmare na yixcama taxũnewa ĩnaxũxũxũcèx —ñanagũrũ. Rŭ yemaãcũ nũxũ nixu na guxũma i õna rŭ namexũ na nangõxũ.

20 Rŭ ñanagũrũ ta: —Rŭ ngẽma duũxũãẽwa ne ũxũ, rŭ ngẽma waxi nixĩ i Tupanapẽxewa nachixexẽẽxũ.

21-22 —Erũ norũ aixepewa i naãẽwa nixĩ i ne naxũxũ i muxũma i chixexũgũ. Rŭ ngẽma nixĩ i chixexũgu na naxĩnũxũ, rŭ naxũneãrũ ngũchaũwe na naxũxũ, rŭ na nangĩxũ, rŭ na namáẽtaxũ, rŭ naĩ i ngemaã na ĩnapexũ, rŭ togũarũ ngẽmaxũ na nũxũ nanguchaũxũ, rŭ chixexũ na naxũxũ, rŭ na yadoratèxáxũ, rŭ chixexũ i nacũmagũgu na naxãũxũ, rŭ na yaxãũxãchiwèxexũ, rŭ na nax-oregütèxáxũ, rŭ nũgũ na yacuèxũũxũ, rŭ tama meã naãèxũ na nacuáxũ.

23 —Rŭ guxũma i ngẽma chixexũgũ rŭ duũxũãrũ aixepewa nixĩ i ne naxĩxũ, rŭ ngẽma nixĩ i Tupanapẽxewa nachixexẽẽxũ —ñanagũrũ.

*Wũxi ga ngecũ ga to ga nachĩũãnecũãx ga Ngechuchuxũ yaxõcũchiga
(Mt 15.21-28)*

24 Rŭ yemawena rŭ ĩãne ga Tiru nawa yexmaxũ ga naãnewa naxũ ga Ngechuchu. Rŭ yéma wũxi ga ĩpatawa nangu, natũrũ tama nanaxwèxe na texè nũxũ cuáxũ ga yéma na nanguxũ. Natũrũ taxuacũma nũgũ ĩnicux.

25 Rŭ paxama nũxũ icuáchiga ga wũxi ga nge ga ngĩxãcũwa ngoxo yexmèxcũ. Rŭ yéma ixũ, rŭ Ngechuchupẽxegu iyacaxãpũxũ.

26 Rŭ yema nge rŭ to ga nachĩũãnecũãx ga Chiropenĩchiucũãx iyixĩ. Rŭ Ngechuchucèx iyaxũ, rŭ nũxũ icèèxũ na ngĩxãcũwa ĩnatèxũchiãxũcèx ga yema ngoxo.

27 Natũrũ ga Ngechuchu rŭ ñanagũrũ ngĩxũ: —Name nixĩ i taxacũgũxũxĩra tachibũexẽẽ. Erũ tama name i taxacũgũna tanayaxu i norũ õna na airugũna naxãxũcèx —ñanagũrũ. [Rŭ yema ñanagũrũ yerũ nũmagũ ga Yudĩugũ rŭ nũgũ nixugũe na Tupanaxãcũgũxũchi yixĩgũxũ rŭ yema togũ rŭ ñoma airugũrũ na yixĩgũxũ.]

28 Natũrũ ngĩma ga yema nge rŭ ĩnangãxũ, rŭ ngĩgũrũgũ: —Aixcũma nixĩ i curũ ore, Pa Corix, natũrũ woo airugũ rŭ ta nanangõx i ngẽma õnatũchi i mechatũũgu nayixẽẽxũ i ngẽma ĩpataarũ yoraxacũgũ —ngĩgũrũgũ.

29 Rŭ yexguma ga Ngechuchu rŭ ñanagũrũ ngĩxũ: —Aixcũma name nixĩ i ngẽma nũxũ quixuxũ. Rŭ marũ name i cutaegu, erũ ngẽma ngoxo rŭ marũ ĩnaxũxũ ngĩwa i cuxacũ —ñanagũrũ.

30 Rŭ yexguma ngĩpatawa nanguxgu ga yema ngecũ, rŭ yema ngĩrũ ngĩrũcarewa ngĩxũ iyanguéũ ga ngĩrũ bucũ. Natũrũ marũ ngĩxna ĩnaxũxũ ga yema ngoxo.

Ngechuchu nanamexẽẽ ga wũxi ga yatũ ga ngauchixècũ rŭ moxũcũ

31 Rŭ Tiruanewa nataegu ga Ngechuchu. Rŭ Chidãũãrũ ĩãnewa naxũpetũ, rŭ ñũxũchi Decaporĩchiuaneãrũ ĩãnegũwa rŭ ta naxũpetũ rŭ ñũxmata Garirèaaneãrũ naxtaawa nangu.

32 Rŭ yéma naxũtawa nanagagũ ga wũxi ga yatũ ga ngauchixècũ rŭ moxũcũ, rŭ nũxna naxcèx nacagũ ga nũxũ na yangõgũxũcèx.

³³ Rū yexguma ga Ngechuchu rü noxrüwama duüxügüna nanaga. Rū naxmachixêgu nixuxmêx, rü naxbüxágümaã nügü yawaixmêxêêcüma norü conügu ningögü.

³⁴ Rū yemawena rü daxü nadawenüäcüma yaxna narüngü, rü guma yatüxü ñanagürü: —Epéta —ñanagürü. Rū ngêma rü: “¡Ingoxna!” ñaxüchiga nixi.

³⁵ Rū yexgumatama ningoxnamachixê ga guma ngauchixêcü, rü norü conü rü marü narüme rü meã nidexa.

³⁶ Rū Ngechuchu rü duüxügüxü namu na taxúemaãma nüxü yaxugüexücèx. Natürü yexguma yexeraäcü duüxügüna nachúxâgu ga na taxúemaãma nüxü yaxugüexücèx ga nachiga rü yexeraäcü nüxü nixugüeama.

³⁷ Rū poraäcü nabaixächiaêgü ga duüxügü, rü ñanagürügü: —Meãma nanaxü i guxüma rü woo ngauchixêgüxü rü nayangoxnamachixêgüxêê, rü ngeëxgüxü rü nayadexagüxêê —ñanagürügü.

8

Ngechuchu nanachibüexê ga 4000 ga duüxügü (Mt 15.32-39)

¹ Rū wüxi ga ngunexügu wenaxârü naxcèx naxítaquêxe ga muxüma ga duüxügü, rü nüxü nataxuma ga norü ònagü. Rū Ngechuchu rü norü ngüexügücèx naca, rü ñanagürü nüxü:

² —Choxü nangechaütümüügü i ñaã duüxügü, erü marü tomaëxpüx i ngunexü nuã chauxütawa nangêxmagü, rü nataxuma i nawemü i nangoxgüxü.

³ —Rü ngêxguma chi ngêmaäcümare íchayamugügu, rü chi ngürüächi namagu tá nayaturae, erü nümaxügü rü yaxüwama ne naxi —ñanagürü.

⁴ Rū norü ngüexügü rü nanangäxügü, rü ñanagürügü: —¿Natürü ñuxäcü tá tanachibüexêê i núma i ngextá taxúema íxâpataxüwa? —ñanagürügü.

⁵ Rū Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Ñuxre i pãu pexü nangêxma i pemax? —ñanagürü. Rū nümagü nanangäxügü, rü ñanagürügü: —Toxü nangêxma i 7 i pãu —ñanagürügü.

⁶ Rū ñuxüchi ga Ngechuchu rü duüxügüxü namu na ñaxtüanewa natogüxücèx. Rū nanade ga yema 7 ga pãu, rü Tupanana moxê naxã. Rū ñuxüchi inanabücu, rü norü ngüexügüna nanana. Rū nümagü rü duüxügüxü näyanu.

⁷ Rū nüxü nayexma ta ga ñuxre ga choxnixäcügü. Rū Ngechuchu rü Tupanana moxê naxã, rü ñuxüchi norü ngüexügüxü namu na iyanuäxücèx.

⁸ Rū guxüma ga yema duüxügü rü meãma nachibüe ñuxmata meã nüxü yangu. Rū yexguma rü ta 7 ga pexchi nanapagü namaã ga yema íyaxügüxü.

⁹ Rū yema duüxügü ga yéma chibüexü rü maneca 4000 nixi. Rū yemawena ga Ngechuchu rü duüxügüxü ínimügü.

¹⁰ Rū ñuxüchi wüxi ga nguegu nixüe namaã ga norü ngüexügü, rü Damanútaanewa naxü.

Parichéugü naxcèx ínacagü ga wüxi ga cuèxruü ga Tupanaârü poramaã üxü (Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹ Rū Ngechuchuxütawa nangugü ga Parichéugü, rü inanaxügüe ga na namaã yaporagatanücüxü. Rū nüxna nacagüe na nüxü nüxü nadauxêêxücèx ga wüxi ga cuèxruü ga Tupanaârü poramaã naxüxü, na yemaäcü nüxü naxügüxücèx, rü nüxü nacuëxgüxücèx ngoxi aixcüma Tupana Nane yixü.

¹² Rū Ngechuchu rü poraäcü yaxna narüngü, rü ñanagürü: —¿Tüxcüü i ñaã duüxügü naxcèx ínacagü i wüxi i cuèxruü i Tupanaârü poramaã üxü? Rū aixcüma pemaã nüxü chixu rü bai i wüxi i cuèxruü tá nüxü chawêx —ñanagürü.

¹³ Rū yema ñaxguwena, rū nüxna yéma nixũ ga yema duũxũgũ. Rū wenaxārũ nguegu nixũe rū naxtaxaarũ tocutũwa naxũ.

Parichéuarũ pãũārũ puxẽẽruũchiga
(Mt 16.5-12)

¹⁴ Natürũ ga norũ ngúexũgũ rū nüxũ inayarüngũmaẽ ga norũ õna na íyangegũxũ, rū wüxixicatama ga pãũ nüxũ nayexma ga nguewa.

¹⁵ Rū yexguma ga Ngechuchu rū nayaxucuxẽgũ, rū ñanagürũ nüxũ: — ¡Dücèx, pexuãẽ naxcèx i Parichéugüarũ rū Erodearũ pãũārũ puxẽẽruũ! — ñanagürũ.

¹⁶ Rū yema norũ ngúexũgũ rū inanaxügũe na nügũmaã ñagũxũ: —Ngẽma ñanagürũ tüxũ erũ tama tawemũ ta ítingegũ —ñanagürũgũ.

¹⁷ Natürũ ga Ngechuchu rū nüxũ nacuèxama na yema ñagũxũ, rū yemacèx ñanagürũ nüxũ: —¿Tüxcüũ “Tangearũ õnaãx”, ñaperügũgũ? ¿Éxna ñuxma rū ta tama nüxũ pecuèxgüéga rū tama nüxũ picuèxãchitanũ i ngẽmachiga? ¿Éxna pexcèx naxẽ i ngẽma?

¹⁸ Pema rū pexãxëtügũchirẽx, ¿rũ ñuxãcü i tama nüxũ pedauxũ? Rū pexãmachixẽgũchirẽx, ¿rũ ñuxãcü i tama nüxũ pexĩnüèxũ? ¿Rũ èxna tama nüxna pecuèxãchie ga yexguma chayamuxẽẽgu ga yema pãũ rū choxni?

¹⁹ —Rū yexguma yema 5000 ga duũxũgũxũ chayanuxgu ga yema wüximẽẽxpũx ga pãũ, ¿rũ ñuxre ga pexchigũ yĩxũ ga napagücũ ga yexguma penadexgu ga yema íyaxügũxũ? —ñanagürũ. Rū nümagũ nanangãxũgũ rū ñanagürũgũ: —Rū 12 ga pexchigũ —ñanagürũgũ.

²⁰ Rū ñuxũchi ñanagürũ ta ga Ngechuchu: —Rū yexguma yema 4000 ga duũxũgũxũ chayanuxgu ga yema 7 ga pãũ, ¿rũ ñuxre ga pexchigũ yĩxũ ga napagücũ ga yexguma penadexgu ga yema íyaxügũxũ? —ñanagürũ. Rū nanangãxũgũ rū ñanagürũgũ: —7 ga pexchigũ —ñanagürũgũ.

²¹ Rū yexguma rū ñanagürũ nüxũ: —¿Rũ ñuxma rū ta taũtama nüxũ pecuèxgüégaxũ na Parichéugücũma rū Erodecũma i chixexũchiga yĩxũ i ngẽma pãũārũ puxẽẽruũgu pemaã chixuxũ? —ñanagürũ.

Ngechuchu rū nanamexẽẽ ga wüxi ga ngexetücũ ga Bechaídawa

²² Rū yemawena rū Bechaídaarũ ñãnewa nangugũ. Rū yéma Ngechuchuxũtawana nanagagũ ga wüxi ga ngexetücũ. Rū nüxũ nacèèxũgũ na nüxũ yangõgũxũcèx.

²³ Rū Ngechuchu rū guma ngexetücũmẽxẽgu nayayauxãchi, rū ñãneärũ yéamaxũra nanaga. Rū yéma naxbüxágũmaã nayawaixetüxẽẽ, rū ñuxũchi naxëtũgu ningõgũ, rū nüxna naca ngoxi marũ tacũxũ nadau.

²⁴ Rū yexguma ga guma ngexetücũ rū inanaxügũ ga na yadauchixũ. Rū ñanagürũ: —Nüxũ chadau i duũxũgũ i ñoma naĩgũ i ixĩxũnerũ ixĩgũxũ — ñanagürũ.

²⁵ Rū yexguma ga Ngechuchu rū wenaxārũ naxëtũgu ningõgũ. Rū nũma ga guma yatũ rū meãma inadawenũ. Rū yemaãcü naxcèx nitaane rū meãma naxcèx nangõx ga guxũma.

²⁶ Rū yemawena ga Ngechuchu rū napatawa nanamu. Rū namaã nüxũ nixu na tama ñãnecèx nataeguxũ.

Pedru nüxũ nixu rū Ngechuchu nixĩ ya yima Tupana nüxũ unetacũ ya Cristu
(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Rū yemawena rū Checharéa ga Piripuanewa yexmane ga ñãnexãcügũwa naxũ ga Ngechuchu norũ ngúexũgũmaã. Rū namawa rū Ngechuchu rū norũ

ngúexügüna naca, rü ñanagürü nüxü: —¿Ñuxü ñagüxü i duüxügü i chauchiga na texé chiixü i chomax? —ñanagürü.

²⁸ Rü norü ngúexü nanangãxügü rü ñanagürügü: —Nangëxma i duüxügü rü:

“Cuáü ya baiüxëeruü quixi”, ñagüxü, rü togü i:

“Eria quixi”, ñagüxü, rü togü rü:

“Wüxi ga nuxcümaücü ga Tupanaärü orearü uruü quixi”, ñagüxü —ñanagürügü.

²⁹ Rü yexguma Ngechuchu rü nüxna naca rü ñanagürü: —¿Rü pema i ñuxü ñapegügüxü choxü na texé chiixü? —ñanagürü. Rü Pedru nanangãxü rü ñanagürü: —Cuma nixi i Cristu i Tupana cuxü unetacü quiixü —ñanagürü.

³⁰ Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexügüxü namu na taxúemaãma nüxü yaxugüexücèx ga yema ore ga nachiga.

Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuchiga

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Rü yemawena rü Ngechuchu inanaxügü ga norü ngúexügümaã nüxü na yaxuxü ga tacü tá nüxü na üpetüxü. Rü ñanagürü nüxü: —Choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü, rü poraäcü ngúxü tá chinge. Rü choxü tá naxoxgü i Yudiügüarü äëxgacügüerugü, rü paigüarü äëxgacügü, rü ngëma ngúexëeruügü i Moïchéarü mugüwa nguxëëtaegüxü. Rü tá choxü nimèxgü, natürü tomaëxpüx i ngunexügu rü wena táxaru chamaxü —ñanagürü.

³² Rü yema ore rü meãma namaã nanangoxëë. Natürü yexguma ga Pedru rü nüxica noxrüwama Ngechuchuxü naga, rü inanaxügü ga na naxucüxëãxü na tama yemaäcü yadeaxücèx.

³³ Natürü ga Ngechuchu rü nadauegu, rü norü ngúexügüxü nadawenü. Rü Pedruxü nanga, rü ñanagürü: —¿Choxna ixügachi, Pa Chatanáx! Cuma rü tama Tupana nagu rüxñüxügu curüxñü, erü yatügü nagu rüxñüxügumare nixi i curüxñüxü —ñanagürü.

³⁴ Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexügücèx rü duüxügücèx naca. Rü ñanagürü nüxü: —Rü ngëxguma texé chowe rüxüxchaügu, jëcü nüxü tarüxo i tümaärü ngúchaü, rü ñoma wüxi i curucha ngixü tayaxuxürüü namaã tabora i guxüma i ngúxü i chauxcèx tingexü, rü chowe tarüxü!

³⁵ —Erü yixema tügü maxëchaxëëchaüxë rü tá tayu. Natürü yixema chaugagu rü ore i mexügagu yuxe, rü aixcüma tá tamaxü.

³⁶ —¿Rü tacüwa nüxü namexü ya yatü ega ngëxguma nayauxãgu i guxüma i ñoma i naãneärü ngëmaxügü, natürü norü maxü iyanatauxëëgu?

³⁷ —Rü ngëxgumarüü ta, ¿rü ñuxre i diëru iyangu na ngëmamaã naxcèx nataxexü i norü maxü i wüxi ya yatü?

³⁸ —Rü ngëxguma texé i ñaã duüxügü i pecaduãxgüxü i tama yaxögüxüpëxewa chauxcèx taxãnegu rü naxcèx taxãnegu i chorü ore, rü choma i Tupana Nane i duüxüxü na chiixü rü tá ta tümacèx chaxãne i ngëxguma Chaunatüarü poramaã rü norü orearü ngeruügü i daxüçüãx i üünegüxümaã wenaxärü núma chaxüxgu.

9

¹ Rü yexgumarüü ta ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Aixcüma pemaã nüxü chixu rü ñuxre i duüxügü i nuã ngëxmagüxü rü täütáma nayu ñuxmatáta nüxü nadèux na ñuxäcü äëxgacü ya poracü na yiixü ya Tupana —ñanagürü.

Ngechuchu rü toraxüãcü nangox

(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Rū 6 ga ngunexūguwena rū Ngechuchu rū wūxi ga mēxpūnewa naxū. Rū ínayagagū ga Pedru rū Chaūtiágu rū Cuáūxīcatama. Rū yéma yema ngúexūgūpēxewa toraxūācū nangox ga Ngechuchu.

³ Rū niyauracūū ga naxchiru rū nacómūxūchi. Rū nataxuma i yauxchiruxū i nūxū cuáxū na ngēmaācū nacómūxēēāxū.

⁴ Rū nūxū nadaugū ga Ería rū Moīché ga yéma Ngechuchumaā idexagūxū.

⁵ Rū yexguma ga Pedru rū ñanagürü Ngechuchuxū: —Pa Ngúexēēruūx, namexēchi nixī na nuā ingēxmagūxū. Rū tá tanaxū ya tomaēxpūx ya dūxenū, rū wūxi ya cuxcèx, rū naī ya Moīchécèx, rū naī ya Eriacèx —ñanagürü.

⁶ Rū yema na poraācū naḅaixāchiāēgūxū ga yema ngúexūgū, rū yemacèx ga Pedru rū tama nūxū nacuèx ga na ñuxū ñaxū.

⁷ Rū yexgumatama wūxi ga caixanexū ínarūxī, rū natanūgu nayangèixema. Rū yema caixanexūwa inanaxū ga wūxi ga naga ga ñaxū: —Daa nixī ya Chaune ya nūxū changechaūxūchicū. ¡Rū nūxū iperūxīnūē! —ñaxū.

⁸ Rū yexgumatama nūgūcūwagu ínadaueguāchitanū, rū taxúexūma ga toguexū nadaugū, rū Ngechuchuxūxīcatama.

⁹ Rū yexguma ínaxīgūgu nawa ga guma mēxpūne, rū Ngechuchu nūxna naxāga ga taxúemaāma na nūxū yaxugūexū ga yema yéma nūxū nadaugūxū, ñuxmatáta yuwa ínadxgu ga nūmax.

¹⁰ Rū yemacèx ga yema ngúexūgū rū bexma nūxū nacuèxgū ga yema nūxū nadaugūxū. Natürü nūgūna nacagū ga tacūchiga na yīxū ga:

“Yuwa ínadxgu”, ñaxū.

¹¹ Rū ñuxūchi ga yema ngúexūgū rū Ngechuchuna nacagū, rū ñanagürügū: —¿Tūxcūū i ngúexēēruūgū i ore i mugūwa nguxēētaegūxū rū ñanagürügū:

“Ería tá nixī ya nūxīra cuxūpa núma ūcū?” ñanagürügū.

¹² Rū Ngechuchu nanangāxū, rū ñanagürü nūxū: —Aixcūma nixī i Ería na nūxīra núma naxūxū na chauxūpa namexēēāxūcèx i guxūma. ¿Natürü tūxcūū i ore i ūmatūxūwa i ñaxū:

“Rū Tupana Nane ya duūxūxū ixīcū rū tá ngúxū ninge, rū duūxūgū rū tá nūxū naxoe”,

ñaxū?

¹³ Natürü i choma rū pemaā nūxū chixu, rū Ería rū marü núma naxū. Natürü ga duūxūgū rū nūmagū nanaxwèxegūxūācūma poraācū chixri namaā nachopetü, yexgumarūū ga ore ga ūmatūxūwa nūxū yaxuxūrūū —ñanagürü.

*Ngechuchu nanamexēē ga wūxi ga buxū ga ngoxo nawa yexmaxū
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)*

¹⁴ Rū yexguma yema togū ga norü ngúexūgūtanūwa nangugūgu, rū yéma nūxū nadaugū ga muxūma ga duūxūgū ga yema ngúexūgūxū íchomaēguāchixū. Rū ñuxre ga ngúexēēruūgū ga Moīchéarü mugūwa nguxēētaegūxū, rū yéma niporagatanūcūū namaā ga yema ngúexūgū.

¹⁵ Rū yexguma Ngechuchuxū nadaugūgu ga yema muxūma ga duūxūgū, rū poraācū naḅaixāchiāēgū. Rū guxūma naxcèx nibuxmū na nūxū yanamoxēgūxūcèx.

¹⁶ Rū núma ga Ngechuchu rū nūxna naca, rū ñanagürü nūxū: —¿Tacū nixī i pema namaā naxcèx ípiporagatanūcūūxū? —ñanagürü.

¹⁷ Rū wūxi ga yema duūxūgū ga yéma yexmagūxū rū nanangāxū, rū ñanagürü: —Pa Ngúexēēruūx, nuā cuxcèx tūxū chaga ya chaune, erü tümawa nangēxma i wūxi i ngoxo i tūxū ngegaxēēxū.

¹⁸ —Rū ngextá ítangēxmaxūwa rū ngēxma tūxū yaxūxgu rū waixūmūānegu tūxū naña. Rū tarūchièx, rū tixūxchapūta, rū ngēxma tiyuāchi. Rū marü nūxū

chacèexũ i curü ngúexũgü na tümawa ínatèxüchiãxücèx i ngẽma ngoxo, natürü tama nüxũ inaxĩnü –ñanagürü.

¹⁹ Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: –Pa Duũxũgü i Tama Yaxõgũxũ, ¿ñuxguratáta i pemaã chanuxmaxũ rü yaxna pemaã chaxĩnũxũ? ¡Nuã penaga ya yima bucü! –ñanagürü.

²⁰ Rü Ngechuchuxütawa nanagagü ga guma bucü. Natürü yexguma Ngechuchuxũ nadèuxgu ga yema ngoxo, rü guma bucüxũ naxü ga na yayuãchixèẽãxũ. Rü yexma ñaxtúanegu nayangu. Rü yexma nidixegugü, rü narüchièx.

²¹ Rü Ngechuchu rü guma bucünatüna naca, rü ñanagürü: –¿Rü ñuxgumama nixĩ ga naxcèx inaxũgũxũ ga yema? –ñanagürü. Rü guma bucünatü nanangãxũ rü ñanagürü: –Nabuxgumamatama.

²² Rü muèxpüxcüna i ngẽma ngoxo rü üxüxetügu rü dexágu nanañaũxũ na ngẽmaãcü yamáãxücèx. Rü ngẽmacèx ega cumaã nanguxũgu na tacü toxcèx cuxũxũ, ¡rü cuxũ tangechaütümüügü, rü toxũ rüngũxèẽ! –ñanagürü.

²³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: –¿Rü tüxcüũ “ega chomaã nanguũxgu”, ñacurügü? Erü guxũma natauxcha tümacèx ya yíxema yaxõxè –ñanagürü.

²⁴ Rü yexguma ga guma bucünatü rü tagaãcü ñatarügü: –Chayaxõ. ¡Choxũ rüngũxèẽ na yexeraãcü chayaxõxücèx! –ñatarügü.

²⁵ Rü yexguma Ngechuchu nüxũ dèuxgu na muxũma ga duũxũgü marü yexma ngutaquèxexũ, rü nananga ga yema ngoxo. Rü ñanagürü nüxũ: –Pa ngoxo i Ngegaxèẽruũ rü Ngauchixèxèẽruũx, ¡choma cuxũ chamu na nawa ícuxũxũxũ ya daa bucü, rü tagutáma wena nagu cuyaxücuxũ! –ñanagürü.

²⁶ Rü yexguma ga yema ngoxo rü aita naxü, rü wenaxãrũ guma bucüxũ niyuãchixèẽ. Rü ñuxũchi nawa ínaxũxũ, rü ñoma nayuxuchixürüũ yéma nanatèx. Rü yemacèx ga muxũma ga duũxũgü rü ñanagürügü: –Marü nayuxuchi nixĩ –ñanagürügü.

²⁷ Natürü ga Ngechuchu rü naxmèxgu nayayauxãchi, rü ínanadaxèẽ. Rü nüma ga guma bucü rü inachi.

²⁸ Rü yemawena ga Ngechuchu rü wüxi ga ípatagu nayaxücu namaã ga norü ngúexũgü. Rü yéma nüxĩca nüxna nacagü, rü ñanagürügü nüxũ: –Pa Corix, ¿tüxcüũ i toma rü taxuacüma ítanatèxüchi i ngẽma ngoxo? –ñanagürügü.

²⁹ Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: –Tama ngẽmaãcümare ítanatèxüchi i ngẽmarüũ ixĩxũ i ngoxo. Natürü tanaxwèxe i Tupanana tanaxuaxũ i tórü yumũxèwa na nüma ínatèxüchiãxücèx. Rü ngẽmaãcüxicatama nixĩ i ínaxũxũxũ –ñanagürü.

Ngechuchu ru wenaxãrũ nanaxunagü ga norü yuchiga

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰⁻³¹ Rü yéma inaxĩãchi rü Gariréaanewa nachopetü. Natürü ga Ngechuchu rü tama nanaxwèxe ga texé nüxũ na cuáxũ ga na yéma nayexmaxũ, yerü norü ngúexũgũxũ ínangúexèẽ. Rü ñanagürü nüxũ: –Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcü, rü duũxũgü tá nayayauxgü rü tá nayamèxgü. Natürü tomaèxpüx i ngunexũgu rü wena tá ínarüda –ñanagürü.

³² Natürü ga nümagü rü tama meã nüxũ nacuèxgü ga tacüchiga na yíxũ ga yema ore, rü namuũè ga nüxna na nacagüexũ.

¿Texé tá tixĩ ya guxããrũ yexera ixĩxè?

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Rü Capernáũãrũ ñãnewa nangugü. Rü yexguma íxwa nayexmagügu, rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: –¿Rü tacü nixĩ ga pegümaã naxcèx piporagaetanũxũ ga namawa? –ñanagürü.

³⁴ Natürü ga nūmagü rü nangeëxgūmare, yerü ga namawa rü nachigagu nūgūmaã niporagaetanü ga texé tiixü ga natanüwa rüyexeramaëxë.

³⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ínarüto, rü naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngúexüğü, rü ñanagürü nüxü: —Rü ngëxguma texé naxwèxegu na guxãetüwa na taxüxü, rü name nixi i noxri rü guxãârü ñaxtümaëwa tügü taxüxëë na guxãârü ngüxëëruü tiixü —ñanagürü.

³⁶ Rü yemawena rü norü ngãxütanügu nayachixëë ga wüxi ga buxü. Rü ñuxüchi nachacüügu yayauxãchiãcūma ñanagürü:

³⁷ —Rü texé ya chauégagu meã nayaxúxe i wüxi i buxü i ñaãrüü, rü choxü nixi i tayaxuxü. Rü texé ya choxü yaxúxe, rü tama choxüxĩcatama tayaxu, natürü yima núma choxü mucü ya Chaunatüxü rü ta nixi i tayaxuxü —ñanagürü.

*Texé ya tama taxchi aixe rü torü ngüxëëruü tixi
(Mt 10.42; Lc 9.49-50)*

³⁸ Rü yexguma ga Cuáü rü ñanagürü nüxü: —Pa Ngúexëëruüx, nüxü tadau ga wüxi ga yatü ga cuégagu ngoxogü íwoxüxü. Natürü toma nüxna tanachuxu ga yema, yerü tama tatanüxü nixi ga nūmax —ñanagürü.

³⁹ Natürü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Tama name i nüxna na penachuxuxü. Erü texé ya chauégagu naxúxe i wüxi i mexü i Tupanaãrü poramaã üxü, rü taxucürüwama yixcama chixri chauchiga tidexa.

⁴⁰ Erü texé ya tama taxchi aixe, rü tórü ngüxëëruü tixi.

⁴¹ Rü texé ya woo wüxitama i pochiyuãcu i dexá pexna ãxë naxcèx na chorü duüxüğü pixigüxü, rü aixcūma pemaã nüxü chixu rü tá tüxü nangëxma i tümaãrü ãmare —ñanagürü.

*Naxãücūma nixi na pecadugu inguxü
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)*

⁴² Rü ñanagürü ta: —Texé ya pecadugu nanguxëexë i wüxi i ñaã buxüğü i choxü yaxögüxü, rü tümacèx rü narümemaë chi nixi i noxtacūma wüxi ya nuta ya tacü tümanaxãwa tayangacuchi, rü ngëmaãcü taxtüchiüwa tüxü tayatáe.

⁴³⁻⁴⁴ —Rü ngëxguma chi wüxi ya cuxmëx pecadugu cuxü nguxëëgu, rü name nixi i noxtacūma ícunadae. Erü narümemaë nixi i cuboxmëxãcūma cunayaxu i curü maxü na tama guxüne ya cuxmëx ya mexünemaã nawa quitëxcuchixüçèx ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene ya taguma ixoxüne.

⁴⁵⁻⁴⁶ —Rü ngëxguma chi wüxi ya cucutü pecadugu cuxü nguxëëgu, rü name nixi i noxtacūma ícunadae. Erü narümemaë nixi i cubocutüãcūma cunayaxu i curü maxü na tama guxüne ya cucutü ya mexünemaã nawa quitëxcuchixüçèx ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene.

⁴⁷⁻⁴⁸ —Rü ngëxguma chi wüxi ya cuxetü pecadugu cuxü nguxëëgu, rü name nixi i noxtacūma ícunacaxüchi. Erü narümemaë nixi i wüxitama ya cuxetümaã Tupana ãëxgacü íixixüwa quixücu, na tama guxüne ya cuxetü ya mexünemaã nawa quitëxcuchixüçèx ya yima üxü ya taguma ixoxüne ya ngoxogü nagu poxcuene i ngextá õxmigü taguma íyuexüwa.

⁴⁹ —Rü aixcūma ñoma õnawa yucüra nagüxürüü tá nixi na guxãtáma guxchaxüwa chopetüxü.

⁵⁰ —Name ya yucüra. Natürü ngëxguma chi nangeacagu, ¿rü ñuxãcü tá wenaxãrü naxããca? ¿Rü meã pegüna pedaugü na ñoma yucüra ya taguma iyarüngeacacürüü na namexüçèx i perü maxü! ¿Rü meã pegümaã pemaxë! —ñanagürü.

10

Ngechuchu namaã nangúexēētae na tama namexũ na texé tümamèxũ ítáxũ
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ Capernáũârũ ãñewa inaxũãchi. Rũ Yudéaanewa naxũpetũ rũ ñuxmata natũ ga Yudáũârũ tocutũwa nangu. Rũ yéma rũ wenaxãrũ naxcèx nangutaquèxegũ ga duũxũgũ. Rũ nũma rũ inanaxũgũ ga na nangúexēētaexũ guxũgurũũ.

² Rũ ñuxre ga Parichéugũ rũ naxcèx naxĩ ga na nũxũ yaxũgũxũcèx yerũ chixexũgu nananguxēēgũchaũ. Rũ yemacèx nũxna nacagũe, rũ ñanagũrũgũ: —¿Namexũ i cuxcèx na wũxi ya yatũ rũ naxmèxũ Ínatáxũ? —ñanagũrũgũ.

³ Rũ nũma nanangãxũ, rũ ñanagũrũ nũxũ: —¿Rũ tacũ yĩxũ ga Moĩché pexũ muxũ? —ñanagũrũ.

⁴ Rũ nũmagũ nanangãxũgũ, rũ ñanagũrũgũ: —Moĩché nũxũ nixu ga na tama nachuxuxũ na wũxi ya yatũ rũ Ínatámaxũ, ega wũxi i popera i tèxgũpane ngĩxna naxãxgu —ñanagũrũgũ.

⁵ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ nanangãxũ, rũ ñanagũrũ nũxũ: —Rũ yema na taxúegama na pexĩnũxũgagu nixĩ ga Moĩché ga tama pexna nachúãxũ ga pexmèxũ na ípetáxũ.

⁶ —Natũrũ noxriarũ ugũgu, rũ Tupana nanaxũ ga yatũxũ rũ ngexũ.

⁷ —Rũ ngẽmacèx ya yatũ rũ tá nanatũ rũ naẽna nixũgachi na naxmèxmaã inaxãũxũcèx.

⁸ —Rũ ngẽmaãcũ i ngẽma taxre rũ ñoma wũxitama i duũxũrũũ tá nixĩgũ. Rũ marũ tãũtãma taxre nixĩ, erũ wũxi tátama nixĩ.

⁹ —Rũ ngẽmacèx taxucũrũwa texé nũgũna tayaxĩgachixēē i ngẽma taxre i Tupana nũgũna mugũxũ —ñanagũrũ.

¹⁰ Rũ yexguma marũ ípatawa nangugũgu, rũ norũ ngúexũgũ rũ wenaxãrũ nũxna nacagũe naxcèx ga yema.

¹¹ Rũ Ngechuchu rũ ñanagũrũ nũxũ: —Rũ yĩxema tümamèxũ ítáxe rũ naĩ i ngemaã ãmaxē rũ pecadu taxũ ngĩmaã i ngẽma noxriũcũ i tümamèx.

¹² —Rũ ngẽxgumarũũ ta, ega wũxi i nge ítèxtegu rũ naĩ ya yatũmaã naxãtegu, rũ ngĩma rũ ta pecadu ixũ —ñanagũrũ.

Ngechuchu rũ buxũgũxũ nameãxē
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Rũ yéma Ngechuchuxũtawa tũxũ nagagũ ta ga ñuxre ga buxegũ na tũxũ yangõgũgũxũcèx. Natũrũ ga yema norũ ngúexũgũ rũ inanaxũgũe ga tũxũ na yangagũxũ ga guxema tümãxãcũxegũxũ Ngechuchuxũtawa gagũxe.

¹⁴ Rũ yexguma yemaxũ nadèuxgu ga Ngechuchu, rũ naãewa nangux, rũ ñanagũrũ nũxũ: —Chanaxwèxe i chauxũtawa naxĩ i buxũgũ. ¿Rũ táxũ i nũxna penachuxuxũ! Erũ Tupana ãẽxgacũ íxĩxũwa rũ tümacèx nixĩ ya yĩxema ñãã buxũgũrũũ taxuũma i chixexũxũ icuáxe.

¹⁵ —Rũ aixcũma pemaã nũxũ chixu rũ texé ya tama wũxi i buxũrũũ Tupanaxũ yaxúxe na tümããrũ ãẽxgacũ yĩxũcèx, rũ tagutãma nagu taxũcu i ngẽma naãne i Tupana ãẽxgacũ íxĩxũwa —ñanagũrũ.

¹⁶ Rũ nũma rũ tũxũ naganagũtanũ ga guxema buãxta, rũ tümãẽrugũgu naxũmèxãcũma ñanagũrũ tũxũ: —¿Tupana pexũ rũngũxèx! —ñanagũrũ.

Wũxi ga yatũ ga dũruãxũchixũ Ngechuchumaã nidexa
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Rũ yexguma marũ inaxũãchichaũgu ga Ngechuchu, rũ yéma naxcèx niña ga wũxi ga yatũ. Rũ napèxegu nayacaxãpũxũ, rũ nũxna naca rũ ñanagũrũ nũxũ: —Pa Ngúexēẽruũ ya mecũx, ¿tacũ tá chaxũxũ na chanayaxuxũcèx i maxũ i taguma gũxũ? —ñanagũrũ.

18 Rū Ngechuchu nanangāxǔ, rü ñanagürü nüxǔ: —¿Tüxcüǔ, “Mecü” ñacurügü choxǔ? Erü Tupanaxĩcatama nixĩ ya mecü ixĩcü, rü nataxuma i to.

19 Cuma rü marü nüxǔ cucuèx i Tupanaârü mugü i ñaxǔ:

“¡Tãütáma cumáêta, rü tãütáma naĩ i ngemaã icupe, rü tãütáma cungĩtèèx, rü tãütáma doraxǔ quixu i togüchiga, rü tãütáma quidoratèèx, rü tümaga naxĩnü ya cunatü rü cue!”

ñaxǔ —ñanagürü.

20 Rū yexguma ga guma yatü rü ñanagürü nüxǔ: —Pa Ngúexẽeruǔx, rü chorü bucümatama meã chanaxaure i guxüma i ngẽma mugü i nüxǔ quixuxǔ — ñanagürü.

21 Rū yexguma ga Ngechuchu rü nüxǔ nangechaũácüma nüxǔ nadawenü, rü nanangāxǔ rü ñanagürü: —Rü wüxixicatama cuxǔ nataxu. ¡Rü íixǔ, rü namaã yataxe i guxüma i curü ngẽmaxügü, rü ñuxǔchi togü i ngearü ngẽmaxǔãxgǔxǔna naxã i ngẽma curü natanü! Rū ngẽmaãcü tá cuxǔ nangẽxma i cuchica i daxüguxǔ i naãnewa. Rū ngẽmawena rü marü name i chowe curüxǔ —ñanagürü.

22 Natürü nüma ga guma yatü rü nanaxixãchiãê ga yexguma nüxǔ naxĩnügu ga yema ore. Rū nangechaũácüma ínixǔ, yerü namuxǔchi ga norü yemaxügü.

23 Rū Ngechuchu rü nüxǔ nidaugüãchi, rü ñanagürü norü ngúexǔgǔxǔ: —Naguxchaxǔchi tá nixĩ na Tupana ãëxgacü íyíxǔwa na yachocuxǔ i ngẽma dĩeruãxǔchigǔxǔ —ñanagürü.

24 Rū nabaixãchiãêgü ga norü ngúexǔgü namaã ga yema ore. Natürü ga Ngechuchu rü wenaxãrü namaã nüxǔ nixu, rü ñanagürü: —Pa Chauxacügǔx, ñuxãcü wüxi i guxchaxǔchixǔ nixĩ na Tupana ãëxgacü íyíxǔwa na yaxücuxǔ i wüxi i duǔxǔ.

25 —Rü aixcüma pemaã nüxǔ chixu rü ñoma wüxi i cameyu na taxucürüwama wüxi ya ucumaxëtüwa naxüpetǔxǔârü yexera narüguxchamaê naxcèx i wüxi i duǔxǔ i dĩeruãxǔchixǔ na yaxücuxǔ i ngextá Tupana ãëxgacü íxíxǔwa — ñanagürü.

26 Rū yexguma yemaxǔ naxĩnüëgu ga norü ngúexǔgü, rü yexeraãcü nabaixãchiãêgü. Rū nügüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Rü texé tá êxna tixĩ ya nayaxúxe i maxǔ i taguma gǔxǔ? —ñanagürügü.

27 Rū Ngechuchu rü nüxǔ nadawenü, rü nanangāxǔ rü ñanagürü nüxǔ: —Yatügü rü taxuacüma nügü namaxêê, natürü Tupanaãxǔ rü natauxcha i ngẽma, erü Tupanacèx rü nataxuma i tacü i guxchaxǔ —ñanagürü.

28 Rū yexguma inanaxügü ga Pedru ga na yadexaxǔ, rü ñanagürü nüxǔ: —Toma rü marü yéma tanawogü ga guxüma ga torü yemaxügü na cuwe tarǔxǔcèx —ñanagürü.

29-30 Rū Ngechuchu nanangāxǔ, rü ñanagürü: —Aixcüma pemaã nüxǔ chixu rü texé ya chaugagu rü ore i maxẽxẽeruǔgagu tümapatana, rü êxna tümãeneëgüna, rü êxna tümãeyèxgüna, rü êxna tümãena, rü êxna tümãanatüna, rü êxna tümãacügüna, rü êxna tümããnegüna ngẽma íxǔxê, rü tá tanayaxu i tümãârü natanü. Rū aixcüma ñuxma i ñoma i naãnewa rü tá tanayaxu i 100 êxpǔxcüna ya tümapatagü, rü tümãeneëgü, rü tümãeyèxgü, rü tümãëgü, rü tümãacügü, rü tümããnegü. Natürü ngẽxgumarüǔ tá ta tanayaxu i ngúxǔgü i togü tá tǔxǔ ingexẽëgǔxǔ. Natürü yixcamaxǔra i daxüguxǔ i naãnewa rü tá tanayaxu i maxǔ i taguma gǔxǔ.

31 —Natürü muxǔma i nümaxǔ i ñuxma ñoma i naãnewa duǔxǔgü wixpèxewa ügǔxẽëxǔ, rü daxüguxǔ i naãnewa rü Tupana tá wixweama nanaxügǔxẽë. Rü muxǔma i nümaxǔ i ñuxma ñoma i naãnewa duǔxǔgü wixweama ügǔxẽëxǔ, rü daxüguxǔ i naãnewa rü Tupana tá wixpèxewa nanaxügǔxẽë —ñanagürü.

*Ngechuchu rü wenaxãrũ nanaxunagũ ga norũ yuxchiga
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)*

³² Rũ Yerucharẽuwaama naxĩ. Rũ nüma ga Ngechuchu rü norũ ngúexũgũpẽxegu nixũ. Rũ nümagũ rü nabaixãchiãẽgũ, rü yema togũ ga duũxũgũ ga wixweama ãgũxũ rü namuũẽ. Rũ Ngechuchu rü wenaxãrũ noxrũwama naxcèx naca ga yema 12 ga norũ ngúexũgũ. Rũ inanaxũgũ ga namaã nüxũ na yaxuxũ ga tacũ tá nüxũ na ngupetũxũ.

³³ Rũ ñanagũrũ nüxũ: –Pema nüxũ pecuèx na marũ ingaicaxũ na Yerucharẽuwa ingugũxũ. Rũ ngema rü duũxũgũ rü tá chixri chomaã nachopetũ. Rũ paigũarũ ãẽxgacũgũ rü ngúexẽẽruũgũ i ore i mugũwa nguxẽẽtaegũxũna tá choxũ naxuaxũgũ. Rũ nümagũ rü tá chomaã nanaxuegugũ na chayuxũ, rü tá ngẽma Dumacũãxgũna choxũ namugũ.

³⁴ Rũ ngẽmagũ tá nixĩ i chaugu idauxcũraũgũxũ. Rũ tá choxna nacuaixgũe, rü tá choxna nanaçuaixcagũ, rü tá choxũ nayuxẽẽgũ. Natürũ tomaẽxpũx i ngunexũguwena táxarũ chamaxũ –ñanagũrũ.

*Chaũtiágu rü Cuáũ rü wüxi ga ngũxẽẽcèx ínacaãgũ
(Mt 20.20-28)*

³⁵ Rũ Ngechuchucèx naxĩ ga Chaũtiágu rü Cuáũ ga Zebedéu nanegũ, rü ñanagũrũgũ nüxũ: –Pa Ngúexẽẽruũx, tanaxwèxe i toxcèx cunaxũ i ngẽma ngũxẽẽ i naxcèx tá cuxna taçaxũ –ñanagũrũgũ.

³⁶ Rũ nüma rü nüxna naca, rü ñanagũrũ: –¿Tacũ nixĩ i penaxwèxexũ na pexcèx chanaxũxũ? –ñanagũrũ.

³⁷ Rũ ñanagũrũgũ: –Rũ ngẽxguma ãẽxgacũxũ quingucuchigu, rü tanaxwèxe na wüxie i toma rü curũ tũgũnecũwawa tarũtoxũ, rü togue i curũ toxwecũwawa –ñanagũrũgũ.

³⁸ Rũ Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagũrũ nüxũ: –Pema rü tama nüxũ pecuèx na tacũcèx ípẽçaxũ. ¿Rũ pexũ chi natauxchaxũ i na peyaxaxũxũ i ngẽma axexũ i üxchiũxũ i choma tá chixaxũxũ? ¿Rũ namaã chi peporaexũ i ngẽma ngúxũ i tá chingexũ? –ñanagũrũ.

³⁹ Rũ nümagũ nanangãxũgũ rü ñanagũrũgũ: –Ngẽmaãcũ, namaã tá taporae –ñanagũrũgũ. Rũ Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagũrũ nüxũ: –Aixcũma tá nixĩ i chauxrũ peyaxaxũxũ i ngẽma axexũ i üxchiũxũ rü chauxrũ ngúxũ na pingegũxũ.

⁴⁰ –Natürũ ngẽma chorũ tũgũnecũwawa rü chorũ toxwecũwawa na perũtogũxũcèx, rü tama choxmèxwa nangẽxma na pexna chanaxãxũ, erũ Chaunatũ tá tũxna nanaxã ya yíxema tümacèx íyĩxẽ –ñanagũrũ.

⁴¹ Rũ yexguma yemaxũ naxĩnüẽgu ga yema togũ ga 10 ga ngúexũgũ, rü Chaũtiágumaã rü Cuáũmaã nanuẽ.

⁴² Natürũ Ngechuchu naxcèx naca rü ñanagũrũ nüxũ: –Pema nüxũ pecuèx i togũ i nachiũãnegũwa rü nangẽxmagũ i ãẽxgacũgũ i nügũ nacuèxgũgu na namexũ na nuãcũ namuãxũ i norũ duũxũgũ. Rũ ngẽma ãẽxgacũgũ i taxũgũ rü norũ duũxũgũarũ yora nügũ nixĩgũxẽẽ.

⁴³ –Natürũ tãütáma ngẽmaãcũ nixĩ i petanũwa. Erũ ngẽxguma texé naxwèxegu na guxããrũ yexera na tiĩxũ i petanũwa, rü name nixĩ i noxri rü guxããrũ ngũxẽẽruũ na tiĩxũ.

⁴⁴ –Rũ ngẽxguma chi texé i petanũwa naxwèxegu na tümamũcũgũeru na tiĩxũ, rü name nixĩ i noxri rü guxũma i tümamũcũgũarũ ngũxẽẽruũ na tiĩxũ.

⁴⁵ –Rũ woo i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü tama togũ choxũ rüngũxẽẽxũcèx nixĩ i núma chaxũxũ. Natürũ núma chaxũ na duũxũgũxũ charũngũxẽẽxũcèx rü naxcèx ichanaxãxũcèx i chorũ maxũ, na ngẽmaãcũ

chanaxütanüxücèx na norü pecadugüna ínanguxüxücèx i muxüma i duüxügü —ñanagürü.

Bartiméu ga ngexetücüxü narümexêê ga Ngechuchu
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Rü Yericúarü íānewa nangugü. Rü Ngechuchuwe narüxí ga norü ngúexügü rü muxüma ga togü ga duüxügü. Rü yexguma guma íāneärü guxwa nangugüchaügu ga nüxna na ínachoüxü, rü yéma namacüwawa narüto ga wüxi ga ngexetücü ga Bartiméügu āegacü ga Timéü nane.

⁴⁷ Rü yexguma guma ngexetücü nüxü ínügü ga Ngechuchu ga Nacharétucüāx na yíixü ga guma yéma üpetücü, rü inanaxügü ga poraācü aita na naxüxü, rü: —Pa Ngechuchu ya Dabítanüxüx, ¡cuxü changechaütümüü! —ñanagürü.

⁴⁸ Natürü muxüma ga yema duüxügü rü ínanangaxüchigüama ga na iyanangeáxücèx. Natürü ga nüma rü yexeraācü aita naxüama, ñaxümaā: —Pa Dabítanüxüx, ¡cuxü changechaütümüü! —ñaxümaā.

⁴⁹ Rü yexguma ga nüma ga Ngechuchu rü inayachiāchi, rü ñanagürü: —¡Naxcèx peca! —ñanagürü. Rü guma ngexetücücèx nacagü, rü ñanagürügü: —¡Nataāê rü inachi! Rü cuxcèx nixí i naçaxü —ñanagürügü.

⁵⁰ Rü guma ngexetücü rü yexacü nanaña ga norü gáuxüchiru. Rü inayuxnagü rü Ngechuchucèx nixü.

⁵¹ Rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü nüxü: —¿Tacü nixí i cunaxwèxexü na cuxcèx chanaxüxü? —ñanagürü. Rü nüma ga guma ngexetücü, rü nanangāxü, rü ñanagürü: —Pa Ngúexêēruüx, chanaxwèxe na chidauchixü —ñanagürü.

⁵² Rü yexguma ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxü: —¡Ēcü, íixü! Rü marü cuxcèx nitaane erü cuyaxō —ñanagürü. Rü yexgumatama ga guma ngexetücü rü nidauchi, rü Ngechuchuwe narüxü ga namawa.

11

Ngechuchu rü Yerucharéügu naxücu
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Cu 12.12-19)

¹ Rü marü Yerucharéüärü ngaicamana nangugü ga Oríbunecüarü Mèxpüneärü ngaicamana yexmagüne ga íānexācügü ga Bechagué rü Betániā. Rü yexguma yéma nangugügu, rü Ngechuchu nanamu ga taxre ga norü ngúexügü.

² Rü ñanagürü nüxü: —¡Gua tórü toxmèxtawa ngèxmane ya íānexācüwa pexí! Rü ngèxguma nawa pengugügu, rü ngèxma tá nüxü peyangau i wüxi i buru i ngèxma ngaxüxü i taguma texé natagu aunagüxü. ¡Rü peyawèxü rü nuā penaga!

³ —Rü ngèxguma texé pexna caxgu na tacücèx peyawèxüxü i ngèma buru, ¡rü tümamaā nüxü pixu rü ñapegügü:

“Torü Cori nanaxwèxe, rü ñüxma tátama nanataeguxêê”, ñapegügü!

⁴ Rü yéma naxí. Rü yexma namacüwagu nüxü nayangaugü ga yema buru ga wüxi ga ípataèxütagu ngaxüxü.

⁵ Rü ñuxre ga duüxügü ga yéma yexmagüxü rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Tacü ípexüe? ¿Rü tüxcüü peyawèxü i ngèma buru? —ñanagürügü.

⁶ Rü nümagü ga yema ngúexügü, rü yema ore ga Ngechuchu namaā nüxü ixuxüācü nanangāxügü. Rü yemacèx tama nüxna nanachuxgü.

⁷ Rü natagu nanaçhagümü ga naxchirugü. Rü yemaācü Ngechuchuxütawa nanagagü. Rü nüma ga Ngechuchu rü natagu naxaunagü.

⁸ Rū muxūma ga duūxūgū rü naxchirumaātama nanachamagū. Rū togū rü naixātūgū ga naānewa nadaūxūmaā nayachamagū.

⁹ Rū yema duūxūgū ga napēxegu āgūxū rü yema togū ga wixweama āgūxū, rü tagaācū ñanagürügü: —¡Cuxū ticuèxūxūgū! ¡Rü naxüüne ya daa Tupanaegagu núma ücü!

¹⁰ ¡Rü āēxgacū ya Dabírūxū namecūmaxūchi ya daa āēxgacū ya núma ngucü! ¡Rü pema rü ta, Pa Daxūcüāx, rü nüxū picuèxūxūgū ya Tupana! —ñanagürügü.

¹¹ Rū Yerucharéūgu naxücu ga Ngechuchu, rü tupauca ga taxūnecèx nixū. Rū meāma guxūwama inanadauaxūne. Rū ñuxūchi yema norü 12 ga ngúexūgūmaā Betániāārü ñānecèx nataegu, yerü marü nayáuane.

*Ngechuchu rü orix ga iguera ga ngearü oōxūmaā chixexū naxuegu
(Mt 21.18-19)*

¹² Rū moxūācū yexguma Betániāwa inaxīāchigu ga Ngechuchu rü nataiya.

¹³ Rū yaxūgu nüxū nadau ga wūxi ga orix ga iguera ga āātūxū. Rū nüma ga Ngechuchu rü naxcèx nixū na íyadauāxūcèx rü ngoxi nayexmèx ga norü o. Natürü yexguma naxūtawa nanguxgu, rü taxuūma inayangau, rü naātūxūxīcatama, yerü tauta norü owa nangu.

¹⁴ Rū yexguma rü ñanagürü igueraxū: —¡Tagutáma texé wena cuxū tamúārü oōx! —ñanagürü. Rū norü ngúexūgū rü nüxū naxīnūē ga yema.

*Ngechuchu ínanawoxū ga yema tupauca ga taxūnewa taxegūxū ga duūxūgū
(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Cu 2.13-22)*

¹⁵ Rū yexguma Yerucharéūwa nangugūgu, rü Ngechuchu rü tupauca ga taxūnegu naxücu. Rū inanaxūgū ga na ínawoxūāxū ga yema yéma tacūmaā taxegūxū rü naxcèx taxegūxū. Rū nanangüegutanü ga norü mechagū ga yema duūxūgū Tupanaarü āmarewa mexū ga dīerumaā taxegūxū rü muxtucumaā taxegūxū.

¹⁶ Rū nanachuxu ga texé tacū na yéma ngepetūxū tupauca ga taxūnemachiawa.

¹⁷ Rū inanaxūgū ga na nangúexēētaexū, rü ñanagürü: —Tupanaārü ore i ümatūxūwa rü ñanagürü:

“Chopata rü guxūma i nachiūñānecūāxgüarü yumūxēpataūgu tá naxāega”, ñanagürü. Natürü pema rü ngītèèxgūxūpataū peyaxīxēē —ñanagürü.

¹⁸ Natürü yexguma yemaxū naxīnūēgu ga paigüarü āēxgacūgū rü ngúexēēruūgū ga Moīchéarü mugüwa nguxēētaegūxū, rü inanaxūgūe ga naxcèx na nadaugūxū ga ñuxācū Ngechuchuxū na yamèxgūxū. Natürü duūxūgūxū namuūē, rü yemacèx taxucürüwama duūxūgūpegu nayayauxgū. Yerü nüma ga duūxūgū rü namaā nataāxēgū ga yema Ngechuchuarü nguxēētae.

¹⁹ Natürü yexguma marü nayáuanegu, ga Ngechuchu rü norü ngúexūgūmaā nawa ínachoxū ga guma ñāne.

*Narūñexē ga yema iguera ga ngearü oōxū
(Mt 21.20-22)*

²⁰ Rū moxūācū pèxmama rü igueraxūtawa nachopetü. Rū yéma nüxū nadaugū ga na nañexēxū ñuxmata naxchúmèxāwa nangu.

²¹ Rū yexguma ga Pedru rü nüxna nacuèxāchi ga yema ñeācū ngupetūxū, rü ñanagürü Ngechuchuxū: —Pa Ngúexēēruūx, dücax i iguera ga chixexū namaā cuxueguxū, rü marü narūñexē —ñanagürü.

²² Rū Ngechuchu nanangāxū, rü ñanagürü: —¡Nüxū peyaxōgū ya Tupana!

23 –Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü ngëxguma chi wüxie daa mëxpúnexü tamuxgu na yaxügachixüçèx rü taxtü i taxüchiüwa nügü na yataéxüçèx, rü chi pega naxĩnü, ega aixcüma peyaxögüãcüma nüxü ngëma ñapegügu.

24 –Rü ngëmacèx pemaã nüxü chixu rü guxüma i tacü i naxcèx ípeçaxü i perü yumüxëwa, rü name nixĩ na peyaxögüxü na marü penayaxuxü, rü aixcüma tá penayaxu.

25 –Rü ngëxguma peyumüxëgügu, natürü nangëxmagu i tacüçèx texémaã na penuëxü, jrü tüxü nüxü pengechaü! na Penatü ya daxügücü rü ta pexü nüxü nangechaüçèx i perü pecadugü.

26 –Natürü ngëxguma pema tama tüxü nüxü pengechaügügu, rü Penatü ya daxügücü rü tá ta täütáma pexü nüxü nangechaü –ñanagürü.

Ngechuchuna nacagüe na texéarü oregagu tupauca ga taxünewa nangüxëëtaexü

(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27 Rü yemawena rü Yerucharéüçèx nawoegu. Rü yexguma Ngechuchu rü tupauca ga taxünegu yaxügüchigüyane, rü naxcèx naxĩ ga paigüarü äëxgacügü, rü ngüxëëruügu ga Moïchéarü mugüwa ngüxëëtaegüxü, rü Yudüguarü äëxgacügüerugü.

28 Rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: –¿Texéarü mugagu nixĩ i cunaxüxü i ngëma núma cuxüxü? ¿Rü texé cuxü tamu na cunaxüçèx i ngëma? –ñanagürügü.

29-30 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxü, rü ñanagürü nüxü: –Choma rü tá ta pexna chaca, rü ngëxguma choxü pengãxügu i ngëma pexna naxcèx chaçaxü, rü choma rü tá ta pemaã nüxü chixu na texé choxü muxü na chanaxüçèx i ngëma. ¿Rü texé tanamu ga Cuáü na duüxügüxü ínabaiüxëëxüçèx? ¿Rü Tupana yüxü ga namücü rü éxna duüxügümare? –ñanagürü.

31 Rü yexguma ga nümagü rü inanaxügü ga nügümaã na yapora-gatanüçüxü, rü ñanagürügü: –Rü ngëxguma chi:

“Tupana núma nanamu”, ñagügügu, rü nüma rü chi ñanagürü tüxü:

“¿Tüxcüü ga tama nüxü peyaxögüxü?” ñanagürü chi tüxü.

32 ¿Rü ñuxüçürüwa rü:

“Yatügümare núma nanamu”, ñatarügügü tá? Rü yema ñanagürügü yerü duüxügüxü namüë. Yerü guxüma ga duüxügü rü nayaxögü rü aixcüma Tupana nanamu ga Cuáü na nüxü yaxuxüçèx ga norü ore.

33 Rü yemacèx Ngechuchuxü nangãxügü, rü ñanagürügü: –Tama nüxü tacuèx ga texé núma na namuxü ga Cuáü ga baiüxëëruü –ñanagürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxü rü ñanagürü nüxü: –Choma rü ta täütáma pemaã nüxü chixu na texé choxü muxü na chanaxüxü i ngëma choxna naxcèx peçaxü –ñanagürü.

12

Ore i puracütanüxü i chixexügügu ixuxü

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

1 Rü Ngechuchu rü inanaxügü ga ore ga cuèxruügügu ixuxümaã na nangüxëëtaexü. Rü ñanagürü nüxü: –Nayexma ga wüxi ga yatü ga norü naãnegu ubanecü ücü. Rü ínapoxegu, rü nanaxü ga wüxi ga ubaarü yaxütüxüchica, rü wüxi ga dauxütaechica na meã nüxna nadauxüçèx ga guxüma. Rü ñuxüchi ñuxre ga puracütanüxüna nüxü nadauxëë. Rü namaã nanamexëë na ngãxügu namaã ngixü yatoyexüçèx ga yema ubatanü. Rü ñuxüchi ga yema naãneärü yora rü to ga nachüñanewa naxü.

2 –Rü yexguma nawa nanguxgu ga na yadauxũ ga yema ubagü, rü guma yatü rü yéma puracütanüxügüxütawa nanamu ga wüxi ga norü duüxüxü na naxcèx íyaçaxüçèx ga yema ubagü ga nüxna üxü.

3 –Natürü yema puracütanüxügü rü nayayauxgü, rü nanaçuaixgü ga guma yatüarü duüxü. Rü taxuüma ga ubagü nüxna naxägü, rü yemaäcü ínayamugü.

4 –Rü yexguma ga guma yatü rü to ga norü duüxüxü yéma namu. Natürü ga guma rü nayamèxërugü, rü namaã naguxchigagü.

5 –Rü yexguma rü to ga norü duüxüxü yéma namu. Natürü nayamèxgü. Rü yemawena, rü yéma nanamugü ga muxüma ga togü ga norü duüxügü. Natürü ga yema puracütanüxügü rü nayaçuaixgü ga ñuxre, rü togü rü nanadai.

6 –Rü yexguma rü nüxü ínayaxü ga nanexüchi ga poraäcü nüxü nangechaücü. Rü düxwa guma nanexü yéma namu, yerü nüma nagu naxĩnügu rü chi nanega naxĩnüë ga yema puracütanüxügü.

7 –Natürü yexguma guma cori nanexü nadaugügu ga yema puracütanüxügü, rü nügümaã ñanagürügü:

“Ngëmaärü tá nixĩ i ñaã naãne i yixcama. ¡Rü ngĩxã tayamèxgü na tóxrü na yĩxüçèx!” ñanagürügü.

8 –Rü yemaäcü nayayauxgü, rü nayamèxgü. Rü yema ubanecüpechinüwa nayatèxgü ga naxüne.

9 –Rü ñuxma rü pexna chaca, ¿pexcèx rü tacü tá naxü ya yima ubanecüarü yora namaã i ngëma puracütanüxügü i chixexügü? Rü dücax, rü ngëma tá naxü, rü tá nanadai i ngëma puracütanüxügü, rü togüna tá nanaxã i ngëma ubanecü.

10 –¿Taguma ëxna nawa pengüé i Tupanaärü ore i ümatüxü? Erü ngëmawa rü ñanagürü:

“Rü yima nuta ya mecü ya ñärü üruügü nüxü oechirécü, rü ñuxma rü yimatama nixĩ ya Tupana nüxĩra yaxüchicü na namaã inaxügüãxüçèx ya Ípata.

11 Rü tórü Cori ya Tupana nixĩ ga naxücü ga yema, rü ñuxma rü namexëchi i taxcèx”, ñanagürü i ngëma ore.

12 Rü yexguma ga yema paigüarü ãëxgacügü, rü ngúexëëruügü ga Moĩchëarü mugüwa nguxëëtaegüxü, rü Yudíugüarü ãëxgacügüerugü, rü Ngechuchuxü niyauxgüchaü. Yerü nüxü nacüexgü ga nachiga na yĩxü ga yema ore ga cuëxruügu yaxuxü. Natürü duüxügüxü namuë rü yemacèx taxuüma namaã naxüe. Rü nüxna yéma ínixĩmare.

*Ãëxgacüaxü dīërumaã naxütanüxüchiga
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)*

13 Rü yexguma ga yema ãëxgacügü rü Ngechuchuxütawa nanamugü ga ñuxre ga norü duüxügü ga Parichéugü rü Erodetanüxügü na nüxna yacagüexüçèx, rü ngoxi tacü rü chixexü ga dexamaã nüxü nangãxü na yemaäcü ãëxgacügüxütawa na íyaxuaxügüãxüçèx.

14 Rü nümagü rü naxütawa naxĩ, rü ñanagürügü nüxü: –Pa Ngúexëëruüx, nüxü tacüex rü aixcüma nixĩ i ngëma nüxü quixuxü i ore. Rü tama duüxügügamare cuxĩnü, erü tama norü düxëtüxünegu cudawenü, natürü nacüma nixĩ i cungugüxü. Rü aixcüma cunangúexëë i duüxügü na Tupana naxwëxexüãcüma namaxëxüçèx. ¡Tomaã nüxü ixu! Rü ngëma dīëru ya ãëxgacü ya tacü ya Dumacüãx totanüwa ngĩxü yauxchaücü ¿rü namexü yĩxü na nüxna ngĩxü taxãxü, rü ëxna tama? –ñanagürügü.

15 Natürü ga Ngechuchu rü nüxü nacuèxama ga na chixexügu namaã naxĩnüexü ga yema duüxügü woo meã namaã na yanadexagüxü. Rü yemacèx ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü chixexügu choxü penguxëëchaüxü? ¡Nuã ngixü pinge i wüxitachinü i dïeru na ngixü chadauxüçèx! —ñanagürü.

16 Rü yéma naxütawa ngixü nangegü ga wüxitachinü ga dïeru. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¿Texéhicünèxã rü texééga nixi i ngïgu üxü? —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxügü, rü ñanagürügü: —Dumacüãx ya ãëxgacü ya tacüchicünèxã nixi —ñanagürügü.

17 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¡Ãëxgacüna ngixü pexã i ngëma ãëxgacüarü ixïcü, rü Tupanana ngixü pexã i ngëma Tupanaärü ixïcü! —ñanagürü. Rü yexguma yema orexü naxĩnüëgu, rü namaã nabaixãchiãëgü.

*Ngechuchuna nacagüe rü ngoxi wena namaxë i duüxügü
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)*

18 Rü yemawena rü Ngechuchuxütawa ínayadaugü ga ñuxre ga Chadurchéugü. Rü nümagü nixi i nüxü yaxugüexü na tagutáma wena namaxëxü i yuexü. Rü yemacèx Ngechuchuna nayacagüe, rü ñanagürügü:

19 —Pa Ngüexëëruüx, Moïchéarü mugüwa rü ñanagürü:
“Rü ngëxguma wüxi ya yatü naxmèx ngexacüyane nayuxgu, rü name nixi i naëneëtama ngïmaã naxãmèx i ngëma yutecü i naxümmèx, na ngëmaãcü naxãxãcüxüçèx ya naëneë ga marü yucü”,
ñanagürü ga yema ore.

20 —Düçèx, nayexma ga 7 ga nügüeneëgü. Rü naxãmèx ga guma yacü, natürü tauta naxãxãcüyane nayu.

21-22 —Rü yexguma ga naï ga naëneë nüxü ngïmaã naxãmèx ga yema ngecü, natürü guma rü ta nayu rü nangexacü. Rü yexguma ga guma norü tomaëxpüx ga naëneë nüxü ngïmaã naxãmèx, natür ü yexgumarüütama nüxü nangupetü. Rü yemaãcü, gucüma ga guma 7 ga nügüeneë rü ngïmaã naxãmèx ga yema nge. Rü gucüma nayue tauta naxãxãcüyane. Rü düxwa ngïma rü ta iyu ga yema nge.

23 —Rü dücax, ngëxguma yuexü wena maxëgu, ¿rü ngexcürüücü naxmèx tá iyixi i ngëma nge? Yerü gucüma ga guma 7 ga nügüeneëgü ngïmaã naxãmèx —ñanagürügü.

24 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxü, rü ñanagürü nüxü: —Pema rü ípetüe erü tama nüxü pecuèx i Tupanaärü ore i ümatüxü, rü tama nüxü pecuèx i ñuxãcü na naporaxü ya Tupana.

25 —Rü ngëxguma yuexü wena maxëgu, rü taxúetáma tixãmèxgü rü ëxna tixãtegü. Erü daxüçüãx i Tupanaärü orearü ngeruügürüü tá tixigü i ngëxguma.

26 —Pema choxna peca i yuexüärü dagüchiga. ¿Natürü tama ëxna nawa pengüé i Tupanaärü ore ga Moïché ümatüxü ga naïxãcü ga íyiauxratanünechigaxü íyaxuxüwa? Erü yema orewa rü Moïchéxü ñanagürü ga Tupana:

“Choma nixi i Abráüärü Tupana, rü Ichaáarü Tupana, rü Acobuarü Tupana”, ñanagürü.

27 —Rü ngëma orewa nüxü tacuèx rü Tupana rü maxëxüärü Tupana nixi rü tama yuexüärü Tupana nixi, erü Tupanaarü ínüwa rü taxúema tayu. Rü ngëmaãcü i pema rü poraãcü ípetüe —ñanagürü.

*Ngëma Tupanaärü mu i guxü i norü mugüarü yexera ixixü
(Mt 22.34-40)*

28 Rü wüxi ga ngüexëëruü ga Moïchéarü mugüwa nguxëëtaexü, rü nüxü naxĩnü ga yema togü ga namücügü ga Ngechuchumaã na íyaporagatanücüxü.

Rü nüma rü nüxü nicuèxâchi ga meãma na nangãxüãxü. Rü yemacèx Ngechuchucèx nixü, rü nüxna naca, rü ñanagürü nüxü: —Pa Ngúexëëruüx, ¿ngëxürüxü i Tupanaärü mu nixi i guxü i norü mugüarü yexera ixixü? — ñanagürü.

²⁹ Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Ngëma Tupanaärü mu i guxü i norü mugüarü yexera ixixü, rü ñaã nixi, ñanagürü:

“¡Iperüxñüë, Pa Iraéanecüãxgü! Rü nüma ya Cori ya tórü Tupana, rü yixicatama nixi ya tórü Cori.

³⁰ ¡Rü nüxü nangechaü ya Cori ya curü Tupana guxüne ya curü maxünemaã, rü guxü i cuãemaã, rü guxü i nagu curüxñüxümaã, rü guxü i curü poramaã!” ñanagürü.

³¹ —Rü ngëma norü taxre i Tupanaärü mu, rü ñanagürü:

“¡Rü nüxü nangechaü i cumücü na cugü cungechaüxürü!”

ñanagürü. Rü nataxuma i to i Tupanaärü mu i ngëmagüarü yexera ixixü — ñanagürü.

³² Rü yexguma ga yema ngúexëëruü ga mugüwa nguxëëtaexü, rü ñanagürü Ngechuchuxü: —Marü name, Pa Ngúexëëruüx, erü aixcüma nixi i ngëma nüxü quixuxü na wüxixicatama na yixü ya Tupana, rü nataxuma ya naí.

³³ —Rü ngëma Tupanaxü na ingechaüxü guxüne ya tórü maxünemaã, rü guxü i nagu rüxñüxümaã, rü guxü i tórü poramaã, rü nüxü na ingechaüxü i tamücü i yigü na ingechaüxürü, rü ngëma rü guxüma i carnerugü i Tupanacèx idèixü rü íguxüarü yexera narümemaë —ñanagürü.

³⁴ Rü yexguma Ngechuchu nüxü dèuxgu ga mexügu na naxñüãcüma na nangãxüãxü ga yema ngúexëëruü ga mugüwa nguxëëtaexü, rü ñanagürü nüxü: —Marü tama taxü cuxü nataxu na cunayaxuxü ya Tupana na curü ãëxgacü yixüçèx —ñanagürü. Rü yemawena rü marü taxuüma nügü naporaxëë na nüxna yacachigüçèx.

¿Texé nane nixi ya Cristu?

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵ Rü yexguma tupauca ga taxünewa ínangúexëëtaeyane ga Ngechuchu, rü duüxügüna naca, rü ñanagürü: —¿Tüxcüü nixi i ngëma ngúexëëruügü i mugüwa nguxëëtaegüxü i ñagüxü:

“Yima Cristu ya Tupana nüxü unetacü rü nuxcümaücü ga ãëxgacü ga Dabíta nixi”, ñagüxü?

³⁶ —¿Rü ñuxãcü i ngëmaãcü yadexagüxü? Yerü nümatama ga Dabí, rü yexguma Tupanaãë i Üünexü naãëwa ideaxgu rü ñanagürü:

“Cori ya Tupana rü chorü Corixü ñanagürü: ‘¡Nuã chorü tügünecüwawa rüto ñüxmatáta nüxü charüporamaë i curü uwanügü na cuga naxñüëxüçèx!’

ñanagürü ga yema orewa.

³⁷ —¿Natürü ñuxücürüwa i Dabíta yixü ya Cristu, ega nümatama ga Dabí, rü norü Corimaã naxuãgu? —ñanagürü. Rü yema muxüma ga duüxügü ga yema yexmagüxü, rü taãëcüma Ngechuchuaxü inarüxñüë.

Ngechuchu rü nüxü nixu na tama yameärü maxüãxgüxü ga yema ngúexëëruügü ga Moíchéarü mugüwa nguxëëtaegüxü

(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54, 20.45-47)

³⁸ Ngechuchu rü norü nguxëëtaewa rü ñanagürü: —¡Pexuãëgü naxcèx i ngëma ngúexëëruügü i Moíchéarü mugüwa nguxëëtaegüxü! Erü nümagü rü norü me nixi i mexü i naxchirumaã na naxñëãxü. Rü nanaxwèxegü na ítamüwa duüxügü meã nüxü na rümoxëgüxü.

³⁹ –Rü ngutaquëxepataügüwa rü norü me nixĩ i ãëxgacügümèxwëxewa na natogüxü. Rü õnagü i taxüwa rü ngëma õnaãrü yoraxütawa ügüxü i nachicacëx nadaugü.

⁴⁰ –Natürü tuxna nanapuxü ya tümapatagü ya yíxema yutegüxe. Rü ñuxüchi nanamëxëë i norü yumüxëgü na ngëmagu nügü yacuxgüxücëx rü duüxügü nagu rüxĩnüëxücëx na aixcüma mexügü na yixĩgüxü. Natürü nümagü tá nixĩ i yexeraãcü napoxcuexü –ñanagürü.

Yutecü ga ngearü dïëruãxcü ga Tupanacëx dïëru ngïxü ixãcü
(Lc 21.1-4)

⁴¹ Wüxicana ga Ngechuchu rü tupauca ga taxüneãrü dïëruchiüãrü toxmëxtawa narüto. Rü yéma inadawenü ga ñuxãcü duüxügü yexma ngïxü yanaxücuchigüxü ga norü dïërugü. Rü muxüma ga duüxügü ga idïëruãxgüxüchixü rü yexma ngïxü nayarüxücuchigü ga muxüchicü ga norü dïëru.

⁴² Rü ngürü yéma ingu ga wüxi ga yutecü ga ngearü dïëruãxcü. Rü ngïma rü wüxi ga yema dïëruchiügu ngïxü iyarüxücuchi ga taxretachinü ga dïëruacü ga ítanücü.

⁴³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexügücëx naca, rü ñanagürü nüxü: –Aixcüma pemaã nüxü chixu rü ñaã ngecü i yutecü i ngearü dïëruãxcü, rü guxü i ngëma togü i dïëruchiügu dïëru ngïxü ixücuchigüxüãrü yexera ngïxü ixã.

⁴⁴ Erü guxüma i togü rü ngïxü inaxãgü i ngëma nüxü íyaxügücü. Natürü ngïma ngïxü natauxyane ngïxü ixã i guxcüma i ngïxü ngëxmëxcü i ngïrü õnatanü –ñanagürü.

13

Ngechuchu nanaxunagü na tupauca ga taxünegu tá na napogüexü
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Rü yexguma tupauca ga taxünewa ínaxüxügu ga Ngechuchu, rü wüxi ga norü ngúexügü rü ñanagürü nüxü: –Pa Ngúexëëruüx jdücax ñuxãcü nimexëchi ya daa tupauca ya itaxüne rü naxtapüxarü nutagü! –ñanagürü.

² Natürü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: –Pema nüxü pedaugü ya guxünema ya yima tupauca ya taxüneãrü ípatagü. Natürü pemaã nüxü chixu rü aixcüma guxünema ya daa ípatagü rü tá nagu napogüe. Rü norü nutagü rü taxucütáma nügüëtü naxüxüra, rü bai tá ya wüxi –ñanagürü.

Cuëxruügü i tá nüxü idauxü naxüpa na nagüxü i naãne
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24, 17.22-24)

³⁻⁴ Rü yemawena rü Oríbunecüarü Mèxpüne ga tupauca ga taxüneãrü toxmëxtawa yexmanewa naxĩ. Rü yéma narüto ga Ngechuchu. Rü Pedru rü Chaütiágu rü Cuáü rü Aüdré rü naxütawa naxĩ na noxrüwama nüxna nacagüexücëx. Rü ñanagürügü: –Tanaxwëxe i tomaã nüxü quixu na ñuxgu tá nangupetüxü i ngëma nüxü quixuxü. ¿Rü tacü tá nixĩ i norü cuëxruü i nawa nüxü tacuáxü ega nawa tá nanguxgu i ngëma? –ñanagürügü.

⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxü rü ñanagürü nüxü: –¡Pexuãëgü na taxüema pexü womüxëëxücëx!

⁶ –Erü muxüchixü i duüxügü tá ínangugü, rü chaugu tá nügü nicuxgü, rü ñanagürügü tá:

“Choma nixĩ i Cristu”, ñanagürügü tá. Rü muxüchixü i duüxügüxü tá nawomüxëë.

⁷ –Rü ngëxguma nüxü pexĩnüëgu na nügü nadëixü i nachiüãnegü i ngaicamagüxü rü togü i nachiüãnegü i yaxügugüxü, ¡rü tãütáma ngëmacëx

pebaixãchiãëgü! Erü woetama ngëmaãcü tá nangupetü. Natürü täütáma naãneärü gux nixĩ i ngëma.

8 –Erü wüxi i nachiuãne rü to i nachiuãnemaã tá nügü nadai. Rü wüxi ya ãëxgacüarü churaragü rü to i ãëxgacüarü churaragümaã tá nügü nadai. Rü muxüma i nachicawa rü tá naxiãxãchiane. Rü tá taiya nangux. Natürü guxüma i ngëma rü norü ügümare nixĩ i ngëma ngúxü i tá ínguxü.

9 –¡Rü meã pegüna pedaugü! Erü ãëxgacügüpëxewa tá pexü nagagü, rü ngutaquëxepataügügu tá pexü niçuaixgü. Rü nachiuãnegüarü ãëxgacügüpëxewa tá pexü nagagü naxcèx na chorü duüxügü na pixígüxü. Natürü ngëmaãcü tá pexü natauxcha na ngëma ãëxgacügümaã nüxü pixuxü i chauchiga.

10 –Natürü naxüpa na nagúxü i naãne rü tá nüxü nixugüe i Tupanaärü ore i guxü i nachiuãnegüwa.

11 –Natürü ngëxguma ãëxgacügüpëxewa pexü nagagügu, ¡rü täütáma pexoegaãëgü naxcèx na tacümaã tá penangãxüxü! ¡Rü namaã nüxü pixu i ngëma ore i ngëxgumatama Tupana pexna äxü na nüxü pixuxüçèx! Erü täütáma pema nixĩ na pidexagüxü, natürü Tupanaãe i Ünexü tá nixĩ i pewa idexaxü.

12 –Rü nügüeneëgüwa tátama rü ãëxgacügüxütawa nügü ínayaxuaxügü na ngëmaãcü tüxü nadeixüçèx. Rü ngëxgumarüü tá ta i papágü rü mamágü rü tá naxácügüxü ínayaxuaxügü. Rü nümagü i naxácügü rü tá nanatügümaã rü naëgümaã nanuë, rü tá tüxü ínayaxuaxügü na ãëxgacügü tüxü nadeixüçèx.

13 –Rü guxü i naãnewa rü duüxügü tá pexchi naxaie naxcèx na chorü duüxügü pixígüxü. Natürü yíxema naetüwa meã Tupanaãxü yaxõõmáxë, rü yíxema tá tixĩ ya aixcüma nayaxúxe i maxü i taguma gúxü.

14 –Rü ngëxguma nüxü pedèuxgu i ngëma ãüãchixü rü ãücümaxüchixü i chixexëeruü i ngextá tama íinaxwëxexüwa na nangëxmaxü, rü ngëxguma ya yíxema Yudéaanewa ngëxmagüxe, rü tanaxwëxe i mëxpüneãnewa tabuxmü. Rü texé ya yíxema nüxü daumatüxe, ¡rü name nixĩ i meã nagu tarüxínü i ngëma!

15 –Rü ngëma ngunexügu texé tümapataëxtüwa ngëxmagu, rü tama name i tümapatagu tayangaxi na tacü i tümaärü ngëmaxü tayayaxuxüçèx.

16 –Rü texé ya tümaãnewa ngëxmaxë rü tama name i tümapataçèx tataegu na tümachirugü tayayaxuxüçèx.

17 –Rü ngëma ngunexügügu, rü wüxi i ngechaü tá nixĩ i tümacèx ya yíxema ngexegü ya itacharaügüxe rü yíxema maixácügüxe.

18 –¡Rü Tupanana naxcèx peca i perü yumüxëwa na tama gáuane ixüyane pexü na nangupetüxüçèx i ngëma chixexü!

19 –Erü ngëma ngunexügügu rü poraãcü tá nangëxma i ngúxü ga noxri Tupana naãne ixügügumama taguma yexmaxü, rü ngëmawena rü tagutáma nangëxma.

20 –Rü ngëxguma Tupana tama nanoxrexëëgu i ngëma ngunexügü, rü taxúetáma tamaxü. Natürü Tupana rü marü nananoxrexëë i ngëma ngunexügü erü tüxü nangechaü ya yíxema noxrüxü tüxü nadexe.

21 –Rü ngëxguma texé pexü ñagügu:

“Düçèx, daa nixĩ ya Cristu”, ñagügu, rü ëxna:

“Gua nixĩ ya Cristu”, ñagügu, ¡rü tâxü i nüxü peyaxõgüxü!

22 –Erü Cristugüneta rü Tupanaärü orearü uruügüneta tá ínangugü. Rü tá nanaxügü i muxüma i cuèxruügü i taxügü. Rü ngëmaãcü, ega nüxü natauxchagu, rü tá tüxü nawomüxëëgü woo ya yíxema duüxëgü ya Tupanatama tüxü dexe.

23 –¡Pexuãëgü! Erü guxüma i ngëma tá ngupetüxü, rü marü naxüpa pemaã nüxü chixu.

*Ñuxãcü tá nixĩ i ngẽxguma nataegugu ya Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcü
(Mt 24.29-35, 42, 44; Lc 21.25-36)*

24 —Natürü marü nangupetügu i ngẽma ngúxügü, rü ngẽma ngunexügügu rü tá nixo ya üexcü rü tãütáma inabaxi ya tauemacü.

25 —Rü woramacurigü rü êtagü rü tá narüyi. Rü guxüma i daxüwa ngẽxmaxü rü tá naxĩãxãchitanü rü nachicana tá nixĩgachitanü.

26 —Rü ngẽxguma i duũxügü rü tá nüxũ nadaugü ya Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcü na caixanexügu ínaxĩxũ i guxüma i norü poramaã rü norü ngóonexümaã.

27 —Rü tá nanamu i norü orearü ngeruügü i daxüçũãx na tüxũ nanu-taquẽxexüçex ya yíxema Tupana tüxũ idexechixe ya guxüwama ngẽxmagüxe ñuxmatáta naãne íyacuáxüwa nangu.

28 —¡Iperüxĩnüe i ñaã nguxẽẽtae i orix i iguerachiga, rü naxcèx pengúe! Rü ngẽxguma ngexwacaxüxü i nachacüüxacügü iyarüyixgu rü naxüátügu, rü ngẽmawa nüxü pecuèx na paxa tá taunecü yĩxü.

29 —Rü ngẽxgumarüü ta, rü ngẽxguma nüxü pedèuxgu na nangupetüxü i ngẽma pemaã nüxü chixuxü, rü ngẽmawa tá nüxü pecuèx na paxaxüchi tá ínanguxü ya Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcü.

30 —Rü guxüma i ngẽma ñuxma pemaã nüxü chixuxü rü aixcüma tá nangu-petü naxüpa na nayuexü i ngẽma duũxügü i ngẽxguma maxẽxü.

31 —Daxüguxü i naãne rü ñoma i naãne rü tá inayarüxo. Natürü chorü ore rü tagutáma inayarüxo, rü aixcüma tá ningü.

32 —Natürü ngẽma ngunexü rü ora i nagu tá nangupetüxü i ngẽma pemaã nüxü chixuxü, rü Tanatü ya Tupanaxĩcatama nüxü nacuèx i ñuxgu tá na nangupetüxü i ngẽma, rü taxúema ya togue nüxü tacuèx. Rü woo i norü orearü ngeruügü i daxüçũãx rü tama nüxü nacuèxgü, rü woo i choma na Nane chiĩxü rü tama nüxü chacuèx i ñuxgu tá na nangupetüxü i ngẽma.

33 —Rü ngẽmacèx, ¡ipedaue rü pexuãægü! Erü tama nüxü pecuèx i tacü rü ora tá íchangu i chomax.

34 —Rü guxüma i ngẽma pemaã nüxü chixuxü, rü ñoma wüxi ga yatü ga ixüãchichaücü na to ga nachiuãnawa naxüxüçèxrüxü nixĩ. Rü yemacèx norü puracütanüxüna naxãga na mea nüxna nadaugüxüçèx ga guma napata. Rü ñuxüchi wüxichigüna nanaxã ga norü puracü. Rü yẽma íãxãrü dauruü rü nagu nanamu na mea nadauxütaegüxüçèx.

35-36 —¡Rü ngẽmacèx i pema rü name na ípexuãxëgüxü! Erü tama nüxü pecuèx i ñuxgu tá ínangu ya yima cori ya ípataarü yora, rü bexmana noxri nachütagu, rü êxna ngãxüçüügu, rü êxna otá icaxgu, rü êxna noxri yangóonegu. ¡Rü ngẽmacèx ipedaue na ngürüãchi ínanguxgu tama ípepeeyane pexü na íyanguéüxüçèx!

37 —Rü ngẽma ore i pemaã nüxü chixuxü, rü guxü i duũxügüçèx nixĩ. ¡Rü ipedauecha! —ñanagürü.

14

*Ãëxgacügü naxcèx nadaugü na ñuxãcu Ngechuchuxü yayauxgüxü
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Cu 11.45-53)*

1 Rü taxre ga ngunexü nataxu ga na nawa nanguxü ga Yudiúgüarü peta ga Üpetüchiga ga nagu nangõxgüãxü ga pãu ga ngearü puxẽẽruüãxü. Rü ga paigüarü ãëxgacügü rü ngüexẽẽruüügü ga mugüwa nguxẽẽtaegüxü rü naxcèx nadaugü ga ñuxãcü bexma duũxügüechita Ngechuchuxü na yayauxgüxü rü na yamèxgüãxüçèx.

² Yerü nümaxü rü ñanagürügü: —Taxucürüwama ñuxma petagu tayayauxgü, erü duüxügü rü tá tamaã nanuë —ñanagürügü.

Wüxi ga nge rü Ngechuchuerugu inaba ga pumara
(Mt 26.6-13; Cu 12.1-8)

³ Rü Ngechuchu rü Betániãwa naxü napatawa ga Chimáü ga rüchaxü necümaã naxugüãcü. Rü yexguma mechawa natoyane, rü yéma ingu ga wüxi ga ngecü ga wüxiweü ga pumara ga yixichixü ga tatanüxüchixü yéma ngecü. Rü iyapoyenagu ga yema pumarachixü ga nuta ga mexëchicünaxcèx, rü Ngechuchuerugu inaba.

⁴ Natürü ñuxre ga yema yéma yexmagüxü rü nanuë naxcèx ga yema naxüxü ga yema ngecü, rü nügümaã ñanagürügü: —¿Tüxcüü ngëxma inaxaiyaxü i ngëma pumara?

⁵ —Rü narümemaë chi nixi i 300 tachinü i dïëru gu namaã itaxe, rü ñuxüchi ngëma dïërumaã nüxü irüngüxëë i ngëma duüxügü i ngearü dïëruãxgüxü —ñanagürügü. Rü yemaãcü ngïchiga nidexagü ga yema nge.

⁶ Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¡Ngexrüma! ¿Tüxcüü ngïxü pechixewe? Erü ngëma chomaã naxüxü, rü wüxi i mexü nixi.

⁷ —Rü ngëma ngearü dïëruãxgüxü rü guxügutáma petanüwa nangëxmagü, rü ngëmaãcü pexü natauxcha na nüxü perüngüxëëxü i ngëxguma penaxwëxegu. Natürü i choma rü täütáma guxügu petanüwa changëxma.

⁸ —Rü ñaã nge rü inaxü i guxüma i ngëma ngïxü tauxchaxü, rü ngëmacèx yoxni choxü ipumaraxüne naxüpa na ichatáxü.

⁹ —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü guxü i naãnewa i ngextá duüxügü nüxü íxugügüxüwa i ore i maxëxëëruü, rü ñaã ngecü chomaã üxü rü tá ta nüxü nixugügü. Rü ngëmaãcü tá ngïxna nacuëxãchie i duüxügü —ñanagürü ga Ngechuchu.

Yuda rü ãëxgacügümaã nanamexëë na ñuxãcü tá na Ngechuchuxü yayauxgüxüçèx

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Rü Yuda Icariúte ga wüxi ga yema 12 ga ngúexütanüxü ixixü, rü Yudiugüarü paigüarü ãëxgacügütanüwa naxü na namaã yamexëëãxüçèx na ñuxãcü tá na Ngechuchuxü yayauxgüxüçèx.

¹¹ Rü yexguma yemaxü naxinüëgu, rü nümagü ga yema ãëxgacügü rü nataãëgü. Rü dïëru Yudana ngïxü naxuaxügü. Rü yexgumama inanaxügü ga Yuda ga naxcèx na nadauxü ga ñuxãcü nüxü na natauxchaxëëgüãxü na duüxügüechita Ngechuchuxü yayauxgüxüçèx.

Coriarü ðnachiga

(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Cu 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹² Rü nawa nangu ga ngunexü ga nagu inaxügüxü ga yema peta ga pãu ga ngearü puxëëruüãxü nagu nangõxgüxü. Rü yema nixi ga ngunexü ga nagu carneruxacü naxcèx yamëxgüxü ga Üpetüchigaarü peta. Rü yexguma ga norü ngúexügü rü Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ngextá cunaxwëxe na tanamexëëxü i ðna i Üpetüchigaarü petagu ingõxü? —ñanagürügü.

¹³ Rü yexguma ga nüma rü nanamu ga taxre ga norü ngúexügü, rü ñanagürü nüxü: —¡Ëcü, yéa ñãnewa pexi! Rü ngëxma tá nüxü peyangau i wüxi i yatü i wüxi ya tüxü ya dexámaã ããcuxe ngëxma tüxü ingexü. ¡Rü nawe perüxí!

¹⁴ —¡Rü yima ípata ya nagu yaxücune i ngëma yatü, rü yima ñãrü yoramaã nüxü pixu, rü ñapegügü nüxü:

“Torü ngúexëëruü nüxü nacuáxchaü na ngëxü yíxü i ngëma ucapu i norü ngúexügümaã tá nawa nachibüxü i Üpetüchigaarü ðnagu”, ñapegügü nüxü!

15 —Rü nüma tá pexũ nüxũ nadauxêê i wüxi i ucapu i taxũ i marũ meã mexêexũ i norũ daxũchiũwa ngêxmaxũ. ¡Rü ngêma penamexêex i tórũ õna i Üpetüchigacèx ixĩxũ! —ñanagürũ nüxũ.

16 Rü inaxĩachi ga yema taxre ga ngúexũgũ, rü ãnewa naxĩ. Rü yexma nüxũ inayangaugũ ga guxũma yema Ngechuchu namaã nüxũ ixuxürũ. Rü yéma nanamexêê ga õna ga Üpetüchigacèx ixĩxũ.

17 Rü yexguma marũ nachütachaũgu, rü ínangu ga Ngechuchu namaã ga yema 12 ga norũ ngúexũgũ.

18 Rü yexguma mechawa ínachibüeyane, rü Ngechuchu rü ñanagürũ nüxũ: —Aixcũma pemaã nüxũ chixu rü wüxie ya petanüwa i ñuxma chomaã nuã chibüxe tá tixĩ ya bexma choxũ íyaxuaxũxê —ñanagürũ.

19 Rü yexguma ga nümagũ ga norũ ngúexũgũ rü poraãcü nangechaũgũ. Rü inanaxũgũe ga na wüxichigũ nüxna icachigũxũ, rü ñanagürũgũ: —Pa Corix, ¿choma tá chiĩxũ i cuxũ íchayaxuaxũxũ? —ñanagürũgũ.

20 Rü nüma ga Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürũ nüxũ: —Wüxi i pema i 12 tanüwa i daatama poratuwa norũ pãũ iwaixêexũ, rü ngêma tá nixĩ i choxũ íyaxuaxũxũ.

21 —Rü choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü tá chayü ngêma Tupanaãrũ ore i ümatũxũ nüxũ ixuxürũ. Natürũ wüxi i ngechaũxũchi nixĩ naxcèx i ngêma yatü i choxũ íyaxuaxũxũ. Rü narümemaẽ chi nixĩ ga noxtacũma tãũ chima na nabuxũ —ñanagürũ.

22 Rü yexguma ínachibüeyane, rü Ngechuchu nanayaxu ga pãũ. Rü Tupanana moxê naxã, rü inanabücu, rü norũ ngúexũgũxũ nayanu. Rü ñanagürũ nüxũ: —¡Penayax i ñaã pãũ! Rü ngêma rü chaxunechiga nixĩ —ñanagürũ.

23 Rü yemawena nanayaxu ga wüxi ga pochiyu ga binumaã ãacuxũ. Rü yexgumarũ ta Tupanana moxê naxcèx naxãxĩra, rü ñuxũchi norũ ngúexũgũna nanaxã. Rü guxũma nawa naxaxegũ.

24 Rü ñanagürũ nüxũ: —Daa binu ya chaugũ i muxũma i duũxũgücèx ibacüchiga nixĩ. Rü yimawa Tupana meãma nanangoxêê na aixcũma yĩxũ i norũ uneta.

25 —Rü aixcũma pemaã nüxũ chixu rü tãxütáma wena chayaxaxü ya daa binu ñuxmatáta Tupana ãëxgacü íxixũwa binu ya ngexwacaxücü chayaxaxüx —ñanagürũ.

Ngechuchu nüxũ nixu rü Pedru rü taxütáma nügũ nixu na norũ ngúexũ yĩxũ (Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Cu 13.36-38)

26 Rü ñuxũchi nawiyaegũ ñuxre ga Tupanaãrũ wiyaegu. Rü yemawena rü Oríbunecüarũ Mèxpúnewa naxĩ.

27 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürũ nüxũ: —Guxãma i pema rü tá choxũ ípetèxgũ. Erü ngêmaãcü nüxũ nixu i Tupanaãrũ ore i ümatũxũ i ñaxũ: “Tá chayamèx ya carneruarũ dauruũ, rü tá nanaxüanemare i carnerugũ”, ñaxũ.

28 —Natürũ ngêxguma marũ yuwa ícharüdaguwena, rü chaxira tá pexũpa Gariréaanewa chaxũ —ñanagürũ.

29 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürũ nüxũ: —Woo guxũma i togü cuxũ ítèxgu, rü choma rü tãütáma cuxũ íchatèx —ñanagürũ.

30 Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürũ nüxũ: —Aixcũma cumaã nüxũ chixu rü ñomatama i chütaxũgu rü naxũpa na taxreëxpüxcüna yaçaxũ i otá, rü tomaëxpüxcüna taxütáma cugü quixu na chorü duũxũ quiĩxũ —ñanagürũ.

31 Natürũ nüma ga Pedru rü ñanagürüama: —Woo wüxigu cumaã chayuxgu, rü tãxütáma chaugũ ichicux na curü duũxũ chiĩxũ —ñanagürũ. Rü guxũma ga togü ga norũ ngúexũgũ rü ta yema ñanagürũgũ.

Ngechuchu rü Yechemaníwa nayayumüxê
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Rü yemawena rü Ngechuchu rü norü ngúexügü rü nawa naxí ga wüxi ga nachica ga Yechemanígu âegaxü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¡Nuã perütogü yoxni paxa yéa chayayumüxê! —ñanagürü.

³³ Rü ñuxüchi ínayagagü ga Pedru, rü Chaütiágu, rü Cuáü. Rü naxcèx inaxügü ga na poraãcü nangechaüxü rü naxixãchiãëxü.

³⁴ Rü yexguma rü ñanagürü nüxü: —Poraãcü changechaü, rü nagu charüxínü na ngëmamaã tá chayuxü. ¡Rü nuxa perücho i pemax, rü ipedaue! —ñanagürü.

³⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü yéaxüra naxü. Rü ñaxtüanegu nanangücuchi. Rü Tupanana naxcèx naca na nawa ínguxuchixüçèx ga yema ngúxü ga yexguma chi Tupanaärü ngúchaü yixígu.

³⁶ Rü norü yumüxêwa rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, cuxcèx rü guxüma natauxcha. ¡Rü nüxna choxü ínguxuchixëë i ñaã ngúxü i tá choxü üpetüxü! Natürü chanaxwèxe i cunaxü i cuxrütama ngúchaü rü tama i choxrü —ñanagürü.

³⁷ Rü ñuxüchi nataegu ga norü ngúexügü íyexmagüxüwa. Rü nüxü inayangau ga na ínapeexü. Rü ñanagürü Pedruxü: —Pa Chimáüx, ¿ícupe? ¿Tama éxna namaã cupora na icudauxü, rü bai i wüxi i ora?

³⁸ —¡Rü ipedaue, rü Tupanana naxcèx peça na pexü nangüxëëxüçèx na tama choxü ípetáxüçèx i ngëxguma tacü rü guxchaxü pexü üpetügu! Erü aixcüma peãéwa rü ípememare, natürü pexene nixí i ngëma turaxü —ñanagürü.

³⁹ Rü wenaxärü ínixü, rü noxrirüütama nayayumüxê.

⁴⁰ Rü yexguma wenaxärü norü ngúexügüçèx nataegugu, rü nüxü inayangau ga na wenaxärü ínapeexü, yerü poraãcü nayaxtaexüchi. Rü yemacèx ga nümagü rü tama nüxü nacuèxgü ga na tacümaã tá nangãxügüãxü.

⁴¹ Rü norü tomaëxpüxcüna wenaxärü norü ngúexügüçèx nataegu, rü ñanagürü nüxü: —¿Ñuxma rü ta éxna ípepeeama rü iperüngüëãma? ¡Rü marütama! Erü choma i Tupana Nane na duüxüxü chiüxü rü marü nawa nangu i ora na choxü na yayauxgüxü rü nüxna na choxü namugüxüçèx i duüxügü i chixexü i pecaduãxgüxü.

⁴² —¡Rü ipechigü, rü ngíxã ítixí! Erü marü ñomama nixí i ngëma choxü íyaxuaxüxü —ñanagürü.

Ngechuchuxü niyauxgü
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Cu 18.2-11)

⁴³ Rü yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rü ínangu ga Yuda ga norü ngúexüchiréx ixíxü. Rü nawe narüxí ga muxüma ga duüxügü ga taramaã rü naímaã ixãxnexü. Rü yema nixí ga duüxügü ga yéma namugüxü ga paigüarü äëxgacügü rü ngúexëëruügü ga mugüwa nguxëëtaegüxü rü Yudíugüarü äëxgacügüerügü.

⁴⁴ Rü Yuda ga ínaxuaxüxü rü marü yema duüxügümaã nanamexëë, rü ñanagürü:

“Ngëma nüxü chachúxuxü nixí i Ngechuchu. Rü ngëma tá nixí i piyauxgüxü rü meã peyanáíacüma peyagagüxü” —ñanagürü.

⁴⁵ Rü yemaãcü Ngechuchucèx nixü, rü ñanagürü nüxü: —Pa Ngúexëëruüx —ñanagürü. Rü ñuxüchi nanachüxu.

⁴⁶ Rü yexgumatama Ngechuchuxü niyauxgü.

⁴⁷ Natürü wüxi ga Ngechuchutanüxü nanawëxechi ga norü tara, rü yemaã paigüarü äëxgacüarü duüxüxü ínadaechinü.

48 Rū yexguma ga Ngechuchu rü yema duũxũgũna naca, rü ñanagürü nüxũ: —¿Tũxcũũ taragũ rü naĩxmenèxãgũmaã chauxcèx nuã pexĩ na choxũ peyarũyauygũxũcèx ñoma wũxi i ngĩtèxáxũ chiĩxũrũũ?

49 —Rü guxũ ga ngunexũgu rü petanũwa chayexma ga yexguma tupauca ga taxũnewa changũxèètaegu, rü taguma choxũ piyauygũ. Natürü ñaã ñũxma ngupetũxũ, rü nangupetũ na yanguxũcèx i Tupanaãrũ ore i ümatũxũ — ñanagürü.

50 Rū yexguma ga guxũma ga norü ngũexũgũ rü nüxna nibuxmũ. Rū nüxĩcatama yéma nanatèxgũ ga Ngechuchu.

51 Natürü wũxi ga ngextũxũcũ ga dũxruũmaãxĩca nügũ nuquecũ nawe nixũchigũ. Rū yema duũxũgũ rü nayayauygũ.

52 Natürü nüma rü nüxũ ningèx ga yema dũxruũ, rü yemaãcũ ngexchiruãcũma niña.

Ãëxgacũgũpèxewa Ngechuchuxũ nagagũ

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Cu 18.12-14, 19-24)

53 Rū yexguma ga yema duũxũgũ rü paigũarũ ãëxgacũpèxewa nana-gagũ ga Ngechuchu. Rū yexma nangutaquèxegũ ga guxũma ga togũ ga paigũ ga ãëxgacũgũ ixĩgũxũ, rü yema Yudũgũarũ ãëxgacũgũerugũ, rü yema ngũexèèruũgũ ga mugũwa ngũxèètaegũxũ.

54 Natürü ga Pedru rü yaxũgu nawe nixãchigũ ñũxmata guma paigũarũ ãëxgacũpataèxtũwa nangu. Rū purichĩagũ ga tupauca ga taxũneãrũ dau-ruũgũmaã yéma ãxtũwa narũto. Rū nügũ yéma nanaĩxũ üxũxũtawã.

55 Rū yema paigũarũ ãëxgacũgũ rü guxũma ga yema togũ ga ãëxgacũgũ ga itaxũ rü naxcèx nadaugũ ga ñuxãcũ Ngechuchuxũ na inaxuaxũgũxũ rü na yamèxgũãxũcèx. Natürü taxucürũwa nüxũ inayangaugũ ga tacũcèx tá na yamèxgũãxũ.

56 Yerü woo muxũma ga duũxũgũ rü nüxũ nixugũe ga doramare ga nachiga, natürü nügũtanũwatama rü tama nawũxigu ga norü ore.

57-58 Rū ñuxre ga togũ inachigũ rü doraxũmare nixugũe ga Ngechuchuchiga. Rū ñanagürũgũ: —Toma nüxũ taxĩnũe ga na ñaxũ:

“Tá chanangutaxũxèe ya daa tupauca ya taxũne ya duũxũgũ üxũne. Rū tomaèxpũx i ngunexũgu tá chanaxũ ya náĩ ya tama duũxũgũ üxũne”, ñaxũ —ñanagürũgũ.

59 Natürü woo yema oremaã, rü tama nawũxiguéga ga norü ore.

60 Rū yexguma ga guma paigũarũ ãëxgacũ rü guxũpèxewa inachi. Rū Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Éxna taxuxũmaãma cunangãxũ i ñũxmax? ¿Rü tacũ nixĩ i ngèma nüxũ yaxugũxũ i cuchiga? —ñanagürü.

61 Natürü ga Ngechuchu rü nangeèxmare, rü taxuxũmaãma nanangãxũ. Rū yemacèx ga nüma ga paigũarũ ãëxgacũ rü wenaxãrũ nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü cuma quiĩxũ ya Cristu ya Tupana ya mecũ Nane? —ñanagürü.

62 Rū Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Ngũ. Ngèma nüxũ quixuxũ chixĩ. Rū tá choxũ pedaugũ i ngèxguma Tupana ya poracũarũ tũgũnecũwawa charũtoꝑxgu rü ngèxguma caixanexũgu wenaxãrũ núma chaxũxgu —ñanagürü.

63 Rū yexguma ga guma paigũarũ ãëxgacũ rü norü numaã nügũchirugu nagaugũ. Rū ñanagürü: —¿Tũxcũũ marũ tanaxwèxe i to i duũxũ i nüxũ ixugũxũ i nachiga?

64 —Rü pematama marũ nüxũ pexĩnũe na ñuxãcũ Tupanamaã naguxchigaxũ. ¿Rü ñuxũ ñapegũxũ i ñũxmax? —ñanagürü. Rū guxũma wũxigu narũxĩnũe rü: —Aixcũma nixĩ na chixexũ naxũxũ rü namexũ na nayuxũ —ñanagürũgũ.

⁶⁵ Rū ñuxre ga nūmagü rü inanaxügüe ga nüxna na nacuaixgüexü. Rū nanatüxetügü rü ñuxüchi nüxü nidagügü ñaxümaã: —¡Nüxü nacuèx na texè cuxü idagüxü! —ñanagürügü. Rū yema tupauca ga taxüneärü dauruügü ga purichíagü rü nanapechiwegü.

*Pedru rü tama nügü nixu na Ngechuchuxü nacuáxü
(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Cu 18.15-18, 25-29)*

⁶⁶ Rū yoxni ga Pedru rü ñaxtüwa ãëxgacüpataèxtüwa nayexma. Rū yexgumayane yéma ingu ga wüxi ga pacü ga guma ãëxgacüarü duüxü ixïcü.

⁶⁷ Rū yexguma Pedruxü nadèuxgu ga yéma üxüxütawa nügü na nanaixüxü, rü meã nüxü idawenü, rü ngīgürügü nüxü: —Cuma rü ta namücü quixí i ngēma Ngechuchu i Nacharétucüãx —ngīgürügü.

⁶⁸ Natürü ga Pedru rü nügü inicux na Ngechuchuarü duüxü yïxü, rü ñanagürü: —Choma rü tama nüxü chacuèx ya yima. Rü tama nüxü chacuèx i tacüchiga nixí i ngēma nüxü quixuxü —ñanagürü. Rū yexguma ga nūma rü ñpataèxtüarü düxétüwa naxü. Rū yexgumatama nica ga otá.

⁶⁹ Natürü ga yema pacü rü wenaxärü Pedruxü idau, rü inaxügü ga yema togümaã nüxü na yaxuxü, rü ngīgürügü: —Ñãã rü wüxi i natanüxü nixí —ngīgürügü.

⁷⁰ Natürü nūma ga Pedru rü wena tama nügü nixu. Rū yixcamaxüra rü yema duüxügü ga yéma yexmagüxü rü wenaxärü ñanagürügü nüxü: —Aixcūma nixí na cuma rü ta ngēma Ngechuchutanüxü na quiixü, erü wüxi i Gariréaanecüãx quixí —ñanagürügü.

⁷¹ Rū yexguma ga Pedru rü poraãcü nügü nixã, rü ñanagürü: —Rü aixcūma tama nüxü chacuèx i ngēma yatü i nachiga pidexagüxü. Rū ngëxguma doraxü chixuxgu rü ¡Tupana choxü poxcux! —ñanagürü.

⁷² Rū yexgumatama norü taxreëxpüxcüna nica ga otá. Rū yexguma ga Pedru rü nüxna nacuèxãchi ga yema ore ga üpaacü Ngechuchu namaã nüxü ixuxü ga ñaxü:

“Rü naxüpa na taxreëxpüxcüna otá içaxü, rü cuma rü tá tomaëxpüxcüna cugü quicux na chorü duüxü quiixü”, ñaxü. Rū yexguma ga Pedru rü poraãcüxüchima naxaxu.

15

*Piratupëxewa nayexma ga Ngechuchu
(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Cu 18.28-38)*

¹ Rū yexguma yangunegu, rü nangutaquëxegü ga ãëxgacügü ga taxügü ga paigüarü ãëxgacügü rü Yudíugüarü ãëxgacügüerugü rü ngüexëëruügü ga mugüwa nguxëëtaegüxü rü guxüma ga togü ga yema ãëxgacügütanüwa ügüxü. Rū Ngechuchuxü yanëixgüchacüüãcüma ãëxgacü ga Piratuxütawa nanagagü.

² Rū nūma ga Piratu rü Ngechuchuna naca rü ñanagürü: —¿Cuma quiixü i Yudíugüarü ãëxgacü ya tacü? —ñanagürü. Rū Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Ngü, yima nüxü quixucü chixí —ñanagürü.

³⁻⁴ Natürü yema paigüarü ãëxgacügü rü poraãcü ínanaxuaxügüama, rü yemacèx ga Piratu rü wenaxärü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Éxna taxuxümaãma cunangãxü? ¡Dücèx i ñuxre i cuchiga i nüxü yaxugüexü! —ñanagürü.

⁵ Natürü ga Ngechuchu rü taxuxümaãma nanangãxü. Rū yemacèx ga Piratu rü poraãcü nañaxüchíãë.

*Piratu rü Ngechuchumaã nanaxuegu na nayuxüçèx
(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Cu 18.38-19.16)*

⁶ Rū gucü ga taunecügu ga yexguma yema Üpetüchigaarü petawa nanguxgu rü Piratu Ínananguxuchixēēxü ga wüxi ga poxcuxü ga duüxüğü naxcèx ícagüxü, yerü yema nixi ga nacüma.

⁷ Rū wüxi ga yatü ga Barabágu ãegaxü, rü poxcupataügu napoxcu wüxigu namaã ga togü ga natanüxü ga máetagüxü ga yexguma ãëxgacüxü ínatëxüchigüchaügu.

⁸ Rū yema duüxüğü rü yéma Piratuxütawa nangugü. Rū inanaxüğüe ga Piratuna na nacagüexü na naxcèx yangéãxücèx ga wüxi ga poxcuxü aixrügumarüü.

⁹ Rū Piratu nanangãxü, rü ñanagürü: —¿Penaxwèxexü na pexcèx íchananguxuchixēēxü ya yima Ngechuchu ya duüxüğü Yudíugüarü ãëxgacümaã naxugüãcü? —ñanagürü.

¹⁰ Rū yema ñanagürü ga Piratu yerü nüxü nacuèx ga na yema paigüarü ãëxgacüğü rü na yaxauxãchixücèx yíixü ga Ngechuchu nüxna yamugüãxü.

¹¹ Natürü ga yema paigüarü ãëxgacüğü rü duüxüğüxü namugü ga na tagaãcü naxcèx ínacagüxü ga na Barabáxü yangéxücèx.

¹² Rū yexguma ga Piratu rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü tacü nixi i penaxwèxexü na chanaxüxü namaã ya yima Yudíugüarü ãëxgacügu pexüégacü? —ñanagürü.

¹³ Rū nümagü ga duüxüğü rü tagaãcü nanangãxüğü, rü ñanagürüğü: —¿Curuchawa yapota! —ñanagürüğü.

¹⁴ Rū yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxü: —¿Natürü tacü rü chixexü naxü? —ñanagürü. Natürü ga nümagü rü wenaxãrü tagaãcü ñanagürüğü: —¿Curuchawa yapota! —ñanagürüğü.

¹⁵ Rū yexguma ga Piratu rü Barabáxü ínanguxuchixēē, yerü duüxüğüxü nataãëxēēchaü. Rū yexguma churaragüxü Ngechuchuxü naçuaixēēguwena ga Piratu, rü ñüxüchi nüxna nanamu na curuchawa yanapotagüãxücèx.

¹⁶ Rū yexguma ga nümagü ga churaragü rü ãëxgacüpataèxtüwa nanagagü. Rū yéma nanangutaquëxexē ga guxüma ga namücüğü ga churaragü.

¹⁷ Rū ñüxüchi ga yema churaragü rü wüxi ga máxü ga daucharaxü ga naxchirugu nayacüxēēgü. Rū naëruwa nayangèxcuchigü ga wüxi ga boxü ga chuchuxüwa naxüğüxü.

¹⁸ Rū yemawena inanaxüğüe na tagaãcü ñagüxü: —¿Namaxü ya Yudíugüarü ãëxgacü! —ñagüxü.

¹⁹ Rū wüxi ga naixmenèxãmaã naëruwa nanaçuaixcagü, rü nüxna nacaixgüe. Rū napëxegu nacaxãpüxüğü rü nüxü nicuèxüüğüneta.

²⁰ Rū yexguma yemaãcü nagu yadauxcüraxüğüguwena, rü ínacaxuchigü ga yema naxchiru ga daucharaxü. Rū wenaxãrü naxchirugutama nayacüxēēgü. Rū ñüxüchi ínanagaxüchigü na curuchawa yanapotagüãxücèx.

*Ngechuchuxü curuchawa nipotagü
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Cu 19.17-27)*

²¹ Rū yéma naxüpetü ga wüxi ga yatü ga Chirenecüãx ga Chimáügu ãegacü ga Areyáüdru rü Rufu nanatü ixícü ga naãnewa ne ücü. Rū yexguma yéma naxüpetügu rü yema churaragü rü guma yatüxü ngíxü iningexēēgü ga Ngechuchuarü curucha.

²² Rū Ngechuchuxü nawa nagagü ga wüxi ga nachica ga Górgutagu ãegaxü. Rū yema naega rü: Duüxëëruchinèxãchitaü, ñaxüchiga nixi.

²³ Rū nüxna nanaxãgü ga binu ga miramaã ãëücü. Natürü nüma ga Ngechuchu rü tama nayaxaxü.

²⁴ Rū yemawena curuchawa nayapotagü. Rū nümagü ga churaragü rü wüxi ga díëru ngíxü nañanagüğü na yemawa nüxü nacuëxgüxücèx na ñuxãcü

tá nügümaã yatoyeãxücèx ga Ngechuchuchiru, rü tacü tá na yangexü ga wüxichigü.

²⁵ Rü meãma 9 arü oragu ga pèxmama nixĩ ga curuchawa yapotagüãxü.

²⁶ Rü yéma nayapocuchi ga wüxi ga mürapewa ga äegatachinüxü ga nüxü ixuxü ga tacücèx curuchawa na yapotagüãxü. Rü yema naega ga mürapewagu üxü, rü ñanagürü: “Yudíugüarü Äëxgacü”, ñanagürü.

²⁷ Rü naxrüü curuchawa nayapotagü ga taxre ga máëtagüxü rü wüxi ga norü tügü necüwawa rü to ga norü foxwecüwawa.

²⁸ Rü yemaäcü ningu ga Tupanaärü ore ga ümatüxü ga ñaxü: “Ngëma chixexü ügüxütanüwaama natèx”, ñaxü.

²⁹⁻³⁰ Rü yema duüxügü ga yéma chopetüxü, rü Ngechuchumaã naguxchigagü, rü nanexäerugüäcüma ñanagürügü: —¡Dücèx! Cuma cunangutaüxëëega ya tupauca ya taxüne, rü tomaëxpüx i ngunexügu wenaxârü ícunadaxëëega. ¡Ëcü! ¡Cugütama namaxëë i ñuxmax, rü írüxĩ i curuchawa! —ñanagürügü.

³¹ Rü yexgumarüü ta Ngechuchuxü nacugüecüraxü ga paigüarü äëxgacügü, rü ngüxëëruüügü ga ore ga mugüwa ngüxëëtaegüxü. Rü ñanagürügü: —Nüma rü togüxü namaxëëë, natürü taxucürüwama nügütama namaxëë.

³² —¡Ñuxma rü ínaxĩx i curuchawa i ngëma Cristu i Iraéanecüãxârü Äëxgacü na nüxü idaugüxücèx rü nüxü yaxögüxücèx! —ñanagürügü. Rü woo ga yema máëtagüxü ga naxrüü curuchawa ipotagüxü, rü namaã naguxchigagü.

Nayu ga Ngechuchu

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Cu 19.28-30)

³³ Rü yexguma tocuchiwa nanguxgu, rü guxü ga naãnewa naxëãne ñuxmata yáuanecü tomaëxpüxarü orawa nangu.

³⁴ Rü yematama oragu rü tagaäcü aita naxü ga Ngechuchu, rü ñanagürü: —Eríx, Eríx, ¿damá chabátani? —ñanagürü. Rü ngëma rü ñaxüchiga nixĩ: “Pa Chorü Tupanax, Pa Chorü Tupanax ¿tüxcüü choxü nuã cutèx?” ñaxüchiga nixĩ.

³⁵ Rü nümaxü ga duüxügü ga yéma yexmagüxü, rü nüxü naxínüë rü ñanagürügü: —¡Dücèx, nüxü pexínüë! Nuxcümaäcü ga Tupanaärü orearü uruü ga Eríacèx naca —ñanagürügü.

³⁶ Rü yexguma rü wüxi ga yema duüxügü ga yéma yexmagüxü, rü inañaãchi rü wüxi ga tüaxmü niwaixëë namaã ga binu ga marü ngüchièxüchicü. Rü wüxi ga dexnewa nayanëix, rü ñuxüchi Ngechuchuèxgu nanawëx na nüxü natuxuxücèx. Rü yema togüxü ñanagürügü: —¡Yixrüma! ¡Ngíxã rü itarüdaunü ngoxita Ería nuã ü na curuchawa ínaxĩxëëãxücèx! —ñanagürügü.

³⁷ Natürü nüma ga Ngechuchu rü tagaäcü aita naxü, rü ñuxüchi nayu.

³⁸ Rü yexguma ga tupauca ga taxüneärü tüyemachiãxü rü taxregu narügaute. Rü daxüwa inaxügü ga na nagautexü rü ñuxmata ñaxtüwa nangu.

³⁹ Rü guma churaragüarü äëxgacü ga Dumacüãx ga Ngechuchupëxewa yexmacü, rü yexguma nüxü nadëuxgu ga na nayuxü, rü ñanagürü: —Aixcüma nixĩ ya daa yatü i Tupana Nane na yíixü —ñanagürü.

⁴⁰ Rü iyexmagü ta ga ñuxre ga ngecügü ga yéma yaxüwa nüxü rüdaunücü. Rü yematanüwa iyexmagü ga María ga Magadácüãx, rü Charumé, rü María ga Yúche rü Chaütiágu ga rübumaëcü naë.

⁴¹ Rü yema ngecügü iyixĩ ga Ngechuchuxü íxümücügücü rü nüxü rüngüxëëgücü ga yexguma Gariréaanewa nayexmagu. Rü yexgumarüü ta yéma iyexmagü ga mucüma ga naígü ga ngecügü ga Ngechuchuwe rüxícü ga yexguma Yerucharéüwa naxüxgu.

Ngechuchu rü naxmaxũgu nayanaxücuchigü
(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Cu 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Rü yexguma marü nachütachaũgu ga yema ngunexũ ga Yudíugü nagu nügü imexēēgüxũ naxcèx ga ngüxchigaarü ngunexũ, rü noxtacüma Piratuxütawa naxü ga Yúche ga Arimatéacũãx. Rü nüma ga guma Yúche rü Yudíugüarü ãēxgacügü ga tacütanüwa naxü, rü wüxi ga ãēxgacü ga poraãcü nüxũ nangechaũgücü nixĩ. Rü nüma rü ta ínananguxēē na Tupana norü ãēxgacü yĩxüçèx. Rü Piratuxütawa naxcèx ínayaca ga Ngechuchuxũne.

⁴⁴ Rü nabaixãchiãē ga Piratu ga marü na nayuxũ. Rü yemacèx norü churaragüarü ãēxgacücèx nangema na nüxna naçaxüçèx na ñuxgumama yĩxũ ga marü na nayuxũ.

⁴⁵ Rü yexguma norü churaragüarü ãēxgacü namaã nüxũ ixuxgu ga marü na nayuxũ, rü nüma ga Piratu rü Yúchena nanaxã ga naxũne.

⁴⁶ Rü yexguma ga Yúche rü naxcèx nataxe ga wüxi ga naxchápenüũ ga mexēchixũ. Rü curuchawa nanayaxu ga Ngechuchuxũne, rü yema naxchápenüũmaã nananuque. Rü wüxi ga mēxpúne ga nutanaxcèxgu ũpaacü yacaxmaũgüxũ ga naxmaxũgu nayanaxücuchi. Rü ñuxũchi wüxi ga nuta ga tacümaã nanangüxtaũ.

⁴⁷ Rü María ga Magadácũãx rü María ga Yúche naē rü nüxũ irüdaunü ga ngexta na yanaxücuchigüãxũ.

16

Wenaxãrü namaxũ ga Ngechuchu
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Cu 20.1-10)

¹ Rü sabaduarü ngunexũguwena, rü María ga Magadácũãx, rü Charumé, rü María ga Chaũtiágu naē naxcèx itaxegü ga pumara na namaã nachaãxüçèx ga Ngechuchuxũne.

² Rü pèxmamaxũchi ga noxri üèxcü iyarügoxgu ga yüxüarü ngunexũgu, rü yema ngecügü rü íyadaugü ga yema naxmaxũ ga nagu yanaxücuchigüãxũwa.

³ Rü ngĩgü ngĩgürügügü: —¿Texé tá taxcèx ítanaxügachi ya yima nuta ya namaã nangüxtaüçü? —ngĩgürügügü.

⁴ Natürü yexguma meãma nüxũ nadaunügu, rü nüxũ idaugü ga marü na ínaxügachixũ ga guma nuta ga tacü ga namaã nangüxtaüçü ga yema naxmaxũ.

⁵ Rü yexguma nagu nadaugügu ga yema naxmaxũ, rü nüxũ idaugü ga wüxi ga ngextüxücü ga mēxchiruxũ ga cómüchiruxũ ga yéma naxmaxũarü tügüncüwawa rütöxũ. Rü poraãcü ibaixãchiãēgü ga yema ngecügü.

⁶ Natürü nüma rü ñanagürü ngĩxũ: —¡Tãxũ i pebaixãchiexũ! Pema rü naxcèx pedaugü ya Ngechuchu ya Nacharétucũãx ga guma curuchawa yapotagüãcü. Marü wena namaxũ, rü nataxuma i nuã. ¡Dücèx, meã nüxũ pedèux i ñãã nachica ga nagu naxügüãxũ!

⁷ —¡Rü paxa ípixĩ rü Pedrumaã rü ngēma togü i ngüexügümaã nüxũ peyarüxügüe, rü ñapegügü nüxũ:

“Nüma ya Ngechuchu rü marü nüxĩra pexüpa Gariréaanewa naxü. Rü ngema tá nüxũ peyadaugü ngēma pemaã nüxũ yaxuxürüũ”, ñapegügü nüxũ! —ñanagürü.

⁸ Rü yexguma ga yema ngecügü rü nüxna íyabuxmü ga yema naxmaxũ, yerü ngĩrü muñēmaã poraãcü iyaduruxe. Rü taxúemaãma nüxũ iyaxugügü, yerü poraãcü imuñē.

Ngechuchu rü ngĩxcèx nangox ga María ga Magadácũãx
(Cu 20.11-18)

⁹ Rū yexguma Ngechuchu yuwa írüdaxguwena ga noxri yangunegu ga yüxüarü ngunexügu, rü ngĩxcèxira nangox ga María ga Magadácüãx ga ngĩwa ínawoxüãcü ga 7 ga ngoxogü.

¹⁰ Rū ngĩma rü íiyaxü, rü namaã nüxü iyarüxu ga yema Ngechuchumücügü ga íngechaügüxü rü íxauxexü.

¹¹ Natürü ga nümagü rü tama nayaxögüchaü ga yexguma nüxü naxĩnüëgu ga na namaxüxü ga Ngechuchu rü na nüxü nadauxü ga ngĩmax.

*Ngechuchu rü taxre ga norü ngúexügücèx nangox
(Lc 24.13-35)*

¹² Rū yemawena ga Ngechuchu rü tōdcü nangox naxcèx ga taxre ga norü ngúexügü ga yexguma nama ga nañnewaama nadaxügu naxĩngu.

¹³ Rū nümagü rü nawoegu, rü yema togü ga ngúexügümaã nüxü nayarüxugü. Natürü yemagüaxü rü ta tama nayaxögü.

*Ngechuchu nanamu ga norü ngúexügü
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Cu 20.19-23)*

¹⁴ Rū yemawena ga Ngechuchu rü naxcèx nangox ga yema 11 ga norü ngúexügü ga yexguma mechawa ínachibüeyane. Rū nayangagü naxcèx ga tama aixcüma na yaxögüãxü rü tama na inaxĩnüëxü. Yerü ga nümagü rü tama nüxü nayaxögüchaü ga yema nüxü daugüxü ga marü wena na namaxüxü.

¹⁵ Rū ñanagürü nüxü: —¡Guxü i nañnewa pexĩ rü guxü i duüxügümaã nüxü peyarüxu i ore i mexü!

¹⁶ —Rü yixema yaxõxë rü íbaiexe rü tá tüxü nangëxma i maxü i taguma gúxü. Natürü yixema tama yaxõxë rü tá tapoxcu.

¹⁷ —Rü ñaã tá nixĩ i cuèxruügu i nawa nüxü icuáxü i ngëma yaxögüxü. Rū chauégagu tá ínanawoxü i ngoxogü. Rū ngexwacaxüxü i nagagüwa tá nidexagü.

¹⁸ —Rü naxmëxmaã tá nüxü nayayauxãchi i ãxtapegü. Rū ngëxguma yaxaxgüãgu i tacü i nawa iyuxü, rü tãütáma nanachixexëë. Rü tá tüxü ningögügü ya ídaaweexe rü tá tümacèx nitaanegü —ñanagürü.

*Ngechuchu rü daxügüxü ga nañnewa naxü
(Lc 24.50-53)*

¹⁹ Rū nüma ga Cori ga Ngechuchu rü yexguma norü ngúexügümaã yadeaxguwena, rü Tupana rü daxügüxü ga nañnewa nanaga. Rü Tupanaärü tügü necüwawa nayarüto.

²⁰ Rū nümagü ga norü ngúexügü rü inaxĩãchi na guxüwama nüxü yanaxugüexü ga ore i mexü. Rū nüma ga Cori rü nüxü narüngüxëë, rü nanangoxëë na aixcüma yĩxü ga yema ore, yerü wüxigu namaã napuracü na naxügüãxücèx ga mexü ga taxügü ga Tupanaärü poramaã naxügüxü.

ORE I MEXÜ GA LUCA ÜMATÜXÜ

Norü ügü i ore ga Ngechuchuchiga

¹⁻² Pa Mecü Pa Teóquirux, nayexma ga tacü ga totanüwa ngupetüxü. Rü muxüma ga duüxügü rü marü nanaxümatügü ga yemachiga, yexgumarüü ga tomaã nüxü na yaxugüexürüü ga yema duüxügü ga noxriarü ügügumama Ngechuchuxü daugüxü rü nüxü rüngüxëëgüxü ga norü orearü uchigawa.

³⁻⁴ Rü ngëmacèx, Pa Teóquirux, rü choma rü ta meãma naxcèx íchaca ga nachiga ga guxüma ga yema Ngechuchu üxü. Rü ñuxma rü chauxcèx rü name na meãma cuxcèx chanaxümatüxü i ngëma na meãma nüxü cucuáxüçèx na aixcüma yüxü ga yema ore ga marüchirëx cuxü nangüxëëgüxü ga togü.

Tupanaãrü orearü ngeruü ga daxüçüãx nanaxunagü ga Cuáü ga baiüxëëruüãrü buxchiga

⁵ Rü yexguma Erode äëxgacü ixüxgu ga Yudéaanewa, rü yéma nayexma ga wüxi ga Yudügarü pai ga Zacaríagu äegacü. Rü pai ga Arãütaa ga Abíatanüxü nixi ga nümax. Rü namèxéga rü Erichabé nixi. Rü tüma rü ta pai ga Arãütanüxü tixi.

⁶ Rü nüma ga Zacaríga rü namèx ga Erichabé rü meãma Tupanapëxewa, namaxé rü aixcüma naga naxinüë ga norü mugü. Rü yemaäcü taxucürüwa texé chixri nachiga tidexagü.

⁷ Natürü nangexacügü yerü namèx rü ingexacü. Rü ñuxüchi ga nümagü rü marü yaguãxgü nixigü.

⁸ Rü wüxi ga ngunexügu rü yema paigütücumü ga Zacaríga natanüwa üxügu nangu na tupauca ga taxünewa Tupanaãrü puracü naxügüçèx.

⁹ Rü yema paigü rü nacüma nixi ga nüxü na naxunetagüxü ga wüxi ga natanüxü na tupaucaarü aixepegu naxüçüçèx rü yéma Tupanacèx na yaguãxüçèx ga pumara ga yixixü. Rü yema ngunexügu rü Zacaríagu nangu na tupaucaarü aixepegu naxüçüçèx na yéma yaguãxüçèx ga pumara.

¹⁰ Rü yema pumara íyaguyane rü guxüma ga duüxügü ga düxétüwa yexmagüxü rü ínayumüxëgü.

¹¹ Rü ngürüachi Zacaríacèx nangox ga wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruü ga daxüçüãx. Rü yema nachica ga pumara nawa yagugüxüãrü tügüncüwagu nachi.

¹² Rü yexguma Zacaríga nüxü dëuxgu ga yema Tupanaãrü orearü ngeruü ga daxüçüãx, rü poraäcü nabaixächiaë, rü poraäcü namuü.

¹³ Natürü yema daxüçüãx ga Tupanaãrü orearü ngeruü rü ñanagürü nüxü: —Pa Zacaríax, ¡tãxü i cumuüxü! Erü Tupana rü marü nüxü naxinü i curü yumüxë. Rü cuxmèx i Erichabé rü cuxü tá ixãxäcü, rü Cuáügu tá cunaxüéga.

¹⁴ —Rü cuma rü tá poraäcü cutaãëxüchi i ngëxguma nabuxgu. Rü muxüma i togü i duüxügü rü tá ta nataãëgüxüchi.

¹⁵ —Erü yima cune rü Tupanapëxewa rü tá wüxi ya mexëchicü nixi. Rü tãütáma binu nayaxaxü, rü taxuüma to i tacü rü ngüchixáxü tá nixaxü. Rü tauta nabuyane rü Tupanaãë i Ünexü rü tá nüxna nangu.

¹⁶ —Rü nüma tá muxüma i Yudügarü narüngüxëë na norü Cori ya Tupanacèx nawoegüçèx.

¹⁷ —Rü nüma ya Cuáü rü tá Cori ya Cristupëxegu nixü. Rü nuxcümaäcü ga Tupanaãrü orearü uruü ga Eríarüü tá nixi erü tá nüxü nangëxma i Tupanaãë i poraxü. Rü ngëmaäcü tá nüxü narüngüxëë i papágü na naxäcügüxü

nangechaũxũ, rü ngẽma tama Tupanaga ïnüechaũxũ rü na aixcũma in-axĩnüẽxũcèx. Rü ngẽmaãcü tá duũxũgũxũ ïnamexẽẽ naxcèx ya Cori ya Cristu –ñanagürü ga yema daxũcũãx.

¹⁸ Rü Zacaríá rü yema daxũcũãxna naca, rü ñanagürü: –¿Ñuxãcü tá nixĩ i ngẽma na naxãxãcüxũ i choxmèx? Erü marü chayaxüchi i chomax rü ngĩma rü ta marü iya –ñanagürü.

¹⁹ Rü Zacaríaxũ nangãxũ ga yema daxũcũãx, rü ñanagürü: –Choma nixĩ i Gabi i Tupanaãrũ puracü chaxũxũ. Rü nüma núma choxũ namu na cumaã nüxũ na chixuxũcèx i ñaã ore i mexũ.

²⁰ –Natürü ñuxma i cuma rü tama choxũ cuyaxõ i ngẽma ore i cumaã nüxũ chixuxũ. Rü ngẽmacèx i ñuxma rü tá cungega ñuxmatáta nabu i ngẽma cune. Natürü ngẽma cumaã nüxũ chixuxũ, rü aixcũma tá ningu nagu i ngẽma ngunexũ i Tupana ixunetaxũ –ñanagürü.

²¹ Rü yoxni ga duũxũgũ rü tupaucaarũ düxétüwa Zacaríaxũ nananguxẽẽgũ. Rü nügüna nacagüe ga tacücèx na tama paxa yéma ïnaxũxũxũ.

²² Rü yexguma Zacaríá tupaucawa ïxũũxgu, rü taxucürüwa duũxũgũmaã nidexa, yerü nangega. Rü nümagü ga duũxũgũ rü nüxũ nicuèxãchitanü ga tacüxũ na nadauxũ ga Zacaríá ga tupaucaarũ aixepena. Rü Zacaríá rü naxmèxmaã duũxũgũxũ nüxũ nacuèxẽẽ ga tacü nüxũ na üpetüxũ, yerü nangega.

²³ Rü yexguma Zacaríá naguxẽẽgu ga na naxüãxũ ga Tupanaãrũ puracü ga tupauca ga taxũnawa, rü wenaxãrũ napatacèx nataegu.

²⁴ Rü yemawena rü Zacaríá namèx ga Erichabé rü ixãxãcü. Rü ngĩpatagu irüxãũẽcha, rü wüximẽẽxpüx ga tauemacü taguma düxétüwa ixũ.

²⁵ Rü ngĩxĩcatama ngĩgürügü: –Cori ya Tupana rü poraãcü choxũ narüngũxẽẽ. Rü ñuxma rü marü tãütáma chixri chauchiga nidexagü i duũxũgũ naxcèx na changexacüxũ –ngĩgürügü.

Wüxi ga Tupanaãrũ orearü ngeruũ ga daxũcũãx nüxũ nixu ga Ngechuchuarü buxchiga

²⁶ Rü 6 ga tauemacü marü ngĩxũ mexgu ga Erichabé ga yema na naxãxãcüxũ, rü Gariréaanewa yexmane ga ïãne ga Nacharétüwa Tupana nanamu ga norü orearü ngeruũ ga Gabi.

²⁷ Rü ngĩxütawa naxũ ga wüxi ga pacü ga taguma yatü ngĩmaã maũxcü. Rü María nixĩ ga ngĩega. Rü ngĩma rü ixãtechaũ namaã ga wüxi ga yatü ga Yúchegu ãegacü. Rü nüma ga Yúche rü nuxcũmaũcü ga ãëxgacü ga Dabítanüxũ nixĩ.

²⁸ Rü yema nachica ga María nawa yexmaxũgu naxücu ga Gabi, rü ñanagürü ngĩxũ: –Nuxmaẽ Pa Maríax. Tupana rü poraãcü cumaã nataãẽ. Rü Cori ya Tupana rü cuxütawa nangèxma, rü guxũ i ngexũgüarü yexera marü cuxũ narüngũxẽẽ –ñanagürü.

²⁹ Natürü yexguma María nüxũ dèuxgu ga yema daxũcũãx ga Tupanaãrũ orearü ngeruũ, rü namaã ïbaixãchiãẽ ga yema norü ore ga ngĩmaã nüxũ yaxuxũ. Rü ngĩgüãẽwa nagu irüxĩnü ga tüxcüũ yemaãcü ngĩxũ na namoxèxũ.

³⁰ Rü yexguma ga Gabi rü ñanagürü ngĩxũ: –Pa Maríax, tama name na cumuũxũ, erü Tupana rü poraãcü cumaã nataãẽ.

³¹ –Rü ñuxma rü tá tauemacü cuxũ inayarütaxu, rü tá cuxãxãcü, rü tá nayatü i cuxacü. Rü Ngechuchugu tá cunaxüéga.

³² –Rü nüma rü wüxi ya ãëxgacü ya taxüchicü tá nixĩ. Rü Tupana ya Taxüchicü Nane tá nixĩ i naega. Rü Cori ya Tupana rü tá nuxcũmaũcü ga ãëxgacü ga Dabírüũ ãëxgacüxũ nayaxĩxẽẽ.

³³ –Rü nüma rü guxũgutáma Yudíugüarü ãëxgacü nixĩ. Rü tagutáma ïnanguxuchi na ãëxgacü na yĩxũ –ñanagürü.

³⁴ Rū yexguma ga María rü Gabina ica, rü ngīgürügü: —¿Ñuxācū tá nixī i ngēma na chaxāxācūxū, erü tauta chaxāte? —ngīgürügü.

³⁵ Rū nūma ga Gabi rü ngīxū nangāxū, rü ñanagürü: —Tupanaāē i Üünexū tá cuxna nangu. Rū Tupana ya Tacüarü pora rü wüxi i caixanexürü tá cugu nayangaixema. Rū ngēmacèx ngēma õxchana i namaā cuxāxācūxū rü Tupanapēxewa mecūxūchi tá nixī, rü Tupana Nanemaā tá nanaxugü i duñxūgü.

³⁶ —Rü cutanūxū i Erichabé rü marü ixāxācū woo marü yaguāxchirēx na yīxū. Rū woo ga duñxūgü rü:

“Tagutáma ixāxācū” ñanagürügü ngīxū, natürü i ñuxma rü marü 6 ya tauemacü ngīxū name na marü naxāxācūxū.

³⁷ —Erü Tupanaāxū rü taxuūma naguxcha —ñanagürü.

³⁸ Rū yexguma ga María rü ngīgürügü: —Chorü Cori ya Tupanaärü duñxū chixī i chomax. Rū marü name i chomaā nanaxū i ngēma chomaā nūxū quixuxūācūma —ngīgürügü. Rū yexguma ngīxna ínixū ga yema Tupanaärü orearü ngeruū ga daxūcūāx ga Gabi.

María rü Erichabéxūtagu inaxūāne

³⁹ Rū yexgumaūcūü ga María rü paxama nawa ixū ga guma iāne ga Zacaríapata nawa yexmane ga Yudéaaneärü dauxchitawa.

⁴⁰ Rū Zacaríapatawa ingu, rü iyaxücu, rü Erichabéxū irümoxē.

⁴¹ Rū yexguma Erichabé nūxū ñnūgu ga Maríaarü moxē, rü ngīrū õxchana ga ngīānūwa yexmaxū rü nixīāxcūü. Rū Tupanaāē ga Üünexū rü Erichabéna nangu.

⁴² Rū yexguma ga Erichabé rü tagaācū Maríaxū ngīgürügü: —Guxū i ngexūgüarü yexera Tupana cuxū narüngüxēē. Rū ngēxgumarüü ta cunexū narüngüxēē.

⁴³ —¿Tacüwa chame na nuā chauxūtagu cunaxūānaxū? Pa Chorü Cori Naēx.

⁴⁴ —Erü ngēxguma nūxū chaxīnūgu i curü moxē, rü chauxacü i chauanūwa ngēxmaxū rü norü taāēmaā nixīāxcūü.

⁴⁵ —Cuma rü cutaāē erü nūxū cuyaxō i norü ore ya Tupana. Rū ngēmacèx Tupana tá nayanguxēē i ngēma ore i cumaā nūxū yaxuxū —ngīgürügü ga Erichabé.

⁴⁶ Rū yexguma ga María rü ngīgürügü: —Choma rü chauāēwa poraācū Tupanaxū chicuèxūü.

⁴⁷ —Rü chorü Cori ya chorü Maxēēruūmaā chataāēxūchi.

⁴⁸ —Rü woo wüxi i Tupanaärü duñxū i ngearü dīeruāxē chixī, natürü Tupana chaugu narūxīnū. Rū ñuxmaūcūü i duñxūgü rü taāēxcūmaā guxūgutáma choxū naxugüe.

⁴⁹ —Erü Tupana ya Poracü rü taxū i mexū chauxcèx naxü. Rū naxüüne i naega ya Tupana.

⁵⁰ —Rü nūma ya Tupana rü guxūgutáma nūxū tangechaütümüügü ya guxāma ya yixema aixcūma nūxū muñēxē.

⁵¹ —Rü guxū ga norü poramaā tüxū narüyexera ga guxema tūgütama icuèxūügüxe.

⁵² —Rü marü ínanawoxū ga yema āēxgacügü ga nügü icuèxūügüxū. Natürü guxema duñxēgü ga tama tūgü icuèxūügüxe, rü poraācū tüxū narüngüxēē.

⁵³ —Rü guxema tüxū nataxúxe, rü muxūma tüxna naxā. Natürü guxema muārü dīeruāxgüxe rü taxuūma tüxna naxāācūma tüxū ínimugü.

⁵⁴ —Rü poraācū nūxū narüngüxēē ga norü duñxūgü ga Yudíugü. Rū tama nūxū inarüngüma na nūxū ingechaütümüügüxū, yexgumarüü ga nuxcūmaūgüxū ga tatanūxūmaā na inaxunetaxū.

⁵⁵ –Yerü yemaãcü inaxuneta namaã ga tórü oxí ga Abráũ rü namaã ga tatanüxügü na guxügutáma tüxü nangüxëẽxü –ngĩgürügü ga María.

⁵⁶ Rû tomaẽxpüx ga tauemacü Erichabéxütagu irüxãüx ga María. Rû ñuxüchi ngĩpatacëx itaegu.

Cuáũ ga baiüxëẽruũãrû buxchiga

⁵⁷ Rû nawa nangu ga ngunexü ga na naxíraxacüxü ga Erichabé. Rû nayatü ga ngĩxãcü.

⁵⁸ Rû yexguma nüxü nacüxëgügu na ñuxãcü Tupana ngĩmaã mecümaxü, rü ngĩrû ngaicamagu pegüxü ga duüxügü rü ngĩtanüxügü rü ngĩxü ínayadaugü, rü ngĩxü narümoxëgü rü ngĩxü nayataãëgüxëẽ.

⁵⁹ Rû 8 ga ngunexüguwena rü ínayawiechëxmüpëxechiraügü ga guma ngĩne. Rû nanatü ga Zacaríagu nanaxüégagüchaũ ga duüxügü.

⁶⁰ Natürü naë ga Erichabé rü tama inaxwëxe. Rû ngĩgürügü: –Narümemae nixĩ i Cuáũgu tanaxüéga –ngĩgürügü.

⁶¹ Rû duüxügü rü ñanagürügü ngĩxü: –¿Tüxcüũ cunaxwëxe i ngëma naega? Erü cutanüxütanüwa rü tataxuma ya texé ya ngëmagu ãegaxe –ñanagürügü.

⁶² Rû yexguma ga duüxügü rü naxmëxwa nanatü ga Zacaríana nacagüe ga tacü rü naegagu tá na naxüégaãxü.

⁶³ Rû yexguma ga Zacarí rü poperaxü naxuneta na yexma na naxümatüãxücëx ga naega. Rû yexma nanaxümatü, rü ñanagürü:

“Cuáũ tá nixĩ i naega”, ñanagürü ga namatü. Rû guxüma ga duüxügü rü nabaixãchiãëgü ga yexguma yema naegaxü nadaugügu.

⁶⁴ Rû yexgumatama wenaxãrû nidexa ga Zacarí. Rû inanaxügü ga Tupanaxü na yacuëxüxü.

⁶⁵ Rû yemacëx guxüma ga yema duüxügü ga norü ngaicamagu ãpatagüxü rü poraãcü nabaixãchiãëgü. Rû guxüwama ga yema naãnewa ga Yudéaanewa rü duüxügü nüxü nixuchigagü ga yema ngupetüxü.

⁶⁶ Rû guxüma ga nüxü cuáchigagüxü ga yema ngupetüxü, rü nügüãxëwa nagu narüxĩnüëëcha, rü ñanagürügü: –¿Tacü tá nixĩ i ngëma buxü? Erü Tupana rü aixcüma naxütawa nangëxma –ñanagürügü.

Zacarí rü Tupanaxü nicuëxüũ

⁶⁷ Rû nanatü ga Zacaríana nangu ga Tupanaãë i Üünexü. Rû nüxü nixu ga yema ore ga Tupana namaã nüxü ixuxü.

⁶⁸ Rû ñanagürü: –Name nixĩ i nüxü ticuëxüügü ya tórü Cori ga nuxcümaücü ga tórü oxí ga Iraéarü Tupana. Erü núma tatanüwa nangu na tüxü yamaxëxëxücëx i yixema i norü duüxügü na ixügüxü.

⁶⁹ –Rü ngëmacëx tüxna nanamu ya wüxi ya poracü ya tórü maxëxëẽruũ ga nuxcümaücü ga norü duüxü ga Dabítanüxüwa ne ücü.

⁷⁰ –Rü yemaãcü Tupana tamaã inaxuneta nawa ga yema nuxcümaügüxü ga norü orearü uruügü ga üünegüxü.

⁷¹ –Rü yema orearü uruügüwa nüxü nixu rü tá tüxü ínanguxüxëẽ naxmëxwa i tórü uwanügü rü guxüma i ngema duüxügü i taxchi aiexü.

⁷² –Rü nuxcümaügüxe ga tórü oxigümaã nüxü nixu na nüxü tangechaütümügüxü rü tagutáma nüxü iyanangümaxü ga yema tümamaã inaxunetaxü.

⁷³⁻⁷⁵ –Rü yemaãcü ga Tupana rü nuxcümaücü ga tórü oxí ga Abráũmaã inaxuneta. Rû namaã nüxü nixu rü tá tüxü ínanguxüxëẽ nüxna i tórü uwanügü na tama imuüëãcüma naxüxücëx i Tupanaãrü puracü rü aixcüma mecü na ixügüxü napëxewa i guxü i tórü maxüwa i wüxichigü i ngunexügu –ñanagürü ga Zacarí.

⁷⁶ Rū ñanagürü ta: —Cumax, Pa Chaunex, rü Tupana ya Taxüchicüarü ore-arü uruümaã tá cuxü naxugü. Erü cuma rü tá Corixüpa yoxni duüxügümaã nüxü quixu i nachiga ya Cori.

⁷⁷ —Cuma rü Coriarü duüxügüxü tá nüxü cucuèxëẽ na Tupana tá nüxü nüxü ngechaüxü i norü pecadugü na ngëmaãcü nayauxgüãxüçèx i maxü i taguma güxü.

⁷⁸⁻⁷⁹ —Erü nüxü tangechaütümüügü ya Tupana ya poraãcü tüxü ngechaücü. Rü ngëmacèx daxüguxü i naãnewa taxcèx ne nanamu i ñoma i naãneãrü ngóonexëẽruü i ngexwacaxüxü na nangóonetanüxëẽãxüçèx i ngëma duüxügü ga noxri guxüguma norü chixexügagu äücümaxüwa yexmagüxü. Rü nüma tá tüxü narüngüxëẽ na Tupanamaã rüngüxmüèxüçèx —ñanagürü ga Zacaría.

⁸⁰ Rü yema buxü rü niyachigü rü wüxichigü ga ngunexügu yexeraãcü Tupanaxü nicuáchigü. Rü dauxchita ga ngextá taxúema íxãpataxüwa nayexma ñuxmata yema ngunexüwa nangu ga na Yudiügüxü nügü nacuèxëẽxü.

2

Ngechuchuarü buxchiga (Mt 1.18-25)

¹ Rü yexguma Agutu äëxgacü ga tacü ixĩxgu ga Dumawa, rü nanaxunagü ga na yaxugüãxü ga guxüma ga duüxügü ga guxü ga naãnewa.

² Rü yema nüxüraüxü ga duüxügüarü ugüchiga, rü nanaxü ga yexguma Quirinu äëxgacü ixĩxgu ga Chíríaarü naãnewa.

³ Rü guxüma ga duüxügü rü wüxichigü norü ñãne ga nagu nabuxünewa nixüchigü ga yéma na yaxugüãxüçèx.

⁴ Rü yemacèx ga Yúche rü Gariréaanewa yexmane ga ñãne ga Nacharétuwa ínaxüxü, rü Yudéaarü naãnewa yexmane ga ñãne ga Beréüwa naxü. Rü guma nixü ga ñãne ga nuxcümaücü ga äëxgacü ga Dabí nagu buxüne. Rü yemacèx nixü ga Yúche ga yéma naxüxü, yerü Dabítanüxü nixü ga nümax.

⁵ Rü Beréüwa naxü ga Yúche na yaxugüxüçèx wüxigu ngĩmaã ga María ga ngĩmaã naxãmèxchaücü. Natürü ga María rü itacharaü ga na naxãxãcüxü.

⁶ Rü yexguma Beréüwa nayexmagüyane, ngĩxna nangu ga ngĩrü ngunexü ga na naxíraxacüxü ga María.

⁷ Rü yexma nabu ga nüxüraücü ga ngĩne. Rü naxchápenüümaã inanuque. Rü wüxi ga wocáarü chibüchicagumare inacanagüxëẽ, yerü marü guxüma nixããcu ga ucapu nawa ga guma pegüpataü.

Tupanaãrü orearü ngeruü ga daxüçüãx rü carnerugüarü dauruüçèx nangox

⁸ Rü Beréüarü ngaicamana nayexmagü ga ñuxre ga carnerugüarü dauruüçèx ga chütacü nachitaüwa norü carnerugüna ídaugüxü.

⁹ Rü ngürüãchi yema carnerugüarü dauruüçèx nangox ga wüxi ga orearü ngeruü ga daxüçüãx. Rü Cori ya Tupanaãrü üüne rü nawa nayexma rü yemacèx poraãcü nangóone. Rü yema carnerugüarü dauruxügü rü poraãcü namuüẽ.

¹⁰ Natürü yema orearü ngeruü ga daxüçüãx, rü ñanagürü nüxü: —¡Tãxü i pemuüèxü! erü peçcèx nuã chanange i wüxi i ore i mexèchixü i guxü i duüxügüarü taãxëẽruü tá ixĩxü.

¹¹ —Erü ñuxma rü Beréügu nabu ya perü maxëxëẽruü. Rü nüma rü Cori ya Cristu nixü.

¹² —Rü ñãã tá nixü i perü cuèxruü. Rü tá nüxü ipeyangau i wüxi i õxchana i naxchápenüümaã nuquexü rü wocáarü chibüchicagu caxü —ñanagürü.

13 Rū yexgumatama ngürüächi yema daxüçüâx ga orearü ngeruüxütawa nangox ga muxüma ga togü ga daxüçüâx ga orearü ngeruüğü. Rū Tupanaxü nicuèxüüğü, rü ñanagürüğü:

14 –Rū ñuxma rü Tupanaxü ínicuèxüüğü rü Ínataãëğü i daxüguxü i nañewa. Rū pema i ñoma i nañecüâx i Tupana pemaã taãëgüe, rü name nixí i pegümaã perüngüxmüë –ñanagürüğü.

15 Rū yexguma daxüwa naxíxguwena ga yema orearü ngeruüğü rü yema carnerugüarü dauruüğü rü nügümaã ñanagürüğü: –¡Ngíxã Ítayadau i Beréüwa i ngëma ngupetüxü i Cori ya Tupana tamaã nüxü ixuxü nawa i norü orearü ngeruüğü! –ñanagürüğü.

16 Rū paxa inaxíächi, rü yéma naxí. Rū yexma inayangaugü ga Yúche rü María rü guma bucü ga wocaarü chibüchicagu cacü.

17 Rū yexguma yema bucüxü nadaugügu ga yema carnerugüarü dauruüğü, rü duüxüğümaã nüxü nixugüe ga yema ore ga Tupanaãrü orearü ngeruü ga daxüçüâx namaã nüxü ixuxü ga guma bucüchiga.

18 Rū guxüma ga duüxüğü ga nüxü Ínüëxü ga yema carnerugüarü dauruüğüarü ore rü namaã nañaxíächiaãëğü.

19 Natürü ga María rü inayaxu ga guxüma ga yema ngupetüxü rü ngíãëgu namaã inguxü rü nagu irüxínüëcha.

20 Rū nawoegu ga yema carnerugüarü dauruüğü. Rū taãëcüma Tupanaxü nicuèxüüğü naxcèx ga guxüma ga yema nüxü naxínüëxü rü nüxü nadaugüxü yerü aixcüma yema orearü ngeruü ga daxüçüâx namaã nüxü ixuxüãcüma nangupetü.

Bucü ga Ngechuchu rü tupauca ga taxünewa nanagagü

21 Rū yexguma 8 ga ngunexü nüxü yexmagu ga na nabuxü ga õxchana, rü Ínanawiechëxmüpëxechiraüğü. Rū Ngechuchugu nanaxüëgagü. Rū yematama nixí ga naëga ga daxüçüâx ga Tupanaãrü orearü ngeruü Maríaã nüxü ixuxü ga tauta namaã naxãxácügu.

22 Rū yexguma marü yanguxgu ga yema ngunexü na tupauca ga taxünewa Tupanapëxewa na nügü yamexëëgüxü rü yéma naxí na yemaãcü Tupanapëxewa yanguxëëgüãxücèx ga yema Moíchéarü mugü nüxü ixuxüüü. Rū Yerucharéüwa ga tupauca ga taxünewa nanagagü ga guma bucü na Tupanana namugüãxücèx.

23 Rū yemaãcü nanaxüğü yerü Tupanaãrü mugüwa naxümatü, rü ñanagürü: “Ngëxguma wüxi i nge rü nayatügu i nüxíraüxü i ngíxácü, rü name i Cori ya Tupanana inamu”, ñanagürü.

24 Rū yéma naxí rü yéma nanagagü ga taxre ga muxtucugü ga yexwacèx yaexü, na Tupanacèx nadaiãxücèx ga paigü ga tupaucawa, yerü yema ñanagürü ga Tupanaãrü mugüwa.

25-26 Rū yexgumaãcüü Yerucharéügu naxãchiü ga wüxi ga yatü ga Chimeügu äegacü. Rū wüxi ga yatü ga mecümacü nixí ga nümax, rü aixcüma Tupanaxü ngechaücü nixí. Rū nüma rü guxüguma Ínananguxëë na ñuxguacü tá Ínanguxü ya Yudíugüarü nguxüxëëruü ya Cristu. Rū Tupanaãë i Üünexü rü Chimeüxütawa nayexma, rü nüxü nüxü nacuèxëë na tãütáma nayuxü ega tama nüxü nadauxiragu ya Cristu ya Cori ya Tupana núma namucü.

27 Rū yema ngunexügu rü tupauca ga taxünewa Chimeüxü naxüxëë ga Tupanaãë i Üünexü. Rū yéma nayexma ga Chimeü ga yexguma Yúche rü María tupaucawa nagagügu ga guma bucü ga Ngechuchu na Tupanana namugüãxücèx na yemaãcü yanguxëëgüãxücèx ga Moíchéarü mu.

28 Rū Ngechuchuxŭ naganagü ga Chimeŭ. Rū Tupanaxŭ nicuèxüŭ, rü ñanagürü:

29 —Pa Corix, ñuxma rü marü name na chayuxŭ, erü marü cuyanguxëë ga yema chomaã icuxunetaxŭ.

30-31 —Rü chauxetümaãxŭchi nüxŭ chadau ya daa Maxëxëëruŭ ya guxŭ i duŭxŭgücèx núma cunamucü.

32 —Rü nüma nixŭ i ngóonexëëruŭ naxcèx i guxŭma i duŭxŭgü i tama Yudíugü ixŭgüxŭ. Rū ñaã õxchanagagu rü togü i duŭxŭgü tá nüxŭ nicuèxüŭgü i curü duŭxŭgü i Yudíugü —ñanagürü.

33 Rū Yúche rü María rü nabaixãchiãëgü namaã ga Chimeŭärü ore ga ñuxãcü guma õxchanachigamaã na yadexaxŭ.

34 Rū yexguma ga Chimeŭ rü Tupanana naca na meã nüxŭ nangu-petügüxŭcèx ga Yúche rü María rü guma õxchana. Rū ñanagürü ngŭxŭ ga María ga Ngechuchu naë: —Dücèx, daa õxchana rü tá nanamaxëxëë i muxŭma i Yudíugü, natürü ngëma tama nüxŭ yaxõgüchaŭxŭ rü tá inayarütauxe. Rū nüma rü wüxi i cuèxruŭ tá nixŭ i duŭxŭgücèx, rü muxŭma tá nüxŭ naxoe.

35 —Rü ngëmaãcü tá nanangoxëëãma i guxŭma i naãëwa nagu naxŭnëxŭ i muxŭma i duŭxŭgü. Rū guxŭma i ngëma tá ñaã õxchanaxŭ ngupetüxŭ rü ñoma wüxi i cüxchi i curü maxŭnewa yarüwáxŭrŭŭ tá cuxŭ nangux, Pa Maríax —ñanagürü.

36 Rū yéma ta iyexma ga wüxi ga ngecü ga Tupanaärü orexŭ ixucü. Rū Ana nixŭ ga ngëga. Rū Panuëxãcü iyixŭ, rü Ácherutanüxŭ iyixŭ. Rū marü yaguãxŭchi iyixŭ. Rū yexguma napaxŭchigutama ixãte. Natürü 7 ga taunecü-guxicatama ngïtemaã iyarüxŭxŭ, yerü nayu ga ngïte.

37 Rū yemaãcü wüxi ga yutecü ga yaguãxŭchi iyixŭ, yerü 84 nixŭ ga ngïrŭ taunecü. Rū taguma tupauca ga taxŭnewa íixŭxŭ. Rū guxŭguma ngunecü rü chütacü rü naxaureãcüma iyumüxëëcha. Rū yemaãcü Tupanaxŭ iyacuèxüŭ rü inataxëë.

38 Rū yexgumatama Chimeŭ íidexayane, rü yéma ingu ga Ana. Rū Tupanana moxë ixã. Rū iinaxügu ga õxchana ga Ngechuchuchiga na yadexaxŭ napëxewa ga guxŭma ga yema Yudíugü ga Yerucharéüçŭãx ga Cristuxŭ íinguxëëgüxŭ na norü nguxuchixëëruŭ yïxŭcèx.

Ïãne ga Nacharéucèx nawoegu

39 Rū yexguma marü yanguxëëgüãguwena ga guxŭma ga yema Tupanaärü mugü nüxŭ ixuxŭ, rü Yúche rü María rü naxcèx nawoegu ga norü ñãne ga Nacharéu ga Gariréaanewa yexmane.

40 Rū guma bucü rü niyachigü, rü yexeraãcü niporachigü, rü yexeraãcü nüxŭ nicuáchigü. Rū Tupana rü poraãcü nüxŭ narüngŭxëë.

Bucü ga Ngechuchu rü tupauca ga taxŭnewa naxo

41 Nanatü rü naë rü gucü ga taunecügu Yerucharéüwa taxŭxŭ naxcèx ga Üpetüchigaarü peta.

42 Rū yexguma Ngechuchu 12 ga taunecü nüxŭ yexmagu, rü Yerucharéüwa taxŭ namaã ga nanatü rü naë, yerü yema nixŭ ga Yudíugücüma naxcèx ga Üpetüchigaarü peta.

43 Rū yexguma yagüechigagu ga Üpetüchigaarü peta, rü tümachiüçèx tawoegu ga nanatü rü naë. Natürü ga Ngechuchu rü tümãchita tüxna Yerucharéügu narüxãŭx.

44 Rū tümã nüxŭ tacuèxgügu rü yema muxŭ ga duŭxŭgü ga tümaweama ixŭütanüxŭtanügu naxã ga Ngechuchu. Rū yemaãcü marü itaxŭ ga wüxi ga

ngunexũ. Natürü yexguma naxcèx tadaugügu tümatanüxũtanügu rü yema tüxũ cuèxgüxũtanügu rü tama nüxũ itayangaugü.

⁴⁵ Rü yemacèx wenaxãrũ Yerucharéucèx tawoegu na yexma naxcèx tayadaugüxũcèx.

⁴⁶ Rü tomaèxpüx ga ngunexũguwena Ngechuchuxũ itayangaugü ga tu-pauca ga taxũnegu. Rü yéma narũto natanüwa ga yema ngüexèẽruũgü ga Tupanaãrũ mugüwa ngüxèẽtaegüxũ, rü inarüxĩnũ ga norü ngüxèẽtae, rü nüxna nicachigü.

⁴⁷ Rü guxũma ga yema duũxũgü ga Ngechuchuxũ ñnüèxũ, rü nabaixãchiãègü na ñüxãcü nüxũ nacüèxüchixũ rü meãma nangãxũãxũ.

⁴⁸ Rü yexguma nanatü rü naè nüxũ daugügu rü tabaixãchiãègü. Rü naè rü ñatarügu nüxũ: —Pa Chaunex, ¿tüxcüũ tomaã ngexũ cuwagü? Cunatü rü choma rü poraãcü cuxcèx taxoegaãèãcüma cuxcèx tadaugüecha —ñatarügu.

⁴⁹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —¿Tüxcüũ chauxcèx pedaugü? ¿Tama èxna nüxũ pecuèx na woetama Chaunatüchiüwa tá changèxmaxũ? —ñanagürü.

⁵⁰ Natürü ga tümagü rü tama nüxũ tacuèxgüéga ga yema tümamaã nüxũ yaxuxũ.

⁵¹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü tümawe nataegu ga Nacharétuwa. Rü guxũguma meã tümaga naxĩnũècha. Rü naè ga María rü ngĩãèwa nagu irüxĩnũècha ga guxũma ga yema ngupetüxũ.

⁵² Rü niyachigü ga Ngechuchu, rü yexeraãcü nüxũ nicuáchigü. Rü Tupana rü namaã nataãè, rü guxũma ga duũxũgü rü ta namaã nataãègü.

3

Cuáũ ga baiũxèẽruũ nüxũ nixu ga Tupanaarü ore ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa

(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Cu 1.19-28)

¹ Rü yexguma Tibériu 15 ga taunecü Dumaarü aèxgacü yixĩxgu, rü yexguma nixĩ ga Põũchiu Piratu rü Yudéaaneãrũ aèxgacü yĩxũ, rü Erode rü Gariréaaneãrũ aèxgacü yĩxũ, rü naèneè ga Piripi rü Itúreaane rü Tracóníteaneãrũ aèxgacü yĩxũ, rü Lichániã rü Abiríníããneãrũ aèxgacü yĩxũ.

² Rü yexguma ga Aná rü Caipá rü paigüeru nixĩgü. Rü yexguma nixĩ ga Zacaría nane ga Cuáũmaã yadexaxũ ga Tupana ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa.

³ Rü guxũma ga yema nachicagü ga Yudáũcutüarü ngaicamana yexmagüxũgu nixũgüchigü ga Cuáũ. Rü duũxũgümaã nüxũ nixuchigü na nüxũ naxoexũcèx ga nacümagü ga chixexũ rü ínabaiũxũcèx na yemaãcü Tupana nüxũ nüxũ rüngümaxũcèx ga norü pecadugü.

⁴ Rü guma nuxcümaũcü ga Ichaxía ga Tupanaãrũ orearü uruũ naxümatüxürüũ nixĩ ga nangupetüxũ. Yerü duũxũgüarü maxũãrũ mexèèchigaxũ nixu ga yexguma ñaxgu:

“Ngẽma nachica i ngextá taxúema íxãpataxũwa rü tá nangèxma i wüxi i duũxũ i ngẽma tagaãcüma ñaxũ: ‘¡Pegü pemexèè naxcèx ya Cori! ¡Rü naxcèx ipeyanawèxãchixèè i perü maxũ!’

⁵ Rü guxããrũ maxũ rü tá inayarüwèxãchi ñoma wüxi i ngatexũ rügütaxürüũ na iyawéxũcèx i nama. Rü guxãma ya yixema togüétüwa tügü ngèxmaxèègüxe rü tá ítarüxĩ ñoma wüxi ya mèxpüne rü wüxi i ngüchitaeru idoxochixèèxürüũ. Rü guxũma i nacüma i wüxũ rü tá inayarüwèxãchigü. Rü ngẽma duũxũgüarü maxũwa tama mexũ rü tá nayamexèègü.

6 Rū guxūma i duūxūgū rü tá nüxū nadaugū ya yima Maxēxēēruū ya Tupana nūma namucū”,

ñanagürü ga Ichaxía ümatüxū ga ore.

7 Rū yexguma Cuáūxütawa naxīxgu ga duūxūgū na ínabaiūxēēāxūcèx, rü nūma ga Cuáū rü ñanagürüama nüxū: —Pa Áxtapearü Duūxūgūx ¿Rü ñuxācū nagu perūxīnūe na naxchaxwa pibuxmūxū i ngema poxcu i marü ingaicamaxū ega tama nüxū perūxoegu i pecūma i chixexū?

8 —¿Rü meā pemaxē na ngēmaācū guxūma i duūxūgū nüxū daugūxūcèx na aixcūma marü nüxū perūxoexū i pecūma i chixexū! Rū tama name i ñaperügü:

“Tāūtáma Tupana toxū napoxcue, erü Abráütanūxū tixīgū” ñaperügü. Erü tama ngēmacèx nixī ya Tupana i duūxūgūxū nayaxuxū. Rū pemañ nüxū chixu rü ngēxguma Tupana naxwèxegu rü tama nüxū naguxcha na daa nutawa Abráütanūxū nanguxūxēxū.

9 —Tupanaärü yuema rü marü ímemare na yadaxūāxūcèx i ngēma nanetügü i tama mexū. Rū guxūma i nanetügü i chixearü õõxū rü tá nadaxū, rü ñuxūchi üxūwa tá ínagu —ñanagürü ga Cuáū.

10 Rū yexguma ga duūxūgū rü Cuáūna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tacü éxna nixī i mexū na tanaxūxū? —ñanagürügü.

11 Rū Cuáū rü nanangāxū rü ñanagürü: —Texé ya taxrearü gáuxūchiruāxē rü name nixī i texé ya tüxū nataxúxena tanaxā. Rū texé ya õnaāxē rü name nixī i texé ya ngearü õnaāxēmaā tangau i tūmaärü õna —ñanagürü.

12 Rū Cuáūxütawa naxī ta ga ñuxre ga yatügü ga Dumaärü āēxgacūcèx dīeru ngīxū ideetanūxū. Rū nanaxwèxegü ga Cuáū na ínabaiūxēēxū. Rū Cuáūna nacagü, rü ñanagürügü: —Pa Ngúxēēruūx, ¿Tacü nixī i mexū na tanaxūxū i tomax? —ñanagürügü.

13 Rū Cuáū rü ñanagürü nüxū: —Tama name i āēxgacü pemañ nüxū ixuxūärü yexera penayauxgü i dīeru i duūxūgūxütawa —ñanagürü.

14 Rū ñuxre ga churaragü rü ta Cuáūna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Toma rü tacü nixī i mexū na tanaxūxū? —ñanagürügü. Rū nanangāxū ga Cuáū rü ñanagürü: —Tama name i texéxū pexāxūneācūma tūmaärü ngēmaxūgü pepuxū. Rū tama name i tacü rü doraxū tūmachigaxū pixu na ngēmaācū tūmaärü ngēmaxūgü pepuxūxūcèx. Rū name nixī i ngēma dīeru i āēxgacü pexū ngīmaā naxütanücūmaātama petaāegü rü tama yexeracūcèx ípeca —ñanagürü.

15 Rū yexguma ga duūxūgū rü poraācū ínananguxēēgü na paxa ínanguxū ga Tupana Nane ga Cristu. Rū nagu narūxīnūe ga na bexmana Cuáū rü Cristu yīxū.

16 Natürü ga Cuáū rü guxāxū ñanagürü: —Aixcūma i choma rü dexáwamare pexū íchabaiūxēē, natürü tá ínangu i to i Tupanaärü orearü uruū, rü nūma tá pexna nananguxēē i Tupanaāē i Üünexū wūxi i üxüemarū. Erü nūma rü poraācū choxū narüyexera na āēxgacü yīxū. Rū choma rü napēxewa rü taxuwama chame rü bai i norü chapatucunūärü wēgüwa chame.

17 —Rü nūma rü marü ínamemare na ñoma i naānewa yadexechiāxūcèx i norü duūxūgü ñoma wūxi ya yatü trigu naātūna idexechixürü. Rū ngēmaācū tá nayadexechi i ngēma noxrü ixīgūxū na naxū- tawa nangēxmagūxūcèx, natürü ngēma tama noxrü ixīgūxū, rü tá ínanagu nawa ya yima üxū ya taguma ixoxūne —ñanagürü.

18 Rū yema oremañ rü muxūma ga to ga ucuxēgūmañ, rü Cuáū duūxūgūmañ nüxū nixu ga ore ga mexū ga Ngechuchuchiga.

19 Rū Cuáū rü āēxgacü ga Erodexū nanga, yerü ngīmañ naxāmèx ga Erodía ga naēneē ga Piripi namèx. Rū nananga ta naxcèx ga yema togü ga chixexū

ga naxüxü.

²⁰ Natürü ga Erode rü tama Cuáüga naxĩnü. Rü yexeraxü ga chixexü naxü, yerü poxcupataüwa Cuáüxü namu.

Ngechuchuarü baiechiga

(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹ Rü yexguma taxüta napoxcugu ga Cuáü, rü guxü ga duüxügüxü ínabaiüxëxyane, rü yexguma ta nixĩ ga Ngechuchuxü ínabaiexëxü. Rü yexguma Ngechuchu íyumüxëyane rü ningena ga daxüguxü ga naäne.

²² Rü Tupanaãe i Üünexü rü wüxi ga muxtucurüü inanago rü Ngechuchuna nangu. Rü daxüwa inanaxü ga wüxi ga naga ga ñaxü: —Cuma nixĩ, Pa Chaunex, i cuxü changechaüxüchixü rü cumaã chataãexü —ñaxü.

Ngechuchu ya Cristu natanüwa ngóxü ga duüxügüchiga

(Mt 1.1-17)

²³ Ngechuchu rü 30 ga taunecü nüxü nayexma ga yexguma ínaxügüãgu na guxüwama duüxügümaã nüxü yaxuxü ga Tupanaarü Ore. Rü duüxügü nagu narüxĩnüe rü Yúche nane nixĩ ga nümax.

Rü Yúche rü Erí nane nixĩ.

²⁴ Rü Erí rü Matáx nane nixĩ.

Rü Matáx rü Lebí nane nixĩ.

Rü Lebí rü Merequí nane nixĩ.

Rü Merequí rü Yana nane nixĩ.

Rü Yana rü Yúche nane nixĩ.

²⁵ Rü Yúche rü Matatía nane nixĩ.

Rü Matatía rü Amó nane nixĩ.

Rü Amó rü Naüü nane nixĩ.

Rü Naüü rü Echi nane nixĩ.

Rü Echi rü Nagái nane nixĩ.

²⁶ Rü Nagái rü Maãx nane nixĩ.

Rü Maãx rü Matatía nane nixĩ.

Rü Matatía rü Chemeí nane nixĩ.

Rü Chemeí rü Yuchéx nane nixĩ.

Rü Yuchéx rü Yudá nane nixĩ.

²⁷ Rü Yudá rü Yuanáü nane nixĩ.

Rü Yuanáü rü Récha nane nixĩ.

Rü Récha rü Chorobabé nane nixĩ.

Rü Chorobabé rü Charatía nane nixĩ.

Rü Charatía rü Nerí nane nixĩ.

²⁸ Rü Nerí rü Merequí nane nixĩ.

Rü Merequí rü Adí nane nixĩ.

Rü Adí rü Cocháü nane nixĩ.

Rü Cocháü rü Elmadáü nane nixĩ.

Rü Elmadáü rü Erú nane nixĩ.

²⁹ Rü Erú rü Yochué nane nixĩ.

Rü Yochué rü Erieché nane nixĩ.

Rü Erieché rü Yoríü nane nixĩ.

Rü Yoríü rü Matáx nane nixĩ.

Rü Matáx rü Lebí nane nixĩ.

³⁰ Rü Lebí rü Chimeüü nane nixĩ.

Rü Chimeüü rü Yudá nane nixĩ.

Rü Yudá rü Yúche nane nixĩ.

Rü Yúche rü Yonáü nane nixĩ.

Rü Yonáü rü Eriaquíü nane nixĩ.

³¹ Rü Eriaquíü rü Meréa nane nixĩ.

Rü Meréa rü Ména nane nixĩ.

Rü Ména rü Matáta nane nixĩ.

Rü Matáta rü Nataü nane nixĩ.

- Rü Natáũ rü Dabí nane nixĩ.
 32 Rü Dabí rü Ichaxí nane nixĩ.
 Rü Ichaxí rü Obé nane nixĩ.
 Rü Obé rü Boó nane nixĩ.
 Rü Boó rü Cháru nane nixĩ.
 Rü Cháru rü Nachóũ nane nixĩ.
 33 Rü Nachóũ rü Aminadá nane nixĩ.
 Rü Aminadá rü Admíũ nane nixĩ.
 Rü Admíũ rü Arni nane nixĩ.
 Rü Arni rü Esróũ nane nixĩ.
 Rü Esróũ rü Fare nane nixĩ.
 Rü Fare rü Yudá nane nixĩ.
 34 Rü Yudá rü Acóbu nane nixĩ.
 Rü Acóbu rü Ichaá nane nixĩ.
 Rü Ichaá rü Abráũ nane nixĩ.
 Rü Abráũ rü Taré nane nixĩ.
 Rü Taré rü Nacúx nane nixĩ.
 35 Rü Nacúx rü Cherúx nane nixĩ.
 Rü Cherúx rü Ragáu nane nixĩ.
 Rü Ragáu rü Peréx nane nixĩ.
 Rü Peréx rü Ebéx nane nixĩ.
 Rü Ebéx rü Cháru nane nixĩ.
 36 Rü Cháru rü Caináũ nane nixĩ.
 Rü Caináũ rü Arpacháx nane nixĩ.
 Rü Arpachá rü Chéũ nane nixĩ.
 Rü Chéũ rü Noé nane nixĩ.
 Noé rü Laméx nane nixĩ.
 37 Rü Laméx rü Matucharéũ nane nixĩ.
 Rü Matucharéũ rü Enóx nane nixĩ.
 Rü Enóx rü Yaréx nane nixĩ.
 Rü Yaréx rü Maararéx nane nixĩ.
 Rü Maararéx rü Caináũ nane nixĩ.
 38 Rü Caináũ rü Enóx nane nixĩ.
 Rü Enóx rü Chex nane nixĩ.
 Rü Chex rü Adáũ nane nixĩ.
 Rü Adáũ rü Tupana nane nixĩ.

4

Ngechuchuxũ naxũ ga Chataná (Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

¹ Ngechuchuxõtawa nayexma ga Tupanaãe i Üünexũ. Rü yexguma Yudaũchiüwa Ínaxũãchigu ga Ngechuchu, rü Tupanaãe i Üünexũ rü daux-chitawa ga ngextá taxúema Íxãpataxũwa nanaga.

² Rü yéma nayexma ga 40 ga ngunexũ. Rü ngoxo ga Chataná rü nüxũ naxũ. Rü yexguma yéma nayexmagu rü taguma nachibũ. Natürü ga yixcama rü nataiya.

³ Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü ñanagürü nüxũ: —Ega aixcüma Tupana Nane quixĩgu, rü ;daa nutamaã nüxũ ixu na pãũxũ nanguxuchixüçè! —ñanagürü ga Chataná.

⁴ Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Tupanaãrü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Tãütáma õnamaãxĩca namaxẽ i duũxügü, natürü guxüma i ore i Tupana nüxũ ixuxũ tá nixĩ i duũxügüxũ maxẽxẽxũ”,
 ñanagürü.

⁵ Rū yexguma ga ngoxo ga Chataná rü wüxi ga mèxpúnechitaeruwa nanaga. Rū yéma paxaãchi nüxü nüxü nadauxëë ga guxüma ga nachiuãnegü ga ñoma ga naãnecüãx.

⁶ Rū Chataná rü ñanagürü nüxü: —Guxü i ñaã nachiuãnegü i mexü rü norü ngëmaxügü rü chi cuxna chanaxã. Erü choxrü nixi i guxüma i ñaãgü, rü tüxna chanaxã ya texé ya choma chorü me ixixë na tüxna na chanaxãxü.

⁷ —Rü ngëxguma chi chopëxegu cucaxãpüxügu rü choxü quicuëxüügu rü cuxrü chi nixi i guxüma i ñaã cuxü chawéxü —ñanagürü.

⁸ Natürü ga Ngechuchu rü nanangãxü, rü ñanagürü: —¡Choxna ixügachi! Pa Chata- náx. Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“¡Nüxü icuëxüü ya Cori ya curü Tupana, rü yimaãxüxicatama napuracü!” ñanagürü.

⁹ Rū yexguma ga ngoxo ga Chataná rü Yerucharéü ga ñãnewa nanaga. Rū tupauca ga taxünetapëxegu nanamunagü. Rū ñanagürü nüxü: —Ega aixcüma Tupana Nane quixigu, rü jnuã cugü rütae!

¹⁰ —Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Tupana tá nanamu i norü orearü ngeruügu i daxücuãx na cuxna nadaugüxüçèx.

¹¹ Rū naxmëxmaã tá cuxü niyaxügu na tama tacü rü nutagu cunguxüçèx”, ñanagürü.

¹² Rū Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: —Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü ta:

“¡Tama name i nüxü na cuxüxü ya Cori ya curü Tupana!”, ñanagürü.

¹³ Rū yexguma marü taxucürüwama Ngechuchuxü naxüxgu, rü nüma ga Chataná rü nüxna niña ñuxmata nüxü iyangau na ñuxãcü wena nüxü na naxüxü.

Ngechuchu rü Gariréaanewa inanaxügu ga norü puracü
(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴ Rū Ngechuchu rü Gariréaanecèx nataegu. Rū Tupanaãë i Üünexü rü naxütawa nayexma rü poraãcü nanaporaxëë. Rū ga duüxügu rü nachiga nidexagü ga guxü ga yema naãnewa.

¹⁵ Rū wüxichigü ga ñãneärü ngutaquëxepataüguwa rü nanguxëëtae. Rū guxüma ga duüxügu rü nüxü nicuëxüügü.

Nacharétuwa nayexma ga Ngechuchu
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶ Rū Nacharétuwa naxü ga Ngechuchu. Rū guma nixi ga ñãne ga nanatügu nawa nayaxëëgüne. Rū ngüxchigaarü ngunexügu rü ngutaquëxepataügu naxücu, yerü yema nixi ga nacüma ga guxü ga ngüxchigaarü ngunexügu. Rū yéma inachi rü duüxügüçèx nüxü nadaumatü ga Tupanaärü ore ga ümatüxü.

¹⁷ Rū nüxna nanaxãgü ga popera ga Tupanaärü orearü uruü ga Ichaxía ümatüxü. Rū yexguma yangenaãtüãgu, rü nüxü inayangau ga ngextá íanaxümatüxüwa ga ore ga ñaxü:

¹⁸ “Cori ya Tupanaãë rü chauxütawa nangëxma. Rū nüma rü choxü naxuneta na nüxü chixuxüçèx i ore i mexü namaã i ngëma duüxügu i ngearü ngëmaxüãxgüxü. Rū choxü namu na ngëma duüxügu i pecadutüüwa ngëxmagüxümaã nüxü na chixuxüçèx rü tá na íanguxüxü. Rū choxü namu na chayadauchixetüxëëgüxüçèx i ngëma ingexetügüxü rü na íchananguxüxëxüçèx i ngëma duüxügu i togümëxëwa ngëxmagüxü.

¹⁹ Rū núma choxü namu na duüxügümaã nüxü chixuxüçèx na Tupana nüxü rüngüxëëchaüxü i ngëma nüxü yaxögüxü”,

ñanagürü ga yema ore.

²⁰ Rū yexguma ga Ngechuchu rü nügüna nananuxãchiátü ga popera. Rū ngutaquëxepataũrū dauruña nanaxã rü ñuxũchi ínarüto. Natürü guxüma ga yema ngutaquëxepataũwa yexmagüxũ ga duũxügü rü nüxũ narüdaunüëcha.

²¹ Rū yexguma ga Ngechuchu rü inanaxügü ga na yadexaxũ, rü ñanagürü: —Ñuxmatama nixĩ i pepëxewa Tupana yanguxëëxũ i ñaã ore ga Ichaxía ümatüxũ —ñanagürü.

²² Rū guxüma ga duũxügü rü meã Ngechuchuchiga nidexagü. Rū nabaixãchiãëgü namaã ga yema ore ga mexũ ga namaã nüxũ yaxuxũ. Natürü tama aixcüma nayaxögüchaũ. Rū yemacëx nügüna nacagü rü ñanagürügü: —¿Taux ëxna daa yĩxũ ya Yúche nane? —ñanagürügü.

²³ Rū Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Choma nüxũ chacuëx rü tá chomaã penaxuxuchi i ngëma ore i ñaxũ:

“Pa Duturux ¡Cugütama rümexëë!” ñaxũ. Rū ëxna tá choxũ ñaperügügü:

“Yema mexũ ga taxũ ga nüxũ taxĩnüëxũ ga Tupanaãrū poramaã cuxüxũ ga Capernáũwa, rü tanaxwëxe i nuã curü ñãnewa rü ta na cunaxüxũ”, ñaperügügü tá.

²⁴ Rū nayadaxëë ga Ngechuchu na yadexaxũ rü ñanagürü: —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü guxüma i Tupanaãrū orearü uruũ, rü norü ñãnewatama i duũxügü rü tama meã nanayauxgü.

²⁵ —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü Iraéanewa rü nayexma ga muxüchixüma ga ngexügü ga iyutegüxũ ga yexguma Ería maũxgu. Rū yexguma nixĩ ga tomaëxpüx ga taunecüarü ngãxũ rü taguma napuxũ, rü poraãcü nangüxũ ga taiya ga guxũ ga ñaa nachixüanewa.

²⁶ —Natürü ga Tupana rü tama wüxi ga Iraéanecüãx ga yutecüxütawa Eríaxũ namu. Natürü ngixütawa nanamu ga yema yutecü ga Charépacüãx ga Chidãũrū ñãneãrū ngaicamagu ãchiücü.

²⁷ —Rü yexguma namaũxgu ga Erichéu, rü Iraéanewa nayexmagü ta ga muxüma ga duũxügü ga chaxünemaã idaaweexũ. Natürü taxuüma ga yema idaaweexũ ga Iraéanewa yexmagüxũ rü naxcëx nitaaneë. Rū Namáũ ga Chíríaanecüãxĩcatama nixĩ ga guma naxcëx yataanecü —ñanagürü ga Ngechuchu.

²⁸ Rū yexguma yema orexũ naxĩnüëgu, rü guxüma ga yema duũxügü ga guma ngutaquëxepataũwa yexmagüxũ rü poraãcü naxcëx nanuë.

²⁹ Rū inachigü ga duũxügü rü Ngechuchuxũ ínatëxüchigü ga guma ñãnewa. Rū guma mëxpüne ga guma ñãne nawa yexmanechitaeruwa nanagagü na yéma yanataegüãxüçëx.

³⁰ Natürü ga Ngechuchu rü norü ngãxütanüwa ínaxüxüãma, rü ínixü.

*Wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxüchiga
(Mr 1.21-28)*

³¹ Rū yexguma ga Ngechuchu rü Gariréaaneãrū ñãne ga Capernáũwa naxü. Rū ngüxchigaarü ngunexügu yéma duũxügüxũ nangüexëë.

³² Rū duũxügü rü nabaixãchiãëgü namaã ga norü nguxëëtae, yerü Tupanaãrū poramaã nidexa.

³³ Rū guma ngutaquëxepataũwa nayexma ga wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxũ. Rū aita yéma naxü, rü ñanagürü:

³⁴ —¡Toxna ixügachi! ¿Tüxcüũ totanüwa cuxü, Pa Ngechuchux, Pa Nacharétucüãx? ¿Nuã cuxü na toxü cudëixüçëx? Choma cuxü chacuëx na Tupana Nane ya Üünecü na quiixũ —ñanagürü.

³⁵ Rū Ngechuchu nananga ga yema ngoxo rü ñanagürü: —¡Iyarüngeèx rü ínaxũxũ nawa ya yima yatü! —ñanagürü. Rū yexguma ga yema ngoxo rü duũxügüpèxegu nayanguxêê ga guma yatü, rü nawa ínaxũxũ. Natürü tama nanapixêê.

³⁶ Rū guxũma ga duũxügü rü nabaixãchiãégü. Rū nügümücügümaãchigü nachiga nidexagü, rü ñanagürügü: —¿Tacü rü ore nixĩ i ngêma? Erü ñaã yatü rü aixcũma ngêma ngoxogũmaã inacuèx rü poraãcü nanamu. Rū nümagü rü naga naxĩnüê, rü ínachoxũ —ñanagürügü.

³⁷ Rū guxũwama ga yema naãnewa rü Ngechuchuchigaxũ nixugüe ga duũxügü.

Ngechuchu rü Chimáũ ga Pedru nèxècèx nayataanexêê
(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Rū guma ngutaquèxepataũwa ínaxũxũ ga Ngechuchu rü Chimáũpatawa naxũ. Rū Chimáũ nèxê rü poraãcü iyaxaxüne. Rū Ngechuchuna nacagüe ga ngĩxcèx na yataanexêêãxücèx.

³⁹ Rū nũma rü ngĩxũtagu nayachi rü narümèxãchi rü nananga ga yema axüne. Rū yexgumatama igèuxãchi ga na yaxaxünexũ. Rū yexgumatama írũda, rü naxcèx inamexêê ga õna.

Ngechuchu rü muxũma ga idaaweexücèx nayataanexêê
(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ Rū yexguma marü yanaxücuchaũgu ga üèxcü, rü Ngechuchuxũtawa nanagagü ga guxũma ga duũxügü ga nagúxũraũxũ ga ðaaweanemaã idaaweexũ. Rū ga Ngechuchu rü wüxichigü ga yema duũxügüxũ ningõgü, rü yemaãcü naxcèx nayataanexêêchigü.

⁴¹ Rū nanameèxêê ga muxũma ga duũxügü ga idaaweexũ ga ngoxo nawa yexmagüxũ. Rū yema ngoxogü rü aita naxüe, rü ñanagürügü: —Cuma nixĩ i Tupana Nane quiĩxũ —ñanagürügü. Natürü ga Ngechuchu rü nayangagü ga yema ngoxogü. Rū nüxna nanachuxu ga na yadexagüxũ, yerü yema ngoxogü rü nüxũ nacuèxgü na Cristu yiĩxũ.

Ngechuchu rü nanaxunagü ga ore ga mexũ ga ngutaquèxepataũwachigü
(Mr 1.35-39)

⁴² Rū yexguma noxri yangóonegu rü yema ñãnewa ínaxũxũ ga Ngechuchu. Rū wüxi ga nachica ga taxúema íxãpataxũwa naxũ. Natürü ga duũxügü rü naxcèx nadaugü rü düxwa naxũtawa nangugü. Rū nüxũ naceèxügü ga tama na ínaxũxũxücèx ga yema norü naãnewa.

⁴³ Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Taxucürüwama petanügu charüxãũêcha erü chanaxwèxe na náigü ya ñãnegüwa ngèxmagüxũ i duũxügümaã rü ta nüxũ chixuxũ na ñuxãcü ãèxgacü yiĩxũ ya Tupana. Erü woetama ngêmacèx núma choxũ namu —ñanagürü.

⁴⁴ Rū yemaãcü Ngechuchu nüxũ nixuchigü ga ore ga ngutaquèxepataũgüwachigü ga guxũma ga Gariréaanewa.

5

Muxũma ga choxni na ínayauxũxũchiga
(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

¹ Rū wüxicana ga yexguma naxtaxa ga Yenecharétuanacüwa nayexmagu ga Ngechuchu, rü muxũma ga duũxügü rü naxũtawa nangugü. Rū düxwa yéma nayaxãütügü, yerü nüxũ naxĩnüêchaũ ga Tupanaãrü ore.

² Rū Ngechuchu yéma nüxũ nadau ga taxre ga ngue ga ingeãcune. Rū guma nguegü rü naxnecüpechinüwa nanadagü, yerü ga püchaetanüxũ rü nüxna yéma ínachoũ, yerü norü pücha niyauxgü.

³ Rū wüxi ga guma nguegu nixüe ga Ngechuchu. Rū guma ngue rü Chimáũrü nixĩ. Rū Chimáũna naca ga naxnecüpechinüãrü ngãxütüwaxüra na nangeaxüçèx. Rū guma nguewa narüto ga Ngechuchu. Rū yéma inanaxügü ga duüxügüxũ na nangüexẽẽxũ.

⁴ Rū yexguma yagüegagu ga Ngechuchu ga na yadexaxũ, rü Chimáũxũ ñanagürü: —jyéa ínamátamaxüwa namaã naxã ya daa ngue. Rū ngema penatáe i perü pücha na choxnita piyauxgüxüçèx! —ñanagürü.

⁵ Rū Chimáũ nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Pa Ngüexẽẽruũx, ngewèx rü guxũ i chütaxũ rü tapüchae, natürü taxuüma i choxni tiyaxu. Natürü ñuxma na choxũ cumuxũ rü wena táxarü íchanatáe i chorü pücha —ñanagürü.

⁶ Rū yexguma ínatáegüãgu ga norü pücha, rü muxüma ga choxni ínayauxũ. Rū düxwa narügáauxchaũ ga norü pücha yerü namuxüchi ga choxni.

⁷ Rū naxmëxmaã náí ga nguewa yexmagüxũ ga natanüxügüçèx nacagü na nüxũ yanangüxẽẽgüxüçèx. Rū yéma naxĩ ga yema natanüxügü ga naxcèx nacagüxũ. Rū nanaxüãcugü ga guma taxre ga ngue rü wixgutaëx inangutaügü yerü namuxüchi ga choxni.

⁸ Rū yexguma yemaxũ nadèuxgu ga Chimáũ ga Pedru, rü Ngechuchupëxegu nayacaxãpüxü, rü ñanagürü nüxũ: —jChoxna ixügachi! Pa Corix. Erü choma rü wüxi i duüxũ i pecaduãxũ chixĩ —ñanagürü.

⁹ Rū yema ñanagürü ga Chimáũ yerü nüma rü guxüma ga natanüxügü rü namaã nabaixãchiãëgü ga yema muxüma ga choxni na ínayauxũxũ.

¹⁰ Rū nabaixãchiãëgü ta ga Chimáũmücügü ga Chaũtiágu rü Cuáũ ga Zebedéu nanegü. Natürü Ngechuchu rü Chimáũxũ ñanagürü: —jTãxũ i cumuũxũ! Erü ñuxmacürüwa rü tá choxũ cupuracü na chauxütawa cunagagüxüçèx i duüxügü —ñanagürü.

¹¹ Rū yexguma naxãnacüwa namaã nangugügu ga naweügü, rü yéma nana-wogü ga norü guxüma rü Ngechuchuwe narüxĩ.

*Ngechuchu rü wüxi ga rüchaxünexüçèx nayataanexẽẽ
(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)*

¹² Rū yexguma wüxi ga yéma yexmagüne ga ñãnewa nayexmagu ga Ngechuchu, rü yéma naxütawa nangu ga wüxi ga yatü ga chaxünemaã idaawexũ. Rū yexguma Ngechuchuxũ nadèuxgu rü napëxegu nayacaxãpüxü rü yexma nanangücuchi. Rū Ngechuchuxũ nacèèxũ, rü ñanagürü: —Pa Corix, ngëxguma cuma cunaxwëxegu, rü cuxũ natauxcha na choxũ curümexẽẽxũ nawa i chorü ñaawe —ñanagürü.

¹³ Rū yexguma ga Ngechuchu rü nüxũ ningögü, rü ñanagürü nüxũ: —Ngũ, chanaxwëxe. jRüme! —ñanagürü. Rū yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu, rü naxcèx nitaane ga yema yatü ga chaxüneãxũ.

¹⁴ Rū Ngechuchu nanaxucuxẽ rü ñanagürü nüxũ: —jDüçèx, taxúemaãtáma nüxũ quixu, natürü paixü cugü yadauxẽẽ na curümexũ rü yanguxẽẽ i ngëma Tupana Moíchéwa nüxũ ixuxũ na duüxügü nüxũ cuáxüçèx na marü curümexũ nawa i curü ñaawe! —ñanagürü.

¹⁵ Natürü ga Ngechuchuchiga rü guxüwama ninguchigüama. Rū muxüma ga duüxügü rü naxcèx naxítaquëxegü na norü orexü naxĩnüëxüçèx, rü naxcèx na yataaneëxẽẽãxüçèx ga norü ñaawegüwa.

¹⁶ Natürü Ngechuchu rü ñuxguacü rü ngextá taxúema íxãpataxüwa naxüxũ. Rū yéma nayayumüxëxũ.

Ngechuchu rü wüxi ga yatü ga nawãixãchicùcèx nayataanexêê
(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

17 Rü wüxi ga ngunexü Ngechuchu ínguxêêtaeyane, rü yéma narütogü ga ñuxre ga Parichéugü rü ñuxre ga ngúexêêruüügü ga Moïchéarü mugümaã nguxêêtaegüxü ga guxü ga Gariréaaneärü íânexácügüwa ne íxü, rü Yudéaanewa ne íxü, rü Yerucharéüwa ne íxü. Rü Tupana rü poraãcü Ngechuchuwa inanawêx ga norü pora rü muxüma ga idaaweexü narümeêxêê.

18 Rü Ngechuchuxütawa nangugü ga ñuxre ga yatügü, rü naxcèx yéma nanangetaüügü ga wüxi ga yatü ga nawãixãchicü. Rü ípatagu nanangecuchitaüügüchaü na Ngechuchupêxegu yaxütaüügüãxüçèx.

19 Natürü taxuacüma yexma nanangecuchitaüügüéga, yerü namuxüchi ga duüxügü. Rü yemacèx íãcèxwêxgu naxígü. Rü meãma Ngechuchu íyexmaxüetüwa ínanapogüãxügü ga guma ípata. Rü yéma duüxügütanüwa Ngechuchupêxewa ínanachüxüetaüügü ga guma nawãixãchicü.

20 Rü yexguma Ngechuchu nüxü dèuxgu ga na nüxü yaxögüãxü ga yema yatügü, rü ñanagürü guma nawãixãchicüxü: —Pa Chaunex, marü cuxü nüxü changechaü i curü pecadugü —ñanagürü.

21 Natürü yema ngúexêêruüügü ga Moïchéarü mugüarü nguxêêtaeruüügü rü Parichéugü, rü nagu narüxínüê, rü nügüãéwa ñanagürügü: —¿Tacü nixí i ñaã yatü ecèx Tupanamaã chixexü yaxugüxü? Erü taxüema pora tüxü nangêxma na duüxügüaxü pecaduxü tangechaüxü. Rü Tupanaxícatama nixí ya nüxü nangêxmacü i ngéma pora —ñanagürügü naãéwa.

22 Natürü ga Ngechuchu rü nüxü nacuèx ga tacügu na ínaxínüêxü. Rü yemacèx ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü ngê-magu perüxínüê i pemax?

23 —¿Tacü nixí irütauxchamaêxü na namaã nüxü ixuxü ya daa yatü ya nawãixãchicü:

“Curü pecadugü rü marü cuxü nüxü changechaü”, rü éxna:

“¡Inachi rü íxü!” ñágüxü nüxü?

24 —Natürü ñuxma rü tá pexü nüxü chadauxêê na Chaunatü núma choxü muxü na duüxügüaxü nüxü changechaüxüçèx i norü pecadugü —ñanagürü. Rü yexguma yema ñaxguwena rü guma nawãixãchicüxü ñanagürü: —Cumaã nüxü chixu rü ¡inachi, rü nayaxu i curü caruü, rü cupatawa naxü! —ñanagürü.

25 Rü yexgumatama guxü ga duüxügüpêxewa inachi ga guma nawãixãchicü. Rü nanayaxu ga norü caruü ga nagu nacaxü. Rü Tupanaxü yacuèxüüchigüãcüma napatawa naxü.

26 Rü guxüma ga duüxügü rü nabaixãchiãégü. Rü Tupanaxü nicuèxüügü. Rü poraãcü namuêêácüma ñanagürügü: —Ñuxma rü nüxü tadaugü i ñuxre i Tupanaärü puracügü i aixcüma mexêchixüügü —ñanagürügü.

Lebícèx naca ga Ngechuchu
(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

27 Rü yemawena ga Ngechuchu rü ínaxüxü ga guma íwa. Rü wüxi ga yatü ga Dumaärü ãêxgacücèx díeru ngíxü ideetanüxüxütawa naxüpetü. Rü guma yatü rü Lebí nixí ga naega. Rü yéma díeru ngíxü ínadexüwa narüto. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¡Chowe rüxü! —ñanagürü.

28 Rü inachi ga Lebí, rü yéma nanatèx ga norü guxüma, rü Ngechuchuwe narüxü.

29 Rü yixcama ga Lebí rü Ngechuchucèx napatawa wüxi ga taxü ga òna naxü. Rü muxüma ga yatügü ga Lebírüü díeruarü degüwa puracüexü, rü muxüma ga togü ga duüxügü rü ta yéma mechawa narütogü.

30 Natürü ga yema Parichéugü rü ngúexêêruüügü ga Moïchéarü mugüarü nguxêêtaeruüügü, rü inanaxügü na Ngechuchuarü ngúexügüchigagu chixri

yadexagüxü. Rü ñanagürügü: —¿Tüxcüü wüxiwa pechibüe rü namaã pexaxegü i ngëma yatügü i Dumaärü ãëxgacücèx díeru ngĩxü dexü rü ngëma pecaduãxgüxü? —ñanagürügü.

³¹ Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü nüxü: —Ngëma poraexü rü taxucèxma duturu nanaxwèxegü, natürü ngëma idaaweexü nixĩ i duturu naxwèxegüxü.

³² —Choma rü tama mexügüna na chaxuxücèx nixĩ i núma chaxüxü, natürü pecaduãxgüxüna na chaxuxücèx nixĩ i núma chaxüxü na ngëmaäcü nüxü naxoexücèx i nacümagü i chixexügü rü Tupanawe naxĩxü —ñanagürü.

Ngechuchuna nacagüe ga aurechiga

(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

³³ Rü yexguma Ngechuchuna nacagüe ga duüxügü, rü ñanagürügü: —Cuáü ya baiüxëëruüârü ngúexügü rü Parichéugüarü ngúexügü rü nayumüxëgüecha, rü muëxpüxcüna rü naxauree rü tama nachibüe erü Tupanagu narüxĩnüë. Natürü i curü ngúexügü, rü guxüguma nachibüe rü naxaxegümare —ñanagürügü.

³⁴ Natürü ga Ngechuchu rü nanangãxü, rü wüxi ga ore ga nügüchigaxütama namaã nixu, rü ñanagürü: —¿Éxna wüxi i ngĩgüarü petawa rü pexcèx namexü na penaxaureexëëxü i ngëma nüxna naxugüxü ega natanüwa nangëxmagu i ngëma yatü i ngexwacèx ãmaxü? Rü tama nixĩ.

³⁵ —Natürü wüxi i ngunexü rü ngëma yatü i ngexwacèx ãmaxü, rü tá namücügüna nixügachi. Rü ngëma ngunexügu tá nixĩ i aixcüma naxaureexü i namücügü —ñanagürü.

³⁶ Rü yexguma ga Ngechuchu rü namaã nüxü nixu ga wüxi ga ore ga yema duüxügücüma ga nuxcümaüxüchiga rü noxrütama nguxëëtae i ngexwacaxüxüchiga. Rü ñanagürü: —Taxüema wüxi i ngexwacaxüxü i naxchiruta tiyo na namaã tanapaitaxücèx i wüxi i naxchiru i marü ngauxü. Erü ngëxguma ngëmaäcü tanaxüxgu rü tanachixexëë i ngëma naxchiru i ngexwacaxüxü. Rü ñuxüchi ngëma natüchi i ngexwacaxüxü rü tama nüxü nayatãüxü i ngëma naxchiru i marü ngauxü.

³⁷ —Rü ngëxgumarüü ta rü taxüema ngexwacaxücü ya binu rü nagu tayabacuchi i wüxi i naxchiü i marü ngauxü i naxchëxmünaxcèx. Erü ngëxguma ngëmaäcü naxüxgu rü yima binu ya ngexwacaxücü rü tá narüngu, rü tá nayawãixëë i ngëma naxchiü i ngauxü i naxchëxmünaxcèx. Rü ngëxma tá nayarütaxu ya binu rü ngëma naxchiü rü ta.

³⁸ —Rü ngëmacèx tanaxwèxe na yima ngexwacaxücü ya binu rü ngexwacaxüxü i naxchiügu yabacuchixü. Rü ngëmaäcü rü taxuütáma inayarütaxu.

³⁹ —Rü taxüema ya texé ya tümamaã yaxüxe na ngúchiacü ya binu tayaxaxüxü rü tüxü nangúchaü na tayaxaxüxü ya binu ya ngexwacaxücü ya maĩcuracü. Rü ngëxgumarüü ta nixĩ i ngëma duüxügü i marü namaã yaxüxü i nuxcümaüxü i nacüma i chixexü rü tama nanayauxgüchaü i ngëma mexü i nguxëëtae i ngexwacaxüxü —ñanagürü ga Ngechuchu.

6

Ngechucharü ngúexügü rü trigu nicãüetanü ga ngüxchigaarü ngunexügu

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Rü wüxi ga ngüxchigaarü ngunexügu rü Ngechuchu rü norü ngúexügümaã trigunecüwa nachopetü. Rü norü ngúexügü rü inaxĩäcüma yoxocüne trigu nicãüetanü. Rü naxmëxmaã nanadaxi ga trigu rü nayangöëtanü.

² Rū ñuxre ga Parichéugü rü yema ngúexüğüna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tüxcüü ngüxchigaarü ngunexügu penabuxu i trigu? Erü ngüxchigaarü ngunexügu rü nachuxu na texé puracüxü —ñanagürügü.

³ Rū Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —¿Taguma éxna poperawa nüxü pedau ga tacü na naxüxü ga nuxcümaücü ga äëxgacü ga Dabí ga yexguma nataiyagu ga nüma rü natanüxügü?

⁴ —Rü Tupanapatagu naxücu rü nüxü nadau ga yema pãü ga üünexü ga yexma nuxü. Rü yema pãü rü nachuxu ga ngexerüxemare na nangõxü, rü paigücëxicatama nixí. Natürü Dabí nanayaxu ga yema pãü rü nanangõx, rü natanüxümaã rü ta nangau —ñanagürü.

⁵ Rū ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Tupana Nane ya duüxüxü ixícü rü namaã inacuèx i ngüxchigaarü ngunexü —ñanagürü.

*Wüxi ga yatü ga yumécüchiga
(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)*

⁶ Rü to ga ngüxchigaarü ngunexügu rü Ngechuchu rü ngutaquëxepataügu naxücu. Rü inanaxügü ga na nangüxëëtaexü. Rü yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga norü tügünewa yumécü.

⁷ Rü yema ngúexëëruügü ga Moïchéarü mugüwa ngüxëëtaegüxü rü Parichéugü, rü Ngechuchuxü nangugügü ngoxita ngüxchigaarü ngunexügu guma yumécüxü namexëë, yerü naxcëx nadaugü ga ñuxãcü norü äëxgacügüxütawa na ínaxuaxügüãxü.

⁸ Natürü nüma ga Ngechuchu rü nüxü nacuèx ga yema naãëwa nagu naxínüexü ga yema yatügü. Rü yemacëx guma yumécüxü ñanagürü: —¿Írúda rü nuxã ngãxütanügu yachi! —ñanagürü. Rü guma yumécü rü inachi rü norü ngãxütanügu nayachi.

⁹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxna naca ga yema Parichéugü rü yema mugüwa ngüxëëtaegüxü, rü ñanagürü nüxü: —¿tacü nixí i ngema mexü ixüxü i ngüxchigaarü ngunexügu? ¿Rü ngema mexü rü éxna chixexü? ¿Rü namexü i na namaxëëxü rü éxna yamáxü? —ñanagürü.

¹⁰ Rü yexguma Ngechuchu nüxü nidaugüãchi ga yema duüxügü ga yéma yexmagüxü. Rü guma yumécüxü ñanagürü: —¿Iyanawëxãchixëë ya cuxmëx! —ñanagürü. Rü guma yatü rü nügü inayarüwëxãchimëxëë, rü narümemëx.

¹¹ Natürü yema Parichéugü rü ngúexëëruügü ga Moïchéarü mugüwa ngüxëëtaegüxü, rü poraãcü nanuë. Rü nügü nixucüxëgü na ñuxãcü tá Ngechuchuxü na yamëxgüxü.

*Ngechuchu nanade ga 12 ga norü ngúexüğü na tóxnamana namugüãxüçèx
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)*

¹² Rü yexguma ga Ngechuchu rü dauxchitawa, wüxi ga mèxpünëwa naxü na yéma yayumüxëxüçèx. Rü guxü ga yema chütaxügu rü yéma nayumüxë.

¹³ Rü yexguma yangóonegu, rü Ngechuchu norü ngúexügücëx naca. Rü natanüwa nayadexechi ga 12. Rü yema nixí ga yatügü ga Ngechuchu nüxü unetaxü na tóxnamana nangegüãxüçèx ga norü ore.

¹⁴ Rü yema yatügü ga nadexü rü Chimáü ga Pedrugu nanaxüéga nixí ga wüxi. Rü to nixí ga Aüdré ga Chimáü naëneë, rü Chaütiágu rü Cuáü, rü Piripi, rü Baturumé,

¹⁵ rü Mateu, rü Tumachi, rü Chaütiágu ga Arupéu nane rü Chimáü ga iporaãëcücü,

¹⁶ rü Yuda ga Chaütiágueneë, rü Yuda Icariúte ga yixcama Ngechuchuxü íxuaxüxü naëchita.

Ngechuchu rü muxüma ga duüxügüxü nangúexëë
(Mt 4.23-25)

¹⁷ Rü Ngechuchu rü yema yatügu ga nadexümaã ínarüxügu nawa ga guma mëxpüne. Rü wüxi ga nachica ga ínametachinüãnexüwa nayachaxãchitanü. Rü yéma nayexmagü ga muxüma ga duüxügü ga guxü ga Yudéaanewa ne íxü, rü Yerucharéüwa ne íxü, rü taxtü ga taxüãnacüwa ga Chidãüwa rü Tiruwa ne íxü. Rü yéma naxí yerü Ngechuchuxü naxínüëchaü, rü nanaxwëxegü ga Ngechuchu na nameëxëëxü ga norü daawegüwa.

¹⁸ Rü yema duüxügü ga chixexü ga naãë nawa yexmagüxü rü ta naxcèx nitaanegü.

¹⁹ Rü guxüma ga duüxügü rü Ngechuchuxü ningögügüchaü, yerü norü poramaã nanameëxëë.

Duüxügü i taãëgüxüchiga rü duüxügü i ngechaügüxüchiga
(Mt 5.1-12)

²⁰ Rü yexguma Ngechuchu rü norü ngüexügüxü nadawenü, rü ñanagürü nüxü: —¡Petaãëgü i pema ya ingearü ngëmaxüãxgüxe! Rü Tupana ãëxgacü íxíxüwa rü pema rü tá ta pexãchica.

²¹ —¡Rü petaãëgü i pema i ñuxma taiyaexe! ¡Rü tá meãma pingãxcharaügu! ¡Rü petaãëgü i pema i ñuxma auxexe! Rü yixcama rü tá pecügë.

²² —¡Rü petaãëgü i pema i ngëxguma duüxügü pexchi aiegu, rü pexü ínawoüxgu, rü tacü pemaã yaxugüegu, rü chaugagu chixri pechiga yadex-agügu!

²³ —Rü ngëxguma ngëma pexü üpetügu, rü ¡petaãëgüama rü tama pexoe-gaãëgü! Erü daxügüxü i naãnewa rü tá penayauxgü i wüxi i perü ãmare i mexëchixü. Rü dücax, ñaã duüxügü i ñuxma pexchi aixüãrü oxigü rü yexgumarü ta nixí ga naxchi na naxaixü ga nuxcümaügüxü ga Tupanaãrü orearü uruügu.

²⁴ —Natürü wüxi i ngechaü tá nixí i pexcèx i pema ya muãrü ngëmaxüãxgüxe erü núma ñoma i naãnewa rü marü petaãëgü.

²⁵ —Rü wüxi i ngechaü tá nixí i pexcèx i pema ya marü ingaxcharaügüxe erü tá petaiyae. Rü wüxi i ngechaü tá nixí i pexcèx i pema i ñuxma marü cügüexe, erü yixcama rü perü ngechaümaã tá pexauxe.

²⁶ —Rü wüxi i ngechaü tá nixí i pexcèx i ngëxguma guxüma i duüxügü pexü icuèxüügügu. Erü ngëma duüxügü i ñuxma pexü icuèxüügüxüãrü oxigü rü yexgumarü nüxü nicuèxüügü ga nuxcümaügüxü ga orearü uruüguneta.

Name nixí i nüxü tangechaü i ngëma tamaã rüxüwanügüxü
(Mt 5.38-48, 7.12)

²⁷ —Natürü pema i ñuxma na choxü pexínüëxü rü pemaã nüxü chixu rü: —¡Nüxü pengechaü i ngema pemaã rüxüwanügüxü! ¡Rü meã nüxü perüngüxëëx i ngëma pexchi aixü!

²⁸ —¡Rü meã nachiga pidexagü rü naxcèx ípeca i Tupanaãrü ngüxëë naxcèx i ngëma pemaã guxchigagüxü! ¡Rü naxcèx peyumüxëgü i ngëma chixri pechigamaã idexagüxü!

²⁹ —Rü ngëxguma texé cumaã nuxgu rü cuxü tapechiwegu rü name nixí i tama cuxütanü ega woo curü tochiwewa rü ta cuxü tapechiwegu. Rü ngëxguma texé cuxü napuarü gáuxüchiruãxgu, rü name nixí i tüxü cungechaüãma ega woo curü daxü rü ta cuxna tanapuxgu.

³⁰ —¡Rü tüxna naxã ya texé ya curü ngëmaxüçèx íçaxe! Rü ngëxguma texé curü ngëmaxü cuxna napuxgu, rü tama name i naxcèx cungema.

³¹ —Rü ngëma mexü i pema penaxwëxexü na togü pemaã naxüxü, rü name nixí i pema rü ta ngëmaãcü mexü namaã pexü.

³² –Rü ngëxguma pema rü ngëma duüxügü i pexü ngechaüxüxüxĩcatama pengechaügu, rü ¿tacüwa namexü i ngëma? Erü ngëma duüxügü i tama yaxögüxü rü ngëmaäcü nanaxügü.

³³ –Rü ngëxguma ngëma duüxügü i cuxü rüngüxëëxüxüxĩcatama curüngüxëëgu, rü ¿tacüwa namexü i ngëma? Erü ngëma duüxügü i tama yaxögüxü rü ngëmaäcü nanaxügü.

³⁴ –Rü ngëxguma ngëma duüxügü i ixäärü dīeruãxünaxĩcatama cunaxāxgu i curü dīeru, rü ¿tacüwa namexü i ngëma? Erü ngëma duüxügü i tama yaxögüxü rü ngëmaäcü nanaxügü, erü nüxü nacuèxgü rü tá nüxü nanataeguxëë i ngëma dīeru.

³⁵ –Natürü pema rü name nixĩ i nüxü pengechaü i ngema pemaã rüxuwāngüxü, rü nüxü perüngüxëë. Rü ngëxguma tacüçex pexna nacaxgu, rü name nixĩ i tama pexoegaãëäcüma nüxna penaxā ega woo nagu perüxĩnūëgu na ngürüächĩ tãütáma pexü nataeguxëëãxü. Erü ngëxguma ngëmaäcü penaxüxgu, rü Tupana rü ngëmaärü yexera tá poraäcü pexü nanataeguxëë, rü naxäcügü tá pixīgü ya yima Tupana ya Poraxüchicü ya nüxü rüngüxëëcü ta i ngëma taguma moxë nüxna ägüxü rü ngëma chixecümagüxü.

³⁶ –Rü pema rü name nixĩ i pengechaüwaxegü, ngëma Penatü ya Tupana na ngechaüwaxexürü.

*Tama name i chixexügu namaã perüxĩnüe i togü
(Mt 7.1-5)*

³⁷ –¡Rü taxü i togüxü pixuxü! Rü ngëxguma ya Tupana rü tãxütáma pexü nixu na pechixexü. ¡Rü taxü i poxcu namaã pexueguxü i togü! Rü ngëxguma ya Tupana rü tãxütáma poxcu pemaã naxuegu. ¡Rü nüxü nüxü perüngümae i norü chixexü i togü! Rü ngëxguma ya Tupana rü tá pexü nüxü narüngüma i perü chixexü.

³⁸ –¡Rü togümaã pengau i perü ngemaxügü! Rü ngexguma ya Tupana rü tá pexna nanaxā. Rü ñoma wüxi i choca i meãma napaxürü rü meama ípoõcuxürü tá Tupana pexna nanaxā. Erü ngema nguruxü i namaã cumücüna cuxāxü i curü ngemaxü rü ngematama nguruxümaã tá Tupana cuxna nanaxā –ñanagürü.

³⁹ Rü Ngechuchu rü ñaã cuèxruü norü ngúexügümaã nixu, rü ñanagürü: – ¿Ñuxäcü i wüxi i ngexetüxü rü to i ngexetüxüxü namaxü nacuèxëëxü? Erü ngëma taxre i ngexetüxü rü wüxi i äxmaxügu tá nügümaã nayayicu.

⁴⁰ –Rü taxuüma i ngúexü rü norü ngúexëëruüxü narüyexera. Natürü ngexguma meã nanguxgu rü tá naxrüxü nixĩ ya norü ngúexëëruü.

⁴¹ –¿Rü tüxcüü nachiga quidexa i cumücü naxcèx i ngëma íraxü i chixexü i naxüxü natürü tama cugütama cungugü naxcèx i ngëma chixexü i taxü i cuxüxü?

⁴² –Rü ngëxguma tama nüxna cucuèxächigu i ngëma chixexü i taxü i cumatama cuxüxü, rü ¿ñuxücürüwa i nagu curüxĩnuxü na cunamexëëxü i ngëma cumücüarü chixexü i íraxü? Pa Duüxü i Meã Maxnetaxü, name nixĩ i cuxira nüxü curüxo i ngëma chixexü i taxü i cumatama cuxüxü, rü ngëxguma tá cume na nüxü curüngüxëëxüçex i cumücü na nüxü naxoxüçex i ngëma chixexü i íraxü i naxüxü.

*Wüxi i nanetü rü norü owa nixĩ i nüxü icuáxü
(Mt 7.17-20, 12.34-35)*

⁴³ –Nataxuma i nanetü i mexü i chixearü oóxü. Rü nataxuma i nanetü i chixexü i meärü oóxü.

⁴⁴ –Rü wüxichigü i nanetü rü norü owa nixĩ i nüxü icuáxü. Rü wüxi i torawa rü taxucürüwama wüxi i orix i imúxü tayaxu. Rü wüxi i chuxchuxüwa rü taxucürüwa uba tayaxu.

45 –Rü wüxi ya mecü ya yatü rü mexü i orexü nixu, erü naãëwa rü aixcüma mexügu narüxñü. Natürü wüxi i yatü i chixecümaxü rü chixexü i orexü nixu, erü chixexügu narüxñü. Rü ngëma naãëwa ngexmaxü i chixexü nixi i nüxü yaxuxü.

İpata ya nutaétügu üxñe rü İpata ya naxnücüétügu üxñechiga
(Mt 7.24-27)

46 –¿Tüxcüü i pema rü: “Pa Torü Corix” ñaperügü choxü, natürü tama penaxü i ngëma pemaã nüxü chixuxü?

47 –Rü ñuxma tá pemaã nüxü chixu na ñuxãcü tiixü ya yixema chowe rüxüxë rü choxü İnuxë rü naxúxe i ngëma tümamaã nüxü chixuxü.

48 –Rü tüma rü wüxi ga yatü ga üpatacü rü yamëxmaücü ga norü caxta ñuxmata nutawa nangucürüü tixi. Rü yexguma namëxgu ga taxtü rü yabaixügu ga napata, rü woo ga na naporaüchiüxü, rü tama niwëxtaü, yerü meãma İnapugüarü caxtaãx ga guma İ.

49 –Natürü yixema nüxü İnümarexe i chorü ore natürü tama naxúxe i ngëma tümamaã nüxü chixuxü, rü wüxi ga yatü ga naxnücüétügumare üpatacürüü tixi. Rü yexguma namëxgu ga taxtü, rü nibaixü ga napata, rü naporaüchiü. Rü niwëxtaü ga napata, rü yexma nayarüxo ga guma İ.

7

Ngechuchu rü Dumacüãx ga churaragüarü äëxgacüarü duüxüxü narümexë
(Mt 8.5-13)

1 Rü yexguma nüxü nachauxgu ga duüxügümaã na yadexaxü ga Ngechuchu, rü Capernáüwa naxü.

2 Rü yéma nayexma ga wüxi ga churaragüarü capitáü ga Dumacüãx. Rü guma capitáü rü nüxü nayexma ga wüxi ga norü duüxü ga poraãcü nüxü nangechaüxü. Rü yema norü duüxü rü niðaawe, rü naturaxüchi.

3 Rü yexguma Ngechuchuxü naxñüchigagu ga guma capitáü, rü Ngechuchuxütawa nanamugü ga ñuxre ga Yudiügüarü äëxgacügüerugü. Rü ñanagürü nüxü: –İNgëma Ngechuchuxütawa pexi na nüxü pecëxügüxücëx rü nüma naxü na chorü duüxücëx yanataanexëãxücëx! –ñanagürü.

4 Rü Ngechuchuxütawa naxi, rü poraãcü nüxü nacëxügü, rü ñanagürügü: –Name nixi i nüxü curüngüxë ya torü capitáü.

5 –Erü nüma rü guxü i Yudiügüxü nangechaü. Rü nümatama nanaxütanü na naxügüãxücëx ga torü ngutaquëxepataü –ñanagürügü.

6 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nawe narüxü. Natürü yexguma marü capitáüpataxü yangaicagu, rü nüma ga capitáü rü Ngechuchucëx yéma nanamu ga ñuxre ga namücügü na namaã nüxü yanaxugüxücëx ga norü ore ga ñaxü: –Pa Corix, tama cuxü chachixewechaü na chopatawa cunguxü erü choma rü taxuwama chame na chopatagu na cuxücuxü.

7 –Rü ngëmacëx nixi i tama chomatama cuxcëx chayaçaxü. Rü chanaxwëxe i curü orewaxicatama nüxü quixu na naxcëx yataanexü tá i chorü duüxü.

8 –Erü choma rü ta chorü äëxgacümëxëwa changëxma, rü choxmëxwa nangëxmagü ta i ñuxre i churaragü. Rü ngëxguma chanamuxgu i wüxi na ngextá naxüxücëx, rü ngëma naxü. Rü ngëxguma chaugüxütawa naxcëx changemagu i to, rü chauxütawa nangu. Rü ngëxguma chorü duüxüxü chamuxgu na tacü na naxüxücëx, rü choxü nanaxü –ñanagürü.

9 Rü nüma ga Ngechuchu rü yexguma nüxü naxñügu ga yema capitáüarü ore rü nabaixächiaë. Rü yema duüxügü ga nawe rüxixüxü nadawenü, rü ñanagürü: –Aixcüma pemaã nüxü chixu rü taxuüma i Yudiügütanüwa nüxü ichayangau i wüxi i duüxü i ngëma yatürüü aixcüma yaxõxü –ñanagürü.

¹⁰ Rū yexguma nawoegugu ga yema capitáŭmücügü ga Ngechuchuxŭtawa namugŭxŭ, rŭ nüxŭ inayangaugü ga marü naxcèx na yataanexŭ ga yema capitáŭrŭ duŭxŭ.

Ngechuchu ínanadaxêê ga wŭxi ga yutecü ngĩne

¹¹ Rū yemawena ga Ngechuchu rŭ wŭxi ga íāne ga Naĩgu āeganewa naxŭ. Rū nawe narŭxĩ ga norü ngúexŭgü, rŭ muxŭma ga togü ga duŭxŭgü.

¹² Rū yexguma guma íāneārŭ ngaicamana nanguxgu, rŭ tŭxŭ nadau ga wŭxi ga yueta ga tèxgüwa tŭxŭ nangegŭxe. Rū guxema yuetaarŭ mamá rŭ tayute rŭ guma yucü rŭ guxicatama nixĩ ga tŭmane ixĩcŭ. Rū muxŭma ga duŭxŭgü ga guma íānecŭāx rŭ tŭxŭ ínixŭmücügü.

¹³ Rū yexguma Cori ga Ngechuchu guma yucŭarŭ mamaxŭ dèuxgu, rŭ nüxŭ ingechaŭtŭmŭŭ. Rū ñanagŭrŭ ngĩxŭ: —¡Tāxŭ i cuxaxuxŭ! —ñanagŭrŭ.

¹⁴ Rū yexguma ga Ngechuchu rŭ yuetacèx nixŭ, rŭ nüxŭ ningōgü ga tŭmachiŭ. Rū yema tŭxŭ ingetaŭgŭxŭ rŭ tŭmamaā inayachiāchitanŭ. Rū ñanagŭrŭ ga Ngechuchu tŭxŭ ga guxema yueta: —Pa Ngextŭxŭcŭx, ¡írŭda! —ñanagŭrŭ.

¹⁵ Rū yexguma ga guxema yuchiréxe rŭ ítarŭto, rŭ itanaxŭgü ga na tidexaxŭ. Rū Ngechuchu rŭ tŭmaēna tŭxŭ namu.

¹⁶ Rū yexguma yemaxŭ nadaugŭgu ga duŭxŭgü, rŭ guxŭma namuŭê. Rū inanaxŭgŭe ga Tupanaxŭ na yacuèxŭŭgŭxŭ. Rū ñanagŭrŭgü: —Wŭxi i Tupanaārŭ orearŭ uruŭ i poraxŭ tatanŭwa nangox. Rū ñanagŭrŭgü ta: —Tupana nuā naxŭ na norü duŭxŭgŭxŭ yanangŭxêèxŭcèx —ñanagŭrŭgü.

¹⁷ Rū guxŭma ga Yudéanewa rŭ norü ngaicamana, rŭ duŭxŭgü nüxŭ nacuáchigagü ga yema Ngechuchu ŭxŭ.

Cuáŭ ga baiŭxêêruŭ rŭ Ngechuchuxŭtawa nanamugü ga taxre ga norü duŭxŭgü

(Mt 11.2-19)

¹⁸ Rū Cuáŭ ga baiŭxêêruŭ rŭ nüxŭ nacuáchiga ga guxŭma ga yema Ngechuchu ŭxŭ, yerü norü ngúexŭgü ga Cuáŭ rŭ namaā nüxŭ nixugü. Rū yemacèx ga Cuáŭ rŭ taxre ga norü ngúexŭgŭcèx naca.

¹⁹ Rū Ngechuchuxŭtawa nanamugü. Rū Cuáŭ rŭ ñanagŭrŭ nüxŭ: —¡Ngema pexĩ rŭ Ngechuchuna peca rŭ ñapegŭgü nüxŭ: “¿Cuma yĩxŭ i Cristu i cuxŭ ítananguxêèxŭ, rŭ êxna to tá yixĩ i Cristu?” ñapegŭgü nüxŭ!

²⁰ Rū yema yatŭgü ga Cuáŭ Ngechuchuxŭtawa mugŭxŭ, rŭ Ngechuchucèx naxĩ. Rū ñanagŭrŭgü nüxŭ: —Cuáŭ ya baiŭxêêruŭ núma cuxŭtawa toxŭ namugü na cuxna tayacagŭxŭcèx rŭ ¿aixcŭma cuma quiŭxŭ i Cristu ya núma nguxchaŭcŭ, rŭ êxna to tá yixĩ i Cristu? —ñanagŭrŭgü.

²¹ Rū yexgumatama Ngechuchuxŭtawa nangugŭgu ga Cuáŭrŭ ngúexŭgü, rŭ Ngechuchu nanameèxêê ga muxŭma ga duŭxŭgü ga nagŭxŭraŭxŭ ga daawemaā idaaweexŭ rŭ yema ingoxoāxŭ. Rū nayadauchigŭxêê ga muxŭma ga ingexetŭxŭ.

²² Rū yemacèx Ngechuchu nanangāxŭ rŭ ñanagŭrŭ: —¡Pewoegu rŭ Cuáŭmaā nüxŭ peyarŭxu i ngēma pematama nüxŭ pedauxŭ rŭ nüxŭ pexĩnŭèxŭ! ¡Rŭ namaā nüxŭ pixu i ñuxācŭ i ngēma ingexetŭxŭ rŭ marü nidauchigü, rŭ ngēma ichixeparaxŭ rŭ marü inachigü, rŭ ngēma chaxŭneāxgŭxŭ rŭ marü naxcèx nitaanegü, rŭ ngēma ngauchixègŭxŭ rŭ marü ningoxnamachixègü, rŭ ngēma yuexŭ rŭ wenaxārŭ namaxê, rŭ ngēma ingearŭ ngēmaxŭāxŭmaā rŭ marü nüxŭ tixu i Tupanaārŭ ore i mexŭ!

²³ —Rŭ tataāē ya yixema texé ya tama choxŭ rŭxoxe —ñanagŭrŭ ga Ngechuchu.

²⁴ Rū yexguma nawoeguxgu ga yema duūxūgū ga Cuáũ yéma mugūxũ, rū Ngechuchu inanaxūgū ga guma Cuáũchiga na yadexaxũ. Rū duūxūgūmaã nūxũ nixu, rū ñanagürü: —¿Tacü nixĩ ga pema ípeyadaugūxũ ga dauxchitawa ga taxúema íxāpataxūwa? ¿Éxna wūxi ga yatü ga turaxũ ga ñoma dexne ga buanecü yaxĩãxtanücüüxēcürüü ixĩxũ nixĩ ga ípeyadaugūxũ?

²⁵ —Rū éxna tama guma ípeyadaugūgu, ¿rū tacü nixĩ ga ípeyadaugūxũ? ¿Éxna wūxi ga yatü ga poraãcü nügü ngèxãécü ípeyadaugū? Pema nūxũ pecuèx i ngéma poraãcü nügü ngèxãégūxũ rū ãëxgacügü ya tacügüpatawa nangëxmagü, rū taxucèxma dauxchitawa nangëxmagü.

²⁶ —¿Tacü éxna nixĩ ga ípeyadaugūxũ? ¿Éxna wūxi ga Tupanaãrū orearü uruũ? Ngémaãcü aixcüma yema nixĩ ga ípeyadaugūxũ. Rū pemaã nūxũ chixu rū Cuáũ ya baiūxēēruũ rū tama wūxi i ngèxürüüxũ i Tupanaãrū orearü uruũ nixĩ.

²⁷ —Rū Cuáũchiga nixĩ ga naxümatüxũ ga yema Tupanaãrū ore ga ñaxũ: “Cupëxegu chayamu i chorü orearü ngeruũ na cuxcèx namexēēãxücèx i duūxūgüarü maxũ”,

ñaxũ.
²⁸ —Rū pemaã nūxũ chixu rū guxũ i duūxūgütanüwa rū nataxuma i Tupanaãrū orearü uruũ i Cuáũ ya baiūxēēruũãrū yexera. Natürü yíxema Tupana ãëxgacü íxĩxūwa wixwexüchi üxe, rū Cuáũãrū yexera tixĩ —ñanagürü.

²⁹ Rū guxūma ga duūxūgū rū woo yema yatügü ga Dumaãrū ãëxgacücèx dīēru ngĩxũ ideetanüxũ, rū nūxũ naxĩnūē ga yema Ngechuchuarü ore rū ñuxüchi Tupanaxũ nicuèxüügü yerü nūxũ nicuèxãchitanü na aixcüma mecü yĩxũ ga Tupana. Rū yema nixĩ ga duūxūgū ga ũpaacü Cuáũ íbaiūxēēxũ.

³⁰ Natürü yema Parichéugü rū yema ngúexēēruügü ga Moĩchéarü mugüwa nguxēētaegüxũ rū tama nanaxwèxegü ga Cuáũ na ínabaiūxēēxũ. Rū yemaãcü nūxũ naxoe ga yema mexũ ga Tupana naxcèx üxchaūxũ.

³¹ Rū nūma ga Cori ga Ngechuchu rū ñanagürü: —¿Tacügu tá chanangu i ñomaücüü maxèxũ i duūxūgü? ¿Rū nanañacüraügü?

³² —Rū ñaã duūxūgü rū taxuxūmaãma nataãégü ngèxgumarüü i ngema buxūgü i íãxtüwa rütogüxũ, rū íxĩnücèxwèxegüxũ, rū tagaãcü namücügüxũ ñagüxũ:

“Marü wowerumaã pexcèx tapaxetagu natürü tama ípixũãchitanüxũ. Rū marü ngechaūxũ i wiyaegu pexcèx tawiyaegü natürü tama pexauxe”, ñagüxũ. Rū ngéma buxūgürüü taxuxūmaãma nataãégü i ñomaücüü i duūxūgü.

³³ —Yerü ga Cuáũ ga baiūxēēruũ rū nūma naxũ, rū tama pâũ nangõx rū tama binu nayaxaxũ. Rū yexguma ga pema rū: “Nangoxoãx” ñaperügü nūxũ.

³⁴ —Rū ñuxüchi nūma chaxũ i choma ya Tupana Nane na duūxūxũ chíxũ, rū õna changõx rū binu chayaxaxũ. Rū ngèxguma i pema rū ñaperügügü choxũ:

“Choma rū chataanüxüchi rū changãxwèxe, rū pecaduã x-güxũ i duūxūgūmaã chaxãmücü, rū yatügü i Dumaãrū ãëxgacücèx dīēru ngĩxũ ideetanüxūmaã chaxãmücü”, ñaperügügü choxũ.

³⁵ —Natürü Tupanaãrū cuèx rū meãma nangõx tümawa ya yíxema aixcüma nawe rüxixē —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rū Chimáũ ga Parichéupatawa nayexma

³⁶ Rū wūxi ga Parichéu rū Ngechuchuna naxu na napatawa nachibüxücèx. Rū yéma naxũ ga Ngechuchu rū yema Parichéuarü mechawa nayarüto.

³⁷ Rū wūxi ga ngecü ga chixri maüxcü ga guma ñanecüãx, rū yexguma nūxũ nacuáchigagu na Parichéupatawa tá na nachibüxũ ga Ngechuchu, rū yéma

ixũ. Rũ yéma inange ga wũxi ga pumara ga yixixũ ga wũxi ga butiya ga nutanaxcèxmaã ãxchiũxũ.

³⁸ Rũ naxauxãcũma Ngechuchucutũxũtawã iyarũtoxõchi. Rũ ngĩxgũxũxètũmaã iyawaicutũxẽẽ. Rũ ngĩyaemaã ínapicutũ, rũ inachucutũ. Rũ ñuxũchi yema pumaramaã inachacutũ.

³⁹ Rũ yexguma yemaxũ nadèuxgu ga yema Parichéu ga Ngechuchuna uxũ, rũ naãewa nagu narũxĩnũ rũ nũgũmaãtama ñanagũrũ: —Ngẽxguma chi ñãã Ngechuchu rũ aixcũma wũxi i Tupanaãrũ orearũ uruũ yixĩgu, rũ nũxũ chi nacuèx na tacũ yĩxũ i ñãã ngexũ i nũxũ ingõgũxũ rũ ñuxãcũ na namaxũxũ rũ poraãcũ na napecaduãxũ —ñanagũrũ ga naãewa.

⁴⁰ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ nũxũ nacuèxama rũ Parichéuxũ ñanagũrũ: —Pa Chimáũx, choxũ nangẽxma i wũxi i ore i cumaã nũxũ chixuxchaũxũ —ñanagũrũ. Rũ nũma ga Parichéu rũ Ngechuchuxũ nangãxũ, rũ ñanagũrũ: —¡Ëcũ, chomaã nũxũ ixu, Pa Ngũxẽẽruũx! —ñanagũrũ.

⁴¹ Rũ ñanagũrũ ga Ngechuchu: —Taxre ga yatũgũ rũ wũxi ga corixũtawã nanangetanũ. Rũ wũxi nanangetanũ ga 50 tachinũ ga dĩeru rũ to nanangetanũ ga 50 tachinũ.

⁴² —Natũrũ yema taxre rũ taxuacũ nanaxũtanũ ga norũ ngetanũ. Rũ yemacèx dũxwa yema norũ cori rũ nũxũ nũxũ narũngũma ga yema nũxũ na nangetanũgũãxũ. Rũ ñuxmax, Pa Chimáũx, rũ ¡chomaã nũxũ ixu! rũ ¿ngẽxũrũũxũ ga yema taxre ga yatũgũ rũ yexeraãcũ norũ corixũ nangechaũ? —ñanagũrũ.

⁴³ Rũ Ngechuchuxũ nangãxũ ga Chimáũ, rũ ñanagũrũ: —Chauxcèx ga yema yexeraãcũ nũxũ nangetanũxũ nixĩ ga yexeraãcũ norũ corixũ ngechaũxũ —ñanagũrũ. Rũ Ngechuchu rũ ñanagũrũ nũxũ: —Ngẽmaãcũ aixcũma nũma nixĩ —ñanagũrũ.

⁴⁴ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ ngĩxũ nadawenũ ga yema ngecũ, rũ ñanagũrũ Chimáũxũ: —¿Ngĩxũ cudadũ i ñãã ngecũ? Rũ cupatagu chaxũcu i chomax, Pa Chimáũx, natũrũ tama dexã choxnata cuxã chorũ yauxcutũruũ. Natũrũ ñãã ngecũ rũ ngĩxgũxũxètũmaã choxũ iyawaicutũxẽẽ, rũ ngĩyaemaã choxũ ípicutũ.

⁴⁵ —Cuma rũ tama choxũ cuchuxu i noxri choxũ curũmoxẽgu, natũrũ ngĩma i ñãã ngecũ rũ noxri núma changuxgumama rũ choxũ iyachucutũchigũ.

⁴⁶ —Cuma rũ tama pumaramaã choxũ cuchaeruxũra, natũrũ ngĩma i ñãã ngecũ rũ chaucutũgu ínaba i pumara.

⁴⁷ —Rũ ngẽmacèx woo namu i ngĩrũ pecadugũ natũrũ Tupana ngĩxũ nũxũ nangechaũ i guxũma, erũ ngĩma rũ aixcũma choxũ ingechaũ. Natũrũ yĩxema tama aixcũma ngechaũcèx íyaçaxe, rũ tama poraãcũ Tupanaxũ tangechaũ —ñanagũrũ.

⁴⁸ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ yema ngecũxũ ñanagũrũ: —Curũ pecadugũ rũ marũ cuxũ nũxũ changechaũ —ñanagũrũ.

⁴⁹ Rũ yema togũ ga nũxna naxugũxũ ga yéma Ngechuchumaã mechawa yexmagũxũ, rũ inanaxũgũ ga nũgũmũcũgũmaãchigũ na yadexagũxũ. Rũ ñanagũrũgũ: —¿Tacũ nixĩ i ñãã yatũ, ecèx ngẽmaãcũ duũxũgũaxũ pecaduxũ nangechaũxũ? —ñanagũrũgũ.

⁵⁰ Natũrũ Ngechuchu rũ ñanagũrũ ngĩxũ ga yema ngecũ: —Marũ cuxũ nangẽxma i maxũ i taguma gũxũ, erũ choxũ cuyaxõ. ¡Ñuxma rũ taãẽãcũma cuchiũwa naxũ! —ñanagũrũ.

8

Ngexũgũ ga Ngechuchuxũ rũngũxẽẽgũxũ

¹ Rū yemawena ga Ngechuchu rü Gariréaaneärü ñānegügu nixūāgüchigü. Rū duūxügümaā nüxū nixuchigü ga Tupanaärü ore na ñuxācü āēxgacü yīxū ya Tupana. Rū ñayaxümücügü ga yema 12 ga ngúexügü ga marü nadexū.

² Rū yexgumarüü ta ñiyaxümücügü ga ñuxre ga ngecügü ga ũpaacü ngoxogü ngīwa ñawoxūcü rü ngīrū ñaaweewa ngīxū nameēxēēcü. Rū yematanüwa iyexma ga María ga Magadácūāxmaā ngīxū naxugücü ga ũpaacü Ngechuchu 7 ga ngoxo ngīwa ñawoxūcü.

³ Rū yéma iyexma ta ga Cuána ga Cuchu naxmèx. Rū Cuchu nixī ga wūxi ga āēxgacü ga Erodeaxū puracūxū. Rū yéma nayexmagü ta ga Chuchana rü mucüma ga náigü ga ngecügü ga ngīrū dīērumaā Ngechuchuxū rüngūxēēgücü.

Ore ga toecügu ixuxū
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴ Rū muxūma ga yema ñānegüçūāx ga duūxügü, rü Ngechuchuxūtawa ñayadaugü. Rū yexguma yéma nangutaquēxegügu ga muxūma ga duūxügü, rü Ngechuchu namaā nüxū nixu ga wūxi ga ore ga cuèxruū, rü ñānagürü nüxū:

⁵ –Wūxi ga yatü ga toecü rü trigumaā nanagüane. Rū yexguma trigumaā nagüaneāgu rü ñuxre ga trigu, rü namagu nayi. Rū duūxügü nawa nangagūxū, rü werigü rü nanawecu.

⁶ –Rü náigü ga trigu rü nutatanügu nayi. Rū yexguma naxügügu ga guma trigu, rü nipagü rü nayuemare, yerü nataxuma ga norü waianexū.

⁷ –Rü náigü ga trigu rü tuxunecügu nayi. Natürü yexguma nayaegu ga tuxugü rü guma triguxū ñawocu rü nanadai.

⁸ –Natürü náigü ga trigu rü mexū ga waixümügu nayi. Rū yemacèx ga yexguma nayaegu rü muxūma ga trigu nawa ñānguxuchi. Rū wūxipūxū ga triguwa ñānguxuchi ga 100 pūxū ga trigu –ñānagürü. Rū yemawena rü Ngechuchu tagaācü ñānagürü nüxū ga duūxügü: –Rü yīxema āchixēgūxe, rü ñānaga taxīnūē i ngēma ore! –ñānagürü.

Tacüchiga nixī ga yema ore ga cuèxruūgügu ixuxū
(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Rū yexguma ga norü ngúexügü rü nüxna nacagüe na tacüchiga yīxū ga yema ore ga yatü ga toecügu ixuxū.

¹⁰ Rū Ngechuchu ñānagürü nüxū: –Tupana rü pexū nüxū nacuèxēē i ngēma ēxüguxū i taxuūma i togü nüxū cuáxū i ñuxācü āēxgacü na yīxū i nümax. Natürü togücèx rü cuèxruūgu chayaxūācūma namaā nüxū chixu i ore. Rū ngexguma woo nüxū nadaugügu rü ñoma tama nüxū nadaugūxürüü nixīgü, rü woo nüxū naxīnūēgu rü ñoma tama nüxū naxīnūēxürüü nixīgü –ñānagürü.

Ngechuchu rü meā nanāngoxēē ga yema ore ga toecüchigagu yaxuxū
(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ Rū Ngechuchu rü ñānagürü: –Ngēma ore i toecüchigagu pemaā chixuxū rü ñāāchiga nixī. Rū ngēma trigupūxū rü Tupanaärü orechiga nixī.

¹² –Rü guma trigu ga namagu yixūnerüü nixī i duūxügü i ngēma orexū ñnūēxū. Natürü Chataná rü ngēma duūxügūxū nüxū ñāyarüngümaēxēē i ngēma ore, na tama yaxōgūāxūcèx rü tama nayauxgūāxūcèx i maxū i taguma gūxū.

¹³ –Rü guma trigu ga nutatanügu yixūne, rü ngēma nixī i duūxügü i nüxū ñnūēxū i Tupanaärü ore rü taēācūma yaxōgūxū. Natürü tama aixcūma nanayauxgü i ngēma ore, erü paxaāchi nayaxōgü, rü yixcūra guxchaxū nüxū ũpetügu, rü nüxū narūxoe i ngēma ore.

¹⁴ –Rü guma trigu ga tuxunecügu yixūne, rü ngēma nixī i duūxügü i Tupanaärü orexū ñnūēxū rü yaxōgūxū natürü ñoma i naāneärü ngēmaxūcèx

oegaãëgüxü, rü norü ngëmaxüguama rüxĩnüëxü rü tama nüxü rüxoechaüxü i norü ngúchaügü. Rü ngëmagagu düxwa tama Tupanacèx namaxë.

¹⁵ —Natürü guma trigu ga mexü ga waixüümügu yixüne, rü ngëma nixi i duüxügü i aixcüma taãëácüma nayauxgüxü i Tupanaärü ore, rü naga ñnüëxü, rü meã naxcèx maxëxü. Rü ngëma nixi i duüxügü i aixcüma Tupanawe rüxixü rü naxügüxü i ngëma nüma nanaxwëxëxü.

Cuèxruxü ga omügu ixuxü

(Mr 4.21-25)

¹⁶ —Taxüema wüxi i omüwa tanangixichi na tanatüxpechitaxüçèx rü ëxna tümaärü pechicatüügu tayaxücuchixüçèx. Natürü ngóxügu tanaxü na tüxü nabaxixüçèx ya yixema ngexma chocuxe.

¹⁷ —Rü ngëxgumarüü ta i guxüma i tacü i cúácüma ixüxü rü yixcüra rü duüxügü tá nüxü nacuëxgüama. Rü guxüma i ngëma ñuxma duüxügüçèx ëxügüxü rü tá nangoxoma.

¹⁸ —¡Meã iperüxĩnüë i ñuxmax! Erü texé ya naga ñnüëxë i ngëma ore i mexü, rü Tupana tá yexeraãcü tüxü nüxü nacuëxëë. Natürü yixema tama naga ñnüëxë, rü yexeraãcü tá tüxna nanayaxu i ngëma íraxü i tümaärü cuèx i noxri tüxü ngëxmachiréxü —ñanagürü.

Ngechucharü mamá rü naëneëgüchiga

(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

¹⁹ Rü naë ga Ngechuchu rü naëneëgü, rü yema Ngechuchu íyexmaxüwa tangugü. Natürü taxuacü naxütawaxüchi tangugü, yerü namuxüchi ga duüxügü.

²⁰ Rü wüxi ga duüxü Ngechuchumaã nüxü nixu, rü ñanagürü: —Yéa düxétüwa tangëxma ya cue rü cueneëgü, rü cuxü tadaugüchaü —ñanagürü.

²¹ Natürü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü ga duüxügü: —Rü yixema nüxü ñnüëxe i Tupanaärü ore rü naga maxexe rü yixema tixi ya chaue rü chaueneëgü ixigüxe —ñanagürü.

Ngechuchu rü buanecüxü rü yuapexü ñayachaxächixëë

(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²² Rü wüxi ga ngunexügu ga Ngechuchu rü norü ngúexügümaã wüxi ga ngegu nichoü. Rü ñanagürü nüxü: —¡Ngíxã daa naxtaxaarü tocutüwa taxí! —ñanagürü. Rü inaxĩãchi.

²³ Rü yexguma yaxãüyane rü nipechigü ga Ngechuchu. Rü ngürüãchi yexma nüxü naxü ga wüxi ga tacü ga buanecü. Rü guma nguewa rü niyauxcuchichigü ga dexá. Rü düxwa inayangutaügüchaü.

²⁴ Rü yemacèx nüma ga norü ngúexügü rü Ngechuchuxü nacagü ga na ñnadaxüçèx. Rü ñanagürügü nüxü: —Pa Ngúexëëruüx, ngëmama itabaxügü —ñanagürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñnarüda, rü buanecüxü rü yuapexü nanga. Rü ñayachaxächi ga buanecü, rü ñayarüxo ga yuape, rü ñnachaxanemare.

²⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü ga norü ngúexügü: —¿Tacü pexü naxüpetü ecèx tama meã peyaxögüxü? —ñanagürü. Natürü ga nümagü rü nabaixächiãëgü. Rü nügümücügüna nicachigü, rü ñanagürügü: —¿Tacü ëxna nixi i ñña yatü rü ngëmacèx èixrücü ya buanecü rü yuape rü naga naxĩnüëxü? —ñanagürügü.

Yatü ga Gadarácũax ga ngoxogü nawa yexmagüxü

(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

²⁶ Rü düxwa naxtaxaarü tocutüwa nangugü ga Gadáraarü nañnewa. Rü yema naane rü Gariréaaneärü toxmèxtawa nayexma.

27 Rū yexguma marū nguewa ínaxüegu, ga Ngechuchu, rü naxcèx nixü ga wüxi ga yatü ga guma ñānecüāx ga mucü ga taunecü ngoxogü nawa yexmagücü. Rū guxügguma nangexchiruecha. Rū tama ñwa nayexma, yerü duüxēchíquēxetanügu nayarüxauxchigünexü.

28 Rū yexguma Ngechuchuxü nadèuxgu, rü napēxegu nayacaxāpüxü. Rū aita naxüācūma ñānagürü: —¿Tüxcüü nuā choxü cuyachixewe, Pa Ngechuchux, Pa Tupana ya Tacüxüchi Nanex? Rū cuxü chacèxü na tama ngüxü choxü quingexēxü —ñānagürü.

29 Rū yema ñānagürü yerü Ngechuchu marü nanamu ga yema ngoxogü na ínachoxüxcèx. Rū muēxpüxcüna rü guma yatüxü naxāüāēxēxü ga yema ngoxogü. Rū duüxüggü rü cadenamaā nayanèixchacüügüxü rü nayanèixparagüxü na taxuwama naxüxcèx. Natürü nüma rü nagu nacaugüama ga cadenagü. Rū yema ngoxogü rü dauxchitawa ga taxüema íxāpataxüwa nanagagü.

30 Rū Ngechuchu nüxna naca rü ñānagürü: —¿Tacü nixi i cuéga? —ñānagürü. Rū nüma rü Ngechuchuxü nangāxü, rü ñānagürü: —Muxüchixü nixi i chauéga —ñānagürü. Rū yema ñānagürü yerü namuxüchi ga yema ngoxogü ga guma yatügu chocuxü.

31 Rū yema ngoxogü rü Ngechuchuna nacagü ga tama ngēma poxcuchica i āxmaxü i taguma iyacuāxügu na nawocuāxüxcèx.

32 Rū guma mēxpüñeärü tuāchiwa nayexmagü ga muxüma ga cuchigü ga yéma chibüexü. Rū yemacèx ga yema ngoxogü rü Ngechuchuxü nacèxüggü na yema cuchigügu nayachocuxüxcèx. Rū Ngechuchu rü: —Ngü —ñānagürü.

33 Rū yexguma ga yema ngoxogü rü guma yatüwa ínachoxü rü yema cuchigügu nayachocu. Rū guxüma ga yema cuchigü rü inaxüāchi, rü naxtaacutüarü mēxpüxüwa nayarüyuxgü, rü yexma nayi.

34 Rū yexguma yema cuchigüarü dauruüggü nüxü daugügu ga yema ngu-petüxü, rü nabaixāchiāēgü rü ínibuxmü. Rū ñānewa nüxü nayarüxugüe, rü yema ñāneärü ngaicamana ipeagüxü ga duüxüggütanüwa rü ta nüxü nayarüxugü.

35 Rū ga duüxüggü rü ínayadaugü ga yema ngupetüxü. Rū yexguma Ngechuchuxütawa nangugügu, rü yéma nüxü nadaugü ga guma yatü ga ngoxoāxchirécü. Rū Ngechuchucutüxütawa narüto, rü marü tama naxāüāē. Rū namuñē ga duüxüggü.

36 Rū yema duüxüggü ga nüxü daugüxü ga yema ngupetüxü, rü yema íyadaugüxümaā nüxü nixugüggü ga ñuxācü Ngechuchu na namexēxü ga guma yatü ga ngoxoāxchirécü.

37 Rū yexguma yemaxü naxīnūēgu, rü guxüma ga yema Gadāraanecüāx ga duüxüggü, rü Ngechuchuxü nacèxüggü na ínaxüxcèx ga yema nañnewa, yerü poraācü namuñē. Rū yemacèx ga Ngechuchu rü nguegu nixüe, rü inaxüāchi.

38 Rū guma yatü ga ngoxoāxchirécü rü Ngechuchuxü nacèxü ga nawe na naxüxcèx. Natürü ga Ngechuchu rü nanamu ga yexma na naxāüxcèx, rü ñānagürü nüxü:

39 —¿Cuchiüwa naxü, rü duüxüggümaā nüxü yarüxu ga tacü cuxcèx na naxüxü ga Tupana! —ñānagürü. Rū ínixü ga guma yatü, rü guxüma ga yema ñānecüāx ga duüxüggümaā nüxü nayarüxu ga tacü naxcèx na naxüxü ga Ngechuchu.

*Yáiruxacüchiga rü yema nge ga Ngechuchuchirugu ingögücüchiga
(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)*

⁴⁰ Rū yexguma Ngechuchu wenaxārū taegugu ga naxtaxaarū tocutūwa, rū duūxūgū rū taãēãcūma nanayauxgū, yerū guxūma ínananguxēēgū.

⁴¹ Rū yéma Ngechuchuxūtawa nangu ga wūxi ga yatū ga Yáiru ga naega. Rū nūma ga Yáiru rū wūxi ga ngutaquēxepataũārū ãēxgacū nixī. Rū Ngechuchupēxegu nayacaxāpūxū rū nūxū nacèèxū ga napatawa na naxūxūcèx.

⁴² Yerū nūxū iyexma ga wūxi ga naxācū ga ngīgūmaã wūxicacū, rū iyadaawe, rū ituraxūchi. Rū ngīma rū maneca 12 ga taunecū ngīxū nayexma. Rū yexguma Yáirupatawa naxūxgu ga Ngechuchu, rū muxūchixū ga duūxūgū nawe narūxī, rū dūxwa ínayaxūxtūgū.

⁴³ Rū yema duūxūgūtanūwa iyexma ga wūxi ga ngecū ga 12 ga taunecū ãgūechacū. Rū yemamaã iyadaaweecha. Rū duturugūxūtagu ngīxū iguxēē ga guxcū ga ngīrū dīēru, natūrū taxúema ga texé ngīxcèx tayataanexēēga.

⁴⁴ Rū yema ngecū ga Ngechuchuweama ne ixū, rū naxpechinūchirugu iyangōgū. Rū yexgumatama ínayachaxāchi ga na naxāgūxū.

⁴⁵ Rū yexguma ga Ngechuchu rū duūxūgūna naca, rū ñanagūrū: —¿Texé tixī ya choxū ingōgūxe? —ñanagūrū. Rū guxūma ga duūxūgū rū: —Taxúema —ñanagūrūgū. Rū yexguma ga Pedru rū namūcūgū rū ñanagūrūgū: —Pa Ngúexēēruūx, cuma nūxū cudau i ñuxre i duūxūgū ngema cuxū na nayaxūxtūgūxū, rū ngēxguma rū ta:

“¿Texé ya choxū ingōgūxe?” ñacuxū —ñanagūrūgū.

⁴⁶ Natūrū ga Ngechuchu rū ñanagūrū: —Ngēmáãcū wūxie choxū tingōgū, erū nūxū chicuēxāchi na chorū poramaã tūxū na charūmexēēxū —ñanagūrū.

⁴⁷ Rū yexguma nangōxomagu ga na nūxū nacuexamaxū ga Ngechuchu ga yema nūxū na yangōgūxū, rū yaduruxācūma naxūtawa ixū ga yema ngecū. Rū napēxegu iyacaxāpūxū. Rū guxū ga duūxūgūpēxewa namaã nūxū iyaxu ga țacūcèx nūxū na yangōgūxū, rū ñuxācū yexgumatama ngīxcèx na yataanexū.

⁴⁸ Rū yexguma ga Ngechuchu rū ñanagūrū ngīxū: —Pa Chauxacūx, cuxcèx nitaane, erū cuyaxō. ¡Rū ñuxma rū taãēãcūma íixū! —ñanagūrū.

⁴⁹ Rū yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rū yéma nangu ga wūxi ga duūxū ga ngutaquēxepataũārū ãēxgacū ga Yáirupatawa ne ūxū. Rū ñanagūrū Yáiruxū: —Cuxacū rū marū iyu. ¡Rū tãxū i cuyachixewechigūxū ya Ngúexēēruū! —ñanagūrū.

⁵⁰ Natūrū yexguma yema orexū naxīnūgu ga Ngechuchu, rū ñanagūrū Yáiruxū: —¡Tãxū i cuyanguāēxū! Erū ngēxguma cuyaxōxgu rū cuxacū rū tá wena imaxū —ñanagūrū.

⁵¹ Rū yexguma Yáirupatawa nangugūgu, rū Ngechuchu nayachocuxēē ga Pedru rū Chaũtiágu rū Cuáũ rū ngīnatū rū ngīē ga yema bucū ga yūxcū. Natūrū tama nanaxwèxe na togū yexma chocuxū.

⁵² Rū guxūma ga duūxūgū ga yéma yexmagūxū rū naxauxe rū ngīxcèx nangechaūgū. Natūrū Ngechuchu rū ñanagūrū nūxū: —¡Tãxū i pexauxexū! Erū ngēma bucū rū tama nixī i nayuxū. Rū ipemare —ñanagūrū.

⁵³ Natūrū ga yema duūxūgū rū Ngechuchuxū nacugūeama, yerū ngīxū nadaugū rū aixcūma marū iyu.

⁵⁴ Rū yexguma ga Ngechuchu rū ngīxmēxgu nayayauxāchi, rū tagaãcū ñanagūrū: —Pa Bucūx, ¡írūda! —ñanagūrū.

⁵⁵ Rū yexguma ga ngīma rū wena imaxū, rū yexgumatama írūda. Rū Ngechuchu rū duūxūgūmaã nūxū nixu na ngīxū naxūwemūgūxūcèx.

⁵⁶ Rū ngīnatū rū ngīē ga yema bucū, rū poraãcū tabaixāchiãēgū. Natūrū Ngechuchu rū tūxū namu na taxúemaãma nūxū na tixuxūcèx ga yema ngu-

petüxü.

9

Ngechuchu norü ngúexügüxü namu na nüxü yanaxugüexücèx ga Tupanaarü ore
(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

¹ Rü Ngechuchu rü nanangutaquëxexëë ga yema 12 ga norü ngúexügü. Rü pora nüxna naxã rü nüxna naxãga na ínawoxüãxücèx ga nagúxüraüxü ga ngoxogü, rü na nameëxëëãxücèx ga duüxügü ga idaaweexü.

² Rü nayamugü na duüxügümaã nüxü yaxugüexücèx ga ore ga mexü na ñuxãcü ãëxgacü yïxü ya Tupana, rü na nameëxëëãxücèx ga duüxügü ga idaaweexü.

³ Rü ñanagürü nüxü: —¡Rü taxuxütãma ípinge i perü namawaü, rü bai ya perü caxüchigüxü ya naïxmenëã, rü bai i perü choca, rü bai i perü pãü, rü bai i perü dïëru. Rü wüxitama i perü daxü ípinge, rü tama i taxre!

⁴ —Rü ngëxguma wüxi ya ñãnewa pengugügu, ¡rü wüxi ya ípatagutama perücho rü ñuxmata ipexiãchi nawa ya yima ñãne!

⁵ —Rü ngextã tama pexü ínayauxgüxüwa, ¡rü ípechoxü nawa ya yima ñãne! Rü ngëxguma ngema ipexiãchigu ¡rü ipepagücutü i perü üxaxücutü na ngëmawa nüxü nacuëxgüxücèx na chixexü naxügüxü i ngëma duüxügü! —ñanagürü.

⁶ Rü inaxiãchi, rü guxüma ga ñãnexãcüguwa naxi. Rü nüxü nixugüetanü ga Tupanaarü ore ga mexü. Rü guxüwama nanameëxëëtanü ga duüxügü ga idaaweexü.

Eróde rü tama nüxü nacuëxéga na texe yixüxü ga Ngechuchu
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

⁷ Rü Gariréaaneärü ãëxgacü ga Erode, rü nüxü nacuáchiga ga guxüma ga yema Ngechuchu üxü. Rü poraãcü nagu narüxñü rü naxoegaãë ga Erode, yerü nümaxü ga duüxügü rü ñanagürügü: —Cuáü ya baiüxëëruü nixi ya yima, rü marü wena namaxü —ñanagürügü.

⁸ Natürü togü rü ñanagürügü: —Nuxcümaücü ga Tupanaarü orearü uruü ga Ería nixi, rü wena nangox —ñanagürügü. Rü togü rü ñanagürügü: —Bexmana náí ga nuxcümaücü ga Tupanaarü orearü uruü nixi, rü wena namaxü —ñanagürügü.

⁹ Natürü Erode rü ñanagürü: —Chomatama chanamu ga churaragü na Cuáüxü yadaenaxãgüxücèx. ¿Rü tacü ëxna nixi i ngëma yatü i duüxügü ngëmaãcü poraãcü nüxü ixuchigagüechaxü? —ñanagürü. Rü Erode rü nüxü nangüchxüxüchi na ñuxãcü Ngechuchuxü na nadauxü.

Ngechuchu rü nanachibüexëë ga 5000 ga yatügü
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Cu 6.1-14)

¹⁰ Rü yexguma nawoeguxgu ga yema Ngechuchuarü ngúexügü ga yamugüxü, rü Ngechuchumaã nüxü nixugüe ga yema naxügüxü. Rü nüma ga Ngechuchu rü yema norü ngúexügümaã nixügachi, rü Bechaídaarü ñãnewa namaã naxü.

¹¹ Natürü yexguma duüxügü nüxü cuëxgügu ga ngextã na nayexmaxü, rü Ngechuchuwe narüxi. Rü Ngechuchu rü meãma yema duüxügüxü nayaxu, rü namaã nüxü nixu na ñuxãcü ãëxgacü yïxü ya Tupana. Rü nanameëxëë ga yema duüxügü ga idaaweexü.

¹² Rü yexguma marü nayáuanegu, rü Ngechuchucèx naxi ga yema 12 ga ngúexügü ga yamugüxü. Rü ñanagürügü nüxü: —¡Íyamugü i ñãã duüxügü na ñãnexãcügu rü ípatagü ya ngaicamana ngëxmagünewa na naxiüxücèx, rü ngëxma

na napegüxücèx rü norü ònatèèx yataxegüxücèx! Erü nuã íngèxmagüxüwa rü nataxuma i tacü rü òna –ñanagürügü.

13 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –¡Pematama penaxüwemü! –ñanagürü. Rü nanangãxügü, rü ñanagürügü: –Wüximèèxpüx i pãü rü taxre i choxnixĩcatama toxü nangèxma. ¿Rü èxna cunaxwèxe na naxcèx tayataxegüxü i òna naxcèx i guxüma i ñaã duüxügü? –ñanagürügü.

14 Rü 5000 ga yatügü nixĩ ga yema yéma yexmagüxü. Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü ga norü ngúexügü: –¡Ècü ípenatogüxèèx rü 50 chigü i wüxi tücümüwachigü! –ñanagürü.

15 Rü yemaãcü nanaxügü ga norü ngúexügü. Rü ínanatogüxèè ga guxüma ga duüxügü.

16 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanade ga yema wüximèèxpüx ga pãü rü yema taxre ga choxni. Rü daxügu nadawenüãcüma Tupanana moxè naxã, rü ñuxüchi inanabücu ga yema pãü rü choxni. Rü norü ngúexügüna nanaxã na nüxü yanuãxücèx ga yema duüxügü.

17 Rü guxüma ga yema duüxügü rü meãma nachibüe. Rü yemawena rü 12 ga pexchigü nanapagüamatama namaã ga yema pãü rü choxnichipèxegü ga iyaxügüxü.

*Pedru nanangoxèè na Cristu na yĩxü ga Ngechuchu
(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)*

18 Rü wüxi ga ngunexü rü Ngechuchu norü ngúexügümaã noxrüwama yayumüxègu, rü nüma rü norü ngúexügüna naca, rü ñanagürü: –¿Ñuxü ñaxü i duüxügü i chauchiga i choma na texé chiixü? –ñanagürü.

19 Rü norü ngúexügü nanangãxügü rü ñanagürügü: –Nangèxma i duüxügü rü:

“Cuáü ya baiüxèèruü quixĩ”, ñagüxü, rü togü rü:

“Ería quixĩ”, ñagüxü, rü togü rü:

“Wüxi ga nuxcümaücü ga Tupanaãrü orearü uruü i wena maxücü quixĩ”, ñagüxü –ñanagürügü.

20 Rü yexguma Ngechuchu nüxna naca rü ñanagürü: –¿Rü pema i ñuxü ñapegüxü choxü na texé chiixü? –ñanagürü. Rü Pedru nanangãxü rü ñanagürü: –Cuma nixĩ i Cristu i Tupana Nane –ñanagürü.

*Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuxchiga
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)*

21 Rü Ngechuchu rü nayaxucüxègü ga norü ngúexügü na taxúemaãma nüxü yaxugüexücèx ga nüma rü Cristu na yĩxü.

22 Rü ñanagürü nüxü ga norü ngúexügü: –Choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü, rü poraãcü ngúxü tá chinge. Rü choxü tá naxooxgü i Yudíugüarü ãèxgacügüerugü, rü paigüarü ãèxgacügü, rü ngèma ngúexèèruüügü i Moĩchearü mugüwa nguxèètaegüxü. Rü tá choxü nimèxgü, natürü tomaèxpüx i ngunexügu rü wena táxarü chamaxü –ñanagürü.

23 Rü yixcama rü guxüma ga norü ngúexügüxü ñanagürü: –Rü ngèxguma texé chowe rüxüchaügu, ¡ècü nüxü tarüxo i tümaãrü ngúchaü, rü namaã tapora i ngèma guxchaxügü i tümacèx ínguxü i ñoma curuchawa tipotaxürüü tüxü ixĩèèxü, rü ngèmaetüwa chowe tarüxüãma!

24 –Erü yixema tügü maxèchaxèèchaüxè rü tá tayu, natürü yixema chauxcèx yuxe rü aixcüma tá tüxü nangèxma i maxü i taguma gúxü.

25 ¿Rü tacüwa i nüxü namexü ya wüxi ya yatü ega nayauxãgu i guxüma i ñoma i naãneãrü ngèmaxügü, natürü iyanatauxèèãgu i norü maxü?

26 –Rü ngèxguma texé chauxcèx ãnegu rü naxcèx taxãnegu i chorü ore, rü choma i Tupana Nane i duüxüxü na chiixü rü tá ta tümacèx chaxãne i

ngëxguma ãëxgacü chixiãcüma núma chaxüxgu. Rü ngëxguma wenaxãrü núma chaxüxgu rü Chaunatü ya Tupanarüü tá chapora, rü daxüçüãx i Tupanaãrü orearü ngeruüğü i üünegüxürüü tá chamexëchi.

²⁷—Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü ñuxre i duüxüğü i nuã ngëxmagüxü rü tá nüxü nadaugü na ñuxãcü ãëxgacü na yïxü ya Tupana naxüpa na nayuexü —ñanagürü.

Ngechuchu rü toraxü nangox
(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸ Rü 8 ga ngunexüguwena ga na yema ñaxü, rü Ngechuchu rü wüxi ga mëxpünewa naxü na yéma yayumüxëxüçëx. Rü ínayaxümücüğü ga Pedru rü Chaütiágu rü Cuáü.

²⁹ Rü yexguma ínayumüxëyane ga Ngechuchu rü nachiwe rü ngürüãchi niyauracüü, rü naxchiru rü ta niyauracüü, rü poraãcüxüchima nacómü.

³⁰ Rü yexguma rü yéma nangox ga taxre ga yatüğü ga Ngechuchumaã idexagüxü. Rü Moïché nixi ga wüxi, rü Ería nixi ga to.

³¹ Rü yema taxre íyexmagüxüwa rü poraãcüxüchi nangóone. Rü ínindexagü nachiga ga ñuxãcü Yerucharéügu tá na nayuxü ga Ngechuchu.

³² Rü woo ga Pedru rü namücüğü rü poraãcü na nayaxtaexü rü tama napee. Rü nüxü nadaugü ga ñuxãcü poraãcü na nangónexü ga naxütawa ga Ngechuchu rü yema taxre ga yatüğü ga namaã yexmagüxüxütawa.

³³ Rü yexguma yema taxre ga yatüğü Ngechuchuna ixigachitanügu, rü Pedru rü ñanagürü Ngechuchuxü: —Pa Ngúexëëruüx, namexëchi nixi na nuã ingëxmagüxü. ¡Rü ngíxã tanaxü ya tomaëxpüx ya düxenü, rü wüxi ya cuxçëx, rü náí ya Moïchéçëx, rü náí ya Eríacëx! —ñanagürü. Natürü ga Pedru rü tama nüxü nacuèx ga na ñuxü ñaxü yerü poraãcü nabaixãchiãë.

³⁴ Rü yexguma íyadexayane ga Pedru, rü wüxi ga caixanexü natanügu nayangëixema. Rü poraãcü namuë ga yema ngúexüğü ga yexguma yema caixanexü natanügu yangëixemagu.

³⁵ Rü yema caixanexüwa inanaxü ga wüxi ga naga ga ñaxü: —Daa nixi ya Chaune ya nüxü changechaüxüchicü. ¡Rü naga pexñüë! —ñaxü.

³⁶ Rü yexguma yema ñaxguwena ga yema naga rü Ngechuchuarü ngúexüğü rü taxúexüma ga toguexü nadaugü, rü Ngechuchuxüxícatama nadaugü. Rü yema ngúexüğü rü taxúemaãma nüxü nixugüë ga yema nüxü nadaugüxü.

Ngechuchu rü nanamexëë ga wüxi ga bucü ga ngoxo nawa yexmacü
(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷ Rü yexguma moxüãcü ga guma mëxpünewa yanachoügu, rü muxüma ga duüxüğü yexma Ngechuchuxü nayangaugü.

³⁸⁻³⁹ Rü yema duüxügütanüwa rü wüxi ga yatü tagaãcü Ngechuchuxü ñanagürü: —Pa Ngúexëëruüx, ¡choxü rüngüxëë, rü tüxü nadau ya chaune! Erü tügümaã choxü tawüxicëx, rü wüxi i ngoxo tümawa nangëxma. Rü ngëxguma tüxü naxüxgu, rü aita tüxü naxüxëë, rü tüxü naxãüãëxëë, rü tüxü narüchiëxëë. Rü chixexü tümamaã naxü, rü tama tüxü ningëxchaü.

⁴⁰ Rü marü nüxü chacëxü i curü ngúexüğü na tümawa ínátëxüchigüãxüçëx i ngëma ngoxo, natürü tama nüxü inaxñü —ñanagürü.

⁴¹ Rü yexguma Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Pa Duüxüğü i Tama Yaxögüxüx, ¡Ñuxguratáta i pemaã chanuxmaxü rü yaxna pemaã cha xí-nüxü? ¡Nuã naga ya cune! —ñanagürü.

⁴² Natürü yexguma Ngechuchuxütawa nanguxgu ga guma bucü, rü yema ngoxo rü guma bucüxü ñaxtüanegu nayanguxëë, rü nanaxãüãëxëë. Natürü

Ngechuchu nananga ga yema ngoxo, rü nanamexêê ga guma bucü. Rü ñuxûchi nanatüxütawa nanamu.

⁴³ Rü guxûma ga duüxügü rü nabaixãchiãëgü ga yexguma nüxü nadaugügu ga ñuxãcü na naporaxü ya Tupana.

*Ngechuchu rü wenaxãrü nanaxunagü ga norü yuxchiga
(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)*

Rü yexguma duüxügü namaã ãaixãchieyane ga yema Ngechuchu üxü, rü ñanagürü ga Ngechuchu nüxü ga norü ngúexügü:

⁴⁴ —¡Meã iperüxĩnüë i ñaã ore i pemaã nüxü chixuxü! ¡Rü tãütãma nüxü ipeyarüngümaë! Choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü, rü chauuechita tá choxü ínaxuaxügü i duüxügü na ãëxgacügü choxü iyauxgüxücèx —ñanagürü.

⁴⁵ Natürü ga norü ngúexügü rü tama nüxü nacuèxgüéga ga yema namaã nüxü yaxuxü. Yerü Tupana rü tama naxcèx nanangoxêê ga yema ore na nüxü nacuèxgüxücèx. Rü yema ngúexügü rü namuüë ga Ngechuchuna na nacagüxü na meã namaã nangoxêëãxücèx ga yema namaã nüxü yaxuxü.

*¿Texé tá tixĩ ya guxããrü yexera ixĩxê?
(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)*

⁴⁶ Rü yexguma ga norü ngúexügü rü inanaxügüë ga nügümaã na yaporagatanücüxü nachiga ga texé tá tiixü ya natanüwa guxããrü yexera ixĩxê.

⁴⁷ Natürü Ngechuchu rü nüxü nacuèxama ga yema norü ngúexügü nagu rüxĩnüëxü. Rü yemacèx wüxi ga buxü nügüxütawa naga, rü nügüxütagu nayachixêê.

⁴⁸ Rü ñanagürü nüxü ga norü ngúexügü: —Texé ya ñaã buxüxü meã yaxúxe chauégagu, rü choxü nixĩ i tayaxuxü. Rü yixema meã choxü yaxúxe, rü Chaunatü ya núma choxü mucüxü rü ta meã tayaxu. Rü yixema guxããrü yexera tügü írúxírxaxé, rü yixema tixĩ ya guxããrü yexera ixĩxê —ñanagürü.

*Texé ya tama taxchi aixe rü tórü ngüxêëruü tixĩ
(Mr 9.38-40)*

⁴⁹ Rü yexguma ga Cuáü rü ñanagürü nüxü: —Pa Ngúexêëruüx, nüxü tadau ga wüxi ga yatü ga cuégagu ngoxogü íwoxüxü. Rü toma nüxna tanachuxu ga yema yerü tama tatanüxü nixĩ ga nümax —ñanagürü.

⁵⁰ Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Tama name i nüxna na penachuxuxü. Erü texé ya tama taxchi aixe, rü tórü ngüxêëruü tixĩ —ñanagürü.

Ngechuchu nayangagü ga Chaütiágu rü Cuáü

⁵¹ Rü yexguma marü yangaicagu ga Ngechuchu ga daxüguxü ga naãnewa na naxüxü, rü tama namuüãcüma inaxüãchi ga Yerucharéüwa na naxüxü.

⁵² Rü nügüpèxegu nayamugü ga ñuxre ga norü orearü ngeruügü. Rü nümagü rü nawa naxĩ ga wüxi ga ñãnexãcü ga Chamáriaanewa yexmane, na yexma naxcèx yadaugüxücèx ga wüxi ga í na Ngechuchu nagu pexünexü.

⁵³ Natürü yema Chamáriaanecüãx rü tama nanayauxgüchaü, yerü nüxü nacuèxgü ga Yerucharéüwa tá na naxüxü.

⁵⁴ Rü yexguma yemaxü nadaugügu ga norü ngúexügü ga Chaütiágu rü Cuáü, rü ñanagürügü Ngechuchuxü: —Pa Corix, ¿cunaxwèxexü na Tupanana naxcèx tacaxü na daxüwa ne namuãxücèx ya üxü na naguxêëãxücèx i guxüma i ñaã duüxügü, yema nuxcümaücü ga Tupanaãrü orearü uruü ga Ería üxürüü? —ñanagürügü.

⁵⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxü nadawenü, rü nayangagü, rü ñanagürü nüxü: —Pema rü tama nagu perüxĩnüë na texéarü duüxügü pixígüxü.

⁵⁶ –Erü choma i Tupana Nane na duñxũxũ chiĩxũ, rü tama duñxũgüarü tauxexẽẽwa núma chaxũ, natürü núma chaxũ na duñxũgũxũ chamaxẽẽxũcèx –ñanagürü. Rü yexguma rü náí ga ñanexãcüwa naxĩ.

Duñxũgü ga Ngechuchuwa rüxĩchaũxũchiga
(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Rü yexguma namagu naxĩxgu rü wüxi ga yatü Ngechuchuxũ ñanagürü: –Pa Corix, cuwe charũxũchaũ i ngextá cuma ícuxũxũwa –ñanagürü.

⁵⁸ Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: –Ngowagü rü nüxũ nangẽxma i naxmaxũgü, rü werigü rü nüxũ nangẽxma i naxchiãũgü, natürü choma i Tupana Nane na duñxũxũ chiĩxũ, rü nataxuma i chauchica i ngextá nagu chicuxeruxũ –ñanagürü.

⁵⁹ Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ ga wüxi ga to ga yatü: –¡Chowe rüxũ! –ñanagürü. Natürü núma ga yema yatü rü ñanagürü nüxũ: –Pa Corix, noxri chanawèxe i chaunatũxũ ichayatèxira –ñanagürü.

⁶⁰ Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: –Nüe ngẽma cutanũxũ i tama yaxõgũxũ iyatèxgü i ngẽma naxrũũ yuexũ, natürü cuma rü curü puracü nixĩ na paxa duñxũgũmaã nüxũ cuyarũxuxũ i Tupanaãrü ore na ñuxãcü guxããrü ãẽxgacü na yĩxũ i nümax –ñanagürü.

⁶¹ Rü wüxi ga to ga duñxũ rü ñanagürü Ngechuchuxũ: –Pa Corix, ngẽmããcü cuwe charũxũchaũ, natürü noxri chanaxwèxe i nüxũ chayarümoxẽ i ngẽma chopatacũãxgü –ñanagürü.

⁶² Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: –Texé ya yixema inaxügũxe na Tupanaãrü puracüwa tapuracũxũ natürü túmaãrü ngẽmaxũguama rüxĩnũxẽ, rü tama tame na Tupanaãxũ tapuracũxũ –ñanagürü.

10

Ngechuchu nayamugü ga 72 ga norü ngüexũgü

¹ Rü yemawena ga Cori ga Ngechuchu rü nayadexechi ga 72 ga to ga norü ngüexũgü. Rü taxrechigü inayamugü na yoxni guxũ ga yema ñãnegü rü nachicagü ga Ngechuchu nawa ùxchaũxũwa na naxĩxũcèx.

² Rü ñanagürü nüxũ: –Aixcũmaxũchi nangẽxma i muxũchixũ i duñxũgü i yaxõgũchaũxũ natürü ngema Tupanaarü orearü uwa puracüexũ rü noxretama nixĩ. Rü ngẽmacèx name i perü yumũxẽwa nüxna peca ya yima puracüarü yora na ngema norü puracüwa namugũãxũcèx i to i puracütanũxũ..

³ –¡Rü ipexĩãchi rü ngẽma pexĩ! Rü dücax, ñoma carnerugü i aigütanüwa imugũxũrũũ nixĩ i pexũ chimugũxũ.

⁴ –¡Rü tãütãma choca ípinge, rü bai i perü dñeru, rü bai i perü chapatu! Rü tama chanaxwèxe i namagu penuxcü i ngẽxguma namawa texéxũ perümoxẽgügu.

⁵ –Rü ngẽxguma wüxi ya ñwa pengugügu, rü ñãããcü tá nüxũ perümoxẽgü i ngẽma duñxũgü:

“¡Petaãxẽ erü Tupana rü napetanügu!”, ñaperügügu tá.

⁶ –Rü ngẽxguma ngẽma nangẽxmagu i duñxũgü i Tupanaxũ cuèxgũchaũxũ rü Tupana rü tá nüxna nanaxã i taãxẽ. Natürü ngẽxguma ngẽma nataxuxgu i duñxũgü i Tupanaxũ cuèxgũchaũxũ, rü ngema Tupanaarü taãxẽ rü pexrütãma nixĩ.

⁷ –¡Rü wüxi ya ñgutama perũcho, rü ngema pechibüe rü peyaxü i ngẽma nüxũ ngẽxmaxũ i ngẽma ñcũãxgü! Erü wüxi i puracütanũxũ rü name nixĩ na nayauxãxũ i norü natanü naxcèx i norü puracü. Rü yima ñãnawa pengẽxmagüyane rü tama chanaxwèxe i náí ya ñgu peyapegü.

⁸ –Rü ngëxguma wüxi ya ñãne ya nawa meã pexũ nayaxunewa pengugügu, ¡rũ penangõ i ngëma õna i pexna naxãgüxũ!

⁹ –¡Rü penameëxëx i ngëma idaaweexũ i yima ñãnewa ngëxmagüxũ! ¡Rü namaã nüxũ pixu rü ñapegügü nüxũ:

“Tupanaãrũ pora rü marũ pexna nangaicama rü napexũtagu”, ñapegügü nüxũ!

¹⁰ –Natürũ ega nawa pengugügu ya wüxi ya ñãne i ngextá duũxügü tama meã pexũ ¡yaxgüxüwa, ¡rũ ngëma ítamügu ípechoxũ rü ñapegügü nüxũ i ngëma ñãnecũãx!:

¹¹ “Rü woo ñãã perũ ñãneãrũ üxaxũ i tocutüwa yaxũxũ, rü itanapagü, na ngëmawa nüxũ pecuáxücèx na Tupana rü tama pemaã nataãëxũ. ¡Natürũ tama nüxũ ipeyarüngümaë na marũ pexna nangaicamaxũchichiréxũ ya Tupana na perũ ãëxgacü yĩxũ”, ñaperügügü tá nüxũ i ngëma ñãnecũãx!

¹² –Rü pemaã nüxũ chixu rü ngëma ngunexũ i nagu nagüxũ i naãne, rü Chodomacũãx i duũxügüarũ yexera Tupana tá nanapoxcue i ngëma duũxügü i tama meã pexũ yaxgüxũ.

Ñãnegü ga tama Tupanaga ññüene (Mt 11.20-24)

¹³ –Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, Pa Corachĩcũãx rü Bechaídacũãx i Duũxügüx, yerü yexguma chi Tiruarũ ñãnewa rü Chidãũãrũ ñãnewa chanaxüxgu ga yema mexügü ga cuèxruügü ga Tupanaãrũ poramaã petanüwa chaxüxũ, rü woo ga na poraãcü yachixexũ ga yema Tirucũãx rü Chidãũcũãx ga duũxügü rü nuxcümama chitama nüxũ narüxoe ga nacüma ga chixexũ, rü poraãcüxüchi chima nügümaã nangechaügü rü naxauxe, yerü chi nügü nicuèxãchitanü ga na yapecaduãxgüxũ.

¹⁴ –Natürũ pemaã nüxũ chixu rü ngëma ngunexũ i Tupana nagu napoxcuexũ i pecaduãxgüxũ, rü ngëma ngunexügu rü Tirucũãx rü Chidãũcũãxãrũ yexera tá pexũ napoxcue i pemax.

¹⁵ –Rü pemax, Pa Capernáucũãxgü i Duũxügüx ¿éxna pema nagu perüññüegu rü daxügüxũ i naãnewa tá pexĩxũ? Pemaã nüxũ chixu rü naãnetüüwa i ngextá Tupana Chatanáxũ ípoxcuxüwa tá nixĩ i pewogüxũ.

¹⁶ Rü ññxüchi norü ngúexügüxũ ññagürü: –Rü yíxema pega ññüëxë, rü chauga rü ta taxĩñüë. Natürũ yíxema tama pega ññüëxë, rü chauga rü ta tama taxĩñüë. Rü yíxema tama chauga ññüëxë, rü tama naga taxĩñüë ya Chaunatu ya núma choxũ mucü –ññagürü ga Ngechuchu.

Nawoegu ga yema 72 ga Ngechucharü ngúexügü

¹⁷ Rü taãëãcüma nawoegu ga yema 72 ga norü ngúexügü ga yamugüxũ. Rü ññagürügü nüxũ: –Pa Corix, ngëxguma cuégagu tidexagügu, rü èixrũxũ i ngoxogü rü toga naxĩñüë –ññagürügü.

¹⁸ Rü Ngechuchu rü ññagürü nüxũ: –Ngëmáãcü aixcüma nixĩ. Yerü nüxũ chadau ga Chataná ga daxügüxũ ga naãnewa na natáexũ wüxi ga ãëmacürüü.

¹⁹ –Rü choma nixĩ ga pexna chanaxãxũ ga pora na tama chixexũ pemaã naxügüxücèx ega woo äxtapegüwa rü éxna tuxchinawegüwa pengagügu. Rü yexgumarüü ta pexna chanaxã ga pora na nüxũ perü- yexeraxücèx i guxüma i Chatanáãrũ pora na ngëmaãcü taxücürüwama tacü rü chixexũ pemaã naxüxücèx.

²⁰ –¡Natürũ tãxũ i petaãëgüxũ naxcèx i ngëma na pega naxĩñüëxũ i ngoxogü! Rü narümemã nixĩ i petaãëgü naxcèx na marũ naxümatüxũ i peéga i Tupanaãrũ poperawa i daxügüxũ i naãnewa –ññagürü.

*Ngechuchu rü nataãẽ
(Mt 11.25-27, 13.16-17)*

21 Rû yexgumatama ga Tupanaãẽ ga Üünexũ rü poraãcü Ngechuchuxũ nataãẽxẽẽ. Rû ñanagürü ga Ngechuchu: —Pa Chaunatü, Pa Daxũguxũ i Naãne rü Ñoma i Naãneãrü Yorax, cuyũ chicuèxũũ, yerü ñaã chorü ngúexũgũxũ nüxũ cucuèxẽẽ i ñaã ore ga naxchaxwa iquicúxũ ga duũxũgũ i ñoma i naãnewa nüxũ cuèxüchigũxũ. Rû yemaãcü cunaxü, Pa Chaunatüx yerü yemaãcü nixĩ ga cunaxwèxexũ —ñanagürü.

22 Rû ñanagürü ga Ngechuchu: —Chaunatü choxna nanaxã i guxũma i tacü i ngèxmaxũ. Rû taxúema choxũ tacuèx na Tupana Nane chiĩxũ. Rû Chaunatüxicatama nixĩ ya choxũ cuácü na Nane chiĩxũ. Rû ngèxgumarũũ ta taxúema nüxũ tacuèx na texe yĩxũ ya Chaunatü. Rû choma ya Nane rü ngẽma duũxũgũ i Chaunatüxũ nüxũ chadauxẽẽchaũxũĩcatama nixĩ i nüxũ cuèxgũxũ na texe yĩxũ —ñanagürü.

23 Rû yexguma norü ngúexũgũxũ nadawenü, rü namaãxĩca ñanagürü: —Tataãëgü ya yíxema tümaxëtümaãxũchi nüxũ daugüxe i ñaã ñuxma pema nüxũ pedaugũxũ.

24 —Erü pemaã nüxũ chixu, rü muxũma ga nuxcümaũgũxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü rü ãëxgacügü ga tacügü, rü nüxũ nangúchaũ ga nüxũ na nadaugüchaũxũ i ñaã ñuxma pema chauxütawa nüxũ pedaugũxũ. Natürü tama nüxũ nadaugü. Rû nüxũ nangúchaũ ga nüxũ na naxĩnüëchaũxũ i ñaã ñuxma pema chauxütawa nüxũ pexĩnüëxũ. Natürü tama nüxũ naxĩnüë —ñanagürü.

Ore ga mecü ga Chamáriacũãxgu ixuxũ

25 Rû yexguma inachi ga wüxi ga ngúexẽëruũ ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽëtaexũ, rü Ngechuchuxütawa naxü na namaã yanadexaxüçèx. Rû Ngechuchuxũ naxüxchaũ, rü yemacèx nüxna naca rü ñanagürü: —Pa Ngúexẽëruũ ya Ngechuchux, ¿Tacü nixĩ i mexũ na chanaxüxũ na choxũ nangèxmaxüçèx i maxũ i taguma gúxũ? —ñanagürü.

26 Rû Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —¿Ñuxũ ñaxũ i ngẽma ore i Moĩchéarü mugüwa ümatüxũ? ¿Rü tacüxũ i cumaã yaxuxũ? —ñanagürü.

27 Rû yema ngúexẽëruũ ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽëtaexũ, rü Ngechuchuxũ nangãxũ, rü ñanagürü: —¡Nüxũ nangechaũ ya Cori ya curü Tupana i guxũma i curü maxũmaã, rü guxũ i cuãemaã, rü guxũ i curü poramaã, rü guxũ i nagu curüxĩnüxũmaã! ¡Rü nüxũ nangechaũ i cumücü ngẽma na cugütama cungechaũxũrüũ! —ñanagürü.

28 Rû yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Ngẽma ore i choxũ namaã cungãxũxũ rü marü name. Rû ngèxguma ngẽma ore quinguxẽëxgu, rü tá cunayaxu i maxũ i taguma gúxũ —ñanagürü.

29 Natürü ga yema ngúexẽëruũ ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽëtaexũ, rü nügüëtüwa nachogüchaũ. Rû yemacèx Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Rü texé tixĩ ya chomücü? —ñanagürü.

30 Rû yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Wüxi ga yatü Yerucharéüwa ne naxü, rü Yericú ga iãnewa naxü. Rû namagu nüxũ nangaugü ga ngítèèxgũxũ. Rû guxũma ga norü yemaxüçèx nangĩxgü, rü èixrũxũ ga naxchiru rü ta naxcèx nangĩxgü. Rû nanaçuaixgü, rü nayayuãchixẽëgü, rü yemaãcü yéma nanatèxgü.

31 —Rü yematama namawa naxüpetü ga wüxi ga Yudúgüarü pai. Natürü yexguma yema yatüxũ nadèuxgu rü nüxũ yéma naxüpetümare.

³² –Rü yéma naxüpetü ta ga wüxi ga Lebítanüxü ga tupauca ga taxünewa puracüxü. Rü yexguma yema yatüxü nadèuxgu, rü nüma rü ta nüxü naxüpetümare.

³³ –Natürü yixcúra rü wüxi ga Chamáriaanecüãx ga yatü rü yematama namawa naxüpetü. Rü yexguma guma yatüxü nadèuxgu rü nüxü nangechaütümüü.

³⁴ –Rü guma yatücèx nixü. Rü chixü rü binumaã nanaxüxü ga norü oxrigü, rü meãma nayanèixgü ga yema norü oxrigü. Rü ñuxüchi norü burugu nanamunagü, rü wüxi ga pegüchicawa nanaga. Rü yéma nüxna nadau.

³⁵ –Rü moxüãcü ga yexguma inaxüãchigu ga yema Chamáriaanecüãx, rü ngixü nayaxu ga taxretachinü ga norü dïeru, rü yema pegüchicaarü yorana ngixü naxã. Rü ñanagürü nüxü:

“¡Nüxna nadau i ñaã yatü! Rü ngëxguma yexeragu naxãtanügu na nuã nangëxmaxü, rü choma tá cuxü chanaxütanü i ngëxguma chataeguxgu”, ñanagürü.

³⁶ Rü ñanagürü ga Ngechuchu nüxü ga yema ngúexëëruü ga Moïchéarü mugüwa nguxëëtaexü: –Ñuxma chanaxwèxe i chomaã nüxü quixu i ngëxürüxü ga yema tomaëxpüxtanüwa ga aixcüma namücü ixixü ga yema yatü ga ngítèëxgüxü imëxgüxü –ñanagürü ga Ngechuchu.

³⁷ Rü yexguma ga yema ngúexëëruü ga Moïchéarü mugüwa nguxëëtaexü rü ñanagürü: –Yema Chamáriaanecüãx nixi ga yema yatümücü ixixü, yerü nüxü nangechaütümüü –ñanagürü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –¡Ñuxma rü íixü rü yema Chamáriaanecüãx üxürü naxü! –ñanagürü nüxü.

Marta rü Maríapatawa nangu ga Ngechuchu

³⁸ Rü yexguma Ngechuchu namagu ixüxgu norü ngúexügümaã rü wüxi ga ñanexãcüwa nangu. Rü yéma guma ñanexãcüwa rü wüxi ga nge ga Martagu ãegacü ngígüpatawa inanguxëë.

³⁹ Rü Martaaxü iyexma ga wüxi ga ngíeyèx ga Maríagu ãegacü. Rü ngíma rü Ngechuchucutüxütawa irüto na inaxinüxücèx ga Ngechuchuarü ore.

⁴⁰ Natürü ga Marta rü itaarü puracüãx rü yemaãcü ngírü puracüguama irüxñü. Rü yemacèx Ngechuchucèx iyaxü, rü ngígürügü nüxü: –Pa Corix, ¿tama éxna nagu curüxñü i ngëma na chataarü puracüãxü rü ngëma chaueyèx rü choxnaxica na natáãxü i guxüma i ngëma puracü? ¡Rü namaã nüxü ixu na choxü nangüxëëxücèx! –ngígürügü.

⁴¹ Natürü Ngechuchu rü ngixü nangãxü, rü ñanagürü ngixü: –Pa Martax, cuma rü poraãcü curü puracücèx cuxoegaãë, rü muxüma i ngëmaxügu curüxñü.

⁴² –Natürü wüxixicatama nixi i guxüarü yexera i mexü na nagu rüxñüxü. Rü María iyixi i ngëmagu rüxñücü. Rü taxúetáma ngixna tayanuxü i ngëma –ñanagürü ga Ngechuchu.

11

Ngechuchu nanangúexëë ga yumüxëchiga (Mt 6.9-15, 7.7-11)

¹ Rü wüxicana wüxi ga nachicawa nayumüxë ga Ngechuchu. Rü yexguma nüxü nachauxgu, rü wüxi ga norü ngúexü rü ñanagürü nüxü: –Pa Corix ¡toxü nangúexëë na ñuxãcü tayumüxëgüxü, yema Cuáü ga baiüxëëruü norü ngúexügüxü nangúexëëxürüü! –ñanagürü.

² Rü Ngechuchu ñanagürü nüxü: –Rü ngëxguma peyumüxëgügu rü ñaperügügü tá:

“Pa Tonatü ya Daxügücüx, rü aixcüma Üünecü quixĩ i cumax. ;Rü núma naxü na torü ãëxgacü quiĩxücèx! Rü tanaxwèxe i curü ngúchaũ na naxügüxü i duũxügü i ñoma i naãnewa, ngẽma daxüguxü i naãnewa na curü ngúchaũ ínaxügüxürüü.

³ ;Rü toxna naxã i torü òna i wüxichigü i ngunexücèx ixĩxü!

⁴ ;Rü toxü nüxü nangechaũ i torü pecadugü, erü toma rü ta tüxü nüxü tangechaũ ya guxãma ya yíxema chixri tomaã chopetüxe! ;Rü tãxü i tacü rü chixexüpèxewa toxü cuwogüxü na tama nagu tayixücèx!”

ñanagürü.

⁵ Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Ngëxguma chi wüxie i pema rü tüxü nangẽmaxgu i wüxi i tümamücü, rü chi ngãxücüü napatawa taxüxgu rü ñatagügu nüxü:

“Pa Chomücüx, ;tomaëxpüx i pãu choxna naxã!

⁶ —Erü wüxi i chomücü rü yaxüwa ne naxü, rü ngexwacèx chopatawa nangu. Rü choma rü changearü ònaãx, rü taxuũmaãma chanachibüxèëega”, ñatagügu.

⁷ —Rü ngẽma tümamücü i napatawa ngëxmaxü, rü chi tüxü nangãüxgu rü ñaxgu:

“;Tãxü i choxü cuchixewexü! Chorü ñãx rü marü narüwãxta, rü choma rü chauxacügü rü ngürücarewa tangëxmagü. Rü ngẽmacèx taxucürüwa ícharüda na tacü cuxna na chaxãxücèx”, ñaxgu chi tüxü.

⁸ —Rü pemaã nüxü chixu, rü ngẽma na tümamücü yiĩxücèx rü tãütáma ínarüda na tacü tüxna naxãxücèx. Natürü tá ínarüda na tama tanachixeweexaxücèx, rü tá tüxna nanaxã i guxüma i tacü i tanaxwèxexü.

⁹ —Rü ngẽmacèx pemaã nüxü chixu rü, ;Naxcèx ípeca rü Tupana rü tá pexna nanaxã! ;Rü Tupanacèx pedèux rü tá nüxü ipeyangau! ;Rü ñãxwa: Tu tu tu ñapegü, rü tá pexcèx niwãxna i ñãx!

¹⁰ —Erü guxãma ya yíxema naxcèx ícaxe rü tanayaxu, rü guxãma ya naxcèx dauxe rü nüxü itayangau. Rü guxãma ya ñãxwa: Tu tu tu ñagüxe, rü tümacèx tá niwãxna i ñãx.

¹¹ —;Rü ñuxãcü i wüxi i pema na papágü piĩxü rü penena penaxãxü ya wüxi ya nuta ega pãüçèx pexna nacaxgu, rü èxna wüxi i ãxtape ega choxnicèx pexna nacaxgu?

¹² —;Rü texé i petanüwa rü penena penaxã i tuxchinawe ega wüxi ya otacharaücèx pexna nacaxgu?

¹³ —Rü ngẽma pema na pichixecümachiréxü natürü nüxü pecuèx na ñuxãcü mexü i ãmare pexacügüna na pexãxü, rü pemaã nüxü chixu rü Penatü ya Daxügücü rü perü yexera tá nixĩ na pexna mexü naxãxü. Rü guxãma ya yíxema Tupanaxütawa Naãe i Üünexücèx ícaxe, rü tá tüxna nanaxã —ñanagürü ga Ngechuchu.

*Ngechuchuxü nixugüe na ngoxoarü poramaã napuracüxü nawogüe
(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)*

¹⁴ Rü Ngechuchu ínatèxüchi ga wüxi ga ngoxo ga wüxi ga yatüxü nge-gaxèëxü. Rü yexguma ínaxüüxgu ga yema ngoxo rü guma yatü rü nidexa. Rü guxüma ga duũxügü rü nabaixãchiãëgü ga yexguma yemaxü nadaugügu.

¹⁵ Natürü ñuxre ga duũxügü rü ñanagürügü: —Ñã yatü i Ngechuchu, rü Bechebü i ngoxogüarü ãëxgacüarü poramaã nixĩ i ínanawoxüãxü i ngoxogü —ñanagürügü.

¹⁶ Natürü ga togü rü nüxü naxügüchaũ, rü yemacèx naxcèx ínacagü ga nüxü na nawéaxü ga wüxi ga cuèxruü ga daxücüãx na yemawa nüxü nacuèxgüxücèx rü ngoxi aixcüma Cristu yiĩ.

17 Natürü nüma ga Ngechuchu rü nüxü nacuèxama ga tacügu na naxĩnüèxü, rü yemacèx ñanagürü nüxü: —Ngëxguma chi wüxi i nachiuñanecüãx i duüxügü nügü itoyegu rü nügütanüwa chitama nügü nadaixgu, rü nügü chitama naguxëê. Rü ngëxguma chi wüxi ya ícũãx nügümaã nuëechagu rü nügü nadaixgu, rü nügü chitama naguxëê.

18 —¿Rü ngëxguma chi Chataná nügümaãtama nuxgu, rü nügütama yamèxgu, rü ñuxácü chi i ãëxgacüecha yĩxü? Rü ngëma ñacharügü i ñuxma erü pema choxü pixuxgu rü Bechebúarü poramaã íchanawoxü i ngoxogü.

19 —Natürü ngëxguma chi Chatanáärü poramaã íchanawoxügu i ngoxogü, rü perü ngüexügü rü chita Chatanáärü poramaã ínanawoxü i ngoxogü. Rü ngëmawa meã nüxü tacuèx na pema rü ípetüexü.

20 —Natürü pemaã nüxü chixu rü aixcüma Tupanaärü poramaã nixi i íchanawoxüxü i ngoxogü. Rü ngëmawa pexü nüxü chacuèxëê na núma petanüwa nanguxü ya Tupana na ãëxgacü yĩxüçèx.

21 —Rü ngëxguma wüxi ya yatü ya poracü rü meãma nügü naxüxnegu rü nüxna nadèuxgu ya napata, rü taxúetáma naxcèx tangix i norü ngëmaxü i napatawa ngëxmaxü.

22 —Natürü ngëxguma ínanguxgu i to i yatü i nüxü rüporamaëxü, rü nüxü nayexeragu, rü tá nüxna nanapuxü ya naxne ya nügü namaã ínaporaãxüne, rü tá nüxna nanapuxü i guxüma i norü ngëmaxü, rü tá nayana.

23 —Yíxema tama choxü ngechaüxë rü chauxchi taxai. Rü yíxema tama choxü rüngüxëexë na Tupanacèx tayagagüxü i duüxügü rü chauxchawa tanangianexëê.

ngoxo i taeguxüchiga (Mt 12.43-45)

24 —Rü ngëxguma wüxi i ngoxo rü wüxi ya yatüwa ínaxüüxgu, rü dauxchitagu nanañaãne, rü naxcèx nadau na ngextá na nangüxü. Rü ngëxguma taxuguma nangüegagu, rü nügü ínicuèx rü ñanagürü:

“Maneca naxcèx tá chataegu ya yima yatü ga noxri nawa íchaxüxüchirécü”, ñanagürü.

25 —Rü ngëxguma nataegugu, rü yima yatüxü inayangau na ñoma wüxi ya í ya mexëene rü meã nabixichinerüü na yĩxü.

26 —Rü ínixü rü naxcèx nayadau i to i 7 i ngoxogü i norü yexera i chixexü. Rü guxüma i ngëma ngoxogü rü wüxigu yima yatügu nachocu, rü ngëxma naxächüügü. Rü ngëxguma ya yima yatü rü noxriarü yexera nachixe — ñanagürü.

Taãe i aixcüma ixixüchiga

27 Rü yemaxü íyaxuyane, rü wüxi ga ngecü rü duüxügütanüwa tagaãcü ngĩgürügü: —Tataãe ya yíxema tügüanüwa cuxü yaxëexë rü tügü nixüwa cuxü maixë —ngĩgürügü.

28 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Yexeraãcü tataãe ya yíxema nüxü ínüxë i Tupanaärü ore rü naga ínüxë —ñanagürü.

Duüxügü ga tama yaxõgüchaüxü rü naxcèx ínacagüama ga to ga cuèxruü ga Tupanaärü poramaã üxü (Mt 12.38-42; Mr 8.12)

29 Rü nimuëtanü ga duüxügü ga Ngechuchuxütawa ngutaquëxegüxü. Rü ínanaxügü ga Ngechuchu ga namaã na yadexaxü. Rü ñanagürü: —Ñãã duüxügü i ñomaücüü maxëxü rü nichixecüma. Rü naxcèx ínacagü i wüxi i cuèxruü i mexü i Tupanaärü poramaã üxü. Natürü Tupana rü wüxixicatama i cuèxruü tá nüxü nawëx. Rü ngëma nixi i cuèxruü ga Tupanaärü orearü uruü

ga Yonáwa duũxũgũxũ nawéxũ na nüxũ nacuèxgũxũcèx na aixcũma Tupana yĩxũ ga guma yéma namucũ.

³⁰ —Rũ yexgumarũũ ga Yoná rü wũxi ga cuèxruũ nixĩ naxcèx ga Nínibecũãx ga duũxũgũ, rü ngèxgumarũũ tá ta nixĩ ya Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcũ na wũxi i cuèxruũ tá yĩxũ naxcèx i ñomaũcũü maxèxũ i duũxũgũ.

³¹ —Rũ ngèxguma naãneãrũ guxgu rü Tupana rü ñomaũcũü maxèxũ i duũxũgũna nacèxgu i norü pecaduchigacèx, rü ngĩma ga nuxcũmaũcũ ga Chabaaneãrũ ãèxgacũ tá írũda rü tá íanaxuaxũ i ñomaũcũü maxèxũ i duũxũgũ. Yerü ngĩma rü yaxũwaxũchi ne ixũ ga na ãèxgacũ ga Charumóũxũ naxĩnũxũcèx ga ñuxãcũ poraãcũ nüxũ na nacuèxũchixũ. Natürü ñuxma nuã petanũwa nangèxma i wũxi i Charumóũãrũ yexera ixĩcũ.

³² —Rũ ngèxguma naãneãrũ guxgu rü Tupana rü ñomaũcũü maxèxũ i duũxũgũna nacèxgu norü pecaduchigacèx, rü nuxcũmaũgũxũ ga Nínibecũãx ga duũxũgũ rü tá ínarũdagũ rü tá íanaxuaxũgũ i ñomaũcũü maxèxũ i duũxũgũ. Yerü nümagũ ga Nínibecũãxgũ ga duũxũgũ rü nüxũ narũxoe ga nacũmagũ ga chixexũ ga yexguma Yoná namaã nüxũ ixuxgu ga Tupanaãrũ ore. Natürü ñuxma nuã petanũwa nangèxma i wũxi i Yonáãrũ yexera ixĩxũ.

*Taxũneãrũ omũchiga
(Mt 5.15, 6.22-23)*

³³ —Taxũema wũxi i omũwa tanangixichi rü ñuxũchi itayacux rü èxna tacütũũgu tayaxũcuchi. Natürü norü üchicaũgu tanaxũnagũ na ngema tüxũ nabaxixũcèx ya yĩxema duũxègũ ya yima ïgu chocuxe.

³⁴ —Cuxetũgũ rü ñoma wũxi i omürũũ nixĩ i cuxunecèx. Rũ ngèxguma ngẽma Tupana cuxũ naxwèxexũcèx cudèuxgu, rü guxũma i curü maxũ rü name. Natürü ngèxguma ñoma i naãneãrũ ngũchaũcèx cudèuxgu, rü guxũma i curü maxũ rü chixexũwa nangèxma.

³⁵ —¡Meã cugũna nadau na tama èãnexũxũ nanguxuchixũcèx i ngẽma ore i mexũ i cuxũ ngèxmaxũ, i ñoma wũxi i omürũũ ixĩxũ!

³⁶ —Ngèxguma chi guxũ i curü maxũwa nangèxmagu i Tupanaãrũ ngóonexũ rü taxuwama nachixèxgu i curü maxũ, rü meã chi nüxũ cucuèx i Tupanaãrũ ngũchaũ ñoma wũxi i omü i cuxũ baxixũrũũ —ñanagürü.

*Ngechuchu rü duũxũgũtanũwa íanaxuaxũ ga Parichéugũ rü ngũexèẽruũgũ ga Moichéarũ mugũwa ngũxèẽtaegũxũ
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)*

³⁷ Rũ yexguma nüxũ nachauxgu ga na yadexaxũ ga Ngechuchu rü wũxi ga Parichéu nüxna naxu ga napatawa na yachibũxũcèx. Rũ yema Parichéupatawa naxũ, rü mechawa nayarũto.

³⁸ Rũ yema Parichéu rü nabaixãchiãẽ ga yexguma Ngechuchuxũ nadèuxgu na tama yanguxèẽãxũ ga yema Moichéarũ mu na nayauxmèxgũxiraxũ ga yexguma nachibũegu.

³⁹ Natürü nüma ga Cori ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Pema i Parichéugũ rü ñoma pochiyu rü poratu i düxétũwaxicatama iyaxuxũrũũ pixĩgũ. Natürü i peãxèwa rü nagu perũxĩnũẽ na pengĩxũ rü chixexũ pexũxũ.

⁴⁰ —Pa Naèchitamare Maxèxũx, ¿tama èxna nüxũ pecuèx na guma Tupana ga naxũcũ i ngẽma tórü düxétũxũnewa ngèxmaxũ, rü gumatama yĩxũ ga naxũcũ ga tórü maxũ i tórü aixepewa ngèxmaxũ?

⁴¹ —Rũ name nixĩ i Tupanana penaxã i perü maxũ na aixcũma naxcèx pemaxèxũcèx. Rũ ngẽmaãcũ tá pime i guxũwama.

⁴² —Natürü wũxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, Pa Parichéugũx, erü pema rü perü ngèmaxũwa rü meã Tupanana penaxã i ngẽma noxrü ixĩxũ, natürü perü maxũwa rü tama aixcũma naga pexĩnũẽ rü tama nüxũ pengechaũ. Rũ

marü name na perü ngẽmaxüwa Tupanana penaxãxü i ngẽma noxrü ixĩxü. Natürü perü maxüwa rü ta penaxwẽxe i meã naga na pexĩnüëxü rü nüxü na pengechaüxü.

43 –Rü wüxi i ngechaü nixĩ i pexcèx, Pa Parichéugüx, erü pema rü pexü nangúchaü i ãëxgacüchicagüwa na perütogüxü i ngutaquëxepataügüwa. Rü penaxwẽxe na ñoma ãëxgacüxü rümoxëxürü na meã pexü namoxëgüxü i duüxügü i ítamügüwa.

44 –Rü wüxi i ngechaü nixĩ i pexcèx, erü ñoma yuetamaügü i tama nüxü idauxü i duüxügü naëchitamare naëtüwa chopetüxürü pixĩgü. Erü woo perü düxëtüwa pime, natürü aixepewa i peãewa rü poraãcü pichixe –ñanagürü ga Ngechuchu.

45 Rü wüxi ga ngúexëëruü ga Moïchëarü mugüwa nguxëëtaexü, rü Ngechuchuxü nangãxü rü ñanagürü: –Pa Ngúexëëruü Pa Ngechuchux, rü ngẽma na ngẽma ñacuxü, rü toma rü toãewa nangux –ñanagürü.

46 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –Wüxi i ngechaü nixĩ i pexcèx, Pa Ngúexëëruügü i Moïchëarü Mugüwa Nguxëëtaegüxüx, erü poraãcü penamu i duüxügü na naga naxĩnüëxücèx i ngẽma Moïchëarü mugü i guxchaxü i pematama bai i írarüwa naga pexĩnüëchaüxü.

47 –Rü wüxi i ngechaü nixĩ i pexcèx, erü peyamexëëgü i tümamaügü ga guxema nuxcümaügüxe ga Tupanaärü orearü uruügü ga perü oxigü tüxü dëixe.

48 –Rü ngẽmawa nüxü tacuèx na pema rü ta ipexãgüxü nawa ga yema chixexü ga perü oxigü ügüxü. Yerü nümagü rü tüxü nadai ga guxema Tupanaärü orearü uruügü, rü ñuxma i pema rü peyamexëëgü i tümamaügü.

49 –Rü yemacèx nixĩ ga Tupana ga ñaxü:

“Ngẽma duüxügütanüwa tá chanamugü i chorü orearü uruügü rü chorü orearü ngeruügü. Natürü ngẽma duüxügü i chixexügü rü tá nanadai i nümaxü rü togüxü rü tá nachixewegü rü tá nawe ningëxütanü”,

ñaxü ga Tupana.

50-51 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: –Rü pemaã nüxü chixu rü Tupana tá nayapeguãchixëë i pema i ñuxma maxëxë erü pema rü ta perü oxigücümagu pexĩ. Nümagü rü noxritama naãneärü ügügumama rü nanadai ga muxüma ga Tupanaärü orearü uruügü. Rü nüxĩra nayamëxgü ga Abé rü gumawena nayadaietanü ga muxüma ga togü ñuxmata Zacaría ga tupauca ga taxünegu yamëxgüãcüwa nangu. Rü guxüma ga yema orearü uruügü ga perü oxigü dëixücèx rü Tupana tá pexna naca, erü pema rü ta perü oxigürüütama pixĩgü rü tama nüxü perüxoechaü i ngẽma chixexü i pexüxü.

52 –Rü wüxi i ngechaü nixĩ i pexcèx, Pa Ngúexëëruügü i Moïchëarü Mugüwa Nguxëëtaegüxüx, erü duüxügüchaxwa ipeyacux i Tupanaärü ore i aixcüma ixĩxü i pematama tama pixögüxü. Rü nüxna penachuxu i togü i duüxügü i aixcüma yaxögüchaüxü na nümagü rü ta tama yaxögüãxücèx –ñanagürü ga Ngechuchu.

53-54 Rü yexguma Ngechuchu yema ñaxgu, rü yema ngúexëëruügü ga Moïchëarü mugüwa nguxëëtaegüxü rü yema Parichéugü rü poraãcü Ngechuchumaã nanuë. Rü inanaxügü ga nüxna na nacagüexü naxcèx ga muxüma ga ore ga guxchaxümaã na yemaãcü chi nüxü iyangaugüxücèx ga ore ga chixexü na yemamaã norü ãëxgacügüxü- tawa Ngechuchuxü íyaxuaxügüxücèx.

Ngechuchu nanangúexēē na tama namexũ na duĩxũgüpēxewa meã imaxnetaxũ natürü taãewa rü chixexũgu rüxĩnũxũ

¹ Rũ yoxni yexma nangutaquēxegũ ga muxũchixũ ga duĩxũgũ. Rũ yema na namuxũchixũcèx rü düxwa nügücutüwa ningagüetanũ ga duĩxũgũ. Rũ Ngechuchu inanaxũgũ ga norũ ngúexũgũmaãxĩra na yadexaxũ, rü ñanagürü: —¡Pexuãēgũ naxcèx i Parichéugũ! Erũ duĩxũgüpēxewa meã namaxēneta natürü naãewa rü chixexũgu narũxĩnũ.

² —Natürü guxũma i tacũ i wüxie cúacũ üxũ rü tá nangoxoma. Rũ guxũma i tacũ iicúxũ rü yixcũra rü tá duĩxũgũ nüxũ nacuèxgũama.

³ —Rũ ngēmacèx guxũma i ngēma ore i ēñexũwa cúacũ nüxũ pixuxũ rü yixcũra rü tá nangoxoma rü guxũ i duĩxũgũ tá nüxũ naxĩnũ. Rũ ngēma ore i ucapuarũ aixepewa cúacũ nüxũ pixuxũ, rü yixcũra rü guxãpēxewa tá nüxũ nixugũgũ i duĩxũgũ.

*Name nixĩ na Tupanaxũ pemuũēxũ
(Mt 10.26.31)*

⁴ —Rũ ngēmacèx i pemax, Pa Chomücügũx, rü pemaã nüxũ chixu rü ¡tama nüxũ pemuũē i ngēma duĩxũgũ i pexũ daixchaũxũ! Erũ taxünexũxĩcatama nimèxgũ, natürü taxucürüwama taãēxũ nimèxgũ.

⁵ —Natürü pemaã tá nüxũ chixu na texéxũ tá na pemuũēxũ. ¡Nüxũ pemuũē ya Tupana! Erũ nüma nüxũ nangēxma i pora na yamáãxũ i pexene, rü napoxcuãxũ i peãē i ngextá ngoxogũxũ ¡napoxcuxũgu. ¡Rũ yimaxũ tá nixĩ i pemuũēxũ!

⁶ —¿Tama ēxna taxretachinũ i dīeruxacũgu namaã petaxe i wüximēēxpũx i werixacũgũ? Natürü Tupana rü tama tüxũ inayarüngũma ya yíxema werixacũãxgũ, rü bai ya wüxi.

⁷ —Rũ woo i peyaegũ rü Tupana nüxũ nacuèx na ñuxre i peyae ngēxmaxũ. Rũ ngēmacèx, ¡tãxũ i pexoegaãēgũxũ! Erũ pema rü muxũma i werixacũgũarũ yexeraxũchi pexũ nangechaũ ya Tupana.

*Yíxema duĩxũgüpēxewa tügũ ixuxe na Ngechuchu ya Cristuarũ duĩxũ tiĩxũ
(Mt 10.32-33, 12.32)*

⁸ —Rũ pemaã nüxũ chixu rü guxãma ya texé i ñoma i naãnewa duĩxũgüpēxewa tügũ ixuxe na chorũ duĩxũ tiĩxũ, rü choma i Tupana Nane na duĩxũxũ chiĩxũ, rü napēxewa i Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ i daxũcũãx rü tá tüxũ chixu na chorũ duĩxũ tiĩxũ i tümax.

⁹ —Natürü texé ya ñoma i naãnewa duĩxũgüpēxewa tügũ ixuxe na tama chorũ duĩxũ tiĩxũ, rü choma rü tá ta napēxewa i Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ i daxũcũãx rü tá tüxũ chixu na tama chorũ duĩxũ tiĩxũ i tümax.

¹⁰ —Rũ guxãma ya texé ya chixri chauchiga idexaxe i choma i Tupana Nane na duĩxũxũ chiĩxũ, rü Tupana tá tüxũ nüxũ nangechaũ i ngēma. Natürü texé ya Tupanaãē i Üünexũchiga chixri idexaxe, rü Tupana rü tãütáma tüxũ nüxũ nangechaũ i ngēma.

¹¹ —Rũ ngēxguma duĩxũgũ ngutaquēxepataũgũwa rü ēxna ãēxgacũgüpēxewa pexũ nagagũgu na pexũ napoxcuexũcèx, rü ¡tãxũ i pexoegaãēgũxũ na tacũmaã tá penangãxũxũ rü ēxna tacũxũ tá namaã na pixuxũ!

¹² —Erũ ngēxguma nawa nanguxgu na pidexagũxũ, rü Tupanaãē i Üünexũ tá pexũ nanguxēē na tacũxũ tá namaã pixuxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Wüxi i ãücũmaxũ nixĩ na imuãrũ dīeruãxũ

13 Rū yema duũxũgũtanũwa rũ wũxi ga yatũ Ngechuchuxũ ñanagũrũ: — Pa Ngũexẽẽruũx, ñnamaã nũxũ ixu ya chaueneẽ rũ choxna naxãã i ngẽma chaunatũ ga yucũarũ ngẽmaxũ i choxna ũxũ! —ñanagũrũ.

14 Natũrũ Ngechuchu rũ ñanagũrũ nũxũ: —Pa Yatũx, ¿texé perũ ãẽxgacũxũ choxũ tingucuchixẽẽ na chayatoyexũcèx i ngẽma penatũarũ ngẽmaxũ? —ñanagũrũ.

15 Rũ ñanagũrũ ta ga Ngechuchu: —¡Pexuãẽ na tama pexũ nangũchaũxũcèx i togũarũ ngẽmaxũ! Erũ wũxi i duũxũ rũ tama ngẽma na namuãrũ ngẽmaxũãxũcèx nixĩ i nayauxãxũ i norũ maxũ i taguma gũxũ —ñanagũrũ.

16 Rũ yexguma wũxi ga ore ga cuèxruũxũ namaã nixu, rũ ñanagũrũ: — Nayexma ga wũxi ga yatũ ga muãrũ dũẽruãcũ, rũ guxũma ga yema nanetũgũ ga naãnegu natogũxũ rũ meãma nũxũ nixu.

17 —Rũ guma yatũ rũ nagu narũxĩnũ rũ naãẽwa ñanagũrũ:

“¿Tãcũ tá chaxũxũ i ñũxmax? Erũ nataxuma i chorũ nachica i ngexta namaã na changuxũxũ i chaunetũgũarũ o”, ñanagũrũ.

18 —Rũ naãẽwa ñanagũrũ:

“Marũ nũxũ chacuèx na tãcũ tá chaxũxũ. Rũ nagu tá chapogũ ya guxũnema ya chorũ ĩpatagũ ga nagu namaã changuxũne ga chaunetũgũarũ o. Rũ nãĩ ya taxũragũne tá chaxũ na ngẽxma namaã changuxũxũcèx i guxũma i chaunetũgũarũ o rũ guxũma i chorũ ngẽmaxũgũ.

19 —Rũ ngẽxguma marũ namexgu i guxũma, rũ chaugũmaã tá ñacharũgũ: ‘Ñũxma rũ tá icharũngũ rũ meã tá chachibũ rũ meã chaxaxe rũ ngẽmaãcũ tá chataãẽ. Erũ namuxũchi i chorũ ngẽmaxũgũ, rũ mucũma ya taunecũ tá choxũ nataĩ’, ñacharũgũ tá chaugũmaã”.

20 —Natũrũ Tupana rũ ñanagũrũ guma yatũxũ:

“Pa Yatũx, cungẽãẽmare i cuma erũ ñoma i chũtaxũgu tátama cuyu. Rũ ngẽma curũ ngẽmaxũgũ i namaã cunguxũxũ, rũ ¿texéarũ tá nixĩ i ngẽxguma?” ñanagũrũ ga Tupana.

21 —Rũ ngẽxgumarũũ tá ta namaã nangupetũ i ngẽma duũxũgũ i nũgũcèxtama norũ ngẽmaxũgũmaã nguxũxũ rũ tama nũgũ ĩmexẽẽxũ i Tupanapẽxewa —ñanagũrũ ga Ngechuchu.

Tupana rũ naxãcũgũna nadau (Mt 6.25-34)

22 Rũ yemawena rũ norũ ngũexũgũxũ ñanagũrũ ga Ngechuchu: —Pemaã nũxũ chixu ĩrũ tãxũ i pexoegaãẽgũxũ naxcèx i tãcũ tá na pengõxũ rũ tãcũmaã tá na pixãchiruxũ!

23 —Erũ perũ maxũ rũ õnaãrũ yexera nixĩ, rũ pexene rũ naxchiruarũ yexera nixĩ.

24 —¡Dũcèx penangugũ i werigũ i tama toegũchiréxũ, rũ tama nanetũarũ o ibuxgũxũ, rũ ngepatagũxũ na ngexta namaã nanguxũgũxũcèx i norũ õna! Natũrũ Tupana rũ nanaxũwemũ. Rũ pema rũ Tupanacèx rũ poraãcũ guxũma i werigũarũ yexera pixĩgũ.

25 —Rũ taxuwama name na pexoegaãẽgũxũ. Erũ taxucũrũwama wũxie i pema rũ pegũtama ĩpemèxãchixẽẽ ngãxũ ya metrugũ ega woo poraãcũ naxcèx pexoegaãẽgũgu.

26 —Rũ ngẽxguma tama pemaã nanguxũ i ngẽma íraxũ rũ taxucũrũwama pegũtama ĩpemèxãchixẽẽ ega woo naxcèx pexoegaãẽgũgu, rũ ¿tũxcũũ i ngẽxguma rũ ta tãcũ i togũ i ngẽmaxũgũcèx pexoegaãẽgũxũ?

27 —¡Dũcèx penangugũ i putũragũ na ñuxãcũ nayaexũ i nachacu! Rũ tama napuracũexũ, rũ tama nũgũ ũxchirugũxũ. Natũrũ woo guma ãẽxgacũ ga

Charumóu ga na namexêchixũ ga naxchiru rü taguma wüxi ga putürachacuarü mexürüü nixĩ.

28 —Rü marü nüxũ pedau i ñuxãcü Tupana na nangèxãêxũ i putüragü i ñuxma nañewa rüxügümarexũ natürü moxũ rü marü taxuxũ. Rü ngëxguma Tupana ngëmaãcü nangèxãêgu i putüragü rü pema rü tá ngëmaãrü yexera pexchiru pexna naxã, Pa Duũxũgü i Írarüwatama Yaxõgũxũ.

29 —Rü ngëmacèx tama name i pexoegaãê naxcèx i tacü tá na pengõxũ rü tacü tá na pixaxũxũ.

30 —Erü ñoma i nañecũãx i duũxũgü rü naxcèx nadaugü i guxũma i ngëma pemaã nüxũ chixuxũ. Natürü pema rü pexũ nangëxma ya Penatü ya Tupana ya nüèchama nüxũ cuácü na pexũ nataxuxũ i guxũma i ngëma.

31 —Rü ngëmacèx narümemaë nixĩ na Tupanaãrü ngúchaũcèx pedaugũxũ na perü ãêxgacü yĩxũcèx. Rü ñuxũchi nüma rü tá pexna nanaxã i guxũma i tacü i pexũ taxuxũ.

*Ñuxãcü tüxũ nangëxma i tórü ngëmaxũgü i daxũguxũ i nañewa
(Mt 6.19-21)*

32 —;Tãxũ i pemuũêxũ, Pa Chauzacüxũ! Pema rü noxretama pixĩgü natürü Penatü ya Tupana rü norü ngúchaũ nixĩ na pexna naxããxũ i pechica i ngextá nüma ãêxgacü íyĩxũwa.

33 —;Rü namaã petaxe i perü ngëmaxũgü rü togü i duũxũgü i nüxũ nataxuxũna penaxã i ngëma díeru! Rü ngëmaãcü tá pegũxũ penangëxmaxëë i perü ngëmaxũgü i taguma pexũ ngauxũ rü taguma gúxũ i daxũguxũ i nañewa i ngextá tama íyaxücuxũwa i ngítèxáxũ rü naweane tama ínachixexêêxũwa.

34 —Erü ngextá ínangëxmaxũwa i perü ngëmaxũgü, rü ngëxma nixĩ i perüxĩnüêxũ.

Name nixĩ i yigü ítamexêêgü naxũpa na ínanguxũ ya Cristu

35 —;Rü ípememare namaã i perü omügü i naĩgũxũ!

36 —Rü name nixĩ i wüxi i coriarü duũxũgü i ímemaregüxũrũü na pixĩgũxũ. Rü penaxwèxe na ñoma duũxũgü i íãxwa norü corixũ nanguxêêgüxũrũü na pixĩgũxũ. Rü ngëxguma norü cori rü wüxi i ngĩgüarü petawa ne naxũxgu rü: Tu tu tu ñaxgu, rü paxa naxcèx nayawãxnagü i íãx.

37 —Rü nataãêgü i ngëma coriarü duũxũgü ega inadauegu i ngëxguma ínanguxgu i norü cori. Rü pemaã nüxũ chixu rü ngëma cori rü norü mechawa tátama nanatogüxëë i ngëma norü duũxũgü i nüxũ ínanguxêêgüxũ, rü nüma tátama ngëma norü duũxũgüxũ inaxüwemü.

38 —Rü woo ngãxũcüü ínanguxgu rü êxna marü yangunechaũgu rü nataãêgü i ngëma coriarü duũxũgü ega inadauegu i ngëxguma ínanguxgu i norü cori.

39 —Rü ngëxguma chi wüxi ya íãrü yora nüxũ cuèxgu na ñuxguacü ínanguégaxũ i ngítèxáxũ, rü tãũ chima nape. Rü chi nüxna nadau ya napata na tama yawãxnaãxũcèx rü tama na nüxũ nangĩxũcèx.

40 —Rü pema rü ta penaxwèxe na ípememarexũ. Erü ngürüãchi tama nagu íperüxĩnüeyane tá íchangu i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chíxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Wüxi ga duũxũ ga meã norü coriga ínüxũ rü to ga tama meã norü coriga ínüxũchiga

(Mt 24.45-51)

41 Rü yexguma ga Pedru rü Ngechuchuna naca rü ñanagürü: —Pa Corix, ¿toxcèxicatama êxna nixĩ i ñaã ore i cuèxruũ i tomaã nüxũ quixuxũ, rü êxna guxũ i duũxũgüçèx yĩxũ? —ñanagürü.

42 Rũ ñanagürü ga Cori ga Ngechuchu: —¿Texé tĩxũ ya yixema tümaärü coriarü duũxẽ ya aixcũma yanguxẽexẽ rü meã tümaãẽxũ cuáxe? ¿Tama êxna yixema tĩxũ ya tümaärü cori tüxna ãgaxe na meã nüxna tadauxũcèx rü meã oragu tanachibüexẽẽxũcèx i norü duũxũgü?

43 —Rũ tataãe ya yixema coriarü duũxẽ i ngẽxguma ínanguxgu i tümaärü cori rü tüxũ íyangueũgu na meãma ítanaxũxũ i ngẽma puracü i nagu tüxũ namuxũ.

44 —Rũ aixcũma pemaã nüxũ chixu rü ngẽma tümaärü cori rü tá guxũma i norü ngẽmaxũgüarü dauruũxũ tá tüxũ nixĩxẽ.

45-46 —Natürü ngẽxguma chi ngẽma duũxũ nagu rüxĩnũgu rü norü cori rü tama paxa na ínanguxũ, rü inaxũgüãgu na chixri namuãxũ i natanũxũgü i yatũxũgü rü ngexũgü, rü peta naxũxgu rü nachibũxgu, rü naxaxegu, rü nügü nangãxẽẽgu, rü ngürüãchi ngẽma ngunexũ rü ngẽma ora i tama nagu ínanguxẽẽãxũgu tá ínangu i norü cori. Rũ poraãcũxũchi tá nanapoxcu ngẽma duũxũgü i tama norü coriga ínũxũxũ napoxcuexũrũ.

47 —Rũ ngẽma coriarü duũxũ i nüxũ cuèxchiréxũ na tacü nanaxwèxexũ i norü cori, natürü tama nügü ímexẽẽxũ rü tama norü coriga ínũxũ, rü tá poraãcũ nanaçuaxi.

48 —Natürü ngẽma coriarü duũxũ i tama nüxũ nacuããcũma chixri norü coriga ínũxũ, rü chixexũ üxũ, rü tá írarüwaxüra nanaçuaxi. Rũ texé ya Tupana muxũma tüxna ãxẽ, rü muxũcèxtáma tüxna naca. Rũ texé ya muxũna tüxũ nadauxẽexẽ rü tá yexeraãcũ tüxna naca.

Ngechuchugagu nixĩ i yatoyexũ i duũxũgü (Mt 10.34-36)

49 —Núma chaxũ na ñoma i naãnewa duũxũgüxũ chidauchitanũxẽẽxũcèx. Rũ chierü aixcũma marü yadauchitanũgu.

50 —Rũ choma rü tá poraãcũ ngúxũ chinge, rü chanaxixãchiãẽ ñuxmatáta yangu i ngẽma.

51 —Rũ tama name i nagu perüxĩnũe na núma chaxũxũ na guxũ i duũxũgü rü wüxigu naxĩnũxũcèx. Natürü pemaã nüxũ chixu rü núma chaxũ na chaugagu yatoyexũcèx i duũxũgü.

52 —Erü ñaãwena ega wüxi ya ípatawa nangẽxmagu i wüximẽẽxpüx i duũxũgü, rü tomaẽxpüx tá choxũ nayaxõgü rü taxre i tama, rü êxna taxre tá choxũ nayaxõgü rü tomaẽxpüx i tama.

53 —Rũ wüxi i papá tá nayaxõ rü nane rü tãütáma nayaxõ, rü êxna nane tá nayaxõ natürü nanatü i tama. Rũ ngẽxgumarũ ta wüxi i mamá tá iyaxõ rü ngĩxãcü rü tãütáma iyaxõxchãũ, rü êxna ngĩxãcü tá iyaxõ rü ngĩe rü tãütáma iyaxõxchãũ. Rũ wüxi ya ngĩxẽ tá iyaxõ rü ngĩneãx rü tãütáma iyaxõ, rü êxna ngĩneãx tá iyaxõ rü ngĩxẽ rü tãütáma iyaxõ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Cuèxruũgü i nachiga i tacü tá nangupetũxũ (Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

54 Rũ Ngechuchu ñanagürü ta nüxũ ga duũxũgü: —Ngẽxguma nüxũ pedèuxgu na naxẽãchianexũ, rü nagu perüxĩnũe tá na napuxũ. Rũ aixcũma ngẽmaãcü nixĩ.

55 —Rũ pema nüxũ pecuèx na ñuxãcü penangugüxũ ya buanecü, rü ngẽmaãcü nüxũ pecuèx rü tá na nanguxetũxũ. Rũ aixcũma ngẽmaãcü nixĩ.

56 —Pa Duũxũgüx, pema rü togü i duũxũgüpèxewa meã pemaxëneta, natürü peãewa rü chixexũgu perüxĩnũe. Pema nüxũ pecuèx na ñuxãcü penangugüxũ ega tá napuxgu rü êxna tá nanguxetũgu. ¿Rũ ñuxãcü i ñuxma i tama nüxũ pecuáxũ na Tupana yĩxũ ya petanüwa ngucü?

*Name nixĩ na curüngüxmüxũ namaã i curü uwanü
(Mt 5.25-26)*

⁵⁷ —Rü tüxcüũ tama nüxũ pecuáxchaũ i ngẽma nama i mexũ i Tupana pexũ naxwèxexũ na nagu pexĩxũ.

⁵⁸ —Rü ngẽxguma chi wüxie wüxi i ngetanücèx cuxũ íxuaxũgu rü ãëxgacüxütawa cuxũ tagaxgu, rü name nixĩ i namawatama tüxũ icurüngüxmüxẽẽ na tama ãëxgacüpèxewa cuxũ tagaxücèx. Erü wüxicana na ãëxgacüxütawa cunguxũ rü ãëxgacü tá purichíagüna cuxũ namu. Rü purichíagü tá cuxũ napoxcu.

⁵⁹ —Rü cumaã nüxũ chixu rü ngẽxma poxcuchicagu tá curüxãũx ñuxmatáta ngĩxũ cuxütanü i guxcü i dñeru i nüxũ ngĩxũ cungetanücü. [Rü aixcüma ngẽxgumarüũ tá cumaã nanaxü ya Tupana ega tama namaã cunamexẽëxgu i curü maxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.]

13

Wüxi i mexũ nixĩ na nüxũ rüxoexũ i tacüma i chixexũ

¹ Rü yexgumatama Ngechuchuxütawa nangugü ga ñuxre ga duũxũgü. Rü Ngechuchumaã nüxũ nixugü ga na ñuxãcü ãëxgacü ga Piratu namuxũ ga norü churaragü na nadaiãxücèx ga ñuxre ga yatügü ga Gariréaanecüãx ga yexguma yema yatügü rü Tupanacèx carneru nadaixgu tupauca ga taxũnewa.

² Rü Ngechuchu nüxna naca rü ñanagürü nüxũ: —¿Pema nagu perüxĩnüëgu rü yemaãcü nüxũ nangupetü ga yema yatügü, yerü yema togü ga Gariréaanecüãxãrü yexera nipecaduãxgü?

³ —Pemaã nüxũ chixu rü tama nixĩ. Rü ngẽxguma chi pema rü tama nüxũ perüxoegu i pecüma i chixexũ, rü guxãma i pema rü tá ta ipeyarütauxe.

⁴ —¿Rü éxna pema nagu perüxĩnüëgu rü guxũ ga Yerucharéücüãxãrü yexera nipecaduãxgü ga yema 18 ga yatügü ga yuexũ ga yexguma Chiruéwa yemaxũ ga dauxũtaechica naetü rüngutaũgu?

⁵ —Pemaã nüxũ chixu rü tama nixĩ. Rü ngẽxguma chi pema rü tama nüxũ perüxoegu i pecüma i chixexũ, rü guxãma i pema rü tá ta ipeyarütauxe —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ore ga nanetü ga iguera ga ngearü õõxũgu ixuxũ

⁶ Rü nüma ga Ngechuchu rü nüxũ nixu ga wüxi ga ore ga igueragu ixuxũ, rü ñanagürü: —Rü wüxi ga yatü nüxũ nayexma ga wüxi ga ubanecü. Rü yexma nanato ga wüxi ga iguera. Rü nüma ga guma yatü rü ínayadauuxũ ga yema iguera rü ngoxi naxõõ, natürü taxuxũma ga norü oxũ inayangau.

⁷ —Rü yemacèx yema norü duũxũ ga norü naãnena dauxũxũ ñanagürü: “Dücèx, tomaëxpüx ya taunecü guxũguma íchayadauxũ i ñaã iguera, rü taguma naxo. Rü ngẽmacèx chanaxwèxe na cuyadaxüchixũ na tama natücèxma nuã naãnewa naxíaneãxücèx”, ñanagürü nüxũ.

⁸ —Natürü ga yema norü duũxũ ga norü naãnena dauxũ, rü norü corixũ nangãxũ, rü ñanagürü:

“Pa Corix, ¡nüëtama doma taunecüxicatama nangẽmèx! Rü tá chanaxaimüãnepüne rü waxmüãnexũmaã tá chanagüpüne.

⁹ —Rü bexmana ngẽxguma rü tá naxo. Natürü ngẽxguma tãütáma naxoxgu rü tá chayadaxüchi”, ñanagürü.

Ngechuchu rü ngüxchigaarü ngunexũgu ngĩxcèx nayataanexẽẽ ga wüxi ga ngecü ga pücèxwecü

¹⁰ Rü wüxi ga ngüxchigaarü ngunexũgu rü Ngechuchu nanguxẽëtae ga wüxi ga ngutaquẽxepataũwa.

11 Rū yéma iyexma ga wūxi ga ngecū ga 18 ga taunecū idaawecū. Rū ipūcēxwe yerū wūxi ga ngoxo ngīxū napūcēxwexēē, rū taxuacūma iyarūwēxāchi.

12 Rū yexguma Ngechuchu ngīxū dēuxgu rū ngīxcēx naca, rū ñanagürū ngīxū: —Pa Ngecūx, ñuxma rū marū cuxcēx nitaane i curū qaawewa — ñanagürū.

13 Rū yexguma rū ngīxū ningōgū, rū yexgumatama iyarūwēxāchiwemūxū, rū inaxūgū ga Tupanaxū na yacuēxūxū.

14 Natürū yema ngutaquēxepataūārū āēxgacū rū nanu, yerū Ngechuchu rū ngūxchigaarū ngunexūgu ngīxū narūmexēē ga yema nge. Rū yemacēx ga yema āēxgacū rū ñanagürū duūxūgūxū: —Nangēxma i 6 i ngunexū i nagu namexū na ipuracūexū. Rū ngēma ngunexūgūgu nixī i namexū na nuā pexīxū na pegū peyarūmexēēgūxūcēx rū tama i ngūxchigaarū ngunexūgu — ñanagürū.

15 Rū yexguma ga Cori ga Ngechuchu rū nanangāxū, rū ñanagürū: — Pa Duūxūgūx, pema rū togū i duūxūgūpēxewa meā pemaxēneta, natürū peāēwa rū chixexūgu perūxīnūē. ¿Tama ēxna guxā i pema rū ngūxchigaarū ngunexūgu peyawēxū i perū woca rū ēxna perū buru na peyaxax- exēēgūxūcēx?

16 —Rū ñaā ngecū rū Abráūtanūxū iyixī, rū Chataná rū 18 ya taunecū ngīxū nachixexēē namaā i ñaā daawe. ¿Rū tax ēxna i namexū na ngīxcēx chayataanexēēxū i ngūxchigaarū ngunexūgu? —ñanagürū.

17 Rū yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu, rū guxūma ga norū uwanūgū rū poraācū naxāneē. Natürū guxūma ga togū ga duūxūgū rū nataāēgū ga yexguma nūxū nadaugūgu ga yema mexūgū ga Ngechuchu ūxū.

Ore i motacha- chiregu ixuxū
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

18 Rū ñanagürū ga Ngechuchu: —¿Ñuxācū nixī i āēxgacū na yīxū ya Tupana, rū nañuxraūxū i nūma āēxgacū íyīxūwa? ¿Rū tacūgu tá chanangu?

19 —Maneca wūxi ya motachachire ya wūxi ya yatū naānegu toxūnerūū nixī. Rū woo naxíraxūchichirēx ya naxchire natürū narūxū, rū naya ñuxmata wūxi i nanetū i taetaxū nixī. Rū ngēmacēx i werigū rū natanūgu nixūachiāū —ñanagürū.

Ore i pāūārū puxēēruūgu ixuxū
(Mt 13.33)

20 Rū ñanagürū ta ga Ngechuchu: —¿Ñuxācū nixī i Tupana āēxgacū íixūxūwa? ¿Rū tacūgu tá chanangu?

21 —Rū pāūārū puxēēruūruū nixī na guxūwama nanguxū. Erū wūxi i ngecū rū íraxū- tama i pāūārū puxēēruūmaā inaxūēū i taxū i ngīrū pāūchara. Rū ngēma pāūārū puxēēruū rū woo naxíra rū nayapuxēē i guxūma i ngīrū pāūchara —ñanagürū ga Ngechuchu.

Īāx i íraxūchiga
(Mt 7.13-14, 21-23)

22 Rū inixūchigū ga Ngechuchu ga Yerucharéūwa na naxūxū. Rū yexguma namagu yaxūxgu rū iānegūwa rū iānexācūgūwa nixūpetūchigū, rū yéma nayangūexēētanū ga duūxūgū.

23 Rū wūxi ga duūxū nūxna naca rū ñanagürū: —Pa Corix ¿noxretátama nixī i ngēma nayauxgūxū i maxū i taguma gūxū? —ñanagürū. Rū nūma ga Ngechuchu nanangāxū, rū ñanagürū:

24 –Daxũguxũ i naãneãrũ ãax rü naxíraxüchi. ¡Rü paxa naxcèx pedau na nawa pichocuxüçèx! Erü pemaã nüxũ chixu rü muxũchixũma i duũxũgü tá nüxũ nangúchaũ na nawa yachocuxũ, natürü tãütáma nawa nichocu.

25 –Erü ngëxguma ããrũ yora marü nawãxtagu i ãax, rü pema i düxétüwa ngëxmagüxe rü tá penatutuãũ. Rü ñaperügügü tá:

“Pa Corix, ¡paxa toxcèx yawãxna i ãax!” ñaperügügü tá. Natürü nüma i cori rü tá pexũ nangãxũ, rü ñanagürü tá:

“Tama pexũ chacuèx na ngextácüãx pixĩgüxũ”, ñanagürü tá pexũ.

26 –Rü ngëxguma rü tá ñaperügügü nüxũ:

“Cumaãchirëx wüxiwa tachibüe rü taxaxegü. Rü toxũ cungúexëë ga torü ããneãrũ ítamügüwa”, ñaperügügü tá.

27 –Natürü nüma rü tá pexũ nangãxũ rü ñanagürü tá: “Marü pemaã nüxũ chixu rü tama pexũ chacuèx na ngextácüãxgü pixĩgüxũ. ¡Rü ípixĩ i nuã chauxütawa i guxãma i pemax, Pa Chixri Maxëxũ!” ñanagürü tá.

28 –Rü ngema tá pexauxe, rü tá pixũxchapütagü i ngëxguma nüxũ pedëuxgu i Abráũ rü Ichaá rü Acobu rü guxũma i Tupanaãrü orearü uruügü na Tupana ãëxgacü íxixũwa na nangëxmagüxũ rü pema rü nüxna na ípewoxũxũ.

29 –Erü guxũwatáma ne naxĩ i duũxũgü. Rü Tupana ãëx- gacü íxixũwa tá nangëxmagü. Rü ngema tá narütogü na ngema nachibüexüçèx.

30 –Rü tá nangëxma i nümaxũ i ñoma i naãnewa duũxũgü nüxũ oexũ, natürü daxũguxũ i naãnewa rü Tupana tá wixpëxewa nanaxüğüxëë. Rü tá nangëxma i nümaxũ i ñoma i naãnewa duũxũgü nüxũ icuèxüüğüxũ, natürü daxũguxũ i naãnewa rü Tupana rü tá wixweama nanaxüğüxëë –ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü Yerucharéüçüãx ga duũxũgücèx naxaxu (Mt 23.37-39)

31 Rü yematama ga ngunexügu rü Ngechuchuxütawa nangugü ga ñuxre ga Parichéugü. Rü ñanagürügü Ngechuchuxũ: –¡Íxũ i nuã! Erü ãëxgacü ya Erode rü cuxũ nimèxéga –ñanagürügü.

32 Natürü nüma ga Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: –¡Naxütawa pexĩ i ngëma yatü i nüxũ cuèxüchixũ na ñuxãcü duũxũgüxũ nawomüxëëxũ, rü namaã nüxũ pixu rü ñuxma rü moxũ rü tá íchana- woxũ i ngoxogü, rü tá chanameëxëë i ngëma duũxũgü i idaaweexũ, rü pëxmaãcü tá chanaguxëë!

33 –Natürü chanaxwëxe i ichixüchigü i ñuxma rü moxũ rü paxmaãcü ñuxmatáta Yerucharéüwa changu. Erü Yerucharéügu nixĩ i na nayuexũ i guxũma i Tupanaãrü orearü uruügü.

34 –Rü dücax, Pa Yerucharéüçüãx, pema peyadaietanü i Tupanaãrü orearü uruügü, rü nutamaã ípenamuxüchigü i Tupanaãrü orearü ngeruügü i pexcèx nüma namugüxũ. Rü ñuxreëxpüxcüna wüxigu chaugüxütagu pexũ chanutaquëxëëchaũ, ñoma wüxi i ota ya naxãcüãx nügütüügu tüxũ nutaquëxëxürüũ. Natürü pema rü tama penaxwëxe.

35 –Dücèx i ñuxma ya perü ããne, rü Tupana tá ínanatèx. Rü pemaã nüxũ chixu rü tãütáma wena choxũ pedau ñuxmatáta daxũguxũ i naãnewa ne chaxũ. Rü ngëxguma rü tá choxũ pedau rü tá ñaperügügü:

“Namexëchi nixĩ ya yima Cori ya Tupana núma namucü”, ñaperügügü tá –ñanagürü ga Ngechuchu.

14

Ngechuchu rü naxcèx nayataanexëë ga wüxi ga yatü ga rüchaxünexũ

¹ Rū wūxi ga ngūxchigaarū ngunexūgu rü Ngechuchu rü wūxi ga Parichéupatawa nayachibü. Rū yéma nayexmagü ga togü ga Parichéugü ga yéma bexma Ngechuchuxü ngugüexü.

² Rū yéma nayexma ta ga wūxi ga yatü ga idaawexü ga rüchaxünexü.

³ Rū yexguma ga Ngechuchu rü yema ngúexēēruūgü ga Moīchearü mugüwa nguxēētaegüxüna rü Parichéugüna naca, rü ñanagürü: —¿Tama penachuxuxü ega ngūxchigaarü ngunexūgu chanamexēēxgu i wūxi i idaawexü? —ñanagürü.

⁴ Natürü ga nūmagü rü nangeèxgūmare. Rū yexguma ga Ngechuchu rü naxmèxgu nayayauxāchi ga yema idaawexü, rü nanamexēē. Rū namaā nūxü nixu ga na íyaxūxūcèx.

⁵ Rū Ngechuchu rü ñanagürü Parichéugüxü: —¿Texé i pema i ngēxguma perü buru rü éxna perü woca puchugu nagoxgu, rü taux éxna i ngēxgumatama ípeyadauxü rü ípe- yatúāchixü i woo ngūxchigaarü ngunexūgu? —ñanagürü.

⁶ Rū nūmagü rü taxuūmaāma nanangāxūgü.

Duūxūgü ga ngīgüarü petawa nūxna naxugüxūchiga

⁷ Rū yexguma mechawa natogüchaūgu ga yema nūxna naxugüxü, rü Ngechuchu nūxü nadau na wūxichigü rü ñarü yoraxütawaxüchi natoxchaūxü. Rū yexguma yemaxü nadèuxgu rü nayaxucuxēgü, rü ñanagürü:

⁸ —Ngēxguma texé cuxna uxgu i wūxi i ngīgüarü petawa, rü tama name i petaarü yoraxütawaxüchi üxü i naxmèxwēxewa cuyarüto. Erü yixcūra ngürüāchi tá ínangu i to i nūxna naxuxü i curü yexeraxüchi ixixü.

⁹ —Rü ngēma petaarü yora i pexna uxü, rü tá cumaā nūxü nayarüxu na icuchixūcèx i ngēma nachicawa na ngema natoxēēāxūcèx i ngēma to i curü yexera ixixü. Rū ngēxguma i cuma rü poraācü cuxāneācüma rü nawa iyacuáxü i naxmèxwēxewa tá cuyarüto.

¹⁰ —Rü narümemaē ega texé cuxna uxgu, rü nawa iyacuáxü i naxmèxwēxewa curüto. Rū ngēxguma i ngēma petaarü yora i cuxna uxü rü ñanagürü tá cuxü:

“Pa Chomücūx, ¡nuā chauxütawa yarüto!” ñanagürü tá cuxü. Rū ngēmaācü ngēma petaarü yora rü wūxi i mexü tá cumaā naxü napēxewa i guxūma i duūxūgü i nūxna naxuxü i cumaā ngema rütogüxü.

¹¹ —Erü texé ya tügü írütaxe rü Tupana tá tūxü naxānexēē. Natürü texé ya tügü írúxírxax rü Tupana tá tūxü nicuèxüü —ñanagürü ga Ngechuchu.

¹² Rū ñanagürü ta ga Ngechuchu nūxü ga yema yatü ga nūxna uxü: —Rü ngēxguma wūxi i ònacèx rü éxna petacèx texéna cuxuxchaūgu, rü tama name i nūxna cuxu i cumücügü, rü bai i cueneēgü, rü bai i cutanūxūgü, rü bai i curü ngaicamagu pegüxü i duūxūgü i dīeruāxgüxü. Erü nūmagü rü tá nūxü cuxna naxugüe, rü ngēmaācü tá cuxü nanaxütanügü.

¹³ —Natürü ngēxguma wūxi i peta cuxūxgu, rü narümemaē nixü i nūxna cuxu i duūxūgü i ngearü dīeruāxgüxü, rü duūxūgü i taxucürüwama puracüexü, rü ngēma ichixeparagüxü, rü ngēma ingexetügüxü.

¹⁴ —Rü tá cutaāēxüchi i ngēxguma erü nūmagü rü taxucürüwa cuxü nanaxütanügü. Natürü tá cunayaxu i curü natanü i ngēxguma wena namaxēgu i Tupanaärü duūxūgü i mexü —ñanagürü.

Ore i taxü i ònagu ixuxü

(Mt 22.1-10)

¹⁵ Rū yexguma yemaxü naxīnūgu ga wūxi ga yatü ga mechawa rütöxü rü Ngechuchuxü ñanagürü: —Rü tataāē ya yíxema Tupana āēxgacü íxixüwa chibüxe —ñanagürü.

16 Rū yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: –Wüxi ga yatü nanaxü ga wüxi ga õna ga taxũ. Rū norü duũxũxũ namu na nüxna yaxuxüçèx ga muxũma ga duũxũgü.

17 –Rü yexguma marü namexgu ga norü õna, rü wena norü duũxũxũ namu na yema duũxũgü ga marü nüxna naxugüxũmaã nüxũ na yanaxuxüçèx ga marü na namemarexũ ga norü õna, rü paxa yéma na naxĩxüçèx.

18 –Natürü guxũma ga yema nüxna naxugüxũ, rü inanaxügü ga nügü na ínaxuegüxũ. Rū yema nüxĩra nüxna naxu rü ñanagürü:

“Ngexwacaxtama naxcèx chataxe i wüxi i naãne. Rū paxa tá íchayadau. ¡Rü namaã nüxũ ixu i cori rü taxucürüwama ngema chaxũ!” ñanagürü.

19 –Rü ga yema to rü ñanagürü:

“10 i wocagü i puracürüçèx chataxe, rü tá ngẽmaxũ chayaxü. ¡Rü namaxã nüxũ ixu i cori rü taxucürüwama ngema chaxũ!” ñanagürü.

20 –Rü ga to rü ñanagürü:

“Ngexwacaxtama chaxãmèx rü ngẽmacèx taxucürüwama ngema chaxũ”, ñanagürü.

21 –Rü yexguma nataegugu ga yema coriarü duũxũ, rü norü corimaã nüxũ nixu ga guxũma ga yema ore. Rū yexguma ga norü cori rü nanu, rü ñanagürü nüxũ ga norü duũxũ:

“¡Paxa ngema ìtamügü i taxũwa rü ìtamüacügüwa naxũ, rü nuã nagagü i ngẽma duũxũgü i ngearü dïëruãxgüxũ, rü ngẽma duũxũgü i taxucürüwama puracüexũ, rü ngẽma ichixeparagüxũ, rü ngẽma ingexetügüxũ!” ñanagürü.

22 –Rü yixcamaxũra ga yema norü cori namaã nüxũ ixuxũ naxüxguwena rü yema norü duũxũ ñanagürü nüxũ:

“Pa Corix, marü chanaxü i ngẽma chomaã nüxũ quixuxürüũ, natürü naxãchicaaneãmatama i nuã cupatawa”, ñanagürü.

23 –Rü yexguma ga norü cori rü ñanagürü nüxũ:

“¡Paxa ngema nama i taxügüwa rü nama i íraxügüwa naxũ, rü nuã nagagü i togü i duũxũgü na nuxã chopatagu nachocuxüçèx, rü ngẽmaãcü na naxããcuxüçèx ya daa chopata!

24 Erü pemaã nüxũ chixu rü taxuũma ga yema nüxĩra nüxna chaxuxũ rü nuã chorü õnawa tá nachibüe”, ñanagürü.

Tama natauxcha na Cristuwe rüxũxũ (Mt 10.37-38)

25 Rū muxũchixũma ga duũxũgü Ngechuchuwe narüxĩ. Rū nadauegu ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxũ:

26 –Rü ngẽxguma texé chowe rüxũxchaũgu, rü tanaxwèxe i choxũ tangechaũ tümanatüarü yexera, rü tümaẽãrü yexera, rü tümamèxãrü yexera, rü tümãcügüarü yexera, rü tümaẽneẽgüarü yexera, rü tümaẽyèxgüarü yexera, rü tümaãrü maxũãrü yexera rü ta. Rū ngẽxguma tama ngẽmaãcü choxũ tangechaũgu rü taxucürüwama aixcũma chorü ngüexũ tixĩ.

27 –Rü yixema tama naxwèxexè na chaugagu ngüxũ tingeãcüma chowe tarüxũxũ, rü taxucürüwama chorü ngüexũ tixĩ.

28 –Rü ngẽxguma chi wüxie i petanüwa rü wüxi ya ìpata ya taxũne taxüxchaũgu, ¿rü tama èxna i noxri i tanangugüxiraxũ na ñuxre i dïëru tá nagu ngĩxũ ìtataxũ? Rū ngẽmawa nüxũ tacuèx rü marü tüxũ iyangu i ngẽma tümaãrü dïëru i tüxũ ngẽxmacü na tayanguxèèxüçèx ya yima ì.

29 –Erü ngẽxguma chi tama meã tanangugügu i tümaãrü dïëru na ñuxregu tá naxãtanüxũ ya yima ì, rü norü caxtaxica chi itapugügu rü yixcürä rü taxucürüwa chi tanaguxèègu i ngẽma puracü, rü guxũma i duũxũgü i nüxũ daugüxũ i ngẽma tümaãrü puracü rü tá tüxũ nacugüe.

30 –Rü ñanagürügü tá:

“Ngẽma yatü inanaxügü na naxüpataxũ, natürü taxucürüwama nayan-guxẽẽ”, ñanagürügü tá.

31 –Rü ngẽxguma wüxi i nachiuãneärü ãẽxgacü rü to i nachiuãneärü ãẽxgacümaã nügü nadaixchaũgu, ¿rü tama êxna i noxri inangugüãxũ rü ngoxi 10,000 i churaragü rü yangu na nügü nadaixũcèx namaã i norü uwanü i 20,000 i churaragü nüxũ ngẽxmaxũ?

32 –Rü ngẽxguma nangugüãgu na tama yanguxũ i norü churaragü rü, ¿taux êxna i ngẽxguma yaxüwa nangẽxmagutama i norü uwanü, rü naxütawa namugüãxũ i norü orearü ngeruũgü, rü namaã nüxũ na yanaxugüexũcèx na nügümaã nangüxmüẽxũ?

33 –Rü ngẽxgumarüü tá ta nixĩ i pemax, erü ngẽxguma ngexerüxũxe i petanüwa tama ngẽma tanawogügu i guxũma i tüxũ ngẽxmaxũ na chowe tarüxũcèx, rü taxucürüwama aixcüma chorü ngúexũ tixĩ.

*Ngẽxguma nangeacagu ya yucüra rü taxuwama name
(Mt 5.13; Mr 9.50)*

34 –Pema rü ñoma yucürarüü pixĩgü i ñoma i naãnewa, erü yima yucüra rü õna na namexẽẽxürüü rü pema rü ñoma i naãnecũãx i duũxũgütanüwa rü norü mexẽẽruü pixĩgü. Name ya yucüra. Natürü ngẽxguma chi nangeacagu, ¿rü ñuxãcü tá wenaxärü naxããca?

35 –Rü taxuwama name. Rü woo waixũmüärü waxmüãnexẽẽruüçèx rü tama name. Rü ítanatèxmare. Rü yixema aixcüma ãchixexè, ¿rü name nixĩ i nagu tarüxĩnũẽ i ñaã ore! –ñanagürü.

15

*Ore i carneru i iyarütaxuxũgu ixuxũ
(Mt 18.10-14)*

1 Rü guxũma ga yema yatügü ga Dumaärü ãẽxgacüçèx dĩëru ngĩxũ idee-tanüxũ, rü togü ga duũxũgü ga chixexũ ga nacümagu íxũ, rü Ngechuchucèx naxĩ na iyanaxĩnũẽxũcèx ga norü ore.

2 Rü yemacèx ga Parichéugü rü ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽẽtaegüxũ, rü Ngechuchuxũ nixugüe, rü ñanagürügü: –Ñãã yatü rü norü me nixĩ i pecaduãxgüxũmaã na naxãmücüxũ, rü namaã na nachibüxũ –ñanagürügü.

3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñãã ore ga cuèxruũxũ namaã nixu, rü ñanagürü:

4 –¿Texé i petanüwa rü ngẽxguma tüxũ nangẽxmagu i 100 i tümaärü carnerugü rü wüxi tüxũ iyarütaxuxu, rü taux êxna i nachitaüwa tanawogüxũ i ngẽma 99, rü naxcèx tayadauxũ i ngẽma tüxũ iyarütaxuxũ ñuxmata nüxũ itayangau?

5 –Rü ngẽxguma nüxũ itayangèuxgu rü taãẽãcüma tügüãtügü tayagaxũ.

6 –Rü ngẽxguma tümapatawa tanguxgu, rü tanangutaquexexẽẽ i tümamücügü, rü duũxũgü i tümaärü ngaicamagu pegüxũ, rü ñatagüxũ nüxũ:

“¿Wüxigu chomaã petaãëgü, Pa Chomücügüx! Erü marü nüxũ ichayangau i ngẽma chorü carneru ga iyarütaxuxũ”, ñatagüxũ nüxũ.

7 –Rü pemaã nüxũ chixu rü ngẽxgumarüü ta nataãëgü i daxüçũãx i ngẽxguma nangẽxmagu i 99 i duũxũgü i mexũgü i marü Tupanaärü ixĩgüxũ, natürü yexeraãcü nataãëgü i ngẽxguma wüxi i duũxũ i pecaduãxũ nüxũ rüxoxgu i nacüma i chixexũ rü Tupanaãxũ yaxõõgu –ñanagürü.

Ore ga dĩëru ga iyarütaxucügu ixuxũ

⁸ Rū Ngechuchu rü wüxi ga to ga ore ga cuèxruüxü nixu, rü ñanagürü: —Ngëxguma chi wüxi i ngecüaxü nangëxmagu i 10 tachinü i dïëru, rü wüxi ngïxü iyarütauxgu, ¿rü taux ëxna i omüwa nangixichiãxü rü nabixichiãxü ya ngïpata, rü meãma ngïxcèx nadauxü ñuxmata ngïxü iyangau?

⁹ —Rü ngëxguma ngïxü iyangauxgu, rü inangutaquëxexëë i ngïmücügü i ngexügü rü ngïtanüxügü i ngïrü ngaicamagu pegüxü, rü ngïxü nüxü:

“¡Wüxigu chomaã petaãëgü, Pa Chomücügüx! Erü marü ngïxü ichayangau i ngëma chorü dïëru ga iyarütauxchirëxcü”, ngïxü.

¹⁰ —Rü pemaã nüxü chixu rü ngëxgumarüü ta nataãëgü i daxüçüãx i Tupanaärü orearü ngeruügü i ngëxguma wüxi i duüxü i pecaduãxü nüxü rüxoxgu i nacüma i chixexü rü Tupanaãxü yaxõõgu —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ore ga wüxi ga ngextüxcü ga nanatüna ixüçügu ixuxü

¹¹ Rū ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Nayexma ga wüxi ga yatü ga taxre ga nane nüxü yexmacü.

¹² —Rü guma rübumaëcü, rü nanatüxü ñanagürü:

“Pa Pa, ¡choxna naxã i ngëma curü ngëmaxügü i choxna üxü!” ñanagürü. Rū yexguma ga nanatü rü yema taxre ga nanemaã nayatoye ga norü yemaxügü.

¹³ —Rü ñuxre ga ngunexüguwena rü guma nane ga rübumaëcü rü nananutaquëxe ga guxüma ga norü yemaxügü rü namaã nataxe. Rū yema dïërumaã rü to ga nachüãnewa naxü. Rū chixri yéma namaxü, rü yemaäcü ngïxü naguxëë ga guxcüma ga norü dïëru.

¹⁴ —Natürü yexguma marü ngïxü naguxëëguwena ga guxcüma ga norü dïëru, rü poraäcü nataxu ga õna ga yema nachüãnewa. Rū yemacèx ga guma ngextüxcü rü inanaxügü ga taiya nüxü na ngúxü.

¹⁵ —Rü yexguma rü norü puracüçèx nadau naxütagu ga wüxi ga yatü ga yema nachüãnecüãx. Rū nüma ga yema yatü rü norü naãnewa nanamu na yéma norü cuchigüna yadauxüçèx.

¹⁶ —Rü düxwa nüxü nachixéga ga yema cuchiwemü, yerü poraäcü nataiyaxüchi. Natürü taxúema õna nüxna taxã.

¹⁷ —Rü yexguma naãëwa nagu narüxïnü, rü ñanagürü:

“¿Ñuxre i chaunatüarü puracütanüxü rü nüxü nangëxma i õna rü nüxü ínayaxü? Rū choma i nuã rü taiyamaã tá nuxma chayü.

¹⁸ —Rü chaunatüçèx tá chataegu, rü ñachagürü tá tüxü: ‘Pa Papax, marü chixexü Tupanapewa chaxü rü cupewa rü ta.

¹⁹ —Rü tama marü chame na Chaune, ñacuxü choxü. ¡Rü wüxi i curü puracütanüxüxü choxü ixixëë!’ ñacharügü tá tüxü ya chaunatü”, ñanagürü.

²⁰ —Rü inaxüãchi rü nanatüpataçèx nataegu. Rū yexguma yangaicagu ga nanatüpata, rü yaxügu nüxü tadau ga nanatü, rü tüxü nangechaütümüü. Rū naxcèx tiña, rü nüxna tanëixãchi, rü nüxü tachúxu.

²¹ —Rü yexguma ga nüma ga tümane rü ñanagürü tüxü:

“Pa Papax, marü chixexü Tupanapewa chaxü, rü cupewa rü ta. Rū ngemacèx marü tama name na ‘Chaune’ ñacuxü choxü”, ñanagürü.

²² —Natürü tüma ga nanatü rü tümaärü duüxügüxü ñatarügü:

“¡Paxa nuã penange i naxchiru i mexëchixü rü peyacuxcuchix! ¡Rü wüxi i anera ta naxmëxwa ngïxü pingëxcuchix! ¡Rü chapatu rü ta nuãta penge, rü peyacuaixcuchix!

²³ —¡Rü peyayaxux i ngëma wocaxacü i rüngümaexü, rü peyamá, rü ngïxã namaã tachibüë rü tapetae!

²⁴ —Erü daa chaune rü chauxcèx rü marü nayu, natürü maxüçü chauxcèx ínangu. Rū marü inayarütauxchirëx, rü wenaxärü nangox”, ñanagürü. Rū yexguma inanaxügüë ga na napetaegüxü.

25 –Rü yoxni ga guma nane ga rüyamaëcü, rü naãnewa nayexma. Rü yexguma nataegugu rü marü ãrü ngaicamana nangugu, rü nüxü naxĩnü ga na ínapaxetaxü rü íyaxüãchitanüxüxü.

26 –Rü wüxi ga nanatüarü duüxüçèx naca, rü nüxna naca ga tacü na ínaxüexü ga íwa.

27 –Rü yema nanatüarü duüxü rü nanangãxü, rü ñanagürü: “Cueneë rü marü ínangu. Rü ngëmacèx cunatü toxü tamu na tayamáxüçèx i ngëma wocaxacü i rüngümaexü, erü cueneë rü mecü ínangu rü tama nidaawe”, ñanagürü nüxü.

28 –Natürü ga guma naëneë ga rüyamaëcü rü nanu, rü tama ígu naxücuhaü. Rü yemacèx düxwa ga nanatü rü naxcèx ítaxüxü, rü nüxü tayacèx na yaxücuçèx.

29 –Rü nüma rü ñanagürü tüxü ga nanatü:

“Cuma nüxü cucuèx i ñuxre ya taunecü cuçü chapuracü, rü taguma chixri cuga chaxĩnü. Rü bai i ñuxgu wüxicana wüxi i chibuxacü choxna cumu na chomüçügümaã chapetaexüçèx.

30 –Natürü ñuxma na ínanguxü i ngëma cune i chixri curü dñeru ngixü guxëexü nagu i ngexügü i ngëãexü, rü naxcèx cuyamèx i ngëma wocaxacü i rüngümaexü”, ñanagürü.

31 –Rü yexguma ga nanatü rü ñatarügü nüxü:

“Pa Chaunex, cuma rü guxüguma chauxütawa cungëxma, rü guxüma i chorü ngëmaxügü rü cuçrü nixĩ.

32 –Natürü ñuxma rü name nixĩ na ípetaxügü rü na itaãëgüxü erü cueneë ga guma chauxcèx rü marü yucü, rü maxüçü taxcèx ínangu. Rü woo tüxna ínayarütaxu, rü wenaxãrü taxcèx nangox”, ñatarügü.

16

Ore ga yatü ga chixri norü coriarü yemaxüna dauxügu ixuxü

1 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu norü ngüexügüxü: –Nayexma ga wüxi ga cori ga muãrü yemaxüãxüchixü. Rü nüxü nayexma ga wüxi ga norü duüxü ga norü yemaxüãrü dauruü. Natürü togü ga duüxügü rü norü corimaã nüxü nixugü na yema norü duüxü rü chixri norü yemaxüna na nadauxü.

2 –Rü yexguma ga yema cori rü yema norü duüxüçèx naca, rü ñanagürü nüxü:

“Düçèx, cuchigaxü chomaã nixugügü i duüxügü. ¿Rü tacü nixĩ i ngëma? ¿Rü chomaã nüxü ixu rü ñuxãcü nixĩ i curü puracü, erü marü tãütáma chorü ngëmaxüãrü dauruüxü cuçü chixixë!” ñanagürü nüxü.

3 –Rü yexguma ga yema coriarü duüxü rü nagu narüxĩnü, rü nügüãëwa ñanagürü:

“¿Tacü tá chaxü i ñuxmax, erü chorü cori rü marü choçü ínatèxüchi i ngëma chorü puracüwa? Tama chapora na naãnewa chapuracüçèx, rü chaxãne na dñerucèx na íchaçaxü nüxna i togü.

4 –Rü marü nüxü chacuèx na tacü tá na chaxüxü na choçü nangëxmaxüçèx na texé tümapatawa choçü yaxuxü i ngëxguma changearü puracüãxgu”, ñanagürü.

5 –Rü yexguma nügüxütawa naxcèx naca ga wüxichigü ga yema duüxügü ga norü coriaxü yangetanügüxü. Rü yema nüxãra yéma naxütawa nguxüna naca, rü ñanagürü:

“¿Ñuxre i nüxü cungetanüxü i chorü cori?” ñanagürü.

6 –Rü nüma nanangãxü, rü ñanagürü:

“Nüxũ chanangetanü i 100 i data i chixũ”, ñanagürü. Rü yema coriarü duũxũ rü ñanagürü nüxũ:

“Ñã nixĩ i popera i curü ngetanü nawa ngóxũ. ¡Rü paxa írũto rü to i popera naxü, rü 50 i dataguxicatama naxü i curü ngetanü!” ñanagürü.

⁷ –Rü yemawena rü yema to ga duũxũ ga norü coriaxũ nangetanüxũna naca, rü ñanagürü:

“¿Cuma rü ñuxre yĩxũ i nüxũ cungetanüxũ i chorü cori?” ñanagürü. Rü nüma rü nanangãxũ, rü ñanagürü:

“Nüxũ chanangetanü i 100 i choca i trigu”, ñanagürü. Rü yema coriarü duũxũ rü ñanagürü nüxũ:

“Ñã nixĩ i popera i curü ngetanü nawa ngóxũ. ¡Rü paxa írũto rü to i popera naxü rü 80 i chocaguxicatama naxü i curü ngetanü!” ñanagürü.

⁸ –Rü norü cori rü nüxũ nicuèxũũãma ga yema norü duũxũ ga chixexũ, yerü nüxũ nadau ga ñuxãcü na naxããxũchixũ. Rü pemaã nüxũ chixu rü ñoma i naãnecũãx i duũxũgü, rü ngẽma Tupanaãxũ yaxõgũxũ i duũxũgüarü yexera paxa naxcèx nadaugü na ñux-ãcü nüxũ natúxũ i duũxũgü.

⁹ –Rü pemaã nüxũ chixu rü ngẽma ñoma i naãne i chixexũwa pexũ ngẽxmaxũ rü name nixĩ i ngẽmamaã nüxũ penangúchaũxẽẽ i duũxũgü na Tupanaxũtawa nangugũxũ. Rü ngẽmaãcü i ngẽxguma naguxgu i ngẽma ñoma i naãnewa pexũ ngẽxmaxũ rü peyuxgu, rü tá pexũ nangẽxma ya Penatü ya pexũ yaxucü i daxũguxũ i naãnewa.

¹⁰ –Yíxema meã namaã icuáxe ega woo noxretama tümamẽxẽwa ngẽxmagu, rü ngẽxguma muxũma tümamẽxẽwa ngẽxmagu rü tá ta meã namaã itacuèx. Natürü yíxema chixri namaã icuáxe ega noxretama tümamẽxẽwa ngẽxmagu, rü ngẽxguma muxũma tümamẽxẽwa ngẽxmagu rü ngẽxgumarũũ tá ta chixri namaã itacuèx.

¹¹ –Rü ngẽxguma tama meã namaã ipecuèxgu i ngẽma pexmẽxwa ngẽxmaxũ i ñoma i naãne i chixexũwa, ¿rü texé tá pexmẽxgu tanaxü i ngẽma aixcũma mexũ i Tupanaãrũ ixĩxũ?

¹² –Rü ngẽxguma tama meã namaã ipecuèxgu i ngẽma Tupana pexna ãxũ i ñoma i naãnewa, ¿rü ñuxãcü tá pexna nanaxã i pechica i daxũguxũ i naãnewa?

¹³ –Taxucürüwama i wüxi i duũxũ rü nataxrearü coriãx. Erü wüxi i norü corichi rü tá naxai, rü ngẽma to rü tá nüxũ nangechaũ. Rü éxna wüxicèx rü tá meã napuracü rü ngẽma to rü tá nüxũ naxo. Rü pema rü taxucürüwama Tupanacèx pemaxẽ ega perü dīeruguxicatama perũxĩnũẽgu – ñanagürü ga Ngechuchu.

¹⁴ Natürü ga yema Parichéugü rü poraãcü norü dīeruguama narũxĩnũẽ. Rü yemacèx Ngechuchuxũ nacugüe ga yexguma nüxũ naxĩnũẽgu ga guxũma ga yema ore.

¹⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: –Pema nixĩ i duũxũgüpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ, natürü Tupana pexũ nacuèx na tacügu perũxĩnũẽxũ. Rü woo duũxũgü pexũ nicuèxũũgü naxcèx i ngẽma pexũxũ, natürü Tupana rü naãewa nangux i ngẽma –ñanagürü ga Ngechuchu.

Tupanaãrũ mugü ga Moĩché ümatũxũ rü ñuxãcü ãẽxgacü na yĩxũ ya Tupanachiga

¹⁶ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: –Noxri nayexma ga Tupanaãrũ mugü ga Moĩché duũxũgũxũ nguxẽẽxũ, rü yema nguxẽẽtae ga nuxcũmaũgũxũ ga Tupanaãrũ orearü uruũgü duũxũgũxũ namaã nguxẽẽxũ. Natürü yexguma Cuáũ ga baiũxẽẽruũ ínguxguwena, rü marü duũxũgũmaã nüxũ chixuchiga i Tupanaãrũ ore i mexũ i ñuxãcü ãẽxgacü na yĩxũ. Rü

ñuxma rü guxüma i ngëma duüxügü rü poraäcü nügü naporaexëë na ya-chocuxücèx i ngëma Tupana äëxgacü íxixüwa.

17 –Naxüpa na yanguxü i Tupanaärü mugü rü woo wüxi i mu i íramarexü yixigu, rü naguxchaxüchi na iyanaxoxü i ngëma nüxü yaxuxü. Natürü aixcüma narütauxchamaë nixi na iyanaxoxü i ñoma i naâne rü guxüma i ngëma daxüwa nüxü idauxü.

Ngechuchu namaã nangúexëëtae na tama namexü na texé tümamaxü ítáxü (Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

18 –Ngëxguma wüxi ya yatü ítámèxgu rü naí i ngëmaã naxámèxgu rü Tupanapëxewa rü pecadu naxü. Rü texé ya yixema ngímaã ãmaxë i wüxi i nge i ngíte ngixü ítèxcü, rü Tupanapëxewa rü tüma rü ta pecadu taxü.

Yatü i dïeruãxüchixüchiga rü Dácharuchiga

19 –Nayexma ga wüxi ga yatü ga dïeruãxüchixü ga guxüguma mexëchixü ga naxchirugu icúxü. Rü guxü ga ngunexügu rü taxüma ga òna naxü rü napetaexü.

20 –Rü nayexma ta ga wüxi ga yatü ga ngearü dïeruãcü ga Dácharugu äegacü. Rü guxüguma yema dïeruãxüchixüpataëxwa nayarütooxü.

21 –Rü guma Dácharu rü nanangöxchaü ga yema ònatüchi ga yema yatü ga dïeruãxüchixüärü mechawa rüyüixü. Rü naxcèx naxi ga airugü, rü nanawearü oxriãxgü.

22 –Rü wüxi ga ngunexü nayu ga guma ngearü dïeruãcü, rü daxücüãx ga Tupanaärü orearü ngeruügü rü daxüguxü ga naãnewa nanagagü na wüxiwa Abráümaã nayexmaxücèx. Rü nayu ta ga yema yatü ga dïeruãxüchixü, rü inayatèxgü ga duüxügü.

23 –Rü ngëma nachica i Tupana ngoxogüxü nagu poxcuxüwa naxü ga yema yatü ga dïeruãxüchixü rü yéma poraäcü ngúxü ninge. Rü daxü nadau, rü yaxügu Abráüxü nadau na Dácharumaã wüxiwa nayexmaxü ga daxüguxü ga naãnewa.

24 –Rü yexguma ga yema yatü ga dïeruãxüchichiréxü rü aita naxü rü ñanagürü:

“Pa Oxi Pa Abráüx, ¡cuxü changechaütümüü, rü nuã namu ya Dácharu na dexámaã nügü yawaixpëxemëxëäcüma choxü yanawaixpëxearü conüãxücèx! Erü poraäcü choxü nangux i nuã üxüwa”, ñanagürü.

25 –Natürü Abráü rü ñanagürü nüxü:

“Pa Chaunex, ¡nüxna nacüexächi na taxuüma cuxü taxuxü ga yexguma cumaüxgu! Natürü Dácharu rü poraäcü chixexü nüxü naxüpetü. Rü ngëmacèx i ñuxma rü nuã mexüwa nangëxma, rü cuma rü ngëma poxcuchicawa ngúxü quinge.

26 –Rü ñuxüchi nangëxma i wüxi i taxüchixü i ngatexü i tórü ngãxüwa üxü. Rü ngëmacèx ega númacüãx ngëma íxchaügu, rü taxucürüwama ngëma naxi. Rü woo ngëmacüãx núma íxchaügu rü taxucürüwama núma naxi”, ñanagürü.

27 –Rü yexguma ga yema yatü ga dïeruãxüchichiréxü rü ñanagürü:

“Cuxü chacèxü, Pa Oxi, Pa Abráüx, na chaunatüpatawa cunamuxücèx ya Dácharu.

28 –Erü ngëma nangëxmagü ya wüximëxpüx ya chaueneëgü. Rü chanaxwèxe na namaã nüxü na yanaxuxücèx na tama nuã ñaã poxcuchica i poraäcü choxü ínangüxüwa naxixücèx”, ñanagürü.

29 –Natürü ga Abráü rü ñanagürü nüxü:

“Cueneëgü nüxü nangëxma i Tupanaärü mugü ga Moïché ümatüxü rü yema ore ga nuxcümaügüxü ga Tupanaärü orearü uruügü ümatüxü. Rü name nixi i ngëma orega na naxinüëxü”, ñanagürü.

30 –Rü yexguma ga yema yatü ga dïeruãxüchichiréxü rü Abráüxü nangãxü, rü ñanagürü:

“Ngẽmáãcü, Pa Oxi, Pa Abráüx, natürü ngëxguma chi wüxi i duüxü i yuchiréxü ngema üxgu rü namaã nüxü yanaxuxgu, rü chi nüxü narüxoe i nacüma i chixexü”, ñanagürü.

31 –Natürü Abráü, rü ñanagürü nüxü:

“Ngëxguma tama naga naxĩnüëgu ga yema ore ga Moïché ümatüxü rü yema ore ga nuxcümaügüxü ga Tupanaãrü orearü uruügü ümatüxü, rü woo chi wüxi i marü yuwa írüdaxü i duüxü ngema üxgu, rü namaã nüxü yanaxuxgu i ore, rü tãu chima nüxü nayaxögü”, ñanagürü.

17

Naxãücüma nixĩ na pecadugu inguxü

(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

1 Rü Ngechuchu rü norü ngüexügüxü ñanagürü: –Rü guxügutáma nangëxma i tacü i duüxügüxü pecaduãxëëxü. Natürü wüxi i ngechaü tá tümacëx nixĩ ya yíxema duüxë ya togüxü pecadugu nguxëëxë.

2-3 –Rü tümacëx rü narümemaë nixĩ na tümanaxãwa yangacuchixü ya wüxi ya nuta ya tacü rü ngëmaãcü taxtüwa tüxü na itáexü naxüpa na pecadugu tananguxëëxü i wüxi i chorü duüxü. ¡Rü ngëmacëx name nixĩ i pexuãëgü i pemax! Rü ngëxguma wüxi i cueneë chixexü cumaã üxgu rü ¡meã naxuxcuxë! Rü ngëxguma nüxü naxoxgu i nacüma i chixexü rü ¡nüxü nüxü nangechaü i ngëma!

4 –Rü woo 7 ëxpüxcüna chixexü cumaã naxüxgu i wüxi i ngunexügu, rü 7 ëxpüxcüna cuxna yacaxgu na nüxü nüxü cungechaüxüçëx, rü name nixĩ i nüxü nüxü cungechaü –ñanagürü ga Ngechuchu.

Ñuxãcü tapura ega yaxõxgu

5 Rü norü ngüexügü ga norü orearü uwa namugüxü rü ñanagürügü: –Pa Corix, ¡toxü rüngüxëë na yexeraãcü tayaxögüxüçëx! –ñanagürügü.

6 Rü yexguma ga Cori ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü ga norü ngüexügü: –Rü ngëxguma chi woo naxíraxüchigu i perü õ, rü daa naĩ rü chi pega naxĩnü ega ñapegügu:

“¡Cugü nabëx i nuã rü taxtüchiügu cugü yato!” ñapegügu, rü chi pega naxĩnü.

Wüxi i ngüxëëruüãrü puracüchiga

7 –Ngëxguma chi wüxie i petanüwa rü tüxü nangëxmagu i wüxi i tümaãrü duüxü i tümaãnewa ne üxü i puracüwa rü ëxna carneruarü dauwa, rü tama nügücëxira naxüwemü.

8 –Natürü norü corixüxĩra naxüwemü na nachibüxüçëx rü naxaxexüçëx, rü nüma rü yixcama nachibü.

9 –Rü norü cori rü tama moxë nüxna naxã na naxüwemüãxüçëx, erü woetama ngëma nixĩ i norü puracü i ngëma norü duüxü.

10 –Rü ngëxgumarüü tá pixĩgü i pemax. Erü ngëxguma ngëma Tupana pexü üxëëxüxĩcatama pexüxgu, rü penaxwëxe i pegü ñaperügügü:

“Puracütanüxü i taxuwama mexü tixĩgü, erü ngëma nawa tüxü namuxüxĩcatama nixĩ i tinguxëëxü”, ñaperügügü –ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu nanameëxëë ga 10 ga yatügü ga chaxüneãxgüxü

11 Rü yexguma namagu yaxüxgu ga Ngechuchu ga Yerucharéüwa na naxüxü, rü Chamáriaane rü Gariréaane nügümaã íxüyexüwa naxüpetü.

12 Rü yexguma wüxi ga ñãnexãcüwa nanguxgu, rü yexma napëxegu nayayi ga 10 ga yatügü ga chaxünemaã idaaweexü. Rü yaxügu nüxü nachigü.

¹³ Rū tagaãcü ñanagürügü nüxü: —Pa Ngechuchux, Pa Ngúexêëruüx, ꝑcuxü tangechaütümüügü! —ñanagürügü.

¹⁴ Rū yexguma Ngechuchu nüxü dèuxgu, rü ñanagürü nüxü: —ꝑYéa paigüxütawa pexí, rü nüxü pegü peyawëxgü! —ñanagürü. Rū yexguma namagu naxíyane, rü naxcèx nitaanetanü ga yema yatügü.

¹⁵ Natürü natanüwa rü nayexma ga wüxi ga Ngechuchucèx taeguxü ga yexguma marü nügü nadèuxgu ga naxcèx na yataanexü. Rū tagaãcü Tupanaxü nicuèxüüchigü.

¹⁶ Rū Ngechuchupéxegu nanangücuchi rü moxë nüxna naxã. Rū yema yatü rü Chamáriaanecüãx nixí.

¹⁷ Rū yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —ꝑTaux éxna i 10 chiréx pixíngüxü na pexcèx chayataanexêëgüxü? ꝑNgëxügü nixí i ngëma togü i 9 i yatügü?

¹⁸ —ꝑRü ñaã to i nachiüãnecüãx i duüxüxícatama nixí itaeguxü na Tupanaxü yacuèxüüxcèx? —ñanagürü.

¹⁹ Rū yexguma rü guma yatüxü ñanagürü: —ꝑInachi rü íxü! Cuxcèx nitaane, erü cuyaxô —ñanagürü.

*Ñuxãcü tá nixí i ngëxguma ínanguxgu ya Tupana na ãëxgacü yíxü
(Mt 24.23-28, 36-41)*

²⁰ Rū Parichéugü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —ꝑÑuxgu tá nixí na yangucuchixü ya Tupana na ãëxgacü yíxüxcèx i núma? —ñanagürügü. Rū Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Norü nguchiga ya Tupana rü tama wüxi i tacü i nüxü idauxürüü nixí.

²¹ —Rü taxuacüma ñaperügügü:

“Daa nixí”, rü éxna “Gua nixí”, ñaperügügü. Erü marü petanüwa nangu ya Tupana na ãëxgacü yíxüxcèx —ñanagürü.

²² Rū yexguma norü ngúexügüxü ñanagürü: —Rü tá pexcèx ínangu i ngunexü i nagu poraãcü tá choxü pedaugüchaüxü woo wüxi i paxaãchicèxtama yixígu. Natürü tãütáma choxü pedaugü i ngëxguma.

²³ —Rü duüxügü rü tá ñanagürügü pexü:

“Daa nixí ya Cristu”, rü éxna, “Gua nixí ya Cristu”, ñanagürügü tá. Natürü pemax ꝑrü tãütáma nüxü peyaxögü, rü tãütáma nawe perüxí!

²⁴ —Rü ngëxguma íchanguxgu i choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü, rü wüxi i ãëmacü i guxüãneguma baxixürüü tá chixí.

²⁵ —Natürü noxri rü tá poraãcü ngúxü chinge, rü ñoma i naãnecüãx i duüxügü i ñuxma maxëxü rü tá choxü naxoe.

²⁶ —Rü yexgumarüü ga duüxügü na chixri maxëxü ga yexguma Noe maüxgu, rü ngëxgumarüü tá ta chixri namaxë i duüxügü i ngëxguma íchanguxgu i choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü.

²⁷ —Rü ga duüxügü ga yexguma rü nachibüe, rü naxaxegü, rü nixãmëxgü, rü nixütexacügü ñuxmata nawa nangu ga yema ngunexü ga Noe naweügu nagu ixüexü. Rū ínangu ga mucü ga taxüchicü, rü guxüma ga yema duüxügü rü nayue.

²⁸ —Rü yexgumarüü ta nangupetü ga yexguma nuxcümaücü ga Lox maüxgu. Rū duüxügü rü nachibüe, rü naxaxegü, rü norü yemaxüxcèx nataxegü, rü namaã nataxegü, rü nixüanegü rü nitoegü, rü nixüpatagü.

²⁹ —Natürü yexguma Lox ixüxgu nawa ga guma ñãne ga Chodoma, rü daxüwa narüyi ga üxü ga naxíchine, rü nanadai ga guxüma ga yema duüxügü.

³⁰ —Rü ngëxgumarüü tá ta nangupetü i ngëxguma íchanguxgu i choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü.

³¹ Rū ngëma ngunexügu rü texé tama tümapataarü aixepewa ngëxmagu, rü tama name i tümapatagu tayangaxi na tümãrü ngëmaxügü tayatoxüxcèx. Rū

texé ya tumaãnewa ngẽxmaxẽ, rü tama name i tūmapatacèx tataegu na tacü ngema tayayaxuxüçèx.

³²—Rü nüxna pecuèxãchie ga ñuxãcü ngĩxü na naxüpetüxü ga Lox namèx ga na nayuxü, ga yexguma ngĩgüweama nadèuxgu.

³³—Erü yixema tügü maxèchaxèèchaüxè rü tá itayarütaxu, natürü yixema chauxcèx yuxe rü aixcüma tá tüxü nangẽxma i maxü i taguma gúxü.

³⁴—Rü pemaã nüxü chixu rü ngẽma chütaxügu rü wüxi i ngürücarewa tá nangẽxmagü i taxre i duüxügü. Rü wüxi tá niga, rü ngẽma to rü tá ngema natèx.

³⁵—Rü taxre i ngexügü tá nügümaã ínacaegü. Rü wüxi tá niga rü ngẽma to rü tá ngema natèx.

³⁶—Rü taxre i yatügü rü wüxi i naãnewa tá nangẽxmagü. Rü wüxi tá niga rü ngẽma to rü tá ngema natèx —ñanagürü ga Ngechuchu.

³⁷ Rü yemaxü naxñüëgu ga norü ngüexügü, rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¿ngextá tá nixĩ i nangupetüxü i ngẽma nüxü quixuxü? —ñanagürügü. Rü nüma ga Ngechuchu rü nanangãxü, rü ñanagürü: —Duüxügü rü tá chauxcèx nangutaquëxegü ñoma èxchagü nawemüçèx ngutaquëxexürü —ñanagürü.

18

Ore ga ãëxgacügu rü yutecügu ixuxü

¹ Rü Ngechuchu rü wüxi ga to ga orexü namaã nixu na yemawa nangüexèèãxüçèx na ñuxãcü nanaxwèxexü na taguma nüxü nachaueãcüma guxüguma nayumüxëgüxü.

² Rü ñanagürü nüxü ga norü ngüexügü: —Wüxi ga ñãnewa nayexma ga wüxi ga ãëxgacü ga tama Tupanaga ñnüxü rü taxüexüma ngechaüxü.

³ —Rü guma ñãnewatama iyexma ga wüxi ga nge ga yutecü ga ngixü nayexmacü ga wüxi ga guxcha namaã ga to ga duüxü. Rü yemacèx yema ãëxgacüxütawa ixüxecha na ngixü namexèèãxüçèx ga yema guxcha.

⁴ —Rü muëxpüxcüna yéma ixüüxü, natürü yema ãëxgacü rü tama ngĩxü narüngüxèèchaü. Natürü düxwa nagu narüxñü ga yema ãëxgacü rü naãëwa ñanagürü:

“Choma rü tama Tupanaxü changechaü, rü taxüexüma chacuáxchaü.

⁵—Natürü ngẽma choxü na nachixeweechaxüçèx i ñã nge, rü noxtacüma tá ngĩxü charüngüxèè na tama yeücürü choxü nachixeweechaxüçèx”, ñanagürü.

⁶ Rü Cori ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Yema nixĩ ga norü ore ga yema ãëxgacü ga chixexü.

⁷—¿Taux èxna i Tupana rü paxa tüxü ñapoxüxü ya yixema duüxè ya tüxü nayaxuxe i ngëxguma chütacü rü ngunecü rü norü ngüxèèçèx nüxna tacaxgu i tumaãrü yumüxëwa?

⁸—Rü pemaã nüxü chixu rü Tupana rü paxatáma tüxü narüngüxèè. Natürü ngëxguma wenaxârü núma chaxüxgu i choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü, ¿rü ñuxre i duüxügü i aixcüma yaxögüxüxü tá ichayangau i ñoma i naãnewa? —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ore i Parichéu rü dñëruarü deruügu ixuxü

⁹ Rü Ngechuchu rü nüxü nixu ga ñã ore nachiga ga yema duüxügü ga nügü írümegünetaxü rü tama togüxü cuáxchaügüxü.

¹⁰ Rü ñanagürü: —Taxre ga yatü rü tupauca ga taxünewa nayayumüxëgü. Rü wüxi rü Parichéu nixĩ, rü yema to rü wüxi ga yatü ga Dumaãrü ãëxgacüçèx dñëru ngĩxü dexü nixĩ.

¹¹—Rü yema Parichéu rü yexma nachi, rü ñããcü nayumüxè:

“Pa Tupanax, moxē cuxna chaxã erü tama togü i duũxügürüü chixĩ. Rü tama togürüü changitèx, rü tama ngēmarüü taxü i chixexü chaxü rü ěxna wüxi i nge i ātecümaã ichape. Rü bai i ñaã yatü i Dumaãrü ãëxgacücèx dīeru ngĩxü dexürüü chixĩ.

¹² —Choma rü guxcü ya yüxügu rü taxreëxpüxcüna chaxaure rü tama chachibü na cugu charüxĩnũxücèx. Rü chorü dīeruwa rü guxüguma meã cuxna chanaxã i ngēma cuxna üxü”, ñanagürü.

¹³ —Natürü ga guma yatü ga Dumaãrü ãëxgacücèx dīeru ngĩxü decü, rü yaxügu narüxãũx. Rü namuü ga daxü na nadawenüxü, rü yema norü ngechaũmaã nügu napaxremü, rü ñanagürü:

“Pa Tupanax, ¡Cuxü changechaütümüü! Erü wüxi i pecaduãxü chixĩ”, ñanagürü ga guma yatü.

¹⁴ —Rü ngēmacèx pemaã nüxü chixu rü guma yatü ga Dumaãrü ãëxgacücèx dīeru ngĩxü decü rü yexguma napatacèx nataegugu rü Tupanapëxewa rü mecü nixĩ. Natürü yema Parichéu rü Tupana rü tama namaã nataãē. Erü texé ya tügü icuèxüxüxe rü Tupana tá tükü naxãnexēē. Natürü texé ya tama tügü icuèxüxüxe rü Tupana rü tá tükü nicuèxüxü —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü meã buãxgüxü nayaxu

(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

¹⁵ Rü yéma Ngechuchuxütawa tükü tagagü ta ga buãxgü na tükü yangögüchigüxücèx. Natürü yexguma norü ngüexügü yemaxü dauxgügu rü tükü ningagü ga guxema tümamacüegü Ngechuchuxütawa tükü gagüxe.

¹⁶ Natürü Ngechuchu rü nügüxütawa tümacèx naca ga guxema buãxta rü ñanagürü norü ngüexügüxü: —Chanaxwèxe i chauxütawa naxĩ i buxügü. ¡Rü tãxü i nüxna penachuxuxü! Erü Tupana ãëxgacü íxixüwa rü tümacèx nixĩ ya yixema ñaã buxügürüü ixigüxe.

¹⁷ —Aixcüma pemaã nüxü chixu rü texé ya tama wüxi i buxürüü Tupanaxü yaxüxe na tümäärü ãëxgacü na yixücèx, rü tagutáma nagu taxücu i Tupana ãëxgacü íxixüwa —ñanagürü ga Ngechuchu.

Wüxi ga yatü ga dīeruãxüchicü Ngechuchumaã nidexa

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

¹⁸ Rü wüxi ga yema Yudíugüarü ãëxgacü rü Ngechuchuna naca rü ñanagürü: —Pa Ngüexēeruü ya Mecüx, ¿tacü tá chaxüxü na chanayaxuxücèx i maxü i taguma gúxü? —ñanagürü.

¹⁹ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —¿Tüküxü “Mecü” ñacurügü choxü? Erü Tupanaxĩcatama nixĩ ya mecü ixicü, rü nataxuma i to i mecü ixixü.

²⁰ —Cuma nüxü cucuèx i Tupanaãrü mugü i ñaxü: “¡Tãütáma naĩ i ngemaã icupe, rü tãütáma cumáēta, rü tãütáma cungitèèx, rü tãütáma doraxü quixu i togüchiga, rü tümaga naxĩnü ya cunatü rü cue!” ñaxü.

²¹ Rü yexguma ga guma yatü rü ñanagürü Ngechuchuxü: —Woetama chorü bucüma meãma chayanguxēē i guxüma i ngēma mugü i nüxü quixuxü —ñanagürü.

²² Rü yemaxü naxĩnügu ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Wüxixicatama cuxü nataxu, rü ngēma nixĩ na namaã cutaxexü i guxüma i curü ngēmaxügü rü togü i ngearü ngēmaxüãxgüxüna na cunaxãxü i curü natanü, rü ngëxguma rü tá cuxü nangëxma i cuchica i daxüguxü i naãnewa. Rü ñuxüchi marü name i chowe curüxü —ñanagürü.

²³ Natürü yemaxü naxĩnügu ga guma yatü rü poraãcü inayarümaãchi, yerü namuãrü dīeruãxüchi.

24 Rū yexguma Ngechuchu nūxū dèuxgu ga ñuxācū na nangechaūxū, rū ñanagürü nūxū ga norü ngúexūgü: —Naguxchaxüchi tá nixī na Tupana āēxgacū íxīxūwa na yachocuxū i ngēma dīeruāxūchigūxū.

25 —Rū dücax, wūxi i cameyu rū taxucürüwama wūxi ya ucumaxētüwa naxüpetü. Rū ngēxgumarüü ta nixī i wūxi i duūxū i dīeruāxūchixū rū taxucürüwama Tupana āēxgacū íxīxūwa nixücu [ega norü dīeruguama naxīnūgu rū tama yaxōōgu —ñanagürü.]

26 Rū yexguma yemaxū naxīnūēgu ga duūxūgü rū ñanagürügü: —¿Éxna texé tá ya nayaxúxe i maxū i taguma gúxū? —ñanagürügü.

27 Rū Ngechuchu ñanagürü nūxū: —Duūxūgü rū taxuacüma nügü namaxēē, natürü Tupanaāxū rū natauxcha na namaxēxēēāxū —ñanagürü.

28 Rū Pedru ñanagürü Ngechuchuxū: —Pa Corix, toma rū yéma tanawogü ga guxūma ga torü yemaxūgü na cuwe tarūxīxūcèx —ñanagürü.

29-30 Rū yexguma ga Ngechuchu rū ñanagürü nūxū ga norü ngúexūgü: —Aixcūma pemaā nūxū chixu rū texé ya Tupanacèx tūmapatana, rū éxna tūmanatūna, rū éxna tūmaēna, rū éxna tūmaēneēgūna, rū éxna tūmaēyèxgūna, rū éxna tūmamèxna, rū éxna tūmaxācūgūna ngēma ixūxē na Tupanaāxū tapuracūxūcèx, rū ñoma i naānewa tátama poraācū tanayaxu i tūmaārü natanü. Rū daxūguxū i naānewa rū tá ta tanayaxu i maxū i taguma gúxū —ñanagürü.

*Ngechuchu rü wenaxārü nanaxunagü ga norü yuxchiga
(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)*

31 Rū Ngechuchu rü noxrüwama naxcèx naca ga norü ngúexūgü, rü ñanagürü nūxū: —Ñuxma rü Yerucharéüwa tá taxī na ngēma yanguxūcèx i guxūma ga yema ore ga nuxcūmaūgūxū ga Tupanaārü orearü uruūgü ümatūxū ga chauchiga.

32 —Rü Yerucharéücūāx i duūxūgü rü tá to i nachiūānecūāxna choxū namugü. Rū ngēma duūxūgü rü tá chaugu nidauxcūraūgü, rü tá chomaā naguxchigagü, rü tá chauchiwewa nacuaixgüe.

33 —Rü tá choxū nacuaixgü, rü yixcūra rü tá choxū nimèxgü. Natürü tomaēxpūx i ngunexūguwena rü tá wenaxārü chamaxū —ñanagürü.

34 Natürü yema norü ngúexūgü rü tama nūxū nacuéxgüéga ga na tacūchiga yīxū ga yema ore ga namaā nūxū yaxuxū. Yerü poraācū nūxū naguxcha ga aixcūma nūxū na nacuéxgūxūcèx.

*Ngechuchu nanamexēē ga wūxi ga ngexetücü ga Yericúwa
(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)*

35 Rū yexguma Ngechuchu iāne ga Yericúwa nguxchaūgu, rü yéma namacüwawa narüto ga wūxi ga yatü ga ngexetücü ga dīerucèx yéma iwémécü.

36 Rū yexguma guma ngexetücü nūxū ñnūgu ga muxūma ga duūxūgü na yéma chopetūxū, rü duūxūgūna naca ga tacü na ngupetūxū.

37 Rū nanangāxūgü, rü ñanagürügü: —Ngechuchu ya Nacharétucūāx nuā naxüpetü —ñanagürügü.

38 Rū yexguma ga guma ngexetücü rü tagaācū ñanagürü: —Pa Ngechuchux, Pa Dabítanūxūx, jcuxū changechaütümüü! —ñanagürü.

39 Rū yema duūxūgü ga Ngechuchupēxegu íxū, rü nanangagü ga na iyanangeáxūcèx. Natürü guma ngexetücü rü yexeraācū tagaācū ñanagürü: —Pa Dabítanūxūx, jcuxū changechaütümüü! —ñanagürüama.

40 Rū yexma nayachiāchi ga Ngechuchu, rü duūxūgūxū namu na naxütawa nagagūāxūcèx. Rū yexguma marü naxütawa nanguxgu, rü guma ngexetücüna naca ga Ngechuchu, rü ñanagürü:

41 —¿Tacü i cunaxwèxexü na cumaã chanaxüxü? —ñanagürü. Rû guma ngexetücü nanangãxü rû ñanagürü: —Pa Corix, chanaxwèxe na choxü quidauchixëxü —ñanagürü.

42 Rû Ngechuchu ñanagürü nüxü —¡Idauchi! Rû marü cuxcèx nitaane erü cuyaxõ —ñanagürü.

43 Rû yexgumatama nidauchi ga guma ngexetücü, rû Ngechuchu narüxü, rû Tupanaxü nicuèxüüchigü. Rû guxüma ga duüxügü ga nüxü daugüxü ga yema ngupetüxü rû Tupanaxü nicuèxüügü ta.

19

Ngechuchu rû Zaquéuchiga

1 Rû Ngechuchu rû Yericúarü ñanewa naxüpetü.

2 Rû yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga díeruãxüchixü ga Zaquéugu äegaxü. Rû nüma nixü ga naëru ga yema yatügü ga Dumaärü äëxgacücèx díeru ngixü ideetanüxü.

3 Rû yema Zaquéu rû poraäcü nüxü nangúchaü ga Ngechuchuxü na nadauxü na nüxü nacuáxücèx. Natürü taxuacüma nüxü nadau, yerü namuxüchi ga duüxügü, rû ñuxüchi nanuxchanexüchi ga nümax.

4 Rû yemacèx Ngechuchupëxegu nayangu, rû namacüwawa wüxi ga naïgu naxüinagü na Ngechuchuxü nadauxücèx ga yexguma yéma naxüpetügu.

5 Rû yexguma yéma naxüpetügu ga Ngechuchu, rû daxü nadau natüüwa ga guma naï. Rû ñanagürü nüxü: —Pa Zaquéux, ¡paxa íruxü i ngema! Erü cupatawa tá changu i ñuxma —ñanagürü.

6 Rû paxa ínarüxü ga Zaquéu, rû taäëäcüma Ngechuchuxü nayaxu.

7 Rû yexguma yemaxü nadaugügu ga duüxügü, rû guxüma inanaxügüe ga chixri Ngechuchuchiga na yadexagüxü. Rû ñanagürügü: —¿Ñuxäcü i nüma rû wüxi i duüxü i pecaduãxüpatawa nangu? —ñanagürügü.

8 Rû yexguma ga Zaquéu rû inachi rû ñanagürü Ngechuchuxü: —Dücèx, Pa Corix, choma rû ngearü díeruãxügüna tá chanaxã i ngãxügu i guxüma i chorü ngëmaxügü. Rû ngëxguma chi texé tüxü chawomüxëëäcüma tüxü changüxgu, rû ägümücüéxpüxcüna tá tüxü ngixü chataeguxëë i ngëma tümaärü díeru —ñanagürü.

9 Rû Ngechuchu rû ñanagürü nüxü: —Rû ñoma i ngunexügu cupatawa nangu i maxü i taguma gúxü, erü cuma rû ta rû Abráürü cuyaxõ.

10 —Rû choma i Tupana Nane na duüxüxü chíxü, rû ñoma i nañewa chaxü na naxcèx chayadauxücèx i ngëma duüxügü i iyarütauxexü na chana-maxëxëxücèx —ñanagürü.

Ore i díerugu ixuxü (Mt 25.14-30)

11 Rû yoxni yema Ngechuchuarü ore inaxünyeyane ga duüxügü, rû Ngechuchu rû wüxi ga to ga ore ga cuèxruüxü namaã nixu, yerü marü Yerucharéüxü ningaica, rû duüxügü nagu rüxünyëgu rû paxa tá ínangu ga Tupana na norü äëxgacü yixücèx.

12 Rû yexguma ga Ngechuchu rû nügüchiga nidexa rû ñanagürü nüxü: —Nayexma ga wüxi ga yatü ga taxü ga cori ixücü ga nayaxucü ga ore na nachüüãneärü äëxgacüxütawa naxüxücèx ga yaxüwa na yema äëxgacü nüxü unetaxücèx na guma nawa ne naxüxüne ga ñãneärü äëxgacü yixücèx.

13 —Rû yexguma tauta inaxüächigu, rû naxcèx nangema ga 10 ga norü duüxügü. Rû wüxichigüna ngixü naxã ga wüxítachinü ga tatanücü ga díeru. Rû ñanagürü nüxü:

“¡Ngĩmaã pepuracüe rü ngĩxũ pimuxẽẽ i ñaã dĩeru ñuxmatáta chataegu!” ñanagürü.

14 – Natürü yema ãñecũãx ga duũxũgü rü naxchi naxaie ga guma cori. Rü yemacèx nawenaãma nayamugü ga ñuxre ga orearü ngeruũgü na nachiuãneãrũ ãëxgacümaã nüxũ yanaxugüxũcèx na tama nanaxwèxegüxũ na norü ãëxgacüxũ na yĩxũcèx ga guma cori.

15 – Natürü nachiuãneãrũ ãëxgacü rü nayangucuchixẽẽãma ga guma cori. Rü ñuxũchi ga guma cori rü norü ãñecèx nataegu na yéma ãëxgacü na yĩxũcèx. Rü yexguma ínanguxgu rü naxcèx nangema ga yema 10 ga norü duũxũgü ga dĩeru nüxna ngĩxũ naxãxũ, yerü nüxũ nacuáxchaũ ga ñuxrechigü ngĩxũ na yamuxẽẽxũ ga norü dĩeru ga wüxichigü ga yema norü duũxũgü.

16 – Rü yema nüxĩra dĩeru nüxna ngĩxũ naxãxũ rü norü corixũtawa nangu, rü ñanagürü:

“Pa Corix, curü dĩeru rü 10 ëxpüxcüna ngĩxũ chimuxẽẽ”, ñanagürü.

17 – Rü guma Cori ga yexwaca ãëxgacüxũ ingucuchicü rü nanangãxũ, rü ñanagürü:

“Wüxi i mexũ i chorü duũxũ quixĩ. Maneca meãma namaã cupuracü i ngẽma íraxũ i dĩeru i cuxna chaxãxũ. Rü ñuxma rü 10 ya ãñegüarü ãëxgacüxũ tá cuxũ chixĩxẽẽ”, ñanagürü.

18 – Rü yéma nangu ga to ga norü duũxũ, rü ñanagürü:

“Pa Corix, curü dĩeru rü wüximẽëxpüxcüna ngĩxũ chimuxẽẽ”, ñanagürü.

19 – Rü norü cori nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ:

“Cuma rü wüximẽëxpüx ya ãñegüarü ãëxgacüxũ tá cuxũ chixĩxẽẽ”, ñanagürü.

20 – Rü yéma nangu ga to ga norü duũxũ rü ñanagürü nüxũ:

“Pa Corix, ñaã iyixĩ i curü dĩeru. Rü wüxi ya dechugu ngĩxũ chanuque, rü ngẽmaãcü ngĩmaã changuxũ.

21 – Yerü cuxcèx chamuũ, erü wüxi i yatü i aũxũ quixĩ. Rü cunayauxtanü i ngẽma tama cuxrü ixĩxũ, rü cunayaxu i nanetüarü o i ngextá tama cuma ícutoexũwa”.

22 – Rü yexguma ga guma ãëxgacü rü ñanagürü nüxũ:

“Wüxi i chorü duũxũ i chixexũ quixĩ i cumax. Rü curü oretama nixĩ i cuxũ ixuxũ na cuchixexũ. Marü nüxũ cucuèxchirèx ga na chaxaũxũ, rü chanayautanũxũ i ngẽma tama choxrü ixĩxũ, rü chanayaxuxũ i nanetüarü o i tama choma ichatoxũ.

23 – ¿Natürü tüxcüũ tama bancugu choxũ ngĩmaã cunguxũ i chorü dĩeru na ngema choxũ ngĩxũ yamuxẽẽgüxũcèx, rü ngẽmaãcü mucü ngĩxũ na chayaxuxũcèx i ngëxguma íchanguxgu?” ñanagürü.

24 – Rü yexguma ga ãëxgacü rü yema yexmagüxũmaã nüxũ nixu, rü ñanagürü:

“¡Nüxna ngĩxũ peyaxu i ngẽma dĩeru, rü ngẽma 10 i dĩeru nüxũ ngëxmaxũna ngĩxũ pexã!” ñanagürü.

25 – Rü nümagü rü nanangãxũgü, rü ñanagürügü:

“Natürü, Pa Corix, nüma rü marü nüxũ ingëxma i 10 i dĩeru”, ñanagürügü.

26 – Rü guma ãëxgacü nanangãxũ, rü ñanagürü:

“Pemaã nüxũ chixu rü texé ya chauga ñnuxẽ rü yexera tá tüxna chanaxã. Natürü texé ya tama chauga ñnuxẽ rü tá tüxna chanayaxu i woo ngẽma íraxũ i tüxũ ngëxmaxũ.

27 – Rü yema chorü uwanügü ga tama naxwèxegüxũ ga norü ãëxgacüxũ na chiĩxũ, ¡rü nuã penagagü, rü nuã chopëxegu peyadai!” ñanagürü.

*Ngechuchu rü Yerucharéŭgu naxücu
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Cu 12.12-19)*

²⁸ Rü yema orexŭ yaxuxguwena ga Ngechuchu, rü inixŭchigü ga Yerucharéŭwa na naxŭxŭ.

²⁹ Rü yexguma marü nawa nangugüchaŭgu ga guma ãñegü ga Bechagué rü Betániã ga Oríbunecüarü Mèxpúneãrü ngaicamana yexmagüene, rü Ngechuchu nanamu ga taxre ga norü ngúexŭgü.

³⁰ Rü ñanagürü nüxŭ: —¡Gua ãñexãcüwa pexĩ! Rü ngëxma tá nüxŭ peyangau i wüxi i buru i ngexwaca yaxŭ i ngëxma ngaxŭxŭ i taguma texé natagu aunagŭxŭ. ¡Rü peyawëxŭ, rü nuã penaga!

³¹ —Rü ngëxguma texé pexna çaxgu na ãacücèx peyawëxŭxŭ i ngëma buru, ¡rü tümamaã nüxŭ pixu rü ñapegügü:

“Torü Cori nanaxwëxe”, ñapegügü tüxŭ!

³² Rü yéma naxĩ ga yema taxre ga norü ngúexŭgü. Rü yexma nüxŭ nayangau ga yema buru ga Ngechuchu namaã nüxŭ ixuxŭrüŭ.

³³ Rü yexguma yawëxŭgüãgu ga yema buru, rü norü yoragü rü yema ngúexŭgüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¡Tüxcüŭ peyawëxŭ i ngëma buru? —ñanagürügü.

³⁴ Rü nümagü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Rü tayawëxŭ erü torü Cori nanaxwëxe —ñanagürügü.

³⁵ Rü Ngechuchuxŭtawa nanagagü ga yema buru. Rü yema norü ngúexŭgü rü norü gáuxŭchirumaã nanatütägü. Rü ñuxŭchi Ngechuchuxŭ natagu nax-aunagŭxëëgü.

³⁶ Rü duŭxŭgü rü Ngechuchupëxewa norü gáuxŭchirumaã nayachamagü ga nama.

³⁷ Rü yexguma inaxügüãgu na ínaxĩgüxŭ nawa ga yema nama ga Oríbunecüarü Mèxpúnewa yarüdaexŭ, rü guxŭma ga yema duŭxŭgü ga yaxögüxŭ ga nawe rüxŭxŭ rü inanaxügü ga taãëãcüma aita na naxüexŭ rü tagaãcü Tupanaxŭ na yacuëxŭgüxŭ naxcèx ga guxŭma ga yema cuëxruŭgü ga taxŭ ga nüxŭ nadaugŭxŭ ga Tupanaãrü poramaã naxŭxŭ ga Ngechuchu.

³⁸ Rü ñanagürügü: —¡Namecümamaxüchi ya daa tórü ãëxgacü ya Tupanaégagu núma ücü! ¡Rü pema rü ta, Pa Daxŭcŭãx, rü petaãxëgü rü nüxŭ picuëxŭŭgü ya Tupana! —ñanagürügü.

³⁹ Rü yéma duŭxŭgütanüwa nayexmagü ga ñuxre ga Parichéugü. Rü ñanagürügü Ngechuchuxŭ: —Pa Ngúexëëruŭx, ¡Yangagü i ngëma cuwe rüxŭxŭ i duŭxŭgü na yanachianegüxŭcèx! —ñanagürügü.

⁴⁰ Natürü Ngechuchu nanangãxŭ rü ñanagürü nüxŭ: —Pemaã nüxŭ chixu rü ngëxguma chi iyanangeëxgügu i ñaã duŭxŭgü, rü daa nutagü ya namacüwawa ngëxmagücü rü chi nüxŭ aita naxüe —ñanagürü.

⁴¹ Rü yexguma Yerucharéŭãrü ngaicamana nanguxgu ga Ngechuchu, rü guma ãñecŭãx ga duŭxŭgücèx naxaxu.

⁴² Rü ñanagürü: —Pa Yerucharéŭcŭãxgü, chierü ñoma i ngunexŭgu nüxŭ pecuëxgu na texé aixcüma taãë pexna ãxŭ. Natürü ngëma rü pexchawa inicux i ñuxma, rü taxuacüma nüxŭ pecuëx.

⁴³ —Rü tá guxchaxŭgü pexŭ naxüpetü. Rü perü uwanügü tá nanaxü i norü poxŭchica i norü guxŭcüwawa ya perü ãñe. Rü norü churaragü tá pexŭ ínachoeguãchi, rü guxŭcüwawa tá pexcèx ne naxĩ.

⁴⁴ —Rü tá nagu napogüe ya perü ãñe, rü tá pexŭ nadai. Rü taxucütáma ya nuta ngextá nügüxétü nanugüxüra i perü ãñeãrü poeguxŭtapüwa. Rü ngëmaãcü tá pexŭ naxüpetü, yerü tama nüxŭ pecuëxgüchaŭ ga yexguma Tupana petanügu naxŭãnegu —ñanagürü.

Ngechuchu rü tupauca ga taxünewa ínanawoxü ga duüxüğü ga yéma tax-egüxü

(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Cu 2.13-22)

⁴⁵ Rü Ngechuchu rü tupauca ga taxünewa nangu rü yexma naxücu. Rü inanaxüğü na ínawoxüãxü ga yéma duüxüğü ga tupauca ga taxünewa tax-egüxü.

⁴⁶ Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Chopata rü yumüxëpataü nixi”.

Natürü pema rü ngítèèxgüxüpataü peyaxixëë –ñanagürü.

⁴⁷ Rü guxü ga ngunexügu rü tupauca ga taxünewa nayangüxëëtae ga Ngechuchu. Natürü ga paigüarü äëxgacüğü, rü ngúexëëruüğü ga Moíchéarü mugüwa ngüxëëtaegüxü, rü Yerucharéüärü äëxgacüğü, rü naxcèx nadaugü ga ñuxäcü tá na yamèxgüãxücèx.

⁴⁸ Natürü taxücürüwa tacü namaã naxüğü, yerü guxüma ga duüxüğü rü namaã nataãëgü, rü meã inarüxüñüë ga norü ore.

20

Ngechuchuna nacagü na texéarü oregagu tupauca ga taxünewa nangüxëëtaexü

(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹ Wüxi ga ngunexü ga Ngechuchu rü tupauca ga taxünewa nayexma. Rü nanangüexëë ga duüxüğü, rü namaã nüxü nixu ga Tupanaärü ore. Rü yexguma íyadexayane rü yéma nangugü ga paigüarü äëxgacüğü, rü ngúexëëruüğü ga Moíchéarü mugüwa ngüxëëtaegüxü, rü Yudiugüarü äëxgacügüerugü.

² Rü ñanagürüğü nüxü: –¿Texéarü mugagu nixi i cunaxüxü i ngëma núma cuxüxü? ¿Rü texé cuxü tamu na cunaxüxücèx i ngëma? –ñanagürüğü.

³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –Choma rü tá ta pexna chaca, rü chanaxwèxe i choxü pengäxüğü.

⁴ –¿Rü texé tanamu ga Cuáü na duüxüğüxü ínabaiüxëëxücèx? ¿Pexcèx rü Tupana yüxü ga namücü rü éxna duüxügümare? –ñanagürü.

⁵ Rü yexguma ga Parichéugü rü inanaxüğüe ga nügümaã na yapora-gatanücüxü. Rü nügümaãtama ñanagürüğü: –¿Ñuxü ñagüxü tá? Erü ngëxguma chi:

“Tupana núma nanamu”, ñagügu, rü nüma rü chi ñanagürü tüxü:

“¿Rü tüxcüü ga tama nüxü peyaxögüxü?” ñanagürü chi tüxü.

⁶ –Rü ngëxguma chi ñagügu:

“Yatügümare nuã nanamu”, ñagügu, rü guxü i duüxüğü chi nutamaã tüxü ínamüxüchigü, rü tüxü chi nadai. Erü nümagü i duüxüğü rü nagu narüxüñüë na Tupana yüxü ga Cuáüxü mucü.

⁷ Rü Ngechuchuxü nangäxüğü rü ñanagürüğü: –Tama nüxü tacuèx ga texé núma na namüxü ga Cuáü ga baiüxëëruü –ñanagürüğü.

⁸ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –Choma rü ta tãütáma pemaã nüxü chixu na texé choxü muxü na chanaxüxücèx i ngëma choxna naxcèx peçaxü –ñanagürü.

Ore ga puracütanüxü ga chixexügu ixuxü

(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹ Rü inanaxüğü ga Ngechuchu ga duüxüğümaã na yadexaxü. Rü ñaã ore ga cuèxruüxü namaã nixu, rü ñanagürü: –Nayexma ga wüxi ga yatü ga wüxi ga ubanecü ücü ga norü naãnewa. Rü ñuxüchi ñuxre ga puracütanüxüna nanaxã

na nüxna nadaugüxcèx rü yixcama rü norü yoramaã na yayauxyegüãxücèx ga yema norü o. Rü ñuxüchi ga guma yatü rü nixü ga yéma rü nuxcüma nataegu.

10 –Rü yexguma nawa nanguxgu ga na yadauxü ga yema ubagü, rü guma yatü rü yéma puracütanüxüğüxütawa nanamu ga wüxi ga norü duüxü na naxcèx íyaçaxücèx ga yema ubagü ga nüxna üxü. Natürü yema puracütanüxüğü rü nanaçuaixgü ga guma yatüarü duüxü, rü taxuüma ga uba nüxna naxägü. Rü yemaäcü ínayamugü.

11 –Rü yexguma ga guma yatü rü wenaxârü to ga norü duüxü yéma ta namu. Natürü ga yema puracütanüxüğü rü chixexü namaã nixugüe, rü nanaçuaixgü, rü taxuüma ga uba nüxna naxägü. Rü yemaäcü ínayamugü.

12 –Rü wenaxârü to ga norü duüxü yéma ta namu ga guma yatü. Natürü ga yema puracütanüxüğü rü nanapixëë, rü ínanatèxüchigü ga yema naãnewa.

13 –Rü düxwa ñanagürü ga guma naãneârü yora:

“¿Tacü tá chaxüxü i ñuxmax? Rü name nixí i chaune ya nüxü changechaücü ngema chanamu. Rü ngëxguma nüxü nadaugügu rü bexmana naga tá naxínüë”, ñanagürü.

14 –Natürü ga yema puracütanüxüğü rü yexguma guma yatü nanexü nadaugügu, rü nügümaã ñanagürügü:

“Ñaãrü tá nixí i ñaã naãne i yixcama. ¡Rü ngíxã tayamèxgü na tórü na yíixücèx!” ñanagürügü.

15 –Rü ínanatèxüchigü ga yema naãnewa, rü nayamèxgü –ñanagürü ga Ngechuchu. Rü yexguma ga Ngechuchu rü duüxügüna naca, rü ñanagürü: –¿Tacü tá ngëma puracütanüxümaã naxü i ngëma naãneârü yora i ñuxmax?

16 –Rü ngëma tá naxü rü tá nanadai i ngëma puracütanüxüğü, rü togüna tá nanaxã i norü naãne –ñanagürü ga Ngechuchu. Rü yexguma yemaxü naxínüëgu ga duüxügü rü ñanagürügü: –Chierü tama ngëmaäcü nangu-petüxëëaxgu ya Tupana –ñanagürügü.

17 Natürü Ngechuchu rü nüxü nadawenü, rü ñanagürü nüxü: –¿Natürü ñuxü ñaxüchiga nixí i ngëma Tupanaârü ore i ümatüxü i ñaxü?:

“Yima nuta ya mecü ya íârü üruügü nüxü oechirécü, rü ñuxma rü yimatama nixí ya Tupana nüxíra yaxücuchicü na namaã inaxügüãxü ya ípata”, ñaxü.

18 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: –Texé ya yima nutamaã yarüñaxë, rü tá itapoügü. Rü yíxema tümaëtügu nanguxe ya yima nuta, rü tá tüxü niñáíxmü –ñanagürü ga Ngechuchu.

19 Rü ga paigüarü äëxgacügü rü ngúexëëruügü ga Moíchéarü mugüwa nguxëëtaegüxü, rü yexgumatama Ngechuchuxü niyauxgüchaü. Yerü nüxü nacüèxgü ga nachiga na yíixü ga yema ore ga cuèxruü ga nüxü yaxuxü. Natürü tama nayayauxgü, yerü duüxügüxü namuüë.

Äëxgacüaxü dīërumaã naxütanüxüchiga

(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

20 Rü yemacèx ga yema paigüarü äëxgacügü rü Ngechuchuxütawa nanamugü ga ñuxre ga norü duüxügü na mexü i duüxügürüü yéma iyanaxínüëxücèx natürü naxcèx na nadaugüxcèx ga ñuxäcü nachiüãneârü äëxgacüxütawa Ngechuchuxü na ínaxuaxügüxcèx.

21 Rü yemacèx Ngechuchuna nacagü rü ñanagürügü: –Pa Ngúexëëruüx, toma nüxü tacuèx rü aixcüma nixí i ngëma nüxü quixuxü rü ngëma namaã cungúexëëtaexü. Rü tama duüxüârü düxétüxünegu cudawenü erü nacüma nixí i cungügüxü. Rü aixcüma cunangúexëë i duüxügü na Tupana naxwèxexüäcüma namaxëxücèx.

22 —Rü dücax, ngēma ñāneārü dīēru i āēxgacü ya tacü ya Dumacūāx naxwèxexü na tanaxütanüxü, ¿rü namexü yīxü na nüxü tanaxütanüxü rü ēxna tama? —ñanagürügü.

23 Natürü Ngechuchu nüxü nacuèxama na chixexügu naxīnūēxü ga yema duūxügü, rü yemacèx ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü i chixexügu choxü penguxēēchaü?

24 —¿Choxü ngīxü pewé i wüxi i dīēru na ngīxü chadauxücèx! ¿Rü texéchicünèxã rü texééga ngīgu üx? —ñanagürü. Rü nanangāxügü rü ñanagürügü: —Dumacūāx ya āēxgacü ya tacüchicünèxã nixī —ñanagürügü.

25 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¿Āēxgacüna ngīxü pexã i ngēma āēxgacüarü ixïcü, rü Tupanana ngīxü pexã i ngēma Tupanaārü ixïcü! —ñanagürü.

26 Rü yemaäcü ga Ngechuchu rü woo norü orewa rü taxucürüwama chixexügu nananguxēēgü ga duūxügüpèxewa, yerü meāma nanangāxü. Rü guxüma ga duūxügü rü nangeèxgümare yerü naḅaixāchiāēgü namaā ga yema norü ore.

*Chaduchéugü rü Ngechuchuna nacagüe rü ngoxi wena namaxē i duūxügü
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)*

27 Rü Ngechuchuxütawa ínayadaugü ga ñuxre ga Chaduchéugü. Rü nümagü nixī ga nagu naxīnūēxü na tagutáma wena namaxēxü i yuexü. Rü yemacèx Ngechuchuxü ñanagürügü:

28 —Pa Ngúexēēruūx, Moīchéarü mugüwa rü ñanagürü:

“Ngēxguma wüxi ya yatü naxmèx ngexacüyane nayuxgu, rü name nixī i naēneētama ngīmaā naxāmèx i ngēma yutecü i naxümèx, na ngēmaäcü naxāxācūxücèx nüxü ya naēneē ya marü yucü”,
ñanagürü ga yema ore.

29 Rü ñanagürügü ta ga Chaduchéugü: —Nayexma ga 7 ga nügüeneē. Rü naxāmèx ga guma yacü, natürü tauta naxāxācüyane nayu.

30 —Rü yexguma naī ga naēneē nüxī ngīmaā naxāmèx ga yema ngecü. Rü guma rü ta nayu, rü nangexacü.

31 —Rü yexguma rü naī ga naēneē nüxī ngīmaā naxāmèx. Rü yemaäcü gucüma ga guma 7 ga nügüeneēgü rü ngīmaā naxāmèx ga yema nge. Rü gucüma nayue tauta naxāxācüyane.

32 —Rü ngīma rü ta düxwa iyu ga yema nge.

33 Rü ngēxguma yuexü wena maxēgu, ¿rü ngecürüücü naxmèx tá iyixī i ngēma nge? Yerü yexguma namaxēgu rü gucüma ga guma 7 ga nügüeneē ngīmaā naxāmèx —ñanagürügü.

34 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangāxü rü ñanagürü: —Ñoma i naānewa rü yatügü rü nixāmèxgü rü ngexügü rü nixātegü.

35 —Natürü ngēma duūxügü i Tupanapèxewa mexü na wena namaxēxü na daxüguxü i naānewa naxīxücèx rü ngēma rü tāütáma nixāmèxgü rü ēxna nixātegü.

36 —Erü ngēma rü tagutáma nayue. Rü daxücūāx i Tupanaārü orearü ngeruügürüü tá nixīgü. Rü aixcüma Tupanaxācügü nixīgü erü yuwa ínarüdagü.

37 —Rü yema ore ga naīxācü ga iyauratanücüxúnechigawa, rü Moīché tüxü nüxü nacuèxēē rü yuexü rü tá wena na namaxēxü. Erü yema orewa, rü ñanagürü ga Cori ga Tupana:

“Choma nixī i Abráūārü Tupana, rü Ichaáarü Tupana, rü Acobuarü Tupana”,
ñanagürü.

38 –Rü ngēmawa nüxü tacuèx rü woo ñoma i nañewa nayuegu i duüxügü, natürü Tupanacèx rü guxüguma namaxë –ñanagürü.

39 Rü yexguma ga ñuxre ga ngüexëëruügü ga Moïchéarü mugüwa ngüxëëtaegüxü rü ñanagürügü: –Aixcüma meäma nüxü quixu, Pa Ngüexëëruüx –ñanagürügü.

40 Rü yemawena rü marü namuë ga tacüchigacèx Ngechuchuna na nacagüexü.

*¿Texé nane nixí ya Cristu?
(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)*

41 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –¿Tüxcüü duüxügü nüxü nixugüe rü Cristu rü nuxcümaücü ga äëxgacü ga Dabítaa nixí?

42-43 –Yerü Dabítama ñaãcü nanaxümatü ga Wiyaegüarü poperawa: “Tupana rü chorü Cori ya Cristuxü ñanagürü: ‘¡Nuã chorü tügünecüwawa rüto, ñuxmatáta cuxmëxwa chanangëxmagüxëë i curü uwanügü na namaã icucuáxüçèx!’ ” ñaãcü nanaxümatü.

44 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: –¿Ñuxücürüwa i Dabítaa yíxü ya Cristu ega nümatama ga Dabí rü norü Corimaã naxuãgu? –ñanagürü.

*Ngechuchu rü nüxü nixu na tama nameärü maxüãxgüxü ga yema ngüexëëruügü ga Moïchéarü mugüwa ngüxëëtaegüxü
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)*

45 Rü guxüma ga duüxügü rü yéma inarüxñüë ga yexguma Ngechuchu norü ngüexügüxü ñaxgu:

46 –¡Pexuãëgü naxcèx i ngëma ngüexëëruügü i Moïchéarü mugüwa ngüxëëtaegüxü! Erü nümagü rü norü me nixí i mexü i naxchirumaã na naxíãneãxü. Rü ítamüwa nanaxwëxegü na duüxügü meã nüxü rümoxëgüxü. Rü ngutaquëxepataügüwa rü norü me nixí i äëxgacügümëxwëxewa na natogüxü. Rü ña i taxüwa rü ngëma ñaärü yoraxütawa ügüxü i nachicacèx nadaugü.

47 –Rü tüxü nawomüxëëgüãcüma tüxna nanapuxü ya tümapatagü ya yíxema yutegüxe. Rü ñuxüchi nanamëxëë i norü yumüxëgü na duüxügü nagu rüxñüëxüçèx na aixcüma mexügü yíügüxü. Natürü nümagü tá nixí i yexeraãcü napoxcuexü –ñanagürü.

21

*Yutecüarü ãmarechiga
(Mr 12.41-44)*

1 Rü yexguma tupauca ga taxünewa nayexmagu ga Ngechuchu, rü yéma nüxü nadau ga ñuxäcü duüxügü ga idïëruãxü Tupanana ngixü na naxägüxü ga norü dïëru ga tupaucaarü dïëruchiüwa.

2 Rü ngixü nadau ta ga wüxi ga ngecü ga yutecü ga ngearü dïëruãxcü ga tupaucaarü dïëruchiügu taxretachinü ga íraxüchicü ga dïëru ngixü ixücuchicü.

3 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: –Aixcüma pemaã nüxü chixu rü ñaã ngecü i yutecü i ngearü dïëruãxcü rü guxü i togü i dïëru ngixü ixägüxüärü yexera ngixü ixã.

4 –Erü guxüma i togü rü ngixü inaxã i ngema nüxü íyaxügücü. Natürü ngïma ngixü natauxyane ngixü ixã i guxcüma i ngixü ngexmaxcü i ngïrü ñatanü –ñanagürü.

*Ngechuchu nanaxunagü na tupauca ya taxünegu tá napogüexü
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)*

⁵ Rū ñuxre ga norü ngúexüğü rü nidexagü nachiga ga tupauca ga taxüne ga ñuxäcü na namexëchixü ga naxtapüx ga nutanaxcëxgü, rü na namexëchixü ga guxüma ga guma tupaucaarü yemaxüğü ga duüxüğü nüxna ãmarexü. Rū yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü:

⁶ —Rū nawa tá nangu i ngunexüğü i guxünetama ya daa tupauca ya nüxü pedauxüne, rü tá nagu napogüe. Rū naxtapüxarü nutagü rü taxucütáma nügüetü naxüüra, rü bai ya wüxi —ñanagürü.

Cuèxruüğü i tá nüxü idauxü naxüpa na nagüxü i naäne
(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Rū yexguma ga norü ngúexüğü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürüğü: —Pa Ngúexëruüx, ¿ñuxgu tá nixi i nangupetüxü i ngëma nüxü quixuxü? ¿Rü tacüwa tá nüxü tacüx na nangupetüxü tá i ngëma? —ñanagürüğü.

⁸ Rū Ngechuchu rü ñanagürü: —¡Pexuãëğü tá na taxuüma pexü womüxëxüçèx! Erü muxüchixü tá chaugu nügü nicuxgü rü tá ínangugü rü ñanagürüğü tá:

“Choma nixi i Cristu, rü paxa tá nagux i naäne”, ñanagürüğü tá pexü. ¡Natürü täütáma nüxü peyaxögü!

⁹ —Rū ngëxguma tá nüxü pexinüëgu na nügü nadëixü i wüxi i nachiüãne to i nachiüãnemaã, rü ëxna nüxü pexinüëgu na wüxi i nachiüãnewatama rü duüxüğü rü norü ãëxgacümaã nügü nadëixü, ¡rü täütáma pebaixãchiãëğü! Erü ngëmaäcü tá nangupetü i noxrix. Natürü täütáma naäneärü gux nixi i ngëma.

¹⁰ —Erü wüxi i ãëxgacüarü churaragü rü to i ãëxgacüarü churaragümaã tá nügü nadai. Rū wüxi i nachiüãne rü to i nachiüãnemaã tá nügü nadai.

¹¹ —Rū nümaxü i nachiüãnegüwa rü poraäcü tá naxiãxãchiane, rü poraäcü tá nangux i taiya, rü tá nataxüchi i daaweane. Rū duüxüğü tá nüxü nadaugü i daxüwa i tacü i namaã nabaixãchiexü, rü taxü i cuèxruüğü.

¹² —Natürü naxüpa i guxüma i ngëma rü duüxüğü tá pexü ínayauxü, rü tá pewe ningëxütanü. Rū ngutaquëxepataüğüwa tá pexü nagagü na ngema pexna nacagüxüçèx, rü tá pexü napoxcue. Rū nachiüãnegüarü ãëxgacügüpëxewa tá pexü nagagü, naxcèx na chorü duüxüğü pixigüxü.

¹³ —Rū ngëmaäcü tá pexü natauxcha na ãëxgacügümaã nüxü pixuxü i chauchiga.

¹⁴ —Rū ngëxguma tá ngema pexü nagagügu, ¡rü täxü i pexoegaãëgüxü naxcèx na tacümaã tá penangãxüxü na pegüetüwa pechogüxüçèx!

¹⁵ —Erü choma tá pexü charüngüxëë na nüxü pecuáxüçèx na tacümaã penangãxüxü i perü uwanüğü. Rū nümagü rü täütáma nüxü nacuëxgü na tacümaã pexü nangãxüğüxü i ngëxguma.

¹⁶ —Natürü pema rü woo penatüğü, rü peegü, rü peeneëğü, rü peeyëxgü, rü petanüxüğü, rü pemücüğü rü tá napeechitaegü na purichíagüxütawa pexü íyaxuaxüğüxü. Rū purichíagü rü tá pexü nadai i ñuxre i pemax.

¹⁷ —Rū guxü i nañewa rü duüxüğü tá pexchi naxaie, erü choxü peyaxögü rü chorü duüxüğü pixigü.

¹⁸ —Natürü woo tacü pexü üpetügu rü Tupanamëxëwa tá pengëxmagü, rü nüma tá pexü ínapoxü rü bai i wüxi i peyae tá inayarütaxu.

¹⁹ —Rū ngëxguma aixcüma peyaxögüamagu rü tama choxü ípetëxgu, rü tá penayauxgü i maxü i taguma güxü.

²⁰ —Rū ngëxguma nüxü pedëuxgu na perü uwanüğüarü churaragü Yerucharëüxü íchomaëguächixü, rü ngëmawa tá nüxü pecuëx na paxa tá nagu napogüexü ya yima ñane.

²¹ —Rū yíxema Yudéaanewa ngëxmagüxe rü name nixi i mëxpüneãnewa tabuxmü. Rū yíxema Yerucharëüwa ngëxmagüxe rü tanaxwëxe na paxa

ítachoxũxũ. Rũ yíxema túmañewa ngẽxmagũxe rũ tama name na ãñecèx tawoeguxũ.

22 —Erũ ngẽma ngunexũgũgu tá ínangu i Tupanaãrũ poxcu. Rũ ngẽmaãcũ tá nayanguxẽẽ i guxũma i ngẽma norũ ore i ûmatũxũwa nũxũ yaxuxũ.

23 —Rũ ngẽma ngunexũgũgu rũ tá poraãcũ tũxũ naguxcha ya yíxema ngexegũ ya iitacharaũgũxe rũ yíxema imaĩãcũgũxe. Erũ tá nangẽxma i taxũ i ngũxũ, rũ Tupana rũ poraãcũ tá nanapoxcue i ngẽma duũxũgũ.

24 —Rũ ñuxre, rũ tá norũ uwanũgũ taramaã nanadai. Rũ togũ, rũ tá ínanayauxũ na to i nachiuñanewa nagagũãxũcèx. Rũ ñuxũchi i ngẽma norũ uwanũgũ rũ tá nugu napogũe ya yima ãñe ya Yerucharéũ. Rũ ngẽmaãcũ tá nangupetũ ñuxmatáta nawa nangu na Tupana ínamuxũxũ i ngema.

Tupana Nanearũ taeguchiga

(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

25 —Rũ ngexguma rũ tá nangox i cuèxruxũgũ. Rũ ûèxcũ rũ tauemacũ rũ woramacurigu rũ tá nixĩgachitanũ i nachicawa.. Rũ guxũ i nachiuñanegũwa rũ duũxũgũ rũ tá nanaxĩãchiãetanũ rũ tá nañaxĩãchiãegũ namaã na poraãcũ naxãũgaãchixũ i taxũ i taxtũ rũ norũ yuapegũ.

26 —Rũ duũxũgũ rũ norũ muũmaã tá inayayiãxẽ i ngẽxguma nũxũ nadaugu i ngẽma ûpetũchaũxũ i ñoma i nañewa. Erũ woo guxũma i tacũ i daxũwa nũxũ idauxũ rũ tá naxĩãxãchitanũ rũ tá nu ne nanaxĩmare.

27 —Rũ ngẽxguma rũ guxũ i duũxũgũ i ñoma i nañecũãx rũ tá choxũ nadaugũ i ngẽxguma wũxi i caixanexũgu ícharũxĩxgu rũ núma chaxũxgu namaã i chorũ pora rũ úne.

28 —Rũ ngẽxguma inaxũgũgu na naxũpetũxũ i ngẽma pemaã nũxũ chixuxũ, rũ name nixĩ na petaãegũxũ rũ meã pedaunagũxũ, erũ paxa tá íchangu na pexũ íchanguxũxẽxũcèx —ñanagũrũ.

29 Rũ yemawena rũ wũxi ga ore ga cuèxruũxũ namaã nixu ga Ngechuchu, rũ ñanagũrũ: —¡Dúcèx penangugũ i iguera, rũ éxna ngẽxũrũxũmare i to i naĩgũ!

30 —Rũ ngẽxguma nũxũ pedèuxgu na ngexwaca naxũátũxũ, rũ ngẽmawa nũxũ pecuèx na paxa tá taunecũ na yĩxũ.

31 —Rũ ngẽxgumarũ ta i ngẽxguma nũxũ pedèuxgu na nangupetũxũ i ngẽma pemaã nũxũ chixuxũ, rũ ngẽmawa tá nũxũ pecuèx na yimama yĩxũ ya Tupana na ãẽxgacũ yĩxũcèx.

32 —Aixcũma pemaã nũxũ chixu rũ guxũma i ngẽma nũxũ chixuxũ rũ tá ningu naxũpa na nayuexũ i duũxũgũ i ñuxma maxẽxũ.

33 —Daxũguxũ i nañe rũ ñoma i nañe rũ tá nagux. Natũrũ chorũ ore rũ tagutáma inayarũxo.

34 —¡Pexuãegũ na tama tacũ rũ chixexũgagu dũxwa nũxũ perũxoexũ na peyaxõgũxũ! Rũ ngẽmacèx penaxwèxe na pegũna pedaugũxũ na tama pengãxèxũ rũ éxna ñoma i nañeãrũ ngũchaũguama na perũxĩnũxũ. Erũ ngũrũãchi ngẽmagu íperũxĩnũeyane tá pexũ íchayabaixgũ.

35 —Rũ ñoma wũxi ya yũta ya ngũrũãchi tacũ iyaxũnerũ tá nixĩ naxcèx i guxũma i duũxũgũ i ñoma i nañecũãx i ngẽxguma wenaxãrũ núma chaxũxgu.

36 —Rũ ngẽmacèx name nixĩ i pegũ ípemexẽegũ. ¡Rũ guxũguma peyumũxẽgũ na ngẽmaãcũ tama pexũ naxũpetũxũcèx i ngẽma ãucũmaxũgũ, rũ aixcũma pimexũcèx i ngẽxguma chopèxewa pengugũgu! —ñanagũrũ ga Ngechuchu.

37 Rũ guxũ ga ngunexũgũgu rũ tupauca ga taxũnewa nayexma ga Ngechuchu, rũ duũxũgũxũ nangúexẽẽ. Rũ chũtacũ rũ guma Mèxpũne ga Oríbunecũgu ãeganegu nayapeexũ.

³⁸ Rū guxūma ga duūxūgū rū pèxmamaxūchi tupauca ga taxūnewa nan-gugūxū na Ngechuchuxū naxīnūēxūcèx.

22

*Āēxgacūgū naxcèx nadaugū na ñuxācū Ngechuchuxū yayauxgūxū
(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Cu 11.45-53)*

¹ Rū marū ningaica ga Yudíugūarū peta ga Ūpetūchiga ga nagu nangōxgūāxū ga pāū ga ngearū puxēēruūāxū.

² Rū ga paigūarū āēxgacūgū rū ngúexēēruūgū ga Moīchēarū mugūwa ngūxēētaegūxū rū naxcèx nadaugū ga ñuxācū duūxūgūechita Ngechuchuxū na yamèxgūxū, yerū duūxūgūxū namuñē.

³ Rū yexguma ga Chataná rū Yuda ga Icariútegu nangaxi. Rū nūma ga Yuda rū yema 12 ga Ngechuchuarū ngúexūgū ga imugūxūtanūxūchirēx nixī.

⁴ Rū nūma ga Yuda rū ínayadau natanūwa ga paigūarū āēxgacūgū rū tupauca ga taxūneārū purichíagūarū āēxgacūgū. Rū namaā nūxū nixu ga ñuxācū na natauxchaxū ga Ngechuchuxū na yayauxgūxūcèx.

⁵ Rū nūmagū ga yema āēxgacūgū rū nataāēgū. Rū dīēru Yudana ngīxū naxuaxūgū.

⁶ Rū Yuda rū ngixū nayaxu ga yema dīēru. Rū inanaxūgū ga naxcèx na nadauxū ga ñuxācū duūxūgūechita Ngechuchuxū na yayauxgūxū ga āēxgacūgū.

*Ūpetūchigaarū ōnawa nachibū ga Cori
(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Cu 13.21-30; 1 Co 11.23-26)*

⁷ Rū nawa nangu ga yema petaarū ngunexū ga nagu nangōxgūāxū ga pāū ga ngearū puxēēruūāxū. Rū yema nixī ga ngunexū ga nagu carneruxacū yamèxgūxū naxcèx ga Ūpetūchigaarū peta.

⁸ Rū Ngechuchu nanamu ga Pedru rū Cuáū, rū ñanagūrū nūxū: — ¡Peyamexēēx i tórū ōna i Ūpetūchigacèx! —ñanagūrū.

⁹ Rū nūmagū Ngechuchuxū nangāxūgū, rū ñanagūrūgū: —¿Ngextá nixī i cunaxwèxexū na tanamexēēxū? —ñanagūrūgū.

¹⁰ Rū Ngechuchu nanangāxū, rū ñanagūrū: —Ngēxguma Yerucharéūwa pengugūgu rū ngēxma tá nūxū peyangau i wūxi ya yatū i wūxi i tūxū i dexámaā āācuxcū ngīxū ingexū. ¡Rū nawe perūxī ñuxmatáta napatawa pengugū!

¹¹ —¡Rū yima ĩpata ya nagu yaxūcune ya yima yatū, rū yima ĩārū yoramaā nūxū pixu rū ñapegūgū nūxū:

“Torū ngúexēēruū rū nūxū nacuáxchaū na ngēxūrūxū yīxū i ngēma ucapu i norū ngúexūgūmaā tá nawa nachibūxū i Ūpetūchigaarū ōnacèx”, ñapegūgū nūxū!

¹² —Rū tá pexū nūxū nadauxēē i wūxi i ucapu i taxū i marū mexēēxū i norū daxūchiūwa ngēxmaxū. ¡Rū ngēmawa tá penamexēē i ngēma ōna i Ūpetūchigacèx ixīxū! —ñanagūrū nūxū.

¹³ Rū yéma naxī ga nūmagū rū nūxū inayangaugū ga guxūma yema Ngechuchu namaā nūxū ixuxūrū. Rū yéma nanamexēēgū ga ōna ga Ūpetūchigacèx ixīxū.

¹⁴ Rū yexguma nawa nanguxgu ga ora ga na nachibūexū, rū mechawa narūto ga Ngechuchu namaā ga norū ngúexūgū.

¹⁵ Rū yexguma ga Ngechuchu rū ñanagūrū: —Ñuxācū poraācū choxū nangúchaū na pemaā chachibūxū i ñaā Ūpetūchigaarū ōnawa naxūpa na chayuxū.

16 –Natürü pemaã nüxü chixu rü täütáma wenaxârü Üpetüchigaarü ònawa chachibü, ñuxmatáta chowa yangu i ngẽma Tupana naxwèxexü –ñanagürü.

17 Rû yexguma nanayaxu ga wüxi ga pochiyu ga binumaã äãcuxü. Rû Tupanana moxê naxãxira, rû ñuxüchi ñanagürü nüxü ga norü ngúexügü: –¡Peyaxaxü ya daa binu, rû pegümaã pengau!

18 –Erü pemaã nüxü chixu rü tagutáma wena chayaxaxü ya binu ñuxmatáta nawa nangu na pecaduarü ütanücèx chayuxü na aixcüma pemaã inacuéxücèx ya Tupana –ñanagürü.

19 Rû nanayaxu ta ga pãü, rû Tupanana moxê naxcèx naxã. Rû ñuxüchi inanabücu, rû norü ngúexügüna nanaxã. Rû ñanagürü nüxü: –Ñãã pãü rû chaxune i pexcèx yuxüchiga nixĩ. ¡Rû ñããwena rû ñããcü tá penaxü na choxna pecuéxãchiexücèx! –ñanagürü.

20 Rû marü chibüwena rü to ga pochiyu ga binumaã äãcuxü norü ngúexügüna naxã, rû ñanagürü: –Daa binu rû Tupanaârü uneta i ngexwacaxüüârü cuèxruü nixĩ. Rû chaugü ya pexcèx ibacüwa Tupana pexü nüxü nadauxêẽ na aixcüma yĩxü i ngẽma norü uneta.

21 –Natürü ngẽma yatü i chauuechita äëxgacügüna choxü muxchaüxü, rû nuã mechawa tamaã narüto i ñuxmax.

22 –Rû choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü, rû Chaunatü ixunetaxürüü tá chayü. Natürü wüxi i ngechaüxüchi tá nixĩ naxcèx i ngẽma yatü i äëxgacügüna choxü muxü.

23 Rû yexguma ga norü ngúexügü rû inanaxügü ga nügüna na nacagüexü, rû ñanagürügü: –¿Texé tá tixĩ ya yíxema naëchita äëxgacügüna namuxê? –ñanagürügü.

Norü ngúexügü rü nügüna nacagüe na texé tá tixixü ya guxãxü rüyexeraxe i natanüwa

24 Rû yexguma ga yema ngúexügü rü nügümaã niporagatanücüü nachiga na texé tá tiixü ya natanüwa guxãârü yexera ixixê.

25 Natürü ga Ngechuchu rû ñanagürü nüxü: –Ñoma i naãnewa rû guxü i nachüãnegüarü äëxgacügü, rû poraãcü norü duüxügüxü namugü. Rû ñuxüchi nügü yaxugügu rû norü duüxügüarü dauruü i mexügü nixígü.

26 –¡Natürü pema rü täütáma ngëxgumarüü pixígü! Rû ngëxguma texé naxwèxegu na guxãârü yexera tiixü i petanüwa, rû name nixĩ na tügü ítarüxíraxü i guxüma i tümamücügütanüwa. Rû texé naxwèxegu na peeru tiixü i petanüwa, rû name nixĩ i noxri rû guxãârü ngüxêëruü tixĩ.

27 –Rû ñoma i naãnewa rû corigü rû mechawa narütogü na nachibüexücèx, rû norü duüxügü nixĩ i ngẽma naxcèx òna ixüxü rü nüxü rüngüxêëxü. Natürü tatanüwa rü tama ngẽmaãcü nixĩ, erü choma i perü cori na chiixü rü perü ngüxêëruü chixĩ.

28 –Rû pemagü nixĩ ga guxügüma chauxütawa peyexmagüxü ga yexguma ngúxü chingexgu.

29 –Rû ngẽmacèx i choma rü äëxgacügüxü pexü chixígüxêẽ yema chaunatü äëxgacüxü choxü ingucuchixêëxürüü.

30 –Rû ngẽmaãcü äëxgacü íchixixüwa rü chomaã tá pechibüe rü tá pexaxegü. Rû äëxgacüchicawa tá perütogü na norü maxücèx nüxna pecagüxü i guxüma i Yudíugü –ñanagürü.

*Ngechuchu nüxü nixu na Pedru tá nügü icúxü na norü ngúexü yĩxü
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Cu 13.36-38)*

31 Rû Pedruxü ñanagürü ta ga Cori ga Ngechuchu: –Pa Pedrux, Chataná rü pexcèx ínaca na chixexümaã poraãcü pexü naxüxücèx.

32 –Natürü choma rü Chaunatüxü cuxcèx chacèèxü na taguma nüxü curüoxöcèx na cuyaxöxü. Rü ngëmacèx i cumax, Pa Pedru, rü ngëxguma chauxcèx cutaeguxgu, rü chanaxwèxe i nüxü curüngüxëë i cumücügü na nümagü rü yaxögüechaãxüçèx –ñanagürü.

33 Rü ñanagürü ga Pedru: –Pa Corix, choma rü marü íchamemare na wüxigu cumaã na chapoxcuxü rü ëxna wüxigu cumaã na chayuxü –ñanagürü.

34 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –Pa Pedrux, cumaã nüxü chixu rü ñomatama i chütaxügu naxüpa na otá íçaxü, rü cuma rü tomaëxpüxcüna tá nüxü quixu na tama choxü cucuáxü –ñanagürü.

Marü ningaica ga na guxchaxügü nüxü üpetüxü

35 Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngüexügüna naca, rü ñanagürü: –Yexguma pexü chimugügu ngearü chocaãxgüxemaã rü ngearü dïëruãxgüxemaã rü ngearü chapatuãxgüxemaã, ¿rü tacü pexü taxuxü ga yexguma? –ñanagürü. Rü nümagü nanangãxügü rü ñanagürügü: –Taxuüma –ñanagürügü.

36 Rü yexguma norü ngüexügüxü ñanagürü ga Ngechuchu: –Natürü ñuxma rü texé ya petanüwa ya chocaãxë rü tanaxwèxe na ítayangexü i tümaärü choca rü tümaärü dïërchixü rü ta. Rü ngëxguma texé ngearü taraãxgu rü tanaxwèxe i namaã tataxe i tümaärü gáuxüchiru na tümaärü poxüruü i taracèx tataxexüçèx.

37 –Erü pemaã nüxü chixu rü chauchiga nixí i ngëma Tupanaärü ore i ümatüxü i ñaxü:

“Wüxi i máëtaxürüü tá nanapoxcugü rü tá nayamèxgü”, ñaxü. Erü guxüma i ngëma chauchiga ümatüxü i Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü aixcüma ngëmaãcü tá ningu –ñanagürü.

38 Rü yexguma ga norü ngüexügü rü ñanagürügü: –Pa Corix, nuã nangëxma i taxre i tara –ñanagürügü. Rü nüma ga Ngechuchu rü nanangãxü rü ñanagürü: –Marü ningu i ngëma –ñanagürü.

Ngechuchu rü Yechemaniwa nayayumüxë

(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

39 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ínaxüxü ga guma ñãnewa. Rü Oríbunecüarü Mëxpúnëwa naxü, yerü woetama nacüma nixí ga yéma na naxüüxüxü. Rü norü ngüexügü rü ta nawe narüxí.

40 Rü yexguma yema nachicawa nanguxgu, rü norü ngüexügüxü ñanagürü: –¡Tupanana naxcèx peça na pexü nangüxëèxüçèx na tama Chatanáärü ügagu chixexügu peyixüçèx! –ñanagürü.

41 Rü yexguma ga Ngechuchu rü yéamaxüra 50 ga metruwa norü ngüexügüna naxü. Rü yexma nacaxãpüxü rü nayumüxë.

42 Rü ñanagürü: –Pa Chaunatüx, ngëxguma cuma cunaxwèxegu, ¡rü nüxna choxü ínanguxuchixëë i ñaã ngüxü i tá choxü üpetüxü! Natürü chanaxwèxe i cunaxü i curü ngüchaü rü tama i choxrü –ñanagürü.

43 Rü yexguma wüxi ga daxüçüãx ga Tupanaärü orearü ngeruü rü naxcèx nangox, rü nanaporaxëë.

44 Rü poraãcü nanaxixãchiãë ga Ngechuchu, rü yemacèx yexeraãcü nayumüxë. Rü yema na naxixãchiãëxümaã poraãcü nanaxaiyaãchi. Rü guma norü aiyacümaã nichuruxüne. Rü ñoma nagü waixümüãnewa ichuruxürüü nixí ga norü aiyacü.

45 Rü yema ínayumüxëxüwa rü inachi ga Ngechuchu, rü norü ngüexügütanüwa naxü. Rü nüxü inayangau ga na ínapeexü yerü norü ngechaümaã düxwa nayaxtae.

46 Rū yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü ípepee? ¡Íperüdagü rü Tupanana naxcèx peça na pexü nangüxëxücèx na tama Chatanáârü ügagu chixexügu peyixücèx! —ñanagürü.

Ngechuchuxü niyauxgü

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Cu 18.2-11)

47 Rū yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rü yéma nangugü ga muxüma ga duüxügü. Rū Yuda ga Ngechuchuarü ngúexüchiréx ixixü nixi ga naxüpèxexü. Rū Ngechuchucèx nixü na nüxü nachúxácüma nüxü namoxëxücèx.

48 Rū Ngechuchu rü ñanagürü: —Pa Yudax, ¿tüxcüü wüxi i chúxumaã cuchauechitae? —ñanagürü.

49 Rū yema togü ga Ngechuchuarü ngúexügü ga naxütawa yexmagüxü, rü yexguma nüxü nadaugügu ga yema ngupetüxü rü ñanagürügü nüxü: —Pa Corix, ¿cunaxwèxexü na taramaã tanadèixü? —ñanagürügü.

50 Rū wüxi ga Ngechuchuarü ngúexü rü paigüarü ãëxgacüarü duüxüxü nanapixëë, rü ínanadae ga norü tügünechinü.

51 Natürü Ngechuchu rü ñanagürü: —¡Ngexrüma na pegü namaã pedèixü! —ñanagürü. Rū yexguma ga Ngechuchu rü yema yatü ga ídaechinüxüxü ningögü, rü nanamexëë.

52 Rū Ngechuchu namaã nidexa ga yema ãëxgacügü ga norü yauxwa yéma íxü. Rū yema ãëxgacügütanüwa nayexmagü ga paigüarü ãëxgacügü, rü tupauca ga taxüneârü purichíagüarü ãëxgacügü, rü Yudiugüarü ãëxgacügüerugü. Rū Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü taragü rü naíxmenèxägümaã chauxcèx nuã pexi ñoma wüxi i ngítèxáxü chiixürüü?

53 —Rū guxü ga ngunexügu ga yexguma petanüwa chayexmagu ga tupauca ga taxünewa, rü tama choxü piyauxgü. Natürü marü nawa nangu na pexü natauxchaxü na choxü piyauxgüxü, erü ñoma nixi i ora na naporaxü i Chataná —ñanagürü.

Pedru inayacux na Ngechuchuxü nacuáxü

(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Cu 18.12-18)

54 Rū Ngechuchuxü niyauxgü, rü paigüarü ãëxgacüpatawa nanagagü. Rū Pedru rü nawe narüxü, natürü yaxüguma nüxü nixüchigü.

55 Rū yéma paigüarü ãëxgacüpataëxtüarü ngáxüwa, rü purichíagü nanaxügü ga wüxi ga üxü. Rū nüxü ínachomaëguãchi. Rū Pedru rü ta yéma natanüwa narüto.

56 Rū yexguma yéma üxücutüwa natoxgu ga Pedru, rü wüxi ga ngecü ga ãëxgacüarü duüxü nüxü idau. Rū meãma nüxü idawenü, rü ngígürügü: —Ñã yatü rü Ngechuchutanüxü nixi —ngígürügü.

57 Natürü Pedru rü tama nüxü nacuáxchaü ga yema ore, rü ñanagürü: —Pa Ngecüx, choma rü tama nüxü chacuèx ya yima Ngechuchu —ñanagürü.

58 Natürü yixcamaxüra rü to ga duüxü Pedruxü nadau, rü ñanagürü nüxü: —Cuma rü ta Ngechuchutanüxü quixi —ñanagürü. Natürü Pedru nanangãxü rü ñanagürü: —Tama nixi, Pa Yatüx. Tama natanüxü chixi —ñanagürü.

59 Rū wüxi ga ora ngupetüguwena rü to ga duüxü rü nüxü ñanagürüama: —Aixcümáxüchi ñãã yatü rü Ngechuchutanüxü nixi, erü Gariréaanecüãx nixi —ñanagürü.

60 Rū yexguma ga Pedru rü ñanagürü: —Pa Yatüx, tama nüxü chacuèx na tacüchigaxü quixuxü —ñanagürü. Rū yexgumatama Pedru ídixayane rü nica ga otá.

⁶¹ Rū yexguma ga Cori ga Ngechuchu rü Pedrucèx nügü ínidau. Rū nūma ga Pedru rü nūxna nacuèxãchi ga yema ore ga Cori ga Ngechuchu namaã nūxü ixuxü ga ñaxü:

“Ñomatama i chütaxügu naxüpa na otá içaxü, rü tomaèxpüxcüna taxütáma cugü quixu na chorü duüxü quiixü”, ñaxü.

⁶² Rū yexguma ga Pedru rü ínaxüxü ga yéma. Rū poraãcüxüchi naxaxu.

Ngechuchugu nidaux- cüraügu

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Rū yema yatügu ga Ngechuchuna daugüxü, rü nagu nidauxcüraügu, rü nūxna nanaçuaixcagüxü.

⁶⁴ Rū nayadüxétügu, rü nachiwegu nidagügu, rü ñanagürügu: —¡Nūxü nacuèx na texé cuxü na idagüxü! —ñanagürügu.

⁶⁵ Rū muxüma ga to ga ore ga chixexü namaã nixugüe.

Ãëxgacügü ga tacügüpëxewa nanagagü ga Ngechuchu

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Cu 18.19-24)

⁶⁶ Rū yexguma yangunegu rü nangutaquëxegü ga Yudíugüarü ãëxgacügüerugü, rü paigüarü ãëxgacügü, rü ngüexëëruügu ga Moïchéarü mugüwa ngüxëëtaegüxü. Rū ñuxüchi norü purichíagüxü namu na napëxewa Ngechuchuxü nagagüxüçèx. Rü yéma Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügu:

⁶⁷ —Toma rü nūxü tacuáxchaü rü cuma quiixü i Cristu rü éxna tama. ¡Tomaã cugü ixu! —ñanagürügu. Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: —Ngëxguma chi pemaã nūxü chixuxgu na choma chiixü i Cristu, rü tãü chima choxü peyaxõgü.

⁶⁸ —Rü ngëxguma chi pexna chacaxgu na tacüçèx choxna peçaxü, rü tãü chima choxü pengãxüga, rü tãü chima choxü pingëxgü.

⁶⁹ —Natürü ñuxmawena rü choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü rü Chaunatü ya Tupana ya poracüxütawa tá changëxma —ñanagürü.

⁷⁰ Rū yexguma guxüma ga yema ãëxgacügü nūxna nacagü, rü ñanagürügu: —¿Éxna cuma quiixü i Tupana Nane? —ñanagürügu. Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Ngü. Tupana Nane chixí ngëxgumarüü i pematama nūxü pixuxürüü —ñanagürü.

⁷¹ Rū yexguma nügümaã ñanagürügu ga yema ãëxgacügü: —Ñuxma rü marü taxucèxma naxcèx tadau i to i duüxügu i nūxü ixuxü i ñaã yatüchiga. Erü yixematama marü naãxwatama nūxü taxñüë i norü ore na ñuxü ñaxü —ñanagürügu.

23

Piratupëxewa nayexma ga Ngechuchu

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Cu 18.28-38)

¹ Rū guxüma ga yema ãëxgacügü rü inachigü, rü ãëxgacü ga Dumacüãx ga Piratuxütawa Ngechuchuxü nagagü.

² Rū yéma Piratupëxewa inanaxügüe ga Ngechuchuxü na yaxugüexü. Rü ñanagürügu: —Ñaã yatü rü nūxü itayangaugü na cumaã nanuëxëëãxü i duüxügu. Rü tomaã nūxü nixu na tama namexü na ãëxgacü ya Dumawa ngëxmacüaxü na tanaxütanüxü. Rü nügü nixu na nūma na yíxü i torü ãëxgacü i Cristu —ñanagürügu.

³ Rū yexguma ga Piratu rü Ngechuchuna naca rü ñanagürü: —¿Cuma quiixü i Yudíugüarü ãëxgacü? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: —Ngëmaãcü, ngëma nūxü quixuxü chixí i chomax —ñanagürü.

⁴ Rū yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxü ga paigüarü ãëxgacügü rü togü ga duüxügü: —Chauxcèx rü taxuüma i chixexü naxü i ñaã yatü —ñanagürü.

⁵ Natürü nümagü rü yexeraãcü Ngechuchuxü nixugüeama, rü ñanagürügü: —Nüma rü guxü i Yudéaanewa nanangüexëë i duüxügü na cuxchi naxaïexücèx. Rū Gariréaanewa inanaxügü ga yemaãcü na duüxügüxü nangüexëëxü, rü ngëmaãcü nanaxü ñuxmata núma Yudéaanewa nangu —ñanagürügü.

Erodepëxewa nayexma ga Ngechuchu

⁶ Rū yexguma yemaxü naxñügu ga Piratu, rü duüxügüna naca rü ngoxi Gariréaanecüãx yixi ga Ngechuchu.

⁷ Rū yexguma Piratu nüxü ñnügu ga aixcüma Gariréaanecüãx na yixü ga Ngechuchu rü Gariréaneärü ãëxgacü ga Erodexütawa nanamu, yerü Yerucharéüwa nayexma ga Erode ga yexguma.

⁸ Rū yexguma Ngechuchuxü nadëuxgu ga Erode rü nataãëxüchi. Yerü nuxcümama poraãcü nüxü nadauxchaü, yerü üpaacü nüxü naxñü ga nachiga. Rū inanangüexëë na Ngechuchuxü nadauxchaüxü na napëxewa naxüãxü ga wüxi ga mexü ga taxü ga Tupanaärü poramaã naxüxü.

⁹ Rū muëxpüxcüna Ngechuchuna naca ga Erode. Natürü Ngechuchu rü tama nanangãxü.

¹⁰ Rū yéma nayexmagü ta ga paigüarü ãëxgacügü rü ngüexëëruügü ga Moïchëarü mugüwa ngüxëëtaegüxü. Rū nümagü rü poraãcü Ngechuchuxü ñaxuaxügü.

¹¹ Rū yexguma ga Erode rü norü churaragü rü poraãcü chixri Ngechuchumaã nachopetü. Rū nagu nidauxcüraügü. Rū ñuxüchi wüxi ga ãëxgacüchirugu nayacüxëëgü na yemaãcü nüxü nacugüexücèx. Rū yemawena Piratuxüta wenaxärü Ngechuchuxü namu ga Erode.

¹² Rū woo üpaacü ga Piratu rü Erodemaã nügüchi na naxaïexü, natürü yema ngunexügu nixi ga nügümaã nangüxmüëxü.

Piratu rü Ngechuchumaã nanaxuegu na nayuxücèx (Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Cu 18.39-19.16)

¹³ Rū yexguma ga Piratu rü nanangutaquëxexëë ga paigüarü ãëxgacügü, rü togü ga Yudüügüarü ãëxgacügü, rü guxüma ga duüxügü ga yéma yexmagüxü.

¹⁴ Rū Piratu ñanagürü nüxü: —Pema nuã chauxcèx penaga i ñaã yatü, rü nüxü pixu na chomaã nanuëxëëãxü i duüxügü. Natürü pepëxewa nüxna chaca i ngëmachiga rü ñuxma rü marü nüxü pedau na taxuüma nawa ichayangauxü i ngëma chixexü i naxcèx ñpenaxuaxüxü.

¹⁵ —Rü Erode rü ta taxuüma nawa inayangau i ngëma chixexü, rü ngëmacèx wenaxärü taxcèx nanamuëgu. Rü dücax, taxuüma i chixexü naxü na ngëmagagu nayuxücèx.

¹⁶ —Rü ngëmacèx chorü churaragüxü tá chamu na naçuaixgüãxücèx, rü ñuxüchi tá chayangëx —ñanagürü.

¹⁷ Rū nüma ga Piratu rü guxügüma ga yexguma yema petawa nanguüxgu rü duüxügüxü nataãëxëëchaü namaã ga na yangéãxü ga wüxi ga yatü ga poxcuxü.

¹⁸ Natürü guxüma ga yema duüxügü rü wüxigu inanaxügüe ga aita na naxüexü. Rū ñanagürügü: —¡Napoxcu i ngëma Ngechuchu! ¡Rü Barabáxü waxi ñangüxuchixëë! —ñanagürügü.

¹⁹ Rū yema Barabá rü napoxcu yerü üpaacü Yerucharéüwa ãëxgacümaã nananuëxëë ga duüxügü, rü ñuxüchi namáëta.

20 Natürü ga Piratu rü wenaxârü duïxügümaã nidexa, yerü nüma rü Ngechuchuxü ningéxchaü.

21 Natürü ga duïxügü rü yexeraãcü aita naxüe rü ñanagürügü: —¡Curuchawa yapota! ¡Curuchawa yapota! —ñanagürügü.

22 Rü Piratu norü tomaëxpüxcüna duïxügümaã nidexa, rü ñanagürü: —Dücèx, ¿tacü rü chixexü éxna naxü? Choma rü taxuüma i chixexüxü nawa ichayangau na ngëmacèx chanayuxëëxü. Rü chorü churaragüxü tá chamu na nacuaixgüãxücèx, rü ñuxüchi tá chayangëx —ñanagürü.

23 Natürü nümagü ga duïxügü rü yexeraãcü aita naxüeama, rü naxcèx ínacagü na curuchawa yapotaãxücèx. Rü yema na nayexeragüamaxü ga yema duïxügü rü düxwa ga Piratu rü duïxügüga naxínü.

24 Rü nüma ga Piratu rü norü churaragüxü namu na naxügüãxücèx ga yema duïxügü naxwèxegüxü.

25 Rü Barabáxü ningëx, yerü yema nixí ga duïxügü naxcèx ícagüxü. Rü yema Barabá nixí ga poxcuxü naxcèx na duïxügüxü äëxgacümaã nanuëxëëxü rü namaëtaxü. Rü yexguma ga Piratu rü duïxügüna Ngechuchuxü namu na namaã naxügüãxücèx ga yema nümagü nanaxwèxegüxü.

Ngechuchuxü curuchawa nipotagü

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Cu 19.17-27)

26 Rü yema duïxügü rü Ngechuchuxü nigagü na curuchawa yanapotagüãxücèx. Rü yexguma Ngechuchuxü yagagüyane, rü yexma namagu nüxü nangaugü ga wüxi ga yatü ga Chirenecüãx ga naãnewa ne ücü. Rü Chimáü nixí ga naega. Rü Chimáüxü niyauxgü ga duïxügü, rü naätügu ngíxü naxünagügü ga curucha na Ngechuchuwe ngíxü nangexücèx.

27 Rü muxüma ga duïxügü rü nawe narüxí. Rü yema duïxügütanüwa nayexmagü ga muxüma ga ngexügü ga auxexü rü aita üexü, yerü Ngechuchucèx nangechaügü.

28 Natürü ga Ngechuchu rü yema ngexügüxü nadawenü, rü ñanagürü nüxü: —Pa Ngecügüx, Pa Yerucharéücüãx ¡täxü i chauxcèx pexauxexü, natürü pegüçéxtama pexauxe rü pexacügüçèx!

29 —Erü nawa tá nangu i ngunexügü i nagu ñagüxü tá i duïxügü:

“Tataãëgü ya yíxema ngeãxta ya taxuacüma äxãcügüxe, rü taguma tacharaügüxe, rü taguma maïxãcügüxe, erü taxucatáma tümãxãcügüçèx taxauxe”, ñagüxü.

30 —Rü ngëxguma i duïxügü rü tá mèxpünegüxü nacèxügü rü ñanagürügü tá:

“¡Toétügu rübuemü!” ñanagürügü tá. Rü tá ngüchitaerugüxüxü nacèxügü, rü ñanagürügü tá:

“¡Toxü idüxétügü!” ñanagürügü tá.

31 —¡Erü ñuxãcü tá namaã nachopetü i ngëma duïxügü i aixcüma chixexü ügüxü, ega ñaã chixexü chomaã naxügügu na woo taxuüma i chixexü chaxüchirëxü? —ñanagürü ga Ngechuchu.

32 Rü yéma nanagagü ta ga taxre ga máëtagüxü na Ngechuchurüü curuchawa yanapotagüãxücèx.

33 Rü yexguma nawa nangugügu ga yema nachica ga Duïxëërchinèxãgu äegaxü, rü yéma curuchawa Ngechuchuxü nipotagü. Rü yema taxre ga máëtagüxü rü ta Ngechuchurüü curuchawa nipotagü, wüxi ga norü tügüncëwawa rü to ga norü toxwecüwawa.

34 Rü yexguma Ngechuchuxü curuchawa íyapotagüyane, rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Pa Chaunatüx, ¡nüxü nangechaü i ñaã duïxügü, erü tama nüxü

nacuèxgü na tacü rü chixexü naxüexü! —ñanagürü. Rü yema churaragü rü nanade ga Ngechuchuchiru. Rü ñuxüchi wüxi ga dîëru ngixü nañanagügü na yemawa nüxü nacuèxgüxcèx na texéarü tá yixü ga yema Ngechuchuchiru.

³⁵ Rü duüxügü rü yéma inarüdaunü. Natürü yema Yudíugüarü äëxgacügü rü Ngechuchuxü nacugüe, rü ñanagürügü: —Nüma rü togüxü namaxëë. ¡Ëcü, ñuxma rü nügütama namaxëë ega aixcüma Cristu ya Tupana nüxü unetacü yixígu! —ñanagürügü.

³⁶ Rü yema churaragü rü ta Ngechuchuxü nacugüe. Rü naxütawa naxí, rü nüxna nanaxá ga binu ga üxchiücü.

³⁷ Rü ñanagürügü nüxü: —Ega Yudíugüarü äëxgacü ya tacü quixígu, ¡rü cugütama rüngüxëë i ñuxmax, na ícunguxuchixüxcèx! —ñanagürügü.

³⁸ Rü norü curuchatapëxewa nipota ga wüxi ga mürapewaxacü ga äegatachinüxü ga Griégugügawa rü Dumacüäxgügawa rü Yudíugügawa ümatüxü ga ñaxü: —Daa nixí ya Yudíugüarü Äëxgacü ya Tacüxüchi —ñaxü.

³⁹ Rü wüxi ga yema máëtaxü ga naxrüü curuchawa ipotaxü rü Ngechuchumaã naguxchiga, rü ñanagürü: —Ega aixcüma Cristu quixígu, ¡rü cugütama rüngüxëë na ícunguxuchixüxcèx, rü toxü rü ta rüngüxëë na ítangüxüxcèx! —ñanagürü.

⁴⁰ Natürü ga yema to ga máëtaxü rü namücüxü ínangaxüchiamá, rü ñanagürü nüxü: —Cuma rü naxrüü na curuchawa quipotachirëxü, ¿rü ngëxguma rü ta tama Tupanaxü cumuüxü?

⁴¹ —Yixema rü name nixí na ipoxcuexü erü tagagutama nixí i ngúxü ingegüxü erü ngëma nixí i tórü natanü naxcèx ga yema chixexü ga ixügüxü. Natürü daa yatü rü taxuüma i chixexü naxü —ñanagürü.

⁴² Rü yexguma ga yema máëtaxü rü ñanagürü: —Pa Ngechuchux, ¡choxna nacuèxáchi i ngëxguma wenaxärü núma cuxüxgu rü äëxgacüxü ícunguxgu! —ñanagürü.

⁴³ Rü Ngechuchu nanangäxü rü ñanagürü: —Aixcüma cumaã nüxü chixu rü ñomatátama i ngunexügu chomaã cüngëxma i mexëchixü i nañewa —ñanagürü.

Nayu ga Ngechuchu

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Cu 19.28-30)

⁴⁴ Rü yexguma tocuchiwa nanguxgu rü guxüwama naxëäne ñuxmata tomaëxpüxarü orawa nangu ga yáuanecü.

⁴⁵ Rü ga üèxcü rü nixo. Rü tupauca ga taxüneärü tüyemachiüxü rü ngäxügu narügaute.

⁴⁶ Rü yexguma ga Ngechuchu rü poraäcü aita naxü rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, cuxméxwa chanangëx i chauäë —ñanagürü. Rü yema ñaxguwena rü nayu.

⁴⁷ Rü yexguma yema churaragüarü äëxgacü ga Dumacüäx nüxü dëuxgu ga yema ngupetüxü, rü Tupanaxü nicuèxüü, rü ñanagürü: —Aixcüma ñaã yatü rü taxuüma i chixexü naxü —ñanagürü.

⁴⁸ Rü guxüma ga yema togü ga duüxügü ga yéma yexmagüxü rü nüxü daugüxü ga yema ngupetüxü, rü poraäcü nangechaügüäcüma napatacëx nawoegu.

⁴⁹ Natürü guxüma ga yema duüxügü ga aixcüma Ngechuchuxü cuèxgüxü rü yaxüwa- tama nüxü narüdaunü ga yema ngupetüxü. Rü yema duüxügütanüwa ta iyexmagü ga yema ngecügü ga Ngechuchuwe rüxícü ga yexguma Gariréaanewa ne naxüxgu.

*Ngechuchu rü naxmaŭgu nayanaxücuchigü
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Cu 19.38-42)*

⁵⁰ Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga Yudéaanewa yexmane ga ñāne ga Arimatéacŭāx, rü Yúche nixī ga naega. Rü nüma rü Yudíugüarü āēxgacügütanüwa naxü, natürü namecüma rü meā namaxü.

⁵¹ Rü nüma rü poraäcü ínananguxēē na ínanguxü ga Tupana na yéma āēxgacü yīxücèx. Rü yemacèx tama norü me nixī ga yema Ngechuchumaā naxügüxü ga yema togü ga namücügü ga āēxgacügü.

⁵² Rü nüma ga Yúche rü Piratuxütawa naxü, rü Ngechuchuxü necèx ínayaca.

⁵³ Rü curuchawa nayayaxu ga Ngechuchuxüne, rü wüxi ga düxruŭmaā nananuque. Rü wüxi ga naxmaŭ ga nutaarü mèxpúxüwa yacaxmaŭgüxügu nayanaxücuchi. Rü yema naxmaŭ rü nayexwacaxü, rü taguma texéxü nagu yaxücuchigüxü nixī.

⁵⁴ Rü yema nixī ga ngunexü ga nagu Yudíugü nügü imexēēgüxü naxcèx ga ngüxchigaarü ngunexü. Rü marü ningóonechaŭ ga yema ngüxchigaarü ngunexü.

⁵⁵ Rü yema ngecügü ga Ngechuchumaā Gariréaanewa ne ícü, rü Ngechuchuxü íyaxücuchigüxüwa íyadaugü. Rü nüxü idaugü ga ñuxācü na íyaxücuchigüāxü ga naxüne.

⁵⁶ Rü yexguma ngīpatawa nangugügu, rü inamexēēgü ga pumara rü chixü. Rü irüngügü ga ngüxchigaarü ngunexügu, yerü yema nixī ga Tupanaärü mu.

24

*Yuwa ínarüda ga Ngechuchu
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Cu 20.1-10)*

¹ Rü pèxmamaxüchi ga yüxüarü ngunexügu, rü yema ngecügü rü wenaxārü naxmaŭwa íyadaugü. Rü yéma inangegü ga yema pumara ga yamexēēgüxü. Rü naīgü ga ngecügü rü ta ngīxü íyaxümücügü.

² Rü yexguma yéma nangugügu, rü nüxü iiyangaugü ga marü na ínaxügachixü ga guma nuta ga naxmaŭärü ngüxtaŭxü.

³ Rü yexma nagu ichocu, natürü taxuŭma idaugü ga naxüne ga Cori ga Ngechuchu.

⁴ Rü yema ngecügü rü poraäcü íbaixāchiāēgü, rü tama nüxü icuèxgüéga ga tacü na naxügüxü. Rü ngürüāchi nüxü idaugü ga taxre ga yatügü ga ngīxütagu chigüxü ga poraäcü íyaurachirutanücüxü.

⁵ Rü yema ngecügü rü iyarümaxāchierügü, yerü poraäcü imuŭē. Rü yemacèx ga yema yatügü rü ñanagürügü ngīxü: —¿Tüxcüŭ nuxā yuetamaŭgu naxcèx peyadau ya yima maxücü?

⁶ —Nataxuma í nuā ya Ngechuchu, erü marü wena namaxü. ¡Rü nüxna pecuèxāchie ga yema ore ga pemaā nüxü yaxuxü ga yexguma Gariréaanewa nayexmagu!

⁷ —Yerü pemaā nüxü nixu ga ñuxācü pecaduāxgüxü tá na yayauxgüxü, rü curuchawa na yapotagüāxü, rü ñuxācü tomaēxpüx i ngunexügu tá wena na namaxüxü —ñanagürügü ga yema yatügü.

⁸ Rü yexguma ga yema ngecügü rü nüxna icuèxāchie ga yema Ngechuchuarü ore.

⁹ Rü nüxna iwoegu ga yema naxmaŭ. Rü yema 11 ga Ngechuchuarü ngüexügümaā nüxü iyarüxugüe ga guxüma ga yema nüxü nadaugüxü. Rü guxüma ga togü ga yaxōgüxü ga yéma yexmagüxümaā rü ta nüxü iyarüxugüe.

¹⁰ Rū María ga Magadácũãx, rü Cuána, rü María ga Chaũtiágu naẽ, rü naĩgũ ga ngecũgũ iyixĩ ga wũxigu yéma Ngechuchuarũ ngúexũgũxũtawa nangegũcũ ga yema ore.

¹¹ Natürũ yema ngúexũgũcèx rü ñnucamare nixĩ ga yema ore, rü tama ngĩxũ nayaxõgũchaũ.

¹² Natürũ ga Pedru rü inañaãchi, rü Ínayadau ga naxmaũwa. Rü yexguma nagu yadaucuchigu ga naxmaũ, rü nüxũ nadau ga düxruũgũ ga wũxicũwagu na nanuxũ. Rü poraãcũ nabaixãchiãẽ namaã ga yema ngupetũxũ, rü baixãchiãẽcũma napatacèx nataegu.

Emaũrũ namawa nangox ga Ngechuchu
(Mr 16.12-13)

¹³ Rü yema ngunexũgutama rü taxre ga yema Ngechuchuarũ ngúexũgũ rü wũxi ga ñãne ga Emaũwa naxĩ. Rü norũ yaxũ ga guma ñãne rü 11 ga kilõmetru nixĩ nüxna ga Yerucharéũ.

¹⁴ Rü yexguma namagu naxĩyane, rü nachigagu nidexatanũ ga guxũma ga yema ngupetũxũ.

¹⁵ Rü yexguma yemachigagu iyadexatanũyane, rü nümatama ga Ngechuchu rü ngürũãchi naxcèx yéma nixũ, rü natanũgu nixũchigũ.

¹⁶ Natürũ yema ngúexũgũ rü woo Ngechuchuxũ nadaugũ, rü tama nüxũ nacuèxgũéga na Ngechuchu yĩxũ, yerũ Tupana rü nanatoõégũ na tama Ngechuchuxũ nacuèxgũxũcèx.

¹⁷ Rü yexguma ga Ngechuchu, rü yema taxre ga ngúexũgũna naca, rü ñanagürũ: —¿Tacũchiga nixĩ i pidexatanũxũ na nuxã namagu na pexĩxũ? ¿Rü tacũcèx nixĩ i pengechaũèxũ? —ñanagürũ.

¹⁸ Rü wũxi ga yema ngúexũ ga Creopágu ãegaxũ nanangãxũ, rü ñanagürũ: —Guxũma i duũxũgũ nixĩ i nüxũ cuáxũ ga yema yexwaca ngupetũxũ ga Yerucharéũwa. Rü cuma na yexma cunaxũãnechiréxũ rü maneca cuxicatama nixĩ i tama nüxũ cucuáxũ ga yema ngupetũxũ —ñanagürũ.

¹⁹ Rü yexguma ga nüma ga Ngechuchu rü ñanagürũ: —¿Tacũ nangupetũ ga Yerucharéũwa? —ñanagürũ. Rü nanangãxũgũ ga yema ngúexũgũ, rü ñanagürũgũ: —Poraãcũ chixexũ nüxũ naxũpetũ ga Ngechuchu ga Nacharétucũãx. Nüma ga Ngechuchu rü Tupanaãrũ orearũ uruũ ga mecũ nixĩ. Rü Tupanapèxewa rü duũxũgũpèxewa namecũma rü nanaxũ ga taxũ ga cuèxruũgũ ga Tupanaãrũ poramaã naxũxũ, rü meã duũxũgũxũ nangúexèẽ.

²⁰ —Natürũ ga paigüarũ ãèxgacũgũ rü tórũ ãèxgacũgũ rü nayayauxgũ. Rü Dumacũãx ga ãèxgacũgũna nanamugũ na curuchawa yapotagũãcũma nayuxèègũãxũcèx. Rü yemaãcũ nayamèxgũ.

²¹ —Toma nüxũ tacuèxgu rü nüma tá nixĩ i tomaã naporaxũ na Ínanguxuchixũcèx i tachiũãne nüxna i Dumacũãxãrũ ãèxgacũ. Rü ñuxma rü marũ tomaèxpũx i ngunexũ nawena nixĩ ga na yamèxgũãxũ.

²²⁻²³ —Natürũ tama ngèxĩcatama nixĩ, yerũ ñuxre ga ngexũgũ ga totanũxũ rü toxũ Ínayaãaixgũgũ. Yerũ yema ngexũgũ rü pèxmamaxũchi Ínayadaugũ ga naxmaũwa, rü tama nüxũ inayangaugũ ga naxũne ga guma Ngechuchu. Rü yemacèx ga yema ngexũgũ rü toxcèx nawoegu, rü tomaã nüxũ nayarũxugũe ga nüxũ na nadaugũxũ ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ ga daxũcũãx. Rü yema daxũcũãxgũ rü namaã nüxũ nixugũgũ ga Ngechuchu rü na namaxũxũ —ñanagürũgũ.

²⁴ Rü yexguma yema ngexũgũarũ orexũ taxĩnũègu, rü ñuxre ga tomũcũgũ rü naxmaũwa Ínayadaugũ. Rü yema ngexũgũ nüxũ ixugũxũrũũ nüxũ inayangaugũ ga naxmaũ. Natürũ tama Ngechuchuxũ nadaugũ —ñanagürũgũ.

25 Rū yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü tama peãeta ipexü i pemax? ¿Rü ñuxgura tá ta ipeyaxõgüxü i nuxcümaüügüxü ga Tupanaärü orearü uruügüarü ore?

26 ¿Rü tama éxna nüxü pecuèx ga yema ngúxü tá na yangexü ga Cristu naxüpa na daxügüxü i nañewa naxüxü, na ngema ãëxgacü yïxüçèx? —ñanagürü.

27 Rū yexguma inanaxügü ga namaã na nangoxëëãxü ga guxüma ga Tupanaärü ore ga nachiga ümatüxü. Rū yema Tupanaärü ore ga Moïché ümatüxümaã inanaxügü. Rū ñuxüchi namaã nüxü nixu ga guxüma ga yema Tupanaärü ore ga nuxcümaüügüxü ga Tupanaärü orearü uruügü ümatügüxü.

28 Rū yexguma yema ñane ga Emaüwa nangugügu, rü Ngechuchu rü nümaxü toxnamana nügü naxüxëeneta.

29 Natürü ga yema ngúexügü rü nüxü nacèèxügü na yexma naxãüxüçèx, rü ñanagürügü: —¡Nuxma toxütagu nape, erü marü nayáuane, rü paxa tá nachüta! —ñanagürügü. Rū yexguma ga Ngechuchu rü nawe yexma narüxãüx.

30 Rū yexguma chibüçèx wüxiwa mechawa natogügu, rü Ngechuchu nanayaxu ga pãü. Rū Tupanana moxë naxçèx naxã. Rū ñuxüchi inanabücu, rü wüxichigüna nanaxã.

31 Rū yexgumatama naãëxü nicuèxãchitanü. Rū nüxü nacuèxgü na guma yïxü ga Ngechuchu. Natürü yexgumatama ngürüãchi inayarütaxu ga nümax.

32 Rū yema taxre ga ngúexügü rü nügümaã ñanagürügü: —¿Tama éxna ga itaãëgüxü ga tórü maxünewa ga yexguma namawa tamaã yadeaxgu rü tamaã nangoxëëãgu ga Tupanaärü ore i ümatüxü? —ñanagürügü.

33 Rū yexgumatama ga yema taxre ga ngúexügü rü inaxïãchi ga Yerucharéüçèx na nawoegüxü. Rū yexma nüxü nayangau ga na íngutaquëxegüxü ga yema 11 ga Ngechuchuarü ngúexügü rü togü ga natanüxügü.

34 Rū yema duüxügü ga íngutaquëxegüxü rü ñanagürügü nüxü: —Aixcüma nixï i marü wena namaxüxü ya Cori ya Ngechuchu. Rū Chimáü ga Pedru rü marü nüxü nadau —ñanagürügü.

35 Rū yexguma ga yema taxre ga ngúexügü rü ta nüxü nixugügü ga yema nüxü ngupetüxü ga namawa, rü ñuxãcü nüxü na yacuèxãchitanüxü ga guma na yïxü ga Ngechuchu ga yexguma pãü inabüçüxgu.

*Ngechuchu rü norü ngúexügüçèx nangox
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Cu 20.19-23)*

36 Rū yexguma yemaãcü iyadexagüyane, rü ngürüãchi norü ngãxütanügu nachi ga Ngechuchu. Rū nüxü narümoxë, rü ñanagürü: —Nuxmaë Pa Chorü Duüxügüx —ñanagürü.

37 Natürü nümagü rü nañaxüchiãëgü, rü poraãcü namuëë, yerü nagu naxïnüëgu rü wüxi ga naxchixixümare nadaugü.

38 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü peñaxüchiãëgü rü tama peyaxõgü na choma chiüxü?

39 —¡Düçèx, nüxü pedèüx ya choxmëxgü rü chaucutügü! Rū chomatama chixï. ¡Rü choxü pingõgü rü meã choxü perüdaunü! Erü wüxi i naxchixi rü tama choxü pedauxürüü naxãmachi rü naxãxchinèxã —ñanagürü.

40 Rū yema ñaxguwena, rü nüxü nanawëx ga naxmëx rü nacutü.

41 Natürü ga yema duüxügü rü yexguma rü ta tama nüxü nayaxõgü, yerü nañaxüchiãëgü rü nataãëgü. Rū yemacèx ga Ngechuchu rü nüxna naca rü ñanagürü nüxü: —¿Pexü nangëxmaxü i õna i nuã? —ñanagürü.

42 Rū yexguma nüxna nanaxãgü ga wüxi ga choxni ga iguxüchipëxe rü wüxiweü ga berure.

⁴³ Rū nūma ga Ngechuchu rü nanayaxu. Rū yema duũxũgũpẽxewa nanangõx.

⁴⁴ Rū ñuxũchi ñanagürü nüxũ: —Rü yema choxũ ngupetũxũ rü yema nixĩ ga pemaã nüxũ chixuxũ ga yexguma tauta chayuxgu rü petanüwa chayexmagu. Yerü yexguma rü pemaã nüxũ chixu rü ñacharũgũ:

“Rü tá ningu i guxũma i Tupanaãrũ ore i chauchiga ümatũxũ i Wiyaegüarũ poperawa, rü Moĩché ümatũxũ i mugüwa, rü ore i nuxcümaũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũ ümatũxũwa”, ñacharũgũchirẽx pexũ.

⁴⁵ Rū yemaãcü namaã nanangoxẽẽ ga Tupanaãrũ ore ga ümatũxũ.

⁴⁶ Rū ñanagürü nüxũ: —Tupanaãrũ ore i ümatũxũwa rü nüxũ nixu rü choma i Cristu rü tá chayü, rü tomaẽxpũx i ngunexũgu rü tá wena chamaxũ.

⁴⁷ —Rü yematama ore i ümatũxũwa nüxũ nixu rü tá chauégagu tá nixĩ i nüxũ yaxugũxũ i ore i mexũ. Rū Yerucharéũwa tá inaxũgũ i ngẽma ñuxmatáta guxũ i naãnewa nangu na ngẽmaãcü duũxũgũ nüxũ rüxoexũcèx i nacüma i chixexũ na Tupana nüxũ nüxũ ngechaũxũcèx i norü pecadugũ.

⁴⁸ —Rü ñuxma rü pematama nixĩ i chorü orearũ uruũgũ, rü tá duũxũgũmaã nüxũ pixu ga yema chauxũtawawa nüxũ pedaugũxũ rü nüxũ pexĩnũẽxũ.

⁴⁹ —Rü dücax, choma rü pexcèx tá núma chanamu i Naãẽ i Üünexũ ga pexcèx nüxũ naxunetaxũ ya Chaunatü. Natürü chanaxwèxe i númatátama daa ñãne ya Yerucharéũwa pengẽxmagü, ñuxmatáta penayauxgũ i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ i daxũwa ne ũxũ i tá pexũ poraexẽẽxũ —ñanagürü.

Ngechuchu rü daxũguxũ ga naãnewa naxũ

(Mr 16.19-20)

⁵⁰ Rū yexguma ga Ngechuchu rü Yerucharéũãrũ toxnamana norü ngúexũgũxũ nagagü, ñuxmata Betániããrũ ngaicamana nangugü. Rū yema norü ngúexũgũtũ nawémẽx, rü Tupanana naxcèx naca na nüxũ nangũxẽẽxũcèx.

⁵¹ Rū yexguma yema ngúexũgũcèx nayumüxẽguwena rü nüxna nixũgachi. Rū Tupana daxũguxũ ga naãnewa nanaga.

⁵² Rū nümagü ga norü ngúexũgũ rü Ngechuchuxũ nicuèxũgũ. Rū ñuxũchi taãẽãcüma Yerucharéũcèx nawoegu.

⁵³ Rū guxũguma tupauca ga taxũnewa naxĩxũ, rü yema Tupanaxũ nicuèxũgũ. Rū ngẽmaãcü yĩ.

ORE I MEXÛ GA CUÁÛ ÜMATÛXÛ

Tupana Nane rü duïxüãcü nangox

¹ Naxüpa ga guxüma, rü marü nayexma ga Tupana Nane. Rü Tupanamaã nayexma rü woetama Tupana nixĩ ga nümax. Nüma rü Tupanaãrü Ore nixĩ i naega erü tamaã nüxü nixu i Tupanachiga.

² Rü naxüpa ga guxüma rü nüma ga Tupana Nane rü naxütawatama nayexma.

³ Rü guma Nanexü nixĩ ga namuxü ga Tupana na naxüãxücèx ga guxüma. Rü nataxuma i tacü i ñuxma ngëxmaxü i tama nüma naxüxü.

⁴ Rü Nanewa nixĩ i nangexmaxü i maxü. Rü ngema maxü rü guxü i duïxügüaru ngóonexëëruü nixĩ.

⁵ Rü yima Nane rü woo chixexü íporaxüwa rü duïxügüxü nüxü nacuèxëë i Tupanachiga. Rü ngëma chixexü rü taxucü-rüwama ngëma mexüxü narüyexera.

⁶⁻⁷ Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga Cuáü ga baiüxëëruügu äegacü. Rü guma nixĩ ga Tupana núma namucü na nüxü yaxuxücèx ga nachiga ga guma ngóonexëëruü na yemaãcü guxãma nüxü yaxögüxücèx.

⁸ Rü nüma ga Cuáü rü tama Tupana Nane ya duïxügüaru ngóonexëëruü nixĩ. Natürü nüma nixĩ ga Tupana núma namuxü na nüxü yaxuxücèx ga nachiga ga guma ngóonexëëruü.

⁹ Rü ñoma ga naãnewa nangu ya yima aixcüma Tupana Nane ixïcü i guxüma i duïxügüxü ngóonetanüxëëcü.

¹⁰ Rü nüma ga guma Nane ga Tupanaãrü Ore ixïcü rü ñoma ga naãnewa nayexma. Rü woo nagagu nixĩ ga naxüãxü ga guxüma ga ñoma ga naãne, natürü ñoma ga naãne-cüãx ga duïxügü rü tama nüxü nacuèxgü na texe yïixü.

¹¹ Nuã norü naãnewatama nangu, natürü norü duïxügü ga Yudíugü rü tama nanayauxgü.

¹² Natürü guxema nayauxgüxe rü nüxü yaxögüxe rü tüxü nanatauxchaxëë na Tupanaxãcügu tixígüxü.

¹³ Rü ñuxma rü Tupanaxãcügu tixígü ga guxema yaxögüxe. Natürü tama noxri tabuexügagu nixĩ i ngëma rü tama tümanatügüaru ngúchaügagu nixĩ. Natürü i ñuxma rü Tupanaxãcügu tixígü ga guxema yaxögüxe yerü nümatama ga Tupana rü naxãcügüxü tüxü nixígüxëë.

¹⁴ Rü nüma ya yima Nane ya Tupanaãrü ore ixïcü rü duïxüãcü nangox. Rü totanüwa nayexma rü poraãcü toxü nangechaü rü aixcüma nixĩ ga norü ore. Rü toma nüxü tadaugü ga ñuxãcü na naxüünexü. Rü Nanatüxütawa nanayaxu ga yema üüne yerü nügümaã nüxü nawüxicèx ga nüma.

¹⁵ Rü gumachigaxü nixĩ ga yaxuxü ga Cuáü ga yexguma ñaxgu: —Daa nixĩ ga guma pemaã nüxü chixuchigacü ga yexguma ñachaxgu:

“Rü yima choweama ne ücü rü choxü rüyexeracü nixĩ, yerü woetama marü nayexma ga tauta chabuxgu ga chomax”, ñanagürü ga Cuáü.

¹⁶ Rü yima Tupana Nane rü namecümáxüchi rü naxmëxwa nangëxma i guxüma. Rü naxütawa nixĩ i nayauxgüxü i guxüma i ngüxëëgü.

¹⁷ Rü Moïchéxü nixĩ ga namuxü ga Tupana na tüxü nangüexëëxücèx ga yema norü mugü. Natürü Ngechuchu ya Cristuxü nixĩ ga namuxü na tüxü nangüexëëxücèx na yigü ingechaügüxü rü nagu imaxëxücèx i ore i aixcüma ixixü.

18 Taguma texé ñuxgu nüxũ tadau ga Tupana. Natürü Nane ya nügümaã nüxũ wüxicacü nixĩ ya tüxũ nüxũ cuèxëécü. Rü yima Nane rü Tupanaxũchi nixĩ, rü Nanatümaã wüxiwa nangëxmagü.

*CuáŨ ga baiũxëëruũ rü nüxũ nixu ga Ngechuchu ya Cristuchiga
(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)*

19 Rü yema Yudíugüarü ãëxgacügü ga Yerucharéüçüãx rü CuáŨ ga baiũxëëruũxütawa nanamugü ga paigü rü Lebítanüxügü na nüxna yacagüexüçëx na texe yĩxũ.

20 Rü nüma ga CuáŨ rü meãma nügü nixu, rü ñanagürü: –Tama nixĩ i Cristu chiĩxũ i chomax –ñanagürü.

21 Rü wenaxãrü nüxna nacagü rü ñanagürügü: –¿Texé ëxna quixĩ? ¿Éxna cuma ga nuxcümaüçü ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Ería quiĩxũ? –ñanagürügü. Rü CuáŨ nanangãxũ rü ñanagürü: –Tama Ería chixĩ –ñanagürü. Rü nümagü rü wenaxãrü nüxna nacagüe rü ñanagürügü: –¿Éxna cuma quiĩxũ ya yima orearü uruũ ga Moĩché nüxũ ixucü ga ínguxchaüçü? –ñanagürügü. Rü CuáŨ nanangãxũ rü ñanagürü: –Tama yima chixĩ –ñanagürü.

22 Rü yexguma ñanagürügüama: –¿Éxna texé quiĩxũ? Erü tanaxwèxe i ngëma núma toxü mugüxũxütawa tanange i curü ngãxüga. ¿Rü ñuxü ñacuxü i ñuxma na texé quiĩxũ? –ñanagürügü.

23 Rü CuáŨ nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: –Choma nixĩ i ngëma duũxü i dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxüwa tagaãcü ñachaxü:

“¿Rü nüxũ perüxoe i pecüma i chixexü rü ipeyanawëxãchixëëx i perü maxü naxçëx ya Cori ya Tupana!” ñachaxü, guma nuxcümaüçü ga orearü uruũ ga Ichaxía nüxũ ixuxürü –ñanagürü.

24-25 Rü yexguma ga yema paigü rü Parichéugü yéma mugüxü ga CuáŨmaã na yanadexagüxüçëx rü wenaxãrü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: –Rü ngëxguma tama Cristu quixĩgu, rü tama Ería quixĩgu, rü tama yima orearü uruũ ya ínguxchaüçü quixĩgu, ¿rü tüxcüũ i duũxügüxü ícubaiũxëëxü i ñuxmax? –ñanagürügü nüxũ.

26-27 Rü CuáŨ nanangãxũ rü ñanagürü: –Choma rü dexáwamare íchanabaiũxëë i duũxügü. Natürü petanüwa nangëxma ya yima tama nüxũ pecuácü ya choweama ne ücü. Rü choma rü napëxewa rü taxuwama chame, rü bai i norü chapatucunügüarü wëgüwa chame –ñanagürü ga CuáŨ.

28 Rü yema nachica ga Betániãgu ãëgaxüwa nixĩ ga CuáŨ ga nüxũ yaxuxü ga yema ore. Rü natü ga Yudáũãrü tocutüwa nixĩ ga yema nachica ga ngextá CuáŨ duũxügüxü íbaiũxëëxüwa.

Ngechuchu nixĩ ga Tupana núma namucü na duũxügüarü pecaducëx nayuxüçëx

29 Rü moxüãcü ga CuáŨ rü Ngechuchuxü nadau ga naxçëx na yaxüxũ. Rü ñanagürü ga CuáŨ: –¿Rü dücax! Daa nixĩ ya yima Tupana núma namucü na nayuxüçëx na ñoma i naãnecüãx i duũxügüarü pecaduxü iyanaxoxëëxüçëx.

30 –Rü choma rü daa Ngechuchuchigaxü nixĩ ga chixuxü ga yexguma ñachagu:

“Rü choweama ne naxü ya wüxi ya chorü yexeracü, yerü nüma rü woetama nayexma ga tauta chabuxgu ga chomax”, ñachagu.

31 –Rü chomatama ga noxri rü tama nüxũ chacuèx ga texe na yĩxũ ga nümax. Natürü núma chaxü na dexáwamare duũxügüxü íchibaiũxëëtanüxüçëx na tatanüxü i Yudíugü nüxũ cuèxgüxüçëx na texé yĩxũ –ñanagürü.

32 Rũ ñanagürũ ta ga Cuáũ: –Rũ chomatama nüxũ chadau ga Tupanaãe ga Üünexũ ga yexguma wüxi ga muxtucurũ daxũwa ínaxexeegu rũ Ngechuchuxũnegu yanawèxgux.

33 –Choma rũ noxri tama nüxũ chacuèx ga texe na yĩxũ ga nümax. Natürũ ga Tupana ga choxũ mucũ na dexáwamare duũxũgũxũ íchabaiũxèèxèx, rũ ñanagürũ choxũ:

“Rũ yima nüxũ cudaucũ ya chauãe i Üünexũ naetũgu íruxexeecũ, rũ yima tá nixĩ ya chauãe i Üünexũ duũxũgũna nguxèècũ”, ñanagürũ choxũ.

34 –Choma rũ marũ yima Ngechuchuxũ chadau rũ pemaã nüxũ chixu na nüma rũ aixcũma Tupana Nane yĩxũ –ñanagürũ.

Nüxĩraũxũ ga norũ ngúexũgũ ga Ngechuchu

35 Moxũãcũ rũ wenaxãrũ Cuáũmaã yema nachicawa tayexmagũ ga toma ga taxre ga norũ ngúexũgũ.

36 Rũ yexguma Ngechuchuxũ nadèuxgu ga yéma na naxũpetũxũ, rũ Cuáũ rũ ñanagürũ toxũ: –¡Dücèx! Yima nixĩ ya Tupana núma namucũ na pecaducèx nayuxècèx –ñanagürũ.

37 Rũ toma ga Cuáũãrũ ngúexũgũ rũ nüxũ taxĩnũe ga yexguma yema ñaxgu. Rũ Ngechuchuwe tarũxĩ.

38 Rũ nügũ ínidau ga Ngechuchu, rũ toxũ nadau ga nawe na tarũxĩxũ. Rũ toxna naca rũ ñanagürũ toxũ: –¡Tacuèx pedau? –ñanagürũ. Rũ tomagũ rũ ñatarũgũgũ: –Pa Ngúexèèruũx, ¿ngexta nixĩ i cupexũ? –ñatarũgũgũ.

39 Rũ Ngechuchu toxũ nangãxũ, rũ ñanagürũ toxũ: –¡Nuã chowe perũxĩ rũ ípeyadèux! –ñanagürũ. Rũ nawe tarũxĩ, rũ nüxũ tadaugũ ga na ngexta napexũ. Rũ yexguma yéma tangugũgu, rũ marũ ägũmücũarũ orawa nangu ga na nayáuanexũ. Rũ yexma naxũtagu tarũcho rũ ñuxmata nachũta.

40 Rũ choma chixĩ ga noxri Cuáũ ga baiũxèèruũxũ chaxĩnũxũ ga yixcama Ngechuchuwe charũxũxũ. Rũ chomũcũ rũ Aũdré nixĩ. Rũ nüma rũ Pedru ga Chimáũeneè nixĩ.

41 Rũ yexgumatama ga Aũdré, rũ naèneè ga Chimáũcèx nayadau. Rũ ñanagürũ nüxũ: –Rũ marũ nüxũ itayangau ya yima Cristu ga nuxcũma Tupana nüxũ unetacũ –ñanagürũ.

42 Rũ yemawena, rũ Ngechuchu íyexmaxũwa Chimáũxũ naga ga Aũdré. Rũ yexguma Ngechuchu Chimáũxũ dèuxgu, rũ ñanagürũ nüxũ: –Cuma nixĩ i Chimáũ i Cuáũ nane quiĩxũ. Natürũ i ñuxmawena rũ Nuta tá nixĩ i cuéga –ñanagürũ. Rũ ngẽma naega rũ Pedru ñaxũchiga nixĩ.

Ngechuchu rũ naxcèx naca ga Piripi rũ Natanae

43 Rũ moxũãcũ ga Ngechuchu rũ nügũ namexèè na Gariréaanewa naxũxècèx. Rũ Piripixũ inayangau rũ ñanagürũ nüxũ: –¡Chowe rũxũ! –ñanagürũ.

44 Rũ nüma ga Piripi rũ ñãne ga Bechaídacũãx nixĩ. Rũ yémacũãx ta nixĩ ga Aũdré rũ Pedru.

45 Rũ Piripi rũ Natanaecèx nayadau, rũ ñanagürũ nüxũ: –Marũ nüxũ itayangau ya yima Cristu ga Moĩché nachiga naxũmatũcũ ga mugũarũ poperawa, rũ nuxcũmaũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũ ta nachiga naxũmatũgũcũ. Yima nixĩ ya Yũche nane ya Ngechuchu ya Nacharétucũãx –ñanagürũ.

46 Rũ ñanagürũ ga Natanae: –¡Ñuxãcũ i tacũ rũ mexũ i Nacharétuwa ne naxũxũ? –ñanagürũ. Rũ Piripi nanangãxũ, rũ ñanagürũ nüxũ: –¡Dücèx, ngĩã rũ ítayadau! –ñanagürũ.

47 Rŭ yexguma Ngechuchu Natanaexŭ dèuxgu ga naxcèx na yaxŭxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —¡Dŭcèx! Yéa ne naxŭ i wŭxi i yatŭ i aixcŭma Yudíu ixŭxŭ i aixcŭma ngearŭ chixexŭãxŭ —ñanagŭrŭ.

48 Rŭ yexguma ga Natanae rŭ Ngechuchuna naca, rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —¿Ñuxácŭ i choxŭ cucuáxŭ? —ñanagŭrŭ. Rŭ Ngechuchu nanangãxŭ rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Naxŭpa ga Piripi cuxcèx na yaçaxŭ, rŭ choma rŭ cuxŭ chadau ga yexguma orix ga igueratŭŭgu curŭxãŭxgux —ñanagŭrŭ.

49 Rŭ Natanae nanangãxŭ rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Pa Ngúexêruŭx, cuma rŭ Tupana Nane quixŭ. Rŭ cuma nixŭ i guxŭma i Yudíugŭarŭ Æxgacŭ quiŭxŭ —ñanagŭrŭ.

50 Rŭ Ngechuchu nanangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Cuma rŭ choxŭ cuyaxŭ erŭ cumaã nŭxŭ chixu na igueratŭŭwa cuxŭ na chadauxŭ. Rŭ ngèmacèxicatama nixŭ i cuyaxŭxŭ. Natŭrŭ ngèma ñuxma nŭxŭ cudauxŭarŭ yexera tá nixŭ i nŭxŭ cudauxŭ i yixcŭra —ñanagŭrŭ.

51 Rŭ ñanagŭrŭ ta ga Ngechuchu: —Rŭ aixcŭma pemaã nŭxŭ chixu rŭ tá nŭxŭ pedaugŭ na yawãxnaxŭ i daxŭguxŭ i naãne. Rŭ tá nŭxŭ pedaugŭ i Tupanaarŭ orearŭ ngeruŭgŭ i daxŭcŭãx i ngèma daxŭ ígŭxŭ rŭ írŭxíguŭxŭ i naetŭwa ya Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixŭcŭ —ñanagŭrŭ.

2

Ngŭarŭ peta ga ñãne ga Canáwa ŭxŭ ga Gariréaanewa

1 Rŭ yexguma marŭ tomaêxpŭx ga ngunexŭ Gariréaanearŭ ñane ga Canáwa nayexmagu ga Ngechuchu, rŭ nayexma ga wŭxi ga ngŭarŭ peta. Rŭ yemawa ngxŭna naxugŭ ga nae ga Ngechuchu.

2 Rŭ Ngechuchuna rŭ toxna rŭ ta naxugŭe na yéma taxŭxŭcèx.

3 Rŭ nagŭx ga norŭ axexŭ ga binu. Rŭ Ngechuchu nae ngŭgŭrŭgŭ nŭxŭ ga Ngechuchu: —Marŭ nagŭarŭ binuãxgŭ —ngŭgŭrŭgŭ.

4 Natŭrŭ Ngechuchu ngŭxŭ nangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —Pa Mamax, ¿tŭxcŭcŭ chomaã nŭxŭ quixu i ngèma? Erŭ tauta nawa nangu na chanaxŭxŭcèx i tacŭ rŭ mexŭ i Tupanaarŭ poramaã ŭxŭ —ñanagŭrŭ.

5 Natŭrŭ ga ngŭma ga nae rŭ ngŭgŭrŭgŭ nŭxŭ ga yema baegŭxŭ namaã ga binuchiŭ: —¡Penaxŭx i guxŭma i ngèma nŭma pemaã nŭxŭ yaxuxŭ! —ngŭgŭrŭgŭ.

6 Rŭ yéma iyexma ga 6 ga tŭxŭ ga nutagŭngŭxcèx. Rŭ wŭxichigŭ ga yema tŭxŭwa rŭ maneca yexma name ga 50 rŭ éxna 70 litrugŭ ga dexá. Rŭ yema tŭxŭgŭ iyixŭ ga yema Yudíugŭ ngŭxŭ ixŭgŭãcugŭcŭ ga yexguma dexámaã nŭgŭ yayauxmèxgŭchaŭgu na Tupanacèx nŭgŭ yamexêgŭxŭcèx.

7 Rŭ Ngechuchu rŭ yema baegŭxŭxŭ namu, rŭ ñanagŭrŭ: —¡Dexámaã ngŭxŭ pixŭgŭãcu i ñãã tŭxŭgŭ! —ñanagŭrŭ. Rŭ nŭmagŭ ga yema baegŭxŭ rŭ meãma ngŭxŭ nixŭgŭãcu.

8 Rŭ Ngechuchu ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Rŭ ñuxma chanaxwèxe i íraxŭ peyaxu, rŭ petaarŭ yoraxŭtawa penange —ñanagŭrŭ. Rŭ yemaãcŭ nanaxŭgŭ ga yema baegŭxŭ.

9 Rŭ yema petaarŭ yora nŭxŭ naxaxneta ga yema dexá ga binuxŭ nacèxichixŭ. Natŭrŭ tama nŭxŭ nacuèx ga ngextá na nayauxgŭãxŭ. Rŭ yema baegŭxŭxŭcatama nixŭ ga nŭxŭ cuèxgŭxŭ ga dexámare na yŭxŭ ga noxrix. Rŭ yexgumatama ga yema petaarŭ yora rŭ yema yatŭ ga ingŭxŭcèx naca.

10 Rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Guxŭ i naãnewa rŭ duŭxŭgŭ rŭ noxri rŭ namaã nabae ya mecŭ ya binu. Rŭ ngèxguma marŭ meãma guxŭma axegŭgu i ngèma nŭxna naxuxŭ, rŭ ngèmawena rŭ nŭxna nanaxã ya ngexcŭrŭcŭmare ya binu.

Natürü i cuma rü marü nagúxchaŭgu i peta, rü mexêchicü ya binumaâtama cuyaxaxegüxêê i duïxüğü –ñanagürü.

¹¹ Rü guma Gariréaanewa yexmane ga ãñe ga Canáwa nixĩ ga yema naxüxü ga Ngechuchu. Rü yema nixĩ ga nüxĩraïxü ga cuèxruï ga Tupanaärü poramaã üxü ga nawa nügü inawéxü ga Tupana Nane na yïxü. Rü toma ga norü ngúexüğü rü nüxü tayaxögü.

¹² Rü yemawena rü Capernáü ga ãñewa naxü ga Ngechuchu. Rü naë rü naëneëgü rü toma ga norü ngúexüğü rü ta ítayaxümücügü. Rü yéma guma ãñewa tayexmagü ga ñuxre ga ngunexü.

Ngechuchu rü tupauca ga taxünewa ínanawoxü ga yema duïxüğü ga yéma taxegüxü

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Rü toma ga Yudíugü rü marü ningaica ga torü peta ga Üpetüchiga. Rü yemacèx ga Ngechuchu rü Yerucharéüwa naxü.

¹⁴ Rü yexma tupauca ga taxünegu nüxü nayangau ga duïxüğü ga yéma norü wocagümaã rü carnerugümaã rü muxtucugümaã taxegüxü. Rü yéma nüxü nadau ta ga duïxüğü ga norü taxechicawa rütogüxü rü Tupanaarü âmarewa mexü ga dïërumaã yéma taxegüxü.

¹⁵ Rü yexguma yemaxü nadèuxgu ga Ngechuchu, rü nanaxü ga wüxi ga çuaixruï ga naxchèxmünaxcèx. Rü yemamaã tupauca ga taxünewa ínanawoxü ga yema duïxüğü guxüma ga norü carnerugümaã rü wocagümaã. Rü yema dïërucèx taxegüxüärü dïëru rü ngïxü narüwoï ñaxtüanegu. Rü norü mechagü rü ta nüxü nawoneta.

¹⁶ Rü yema muxtucugümaã taxegüxüxü ñanagürü: –¡Ípeyana i ngéma perü muxtucugü i nuã! Tama name i taxepataïxü peyaxixêê ya daa Chaunatüpata –ñanagürü.

¹⁷ Rü yexguma ga toma ga norü ngúexüğü rü nüxna tacuèxâchie ga nuxcümaïxü ga ümatüxü ga ñaxü:

“Duïxüğü rü tá chauxchi naxaie erü chanachuxu i tacü i chixexü na naxügüxü i Tupanapatawa”, ñaxü.

¹⁸ Rü yexguma ga yema ãëxgacügü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: –¿Tacü rü cuèxruïxü toxü cudauxêê na nawa nüxü tacuáxücèx na aixcüma Tupana yïxü ya cuxü mucü na ícunawoxüxücèx i ñaã duïxüğü i nuã? –ñanagürügü.

¹⁹ Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: –¡Nagu pepogüe ya daa tupauca ya taxüne! Rü choma rü tomaëxpüx i ngunexügu rü tá wena íchanadaxêê –ñanagürü.

²⁰ Rü yexguma ga yema ãëxgacügü rü nanangãxüğü, rü ñanagürügü: –Rü 46 ga tauncü nawa napuracüe ga duïxüğü na naxügüãxücèx ga daa tupauca ya taxüne. ¿Rü ñuxäcü tá i cuma i tomaëxpüx i ngunexü tátama wena ícunadaxêêxü? –ñanagürügü.

²¹ Natürü guma Tupanapata ga Ngechuchu nachiga idexane rü naxünehigatama nixĩ.

²² Rü yemacèx ga toma ga norü ngúexüğü, rü yexguma Ngechuchu yuwa írüdaxgu, rü nüxna tacuèxâchie ga yema ore ga Ngechuchu nüxü ixuxü. Rü aixcüma tayaxögü ga yema ore ga nüxü yaxuxü rü yema Tupanaärü ore ga nuxcümaïgüxü ga orearü uruüğü Ngechuchuchigagu ümatügüxü.

Ngechuchu rü nüxü nacuèx i guxüma i duïxüğü

²³ Rŭ yexguma Ngechuchu Ůpetŭchigaarŭ petacèx Yerucharéŭwa yexmagu, rŭ muxŭma ga duŭxŭgŭ rŭ nŭxŭ nayaxŭgŭ, yerŭ nŭxŭ nadaugŭ ga yema taxŭ ga mexŭgŭ ga Tupanaarŭ poramaã naxŭxŭ.

²⁴ Natŭrŭ ga nŭma ga Ngechuchu rŭ tama yema duŭxŭgŭmèxèwa nŭgŭ nayexmaxèchaŭ, yerŭ woetama marŭ nŭxŭ nacuèx ga tacŭgu na naxŭnŭxŭ ga guxŭma ga yema duŭxŭgŭ.

²⁵ Rŭ yemacèx ga nŭma rŭ taxucèxma texé namaã nŭxŭ tixu na tacŭgu naxŭnŭxŭ ga yema duŭxŭgŭ. Yerŭ nŭmatama marŭ nŭxŭ nacuèx ga tacŭgu na naxŭnŭxŭ ga naãèwa ga wŭxichigŭ.

3

Ngechuchuxŭtagu nanaxŭãne ga Nicodému

¹ Nayexma ga wŭxi ga Parichéu ga Nicodémugu àegacŭ. Rŭ nŭma rŭ wŭxi ga àèxgacŭ ga nŭxŭ nangechaŭgŭcŭ nixŭ ga Yudŭgŭtanŭwa.

² Rŭ guma Nicodému rŭ Ngechuchuxŭtagu nanaxŭãne ga chŭtacŭ. Rŭ ñanagŭrŭ Ngechuchuxŭ: —Pa Ngúexèèruŭx, toma nŭxŭ tacuèx na aixcŭma Tupana nŭma cuxŭ muxŭ na toxŭ cungúexèèxŭcèx. Erŭ taxucŭrŭwa texé cuxrŭŭ tanaxŭ i ngèma taxŭ i mexŭgŭ i Tupanaarŭ poramaã ŭxŭ, ega tama Tupana tŭmaxŭtawa ngèxmagu —ñanagŭrŭ.

³ Rŭ Ngechuchu nanangãxŭ rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Aixcŭma cumaã nŭxŭ chixu, rŭ yŭxema tama wenaxãrŭ buxe rŭ taxucŭrŭwama Tupana àèxgacŭ íixŭxŭwa tangu —ñanagŭrŭ.

⁴ Rŭ Nicodému rŭ Ngechuchuna naca, rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —¿Natŭrŭ ñuxãcŭ i wŭxi i yatŭ i marŭ yaxŭ i wena nabuxŭ? ¿Éxna wena naèãnŭgu naxŭcuxŭ rŭ ngèmaãcŭ wena nabuxŭ? —ñanagŭrŭ.

⁵ Rŭ Ngechuchu nanangãxŭ rŭ ñanagŭrŭ: —Rŭ aixcŭma cumaã nŭxŭ chixu rŭ yŭxema tama nŭxŭ rŭxoxe i tŭmaãrŭ pecadu rŭ tama Tupanaãè i Ůñexŭwa nayaxŭxe i maxŭ i ngexwacaxŭxŭ, rŭ taxucŭrŭwama Tupana àèxgacŭ íixŭxŭwa tichocu

⁶ —Yŭxema duŭxŭwa buxe rŭ duŭxŭtama tixŭ. Natŭrŭ yŭxema Naãè i Ůñexŭwa nayaxŭxe i maxŭ i ngexwacaxŭxŭ, rŭ Tupanaxãcŭ tixŭ.

⁷ —¿Tãŭtãma cubaixãchiãè na cumaã nŭxŭ chixuxŭ na Tupana naxwèxexŭ na guxŭma i duŭxŭgŭ rŭ wena nabuxŭ!

⁸ —Ya buanecŭ rŭ nŭma ínanaxwèxexŭwa nabu. Rŭ nŭxŭ cuxŭnŭ i naga, natŭrŭ tama nŭxŭ cucuèx na ngextãama ne naxŭxŭ rŭ ngextãama na naxŭxŭ. Rŭ ngèxgumarŭŭ ta tixŭgŭ ya guxãma ya yŭxema Naãè i Ůñexŭwa nayaxŭxe i maxŭ i ngexwacaxŭxŭ —ñanagŭrŭ.

⁹ Rŭ Nicodému wenaxãrŭ Ngechuchuna naca, rŭ ñanagŭrŭ: —¿Natŭrŭ ñuxãcŭ nixŭ i ngèma? —ñanagŭrŭ.

¹⁰ Rŭ Ngechuchu nanangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Cuma rŭ Yudŭgŭarŭ ngúexèèruŭ i nŭxŭ cuãxŭ quixŭ. ¿Rŭ ñuxãcŭ chi i cuma i tama nŭxŭ cucuãxŭ i ngèma?

¹¹ —Aixcŭma cumaã nŭxŭ chixu rŭ toma rŭ namaã tidexagŭ i ngèma nŭxŭ tacuãxŭ. Rŭ norŭ uruŭ tixŭgŭ i ngèma nŭxŭ tadaugŭxŭ. Natŭrŭ pema rŭ tama toxŭ peyaxŭgŭ i ngèma pemaã nŭxŭ tixuxŭ.

¹² —Rŭ ñuxma na tama choxŭ peyaxŭgŭxŭ i ngèma pemaã nŭxŭ chixuxŭ i ñoma i naãneãrŭ ngèmaxŭchiga, rŭ ¿ñuxãcŭ tá peyaxŭgŭxŭ ega pemaã nŭxŭ chixuxgu i daxŭgŭxŭ i naãneãrŭ ngèmaxŭchiga?

13 –Taguma texé daxũguxũ i naãnewa taxũ. Natürü i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü chaxicatama nixĩ i ngema ne chaxũxũ rü ngema tá chaxũxũ.

14-15 –Pema nüxũ pecuèx ga ñuxãcü nuxcũmaxũchima yema nachica ga ngextá taxúema íxãpataxũwa, rü Moĩché wüxi ga naĩgu nanaxünagü ga yema ãxtape ga dñerumünaxcèx. Rü ngẽxgumarũũ tá ta i choma i Tupana Nane i duũxũxũ chiĩxũ, rü wüxi i naĩgu tá choxũ naxünagügü i duũxũgü na guxãma ya texé ya choxũ yaxõgüxe rü tüxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ.

Tupana rü poraãcü nüxũ nangechaũ i ñoma i naãnecũãx

16 –Rü Tupana rü poraãcü nüxũ nangechaũ i ñoma i naãnecũãx i duũxũgü. Rü yemacèx inanamu ga Nane ga nügũmaã wüxicacü na guxãma ya texé ya nüxũ yaxõgüxe rü tama itarũtauxexũcèx rü tüxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ.

17 –Yerü ga Tupana rü tama ñoma ga naãnewa nanamu ga Nane na duũxũgũmaã naxueguãxũcèx na napoxcuexũ. Natürü núma nanamu na namaxẽxẽãxũcèx i duũxũgü.

18 –Rü yíxema Tupana Naneãxũ yaxõxẽ, rü Tupana rü tama tümamaã nanaxuegu na tapoxcuxũ. Natürü yíxema tama nüxũ yaxõxẽ, rü marü tümamaã nanaxuegu na tapoxcuxũ, erü tama nüxũ tayaxõ ya yima Tupana Nane ya nügũmaã wüxicacü.

19 –Rü yíxema tama nüxũ yaxõgüxe, rü Tupana rü marü tümamaã nanaxuegu na tapoxcuexũ. Yerü yexguma ñoma ga naãnewa nanguxgu ga Tupana Nane ya duũxũgũarü ngóonexẽeruũ, rü tama nawe tarũxixchaũ. Natürü yexera tümäärü me nixĩ ga ãnaxũwaama na tayexmagũxũ, yerü chixexũ taxügü.

20 –Guxãma ya yíxema chixexũ ügüxe rü naxchi taxaie i ngóonexũ. Rü tama nüxna tangaicamagũchaũ erü tama tanaxwèxe na nangóxũ i ngẽma chixexũ i ítaxügũxũ.

21 –Natürü yíxema aixcũma Tupanaãrũ ore nüxũ ixuxũãcüma meã maxẽxẽ rü nüxna tangaicama i ngẽma ngóonexũ. Rü ngẽmaãcü tanaxü na meã nangóxũcèx na Tupanaãrũ ngũchaũãcüma na yĩxũ i guxũma i ngẽma taxügũxũ –ñanagürü.

Cuáũ ga baiũxẽẽruũ rü wenaxãrũ nüxũ nixu ga Ngechuchuchiga

22 Rü yemawena rü tomaã Yudéaanewa naxũ ga Ngechuchu. Rü ñuxre ga ngunexũ tomaã yéma nayexma rü yéma duũxũgũxũ ítabaiũxẽẽgü.

23 Rü Cuáũ ga baiũxẽẽruũ rü Enóãrũ ñãnewa ga Charíarũ ngaicamana rü ínanabaiũxẽẽ ta ga duũxũgü yerü yéma nayexma ga taxũ ga dexá. Rü yema yéma íngugüetanũxũ ga duũxũgü, rü Cuáũ ínayabaiũxẽẽtanü.

24 Rü yemaãcü nangupetü naxũpa ga na poxcupataũgu yatèxcuchixũ ga Cuáũ.

25 Rü yexguma rü ñuxre ga norü ngúexũgü ga Cuáũ, rü wüxi ga Yudíumaã niporagatanücüü nachiga ga nacũmagü na ñuxãcü namexũ na Tupanacèx nügü yamexẽẽgũxũ ga duũxũgü.

26 Rü Cuáũmaã nüxũ nayarũxugü, rü ñanagürügü: –Pa Ngúexẽẽruũx, dücaxguma yatü ga tomaã nüxũ quixucü rü cumaã yexmacü ga natü i Yudáũãrũ tocutüwa, rü yima rü ñuxma rü duũxũgũxũ ínabaiũxẽẽ, rü guxũma i duũxũgü rü nawe narũxĩ –ñanagürügü.

27 Rü Cuáũ nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: –Taxúema tacü tüxũ nangẽxma ega Tupana tama tüxna naxãxgu.

28 –Pematama rü marü choxũ pexĩnüẽ ga yexguma ñachagu:

“Choma rü tama Cristu chixĩ. Natürü choma chixĩ i Tupana yima Cristupêxegu choxũ imuxũ na nüxũ chixuxücèx i nachiga”, ñachagu.

²⁹ —Rü wüxi i ngĩgüwa rü yima yatü ya ingĩcü rü naxmèxârü yora nixĩ. Rü yima yatümücü i naxütawa ngêxmaxũ rü nüxũ inarüxĩnü i norü ore. Rü nataãe i ngêxguma nüxũ naxĩnügu i ngêma na yadexaxũ. Rü ngêxgumarũ i choma rü aixcüma Cristumaã chataãêxũchi i ñuxmax.

³⁰ —Nüma rü tá nixĩnagüchigü na âêxgacü yĩxũ, natürü i choma rü tá ícharüxĩchigü.

Yima daxüwa ne üxcüchiga

³¹ —Rü yima Cristu ya daxüwa ne üxcü rü guxãetüwa nangêxma. Natürü i choma rü ñoma i naãnewa changêxma, rü ñoma i naãnecũãx chixĩ, rü ngêma ñoma i naãnewa ngêxmaxũchigaxũ chixu. Natürü i nüma ya Cristu ya daxüwa ne üxcü, rü guxãetüwa nangêxma.

³² —Rü nüma rü tamaã nüxũ nixuchiga ga yema nüxũ nadauxũ rü nüxũ naxĩnüxũ. Natürü noxretama nüxũ nayaxõgü i ngêma nüxũ yaxuxũ.

³³ —Natürü ngêxguma texé nüxũ yaxõxgu i norü ore, rü ngêmaãcü tanangoxêe na aixcüma yĩxũ i ngêma Tupana nüxũ ixuxũ.

³⁴ —Rü yima Tupana núma namücü, rü Tupanaãrü orexũ nixu. Erü Tupana rü nüxna nanamu i Naãe i Üünexũ na guxüguma naxütawa nangêxmaxücèx.

³⁵ —Rü Tanatü ya Tupana rü Nanexũ nangechaũ. Rü ngêmacèx marü naxmèxwa nanangêxmaxêe i guxüma i tacü i ngêxmaxũ.

³⁶ —Rü yixema Tupana Naneãxũ yaxõxè rü tüxũ nangêxma i maxũ i taguma gúxũ. Natürü yixema tama nüxũ yaxõxchaũxè ya Tupana Nane, rü täütáma tüxũ nangêxma i ngêma maxũ i taguma gúxũ. Natürü tá tanayaxu i ngêma äücümaxũ i poxcu i Tupana tá namaã tüxũ poxcuxũ —ñanagürü ga Cuãũ ga baiüxêeruũ.

4

Ngechuchu rü Chamáriaanecũãx ga ngecü

¹ Rü Parichéugü rü nüxũ nacuáchigagü ga Ngechuchu rü Cuãũãrü yexera nüxũ na nayexmaxũ ga norü ngüexügü, rü norü yexera duüxügüxũ na ínabaiüxêexũ.

² Natürü tama Ngechuchu nixĩ ga ínabaiüxêecü ga duüxügü. Rü toma ga norü ngüexügü tixĩ ga tanaxüxũ ga yema.

³ Rü yexguma Ngechuchu nüxũ ñnügu ga Parichéugü rü nachigagu na yadexagüxũ, rü yéma Yudéanewa ítachoxũ na Gariréaanecèx tawoeguxũ.

⁴ Natürü ga yema nama ga nagu tawoeguxũ rü Chamáriaanewa nadapetü.

⁵ Rü yemacèx ga toma rü nawa tangugü ga wüxi ga Chamáriaaneãrü ñãne ga Chicaru. Rü guma ñãneãrü ngaicamana nayexma ga yema naãne ga nuxcümaücü ga Acobuaxũ yexmaxũ rü yixcama rü nane ga Yúchena naxãxũ.

⁶ Rü yéma nayexma ga wüxi ga puchu ga duüxügü dexácèx ixaixmaügücü ga Acobuarü Puchugu äegacü. Rü poraãcü nipa ga Ngechuchu ga namagu na yaxüxũ. Rü yemacèx guma puchuxütawa nayarütoõchi. Rü tocuchiwa nanguxchaũ ga yexguma.

⁷⁻⁸ Rü toma ga norü ngüexügü rü guma ñãnewa taxĩ na torü õnacèx tayataxegüxücèx. Rü towena yéma ingu ga wüxi ga ngecü ga Chamáriaanecũãx ga guma puchuwa dexáwa ücü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxũ: —Íraxũ i dexá choxna naxã! —ñanagürü.

⁹ Natürü ga yema nge rü íbaixãchiãe yerü ga Yudíugü rü Chamáriaanecũãxgümaã nügüchi naxaie rü yemacèx ga yema nge rü inangãxũ

rü ngĩgürügü nüxũ: —¿Ñuxãcü i cuma na Yudíu quiĩxũ i dexácèx choxna cucaxũ i choma na Chamáriaanecũãx chiĩxũ? —ngĩgürügü.

¹⁰ Rü Ngechuchu ngĩxũ nangãxũ, rü ñanagürü: —Ngẽxguma chi nüxũ cucuèxgu i ngẽma mexũ i Tupana cuxna ãxchaũxũ, rü chi nüxũ cucuèxgu na texé yĩxũ ya yima dexá cuxna taçacü, rü cuma rü chi nüxnata cuca i dexá i maxũ nawa ngẽxmaxũ rü nüma rü chi cuxna nanaxã i ngẽma dexá —ñanagürü.

¹¹ Rü yema ngecü inangãxũ, rü ngĩgürügü nüxũ: —Pa Corix, ¿ñuxãcü tá i dexáta cuyaxu? Erü daa puchu rü namátamaxũchi rü cuxũ nataxuma na taçacümaã cunayaxuxũcèx i dexá. ¿Rü ngextá tá i cunayaxuxũ i ngẽma dexá i maxũ nawa ngẽxmaxũ na choxna cunaxãxũcèx?

¹² —Nuxcümaücü ga tórü oxí ga Acobu toxcèx núma Chamáriaanewa nanatèx ga daa puchu. Rü gumawa nixĩ ga naxaxexũ ga nüma rü nanegü rü norü wocagü. ¿Rü ñuxãcü chi i cuma i norü yexera quiĩxũ? —ngĩgürügü.

¹³ Rü Ngechuchu ngĩxũ nangãxũ, rü ñanagürü: —Rü guxãma ya texé ya daa puchuarü dexáwa axexe, rü wena táxarü tiṭawae.

¹⁴ —Naturü texé ya yíxema choma tüxna chaxãxũ i dexáwa axexe, rü tagutãma wena tiṭawa. Erü ngẽma dexá i choma tüxna chaxãxũ rü wüxi ya puchu ya guxũguma ibaibecürüü tá nixĩ i tümawa, erü ngẽma dexáwa nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ —ñanagürü.

¹⁵ Rü ngĩma ga yema nge rü inangãxũ rü ngĩgürügü: —Pa Corix, ¿choxna naxã i ngẽma dexá na taguma wena chiṭawaxũcèx, rü taguma wena daa puchuwa dexáwa chaxũxũcèx! —ngĩgürügü.

¹⁶ Rü Ngechuchu ñanagürü ngĩxũ: —Íyadau ya cute, rü naxcèx yaca, rü nuã pexĩ! —ñanagürü.

¹⁷ Rü yema ngecü rü inangãxũ, rü ngĩgürügü nüxũ: —Nataxuma ya chaute —ngĩgürügü. Rü Ngechuchu ñanagürü ngĩxũ: —Aixcüma nixĩ i ngẽma nüxũ quixuxũ na nataxuũma ya cute.

¹⁸ —Yerü wüximẽxpũxchirẽx nixĩ ga cute, rü yima ñuxma cuxũtawa ngẽxmacü rü tama aixcüma cutexũchi nixĩ. Rü ngẽmacèx aixcüma nixĩ i curü ore i chomaã nüxũ quixuxũ —ñanagürü.

¹⁹ Rü yexguma yemaxũ naxĩnũgu ga yema ngecü, rü ngĩgürügü: —Pa Corix, nüxũ chicuèxãchi rü cuma rü wüxi i Tupanaãrü orearü uruũ quixĩ.

²⁰ —Nuxcümaũgũxũ ga torü oxigü ga Chamáriaanecũãxgü rü daa mèxpũne ga Garachiũwa Tupanaxũ nicuèxũgü. Naturü i pema i Yudíugü rü ñaperügügü:

“Rü Yerucharẽũ nixĩ i nachica i mexũ i ngextá Tupanaxũ tucuèxũgü”, ñaperügügü.

²¹⁻²² Rü Ngechuchu ngĩxũ nangãxũ rü ñanagürü: —Pema i Chamáriaanecũãxgü rü tama aixcüma nüxũ pecuèxgü ya yima nüxũ picuèxũgücü. Naturü toma i Yudíugü rü aixcüma nüxũ tacuèx ya yima nüxũ tucuèxũgücü, erü Yudíugügagu nixĩ i Tupana namaxẽxẽxũ i guxũma i duũxũgü. ¿Choxũ yaxõ, Pa Ngecüx! Rü aixcüma ínangu tá i ngunexũ na täütãma daa mèxpũnema rü ãxna Yerucharẽũwa tá nüxũ na picuèxũgũxũ ya Tanatü ya Tupana.

²³ —Erü yíxema aixcüma Tupanaxũ icuèxũgũxe rü nüetama nixĩ i ngẽxürüüxũmare i nachicawa Tupanaxũ tucuèxũgü. Erü ñuxma rü ngẽma Naãe i Üünexũ naxwèxexũ nixĩ na guxũma i tümããemaã rü tümããrü maxũmaã aixcüma Tupanaxũ tucuèxũgũxũ. Rü ngẽmaãcü nixĩ i nanaxwèxexũ ya Tanatü na nüxũ tucuèxũgũxũ.

²⁴ —Erü Tupana rü wüxi i Naãe nixĩ. Rü ngẽmacèx yíxema texé ya nüxũ icuèxũgũxe rü tanaxwèxe i guxũma i tümããemaã rü tümããrü maxũmaã

na aixcūma nūxŭ ticuèxüügüxŭ, ngēma Naãē i Ūünexŭ naxwèxexŭãcūma – ñanagürü.

²⁵ Rŭ yema ngecü inangãxŭ rŭ ngĩgürügü: –Choma nūxŭ chacuèx rŭ tá ñoma i nañewa nangu ya yima Cristu ya Tupana nūxŭ unetacü. Rŭ ngëxguma yima núma ũxgu rŭ tá tamaã nanangoxêē i guxŭma i Tupanachiga –ngĩgürügü.

²⁶ Rŭ Ngechuchu rŭ ñanagürü ngĩxŭ: –Choma na cumaã chidexaxŭ, rŭ yima chixi –ñanagürü.

²⁷ Rŭ yexguma íyadexayane rŭ ítangugü ga toma ga norü ngúexŭgü. Rŭ tabaixãchiãégü yerü ga Ngechuchu rŭ wüxi ga ngecümaã ínidexa. Natürü taxúema ga toma rŭ togü taporaxêē ga nūxna na tacagüxŭ ga tacü ngĩmaã na nanaxwèxexŭ rŭ tacüchiga yĩxŭ ga ngĩmaã na íyadexaxŭ.

²⁸ Rŭ yexguma ga yema ngecü rŭ yéma ngĩxŭ itèx ga ngĩrŭ tŭxŭ. Rŭ ñãnewa ixŭ na duŭxŭgümaã nūxŭ yanaxuxŭcèx.

²⁹ Rŭ ngĩgürügü: –;Ngĩã rŭ ítayadaugü i wüxi i yatü i chomaã nūxŭ ixuxŭ ga guxŭma ga tacü ga chaxŭxŭ! ¿Taux êxna yima yĩxŭ ya Cristu? –ngĩgürügü.

³⁰ Rŭ inaxĩãchi ga yema ñãnecŭãx, rŭ Ngechuchu íyexmaxŭwa naxi.

³¹ Rŭ yoxni ga toma ga norü ngúexŭgü rŭ Ngechuchuxŭ tachixewegü na nachibŭxŭcèx.

³² Natürü ga núma rŭ ñanagürü toxŭ: –Choma rŭ choxŭ nangêxma i chowemü i pema tama nūxŭ pecuáxŭ –ñanagürü.

³³ Rŭ yexguma ga toma ga norü ngúexŭgü rŭ togüna tacagüe, rŭ ñatarügügü: –Bexmana marü ¿texé nuã tanange i nawemü? –ñatarügügü.

³⁴ Natürü ga Ngechuchu rŭ ñanagürü toxŭ: –Ngēma ñna i choxŭ poraxêēxŭ nixi na chanaxŭxŭ i norü ngúchaŭ ya yima nuã choxŭ mucü ya Chaunatü, rŭ na chayanguxêēxŭ i norü puracü.

³⁵ –Rŭ pema rŭ ñaperügügü:

“Rŭ ägümücü ya tauemacü nataxu na yabuxgüxŭ i trigu”, ñaperügügü. Natürü i choma rŭ ñacharügü pexŭ:

“;Düçèx, rŭ meã penangugü i duŭxŭgü! Erü marü ínamegü na Tupanaxŭ nayauxgüxŭcèx, ngëxgumarüŭ i wüxi i trigunecü i marü nawa nanguxŭ na yabuxgüxŭ erü marü nidau”.

³⁶ –Rŭ yíxema Tupanacèx nadexe i duŭxŭgü rŭ tá tanayaxu i tümaãrŭ natanü. Rŭ guxŭma i ngēma duŭxŭgü i tŭxŭ irüxinüèxŭ rŭ tá nanayauxgü i maxŭ i taguma gúxŭ. Rŭ ngēmaãcü rŭ wüxigu tá tataãégü ya yíxema tŭxira ngēma duŭxŭgümaã Tupanaãrŭ orexŭ ixuxe rŭ yíxema yixcama ngēma duŭxŭgüxŭ Tupanacèx dexe.

³⁷ –Rŭ aixcūma nixi i ngēma ore i ñaxŭ:

“Wüxie tixi ya namaã toexe i trigu rŭ togue tixi ya yíxema yabuxgüxe i norü o”, ñaxŭ. [Rŭ ngëxgumarüŭ rŭ wüxie tixi ya tŭxira duŭxŭgümaã nūxŭ ixuxe i Tupanaãrŭ ore, rŭ togue tixi ya yixcama ngēma duŭxŭgüxŭ dexe Tupanacèx.]

³⁸ –Rŭ noxri rŭ togü nixi ga duŭxŭgümaã nūxŭ ixuxŭ ga Tupanaãrŭ ore, natürü ga duŭxŭgü rŭ tama nayaxögü ga yexguma. Rŭ yemawena rŭ pexŭ chamu na yema duŭxŭgümaã nūxŭ pixuxŭcèx ga yema ore. Rŭ pema nixi ga yema duŭxŭgüxŭ pedexŭ Tupanacèx, yerü nayaxögü ga yexguma namaã nūxŭ pixuxgu ga yema ore. Rŭ yemaãcü ga pema rŭ marü peyoxniẽ nawa ga togüarü puracü –ñanagürü.

³⁹ Rŭ muxŭma ga guma Chamáriaanewa yexmane ga ñãnecŭãx rŭ Ngechuchuaxŭ nayaxögü, yerü nūxŭ nayaxögü ga yema ore ga yema ngecü namaã nūxŭ ixuxŭ ga yexguma ngĩxgu:

“Guxŭma ga tacü ga ũpa chaxŭxŭ rŭ chomaã nūxŭ nixu” ngĩxgu.

40 Rũ yemacèx ga yema Chamáriaanecũãxgũ rũ yexguma Ngechuchuxõtawa nangugũ rũ nüxũ nacèxũgũ ga yexma natanũgu na naxãũxücèx. Rũ taxre ga ngunexũ yexma natanũgu narũxãũx ga Ngechuchu.

41 Rũ muxũma ga togüamachigũ ga Chamáriaanecũãxgũ rũ Ngechuchuaxũ nayaxõgũ ga yexguma nüxũ naxĩnũegu ga yema norũ ore ga nũmatama nüxũ yaxuxũ.

42 Rũ yexguma ga yema duũxũgũ rũ ñanagürũgũ ngĩxũ ga yema ngecü: –Ñuxma waxi nixĩ i aixcũma nüxũ tayaxõgũxũ erũ tomatama nüxũ taxĩnũe i ngẽma norũ ore i tomaã nüxũ yaxuxũ. Rũ ngẽmawa nüxũ tacuèx na aixcũma yima yĩxũ ya Cristu ya ñoma i naãnecũãx i duũxũgũarũ maxèxẽeruũ. Rũ tama ngẽma cuma tomaã nüxũ quixuxücèxicatama tayaxõgũ –ñanagürũgũ.

Ngechuchu rũ nanamexẽẽ ga wũxi ga ãẽxgacũ nane

43 Rũ taxre ga ngunexũguwena ga Ngechuchu rũ tomaã inaxũãchi ga Chamáriaanewa na Gariréanewa naxũxücèx.

44 Rũ nũmatama ga Ngechuchu ga ũpaacũ rũ ñanagürũ: –Wũxi i Tupanaãrũ orearũ uruũ, rũ norũ naãnewatama i duũxũgũ rũ tama meã nanayauxgũ –ñanagürũ.

45 Natürũ yexguma Gariréanewa tangugũgu, rũ yema naãnecũãx ga duũxũgũ rũ meãma nanayauxgũ. Yerũ nũmagũ ga yema naãnecũãxgũ rũ Yerucharéũwa naxĩ ta naxcèx ga Ũpetũchigaarũ peta, rũ yema nüxũ nadaugũ ga yema taxũ ga mexũgũ ga Tupanaãrũ poramaã naxũxũ ga Ngechuchu ga yexguma.

46 Rũ ga Ngechuchu rũ tomaã nataegu naxcèx ga guma ñãne ga Caná ga Gariréanewa yexmane. Rũ guma ñãnewa nixĩ ga binuxũ nanguxuchixẽẽãxũ ga dexá. Rũ ñãne ga Capernáũwa nayexma ga wũxi ga tacũ ga ãẽxgacũ, rũ niãaawe ga wũxi ga nane.

47 Rũ yexguma guma ãẽxgacũ nüxũ cuáchigagu ga Ngechuchu rũ Gariréanewa na nanguxũ ga Yudéanewa na ne naxũxũ, rũ naxũtawa naxũ. Rũ nüxũ nayacèxũ na napatawa naxũxücèx, rũ naxcèx na yanataanexẽẽãxücèx ga guma nane ga marũ turaxũchicũ.

48 Rũ Ngechuchu nanangãxũ, rũ ñanagürũ nüxũ: –Pema rũ tama peyaxõgũ ega tama nüxũ pedauxiragu i taxũ i cuèxruũgũ i Tupanaãrũ poramaã üxũ –ñanagürũ.

49 Natürũ ga guma ãẽxgacũ rũ ñanagürũ nüxũ: –Pa Corix, ¡paxa chowe ruxũ naxũpa na nayuxũ ya chaune! –ñanagürũ.

50 Rũ Ngechuchu nanangãxũ rũ ñanagürũ nüxũ: –¡Nataegu i cupatawa! Erũ cune rũ marũ naxcèx nitaane –ñanagürũ. Rũ guma yatũ rũ nayaxõ ga yema ore ga Ngechuchu namaã nüxũ ixuxũ. Rũ napatacèx nataegu.

51 Rũ yexguma napatawa nanguxchaũgu ga guma ãẽxgacũ, rũ norũ duũxũgũ napẽxegu nayayi, rũ ñanagürũgũ nüxũ: –Cune rũ marũ naxcèx nitaane –ñanagürũgũ.

52 Rũ yexguma rũ norũ duũxũgũna naca, rũ ñanagürũ nüxũ: –¿Tacũ rũ oragu inaxũgũxũ na naxcèx yataanexũ? –ñanagürũ. Rũ yema norũ duũxũgũ nanangãxũ rũ ñanagürũgũ: –Ñe tocuchiguwena nixĩ ga nüxũ nangupetũxũ ga na yaxaxũnexũ –ñanagürũgũ.

53 Rũ guma bucũ nanatũ rũ nüxna nacuèxãchi ga yema oragu na yĩxũ ga Ngechuchu ga ñaxũ nüxũ:

“Cune rũ marũ naxcèx nitaane” ñaxũ. Rũ nüma ga guma ãẽxgacũ rũ guxũma ga napatacũãx rũ Ngechuchuaxũ nayaxõgũ.

⁵⁴ Rŭ yexguma Yudeáanewa ne naxŭxgu ga Ngechuchu, rŭ yema nixŭ ga norŭ taxre ga cuèxruŭ ga taxŭ ga Tupanaârŭ poramaã duŭxŭgŭxŭ nawéxŭ ga Gariréanewa.

5

Ngechuchu rŭ nanamexêê ga wŭxi ga yatŭ ga idaawexŭ ga Betechawa yexmaxŭ

¹ Rŭ ñuxre ga ngunexŭgŭ ngupetŭguwena rŭ nayexma ga wŭxi ga peta ga Yudŭgŭ auregŭxŭ na yemaãcŭ Tupanaxŭ yacuèxŭŭgŭxŭcèx. Rŭ yemacèx ga Ngechuchu rŭ Yerucharéŭcèx nataegu.

² Rŭ guma ñâneârŭ poxeguxŭ rŭ nŭxŭ nayexma ga wŭxi ga ñãx ga Carneruarŭ Choxŭchicagu ãegaxŭ. Rŭ yema ñãxârŭ ngaicamana nayexma ga wŭxi ga puchu ga Yudŭgŭgawa Betechagu ãegaxŭ. Rŭ guma puchuanacŭwa nayexma ga wŭximêèxpŭx ga chopetŭchica ga ãxpataŭetŭgŭxŭ.

³ Rŭ yema chopetŭchicagu nacagŭ ga muxŭma ga duŭxŭgŭ ga idaaweexŭ. Rŭ nŭmaxŭ rŭ nangexetŭgŭ, rŭ togŭ rŭ nachixeparagŭ, rŭ togŭ rŭ nanawãixãchigŭ. Rŭ yema idaaweexŭ rŭ yema nananguxêêgŭ ga guma puchu ga na naxŭãxãchichiŭxŭcèx.

⁴ Yerŭ ñuxguacŭ rŭ guma puchugu ñnarŭxŭxŭ ga wŭxi ga daxŭcŭãx ga Tupanaârŭ orearŭ ngeruŭ, rŭ nayaxŭãxchiŭcŭxŭxŭ. Rŭ guxema tŭxira tŭgŭ yema táexe nachŭwa ga guma puchu ga yexguma yaxŭãxchiŭcŭgŭ, rŭ tŭmacèx nitaane woo ga ngèxŭrŭŭmare ga ðaawe tŭxŭ yexmaxê.

⁵ Rŭ yema natanŭwa nayexma ga wŭxi ga yatŭ ga marŭ 38 ga taunecŭ idaawecŭ.

⁶ Rŭ yexguma Ngechuchu nŭxŭ dèuxgu ga guma yatŭ ga yexma na nacaxŭ, rŭ nŭxŭ nacuáchiga ga marŭ mucŭma ga taunecŭ na yadaawexŭ. Rŭ yemacèx nŭxna naca rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —¿Cunaxwèxexŭ i cuxcèx na yataanexŭ? —ñanagŭrŭ.

⁷ Rŭ Ngechuchuxŭ nangãxŭ ga guma idaawecŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —Pa Corix, tataxuma ya texé ya choxŭ rŭngŭxêêxê na ngema choxŭ tataéxŭcèx i ngèxguma naxŭãxãchichiŭgu ya daa puchu. Rŭ guxŭguma i ngèxguma ngema chaugŭ chatáechaŭgu, rŭ yoxni i togŭ rŭ marŭ nŭxŭra nŭgŭ ngema natáegŭ —ñanagŭrŭ.

⁸ Rŭ Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —¡Inachi, rŭ nayaxu i curŭ caruŭ, rŭ íixŭ! —ñanagŭrŭ.

⁹⁻¹⁰ Rŭ yexgumatama naxcèx nitaane ga guma yatŭ. Rŭ nanayaxu ga norŭ caruŭ, rŭ ínixŭ. Natŭrŭ ga yema ngunexŭ rŭ ngŭxchigaarŭ ngunexŭ nixŭ. Rŭ yemacèx ga yemacŭãxgŭ ga Yudŭgŭarŭ ãèxgacŭgŭ rŭ ñanagŭrŭgŭ nŭxŭ ga guma yatŭ ga naxcèx itaanecŭ: —Ñoma nixŭ i ngŭxchigaarŭ ngunexŭ. Rŭ ngèmacèx nachŭxu nixŭ na cuyangexŭ i curŭ caruŭ erŭ yemaãcŭ tamaã nŭxŭ nixu ga Moiché —ñanagŭrŭgŭ.

¹¹ Natŭrŭ ga guma yatŭ rŭ yema Yudŭgŭarŭ ãèxgacŭgŭxŭ nangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —Yima choxŭ rŭmexêêcŭ rŭ ñanagŭrŭ choxŭ:

“¡Nayaxu i curŭ caruŭ rŭ íixŭ!” ñanagŭrŭ.

¹² Rŭ yexguma ga yema ãèxgacŭgŭ rŭ nŭxna nacagŭ, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —¿Texé ngèma ñatarŭgŭ cuxŭ:

“¡Nayaxu i curŭ caruŭ rŭ íixŭ!” ñatarŭgŭ cuxŭ? —ñanagŭrŭgŭ.

¹³ Natŭrŭ ga guma yatŭ rŭ tama nŭxŭ nacuèx ga texé naxcèx na yataanexêêxŭ, yerŭ namuxŭchi ga duŭxŭgŭ ga yema, rŭ yexma nayarŭtaxu ga Ngechuchu.

¹⁴ Natürü yixcama ga Ngechuchu rü tupauca ga taxũnegu nüxũ nayan-gau ga guma yatü, rü ñanagürü nüxũ: —¡Dücèx i ñuxma marü cuxcèx na yataanexũ, rü tãütáma wena chixexũ cuxü na tama quidaawexücèx namaã i wüxi i ðaawe i ngẽma marü cuxũ ngupetüxũârü yexera ixĩxũ! —ñanagürü.

¹⁵ Rü ínixü ga guma yatü, rü Yudíugüarü ãëxgacügümaã nüxũ nayarüxu ga Ngechuchu na yĩxũ ga guma namexëëcü.

¹⁶ Rü yemacèx nixĩ ga yema ãëxgacügü ga Ngechuchucèx nadaugüxũ na yamèxgüãxücèx, yerü ngüxchigaarü ngunexügu napuracü.

¹⁷ Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Chaunatü ya Tupana rü guxũ i ngunexügu napuracü rü mexũ naxü. Rü ngẽmacèx i choma rü ta naxrüü chapuracü —ñanagürü.

¹⁸ Rü yemacèx ga yema Yudíugüarü ãëxgacügü rü yexeraãcü Ngechuchuxũ nimèxgüchaũ. Yerü tama naxrüü nanaxaure ga ngüxchigaarü ngunexũ rü ñuxũchi nüxũ nixu ga Nanatüxüchi na yĩxũ ga Tupana, rü yemaãcü nügü nixu ga Nanatü ga Tupanamaã na nawüxiguxũ.

Nüma ga Tupanatama nixĩ ga Nanena naxããxũ ga pora

¹⁹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ ga yema ãëxgacügü: —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü choma i Tupana Nane rü tama chorü poramaã chanaxü i ðacü rü puracü i mexũ. Natürü ngẽma nüxũ chadauxũ i Chaunatü üxũĩcatama nixĩ ichaxüxũ. Rü guxũma i ngẽma Chaunatü üxũ, rü choma ya Nane rü ta chanaxü.

²⁰ —Chaunatü ya Tupana rü choxũ nangechaũ, rü ngẽmacèx choxũ nüxũ nadauxëë i guxũma i ðacü i nüma naxüxũ. Rü ngẽma ñuxma choxũ nüxũ nadauxëëxũârü yexera tá choxũ nüxũ nadauxëë i yixcüra. Rü ngëxguma i pema ega ngẽmaxũ pedaugügu, rü tá pebaixãchiãëgü namaã.

²¹ —Rü Chaunatü rü ínanadagüxëë i yuexügu rü wena nanamaxëxëë. Rü ngëxguma-rüü ta i choma i Nane rü tüxna chanaxã i maxũ ya yíxema chatümaxwèxéxe na tüxna chanaxãxũ.

²²⁻²³ —Rü tama Chaunatü nixĩ ya duüxügüxũ icagücü i norü maxüchiga. Natürü choxũ nixĩ i namuxũ na chanaxüxücèx i ngẽma, na choxũ yacuèxüügüxücèx i duüxügü, ngẽma Chaunatüxũ na yacuèxüügüxüüü. Rü yíxema tama choxũ icuèxüxüxë, rü tama nüxũ ticuèxüü ta ya Chaunatü ya choxũ nuã mucü.

²⁴ —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü yíxema texé ya choxũ irüxĩnuxë i chorü ore, rü nüxũ yaxõxë ya yima Chaunatü ya núma choxũ mucü, rü tüxũ nangëxma i maxũ i taguma gúxũ. Rü Chaunatü rü tãütáma tümamaã nanaxuegu na tapoxcuxũ erü marü nawa ítanguxuchi na tayuxũ, rü tüxũ nangëxma i maxũ i taguma gúxũ.

²⁵ —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü marü nawa tá nangu i ngunexũ rü ñuxmatama nixĩ i chauga naxĩnüëxũ tá i ngẽma duüxügü i norü pecadugu yuexũ rü iyarütauxexũ. Rü texé ya chauga ñnüëxë rü tá tamaxë.

²⁶ —Nüma ya Chaunatü rü nüxũ nangëxma i pora na namaxëëãxücèx i duüxügü. Rü ngẽma pora rü choxna nanaxã ya Chaunatü na choma rü ta duüxügüxũ chamaxëëxücèx.

²⁷ —Rü Chaunatü ya Tupana choxũ namu na duüxügüna chaçaxücèx naxcèx i norü maxüchiga, erü choma nixĩ i Nane i duüxüxũ chíxũ.

²⁸ —¡Tãxũ i pebaixãchiãëgüxũ namaã i ñaã ore i pemaã nüxũ chixuxũ! Erü tá ínangu i ngẽma ngunexũ i nangu guxũma i duüxügü i yuexũ rü tá na nüxũ naxĩnüëxũ i chauga.

29—Rü naxmaũgüwa tá ínachoxũ. Rü ngẽma meã maxẽxũ, rü tá ínarüdagü na nayauxgüãxũcèx i maxũ i taguma gúxũ. Natürü ngẽma chixexũ ügüxũ, rü tá ínarüdagü na napoxcuexũcèx.

Nawa nüxũ icuáxũ na Tupana yĩxũ ga Ngechuchuna naxãcü ga pora

30—Choma rü taxucürüwa tacü chaxü chauechamatama ega tama choxũ naxüxẽãgu ya Chaunatü. Rü Chaunatü chomaã nüxũ ixuxũãcüma nixĩ i nüxna chaçaxũ i duũxügu i norü maxüchiga. Rü ngẽxguma nüxna chacaxgu rü aixcüma meãma chanangugü i duũxügu. Erü tama choxrütama ngúchaũ nixĩ i ngẽma chaxüxũ, natürü Chaunatü ya nuã choxũ mucüarü ngúchaũ nixĩ i ngẽma chaxüxũ.

31—Rü ngẽxguma chi chauchigaxütama chixuxgu rü taxuwama name i ngẽma.

32—Natürü nangẽxma i to i chauchigaxü ixuxũ. Rü nüxũ chacuèx rü aixcüma nixĩ i norü ore i pemaã nüxũ yaxuxũ.

33 Pema rü Cuáũ ya baiũxẽruũxütawa penamugü ga perü duũxügu na nüxũ pecuáxũcèx ga ore ga aixcüma ixĩxũ ga chauchiga. Rü yema ore ga Cuáũ pexũ namaã ngãxũxũ rü aixcüma nixĩ.

34—Natürü i choma rü tama chanaxwèxe i tacü rü yatü chauétüwa nachogü, erü choma tátama chaugüna chadau. Natürü pemaã nüxũ chixu i ngẽma Cuáũãrü ore na choxũ peyaxõgüxũcèx rü na penayauxgüxũcèx i maxũ i taguma gúxũ.

35—Cuáũ rü wüxi ga omü ga iyauracüüxũ rü pexũ báyixũ-rüũ nixĩ ga pexcèx. Rü pema rü paxaãchi namaã petaãëgü.

36—Natürü nangẽxma i tacü i Cuáũãrü orearü yexera chauétüwa íchogüxũ. Rü ngẽma nixĩ ga yema taxügu ga cuèxruügu ga Chaunatü choxũ muxũ na norü poramaã chanaxüxũcèx. Rü yemawa pexũ nüxũ chadauxẽẽ na aixcüma Chaunatü ya Tupana yĩxũ ga núma choxũ mucü.

37—Rü ngẽxgumarüũ ta ya Chaunatü ga guma núma choxũ mucü, rü marü chauétüwa ínachogü, woo taguma nüxũ pexĩnüë ga naga rü taguma nüxũ pedau.

38—Rü ngẽma Chaunatüarü ore rü ta tama peãëwa nixücu, erü tama choxũ peyaxõgü woo Chaunatü núma choxũ na muxũ.

39-40—Pema meãma nawa pengúe i Tupanaãrü ore i ümatüxũ, erü nagu perüxĩnüë rü ngẽmawa tá nüxũ ipeyangau i perü maxũ i taguma gúxũ. Natürü woo ngẽmatama Tupanaãrü ore i ümatüxüwa rü chauchiga meã na yadexaxũ, natürü i pema rü tama choxũ peyaxõgüchaũ na ngẽmaãcü penayauxgüxũcèx i ngẽma maxũ.

41-42—Rü choma rü tama chanaxwèxe na choxũ picuèxüügüxũ erü meãma pexũ chacuèx, rü nüxũ chacuèx na tama aixcüma Tupanaxũ pengechaügüxũ.

43—Chaunatü ya Tupana nixĩ ga núma choxũ mucü, natürü i pema rü tama choxũ peyauxgüchaũ. Natürü ngẽxguma chi tomare i yatü nagagutama núma üxgu, rü ngẽma chi nixĩ i taãëãcüma peyauxgüxũ.

44—¿Rü ñuxãcü chi choxũ peyaxõgü ega penaxwèxegu na pemücügütama pemaã taãëxũ rü tama naxcèx pedaugügu na Tupanaxüchi pemaã taãëxũ?

45—¡Tãxũ i nagu perüxĩnüëxũ na choma tá yĩxũ na pexũ chixugüxũ i Chaunatüxütawa! Erü Moïché ga guma perü maxüçèx nüxũ peyaxõgücü tátama nixĩ ya yima pexũ ixugücü i Chaunatüxütawa.

46—Rü ngẽxguma chi peyaxõgügu i ngẽma ore ga Moïché ümatüxũ, rü choxũ rü chi ta peyaxõgü. Yerü ga Moïché rü chauchigagu nixĩ ga naxümatüãxũ ga norü poperawa.

47 —Natürü ngëxguma tama peyaxögügu i ngëma Moïché ümatüxü i ore, ¿rü ñuxäcü tá peyaxögü i ngëma choma pemaã nüxü chixuxü? —ñanagürü ga Ngechuchu.

6

Ngechuchu rü nanachibüexëë ga 5000 ga yatügu
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

1 Rü yemawena ga Ngechuchu rü naxtaxa ga Gariréagu äeganearütocutüwa tomaã naxü. Rü norü toéga ga guma naxtaxa rü Tibéria nixí.

2 Rü muxüma ga duüxügü rü nawe narüxí. Yerü üpaacü rü marü nüxü nadaugü ga ñuxäcü Ngechuchu na naxüxü ga taxü ga mexügü ga Tupanaärü poramaã üxü ga yexguma duüxügü ga idaaweegüxücèx yataanexëëgüãgu.

3 Rü yexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga mëxpünewa tomaã ínaxüächi. Rü wüxigu tomaã yéma narüto.

4 Rü marü ningaica ga yema Yudíugüarü peta ga Üpetüchiga.

5 Rü yexguma Ngechuchu nüxü dawenügu rü nüxü nadau ga muxüma ga duüxügü ga nawe rüxíxü. Rü yemacèx Piripina naca, rü ñanagürü: —¿Rü ngextá tá naxcèx tataxe i nawemü i ñaã duüxügü na nachibüexëëxücèx? —ñanagürü.

6 Rü nümatama ga Ngechuchu rü marü nüxü nacüèx ga tacü tá na naxüxü. Natürü yema ñanagürü Piripixü, yerü nüxü nacüáxchañ ga tacümaã tá na nangãxüãxü.

7 Rü yexguma Ngechuchuxü nangãxü ga Piripi, rü ñanagürü: —Woo chi naxcèx itaxegügu i 200 i dïëru naguxü i päü, rü tãü chima nüxü ningu ega woo wüxichigüna Íraxü ixächigügu —ñanagürü.

8-9 Rü yexguma ga Aüdré ga Ngechuchuarü ngüexü ga Pedru ga Chimáü naëneë, rü ñanagürü: —Nuã nangëxma i wüxi i buxü rü nüxü nangëxma i 5 i päü i chebadanaxcèx rü taxre ta i choxni. ¿Natürü tacüwa name i ngëma naxcèx i ñaã muxüchixü i duüxügü? —ñanagürü.

10 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü toxü: —¡Ëcü, namaã nüxü pixu i duüxügü na ínatogüxücèx! —ñanagürü. Rü yema nachicawa rü nametëxeane ga guma maxë. Rü gumatëxewa narütogü ga duüxügü. Rü maneca 5000 wa nangu ga yexguma yatügüxica ixugügu.

11 Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanade ga yema päügu, rü Tupanana moxë naxã. Rü yemawena rü toxü nayanu na yema duüxügü ga yéma rütogüxüxü tayanuxücèx. Rü yexgumarüü ta ga choxni rü nüxü toxü nayanuxëë, ñuxmata meãma nachibüe ga guxüma ga yema duüxügü.

12 Rü yexguma marü meã nachibüegu ga guxüma, rü Ngechuchu toxü namu rü ñanagürü toxü: —¡Penade i ngëma naxchipëxegü i íyaxügüxü na tama inaxaiyëxüxücèx! —ñanagürü.

13 Rü tanade ga yema naxchipëxegü ga yema 5 ga päüwa íyaxüxü, rü 12 ga pexchi namaã tanaxüãcugü.

14 Rü yexguma yema duüxügü nüxü daugügu ga yema mexü ga taxü ga Tupanaärü poramaã naxüxü ga Ngechuchu, rü ñanagürügü: —Aixcümáxüchi daa nixí ya Tupanaärü orearü uruü ga guma ínanguxëëcü —ñanagürügü.

15 Natürü ga Ngechuchu rü nüxü nicüexächi ga duüxügü rü na norü äëxgacüxü yangu-cuchixëëgüchaüãxü. Rü yemacèx nüxna nixügachi rü yéamaxüra naxü nawa ga guma mëxpüne na nüxícatama nayexmaxüçèx.

Dexáétügu nixü ga Ngechuchu
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

16 Rû yexguma marû nachûtagu, rû toma ga Ngechucharû ngúexûgû rû wenaxârû naxtaacutûwa taxî.

17 Rû poraâcû naxêâne. Rû tama íngu ga Ngechuchu. Rû yemacèx wûxi ga ngue ga taxûnegu tichoû, rû itaxîâchi ga na tocutûwa taxîxû ga Capernáûârû ãnêwa na tangugûxûcèx.

18 Rû yexguma tixâûyane rû inaxûgû ga na poraâcû yabuaxû. Rû yemagagu rû poraâcû nayuape.

19 Rû yexguma marû 5 ga kilómetru tixâûgu, rû Ngechuchuxû tadaugû ga na dexâchiüétûgu yaxûxû. Rû toma ga norû ngúexûgû rû poraâcû tamuûê.

20 Natürû nûma ga Ngechuchu rû ñanagürû toxû: —Choma chixî. ¡Rû tâxû i pemuûêxû! —ñanagürû.

21 Rû yexguma ga toma ga norû ngúexûgû rû taêêácûma tanayauxgûchaû ga toweûwa. Rû yexgumatama ítangugû ga yema ítaxîxûwa.

Ngechuchucèx nadaugû ga duûxûgû

22 Rû moxûâcû ga yema duûxûgû ga naxtaxaarû tocutûgu rûchoxû, rû nûxû nicuèxâchitanû ga toma ga Ngechucharû ngúexûgû ga marû nagu na taxîxû ga guma ngue ga taxûne ga nûgûmaã wûxicane. Rû nûxû nacuèxgû ta ga Ngechuchu rû tama towe na naxûxû.

23 Rû yexguma yemagu ínaxîñüeyane, rû yoxocûne ínangugû ga náigû ga ngue ga itaxûne ga Tibériaarû ãnêwa ne íxûne. Rû norû ngaicamana nangugû ga yema nachica ga ngextá Ngechuchu ínachibüexêêxûwa ga yema muxûma ga duûxûgû ga yexguma moxê inaxâxgu naxcèx ga yema pâû.

24 Rû yexguma yema duûxûgû nûxû daugûgu ga guma nguewa na Ngechuchu rû toma ga na tatauxexûma rû yexma guma ngegûgu nichoû na Ngechuchucèx yadaugûxû Capernáûârû ãnêgu.

Ngechuchu nixî i pâû i maxû túxna ãxû

25 Rû yexguma guma naxtaxaarû tocutûwa nangugûgu ga yema duûxûgû, rû Ngechuchuxû yexma nayangaugû. Rû nûxna nacagûe, rû ñanagürûgû: —Pa Ngúexêêruûx, ¿ñuxgu nixî i nuã cunguxû? —ñanagürûgû.

26 Rû Ngechuchu nanangâxû, rû ñanagürû nûxû: —Aixcûma pemaã nûxû chixu rû tama yema nûxû na picuèxâchitanûxûcèx ga yema mexûgû ga Tupanaarû poramaa chaxûxû nixî i chauxcèx pedaugûxû. Natürû chauxcèx pedaugû yerû meãma pechibûe nawa ga yema õna ga pexna chaxâxû..

27 —¡Tâxû i naxcèx pepuracûexû i õna i paxama gúxû! Rû narûmemaê nixî i naxcèx pepuracûe i ngema maxû i aixcûma íxîxû i taguma gúxû. Rû ngêma nixî i maxû i choma i Tupana Nane ya duûxûxû chixîcû tá pexna chaxâxû, erû Chaunatû ya Tupana rû marû nanangoxêê na aixcûma Nane chíxû —ñanagürû.

28 Rû yexguma ga nûmagû rû nûxna nacagû, rû ñanagürûgû: —¿Tacû tá taxûe na tayanguxêêxûcèx i ngêma Tupana toxû naxwèxexû? —ñanagürûgû.

29 Rû Ngechuchu nanangâxû rû ñanagürû nûxû: —Rû Tupana rû nûma choxû namu. Rû ngêma nûma pexû nanaxwèxexû nixî na choxû peyaxögûxû —ñanagürû.

30 Rû yexguma ga nûmagû rû nûxna nacagû, rû ñanagürûgû nûxû: —¿Tacû rû cuèxruûxû tá toxû cudauxêê na cuxû tayaxögûxûcèx na aixcûma Cristu quíxû? ¿Rû tacû i to i mexû tá toxcèx cuxûxû i ñuxmax?

31 Yerû nuxcûmaûgûxû ga tórû oxigû, rû nanangöxgû ga yema pâû ga Tupana nûxna ãxû ga chianexûwa ga ngextá taxûema íxâpataxûwa. Rû Tupanaarû ore i ümatûxûwa rû ñanagürû:

“Tupana rû daxûcûâx ga pâûmaã nanachibüexêê ga duûxûgû”, ñanagürû i ngêma orewa.

32 RŦ Ngechuchu nanangāxŦ rŦ ñanagŦrŦ nŦxŦ: —AixcŦma pemaā nŦxŦ chixu rŦ tama nixŦ ga MoŦché yŦxŦ ga nŦxna naxāxŦ ga yema pāŦ ga daxŦ- cŦāx, natŦrŦ ChaunatŦ ga Tupana nixŦ ga nŦxna naxācŦ. RŦ nŦma nixŦ i ñŦxma i pexna naxāāxŦ i pāŦ i aixcŦma ixŦxŦ i daxŦwa ne ŦxŦ.

33 —ErŦ ngēma pāŦ i Tupana ixāxŦ, rŦ daxŦguxŦ i naānewa ne naxŦ rŦ nanamaxēxēē i ñoma i naānecŦāx i duŦxŦgŦ —ñanagŦrŦ.

34 RŦ nŦmagŦ rŦ naxcèx ínacagŦ, rŦ ñanagŦrŦgŦ nŦxŦ: —Pa Corix, jguxŦguma toxna naxāēcha i ngēma pāŦ! —ñanagŦrŦgŦ.

35 RŦ Ngechuchu ñanagŦrŦ nŦxŦ: —Choma nixŦ i ngēma pāŦ i maxēxēēruŦ chiŦxŦ. RŦ yŦxema texé ya chauxŦtawa Ŧxē rŦ tagutāma tataiya. RŦ texé ya choxŦ yaxōxē rŦ tagutāma tŦtawa.

36 —NatŦrŦ marŦ pemaā nŦxŦ chixu rŦ woo na choxŦ pedaugŦxŦ rŦ tama choxŦ peyaxōgŦ i pemax.

37 —RŦ guxāma ya yŦxema duŦxēgŦ ya ChaunatŦ choxna tŦxŦ mugŦxe rŦ chorŦ duŦxŦgŦ tixŦgŦ. RŦ texé ya choxŦ yaxōgŦxe rŦ tāŦtāma tŦxŦ chaxoŦ.

38 —YerŦ tama choxrŦtama ngŦchaŦ na chaxŦxŦcèx nixŦ ga daxŦguxŦ ga naānewa ne chaxŦxŦ. NatŦrŦ nŦma chaxŦ na chanaxŦxŦcèx i norŦ ngŦchaŦ ya ChaunatŦ ya nŦma choxŦ mucŦ.

39 —RŦ ngēma norŦ ngŦchaŦ ya ChaunatŦ ya Tupana ya nŦma choxŦ mucŦ nixŦ i na taxŦxŦma ichayarŦtauxēēxŦ ya yŦxema choxna tŦxŦ namugŦxe. ErŦ nŦma ya ChaunatŦ nanaxŦwae na tŦxŦ yuwa ícharŦdagŦxēēxŦ i naāneārŦ guxgu.

40 —Choma nixŦ i Tupana Nane chiŦxŦ. RŦ ngēma norŦ ngŦchaŦ ya ChaunatŦ ya Tupana ya nŦma choxŦ mucŦ nixŦ na tŦxŦ nangēxmaxŦ i maxŦ i taguma gŦxŦ ya guxāma ya texé ya choxŦ daugŦxe rŦ choxŦ yaxōgŦxe. ErŦ choma tá nixŦ i tŦxŦ ícharŦdagŦxēēxŦ i naāneārŦ guxgu —ñanagŦrŦ.

41 RŦ yexguma yema orexŦ naxŦnŦēgu ga yema YudŦgŦ, rŦ inanaxŦgŦe ga Ngechuchuchiga na yadexagŦxŦ. YerŦ ñanagŦrŦ ga Ngechuchu: —Choma nixŦ i pāŦ i daxŦguxŦ i naānewa ne chaxŦxŦ —ñanagŦrŦ.

42 RŦ ñanagŦrŦgŦ: —¿Taux ēxna ñāā yŦxŦ i Ngechuchu i YŦche nane? RŦ yŦxema rŦ tŦxŦ tacuèx ya nanatŦ rŦ naē. ¿RŦ ñŦxācŦ i nŦma i “DaxŦwa ne naxŦxŦ”, ñaxŦ? —ñanagŦrŦgŦ.

43 RŦ Ngechuchu ñanagŦrŦ nŦxŦ: —jNŦxŦ perŦxoe na choxŦ na pixuechaxŦ!

44 —TaxŦema chauxŦtawa tangu ega tama choxna tŦxŦ namŦxgu ya chaunatŦ ga guma nŦma choxŦ mucŦ. RŦ texé ya chauxŦtawa ngugŦxe rŦ choma rŦ tá wena tŦxŦ chamaxēxēē i naāneārŦ guxgu.

45 —NuxcŦmaŦgŦxŦ ga TupanaārŦ orearŦ uruŦgŦarŦ poperawa naxŦmatŦ i ore i ñaxŦ:

“Tupana tá guxāxŦ nangŦxēē”,

ñaxŦ. RŦ ngēmacèx guxāma ya texé ya ChaunatŦxŦ ñnŦxē rŦ naxŦtawa ngŦxe, rŦ chauxŦtawa taxŦ.

46 —Taguma texé ChaunatŦ ya TupanaxŦ tadau. RŦ chaxicatama nixŦ i nŦxŦ chadauxŦ erŦ naxŦtawa ne chaxŦ.

47 —AixcŦma pemaā nŦxŦ chixu rŦ texé ya choxŦ yaxōxē rŦ tŦxŦ nangēxma i maxŦ i taguma gŦxŦ.

48 —Choma nixŦ i pāŦ i maxēxēēruŦ chiŦxŦ.

49 —RŦ perŦ oxigŦ ga nuxcŦmaŦgŦxŦ rŦ nanangōx ga yema pāŦ ga Tupana nŦxna āxŦ ga yema nachica ga ngextá taxŦema íxāpataxŦwa. NatŦrŦ woo nanangōxgŦ ga yema pāŦ rŦ nayueamatama.

50 —NatŦrŦ ñāā pāŦ i pemaā nŦxŦ chixuxŦ i daxŦwa ne ŦxŦ rŦ chomatama chixŦ. RŦ guxāma ya texé ya choxŦ yaxŦxe ñoma pāŦ tangōxŦrŦŦ rŦ tá tamaxēcha.

51 —Chomatama nixĩ i pãũ i maxẽxẽruũ i daxũwa ne chaxũxũ. Rũ texé ya ñoma chomaã taxãwemũxũrũũ choxũ yaxõxẽ rũ guxũgutãma tamaxẽcha. Erũ ngẽma pãũ i choma tũxna chaxãxũ rũ chaxunetama nixĩ. Rũ ichanaxã i chaxune na namaxẽxũcèx i ñoma i naãnecũãx i duũxũgũ —ñanagũrũ ga Ngechuchu.

52 Rũ yexguma ga yema Yudĩugũ rũ poragaãcũ nũgũna nacagũe, rũ ñanagũrũgũ: —¿Ñuxãcũ tá i ñaã yatũ i naxũne tátama tũxũ nangõxẽxũ? — ñanagũrũgũ.

53 Rũ Ngechuchu ñanagũrũ nũxũ: —Rũ choma i Tupana nane na duũxũxũ chiĩxũ rũ aixcũma pemaã nũxũ chixu rũ ngẽxguma pema rũ tama chaxunemaã pexãwemũgũgu rũ tama nawa pexaxegũgu ya chaugũ, rũ tãũtãma pexũ nangẽxma i maxũ i taguma gũxũ.

54 —Texé ya chaxunemaã ãwemũxẽ rũ chaugũwa axexe rũ tũxũ nangẽxma i maxũ i taguma gũxũ. Erũ choma rũ tá tũxũ chamaxẽe ega naãneãrũ guxgu.

55 —Erũ chaxune rũ õnaxũchi nixĩ rũ chaugũ rũ axexũxũchi nixĩ.

56 —Texé ya chaxunemaã ãwemũxẽ rũ chaugũwa axexe rũ chowa tayaxũx rũ choma i tũmawa.

57 —Chaunatũ ga núma choxũ mucũ rũ namaxũ. Rũ nũma choxna nanaxã i maxũ. Rũ ngẽxgumarũũ ta i choma rũ tá tũxna chanaxã i maxũ ya yĩxema choxũ yaxúxe rũ choxũ yaxõxẽ.

58 —Marũ pemaã nũxũ chixu na choma rũ pãũ i daxũwa ne ũxũ chiĩxũ. Natũrũ choma rũ tama yema pãũ ga nuxcũmaũgũxũ ga perũ oxigũ ngõxgũxũ ga pãũrũũ chixĩ. Yerũ woo ga yema pãũ na nangõxgũxũ ga perũ oxigũ rũ nayueamatama. Natũrũ texé ya choxũ yaxúxe, ñoma pãũ tangõxũrũũ, rũ choxũ yaxõxẽ rũ guxũgutãma tamaxũ —ñanagũrũ.

59 Rũ Ngechuchu rũ duũxũgũmaã nũxũ nixu ga yema ore ga yexguma nangũexẽãgu ga Yudĩugũarũ ngutaquẽxepataũwa ga ñãne ga Capernãũwa.

Ngechuchuarũ orewa nangẽxma i maxũ i taguma gũxũ

60 Rũ yexguma nũxũ naxĩnũẽgu ga yema nguxẽẽtae, rũ muxũma ga yema duũxũgũ ga nawe rũxĩxũ rũ ñanagũrũgũ: —Rũ ngẽma tamaã nũxũ yaxuxũ, rũ naguxchaxũchi na nũxũ icuáxũ na ñuxũ ñaxũ. ¿Ñuxãcũ texé tũxũ natauxcha na naga taxĩnũxũ? —ñanagũrũgũ.

61 Natũrũ ga Ngechuchu rũ nũxũ nacuèxama ga yemaãcũ nũgũmaã na íyadexagũxũ naxcèx ga yema nguxẽẽtae, rũ yemacèx nũxna naca, rũ ñanagũrũ: —¿Éxna peãẽwa nangux i ngẽma ore?

62 —Rũ ngẽxguma peãẽwa nanguxgu i ngẽma ore i pemaã nũxũ chixuxũ, rũ çtacũgu chi perũxĩnũẽxũ ega choxũ pedèuxgu na wenaxãrũ daxũ na chaxĩxũ, ga noxri ne chaxũxũwa na chaxũxũ i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ?

63 —Tupanaãe i Üünexũ nixĩ i inaxãxũ i maxũ i taguma gũxũ. Rũ tama pexene nixĩ i pexũ maxẽxẽxũ. Rũ ngẽma ore i pemaã nũxũ chixuxũ rũ peãecèx nixĩ, rũ nawa nangẽxma i maxũ i taguma gũxũ.

64 —Natũrũ tangẽxma i petanũwa ya ñuxre ya tama yaxõgũxe —ñanagũrũ. Rũ yema ñanagũrũ ga Ngechuchu yerũ noxriarũ ügũgumama marũ nũxũ nacuèx ga texé tá nũxũ na yaxõgũxũ, rũ texé tá cúãcũ ínaxuaxũxũ.

65 Rũ ñanagũrũ ta: —Rũ ngẽmacèx marũ pemaã nũxũ chixu rũ taxuacũma texé chauxũtawa tangu ega tama Chaunatũ chauxũtawa tũxũ gaxgu — ñanagũrũ.

66 Rũ yexguma inanaxũgũe ga nũxna na yaxĩgũxũ ga muxũma ga yema duũxũgũ ga noxri nawe rũxĩchiréxũ. Rũ marũ tama nawe ínaxĩxũ.

⁶⁷ Rŭ yexguma ga Ngechuchu rŭ norŭ 12 ga ngúexŭgŭna naca, rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —¿Éxna pema rŭ ta choxna pixŭgachitanŭchaŭ? —ñanagŭrŭ.

⁶⁸ Natŭrŭ Chimáŭ ga Pedru rŭ nanangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —Pa Corix, ¿Texéxŭtawa chi taxŭxŭ ega cuxna tixŭgachitanŭgu? Erŭ cuma rŭ cuxŭ nangẽxma i ore i nawa nangẽxmaxŭ i maxŭ i taguma gúxŭ.

⁶⁹ —Toma rŭ marŭ cuxŭ tayaxŭgŭ, rŭ nŭxŭ tacuèx na cuma quiŭxŭ ya Cristu ya Ŭŭnecŭ ya Tupana Nane —ñanagŭrŭ.

⁷⁰ Rŭ Ngechuchu toxŭ nangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —¿Taux éxna choma yŭxŭ ga pexŭ chidexechixŭ ga pema ga 12? Natŭrŭ nangẽxma i wŭxi i petanŭwa i Chatanáârŭ duŭxŭ ixŭxŭ —ñanagŭrŭ.

⁷¹ Rŭ Yuda ga Icariúte ga Chimáŭ nanechiga nixŭ ga yadexaxŭ ga Ngechuchu. Yerŭ Yuda tá nixŭ ga cúãcŭ ínaxuaxŭxŭ rŭ woo ga nŭma rŭ wŭxi ga totanŭxŭchirèx na yŭxŭ.

7

Ngechuchueneëgŭ rŭ tama nŭxŭ nayaxŭgŭ

¹ Rŭ yemawena ga Ngechuchu rŭ Gariréaanewa yexmagŭne ga ñãnegŭgu nixŭãgŭchigŭ. Rŭ tama Yudéaanewa nayexmachaxŭ yerŭ yémacŭãx ga Yudŭgŭarŭ ãëxgacŭgŭ rŭ naxcèx nadaugŭ ga na yamèxgŭchaŭãxŭcèx.

² Natŭrŭ marŭ ningaica ga yema Yudŭgŭarŭ peta ga nagu norŭ dŭxenŭgŭ yaxŭgŭxŭ na yemawa nŭxna nacuèxãchiexŭcèx ga ñuxãcŭ nuxcŭmaŭgŭxŭ ga norŭ oxigŭ na naxŭgŭxŭ ga norŭ dŭxenŭgŭ ga naŭãtŭnaxcèx ga yexguma Moŭchéwe naxŭxgu ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa. Rŭ yemacèx nixŭ ga Dŭxenŭgŭarŭ Petagu naxãegaxŭ.

³ Rŭ naëneëgŭ ga Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭgŭ nŭxŭ: —Tama name i nuxã Gariréaarŭ naãnegu curŭxãŭx. Rŭ name nixŭ i petacèx Yudéawa cuxŭ, na ngẽma duŭxŭgŭ i cuwe rŭxŭxŭ i ngẽma ngẽxmagŭxŭ nŭxŭ daugŭxŭcèx i ngẽma cuèxruŭgŭ i mexŭgŭ i Tupanaârŭ poramaã cuxŭxŭ.

⁴ —Erŭ ngèxguma chi wŭxi ya yatŭ rŭ duŭxŭgŭxŭ nŭgŭ nacuèxëèchaŭgu rŭ tama cúãcŭ nanaxŭ i tacŭ i naxŭxŭ. Rŭ ñuxma na cunaxŭxŭ i muxŭma i mexŭgŭ i Tupanaârŭ poramaã cuxŭxŭ, rŭ name nixŭ i guxŭ i duŭxŭgŭpèxewa cunaxŭ —ñanagŭrŭgŭ.

⁵ Rŭ yema ñanagŭrŭgŭ ga naëneëgŭ yerŭ woo ga nŭmagŭ rŭ ta tama nŭxŭ nayaxŭgŭ.

⁶ Rŭ yexguma ga Ngechuchu rŭ nanangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Tauta nawa nangu i ngunexŭ na petawa chaxŭxŭ. Natŭrŭ pexcèx rŭ ngèxŭrŭxŭmare i ngunexŭ nixŭ i mexŭ na petawa nagu pexŭxŭ.

⁷ —Ngẽma duŭxŭgŭ i ñoma i naãnecŭãx rŭ tama pexchi naxaie. Natŭrŭ chauxchi naxaie erŭ chanangoxëè i ngẽma naxŭgŭxŭ rŭ na nachixexŭ.

⁸ —Name nixŭ i petawa pexŭ i pemax. Choma rŭ tauta ngẽma chaxŭ erŭ tauta nawa nangu i ngunexŭ i nagu ngẽma chaxŭxŭ —ñanagŭrŭ ga Ngechuchu.

⁹ Rŭ yexguma yema ñaxguwena, rŭ Gariréaanegu narŭxãŭx.

Ngechuchu rŭ Dŭxenŭgŭarŭ Petawa naxŭ

¹⁰ Natŭrŭ nawena ga naëneëgŭ ga petawa na naxŭxŭ, rŭ Ngechuchu rŭ ta yéma naxŭ. Natŭrŭ cúãcŭ yéma naxŭ, rŭ tama poraãcŭ duŭxŭgŭxŭ nŭgŭ nadauxëè.

¹¹ Rŭ yema Yudŭgŭarŭ ãëxgacŭgŭ rŭ naxcèx nadaugŭ ga yema petawa, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —¿Ngextá nangẽxma i ngẽma yatŭ? —ñanagŭrŭgŭ.

12 Rŭ nŭgŭtanŭwa ga yema duŭxŭgŭ ga yema yexmagŭxŭ, rŭ poraãcŭ Ngechuchuchiga ínidexagŭ. Rŭ ñuxre ga yema duŭxŭgŭ rŭ ñanagŭrŭgŭ: —Yima rŭ wŭxi ya yatŭ ya mecŭ nixŭ —ñanagŭrŭgŭ. Natŭrŭ ga togŭ rŭ ñanagŭrŭgŭ: —Ngẽma yatŭ rŭ tama name erŭ duŭxŭgŭxŭ nawomŭxẽẽ —ñanagŭrŭgŭ.

13 Natŭrŭ taxuŭma ga duŭxŭgŭ rŭ mea togŭpẽxewa Ngechuchuxŭ nicuèxŭgŭchaŭ, yerŭ yema Yudíugŭarŭ ãẽxgacŭgŭxŭ namuŭẽ.

14 Rŭ yexguma marŭ yema petaarŭ ngãxŭwa nanguxgu, rŭ nixŭcu ga Ngechuchu nawa ga tupauca ga taxŭne. Rŭ inanaxŭgŭ ga na nanguxẽẽtaexŭ.

15 Rŭ yema Yudíugŭarŭ ãẽxgacŭgŭ, rŭ nabaixãchiãẽgŭ namaã ga yema ore ga Ngechuchu nŭxŭ ixuxŭ. Rŭ ñanagŭrŭgŭ: —¿Ñuxãcŭ i ngẽmaãcŭ poraãcŭ nŭxŭ nacuáxŭ, rŭ taguma texé nanguxẽẽ? —ñanagŭrŭgŭ.

16 Rŭ Ngechuchu nanangãxŭ rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Ñaã chorŭ nguxẽẽtae rŭ tama choxrŭ nixŭ, erŭ Chaunatŭ ya núma choxŭ mucŭarŭ nixŭ.

17 —Ngẽxguma texé naxŭxchaŭgu i Tupanaãrŭ ngúchaŭ rŭ yíxema tá nŭxŭ tacuèx ngoxŭ aixcŭma Tupanaxŭtawa chanayaxu i ngẽma chorŭ nguxẽẽtae rŭ êxna chaugŭxŭtawatama chayaxuxŭ yixŭ i ngẽma.

18 —Yíxema texé ya mexŭ i tŭmachigaxŭtama ixuxe rŭ ngẽmaãcŭ tanaxŭ erŭ tanaxwèxe i duŭxŭgŭ na tŭxŭ icuèxŭgŭxŭ. Natŭrŭ texé nŭxŭ tixu i ore i mexŭ nachiga i ngẽma tŭxŭ muxŭ, rŭ aixcŭma nixŭ i tŭmaãrŭ ore. Rŭ tama dora nixŭ i ngẽma nŭxŭ tixuxŭ.

19 —¿Tama êxna aixcŭma yíxŭ ga Moíché pexna naxãxŭ ga Tupanaãrŭ mugŭ? Natŭrŭ taxúema i pema naga pexĩnŭẽ i ngẽma mugŭ. ¿Rŭ ñuxma rŭ tŭxcŭŭ nixŭ i choxŭ pimèxgŭchaŭxŭ? —ñanagŭrŭ.

20 Rŭ yema duŭxŭgŭ nanangãxŭgŭ, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —Cuma rŭ ngoxo cuwa nangẽxmamare. ¿Êxna texé cuxŭ timèxgŭchaŭ? —ñanagŭrŭgŭ.

21 Natŭrŭ ga Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Choma rŭ ngŭxchigaarŭ ngunexŭgu chanamexẽẽ ga wŭxi ga yatŭ. Rŭ guxãma i pema rŭ penuãẽgŭ naxcèx ga yema wŭxitama ga mexŭ ga ngŭxchigaarŭ ngunexŭgu chaxŭxŭ.

22 —Natŭrŭ pema rŭ ta ngŭxchigaarŭ ngunexŭgu pepuracŭe na nagu pexĩxŭcèx ga Moíchéarŭ mugŭ. Rŭ Moíché pemaã nŭxŭ nixu na tŭxŭ ípewiechèxmŭpẽxechiraŭxŭ ya guxãma ya yatŭxe ya buxe. Natŭrŭ tama Moíché nixŭ ga inaxŭgŭcŭ ga yema, yerŭ nuxcŭmaŭgŭxŭ ga perŭ oxigŭwa nixŭ ga ne naxŭxŭ. Rŭ ñuxma i pema rŭ yema mugagu rŭ tŭxŭ ípewiechèxmŭpẽxechiraŭ ya guxãma ya buxe ya yatŭxe woo ngŭxchigaarŭ ngunexŭ yixŭgu.

23 —Rŭ ngẽmaãcŭ i pema rŭ ngŭxchigaarŭ ngunexŭgu buxexŭ ípewiechèxmŭpẽxechiraŭ erŭ naga pexĩnŭẽchaŭ i Moíchéarŭ mugŭ. ¿Rŭ ñuxma rŭ tŭxcŭŭ yíxŭ i chomaã penuèxŭ naxcèx na ngŭxchigaarŭ ngunexŭgu chanamexẽẽxŭ ga wŭxi ga yatŭ ga idaaweecŭ?

24 —Rŭ ngẽmacèx tama name i ngŭrŭmare penangugŭ i ngẽma chaxŭxŭ. Rŭ penaxwèxe i meã nagu perŭxĩnŭẽxira, na aixcŭma meã penangugŭxŭcèx —ñanagŭrŭ ga Ngechuchu.

Ngechuchu rŭ Tupana Nane nixŭ

25 Rŭ ñuxre ga yema duŭxŭgŭ ga Yerucharéŭgu ãchiŭgŭxŭ rŭ nŭgŭna nacagŭe, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —¿Taux êxna daa yíxŭ ya yima yatŭ ya ãẽxgacŭgŭ naxcèx daugŭcŭ na yamèxgŭchaŭãxŭcèx?

26 —¿Ducèx! Gua nixŭ rŭ yéa guxŭ i duŭxŭgŭpẽxewa nidexa rŭ taxúema ñuxŭ ñatarŭgŭ nŭxŭ. ¿Taux êxna i tórŭ ãẽxgacŭgŭ i marŭ nŭxŭ yaxŭgŭãxŭ na aixcŭma Cristu na yíxŭ i nŭmax?

27 —Natürü i yixema rü nüxü tacuèxgü na ngextá ne naxüxü i nümax. Natürü ngëxguma aixcüma Cristu núma üxgu rü taxúetáma nüxü tacuèx na ngextá na ne naxüxü —ñanagürügü.

28 RÜ nüma ga Ngechuchu rü tupauca ga taxünewa ínanangúexëë ga duüxügü. RÜ yexguma nüxü naxínügu ga yema ore ga Yudíugü nüxü ixugüexü ga nachiga, rü tagaãcü ñanagürü: —Pema rü marü choxü pecuèx rü nüxü pecuèx na ngextá na ne chaxüxü. Natürü tama chaugagu nixí i núma chaxüxü. Choma núma chaxü yerü núma choxü namu ga Tupana ya naxwèxecü na nüxü yaxögüxü natürü i pema rü tama nüxü pecuácü.

29 —Choma rü nüxü chacuèx yerü naxütawa ne chaxü, rü nüma nixí i núma choxü namuxü —ñanagürü.

30 RÜ yexguma ga yema ãëxgacügü rü Ngechuchuxü niyauxgüchaü. Natürü taxuüma nayayauxgü, yerü tauta nawa nangu ga ngunexü ga na yayauxgüãxü rü na yamèxgüãxüçèx.

31 Natürü muxüma ga duüxügü rü nüxü nayaxögü. RÜ ñanagürügü: —¿Ngëxguma ínanguxgu ya Cristu rü tacü rü cuèxruü i taxü tá naxü ya daa yatü tama üxü i ñuxmax? —ñanagürügü.

Parichéugü rü Ngechuchuxü niyauxgüchaü

32 RÜ yema Parichéugü rü duüxügüxü naxínüë ga yemaãcü Ngechuchuchiga na yadexagüxü. RÜ yemacèx ga nümagü rü paigüarü ãëxgacügü rü yéma nanamugü ga tupauca ga taxüneärü purichíagü na Ngechuchuxü yanayauxgüxüçèx.

33 RÜ yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Paxaãchi tátama nixí i petanüwa changëxmaxü, rü ñuxüchi tá chataegu naxütawa ya yima núma choxü mucü.

34 —Pema rü tá chauxcèx pedaugü, natürü täütáma choxü ipeyangaugü. Erü ngëma ngextá tá íchangëxmaxüwa rü taxuacü ngema pengugü.

35 RÜ yexguma ga yema Yudíugüarü ãëxgacügü rü nügüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ngextá tá naxü ega taxuacütáma nüxü iyarüngaugügu? ¿Éxna ngëma Yudíugü i to i nachíüãnewa ngëxmagüxütanüwa tá naxü rü éxna ngëma tama Yudíugü íxíüxütanüwa tá naxü na yangúexëëãxüçèx?

36 —¿Rü tacüchiga nixí i ngëma na ngëma ñaxü:

“Tá chauxcèx pedaugü natürü täütáma choxü ipeyangaugü, erü taxuacütáma ngema pexí i ngëma tá íchangëxmaxüwa”, ñaxü? —ñanagürügü.

Dexá i maxëëruüchiga nidexa ga Ngechuchu

37 RÜ yema nawa iyacuáxü ga petaarü ngunexü nixí ga guxü ga togü ga ngunexüärü yexera rümemaëxü naxcèx ga Yudíugü. RÜ yema ngunexügu nixí ga inachixü ga Ngechuchu rü tagaãcü ñaxü: —Rü ngëxguma texé itawaxgu rü ¡nuã chauxütawa taxü rü tayaxaxe!

38 —Rü “texé ya choxü yaxöxë rü tümaärü maxünewa tá nibaibe i taxü i dexá i maxëëruü” ngëma Tupanaärü ore i ümatüxü nüxü ixuxürüü —ñanagürü.

39 RÜ yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu rü Tupanaãë i Üünexüchiga nixí ga yadexaxü. RÜ nüxü nixu ga guxüma ga yema nüxü yaxögüxü rü tá na nayauxgüãxü i Naãë i Üünexü. Natürü tama yexgumatama nanayauxgü, yerü tauta wenaxärü daxügüxü ga naãnecèx nataegu ga Ngechuchu na guxüärü ãëxgacü na yíxüçèx.

Ngechuchugagu nügü nitoye ga duüxügü

40 RÜ nümaxü ga yema duüxügü rü yexguma nüxü naxínüëgu ga yema Ngechuchu nüxü ixuxü, rü ñanagürügü: —Aixcüma ñaã yatü nixí i ngëma Tupanaärü orearü uruü i ínguxchaüxü —ñanagürügü.

41 Rū togü rü ñanagürügü: —Daa nixĩ ya Cristu —ñanagürügü. Natürü togü rü ñanagürügü: —Tama nixĩ, erü taxucürüwa Gariréanecũãx nixĩ ya Cristu.

42 —Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:
“Cristu rü tá Dabítaa nixĩ, rü tá nangox i ñãne i Beréüwa ga ngextá Dabí
íbuxüwa”,
ñanagürügü.

43 Rū yemaäcü Ngechuchugagu nügü nitoye ga duüxügü.

44 Rū ñuxre ga yema duüxügü rü Ngechuchuxü niyauxgüchaü, natürü taxuüma nayauxgü.

Yudüguäriü äëxgacügü rü tama Ngechuchuaxü nayaxögüchaü

45 Rū yema tupauca ga taxüneärü purichíagü, rü Parichéugücèx rü paigüarü äëxgacügücèx nawoegu. Rū yema äëxgacügü rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tüxcüü tama nuã penaga? —ñanagürügü.

46 Rū yema purichíagü rü nanangãxügü rü ñanagürügü: —Taguma texé tidexa i ñãã yatü idexaxürüü —ñanagürügü.

47 Rū yexguma ga Parichéugü rü ñanagürügü nüxü: —¿Éxna pexü rü ta marü nawomüxëë i nümax?

48 —Dücèx, rü taxüema i tomox i Parichéugü rü taxuüma i tórü äëxgacügü rü nüxü nayaxögü i ngëma Ngechuchu.

49 —Natürü ñãã duüxügü i tama Tupanaärü mugüxü cuèxgüxü rü marü nachixexügugü —ñanagürügü.

50 Natürü Nicodému ga Parichéu ixícü ga wüxicana Ngechuchuxütagu naxüãnecü, rü ñanagürü nüxü:

51 —Ngëma tórü mugü i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Taxuacüma wüxi i yatüxü tapoxcu ega tama nüxü ixĩnüëxĩragu i norü dexa na nüxü icuáxücèx na tacü na naxüxü”, ñanagürü.

52 Rū yexguma ga natanüxügü rü nanangãxügü, rü ñanagürügü nüxü: —
¿Éxna cuma rü ta Gariréanecũãx quixĩ? ¡Nawa nangux i Tupanaärü ore i
ümatüxü rü ngëma tá nüxü cudau rü taxuütáma i Tupanaärü orearü uruü rü
Gariréanecũãx nixĩ! —ñanagürügü.

53 Rū yexguma ga wüxichigü rü nachiüwa naxĩ.

8

Nge ga ätecü ga naĩ ga yatümaã ngëãëxcü

1 Rū Ngechuchu rü Oríbunecügu äegane ga mëxpúnewa naxü.

2 Rū moxüäcü ga yexguma yangunegu, rü wenaxärü tupauca ga taxü necèx nataegu. Rū ga duüxügü rü naxcèx naxĩ. Rū nüma ga Ngechuchu rü ínaruüto, rü inanaxügü ga na nangüexëëãxü ga duüxügü.

3 Rū yema ngüexëëruügü ga Moíchéarü mugüwa ngüxëëtaegüxü rü Parichéugü, rü Ngechuchuxütawa ngixü nagagü ga wüxi ga nge ga ätecü ga ngixü nadaugücü ga naĩ ga yatümaã na inapexü. Rū guxüma ga yema duüxügü ga yema yexmagüxüpëxegu ngixü nayachixëëgü.

4 Rū ñanagürügü Ngechuchuxü: —Pa Ngüexëëruüx, ñãã nge i ätecü rü ngixü itayangau na naĩ ya yatümaã na inapexü.

5 Moíchéarü mugüwa tamaã nüxü nixu na nutamaã ngixü ímüxüchiäcüma ngixü imáxü i wüxi i nge i ngëmaäcü maxücü. ¿Ñuxü ñacuxü i cuma i ñuxmax? —ñanagürügü.

6 Rū yema ñanagürügü ga nümagü, yerü Ngechuchuxü guxchaxügu nangüxëëgüchaü na nüxü nayexmaxücèx ga tacücèx na ínaxuaxügüãxü. Natürü

ga Ngechuchu rü inayarümaxãchi rü inanaxügü ga naxmëxmaã waixümüwa na naxümatüãxü.

⁷ Natürü nüxü nacèèxügüama, rü yemacèx düxwa wenaxärü nadaunagü ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxü: —Ngexerüxe i petanüwa ya ngearü pecaduãxë rü tüxira nuta ngixü tanaña —ñanagürü.

⁸ Rü wenaxärü inayarümaxãchi ga Ngechuchu rü naxmëxmaã nanaxümatü ga waixümüwa.

⁹ Natürü yexguma nüxü naxĩnüëgu ga yema ore ga Parichéugü rü inanaxügü ga nügü na yawüxixü ga nügüwe na ínachoxüxü. Rü yaguãxgü ga Parichéugüwa inaxügü ga na ínachoxüxü rü düxwa guxüma ínachoxü. Rü yexguma marü guxüma ga Parichéugü íchoüxgu, rü Ngechuchu rü yema ngecüxicatama yéma duüxügüpëxewa nayaxügü.

¹⁰ Rü yexguma ga Ngechuchu rü wena nadaunagü. Rü ngixna naca rü ñanagürü ngixü: —Pa Ngecüx, ¿Ngëxügü nixĩ i ngëma cuxü ixugüexü? ¿Rü taxuüma cuxü imáxchaü? —ñanagürü.

¹¹ Rü ngĩma rü ngĩgürügü nüxü: —Taxuüma Pa Corix —ngĩgürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngixü: —Choma rü ta tama cuxü chapoxcu. Ñuxma rü marü name rü íquixü rü tama wena pecadu cuxü —ñanagürü.

Ngechuchu rü ñoma i naãneärü ngóonex- ëëruü nixĩ

¹² Rü wenaxärü duüxügümaã nidexa ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxü: —Choma nixĩ i ñoma i naãnecüãxärü ngóonexëëruü. Rü yixema chowe rüxüxë rü chorü ngóonexüwa tangëxma rü tüxna chanaxã i maxü. Rü tá nüxna ítanguxuchi i tümaärü chixexü —ñanagürü.

¹³ Rü yexguma ga Parichéugü rü ñanagürügü nüxü: —Cuma rü cügüchigaxütama quixu. Rü ngëma cuchiga i nüxü quixuxü rü taxuwama name —ñanagürügü.

¹⁴ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —Rü ngëma ore i chauchiga nüxü chixuxü rü aixcüma nixĩ woo chomatama yixĩgu i namaã chaugüétüwa chidexaxü. Erü choma rü nüxü chacuèx i ngextá ne chaxüxü, rü ngextá tá chaxüxü. Natürü pema rü tama nüxü pecuèx na ngextá ne chaxüxü rü tama nüxü pecuèx na ngextá tá chaxüxü.

¹⁵ Pema rü choxü pengugü i ñoma i naãnecüãx i duüxügü nagu rüxĩnüëxüácümmare. Natürü i choma rü taxúexüma changugü.

¹⁶ Natürü ngëxguma chi texéxü changugügu rü aixcüma meãma tüxü changugü. Erü tama chaxicatama tüxü changugü, natürü yima Chaunatü ga núma choxü mucümaã nixĩ i wüxigu tüxü tangugüxü.

¹⁷ Rü ngëma mugü ga Moíché ümatüxü i nagu pexixü, rü ñanagürü:

“Ngëxguma taxre i duüxügü rü wüxitama i orexü yaxugügu, rü ngëmawa ãëxgacü nüxü nacuèx na aixcüma yixü i ngëma nüxü yaxugüexü”, ñanagürü.

¹⁸ Rü dücax, choma nixĩ i wüxi i chauchigaxü chixuxü rü Chaunatü ga núma choxü mucü nixĩ ya naĩ. ¿Rü tüxcüü tama choxü peyaxögüchaü i ñuxmax? —ñanagürü.

¹⁹ Rü yexguma ga nümagü rü nüxna nacagü rü ñanagürügü: —¿Ngexcü ya yima Cunatü? —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: —Choxü rü tama pecuèx rü Chaunatüxü rü ta tama pecuèx. Rü ngëxguma chi choxü pecuèxgügu rü Chaunatüxü rü chi ta pecuèxgü —ñanagürü.

²⁰ Rü yema orexü nixu ga Ngechuchu ga yexguma nanguxëëtaegu ga tupauca ga taxünewa naxütawa ga yema nachica ga ngextá duüxügü tupaucana díëru ngixü íxägüxüwa. Natürü taxuüma Ngechuchuxü niyauxgü, yerü tauta nawa nangu ga yema ngunexü ga nagu yayauxgüãxü.

Ngechuchu rü Parichéugümaã nüxü nixu rü ngextá nüma ínaxüxüwa rü taxucürüwa ngema naxĩ

21 Rŭ Ngechuchu rü wenaxãrŭ namaã nüxü nixu, rü ñanagürŭ: —Choma rü tá pexna chixü i núma, rü pema rü tá chauxcèx pedaugü, natürŭ tá perü pecadugu peyue. Rŭ ngextá íchaxüxüwa rü taxucürüwama ngema pexĩ —ñanagürŭ.

22 Rŭ yexguma ga yema Yudiügŭ rü ñanagürügŭ: —¿Éxna nügŭ tátama nimèx rü ngèmacèx tamaã nüxü yaxuxü na taxucürüwama ngema ixixü i ngèma ínaxüxüwa? —ñanagürügŭ.

23 Rŭ Ngechuchu ñanagürŭ nüxü: —Pema rü ñoma i naãnecüãx i duüxügŭ pixigŭ, natürŭ i choma rü daxüguxü i nañewa ne chaxü. Pema rü ñoma i naãneärŭ duüxügŭ pixigŭ natürŭ i choma rü tama ñoma i naãnecüãx chixĩ.

24 —Rŭ ngèmacèx pemaã nüxü chixu rü tá perü pecadugu peyue. Erŭ ngèxguma tama choxü peyaxögŭgu na choma chiixü ya Cristu, rü perü pecadugu tá peyue —ñanagürŭ.

25 Rŭ yexguma nüxna nacagŭe, rü ñanagürügŭ: —¿Natürŭ texé quixĩ i cumax? —ñanagürügŭ. Rŭ Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürŭ: —Marŭ noxritama pemaã nüxü chixu na texé chiixü.

26 —Rŭ choma rü choxü nangèxma i muxüma i tacü i chomatama pexü changüexèèchaüxü rü tacücèx pexna na chaçaxü, natürŭ tãütáma chanaxü i ngèma. Erŭ yima Chaunatü ga núma choxü mucü chomaã nüxü ixuxü i orexicatama nixĩ i ñoma i naãnecüãxgümaã nüxü chixuxü. Rŭ guxüma i ngèma nüxü yaxuxü ya Chaunatü, rü aixcüma nixĩ —ñanagürŭ.

27 Natürŭ nümagŭ rü tama nüxü nacuèxgüéga ga Nanatü ya Tupanachiga na yixü na yema ñaxü ga Ngechuchu.

28 Rŭ yemacèx ga Ngechuchu rü ñanagürŭ nüxü: —Choma nixĩ i Tupana Nane i duüxüxü chiixü. Rŭ yixcŭra ngèxguma curuchawa choxü pipotagŭgu, rü tá nüxü picuèxãchitanü na Cristu na chiixü. Rŭ tá nüxü pecuèx na taxuüma chauechamatama chaxüxü. Rŭ ngèma Chaunatü chomaã nüxü ixuxüxícatama nixĩ i pemaã nüxü chixuxü.

29 —Yima núma choxü mucü ya Chaunatü rü chauxütawa nangèxma. Rŭ taguma choxna nixügachi, erŭ choma rü guxüguma chanaxü i ngèma norü ngúchaü ixixü —ñanagürŭ.

30 Rŭ yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu rü muxüma ga duüxügŭ nüxü nayaxögŭ.

Yíxema Tupanaxãcügŭ íxigüxechiga, rü yíxema pecadutüüwa ngèxmagüxechiga

31 Rŭ yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürŭ nüxü ga yema Yudiügüarŭ ãèxgacügŭ ga nüxü yaxögüxü: —Ngèxguma pema meãma peyaxögüechagu i ngèma pemaã nüxü chixuxü, rü aixcümaxüchi tá chorü ngúexügŭ pixigŭ.

32 —Rŭ tá nüxü pecuèx i ore i aixcüma ixixü. Rŭ ngèma ore tá pexü ínanguxüxèè —ñanagürŭ.

33 Rŭ nümagŭ rü Ngechuchuxü nangãxügŭ, rü ñanagürügŭ: —Toma rü nuxcümaücü ga torü oxi ga Abrãütaa tixigŭ rü taguma texémèxèwa tangèxmagŭ. ¿Ñuxãcü i cumax rü tá na ítanguxüxü, ñacuxü? —ñanagürügŭ.

34 Rŭ Ngechuchu ñanagürŭ nüxü: —Aixcüma pemaã nüxü chixu rü guxãma ya pecaduãxè rü pecadutüüwa tangèxmagŭ.

35 —Wüxi i coriarŭ duüxümare rü tama norü coripatacüãx nixĩ. Natürŭ wüxi i cori nane rü guxüguma nanatü nane nixĩ.

36 —Choma rü Tupana Nane chixĩ. Rŭ ngèxguma chi choma pecaduna pexü íchanguüxèègu, rü aixcüma tá nüxna ípenguü.

³⁷ —Marü nüxũ chacuèx na Abráũtaa pixĩgũxũ i pemax. Natürü choxũ pimèxgũchaũ erü tama aixcũma choxũ peyaxõgũ i ngẽma ore i pemaã nüxũ chixuxũ.

³⁸ —Choma rü yema Chaunatü choxũ wéxũ nixĩ i pemaã nüxũ chixuxũ. Natürü pema rü penaxü i ngẽma penatü pemaã nüxũ ixuxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

³⁹ Rü nümagü rü Ngechuchuxũ nangãxũ rü ñanagürügü: —Torü oxĩ nixĩ ga Abráũ —ñanagürügü. Natürü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Ngẽxguma chi aixcũma Abráũtaa pixĩgũgu rü chi Abráũ üxürüü penaxü.

⁴⁰ —Natürü woo pemaã nüxũ chixu i ore i aixcũma ixĩxũ ga Chaunatü ga Tupana choxũ nguxẽẽxũ, rü pema rü choxũ pimèxgũchaũ. Natürü ga Abráũ rü taguma yemaãcü nanaxü.

⁴¹ —Pema rü penaxü i penatügücmatama —ñanagürü. Rü yexguma ga nümagü rü ñanagürügü: —Toma rü tama tangürüwaũgũmare, rü toxũ nangẽxma ya wüxitama ya tonatü. Rü yima nixĩ ya Tupana —ñanagürügü.

⁴² Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Ngẽxguma chi aixcũma Tupana yixĩgu ya penatü rü choxũ chi pengechaũ, erü choma rü Tupanaxütawa nixĩ i ne chaxũxũ, rü ngẽmacèx chanuxma. Rü tama chaeamatama núma chaxũ, natürü núma chaxũ yerü Chaunatü ya Tupana núma choxũ namu.

⁴³ —¿Tüxcüũ tama nüxũ pecuèxéga i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ? Pexũ naguxcha erü woetama tama iperüxĩnüèchaũ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ i ore.

⁴⁴ —Penatü rü Chataná nixĩ rü pema rü naxãcügü pixĩgü. Rü ngẽmacèx penaxü i ngẽma núma pexũ nanaxwèxexũ. Rü ngẽma Chataná rü noxriarü ügũgumama wüxi i máètaxũ nixĩ. Rü taguma ore i aixcũmaxũgu narüxĩnü rü taguma ore i aixcũmaxũ nixu. Rü ngẽxguma yadeaxgu rü doraxũxĩcatama nixu, erü núma rü wüxi i doratèxáxũ nixĩ. Rü guxũma i doratèxáxũnatü nixĩ.

⁴⁵ —Natürü i pema rü tama choxũ peyaxõgũchaũ erü ore i aixcũmaxũ chixu.

⁴⁶ —¿Texé ya petanüwa choxũ dauxe na pecadu chaxũxũ? Rü ñuxma na nüxũ chixuxũ i ore i aixcũma ixĩxũ, rü ¿tüxcüũ tama choxũ peyaxõgü?

⁴⁷ —Texé ya Tupanaãrü duũxũ ixĩxẽ rü itarüxĩnü i Tupanaãrü ore. Natürü i pema rü tama Tupanaãrü duũxũgü pixĩgü, rü ngẽmacèx nixĩ i tama iperüxĩnüèchaũxũ i Tupanaãrü ore —ñanagürü.

Tauta nangoxgu ga Abráũ rü Cristu rü marü nayexma

⁴⁸ Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãèxgacügü rü ñanagürügü nüxũ: —Rü aixcũma nixĩ ga yema torü ore ga yexguma ñatagügügu:

“Cuma rü wüxi i Chamáriacũãx quixĩ, rü ngoxo cuwa nangẽxma”, ñatagügügu —ñanagürügü.

⁴⁹ Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Chowa rü nataxuma i ngoxo. Rü ngẽma chaxũxũ nixĩ na Chaunatüxũ chicuèxüxũ, natürü i pema rü chixri chauchiga pidexagü.

⁵⁰ —Choma rü tama naxcèx chadau na texé choxũ icuèxüũgũxũcèx. Natürü Tupana nixĩ ya naxwèxecü na duũxũgü choxũ icuèxüũgũxũ. Rü núma tá nanapoxcue i ngẽma chauxchi aiexũ.

⁵¹ —Aixcũma pemaã nüxũ chixu, rü texé ya naga ñnüxẽ i ngẽma tümamaã nüxũ chixuxũ rü guxũgutáma tamaxècha —ñanagürü.

⁵² Rü yexguma ga yema Yudíugüarü ãèxgacügü, rü Ngechuchuxũ nangãxũgü, rü ñanagürügü: —Ñuxma rü meãxũchima nüxũ tacuèx na cuwa nangẽxmaxũ i wüxi i ngoxo. Yerü ga Abráũ rü guxũma ga nuxcũmaũgũxũ ga Tupanaãrü orearü uruũgü rü nayue. Natürü cuma rü ñuxma tomaã nüxũ

quixu rü texé ya naga ĩnũxē i ngēma curü ore rü guxũgutáma tamaxēcha –ñacurũgũ.

⁵³ –¿Ēxna cuma rü tórü oxi ga Abráũrũ yexera quixĩ? Yerü nüma rü nayu rü guxũma ga nuxcũmaũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũ rü ta nayue. ¿Rü cugũcèx rü texé quixĩ? –ñanagũrũgũ.

⁵⁴ Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagũrũ nüxũ: –Ega chaugũ chitama chicuèxũũgu rü ngēma rü taxuwama name. Natürü yima choxũ icuèxũũcũ rü Chaunatü nixĩ. Rü yima Chaunatütama nixĩ ya perü Tupana ixĩcũ –ñapegũcũ nüxũ.

⁵⁵ –Natürü i pema rü tama aixcũma nüxũ pecuèx ya Chaunatü ya Tupana. Natürü i choma rü ngēmáãcũ nüxũ chacuèx. Rü ngēxguma chi:

“Tama nüxũ chacuèx”, ñachaxgu, rü pexrũ chi wüxi i doratèxáxũ chixĩ. Natürü i choma rü aixcũmaxũchima nüxũ chacuèx ya Chaunatü ya Tupana, rü naga chaxĩnü i guxũma i norü ore i chomaã nüxũ yaxuxũ.

⁵⁶ –Perü oxi ga Abráũ rü nataãe yerü aixcũma nayaxõ rü tá na íchanguxũ i ñoma i naãnewa. Rü yemaxũ nacuèx rü yemacèx nataãe –ñanagũrũ ga Ngechuchu.

⁵⁷ Rü yexguma ga yema Yudíugũarũ ãẽxgacũgũ rü Ngechuchuxũ nangãxũgũ, rü ñanagũrũgũ: –Cuma rü tauta 50 ya taunecũ cuxũ nangēxma. ¿Ñuxãcũ Abráũxũ cudau ga tauta cungoxgux ga yexguma? –ñanagũrũgũ.

⁵⁸ Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagũrũ nüxũ: –Aixcũma pemaã nüxũ chixu rü tauta Abráũ ngoxgu rü choma rü marü chayexma –ñanagũrũ.

⁵⁹ Rü yexguma ga nümagũ rü nutane nanayauxgũ na gumamaã ínamuxũchigũãxũcèx. Natürü ga Ngechuchu rü naxchaxwa inicux. Rü yemaãcũ ínaxũxũ nawa ga guma tupauca ga taxũne.

9

Ngechuchu nanamexēē ga wüxi ga yatü ga norü bucüma ngexetücü

¹ Rü yexguma namagu tomaã yaxũxgu ga Ngechuchu, rü yéma nüxũ nadau ga wüxi ga yatü ga woetama norü bucüma ngexetücü.

² Rü toma ga norü ngúexũgũ rü nüxna tacagũ, rü ñatarũgũgũ: –Pa Ngúexēēruũx, ¿Tũxcũũ ngexetücüma nabu ya daa yatü? ¿Ēxna nanatü rü naēãrũ pecadugagu rü ěxna norü pecadugagutama? –ñatarũgũgũ.

³ Rü Ngechuchu toxũ nangãxũ, rü ñanagũrũ toxũ: –Tama norü pecadugagu rü tama i nanatü rü naēãrũ pecadugagu nixĩ i ngēmaãcũ nabuxũ. Natürü ngēmaãcũ nabu na nawa nüxũ pedauxũcèx na ñuxãcũ Tupana tũxũ na rümexēēxũ.

⁴ –Rü ñoma rü ta nangune rü name nixĩ na paxama na naxũxũ i ngēma puracũ ya Chaunatü ga núma choxũ mucũ tũxna ãxũ. Erü paxa tá nachũta rü ngēxguma rü taxucũrũwama texé tá tapuracũ.

⁵ –Rü ñuxma na ñoma i naãnewa changēxmaxũ rü ñoma i naãneãrũ ngóonexēēruũ chixĩ –ñanagũrũ.

⁶ Rü yexguma yema ñaxguwena rü Ngechuchu waixũmũãnewa nacuaxi. Rü yema waixũmũ ga iwaixũmaã nanachaxetü ga guma yatü ga ngexetücü.

⁷ Rü yexguma guma ngexetücüxũ ñanagũrũ: –¿Dexámaã cugũ yayauxetü i Chiruéarũ puchuwa! –ñanagũrũ. Rü ngēma naega rü “Tũxũ muxũ”, ñaxũchiga nixĩ. Rü yéma naxũ ga guma ngexetücü rü nügũ dexámaã nayauxetü. Rü yexguma nataegugu rü marü nidauchixetü.

⁸ Rü yexguma ga yema duũxũgũ ga guma ngexetücüpataarũ ngaicamagu pegũxũ rü yema duũxũgũ ga ũpaacũ nüxũ daugũxũ ga na nangexetũxũ, rü

ñanagürügü: —¿Taux êxna i ñaã yiĩxũ ga yema yatü ga ngexetüchiréxũ ga duũxügüxũ dīerucèx cèèxũxũ? —ñanagürügü.

⁹ Rü nümaxũ rü ñanagürügü: —Ngēmáãcü nüma nixĩ —ñanagürügü. Rü togü rü ñanagürügü: —Tama nixĩ i yima yiĩxũ, natürü nanangèxgumaraũxũchi —ñanagürügü. Natürü nümatama ga guma yatü ga ngexetüchirécü, rü ñanagürü: —Ngēmáãcü choma chixĩ —ñanagürü.

¹⁰ Rü yexguma ga yema duũxügü rü nüxna nacagü rü ñanagürügü: —¿Rü ñuxãcü nixĩ i marü quidauchixũ i ñuxmax? —ñanagürügü.

¹¹ Rü nüma nanangãxũ rü ñanagürü: —Yima yatü ya Ngechuchugu äegacü rü yima waixüümüãnewa nacuaxi. Rü yema waixüümü ga iwaixüumaã choxü nachaxetü. Rü ñanagürü choxü:

“¡Yéa Chiruéarü puchuwa naxü rü ngema dexámaã cugü yayauxetü!” ñanagürü choxü. Rü yéma chaxü, rü yexguma dexámaã chaugü chayauxetüga rü chidauchi —ñanagürü ga guma yatü.

¹² Rü yexguma nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ngextá nangèxmaxũ i ñuxma ya yima yatü ya cuxũ rümexèècü? —ñanagürügü. Rü nüma ga guma yatü ga ngexetüchirécü rü ñanagürü: —Tama nüxũ chacuèx —ñanagürü.

Parichéugü rü guma ngexetücü ga Ngechuchu namexèècüna nacagüe

¹³⁻¹⁴ Natürü yema ngunexũ ga Ngechuchu nagu namexèèxũ ga guma ngexetücü, rü ngüxchigaarü ngunexũ nixĩ. Rü yemacèx ga duũxügü rü Parichéugüxütawa nanagagü ga guma yatü ga ngexetüchirécü.

¹⁵ Rü yexguma ga yema Parichéugü rü nüxna nacagüe ga guma yatü, rü ñanagürügü: —¿Ñuxãcü i marü curümexètüxũ i ñuxmax? —ñanagürügü. Rü nüma nanangãxũ rü ñanagürü: —Waixüümü ga naxbüxágümaã yawaixèèxümaã choxü nachaxetü ga Ngechuchu, rü ñuxũchi dexámaã chaugü chayayauxetü, rü ngèmacèx marü chidauchi —ñanagürü.

¹⁶ Rü yexguma ga ñuxre ga Parichéugü rü ñanagürügü: —Yema yatü ga cuxũ rümexèèxũ rü tama Tupanaärü duũxũ nixĩ, erü tama nanaxaure i ngüxchigaarü ngunexũ —ñanagürügü. Natürü togü ga Parichéugü rü ñanagürügü: —¿Ñuxãcü nanaxü i ngèma cuèxruũ i mexũ i taxũ ega wüxi i pecaduãxũ yixĩxgux? —ñanagürügü. Rü yemaãcü nügü nitoye ga nagu naxĩnüèxüwa ga yema Parichéugü.

¹⁷ Rü wena nüxna nacagüe ga guma yatü ga ngexetüchirécü, rü ñanagürügü: —¿Natürü cuma rü ñuxũ ñacuxũ nachiga i ngèma yatü ga cuxũ rümexèèxũ? —ñanagürügü. Rü nüma nanangãxũ, rü ñanagürü: —Chauxcèx rü wüxi i Tupanaärü orearü uruũ nixĩ —ñanagürü.

¹⁸ Natürü ga yema Yudíugüarü äèxgacügü rü tama nüxũ nayaxögüchaũ ga nüma na yiĩxũ ga na nangexetüchiréxũ ga noxrix, rü ñuxma rü marü na yadauchixũ. Rü yemacèx ga yema äèxgacügü rü tümacèx nangemagü ga nanatü rü naè ga guma yatü ga rümexètücü.

¹⁹ Rü tüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Daa yiĩxũ ga guma pene ga nüxũ pixucü ga woetama ngexetüãcü bucü? ¿Ñuxãcü i ñuxma i yadauchixũ? —ñanagürügü.

²⁰ Rü nanatü rü naè tanangãxügü rü ñatarügügü: —Ngēmáãcü nüxũ tacuèx rü daa nixĩ ya tone ga ngexetüãcüma buchirécü.

²¹ Natürü tama nüxũ tacuèx ga ñuxãcü na yadauchixũ i ñuxmax. Rü tama nüxũ tacuèx ga texé na namexètüxèèxũ. ¡Ècü nüxnatama pecagü! Erü nüma rü marü naya, rü nümatama pemaã nüxũ na yaxuxücèx —ñatarügügü.

²² Rŭ yema ñatarŭgŭgŭ ga nanatŭ rŭ naē, yerŭ tamuŭē. Yerŭ ga Yudíugŭarŭ ãēxgacŭgŭ rŭ marŭ nŭgŭmaã nanamexēēgŭ na tŭxŭ ínatèxŭchigŭxŭcèx ga ngutaquēxepataŭwa ga texé ga Ngechuchuaxŭ yaxōxē na Cristu yīxŭ.

²³ Rŭ yemacèx nixī ga nanatŭ rŭ naē ga ñatagŭgŭxŭ: “¡Ēcŭ, nŭxnatama pecagŭ! Erŭ nŭma rŭ marŭ naya rŭ nŭmatama pemaã nŭxŭ na yaxuxŭcèx”, ñatagŭgŭxŭ.

²⁴ Rŭ yexguma ga yema Yudíugŭarŭ ãēxgacŭgŭ rŭ wenaxārŭ naxcèx nacagŭ ga guma ngexetŭchirécŭ. Rŭ ñanagŭrŭgŭ nŭxŭ: —Rŭ ñuxma tanaxwèxe i Tupanapèxewa rŭ aixcŭma tomaã nŭxŭ quixu na texé cuxŭ rŭmexēēxŭ. Erŭ toma rŭ meãma nŭxŭ tacuèx i ngēma Ngechuchu rŭ wŭxi i pecaduãxŭ na yīxŭ —ñanagŭrŭgŭ.

²⁵ Rŭ nŭma nanangãxŭ rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Choma rŭ tama nŭxŭ chacuèx ega wŭxi i pecaduãxŭ yixīgu rŭ ēxna tama. Rŭ ngēma nŭxŭ chacuáxŭ nixī ga na changexetŭchiréxŭ ga noxrix rŭ ñuxma rŭ na chidauchixŭ —ñanagŭrŭ.

²⁶ Rŭ wenaxārŭ nŭxna nacagŭe, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —¿Rŭ tacŭ nixī ga cumaã naxŭxŭ? ¿Rŭ ñuxácŭ ga naxŭãxŭ ga cuxŭ na yadauchixetŭxēēxŭ? —ñanagŭrŭgŭ.

²⁷ Rŭ nanangãxŭ rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Marŭ pemaã nŭxŭ chixu, rŭ tama choxŭ iperŭxīnŭēchaŭ. ¿Tŭxcŭ penaxwèxe na wena pemaã nŭxŭ chixuxŭ? ¿Ēxna pema rŭ ta nŭxŭ peyaxōgŭchaŭ? —ñanagŭrŭ.

²⁸ Rŭ yexguma rŭ guma yatŭmaã chixexŭ nixugŭe, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —Cumaērŭ nixī i nŭxŭ cuyaxōxŭ i ngēma yatŭ, natŭrŭ i toma rŭ Moīchearŭ oreaxŭ nixī i tayaxōgŭxŭ.

²⁹ —Toma rŭ nŭxŭ tacuèx ga Tupana rŭ aixcŭma Moīchémaã na yadexaxŭ, natŭrŭ ngēma Ngechuchu rŭ tama nŭxŭ tacuèx na ngextá na ne naxŭxŭ —ñanagŭrŭgŭ.

³⁰ Rŭ guma yatŭ nanangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —¿Ñuxácŭ nixī i ngēma? Nŭma rŭ marŭ choxŭ narŭmexētŭxēē, natŭrŭ ¿ñuxácŭ i pema i tama nŭxŭ pecuáxŭ na ngextá ne naxŭxŭ?

³¹ —Rŭ guxãma i yixema rŭ meãma nŭxŭ tacuèx rŭ Tupana tama nŭxŭ naxīnŭ i pecaduãxgŭxŭārŭ yumŭxē. Natŭrŭ Tupana rŭ tŭxŭ nŭxŭ naxīnŭ i tŭmaārŭ yumŭxē ya yixema nŭxŭ icuèxŭŭgŭxe rŭ naxŭxe i Tupanaārŭ ngŭchaŭ.

³² —Taguma ñuxgu nŭxŭ taxīnŭchiga i wŭxi i yatŭ na yadauchixēēãxŭ i wŭxi i duŭxŭ i norŭ bucŭma ngexetŭxŭ.

³³ —Rŭ ngēxguma chi tama Tupana nŭma namuxgux ya daa yatŭ ya choxŭ rŭmexēēcŭ, rŭ taxuacŭ chima mexŭ naxŭ —ñanagŭrŭ ga guma yatŭ ga ngexetŭchirécŭ.

³⁴ Rŭ yexguma ga yema Yudíugŭarŭ ãēxgacŭgŭ, rŭ ñanagŭrŭgŭ nŭxŭ: —Cuma na pecadugu na cubuxŭ, ¿rŭ ñuxácŭ cunaxwèxe na toxŭ cungúxēēchaŭxŭ? —ñanagŭrŭgŭ. Rŭ ñuxŭchi ínatèxŭchigŭ ga ngutaquēxepataŭwa.

Duŭxŭgŭ i tama yaxōgŭxŭ rŭ ngexetŭxŭrŭ nixīgŭ

³⁵ Rŭ Ngechuchu rŭ nŭxŭ nacuáchiga ga na ínatèxŭchigŭãxŭ ga guma ngexetŭchirécŭ. Rŭ yexguma nŭxŭ nadèuxgu, rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —¿Nŭxŭ cuyaxōxŭ ya Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixīcŭ? —ñanagŭrŭ.

³⁶ Rŭ yexguma ga nŭma rŭ Ngechuchuxŭ nangãxŭ rŭ ñanagŭrŭ: —Pa Corix, ¡chomaã nŭxŭ ixu na texe yīxŭ na nŭxŭ chayaxōxŭcèx! —ñanagŭrŭ.

³⁷ Rŭ Ngechuchu nanangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —Marŭ nŭxŭ cudau ya Tupana Nane. Rŭ chomatama nixī i cumaã na íchidexaxŭ chíxŭ —ñanagŭrŭ.

³⁸ RŦ yexguma ga guma yatŦ ga ngexetŦchirécŦ rŦ Ngechuchupĕxegu nacaxăpŦxŦ, rŦ nŦxŦ nicuĕxŦŦ, rŦ űanagŦrŦ nŦxŦ: –NgĕmăăcŦ cuxŦ chayaxŦ, Pa Corix –űanagŦrŦ.

³⁹ RŦ yexguma ga Ngechuchu rŦ űanagŦrŦ: –RŦ űoma i naănewa chaxŦ na chayadexechixŦcĕx i chorŦ duŦxŦgŦ nŦxna i ngĕma duŦxŦgŦ i tama choxrŦ ixŦgŦxŦ. RŦ nuă chaxŦ na chanameĕxĕxŦcĕx i ngĕma duŦxŦgŦ i noxri tama TupanaxŦ cuĕxgŦxŦ. RŦ ngĕxgumarŦŦ ta nŦma chaxŦ na duŦxŦgŦ i tama choxŦ cuĕxgŦchaŦxŦxŦ chanawĕxŦ na duŦxŦgŦ i ngexetŦxŦrŦŦ na yixŦgŦxŦ, erŦ tama choxŦ nayaxŦgŦchaŦ –űanagŦrŦ.

⁴⁰ RŦ űuxre ga ParichĕgŦ ga yĕma Ngechuchumaă yexmagŦxŦ, rŦ yexguma yema orexŦ naxŦnŦĕgu, rŦ Ngechuchuna nacagŦ, rŦ űanagŦrŦgŦ: –Ĵĕxna toma rŦ ta tama TupanaxŦ tacuĕxgŦ űacuxŦ? –űanagŦrŦgŦ.

⁴¹ RŦ Ngechuchu nanangăxŦ rŦ űanagŦrŦ nŦxŦ: –Ngĕxguma chi tama aixcŦma TupanaxŦ pecuĕxgŦgu rŦ tăŦ chima pegagu nixŦ na pepecaduăxgŦxŦ. NatŦrŦ ngĕma na pegŦ pixuxŦ na TupanaxŦ pecuăxŦ rŦ ngĕmacĕx pegagutama nixŦ na pepecaduăxgŦxŦ i űuxmax –űanagŦrŦ.

10

CarnerugŦarŦ dauruŦ rŦ norŦ carnerugŦ

¹ RŦ yexguma ga Ngechuchu rŦ űanagŦrŦ: –RŦ aixcŦma pemaă nŦxŦ chixu rŦ ngĕma yatŦ i tama carnerupŦxŦărŦ űăxwa ixŦcuxŦ rŦ wŦxi i ngŦtĕxăxŦ nixŦ i ngĕma, erŦ ngextămare nixŦcu.

² –NatŦrŦ ngĕma carnerupŦxŦărŦ űăxwa meăma ixŦcuxŦ, rŦ ngĕma nixŦ i norŦ dauruŦxŦchi i carnerugŦ.

³ –RŦ ngĕma yatŦ i carnerupŦxŦărŦ űăxna dauxŦ rŦ nayawăxna i űăx na yaxŦcuxŦcĕx i carnerugŦarŦ dauruŦ. RŦ nŦma i carnerugŦ rŦ nŦxŦ nacuĕxgŦ i naga i ngĕma norŦ dauruŦ. RŦ ngĕma norŦ dauruŦ rŦ wŦxichigŦ i norŦ carneru rŦ naegamaă naxcĕx naca na ínamuxŦăxŦcĕx i naxpŦxŦwa.

⁴ –RŦ ngĕxguma ínamuxŦăxgu i guxŦma i norŦ carnerugŦ, rŦ nŦma i norŦ dauruŦ rŦ napĕxegu nixŦchigŦ. RŦ nŦmagŦ i carnerugŦ rŦ nawe narŦxŦ, erŦ nŦxŦ nacuĕxgŦ i naga.

⁵ –NatŦrŦ ngĕxguma wŦxi i yatŦ i tama aixcŦma norŦ dauruŦ ixŦxŦ, rŦ tama nawe narŦxŦ i ngĕma carnerugŦ. RŦ nŦxna naxŦgŦ, erŦ tama nŦxŦ nacuĕxgŦ i naga i ngĕma tama norŦ dauruŦ ixŦxŦ –űanagŦrŦ ga Ngechuchu.

⁶ RŦ Ngechuchu rŦ duŦxŦgŦmaă nŦxŦ nixu ga yema ore ga cuĕxruŦ, natŦrŦ ga nŦmagŦ rŦ tama nŦxŦ nacuĕxgŦĕga ga űacŦchiga na yŦxŦ.

Ngechuchu rŦ carneruarŦ dauruŦ ya mecŦ nixŦ

⁷ RŦ yexguma ga Ngechuchu rŦ wenaxărŦ űanagŦrŦ nŦxŦ: –AixcŦma pemaă nŦxŦ chixu rŦ choma nixŦ i carnerupŦxŦărŦ űăx i nawa yachocuxŦxŦ i carnerugŦ.

⁸ GuxŦma ga yema chopegu nŦxira nŦma űxŦ rŦ ngŦtĕxgŦxŦ rŦ măĕtagŦxŦ nixŦgŦ. NatŦrŦ yema carnerugŦ rŦ tama naga naxŦnŦĕ.

⁹ Choma nixŦ i űăx. RŦ texĕ ya chowa ixŦcuxe rŦ tá tamaxŦ. RŦ meăma tá tŦxŦ naxŦpetŦ ngĕxgumarŦŦ i wŦxi i carneru i naxpŦxŦgu ŦcuxŦ rŦ íxŦxŦxŦxŦ rŦ nŦxŦ iyangaucŦ ya mecŦ ya maxĕ.

¹⁰ Ngĕma ngŦtĕxăxŦ rŦ nŦma naxŦ na yangŦxŦcĕx rŦ namăĕtaxŦcĕx rŦ nachixexĕăxŦcĕx. RŦ ngĕmacĕxícata nŦma naxŦ. NatŦrŦ i choma rŦ nŦma chaxŦ na chanamaxĕxĕxŦcĕx i duŦxŦgŦ rŦ na aixcŦma nŦxŦ nangĕxmaxŦcĕx i maxŦ i taguma gŦxŦ.

11 Choma nixĩ i carneruarü dauruũ ya mecü chiĩxũ. Erü wüxi i carneruarü dauruũ ya mecü rü norü carnerugüxũ ínapoxũ rü ñuxmata naxcèx nayux.

12 Natürü ngẽma dñerucèxmare puracüxũ, rü ega ngẽxguma aixũ nadèuxgux rü carnerugüna ngẽma niña. Rü ngẽmaãcü nanaxü erü tama aixcüma norü dauruũ nixĩ i nümax, rü tama noxrü nixĩ i ngẽma carnerugü. Rü ngẽma ai rü carnerugüxũ ínayauxũ rü ngẽxma tüxũ naxüanexẽẽmare.

13 Rü ngẽma yatü rü niña, erü norü dñerucèxicatama ngẽma napuracü. Rü tama aixcüma carnerugügu narüxĩnü.

14-15 Choma nixĩ i carnerugüarü dauruũ ya mecü chiĩxũ. Rü ngẽxgumarüũ ya Chaunatü na choxũ nacuáxũ rü choma rü Chaunatüxũ na chacuáxũ, rü ngẽxgumarüũ ta nüxũ chacuèx i chorü carnerugü, rü nümagü rü choxũ nacuèxgü. Rü choma rü naxcèx chayü i chorü carnerugü.

16 Rü choxũ nangẽxmagü ta i togü i carnerugü i tama ñaã naxpúxüwa ngẽxmagüxũ. Rü ngẽmagü rü tá ta nuã chanagagü, rü tá chauga naxĩnüẽ. Rü wüxitücumü tátama nixĩ rü choma tátama nixĩ i norü dauruũ chiĩxũ.

17 Chaunatü rü choxũ nangechaũ, erü chorü carnerugüçèx chayü rü wena táxarü chamaxũ.

18 Taxúema choxũ tayuxẽẽ, natürü chomatama chorü ngúchaũmaãtama ichanaxã i chorü maxũ. Erü choxmẽxwa nangẽxma na ichanaxãxüçèx, rü wena na chanayaxuxüçèx, yerü yemaãcü choxũ namu ga Chaunatü – ñanagürü.

19 Rü yexguma yema orexũ naxĩnüẽgu ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü rü wenaxãrü nügü nitoye ga yema nagu naxĩnüẽxüwa.

20 Rü muxüma ga nümagü rü ñanagürügü: –¿Tüxcüũ nüxũ iperüxĩnüẽ i ñaã yatü i ngẽãẽxũ i ngoxo nawa ngẽxmaxũ? –ñanagürügü.

21 Natürü ga togü rü ñanagürügü: –Taxuũma i yatü i ngoxo nawa ngẽxmaxũ rü ñaãrũ meã nidexa. ¿Ñuxãcü i wüxi i yatü i ngoxo nawa ngẽxmaxũ rü tüxũ narümexëtüxẽẽ ya wüxi ya ngexetüxe? –ñanagürügü.

Yudíugüarü ãẽxgacügü rü Ngechuchuxũ naxoe

22 Rü nawa nangu ga yema peta ga gucü ga taunecügu norü tupauca ga taxüncèx naxügüxũ ga Yudíugü na nüxna nacuèxãchigüxüçèx ga yema ngunexü ga nagu yanguxũ ga guma tupauca. Rü nagáuane ga Yerucharéüwa ga yexguma.

23 Rü guma tupauca ga taxünewa nayexma ga wüxi ga chopetüchica ga Charumóũarü Chopetüchicagu ãegaxũ. Rü yemagu nayarüxüũxũ ga Ngechuchu.

24 Rü ga yema Yudíugüarü ãẽxgacügü rü nüxũ ínachomaẽguãchi, rü ñanagürügü nüxũ: –¿Ñuxguratáta tomaã quixaixcüma na cugü quixuxũ na texé na quiĩxũ? Ega aixcüma cuma rü Cristu quixĩgu, rü ¡meã noxtacüma tomaã nüxũ ixu! –ñanagürügü.

25 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: –Marü pemaã nüxũ chixu, natürü i pema rü tama choxũ peyaxögü. Guxüma i tacü i chaxüxũ rü Chaunatüarü poramaã nixĩ i chanaxüxũ, rü ngẽmawa meãma pexũ nüxũ chadauxẽẽ na choma rü Cristu na chiĩxũ.

26 –Natürü pema rü tama peyaxögü, erü tama chorü carnerugütanüxũ pixĩgü.

27 –Chorü carnerugü rü nüxũ nacuèx i chauga, rü choma rü chorü carnerugüxũ chacuèx, rü nüma rü chowe narüxĩ.

28 –Rü choma rü nüxna chanaxã i maxũ i taguma gúxũ. Rü nümagü rü tagutáma inayarütauxe, rü taxúetáma choxna tanapuxũ i choxmẽxwa.

29 –Rü yíxema Chaunatü choxna tüxü mugüxe ya chorü carnerugü, rü guxüärü yexera tixi i napëxewa. Rü taxúema texé nüxna tüxü tapuxü.

30 –Chaunatü rü choma rü wüxitama tixigü –ñanagürü.

31 Rü yexguma ga yema Yudiugüarü äëxgacügü rü wenaxärü nutane nanayauxgü na gumamaã Ngechuchuxü ínamuxüchigüxüçèx.

32 Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –Pepëxewa chanaxü i muxüma i mexügü i Chaunatüarü poramaã chaxüxü. ¿Rü ngëxürüxü i ngëma mexü i chaxüxüçèx nixi i choxü nutamaã ípemuxüchigüchaüxü? –ñanagürü.

33 Rü yema Yudiugüarü äëxgacügü rü Ngechuchuxü nangäxügü, rü ñanagürügü: –Tama wüxi i puracü i mexüçèx cuxü ítamuxüchigüchaü. Natürü cuxü ítamuxüchigüchaü erü Tupanamaã rü tacü quixugü. Cuma rü wüxi i duüxümare quixi rü cugü Tupanaxü quixixëëchaü –ñanagürügü.

34 Rü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –Perü mugüpanewa rü naxümatü i Tupanaärü ore i ñaxü:

“Rü pematama nixi i tupanagü pixigüxü”,
ñaxü.

35 –Rü ngëma Tupanaärü ore i ümatüxüwa nüxü yaxuxü, rü nüxü tacuèx rü taxucürüwama texé itayanaxoxëë. Rü ngëma orewa rü Tupana rü ñanagürü:

“Guxäma ya yíxema texé yanayauxgüxe i chorü ore rü tupanagü tixigü”,
ñanagürü i ngëma orewa.

36 –Rü Tupana choxü nayaxu na chanaxüxüçèx i norü puracü, rü yemacèx ñoma ga nañewa choxü namu. ¿Rü ñuxäcü i pema nagu perüxñüëgu rü chixexü Tupanamaã chaxüxü i ngëxguma Tupana Nane chixi –ñachagu pemaã?

37 –Rü ngëxguma chi tama chanaxüxgu i ngëma mexü i Chaunatü üxü, rü marü name ega woo tama choxü peyaxögügu.

38 –Natürü ngëxguma chanaxüxgu i ngëma Chaunatü üxü, rü woo tama choxü peyaxögügu, rü chanaxwëxe i nüxü peyaxögü i ngëma taxü i mexügü i Chaunatüarü poramaã chaxüxü. Erü ngëmawa tá nüxü pecuèx na Chaunatü rü chowa nangëxmaxü rü choma i nawa –ñanagürü.

39 Rü wenaxärü Ngechuchuxü niyauxgüchaü ga yema Yudiugüarü äëxgacügü. Natürü nüma ga Ngechuchu rü naxchaxwa niña.

40 Rü yexguma ga Ngechuchu rü natü ga Yudáüarü tocutüçèx tomaã nataegu. Rü yema nachica ga Cuáü duüxügüxü üpaacü nawa íbaiüxëëxügu tomaã narüxäüx.

41 Rü muxüma ga duüxügü rü Ngechuchuxü ínayadaugü, rü ñanagürügü: –Cuáü rü taxuüma ga taxü ga mexü ga cuèxruü naxü ga Tupanaärü poramaã. Natürü guxüma ga ore ga Cuáü tamaã nüxü ixuxü ga ñaã yatüchiga rü aixcüma nixi –ñanagürügü.

42 Rü yema nachicawa rü muxüma ga duüxügü rü Ngechuchuaxü nayaxögü.

11

Dácharuarü yuxchiga

1 Nayexma ga wüxi ga yatü ga idaawecü ga Dácharugu äegacü. Rü nüma rü naëyèxgü ga María rü Marta rü ñaëne ga Betániäçüäx nixigü.

2 Rü yema María iyixi ga Cori ga Ngechuchucutügu pumara bacü rü ñuxüchi ngíyaemaã ínapicutüçü. Rü guma Dácharu ga idaawecü nixi ga ngíëneë.

3 Rü poraäcü nidaawe ga Dácharu. Rü yemacèx ga naëyèxgü, rü Ngechuchuxütawa imugagü, rü ngígürügügü: “Pa Corix, cumücü ya Dácharu ya nüxü cungechaüçü rü nidaawe”, ngígürügügü.

⁴ Rū yexguma yema orexū naxīnūgu ga Ngechuchu, rū ñanagürü: —Ngēma daawe rū tāūtáma yumaã inayacuèx. Natürü nidaawe na duūxūgü nüxū nadaugūxūcèx na ñuxācü naporaxū ya Tupana rū ñuxācü choma i Nane rū ta na chaporaxū —ñanagürü.

⁵ Rū Ngechuchu poraācü María rū Marta rū Dácharuxū nangechaū.

⁶ Natürü yexguma nüxū naxīnūgu ga na yaḍaawexū ga Dácharu, rū tama paxa ínayadau. Rū taxre ga ngunexūāmatama yexma narūxāūx ga yema nachica ga nawa nayexmaxūwa.

⁷ Rū yixcama ga yemawena rū toxū ñanagürü: —¡Ngīxā rū wena Yudeaanewa taxī! —ñanagürü.

⁸ Rū toma ga norü ngúexūgü rū ñatarügügü nüxū: —Pa Ngúexēēruūx, yexwacatama nixī ga yémacūāx ga Yudíugüarü āēxgacügü yexma nutamaã cuxū ímuxūchigūchaūxū. ¿Rū tūxcūū wena ngēma cuxūxchaū i ñuxmax? —ñatarügügü.

⁹ Rū Ngechuchu rū tomaã nüxū nixu ga wūxi ga ore na nüxū tacuèxgūxūcèx na tauta nawa nanguxū na nayuxū ga nümax. Rū ñanagürü toxū: —¿Taux ēxna i wūxi i ngunexū rū 12 i ora nawa ngēxmaxū? Ngēxguma texé ngunecü ixūxgu rū tama ṭacūmaã itayarūña, erü tūmacèx nangóone.

¹⁰ —Natürü ngēxguma wūxie chütacü ixūxgu rū ngēmaācü ṭacūmaã itayarūña, erü tūmacèx naxēāne —ñanagürü. Rū yemaācü nanangoxēē na tauta nawa nanguxū na nayuxū ga nümax.

¹¹ Rū yemawena ga Ngechuchu rū ñanagürü toxū: —Tamücü ya Dácharu rū napemare. Natürü ñuxma rū tá chayabaixāchixēē —ñanagürü.

¹² Rū yexguma ga toma ga norü ngúexūgü rū ñatarügügü: —Pa Corix, ega napemaregu, rū ngēmawa nüxū tacuèx na naxcèx tá yataanexū —ñatarügügü.

¹³ Natürü ga Ngechuchu rū nüxū nixuxchaūchirēx ga Dácharu ga marü na nayuxū. Natürü ga toma nüxū tacuèxgügu rū na napemarexūchigaxū yīxū ga tomaã yaxuxū.

¹⁴ Rū yexguma ga Ngechuchu rū meãma tomaã nüxū nixu rū ñanagürü: —Dácharu rū marü nayu.

¹⁵ —Natürü choma rū chataāē na tama ngēma changēxmaxū, erü ngēmaācü nixī i namemaēxū i pexcèx na choxū peyaxōgūxūcèx. ¡Rū ngīxā rū ítayadaugü! —ñanagürü.

¹⁶ Rū yéma nayexma ga totanūxū ga Tumachi ga Wūxigu Buexū ga Taxreēxpūxūmaã, naxugūxū. Rū nüma ga Tumachi rū ñanagürü toxū: —¡Ngīxā i yixema rū ta ngēma taxī na wūxigu Ngechuchumaã iyuexūcèx! —ñanagürü.

Ngechuchu nixī i wena namaxēēxū i yuexū

¹⁷ Rū yexguma Betániāwa tomaã nanguxgu ga Ngechuchu, rū marü āgümücü ga ngunexū nangupetü ga na iyatèxgūāxū ga Dácharu.

¹⁸ Rū guma Betániā rū Yerucharéūārü ngaicamana nayexma. Rū tomaēxpūx ga kilómetru nixī ga norü yaxū.

¹⁹ Rū muxūma ga Yudíugü rū Dácharueyèx ga Marta rū Maríaxūtawa naxī na ngīxū yataāēxēēgūxūcèx, yerü nayu ga ngīēneē.

²⁰ Rū yexguma Marta nüxū cuèxgu ga marü na ínanguxū ga Ngechuchu, rū nüxū iyatūxāchi. Natürü ga María rū íxgutama irūxāūx.

²¹ Rū Marta rū ngīgürügü nüxū ga Ngechuchu: —Pa Corix, yexguma chi cuma cunumèxgu rū tāū chima nayu ga chaueneē.

²² —Natürü choma nüxū chacuèx na woo i ñuxma na nayuxū, rū Tupana tá cuxna nanaxā i guxūma i ṭacü i naxcèx ícuçaxū —ngīgürügü.

²³ Rŭ Ngechuchu ngĩxũ nangãxũ rŭ ñanagŭrŭ: —Cueneẽ rŭ wena tá namaxũ —ñanagŭrŭ.

²⁴ Rŭ Marta ngĩgŭrŭgŭ nŭxũ: —Ngẽmáãcŭ nŭxũ chacuèx rŭ wena tá namaxũ i ngẽxguma naguxgu i naãne rŭ ngẽxguma wena namaxẽgu i guxũma i yuexũ —ngĩgŭrŭgŭ.

²⁵ Rŭ yexguma ga Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭ: —Choma nixĩ i íchanadagŭxẽẽxũ i yuexũgŭ, rŭ wena chanamaxẽẽxũ. Rŭ yíxema choxũ yaxõxẽ rŭ woo tayuxgu rŭ tá wenaxãrŭ tamaxũ.

²⁶ —Rŭ guxãma ya texé ya maxũxẽ rŭ choxũ yaxõxẽ, rŭ guxũgutáma tamaxũ. ¿Cuyaxõxũ yĩxũ i ngẽma? —ñanagŭrŭ ga Ngechuchu.

²⁷ Rŭ ngĩma rŭ ngĩgŭrŭgŭ nŭxũ: —Ngũ, Pa Corix, choma rŭ chayaxõ na cuma rŭ Tupana Nane ya Cristu ga ítananguxẽẽcŭ na quiĩxũ —ngĩgŭrŭgŭ.

Dácharu itáxũwa naxaxu ga Ngechuchu

²⁸ Rŭ yema ñaxguwena rŭ Marta rŭ ngĩyèx ga Maríacè x iyaca. Rŭ bexma ngĩmaã nŭxũ iyarũxu, rŭ ngĩgŭrŭgŭ: —Marũ nuã nangu ya Ngúexẽẽruũ ya Ngechuchu, rŭ choxũ cuxcèx nayacaxẽẽ —ngĩgŭrŭgŭ.

²⁹ Rŭ yexguma María nŭxũ ñnũgu ga marũ yéma na nanguxũ ga Ngechuchu, rŭ paxa ichi, rŭ Ngechuchuxũ íyadau.

³⁰ Rŭ Ngechuchu rŭ tauta ñãnewa nangu ga yexguma, rŭ yema nachica ga Marta nŭxũ ídauxũwatama nixĩ ga nayexmaxũ.

³¹ Rŭ Maríapatawa nayexma ga ñuxre ga yémacũãx ga Yudíugŭarũ ãẽxgacŭgŭ ga ngĩxũ yéma taãexẽẽgũxũ. Rŭ yexguma ngĩxũ nadaugũgu ga paxa na inachixũ rŭ na ínaxũxũxũ, rŭ ngĩwe narũxĩ. Yerũ nũma nŭxũ nacuèxgũgu rŭ yéma Dácharu itáxũwa ixũ na yéma yaxaxuxũcèx.

³² Rŭ yexguma Ngechuchuxũtawa nanguxgu ga María, rŭ napẽxegu iyacaxãpũxũ, rŭ ngĩgŭrŭgŭ: —Pa Corix, yexguma chi cuma cunumèxgu rŭ tãũ chima nayu ga chaueneẽ ya Dácharu —ngĩgŭrŭgŭ.

³³ Rŭ yexguma Ngechuchu ngĩxũ dèuxgu ga na naxaxuxũ rŭ na naxauxexũ ga yema Yudíugŭarũ ãẽxgacŭgŭ ga ngĩwe rŭxĩxũ, rŭ poraãcŭ ngechaũ nŭxũ nangux.

³⁴ Rŭ Ngechuchu nŭxna naca rŭ ñanagŭrŭ: —¿Ngexta nixĩ i ipenatáxũ? —ñanagŭrŭ. Rŭ nŭmagũ nanangãxũ rŭ ñanagŭrŭgŭ: —Pa Corix, ¡dũcax, nuã naxũ, rŭ íyadau! —ñanagŭrŭgŭ.

³⁵ Rŭ naxaxu ga Ngechuchu.

³⁶ Rŭ yema Yudíugŭ rŭ ñanagŭrŭgŭ: —¡Dũcèx ñuxãcŭ poraãcŭ Dácharuxũ nangechaũ! —ñanagŭrŭgŭ.

³⁷ Natŭrũ ñuxre ga yema ãẽxgacŭgŭ ga Yudíugŭarũ rŭ ñanagŭrŭgŭ: —Daa nixĩ ga guma yatũ ga ngexetũcũxũ rŭmexẽẽcũ. ¿Rŭ tũxcũũ taxucũrũwa tacũ rŭ mexũ Dácharucèx naxũ na tama nayuxũcèx? —ñanagŭrŭgŭ.

Wenaxãrŭ namaxũ ga Dácharu

³⁸ Rŭ Ngechuchu poraãcŭ ngechaũ nŭxũ nangux rŭ Dácharumaxũcèx nixũ. Rŭ wũxi ga mèxpũneãrũ ãxmaxũ nixĩ ga yema naxmaxũ. Rŭ nayexma ga wũxi ga nuta ga norũ ngũxtaũruũ.

³⁹ Rŭ Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭ: —¡Ípenangũxgachix ya yima nuta ya namaã nangũxtaũcũ! —ñanagŭrŭ. Natŭrũ ga Marta ga Dácharueyèx rŭ ngĩgŭrŭgŭ: —Pa Corix, cuxá marũ nayixane nixĩ, erũ marũ ãgũmũcũ i ngunexũ naetũ nixĩ ga na nayuxũ —ngĩgŭrŭgŭ.

⁴⁰ Natŭrũ ga Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭ ngĩxũ: ¿Taux èxna i marũ cumaã nŭxũ chixuchiréxũ rŭ ngẽxguma cuyaxõxgu rŭ tá nŭxũ cudau i wũxi i mexũ i taxũ i Tupana ũxũ? —ñanagŭrŭ.

⁴¹ Rŭ yexguma ínanangŭxgachigŭ ga guma nuta. Rŭ Ngechuchu daxŭgu nadawenŭãcŭma ñanagŭrŭ: —Pa Chaunatŭ Pa Tupanax, moxŭ cuxna chaxã erŭ marŭ choxŭ cuxŭnŭ.

⁴² —Choma nŭxŭ chachuèx rŭ guxŭguma choxŭ cuxŭnŭ. Natŭrŭ moxŭ cuxna chaxã i ñuxma erŭ chanaxwèxe i ñãã duŭxŭgŭ na yaxŭgŭãxŭ na cuma núma choxŭ cumuxŭ —ñanagŭrŭ.

⁴³ Rŭ yexguma yema ñaxguwena, rŭ tagaãcŭ ñanagŭrŭ: —Pa Dácharux, ¡ínoxŭxŭ i ngema! —ñanagŭrŭ.

⁴⁴ Rŭ ínoxŭxŭ ga Dácharu ga naxchápenŭŭmaã guxŭwama rŭbuxpŭxŭcŭ. Rŭ Ngechuchu ñanagŭrŭ nŭxŭ ga duŭxŭgŭ: —¡Ípeyawŭxpŭxŭ na íyaxŭxŭcèx! —ñanagŭrŭ.

*Ãëxgacŭgŭ naxcèx nadaugŭ na ñuxãcŭ Ngechuchuxŭ yayauxgŭxŭ
(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)*

⁴⁵ Rŭ yema Yudíugŭarŭ ãëxgacŭgŭ ga Maríawe rŭxŭxŭ rŭ nŭxŭ nadaugŭ ga yema Ngechuchu ŭxŭ, rŭ muxŭma Ngechuchuaxŭ nayaxŭgŭ ga yexguma nŭxŭ nadaugŭga ga ñuxãcŭ wena Dácharuxŭ na namaxëèxŭ.

⁴⁶ Natŭrŭ ñuxre ga yema ãëxgacŭgŭ rŭ Parichéugŭmaã nŭxŭ nayarŭxugŭ ga yema Ngechuchu ŭxŭ.

⁴⁷ Rŭ yexguma ga yema Parichéugŭ rŭ paigŭarŭ ãëxgacŭgŭ rŭ nangutaquëxegŭ namaã ga guxŭma ga yema ãëxgacŭgŭtŭcumŭwa ŭgŭxŭ. Rŭ ñanagŭrŭgŭ: —¿Tacŭ tá taxŭe? Erŭ ñãã yatŭ i Ngechuchu rŭ nanaxŭ i muxŭma i mexŭ i cuèxruŭgŭ.

⁴⁸ —Ngëxguma chi tama yayauxgŭgu, rŭ guxŭtáma i duŭxŭgŭ rŭ tá nŭxŭ nayaxŭgŭ, rŭ Dumacŭãxgŭarŭ churaragŭ rŭ núma chi naxŭ rŭ nagu napogŭe ya tórŭ tupauca ya taxŭne, rŭ dŭxwa táŭ chima tóxrŭ nixŭ i ñãã tachiŭãne —ñanagŭrŭgŭ.

⁴⁹ Natŭrŭ guma taunecŭgu rŭ yema paigŭtanŭwa rŭ Caipá nixŭ ga norŭ ãëxgacŭ. Rŭ núma rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Pemagŭ rŭ taxuŭma pecuèx.

⁵⁰ —¿Éxna tama nŭxŭ pecuèx rŭ taxcèx rŭ na namemaèxŭ na wŭxitama i yatŭ guxŭ i duŭxŭgŭcèx na yuxŭ, na tama nayuexŭcèx i guxŭma i tachiŭãnecŭãx i duŭxŭgŭ? —ñanagŭrŭ.

⁵¹ Natŭrŭ ga Caipá rŭ tama nüèchama yema ñanagŭrŭ, yerŭ guma taunecŭgu rŭ núma nixŭ ga paigŭarŭ ãëxgacŭ yíŭxŭ. Rŭ yemacèx rŭ Tupana nixŭ ga Caipáwa idexacŭ ga yexguma nŭxŭ yaxuxgu na Ngechuchu rŭ guxŭma i Yudíugŭcèx tá na nayuxŭ.

⁵² Rŭ yema orewa rŭ nanangoxëè na tama Yudíugŭcèxicatama tá na nayuxŭ, natŭrŭ guxŭma i Tupanaarŭ duŭxŭgŭ i guxŭ i naãnewa ngëxmagŭxŭcèx rŭ tá ta na nayuxŭ, na ngëmaãcŭ wŭxigu nangutaquëxexŭcèx i guxŭma i ngëma duŭxŭgŭ i Tupanaarŭ ixŭgŭxŭ.

⁵³ Rŭ yexgumaŭcŭŭ nixŭ ga ínoxŭgŭeãxŭ ga Yudíugŭarŭ ãëxgacŭgŭ ga nagu na naxŭnŭèxŭ ga ñuxãcŭ tá na Ngechuchuxŭ yamëxgŭxŭ.

⁵⁴ Rŭ yemacèx ga Ngechuchu rŭ marŭ tama yema Yudíugŭ ímuxŭtanŭgu naxã. Rŭ tomaã ínoxŭxŭ ga Yudéanewa, rŭ wŭxi ga íãnexãcŭ ga Efraïgu ãeganewa naxŭ. Rŭ yexma tomaã narŭxãŭx. Rŭ guma íãne rŭ wŭxi ga nachica ga ngextá taxŭema íxãpataxŭãrŭ ngaicamana nayexma.

⁵⁵ Rŭ marŭ ningaica ga yema Yudíugŭarŭ peta ga Ŭpetŭchiga. Rŭ yemacèx muxŭma ga duŭxŭgŭ ga náŭ ga íãnecŭãx rŭ Yerucharéŭwa naxŭ na Tupanacèx nügŭ yamexëègŭxŭcèx naxŭpa ga yema peta.

⁵⁶ Rŭ Ngechuchucèx nadaugŭ ga duŭxŭgŭ. Rŭ tupauca ga taxŭnewa nŭgŭna nicagŭetanŭ, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —¿Ñuxŭ ñapegŭxŭ i pemax? ¿Ñoma i petawa tá naxŭxŭ rŭ èxna tama? —ñanagŭrŭgŭ.

⁵⁷ Rŭ yema Parichéugŭ rŭ paigŭarŭ àèxgacŭgŭ rŭ duŭxŭgŭna naxāgagŭ, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —Ngèxguma ngextá nŭxŭ pedaugŭgu i ngēma Ngechuchu, jrŭ tomaā nŭxŭ peyarŭxu na tayayauxgŭxŭcèx! —ñanagŭrŭgŭ.

12

Wŭxi ga nge rŭ Ngechuchucutŭgu pumara iba (Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Rŭ 6 ga ngunexŭ naxŭpa ga Ŭpetŭchigaarŭ peta, rŭ Ngechuchu rŭ tomaā Betániāwa naxŭ. Rŭ guma ñāne nixŭ ga nagu naxāchixŭne ga Dácharu ga Ngechuchu wena namaxēēcŭ.

² Rŭ yéma Dácharuchixŭwa Ngechuchucèx nanaxŭgŭ ga taxŭ ga òna. Rŭ totanŭwa ga yema mechawa yexmagŭxe rŭ Dácharu nixŭ ga Ngechuchuxŭtawaama chibŭcŭ. Rŭ Marta iyixŭ ga inaxŭcŭ ga òna.

³ Rŭ yexguma ga María rŭ yéma inange ga wŭxi ga taxŭraweŭxŭ ga pumara ga yixichixŭ rŭ tatanŭxŭchixŭ. Rŭ Ngechuchuxŭ namaā iyixcutŭ. Rŭ ñuxŭchi ngŭyaemaā ínapicutŭ. Rŭ guma í rŭ guxŭwama nayixmachŭā namaā ga yema pumara.

⁴⁻⁵ Rŭ yexguma ga Yuda ga Icariŭte ga wŭxi ga totanŭxŭchirèx ixŭxŭ ga yixcama bexma cúācŭ Ngechuchuxŭ íxuaxŭxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —¿Tŭxcŭŭ tama tatanŭxŭgu namaā itaxe i ngēma pumara na ngēma dŭerumaā nŭxŭ nangŭxèèxŭcèx i ngēma duŭxŭgŭ i ngearŭ dŭeruāxgŭxŭ? —ñanagŭrŭ.

⁶ Natŭrŭ ga Yuda rŭ tama aixcŭma nagu narŭxŭnŭ ga yema ngearŭ dŭeruāxgŭxŭ. Natŭrŭ yema ñanagŭrŭ yerŭ nŭma rŭ wŭxi ga ngŭtèxáxŭ nixŭ. Rŭ naxmèxwa nayexma ga yema choca ga dŭeru ngŭxŭ nagu taxŭgŭxŭ ga guxāma ga toma ga Ngechuchuarŭ ngŭexŭgŭ. Rŭ Yuda rŭ ñuxguacŭ rŭ noxrŭxŭtama ngŭxne nangŭxŭ.

⁷ Rŭ yexguma ga Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —¡Tāxŭ i ngŭxŭ cuchixewexŭ! Erŭ choma rŭ paxa tá chayu rŭ tá ichatèx. Rŭ ngēmācèx nixŭ i ngēma pumaramaā choxŭ nachaxŭ.

⁸ —Ngēma ngearŭ dŭeruāxgŭxŭ rŭ guxŭgutáma petanŭwa nangèxmagŭ. Natŭrŭ i choma rŭ tāŭtáma guxŭgu petanŭwa changèxma —ñanagŭrŭ.

Paigŭarŭ àèxgacŭgŭ rŭ nŭgŭmaā nanamexèègŭ ga ñuxācŭ Dácharuxŭ tá na yamèxgŭxŭ

⁹ Rŭ muxŭma ga Yudŭgŭ rŭ nŭxŭ nacuáchiga ga Betániāwa na nayexmaxŭ ga Ngechuchu. Rŭ yéma naxŭ na nŭxŭ nadaugŭxŭcèx. Rŭ tama Ngechuchuxŭxŭcatama nadaugŭchaŭ natŭrŭ nŭxŭ nadaugŭchaŭ ta ga Dácharu ga Ngechuchu wena namaxēēcŭ.

¹⁰ Rŭ yexguma ga paigŭarŭ àèxgacŭgŭ rŭ nŭgŭmaā nanamexèègŭ ga Dácharuxŭ rŭ ta na yamèxgŭxŭcèx.

¹¹ Yerŭ Dácharugagu nixŭ ga muxŭma ga Yudŭgŭ ga Ngechuchuaxŭ yaxŭgŭāxŭ rŭ yema paigŭna naxŭgŭxŭ.

Ngechuchu rŭ Yerucharéŭgu naxŭcu (Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Rŭ muxŭma ga duŭxŭgŭ rŭ Yerucharéŭwa naxŭ naxcèx ga Ŭpetŭchigaarŭ peta. Rŭ moxŭācŭ duŭxŭgŭ nŭxŭ nacuáchigagŭ ga Ngechuchu rŭ guma ñānewa na nanguxchaŭxŭ.

13 Rŭ yexguma moruátŭta nadaŭgŭ rŭ yemamaã Ngechuchuxŭ nay-atŭxgŭtanŭãchi. Rŭ tagaãcŭ ñanagŭrŭgŭ: –¡Rŭ naxŭŭne rŭ namecŭmaxŭchi ya daa Tupanaégagu núma ũcŭ! ¡Rŭ yixema na Iraétanŭxŭ ixŭgŭxŭ rŭ namecŭmaxŭchi ya daa tórŭ ãéxgacŭ! –ñanagŭrŭgŭ.

14 Rŭ Ngechuchu nŭxŭ inayangau ga wŭxi ga buru, rŭ naetŭgu naxaunagŭ ga yema Tupanaãrŭ ore ga ŭmatŭxŭ nŭxŭ ixuxŭrŭŭ ga yexguma ñaxgu:

15 “¡Tãxŭ i pemuŭëxŭ, Pa Yerucharéŭcŭãxgŭx! ¡Rŭ iperŭdaunŭ na ngema ne naxŭxŭ ya perŭ ãéxgacŭ ya wŭxi i buru i Íraxŭetŭgu aunagŭcŭ!”

ñaxŭ.

16 Rŭ noxri ga toma ga norŭ ngŭexŭgŭ rŭ tama nŭxŭ tacuèxgŭéga ga Ngechuchuchiga na yŭxŭ ga yema ore. Natŭrŭ yixcŭra marŭ Ngechuchu Tupanaxŭtawa ũxgu, rŭ yexguma nixŭ ga nŭxna tacuèxãchiexŭ ga guxŭma ga yema Ngechuchuxŭ ngupetŭxŭ, rŭ yema Tupanaãrŭ ore nŭxŭ ixuxŭãcŭtama nŭxŭ na nangupetŭxŭ.

17 Rŭ yema duŭxŭgŭ ga Ngechuchuxŭtawa yexmagŭxŭ ga yexguma Dácharuxŭ wena namaxëëgu, rŭ nŭxŭ nixugŭe ga yema nŭxŭ nadaugŭxŭ.

18 Rŭ yemacèx nixŭ ga duŭxŭgŭ ga Ngechuchuxŭ yatŭxãchitanŭxŭ na nayauxgŭãxŭcèx, yerŭ nŭxŭ nacuáchigagŭ ga yema taxŭ ga mexŭ ga Tupanaãrŭ poramaã naxŭxŭ.

19 Natŭrŭ ga yema Parichégu rŭ nŭgŭmaã ñanagŭrŭgŭ: –Marŭ nŭxŭ pedauxŭ i ñuxma na taxucŭrŭwama tacŭ namaã ixuxŭ. ¡Rŭ dŭcax, guxŭma i duŭxŭgŭ rŭ nawe narŭxŭ! –ñanagŭrŭgŭ.

Griégugŭ rŭ Ngechuchuxŭ nadaugŭchaŭ

20 Rŭ muxŭma ga duŭxŭgŭ rŭ petacèx Yerucharéŭwa naxŭ na yéma Tupanaxŭ na yanacuèxŭŭgŭxŭcèx. Rŭ yema duŭxŭgŭtanŭwa nayexma ga ñuxre ga Griégugŭ.

21 Rŭ yema Griégugŭ rŭ Piripicèx naxŭ. Rŭ núma ga Piripi rŭ Gariréaaneãrŭ ñãne ga Bechaídacŭãx nixŭ. Rŭ nŭxŭ nacèexŭgŭ rŭ ñanagŭrŭgŭ: –Pa Corix, nŭxŭ tadauxchaŭ ya Ngechuchu –ñanagŭrŭgŭ.

22 Rŭ Piripi rŭ Aŭdrémaã nŭxŭ nayarŭxu. Rŭ yema taxre rŭ wŭxigu Ngechuchuxŭtawa naxŭ, rŭ namaã nŭxŭ nayarŭxugŭ.

23 Rŭ yexguma ga Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: –Rŭ marŭ nawa nangu tá na chayuxŭ rŭ wenaxãrŭ Chaunatŭxŭtawa tá na chaxŭxŭ i choma i Tupana Nane i duŭxŭxŭ chiŭxŭ.

24 –Rŭ aixcŭma pemaã nŭxŭ chixu rŭ ngëxguma chi wŭxipŭxŭ i trigu tama waixŭmŭãnegu toxgu rŭ wŭxipŭxŭechatama nixŭ. Natŭrŭ ega waixŭmŭgu natoxgu, rŭ ngema naxŭxgu, rŭ muxŭchinema Ínanguxuchi. [Rŭ ngëxgumarŭŭ tá ta Tupanaxŭtawa nangugŭ i muxŭma i duŭxŭgŭ ega chayuxgux.]

25 –Rŭ pemaã nŭxŭ chixu rŭ texé ya yixema tŭmaãrŭ maxŭxŭ ngechaŭxë i ñoma i naãnewa rŭ tá itayarŭtaxu. Natŭrŭ texé ya yixema tama tŭmaãrŭ maxŭxŭ ngechaŭxë rŭ tama yuxŭ muŭxë i ñoma i naãnewa, rŭ tá tŭxŭ nangëxma i maxŭ i taguma gŭxŭ.

26 –Rŭ ngëxguma texé choxŭ puracŭchaŭgu rŭ name nixŭ i chowe tarŭxŭ. Rŭ ngëma choma tá Íchangëxmaxŭwa rŭ ngema rŭ tá ta tangëxma i tŭmax. Rŭ ngëxguma texé choxŭ puracŭgu rŭ Chaunatŭ ya Tupana rŭ tá tŭmamaã nataãe –ñanagŭrŭ.

Ngechuchu nanaxunagŭ ga norŭ yuxchiga

27 –Rŭ Ngechuchu ñanagŭrŭ: –Rŭ ñuxma rŭ poraãcŭ changechaŭ rŭ chanaxixãchiãe. ¿Rŭ tacŭxŭ tá Chaunatŭmaã chixuxŭ? Taxucŭrŭwa namaã nŭxŭ chixu na choxŭ Ínanguxuchixëxŭcèx na tama chayuxŭcèx, erŭ woetama ngëmacèx núma chaxŭ –ñanagŭrŭ.

²⁸ Rũ ñanagũrũ: –Pa Chaunatũx, ¡Choxũ rũngũxẽẽ na duũxũgũpẽxewa cuxũ chataxẽẽxũcèx! –ñanagũrũ. Rũ yexguma ga yema duũxũgũ ga yema yexmagũxũ rũ nũxũ naxĩnũẽ ga wũxi ga naga ga daxũwa inaxũxũ ga ñaxũ: –Marũ cuxũ charũngũxẽẽ na choxũ cutaxẽẽxũ ga noxrix, rũ wena táxarũ cuxũ charũngũxẽẽ na choxũ cutaxẽẽxũcèx –ñanagũrũ ga yema naga.

²⁹ Rũ yema duũxũgũ ga yema yexmagũxũ ga nũxũ ñnũẽxũ ga yema naga, rũ ñanagũrũgũ: –Wũxi i duruanexũ nixĩ –ñanagũrũgũ. Natũrũ togũ rũ ñanagũrũgũ: –Wũxi i Tupanaãrũ orearũ ngerũ i daxũcũãx nixĩ i namaã idexaxũ –ñanagũrũgũ.

³⁰ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ ñanagũrũ nũxũ: –Tama chauxcèx nixĩ i nũxũ pexĩnũẽxũ i ngẽma naga. Rũ pexcèxtama nixĩ i nũxũ pexĩnũẽxũ.

³¹ –Rũ ñuxma tá nixĩ i Tupana inaxũgũãxũ na tũxũ napoxcuexũ ya duũxẽ naxcèx i tũmaãrũ pecadugũ. Rũ ñuxma tá nixĩ i Tupana ñnatèxũchixũ i ngẽma ñoma i naãnewa poraxũ i Chataná.

³² –Rũ ngẽxguma curuchawa chipotagu rũ chaugũxũtawa tá chanagagũ i guxũma i duũxũgũ –ñanagũrũ ga Ngechuchu.

³³ Rũ yema orewa duũxũgũmaã nũxũ nixu ga ñuxãcũ tá na nayuxũ.

³⁴ Rũ yema duũxũgũ nanangãxũgũ, rũ ñanagũrũgũ: –Torũ mugũ i ñmatũxũwa nũxũ tadaugũ na guxũgutãma namaxẽchaxũ ya Cristu. ¿Rũ ñuxãcũ i cuma rũ ñacurũgũ: “Rũ Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcũ rũ curuchawa tá nipota”, ñacurũgũ? ¿Rũ texé tixĩ ya yĩxema Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩxẽ? –ñanagũrũgũ.

³⁵ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ ñanagũrũ nũxũ: –Ñoma rũ ta petanũwa changẽxma na ñoma i naãnewa pexũ changũxẽẽxũcèx rũ ngẽmaãcũ pexũ changõonetanũxẽẽxũcèx. Natũrũ paxaãchicèxicatama petanũwa changẽxma. Rũ name nixĩ i paxa choxũ peyaxõgũ ñoma rũ ta pexcèx chanangõonexẽẽ naxũpa na naxẽãnexũ. Erũ yĩxema ããnexũwa ngẽxmaxẽ rũ tama nũxũ tacuèx na ngextá taxũxũ.

³⁶ –Rũ ñoma rũ ta petanũwa changẽxma rũ name nixĩ i paxa choxũ peyaxõgũ na chorũ ngõonexũwa pengẽxmagũxũcèx –ñanagũrũ. Rũ yema ñaxguwena rũ natanũwa ñnaxũxũ ga Ngechuchu. Rũ naxchaxwa inicux.

Tacũcèx nixĩ ga Yudũgũ ga tama Ngechuchuaxũ yaxõgũãxũ

³⁷ Rũ woo ga Ngechuchu rũ duũxũgũpẽxewa nanaxũ ga muxũma ga taxũ ga mexũ ga cuèxruũgũ ga Tupanaãrũ poramaã naxũxũ, natũrũ yexguma rũ ta tama nũxũ nayaxõgũ ga duũxũgũ.

³⁸ Rũ yemaãcũ Tupana nayanguxẽẽ ga yema ore ga Ichaxía ñmatũxũ ga ñaxũ:

“Pa Corix, taxũema tayaxõ ga yema ore ga tũxũ tangũxẽẽxũ. Rũ woo nũxũ tadaugũ na ñuxãcũ naporaxũ ya Tupana, rũ tama tayaxõgũ”, ñaxũ.

³⁹⁻⁴⁰ Rũ yemaãcũ ga yema duũxũgũ rũ tama nayaxõgũ yema Ichaxía ñmatũxũwa nũxũ yaxuxũrũũ, rũ:

“Yema duũxũgũ rũ tama nũxũ nadaugũchaũ rũ tama nayaxõgũchaũ rũ tama Tupanacèx nawoeguchaũ. Rũ yemacèx ga Tupana rũ nũxna nixũ na tama nũxũ nadaugũxũcèx rũ tama yaxõgũãxũcèx rũ tama naxcèx nawoeguxũcèx na nũma nũxna naxããxũcèx i maxũ i ngexwacaxũxũ”, ñaxũ.

⁴¹ Rũ yema ñanagũrũ ga Ichaxía yerũ nangoxetũgu marũ nũxũ nadau na ñuxãcũ ãẽxgacũ ya tacũxũchi na yĩxũ ya Ngechuchu ya Cristu. Rũ yemaãcũ nachiga nidexa.

42 Natürü muxüma ga yema Yudiügüarü ãëxgacügü rü Ngechuchuaxü nayaxögü, rü woo ga ñuxre ga naërugü rü ta nayaxögü, natürü tama nügü nixugüchaü ga duüxügüpëxewa, yerü namuë na Parichéugü ngutaquëxepataüwa ínawoxüxü.

43 Rü yemaäcü tama nügü nixugüchaü, yerü norü me nixi ga duüxügü namaã nataãëgüxü rü tama aixcüma naxcèx nadaugü na Tupana namaã taãëxü.

Texé ya tama Ngechuchuarü oreaxü yaxõxë rü tá tapoxcu

44 Rü tagaäcü ñanagürü ga Ngechuchu: –Texé ya choxü yaxõxë rü tama choxüxicatama tayaxõ. Natürü Chaunatü ya núma choxü mucüaxü rü ta tayaxõ.

45 –Rü texé ya choxü dauxe, rü Chaunatü ya núma choxü mucüxü rü ta tadau.

46 –Choma na ngóonexëëruü chiixü, rü ñoma i naãnewa changu na guxãma ya texé ya choxü yaxõxë rü tama ëänexüwa na tangëxmagüechaxüçèx.

47 –Natürü ngëxguma texé nüxü ñnügu i chorü ore rü tama tayaxõxgu rü tama choma nixi i tüxü chapoxcuxü. Erü tama ñoma i naãnewa changu na chanapoxcuexüçèx i duüxügü, natürü núma chaxü na chanamaxëxëëxüçèx.

48 –Yixema texé ya tama choxü yaxõxë rü tama chauga ñnüxë rü marü tüxü nangëxma na tacüçèx tá Tupana tüxü poxcuxü. Erü ngëma ore i nüxü chixuxügagu tátama nixi ya Tupana i tüxü napoxcuxü i naãneärü guxgu, erü tama tayaxõ i ngëma ore i nüxü chixuxü.

49 –Tama chaugagutama chidexa, natürü guma Chaunatü ga núma choxü mucü, rü guma nixi ga chomaã nüxü ixücü na tacüxü tá duüxügümaã chixuxü rü ñuxäcü tá chanangüexëëxü.

50 –Rü nüxü chacüex na Chaunatüarü orewa nangëxmaxü i maxü i taguma gúxü. Rü ngëmacèx i ngëma ore i nüxü chixuxü, rü ngëmatama ore nixi i Chaunatü choxü muxü na nüxü chixuxü –ñanagürü ga Ngechuchu.

13

Ngechuchu rü norü ngüexügüxü niyauxgücutü

1 Rü wüxi ga ngunexü nataxu ga nawa na nanguxü ga yema Yudiügüarü peta ga Üpetüchiga. Rü Ngechuchu nüxü nacüex ga marü nawa na nanguxü ga ñoma ga naãnewa na yaxüxü rü wenaxärü Nanatüxütawa na naxüxü. Rü nüma rü yexguma ñoma ga naãnewa nayexmagu rü guxüguma tüxü nangechaü ga guxema noxrü ixügüxe. Rü yexgumarüü ta ga yexguma toxna yaxüxchaügu ga daxügüxü ga naãnewa na naxüxü, rü yemaäcü poraäcü toxü nangechaü.

2-4 Natürü ga Chataná rü marü Yuda ga Chimáü ga Icariüte nanena nangu na bexma cúäcü Ngechuchuxü ínaxuaxüxüçèx. Rü Ngechuchu rü marü nüxü nacüex ga Nanatüxütawa na ne naxüxü rü wena táxarü Nanatüçèx na nataeguxü. Rü nüxü nacüex ga Nanatü rü naxmëxgu na naxüäxü ga guxüma ga pora. Rü yemacèx ga yema chütaxügu ga yexguma mechawa ítachibüeyane, rü inachi ga Ngechuchu. Rü ínacüxuchi ga norü gáuxüchiru, rü wüxi ga tuayamaã nügü nigoye.

5 Rü ñuxüchi yaxmëxüpáxügu dexáta naba, rü toxü niyauxgücutü. Rü guma tuaya ga namaã yagoyecümaã toxü ínapiçücutü.

6 Rü yexguma Chimáü ga Pedruxü nayauxcutüchaügu rü ñanagürü ga Pedru: –Pa Corix, ¿ñuxäcü tá i cuma i choxü cuyauxcutüxü? –ñanagürü.

7 Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: –Ñuxma rü tama nüxü cucüex i tüxcüü na chanaxüxü i ñaã, natürü yixcama rü tá nüxü cucüex –ñanagürü.

⁸ Natürü ga Pedru rü ñanagürü: —Choma rü täütáma chanaxwèxe na choxü cuyauxcutüxü —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —Ngëxguma tama cuxü chayauxcutügu, rü täütáma choxrü quixĩ —ñanagürü.

⁹ Rü yexguma ga Chimáü ga Pedru rü ñanagürü nüxü: —Pa Corix, ¡Tama choxü cuyauxcutüxicatama! Natürü chanaxwèxe i choxü cuyauxmëx rü choxü cuyauxeru ta —ñanagürü.

¹⁰ Natürü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —Texé ya ngexwacèx aiyaxe rü tanaxwèxe i tümacutüxicatama tayaxu, erü guxüwama tangemata. Rü pema rü marü pingematagü, natürü tama guxãma aixcüma tingemata —ñanagürü.

¹¹ Rü Ngechuchu nüxü nacuèx na texé tá bexma cúãcü ínaxuaxüxü, rü yemacèx ñanagürü nüxü: —Natürü tama guxãma aixcüma tingemata —ñaxü.

¹² Rü yexguma toxü yayauxgücutüguwena, rü Ngechuchu wena nicuxcuchi ga norü gáuxüchiru. Rü wenaxãrü mechawa narüto. Rü ñanagürü toxü: —¿Nüxü pecuáxü yüxü i ngëma chaxüxü?

¹³ —Pema rü: “Pa Ngúexëëruü” rü “Pa Corix”, ñaperügü choxü. Rü marü name i ngëma ñaperügü, erü aixcümaxüchi ngëma chixĩ.

¹⁴ —Rü ñuxma i choma na ngúexëëruü chixixü rü pemaã na ichacuáxü, rü pexü chiyauxgücutü. Rü ngexgumarüxü ta i pema rü name i wüxichigü i pemücüxü piyauxgücutü.

¹⁵ —Choma rü pexü nüxü chadauxëë na ñuxãcü tá penaxüxü na pema rü ngema pemaã chaxüxüãcü penaxüxcèx.

¹⁶ —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü taxuüma i wüxi i coriarü duüxü rü norü coriétüwa nügü nangexmaxëë. Rü taxuxüma i ãëxgacüarü orearü ngeruxü i norü ãëxgacü i namuxüétüwa nügü nangexmaxëë.

¹⁷ —Rü ngëxguma nüxü pecuèxgu i chorü ore rü penaxüxgu i ngëma pemaã nüxü chixuxü, rü aixcüma tá petaãëgü.

¹⁸ —Rü tama guxãma i pechiga nixĩ i chidexaxü. Erü choma rü tüxü chacuèx rü texégü tixĩ ya yíxema tüxü chidexechíxe. Natürü Tupana nayanguxëëchaü i norü ore i ümatüxü i ñaxü:

“Texé ya chomaã chibüxe rü chomaã tarüxuanü”,

ñaxü. Rü ngëmaãcü tá nangupetü na yanguxüçèx i ngema Tupanaarü ore.

¹⁹ —Natürü naxüpa na nangupetüxü i ngëma, rü pemaã nüxü chixu na choxü peyaxögüxcèx i ngëxguma nangupetüxgu.

²⁰ —Aixcüma pemaã nüxü chixu rü texé ya tüxü yaxúxe ya yíxema choma ngema tüxü chamuxë, rü choxü nixĩ i tayaxuxü. Rü texé ya choxü yaxúxe, rü Chaunatü ga núma choxü mucüxü nixĩ i tayaxuxü —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu nüxü nixu ga Yuda rü tá bexma cúãcü na ínaxuaxüãxü

(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Rü yexguma yema ñaxguwena ga Ngechuchu rü poraãcü ngechaü nüxü nangux, rü meãma tomaã nanangoxëë, rü ñanagürü toxü: —Aixcüma pemaã nüxü chixu rü wüxie i petanüwa tá nixĩ i bexma cúãcü choxü ítaxuaxüxü —ñanagürü.

²² Rü yexguma ga toma ga norü ngúexügü rü wüxichigü togü tadawenü, rü tama nüxü tacuèxgü ga texéchiga na yema ñaxü.

²³ Rü choma ga norü ngúexü ga poraãcü choxü nangechaüxë rü nacüwawa charüto ga Ngechuchu ga mechawa.

²⁴ Rü Chimáü ga Pedru rü bexma choxü naxuneta ga na Ngechuchuna chaçaxüçèx ga texéchiga na yüxü ga yema.

²⁵ Rü yexguma ga choma rü yexeraãcü Ngechuchuna chimaxcuchi rü nüxna chaca, rü ñacharügü: —Pa Corix, ¿texé tá tixĩ ya yíxema? —ñacharügü.

²⁶ Rŭ Ngechuchu choxŭ nangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: –Wŭxi i pãũãrŭ bŭcuxŭ tá íchacúe, rŭ yíxema tŭxna chanaxãxê, rŭ yíxema tixĩ –ñanagŭrŭ. Rŭ yexguma ínanacúe ga wŭxi ga pãũãrŭ bŭcuxŭ rŭ Yuda ga Icariúte ga Chimáũ nanena nanaxã.

²⁷ Rŭ yexgumatama Yuda nayauxgu ga yema pãũãrŭ bŭcuxŭ rŭ ngoxo ga Chataná rŭ Yudagu naxŭcu. Rŭ yexguma ga Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: –Rŭ ngêma cuxŭxchaŭxŭ, ¡rŭ paxa naxŭ! –ñanagŭrŭ.

²⁸ Natŭrŭ taxúema ga toma ga mechawa chibŭexe nŭxŭ tacuèxgŭ ga tacŭchiga na yĩxŭ ga yema ñaxŭ ga Ngechuchu.

²⁹ Rŭ nŭma ga Yuda rŭ dŭeruchiũãrŭ dauruŭ nixĩ. Rŭ yemacèx ñuxre ga toma nŭxŭ tacuèxgŭgu rŭ Ngechuchu taxewa nanamu, na tacŭcèx yataxexŭcèx naxcèx ga peta, rŭ êxna duŭxŭgŭ ga ngearŭ dŭeruãxŭna ngĩxŭ na naxãxŭcèx ga dŭeru.

³⁰ Rŭ yexguma Yuda nayauxgu ga yema pãũ, rŭ ínaxŭxŭ ga yema ucapuwa. Rŭ marŭ nachŭta ga yexgumax.

Ngechuchu norŭ ngúexŭgŭmaã nŭxŭ nixu ga yexwacaxŭxŭ ga norŭ mu

³¹ Rŭ yexguma Yuda íxŭxguwena, rŭ Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭ: –Rŭ ñuxma rŭ tá aixcŭma nangox na ñuxãcŭ naporaxŭ ya Tupana Nane ya duŭxŭxŭ ixĩcŭ. Rŭ yimawa tá nixĩ i nangoxêãxŭ ya Tupana i norŭ pora.

³² –Rŭ ngêxguma yima Tupana Nane nangoxêẽxgu i Tupanaãrŭ pora, rŭ ngêxgumarŭũ tá ta ya Tupana rŭ nanangoxêẽ i Naneãrŭ pora. Rŭ paxa tá nixĩ i ngêma.

³³ –Pa Chauxacŭãxgŭx, tãũtãma muxŭ i ngunexŭ petanŭwa changêxma. Rŭ pema rŭ tá chauxcèx pedaugŭ, natŭrŭ ngêma choma íchaxŭxŭwa rŭ taxucŭrŭwama ngema pexĩ. Rŭ ñaãtama ore nixĩ ga marŭ Yudíugŭarŭ ãêxgacŭgŭmaã nŭxŭ chixuxŭ, rŭ ñuxma rŭ pemaã rŭ ta nŭxŭ chixuxŭ.

³⁴ –Rŭ pemaã nŭxŭ chixu i wŭxi i ngexwacaxŭxŭ i mu. Rŭ ngêma pexŭ chamuxŭ nixĩ i pemŭcŭgŭxŭ na pengechaŭxŭ i wŭxichigŭ. Rŭ ngêma na choma pexŭ changechaŭxŭrŭũ, rŭ chanaxwèxe i wŭxichigŭ i pema rŭ pemŭcŭgŭxŭ pengechaŭgŭ.

³⁵ –Rŭ ngêxguma wŭxichigŭ pemŭcŭgŭxŭ pengechaŭgu, rŭ guxŭma i duŭxŭgŭ tá nŭxŭ nicuèxãchitanŭ na chorŭ ngúexŭgŭ pixĩgŭxŭ –ñanagŭrŭ.

Ngechuchu nŭxŭ nixu rŭ Pedru rŭ tãxŭtãma nŭgŭ nixu na norŭ ngúexŭ yixĩxŭ (Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Rŭ Chimáũ ga Pedru rŭ Ngechuchuna naca, rŭ ñanagŭrŭ: –Pa Corix ¿ngextá tá cuxŭ? –ñanagŭrŭ. Rŭ Ngechuchu nanangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: –Ngema íchaxŭxŭwa rŭ taxucŭrŭwa chowe curŭxŭ i ñuxmax. Natŭrŭ yixcama rŭ ngemããcŭ tá chowe curŭxŭ –ñanagŭrŭ.

³⁷ Rŭ yexguma ga Pedru rŭ ñanagŭrŭ: –Pa Corix, ¿tŭxcŭũ taxucŭrŭwa cuwe charŭxŭ i ñuxmax? Erŭ marŭ íchamemare na cuxcèx na chayuxŭ –ñanagŭrŭ.

³⁸ Rŭ Ngechuchu nanangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: –¿Aixcŭma yĩxŭ i marŭ ícumemarexŭ na chauxcèx cuyuxŭ? Aixcŭma cumaã nŭxŭ chixu rŭ tãũtãtama yacaxgu ya otá, rŭ tomaẽpŭxcŭna tá nŭxŭ quixu na tama choxŭ cucuáxŭ –ñanagŭrŭ ga Ngechuchu.

14

Ngechuchu rŭ nama i Nanatŭxŭtawa nadaxŭ nixĩ

¹ –¡Tãxŭ i penaxixãchĩãêgŭxŭ i pemax! ¡Tupanaãxŭ peyaxŭgŭ rŭ choxŭ rŭ ta peyaxŭgŭ!

2 –Chaunatüxütawa nangëxma i muxüchixüma i nachicagü. Ngëxguma chi natauxguma, rü täü chima pemaã nüxü chixu na pexcèx chayamexëëxüçèx i pechicagü.

3 –Rü ngëxguma marü ngema chaxüxgu rü wüxi i pechica chamexëëxgu, rü wena táxarü núma chaxü. Rü pexü tá chayagagü na ngëma nachica i chomatátama nawa changëxmaxüwa na pengëxmagüxüçèx i pemax.

4 –Rü pema rü nüxü pecuèx na ngextá tá na chaxüxü, rü marü nüxü pecuèx i nama i ngëma nadaxü –ñanagürü ga Ngechuchu.

5 Rü Tumachi rü ñanagürü: –Pa Corix, tama nüxü tacuèx na ngextá na cuxüxü. ¿Rü ñuxäcü tá i nüxü tacuáxü i ngëma nama? –ñanagürü.

6 Rü Ngechuchu nanangäxü, rü ñanagürü: –Choma nixi i ngëma nama i Chaunatüxütawa nadaxü chiixü. Rü aixcüma nixi i ngëma ore i nüxü chixuxü. Rü choma nixi i duüxügüxü chamaxëëxü. Rü chaugaguxicatama nixi i Chaunatüxütawa nangugüxü i duüxügü.

7 –Rü ngëxguma chi pema rü aixcüma meã choxü pecuèxgügu, rü Chaunatüxü rü chi ta pecuèxgü. Rü ñuxmaücüü nixi i Chaunatüxü pecuáxü, erü marü nüxü pedaugüecha –ñanagürü.

8 Rü yexguma ga Piripi rü ñanagürü: –Pa Corix, ¡Toxü nüxü nadauxëë ya Cunatü! Rü ngëxícatama i tanaxwèxegüxü –ñanagürü.

9 Rü Ngechuchu nanangäxü, rü ñanagürü: –Pa Piripix, ¿ñuxre ya taunecü marü petanüwa changëxma rü ñuxma rü ta tama choxü cucuèxégaxü? Yíxema choxü dauxe rü Chaunatüxü rü ta tadau. ¿Rü tüxcüü i ngëxguma rü ta cunaxwèxexü i pexü nüxü na chadauxëëxü ya Chaunatü?

10 –¿Tama ëxna cuyaxõ na choma rü Chaunatümaã rü wüxitama tixigüxü? Rü guxüma i ore i pemaã nüxü chixuxü rü tama chauechama nüxü chixu. Erü yima Chaunatü ya wüxiwa chomaã ngëxmacü, rü yima nixi ya naxücü i guxüma i noxrütama puracü.

11 –Chanaxwèxe i choxü peyaxögü na choma rü Chaunatümaã wüxitama tixigüxü. Natürü woo tama ngëma pixögügu rü chanaxwèxe na choxü peyaxögüxü naxcèx i ngëma mexügü i taxü i Tupanaärü poramaã chaxüxü.

12 –Aixcüma pemaã nüxü chixu rü yíxema choxü yaxõxë rü tá tanaxü i guxüma i choma chaxüxü. Rü ngëma chaxüxüärü yexera tá taxü, erü choma rü tá Chaunatüxütawa chaxü.

13 –Rü guxüma i tacü i chauégagu Tupanaxütawa naxcèx ípeçaxü rü tá pexna chanaxã. Rü ngëmaãcü tá chanaxü na chaugagu nangóxüçèx i Chaunatüärü pora.

14 –Rü choma tá chanaxü i guxüma i tacü i chauégagu choxna naxcèx peçaxü.

Ngechuchu rü norü ngüexügümaã inaxuneta na naxcèx tá núma namuãxü i Naãë i Üünexü

15 –Rü ngëxguma aixcüma choxü pengechaügu, rü naga tá pexinüë i chorü mugü.

16 –Rü choma tá Chaunatüna naxcèx chaca na núma pexcèx namuãxüçèx i to i perü ngüxëëruü i Naãë i Üünexü, na guxügutáma petanüwa nangëxmaxüçèx. Rü nüma tá nixi i pexcèx nangoxëëãxü i ore i aixcüma ixixü.

17 –Rü ñoma i nañecüãx i duüxügü rü taxucürüwama nanayauxgü, erü tama nüxü nadaugü rü tama nüxü nacuèxgü. Natürü i pema rü marü nüxü pecuèx, erü nüma rü petanüwa nangëxma. Rü guxügutáma pemaã inarüxãüx.

18 –Rü täütáma núma pexü chawogümare i chomax, erü wena táxarü pexcèx chataegu, na petanüwa changëxmaxüçèx.

19 –Rü paxa tá nixĩ na tãútama choxũ nadaugũxũ i ñoma i naãnecũãx i duũxũgũ. Natürü i pema rü tá choxũ pedaugũ. Rü tá pemaxẽ, erü choma rü chamaxũ.

20 –Rü ngëxguma yuwa ícharüdaxgu rü wena chamaũxgu, rü ngëxguma tá nüxũ picuèxãchitanü na choma rü Chaunatüwa chamaxũxũ rü pema i chowa rü choma i pewa.

21 –Yíxema texé ya nüxũ cuáxe rü naga ñnüxẽ i chorü mugü, rü tanangoxẽ na aixcüma choxũ tangechaũxũ. Rü Chaunatü tá tüxũ nangechaũ ya yíxema choxũ ngechaũxẽ, rü choma rü tá ta tüxũ changechaũ. Rü tüxũ tá chaugü chawéx –ñanagürü ga Ngechuchu.

22 Rü nayexma ga to ga Ngechucharü ngúexũ ga Yudagu ãegaxũ ta. Rü yema rü ñanagürü: –Pa Corix, ¿tüxcüü toxũ cugü cuwéx, rü tama ñoma i naãnecũãx i duũxũgũxũ cugü cuwéx? –ñanagürü.

23 Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: –Yíxema choxũ ngechaũxẽ rü naga taxĩnü i ngëma ore i tümamaã nüxũ chixuxũ. Rü Chaunatü tá tüxũ nangechaũ. Rü choma rü Chaunatümaã wüxigu tümaxũtawata tá tangëxmagü.

24 –Yíxema tama choxũ ngechaũxẽ rü tama naga taxĩnü i ngëma chorü ore. Rü ngëma ore i chauxũtawata nüxũ pexĩnüxũ rü tama chorü ore nixĩ, natürü guma Chaunatü ga núma choxũ mucüarü ore nixĩ.

25 –Ñoma rü ta petanüwa changëxma rü pemaã nüxũ chixu i guxũma i ngëma ore i pexcèx choxũ ngëxmaxũ.

26 –Natürü Chaunatü rü tá chauégagu núma nanamu i Naãe i Üünexũ na pexũ nangüxẽxũcèx. Rü nüma i Naãe i Üünexũ tá pexũ nangúexẽ i guxũma, rü tá nüxna pexũ nacuèxãchixẽ i guxũma i ore ga pemaã nüxũ chixuxũ.

27 –Rü ñuxma na pexna íchixũxũ, rü pexna chanaxã i taãe. Natürü ngëma taãe i pexna chaxãxũ, rü tama ñoma i naãnecũãx pexna ãxũ i taãerüü nixĩ. Rü tama chanaxwèxe i penaxixãchiãegü rü pemuẽ.

28 –Marü pemaã nüxũ chixu na pexna tá íchixũxũ rü wena táxarü pexcèx chataeguxũ na pemaã changëxmaxũcèx. Rü choxũ pexĩnüë ga yexguma yema ñachaxgu. Rü ngëxguma aixcüma choxũ pengechaũgu rü tá petaãegü ega nüxũ pecuèxgu na Chaunatücèx chataeguxũ, erü Chaunatü rü chorü yexera nixĩ.

29 –Rü naxũpa na nangupetüxũ i ngëma, rü pemaã nüxũ chixu na choxũ peyaxõgüxũcèx i ngëxguma nangupetügu.

30 –Marü tãútama poraãcü pemaã chidexa, erü marü ínangu i Chataná i ñoma i naãneärü ãëxgacü ixĩxũ. Natürü nüma rü taxuwama choxũ narüyexera.

31 –Natürü ngëma tá choxũ ngupetüxũ, rü ngëmaãcü tá nixĩ na guxũma i ñoma i naãnecũãx i duũxũgü nüxũ nacuáxũcèx na choma rü Chaunatüxũ na changechaũxũ, rü chanaxũxũ i ngëma nüma choxũ namuxũ. ¡Rü ipechigü, rü ngĩxã ítixĩ! –ñanagürü ga Ngechuchu.

15

Ubanegu nügü nangu ga Ngechuchu

1 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: –Choma nixĩ i ñoma wüxi i ubanerüü chiĩxũ rü Chaunatü nixĩ ya norü yora ixĩcü i ngëma uba.

2 –Rü chorü duũxũgü rü ngëma ubachacüügürüü nixĩgü. Rü ngëma ubachacüü i tama oxũ, rü norü yora rü nayadae. Natürü ngëma nachacüü i oxũ, rü meã nanamexẽëtanü na yexeraãcü poraãcü naxoxũcèx.

3 –Pema rü marü pime, yerü naga pexĩnüë ga yema ore ga pexũ changüxẽxũ.

4 –Rü name nixĩ i guxũguma chowa peyaxũxgü, ngëma na choma rü pewa chayaxũxürüü. Erü wüxi i ubachacüü rü tama nüxĩca naxo, ega tama nanewa

yaxũxgux. Rũ ngẽxgumarũũ ta i pema rũ taxuacũma chauxcèx pemaxẽ, ega tama chowa peyaxũxgũechagu.

5 —Choma nixĩ i ubane, rũ pema i nachacũgũ. Rũ yĩxema chowa yaxũẽchaxe rũ choma i tũmawa, rũ aixcũma tá chauxcèx tamaxũ. Rũ ngẽmaãcũ wũxi i ubachacũũ i oxũrũũ tá tixĩ. Natũrũ ngẽxguma tama chowa peyaxũxgũechagu, rũ taxucũrũwama řacũ pexũe.

6 —Rũ texé ya tama chowa yaxũẽchaxe rũ tá řtatèxũchi. Rũ wũxi i ubachacũũ i daexũ rũ ipaxũ rũ iguxũrũũ tá tixĩ, rũ ngẽxma tá tayarũxo.

7 —Rũ ngẽxguma chowa peyaxũxgũechagu rũ taguma nũxũ ipeyarũngũmaẽgu i ngẽma ore i pexũ changũexẽẽxũ, rũ marũ name i naxcèx řpeca i řacũ i penaxwèxexũ, rũ choma rũ tá pexna chanaxã.

8 —Rũ ngẽxguma aixcũma meã chauxcèx pemaxẽgu, rũ Chaunatũxũ tá nicuèxũũgũ i duũxũgũ. Rũ ngẽmaãcũ aixcũma chorũ ngũexũgũ tá pixĩgũ.

9 —Choma rũ pexũ changechaũ ngẽma na Chaunatũ choxũ ngechaũxũrũũ. Rũ chanaxwèxe i aixcũma meã chauga pexĩnũẽcha, erũ choma rũ guxũguma pexũ changechaũ.

10 —Choma rũ naga chaxĩnũ i Chaunatũarũ mugũ rũ nũma rũ guxũguma choxũ nangechaũ. Rũ ngẽxgumarũũ tá ta nixĩ ega naga pexĩnũẽgu i chorũ mugũ, rũ guxũgutãma pexũ changechaũẽcha.

11 —Choma rũ ngẽmaãcũ pemaã nũxũ chixu na wũxigu chomaã petaãẽgũxũcèx. Rũ ngẽmaãcũ tá aixcũma petaãẽgũ.

12 —Rũ choma pexũ chamu na pemũcũgũxũ pengechaũgũxũcèx, ngẽma choma na pexũ changechaũxũrũũ.

13 —Rũ ngẽxguma wũxie aixcũma tũmamũcũxũ ngechaũgu, rũ nũxũ tangechaũãma rũ nũetama ega woo tũmamũcũcèx tayũxgu. Rũ nataxuma i to i ngechaũ i ngẽmaãrũ yexera.

14 —Pema rũ chomũcũgũ pixĩgũ i ngẽxguma chauga pexĩnũẽgu.

15 —Choma rũ marũ tama chorũ duũxũgũmareãcũ pexũ chaxu. Erũ wũxi i coriarũ duũxũmare rũ tama nũxũ nacuèx i ngẽma norũ cori xũ. Natũrũ ñũxma rũ chomũcũgũmaã pexũ chaxu, erũ pexũ nũxũ chacuèxẽẽ i guxũma i ore ga Chaunatũ chomaã nũxũ ixuxũ.

16 —Pema rũ tama pexira chauxcèx pedaugũ, natũrũ chaxira nixĩ ga pexcèx chadauxũ rũ pexũ chamuxũ na aixcũma chauxcèx pemaxẽxũcèx rũ chauxũtawa penagagũxũcèx i muxũma i duũxũgũ na guxũguma choxũ yaxõgũãxũcèx. Rũ Chaunatũ ya Tupana tá pexna nanaxã i guxũma i řacũ i chauégagu nũxna naxcèx peçaxũ.

17 —Rũ ngẽma nixĩ i pexũ chamuxũ na pemũcũgũxũ pengechaũgũxũcèx.

Ñoma i naãnecũãx i duũxũgũ rũ Ngechuchuchi rũ norũ ngũexũgũchi naxaie

18 —Ngẽxguma ñoma i naãnecũãx i duũxũgũ pexchi aiegu, rũ ñnũxna pecuèxãchie ga chaxira chauxchi na naxaie xũ!

19 —Rũ ngẽxguma chi ñoma i naãnecũãx i duũxũgũrũũ pixĩgũgu, rũ ñoma i naãnecũãx i duũxũgũ rũ chi pexũ nangechaũgũ ngẽma natanũxũgũxũ na nangechaũgũxũrũũ. Natũrũ choma nixĩ ga pexcèx chadauxũ natanũwa ga ñoma ga naãnecũãx ga duũxũgũ. Rũ ngẽmacèx nixĩ i pexchi naxaie xũ, erũ marũ tama naxrũũ pixĩgũ.

20 —ñNũxna pecuèxãchie ga pemaã ñachagu:

“Taxuxũma i wũxi i coriarũ duũxũ rũ norũ coriétũwa nũgũ nangexmaxẽẽ”, ñachagu! Rũ yema na chauxchi na naxaie xũ, rũ pexchi rũ tá ta naxaie. Rũ yexguma chi chauga naxĩnũẽgu rũ ñũxma rũ chi ta pega naxĩnũẽ.

21 —Rũ ngẽmaãcũ ta chaugagu pexchi naxaie i ñoma i naãnecũãx i duũxũgũ erũ tama nũxũ nacuèxgũ ya Chaunatũ ga nũma choxũ mucũ.

22 –Rü ngëxguma chi choma tama namaã chanangoxëëgu na ñuxãcü chixri na namaxëxü, rü tãu chima nüxü nacuèxgü ga pecadu na naxügüxü. Natürü ñuxma namaã nüxü na chixuxü na ñuxãcü chixri namaxëxü, rü ngëmacèx i ñuxma rü taxuacüma nüxü nixugü na yangearü pecaduãxü.

23 –Rü guxüma i duüxügü i chauxchi aiexü rü Chaunatüchi rü ta naxaie.

24 –Rü ngëma duüxügüpëxewa rü Tupanaärü poramaã chanaxü i mexügü i taxü i taguma texé ya togue üxü. Rü ngëxguma chi tama napëxewa chanaxüxgu i ngëma mexügü rü tãu chima Tupana namaã nanaxuegu na nagagutama yapecaduãxgüxü. Natürü na woo marü nüxü nadaugüxü i ngëma mexügü i taxü i Tupanaärü poramaã chaxüxü, rü ngëxguma rü ta chauxchi naxaieama rü Chaunatüchi rü ta naxaie.

25 –Natürü ngëmaãcü nangupetü erü Tupana nayanguxëëchaü i norü ore i ümatüxü i ñaxü:

“Chauxchi naxaie woo taxuüma i chixexü chaxüxgu”,

ñaxü.

26 –Natürü choma rü tá Chaunatüégagu pexcèx núma chanamu i perü ngüxëëruü i Tupanaãe i Üünexü i tá pexü nüxü cuèxëëxü i ore i aixcüma ixüxü. Rü nüma tá nixü i meãma pemaã nüxü yaxuxü i chauchiga.

27 –Rü pema rü tá ta chauchigaxü pixugüe, yerü noxri ichanaxügügu ga duüxügümaã nüxü na chixuxü ga chorü ore, rü woetama marü chauxütawa peyexmagü –ñanagürü ga Ngechuchu.

16

1 Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –Rü pemaã nüxü chixu i ñaã ore na tama nüxü na perüxoexüçèx na choxü peyaxögüxü.

2 –Rü ngutaquëxepataügüwa tá pexü inawoxü. Rü aixcüma tá nawa nangu na texé pexü dëjüxü rü tá nagu tarüxüñüxü na ngëmaãcü mexü Tupanacèx taxüxü.

3 –Rü ngëmaãcü tá pemaã namaxë i duüxügü, erü taguma nüxü nacuèxgü ya Chaunatü, rü choxü rü ta tama nacuèxgü.

4 –Rü pemaã nüxü chixu i ñaã ore i ñuxmax, na nüxna pecuèxãchiexüçèx i ngëxguma yixcüra ngëmaãcü pexü nangupetügu.

Tupanaãe i Üünexüärü puracüchiga

–Noxri rü tama pemaã nüxü chixu i ñaã ore, yerü petanügu charüxãüx.

5 –Natürü i ñuxma rü tá pexna íchixü na Chaunatü ga núma choxü mucüxütawa na changëxmaxüçèx. Rü pema rü taxüema choxna peca na ngextá tá na chaxüxü.

6 –Natürü poraãcü pengechaügüama erü pemaã nüxü chixu i ngëma ore.

7 –Natürü aixcüma pemaã nüxü chixu rü pexcèx narümemaë nixü na Chaunatüçèx chataeguxü. Rü ngëxguma chi tama Chaunatüxütawa chaxüxgu rü tãu chima núma naxü i Naãe i Üünexü i pexü rüngüxëëxü. Natürü ngëxguma ngëma chaxüxgu rü choma tá núma chanamu i Naãe i Üünexü.

8 –Rü ngëxguma Naãe i Üünexü núma üxgu rü tá guxü i duüxügüxü nüxü nacuèxëë na yapecaduãxgüxü. Rü tá nanangoxëë i ñuxãcü na yüxü i ngëma maxü i Tupanapëxewa aixcüma mexü. Rü tá duüxügüxü nüxü nacuèxëë na Tupana tá napoxcuexü i duüxügü naxcèx i norü pecadugü.

9 –Rü nüma i Naãe i Üünexü tá duüxügüxü nüxü nacuèxëë na pecaduãxgüxü yüxü erü tama choxü nayaxögü.

10 –Rü tá nanangüexëë i ñuxãcü na yüxü i ngëma maxü i Tupanapëxewa aixcüma mexü, erü choma rü tá Chaunatüxütawa chaxü, rü pema rü tãütáma marü choxü pedaugü.

11 –Rü Naãe i Üünexũ tá duũxũgũxũ nüxũ nacuèxêe na Tupana tá napoxcuexũ i duũxũgũ i chixexũ ügũxũ, erü Tupana rü namaã nanaxuegu na marü napoxcuãxũ i Chataná i ñoma i naãnemaã icuáxũ.

12 –Choma rü choxũ nangẽxma i muxũma i to i ore i pemaã nüxũ chixuxchaũchiréxũ. Natürü ega ñuxma chi pemaã nüxũ chixuxgu rü tâũ chima nüxũ pecuèxgũ.

13 –Rü Tupanaãe i Üünexũ rü nüxũ nixu i ore i aixcũma ixĩxũxĩcatama. Rü ngẽxguma núma naxũxgu rü núma tá pexũ nangúexêe i guxũma i ore i aixcũma ixĩxũ. Erü núma rü tama nüèchama tá nidexa, natürü ngẽma ore i Chaunatũxũtawa rü chauxũtawa nüxũ naxĩnũxũxũxica tátama nixu. Rü tá pexũ nüxũ nacuèxêe i guxũma i tacü i yixcũra tá ngupetũxũ.

14 –Rü núma rü tá choxũ nataxêe, erü chauxũtawa tá nanayaxu i norü nguxêetae, rü ñuxũchi tá pexũ nangúexêe namaã i ngẽma nguxêetae.

15 –Guxũma i Chaunatũaxũ ngẽxmaxũ rü choxrü ta nixĩ. Ngẽmacèx pemaã nüxũ chixu rü Naãe i Üünexũ rü chauxũtawa tá nanayaxu i norü nguxêetae, rü ñuxũchi pexũ tá namaã nangúexêe.

16 –Rü paxa tâütáma choxũ pedau. Natürü ngẽmawena rü wena táxarü choxũ pedau erü Chaunatũxũtawa tá chaxũ –ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngema guxchaxũgũ rü yixcũama rü tá taãxũ nananguxuchi

17 Rü yexguma ñuxre ga toma ga Ngechuchuarü ngúexũgũ rü togũna tacagũ, rü ñatarügũgũ: –¿Tacũchiga nixĩ na ngẽma ñaxũ:

“Rü paxa tâütáma choxũ pedaugũ. Natürü ngẽmawena rü wena táxarü choxũ pedaugũ”, ñaxũ? ¿Rü tacũchiga ta nixĩ na ñaxũ:

“Choma rü Chaunatũxũtawa tá chaxũ”, ñaxũ?

18 –¿Rü tacũchiga ta nixĩ na ñaxũ:

“Rü paxa tâütáma choxũ pedaugũ”, ñaxũ? Rü yixema rü tama nüxũ tacuèxgũéga na tacũchigaxũ tamaã yaxuxũ –ñatarügũgũ.

19 Rü Ngechuchu rü nüxũ nacuèxama ga nüxna na tacagũchaũxũ ga tomox. Rü yemacèx ñanagürü toxũ: –Choma rü marü pemaã nüxũ chixu rü paxa tâütáma choxũ pedau, natürü ngẽmawena rü wena táxarü choxũ pedau. ¿Rü ngẽma dexacèxtama i pegũna pecagũxũ?

20 –Rü aixcũma pemaã nüxũ chixu rü pema rü tá pexauxe, rü tá pengechaũgũ. Natürü ñoma i naãnecũãx i duũxũgũ rü tá nataãégũ. Natürü woo pema tá pengechaũgũ, rü ngẽma perü ngechaũ rü tá taãxũ nananguxuchi.

21 –Ngẽxguma wüxi i nge íraxacũchaũgu rü inaxixãchiãe, erü inguxneca. Natürü ngẽxguma marü tabuxgu ya ngĩrũ õxhana, rü nüxũ iyarüngũma na ñuxãcü porãcü ngĩxũ na nanguxchiréxũ i noxrix, erü tümamaã itaãe ya ngĩrũ õxhana.

22 –Rü ngẽxgumarũ tá ta pexũ nangupetü i pemax, erü ñuxma rü penaxixãchiãégũ. Natürü wena táxarü chataegu rü pexũ íchayadau. Rü ngẽxguma rü tá pexũ nangẽxma i wüxi i taãe i taxucürũwama texé pexna yaxuxũ.

23 –Rü ngẽxguma ínanguxgu tá i ngẽma ngunexũ na yanguxũ i ñaã pemaã nüxũ chixuxũ, rü taxucèxtáma tacúcèx choxna pecagũ erü aixcũma Chaunatũ tá nixĩ ya pexna naxãcü i guxũma i tacü i chauégagu nüxna naxcèx pecaxũ.

24 –Ñuxmarũta i pema rü taxuũcèxma chauégagu ípecagũ. ¡Naxcèx ípeca rü tá penayaxu i ngẽma naxcèx ípecaxũ! Rü ngẽmaãcü rü tá aixcũma petaãégũ.

Ngechuchu rü marü nüxũ narüyexera i guxũma i tacü i ñoma i naãnewa ngẽxmaxũ

25—Ñuxma rü cuèxruŭgügu chayaxuãcüma pemaã nüxü chixu i ore. Natürü nawa tá nangu i ngunexü i marü täütáma ngẽmaãcü pemaã nüxü chixu. Rü ngëxguma rü tá noxtacüma meã pemaã chanangoxëẽ i Chaunatüchiga.

26-27—Rü ngẽma ngunexügu i pema rü Chaunatüxütawa tá chauégagu naxcèx ípeca i tacü i penaxwèxexü. Rü taxucèxma tüxcüü choma tá Chaunatüxütawa pexü naxcèx íchaca, erü nümatama ya Chaunatü rü woetama pexü nangechaü, erü pema rü choxü pengechaü rü peyaxõgü na naxütawa ne chaxüxü.

28—Chaunatüxütawa ne chaxü na ñoma ga naãnewa chaxüxücèx. Rü ñuxma rü tá nüxna chataegu i ñoma i naãne na wenaxârü Chaunatüxütawa chaxüxücèx —ñanagürü.

29 Rü yexguma ga toma ga norü ngúexügu rü ñatarügügu: —Ñuxma waxi nixí i meãxüchima tomaã cunangoxëëxü i curü ore i tomaã nüxü quixuxü. Rü tama tacügu ixuxüãcüma tomaã nüxü quixu.

30—Rü ñuxma rü nüxü tacuèx na aixcüma guxüxüma na cucuáxü. Rü taxuacüma texé ñuxü ñanagürü cuxü. Rü ngẽmacèx nixí i tayaxõgüxü na aixcüma Tupanaxütawa na ne cuxüxü —ñatarügügu.

31 Rü Ngechuchu toxü nangãxü rü ñanagürü: —¿Aixcüma peyaxõgüxü i ñuxmax?

32—Rü nawa tá nangu i ngunexü rü ñuxmatátama nixí i na pegü pe-woonexü. Rü wüxichigü i pema rü tá pepatawa pexí, rü chaxica tá nuã choxü petèx. Natürü tama chaxica tá icharüxãüx, erü Chaunatü rü chauxütawa nangèxma.

33—Rü guxüma i ñaã ore rü pemaã nüxü chixu na chaugagu petaãgüxüçèx. Rü ñoma i naãnewa rü tá ngúxü pinge. Natürü ¡peporae! erü choma rü marü nüxü charüyexera i guxüma i tacü i ñoma i naãnewa ngẽxmaxü —ñanagürü.

17

Ngechuchu rü norü ngúexüçüçèx nayumüxë

1 Rü yema ñaxguwena rü Ngechuchu daxügu nadawenü, rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, marü nawa nangu i ngunexü na chayuxü. Rü chanaxwèxe na duüxügüxü nüxü cucuèxëëxü na aixcüma choma rü cune chiixü. Rü ngẽmaãcü i choma rü tá nüxü nüxü chacuèxëẽ na cuma rü aixcüma Tupana na quiixü.

2—Erü marü guxü i duüxügüarü ãëxgacüxü choxü quixixëẽ, na chana-maxëëxüçèx i guxüma i duüxügü i choxna cumugüxü.

3—Rü ngẽma duüxügü tá nüxü nangèxma i maxü i taguma gúxü ega cuxü nacuèxgügu na cuxicatama Tupana na quiixü, rü choxü nacuèxgügu na choma rü Cristu ga núma choxü cumucü na chiixü.

4—Choma rü marü cuxü chataxëẽ i ñoma i naãnewa rü chayanguxëẽ i guxüma i puracü ga nawa choxü cumuxü.

5—Rü ñuxma Pa Chaunatüx, rü chanaxwèxe i cugüxütawa choxü cungẽxmaxëẽ na choxü nangẽxmaxüçèx ga yematama pora ga cumaã choxü yexmaxü ga noxri tauta naãne üxgu.

6—Rü guxema duüxëgü ya tüxü quidexechixe ga ñoma ga naãnewa na choxna tüxü cumugüxüçèx, rü marü tüxü nüxü chacuèxëẽ i texé na quiixü i cumax. Rü woetama cuxrügü tixigü rü cuma nixí ga choxna tüxü cumugüxü. Rü tümagü rü marü naga taxĩnüẽ i curü ore.

7—Rü ñuxma rü marü nüxü tacuèx rü guxüma i ngẽma choxna cuxãxü, rü aixcüma cuxütawa ne naxü.

8 –Rü choma rü marü tümamaã nüxü chixu ga curü ore ga chomaã nüxü quixuxü. Rü tümagü rü marü tayaxögü i ngëma ore. Rü nüxü ticuèxächitanü na aixcüma cuxütawa na ne chaxüxü i chomax. Rü tayaxögü ga cuma núma choxü na cumuxü.

9 –Rü ngëmacèx cuxna chaca na tüxü na curüngüxëxüçèx. Rü tama cuxna chaca na nüxü curüngüxëxüçèx i ñoma i nañecüãx i duüxügü, natürü cuxna chaca na tüxü curüngüxëxüçèx ya guxema choxna tüxü cumugüxe, erü curü duüxügü tixügü.

10 Rü guxãma ya yíxema choxrügü ixügüxe rü cuxrügü tixügü. Rü guxãma ya cuxrügü ixügüxe rü choxrügü tixügü. Rü tümagagu rü duüxügü choxü nicuèxüü.

11 –Choma rü marü tãütãma ñoma i nañewa changëxmaëcha, natürü i tümagü rü ngëmaãcü ñoma i nañewa tá tangëxmagü ngëxguma cuxütawa chaxüyane. Pa Chaunatü ya Üñecüx, rü chanaxwëxe na curü pora ga choxna cuxãümaã tüxna cudauxü ya yíxema choxna tüxü cumugüxe, na ngëmaãcü guxãma wüxigu rüxñüxüçèx, ngëma cuma rü choma na wüxigu rüxñüxüü.

12 –Rü yexguma guxema choxna tüxü cumugüxetanüwa chayexmagu ga ñoma ga nañewa, rü curü pora ga choxna cuxãümaã tüxna chadau rü tüxü íchapoxü. Rü taxüema ga guxema choxna tüxü cumugüxe rü itayarütaxe. Rü Yuda ga woetama iyarütaxuxücatama inayarütaxu na yanguxüçèx i curü ore i ümatüxü.

13 –Rü ñuxma rü cuxütawa tá chaxü. Natürü ñomarüta ñoma i nañewa changëxma-yane rü nüxü chixu i ñaã curü ore na tümagü rü ta tüxü nangëxmaxüçèx i ngëma taãe i aixcüma ixixü i choma choxü ngëxmaxü.

14 –Choma rü marü tümamaã nüxü chixu i curü ore. Natürü ñoma i nañecüãx i duüxügü rü tümachi naxaie, erü tüma rü tama naxrüü tixügü, ngëxgumarüü i choma rü tama ñoma i nañecüãxrüü chixü.

15 –Tama cuxna tümacèx chaca na tüxü na quigagüxüçèx i ñoma i nañewa. Natürü cuxna chaca na tüxü na ícupoxüxüçèx nüxna i ngoxo i Chataná.

16 –Choma rü tama ñoma i nañecüãx chixü. Rü tümagü rü ta tama ñoma i nañecüãx tixügü, erü cuxrügü tixügü i ñuxmax.

17 –Curü ore rü aixcüma nixü. Rü chanaxwëxe i tüxü cungüxëxë i curü ore, na aixcüma cupëxewa tixüünexüçèx ya yíxema choxna tüxü cumugüxe.

18 –Rü yexgumarüü ga ñoma ga nañecüãx ga duüxügütanüwa choxü na cumuxüü, rü ngëxgumarüü i choma rü ta ñoma i nañecüãx i duüxügütanüwa tüxü chamugü.

19 –Rü tümagagu chaugü ichaxã na tüxü changüxëxüçèx i curü ore i aixcüma ixixü, na cupëxewa tixüünexüçèx ya yíxema choxna tüxü cumugüxe.

20 –Natürü tama yíxema ñuxma yaxögüxecèxcatama cuxna chaca. Natürü cuxna chaca ta tümacèx ya yíxema yixcüra tá yaxögüxe nagagu i tümaãrü ore ya yíxema ñuxma yaxögüxe.

21 –Rü guxãma ya yíxemacèx cuxna chaca na aixcüma wüxitama tixügüxüçèx. Rü ngëma cuma rü choma na wüxitama ixügüxüü, Pa Chaunatüx, rü chanaxwëxe i guxãma i tüma rü ta wüxitama tixügü. Rü ngëmaãcü i ñoma i nañecüãx i duüxügü, rü tá nayaxögü na cuma núma choxü cumuxü.

22 –Rü choma rü marü tüxna chanaxã i ngëmatama pora i cuma choxna cuxãxü na ngëmaãcü wüxitama tixügüxüçèx ngëma cuma rü choma na wüxitama ixügüxüü.

23 –Rü chanaxwëxe na tümawa changëxmaxü rü cuma i chowa na cungëxmaxü na ngëmaãcü aixcüma wüxi-tama ixügüxü i guxãma i yixema. Rü ngëmaãcü i ñoma i nañecüãx i duüxügü rü tá nüxü nicuèxächitanü na cuma

núma choxũ cumuxũ, rü tá nüxũ nicuèxãchitanü na tüxũ cungechaũxũ ya yíxema choxna tüxũ cumugũxe ngẽma na choxũ cungechaũxũrüü.

²⁴ —Pa Chaunatũx, cuma choxna tüxũ cumugũ. Rü chanaxwèxe i chauxõtawa tangẽxmagũ i ngema tá íchangẽxmaxũwa, na nüxũ tadaugũxũcèx i chorü pora ga choxna cuxãxũ. Yerü choxũ cungechaũ ga yexguma tauta naãne ixügũgumama.

²⁵ —Pa Chaunatü ya Mecũx, ñoma i naãnecũãx i duũxügü rü tama cuxũ nacuèxgü. Natürü choma rü cuxũ chacuèx. Rü yíxema choxna tüxũ cumugũxe rü ta marü nüxũ tacuèxgü na cuma núma choxũ cumuxũ.

²⁶ —Rü marü tüxũ nüxũ chacuèxèè na texé quiĩxũ. Rü guxũgutáma tüxũ nüxũ chicuèxèèãmachigü na cuma choxũ cungechaũxũrüü tügü tangechaũgũxũcèx rü choma rü tümaxõtawa na changẽxmaxũcèx —ñanagürü ga Ngechuchu.

18

Ngechuchuxũ niyauxgü

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Rü yema ñaxguwena ga Ngechuchu rü tomaã inaxũãchi, na Cheduruarü ngatexũãrũ tocutüwa taxĩxũcèx. Rü yema nayexma ga wüxi ga nanetüncèx. Rü yemawa naxũ ga Ngechuchu tomaã.

² Rü Yuda ga yema bexma cúãcü Ngechuchuxũ íyaxuaxũxũ rü nüxũ nacuèx ga yema nachica, yerü Ngechuchu rü muẽxpũxcüna yema tomaã nangutaquèxexũ.

³ Rü yema nangu ga Yuda namaã ga ñuxre ga churaragü rü ñuxre ga tupauca ga taxũneãrũ purichíagü ga yema namugũxũ ga paigüarü ãẽxgacügü rü parichéugü. Rü meãma nixãxne, rü yema nanangegü ga omügü.

⁴ Natürü ga Ngechuchu rü marü nüxũ nacuèx ga guxũma ga tacü tá nüxũ na ngupetũxũ. Rü yemacèx naxcèx nixũ, rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Texécèx nixĩ i pedaugũxũ? —ñanagürü.

⁵ Rü nümagü rü Ngechuchuxũ nangãxũgü, rü ñanagü-rügü: —Nacharétucũãx i Ngechuchucèx nixĩ i tadaugũxũ —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Choma chixĩ —ñanagürü. Rü Yuda ga bexma cúãcü inaxuaxũxũ rü yema churaragütanüwa nayexma.

⁶ Rü yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu: “Choma chixĩ”, ñaxgu, rü nügüweama nacaixütanü ga yema churaragü, rü yexma nayayi.

⁷ Rü yexguma ga Ngechuchu rü wena nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Texécèx nixĩ i pedaugũxũ? —ñanagürü. Rü nümagü rü nanangãxũgü rü ñanagürügü: —Nacharétucũãx i Ngechuchucèx nixĩ i tadaugũxũ —ñanagürügü.

⁸ Rü Ngechuchu rü wenaxãrũ ñanagürü nüxũ: —Marü pemaã nüxũ chixu rü choma chixĩ. Rü ngẽxguma chauxcèx pedaugügu rü jípeyaxĩxèè i ñãã chorü ngúexũgü! —ñanagürü.

⁹ Rü yemaãcü nangupetü na yanguxũcèx ga norü ore ga nümatama ga Ngechuchu nüxũ yaxuxũ ga ñaxgu:

“Yíxema Chaunatü choxna tüxũ mugũxe rü taxúetáma itayarütaxe”, ñaxgu.

¹⁰ Rü Chimáú ga Pedru rü nüxũ iyexma ga wüxi ga cüxchi. Rü ngĩxũ nayaxu ga norü cüxchi rü yemamaã ínadaechinü ga paigüarü ãẽxgacüarü duũxũ ga Macugu ãegaxũ. Rü norü tügünechinü ínadae.

¹¹ Natürü ga Ngechuchu rü Pedruxũ ñanagürü: —¡Ngĩxchixũgu ngĩxũ ixücuchi i curü cüxchi! ¿Tama èxna nüxũ cucuèx na choma rü tá ngúxũ chingexũ ngẽma Chaunatü chomaã naxueguxũrüü? —ñanagürü.

Anápatawa Ngechuchuxŭ nagagŭ
(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Rŭ yexguma ga churaragŭarŭ ãëxgacŭ, namaã ga norŭ churaragŭ rŭ tupaucaarŭ purichíagŭ, rŭ Ngechuchuxŭ niyauxgŭ. Rŭ nayanèixchacŭŭgŭ.

¹³ Rŭ noxri rŭ ãëxgacŭ ga Anápatawa nanagagŭ. Rŭ Aná rŭ Caipánèxtŭ nixŭ. Rŭ guma taunecŭgu ga Caipá rŭ paigŭeru nixŭ.

¹⁴ Rŭ yema Caipá nixŭ ga ũpaacŭ yema Yudíugŭarŭ ãëxgacŭgŭmaã nŭxŭ ixuxŭ ga na namemaëxŭ ga wŭxitama ga yatŭ guxŭma ga Yudíugŭcèx na yuxŭ.

Pedru rŭ Ngechuchuxŭ nixã
(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Rŭ choma rŭ Chimáŭ ga Pedru rŭ wŭxigu Ngechuchuwe tarŭxŭ. Rŭ yema paigŭarŭ ãëxgacŭ rŭ choxŭ nacuèx. Rŭ yemacèx ga choma rŭ wŭxigu Ngechuchumaã tichocu ga ãëxgacŭpataèxtŭwa.

¹⁶ Natŭrŭ ga Pedru rŭ íãxãrŭ dŭxètŭgutama narŭxãŭx. Rŭ yemacèx íchaxŭxŭ ga choma, rŭ yema íãxãrŭ dauruŭ ga ngecŭmaã chayarŭdexa rŭ yexguma Pedruxŭ iyamucuchi.

¹⁷ Rŭ yexguma ga yema ngecŭ ga íãxãrŭ dauruŭ, rŭ Pedruna ica, rŭ ngŭgŭrŭgŭ: —¿Tama èxna cuma rŭ ta wŭxi i norŭ ngúexŭ quiŭxŭ i ngèma yatŭ i yayauxgŭxŭ? —ngŭgŭrŭgŭ. Rŭ Pedru ngŭxŭ nangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —Tama nixŭ —ñanagŭrŭ.

¹⁸ Rŭ yéma íãxtŭwa rŭ ãëxgacŭarŭ duŭxŭgŭ rŭ purichíagŭ rŭ nanaxŭgŭ ga wŭxi ga ŭxŭ, yerŭ nagáuane. Rŭ guma ŭxŭxetŭarŭ ngaicamagu nachigŭ, rŭ yéma nŭgŭ ninaixŭgŭ. Rŭ Pedru rŭ ta yéma nŭgŭ nanaixŭ naxètŭwa ga guma ŭxŭ.

Paigŭarŭ ãëxgacŭ rŭ Ngechuchuna naca
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹ Rŭ yema paigŭarŭ ãëxgacŭ rŭ inanaxŭgŭ ga Ngechuchuna na naçaxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —¿Tacŭ nixŭ ga duŭxŭgŭxŭ namaã cungúexèëxŭ? ¿Rŭ texégŭ tixŭ ya yíxema curŭ ngúexŭgŭ? —ñanagŭrŭ.

²⁰ Rŭ Ngechuchu ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Choma rŭ guxŭ ga duŭxŭgŭpèxewa nŭxŭ chixu ga chorŭ ore. Rŭ ngutaquèxepataŭgŭwa rŭ tupauca ya taxŭnewa i ngextá guxŭma i Yudíugŭ íngutaquèxegŭxŭwa chanangúexèë ga duŭxŭgŭ. Rŭ yemaacŭ taxuŭma ichicŭx ga chorŭ ore.

²¹ —¿Rŭ tŭxcŭŭ i choxna cuçaxŭ i ñŭxmax? Ècŭ, ¡nŭxna naca i ngèma duŭxŭgŭ ga nŭxŭ ñnŭèxŭ ga chorŭ ore! Rŭ nŭmagŭ tá cumaã nŭxŭ nixugŭe ga tacŭchigaxŭ namaã na chixuxŭ. Erŭ nŭmagŭ rŭ nŭxŭ nacuèxgŭ i guxŭma ga tacŭ ga namaã nŭxŭ chixuxŭ —ñanagŭrŭ.

²² Rŭ yexguma Ngechuchu yema ñaxgu, rŭ wŭxi ga tupauca ga taxŭneãrŭ purichía ga naxŭtagu chixŭ, rŭ Ngechuchuchiwegu nidagŭ. Rŭ ñanagŭrŭ Ngechuchuxŭ: —¿Tŭxcŭŭ ngèmaacŭ cunangãxŭ ya daa paigŭarŭ ãëxgacŭ? —ñanagŭrŭ.

²³ Rŭ Ngechuchu nanangãxŭ rŭ ñanagŭrŭ: —Rŭ ngèxguma tacŭ rŭ chixexŭxŭ chixuxgu, ¡rŭ nŭxŭ ixu na ñŭxãcŭ chixri na chidexaxŭ! Natŭrŭ ega chorŭ ore rŭ aixcŭma yixŭgu, rŭ ¿tŭxcŭŭ i choxŭ quidagŭxŭ i ñŭxmax? —ñanagŭrŭ.

²⁴ Rŭ yexguma ga Aná rŭ Ngechuchuxŭ yanáíãcŭma paigŭarŭ ãëxgacŭ ga Caipáxtŭtawa nanamu.

Pedru rŭ wenaxãrŭ tama Ngechuchuxŭ nacuèxneta
(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Rŭ yoxni ga Pedru rŭ ũxŭarŭ ngaicamagu nachiecha, rŭ yéma nŭgŭ nanaĩxŭãma. Rŭ yema yéma yexmagŭxŭ rŭ nŭxna nacagŭe, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —¿Tama ěxna cuma rŭ ta norŭ ngŭexŭ quiĩxŭ i ngẽma yatŭ i yayauxgŭxŭ? — ñanagŭrŭgŭ. Natŭrŭ ga Pedru rŭ tama nŭgŭ nixu, rŭ ñanagŭrŭ: —Tama nixĩ —ñanagŭrŭ.

26 Rŭ yéma nayexma ga wŭxi ga paigŭarŭ ãĕxgacŭarŭ duŭxŭ. Rŭ yema rŭ Pedru ídaechinŭxŭtanŭxŭ nixĩ. Rŭ Pedruna naca, rŭ ñanagŭrŭ: —¿Tama ěxna cuma yĩxŭ ga nanetŭnecŭwa Ngechuchumaã cuxŭ chadauxŭ? —ñanagŭrŭ.

27 Rŭ Pedru rŭ wena tama nŭgŭ nixu. Rŭ yexgumatama nica ga otá.

Ngechuchu rŭ Piratu-pĕxewa nayexma
(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Rŭ yexguma Ngechuchumaã nŭxŭ nachauegu ga nŭxna na nacagŭxŭ, rŭ Caipápatawa ínanagaxŭchigŭ rŭ Yudéaaneãrŭ ãĕxgacŭ ga Dumacŭãxpatawa nanagagŭ. Natŭrŭ marŭ ningóonechaŭ ga yexguma rŭ yemacĕx ga yema Yudíugŭ rŭ tama guma ãĕxgacŭpatagu nachocu, yerŭ norŭ mugŭ nŭxŭ nixu rŭ taxŭ ga pecadu nixĩ na wŭxi ga Dumacŭãxpatagu na nachocuxŭ ga yema ngunexŭgu. Rŭ yemaãcŭ tama Tupanapĕxewa nŭgŭ nixŭaarŭ maxŭãxĕĕgŭchaŭ, yerŭ yexguma nŭgŭ yaxŭaarŭ maxŭãxĕĕgŭgu, rŭ taxucŭrŭwa nanangŭxgŭ ga òna ga Ũpetŭchigaarŭ petacĕx namexĕĕxŭ.

29 Rŭ yemacĕx ga guma ãĕxgacŭ ga Dumacŭãx ga Piratu rŭ napatawa ínaxŭxŭ ga duŭxŭgŭmaã na yadexaxŭcĕx. Rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —¿Tacŭcĕx ípenaxuaxŭ ya daa yatŭ? —ñanagŭrŭ.

30 Rŭ nŭmagŭ rŭ Piratuxŭ nangãxŭgŭ, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —Ngĕxguma chi tama wŭxi i taxŭ i chixexŭ naxŭxgu, rŭ tãu chima cuxŭtawa tanaga —ñanagŭrŭgŭ.

31 Rŭ yexguma ga Piratu rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —¿Ēcŭ perŭ ãĕxgacŭgŭxŭtawa penaga, rŭ perŭ mugŭ pemaã nŭxŭ ixuxŭãcŭma penapoxcux! —ñanagŭrŭ. Natŭrŭ ga yema Yudíugŭ rŭ Piratuxŭ nangãxŭgŭ, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —Natŭrŭ pema i Dumacŭãxgŭ rŭ marŭ toxna penachuxu na texéxŭ timĕxgŭxŭ tŭmaãrŭ chixexŭcĕx —ñanagŭrŭgŭ.

32 Rŭ yemaãcŭ ningu ga yema ore ga Ngechuchu ũpaacŭ nŭxŭ ixuxŭ ga ñuxãcŭ tá na nayuxŭ.

33 Rŭ Piratu rŭ wenaxãrŭ napatagu naxŭcu, rŭ Ngechuchucĕx nangema. Rŭ nŭxna naca, rŭ ñanagŭrŭ: —¿Cuma yĩxŭ i Yudíugŭarŭ ãĕxgacŭ quiĩxŭ? —ñanagŭrŭ.

34 Rŭ Ngechuchu ñanagŭrŭ nŭxŭ: —¿Cuechamatama i nagu curŭxŭnŭxŭ na ngẽmaãcŭ choxna cuçaxŭ, rŭ ěxna togŭ marŭ cumaã nŭxŭ nixu na ngẽmaãcŭ choxna cuçaxŭcĕx? —ñanagŭrŭ.

35 Rŭ Piratu Ngechuchuxŭ nangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —¿Ēxna cuma nagu curŭxŭnŭgu rŭ Yudíu chiĩxŭ? Rŭ ngẽma cuchiũãnecŭãxgŭ rŭ paigŭarŭ ãĕxgacŭgŭtama nixĩ i chauxŭtawa cuxŭ gagŭxŭ. ¿Ēxna tacŭ rŭ chixexŭ cuxŭ? —ñanagŭrŭ.

36 Rŭ yexguma ga Ngechuchu rŭ nanangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —Choma rŭ tama ñoma i naãnewa ãĕxgacŭ chixĩ. Rŭ ngĕxguma ñoma i naãnewa ãĕxgacŭ chixĩgu, rŭ chorŭ duŭxŭgŭ rŭ chi Yudíugŭarŭ ãĕxgacŭgŭmaã nŭgŭ nadai rŭ tãu chima choxŭ niyauxgŭ i ngĕxguma. Natŭrŭ tama ñoma i naãnewa ãĕxgacŭ chixĩ —ñanagŭrŭ.

37 Rŭ yexguma ga Piratu rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —¿Ēxna to i nachiũãneãrŭ ãĕxgacŭ quixĩ i cumax? —ñanagŭrŭ. Rŭ Ngechuchu nanangãxŭ rŭ ñanagŭrŭ: —Cumatama marŭ nŭxŭ quixu na ãĕxgacŭ chiĩxŭ. Rŭ yemacĕx ga choma rŭ chabu rŭ ñoma ga naãnewa chaxŭ na duŭxŭgŭmaã nŭxŭ chayarŭxuxŭcĕx i ore

i aixcūma ixĩxũ. Rũ guxāma ya texé ya nüxũ cuáxchaũxẽ i ngẽma ore i aixcūma ixĩxũ, rũ choxũ itarũxĩnũe i ngẽma ore i nüxũ chixuxũ —ñanagürũ.

³⁸ Rũ Piratu rũ ñanagürũ nüxũ: —¿Tacũ nixĩ i ngẽma ore i aixcūma ixĩxũ? —ñanagürũ.

Ngechuchumaã nanaxuegu na yamèxgũãxũ
(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Rũ yemaãcũ Ngechuchuna nacaxguwena ga Piratu, rũ wenaxārũ Yudíugũmaã nayarũdexa. Rũ ñanagürũ nüxũ: —Taxuũma i chixexũxũ nawa chadau i ñaã yatũ. ¿Rũ tũxcũũ chi inapoxcuxũ?

³⁹ —Natürũ guxũguma ega Üpetũchigaarũ petawa nanguxgu, rũ pecūma nixĩ na choxna naxcèx na peçaxũ na íchananguxuchixẽxũcèx i wũxi i duũxũ i poxcuxũ. ¿Rũ penaxwèxexũ na pexcèx íchananguxuchixẽxũ i ñaã perũ ãèxgacũ, Pa Yudíugũx? —ñanagürũ.

⁴⁰ Rũ yexguma ga guxũma ga yema duũxũgũ, rũ tagaãcũ aita naxũe, rũ ñanagürũgũ: —Tama tanaxwèxe na cuya-ngéxũ i ngẽma yatũ. Rũ Barabá waxi nixĩ i tanaxwèxexũ na cuyangéxũ —ñanagürũgũ. Rũ yema Barabá rũ wũxi ga máètaxũ nixĩ.

19

¹ Rũ yexguma ga Piratu rũ churaragũxũ namu na Ngechuchuxũ naçuaixgũxũcèx.

² Rũ yema churaragũ rũ chuchuxũwa nanaxũgũ ga wũxi ga boxũ, rũ ñũxũchi naèruwa nayangèxcuchigũ. Rũ wũxi ga máxũ ga naxchiru ga dau-charaxũgu nayacuxèègũ.

³ Rũ ñũxũchi naxcèx naxĩ, rũ nüxũ nacugũeãcūma ñanagürũgũ nüxũ: —¿Namaxũ, Pa Yudíugũarũ ãèxgacũx! —ñanagürũgũ. Rũ nanapechiwegũ.

⁴ Rũ Piratu rũ wenaxārũ dũxètũwa naxũ, rũ Yudíugũxũ ñanagürũ: —¿Dũcèx! ñũxma tá nuã pepèxewa chanaga na nüxũ pecuáxũcèx na taxuũma i chixexũxũ nawa chadauxũ —ñanagürũ.

⁵ Rũ dũxètũwa naxũ ga Ngechuchu. Rũ namaã nangèxcueru ga yema boxũ ga chuchuxũwa naxũgũxũ. Rũ nagu nicux ga yema máxũ ga naxchiru ga dau-charaxũ. Rũ yex-guma ga Piratu rũ Yudíugũxũ ñanagürũ: —Daa nixĩ ya yima yatũ —ñanagürũ.

⁶ Natürũ yexguma Ngechuchuxũ nadaugũgu ga paigũarũ ãèxgacũgũ rũ purichíagũ, rũ inanaxũgũe ga aita na naxũexũ. Rũ ñanagürũgũ: —¿Curuchawa yapota! ¿Curuchawa yapota! —ñanagürũgũ. Rũ Piratu rũ ñanagürũ nüxũ: —¿Ècũ, peyaga rũ pematama curuchawa peyapota! Erũ choma rũ taxuũma i chixexũxũ nawa chadau —ñanagürũ ga Piratu.

⁷ Natürũ ga yema Yudíugũ rũ Piratuxũ nangãxũgũ, rũ ñanagürũgũ: —Toma toxũ nangèxma i wũxi i torũ mu. Rũ ngẽma torũ mu toxũ nüxũ nacuèxèe na namexũ na nayuxũ i ñaã yatũ, yerũ nüma rũ nüxũ nixu ga Tupana Nane na yĩxũ —ñanagürũgũ.

⁸ Rũ yexguma yemaxũ naxĩnũgu ga Piratu, rũ yexeraãcũ namuũ.

⁹ Rũ wena Ngechuchumaã napatagu naxũcu. Rũ yema Ngechuchuna nayaca, rũ ñanagürũ: —¿Ngextácũãx quixĩ i cumax? —ñanagürũ. Natürũ ga Ngechuchu rũ tama nanangãxũ.

¹⁰ Rũ yexguma ga Piratu rũ Ngechuchuxũ ñanagürũ: —¿Èxna ngẽma tãũtãma choxũ cungãxũ? ¿Tau èxna i nüxũ cucuáxũ na choxmèxwa cungèxmaxũ na curuchawa cuxũ chipotaxũ rũ èxna cuxũ na íchanguxuchixẽxũcèx? —ñanagürũ.

11 Rũ Ngechuchu nanangãxũ, rũ ñanagürü: –Tãũ chima cuxmẽxwa changẽxma, ega tama Tupana naxwèxegu. Rũ ngẽmacèx nixĩ i ngẽma duũxũgũ i cuxna choxũ mugũxũ rũ curũ yexera poraãcũ napecaduãxgũ –ñanagürü.

12 Rũ yemawena rũ Piratu nagu narũxĩnũ ga ñuxãcũ Ngechuchuxũ na ínanguxuchixẽegaxũ. Natürü yema Yudíugũ rũ poraãcũ aita naxüe, rũ ñanagürügü: –Ngẽxguma tá ícunanguxuchixẽxgu rũ tama curũ ãẽxgacũ ya tacũ ya Dumacũãx ya Chécharuxũ cungechaũ. Erũ ngexerũxe ya ãẽxgacũ ya tacũxũ tũgũ ingucuchixẽxẽ, rũ Dumacũãx ya ãẽxgacũ ya tacũ ya Chécharuarũ uwanũ tixĩ –ñanagürügü.

13 Rũ yexguma yemaxũ naxĩnũgu ga Piratu, rũ churaragũxũ namu ga Ngechuchuxũ dũxétüwa na nagagũxũcèx. Rũ nawa nayarũto ga wũxi ga tochicaũ ga taxũ ga nutagünaxcèx ga togawa rũ Gabatagu ãegaxũ. Rũ yema nachicawa nixĩ ga poxcuexũ ga duũxũgũna naçaxũ ga ãẽxgacũ.

14 Rũ wũxi ga ngunexũ nataxu ga Üpetüchigaarũ petawa na nanguxũ ga yexguma, rũ marũ tocuchiwa nangu. Rũ Piratu rũ Yudíugũxũ ñanagürü: –¡Daa nixĩ ya yima perũ ãẽxgacũ! ñanagürü.

15 Natürü ga nũmagũ rũ aita naxüe, rũ ñanagürügü: –Tanaxwèxe na nayuxũ. Rũ ¡curuchawa yapota! –ñanagürügü. Rũ Piratu nũxna naca rũ ñanagürü nũxũ: –¿Ñuxãcũ i choma rũ ichanamu na curuchawa yapotagũãxũcèx ya perũ ãẽxgacũ? –ñanagürü. Natürü ga paigüarũ ãẽxgacũgũ rũ Piratuxũ nangãxũgũ, rũ ñanagürügü: –Yima ãẽxgacũ ya tacũ ya Chécharu ya Dumawa ngẽxmacũ rũ yima nixĩ ya torũ ãẽxgacũ, rũ nataxuma i to –ñanagürügü.

16 Rũ yexguma ga Piratu rũ yema Yudíugũna Ngechuchuxũ namu na curuchawa yapotagũãxũcèx. Rũ nũmagũ rũ nayagagũ.

Curuchawa Ngechuchuxũ nipotagũ

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

17 Rũ ínaxũxũ ga Ngechuchu, rũ norũ curucha ngĩxũ ininge. Rũ yéma nanagagũ nawa ga wũxi ga nachica ga “Duũxẽeruchinèxãgu” ãegaxũ. Rũ yema rũ Górguta nixĩ ga naega ga togawa.

18 Rũ yéma curuchawa Ngechuchuxũ nayarüpotagũ. Rũ Ngechuchurũ curuchawa nayapotagũ ga taxre ga to ga yatũgũ, rũ wũxi ga norũ tũgũnecũwawa rũ to ga norũ foxwecũwawa.

19 Rũ Piratu rũ churaragũxũ namu na Ngechuchuarũ curuchatapẽxewa na yapocuchigũãxũcèx ga wũxi ga mürapewaxacũ ga ãegatachinũxũ ga ñaxũ:

“Ngechuchu ya Nacharétucũãx ya Yudíugüarũ ãẽxgacũ”, ñaxũ.

20 Rũ muxũma ga yema Yudíugũ nũxũ nadaumatũ ga yema namatũ ga mürapewaxacũgu üxũ. Yerũ yema nachica ga Ngechuchuxũ curuchawa íyanapotagũxũwa, rũ íãneãrũ ngaicamana nixĩ. Rũ tomaẽxpũx ga nagawa naxümatũ ga yema naega ga yema mürapewawa. Rũ togawa rũ Griégugũgawa rũ Dumacũãxgũgawa naxümatũ.

21 Rũ yemacèx ga yema Yudíugüarũ paigüarũ ãẽxgacũgũ rũ Piratuxũ ñanagürügü: –Toma rũ tama tanaxwèxe i cunaxümatũ i “Yudíugüarũ ãẽxgacũ”, ñaxũ. Rũ narümemã nixĩ i cunaxümatũ rũ ñacurügü:

“Nügũ ixucũ na Yudíugüarũ ãẽxgacũ yĩxũ”, ñacurügü.

22 Natürü Piratu nanangãxũ rũ ñanagürü: –Ngẽma chaxümatũxũ rũ marũ ngẽxma naxümatũ –ñanagürü.

23 Rũ curuchawa marũ Ngechuchuxũ yapotagũguwena ga churaragũ, rũ nanade ga Ngechuchuchiru. Rũ yema ãgümücũ ga churaragũ rũ nügũmãñ nayatoye ga naxchiru. Rũ nanayauxgũ ta ga norũ gáuxũchiru ga máxũ. Natürü taxuwama narüngèixte, yerũ woetama yemaãcũ naxü.

24 Rŭ yemacèx ga yema churaragŭ rŭ nŭgŭmaã ñanagŭrŭgŭ: –¡Tãŭtãma nãgŭ tagaugŭe! Rŭ narŭmemaẽ nixŭ i nãxcèx tá nãxŭnŭcèxwèxegŭ rŭ ngŭxŭ tañanagŭgŭ i wŭxi i dŭẽru na ngẽmawa nŭxŭ icuèxgŭxŭcèx na texéarŭ tá na yŭxŭ –ñanagŭrŭgŭ. Rŭ yemaãcŭ ningu ga Tupanaãrŭ ore ga ũmatŭxŭ ga ñaxŭ: “Nŭgŭmaã nayatoye i chauxchiru, rŭ nãxcèx ngŭxŭ tanañanagŭgŭ i wŭxi i dŭẽru”,

ñaxŭ. Rŭ aixcŭma yemaãcŭ nixŭ ga naxŭgŭãxŭ ga churaragŭ.

25 Rŭ Ngechuchuarŭ curuchapŭnewa iyexma ga naẽ ga Marŭa, rŭ ngŭẽyèx, rŭ Marŭa ga Creopá nãxmèx, rŭ Marŭa ga Magadãcŭãx.

26 Rŭ yexguma Ngechuchu naẽxŭ dŭexgu ga yexma chauxŭtagu na nachixŭ, rŭ ñanagŭrŭ ngŭxŭ: –Pa Mamax, yima nixŭ ya cune, –ñanagŭrŭ.

27 Rŭ yemawena, rŭ ñanagŭrŭ choxŭ: –Ngẽma iyixŭ i cue –ñanagŭrŭ. Rŭ yexgumamama rŭ chopatawa ngŭxŭ chayaxu. Rŭ chauxŭtawa iyexmaẽcha.

Nayu ga Ngechuchu

28 Rŭ Ngechuchu nŭxŭ nacuèx ga marŭ na yanguxŭ ga guxŭma ga norŭ puracŭ ga ñoma ga naãnewa. Rŭ yema Tupanaãrŭ ore ga ũmatŭxŭ na yanguxèxŭcèx, rŭ ñanagŭrŭ: –Chŭtawa –ñanagŭrŭ.

29 Rŭ yema iyexma ga wŭxi ga tŭxŭxãcŭ ga binu ga marŭ ũxchiŭcŭmaã ããcuxcŭ. Rŭ wŭxi ga tŭèxmŭ guma binumaã niwaixèẽgŭ, rŭ wŭxi ga dexnemèxãwa nayanèix. Rŭ yemamaã naãxgu nanawèxgŭ.

30 Rŭ Ngechuchu nayaxaxŭ ga guma binu ga ũxchiŭcŭ rŭ ñanagŭrŭ: –Marŭ ningu i guxŭma i chorŭ puracŭ –ñanagŭrŭ. Rŭ ñuxŭchi inayarŭmaxãchieru, rŭ nayu.

Wŭxi ga churara rŭ wocaxemaã Ngechuchuxŭ nãcanapacŭtŭxŭ

31 Natŭrŭ ga yema Yudŭgŭarŭ ãẽxgacŭgŭ rŭ tama nanaxwèxegŭ ga curuchagŭwa na nayexmagŭxŭ ga yema nãxŭnegŭ. Yerŭ moxŭãcŭ rŭ ngŭxchigaarŭ ngunexŭ nixŭ. Rŭ yema Yudŭgŭcèx rŭ yema nixŭ ga guxŭ ga ngŭxchigaarŭ ngunexŭãrŭ yexera ga ũnèxŭ, yerŭ norŭ peta ga Ũpetŭchigaarŭ ũgŭ nixŭ. Rŭ yemacèx Piratuna nãxcèx nacagŭ na churaragŭ yema namugŭxŭcèx na yapoyeparagŭãxŭcèx na paxa nayuexŭcèx ga yema curuchawa ipotagŭxŭ, rŭ paxa na nadeãxŭcèx ga curuchawa nãxŭpa ga ngŭxchigaarŭ ngunexŭ.

32 Rŭ yema nãxŭ ga churaragŭ rŭ inanapoeparagŭ ga yema taxre ga yatŭgŭ ga Ngechuchumaã yema curuchawa ipotagŭxŭ.

33 Rŭ Ngechuchucèx nãxŭ ga churaragŭ, natŭrŭ nŭxŭ nadaugŭ ga marŭ na nayuxŭ. Rŭ yemacèx tama nayapoyeparagŭ.

34 Natŭrŭ wŭxi ga churara rŭ Ngechuchuxŭ nãcanapacŭtŭxŭ. Rŭ yexgumatama ñayèxŭchi ga nagŭ rŭ dexã.

35 Rŭ choma i Cuãŭ rŭ nŭxŭ chadau i guxŭma ga ñãã pemaã nŭxŭ chixuxŭ. Rŭ aixcŭma nixŭ i ñãã chorŭ ore. Rŭ chomatama nŭxŭ chacuèx i aixcŭma na yŭxŭ, rŭ pemaã nŭxŭ chixu na pema rŭ ta peyaxŭgŭxŭcèx.

36 Rŭ yema nangupetŭ na yanguxŭcèx i Tupanaãrŭ ore i ũmatŭxŭ i ñaxŭ: “Rŭ taxŭnetãma ya nãxchinèã nipoyegŭ”, ñaxŭ.

37 Rŭ toxnamana i Tupanaãrŭ ore i ũmatŭxŭwa rŭ ñanagŭrŭ:

“Tã nŭxŭ narŭdaunŭ ya yima nãcanapacŭtŭxŭgŭãcŭ”,

ñanagŭrŭ.

Ngechuchuxŭ inatèxgŭ

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

38 Rŭ nayexma ga wŭxi ga yatŭ ga Arimatéacŭãx ga Yŭchegu ãegacŭ. Rŭ nŭma rŭ ta Ngechuchuaxŭ nayaxŭ, natŭrŭ cúãcŭ nayaxŭ yerŭ natanŭxŭ

ga Yudíugüarü ãëxgacügüxü namuü. Rü guma nixi ga Piratuna yaçacü na nayauxãxücèx ga Ngechuchuxüne. Rü Piratu rü: —Ngü, —ñanagürü. Rü yexguma ga Yúche rü yéma naxü ga curuchawa íyapotaxüwa, rü curuchawa nayayaxu ga naxüne ga Ngechuchu.

³⁹ Rü yéma nangu ga Nicodému ga üpaacü chütacü Ngechuchuxütagu naxüãnecü. Rü yéma nanange ga 30 kilo naguxü ga pumara ga yixichixü na Ngechuchuxü namaã nachaxünegüxücèx.

⁴⁰ Rü yemaãcü ga Yúche rü Nicodému rü curuchawa nanayauxgü ga naxüne ga Ngechuchu. Rü naxchiru ga marü pumarachaxümaã nayanáxpüxügü. Yerü yema nixi ga tocüma ga toma ga Yudíugü ga yexguma wüxi ga yueta tüxü itatëxgügu.

⁴¹ Rü yema nachica ga Ngechuchu curuchawa íipotaxüwa nayexma ga wüxi ga nanetüncü. Rü yema nanetüncüwa nayexma ga wüxi ga naxmaxü ga yexwacaxüxü ga taguma texéxü nagu natëxgüxü.

⁴² Rü yema naxmaxügu nayaxücuchigü ga Ngechuchuxüne yerü nangaicama, rü paxa tá ningune ga ngüxchigaarü ngunexücèx.

20

Ínarüda ga Ngechuchu

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Rü yüxüarü pèxmamaxüchi ga tauta meã yangóonegu, rü María ga Magadácüãx rü Ngechuchuxü íyaxücuchigüxüwa ixü. Rü nüxü idau ga guma nuta ga Ngechuchumaxü namaã rüngüxtaücü, rü marü na ínaxügachixü.

² Rü yexgumatama iíñaãchi, rü yema choma rü Chimáü ga Pedrumaã ítayexmagüxüwa íña. Rü ngígürügü toxü: —Rü marü nanayauxgü ya Cori ya Ngechuchu i naxmaxüwa. Rü tama nüxü tacuèx na ngexta na naxügüãxü —ngígürügü.

³ Rü yexguma ga choma rü Pedru rü Ngechuchuxü íyaxücuchigüxüwa taxí.

⁴ Rü wüxigu itaxüãchi ga tomox, natürü ga choma rü poraãcü Pedruarü yexera ichañaãchi. Rü chaxira Ngechuchuxü íyaxücuchixüwa changu.

⁵ Rü ichayarümaxãchi na nagu chidaucuchixücèx. Rü nüxü chadau ga naxchiru ga namaã yanáxpüxügüãxü ga yexma na naxüxü. Natürü tama aixepegu chaxücu.

⁶ Rü choweama ínangu ga Chimáü ga Pedru. Rü nüma rü yema naxmaxügu naxücu. Rü nüma rü ta nüxü nadau ga yema naxchiru ga namaã yanáxpüxüchiréxü.

⁷ Rü nüxü nadau ta ga naxchiru ga namaã yanëixërugüãxü ga meãma dixcumüxü ga nüxrüguma üxü. Rü tama wüxigu namaã nanu ga yema naxchiru ga namaã yanáxpüxügüãxü.

⁸ Rü yexguma ga choma ga chaxiraxüchi yéma na changuxü, rü choma rü ta chixücu. Rü nüxü chadau ga guxüma, rü chayaxõ ga Ngechuchu rü marü wena na namaxüxü.

⁹ Yerü noxri rü tama nüxü tacuèxgüéga ga yema Tupanaärü ore ga ümatüxü ga ñaxü:

“Cristu rü tá wena namaxü”,

ñaxü.

¹⁰ Rü yexguma ga toma rü tochiücèx tawoegu.

*Ngechuchu rü ngïxcèx nangox ga María ga Magadácüãx
(Mt 16.9-11)*

11 Natürü ga María rü yexma irüxãũx naxũtagu ga Ngechuchumaxũ. Rü yéma ixaxu. Rü naxauxãcũma iyarũmaxãchi, rü nagu iyadaucuchi ga naxmaxũ.

12 Rü nüxũ idau ga taxre ga daxũcũãx ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ ga icómũchiruxũ. Rü Ngechuchuxũne ixũchiréxũwa narũtogũ, rü wũxi ga Ngechuchueru ixũxũwaama rü to ga nacũtawaama.

13 Rü yema daxũcũãx ga duũxũgũ rü ngĩxna nacagũe, rü ñanagürũgũ: —Pa Ngecũx, ¿tacũcèx cuxaxu? —ñanagürũgũ. Rü ngĩma rü inangãxũ, rü ngĩgürũgũ: —Chaxaxu erũ nayangegũ i naxũne ya chorũ Cori, rü tama nüxũ chacuèx na ngexta naxũgũãxũ —ngĩgürũgũ.

14 Rü yexgumatama yema ngĩxgu, rü ngĩgũweama idau. Rü nüxũ idau ga Ngechuchu ga ngĩxũtawa na nayexmaxũ. Natürü tama nüxũ icuèx ga Ngechuchu na yĩxũ ga guma.

15 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ngĩxna naca, rü ñanagürũ: —Pa Ngecũx, ¿tacũcèx cuxaxu? ¿Rü texécèx nixĩ i cudauxũ? —ñanagürũ. Rü ngĩma nüxũ nacuèxgu rü yema nixĩ ga yema nanetũnecũarũ dauruũ. Rü yemacèx ngĩgürũgũ nüxũ: —Pa Corix, ega cuma cuyangexgu i naxũne ya Ngechuchu, rü ¡chomaã nüxũ ixu na ngexta na cunaxũxũ na choma chayayaxuxũcèx! —ngĩgürũgũ.

16 Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürũ ngĩxũ: —Pa María —ñanagürũ. Rü ngĩma rü naxcèx idaueguãchi, rü togawa ngĩgürũgũ nüxũ: —Pa Rabunix —ngĩgürũgũ. Rü ngẽma rü “Pa Ngũexẽẽruũx”, ñaxũchiga nixĩ.

17 Rü Ngechuchu rü ñanagürũ ngĩxũ: —¡Tãxũ i choxũ quingõgũxũ, erũ tauta Chaunatũxũtawa chaxũ! ¡Natürü ngẽma chaueneẽgũtanũwa naxũ rü namaã nüxũ yarũxu na choma rü tá Chaunatũ ya chorũ Tupana ya Penatũ ya perũ Tupanaxũtawa chaxũxũ! —ñanagürũ.

18 Rü yexguma ga María ga Magadãcũãx rü tomaã nüxũ iyarũxu ga marũ nüxũ na nadauxũ ga Cori ga Ngechu-chu. Rü ñuxũchi tomaã nüxũ iyaxu ga yema ore ga Ngechuchu ngĩmaã nüxũ ixuxũ.

Norũ ngũexũgũcèx nangox ga Ngechuchu (Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

19 Rü yema yũxũarũ ngunexũarũ chũtacũ, rü tangutaquẽxegũ ga toma ga Ngechuchuarũ ngũexũgũ. Rü togũ tarũwãtaũgũ, yerũ yema Yudũgũarũ ãẽxgacũgũxũ tamuũẽ. Rü Ngechuchu rü ngürũãchi yéma nangox, rü torũ ngãxũtanũgu nachi. Rü toxũ narũmoxẽ, rü ñanagürũ: —¡Petaãẽgũ! —ñanagürũ.

20 Rü yema ñaxguwena rü toxũ nũgũ nawémèx, rü nũgũ inawépacũtũxũ. Rü tomagũ ga norũ ngũexũgũ rü tataãẽgũ, yerũ nüxũ tadaugũ ga guma torũ Cori.

21 Rü yexguma rü wenaxãrũ ñanagürũ toxũ: —¡Petaãẽgũ! Rü yema Chau-natũ núma choxũ na muxũrũũ tátama nixĩ i pexũ chamuxũ i chomax —ñanagürũ.

22 Rü yexguma rü toétũ “cue” ñanagürũ ga Ngechuchu. Rü ñuxũchi ñanagürũ toxũ: —¡Penayauxgũ i Tupanaãẽ i Üñexũ!

23 Rü ngẽxguma duũxũgũ nüxũ rüxoegu i norũ pecadugũ, rü pema rü pexũ nangẽxma i pora na namaã nüxũ pixuxũ na Tupana marũ nüxũ nüxũ rüngũmaxũ i norũ pecadugũ. Natürü ngẽxguma duũxũgũ tama nüxũ rüxoegu i norũ pecadugũ, rü pema rü pexũ nangẽxma i pora na namaã nüxũ pixuxũ na marũ ngẽma norũ pecadugũwatama nangẽxmagũxũ —ñanagürũ ga Ngechuchu.

Tumachi nüxũ nadau ga Cori ga wena maxũcü

24 Natürü totanũxũ ga Tumachi ga Wũxigu Buexũmaã taxugũxũ, rü tama totanũwa nayexma ga yexguma Ngechuchu toxcèx ngoxgu.

25 Rŭ yixcama ga toma rŭ Tumachimaã nŭxŭ tixugŭe, rŭ ñatarŭgŭgŭ: –Marŭ nŭxŭ tadau ya tŏrŭ Cori ya Ngechuchu –ñatarŭgŭgŭ. Natŭrŭ ga Tumachi rŭ toxŭ nangãxŭ rŭ ñanagŭrŭ: –Ngëxguma tama nŭxŭ chadèuxgu i norŭ itapuamaxŭ i naxmëxwa rŭ tama nŭxŭ chingŏgŭgu i ngëma itapuamaxŭ rŭ ngëma norŭ cana-pacŭtŭxŭ, rŭ tãutãma chayaxŏ i ngëma ore i chomaã nŭxŭ pixuxŭ –ñanagŭrŭ.

26 Rŭ 8 ga ngunexŭguwena rŭ wenaxãrŭ tangutaquëxegŭ ga toma ga wŭxi ga ĩpatawa. Rŭ totanŭwa nayexma ga Tumachi ga yexguma. Rŭ woo ga na nawãxtaxŭ ga ĩãx, rŭ ngŭrŭãchi yéma nangox ga Ngechuchu, rŭ torŭ ngãxŭtanŭgu nachi. Rŭ toxŭ narŭmoxë, rŭ ñanagŭrŭ: –ĭPetaãëgŭ! –ñanagŭrŭ.

27 Rŭ yexguma Tumachixŭ ñanagŭrŭ ga Ngechuchu: –ĭNŭxŭ ingŏgŭ i ñãã chorŭ itapuamaxŭ i choxmëxwa ngëxmaxŭ, rŭ nŭxŭ nadau ya daa choxmëx! ĭRŭ nuxa chorŭ canapacŭtŭxŭgu ingŏgŭ! ĭRŭ nŭxŭ rŭxo na tama cuyaxŏxŭ! ĭRŭ meãma yaxŏ i ñuxmax! –ñanagŭrŭ.

28 Rŭ yexguma ga Tumachi rŭ Ngechuchuxŭ nangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: –Pa Chorŭ Corix, cuma nixŭ i chorŭ Tupana quiixŭ –ñanagŭrŭ.

29 Rŭ Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: –Pa Tumachix, cuma cuyaxŏ i ñuxma erŭ choxŭ cudau. Natŭrŭ tataãëgŭ ya yixema tama choxŭ daugŭãcŭma yaxŏgŭxe –ñanagŭrŭ.

Tacŭcèx naxŭmatŭ i ñãã popera

30 Rŭ Ngechuchu rŭ topëxewa nanaxŭ ga muxŭma ga to ga mexŭgŭ ga cuèxruŭgŭ i tama ñãã poperagu ŭmatŭxŭ.

31 Natŭrŭ guxŭma i ñãã poperagu ŭmatŭxŭ, rŭ naxŭmatŭ na peyaxŏgŭxŭcèx na Ngechuchu rŭ Cristu ya Tupana Nane na yŭixŭ. Rŭ ngëxguma nŭxŭ peyaxŏgŭgu rŭ tá pexŭ nangëxma i maxŭ i taguma gŭxŭ.

21

Ngechuchu rŭ 7 ga norŭ ngŭexŭgŭcèx nangox

1 Rŭ yemawena ga Ngechuchu rŭ wenaxãrŭ toxcèx nangox naxtaxa ga Gariréaanacŭwa. Rŭ Tibéria nixŭ ga to ga naega. Rŭ ñããcŭ nixŭ ga toxcèx nangŏxŭ.

2 Rŭ wŭxiwa tayexmagŭ ga choma rŭ Chaŭtiãgu ga Zebedeu nanegŭ rŭ Chimãu ga Pedru, rŭ Tumachi ga Wŭxigu Buexŭmaã taxugŭxŭ, rŭ Natanae ga Gariréaanegune ga ĩãne ga Canácŭãx, rŭ to ga taxre ga tomŭcŭgŭ ga Ngechuchuarŭ ngŭexŭgŭ.

3 Rŭ Chimãu ga Pedru rŭ ñanagŭrŭ toxŭ: –Tã chayapŭchae –ñanagŭrŭ. Rŭ yexguma ga toma rŭ tanangãxŭgŭ, rŭ ñatarŭgŭgŭ nŭxŭ: –Toma rŭ tá ta cuwe tarŭxŭ –ñatarŭgŭgŭ. Rŭ yéma taxŭ, rŭ wŭxi ga nguegu tichoŭ. Natŭrŭ yema chŭtaxŭgu rŭ taxuŭma ga choxni tiyauxgŭ.

4 Rŭ yexguma noxri yangŏonegu rŭ Ngechuchu toxcèx nangox ga naxtaxaanacŭwa. Natŭrŭ ga toma rŭ tama nŭxŭ tacuèxgŭ ga Ngechuchu na yŭixŭ.

5 Rŭ yexguma ga Ngechuchu rŭ toxna naca, rŭ ñanagŭrŭ toxŭ: –Pa Ngextŭxŭcŭgŭx, ¿éxna taxuŭma i choxni piyauxgŭ? –ñanagŭrŭ. Rŭ toma rŭ tanangãxŭgŭ rŭ ñatarŭgŭgŭ: –Taxuŭma –ñatarŭgŭgŭ.

6 Rŭ yexguma ga Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭ toxŭ: –ĭPeweŭãrŭ tŭgŭnecŭwawaama penatãe i perŭ pŭcha! rŭ tá ĩpenayauxŭ i choxni –ñanagŭrŭ. Rŭ yémaãma tanatãegŭ ga torŭ pŭcha, rŭ taxucŭrŭwa ĩtanatŭãchigŭ, yerŭ muxŭchixŭ ga choxni tiyauxgŭ.

7 Rŭ yexguma ga choma rŭ Pedruxŭ ñacharŭgŭ: –Yima nixŭ ya Cori ya Ngechuchu –ñacharŭgŭ. Rŭ yexguma yemaxŭ naxŭnŭgu ga Pedru ga guma

na yĩxũ ga Cori, rü nicuxcuchi ga naxchiru yerü noxri rü ínacuxuchichirẽx. Rũ natüchiüwa nayuxu, rü naxãnacüwa naxcèx nawẽxẽ.

⁸ Rũ toma ga natanüxũ rü nguemaãtama naxãnacüwa taxãgü. Rũ yéma tanatügü ga yema pücha ga choxnimaã ããcuxũ yerü 100 metruxicatama nataxu ga na naxãnacüwa na tangugũxũ.

⁹ Rũ yexguma nguewa ítachoũgu rü yéma nüxũ tadau ga wüxi ga üxü, rü naxëtügu naxü ga wüxi ga choxni. Rũ yéma nayexma ta ga wüxi ga pãũ.

¹⁰ Rũ Ngechuchu rü ñanagürü toxũ: —¡Nuãta penge i ñuxre i ngẽma choxni i ípeyauxũxũ! —ñanagürü.

¹¹ Rũ Chimáũ ga Pedru rü nguengu nixüe. Rũ yema püchamaã naxnücügu ínanatüãchiwetaũ ga choxni ga ínayauxũxũ. Rũ 153 ga choxni ga itaxũ nayexma nawa ga yema pücha. Rũ woo ga na namuxũchixũ, rü tama narügáu ga pücha.

¹² Rũ yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü toxũ: —¡Nuã pexĩ rü peyachibüe! —ñanagürü. Rũ taxúema ga toma rü nüxna tacaxchaũ na texé yĩxũ ga nümax, yerü marü nüxũ tacuèxgü ga guma na yĩxũ ga Cori ga Ngechuchu.

¹³ Rũ yexguma ga Ngechuchu rü yéma toxütawa naxü. Rũ nanayaxu ga pãũ rü wüxichigü toxna nanaxã. Rũ yexgumarüũ ta ga choxni rü toxna nanaxã.

¹⁴ Rũ yema nixĩ ga norü tomaẽxpüxcüna ga toxcèx na nangóxũ ga Ngechuchu ga yuwa ínadaxguwena.

Ngechuchu rü Pedrumaã nidexa

¹⁵ Rũ yexguma chibüewa tingugüguwena rü Ngechuchu rü Chimáũ ga Pedruna naca, rü ñanagürü: —Pa Chimáũ Pa Cuáũ Nanex, ¿aixcüma choxũ cungechaũxũ i ñãã cumücügüxũ na cungechaũxũãrũ yexera? —ñanagürü. Rũ Pedru nanangãxũ, rü ñanagürü: —Ngũ, Pa Corix, cuma nüxũ cucuèx na cuxũ changechaũxũ —ñanagürü. Rũ Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Nachibüexẽe i chorü duũxügü! —ñanagürü.

¹⁶ Rũ wenaxãrũ Pedruna naca, rü ñanagürü: —Pa Chimáũ Pa Yoná Nanex, ¿aixcüma i choxũ cungechaũxũ? —ñanagürü. Rũ Pedru nanangãxũ, rü ñanagürü: —Ngũ, Pa Corix, cuma nüxũ cucuèx na cuxũ changechaũxũ —ñanagürü. Rũ Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Ëcü, ¡nüxna nadau i chorü duũxügü! —ñanagürü.

¹⁷ Rũ norü tomaẽxpüxcüna wenama Pedruna naca, rü ñanagürü: —Pa Chimáũ Pa Yoná Nanex, ¿aixcümaxũchi yĩxũ i choxũ cungechaũxũ? —ñanagürü. Rũ yexguma ga Pedru rü düxwa nangechaũ, yerü norü tomaẽxpüxcüna Ngechuchu nüxna naca ngoxi aixcüma nüxũ nangechaũ. Rũ ñanagürü ga Pedru: —Pa Corix, cuma nüxũ cucuèx i guxũma. Rũ cuma nüxũ cucuèx na aixcümaxũchi cuxũ changechaũxũ —ñanagürü. Rũ Ngechuchu ñanagürü nüxũ: —Ëcü ¡nachibüexẽe i chorü duũxügü!

¹⁸ —Rũ aixcüma cumaã nüxũ chixu rü yexguma cunxextüxügu rü cugü quicuxcuchi ga na ngextá cuma ícunaxwèxexũwa cuxũxũcèx. Natürü ngèxguma yaguãx quixĩgu rü tá quixuuchichacüü na togue cuxũ icuxcuchixũcèx. Rũ ngẽma tama cuma ícunaxwèxexũwa tá cuxũ nagagü —ñanagürü.

¹⁹ Rũ Ngechuchu rü yema ñanagürü na nüxũ nüxũ nacuèxẽexũcèx ga ñuxãcü tá na nayuxũ ga Pedru na yemaãcü Tupanaxũ nataxẽexũcèx. Rũ yemawena ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Chowe rüxũ! —ñanagürü.

Yema ngúexũ ga Ngechuchu poraãcü nüxũ ngechaũxũchiga

²⁰ Rũ yexguma nügüweama nadèuxgu ga Pedru rü choxũ nadau ga naweama na ne chaxũxũ. Rũ chomachirẽx nixĩ ga chibüwa Ngechuchucüwawa charütöxũ rü nüxna chaçaxũ rü ñachaxũ:

“Pa Corix, ¿texé tá tixĩ ya yíxema bexma cuechita cuxũ íxuaxũxẽ?” ñachaxũ.

²¹ Rũ yexguma Pedru choxũ dèuxgu rũ Ngechuchuna naca, rũ ñanagürü: —Pa Corix, ¿ñaã Cuáũ rũ tacü tá nüxũ üpetüxũ? —ñanagürü.

²² Rũ Ngechuchu nanangãxũ, rũ ñanagürü nüxũ: —Ngëxguma choma chanaxwèxegu rũ chanamaxëë ñuxmatáta wena núma chaxũ. ¿Rũ tüxcüxũ i nagu curüxĩnũxũ i ngema? Rũ cuma ;rũ chowe rüxũ! —ñanagürü.

²³ Rũ yexguma yema chomücügü nüxũ ñnügü ga yema chauchiga, rũ nagu narüxĩnüe na taxütáma chayuxũ. Natürü Ngechuchu rũ tama nüxũ nixu ga tãxütáma na chayuxũ. Natürü ñanagürümare:

“Ngëxguma choma chanaxwèxegu rũ chanamaxëë ñuxmatáta wena núma chaxũ. ¿Rũ tüxcüxũ i nagu curüxĩnũxũ i ngëma?”, ñanagürümare.

²⁴ Rũ chomatama nixĩ ga nüxũ chadauxũ i guxũma i ñaã pemaã nüxũ chixuxũ, rũ chomatama nixĩ i pexcèx chanaxümatüxũ i ñaã ore. Rũ guxãma i toma rũ nüxũ tacuèx na aixcüma na yĩxũ i ñaã pemaã nüxũ chixuxũ.

²⁵ Rũ nayexma ga to ga muxüchixũma ga tacü ga Ngechuchu üxũ. Rũ ngëxguma chi naxümatügu i guxũma ga yema naxüxũchiga, rũ nagu charüxĩnügu rũ tãũ chima ñoma i naãnegu name i ngëma poperagü i nachiga ümatüxũ.

NGECHUCHUARÜ NGÚEXÜGÜ GA YAMUGÜXÜÄRÜ PURACÜCHIGA

Tupana inaxuneta rü tá ínangu i Naãe i Üünexü

¹⁻² Pa Mecü Pa Teóquirux, nüxira chaxümatüxü ga poperawa cumaã nüxü chixu ga guxüma ga Ngechuchu üxü rü duüxügüxü namaã nangúexëëxü ga noxritama inaxügüãgu ga norü puracü ñuxmata yema ngunexü ga Tupana daxügüxü ga naãnewa nagaxgu. Rü yexguma tauta daxügüxü ga naãnewa naxüxgu ga Ngechuchu rü nayadexechi ga norü ngúexügü ga yamugüchaüxü na Tupanaärü puracü naxügüxücèx. Rü Tupanaãe i Üünexüärü poramaã nanangúexëë ga yema duüxügü, rü namaã nüxü nixu ga tacü tá na naxüexü.

³ Rü yexguma marü yuwa ínadxguwena ga nüma ga Ngechuchu rü 40 ga ngunexügu rü nügü nangoxëëxü naxcèx ga norü ngúexügü rü muxüma ga togü ga nüxü yaxögüxü na yemaãcü nüxü nacuéxgüxücèx na aixcüma wena namaxüxü. Rü namaã nüxü nixuchiga na ñuxãcü na yixixü i Tupana äëxgacü iyixixüwa.

⁴ Rü yexguma yema ngúexügü ga yamugüxütanüwa nayexmagu ga Ngechuchu, rü namaã nüxü nixu ga tama nüxna na ngextá naxixücèx ga Yerucharéü. Rü ñanagürü nüxü: —Ípenanguxëëx i ngëma Tupanaãe i Üünexü ga Chaunatü pemaã ixunetaxü ga pemaã nüxü chixuchigaxü!

⁵ Aixcüma nixi ga Cuáü rü dexáwa duüxügüxü ínabaiüxëëxü, natürü i pema rü täütáma muxü i ngunexü nangupetü na Tupanaãe i Üünexü tá pexna nguxü —ñanagürü.

Daxügüxü ga naãnewa naxü ga Ngechuchu

⁶ Rü yexguma nangutaquëxegügu ga yema norü duüxügü, rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —Pa Corix, zéxna ñoma tá nixi i ngunexü i marü ícunawoxü i nuã Yudiügüchiüãnewa i torü uwanügüarü churaragü na wenaxärü tomatama namaã itacuáxücèx i ñaã tochiüãne? —ñanagürügü.

⁷ Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Pema rü taxucèxma nüxü pecuáxchaü i ñuxgu tá nixi i ngëma ngunexü, erü Chaunatüxicatama nüxü nangëxma i pora na nüxü naxunetaxü i ngëma ngunexü i choxna naxcèx peçaxü.

⁸ Natürü ngëxguma pexna nanguxgu i Tupanaãe i Üünexü, rü tá pexü naporaexëë. Rü tá ípechoxü na nüxü peyarüxügüxücèx i chauchiga i Yerucharéüwa, rü guxüma i Yudeaanewa, rü Chamáriaanewa, rü ñuxmatáta guxü i naãnewa nangu —ñanagürü.

⁹ Rü yexguma yema ñaxguwena rü nüxü ínadaunüyane ga norü ngúexügü, rü Tupana rü daxügüxü ga naãnewa Ngechuchuxü naga. Rü wüxi ga caixanexügu nayaxücu, rü yemaãcü tama wenaxärü nüxü nadaugü.

¹⁰ Rü yexguma Ngechuchuxü ínadaunüyane ga daxüwa na naxüxü, rü ngürüãchi natanüwa nangox ga taxre ga yatü ga ícómüchiruxü.

¹¹ Rü ñanagürügü nüxü: —Pa Yatügü i Gariréaanecüãx, ztüxcüü daxügu íperüdaunü? Erü daatama Ngechuchu ga petanüwa yexmacü rü ñuxma Tupana daxüwa nagacü, rü ngëma ñuxma nüxü na pedauxü na ñuxãcü daxüwa naxüxü, rü ngëmaãcü tátama nixi i wena núma naxüxü —ñanagürügü.

Yudachicüü nanayauxgü ga Matía

12 Rü yema ngúexügü ga Ngechuchu imugüxü na Tupanaärü puracü naxügüxcèx, rü nüxna ínixí ga guma mèxpúne ga Oríbunecügu äegane. Rü Yerucharéücèx nawoegu. Rü guma ïanearü yaxü nüxna ga guma mèxpúne rü wüxi ga kilómetru nixí.

13 Rü yexguma Yerucharéüärü ïänewa nangugügu, rü nagu nachocu ga guma ï ga nagu napegüne. Rü dauxna naxígü naxcèx ga yema ucapu ga taxü ga nagu napegüxü. Rü nümagü nixí ga Pedru, rü Cuáü, rü Chaütiágu, rü Aüdré, rü Piripi, rü Tumachi, rü Baturumé, rü Mateu, rü Chaütiágu ga Arupéu nane, rü Chimáü ga Ipóraäécüücü, rü Yuda ga Chaütiágu naëneë.

14 Rü guxüma ga nümagü rü guxüguma nangutaquëxegüxü na wüxigu nayumüxëgüxcèx namaã ga Ngechuchueneëgü, rü ngímaã ga María ga Ngechuchu naë, rü ñuxre ga togü ga ngexügü.

15 Rü guxüma ga yema ngunexügügu rü nangutaquëxegüxü ga yema yaxögüxü. Rü 120 nixí. Rü wüxi ga ngunexügü ga Pedru rü inachi ga norü ngäxütanüwa, rü ñanagürü:

16 —Pa Chomücügüx, marü ningu ga yema Tupanaãe i Üünexü nuxcüma Dabíxü muxü na naxümatüãxüxcèx nachiga ga Yuda ga namaärü cuèxruü ixíxü naxcèx ga yema duüxügü ga Ngechuchuxü iyauxgüxü.

17 —Rü tatanüxüchirëx nixí ga Yuda, rü nüma rü ta taxrüü ñaã Tupanaärü puracüwa napuracü ga noxrix.

18 —Natürü nüma ga Yuda rü bexma Ngechuchuxü ínaxuaxü. Rü yemacèx ga äëxgacügü rü nüxü nanaxütanü. Natürü yixcama ga Yuda rü naxcèx ínicuèx ga yema chixexü ga naxüxü, rü yemacèx nanataeguxëë ga yema díëru. Rü yemawena rü nügü nawëxnaxã rü naïtanüwa nügü narütáe. Rü yexguma duüxügü nadaexügügu rü inanago, rü niwãíxpütüwe rü ínayixü ga naünüta. Rü yema díëru ga nataeguxëëxümaã ga äëxgacügü rü naxcèx nataxe ga wüxi ga naãne.

19 —Rü nüxü nacuáchigagü ga guxüma ga Yerucharéücüãx, rü yemacèx Achédamagu nanaxüéga ga yema naãne. Rü ngëma nixí i “Nagüchitaü” ñaxüchiga.

20 —Rü Wiyaegüarü poperawa yemachiga nanaxümatü ga Dabí, rü ñanagürü:

“Yixrüma rü ngema natá ya napata, rü taxúema nagu pe”,
ñanagürü. Rü toxnamana i ngëma poperawa rü ñanagürü ta:

“Rü name nixí na togue naxüxü i ngëma norü puracü”,
ñanagürü.

21-22 —Rü nuã tatanüwa nangëxmagü i ñuxre i yatügü ga guxüguma tüxü ümücügüxü ga yexguma tatanüwa nanuxmagu ga Cori ga Ngechuchu. Rü nümagü rü tawe narüxí ga noxritama Cuáü Ngechuchuxü íbaiexëëgu rü ñuxmata yema ngunexü ga daxügüxü ga naãnewa naxüxgu. Rü name nixí i ngëmatanüwa na nayaxuxü i wüxi i Yudachicüüxü na tamücü yíxüxcèx rü tarüü nüxü yaxüxcèx i ñuxácü wena na namaxüxü ya Ngechuchu.

23 Rü yemawena rü nüxü naxunetagü ga taxre ga yatügü. Rü wüxi nixí ga Yúche ga Yuchugu äegaxü ga Bachabámaã naxugüxü. Rü Matía nixí ga to.

24-25 Rü ñaãcü nayumüxëgü: —Pa Corix, cuma nüxü cucuèx i guxüma i duüxügüarü maxü. ¡Rü ñuxma rü toxü nawëx i ngëxürüüxü i cuxcèx mexü i ñaã taxrewa na cunamuxüxcèx rü nüma na naxüãxüxcèx i ñaã puracü ga Yuda ítáxü ga yexguma norü poxcuwa naxüxgu! —ñanagürügü.

26 Rü wüxi ga díëru ga cuèxruü ngíxü nañanagügü na yemawa nüxü nacuèxgüxcèx ga ngëxürüüxü ga yema taxre tá na ixücuxü. Rü Matíagu

nangu na yangucuchixŭcèx. Rŭ yexgumatama rŭ yema 11 ga duŭxŭgŭ ga Ngechuchu imugŭxŭtanŭgu naxã ga Matía.

2

Ínangu ga Tupanaãê i Ūünexŭ

¹ Rŭ nawa nangu ga yema Yudíugŭarŭ peta ga Pētecóstegu ãegaxŭ. Rŭ yema ngunexŭgu rŭ guxŭma ga yema yaxŭgŭxŭ rŭ wŭxi ga nachicawa nangutaquēxegŭ.

² Rŭ ngŭrŭãchi daxŭwa ne naxŭ ga wŭxi ga naga ñoma wŭxi ya buanecŭ ya taxŭchicŭ icuxcugurŭŭ, rŭ guxŭne ga guma ĩ ga nawa nayexmagŭnegu nayaxŭga.

³ Rŭ naxcèx nangox ga ŭxŭema ga ñoma naconŭgŭraŭxŭ. Rŭ yema ŭxŭema rŭ nŭgŭna nixŭgŭ, rŭ wŭxichigŭ ga yema yaxŭgŭxŭna ninguchigŭ.

⁴ Rŭ guxŭma ga yema yexmagŭxŭ rŭ Tupanaãxê ga Ūünexŭ nŭxna nangu. Rŭ yema Naãê i Ūünexŭ yadexagŭxêxŭãcŭma inanaxŭgŭe ga to ga nagawachigŭ na yadexagŭxŭ.

⁵ Rŭ yema ngunexŭgŭgu rŭ yema petacèx Yerucharéŭwa nayexmagŭ ga muxŭma ga toxnamana ne ĩxŭ ga Yudíugŭ ga Tupanaga ĩnŭxŭ ga guxŭ ga togŭ ga nachiŭãnewa ne ĩxŭ.

⁶ Rŭ yexguma nŭxŭ naxŭnŭegŭ ga ñuxãcŭ na yadexagŭxŭ ga yema yaxŭgŭxŭ, rŭ nangutaquēxegŭ ga muxŭma ga yema duŭxŭgŭ ga toxnamana ne ĩxŭ. Rŭ nabaixãchiãegŭ yerŭ yema yaxŭgŭxŭ rŭ wŭxichigŭ ga yema togŭ ga duŭxŭgŭgawachigŭ nidexagŭ.

⁷ Rŭ yema na poraãcŭ nabaixãchiãegŭxŭcèx, rŭ nŭgŭmaã rŭ ñanagŭrŭgŭ: —¿Tama éxna Gariréanecŭãx yixŭgŭxŭ i guxŭ i ñaã duŭxŭgŭ i tagawa idexagŭxŭ?

⁸ —¿Rŭ ñuxãcŭ éxna i nŭxŭ ixŭnŭxŭ i wŭxichigŭ i yixema i taga i nawa iyaexŭwa na yadexagŭxŭ?

⁹⁻¹¹ —Yixema tixŭgŭ i Pártiaanecŭãx, rŭ Médiaanecŭãx, rŭ Eraŭãnecŭãx, rŭ Mechopotámiãanecŭãx, rŭ Yudeaanecŭãx, rŭ Capadochiaanecŭãx, rŭ Pŏtuanecŭãx, rŭ Áchiaarŭ naãnecŭãx, rŭ Piríquiaanecŭãx, rŭ Paŭpíríiaanecŭãx, rŭ Equituarŭ naãnecŭãx, rŭ Díbiaarŭ naãnecŭãx i Chirenecŭãx. Rŭ tatanŭwa nangēxma ta i duŭxŭgŭ i Crétaanewa rŭ Arábíaarŭ naãnewa ne ĩxŭ. Rŭ ñuxre i yixema rŭ Dumacŭãx i Yudíugŭ tixŭgŭ. Rŭ nuã tatanŭwa nangēxma ta i Dumacŭãx i tama Yudíugŭ ixŭgŭxŭ natŭrŭ tacŭmagu ĩxŭ. Rŭ guxãma rŭ nŭxŭ taxŭnŭe na wŭxichigŭ i tagawachigŭ na yadexagŭxŭ i ñaã ngúexŭgŭ. Rŭ tagawa tamaã nŭxŭ nixugŭe i ñuxãcŭ na namexêchixŭ ya Tupana — ñanagŭrŭgŭ.

¹² Rŭ guxŭma poraãcŭ nabaixãchiãegŭ, rŭ tama nŭxŭ nacuèxgŭ ga ñuxãcŭ na yŭxŭ ga yema. Rŭ nŭgŭna nacagŭe, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —¿Tacŭchiga nixŭ i guxŭma i ñaã? —ñanagŭrŭgŭ.

¹³ Natŭrŭ ga togŭ rŭ nŭxŭ nacugŭecŭraxŭ, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —Nangãxêmare rŭ ngēmacèx nixŭ i ngēmaãcŭ yadexagŭxŭ —ñanagŭrŭgŭ.

Pedruarŭ dexa

¹⁴ Rŭ yexguma inachi ga Pedru namaã ga yema 11 ga namŭcŭgŭ, rŭ tagaãcŭma ñanagŭrŭ: —Pa Yudíugŭ i nuxma Yerucharéŭgu naxŭãnecŭ rŭ Pa Nuãcŭãxgŭx, rŭ dŭcax, meã iperŭxŭnŭe i ñaã tá pemaã nŭxŭ chixuxŭ!

¹⁵ —Rŭ ñaã chomŭcŭgŭ rŭ tama nangãxê i pema nagu perŭxŭnŭxŭrŭŭ, erŭ pèxmamatama nixŭ rŭ ngexwacèx 9 arŭ orawa nangu.

16—Natürü ñaã ñuxma nüxü pedauxü nixĩ ga yema Tupanaärü orearü uruü ga Yoé marü nüxü ixuchigaxü ga yexguma ñaxgux:

17 “Rü ñanagürü ya Tupana: ‘Ngēma nawa iyacuáxü i ngunexügügu rü guxü i duüxügütanüwa tá chanamu i Chauãe i Üünexü, rü penegü rü pexacügü rü tá chauchigagu nidexagü. Rü choma rü tá chayangoxetüxēe i perü ngextüxüxügü rü tá nüxü nadaugü i ngēma tá nüxü chawéxü. Rü perü yaguãxgümaã tá chidexa i nanegüwa.

18 Rü chorü duüxügütanüwa tá chanamu i Chauãe i Üünexü i ngēma ngunexügügu, rü tá chauchigagu nidexagü.

19 Rü naãnetüwewa tá ichanawéx i mexügü i taguma nüxü idauxü. Rü ñoma i naãnewa tá ichanawéx i cuèxruügü i nagü, rü üxüema, rü taemaxü.

20 Rü üèxcü rü tá nixoema rü tauemacü rü tá nagürüü naduema naxüpa na wenaxärü núma naxüxü ya Cori. Rü ngēma ngunexü i nagu núma naxüxü, rü wüxi i ngunexü i mexēchixü tá nixĩ.

21 Rü guxãma ya yíxema Corina çaxe na tüxü nangüxēxücèx, rü tá tamaxē’ ”, ñanagürü ga yema orewa.

22 Rü ñanagürü ga Pedru: —Pa Duüxügü Pa Yudíugüx, jiperüxĩnüe i ñaã ore! Rü pema rü meãma nüxü pecuèx rü Ngechuchu ga Nacharétucüãx rü guma nixĩ ga wüxi ga yatü ga Tupana pepéxewa nüxü yaxucü na Nanexüchi yĩxü. Rü yemacèx ga Tupana rü norü poramaã nüxü nanaxüxēe ga muxüma ga mexügü rü cuèxruügü ga noxri taguma nüxü idauxü.

23—Rü Tupana pexna nanamu ga guma Ngechuchu na pecaducèx nayuxücèx yerü yemaãcü nanaxüxchaü ga Tupana, rü yemaãcü nagu narüxĩnü ga noxri tauta naxüxgux ga naãne. Rü pema penamu ga yatügü ga tama yaxögüxü na yayauxgüãxücèx rü curuchawa na yapotagüãxücèx. Rü yemaãcü penayuxēe.

24—Rü woo nayuchiréx natürü tama yexma nayacuèx, yerü Tupana wena nanamaxēe rü ínanadaxēe. Rü yemaãcü ga yema yu rü taxuacüma marü nüxü narüporamaēēcha.

25—Yerü ga ãëxgacü ga Dabí rü Ngechuchuchigagu nidexa, rü ñanagürü:

“Guxügüma nachauxütagu ya Cori ya Tupana rü choxü narüngüxēe na taxucèxma chaxoegaãëxücèx.

26 Rü yemacèx marü chataãe rü taãëxü ga oremaã chidexa. Rü choma nüxü chacuèx na mexü tá choxü üpetüxü i ngëxguma chayuxgux.

27 Erü cuma täütáma yuexüchicawa choxü cutèx, rü täütáma cunaxwèxe na yayixixü i chaxune i choma ya Cune ya Üünecü na chiixü.

28 Marü choxü nüxü cucuèxēe i ñuxãcü tá chanayaxu i maxü i taguma gúxü, rü tá poraãcü choxü cutaãëxēe, erü chomaã tá icurüxãüx”, ñanagürü ga Dabí.

29 Rü ñanagürü ga Pedru: —Pa Chaueneëgüx, rü aixcüma pemaã nüxü chixu na nayuxü ga nuxcümaücü ga tórü ãëxgacü ga Dabí, rü marü inatèx, rü ñuxma rü ta tatanüwa nangëxma i naxmaxü.

30—Natürü nüma ga Dabí rü wüxi ga Tupanaärü orearü uruü nixĩ. Rü yemacèx nüxü nacuèx rü wüxi ga nataa tá nixĩ i ãëxgacü ya Cristuxü ingucuchicü, yerü ga Tupana rü yemaãcü namaã inaxuneta.

31—Rü yemacèx nuxcümaxüchima ga Dabí rü ñoma marü nüxü nadauxuchixürüü nüxü nixu rü Cristu rü tá yuwa ínarüda rü täütáma naxmaxüwa nangëxmaëcha rü täütáma niyixi i naxüne.

32—Rü ñuxma ya Tupana rü marü wena nanamaxēe ga guma Ngechuchu, rü guxãma ga toma rü nüxü tadaugü na wena namaxüxü, rü ngēmacèx pemaã nüxü tixuchiga.

33 –Rü Tupana rü daxũguxũ ga naãnewa nanaga na norü tügüncüwawa yanatoxüçèx. Rü Tanatü ya Tupana rü marü nüxna nanamu ga Naãe i Üünexũ ga nuxcüma nüxũ yaxuxũ rü tá nuã na namuãxũ. Rü ñuxma ya yima Ngechuchu rü núma totanüwa nanamu i ngẽma Naãe i Üünexũ. Rü ngẽma Naãe nuã üxũ nixĩ i ñuxma nüxũ pedauxũ rü nüxũ pexĩnüëxũ.

34-35 –Rü taguma daxüwa naxũ ga Dabí, natürü nümatama rü ñanagürü:

“Tupana rü chorü Cori ya Cristumaã nüxũ nixu rü ñanagürü: ‘¡Rü chorü tügüncüwawa rüto ñuxmatáta cuxmẽxwa chanangẽxmagüxẽe i curü uwanügü!’ ”

ñanagürü.

36 Rü ñanagürü ga Pedru: –Name nixĩ i guxãma i pema i Yudíugü na nüxũ pecuèxgüxũ rü guma Ngechuchu ga curuchawa peyapotacü, rü Tupana rü marü perü Cori ya Cristuxũ nayaxĩxẽe –ñanagürü ga Pedru.

37 Rü yexguma yemaxũ naxĩnüëgu ga yema duüxügü ga yema yexmagüxũ, rü poraãcü nanaxixãchiãëgü. Rü Pedruna nacagüe, rü yema togü ga Pedrumücügüna rü ta nacagüe, rü ñanagürügü: –¡Rü tacü tá taxüexũ i ñuxmax, Pa Toeneëgüx? –ñanagürügü.

38 Rü Pedru nanangãxũ, rü ñanagürü: –¡Nüxũ perüxoe i pecüma i chixexũ rü Tupanacèx pedaugüe rü Ngechuchuégagu ípebaiũ na pexũ nüxũ nangechaüxüçèx i perü pecadugü ya Tupana! Rü Tupana tá pexna nanamu i Naãe i Üünexũ.

39 –Rü ñaã Tupanaãrü uneta, rü pexcèx nixĩ, rü pexacügüçèx, rü guxũ i duüxügü i yaxüwa ngẽxmagüxüçèx nixĩ. Erü guxũ i duüxügü i tórü Cori ya Tupana nügüxütawa naxcèx çaxüçèx nixĩ i ngẽma uneta –ñanagürü ga Pedru.

40 Rü yema oremaã rü muxüma ga to ga oremaã nayaxucüxëgü ga Pedru, rü ñanagürü: –¡Nüxna pixígachi i ngẽma duüxügü i chixexũ ügüxũ na pema rü ta tama chixexũ pexügüxüçèx! –ñanagürü.

41 Rü yema duüxügü ga naga ñnüëxũ ga yema ore ga Pedru namaã nüxũ ixuxũ, rü ínbaiũ. Rü yema ngunexügu rü poraãcü nayexera ga na yamuxũ ga yema yaxögüxũ. Rü 3,000 ga duüxügü nixĩ ga Ngechuchuaxũ yaxögüxũ ga yexguma.

42 Rü yema yexwacèx yaxögüxũ rü guxügüma inarüxĩnüë ga yema ngüexügü ga Ngechuchu imugüxüãrü nguxëëtae. Rü meã nügümaã nangaugü ga norü yemaxügü. Rü guxügüma nayumüxëgüxũ rü chibücèx nangutaquëxëgüxũ.

Yema yaxögüxũ rü aixcüma nügü nangechaxügü

43 Rü yema ngüexügü ga Ngechuchu imugüxũ rü nanaxügü ga muxüma ga mexügü ga Tupanaãrü poramaã naxügüxũ. Rü yexguma yemaxũ nadaugügu ga togü ga duüxügü, rü poraãcü nabaixãchiãëgü ga guxüma.

44 Rü guxüma ga yema yaxögüxũ, rü wüxigu narüxĩnüë. Rü meã nügümaã nangaugü ga norü yemaxügü.

45 Rü namaã nataxegüxũ ga norü naãnegü rü guxüma ga togü ga norü yemaxügü. Rü nügümaã ngüxũ nitoyegüxũ ga yema dñeru yexgumarüü na ñuxre natümawëxexũ ga norü õnatanü ga wüxichigü.

46 Rü guxü ga ngunexügu tupauca ga taxünewa nangutaquëxëgüxũ, rü chibücèx nangutaquëxëgüxũ ga napatagüwa, rü taãëacüma nügümaã nachibüexũ.

47 Rü guxügüma Tupanaxũ nicuèxüügüxũ. Rü guxüma ga yema ñãnecüãx rü nüxũ nangechaügü ga yema yaxögüxũ. Rü wüxichigü ga ngunexügu rü nimuëtanü ga duüxügü ga yaxögüxũ, yerü nüma ga Cori ga Ngechuchu rü nüxũ narüngüxẽe na nayauxgüãxüçèx ga norü maxü i taguma güxũ.

3

Naxcèx nitaane ga wüxi ga yatü ga chixeparacü

¹ Rü wüxi ga ngunexügu ga Pedru rü Cuáü rü tomaèxpüxarü oragu ga yáuanecü rü tupauca ga taxünewa naxī, yerü yema nixī ga yumüxêärü ora.

² Rü yéma guma tupauca ga taxünewa nayexma ga wüxi ga yatü ga norü bucümatama chixeparacü. Rü guxü ga ngunexügu rü natanüxügü rü guma tupauca ga taxüneärü ñax ga Mexèchixügu ãegaxügu nayamugüxü, na dīerucèx ínacaüüxücèx nüxna ga duüxügü ga guma tupauca ga taxünegu chocuxüxü.

³ Rü yexguma Pedru rü Cuáüxü nadèuxgux ga tupauca ga taxünegu na nachocuxü, rü guma chixeparacü rü nüxü nawémèx rü dīerucèx nüxna naca.

⁴ Rü Pedru rü Cuáü meãma nüxü narüdaunü, rü Pedru rü ñanagürü nüxü: —¡Toxü nadawenü! —ñanagürü.

⁵ Rü nüma ga yatü rü nüxü nadawenü, yerü nüma nüxü nacuèxgu rü chi tacü nüxna naxägü.

⁶ Natürü ga Pedru rü ñanagürü nüxü: —Choxü nataxuma i dīeru. Natürü ngéma choxü ngèxmaxü tá cuxna chaxã. Rü naegagu ya Ngechuchu ya Cristu ya Nacharétuctüñax cuxü chamu, rü jinachi rü ixü! —ñanagürü.

⁷ Rü yema ñaxguwena ga Pedru, rü norü tügünemèxègu nayayauxãchi, rü inanachixèè, rü yexgumatama napora ga namèxtüxügüwa rü nacutügüwa.

⁸ Rü nayuxnagü rü inachi, rü inanaxügü na iyaxüxü. Rü nümatama iyaxüácüma Pedru rü Cuáüwe tupauca ga taxünegu naxücu. Rü nanayuxnagüane rü Tupanaxü nicuèxüü.

⁹ Rü guxüma ga duüxügü nüxü nadaugü ga na íyaxüxü, rü Tupanaxü na yacuèxüüxü.

¹⁰ Rü poraäcü nabaixãchiãègü ga duüxügü naxcèx ga yema nüxü ngupetüxü ga guma yatü. Yerü nüxü nacuèxgü ga na guma yiixü ga tupauca ga taxüneärü ñax ga Mexèchixügu ãegaxüwa rütooxüchirécü rü yéma dīerucèx ícacü.

Tupaucacüwawa yexmaxü ga chopetüchica ga Charomóüarü Üpetüchicagu ãégaxüwa nidexa ga Pedru

¹¹ Rü guma chixeparachirécü ga marü naxcèx yataanecü, rü tama Pedru rü Cuáüna nixügachichaü. Rü guma tupauca ga taxüneçüwawa nayexma ga wüxi ga chopetüchica ga “Charomóüarü Üpetüchicagu” ãegaxü. Rü yema chopetüchicawa rü Pedru rü Cuáücèx naxítaquèxe ga guxüma ga duüxügü yerü poraäcü nabaixãchiãègü.

¹² Rü yexguma Pedru nüxü dèuxgu ga yema duüxügü ga yéma naxcèx ñtaquèxegüxü, rü ñanagürü nüxü: —Pa Chautanüxügü i Yudíugüx, ¿Tüxcüü pebaixãchie namaã i ngéma ñaã yatümaã ngupetüxü? ¿Rü tüxcüü toxü perüdaunü ñoma torü poramaã rü torü mexümaã tanamexèèxürüü?

¹³ —Nuxcümaügücü ga tórü oxigü ga Abráü rü Ichaá rü Acobu rü togü ga tórü oxigü rü nüxü nayaxögü ga Tupana. Rü yimatama Tupana nixī ya ñuxma Ngechuchuxü taxèècü, na guxüärü yexera yiixücèx. Rü gumatama Ngechuchu ya Tupanaärü ngüxèèruü ixícü nixī ga pema ãèxgacü ga Piratuxütawa penagagücü. Rü yexguma nüxü yangéxchaügu ga Piratu, rü pema rü tama penaxwèxegü ga na yangéãxü.

¹⁴ —Pema rü tama penaxwèxe ga na ínanguxuchixü ga guma üüneçü ga aixcüma mecü ga Ngechuchu, natürü naxcèx ípeca na pexcèx ínanguxuchixèèãxücèx ga wüxi ga máètaxü.

¹⁵ —Rü yemaäcü pematama peyamèxgü ga guma Ngechuchu ya tüxü maxèèècü. Natürü ga Tupana rü wena nanamaxèè. Rü toma nixī ga nüxü tadaugüxü ga wena na namaxüxü.

16 –Rü ñaã yatü ga chixeparachiréxü i pema nüxü pedauxü rü nüxü pecuáxü rü marü naxcèx nitaane erü Ngechuchuaxü nayaxõ. Rü ngẽma Ngechuchuaxü na yaxõõxücèx nixĩ i naxcèx yataanexü ngẽma ñuxma guxãma i pema nüxü pedauxürü.

17 –Rü dücax i ñuxma Pa Chaueneëgüx, rü yexguma pema rü wüxigu perü ãëxgacügümaã peyamèxgügu ga Ngechuchu, rü tama nüxü pecuèxgü ga tacü na pexüexü.

18 –Natürü ga Tupana rü yemaãcü nayanguxëë ga yema uneta ga nuxcüma nümatama nüxü yaxuxü nawa ga guxüma ga norü orearü uruügü. Yerü yema norü ore ga ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Cristu rü tá ngüxü ninge”,

ñanagürü.

19-20 –Rü ngẽmacèx, Pa Chaueneëgüx, rü name nixĩ i nüxü perüxoe i pecüma i chixexü, rü Tupanacèx pedaugü, rü nüxü peyaxõgü na nüma pexü ínapíãxücèx i perü pepadugü. Rü ngëxguma i nüma rü tá pexü nataãëgüxëë, rü tá nüma nanamu ya Ngechuchu ga noxritama naãne ixügügu pexcèx nüxü naxunetacü na perü ãëxgacü ya Cristu na yĩxücèx.

21 –Natürü i ñuxma rü Tupana nanaxwèxe i daxügüxü i naãnegu na naxãüxü ya Ngechuchu ñuxmatáta nüma ya Tupana wena namexëëãgu i guxüma i ñoma i naãnewa ngëxmaxü. Yerü yemaãcü nixĩ ga nüxü yaxuxü ga Tupana nawa ga nuxcümaügüxü ga norü orearü uruügü ga ixüünexü.

22 –Rü Moïché rü tórü oxigümaã nüxü nixu rü ñanagürü:

“Rü perü Cori ya Tupana rü petanüwa tá nüxü naxuneta i wüxi i norü orearü uruü i chauxrüü ixixü. Rü name nixĩ na naga pexĩnüëxü i guxüma i ngẽma pemaã nüxü yaxuxü.

23 Rü texé ya tatanüwa tama naga ñnuxë i ngẽma orearü uruü, rü tá tüxü ínatëxüchi i tatanüwa”,
ñanagürü ga Moïché.

24 –Rü Chamue rü guxüma ga togü ga Tupanaãrü orearü uruügü ga naweama ügüxü rü ta nüxü nixugüe ga tacü tá na üpetüxü i ñomaücüü.

25 –Rü nuxcümaxüchima ga Tupana rü tórü oxi ga Abráümaã nüxü nixu rü ñanagürü:

“Rü wüxi i cutaa tá nixĩ i nüxü rüngüxëëxü i guxüma i duüxügü i ñoma i naãnecüãx”,

ñanagürü. Rü yemaãcü ta Tupana inaxuneta nawa ga nuxcümaügüxü ga norü orearü uruügü. Rü pemaã nüxü chixu i ñuxma, rü pexcèx nixĩ ga yema unetagü ga nuxcümaügüxü ga orearü uruügüwa tórü oxigümaã nüxü yaxuxü ga Tupana.

26 –Rü pemaã nüxü chixu Pa Chautanüxügü i Yudíugüx, rü yexguma Tupana wena namaxëëgu ga Nane ga Ngechuchu rü petanüwaxira nanamu na pexü nangüxëëxücèx, erü nanaxwèxe i wüxichigü i pema na nüxü perüxoexü i pecümagü i chixexü –ñanagürü ga Pedru.

4

Ãëxgacügüpëxewa nayexmagü ga Pedru rü Cuáü

1 Rü yexguma duüxügümaã iyadexagügu ga Pedru rü Cuáü, rü yexgumayane yéma nangugü ga guma tupauca ga taxüneãrü purichíaarü ãëxgacü, rü paigü, rü Chaduchéugü.

2 Rü Pedru rü Cuáümaã nanuë ga paigü yerü duüxügüxü nangüexëë ga na marü wena namaxüxü ga Ngechuchu, rü naxrüü tá ta wena namaxëxü i guxüma i duüxügü i marü yuexü.

³ Rū ínanayauxŭ, rŭ poxcupataŭgu nanawocu ñuxmata moxŭãcŭ, yerŭ marŭ nayáuane.

⁴ Natŭrŭ muxŭma ga yema duŭxŭgŭ ga nŭxŭ ñnŭxŭ ga yema Tupanaãrŭ ore rŭ nayaxŭgŭ. Rŭ 5000 wa nangu ga yatŭxŭxica ixugŭgu.

⁵ Rŭ moxŭãcŭ Yerucharéŭwa nangutaquëxegŭ ga Yudiŭgŭarŭ ãëxgacŭgŭ namaã ga naerugŭ, rŭ ngŭxëëruŭgŭ ga ore ga mugŭwa ngŭxëëtaegŭxŭ.

⁶ Rŭ yéma nayexma ta ga Aná ga paigŭeru ixŭcŭ, rŭ Caipá, rŭ Cuáŭ, rŭ Areyáŭdrŭ, rŭ guxŭma ga yema togŭ ga paigŭ ga paigŭerutanŭxŭ ixŭgŭxŭ.

⁷ Rŭ nanamu na naxŭtawa nagagŭãxŭcèx ga Pedru rŭ Cuáŭ. Rŭ yexma norŭ ngãxŭtanŭgu nanachigŭxëë rŭ nŭxna nacagŭ, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —¿Texé pexŭ tamu, rŭ texé pexna tanaxã i pora na penamexëëxŭcèx i ñãã yatŭ? — ñanagŭrŭgŭ.

⁸⁻⁹ Rŭ Pedruwa nayexma ga Tupanaãë ga Üünexŭ rŭ nanaporaxëë. Rŭ yemacèx ga Pedru rŭ nanangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —Pa Ìãneãrŭ Ìëxgacŭgŭx, rŭ Pa Yudiŭgŭarŭ Ìëxgacŭgŭerugŭx, rŭ ñuxma toxna naxcèx peca naxcèx ga norŭ mexëë i ñãã chixeparachiréxŭ erŭ nŭxŭ pecuáxchaŭ ga ñuxãcŭ na namexŭ.

¹⁰ —Rŭ ñuxma tá pemaã nŭxŭ tixu na nŭxŭ pecuáxŭcèx i guxãma i pema rŭ nŭxŭ nacuëxgŭxŭcèx i guxŭma i tatanŭxŭgŭ i Yudiŭgu. Rŭ ñãã yatŭ i ñuxma pepëxewa ngëxmaxŭ rŭ Ngechuchu ya Cristu ya Nacharétucŭŭãx nixŭ ga namexëëcŭ. Rŭ guma nixŭ ga pema curuchawa peyapotacŭ rŭ peyuxëëcŭ. Natŭrŭ ga Tupana rŭ wena nanamaxëë.

¹¹ —Rŭ gumatama Ngechuchu nixŭ ga pema nŭxŭ pexoecŭ. Natŭrŭ ga Tupana rŭ nayamucuchi na guxŭarŭ ãëgacŭ yixŭxŭcèx.

¹² —Rŭ yima Ngechuchucatama nixŭ ya tórŭ maxëëëruŭ, erŭ yixicatama nixŭ ga Tupana nŭxŭ unetacŭ i ñoma i naanewa na tŭxŭ namaxëëëxŭcèx — ñanagŭrŭ ga Pedru.

¹³ Rŭ yexguma yema ãëxgacŭgŭ nŭxŭ daugŭgu ga ñuxãcŭ tama muëëãcŭma na yadexagŭxŭ ga Pedru rŭ Cuáŭ, rŭ nabaixãchiãëgŭ, yerŭ nŭxŭ nicuëãchitanŭ ga tama meã poperaxŭ na yacuáxŭ rŭ puracŭtanŭxŭmare yixŭgŭxŭ. Rŭ aixcŭma nŭxŭ nicuëãchitanŭ ga Ngechuchuarŭ ngŭexŭgŭ na yixŭgŭxŭ.

¹⁴ Rŭ ñuxŭchi nŭxŭ nadaugŭ ta ga guma yatŭ ga rŭmecŭ ga Pedru rŭ Cuáŭxŭtagu na nachixŭ. Rŭ yemacèx ga yema ãëxgacŭgŭ rŭ taxuacŭma ñuxŭ ñanagŭrŭgŭëga nachiga ga yema ngupetŭxŭ.

¹⁵ Rŭ yexguma ga yema ãëxgacŭgŭ rŭ ínanamuxŭ ga yema ínangutaquëxegŭxŭwa, rŭ nŭxŭcatama nŭgŭmaã nidexagŭ.

¹⁶ Rŭ ñanagŭrŭgŭ: —¿Tacŭ tá namaã ixŭexŭ i ñãã yatŭgŭ? Erŭ guxŭma i Yerucharéŭcŭŭãx i duŭxŭgŭ rŭ nŭxŭ nacuëxgŭ i ngëma mexŭ i taxŭ i naxŭgŭxŭ, rŭ taxuacŭma itayacŭx.

¹⁷ —Natŭrŭ ngëma na tama yexeraãcŭ duŭxŭgŭtanŭwa nanguchigaxŭcèx i ngëma ngupetŭxŭ, jrŭ ngŭãã tanamuëëxëë na ñuxmawena rŭ taxúemaãma ngëma Ngechuchuchigagu yadexagŭxŭcèx! —ñanagŭrŭgŭ.

¹⁸ Rŭ wenaxãrŭ Pedru rŭ Cuáŭcèx nacagŭ, rŭ nŭxna naxãga na tama Ngechuchuchigamaã yadexagŭxŭcèx, rŭ bai i texéxŭ na nangŭexëëxŭcèx i nachiga.

¹⁹ Natŭrŭ ga Pedru rŭ Cuáŭ rŭ nanangãxŭgŭ, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —¡Nagu perŭxŭnŭë i pematama! ¿Rŭ namexŭ i Tupanapëxewa na pega taxŭnŭëxŭ rŭ ëxna Tupanaga taxŭnŭëxŭ?

²⁰ —Erŭ toma rŭ taxuacŭma nŭxŭ tarŭxoe na nŭxŭ tixuxŭ ga yema nŭxŭ tadaugŭxŭ rŭ nŭxŭ taxŭnŭëxŭ —ñanagŭrŭgŭ.

21 Rû yexguma ga yema âêxgacügü rû nayaxâxûnegü rû yemaâcü ínayamugü, yerü nataxuma ga ñacücèx na napoxcueâxü rû duûxügüxü namuñê, yerü guxüma ga duûxügü rû Tupanaxü nicuèxüügü naxcèx ga yema nüxü ngupetüxü ga guma yatü ga chixeparawa rümeçü.

22 Rû guma yatü ga yemaâcü Tupanaârü poramaã naxcèx itaanecü, rû 40 arü yexera nixî ga norü taunecü.

Yema yaxôgüxü rû Tupanaarü ngüxêcèx ínacagü

23 Rû yexguma marü ínamuxüâxgu, rû Pedru rû Cuáü rû namücügü íyexmagüxüwa naxî. Rû namaã nüxü nixugüe ga guxüma ga yema ore ga Yudíugüarü âêxgacügü rû paigüarü âêxgacügü namaã nüxü ixuxü.

24 Rû yexguma Pedru rû Cuáüxü naxîñüêgu ga namücügü, rû guxüma wüxigu nayumüxêgü rû Tupanamaã nidexagü rû ñanagürügü: —Pa Corix, cuma cunaxü ga daxügüxü ga naâne rû ñoma ga naâne, rû taxü i taxtü, rû guxüma i ñacü i nawa ngêxmaxü.

25 —Rû cumatama nixî ga nuxcüma Cuãê i Üünexüxü cumuxü na curü ngüxêëruü ga Dabíwa yanadexaxüçèx rû ñaxüçèx:

“¿Tüxcüü ínipuræ i ñoma i nañecüâx i duûxügü i tama yaxôgüxü? ¿Rû tüxcüü ngêma natücèxmamare ixîgüxügu narüxîñüê i guxü i nachiuñanecüâx?

26 —Nümagü i nachiuñanegüarü âêxgacügü rû Tupanamaã nanuê, rû nügümaã nangutaquèxegü na wüxigu nügümaã nagu naxîñüèxüçèx na ñuxâcü tá nüxü na nayexeragüxüçèx ya Cori ya Tupana rû Nane ya nüxü naxunetacü ya Cristu”, ñanagürü.

27 —Rû aixcüma nixî ga ñoma ga ñanewa ga âêxgacügü ga Erode rû Piratu ga nangutaquèxegüxü namaã ga to ga nachiuñanegüçüâx rû totanüxü ga Yudíugü, na chixexü naxügüxüçèx namaã ya curü ngüxêëruü ya üünecü ya Ngechuchu ya Cristuxü nüxü cuxunetacü.

28 —Rû yemaâcü ga nümagü rû nayanguxêê ga guxüma ga yema cuma nuxcü mama nagu curüxîñüxü rû nüxü cuxunetaxü rû tá na yanguxü.

29 —¡Rû dücax, Pa Corix, cuma nüxü cucuèx na ñuxâcü toxü naxâxünegüxü! Toma nixî i curü ngüxêëruü rû tanaxwèxe na toxü cuporaexêêxü na tama tamuñêâcüma nüxü tixuxüçèx i curü ore.

30 —¡Rû curü poramaã nameêxêê i duûxügü i idaaweexü! ¡Rû duûxügüxü nawêx i cuèxruü rû curü poramaã cuxüxü i naegagu ya curü ngüxêëruü ya üünecü ya Ngechuchu! —ñanagürügü.

31 Rû yexguma yumüxêwa nüxü nachauegu, rû guma ípata ga nawa nangutaquèxegüne rû naxîâxâchi. Rû Tupanaãê i Üünexü rû nüxna nangu ga guxüma. Rû tama namuñêâcüma nüxü nixugüe ga Tupanaârü ore.

Yema yaxôgüxüârü yemaxügü rû guxüârü nixî

32 Rû namu ga yema yaxôgüxü. Rû guxüma rû wüxigu narüxîñüê. Rû taxuüma nagu narüxîñü ga noxrüxicatama na yîixü ga norü yemaxügü, natürü guxüma ga namücügümaã nangau.

33 Rû yema ngüexügü ga Ngechuchu imugüxü na Tupa-naârü puracü naxügüxüçèx, rû Tupanaârü poramaã nüxü nixugüe ga ñuxâcü wena na namaxüxü ga Cori ga Ngechuchu. Rû Tupana rû poraâcü nüxü narüngüxêê ga guxüma ga yema yaxôgüxü.

34-35 Rû natanüwa rû nataxuma ga wüxi ga nüxü nataxuxü, yerü guxüma ga yema nüxü yexmaxü ga naañegü rû êxna ípatagü, rû namaã nataxegü. Rû yema díeru ga ngîxü nayauxgücü rû yéma ngîxü nangegü, rû yema ngüexügü ga Ngechuchu imugüxüna ngîxü nayaxägü. Rû ñuxüchi nügü ngîxü ninuñüxü ga ñuxrechigü nüxü nataxuxü ga wüxichigü.

³⁶ Rū nayexma ga wüxi ga yatü ga Lebítanüxü ga Chiprecüãx ga Yúchegu ãegacü. Rū yema ngúexüğü ga Ngechuchu imugüxü na Tupanaãrū puracü naxüğüçèx rü Bernabémaã nanaxugü. Rū ngêma naega, rü: “Taãëxëëruü”, ñaxüchiga nixi.

³⁷ Rū nūma ga Bernabé rü nüxü nayexma ga wüxi ga naãne, rü namaã nataxe. Rū yema ngúexüğü ga Ngechuchu imugüxüxütawa ngixü nana ga yema dïëru.

5

Ananíã rü Chacuíraarü pecaduchiga

¹ Rū nayexma ga wüxi ga yatü ga Ananíãgu ãegaxü rü Chacuíra ga namèx. Rū nūmagü rü namaã nataxegü ga wüxi ga norü naãne.

² Natürü nūma ga Ananía rü namèxmaã wüxigu nagu narüxñnue na nügüxü ngixne nayauxgüxü ga ñuxre ga yema naãnetanü. Rū ñuxüchi yema ngúexüğü ga Ngechuchu imugüxüxütawa ngixü nangegü ga yema nüxü íyaxücü.

³ Rū yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxü: —Pa Ananíãx, ¿tüxcüü ngoxo i Chatanága cuxñü rü Tupanaãe i Üünexümaã quidora, rü cugüxü ngixne cuyaxu i ñuxre i ngêma curü naãnetanü?

⁴ —¿Éxna yexguma tauta namaã cutaxegu, rü tama éxna cuxrü yixü ga yema naãne? ¿Rü yexguma namaã cutaxegu, tama éxna cuxrü yixü ga yema dïëru na ngixü cugüxëxüçèx i ngêma cuma cunaxwèxexüãcüma? ¿Tüxcüü i cunaxüxü i ñaã? Tama yatügümaãxica quidora, natürü Tupanamaã rü ta nixi i quidoraxü —ñanagürü ga Pedru.

⁵ Rū yexguma yema orexü naxñnugu ga Ananíã, rü yuxüma inayangu. Rū poraãcüxüchima namuë ga guxüma ga yema duüxüğü ga yexguma yemaxü nacuáchigagügu.

⁶ Rū ñuxre ga yéma yexmagüxü ga ngextüxüxüğü rü nanayauxgü ga naxüne, rü nananuquegü, rü inayatèxgü.

⁷ Rū tomaëxpüx ga ora ngupetüxgu rü íngu ga namèx. Rū yexma ixücu natürü tama nüxü icuèx ga tacü na ngupetüxü.

⁸ Rū Pedru ngixna naca, rü ñanagürü: —¿Yema natanü ga ipexunetaxügu yixü ga namaã petaxegüxü ga perü naãne? —ñanagürü. Rū ngïma rü: —Ngü, ngëxgumaëxpüxgu nixi —ngïgürügü.

⁹ Rū Pedru rü ñanagürü ngixü: —¿Tüxcüü pegümaã ngêmaãcü wüxigu perüxñnue na namaã pidoraexüçèx i Tupanaãe i Üünexü? ¡Düçèx, ngêma cutexü iyatèxgüxü rü marü ínangugü, rü ñuxma rü cuxü rü tá ta ngêma nangegü! —ñanagürü.

¹⁰ Rū yexgumatama yuxcüma Pedrupëxegu iyangu. Rū yexguma nachocuxgu ga yema ngextüxüxüğü, rü yuxcüma ngixü inayangaugü. Rū ngixü nayauxgü, rü ngitexüttagutama ngixü nayatèxgü.

¹¹ Rū yexguma nüxü nacuèxgügu ga yema ngupetüxü, rü guxüma ga yema yaxögüxü rü yema togü ga duüxüğü rü ta poraãcüxüchima namuë.

Tupanaãrü poramaã nanaxüğü ga muxüma ga mexüğü

¹² Rū yema ngúexüğü ga Ngechuchu imugüxü, rü duüxügüpëxewa nanaxüğü ga muxüma ga mexüğü ga Tupanaãrü poramaã naxüğüxü. Rū inanawëxgü ga muxüma ga cuèxruüğü. Rū guxüma ga yema yaxögüxü rü guxüguma naxítaquëxegüxü nagu ga yema tupauca ga taxünewa yemaxü ga chopetüchica ga Charomóüãrü Üpetüchicagu ãegaxü.

13 Rū yema togū ga duūxūgū ga tama yaxōgūxū rū namuē na yema yaxōgūxūtanūgu naxāgūxū, natūrū poraācū yema yaxōgūxūxū nangechaūgū.

14 Rū nimuētanūāma ga yema yaxōgūxū yerū muxūma ga duūxūgū ga yatūxūgū rū ngexūgū rū Coriaxū nayaxōgūetanū.

15 Rū nūma ga duūxūgū rū itamūgūgu nayamugūxū ga idaaweexū naxchāpenūūmaā rū norū caruūgūmaā na yexguma Pedru yéma ūpetūxgu, rū naxchipetamare nūxū na nachixūcèx.

16 Rū yexgumarūū ta rū yéma naxītaquēxegūxū ga muxūma ga duūxūgū ga Yerucharēūārū ngaicamana imugūne ga iānewa ne īxū. Rū yéma naxcèx nanagagūxū ga yema idaaweexū rū yema ngoxoāxgūxū. Rū guxūma naxcèx nitaanegū.

Pedru rū Cuāūwe ningēxūtanū ga paigū

17 Rū yexguma ga guma paigūeru rū guxūma ga yema natanūxūgū ga Chaduchéugū rū poraācū nixāūxāchigū naxcèx ga yema mexūgū ga naxūgūxū ga yema ngūexūgū ga Ngechuchu imugūxū.

18 Rū yemacèx norū purichíagūxū namu na ínayauxūāxūcèx ga yema ngūexūgū. Rū iāneārū poxcupataūgu nanapoxcue.

19 Natūrū Coriarū orearū ngerūū ga daxūcūāx naxcèx nayawāxna ga yema poxcupataūārū iāxgū ga chūtacū. Rū ínanamuxū, rū ñanagūrū nūxū:

20 —¡Ngema tupauca ya taxūnewa pexī, rū guxū i duūxūgūmaā nūxū pixu na ñuxācū Tupana inaxāxū i ngexwacaxūxū i maxū! —ñanagūrū.

21 Rū yexguma ga yema ngūexūgū ga Ngechuchu imugūxū rū naga naxīnūē ga yema ore. Rū moxūācū ga pèxmamaxūchi rū tupauca ga taxūnewa naxī, rū duūxūgūxū nangūexēē. Rū yoxni ga guma paigūeru rū natanūxūgū, rū nanangutaquēxexēē ga guxūma ga yema togū ga āēxgacūgū ga āēxgacūgūtūcumūwa ūgūxū. Rū poxcupataūwa nanamugū ga purichíagū na yagagūāxūcèx ga yema ngūexūgū ga Ngechuchu imugūxū.

22-23 Rū yexguma poxcupataūwa nangugūgu ga yema purichíagū, rū taxuxūxūma inayangaugū. Rū nayawoegu, rū nūxū nayarūxugūe, rū ñanagūrūgū: —Yima poxcupataū rū narūwāxta, rū meāma nataichirēx, rū purichíagū nūxna nadaugū i naāxwa. Natūrū ngēxguma tayawāxnagu, rū taxuxūxūma itayangaugū i aixepewa —ñanagūrūgū.

24 Rū yexguma yema orexū naxīnūēgu ga yema paigūeru rū yema togū ga paigū ga āēxgacūgū ixīgūxū rū yema tupauca ga taxūneārū purichíagūarū āēxgacū rū guxūma nabaixāchiāēgū yerū tama nūxū nacuèxgū ga ngextá tá na nanguxū ga guxūma ga yema rū ñuxācū tá na iyanaxoxēēgūāxū.

25 Rū yexguma yemagu ínaxīnūēyane rū yéma nangu ga wūxi ga yatū, rū namaā nūxū nixu, rū ñanagūrū: —Ngēma yatūgū i pepoxcuechirēxū, rū tupauca ya taxūnewa nangēxmagū, rū ínanangūexēē i duūxūgū —ñanagūrū.

26 Rū yéma naxī ga tupauca ga taxūneārū purichíagūarū āēxgacū wūxigu namaā ga norū purichíagū na yagagūāxūcèx. Natūrū namuē na duūxūgū nutamaā yamuxūtanūxū, rū yemacèx meāmare yema ngūexūgūxū nigagū.

27 Rū yexguma namaā ínangugūgu, rū yema āēxgacūgūpēxewa nanagagū. Rū yema paigūeru rū namaā nidexa rū ñanagūrū nūxū:

28 —Marū poraācū pexna tanachūxu na tama ngēma Ngechuchuégamaā penangūexēēxūcèx. Natūrū i pema rū guxūne ya Yerucharēūwa penangūexēē i duūxūgū, rū ñuxūchi toxna penaxuxchaū ga na togagu nayuxū ga yema Ngechuchu —ñanagūrū.

29 Rū Pedru rū namūcūgūmaā nanangāxūgū, rū ñanagūrūgū: —Narūmemaē nixī na Tupanaga taxīnūēxū rū tama i yatūgūga.

30 —Guma Tupana ga nuxcūmaŭgūxŭ ga tórŭ oxigŭ nŭxŭ yaxōgŭcŭ, rŭ guma nixŭ ga wena namaxēēcŭ ga Ngechuchu ga pema peyamácŭ ga yexguma curuchawa peyapotagŭgu.

31 —Natŭrŭ Tupana rŭ nanataxēēāma, rŭ nŭgŭarŭ tŭgŭnecŭwawa nana-toxēē. Rŭ tórŭ cuēxruŭ rŭ maxēxēēruŭ nayangucuchixēē na tatanŭxŭgŭ i Yudŭgŭxŭ nangŭxēēxŭcèx na nŭxŭ naxoexŭcèx i norŭ chixexŭgŭ, rŭ Tupana nŭxŭ nŭxŭ nangechaŭxŭcèx i norŭ pecadugŭ.

32 —Rŭ toma nŭxŭ tacuèx na aixcŭma yŭxŭ i guxŭma i ngēma pemaā nŭxŭ tixuxŭ erŭ tomatama nŭxŭ tadaugŭ. Rŭ ngēxgumarŭŭ ta i Tupanaāē i Ūŭnexŭ i Tupana tŭxna āxŭ ya yŭxema naga ŭnŭxē, rŭ nŭxŭ nacuèx na aixcŭma yŭxŭ —ñanagŭrŭgŭ.

33 Rŭ yexguma yemaxŭ naxŭnŭēgu ga yema āēxgacŭgŭ, rŭ poraācŭxŭchima nanuē, rŭ nanadaixchaŭ.

34 Natŭrŭ yema āēxgacŭgŭtanŭwa nayexma ga wŭxi ga Parichéu ga Gamarié ga naega. Rŭ nŭma rŭ meāma nanangŭexēē ga Tupanaārŭ mugŭ. Rŭ guxŭma ga duŭxŭgŭ rŭ nŭxŭ nangechaŭgŭ. Rŭ nŭma ga Gamarié inachi rŭ nanamu na paxaāchi ínamuxŭāxŭcèx ga yema ngŭexŭgŭ ga Ngechuchu imugŭxŭ.

35 Rŭ ñuxŭchi namŭcŭgŭ ga āēxgacŭgŭmaā nŭxŭ nixu rŭ ñanagŭrŭ: —Pa Chautanŭxŭx, ¡pexuāēgŭ na ŭacŭ tá namaā pexŭexŭ i ñaā yatŭgŭ!

36 —Rŭ nŭxna pecuèxāchie ga ŭpa ga ñuxācŭ āēxgacŭxŭ nŭgŭ ningu-cuchixēēchaŭ ga Teudá. Rŭ nŭgŭtama nixu na wŭxi ga ŭacŭ na yŭxŭ. Rŭ maneca 400 naguxŭ ga yatŭgŭ nawe narŭxŭ. Natŭrŭ churaragŭ nayamèxgŭ, rŭ nayu. Rŭ guxŭma ga yema nawe rŭxŭxŭ rŭ nangŭāchi, rŭ yexma nayarŭxo ga guxŭma.

37 —Rŭ yixcŭra ínangu ga to ga yexguma tachiŭāneārŭ āēxgacŭ duŭxŭgŭxŭ ixugŭgu, rŭ yema nixŭ ga Yuda ga Gariréaanecŭāx ga āēxgacŭxŭ nŭgŭ ingu-cuchixēēchaŭxŭ. Rŭ nayaxucŭxēgŭ ga duŭxŭgŭ rŭ nawe narŭxŭ ga ñuxre. Natŭrŭ yemaxŭ rŭ ta nimèxgŭ rŭ nayu. Rŭ guxŭma ga yema nawe rŭxŭxŭ rŭ nangŭāchi.

38 —Rŭ ngēmacèx i ñuxma rŭ pexŭ chaxucŭxē na peyangēxgŭxŭ i ñaā yatŭgŭ, rŭ tama penapoxcuexŭ. Erŭ ngēxguma nagagutama yixŭgu i ngēma nŭma naxŭgŭxŭ, rŭ tá inayarŭxo.

39 —Natŭrŭ ngēxguma Tupanaārŭ yixŭgu i ñaā naxŭgŭxŭ, rŭ taxuacŭma ipeyanaxoxēē. ¡Rŭ pexuāēgŭ na tama ngŭrŭāchi Tupanamaā yŭxŭ i penuèxŭ! —ñanagŭrŭ. Rŭ guxŭma ga yema āēxgacŭgŭ rŭ naga naxŭnŭē ga yema norŭ ucuxē.

40 Rŭ ñuxŭchi nanachocuxēē ga yema ngŭexŭgŭ ga Ngechuchu imugŭxŭ. Rŭ nayaçuaixgŭ. Rŭ nŭxna naxāga na tama Ngechuchuchiga yadexagŭxŭcèx. Rŭ yemawena rŭ nayangēxgŭ.

41 Rŭ yema āēxgacŭgŭna ínixŭ ga yema ngŭexŭgŭ. Rŭ nataāēgŭ yerŭ woetama Tupana nanaxwèxe ga yemaācŭ Ngechuchucèx ngŭxŭ na yangegŭxŭ.

42 Rŭ guxŭ ga ngunexŭgu tupauca ga taxŭnewa rŭ ípatagŭwa, rŭ nanangŭexēēāma, rŭ nŭxŭ nixugŭetanŭ ga ore ga mexŭ ga Ngechuchu ya Cristuchiga.

6

Yema ngŭexŭgŭ ga Ngechuchu imugŭxŭ rŭ nŭxŭ naxuneta ga 7 ga yatŭgŭ na nŭxŭ nangŭxēēgŭxŭcèx ga Tupanaārŭ puracŭwa

¹ Rŭ yexgumaācŭ rŭ yexeraācŭ nimuchigŭ ga yema duŭxŭgŭ ga yaxōgŭxŭ. Rŭ natanŭwa nayexmagŭ ga Yudŭgŭchirēx ga Griéguanewa ne

Īxŭ rŭ Griégugawa idexagŭxŭ. Rŭ nayexma ta ga yaxŏgŭxŭ ga Yudíugŭ ga Yerucharéŭcŭāx ga woetama nagawa idexagŭxŭ. Rŭ yema yaxŏgŭxŭ ga Griégugawa idexagŭxŭ rŭ nidexagŭecha nachigagu ga yema yaxŏgŭxŭ ga Yerucharéŭcŭāxgŭ ixíngŭxŭ, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —Totanŭwa yutegŭxe rŭ tama meā ōna tŭxna naxāgŭxŭ i ngēxguma ōna inaxāgŭŭxgu i wŭxichigŭ i ngunexŭgu —ñanagŭrŭgŭ.

² Rŭ yexguma ga yema 12 ga ngŭexŭgŭ ga Ngechuchu imugŭxŭ rŭ guxŭma ga yema yaxŏgŭxŭxŭ nangutaquēxexēgŭ, rŭ ñanagŭrŭgŭ nŭxŭ: —Tama name na ítanangéxŭ i Tupanaārŭ orearŭ uchiga i tomax na ōnamaā itacuáxŭcèx.

³ —Rŭ ngēmacèx, Pa Tomŭcŭgŭx, rŭ ꝑNaxcèx pedèŭx i petanŭwa ya 7 ya yatŭgŭ ya guxāma nŭxŭ ngechaŭcŭ, rŭ meā naāèxŭ cuácŭ, rŭ aixcŭma Tupanaāē i Ūñexŭ nawa ngēxmacŭ! Rŭ toma tá nŭxna tanaxā i ngēma puracŭ na nŭmagŭ ōnamaā inacuēxgŭxŭcèx.

⁴ —Rŭ ngēxguma i toma rŭ yumŭxēwa rŭ Tupanaārŭ orearŭ uchigawaxicatama tá tapuracŭe —ñanagŭrŭgŭ.

⁵ Rŭ yexguma ga guxŭma ga yema duŭxŭgŭ rŭ: —Ngŭ —ñanagŭrŭgŭ naxcèx ga yema ore. Rŭ nŭxŭ naxunetagŭ ga Etébaŭ ga meā yaxŏcŭ rŭ aixcŭma Tupanaāē i Ūñexŭ nawa yexmacŭ, rŭ Piripi, rŭ Pócoro, rŭ Nicanúru, rŭ Timú rŭ Paruménu, rŭ Nicuráchi ga Aŭtioquíacŭāx ga tauta Ngechuchuaxŭ yaxŏŏgu Yudíugŭcŭma yaxucŭ.

⁶ Rŭ yema ngŭexŭgŭ ga Ngechuchu imugŭxŭxŭtawa nanagagŭ. Rŭ nŭmagŭ naxmēxmaā nŭxŭ yangŏgŭácŭma naxcèx nayumŭxēgŭ.

⁷ Rŭ yema Tupanaārŭ ore rŭ yexeraácŭ nixŭchigŭ. Rŭ poraácŭ nimuētanŭ ga yema yaxŏgŭxŭ ga Yerucharéŭwa. Rŭ woo muxŭchixŭma ga Yudíugŭarŭ paigŭ rŭ ta Ngechuchuaxŭ nayaxŏgŭ.

Etébaŭxŭ niyauxgŭ

⁸ Rŭ Etébaŭ nixŭ ga wŭxi ga yatŭ ga Tupana poraácŭ nŭxŭ rŭngŭxēēcŭ rŭ naporaxēēcŭ na duŭxŭgŭtanŭwa naxŭāxŭcèx ga mexŭgŭ ga taxŭgŭ rŭ cuèxruŭgŭ ga Tupanaārŭ poramaā naxŭxŭ.

⁹ Rŭ nayexma ga wŭxi ga ngutaquēxepataŭ ga Yudíugŭarŭ ga Ínguxŭxŭārŭ Ngutaquēxepataŭgu āegane. Rŭ gumawa nangutaquēxegŭ ga duŭxŭgŭ ga ŭpaacŭ corigŭmēxēwa yexmagŭxŭ. Rŭ ñuxre ga guma ngutaquēxepataŭcŭāx rŭ wŭxigu namaā ga ñuxre ga Chireneānecŭāx, rŭ Aleyādríaanecŭāx, rŭ Chiríchiaanecŭāx, rŭ Áchiaarŭ naānecŭāx, rŭ inanaxŭgŭe ga Etébaŭmaā na iyaporagatanŭcŭxŭ.

¹⁰ Natŭrŭ taxuacŭma Etébaŭxŭ narŭyexeragŭ, yerŭ nŭma ga Etébaŭ rŭ nidexa namaā ga yema cuèx ga Tupanaāē i Ūñexŭ nŭxna āxŭ.

¹¹ Rŭ yexguma ga yema duŭxŭgŭ rŭ togŭaxŭ nanaxŭtanŭgŭ na Etébaŭchiga doraxŭ yaxugŭxŭcèx. Rŭ ñanagŭrŭgŭ ga yema idoraegŭxŭ: —Toma nŭxŭ taxŭnŭēgu, rŭ Moīchéchiga rŭ Tupanachigamaā chixexŭ ga ore nixugŭ ga Etébaŭ —ñanagŭrŭgŭ.

¹² Rŭ yemaácŭ nananuēxēē ga duŭxŭgŭ rŭ Yudíugŭarŭ āēxgacŭgŭerugŭ rŭ ngŭexēēruŭgŭ ga ore ga mugŭwa nguxēētaegŭxŭ. Rŭ yemacèx Etébaŭcèx nibuxmŭ, rŭ nayayauxgŭ, rŭ āēxgacŭgŭerugŭ íngutaquēxegŭxŭwa nanagagŭ.

¹³ Rŭ naxcèx nadaugŭ ta ga yatŭgŭ ga doraxŭ ixugŭemarexŭ rŭ yema rŭ ñanagŭrŭgŭ: —Ñāā yatŭ rŭ guxŭguma chixexŭmaā nidexa i nachigagu ya daa tupauca ya taxŭne, rŭ nachigagu i Tupanaārŭ mugŭ.

¹⁴ —Rŭ toma rŭ nŭxŭ taxŭnŭē rŭ:

“Yima Ngechuchu ya Nacharétucŭãx rü tá nanangutaŭxëë ya daa tupauca, rü tá inayanaxoxëë i nacŭmagü ga Moïché tüxŭ ngúexëëxŭ”, –ñanagürügü.

¹⁵ Rŭ yexguma Etébaŭxŭ nadaunügu ga guxŭma ga yema ãëxgacügü ga yéma rütogŭxŭ, rü nüxŭ nadaugü ga nachametü rü wŭxi ga daxŭ-cŭãx ga orearü ngeruŭchametürüŭ na yŭxŭ.

7

Etébaŭärü ore

¹ Rŭ nüma ga paigüeru, rü Etébaŭna naca rü ñanagürü: –¿Aixcŭma yŭxŭ i ñaã ore i nüxŭ yaxugüexŭ? –ñanagürü.

² Rŭ Etébaŭ nanangãxŭ, rü ñanagürü: –Pa Chautanŭxŭ Pa ãëxgacügŭx, ¡Choxŭ iperŭxŭnŭë! Guma Tupana ya mexëchicü, rü nuxcŭmaŭcŭ ga tórü oxŭ ga Abráŭcèx nangox ga yexguma Mechopotámiãärü naãnegu naxächiŭgu ga yexguma tauta Aráŭärü naãnewa naxŭxgu na yexma yaxächiŭxŭcèx.

³ –Rŭ Tupana rü ñanagürü nüxŭ: “¡Nüxna ixŭ i cuchŭñãne rü cutanŭxŭ, rü ngëma choma tá cuxŭ nüxŭ chadauxëëxŭ i naãnewa naxŭ!” ñanagürü.

⁴ –Rŭ yexguma ínaxŭxŭ ga Abráŭ nawa ga yema Cadéucŭãxärü naãne ga ngextá noxri ínaxächiŭxŭwa, rü Aráŭärü naãnegu nayaxächiŭ. Rŭ yexguma nanatü yuxguwena, rü ñoma ga naãne i ñuxma nagu pexächiŭxŭwa naxŭ, yerü yemaãcŭ Tupana núma nanaga.

⁵ –Natürü yexguma rü ta taxuŭma ga noxrŭxŭchi ga naãne nüxna naxã ga Tupana i ñoma i naãnewa, rü bai ga íraxŭ ga noxrŭxŭchi ga naãne. Natürü Abráŭmaã inaxuneta ga yixcama tá nüxna na naxããxŭ ga ñoma i naãne na noxrŭxŭchi yŭxŭcèx, rü yixcama marü nayuxguwena rü nanegüarü na yŭxŭcèx. Rŭ yemaãcŭ Abráŭmaã inaxuneta ga woo na nangexacŭxŭ ga yexguma.

⁶ –Rŭ ñanagürü Abráŭxŭ ga Tupana:

“Rŭ yixcama i cutaagü rü tá to i nachŭñãne i tama noxrü ixŭxŭwa nangëxmagü. Rŭ ngëma nachŭñãnecŭãx i duŭxŭgü rü norü duŭxŭgŭxŭ tá nayaxŭgŭxëë. Rŭ 400 ya taunecü rü ngëma duŭxŭgü rü tá chixri namaã nachopetü i cutaagü.

⁷ Natürü choma tá chanapoxcue i ngëma nachŭñãnecŭãx i norü duŭxŭgŭxŭ yaxŭgŭxëëxŭ. Rŭ ngëmawena i cutaagü rü tá ínachoxŭ nawa i ngëma naãne, rü nuã ñaã i naãnewa tá choxŭ nicuèxŭgŭ”, ñanagürü ga Tupana.

⁸ –Rŭ yexguma Tupana rü Abráŭ rü nügümaã nanamexëë, rü ñanagürü ga Tupana:

“Choma rü tá cuxŭ charŭngŭxëë ega cuma rü guxŭma i cutanŭxŭgü ípewiŭchëxmŭpëxechiraŭgu. Rŭ ngëma tá nixŭ i cuèxruŭ i yigümaã imexëëxŭ”,

ñanagürü ga Tupana. Rŭ nabu ga wŭxi ga nane ga Abráŭ, rü Ichaágu nanaxüéga. Rŭ yexguma 8 ga norü ngunexŭwa nanguxgu ga Ichaá, rü nümatama ga Abráŭ rü ínanawiechëxmŭpëxechiraŭ. Rŭ yexguma marü nayèxgu ga Ichaá rü nabu ga nane ga Acobu, rü nümatama ga Ichaá rü ínanawiechëxmŭpëxechiraŭ. Rŭ yixcama marü nayèxgu ga Acobu rü nüxŭ nayexma ga 12 ga nanegü. Rŭ nümatama ga Acobu rü ínanawiechëxmŭpëxechiraŭ ga guxŭma ga yema 12 ga nanegü. Rŭ yema 12 ga nanegü nixŭ ga yema 12 ga nuxcŭmaŭgŭxŭ ga tórü oxigü.

⁹⁻¹⁰ –Rŭ yema 12 ga Acobu nanegü ga tórü oxigü ixŭgŭxŭtanüwa rü wŭxi rü Yúche nixŭ ga naega. Natürü naëneŭgü ga guma Yúche rü nixãŭxãchie,

rü yemacèx Equituarü naãnewa ìxŭ ga taxetanüxŭxŭ Yúchemaã nataxegü na Equituarü naãnewa nagagüãxŭcèx. Natürü Tupana rü Yúchemaã nayexma, rü nüxŭ narüngŭxèè na tama pecadu naxŭxŭcèx ga yexguma guxchaxŭwa nayexmagu. Rü nüxna nanaxã ga cuèx, rü Yúchexŭ narüngŭxèè ga meã na nayauxãxŭcèx ga Equituaneärü ãëxgacü ga Faraŭ. Rü yemacèx ga Faraŭ rü ãëxgacüxŭ nayangucuchixèè. Rü nüma ga Yúche nixŭ ga ãëxgacü ga Faraŭpatawa rü guxŭma ga yema nachiuãnewa. Rü Faraŭxŭcatama nixŭ ga Yúcharü yexera na ãëxgacü yŭxŭ ga yema naãnewa.

11 –Rü yexgumaücüü nayexma ga taiya ga guxŭ ga Equituarü naãnewa rü Canaãärü naãnewa. Rü poraãcü taiya nüxŭ nangux ga duŭxŭgü. Rü yemacèx ga yema nuxcümaŭgüxŭ ga tórü oxigü rü düxwa taxuacüma nüxŭ inayangaugü ga nabü ga Canaãärü naãnewa.

12 –Natürü yexguma nüxŭ nacuáchigaxgu ga Acobu ga na nayexmaxŭ ga nabü ga Equituanewa, rü yéma nanamugü ga nanegü ga guma tórü oxigü ixŭgücü. Rü yema nixŭ ga nawa inaxügüxŭ ga noxrima nabücèx Equituanewa na naxŭxŭ.

13 –Rü yŭxcama marü naguxgu ga yema nabü rü wenaxärü Equituanewa naxŭ nawa ga nabü. Rü yexguma wenaxärü yéma naxŭxgu ga naëneëgü, rü nügü nixu ga Yúche namaã. Rü yexguma nüxŭ nacuèx ga Faraŭ ga ngextácŭãx na yŭxŭ ga Yúche.

14 –Rü yŭxcamaxŭra ga Yúche rü tümacèx nangema ga nanatü rü guxŭma ga natanüxŭ. Rü maneca 75wa nangu ga yema duŭxŭgü ga Yúchetanüxŭ.

15 –Rü yemaãcü Equituanewa naxŭ ga Acobu na yexma yaxãchiŭxŭcèx. Rü yexma nayu ga nümax. Rü yexma nayue ta ga nanegü ga tórü oxigü.

16 –Rü yexguma nayuxgu ga Acobu, rü Chiquéŭwa nanangegü ga naxŭne na yexma yatèxgüãxŭcèx nagu ga yema naxmaxŭ ga Abráŭ dŭerumaã naxcèx taxexŭ ga Amú nanegüxŭtawa ga Chiquéŭwa.

17 –Rü düxwa nawa nangu na Equituanewa ínanguxŭxŭcèx ga tatanüxŭ ga yexgumarüŭ ga Tupana Abráŭmaã ixu-netaxŭ. Rü yexguma rü marü poraãcü nimu ga tatanüxŭ ga Equituanewa.

18 –Rü yexguma ningucuchi ga to ga Equituaneärü ãëxgacü ga tama Yúchechigaxŭ cuáxŭ.

19 –Rü yema ãëxgacü rü tatanüxŭxŭ nawomüxèè rü chixri tümamaã naxüpetü ga guxema nuxcümaŭgüxe ga tórü oxigü. Rü tüxŭ namu na yexwaca buexe ga tümãcügüxŭ ítawogüxŭ na tayuexŭcèx.

20 –Rü yexgumaücüü nabu ga Moïché, rü Tupanaãxŭ nangúchaŭ. Rü tomaëxpŭx ga tauemacü nüxna tadaugü ga tümãpatawa ga naë rü nanatü.

21 –Rü yexguma düxwa ítanatèxgügu, rü Faraŭxãcü inayaxu, rü ngŭnexŭ inayaxèè.

22 –Rü yemaãcü Moïchéxŭ nanguxèègü ga guxŭma ga Equituanecŭãxärü cuèx. Rü nüma ga Moïché rü wüxi ga ãëxgacü ga poracü nixŭ, rü norü dexawa rü ta napora.

23 –Rü yexguma 40 ga norü taunecüwa nanguxgu ga Moïché rü nagu narüxŭnü ga natanüxŭgü ga Yudíugütanügu na naxŭãneãxŭ.

24 –Rü nüxŭ nadau ga wüxi ga Equituanecŭãx ga wüxi ga Yudíuxŭ na naçuaxixŭ. Rü yemacèx ga Moïché rü yema Yúdiuétüwa inayuxu, rü yema Equituanecŭãxŭ nimèx rü nanayuxèè.

25 –Rü nüma ga Moïché nagu rüxŭnügu rü chi natanüxŭgü ga Yudíugü rü chi nüxŭ nacuèxgü na Tupana yéma namuxŭ na ínanguxŭxèèãxŭcèx. Natürü tama nüxŭ nacuèxgüéga ga yema natanüxŭgü.

26 –Rü moxŭãcü ga Moïché rü nüxŭ nadau ga to ga taxre ga Yudíugü ga nügü

yexma dèixŭ, rŭ nŭxna nachogŭchaŭ. Rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ:

“Pema rŭ pegŭtanŭxŭgŭ pixŭgŭ. ¿Rŭ tŭxcŭŭ pegŭ pedai i pemax?” ñanagŭrŭ.

²⁷ –Rŭ yexguma ga yema namŭcŭxŭ iĉuaxixŭ rŭ Moŭchŭxŭ natèxneta, rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ:

“¿Texé cuxŭ tamu na toeru quiŭxŭcèx rŭ tomaã icucuáxŭcèx?”

²⁸ –¿Éxna choxŭ quimáxchaŭ ta, ga ñne quimáxŭ ga Equituanecŭãxrŭŭ?” ñanagŭrŭ.

²⁹ –Rŭ yexguma yemaxŭ naxŭnŭgu ga Moŭché, rŭ niña ga yema naãnewa. Rŭ Madiáŭãnewa naxŭ. Rŭ yema nachiŭãne ga tama noxrŭ ixŭxŭgu nayaxãchiŭ. Rŭ yexma naxãmèx rŭ nabu ga taxre ga nanegŭ.

³⁰ –Rŭ 40 ga taunecŭguwena ga dauxchitawa ga Chinaŭ ga mèxpŭneãrŭ ngaicamana, rŭ wŭxi ga naŭxètaxacŭ ga yéma iyauraxŭwa Moŭchécèx nangox ga wŭxi ga Tupanaãrŭ orearŭ ngeruŭ ga daxŭcŭãx.

³¹ –Rŭ naŭaixãchiãe ga Moŭché ga yexguma nŭxŭ nadèuxgu. Rŭ naxcèx nixŭ rŭ nŭxna nangaicama na meã nŭxŭ nadauxŭcèx. Rŭ yexguma Moŭchémaã nidexa ga Cori ga Tupana, rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ:

³² “Choma nixŭ i curŭ oxigŭarŭ Tupana chiŭxŭ rŭ Abráŭ rŭ Ichaá rŭ Acobuarŭ Tupana chiŭxŭ”,

ñanagŭrŭ. Rŭ yexguma ga Moŭché rŭ inanaxŭgŭ ga norŭ muŭmaã na yaduruxŭ. Rŭ namuŭ ga yexma na nadawenŭxŭ.

³³ –Rŭ yexguma ga Cori ga Tupana rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ:

“¡Ínacuaixŭ i curŭ chapatu erŭ ñaã naãne i nagu cuchixŭ rŭ naxŭüne, erŭ chanuxma!

³⁴ Choma rŭ ngóxŭwama nŭxŭ chadau i ñuxãcŭ poraãcŭ ngúxŭ na yangegŭxŭ i chorŭ duŭxŭgŭ i Equituanewa. Rŭ nŭxŭ chaxŭnŭ i na naxauxexŭ. Rŭ ngēmaccèx núma chaxŭ na íchananguxŭxèxŭcèx. ¡Nuã naxŭ na Equituanewa cuxŭ chamuxŭcèx!”, ñanagŭrŭ.

³⁵ –Rŭ woo ga noxri ga nŭmagŭ ga natanŭxŭgŭ rŭ guma Moŭchŭxŭ naxoe ga yexguma ñagŭgu:

“¿Rŭ texé cuxŭ tamu na toeru quiŭxŭcèx rŭ tomaã icucuáxŭcèx?” ñagŭgu, natŭrŭ ga Tupana rŭ yéma nanamuãma na yema duŭxŭgŭxŭ ínanguxŭxèxŭcèx rŭ norŭ ãëxgacŭ na yŭxŭcèx. Rŭ yemaãcŭ Moŭchŭxŭ namu ga Tupana ga yexguma naxŭtawa namuãxgu ga yema norŭ orearŭ ngeruŭ ga yema naŭxètaxacŭ ga iyauraxŭwa naxcèx ngóxŭ.

³⁶ –Rŭ Moŭché nixŭ ga Equituarŭ naãnewa ínagaxŭxŭ ga nuxcŭmaŭgŭxŭ ga tórŭ oxigŭ. Rŭ Equituanewa, rŭ Dauchiŭxŭ ga Taxtŭwa, rŭ dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa inanawèx ga cuèxruŭgŭ, rŭ nanaxŭ ga mexŭ ga taxŭgŭ ga Tupanaãrŭ poramaã naxŭxŭ. Rŭ yemaãcŭ 40 ga taunecŭ nŭxŭ na rŭ-ngŭxèe ga yema duŭxŭgŭ.

³⁷ –Rŭ nŭmatama ga Moŭché nixŭ ga tatanŭxŭgŭ ga Yudíugŭmaã ñaxŭ:

“Tupana rŭ yixcŭra tá pexcèx nŭxŭ naxuneta i petanŭwa i wŭxi i norŭ orearŭ uruŭ ga yexgumarŭŭ ga choxŭ na naxunetaxŭrŭŭ”, ñanagŭrŭ.

³⁸ –Rŭ nŭmatama ga Moŭché nixŭ ga nuxcŭmaŭgŭxŭ ga tórŭ oxigŭmaã nangutaquèxexŭ ga yema naãne ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa. Rŭ tórŭ oxigŭmaã nayexma ga Chinaŭ ga mèxpŭnewa ga yexguma namaã yadeaxgu ga Tupanaãrŭ orearŭ ngeruŭ ga daxŭcŭãx. Rŭ nŭmatama ga Moŭché nixŭ ga nayauxãxŭ ga Tupanaãrŭ ore i maxèxèeruŭ na nŭxŭ tŭxna naxããxŭcèx.

39 –Natürü ga tórü oxigü rü tama naga naxĩnũechaũ ga guma Moĩché. Rü ínanatèxũchigüama, rü Equituaneguama narũxĩnũãëgü.

40 –Rü tórü oxigü rü Moĩchéeneë ga Arãũxũ ñanagürügü: “¡Rü toxçèx naxü i tupanachicünèxãgü na nawe tarũxĩxũcèx! Erü tama nũxũ tacuèxgü i tacü nũxũ na üpetũxũ i ngẽma Moĩché ga Equituanewa tũxũ yagagũxũ”, ñanagürügü.

41 –Rü yexguma nanaxügü ga wüxi ga wocaxacũchicünèxã norü tupanaxũ. Rü ñũxũchi naxçèx nanadai ga ñuxre ga carnerugü na yemamaã nũxũ yacuèxũũgũxũcèx. Rü wüxi ga peta naxçèx naxügü ga yema wocaxacũchicünèxã ga nümatama naxügũxũ.

42 –Rü yemacèx ga Tupana rü nüxna nixũgachi ga yema duũxũgü. Rü ínanawogü na woramacuri rü üèxcü rü tauemacümaã natupanaãxẽãxũcèx. Yerü yemaãcü Tupanaãrü orearü uruũgüarü poperagu naxümatü, rü ñanagürü:

“Pema, Pa Yudíugüx, ¿Chauxçèx yĩxũ ga penadèixũ ga carnerugü ga yexguma 40 ga taunecü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa peyexmagügu?”

43 Tama aixcũma chauxçèx nixĩ yerü ga pema rü ngextá ípexĩxũwa rü ípenangeexũ ga napata ga perü tupananeta ga Moro rü ípenangeexũ ga perü tupananeta ga Refããrü woramacurichicünèxã. Rü yemaãcü pegümaã ípenangeexũ ga yema tupananetachicünèxãgü ga pematama pexügũxũ na nũxũ picuèxũũgũxũcèx. Rü ngẽmacèx i ñuxma rü perü naãnewa tá pexũ íchawoxũ rü yaxũwa i Babiró-niããrü yexerawa tá pexũ chamugü”, ñanagürü ga Tupana ga yema orewa.

44 –Rü yema naãne ga ngextá taxúema íxãpataxũwa rü tórü oxigü nũxũ nayexma ga wüxi ga ípata ga naxchirunaxçèx ga nagu namaã nanguxũgüne ga Tupanaãrü mugü ga nutagu ümatũxũ. Rü guma ípata ga naxchirunaxçèx nixĩ ga nũxũ nawéãcũma Tupana Moĩchéxũ naxũxẽxene.

45 –Rü yexguma nayuxguwena ga Moĩché, rü Yochué ningucuchi ga ãëxgacü na yĩxũ. Rü tórü oxigü rü nuã tórü naãnewa nanangegü ga guma ípata ga naxchirunaxçèx ga yexguma Yochuémaã napugüãgu ga ñaã naãne nüxna ga yema duũxũgü ga Tupana íwoxũxũ napèxewa ga tórü oxigü. Rü núma nayexma ga guma ípata rü ñuxmata Dabí ingucuchigu ga ãëxgacü na yĩxũ.

46 –Rü guma ãëxgacü ga Dabí rü Tupana rü poraãcü namaã nataãë, rü nũxũ narũngũxẽë. Rü núma ga Dabí rü Tupanana naxçèx naca na naxũãxũcèx ga wüxi ga tupauca ga taxũne ga nawa Tupanaxũ na yacuèxũũgũxũcèx ga tatanũxũgü ga Acobutaagü.

47 –Natürü Dabí nane ga Charumóũ nixĩ ga naxücü ga guma tupauca ga Tupanacèx ixĩxũne.

48 –Natürü ya Tupana ya tacũxũchima rü tama duũxũgü üxũne ya tupaucagümaã naxãpata. Rü yemacèx ga Tupana rü nuxcũmaũcü ga norü orearü uruũwa rü ñanagürü:

49-50 “Choma nixĩ ya ãëxgacü ya tacũxũchima, rü daxũguxũ i naãne nixĩ i chorü toxmaxwèxeruũ ixĩxũ rü ñoma i naãne nixĩ i chorü chicutũruũ ixĩxũ. ¿Rü ñuxũcürüwa i nagu perũxĩnũèxũ tá na penaxũxũ ya wüxi ya tupauca ya chaugu mexũne?”

ñanagürü ga Cori ya Tupana. Rü ñanagürü ta ga Tupana:

“¿Tama èxna choma yĩxũ ichanaxũxũ ga guxũma i tacü i ngẽxmaxũ? ¿Rü ñuxãcü chi penaxũxũ i wüxi i nachica i nagu charũngũxũ?”

ñanagürü ga norü orewa.

51 Rü ñanagürü ga Etébaũ: –Düçèx Pa ãëxgacügüx, pema rü guxũguma nũxũ pexoe i Tupanaãrü ore, rü tama iperũxĩnũechaũ. Rü peãëwa rü tama

peyaxōgüchaũ. Rũ pema rũ guxŭguma Tupanaãẽ i Ūünexŭmaã penuẽẽcha. Yema nuxcũmaũgũxũ ga perũ oxigürũtama pixĩgũ i pemax.

⁵² —Rũ perũ oxigũ rũ chixeãcũma namaã nachopetũ ga guxũma ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũ. Rũ nanadai ga yema orearũ uruũgũ ga nüxũ ixuchigagũxũ ga na núma naxũxũ tá ga guma mecũ ya Ngechuchu. Rũ yexguma ínanguxgu ga guma Ngechuchu rũ pema Piratuna penamu rũ penayuxẽẽ.

⁵³ —Rũ woo pema rũ Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ ga daxũcũãxũtawa penayaxu ga Tupanaãrũ ore, natürũ tama naga pexĩnũẽ —ñanagürũ ga Etébaũ.

Nayu ga Etébaũ

⁵⁴ Rũ yexguma nüxũ naxĩnũẽgu ga yema ore, rũ nanuẽxũchiamã ga yema duũxũgũ. Rũ norũ numaã Etébaũcèx nixũxchapũtagũ.

⁵⁵ Natürũ ga Etébaũ rũ aixcũma Tupanaãẽ i Ūünexũ nawa nayexma. Rũ daxũ nadawenũ, rũ nüxũ nadau na ñuxãcũ namexẽchixũ ga Tupana. Rũ nüxũ nadau ga Ngechuchu ga Tupanaãrũ tũgũneguama chicũ.

⁵⁶ Rũ yexguma rũ ñanagürũ: —Nüxũ chadau i na yangoxnaãchixũ i naãnetũwe, rũ nüxũ chadau ya Cristu ya Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcũ ya Tupanaãrũ tũgũneguama chicũ —ñanagürũ ga Etébaũ.

⁵⁷ Natürũ nũmagũ rũ nũgũ narütütamachixẽgũ, rũ tagaãcũ aixta naxũeãcũma nüxna nayuxgũ.

⁵⁸ Rũ ínanagaxũchigũ ga íãnewa, rũ nutagũmaã ínanamuxũchigũ. Rũ yéma nayexma ga wũxi ga ngextũxũxũ ga Chaurugu ãegaxũ. Rũ yemaxũ nanawotanũ ga norũ gáuxũchirugũ ga ínacũxuchigũxũ ga yema duũxũgũ ga Etébaũxũ imèxgũxũ.

⁵⁹ Rũ yexguma nutamaã ínamuxũchigũãguyane, rũ nayumũxẽ ga Etébaũ rũ ñanagürũ: —Pa Cori Pa Ngechuchux, ¡Nayaxu i chauãẽ! —ñanagürũ.

⁶⁰ Rũ yemawena rũ inacaxãpũxũ, rũ tagaãcũ aixta naxũ, rũ ñanagürũ: —Pa Cori Pa Tupanax, ¡Tãxũ i ñaã pecaducèx cunapoxcuexũ i ñaã duũxũgũ! —ñanagürũ. Rũ yexguma yema ñaxguwena rũ nayu.

8

Chauru rũ guxema yaxōgũxewe ningẽchigũ na tũxũ napoxcuexũcèx

¹ Rũ Chauru rũ norũ me nixĩ ga Etébaũxũ na yamèxgũxũ. Rũ yematama ngunexũgu rũ norũ uwanũgũ rũ inanaxũgũe ga na poraãcũ nawe yangẽxũtanũxũ ga yema yaxōgũxũ ga Yerucharéũwa yexmagũxũ. Rũ dũxwa ga guxũma rũ Yudéaanegu rũ Chamáriaanegu nũgũ nawoone. Rũ yema ngũexũgũ ga Ngechuchu imugũxũxicatama ínayaxũgũ ga Yerucharéũwa.

² Rũ ñuxre ga yatũgũ ga meãma Tupanaãxũ yaxōgũxũ rũ nanayauxgũ ga Etébaũxũne, rũ inanatèxgũ rũ poraãcũ naxcèx naxauxe.

³ R yexguma ga Chauru rũ chixri tũmamaã naxũpetũ ga guxema yaxōgũxe. Rũ tũmapatagu nixũcuchigũ na tũxũ ínayauxũxũcèx. Rũ yéma tũxũ ínatũxũ ga yatũgũ rũ ngexegũ, rũ ñuxũchi poxcupataũgu tũxũ nawocu.

Chamáriawa nüxũ nixuchiga ga Tupanaãrũ ore i mexũ

⁴ Rũ yema yaxōgũxũ ga Chauruchaxwa íbuxmũxũ ga Yerucharéũwa, rũ guxũwama ga ngextã ínaxĩxũwa rũ nüxũ nixuchigagũ ga ñuxãcũ Ngechuchu tũxũ na maxẽxẽxũ.

⁵ Rũ Piripi nixĩ ga wũxi ga yema orexũ ixuchigacũ. Rũ nüma rũ íãne ga Chamáriawa naxũ, rũ yéma inanaxũgũ ga Cristuchigaxũ na yaxuxũ.

⁶ Rũ yema duũxũgũ ga Chamáriacũãx, rũ Piripicèx nangutaquẽxegũ. Rũ guxũma meãma inarũxĩnũẽ ga yema ore ga namaã nüxũ yaxuxũ, yerũ nüxũ

nadaugü ga yema mexügü ga taxügü ga Tupanaärü poramaã naxüxü ga Piripi.

⁷ Rû muxêma ga duïxêgü ga ngoxogü tümawa yexmaxê rû tümacèx nitaanegü. Rû yema ngoxogü rû tagaäcü aita naxüeäcüma tümawa ínachoxü. Rû yexgumarüü ta rû muxêma ga nawãixächigüxe rû chixeparagüxe rû tümacèx nitaanegü.

⁸ Rû yemacèx poraäcü nataãêgü ga guxüma ga duïxügü ga guma ããne ga Chamáriawa.

⁹ Natürü guma ããnewa nayexma ga wüxi ga yatü ga Chimáügu ãegaxü ga ñuxre ga taunecü norü yuümaã duïxügüxü womüxêëxü ga guma ããnewa. Rû nügü nixu ga na wüxi ga tacüxü cuáxü na yïixü.

¹⁰ Rû guxüma meãma nüxü inarüxïnüë woo ga buxügü rû yaxügü. Rû ñanagürügü: —Ñãã yatü rû aixcüma nüxü nangëxma i Tupanaärü pora i taxü —ñanagürügü.

¹¹ Rû naga naxïnüë ga duïxügü, yerü mucüma ga taunecü rû norü yuümaã nanawomüxêë.

¹² Rû Piripi rû yema duïxügümaã nüxü nixu ga ore ga mexü ga Ngechuchu ya Cristuchiga, rû ñuxäcü na äëxgacü yïixü ya Tupana. Rû yexguma yema ore yaxögügu ga duïxügü, rû Piripi ínanabaiüxêë ga yatüxü rû ngexügü.

¹³ Rû nümatama ga Chimáü rû ta nayaxõ, rû ínabaie. Rû inanaxügü ga Piripixü na naxümücüxü. Rû yexguma nüxü nadèuxgu ga yema cuèxruüü rû mexügü ga taxü ga Tupanaärü poramaã naxüxü ga Piripi, rû poraäcü nabaixächiãë ga Chimáü.

¹⁴ Rû yema Ngechucharü ngüexügü ga Yerucharéüwa yexmagüxü rû nüxü naxïnüëchiga ga meã na nayauxgüãxü ga Tupanaärü ore ga Chamáriawa. Rû yemacèx yéma nanamugü ga Pedru rû Cuáü.

¹⁵ Rû yexguma Chamáriawa nangugügu ga Pedru rû Cuáü, rû naxcèx nayumüxêgü ga yema yexwaca yaxögüxü ga duïxügü, na nayauxgüãxüçèx ga Tupanaãë i Üünexü.

¹⁶ Yerü yexguma noxri yaxögüãgu ga yema duïxügü rû Piripi marü ínanabaiüxêëmare naegagu ga Cori ga Ngechuchu, natürü taxuxünata nangu ga Tupanaãë i Üünexü.

¹⁷ Rû yemacèx ga Pedru rû Cuáü naxmëxmaã nüxü ningögügü ga yema yaxögüxü, rû yexguma nanayauxgü ga Tupanaãë i Üünexü.

¹⁸⁻¹⁹ Rû nüxü nadau ga Chimáü ga na duïxügüna nanguxü ga Tupanaãë i Üünexü ga yexguma Pedru rû Cuáü naxmëxmaã yema duïxügüxü yangögügügu. Rû yemacèx díëru Pedru rû Cuáüna ngíxü naxãxchaü ga Chimáü rû ñanagürü nüxü: —¡Choxna rû ta penaxã i ngëma pora, na yíxema tüxü chingögüxe rû ta tüxna nanguxüçèx i Tupanaãë i Üünexü! —ñanagürü.

²⁰ Rû yexguma ga Pedru rû ñanagürü nüxü: —¡Cuxrüütama iyanataxux i curü díëru, erü ngímaã naxcèx cutaxechaü i Naãë i Üünexü i Tupana tüxna mumarexü!

²¹ Cuma rû taxucürüwama cunayaxu i ngëma pora, erü curü maxü rû tama name i Tupanapëxewa.

²² ¡Nüxü rüxo i ngëma curü chixexü, rû Tupanana naxcèx naca na cuxü nüxü nangechaüxüçèx! Rû bexmana tá cuxü nüxü nangechaü i ngëma chixexü i cuãewa nagu curüxïnüxü.

²³ Erü nüxü chacuèx rû poraäcü cunuãewèxe, rû ngëma curü chixexü rû cumaã inacuèx rû ñoma cupoxcuxürüü cuxü nixíxêë —ñanagürü.

²⁴ Rû Chimáü nanangãxü, rû ñanagürü: —¡Pema Tupanana chauxcèx peça na tama choxü nangupetüxüçèx i ngëma nüxü pixuxü! —ñanagürü.

25 Rû Pedru rû Cuáŭ rû yema Chamáriaanecŭãx ga duŭxŭgümaã nüxŭ nixugüe ga Cori ga Ngechuchuchiga, rû namaã nüxŭ nixugüe ga Tupanaärü ore. Rû yemawena rû Yerucharéŭcèx nawoegu. Rû namawa rû muxŭne ga Chamáriaanewa yexmane ga ìanexãcügüwa rû nüxŭ nixuetanü ga Tupanaärü ore i mexŭ.

Piripi rû namagu nüxŭ nangau ga wŭxi ga ãëxgacü ga Etiópiaanecŭãx

26 Rû yemawena, rû Tupanaärü orearü ngeruŭ ga daxŭcŭãx rû Piripimaã nüxŭ nixu, rû ñanagürü: —¡Rû paxa inaxŭãchi rû ìane ya Gachawaama naxŭ nawa i ngëma nama i Yerucharéŭwa ne daxŭ rû Gachawa iyarügoxŭ! — ñanagürü. Rû ngëma nixŭ i nama i dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxŭwa dapetŭxŭ.

27 Rû inaxŭãchi ga Piripi rû yema namawa naxŭ. Rû yexma nügü nangau namaã ga wŭxi ga yatü ga Etiópiaanenanguxŭ ga guxcüma ga yema ãëxgacüarü dŭëru. Rû ìneãcü Yerucharéŭwa naxŭ na Tupanaxŭ yanacuèxŭxŭcèx.

28 Rû nachiŭñanecèx nataegu, rû norü autu ga cowaru itúchigünewa narüto. Rû nawa ningúchigü ga yema ore ga Tupanaärü orearü uruŭ ga Ichaxía ümatŭxŭ.

29 Rû Tupanaãe i Üünexŭ rû Piripixŭ ñanagürü: —¡Paxa naxcèx ixŭ i ngëma autu! —ñanagürü.

30 Rû paxa yema autucèx niña ga Piripi. Rû yexguma naxŭtawa nanguxgu rû nüxŭ naxŭnü ga na Tupanaärü orearü uruŭ ga Ichaxía ümatŭxŭ ga orewa nangúxŭ ga yema ãëxgacü. Rû yexguma ga Piripi rû nüxna naca rû ñanagürü nüxŭ: —¿Nüxŭ cucuáxŭ i tacüchiga na yŭxŭ i ngëma nawa cungúxŭ? — ñanagürü.

31 Rû nüma ga ãëxgacü ga Etiópiaanecŭãx rû nanangãxŭ, rû ñanagürü: — ¿Nŭxŭcürüwa i nüxŭ chacuáxŭ ega taxúema chomaã inanguxŭxŭëëgux? — ñanagürü. Rû Piripicèx naca na naxŭnagŭxŭcèx, rû naxŭtawa na natoxŭcèx.

32 Rû yema nawa yangúchigŭxŭ ga Tupanaärü ore ga ümatŭxŭ, rû ñanagürü: “Rû ñoma wŭxi i carneru i norü mèxwa nagagŭxŭrŭüãcü nayagagü. Rû wŭxi i carneruxacü i ngëma yayoxtèxagŭxŭpèxewa tama aita üxŭrŭü nachianemare, rû taxu ñanagürü.

33 Rû yexguma duŭxŭgü poraãcü chixri namaã chopetügu rû taxúema naetüwa tachogü. ¿Rû texé tá meã nachiga tidexa ga yema duŭxŭgü ga yemaãcü poraãcŭxŭchima chixexŭ ügŭxŭ? Yerü nayamèxgü na nataxuxŭcèx i norü maxŭ i ñoma i naãnewa”, ñanagürü ga yema ore ga nawa nangúxŭ.

34 Rû Piripina naca ga yema ãëxgacü ga Etiópiaanecŭãx, rû ñanagürü: — ¡Chomaã nüxŭ ixu! ¿Rû texéchigagu nixŭ ga yadexaxŭ ga yema Tupanaärü orearü uruŭ? ¿Nügüchigagutama rû éxna toguechigagu? —ñanagürü.

35 Rû yexguma nanangãxŭ ga Piripi. Rû yematama ore ga ümatŭxŭmaã inanaxügü na namaã nüxŭ yaxuxŭ ga ore i mexŭ ga Ngechuchuchiga.

36 Rû yixcamaxŭra ga yexguma inaxŭyane, rû dexá íyexmaxŭwa nangugü. Rû ñanagürü ga yema ãëxgacü: —Nuã nangëxma i dexá. ¿Rû tama éxna inamexŭ na nuã choxŭ ícubaixŭëëxŭ? —ñanagürü.

37 Rû ñanagürü ga Piripi: —Ngëxguma aixcüma meãma cuyaxŭxgux, rû marü name i na cuxŭ íchabaixŭëëxŭ —ñanagürü. Rû nanangãxŭ ga yema ãëxgacü, rû ñanagürü: —Ngëmããcü chayaxŭ na Ngechuchu ya Cristu yŭxŭ ya Tupana Nane —ñanagürü.

38 Rû yexguma ínayachaxŭchixŭëë ga norü autu, rû wŭxigu dexáchiüwa nachoŭ. Rû Piripi ínanabaixŭëë ga yema ãëxgacü.

³⁹ Rū yexguma dexáwa ínachoõchigu, rü Tupanaãe i Üünexũ rü Piripixũ niga. Rū yema ãëxgacü rü marü tama wena Piripixũ nadau. Natürü taãëacü namagu nixũ.

⁴⁰ Natürü Achotowa nayangox ga Piripi. Rū yema ãñewa inaxũãchi, rü nüxũ nixuchigü ga ore i mexũ ga guxũma ga ãñewa ñuxmata Checharéaarü nañewa nangu.

9

Ngechuchuaxũ nayaxõ ga Chauru

¹⁻² Rū yoxni ga Chauru rü daimaã nayaxãxũnechigüama ga yema duũxügü ga Cori ga Ngechuchuaxũ yaxõgũxũ. Rū yemacèx paigüeruxõtawa naxũ, rü naxcèx nüxna naca ga popera ga nüxna ãgaxũ na Yudíugüarü ngutaquëxepataügü ga Damacuwa yexmagünegu yaxücuchigüxücèx rü yexma tümacèx nadauxücèx ga guxema yaxõgüxe ga yatüxe rü ngexegü na Yerucharéüwa tüxũ nagagüxücèx rü yexma tüxũ yapoxcuxèx.

³ Natürü yexguma marü Damacuxũ yangaicagu, rü ngürüãchi meãma nüxũ nabáxi ga wüxi ga omü ga poraxũ ga daxüwa ibáxixũ.

⁴ Rū ñaxtüanegu nayangu ga Chauru, rü nüxũ naxĩnü ga wüxi ga naga ga nüxna çagüxũ ga ñaxũ: —Pa Chauru Pa Chaurux, ¿tüxcüü i chowe quingëchigüxũ? —ñaxũ.

⁵ Rū Chauru nanangãxũ, rü ñanagürü: —¿Rü texé quixĩ, Pa Corix? —ñanagürü. Rū nüma ga Cori rü nanangãxũ rü ñanagürü: —Choma nixĩ i Ngechuchu, rü chorü duũxügü nixĩ i ngëma nawe quingëchigüxũ.

⁶ ¡Rü inachi, rü ngema Damacuarü ãñewa naxũ! Rū ngema rü wüxi ya yatü tá cumaã nüxũ nixu na tacü tá cuxüxũ —ñanagürü.

⁷ Rū yema yatügü ga Chauruxũ íxümücügüxũ, rü inayanguãëgü, yerü nüxũ naxĩnüe ga yema ore natürü taxüexũma nadaugü.

⁸ Rū ñuxüchi inachi ga Chauru ga ñaxtüanewa ga íyanguxüwa, rü nidauchixetü, natürü taxüma nadau yerü nixoxetü. Rū yemacèx ga namücügü, rü nachacüügu nayayauxãchi, rü yemaãcü Damacuwa nanagagü.

⁹ Rū tomaëxpüx ga ngunexügu, rü nangexetü, rü tama nachibü, rü tama naxaxe.

¹⁰ Rū Damacuwa nayexma ga wüxi ga yatü ga Ngechuchuaxũ yaxõxũ ga Ananíã ga naega. Rū Cori ya Ngechuchu naxcèx nangox, rü ñanagürü nüxũ: —Pa Ananíãx —ñanagürü. Rū nüma ga Ananíã nanangãxũ, rü ñanagürü: —¿Tacü? Pa Corix —ñanagürü.

¹¹⁻¹² Rū nüma ga Cori nanangãxũ, rü ñanagürü: —¡Dücèx, ngëma ítamũ i Meã i Wéxügu ãegaxüwa naxũ! ¡Rü ngema Yudapatawa naxcèx ínaca i wüxi i yatü i Tarsucüãx i Chaurugu ãegaxũ! Rū nüma rü ngema ínayumüxë rü nangoxetü rü marü cuxũ nadau, Pa Ananíãx, na ngëxma cuxücuxũ rü naxëtügu quingõgüxũ na wena yadauchixücèx —ñanagürü ga Cori ga Tupana.

¹³ Rū yexguma yemaxũ naxĩnügu ga Ananíã, rü ñanagürü: —Pa Corix, muxüma i duũxügü chomaã nüxũ nixu i ngëma yatüchiga na ñuxre i chixexũ naxüxũ namaã i curü duũxügü i Yerucharéüwa.

¹⁴ Rū ñuxma rü paigüarü ãëxgacügüarü mumaã núma naxũ na ínayauxũãxücèx i guxüma i duũxügü i cuégagu yumüxëgüxũ —ñanagürü.

¹⁵ Natürü nüma ga Cori rü ñanagürü nüxũ: —¡Ngema naxũ! Erü choma chanayaxu i ngëma yatü na choxũ yaxuchigaxücèx namaã i togü i nachiüãnecüãxgü i duũxügü rü norü ãëxgacügü, rü ngema Iraécüãxgü.

¹⁶ Rū choma tá nüxũ nüxũ chadauxëe i ñuxre i ngüxũ i tá yangexũ i chauxcèx —ñanagürü ga Cori.

17 Rü guma İpata ga Chauru nawa yexmanewa naxü ga Ananíã. Rü nagu naxücu, rü nüxü ningögü, rü ñanagürü nüxü: —Pa Chaueneë Pa Chaurux, nüma ya Cori ya Ngechuchu ga guma namawa cuxcèx ngócü ga yexguma núma cuxüxgu, rü núma choxü namu na wenaxärü quidauchixüçèx, rü cuxna nanguxüçèx i Naãë i Üünexü —ñanagürü.

18 Rü yexgumatama rü ñoma tacüchicutëxerüü naxëtüwa ínayi, rü yexguma wenaxärü meã nidauchixetü. Rü yexguma inachi ga Chauru, rü Ananíã ínanabaixëë.

19 Rü yemawena nachibü, rü wenaxärü napora. Rü ñuxre ga ngunexügu yexma Damacugu narüxãüx namaã ga yema yaxögüxü ga yexma áchiüxü.

Chauru rü Damacuwa nüxü nixu ga Ngechuchuchiga

20 Rü yexguma inanaxügü ga Chauru ga ngutaquëxepataüğüwa nüxü na yaxuchigaxü na Ngechuchu yixü ya Tupana Nane.

21 Rü guxüma ga yema nüxü ñnüëxü rü poraãcü nabaixächiãëgü, rü ñanagürügü: —¿Tama éxna ñaã yatü yixü ga Yerucharéüwa íyayauxüğüxü ga guxüma ga duüxüğü ga Ngechuchuxü yaxögüxü? ¿Rü tama éxna ñaãtama yixü ga yema núma üxü na ínayauxüãxüçèx rü ñuxüchi paigüarü äëxgacüxütawa nagagüãxüçèx i duüxüğü i yaxögüxü? —ñanagürügü.

22 Natürü ga Chauru rü guxü ga ngunexügu yexeraãcü tama namuüãcüma nüxü nixuchigaama ga ore ga Ngechuchuchiga. Rü inayanangeëxgüxëë ga Yudíugü ga Damacuwa yexmagüxü, yerü meãma nanangoxëë na Cristu yixü ga Ngechuchu.

Chauru rü Yudíugü- chaxwa niña

23 Rü marü muxüma ga ngunexüğü ngupetüguwena rü yema Yudíugü rü wüxigu nügümaã nagu narüxñüë na Chauruxü yamëxgüxüçèx.

24 Natürü nüma ga Chauru rü nüxü nacuáchiga ga na yamëxgüchaüãxü. Rü yema Yudíugü rü ngunecü rü chütacü rü guma íãneärü poxeguxüärü íãxgügu Chauruxü nanëixgüxü na yamëxgüãxüçèx.

25 Natürü ga Chauruarü ngüexüğü rü chütacü rü wüxi ga pexchi ga tacügu guma íãneärü poxeguxütapüxëtüwa ínanachüxüetaüğüama, rü yemaãcü niña ga Chauru.

Yerucharéüwa nayexma ga Chauru

26 Rü yexguma Yerucharéüwa nanguxgu ga Chauru, rü yema yaxögüxümaã nangutaquëxechaü. Natürü yema yaxögüxü rü nüxü namuüë, yerü nüma nüxü nacuëxgügu rü tama aixcüma Ngechuchuxü nayaxö.

27 Natürü Bernabé rü yema ngüexüğü ga Ngechuchu imugüxütanüwa nana-gaama. Rü yema ngüexügümaã nüxü nixu ga ñuxãcü Cori ya Ngechuchuxü na nadauxü ga Chauru ga namawa, rü ñuxãcü Cori namaã na idexaxü. Rü nüxü nixu ta ga ñuxãcü Damacuwa rü tama namuüãcüma nüxü na yaxuxü ga Ngechuchuchiga.

28 Rü yemaãcü ga Chauru rü Yerucharéügu narüxãüx. Rü yema ngüexüğü ga Tupana imugüxütanügu naxã. Rü tama namuüãcüma Cori ya Ngechuchuchigaxü nixuchigü.

29 Rü yema Yudíugü ga Griégugawa idexagüxümaã nidexaxü ga Chauru, rü Ngechuchuchigagu nügümaã nayaporagaexü. Natürü ga nümagü rü naxcèx nadaugüama ga ñuxãcü tá na yamëxgüãxü.

30 Rü yexguma nüxü yacuëxãchitanügu ga yema togü ga yaxögüxü, rü Checharéawa Chauruxü nagagü. Rü yexguma yéma nangugügu rü wüxi ga wapurugu nayamuëgü rü Tarsuwa naxü.

³¹ Rū yexguma rü meãma nüxü naxüpetü ga yema yaxögüxü ga guxüma ga Yudéaanewa, rü Gariréaanewa rü Chamáriaanewa. Rū yexeraãcü meã nayaxögüetanü rü aixcüma Tupana naxwèxexüãcüma meã namaxê. Rū Tupanaãê i Üünexüârü ngüxêëmaã nimuêtanüãma ga yema yaxögüxü.

Eneã rü narüme

³² Rū yexguma Pedru yema yaxögüxütanügu ixüãgüchigüxgu, rü yema Didágu áchiüügüxü ga yaxögüxütanüwa rü ta nangu.

³³ Rū yexma nüxü nayangau ga wüxi ga yatü ga Eneã ga naega ga 8 ga taunecü norü pechicagu cacü, yerü nanawãixãchi.

³⁴ Rū Pedru ñanagürü nüxü: —Pa Eneãx, Ngechuchu ya Cristu cuxü narümexêë. ¡Inachi rü namexêë i cuxchapenüxü! —ñanagürü. Rū yexgumatama inachi.

³⁵ Rū guxüma ga yema Didáçüãxgü rü Charunacüãxgü rü nüxü nadaugü ga na inachixü ga guma yatü, rü nüxü narüxoe ga nacümagü ga chixexü, rü Cori ya Ngechuchuwe narüxü.

Wena imaxü ga Dorca

³⁶ Rū yexgumaücüü ga ñãne ga Yopewa rü iyexma ga wüxi ga Tupanaãxü yaxöxcü ga ngecü ga Tabita ga ngëga. Rū ngëma naega i Griégugawa rü Dorca ñaxüchiga nixü. Rū ngïma rü wüxi ga mecü iyixü ga ngïrü üwa, rü guxüguma nüxü irüngüxêë ga yema duüxügü ga tacü nüxü taxuxü.

³⁷ Rū yexgumaücüü iyadaawe ga Dorca, rü iyu, rü ngïmücügü nanamexêë ga ngïxïne. Rū ñpataarü daxüchiüwa yexmaxü ga ucapugu nanaxügü ga ngïxïne.

³⁸ Rū Yoppearü ngaicamana nayexma ga guma ñãne ga Didá ga Pedru nawa yexmane. Rū yema yaxögüxü ga Yopecüãx rü nüxü nacuèxgü ga Didáwa na nayexmaxü ga Pedru. Rū naxcèx yéma nanamugü ga taxre ga yatü ñaxümaã: —¡Rü paxa toxcèx nuã naxü! —ñaxümaã.

³⁹ Rū yexguma ga Pedru rü nawe narüxü. Rū yexguma ínanguxgu, rü yema ucapu ga yema yueta nawa yexmaxüwa nanagagü. Rū guxüma ga yutegüxü rü Pedruxü ínachomaëguãchi, rü naxauxe, rü nüxü nayawégü ga yema naxchirugü ga Tabita nüxü íxüxüxü ga yexguma namaüxgu.

⁴⁰ Rū Pedru rü düxétüwa nanamugü ga guxüma. Rū inacaxäpüxü, rü nayumüxê. Rū ñuxüchi ngïxcèx nadauegu ga yema yuxcü, rü ñanagürü: —Pa Tabitax, ¡Írúda! —ñanagürü. Rū yexguma rü iyadauchixetü, rü Pedruxü idau, rü írúto.

⁴¹ Rū yexguma ngïxmèxgu nayayauxãchi, rü ngïxü inachixêë. Rū ñuxüchi naxcèx naca ga yema yaxögüxü rü yema yutegüxü, rü maxüxcü nüxü ngïxü nawêx.

⁴² Rū guxüma ga yema duüxügü ga Yopewa yexmagüxü rü nüxü nacuáchigagü ga yema. Rū Cori ga Ngechuchuaxü nayaxögü ga muxüma.

⁴³ Rū muxüma ga ngunexü Yopegu narüxãüx ga Pedru napatagu ga Chimáü ga naxchèxmüârü paxêëwa puracüxü.

10

Pedru rü Cornériuchiga

¹ Rū ñãne ga Checharéawa nayexma ga wüxi ga yatü ga Cornériugu äegacü. Rū 100 ga Itáriaanecüãx ga churaragüarü capitáü nixü.

² Rū nüma nixü ga wüxi ga yatü ga meãma Tupanaãxü yaxöcü. Rū wüxigu namèxmaã rü naxácügümaã Tupanaxü nangechaügü. Rū mucüma ga norü díerumaã nüxü narüngüxêë ga duüxügü ga Yudíugü ga tacü nüxü taxuxü. Rū guxüguma nayumüxê rü Tupanamaã nidexa.

³ Rū wūxi ga ngunexū ga yexguma tomaēxpūxarū orawa nanguxchaūgu ga yáuanecū, rū nangoxetū. Rū meāma nūxū nadau ga wūxi ga Tupanaārū orearū ngeruū ga daxūcūāx ga yema ucapu ga nawa nayexmaxūgu ūcuxū. Rū űanagūrū nūxū: —Pa Cornériux —űanagūrū.

⁴ Natūrū nūma ga Cornériu rū meāma nūxū nadawenū, rū poraācū namuūācūma nūxna naca, rū űanagūrū: —ȷTacū cunaxwēxe, Pa Corix? —űanagūrū. Rū nanangāxū ga yema orearū ngeruū ga daxūcūāx, rū űanagūrū: —Curū yumūxēgū rū Tupana marū cuxū nūxū naxīnū, rū cumaā nataāē na űuxācū nūxū curūngūxēēxū i duūxūgū i ȷacū nūxū taxuxū.

⁵ —ȷRū chanaxwēxe i Yopewa cunamugū i űuxre i yatūgū na naxcēx yacagūxūcēx i wūxi i yatū i Chimáu i Pedrugu āegaxū!

⁶ —Rū to i Chimáu i naxchēxmūārū paxēēwa puracūxūpatawa nangēxma rū ngēxma nape. Rū yima napata rū taxtū i taxūcutūwa nangēxma —űanagūrū.

⁷ Rū yexguma nūxna iyanatauxgu ga yema orearū ngeruū ga namaā yéma idexaxū, rū Cornériu rū naxcēx naca ga taxre ga norū puracūtanūxū rū wūxi ga churara ga meā naga űnūxū ga meā Tupanaāxū yaxōxū.

⁸ Rū namaā nūxū nixu ga guxūma ga yema nūxū nadauxū, rū űuxūchi Yopewa nanamugū.

⁹ Rū moxūācū ga yexguma namagu naxīyane rū marū Yopexū yangaicagūgu ga yema duūxūgū ga Cornériu yéma mugūxū, rū Pedru rū daxū naxī ga ĩpataētūwa na yéma nayumūxēxūcēx. Rū tocuchiarū oragu nixī ga yexguma.

¹⁰ Rū nataiya, rū nūxū nachīxéga ga na nachibūxū. Rū yexguma norū ōna ĩnaxūgūyane, rū nangoxetū ga Pedru.

¹¹ Rū nūxū nadau ga na yangoxnaxū ga naānetūwe, rū yéma ĩnarūxī ga wūxi ga naxchiru ga űnoma wūxi ga taxū ga naxchāpenūūrū ĩxīxū. Rū norū āgūmūcūpēxewa naxātūxū rū yemaācū ĩnarūchūxūe űuxmata űaxtūanewa nāngu.

¹² Rū yemagu ĩnarūchūxūewetaxū ga nagūxūraūxū ga naēxūgū, rū āxtapegū, rū werīgū. Rū yema naxchāpenūūwa nayexma ta ga ȷacū ga tama nangōxgūxū ga Yudīugū.

¹³ Rū Pedru nūxū naxīnū ga Tupanaga ga nūxū űaxū: —Pa Pedrux ȷInachi, rū ta imèx, rū nangōx! —űaxū.

¹⁴ Rū Pedru nanangāxū rū űanagūrū: —Taxucūrūwa nixī, Pa Corix, erū taguma chanangōx i ȷacū i toxcēx āūāchixū —űanagūrū.

¹⁵ Rū yexguma ga yema Tupanaga, rū wenaxārū űanagūrū: —Ngēma choma chamexēēxū rū tama name i āūāchi nūxū cuwogū —űanagūrū.

¹⁶ Rū tomaēxpūxcūna yemaācū nangupetū. Rū yexguma wenaxārū daxū naçhūxnagū ga yema naxchāpenūū namaā ga guxūma ga nawa yexmagūxū.

¹⁷ Rū poraācū nagu narūxīnū ga Pedru ga ȷacūchiga na yīxū ga yema nūxū nadauxū ga yexguma nangoxetūgu. Rū yemagu ĩnaxīnūyane, rū guma ĩpataēxwa nangugū ga yema yatūgū ga Cornériu yéma mugūxū ga naxcēx ĩcaetanūxū ga Chimāūpata.

¹⁸ Rū yéma naxcēx ĩnacagū rū aixcūma yexma nape ga wūxi ga yatū ga Chimáu ga Pedrugu āegaxū.

¹⁹ Rū Pedru nagu ĩrūxīnūyane ga yema nūxū nadauxū ga yexguma nangoxetūgu, rū Tupanaāē i Ūnēxū rū űanagūrū nūxū: —Ngēāgū nixī i tomaēxpūx i yatūgū i cuxcēx daugūxū.

²⁰ —ȷInachi, rū ĩrūxī, rū tama cuxoegaāēācūma nawe rūxū! Erū choma nixī i nūma chanamugūxū —űanagūrū.

21 Rū yexguma naxcèx ínarüxĩ ga Pedru, rü ñanagürü nüxũ ga yema yatügü: –Choma nixĩ i chauxcèx pedaugüxũ. ¿Rü tacüwa nuã pexĩ? –ñanagürü.

22 Rū nümagü nanangãxügü, rü ñanagürügü: –Capitãu ya Cornériuxütawa ne taxĩ rü nüma nixĩ i nuã toxũ namugüxũ. Rū wüxi ya yatü ya mecü nixĩ, rü Tupanaxũ nangechaũ. Rū guxũma i Yudíugü nüxũ nangechaũ i nümax. Rū wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruũ ga daxũcüãx nanamu na cuxcèx toxũ yacaxẽxücèx ga Cornériu rü napatawa cuxũxücèx rü nüxũ na naxĩnũxücèx i curü ore –ñanagürügü.

23 Rū yexguma nanachocuxẽẽ ga Pedru, rü yexma nanapegüxẽẽ ga yema chütaxũgu. Rū moxũãcü inaxĩãchi rü nawe narüxü ga Pedru. Rū ínayaxümücügü ga ñuxre ga Yopecüãx ga yaxõgüxũ.

24 Rū moxũãcü Checharéawa nangugü ga ngextá Cornériu ínanguxẽẽxüwa namaã ga guxũma ga natanüxügü rü namücügü ga nüxũ nangechaũgüxũ ga nüxna naxuxũ.

25 Rū yexguma Cornériupatawa nanguxgu ga Pedru, rü íãxtüwa naxcèx naxü ga Cornériu, rü Pedrupéxegu nayacaxãpüxü, rü nüxũ nicuèxüũ.

26 Natürü ga Pedru rü inanachixẽẽ rü ñanagürü: –¡Inachi! Rū choma rü ta cuxrüũ duũxümare chixĩ rü tama Tupana chixĩ –ñanagürü.

27 Rū nügümaã yadexagüãcüma wüxigu nichocu. Rū Pedru yéma namaã inayarüxü ga muxũma ga duũxügü ga yexma ngutaquëxegüxũ.

28 Rū yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxũ ga yema duũxügü ga yexma ngutaquëxegüxũ: –Pema nüxũ pecuèx i toma i Yudíugücèx rü nangëxma i torü mugü i toxna nachuxuxü na pemaã tangutaquëxegüxũ, rü pepatagu na tachocuxũ. Natürü Tupana choxũ nangoxetüxẽẽ rü choxũ nüxũ nadauxẽẽ na tama namexũ na ngẽmaãcü nagu na charüxĩnũxũ pemaã.

29 Rū ngẽmacèx tama chaxoõcüma núma chaxü i ngëxguma chauxcèx pengemagu. Rū ñuxma rü chanaxwèxe i chomaã nüxũ pixu na tacücèx chauxcèx pengemaxũ –ñanagürü.

30 Rū Cornériu nanangãxũ, rü ñanagürü: –Marü ägümücü i ngunexũ nangu-petü ga ñüxgumaãcü ga tomaëxpüxarü oragu ga yáuanecü, rü nuã chopatawa chayumüxẽ erü guxüguma ngẽmaãcü chanaxü. Rū yexguma chayumüxẽgu rü changoxetü, rü chauxcèx nangox ga wüxi ga yatü ga iyaurachirucüxũ.

31 –Rü ñanagürü choxũ:

“Pa Cornériux, Tupana marü nüxũ naxĩnü i curü yumüxẽ rü cumaã nataãẽ na ñuxãcü nüxũ curüngüxẽẽxũ i duũxügü i tacü nüxũ taxuxũ.

32 –¡Rü Yopewa namugü i ñuxre i yatügü na naxcèx yacagüxücèx i Chimáũ i Pedrugu ägaxũ! Rū to i Chimáũ i naxchèxmüãrü paxẽẽwa puracüxũpatagu pexũ. Rū yima napata rü taxtü i taxücutüwa nangëxma”, ñanagürü choxũ.

33 Rū yemacèx rü yexgumatama paxa cuxcèx yéma chanamugü, rü cuma rü mexũ toxcèx cuxü erü núma cuxü. Rū ñuxma i guxãma i toma rü Tupanapëxewa tangëxmagü. Rū nüxũ taxĩnüëchaũ i gux-ũma i ngẽma ore i Cori namaã núma cuxü muxü na tomaã nüxũ quixuxücèx –ñanagürü ga Cornériu.

Pedru rü Cornériupatawa nüxũ nixu ga Ngechuchuchiga

34 Rū yexguma inanaxügü ga Pedru ga na yadexaxũ, rü ñanagürü: –Ñuxma waxi nixĩ i nüxũ chacuáxũ na Tupanacèx nawüxiguxũ i guxũma i duũxügü erü nüma rü aixcüma guxãxũma nangechaũ.

35 –Rü nüma rü wüxichigü i nachiũñewa nanade i ngẽma duũxügü i nüxũ ngechaũgüxũ rü mexũ ügüxũ.

36 –Rü nüma ga Tupana rü Yudíugütanüwaxíra nanamu ga norü ore rü marü nüxü nixu na tüxü nüxü nangechaüxü i tórü pecadugü i ngëxguma Cristu ya guxãärü Cori ixïcüaxü yaxögügu.

37 –Pema rü meãma nüxü pecuèx na tacü ngupetüxü ga guxüwama ga Yudíugüarü naãnewa. Rü noxri ga Cuáü rü nüxü nixu na Tupana naxwëxexü na ínabaiüxü ga duüxügü. Rü yemawena ga Ngechuchu rü Gariréaanewa inanaxügü ga duüxügümaã nüxü na yaxuxü ga ore i mexü.

38 –Rü pema nüxü pecuèx ga ñuxãcü Tupana na naporaxëëxü ga Ngechuchu ya Nacharétucüãx yerü nüxna nanaxã ga Naãë i Üünexü. Rü nüma ga Ngechuchu rü mexü naxü ga yema íyaxügxüwa, rü nanameëxëë ga guxüma ga yema duüxügü ga ngoxoãxgüxü. Rü yemaãcü nanaxü yerü Tupana nüxü narüngüxëë.

39 –Rü toma nixí ga nüxü tadaugüxü rü nüxü tixuchigaxü i guxüma ga naxüxü ga Ngechuchu ga Yudéaanewa rü Yerucharéüärü iãnewa. Rü yemawena rü nayamëxgü rü curuchawa nayapotagü.

40 –Natürü ga Tupana rü tomaëxpüx ga ngunexü ngupetügu rü wena nanamaxëë rü toxçèx nanangoxëë.

41 –Natürü tama guxü ga duüxügüçèx nangox. Rü toxçèxicatama nangox ga toma ga üpamama Tupana toxü dexe na nüxü tixuxüçèx i Ngechuchuchiga. Rü yexguma marü yuwa ínadxguwena rü namaã tachibüe rü namaã taxaxegü.

42 –Rü nümatama ga Ngechuchu toxü nimugü na duüxügümaã nüxü tixuxüçèx na Tupana marü äëxgacüxü yangucuchixëëxü na guxü i duüxügüarü ngugüruü na yíxüçèx. Rü nüma ya Ngechuchu nixí i tórü maxüxü nangügüxü, rü nüma tá nixí i guxü i duüxügü i maxëxü rü yuexüxü yacagüxü naxçèx i norü maxüchiga.

43 –Rü üpamamatama guxüma ga Tupanaärü orearü uruügü rü Ngechuchuchiga nidexagü, rü ñanagürügü:
“Rü nüma tá nüxü nüxü nangechaü i norü pecadugü i guxüma i duüxügü i nüxü yaxögüxü”,
ñanagürügü.

Tupanaãë i Üünexü rü yema duüxügü ga tama Yudíugü ixígxüxtanüwa nangu

44 Rü yexguma íyadexayane ga Pedru, rü Tupanaãë i Üünexü nüxna nangu ga guxüma ga yema yéma íruxĩnüëxü ga yema ore.

45 Rü yema yaxögüxü ga Yudíugü ga Pedrumaã yéma íxü, rü poraãcü nabaixãchiãëgü yerü Tupanaãë i Üünexü rü nüxna rü ta nangu ga yema duüxügü ga tama Yudíugü ixígxüxü.

46 Rü nüxü naxĩnüë ga to ga nagawachigü na yadexagüxü, rü Tupanaxü na yacuëxüügxüxü.

47 Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü: —¿Éxna nangëxmaxü i texé na nüxna nachuxuxü i na ínabaiüxü i ñaã duüxügü i marü taxrüü Tupanaãë i Üünexü nüxna ngxü? —ñanagürü.

48 Rü nanamu na Ngechuchu ya Cristuégagu na ínabaiüxü ga yema duüxügü ga yexwaca yaxögüxü. Rü yexguma Pedruxü nacèëxügü na yexma naxãüxüçèx ga ñuxre ga ngunexü.

11

Pedru rü Yerucharéüwa yexmagüxü ga yaxögüxümaã nüxü nixu ga tacü na ngupetüxü ga Checharéawa

1 Rû yema ngúexüğü ga Ngechuchu imugüxü rû yema yaxögüxü ga Yudéagugüxü, rû nüxü nacuáchigagü na yema tama Yudíugü ixíğüxü rû ta nayauxgüaxü ga Tupanaârü ore.

2 Natürü yexguma Yerucharéüwa nanguxgu ga Pedru, rû ñuxre ga Yudíugü ga yaxögüxü rû Pedruxü nixugüe.

3 Rû ñanagürüğü: —¿Rü tüxcüü natanüwa cuxü i ngêma tama Yudíugü ixíğüxü, rû namaã cuchibü? —ñanagürüğü.

4 Rû Pedru meãma namaã nüxü nixu ga guxüma ga tacü na ngupetüxü, rû ñanagürü nüxü:

5 —Choma rû Yopearü ñanewa chayexma, rû yexguma íchayumüxêyane, rû changoxetü. Rû nüxü chadau ga wüxi ga naxchápenüürüü ixíxü ga norü ägümücüpêxewa ätüxüxü ga írüçhüxüexü ñuxmata chauxütawa nguxü.

6 —Rü meãma nüxü chadawenü na nüxü chadauxücèx na tacü yexmaxü ga aixepewa. Rû nüxü chadau ga naxünagü ga ixägümücüparaxü rû naêxüğü ga idüraexü, rû äxtapegü rû werigü. Rû yema naxchápenüüwa nayexma ta ga tacü ga tama ingöxü, erü taxcèx i yixema i Yudíugü rû naxãüächi.

7 —Rü nüxü chaxínü ta ga Tupanaga ga choxü ñaxü:

“¡Inachi! Pa Pedrux. ¡Rü ta imèx, rû nangöx!” ñaxü.

8 —Natürü choma chanangãxü, rû ñacharüğü:

“Taxucürüwa nixí, Pa Corix, erü taguma chanangöx i tacü i toxcèx äüächixü”, ñacharüğü.

9 —Rü yexguma wenaxârü ñanagürü choxü ga yema Tupanaga ga daxüwa inaxüxü:

“Ngêma choma i Tupana chamexêexü, rû tama name i äüächi nüxü cuwogu”, ñanagürü.

10 —Rü tomaêxpüxcüna yemaäcü nangupetü, rû yexguma wenaxârü daxü nachüxnagü ga yema naxchápenüü namaã ga guxüma ga nawa yexmagüxü.

11 —Rü yexgumatama guma í ga nawa chayexmanewa nangugü ga tomaêxpüx ga yatüğü ga Checharéawa ne mugüxü ga chauxcèx daugüxü.

12 —Rü Tupanaãe i Üünexü choxü namu na nawe charüxüxücèx woo tama Yudíugü na yixíğüxü ga yema duüxüğü. Rû chomaã ta yéma naxí ga ñaã 6 ga yaxögüxü. Rû napatawa tangugü ga guma yatü ga Cornériu, rû yexma tachocu.

13 —Rü tomaã nüxü nixu ga ñuxäcü na napatawa nüxü nadauxü ga Tupanaârü orearü ngerüü ga daxücüax ga yexma chixü ga ñaxü nüxü:

“¡Yopewa namugü i yatüğü na naxcèx yacagüxücèx i Chimáü i Pedrugu äegaxü!

14 —Rü nüma tá cumaã nüxü nixu na ñuxäcü tá cuma rû guxü i cupatagüxümaã penayaxuxü i perü maxü i taguma güxü”, ñanagürü nüxü.

15 —Rü yexguma ichanaxüğüga ga na chidexaxü, rû nüxna nangu ga Tupanaãe i Üünexü, yexgumarüü ga noxri tüxna nanguxgurüü.

16 —Rü yexguma ga choma rû nüxna chacuèxächi ga Cori ya Ngechuchuarü ore ga yexguma ñaxgu:

“Rü aixcüma nixí ga Cuáü ga dexáwamare ínabaiüxêêaxü, natürü i pema rû Tupanaãe i Üünexü tá pexna nangu”, ñaxgu.

17 —Rü pema nüxü pecuèx na ñuxäcü Tupana tüxna nanguxêexü ga Naãe i Üünexü i yixema na Cori ya Ngechuchu ya Cristuaxü yaxögüxü. Rû ñuxma na taxrüü Tupana yema duüxüğüna nanguxêexü ga Naãe i Üünexü, ¿rü ñuxücürüwa i choma i nüxü chaxoxü na naga chaxínüxü ya Tupana? —ñanagürü ga Pedru.

18 Rū yexguma yema orexū naxīnūēgu ga yema yaxōgūxū ga Yerucharéūcūāx, rū nachianegūmare. Rū Tupanaxū nicuēxūūgū. Rū ñanagūrūgū: —Rū ngēmawa nūxū tacuēx na Tupana tūxū dexū ya yíxema woo tama Yudíugū ixīgūxe. Rū ngēxguma nūxū tarūxoegu i tūmaārū chixexū rū Tupanacēx tadaugūgu, rū nūma tūxna nanaxā i maxū i taguma gūxū —ñanagūrūgū.

Yaxōgūxū ga Aūtioquíawa yexmagūxūchiga

19 Rū yexguma Etébaūxū yamēxgūguwena, rū norū uwanūgū poraācū nawe ningēxūtanū ga yema yaxōgūxū. Rū yemacēx nūgū nawoone. Rū Peníchiawa, rū Chiprewa rū Aūtioquíawa nabuxmū. Rū yéma nūxū nixugūe ga ore ga mexū ga Ngechuchuchiga. Natūrū Yudíugūmaāxīcatama nūxū nixugūe ga yema ore rū tama ga togūmaā.

20 Natūrū yéma Aūtioquíawa nangugū ta ga ñuxre ga togū ga yaxōgūxū ga Chíperecūāx, rū Chirenecūāx. Rū nūmagū rū yema tama Yudíugū ixīgūxūmaā rū ta nūxū nixugūe ga ore i mexū i Cori ya Ngechuchuchiga.

21 Rū Tupana nūxū narūngūxēē, rū nanaporaexēē. Rū yemacēx muxūma ga yema duūxūgū rū nūxū narūxoe ga nuxcūmaūxū ga nacūmagū, rū Cori ya Ngechuchuaxū nayaxōgū.

22 Rū yexguma yemaxū nacuáchigagūgu ga yema yaxōgūxū ga Yerucharéūwa yexmagūxū, rū Aūtioquíawa nanamugū ga Bernabé.

23 Rū yexguma yéma nanguxgu ga Bernabé, rū nūxū nadau ga ñuxācū Tupana nūxū na rūngūxēēxū ga yema yaxōgūxū ga Aūtioquíacūāx, rū poraācū namaā nataāē. Rū nayaxucūxēgū ga guxūma na meāma Cori ya Ngechuchuwe naxīāmaxūcēx, rū taguma nūxū naxoexūcēx.

24 Yerū nūma ga Bernabé rū wūxi ga yatū ga mecū nixī. Rū aixcūma Tupanaāē i Üünexū rū nawa nayexma, rū napora ga norū ōwa. Rū yemacēx muxūchixūma ga duūxūgū rū Cori ya Ngechuchucēx naxī rū nūxū nayaxōgū.

25 Rū yemawena ga Bernabé rū Tarsuwa naxū na Chaurucēx yadauxūcēx.

26 Rū yexguma nūxū iyangauxgu, rū Aūtioquíawa nanaga. Rū wūxi ga taunecū wūxiwa yéma nayexmagū namaā ga yema yaxōgūxū. Rū nanangūxēē ga muxūchixūma ga duūxūgū. Rū Aūtioquíawa nixī ga inaxūgūxū ga duūxūgū na Cristutanūxūmaā na naxugūāxū ga yema yaxōgūxū.

27 Rū yexgumaūcūū Yerucharéūwa ne naxī ga ñuxre ga Tupanaārū orearū uruūgū rū Aūtioquíawa naxī.

28 Rū natanūwa nayexma ga wūxi ga orearū uruū ga Agabu ga naega. Rū nanangutaquēxexēē ga yema yaxōgūxū ga Aūtioquíawa yexmagūxū. Rū yema ngutaquēxewa rū inachi ga Agabu rū Tupanaāē i Üünexū nanamu ga na yadexaxū, rū ñanagūrū: —Wūxi i taiya i taxū tá ínangu i guxū i ñāā nachiūānewa —ñanagūrū. Rū aixcūma ínangu ga yema taiya ga yexguma Cáudiu āēxgacū ixīxgu.

29 Rū yexguma ga yema yaxōgūxū ga Aūtioquíawa yexmagūxū, rū marū wūxigu nagu narūxīnūē na yéma ngīxū namugūxūcēx ga dīēru na nūxū nangūxēēgūxūcēx ga yema yaxōgūxū ga Yudéaanegu āchiūgūxū. Rū wūxichigū ngīxū inaxā ga dīēru yexgumarūū ga ñuxre ga nūxū yexmacū.

30 Rū yemaācū nanaxūgū, rū Bernabé rū Chaurumaā yéma ngīxū namugū ga yema dīēru naxcēx ga yema yaxōgūxūārū āēxgacūgū ga Yudéaanewa yexmagūxū.

12

Āēxgacū ga Erode rū Chaūtiáguxū nimēx rū Pedruxū napoxcu

¹ Rū yexgumaŭcūū inanaxūgū ga āēxgacū ga Erode ga na ínayauxŭāxŭ ga űuxre ga yaxōgūxŭ ga Yerucharéŭcŭāx na napoxcuexŭcèx.

² Rū norū churaragūxŭ namu na taramā Chaŭtiágu ga Cuáŭēneēxŭ yamēxgūxŭcèx.

³ Rū yexguma nūxŭ nadēŭxgu ga Erode ga norū me na yīxŭ ga Yudíugū ga yema na naxūxŭ, rŭ norū churaragūxŭ namu na Pedruxŭ rŭ ta yayauxgūxŭcèx. Rŭ yema nangupetū ga Yudíugūarū peta ga Ūpetūchigagu ga yexguma pāŭ ga ngearū puxēēruŭāxŭ nangōxgūgu.

⁴ Rū yexguma Pedruxŭ yayauxgūgu, rŭ poxcupataŭgu nayatèxcuchi. Rŭ űuxŭchi ga Erode rŭ nanamu ga āgŭmŭcŭtŭcumŭ ga norū churaragū na nūxna nadaugūxŭcèx. Rŭ wŭxitŭcumŭwachigū rŭ nayexma ga āgŭmŭcŭ ga churaragū. Rŭ yemaācū nanaxū ga Erode, yerū nagu narŭxīnŭ ga yema petawena guxŭ ga duŭxŭgŭpēxewa na nagaāxŭcèx na yamēxgūāxŭcèx.

⁵ Rŭ yemaācū ga Pedru rŭ poxcupataŭwa nayexma rŭ churaragū rŭ meāma nūxna nadaugū. Natŭrŭ ga yema yaxōgūxŭ ga Yerucharéŭcŭāx rŭ poraācū nayumŭxēgū, rŭ Tupanana naxcèx nacagū.

Tupana rŭ Pedruxŭ ínanguxuchixēē ga poxcupataŭwa

⁶ Rŭ yematama ga chŭtaxŭgu naxŭpa ga yema ngunexŭ ga Erode duŭxŭgŭpēxewa nagaxchaŭxŭ, rŭ taxre ga churaragūarū ngāxŭwa nape ga Pedru. Rŭ taxre ga cadenamaā ninēŭxgŭchacūū. Rŭ togū ga churaragū ga dauŭtaexŭ nūxna nadaugū ga poxcupataŭārŭ űāx.

⁷ Rŭ ngŭrŭāchi yema poxcupataŭwa nangox ga wŭxi ga orearū ngeruŭ ga daxŭcŭāx ga Coriarū. Rŭ poraācū nangóone ga guma poxcupataŭwa. Rŭ yema orearū ngeruŭ Pedruxŭ nacŭxagū, rŭ nanahaixāchixēē. Rŭ űanagŭrŭ: —ŭPaxama Írŭda! —űanagŭrŭ. Rŭ yexgumatama ínŭwēgū ga guma cadena ga Pedru namaā inēŭxgŭchacūūcū.

⁸ Rŭ Pedruxŭ űanagŭrŭ ga yema orearū ngeruŭ: —ŭRŭ icŭxcuchichiru rŭ nacuaixcu i curū chapatu! —űanagŭrŭ. Rŭ yemaācū nanaxū ga Pedru. Rŭ űanagŭrŭ ta: —ŭRŭ icŭxcuchi i curū gāuxŭchiru, rŭ chowe rŭxŭ! —űanagŭrŭ.

⁹ Rŭ nawe narŭxŭ ga Pedru. Rŭ tama nūxŭ nacŭèx ga aixcūma na yīxŭ ga yema orearū ngeruŭ namaā ŭxŭ. Rŭ naxcèx rŭ nangoxetŭmare.

¹⁰ Rŭ nūxŭ nachopetū ga nūxīraŭxŭ ga dauŭtaexŭ, rŭ űuxŭchi ga yema to ga dauŭtaexŭ. Rŭ yexguma nawa nangugūgu ga yema űāx ga áchumenēxānaxcèx ga ítamŭwaama ŭxŭ, rŭ nŭēchama niwāxna. Rŭ ínachoxŭ. Rŭ yexguma marū wŭxi ga ítamŭ inaxīxgu, rŭ nūxna inayarŭtaxu ga yema orearū ngeruŭ.

¹¹ Rŭ yexguma nūxŭ nicuèxāchi ga Pedru, rŭ nŭgŭmaā űanagŭrŭ: — űŭxma waxi i nūxŭ chacuāxŭ na aixcūma Cori ya Tupana núma namuxŭ i norū orearū ngeruŭ na Erodemēxēwa choxŭ napuxŭ, rŭ nawa choxŭ ínanguxuchixēēxŭ i guxŭma i ngēma chomaā naxŭgŭchaŭxŭ i ngēma Yudíugū i tama yaxōgūxŭ —űanagŭrŭ.

¹² Rŭ yexguma yemaxŭ yacuèxāchigu ga Pedru, rŭ ngīpatawa naxŭ ga wŭxi ga ngecū ga Mariágu āegacū. Rŭ ngīma iyixī ga Cuáŭ Marcu naē. Rŭ yéma nangutaquēxegū ga muxŭma ga duŭxŭgŭ ga yéma yumŭxēgūxŭ.

¹³ Rŭ űāxtŭarū poxeguxŭārŭ űāxwa, rŭ: —Tu tu tu —űanagŭrŭ ga Pedru. Rŭ wŭxi ga pacū ga Rode ga ngīega íyadau.

¹⁴ Rŭ yexguma nagawa nūxŭ nacŭèxgu ga na Pedru yīxŭ, rŭ ngīrŭ taāēmaā rŭ íyañamare na nūxŭ yanaxuxŭ ga na Pedru yīxŭ ga űāxtŭarū űāxgu chicū. Rŭ tama iyawāxna ga űāx.

¹⁵ Rü yema yexmagüxü rü: –Cungëãëmare –ñanagürügü ngixü. Natürü ngîma rü: –Aixcüma nixî –ngîgürügü. Rü yexguma ñanagürügü: –Maneca tama nüma nixî. Rü norü dauruü i daxüçüãxmare nixî –ñanagürügü.

¹⁶ Natürü ga Pedru rü yoxni iãxwa: –Tu tu tu –ñanagürüama. Rü yexguma naxcè x yawãxnaãgu rü nüxü nadaugügu ga Pedru na yîxü, rü nabaixãchiãëgü.

¹⁷ Natürü nüma naxunagümëxë, rü naxmëxmaã nayanachianexëëgü. Rü namaã nüxü nixu na ñuxãcü Cori ínanguxuchixëëxü ga poxcupataüwa. Rü ñanagürü ta: –¡Chaütiágumaã rü ngëma togü i yaxögüxümaã nüxü pixu i ngëma ore! –ñanagürü. Rü yexguma inaxüãchi, rü toxnamana naxü.

¹⁸ Rü yexguma yangunegu, rü yema churaragü ga poxcupataüwa dauxütaegüxü rü poraãcü nanaxixãchiãëgü yerü tama nüxü nacuèxgü ga tacü na ngupetüxü namaã ga Pedru.

¹⁹ Rü yemacèx ga Erode rü yema churaragüxü namu na Pedrucèx yadaugüxüçèx. Rü yexguma taxuxüma iyangaugügu, rü Erode rü yema churaragügutama nananguxëë na nayuexüçèx. Rü yemawena ga Erode rü ínaxüxü ga Yudeaanewa, rü Checharéagu nayaxãchiü.

Nayu ga Erode

²⁰ Rü Erode rü namaã nanu ga Tirucüãxgü rü Chi-dãüçüãxgü. Natürü ga yema Tirucüãxgü rü Chidãüçüãxgü rü naxcèx nadaugü na ñuxãcü Erodexü nangüxmüxëëgüxü, yerü Erodexüãnewa nixî ga nayauxgüãxü ga nabü. Rü yemacèx wüxi ga Erodexü duüxü ga ãëxgacü ga Batumaã naxãmücügü na nüxü nangüxëëxüçèx na Erodemaã yadexagüxüçèx.

²¹ Rü Erode rü namaã inaxuneta ga wüxi ga ngunexü na namaã yadexaxüçèx. Rü yexguma yema ngunexü ga nagu inaxunetaxüwa nanguxgu, rü yema Tirucüãx rü Chidãüçüãx rü Erodexütawa nangugü. Rü nicüxcuchi ga Erode ga norü ãëxgacüchiru, rü norü tochicaxüwa narüto, rü duüxügümaã nüxü nixu ga norü ore.

²² Rü yexguma ga guxüma ga yema duüxügü rü tagaãcü ñanagürügü: –Ñãã ãëxgacü rü tama duüxüãrü dexarüü nixî i norü dexa, natürü ñoma Tupanaãrü dexarüü nixî –ñanagürügü.

²³ Rü Erode rü yema duüxügüarü oremaã nataãë, rü tama Tupanaxü nicuèxüüchaü ga ñuxãcü Tupana nüxü narüngüxëëxü. Rü yemacèx wüxi ga Tupanaãrü orearü ngeruü ga daxüçüãx rü yexgumatama Erodexü nidaawexëë. Rü õxmigü nanangõx, rü yemamaã nayu.

²⁴ Natürü yema yaxögüxü rü yexeraãcü guxüwama nüxü nixugüe ga Cori ga Tupanaãrü ore. Rü muxüchixü ga duüxügü nüxü nayaxögü.

²⁵ Rü yexguma marü yanguxëëãgu ga norü puracü ga Chauru rü Bernabé, rü ínachoxü ga Yerucharéüwa, rü wenaxãrü Aütioquíacèx nawoegu. Rü nayagagü ga Cuáü Marcu.

13

Bernabé rü Chauru rü inanaxügüe ga to ga nachüãnewa na nangegüãxü ga Tupanaãrü ore

¹ Rü yema yaxögüxü ga Aütioquíawa yexmagüxütanüwa rü nayexma ga ñuxre ga yatügü ga Tupanaãrü orearü uruügü, rü ñuxre ga yatügü ga Tupanaãrü orewa nguxëëtaegüxü. Rü yematanüwa nayexma ga Bernabé, rü Chimáü ga Waxwegu ãëgaxü, rü Dúchiu ga Chirenecüãx, rü Manaë ga wüxigu ãëxgacü ga Erodemaã yaexü, rü Chauru.

² Rū wūxi ga ngunexŭ ga yexguma Coricèx ínangutaquëxegügu rü tama nachibüeäcūma ínayumüxëgüguyane, rü Tupanaãe i Üünexŭ rü ñanagürü nüxŭ: —¡Choxna penamugü i Chauru rü Bernabé na naxügüãxŭcèx i ngëma puracü i choma nawa chanamugüchaŭxŭ! —ñanagürü.

³ Rū yexguma nüxŭ nachauegu ga tama nachibüeäcūma na nayumüxëgüxŭ, rü Chauru rü Bernabéétügu naxümëxgü ga yema yaxõgüxŭ, rü ñuxŭchi inanamuãchitanü na naxügüãxŭcèx ga Tupanaãrü puracü.

Chiprewa naxī ga Bernabé rü Chauru

⁴⁻⁵ Rū Tupanaãe i Üünexŭ rü inanamuãchitanü ga Bernabé rü Chauru. Rū ñane ga Cheúchiawa naxī, rü gumaãrü türewa inaxīachi, rü capaxŭ ga Chiprewa naxī. Rū Cuáŭ Marcu nawe narüxŭ na nüxŭ nangüxëxŭcèx. Rü yexguma Charamína ga ñaneãrü türewa nangugügu, rü inanaxügüe ga nüxŭ na yaxugüxŭ ga Tupanaãrü ore ga Yudíugüarü ngutaquëxepataŭgüwa.

⁶ Rū guxŭgu nixīãgütanü ga yema capaxŭwa ñuxmata Papu ga ñanewa nangugü. Rü yéma namaã inayarüxŭ ga wūxi ga Yudíu ga yuüxŭ ga Barechúgu äegaxŭ. Rü nüma rü wūxi ga idoratëxáxŭ nixī yerü nügü yaxuxgu rü aixcūma Tupanaãrü orearü uruŭ nixī.

⁷ Rū nayexma ga yema capaxŭãrü äëxgacü ga Chérqui Paurugu äegaxŭ. Rü nüma nixī ga wūxi ga yatü ga meã naãëxŭ cuácü. Rü yema yuüxŭ rü guma äëxgacüarü ngüxëëruŭ nixī. Rü nüma ga äëxgacü rü norü duüxügüxŭ namu na Chauru rü Bernabécèx yacagüxŭcèx, yerü nüxŭ naxīnüchaŭ ga Tupanaãrü ore.

⁸ Natürü yema yuüxŭ ga Griégugawa Erimínugu äegaxŭ, rü Chauru rü Bernabéna nayanuxŭ na Tupanaãrü orexŭ yaxugüxŭ. Yerü tama nanaxwëxe na yaxõõxŭ ga guma äëxgacü.

⁹⁻¹⁰ Natürü ga Chauru ga Paurugu ta äegaxŭ, rü aixcūma Tupanaãe i Üünexŭ nawa nayexma. Rü nüma ga Pauru rü meãma nüxŭ nadawenü ga yema yuüxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pa Idoratëxáxŭ Pa ngoxo Nanex, cuma rü chixexŭxicatama cuxŭchaŭ, rü naxchi cuxai i guxŭma i mexŭ. ¿Ñuxgura tá ta i nüxŭ curüxoxŭ na ícuyatóxëëxŭ i Cori ya Tupanaãrü ore i aixcūma ixŭxŭ?

¹¹ —Ñuxmatátama cuxŭ napoxcu ya Cori ya Tupana. Rü tá cungexetü, rü ñuxre i ngunexŭgu rü täütáma nüxŭ cudau ya üëxcü —ñanagürü. Rü yexgumatama naxcèx naxëänexŭchi ga yema yuüxŭ, rü naxmëxmaã nadaugü na texé naxmëxgu yayauxächixŭcèx rü namaã ítixŭxŭcèx.

¹² Rū yexguma yemaxŭ nadëuxgu ga yema capaxŭãrü äëxgacü rü nayaxõ ga Tupanaãrü ore, yerü namaã nañaxächiaë ga yema Pauru rü Bernabé nüxŭ ngüxëëxŭ ga Cori ya Tupanachiga.

Pauru rü Bernabé rü Pichídiaanewa yexmane ga ñane ga Aŭtioquíawa nangugü

¹³ Rū Papuwa inaxīachi ga Pauru namücügümaã rü nixãŭ ga taxtü ga taxŭwa. Rü Pérupe ga ñanewa nangugü ga Paŭpíriaanewa. Natürü yéma nüxna naxo ga Cuáŭ Marcu, rü Yerucharëcèx nataegu.

¹⁴ Rū Pérupewa inaxīachi ga Pauru rü Bernabé rü ñane ga Aŭtioquíawa nangugü ga Pichídiaanewa. Rü yéma rü ngüxchigaarü ngunexŭgu rü Yudíugüarü ngutaquëxepataŭgu nachocu, rü yéma narütogü natanüwa ga yema íngutaquëxegüxŭ.

¹⁵ Rū yema ngutaquëxewa rü nüxŭ nadaumatügü ga Tupanaãrü mugü ga Moíché ümatüxŭ rü yema ore ga Tupanaãrü orearü uruŭgü ümatüxŭ. Rü yemawena, rü guma ngutaquëxepataŭãrü äëxgacügü, rü Bernabé rü Pauruna nacagü, rü ñanagürügü: —Pa Toeneëgüx, ngëxguma pexŭ nangëxmagu i

perü ore i taãëxëëruũ i toxcèx rü marü name i ñuxma tomaã nüxü pixu — ñanagürügü.

¹⁶ Rü yexguma inachi ga Pauru, rü naxunagümëxë na iyanachianexüçèx ga duüxügü. Rü yexguma duüxügümaã nidexa, rü ñanagürü: —Pa Duüxügü Pa Chautanüxügüx rü Guxãma i Pema i To i Nachiüãnecüãx Ixügüxex ya Tupanaxü Ngechaügüxe, rü jiperüxĩnüë!

¹⁷ —Yima tórü Tupana i yixema i Yudíugü, rü tüxü nade ga nuxcümaügüxe ga tórü oxigü na tüxü nangüxëëxüçèx. Rü poraãcü tüxü nimuxëë ga yexguma woo to ga nachiüãne ga Equituanewa tayexmagügu. Rü yemaãcü wüxi ga taxü ga nachiüãne tüxü nixügüxëë. Rü ñuxüchi yemawena, rü norü poramaã tüxü ínagaxü ga yema naãnewa.

¹⁸ —Rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxüwa tüxü nagagü. Rü yéma 40 ga taunecü Tupana yaxna tümamaã naxĩnü ga guxema tórü oxigü.

¹⁹ —Rü Tupana nanadai ga yema 7 ga ãëxgacügü ga Canaããnecüãxgü guxüma ga norü duüxügümaãchigü. Rü yemaãcü nanaxü na tórü oxigüna naxããxüçèx ga yema naãne na tümãrügüxüchi yĩxüçèx.

²⁰ —Rü 450 ga taunecü rü yemaãcü tüxü narüngüxëë. Rü yemawena rü tüxna nanamu ga togü ga ãëxgacügü ga dauruügü ñuxmata Tupanaãrü orearü uruũ ga Chamue ingucuchix.

²¹ —Rü yexguma ga duüxügü rü Tupanana naxcèx nacagü ga wüxi ga ãëxgacü ga rei na namaã inacuáxüçèx. Rü Tupana rü nüxna nanamu ga Chaú ga Chiche nane ga Beyamítaa ixícü. Rü nüma nüxna nadau ga duüxügü ga 40 ga taunecügu.

²² Rü yemawena ga Tupana rü ínanatëxüchi ga Chaú, rü Dabíxü naxuneta na guma norü ãëxgacü yĩxüçèx. Rü Dabíxü nixuchiga ga Tupana, rü ñanagürü: “Nüxü chadau rü Dabí ya Ichaí nane rü wüxi ya yatü ya poraãcü choxü ngüchaüçü nixĩ. Rü nüma tá nanaxü i guxüma i ngëma choma chanaxwëxexü”, ñanagürü ga Tupana.

²³ Rü nuxcüma ga Tupana rü marü inaxuneta rü wüxi i Dabítaa tá nixĩ i Cristu ixĩxü, rü tá nanamaxëxëë i Yudíugü. Rü Ngechuchu nixĩ ga guma maxëxëëruũ ga tórü oxigümaã nüxü yaxucü ga Tupana.

²⁴ Natürü naxüpa ga Ngechuchu na ínguxü, rü Cuáü ga baiüxëëruũ rü guxüma ga Yudíugümaã nüxü nixuchiga ga ore i mexü rü ñanagürü:

“Rü name nixĩ i nüxü perüxoe i pecüma i chixexü, rü Tupanacèx pedaügü, rü ípebaiü”, ñanagürü.

²⁵ Rü yexguma marü yangaicaxgu ga tá na nayuxü ga Cuáü, rü ñanagürü:

“Rü tama choma nixĩ i ngëma pema nagu perüxĩnüëxü i Cristu chíxü. Natürü chowëama ne naxü i nüma ya aixcüma Cristu ixícü. Rü choma rü napëxewa taxuwama chame, rü bai i norü chapatucunüãrü wëgüwaxüra chame erü nüma rü wüxi i ãëxgacü i tacüxüchima nixĩ”, ñanagürü ga Cuáü.

²⁶ Rü ñanagürü ga Pauru, —Pa Chautanüxügü i Abráütaagüx, rü Guxãma i Pema i To i Nachiüãnecüãx i Tupanaxü Ngechaügüxex, rü pexcèx nixĩ i ñãã ore i tüxü maxëxëëxü.

²⁷ —Rü aixcüma yema Yerucharëüçüãxgü ga duüxügü rü yema norü ãëxgacügü rü tama nüxü nacuëxgü ga Tupana Nane na yĩxü ga Ngechuchu. Rü tama meã nüxü nacuëxgü ga tacüchiga na yĩxü ga yema ore ga nuxcümaügüxü ga Tupanaãrü orearü uruügü ümatüxü i ñuxma perü ngutaquëxepataüwa nüxü pedaumatügüxü i wüxichigü i ngüxchigaarü ngunexügu. Rü yemaãcü nümagütama ga yema duüxügü ga Ngechuchuxü imëxgüxü rü yexguma yamëxgüãgu rü nayanguxëë ga yema ore ga nuxcüma ümatüxü.

28 –Rü woo taxuūma ga tacū ga chixexū nawa inayangaugū na nayuxēēāxūcèx, natürü Piratuna naxcèx nacagū na yamáāxūcèx.

29 –Rü ningu ga guxūma ga yema ore ga Tupanaārū orearū uruūgū ūmatūxū ga Ngechuchuchiga ga ñuxācū tá na nayuxū. Rü yemawena rü nanayauxgū ga naxūne ga curuchawa, rü wūxi ga naxmaxūgu nayanaxūcuchigū.

30 –Natürü ga Tupana rü wena nanamaxēē ga woo marū na nayuxū.

31 –Rü nūma ga Ngechuchu rü muxūma ga ngunexū naxcèx nangox ga yema duūxūgū ga nawe ruxīxū ga yexguma Gariréanewa ne naxūxgu rü Yerucharéūwa naxūxgu. Rü ngēma duūxūgū nixī i ñuxma i guxū i duūxūgūmaā nūxū ixugūxū i nachiga.

32-33 Rü ngēmaācū i toma rü nūma tangugū na pemaā nūxū tixuxūcèx i ngēma ore i aixcūma mexū. Rü dūcax, rü yema uneta ga nuxcūmaūgūxū ga tōrū oxigūmaā nūxū yaxuxū ga Tupana, rü taxcèx nayanguxēē ga yexguma Ngechuchuxū wena namaxēēgu. Rü wiyaegūpanewa i norū taxre i capíturuwa rü ngēmachiga nūxū nixu i ngēxguma:

“Cuma nixī i Chaune, rü choma nixī i Cunatū chīxū”, ñaxgu.

34 –Rü Tupana rü nuxcūma rü marū nūxū nixu ga wena tá na namaxēēāxū ga Ngechuchu na tama yayixixūcèx ga naxūne. Rü norū orewa rü ñanagürü: “Rü choma tá pexcèx chayanguxēē ga yema unetagū i üünegūxū i aixcūma ixīgūxū ga nuxcūma Dabímaā nūxū chixuxū”,

ñanagürü.

35 –Rü ngēmacèx toxnamana i Tupanaārū orewa rü ñanagürü ta:

“Tama cunaxwèxe na yayixixū i naxūne ya Cune ya üünecū,”

ñanagürü.

36 –Rü yexguma namaūxgu ga Dabí, rü nūxū narüngūxēē ga norū duūxūgū, yexgumarūū ga ñuxācū Tupana namuxū. Natürü ñuxūchi nayu, rü nanatū rü naēxūtagu natèx ga naxūne, rü niyixi.

37 –Natürü guma Tupana wena namaxēēcū ga Ngechuchu rü tama niyixi ga naxūne.

38 –Rü ñuxmax, Pa Chaueneēgūx, rü chanaxwèxe i nūxū pecuèx rü yimatama Ngechuchugagu Tupana tūxū nūxū nangechaū i tōrū pecadugū ngēxgumarūū i pemaā nūxū tixuxūrūū.

39 –Rü ñuxma ya guxāma ya yíxema nūxū yaxōgūxe, rü Ngechuchugagu Tupana tūxū nūxū nangechaū i guxūma ga yema pecadugū ga noxri taxucūrūwa tūxū nūxū nangechaūxū ga yexguma nagu taxīxgu ga yema mugū ga Moīché ūmatūxū.

40 –Rü pexuāēgū na tama pegu nanguxūcèx i ngēma poxcu i Tupanaārū orearū uruūgū nūxū ixuchigaxū ga yexguma ñagūgu:

41 “Rü dūcax, Pa Duūxūgū i Tupanaārū Orexū Cugūexūx, rü tá pebaixāchie rü tá peyue erū pema pemaxēyane rü tá chanaxū i tacū i taxū. Rü pema rü tāūtāma peyaxōgū i woo texé pemaā nūxū ixuxgu”,

ñanagürü. Rü yexma nayacuèxēē ga Pauru ga norū ore.

42 Rü yexguma guma ngutaquēxepataūwa ínachoxūgu ga Pauru rü namücūgū, rü yema duūxūgū ga tama Yudíugū ixīgūxū rü nūxū nacèxūgū na to ga ngūxchigaarū ngunexūgu rü wenaxārū yematama orexū namaā yaxuxūcèx.

43 Rü yexguma marū nūxū nachauegu ga na nangutaquēxegūxū, rü Pauru rü Bernabéwe narūxī ga muxūma ga Yudíugū rü mūxūma ga togū ga duūxūgū ga tama Yudíugū ixīgūxū natürü Yudíugürūū yaxōgūxū. Rü Pauru rü Bernabé rü namaā nidexagū rü nayaxucuxēgū na guxūguma nagu naxīnūēēchaxūcèx ga ñuxācū Tupana nūxū ngechaūācūma na nadexū.

44 Rū yema to ga ngūxchigaarū ngunexūgu, rū wixgutaèx guxūma ga yema ãnecūāx nangutaquēxegū na inaxīnūēxūcèx ga Tupanaarū ore.

45 Natürū nayexma ga ñuxre ga Yudíugū ga tama ngutaquēxegu chocuxū. Rū yexguma nūxū nadaugūgu ga na namuxūchixū ga duūxūgū ga Paurucèx ngutaquēxegūxū rū poraācū nixāūxāchie. Rū inanaxūgūe ga na Pauruxū nachoxūgagūxū rū namaā naguxchigagūxū.

46 Natürū ga Pauru rū Bernabé rū tama namuñēācūma yema Yudíugūxū nangāxūgū, rū ñanagürügū: —Tupana nanaxwèxe na pemaāxīra nūxū tixuxū i norū ore. Natürū ñuxma na nūxū pexoexū i ngēma ore rū tama na penayauxgūchaūxū i maxū i taguma gūxū, rū ngēmacèx i ñuxmax i toma rū tá ngēma tama Yudíugū ixīgūxūtanūwa taxī.

47 —Yerū yemaācū toxū namu ga Cori, rū ñanagürü:

“Duūxūgū i tama Yudíugū ixīgūxūārū ngónexēēruū marū cuxū chixīxēē, na guxūwama i ñoma i naānewa cunangexūcèx i chorū ore i maxēxēēruū”, ñanagürü.

48 Rū yexguma yema orexū naxīnūēgu ga yema duūxūgū ga tama Yudíugū ixīgūxū, rū nataāēgū rū ñanagürügū: —Rū namexēchi nixī i ñāā Cori ya Tupanaarū ore —ñanagürügū. Rū nayaxōgū ga guxūma ga yema duūxūgū ga Tupana marū nūxū unetaxū na nayauxgūāxūcèx i maxū i taguma gūxū.

49 Rū yemaācū guxūwama ga yema naānewa nanguchigū ga Cori ya Tupanaarū ore.

50 Natürū yema Yudíugū ga tama Ngechuchuaxū yaxōgūchaūxū, rū chixexūmaā nayaxucūxēgū ga ñuxre ga ngexūgū ga mexūgū ga Tupanaxū ngechaūgūxū rū guma ãñeārū āēxgacūgū na Pauru rū Bernabéxū ínawoxūxūcèx. Rū yemacèx ínawoxū ga yema naānewa.

51 Rū yexguma ga Pauru rū Bernabé rū inapagūcutū ga norū ūxaxūcutū na yemawa nūxū yacuēxāchitanūxūcèx ga norū chixexū ga yema ãnecūāxgū ga duūxūgū. Rū ñuxūchi ga Pauru rū Bernabé rū ãñe ga Icúniūwa naxī.

52 Natürū yema yaxōgūxū ga guma ãñe ga nawa ínachoxūnewa yexmagūxū rū poraācū Tupanamaā nataāēgū, rū Naāē i Ūñexū rū aixcūma nawa nayexma.

14

Pauru rū Bernabé rū ãñe ga Icúniūwa nayexmagū

1 Rū Icúniūwa rū wūxigu Yudíugūarū ngutaquēxepataūgu nachocu ga Pauru rū Bernabé. Rū meāma nūxū nixuchiga ga Tupanaarū ore rū yemaācū nayaxōgū ga muxūma ga duūxūgū ga Yudíugū rū yema tama Yudíugū ixīgūxū rū ta.

2 Natürū yema Yudíugū ga tama Ngechuchuaxū yaxōgūxū, rū chixexūmaā nayaxucūxēgū ga yema tama Yudíugū ixīgūxū na yema yaxōgūxūchi naxaiexūcèx.

3 Rū yemacèx muxūma ga ngunexū yexma narūcho ga Pauru rū Bernabé, rū tama namuñēācūma nūxū nixuchiga ga Cori ya Tupanaarū ore. Rū yema duūxūgūmaā nūxū nixu na ñuxācū Tupana poraācū tūxū nangechaūxū. Rū nūma ga Cori rū yema duūxūgūxū nūxū nadauxēē na namaā nataāēxū ga yema ore. Rū yemacèx Pauru rū Bernabéxū narūngūxēē na inawēxgūāxūcèx ga cuèxruūgū rū na naxūgūāxūcèx ga mexūgū ga Tupanaarū poramaā naxūgūxū.

4 Natürū ga guma ãñecūāx ga duūxūgū rū nitoye. Rū nūmaxū rū yema Yudíugūwaama naxūgū rū togū rū Pauru rū Bernabéwaama naxūgū.

⁵ Rū yexguma ga yema Yudiŕugŭ, rŭ yema duŭxŭgŭ ga tama Yudiŕugŭ ixŭgŭxŭ, rŭ guma ŭāneārŭ āēxgacŭgŭmā wŭxigu nagu narŭxŭnŭē na Pauruxŭ rŭ Bernabēxŭ yayauxgŭxŭ na nutamaā ŭnamuxŭchigŭāxŭcèx.

⁶⁻⁷ Natŭrŭ yexguma nŭxŭ nacuāchigagŭgu ga Pauru rŭ Bernabé, rŭ nibuxmŭ. Rŭ Dicŭniŭānewa yexmane ga ŭānegŭ ga Listra rŭ Derbewa naxŭ. Rŭ guma ŭānegŭwa rŭ guxŭma ga yema naānewa ipeagŭxŭ ga duŭxŭgŭmā rŭ ta nŭxŭ nixuchigagŭ ga ore i mexŭ.

Nutagŭmā Pauruxŭ ŭnamuxŭchigŭ ga Listrawa

⁸⁻⁹ Rŭ yéma Listrawa nayexma ga wŭxi ga yatŭ ga ŭnapogŭcutŭxŭ norŭ bucŭmatama. Rŭ yéma narŭto rŭ inarŭxŭnŭ ga yema Pauru nŭxŭ ixuxŭ ga ore. Rŭ Pauru rŭ meāma nŭxŭ nadawenŭ, rŭ nŭxŭ nadau ga na nŭxŭ nayexmaxŭ ga norŭ ō na naxcèx yataanexŭcèx.

¹⁰ Rŭ yexguma ga Pauru rŭ tagaācŭ ŭnanagŭrŭ nŭxŭ: —ŭInachi, rŭ meāma ŭnangacutŭ! —ŭnanagŭrŭ. Rŭ yexguma inayuxnagŭ ga guma yatŭ, rŭ inanaxŭgŭ ga na iyaxŭxŭ.

¹¹ Rŭ yexguma yema muxŭma ga duŭxŭgŭ nŭxŭ daugŭgu ga yema na naxŭxŭ ga Pauru, rŭ tagaācŭ yema Dicŭniŭgawa nidexagŭ, rŭ ŭnanagŭrŭgŭ: —Tupanagŭ i naduŭxŭgŭraŭxŭ ŭnarŭxŭgŭ, rŭ tatanŭwa nangugŭ —ŭnanagŭrŭgŭ.

¹² Rŭ Bernabé rŭ tupana ga Chéumaā nanaxŭégagŭ. Rŭ Pauru rŭ Érememaā nanaxŭégagŭ yerŭ nŭma nixŭ ga yadexaxŭ.

¹³ Rŭ guma ŭāne ŭxŭcuxŭwa nayexma ga tupana ga Chéuarŭ tupauca ga taxŭne. Rŭ guma tupaucaarŭ pai rŭ yéma nanagagŭ ga wocagŭ ga iyatŭxŭ ga putŭramaā ngèxāégŭxŭ. Rŭ nŭma ga pai rŭ ga duŭxŭgŭ rŭ nanadaixchaŭ ga yema wocagŭ naxcèx ga Pauru rŭ Bernabé na yemamaā nŭxŭ yacuèxŭgŭxŭcèx.

¹⁴ Natŭrŭ yexguma nŭxŭ yacuèxāchitanŭgu ga Bernabé rŭ Pauru, rŭ norŭ gáuxŭchirugu nagáugŭe na yema duŭxŭgŭ nŭxŭ cuèxgŭxŭcèx na tama namexŭ ga yema naxcèx naxŭechaŭxŭ. Rŭ yema muxŭma ga duŭxŭgŭtanŭwa nabuxmŭ, rŭ ŭnaxŭmā aita naxŭe:

¹⁵ —Pa Yatŭgŭx, ¿tŭxcŭŭ toxcèx penaxŭ i ngēma? Toma rŭ pexrŭŭ duŭxŭgŭmare tixŭgŭ. Rŭ nuā taxŭ na pemaā nŭxŭ tayarŭxŭxŭcèx na nŭxŭ perŭxoexŭcèx i ngēma chixexŭgŭ i taxuwama mexŭ rŭ naxcèx pedaugŭxŭcèx ya Tupana ya maxŭcŭ ga naxŭcŭ ga daxŭgŭxŭ i naāne, rŭ ŭnoma i naāne, rŭ taxtŭ i taxŭ, rŭ guxŭma i nawa ngèxmaxŭ.

¹⁶ —Rŭ nuxcŭmayerŭ nixŭ ga Tupana ga yaxna namaā naxŭnŭxŭ ga duŭxŭgŭ ga woo nŭmagŭ nanaxwèxegŭxŭ naxŭgŭgu.

¹⁷ —Natŭrŭ nŭma ga Tupana rŭ taguma nŭxŭ narŭchau na duŭxŭgŭxŭ nangŭxēxŭ. Rŭ yemaācŭ tŭxŭ nŭxŭ nacuèxēē na Tupana yŭxŭ i nŭmax. Rŭ nŭmatama nixŭ i nŭma namuāxŭ ya pucŭ rŭ meā pexŭ nayaexēxēāxŭ i penetŭgŭ. Rŭ nŭma nixŭ i pexna naxāāxŭ i pewemŭ na ngēmaācŭ petaāégŭxŭcèx —ŭnanagŭrŭgŭ ga Pauru rŭ Bernabé.

¹⁸ Natŭrŭ woo yema orexŭ namaā na yaxugŭxŭ rŭ poraācŭ nŭxŭ naguxcha ga Pauru rŭ Bernabé ga nŭxna na nachogŭxŭ ga duŭxŭgŭ ga tama naxcèx na nadaiāxŭcèx ga yema wocagŭ na yemamaā nŭxŭ yacuèxŭgŭxŭcèx. Rŭ dŭxwa yemacèx tama naxcèx nanadai.

¹⁹ Natŭrŭ yexgumayane rŭ ŭnangugŭ ga ŭnuxre ga Yudiŕugŭ ga Aŭtioquŭawa rŭ Icŭniŭwa ne ŭxŭ. Rŭ chixexŭmā nayaxucŭxégŭ ga yema muxŭma ga duŭxŭgŭ na tama Pauru rŭ Bernabéga naxŭnŭxŭcèx, rŭ namaā nanuèxŭcèx. Rŭ yemacèx ga yema duŭxŭgŭ rŭ nutamaā Pauruxŭ ŭnamuxŭchigŭ, rŭ ŭāneārŭ ŭxpemawa nanatŭchigŭgŭ, yerŭ nŭma nŭxŭ nacuèxgŭgu rŭ marŭ nayu.

²⁰ Natürü yexguma yema yaxōgūxū naxūtawa ngutaquēxegu, rü inachi ga Pauru, rü wenaxārü nagu naxūcu ga guma ãāne. Rū moxūācū inaxūāchi ga yéma, rü Bernabémaã Derbewa naxū.

²¹ Rū guma ãānewa nūxū nixugüe ga ore ga mexū. Rū nanangúexēē ga duūxūgū, rü muxūma Tupanaāxū nayaxōgū. Rū yemawena rü wenaxārü naxcèx nawoegu ga Listra, rü Icúniū, rü Aūtioquía.

²² Rū guma ãānegüwa rü yema yaxōgūxūxū nixucuxēgū, rü nūxū nanangúchaūxēgū na guxūguma meã na yaxōgūāxūcèx. Rū namaã nūxū nixugüe, rü ñānagürügü: —Ngēma Tupana āēxgacū íxīxūwa na ixūcuxūcèx, rü tanaxwèxe na muēxpūxcūna guxchaxūgūmaã yaxna ixīnūēxū i ñoma i naānewa —ñānagürügü.

²³ Rū Pauru rü Bernabé rü wūxichigü ga ãānewa rü nūxū nixunetatanü ga ñuxre ga yatügü na yaxōgūxūārü āēxgacügü yixīgūxūcèx. Rū tama nachibüēācūma naxcèx nayumūxēgü. Rū yemawena rü yima Cori ya Tupana ga nūxū yaxōgūācūna nanaxuaxūgü na guxūguma namaã inaxāxūcèx rü meã nūxna nadauxūcèx ga yema yaxōgūxūārü āēxgacügü.

Pauru rü Bernabé rü naxcèx nawoegu ga Aūtioquía ga Chíríaanewa yexmane

²⁴ Rū Pichídiaanewa nichopetü, rü Paūpíríaanewa nangugü.

²⁵ Rū Pérupe ga ãānewa nūxū nixugüe ga Tupanaārü ore, rü ñuxūchi Atária ga ãānewa naxí.

²⁶ Rū yéma rü wūxi ga wapurugu nichoū na Aūtioquíacèx nawoeguxūcèx. Rū guma ãāne ga Aūtioquíawa nixí ga noxri duūxūgü Tupanana namugūxū ga Pauru rü Bernabé na naxūgūāxūcèx ga yema puracü ga ñuxma marü yanguxēēgūxū.

²⁷ Rū yexguma ínangugüga ga Pauru rü Bernabé, rü nanangutaquēxexēē ga guxūma ga yema duūxūgü ga yaxōgūxū. Rū namaã nūxū nixugügü ga guxūma ga ñuxācū Tupana porācū nūxū na rüngūxēēxū. Rū yexgumarūū ta rü namaã nūxū nixugügü ga ñuxācū na yaxōgūāxū ga yema duūxūgü ga tama Yudíugü ixīgūxū, yerü Tupana nūxū nanatauxchaxēē na yaxōgūāxūcèx.

²⁸ Rū muxūma ga ngunexūgu yema yaxōgūxūtanüwa nayexmagü ga Pauru rü Bernabé.

15

Yerucharéüwa nangutaquēxegü

¹ Rū yexgumaūcūü rü nayexma ga ñuxre ga duūxūgü ga Yudéaanewa ne íxū ga Aūtioquíawa ngugūxū. Rū nūmagü inanaxūgüe ga tūxū na nangúexēēxū ga guxema yaxōgūxe ga Aūtioquíacūāx, rü ñānagürügü: —Ngēxguma tama pegü ípewiūchèxmüpēxechiraūgu yema Moíché tūxū muxürüü rü taxuacūma pexū nangēxma i maxū i taguma gúxū —ñānagürügü.

² Natürü ga Pauru rü Bernabé rü tama norü me nixí ga yema, rü yemacèx porācū nügü namaã nachoxūgagü ga yema duūxūgü ga Yudéaanewa ne íxū. Rū dūxwa Pauru rü Bernabé rü ñuxre ga togü ga Aūtioquíacūāx ga yaxōgūxūxū naxunetagü na Yerucharéüwa naxīxūcèx na yema ngúexūgü ga Ngechuchu imugūxū rü yema yaxōgūxūārü āēxgacügūmaã yamexēēgūāxūcèx ga yemachiga.

³ Rū yemaācū ga yema yaxōgūxū ga Aūtioquíacūāx rü Yerucharéüwa nana-mugü ga yema yatügü na naxcèx íyacagūxūcèx rü yamexēēgūāxūcèx ga yema ore. Rū Peníchíaanewa rü Chamáriaanewa nachopetü ga Pauru rü Bernabé. Rū yéma rü duūxūgūmaã nūxū nixugüe ga ñuxācū yema tama Yudíugü ixīgūxū rü nūxū na naxoexū ga nuxcūmaūxū ga nacūmagü na Tupanawe naxīxūcèx. Rū yema oremaã porācū nanataāēxēēgü ga guxūma ga yema yaxōgūxū.

4 Rū Yerucharéŭwa nangugü ga Pauru rü Bernabé. Rū guxŭma ga yema yaxōgŭxŭ rü yema ngúexŭgŭ ga Ngechuchu imugŭxŭ rü yema yaxōgŭxŭârü âëxgacŭgŭ rü meãma nanayauxgŭ. Rū Pauru rü Bernabé namaã nüxŭ nixugŭgŭ ga guxŭma ga ñuxãcŭ Tupana poraãcŭ nüxŭ na rüngŭxëëxŭ na duŭxŭgŭmaã nüxŭ yaxugŭxŭcèx ga ore i mexŭ.

5 Natürü ñuxre ga Parichéugŭ ga Ngechuchuaxŭ yaxōgŭxŭ, rü inachigŭ, rü ñanagŭrŭgŭ: —Name nixŭ na nügŭ ínawiŭchèxmŭpëxechiraŭgŭxŭ i ngëma tama Yudíugŭ ixígŭxŭ i ngexwaca yaxōgŭxŭ. Rū name nixŭ na naga naxínŭëxŭ i ngëma mugŭ ga Moíché ũmatŭxŭ —ñanagŭrŭgŭ.

6 Rū yexguma nangutaquëxegŭ ga yema ngúexŭgŭ ga Ngechuchu imugŭxŭ rü yema yaxōgŭxŭârü âëxgacŭgŭ na namexëëgŭãxŭcèx ga yema ore.

7 Rū yixcama marü ñuxgumama nügŭmaã yéma yaporagatanŭcŭügu, rü inachi ga Pedru, rü ñanagŭrŭ nüxŭ: —Pa Chaueneëgŭx, pema nüxŭ pecuèx ga na ũpamama Tupana choxŭ yaxuxŭ ga petanüwa na yema duŭxŭgŭ i tama Yudíugŭ ixígŭxŭmaã nüxŭ chixuxŭcèx i norü ore i mexŭ i maxëxëëruŭ, na nŭmagŭ rü ta Ngechuchuaxŭ yaxōgŭãxŭcèx.

8 —Rü yima Tupana ya guxããëxŭ cuácŭ rü tüxŭ nüxŭ nadauxëë na nadeãxŭ i ngëma duŭxŭgŭ i tama Yudíugŭ ixígŭxŭ, yerü nüxna nanamu ga Naãe i Ũnëxŭ yema tüxna namuãxŭrŭ.

9 —Rü Tupanapëxewa rü yixema i Yudíugŭ rü namaã tawüxigu i ngëma duŭxŭgŭ i tama Yudíugŭ ixígŭxŭ. Yerü nŭmagŭ rü ta Tupana nüxŭ nüxŭ nangechaŭ ga norü pecadugŭ ga yexguma nüxŭ yaxōgŭãgu.

10 —¿Rü tüxcŭŭ tama namaã petaãe i ñuxma i ngëma Tupana üxŭ? ¿Rü tüxcŭŭ ngëma ngexwacèx yaxōgŭxŭxŭ penaxŭxëëchaŭ i ngëma Moíchearŭ mugŭ i guxchaxŭ ga tórü oxigŭ rü taxuacŭma naga taxínŭëxŭ rü woo yixemagŭ rü ta taxuacŭma inguxëëxŭ?

11 —Rü tama ngëma mugŭ nixŭ i tüxŭ maxëxëëxŭ. Natürü yixema rü tayaxōgŭ na tórü Cori ya Ngechuchu tamaã mecŭmaxŭgagu yŭxŭ na tüxna naxãmareãxŭ i maxŭ i taguma gŭxŭ. Rū ngëxgumarŭŭ ta nixŭ i naxcèx i nŭmagŭ i tama Yudíugŭ ixígŭxŭ —ñanagŭrŭ ga Pedru.

12 Rū inanaxŭgŭ ga Bernabé rü Pauru na yadexagŭxŭ. Rū guxŭma ga yema duŭxŭgŭ rü inarŭchianegŭ rü inarŭxŭnŭëmære. Rū Bernabé rü Pauru rü namaã nüxŭ nixugŭe ga ñuxãcŭ Tupana na nüxŭ rüngŭxëëgŭxŭ na naxŭgŭãxŭcèx ga mexŭ ga taxŭgŭ ga Tupanaârü poramaã naxŭgŭxŭ natanüwa ga yema duŭxŭgŭ ga tama Yudíugŭ ixígŭxŭ.

13 Rū yexguma Bernabé rü Pauru igúegagŭgu, rü nüxŭxârü nidexa ga Chaŭtiágu, rü ñanagŭrŭ: —Pa Chaueneëgŭx, ¡choxŭ iperŭxŭnŭë!

14 —Pedru i Chimáŭ rü tamaã nüxŭ nixu na ñuxãcŭ Tupana inaxŭgŭxŭ ga nüxŭ na nangŭxëëxŭ ga yema duŭxŭgŭ i tama Yudíugŭ ixígŭxŭ. Rū tamaã nüxŭ nixu ta na ñuxãcŭ Tupana yema duŭxŭgŭtanüwa nadeãxŭ ga ñuxre ga duŭxŭgŭ na noxrü yixígŭxŭcèx.

15 —Rü ngëma Pedru nüxŭ ixuxŭ rü nawüxigu namaã ga yema ore ga nuxcŭmaŭgŭxŭ ga orearŭ uruŭgŭ ũmatŭxŭ ga ñaxŭ:

16 “Rü ngëmawena rü tá chataegu, rü tá nüxŭ charŭngŭxëë i Dabítaagŭ i Yudíugŭ. Rū woo nawoonemære i ñuxmax, natürü wena táxarŭ wŭxiwa chanaxŭxëë, rü tá íchanadagŭxëë na noxrirŭŭ naporaexŭcèx.

17 Rū ngëmaãcŭ tá nüxŭ charŭngŭxëë na ngëma duŭxŭgŭ i tama Yudíugŭ ixígŭxŭ rü chauxcèx nadaugŭxŭcèx, wŭxigu namaã i guxŭma i chorŭ duŭxŭgŭ i Yudíugŭ i choma chadexŭ.

18 Rū yemaãcŭ nüxŭ nixu ga nŭma ga Cori ya Tupana ga nuxcŭmama tüxŭ nüxŭ cuèxëëcŭ ga yema”,

ñanagürü ga yema ore ga nuxcūma ümatüxü.

¹⁹ Rū ñanagürü ga Chaŭtiágu: –Rū ngēmacèx, Pa Chaueneëgüx, rü chauxcèx rü tama name na guxü i Moïché ümatüxü i mugümaã nüxü ichixewexü i ngēma duüxügü i tama Yudíugü ixīgüxü i nüxü rüxoexü i nuxcūmaüxü i nacūmagü na Tupanawe naxíxüçèx.

²⁰ –Rü narümemaë nixí i naxcèx tanaxümatü i popera, rü ngēmawa namaã nüxü tixu:

(1) Rū tama name na nangōxgüãxü i ngēma naxünagümachi i togü norü tupananetachicünèxägüçèx dèixü.

(2) Rū tama name na naí i ngemaã rü éxna naí ya yatümaã inapexü.

(3) Rū tama name na nangōxgüãxü i namachi i ngēma naëxü rü éxna naxüna i wëxnaãxü rü éxna natügu nguxü.

(4) Rū tama name na nangōxgüãxü ya nagü.

Rü ngëxícatama nixí i inaxwèxexü na naxcèx naxümatüxü.

²¹ –Erü guxüne ya ñānewa nangëxma ya Yudíugüarü ngutaquëxepataü i ngextá nuxcūmama guxü i ngüxchigaarü ngunexügu nawa inangúe rü nüxü nixuchi-gagü i guxüma i ngēma mugü ga Moïché ümatüxü –ñanagürü ga Chaŭtiágu.

Popera ga yema duüxügü ga tama Yudíugü ixīgüxüçèx ümatüxü

²² Rū yema ore rü norü me nixí ga yema ngúexügü ga Ngechuchu imugüxü, rü yema yaxōgüxüärü äëxgacügü, rü guxüma ga yema yaxōgüxü. Rū nügümaã ñanagürügü: –¡Ngíxā tatanüwa tanade ya taxre ya yatügü na Aŭtioquíawa namugüxüçèx namaã ya Pauru rü Bernabé! –ñanagürügü. Rū nüxü naxunetagü ga Yuda ga Barsabágu äëgaxü rü Chira. Rū nümagü ga Yuda rü Chira rü äëxgacügü nixí ga natanüwa ga yema yaxōgüxü ga Yerucharéüwa yexmagüxü.

²³ Rū namaã yéma nanamugü ga popera, rü ñāã nixí ga yema ore ga nagu naxümatügüxü:

“Pa Toeneëgü i Tama Yudíugü Ixīgüxe i Aŭtioquíagu rü Chíríiaanegu rü Chiríchiaanegu Áchiügüxe, rü toma i peeneëgü i Ngechuchu toxü imugüxe rü toma i yaxōgüxüärü äëxgacügü ixīgüxex, rü pexü tarümoxëgü.

²⁴ Rū nüxü tacuáchigagü rü ñuxre ga duüxügü ga núma ne íxü rü woo tama toma yéma tanamugü natürü nümagü rü yéma naxí rü Moïchéarü mugümaã pexü nachixewegü rü yemaãcü pexü ínatüexëë.

²⁵ Rū yemacèx guxāma ga toma rü wüxigu nagu tarüxínüë na totanüwa nüxü taxunetaxü ga taxre ga taeneëgü na pexcèx ngēma tanamugüxüçèx namaã i taeneëgü i nüxü ingechaügüxü i Bernabé rü Pauru.

²⁶ Rū nümagü i Bernabé rü Pauru nixí ga poraãcü äüçümaxüwa nayexmagüxü naxcèx ga tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

²⁷ Rū ñuxma rü pexcèx ngēma tanamugü i Yuda rü Chira na nümagüxüchi pemaã nüxü yaxugüxüçèx rü pemaã nangoxëëgüãxüçèx i guxüma i torü ore.

²⁸⁻²⁹ Erü Tupanaãë i Üünexüçèx name, rü toxcèx rü ta name na tama muxüma i mugü pexna taxägüxü. Rū ñāã ägümücü i mugüxícatama nixí i pexü tamuxü:

(1) Rū tama name na penangōxü i naxünagümachi i togü norü tupananetachicünèxägüçèx dèixü.

(2) Rū tama name na penangōxü i namachi i ngēma naxünagü i wëxnaãxü.

(3) Rū tama name na penangōxü ya nagü.

(4) Rū tama name na naí i ngemaã rü éxna naí ya yatümaã ipepexü.

Rü mexü tá pexügü ega penaxauregu i ngēma mugü. Rū nuāma pexna”, ñanagürü ga yema ore ga naxümatügüxü.

³⁰ Rū natanūxūxū namoxēgūguwena, rū inaxīāchi ga yema yéma mugūxū, rū Aŭtioquíawa naxī. Rū yexguma yéma nangugūgu rū nanangutaquēxexēē ga guxūma ga yema yaxōgūxū ga duūxūgū, rū nūxna nanaxāgū ga yema popera.

³¹ Rū yexguma nūxū nadaumatūgūgu, rū poraācū nataāēgū namaā ga yema ucuxēgū ga nūxna naxāgūxū.

³² Rū Yuda rū Chira ga Tupanaārū orearū uruūgū na yixīgūxū, rū muxūma ga oremaā nayaxucuxēgū ga yema yaxōgūxū, rū nūxū narūngūxēē na yexeraācū yaxōgūāxūcèx.

³³ Rū marū ñuxre ga ngunexū yéma nayexmagūguwena, rū ínixī. Rū yema yaxōgūxū ga Aŭtioquíacūāx, rū taāēācūma Yuda rū Chiraxū narūmoxēgū rū meāma ínayamugū na naxcèx nawoeguxūcèx ga yema Yerucharéūcūāx ga noxri natanūwa namugūxū.

³⁴ Natürū ga Chira rū nagu narūxīnū na yexma Aŭtioquíagu naxāūxū, rū yemacèx Yudaxicatama Yerucharéūcèx nataegu.

³⁵ Rū Pauru rū Bernabé rū ta yexma narūcho. Rū wūxigu namaā ga muxūma ga togū, rū nanangūexēē ga duūxūgū, rū namaā nūxū nixugūgū ga Cori ya Tupanaārū ore i mexū.

Pauru rū wenaxārū inaxūāchi ga to ga nachiūānegūwa na nangeaxū ga Tupanaārū ore

³⁶ Rū yexguma marū ñuxre ga ngunexū ngupetūgu, rū ñanagürū ga Pauru Bernabéxū: —¡Ngīxā wenaxārū natanūgu tanaxīāne i ngēma yaxōgūxū i guxūne ya īāne ga ngextá nūxū íxuchigaxūwa ga Cori ya Tupanaārū ore na nūxū idauxūcèx na ñuxācū nūxū ínangupetūgūxū! —ñanagürū.

³⁷ Rū Bernabé rū nayagaxchaū ta ga Cuáū Marcu.

³⁸ Natürū ga Pauru rū tama nanaxwèxe ga na yagaāxū, yerū Paūpíriawa nūxna naxo ga noxri, rū tama ínayaxūmücū ga yema puracūwa.

³⁹ Rū poraācū nūgūmaā niporagatanūcū naxcèx ga yema, rū dūxwa nūgūna nixīgū. Rū Bernabé nayaga ga Marcu, rū Chiprearū capaxūwa naxū.

⁴⁰ Rū yoxni ga Pauru rū Chiraxū niga. Rū yema Aŭtioquíacūāx ga yaxōgūxū rū naxcèx nayumūxēgū na Tupana nūxū rūngūxēēgūxūcèx. Rū yexguma inaxīāchi.

⁴¹ Rū Chíríiaanewa rū Chiríchiaanewa nachopetū, rū yéma Tupanaārū oremaā nanataāēxēēgū ga yema yaxōgūxū.

16

Pauru rū Chirawe narūxū ga Timutéu

¹ Rū Derbewa rū Listrawa nangugū ga Pauru rū Chira. Rū yéma nayexma ga wūxi ga yaxōcū ga Timutéugu āegacū. Rū naē rū wūxi ga Yudíu ga yaxōxcū iyixī. Rū nanatū rū wūxi ga Griégu tixī.

² Rū guxūma ga yema yaxōgūxū ga Listracūāxgū rū Icúniūcūāxgū rū nūxū nixugūe na mea maxūcū yixīxū ga nūma ga Timutéu.

³ Rū Pauru rū nanaxwèxe na Timutéu íyaxūmücūxū. Natürū naxūpa ga na yagaāxū rū ínanawiechèxmüpēxechiraū, yerū yemaācū nanaxwèxegū ga yema Yudíugū ga yema naānewa yexmagūxū. Yerū guxūma nūxū nacuxēgū ga na Griégu tíxū ga nanatū.

⁴ Rū guxūnema ga guma īānegū ga nawa nachopetūnewa, rū duūxūgūmaā nūxū nixugūetanū ga yema ucuxē ga yema Yerucharéūcūāx ga ngūexūgū ga Ngechuchu imugūxū rū yema yaxōgūxūārū āēxgacūgū nūxū ixugūxū.

⁵ Rū yemaācū yexeraācū meā nayaxōgū ga guxūma ga yema yaxōgūxū, rū guxū ga ngunexū rū yexeraācū nimuētānū ga yema yexwacèx yaxōgūxū.

Pauru nangoxetü rü wüxi ga yatü ga Machedóniãcŭãxŭ nadau

⁶ Rŭ Áchiaanewa naxŭchaŭ na yéma nüxŭ yaxugŭxŭcèx ga ore i mexŭ. Natürü Tupanaãe i Üünexŭ rü nüxna nanachŭxu ga yema. Rŭ yemacèx Piríquiaanewa rü Gárataanewaama nachopetü.

⁷ Rŭ Míchiaarü naãnewa nangugü, rü yéma nagu narŭxŭnŭe ga na Bitíniãärü naãnewa naxŭxŭ. Natürü yéma rü ta Tupanaãe i Üünexŭ nüxna nanachŭxu ga na yéma naxŭxŭ.

⁸ Rŭ yemacèx Míchiaanewa nachopetümare rü ñãne ga Tróawa nangugü.

⁹ Rŭ yema chŭtaxŭgu rü Pauru nangoxetü rü nüxŭ nadau ga wüxi ga yatü ga Machedóniãcŭãx ga napèxegu chicü. Rŭ nüxŭ nacèexŭ, ñaxŭmaã: — ¡Machedóniãwa naxŭ, rü toxŭ rŭngŭxŭe! —ñaxŭmaã.

¹⁰ Rŭ yexguma yemaxŭ nadèxgu ga Pauru, rü yexgumatama togü tamexègü na Machedóniãwa taxŭxŭcèx. Yerü nüxŭ tacuèxgü rü aixcŭmaxŭchi nixŭ ga Tupana toxcèx çaxŭ na yema duŭxŭgümaã nüxŭ tixuxŭcèx ga ore i mexŭ.

Piripuwa nayexmagü ga Pauru ru Chira

¹¹ Rŭ Tróaarü türewa itaxŭãchi, rü capaxŭ ga Chamotáchiucèx wèxgu taxŭ. Rŭ moxŭãcŭ Neãporiwa tangugü.

¹² Rŭ yéma rü dauxchitagu taxŭ rü Piripuwa tangugü. Rŭ guma nixŭ ya Dumacŭãxgüarü ñãne ga Machedóniããnegu naxŭgüne. Rŭ guma nixŭ ya guxŭne ya ñãneärü tamaëne ga yéma. Rŭ yéma tayexmagü ga ñuxre ga ngunexŭgü.

¹³ Rŭ ngŭxchigaarü ngunexŭgu, rü guma ñãne iyacuáxŭwa taxŭ ga natüpechinüwa, yerü nagu tarŭxŭnŭe rü yéma nayexma ga Yudíugüarü yumŭxèchica. Rŭ yéma tarütogü, rü namaã tidexagü ga ñuxre ga ngexŭgü ga yéma ngutaquèxegŭxŭ, rü namaã nüxŭ tixugü ga Tupanaärü ore.

¹⁴ Rŭ yéma iyexma ga wüxi ga ngecŭ ga Díria ga ngŭega ga Tupanaxŭ icuèxŭxŭcŭ. Rŭ Tiatíra ga ñãnecŭãx iyixŭ. Rŭ dauxracharaxŭ ga naxchirumaã itaxe yerü yema nixŭ ga ngŭrŭ puracŭ. Rŭ ngŭma rü meãma yéma irŭxŭnŭ, yerü nüma ga Cori ya Tupana rü ngŭxŭ nanangŭchaŭxŭe na meã inaxŭnŭxŭcèx ga yema ore ga Pauru nüxŭ ixuxŭ.

¹⁵ Rŭ yemawena rü ñuxŭchi líbaie wüxigu namaã ga guxŭma ga ngŭtanŭxŭgü. Rŭ yixcama rü toxŭ icèèxŭ ñaxŭmaã: —Ngèxguma pema choxŭ pedèxgu na aixcŭma nüxŭ chayaxŭxŭ ya Cori ya Tupana, rü marü name ega chopatagu peyapegügu —ngŭgŭrŭgü. Rŭ yéma toxŭ ixŭxŭe.

¹⁶ Rŭ wüxi ga ngunexŭgu ga yexguma yumŭxèwa taxŭxgu ga tomax, rü yexma ngŭxŭ tayangau ga wüxi ga pacü ga corigŭxŭtaxŭ ixŭcŭ ga ngoxoãxŭcŭ. Rŭ yema pacü rü wüxi ga çacŭxŭ cuèxcŭ iyixŭ, rü duŭxŭgümaã nüxŭ iyaxu ga çacü tá yixcŭra na ngupetŭxŭ. Rŭ yemacèx ga duŭxŭgü rü dŭerumaã ngŭxŭ nanaxŭtanü na nüxŭ yaxuxŭcèx na çacü tá na ngupetŭxŭ. Rŭ yemaãcŭ poraãcŭ dŭeruxŭ itú naxcèx ga ngŭrŭ corigü.

¹⁷ Rŭ ngŭma towe ingè ga toma rü Pauru, rü tagaãcŭ ngŭgŭrŭgü: —Ñãã yatügü rü Tupana ya tacŭxŭchimaärü duŭxŭgü nixŭ, rü pemaã nüxŭ nixu na ñuxãcŭ tá penayaxuxŭ i maxŭ i taguma gŭxŭ —ngŭgŭrŭgü.

¹⁸ Rŭ yemaãcŭ iyixŭ ga muxŭma ga ngunexŭgu. Rŭ dŭxwa nüxŭ nawèxtümŭxŭ ga Pauru, rü ngŭxcèx nadauegu, rü ñanagŭrŭ nüxŭ ga yema ngoxo ga ngŭwa yexmaxŭ: —Ngechuchu ya Cristuégagu cuxŭ chamu, na ngŭwa ícuxŭxŭxŭcèx —ñanagŭrŭ. Rŭ yexgumatama ngŭwa ínaxŭxŭ ga yema ngoxo.

¹⁹ Rŭ yexguma nüxŭ nadaugügu ga ngŭrŭ corigü ga marü tama ngŭgagu dŭeru ngŭxŭ na nayauxgŭxŭ, rü Pauru rü Chiraxŭ ínayauxŭ, rü ãèxgacŭgüarü ngutaquèxechicawa nanagagü.

20 Rū āēxgacūgūna nanaxuaxū ga yema ngīrū corigū, rū ñanagūrūgū: —Ñāñ Yudíugū rū tórū ĩānewa nanachixeāēxēēgū i duūxūgū.

21 —Rū tūxū nangúexēē na naxaurexūcèx i nacūmagū i tūxna chuxuxū i yixema i Dumacūāxgū —ñanagūrūgū.

22 Rū yexguma ga guxūma ga yema ĩānecūāx, rū Pauru rū Chirana nayuxgū. Rū yema āēxgacūgū nanamu na ĩnacūxūāxūcèx rū ngexchiruxūma nāixmenèxāmaā yaçuaixgūāxūcèx.

23 Rū yexguma marū poraācū yaçuaixgūāguwena, rū poxcupataūgu nana-wocu. Rū nūxna naxāga ga yema poxcupataūārū dauruū na meāma nūxna nadauxūcèx.

24 Rū yexguma yemaxū naxīnūgu ga yema dauruū, rū poxcupataūārū aixepexgūchixū ga ucapugu nanawocu, rū meāma nayachotaparagū.

25 Natūrū ngāxūcūūgu rū nayumūxēgū ga Pauru rū Chira, rū nawiyaegū, rū Tupanaxū nicuèxūūgū. Rū yema togū ga poxcuexū rū nūxū naxīnūē.

26 Rū ngūrūāchi poraācū naxīāxāchiane, rū ĩnayangogūtanūāchi ga guma poxcupataūārū caxtagū. Rū yexgumatama niwāxnagū ga guxūma ga ĩāxgū ga guma poxcupataū. Rū guxūma ga yema poxcuexūārū cadenaparagū rū niwēgū.

27 Rū pewa nabaixāchi ga yema poxcupataūārū dauruū. Rū yexguma nūxū nadēuxgu ga na yawāxnagūxū ga ĩāxgū ga guma poxcupataū rū nanayaxu ga norū tara na nūgū yamāxūcèx, yerū nūma nūxū nacuèxgu rū marū nibuxmū ga yema poxcuexū.

28 Natūrū tagaācū aixta naxū ga Pauru, rū ñanagūrū nūxū: —¡Tāxū i cugū quimāxū! Rū guxāma i toma rū tanuxmagū —ñanagūrū.

29 Rū yexguma ga yema poxcupataūārū dauruū rū naxcèx ĩnaca ga wūxi ga omū, rū inañaāchiācūma yema duūxūgū ĩpoxcuexūgu nayangaxi, rū yaduruxācūma Pauru rū Chirapēxegu nayacaxāpūxū.

30 Rū yexguma ĩāxtūwa Pauru rū Chiraxū nagagū, rū ñanagūrū nūxū: —Pa Corigūx, ¿Tācū tá chaxūxū i choma na choxū nangēxmaxūcèx i maxū i taguma gūxū? —ñanagūrū.

31 Rū nūmagū rū nanangāxūgū rū ñanagūrūgū nūxū: —¡Nūxū yaxō ya Cori ya Ngechuchu, rū tá cuxū nangēxma i maxū i taguma gūxū i cuma rū guxū i cupatacūāx! —ñanagūrūgū.

32 Rū namaā rū guxūma ga yema napatacūāxgūmaā rū ta nūxū nixugūe ga Cori ya Tupanaārū ore.

33 Rū yematama oragu ga chūtacū, rū nūma ga yema poxcupataūārū dauruū nayayauxgū ga norū oxrigū ga Pauru rū Chira. Rū yemawena rū ñuxūchi ĩnabaie ga nūma wūxigu tūmamaā ga naxmèx rū naxacūgū.

34 Rū ñuxūchi ga nūma ga poxcupataūārū dauruū rū napatawa Pauruxū rū Chiraxū nagagū. Rū ōna nūxna naxā rū nataāē ga nūma rū guxūma ga napatacūāxgū ta, yerū Tupanaāxū nayaxōgū.

35 Rū moxūācū pèxmama rū yema ĩāneārū āēxgacūgū rū yema poxcupataūārū dauruūxūtawa nanamugū ga purichíagū na namaā nūxū yanaxugūxūcèx na Pauru rū Chiraxū ĩnamuxūxū.

36 Rū yexguma ga yema poxcupataūārū dauruū rū ñanagūrū Pauruxū: —Rū ngēma āēxgacūgū rū nuā nanamugū i ore na pexū íchamuxūxūcèx. ¡Rū ēcū ĩpechoxū, rū meā ĩpixī! —ñanagūrū.

37 Natūrū ga Pauru rū ñanagūrū nūxū ga yema purichíagū: —Marū chixri tomaā nachopetū i toma i Dumacūāxūchigū na tixīgūxū, rū tama toxna nacaxiraācūma toxū nicuaixgū ga napēxewa ga guxūma ga duūxūgū, rū ñuxūchi poxcupataūgu toxū nawocu. Rū ñuxma rū cúācūma toxū

ínamuxŭchaŭ. Rŭ tãŭtãma ngẽmaãcŭ nixĩ. ¡Rŭ ěcŭ nŭmatama nŭma naxĩ i ãĕxgacŭgŭ na nŭmatama toxŭ íyamuxŭxŭcèx! —ñanagŭrŭ ga Pauru.

³⁸ Rŭ yexguma ga yema purichíagŭ rŭ ãĕxgacŭgŭmaã nŭxŭ nayarŭxugŭe ga yema ore. Rŭ poraãcŭ nabaixãchiãĕgŭ ga yema ãĕxgacŭgŭ ga yexguma nŭxŭ naxĩnŭĕgu ga na Dumacŭãxŭchi yixŭgŭxŭ.

³⁹ Rŭ yẽma naxĩ, rŭ Pauru rŭ Chirana nayacagŭ na nŭxŭ nŭxŭ nangechaŭgŭxŭcèx naxcèx ga yema namaã naxŭgŭxŭ. Rŭ ínanamuxŭ, rŭ nŭxŭ nacèxŭgŭ na nawa ínachoxŭxŭcèx ga guma ãne.

⁴⁰ Rŭ yexguma poxcupataŭwa ínachoxŭgu ga Pauru rŭ Chira, rŭ Díriapatawa naxĩ. Rŭ yema yaxŭgŭxŭmaã nangutaquĕxegŭ, rŭ nayaxucŭxĕgŭ, rŭ Tupanaãrŭ oremaã nanataãĕxĕĕgŭ. Rŭ ñuxŭchi yemawena rŭ inaxĩachi.

17

Pauru rŭ Chiramaã nanuĕ ga duŭxŭgŭ ga Techarónicawa

¹ Rŭ ãnegŭ ga Aŭfípori rŭ Aporóniãwa nachopetŭ ga Pauru rŭ Chira, rŭ ãne ga Techarónicawa nangugŭ. Rŭ yẽma nayexma ga wŭxi ga ngutaquĕxepataŭ ga Yudíugŭarŭ.

² Rŭ guma ngutaquĕxepataŭwa naxŭxŭ ga Pauru, yerŭ woetama yema nixĩ ga nacŭma. Rŭ tomaĕxpŭx ga ngŭxchigaarŭ ngunexŭgu rŭ Tupanaãrŭ ore ga ũmatŭxŭchiga yema Yudíugŭmaã yẽma nidexa.

³ Rŭ meãma naxcèx nanangoxĕĕ ga yema ore, rŭ namaã nŭxŭ nixu ga ŭacŭcèx na nayuxŭ ga Cristu rŭ tŭxcŭŭ wena na namaxŭxŭ. Rŭ ñanagŭrŭ: —Rŭ yima Cristu rŭ Ngechuchu nixĩ, rŭ nachiga nixĩ i pemaã nŭxŭ chixuxŭ —ñanagŭrŭ ga Pauru.

⁴ Rŭ ñuxre ga yẽma yexmagŭxŭ ga Yudíugŭ rŭ nayaxŭgŭ, rŭ Pauru rŭ Chiratanŭgu naxãgŭ. Rŭ yexgumarŭ ta Ngechuchuaxŭ nayaxŭgŭ ga muxŭma ga Griégugŭ ga noxri Yudíugŭrŭ yaxŭgŭxŭ. Rŭ muxŭma ga ngexŭgŭ ga dŭĕruãxgŭxŭ rŭ ta nayaxŭgŭ.

⁵ Rŭ yemacèx ga yema Yudíugŭ ga tama yaxŭgŭxŭ, rŭ nanuĕ rŭ nixãũãchigŭ yerŭ muxŭma ga duŭxŭgŭ nŭxŭ nayaxŭgŭ ga Pauru rŭ Chiraaarŭ ore. Rŭ norŭ numaã nanaxĩtaquĕxexĕĕ ga ñuxre ga yatŭgŭ ga chixexŭgŭ ga taxuwama mexŭ. Rŭ yemaxŭ namugŭ na nanuĕxĕãxŭ ga yema ãnecŭãx ga duŭxŭgŭ. Rŭ Yachãũpatawa nabuxmŭ ga yema chixexŭ ga duŭxŭgŭ na Pauru rŭ Chiracèx nadaugŭxŭcèx, yerŭ yema muxŭma ga duŭxŭgŭpĕxewa nanagagŭchaŭ.

⁶ Natŭrŭ yexguma tama yexma nŭxŭ yangaugŭgu, rŭ Yachãũxŭ niyauxgŭ, rŭ ñuxre ga yaxŭgŭxŭxŭ rŭ ta ínayauxŭ. Rŭ nayagauxŭtanŭ, rŭ guma ãneãrŭ ãĕxgacŭgŭpĕxewa nanagagŭ. Rŭ tagaãcŭ ñanagŭrŭgŭ: —Ngẽma Pauru rŭ Chira i guxŭ i naãnewa duŭxŭgŭxŭ chixexĕĕgŭxŭ, rŭ nŭma rŭ ta nangugŭ.

⁷ —Rŭ Yachãũ nixĩ ga nayaxuxŭ ga napatawa. Rŭ guxŭma i nŭmagŭ i ngẽma yatŭgŭ rŭ tama naga naxĩnŭĕchaŭ i tŭrŭ ãĕxgacŭ ya Dumacŭãxãrŭ mugŭ, erŭ nŭxŭ nixugŭe rŭ nangĕxma i to i ãĕxgacŭ i Ngechuchu —ñanagŭrŭgŭ ga yema chixexŭ ga duŭxŭgŭ.

⁸ Rŭ yexguma nŭxŭ naxĩnŭĕgu ga yema oregŭ, rŭ poraãcŭ nanuĕ ga yema muxŭma ga duŭxŭgŭ rŭ yema ãneãrŭ ãĕxgacŭgŭ ta.

⁹ Natŭrŭ ga Yachãũ rŭ namŭcŭgŭ rŭ dŭĕrumaã nŭgŭ naxŭtanŭgŭ, rŭ yemacèx nayangĕxgŭ.

Pauru rŭ Chira rŭ Beréawa nayexmagŭ

¹⁰ Rŭ yematama ga chŭtaxŭgu rŭ yema yaxŭgŭxŭ ga Techarónicacŭãx rŭ ãne ga Beréawa nanamugŭ ga Pauru rŭ Chira. Rŭ yexguma yẽma nangugŭgu, rŭ Yudíugŭarŭ ngutaquĕxepataŭwa naxĩ.

11 Rū yema Yudíugü ga Beréacŭāx, rü yema togü ga Yudíugü ga Techarónicawa yexmagŭxŭārü yexera narümemaēgü. Rū norü ngúchaŭmaā meāma nanayauxgü ga yema ore. Rū guxŭ ga ngunexŭgu rü Tupanaārü ore ga ũmatŭxŭwa nangúe na meā nüxŭ nacuēxgŭxŭcèx ngoxi aixcūma yīxŭ ga yema ore ga Pauru rü Chira namaā nüxŭ ixuxŭ.

12 Rū muxŭma ga yema Beréacŭāx ga Yudíugü rü Ngechuchuaŭxŭ nayaxōgü. Rū yexgumarŭŭ ta ga muxŭma ga Griégugü ga Yatŭxŭgü rü ngexŭgü ga āēxgacŭgü namèx ixīgŭxŭ, rü nayaxōgü.

13 Natürü yexguma yema Yudíugü ga Techarónicacŭāx nüxŭ cuáchigagügu ga na Beréawa rü ta nüxŭ na yaxuxŭ ga Tupanaārü ore ga Pauru, rü yéma naxī, rü nananuēxēē ga yema ĩānecŭāx ga duŭxŭgü na Paurumaā chixri nachopetŭxŭcèx.

14 Natürü yexguma yemaxŭ nacuáchigagügu ga yema yaxōgŭxŭ, rü paxama Pauruxŭ ĩnaxŭxŭxēēgü ga guma ĩānewa. Rū ñuxre ga yema yaxōgŭxŭ rü Pauruxŭ ĩnixŭmŭcŭgü. Rū dauŭchitagu naxī rü ñuxmata taxtŭpechinŭwa nangugü. Natürü ga Chira rü Timutéu rü Beréagu narŭchooma.

15 Rū yema duŭxŭgü ga Pauruxŭ ĩxŭmŭcŭgŭxŭ, rü wapurugu ĩnayaxŭmŭcŭgü ñuxmata ĩāne ga Atenawa nangugü, rü ñuxŭchi Beréacèx nawoegu. Rū Pauru rü yema duŭxŭgŭxŭ yéma namuga na paxa naxŭtawa naxŭxŭcèx ga Chira rü Timutéu.

Atenawa nayexma ga Pauru

16 Rū yexguma Pauru rü Atenawa Chira rü Timutéuxŭ nanguxēēgu, rü tama nataāēcŭraxŭ yerü nüxŭ nadau ga guma ĩānewa ga na poraācŭ naxchicŭnèxāmaāmare na natupanaāxgŭxŭ.

17 Rū yemacèx ga Pauru rü Yudíugŭarü ngutaquēxepataŭwa Cristuchigaxŭ nixu namaā ga yema Yudíugü rü yema togü ga tama Yudíugü ixīgŭxŭ ga Tupanaxŭ icuèxŭŭgŭxŭ. Rū guxŭ ga ngunexŭgu ga ĩāneārü plaza ga taxŭwa rü ta Cristuchigaxŭ nixu namaā ga yema duŭxŭgü ga yéma āmŭcŭwa ĩxŭ.

18 Rū nayexmagü ta ga ñuxre ga yatŭgü ga Epicúriugŭarü nguxēētaewa ngúexŭ, rü togü ga Etóicugŭarü nguxēētaewa ngúexŭ. Rū nŭmagü rü inanaxŭgŭe ga Paurumaā na yaporagatanŭcŭxŭ. Rū ñuxre ga nŭmagü rü ñanagŭrŭgü: —¿Rü ŭacŭ nixī i nüxŭ yaxuxŭ i ñāā yatŭ i idexaechamarexŭ? —ñanagŭrŭgü. Rū togü nanangāxŭgü, rü ñanagŭrŭgü: —Maneca wŭxi i to i nachiŭānecŭāxŭārü tupanagŭarü orearü uruŭ nixī —ñanagŭrŭgü. Rū yemaācŭ nidexagü ga yema duŭxŭgü, yerü Pauru rü nüxŭ nixu ga ore ga mexŭ ga Ngechuchuchiga ga nuxācŭ wena na namaxŭxŭ.

19 Rū düxwa norü āēxgacŭgŭarü ngutaquēxechica ga Areópagu āegaxŭwa nanagagü. Rū yéma nüxna nacagü, rü ñanagŭrŭgü nüxŭ: —Toma nüxŭ tacuáxchaŭ na ŭacŭ rü nguxēētae i ngexwacaxŭxŭ yīxŭ i ngēma namaā cunguxēētaexŭ.

20 Erü toxcèx rü wŭxi i taguma nüxŭ taxŭnŭxŭ nixī i ngēma ore, rü nüxŭ tacuáxchaŭ na ŭacŭchiga yīxŭ i ngēma nüxŭ quixuxŭ —ñanagŭrŭgü.

21 Rū yemaācŭ nidexagü, yerü guxŭma ga Atenacŭāxgü rü yema to ga nachiŭānecŭāxgü ga yexma āchiŭgŭxŭ, rü woetama yexicagu narŭxŭnŭe ga na nüxŭ yaxuxŭcèx rü nüxŭ naxŭnŭxŭcèx ga yexwacaxŭxŭ ga oregü.

22 Rū yemacèx ga Pauru rü inachi norü ngāxŭtanŭwa ga yema duŭxŭgü ga yema Areópaguwa ngutaquēxegŭxŭ, rü ñanagŭrŭ: —Pa Atenacŭāxgŭx, nüxŭ chadau na poraācŭ perŭ tupanagŭgu perŭxŭnŭxŭ.

23 —Erü ngēxguma perŭ ngutaquēxechicagŭwa chixŭpetŭchigügu, rü nüxŭ chadau i naxchicŭnèxāgü i nüxŭ picuèxŭŭgŭxŭ. Rū wŭxi i nachicawa namaā chayarŭxŭ i wŭxi i yumŭxēchica, rü ngēxma naxŭmatŭ i naega i ñaxŭ: “Tupana

ya tama nüxü icuácü”, ñaxü. Rü yima Tupana ya tama nüxü pecuáácüma nüxü picuèxüügü nixi ya choma pemaã nüxü chixuchigacü.

24 –Rü guma Tupana ga naxücü ga guxüma ga naãnegü rü guxüma i nawa ngëxmaxü, rü nüma nixi i norü yora yixü i daxüguxü i naãne rü ñoma i naãne. Rü ngëmacèx nüma rü tama duüxügü üxüne ya tupaucagügu naxãchiü.

25 –Rü nümatama ya Tupana rü taxucèxma nanaxwèxe i duüxügüarü ngüxëe na namaxüxcèx i nümax, erü taxuüma nüxü nataxu. Rü nümatama guxãna nanaxã i maxü, rü tüxna nanaxã ya buanecü ya namaã ingüãtanücüücü. Rü nümatama tüxna nanaxã i guxüma.

26 –Nüma rü wüxi ga duüxüwatama nanaxü ga guxüma ga duüxügü na guxü i naãnewa nangëxmagüxcèx. Rü nüma inaxuneta i ñuxgu tá na nabuxü i duüxügü rü ngexta tá naxãchiüxü i wüxichigü.

27-28 –Rü yemaãcü nanaxü na naxcèx nadaugüxcèx ga duüxügü rü ñoma ëãnexüwa tacüçèx idaugüxürü nüxü iyangaugüxcèx. Natürü nüma ya Tupana rü woetama guxüguma tüxna nangaicamachirëx, erü nagagu nixi i imaxëxü rü ixĩãxtanücüüxü rü ingëxmaxü, ngëxgumarüü i ñuxre i perü poperaarü ümatüxügü naxümatüxürü, rü ñanagürügü:

“Rü Tupanaxãcü tixigü”, ñanagürügü.

29 –Rü ñuxma na Tupanaxãcügü ixigüxü, rü tama name i nagu tarüxĩnüë rü Tupana rü wüxi i naxchicünèxã i uirumüwa rü ëxna dïërumüwa rü ëxna nutawa ixüxürü nixi. Erü guxüma i ngëma naxchicünèxãgü rü nümatama i duüxügü nagu naxĩnüëxüãcüma nanaxügü.

30 –Rü nuxcüma ga duüxügü rü naëchitamare ínatüe, natürü nüma ga Tupana rü namaã yaxna naxĩnü. Natürü i ñuxma ya Tupana rü nanamu i duüxügü i guxüwama na naxcèx nadaugüxü rü nüxü naxoexü i nacüma i chixëxügü.

31 Yerü nüma ga Tupana rü marü nüxü naxuneta i wüxi i ngunexü i nagu tá aixcüma guxü i ñoma i naãnecüãx i duüxügüna naçaxü i norü maxüchiga. Rü marü nüxü naxuneta ya wüxi ya yatü ya Ngechuchu, rü yima tá nixi ya duüxügüna cacü. Rü Tupana rü guxãxüma nüxü nacuèxëe ga yema ga yexguma Ngechuchuxü wena namaxëëgu –ñanagürü ga Pauru.

32 Rü yexguma yema wena na namaxëxüchigaxü naxĩnüëgu ga duüxügü, rü ñuxre ga nümagü rü Pauruxü nacugüe. Natürü ga togü rü ñanagürügü: –Rü wenagu táxarü cuxü itarüxĩnüë i ngëmachiga –ñanagürügü.

33 Rü yexguma ga Pauru rü ínaxüxü ga natanüwa.

34 Natürü ñuxre ga duüxügü rü Pauruwe narüxĩ, rü Ngechuchuaxü nayaxögü. Rü natanüwa nayexma ga Diuníchiu ga wüxi ga Areópagutanüxü, rü wüxi ga ngecü ga Dámari ga ngëga. Rü ñuxre ga togü rü ta nayaxögü.

18

Corĩtiuwa nayexma ga Pauru

1 Rü yemawena rü inaxüãchi ga Pauru ga Atenawa, rü ñãne ga Corĩtiuwa naxü.

2 Rü yéma namaã inayarüxü ga wüxi ga yatü ga Aquiru ga Pötuaneçüãx ga yexwacèx Dumawa ga Itáriaanewa ne üxü namèx ga Prisilamaãx. Rü yéma Corĩtiuwa nayexma yerü Dumacüãxgüarü ãëxgacü ga Cáudiu nanamu ga na ínachoxüxcèx ga guxüma ga Yudíugü ga Dumawa. Rü Pauru rü naxütagu nanaxüãne.

3 Rü yexma nape rü naxchirunaxcèx ga düxenüãrü üwa nügümaã napuracüe yerü woetama yema nixi ga norü puracü ga Pauru rü Aquiru rü Prisila.

⁴Rü guxŭ ga ngŭxchigaarŭ ngunexŭgu rŭ Yudíugŭarŭ ngutaquĕxepataŭwa naxŭŭxŭ ga Pauru, rŭ duŭxŭgŭmaã nidexaxŭ, rŭ nayaxucuxĕgŭxŭ. Rŭ yexgumarŭŭ ta nayaxucuxĕgŭxŭ ga yema duŭxŭgŭ ga tama Yudíugŭ ixĭgŭxŭ.

⁵Rŭ yixcamaxŭra ínangugŭ ga Chira rŭ Timutéu ga Machedóniãwa ne íxŭ. Rŭ yexguma inanaxŭgŭ ga Pauru ga aixcŭma poraãcŭ nŭxŭ na yaxuxŭ ga Tupanaãrŭ ore. Rŭ meãma Yudíugŭxŭ nangŭexĕĕ na Ngechuchu rŭ Tupana Nane ya Cristu na yĭxŭ.

⁶Natŭrŭ nŭmagŭ ga yema Yudíugŭ rŭ inanaxŭgŭe ga Paurumaã na nanuĕxŭ, rŭ namaã naguxchigagŭxŭ. Rŭ yexguma inapamŭchiru ga Pauru, yerŭ yema nixĭ ga wŭxi ga cuĕxruŭ naxcĕx ga yema duŭxŭgŭ na yemawa nŭxŭ yacuĕxãchitanŭxŭcĕx ga norŭ chixexŭ. Rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —Pegagu tátama nixĭ i na ipeyarŭtauxexŭ, rŭ marŭ tama chaugagu tá nixĭ. Rŭ ñomaŭcŭŭ i choma rŭ tá ngĕma tama Yudíugŭ ixĭgŭxŭtanŭwa chaxŭ —ñanagŭrŭ ga Pauru.

⁷Rŭ ínaxŭxŭ ga guma ngutaquĕxepataŭwa. Rŭ yéma nayexma ga wŭxi ga yatŭ ga Tíchiu ga Yuchugu ãgaxŭ. Rŭ nŭma rŭ Tupanaxŭ nangechaŭ rŭ yexma ngutaquĕxepataŭcŭwagu naxãpata. Rŭ yemaxŭtawa naxŭ ga Pauru, rŭ yexma nape.

⁸Rŭ Cripu ga ngutaquĕxepataŭrŭ ãĕxgacŭ rŭ namĕx rŭ guxŭma ga naxãcŭgŭ rŭ Cori ya Ngechuchuaxŭ nayaxŭgŭ. Rŭ yexgumarŭŭ ta rŭ muxŭma ga Corŭtiucŭãxgŭ rŭ nayaxŭgŭ ga yexguma nŭxŭ naxĭnŭĕgu ga yema ore, rŭ ñuxŭchi Pauru ínanabaiŭxĕĕ.

⁹Rŭ wŭxi ga chŭtaxŭ rŭ nangoxetŭ ga Pauru. Rŭ Cori ya Tupana namaã nidexa, rŭ ñanagŭrŭ: —¡Rŭ tãxŭ i cumuŭxŭ! ¡Rŭ nŭxŭ ixuama i chorŭ ore! ¡Rŭ tãxŭ i curŭchianexŭ!

¹⁰—Erŭ choma rŭ chacuxŭtagu, rŭ taxŭetãma chixexŭ cumaã taxŭ. Erŭ daa íãnewa rŭ choxŭ nangĕxma i muxŭma i chorŭ duŭxŭgŭ —ñanagŭrŭ ga Tupana.

¹¹Rŭ wŭxi ga taunecŭarŭ ngãxŭ Corŭtiuwa nayexma ga Pauru. Rŭ yéma yema duŭxŭgŭtanŭwa namaã nangŭexĕĕtae ga Tupanaãrŭ ore.

¹²Natŭrŭ yexguma Acayaaneãrŭ ãĕxgacŭ yixĭgu ga Gariŭ, rŭ yema Yudíugŭ rŭ wŭxigu Pauruxŭ niyauxgŭ, rŭ ãĕxgacŭpĕxewa nanagagŭ.

¹³Rŭ ñanagŭrŭgŭ nŭxŭ ga guma ãĕxgacŭ: —Ñã yatŭ rŭ duŭxŭgŭxŭ naxucuxĕ na Tupanaxŭ yacuĕxŭŭgŭxŭcĕx rŭ tama naga na naxĭnŭĕxŭcĕx i tachiŭãneãrŭ mugŭ —ñanagŭrŭgŭ.

¹⁴Rŭ Pauru marŭ nachonagŭchaŭ, natŭrŭ nŭma ga ãĕxgacŭ ga Gariŭ rŭ yema Yudíugŭxŭ nangãxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —Rŭ ngĕxguma chi wŭxi i taxŭ i chixexŭ naxŭxgu, rŭ ĕxna namãĕtagu, rŭ ngĕxguma chi nixĭ i choma i pexŭ ichaxĭnŭxŭ, Pa Yudíugŭx.

¹⁵—Natŭrŭ ngĕma pecŭmachiga rŭ perŭ mugŭchiga rŭ perŭ nguxĕĕtaechiga na yĭxŭ, rŭ choma rŭ tama nŭxŭ chacuãxchaŭ i ngĕma. ¡Rŭ pematama penamexĕĕx! Rŭ choma rŭ tama ngĕmachigaarŭ ãĕxgacŭ chixĭxchaŭ —ñanagŭrŭ.

¹⁶Rŭ yexguma ínanawoxŭ ga yéma.

¹⁷Rŭ yexguma guxŭma ga yema duŭxŭgŭ rŭ Yudíugŭarŭ ngutaquĕxepataŭrŭ ãĕxgacŭ ga Chótenegu ãgaxŭxŭ yexma niyauxgŭ. Rŭ yexmatama ãĕxgacŭ ga Gariŭpĕxegu nanaçuaixgŭ. Natŭrŭ nŭma ga Gariŭ rŭ taxu ñanagŭrŭama.

Pauru rŭ Aŭtioquiacĕx nataegu, rŭ ñuxŭchi wenaxãrŭ inaxŭãchi na norŭ tomaĕxpŭxcŭna to ga nachiiãnegŭwa nangeaxŭ ga Tupanaãrŭ ore

¹⁸Rŭ yemawena rŭ muxŭma ga ngunexŭ yéma Corŭtiuwa nayexma ga Pauru. Rŭ yixcama nŭxŭ narŭmoxĕ ga yema yaxŭgŭxŭ rŭ nŭxna inaxŭãchi. Rŭ íãne ga Chĕcreawa naxŭ namaã ga Prisila rŭ Aquiru. Rŭ Chĕcreawa nŭgŭ nidŭpŭxŭeru ga Pauru yerŭ marŭ nayanguxĕĕ ga wŭxi ga uneta ga

Tupanamaã nüxũ yaxuxũ. [Rü woetama yema nixĩ ga nacümagü ga Yudíugü ga yexguma yanguxẽẽgüãxgu ga wüxi ga uneta ga Tupanamaã nüxũ yaxuxũ.] Rü ñuxũchi Chẽcrearü türewa rü wüxi ga wapurugu nichoũ na Chíríaanewa naxĩxúcèx.

¹⁹ Rü yexguma Epéchiuwa nangugügu, rü Pauru nüxna nixũgachi ga Prisila rü Aquiru, rü Yudíugüarü ngutaquẽxepataũwa naxũ. Rü yéma namaã nidexa ga yema Yudíugü ga guma ngutaquẽxepataũwa ngutaquẽxegüxũxũ.

²⁰ Rü yema Yudíugü, rü muxũma ga ngunexũgü nüxũ nacèxũgü ga yexma na naxãũxúcèx, natürü ga nüma rü tama nanaxwèxe.

²¹ Rü yemacèx nüxũ narümoxẽãma, rü ñanagürü nüxũ: —Rü ngẽxguma Tupana naxwèxegu, rü wena táxarü pexcèx chataegu —ñanagürü. Rü yemawena rü Epéchiuarü türewa nayarüxüe, rü inaxũachi.

²² Rü Checharéaarü türewa nangu, rü yéma ínaxüe. Rü ñuxũchi Yerucharéũwa naxũ na nüxũ yanamoxẽxúcèx ga guxũma ga yema yaxõgüxũ. Rü ñuxũchi Aũtioquíawa naxũ.

²³ Rü yexguma marü ñuxre ga ngunexũ yéma Aũtioquíawa nayexmagu, rü wenaxärü inaxũachi ga Pauru na wüxichigü ga íãne ga Gárataanewa rü Fríyíaanewa yexmagünewa íyadauxúcèx rü yataãxẽẽgüãxúcèx ga guxũma ga yema yaxõgüxũ ga guma íãnegüwa yexmagüxũ.

Aporu rü Epéchiuwa nüxũ nixu ga Tupanaãrü ore

²⁴ Rü yexgumaũcüü rü Epéchiuwa nangu ga wüxi ga Yudíu ga Aporugu ãegaxũ. Rü nüma rü íãne ga Aleyãdríacũãx nixĩ, rü nüxũ natauxcha ga duũxũgüpèxewa na yadexaxũ. Rü meãma nüxũ nacuèx ga Tupanaãrü ore i ümatüxũ.

²⁵ Rü nüma meã nüxũ nacuèx ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũrũ nguxẽẽtae ga Cori ga Ngechuchuchiga, rü nüxũ nacuèx na ñuxãcü Cuáũ duũxũgüxũ íbaiũxẽẽxũ. Natürü yexicaxütama nacuèx ga Ngechuchuchiga. Natürü poraãcü nataãẽãcüma nidexa rü aixcüma nanangúexẽẽ ga duũxũgü.

²⁶ Rü nüma ga Aporu rü tama namuũãcüma inanaxũgü ga na yadexaxũ ga Yudíugüarü ngutaquẽxepataũwa. Natürü yexguma Aporuxũ naxĩnüegu ga Prisila rü Aquiru, rü napatawa nanagagü na yexeraãcü namaã inan-guxũxẽẽãxúcèx ga Ngechuchuchiga.

²⁷ Rü yexguma Acayaanewa naxũxchaũgu ga Aporu, rü yema yaxõgüxũ ga Epéchiucũãx nüxũ narüngũxẽẽgü. Rü popera yéma namugü naxcèx ga yema yaxõgüxũ ga Acayacũãx na meã Aporuxũ nayauxgüxúcèx. Rü yexguma Acayawa nanguxgu ga Aporu rü poraãcü nüxũ narüngũxẽẽ ga yema duũxũgü ga Tupanaãrü ngechaũgagu Ngechuchuaxũ yaxõgüxũ.

²⁸ Rü guxũ ga duũxũgüpèxewa nüxũ nüxũ nacuèxẽẽ ga poraãcü na ínatüexũ ga yema Yudíugü ga tama Ngechuchuxũ cuáxchaũgüxũ. Rü nümagü ga Yudíugü rü taxucürüwama ñuxũ ñanagürügü, yerü ga Aporu rü Tupanaãrü ore ga ümatüxũwa meãma nüxũ nanawèx ga na Ngechuchu rü aixcüma Tupana Nane ya Cristu na yĩxũ.

19

Epéchiuwa nayexma ga Pauru

¹ Rü yexguma Corítuwa nayexmayane ga Aporu, rü Pauru rü naxpüxanegu idaxũ ga namawa nixüpetü, rü Epéchiuwa nangu. Rü yexma nüxũ nayangau ga ñuxre ga yaxõgüxũ.

² Rü nüxna naca, rü ñanagürü nüxũ: —¿Marü penayaxuxũ i Tupanaãẽ i Üünexũ ga yexguma peyaxõgügu? —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxũ, rü

ñanagürügü: —Tama. Taguma nüxü taxĩnüëchiga na tacü yĩxü i Tupanaãe i Üünexü —ñanagürügü.

³ Rū yexguma ga Pauru rü nüxna naca rü ñanagürü nüxü: —¿Texéaxü peyaxögüxü ga yexguma ípebaiügu? —ñanagürü. Rū nūmagü nanangāxü, rü ñanagürügü: —Toma nüxü tayaxō ga yema Cuáü ga baiüxëëruüârü ngüxëëtae —ñanagürügü.

⁴ Rū yexguma ga Pauru rü ñanagürü nüxü: —Cuáü ínanabaiüxëë ga yema duüxügü ga nüxü rüxoexü ga nacüma ga chixexü rü Tupanacëx daugüxü. Natürü yema duüxügümaã nüxü nixu ta na nüxü yaxōgüāxüçèx ga Ngechuchu ga naweama äcü —ñanagürü ga Pauru.

⁵ Rū yexguma yemaxü naxĩnüëgu ga yema duüxügü rü ínabaiü naegagu ga Cori ya Ngechuchu.

⁶ Rū yexguma Pauru rü yema yaxōgüxüëtügu naxümeëxgu, rü nüxna nangu ga Tupanaãe i Üünexü, rü to ga nagawachigü nidexagü, rü nüxü nixugüe ga Tupanaârü ore.

⁷ Rū maneca 12 ga yatü nixīgü ga yema duüxügü.

⁸ Rū tomaëxpüx ga tauemacü yéma nayexma ga Pauru. Rū Yudíugüârü ngutaquëxepataüwa naxüüxü rü tama namuüãcüma nüxü nixuuxü ga Tupanaârü ore. Rū nanangüexëë na ñuxäcü äëxgacü na yĩxü ya Tupana, rü nüxü nanangüchaüxëë na Ngechuchuaxü yaxōgüāxüçèx.

⁹ Natürü nayexma ga ñuxre ga duüxügü ga tama nüxü cuëxgüchaüxü rü tama yaxōgüchaüxü. Rū nūmagü inanaxügüe ga na yema muxüma ga duüxügüpëxewa chixexü yaxugüexü nachigagu ga Cori ga Ngechuchu. Rū yemacëx nüxna nixügachi ga Pauru, rü toxnamana nanagagü ga yema yaxōgüxü. Rū guxü ga ngunexügu namaã nüxü nixuchiga ga ore nawa ga wüxi ga ngutaquëxepataü ga Tiranuârü ngüepataü ga naega.

¹⁰ Rū yemaäcü nanaxü ga taxre ga taunecü, rü yemaäcü guxüma ga Áchiacüāxgü ga Yudíugü rü Griégugü rü nüxü naxĩnüë ga Cori ya Tupanaârü ore.

¹¹ Rū Tupana Pauruxü narüngüxëë ga na naxüāxü ga taxügü ga mexügü ga Tupanaârü poramaã naxüxü.

¹² Rū èixrüxü ga norü dechugü ga Pauru rü naxchirugü rü duüxügü rü yema idaaweexüütawa nanangegü. Rū yexguma yema idaaweexü nüxü ingōgügüga ga yema naxchiru rü ëxna dechu, rü naxcèx nitaanegü. Rū yema duüxügü ga ngoxoāxgüxü rü ta naxcèx nitaanegü.

¹³ Natürü nayexma ga ñuxre ga Yudíugü ga ñānegüwachigü ixĩëtanüxü rü ngoxogüârü woxüwa puracüexü. Rū nüxü naxügü na Cori ya Ngechuchuégagu na ínawoxüāxü ga ngoxogü nawa ga yema duüxügü ga ngoxoāxgüxü. Rū ñanagürügü: —Ngechuchu ya Pauru nüxü ixuchigacüégagu pexü tamu na ípechoxüxüçèx —ñanagürügü ga yema Yudíugü.

¹⁴ Rū yema 7 ga yema ügüxü, rü wüxi ga Yudíugüârü paigüârü äëxgacü ga Echebaga äegaxü nanegü nixīgü.

¹⁵ Natürü wüxi ga ngunexügu ga yexguma wüxi ga ngoxoxü ínatëxüchigüchaügu, rü yema ngoxo nanangāxü, rü ñanagürü: —Nüxü chacuëx ya Ngechuchu, rü nüxü chacuëx ya Pauru na texé yĩxü. ¿Natürü i pema rü texégü pixīgü? —ñanagürü.

¹⁶ Rū yexguma ga yema yatü ga ngoxoāxü rü yema duüxügü ga ínatëxüchigüchaüxüna nayuxu, rü nüxü narüporamaë ga guxüma, rü ínanagáuüxüne. Rū yemaäcü ngexchiruxüma rü napíexüma nibuxmü ga guma ñwa.

¹⁷ Rū guxüma ga Yudíugü rü Griégugü ga Epéchiuwa yexmagüxü rü nüxü

nacuáchiga ga yema. Rū poraācū namuūē ga guxūma. Rū yemaācū yexeraācū natachiga ga Cori ga Ngechuchu ga yéma.

¹⁸ Rū muxūma ga yema yaxōgūxū rū yéma ningugūetanū, rū guxū ga duūxūgūpēxewa nūxū nixugūechigū ga nūma rū ta na nayuūechiréxū, natūrū tá nūxū na naxoexū ga yema.

¹⁹ Rū muxūma ga yema iyuūechiréxū, rū yéma nanana ga norū poperagū ga yuūpane ga nawa nangúexū, rū guxāpēxewa ínanagu. Rū yexguma nangugūgūāgu ga natanū ga yema poperagū, rū maneca 50,000 tachinū ga dīeru ga tatanūxūwa nangu.

²⁰ Rū yemaācū ga Cori ya Tupanaārū ore, rū yexeraācū nixūchigū, rū yexeraācū duūxūgū nūxū nadau na űuxācū naporaxū ga yema ore.

²¹ Rū yemawena ga Pauru, rū nagu narūxīnū ga Machedóniāānēwa rū Acayaanewaxíra na naxūxū, rū yéma űuxūchi Yerucharéūwa na naxūxū. Yerū yema űanagūrū: —Rū ngēma Yerucharéūwa tá chaxū, rū yixcama rū Dumawa rū tá ta chaxū —űanagūrū.

²² Rū yemacèx nūgūpēxegu Machedóniāānēwa nanamugū ga taxre ga norū ngūxēēruū ga Timutéu rū Eratu. Natūrū nūma ga Pauru rū űuxre ga ngunexū Áchiagu narūxāūx.

Nanuē ga duūxūgū ga Epéchiuwa

²³ Rū yexgumaūcū rū Epéchiuwa rū nanaxixāchitanūāē ga duūxūgū, rū poraācū nanuē nachigagu ga Cori ya Tupanaārū ore.

²⁴ Rū yemaācū naxūpetū nagagu ga wūxi ga yatū ga dīerumūwa puracūxū ga Demétriugu āegaxū. Rū nūma rū ínanaxūxū ga norū tupana ga Atemíchaarū tupaucachicūnèxāgū ga dīerumūnaxcèx. Rū nayexma ga muxūma ga norū puracūtanūxū ga yemawa puracūexū. Rū guxūma poraācū meā nūxū naxātanū ga yema puracū.

²⁵ Rū nūma ga Demétriū rū nanangutaquēxexēē ga guxūma ga puracūtanūxū ga yemawa puracūexū, rū űanagūrū nūxū: —Pa Chomūcūgūx, meā nūxū pecuèxgū na űaā tórū dīerumūārū puracūgu na ngīxū iyaxuxū i tórū dīeru.

²⁶ Rū marū nūxū pedaugū i ngēma Pauru rū nūxū pexīnūē na űuxācū yaxucūxēgūāxū i duūxūgū, rū űuxācū namaā nūxū yaxuxū na tama aixcūma tupanagū yīixū i ngēma tupanagū i yixema ixūgūxū. Rū ngēmaācū muxūma i duūxūgūxū nūxū narūxoexēē na tama tórū tupanagūaxū yaxōgūāxūcèx. Rū tama nūma Epéchiuwaxicatama ngēxū nawagū natūrū wixguxūchi taèx guxū i Áchiaanēwa ngēmaācū chixri nayaxucūxēgū i duūxūgū.

²⁷ Rū pema nūxū pecuèx rū tórū puracūcèx rū naxāūcūma i ngēma. Rū wūxi i chixexū ta nixī i naxcèx i tórū tupana i Atemíchaarū tupauca ya taxūne. Rū űuxma rū muxūma i duūxūgū rū ngīxū nangechaū i Atemícha i guxū i Áchiaanēwa rū guxū i naānēwa. Natūrū ngēma Pauruarū ucūxēgagu rū dūxwa taxuxūtáma ngīxū nangechaū i duūxūgū, rū ngēmaācū dūxwa inaārūxo tá ta i tórū puracū —űanagūrū ga Demétriū.

²⁸ Rū yexguma yemaxū naxīnūēgu, rū poraācū nanuē, rū tagaācū űanagūrūgū: —¡Namaxū i Epéchiucūāxgūarū tupana i Atemícha! —űanagūrūgū.

²⁹ Rū guxūma ga yema īānecūāxgū rū poraācū yexma ínatūeāē. Rū ínanayauxū ga Gayu rū Aritárcu ga Machedóniāānecūāxgū ga Paurumūcūgū, rū guma ī ga īānēārū ngutaquēxepataūwa nanagauxūtanū.

³⁰ Rū Pauru rū ta yexma naxūcuchaū na yema duūxūgūmaā yadexaxūcèx, natūrū yema yaxōgūxū nūxna nanachūxu ga yexma na naxūcuxū.

³¹ Rû yema Áchiaaneârü âëxgacügütanüwa rû nayexma ga ñuxre ga Paurumücügü ixîgüxü. Rû nümagü rû ta Pauruxütawa namugagü na tama yema ngutaquëxechicagu naxücuxücèx.

³² Rû yoxni ga duüxügü ga yema Ínangutaquëxegüxüwa, rû nümaxü rû wüxi ga oremaã aita naxüe, rû togü ga to ga oremaã aita naxüe. Yerü poraãcü nanaxixãchiãëgü ga guxüma ga yema duüxügü ga yéma ngutaquëxegüxü. Rû muxüma rû tama nüxü nacuëxgü ga tacücèx na nangutaquëxegüxü.

³³ Natürü yéma nayexma ga wüxi ga Yudíu ga Areyáüdrugu äegaxü. Rû yema togü ga Yudíugü rû namaã nüxü nixu ga tacücèx na nangutaquëxexü. Rû duüxügüpëxewa nanamugü na yadexaxücèx rû naetüwa nachogüxücèx ga yema Yudíugü ga yéma yexmagüxü. Rû nüma ga Areyáüdrü rû naxunagümëxë na iyanachianegüxücèx ga duüxügü, na namaã yadexaxücèx.

³⁴ Natürü yexguma nüxü yacuëxãchitanügu ga Aré rû Yudíu na yiixü, rû guxüma ga yema duüxügü rû wüxigu tagaãcü aita naxüe. Rû taxre ga ora ninge ga na tagaãcü ñagüxü: —¡Namaxü i Epéchiucüãxgüarü tupana i Atemícha! —ñagüxü.

³⁵ Rû düxwa yema ñãneârü âëxgacü nanachiãchixëë ga yema muxüma ga duüxügü, rû ñanagürü nüxü: —Pa Epéchiucüãxgüx, guxüma i duüxügü nüxü nacuëx na Atemíchaarü tupauca ya taxüneârü dauruü na ixîgüxü. Rû guxüma nüxü nacuëx na núma tüxü nangëxmaxü i Atemíchachicünëxã i daxüwa rüngxü.

³⁶ —Rû ñuxma na guxüma nüxü na cuáxü na aixcüma yiixü i ngëma, rû name nixí na pechiãchixü, rû taxuüma i chixexü pexüexü.

³⁷ —Erü ñãã yatügü i nuã pegagüxü, rû taxuüma i chixexü ngímaã naxügü i tóru tupana, rû tama chixexü nixugüe ngíchigagu.

³⁸ —Rû ngëxguma chi Demétrü rû ngëma namücügü i namaã napuracüexü rû nüxü nangëxmagu i tacü i tama norü me ixîxü, rû nangëxma i ngutaquëxechicagü i ngextá âëxgacügü duüxügüxü íicagüxüwa. Rû name nixí na ngëma âëxgacügüpëxewa namexëãxü i tacü i tama norü me ixîxü.

³⁹ —Rû ngëxguma nangëxmagu i tacü i to i perü guxchaxügü, rû name nixí i ñãneârü âëxgacügüarü ngutaquëxewa penamexëë i ngëma.

⁴⁰ —Erü ñuxma rû taxãücümaxügugü rû ngürüãchi âëxgacü ya tacü ya Dumawa ngëxmacü rû tüxna tá naxcèx naca i ngëma ñuxma ngupetüxü. Erü aixcüma taxumaãma tanangãxüëga i âëxgacü, ega tüxna nacaxgu naxcèx i ñãã ngutaquëxe i nawa pexãügatanüxü —ñanagürü.

⁴¹ Rû yexguma marü yema ñaxguwena, rû Ínayamugü ga yema duüxügü.

20

Machedóniãñewa rû Griégugüchiüñewa naxü ga Pauru

¹ Rû yexguma marü nangupetügu ga yema na íyacuxcuxü ga duüxügü, rû Pauru naxcèx nangema ga yema yaxögüxü na yaxucuxëgüãxücèx. Rû yexguma marü namaã nüxü nachaugu, rû nüxü narümoxë, rû inaxüãchi ga Machedóniãñewa na naxüxü.

² Rû yexguma yema naãñewa yaxüpetügu, rû taãëxü ga oremaã nayaxucuxëgü ga yema yaxögüxü ga wüxichigü ga ñãñewa yexmagüxü. Rû yemaãcü Griégugüchiüñewa nangu.

³ Rû yéma nayexma ga tomaëxpüx ga tauemacü. Rû yexguma marü inaxüãchichaügu ga Chíriaanewa na naxüxü, rû tama wapurugu nixü yerü nüxü nacuáchiga ga na ñuxre ga Yudíugü yamëxgüchaüxü. Rû yemacèx nagu narüxñü ga dauxchitagu na nataeguxü, rû wenaxãrü Machedóniãñewa na naxüpetüxü.

⁴ Rū ínayaxümücügü ga Chópate ga Beréacŭāx ga Píru nane, rü Aritárcu rü Següdu ga Techarónicacŭāxgü, rü Gayu ga Derbecŭāx, rü Timutéu, rü Tíquicu, rü Turuquínu ga Áchiaanecŭāxgü.

⁵ Rū yema yatügü rü nüxíra topēxegu naxāgü, rü Tróawa toxŭ nayarünguxēēgü.

⁶ Rū nawena ga yema Yudíugüarü peta ga üpetüchiga ga pāü ga ngearü puxēēruŭāxŭ nagu nangōxgüxŭ, rü wapurugu Piripuwa itaxíāchi. Rū wüximēēxpŭx ga ngunexŭ ngupetügu, rü Tróagu nüxŭ tayangaugü ga yema topēxegu āgüxŭ. Rū yexma tarücho ga 7 ga ngunexŭ.

Tróagu nanaxŭāne ga Pauru

⁷ Rū yema yŭxŭarü ngunexŭgu rü tangutaquēxegü namaā ga yema yaxōgŭxŭ na tanangōxŭcèx ga pāü ga bŭcuxŭ yema Ngechuchu toxŭ ngúexēēxŭrŭü. Rū yema yaxōgŭxŭmaā nidexa ga Pauru. Rū nanamèxēē ga norü dexa űxmata ngāxŭcŭwa nangu, yerü moxŭācŭ inaxŭāchichaŭ.

⁸⁻⁹ Rū daxŭwa ga guma ĩpataarü tomaēxpŭxchiŭwa yexmaxŭ ga ucapuwa tangutaquēxegü. Rū namu ga omü ga yéma naĭgŭxŭ. Rū nayexma ga wŭxi ga ngextŭxŭcŭ ga Eutícugu āegacŭ. Rū yéma wŭxi ga yema ucaputapŭxarü ĩāxwa narüto. Natürü ga Pauruarü dexa, rü poraācŭ namèx. Rū yemacèx ga guma ngextŭxŭcŭ rü poraācŭ nayaxta, rü dúxwa nipeāchi rü yema ĩāxwa narüngu, rü űaxtŭanegu nangu. Rū yéma yucŭma nanayauxgü.

¹⁰ Rū ĩnarŭxŭ ga Pauru, rü nayanawŭxŭchi ga guma ngextŭxŭcŭ, rü duŭxŭgŭxŭ űanagŭrŭ: —ĭTāxŭ ĩ pebaixāchiexŭ, erü namaxŭ nixŭ! —űanagŭrŭ.

¹¹ Rū yexguma wenaxārü daxŭ naxŭ, rü inanabŭcu ga yema pāü, rü nanangōx. Rū wenaxārü nidexa űxmata yangune, rü yexguma inaxŭāchi.

¹² Rū guma ngextŭxŭcŭ rü maxŭcŭ napatawa nanagagü. Rū yemacèx poraācŭ nataāēgü ga guxŭma ga nümagü.

Tróawa inaxŭāchi ga Pauru rü Miretuwa naxŭ

¹³ Rū yexguma ga Pauru rü űanagŭrŭ: —Dauxchitagu tá chixŭ űxmatáta ĩāne ya Achuwa changu na ngema pexŭ chixŭexŭcèx —űanagŭrŭ. Rū yemacèx ga toma rü wapurugu tichoŭ rü yoxni napēxegu taxŭ űxmata Achuwa tangugü.

¹⁴ Rū yexguma Achugu Paurumaā togü tayangauxgu, rü yéma toxŭ nixŭe. Rū tachopetü ga yéma űxmata Miterénewa tangugü.

¹⁵ Rū yéma itaxíāchi rü moxŭācŭ Quíuarü toxmèxtawa tachopetü. Rū yemaārü moxŭācŭ Chamowa tangugü. Rū yemaārü moxŭācŭama Miretuwa tangugü.

¹⁶ Rū yemaācŭ ítixŭ yerü ga Pauru rü tama Áchiaanegu nanuxcŭchaŭ. Yerü nanaxwèxe ga paxa Yerucharéŭwa na nanguxŭ naxcèx ga Pētecóstearü ngunexŭ. Rū yemacèx nagu narŭxŭnŭ na tama Epéchiugu íyadauxŭ.

Yaxōgŭxŭārü āēxgacŭgü ga Epéchiucŭāxmaā nidexa ga Pauru

¹⁷ Natürü yexguma Miretuwa tangugügu rü Epéchiuwa naxcèx namuga ga Pauru na naxŭtawa naxŭxŭcèx ga yema yaxōgŭxŭārü āēxgacŭgü ga Epéchiucŭāx.

¹⁸ Rū yexguma Pauruxŭtawa nangugügu, rü űanagŭrŭ nüxŭ: —Pema meā nüxŭ pecuèxgü ga űuxācŭ pepēxewa na chamaxŭxŭ ga guxŭgu ga yexguma noxritama nuā Áchiaanewa chaxŭxgu.

¹⁹ Rū guxŭguma ga yexguma petanŭwa chayexmagu, rü meāma chanaxü ga Cori ya Tupanaārü puracŭ, taguma chaugü chicuèxŭŭācŭma. Rū woo muēxpŭxcŭna poraācŭ changechaŭgu, nagagu ga yema chixexŭ ga chomaā naxŭgŭchaŭxŭ ga Yudíugü, natürü naetŭwa chanaxŭama ga yema puracŭ.

20 Rū taguma íchayachaxãchi ga pemaã nüxũ na chixuxũ ga guxũma ga yema ore ga perũ mexũcèx ixĩxũ. Rū guxũ ga duũxũgüpèxewa, rü pepatagũwa rü ta pexũ changũexẽẽ ga yema ore.

21 Rū Yudiũgũmaã rü yema tama Yudiũgũ ixĩgũxũmaã nüxũ chixu na namexũ ga na nüxũ naxoexũcèx ga norũ chixexũgũ rü Tupanaga naxĩnũexũcèx, rü nüxũ na yaxõgũãxũcèx ga tórũ Cori ya Ngechuchu.

22 Rū ñuxma rü Yerucharéũwa chaxũ erũ Tupanaãẽ i Üünexũ rü ngema choxũ namu. Natürũ tama nüxũ chacuèx na tacũ tá choxũ üpetũxũ i ngema.

23 Rū ngẽma nüxũ chacuáxũ nixĩ i duũxũgũ tá choxũ napoxcu rü gux-chaxũgũ tá choxũ naxüpetũ i Yerucharéũwa. Rū ngẽxĩcatama nixĩ i chomaã nüxũ yaxuxũ i Tupanaãẽ i Üünexũ i guxũne ya ñãne i ngextá íchixũgũxũwa.

24 Natürũ tama ngẽma ãücũmaxũgu charũxĩnũ erũ nüetama nixĩ ega woo chayuxgu. Natürũ ngẽma chanaxwèxexũ nixĩ na taãẽãcũma chapuracũamaxũ na meã chayanguxẽẽxũcèx i ngẽma puracũ ga tórũ Cori ya Ngechuchu choxna ãxũ rü nüxũ chixuxũcèx i norũ ore i mexũ na ñuxãcũ Tupana tũxũ ngechaũxũ.

25 Rū ñuxma rü marũ nüxũ chacuèx rü tagutãma wena choxũ pedaugũ i pema ga marũ pemaã nüxũ chixuxe na ñuxãcũ ãẽxgacũ na yĩxũ ya Tupana.

26 Rū ngẽmacèx i ñoma i ngunexũgu rü pemaã nüxũ chixu rü marũ tama chaugagu nixĩ ega texé petanũwa iyarũtauxgu.

27 Erũ marũ meãma pemaã nüxũ chixu i guxũma i ngẽma Tupana pexũ naxwèxexũ, rü taxuũma ichicux.

28 Rū ngẽmacèx i ñuxma rü penaxwèxe na pexuãẽgũxũ rü meã nüxna pedaugũxũ i guxũma i yaxõgũxũ i petanũwa ngẽxmagũxũ. Erũ ngẽma nixĩ i Tupanaãxẽ i Üünexũ nagu pexũ mugũxũ na nüxna pedaugũxũcèx i ngẽma Tupanaãrũ duũxũgũ i yaxõgũxũ i Ngechuchu nagũmaãtama naxcèx taxexũ.

29 Choma nüxũ chacuèx rü ngẽxguma íchixũxgu, rü chowena tá pexcèx nuã naxĩ i togũ i duũxũgũ. Rü tá nanachixexẽẽchaũ i ngẽma yaxõgũxũ ñoma airugũ i idũraexũ i carnerugũxũ ngĩachixẽẽxũrũ.

30 Rū woo petanũwatãtama nangẽxmagũ i nümaxũ i tá doramaremaã nangũexẽẽxũ i ngẽma yaxõgũxũ na nügũwe naxĩxẽẽãxũcèx.

31 ¡Pegũna pedaugũ, rü nüxna pecuèxãchie na ñuxãcũ tomaẽxpũx ga taunecũgu rü ngunecũ rü chũtacũ rü taguma íchayachaxãchixũ ga pexcèx chaxauxãcũma na pexũ chixucuxẽgũxũ ga wũxichigũ!

32 Rū ñuxmax, Pa Chaueneẽgũx, rü Tupanana pexũ chamugũ. Rü chanaxwèxe i naga pexĩnũe i norũ ore i tũxũ nüxũ cuèxẽẽxũ na ñuxãcũ poraãcũ tũxũ nangechaũxũ. Erũ ngẽma norũ ore tá pexũ naporaexẽẽ na tórũ Coricèx pemaxẽxũcèx rü pexũ nangẽxmaxũcèx i pechica namaã i guxũma i duũxũgũ i Tupana dexũ.

33 Choma rü taxuguma chaugũcèx chanaxwèxe ga texéarũ dũeru rü texéchiru.

34 Rū pematama rü meã nüxũ pecuèx ga ñuxãcũ daa choxmẽxmaã na chapuracũxũ naxcèx ga yema choxũ rü chomũcũgũaxũ taxuxũ.

35 Rū guxũguma meã pexũ changũexẽẽ na ngẽmaãcũ pepuracũexũ na nüxũ perũngũxẽẽxũcèx i ngẽma duũxũgũ i nüxũ nataxuxũ. Rü name nixĩ na nüxna pecuèxãchiexũ i Cori ya Ngechuchuarũ ore ga nümatama ñaxũ:

“Rü narũmemaẽ nixĩ i pema na toguena penaxãxũ rü tama i tũma pexna tanaxãxũ”, ñaxũ.

36 Rū yexguma yema ñaxguwena ga Pauru, rü inacaxãpũxũ namaã ga guxũma, rü nayumũxẽ.

37 Rū guxũma poraãcũ naxauxe, rü Pauruna nanèixãchigũ, rü nüxũ nachũxgũ.

³⁸ Yerü poraãcü nangechaũẽ naxcèx ga yema ore ga namaã nüxũ yaxuxũ ga:

“Marü tagutáma wena choxũ pedaugü” ñaxũ. Rü nümagü ínayaxümücügü ñuxmata wapuruwa nangu.

21

Yerucharéüwa naxũ ga Pauru

¹ Rü yexguma nüxna itaxĩãchi ga yema yaxõgüxũ, rü wapurugu tichoũ. Rü capaxũ ga Coscèx noxtacüma tixaũ. Rü moxũãcü rü Rodawa taxĩ. Rü yéma itaxĩãchi, rü Pátarawa tangugü.

² Rü yexma nüxũ tayangau ga wüxi ga wapuru ga Peníchiawa üxũne. Rü nagu tichoũ, rü itaxĩãchi.

³ Rü yixcamaxũra nüxũ tadaugü ga Chipre. Rü torü toxwecüwawaama naxü, rü nüxũ tachopetü. Rü itañaxwetaxũ ñuxmata Chíríaanewa tangugü. Rü Tiruwa ítachoũ, yerü yéma nixĩ ga ínanuũãcuxũ ga guma wapuru.

⁴ Rü yexma nüxũ tayangau ga yémacũãx ga yaxõgüxũ, rü 7 ga ngunexũ yéma natanüwa tayexmagü. Rü Tupanaãẽ i Üünexũ nayadexagüxẽẽ ga yema yaxõgüxũ, rü Pauruxũ ñanagürügü: —¡Tãxũ i Yerucharéüwa cuxũxũ! — ñanagürügü.

⁵ Natürü yexguma nangupetügu ga yema 7 ga ngunexügü, rü itaxĩãchi. Rü yema yaxõgüxũ rü towe narüxĩ. Rü naxmèxmaãchigü rü naxãcügümaãchigü toxũ ínixümücügü ga guxũma ñuxmata guma ñãnechipenüwa tangugü. Rü yexma naxnücügu tacaxgüãpüxü, rü tayumüxëgü.

⁶ Rü yexguma ga toma rü nüxũ tarümoxëgü, rü tichoũ ga wapuruwa. Rü nümagü rü napatacèx nawoegu.

⁷ Rü toma rü Tiruwa itaxĩãchi rü Turemáídawa tangugü. Rü yéma ítachoũ, yerü yexma nayacuèx ga wapurugu na taxĩxũ. Rü nüxũ tarümoxëgü ga yema yaxõgüxũ ga yéma yexmagüxũ, rü wüxi ga ngunexũ natanügu tarücho.

⁸ Rü moxũãcü itaxĩãchi ga yéma, rü Checharéawa tangugü. Rü Piripi ga Tupanaãrü orearü uruũpatawa taxĩ. Rü nüma rü yema 7 ga ngüxëẽruügü ga tupaucana daugüxũtanüxü nixĩ. Rü yexma naxũtagu tapegü.

⁹ Rü nüma nüxũ iyexma ga ägümücü ga naxãcügü ga taguma ixãtecü ga Tupanaãrü orexü ixugüecü.

¹⁰ Rü yexguma marü ñuxre ga ngunexũ yéma tayexmagügu, rü Yudéaanewa ne naxü ga wüxi ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Agabugu äegaxũ.

¹¹ Rü yexguma toxũtawawa nanguxgu ga Agabu, rü nanayaxu ga Pauruarü goyexũ. Rü namaã nügü ninèixgücutü, rü nügü nináímèx, rü ñanagürü: —Tupanaãẽ i Üünexũ marü chomaã nidexa rü ñanagürü:

“Rü ñããcü tá nayanèixgü i Yudíugü i Yerucharéüwa i ñãã goyexũãrü yora. Rü ngëma duũxügü i tama Yudíugü ixíngüxũna tá nanamugü”, ñanagürü.

¹² Rü yexguma yema orexü taxĩnüëgu, rü toma rü yema Checharéacũãxgümaã Pauruxũ tacèxügü ga tama Yerucharéüwa na naxũxüçèx.

¹³ Natürü nüma ga Pauru rü toxũ nangãxũ rü ñanagürü: —¿Tüxcüũ pexauxe rü choxũ pengechaũxẽẽ? Choma rü íchamemare na chináixũ. Rü ngëxgumarüũ ta rü marü íchame na Yerucharéügu chayuxũ naxcèx ya Cori ya Ngechuchu —ñanagürü.

¹⁴ Rü yexguma marü taxuacüma tanachuxugu, rü tachianemare, rü ñatarügü: —¡Ëcü yangu i Cori ya Tupanaãrü ngüchaũ! —ñatarügügü.

¹⁵ Rü yemawena rü togü tamexëëgü, rü Yerucharéüwa taxĩ.

16 Rū towe narūxī ga ñuxre ga yaxōgūxū ga Checharéacūāxgū, rū Machōūpatawa toxū nagagū. Rū nūma nixī ga wūxi ga Chíperecūāx ga ūpamama woetama yaxōxū. Rū naxūtagu tapegūxū.

Chaūtiáguxūtagu nanaxūāne ga Pauru

17 Rū yexguma Yerucharéūwa tangugūgu, rū yema yaxōgūxū rū taēēcūma toxū nayauxgū.

18 Rū moxūācū ga Pauru rū tomaā Chaūtiáguxūtagu nanaxūāne. Rū yéma nangutaquēxegū ga guxūma ga yaxōgūxūārū āēxgacūgū.

19 Rū nūxū narūmoxē ga Pauru, rū ñuxūchi meāma namaā nūxū nixu ga guxūma ga yema Tupana ūxū ga yexguma yema tama Yudíugū ixīgūxūmaā nūxū yaxuxgu ga Tupanaārū ore.

20 Rū yexguma Pauruarū orexū naxīnūēgu ga nūmagū, rū Tupanaxū nicuēxūūgū. Rū ñanagūrūgū Pauruxū: —Dūcēx, Pa Toeneēx, cuma nūxū cucuēx rū nangēxma i muxūchixū i Yudíugū i yaxōgūxū. Rū guxūma i nūmagū rū nanaxwēxegū na nagu naxīxū i ngēma mugū ga Moīché ūmatūxū.

21 Natūrū ga togū ga tama yaxōgūxū rū marū namaā nūxū nixugūgū na cuma rū cunangūexēēxū i guxūma i Yudíugū i togū i nachīūānewa ngēxmagūxū, na tama naga naxīnūēxūcēx i ngēma mugū ga Moīché ūmatūxū. Rū marū namaā nūxū nixugūgū na cunangūexēēxū na tama tūxū ínawiūchēxmūpēxechiraūxūcēx ya nanegū, rū na tama naga naxīnūēxūcēx i tacūmagū ga Moīché tūxū muxū.

22 ¿Tacū tá ixūexū i ñuxmax? Erū ngēma Yudíugū i yaxōgūxū rū aixcūma tá nūxū nacuēxgū na marū nuā cunguxū.

23 ¡Rū ngēmacēx name nixī na cunaxūxū i ngēma tá cumaā nūxū tixuxū! Nuā totanūwa nangēxma i āgūmūcū i yatūgū i yanguxēēchaūxū i wūxi i uneta i Tupanamaā nūxū yaxuxū.

24 ¡Ngēma tupauca ya taxūnewa nagagū, rū wūxigu namaā yanguxēē i ngēma tacūma ga Moīché tūxna āxū, rū Tupanapēxewa pegū peyamexēēgū! ¡Rū nūxū naxūtanū i ñuxregu nūxū naxātanū na yadūpūxūerugūxūcēx i ngēma yatūgū na ngēmaācū yanguxēēgūāxūcēx i norū unetagū! Rū ngēmawa rū guxūma i ngēma Yudíugū rū tá nūxū nacuēxgū na aixcūma cuma rū ta naga cuxīnūxūxū i ngēma mugū ga Moīché ūmatūxū rū tama aixcūma na yīxū ga yema ore ga cuchiga ga nūxū yaxugūexū.

25 Rū ñuxūchi ngēma yaxōgūxū i tama Yudíugū ixīgūxū, rū marū naxcēx tanaxūmatū ga torū ore na tama nangōxgūāxūcēx i tacū i namachi i marū togū norū tupanenetachicūnēxāgūxū namaā icuēxūūgūxū, rū tama na nangōxgūāxūcēx ya nagū, rū tama nangōxgūāxūcēx i naēxūgū rū ēxna naxūnagū i wēxnaāxū, rū tama naī i ngēmaā rū ēxna naī ya yatūmaā inapexūcēx —ñanagūrūgū.

Tupauca ga taxūnegu Pauruxū niyauxgū

26 Rū yexguma ga Pauru rū yéma tupauca ga taxūnewa nanagagū ga yema āgūmūcū ga yatūgū. Rū moxūācū rū Tupanapēxewa nūgū namexēē ga Pauru wūxigu namaā ga yema yatūgū. Rū ñuxūchi guma tupauca ga taxūnegu namaā naxūcu na paimaā nūxū yaxuxūcēx na 7 ga ngunexūgu tá yīxū na yanguxēēgūāxū ga yema norū uneta ga Tupanamaā nūxū yaxugūxū, rū yemawena rū tá na inaxāmaregūāxū ga norū āmaregū ga Tupanaxū namaā yacuēxūūgūxū ga wūxichigū.

27 Rū yexguma marū nagūxchaūgu ga yema 7 ga ngunexū, rū ñuxre ga Yudíugū ga Áchiaanecūāxgū rū Pauruxū nadaugū ga tupauca ga taxūnewa.

Rü yema Yudíugü rü duŭxügüxŭ nanuëxëë na Pauruxŭ yayauxgüxŭcèx. Rü yemacèx Pauruna nayuxgü.

²⁸ Rü tagaãcü aita naxŭe ñaxŭmaã: —Pa Tomücügü Pa Yudíugüx, ¡Paxa toxŭ perüngŭxëëx! Ñaã nixŭ i ngëma yatü i guxŭwama yangüexëëchigüxŭ i duŭxügü na taxchi naxaieŭcèx i yixema i Yudíugü, rü naxchi na naxaieŭcèx i ngëma mugü ga Moïché ũmatüxŭ rü daa tupauca ya taxŭne. Rü naetüwa i ñuxmax rü nuxa daa tupauca ya taxŭnegu nanamucu i ñuxre i duŭxügü i tama tacümagu íxŭ, rü ngëmaãcü nanaxŭxaxëë i ñaã nachica i ũnuxŭ —ñanagürügü.

²⁹ Rü yema ñanagürügü yerü ũpaacü Yerucharéŭwa Paurumaã nüxŭ nadaugü ga Turuquínu ga wüxi ga Epéchiucŭãx ga tama Yudíu íxŭxŭ. Rü nüxŭ nacuëxgügu rü Pauru marü yexma nanaxŭcuxëë ga tupauca ga taxŭnegu.

³⁰ Rü guxŭma ga yema íãnecŭãxgü rü poraãcü nanuë. Rü tupauca ga taxŭnecèx nibuxmü, rü Pauruxŭ niyauxgü, rü tupaucaarü íãxtüwa nanatúchigügü. Rü yexguma paxa nanawãxtagü ga guma tupauca ga taxŭneärü íãxgü.

³¹ Rü yexguma Pauruxŭ yamëxgüchaŭgu ga duŭxügü, rü Dumacŭãx ga churaragüarü ãëxgacüxŭtawa nanguchiga ga ore na guxŭwama ga Yerucharéŭwa rü na nanuëxŭ ga duŭxügü.

³² Rü yexgumatama ga guma churaragüarü ãëxgacü rü nanangutaquëxexëë ga yema norü capitáŭgü namaã ga norü churaragü, rü paxa yema duŭxügü íyexmagüxŭtwa naxŭ. Rü yexguma guma ãëxgacüxŭ rü yema churaragüxŭ nadaugügu ga duŭxügü, rü ínayachaxãchigü ga na Pauruxŭ yamëxgüxŭ.

³³ Rü yexguma ga guma ãëxgacü rü Paurucèx nixŭ rü nayayaxu. Rü nanamu na taxre ga cadenamaã na yanëixgüãxŭcèx. Rü nüxna naca na texë yŭxŭ, rü tacü naxŭxŭ.

³⁴ Natürü yema muxŭma ga duŭxügü rü toxica ga oremaã aita naxŭe ga wüxichigü. Rü yexguma taxuacüma meã nüxŭ nacuëxgu ga tacücèx na nanuëxŭ, rü guma ãëxgacü rü nanamu na churaragüpatawa Pauruxŭ nagagüxŭ.

³⁵⁻³⁶ Rü yexguma churaragüpataarü toxõnewa nanguxgu ga Pauru, rü churaragü nayangetaŭgü naxchaxwa ga yema muxŭma ga duŭxügü, yerü nanuëxŭchi rü nawe nicaetanü rü ñanagürügü: —¡Yamëxŭchi! —ñanagürügü.

Pauru rü duŭxügüpëxewa nügüétüwa nidexa

³⁷ Rü yexguma marü churaragüpatagu yamucuchigüchaŭãgu rü Pauru rü Griégugawa guma ãëxgacüna naca rü ñanagürü: —¿Cuxŭ namexŭ na cumaã nüxŭ chixuxŭ i wüxi i ore? —ñanagürü. Rü nüma ga ãëxgacü nanangãxŭ rü ñanagürü: —Ëxna nüxŭ cucuèx na Griégugawa quidexaxŭ.

³⁸ ¿Tama ëxna cuma yŭxŭ i Equitucŭãx ga ũpaxüra rü duŭxügüxŭ cunuëxëëxŭ na ãëxgacümaã nügü nadëixŭcèx rü dauxchitawa ga taxúema íãpataxŭtwa cunagagüxŭ ga 4000 ga yatügü ga máëtaxŭgü? —ñanagürü.

³⁹ Rü yexguma ga Pauru rü nanangãxŭ, rü ñanagürü: —Choma rü Yudíu chixŭ, rü Tarsucŭãx chixŭ. Rü Chiríchiaanewa rü yima nixŭ ya wüxi ya íãne ya taxüchine. Rü ngëxguma curü me yixŭgu, rü cuxna chaca na duŭxügümaã chidexaxŭcèx —ñanagürü.

⁴⁰ Rü yexguma ga guma ãëxgacü rü: —Ngŭ —ñanagürü. Rü nüma ga Pauru, rü churaragüpataarü toxõnegu nachinagü, rü naxunagümëxë na nachiaçhixŭcèx ga duŭxügü. Rü yexguma nachiaçchiegu, rü Yudíugawa nidexa, rü ñanagürü nüxŭ:

22

1 —Pa Chautanūxūgūx, ꞑrū choxū iperūxīnūē i ngēma ñuxma tá pemaã nūxū chixuxū na chaugūétūwa chidexaxūcèx! —ñanagürü.

2 Rū yexguma nūxū naxīnūēgu ga na Yudíugawa namaã yadexaxū, rū yexeraācü inayarūchianegū. Rū yexguma namaã yadexagu ga Pauru, rū ñanagürü:

3 —Choma rū Yudíu chixī, rū Chiríchiaaneärü ñāne ga Tarsugu chabu. Natürü doma ñāne ya Yerucharéūwa chaya, rū Gamaniéu nixī ga chorü nguxēēruū. Rū meāma nawa changux ga guxūma ga mugū ga nuxcūmaūgūxū ga tórü oxigū nagu īxū. Rū guxūguma naxcèx chadau na guxūma i chorü ngúchaūmaā Tupanaāxū chapuracūxū, ngēxgumarūū i guxāma i pema i ñuxmax.

4 —Rū choma ga ūpa rū poraācü nawe chingēchigū ga yema Ngechuchuaxū yaxōgūxū na chanadèixūcèx. Rū íchanayauxū, rū chanapoxcue ga muxūma ga yema yaxōgūxū ga yatūxūgū rū ngexūgū.

5 —Rū nūma ya paigüeru rū guxūma i tupauca ya taxūneärü āēxgacūgüerugū rū nūxū nacuèxgū na aixcūma yīxū i ñāã chorü ore. Yerü nūmagū rū choxna nanaxāgū ga popera na choxū nangūxēēgūxūcèx ga tatanūxūgū ga Yudíugū ga Damacuwa yexmagūxū. Rū yéma Damacuwa chaxū na naxcèx chayadauxū-cèx ga yema Ngechuchuaxū yaxōgūxū, rū nuã Yerucharéūwa na chanagagūxūcèx rū nuxā chayapoxcuexūcèx.

Pauru nūxū nixu na ñuxācü Ngechuchuaxū yaxōōxū

6 —Natürü yexguma namagu chixūyane rū marü chingaicaxgu ga Damacuwa na changuxū, rū meāma tocuchigu nixī ga yexguma. Rū ngürüāchi wūxi ga omü ga poraxū ga daxūwa ne baxixū rū choxū nabaxi.

7 —Rū ñaxtūanegu chayangu, rū nūxū chaxīnū ga wūxi ga naga ga ñaxū choxū:

“Pa Chaurux, ꞑtūxcūū i chowe quingēchigūxū?” ñaxū.

8 —Rū yexguma ga choma rū chanangāxū, rū ñacharūgū:

“ꞑRū texé quixī Pa Corix?” ñacharūgū. Rū nūma ga yema naga rū choxū nangāxū, rū ñanagürü:

“Choma nixī i Ngechuchu ya Nacharétucūāx, rū chorü duūxūgū nixī i ngēma nawe quingēchigūxū”, ñanagürü choxū.

9 —Rū yema chomücūgū rū nūxū nadaugū ga yema omü, rū nabaixāchiāēgū, natürü tama nūxū naxīnūē ga yema naga ga chomaã idexaxū.

10 —Rū nūxna chaca, rū ñacharūgū ga chomax:

“ꞑRū ꞑacū tá chaxūxū, Pa Corix?” ñacharūgū. Rū yexguma ñanagürü choxū ga Cori:

“¡Írūda, rū inachi, rū Damacuwa naxū, rū ngema tá cumaã nūxū nixu ya wūxi ya yatū na ꞑacū tá cuxūxū!” ñanagürü ga nūma ga Cori.

11 —Rū yexguma ga choma rū chixoxetū yema omüēmamaã, rū yemacèx ga yema chomücūgū rū choxmēxgu yangīgūācūma choxū nigagū, rū yemaācü Damacuwa changu.

12 —Rū yéma nayexma ga wūxi ga yatū ga Ananíāgu āegacū. Rū nūma nixī ga wūxi ga yatū ga aixcūma Tupanaga ĩnücū, rū nūma rū meāma nayanguxēē ga yema mugū ga Moíché ūmatūxū. Rū guxūma ga Yudíugū ga Damacuwa yexmagūxū, rū meā nachiga nidexagū.

13 —Rū nūma ga Ananíā rū choxū ĩnayadau. Rū yexguma chauxūtawa nanguxgu rū ñanagürü choxū:

“Pa Chaueneē Pa Chaurux, ꞑwenaxārū ingoxnaxētū!” ñanagürü. Rū yexgu-matama wenaxārū chingoxnaxētū rū meāma nūxū chadau.

14 –Rü yexguma ñanagürü ta:

“Yima Tupana ya nuxcūmaŭgüxü ga tórü oxigüarü Tupana cuxü naxuneta na nüxü cucuáxücèx i norü ngúchaŭ, rü na nüxü cudauxücèx ya yima Cristu ya mecü, rü naâxwatama nüxü cuxĩnñxücèx i naga.

15 –Erü cuma tá nixĩ i guxü i duŭxügümaã nüxü quixuchigaxü ga ñuxãcü na Tupanaxü cudauxü rü cumaã yadexaxü.

16 –¡Rü ñuxma rü marü taxuŭma ícunanguxẽẽ! ¡Rü írüda rü ínabaie! ¡Rü Cori ya Ngechuchuégagu naxcèx ínaca na cuxü nüxü nangechaŭxücèx i curü pecadugü!” ñanagürü choxü.

Pauru nüxü nixu na ñuxãcü Tupana namuxü na yema tama Yudíugü ixĩgüxütanüwa naxüxücèx

17-18 –Rü yexguma Yerucharéücèx chataeguxgu, rü tupauca ga taxñewa chaxü na yéma chayumüxèxücèx. Rü changoxetü, rü nüxü chadau ga Cori ya Tupana. Rü ñanagürü choxü:

“¡Napaxaãẽ, rü inaxüãchi i nuã Yerucharéüwa, erü duŭxügü rü tãütáma naga naxĩnüẽ i ngẽma ore i chauchiga nüxü quixuxü!” ñanagürü.

19 –Rü choma chanangãxü, rü ñacharügü:

“Pa Corix, nüma i duŭxügü rü nüxü nacuèxgü ga choma na yiixü ga guxñe ga ngutaquèxepataŭgüwa chaxüxü rü íchanayauxüxü rü chanapoxcuexü rü chayacuaixgüxü ga yema cuxü yaxõgüxü.

20 –Rü yexguma yamèxgüãgu ga guma curü duŭcü ga Etébaŭ ga curü orearü uruŭ, rü chomatama yéma chayexma, rü chorü me nixĩ ga na yamèxgüãxü. Rü choma nixĩ ga nüxna chadauxü ga naxchiru ga yema yamèxgüxü”, ñacharügü nüxü.

21 –Naturü nüma ga Cori rü ñanagürü choxü:

“¡Rü paxa cugü namexẽẽ rü inaxüãchi! Erü yaxüguxü i nachiüãnegüwa i ngẽma duŭxügü i tama Yudíugü ixĩgüxütanüwa tá cuxü chamu” –ñanagürü.

Churaragüarü ãëxgacümèxèwa nayexma ga Pauru

22 Rü yexguma Pauru yema ñaxgu rü yexma nayacuèxèẽgü ga na meã nüxü inaxĩnüèxü ga yema duŭxügü. Rü yexguma aita naxüèãcüma ñanagürügü: – ¡Noxtacüma peyamá! Rü name nixĩ i na nayuxü rü ngèxma na yanaxoxü – ñanagürügü.

23 Rü yexguma aita naxüegu, rü norü gáuxüchirumaã nibuatanücüü, rü átèxeanexü daxü niwogütanücüü.

24 Rü yexguma yemaxü nadèuxgu ga churaragüarü ãëxgacü, rü nanamu ga churaragüpatagu na yamucuchigüãxücèx ga Pauru. Rü nanamu na poraãcü naçuaixgüãxücèx na yadexaxücèx na nüxü nacuáxücèx ga tũxcüü yiixü na yemaãcü nachigamaã aita naxüexü ga duŭxügü.

25 Rü yexguma marü yanèixgüãgu na naçuaixgüãxücèx, rü Pauru nüxna naca ga yema capitáŭ ga yéma yexmaxü, rü ñanagürü: –¿Éxna pexmèxwa nangèxma na penaçuaixixü i wüxi i Dumacüãx ega tama nüxna pecaxiragu? –ñanagürü.

26 Rü yexguma yemaxü naxĩnügu ga capitáŭ, rü guma churaragüarü ãëxgacüxütawa naxü, rü namaã nüxü nixu, rü ñanagürü: –¿Tacü tá cuxü? Erü ñaã yatü rü Dumacüãx nixĩ –ñanagürü.

27 Rü yexguma ga guma churaragüarü ãëxgacü, rü Paurucèx nixü, rü nüxna naca rü ñanagürü nüxü: –¿Aixcüma yiixü na Dumacüãx quiixü i cumax? – ñanagürü. Rü nüma ga Pauru nanangãxü, rü: –Ngü –ñanagürü.

²⁸ Rū yexguma ga guma churaragüarü ãëxgacü rü nanangãxü, rü ñanagürü: —Choma rü poraãcü choxü naxãtanü na Dumacüãx chaugü chixĩëëxü — ñanagürü. Rū yexguma nachonagü ga Pauru, rü ñanagürü: —Natürü i choma rü woetama chorü bucüma Dumacüãx chixĩ —ñanagürü.

²⁹ Rū yexgumatama nüxna nixĩgachi ga yema Pauruxü cuaixgüchaüxü. Rū nümatama ga yema churaragüarü ãëxgacü rü ta namuü ga yexguma nüxü nacuëxgu ga Dumacüãx na yĩxü ga Pauru, yerü marü cadenamaã nayanëixchirëx.

Yudíugüarü ãëxgacügütücumüpëxewa nayexma ga Pauru

³⁰ Rū yema churaragüarü ãëxgacü meãma nüxü nacuáxchaü ga tüxcüü na ínaxuaxügüãxü ga yema Yudíugü. Rū yemacëx ga moxüãcü rü nanamu na nangutaquëxegüxüçëx ga paigüarü ãëxgacügü rü guxüma ga yema ãëxgacügütücumü ga Yudíugüarü. Rū nayawëgü ga Pauruarü cadena rü yéma ãëxgacügüpëxewa nanagagü.

23

¹ Rū Pauru meãma nüxü nadawenü ga yema ãëxgacügü, rü ñanagürü nüxü: —Pa Chautanüxügüx, chomatama nüxü chacuëx rü guxüguma meã chamaxü ga Tupanapëxewa ñuxmata ñoma i ngunexüwa nangu —ñanagürü.

² Rū yexguma ga yema paigüeru ga Ananiã rü nanamu ga yema Pauruarü ngaicamana yexmagüxü na naãxwa tayamëxgüxüçëx.

³ Rū yexguma ga Pauru rü ñanagürü nüxü: —Tupana tá cuxü napéax, Pa ãëxgacüx. Cuma rü düxëtüwaxica cume natürü aixepena rü nachixe i curü maxü. Rū ñuxma rü ngema curüto na Moĩché ümatüxü i mugü nüxü ixuxüãcüma choxna cuçaxüçëx. Natürü wüxi i chixexü cuxü erü cumatama rü tama naga cuxĩnü i ngëma Tupana tüxü muxü erü cunamu na choxü napéaxüçëx —ñanagürü ga Pauru.

⁴ Rū yexguma ga yema yexmagüxü rü ñanagürügü: —¿Tüxcüü i ngëmaãcü ñacü namaã quixugüxü i paigüeru ya Tupana nüxü unetacü? —ñanagürügü.

⁵ Rū Pauru nanangãxü, rü ñanagürü: —Tama nüxü chacuëx, Pa Chautanüxügüx, na paigüeru yĩxü. Erü Tupanaãrü ore i ümatüxüwa nüxü tadau rü ñanagürü:

“¡Tama curü ãëxgacümaã chixexü quixugü!”
ñanagürü.

⁶ Rū yexguma nüxü nacuëxgu ga Pauru ga na Chaduchéugü yĩxü ga togü, rü na Parichéugü yĩxü ga togü, rü yema ãëxgacügüpëxewa tagaãcüma ñanagürü: —Pa Chautanüxügüx, choma rü Parichéu chixĩ, rü Parichéu nane chixĩ. Rū ngëmacëx choxna pecagü i ñuxmax, erü chayaxõ i wena tá na namaxëxü i yuexü —ñanagürü.

⁷ Rū yexguma yema ñaxgu ga Pauru, rü yema Parichéugü rü Chaduchéugü rü inanaxügüe ga nügümaã na iyaporagaexü, rü yexma nügü nitoye ga yema ngutaquëxewa.

⁸ Erü ngëma Chaduchéugü nagu rüxĩnüëgu rü tama wena namaxë i ngëma yuexü, rü nataxuma i orearü ngeruügü i daxüçüãx, rü nataxuma i naãëgü —ñanagürügü. Natürü ngëma Parichéugü rü nayaxõgü na nangëxmaxü i guxüma i ngëma.

⁹ Rū yemacëx guxüma aita naxüe. Rū ñuxüchi ñuxre ga ngüexëëruügü ga Moĩchéarü mugüwa nguxëëtaegüxü ga Parichéugütücumüwa ügüxü rü inachigü, rü ñanagürügü: —Toxcëx rü taxuüma i chixexü naxü i ñaã yatü. Bexmana wüxi i ñacü rü naãë namaã nidexa rü ëxna wüxi i orearü ngeruü i daxüçüãx —ñanagürügü.

10 Rū yexeraācū norū numaā nanaxixāchiāēgū ga yema duūxūgū. Rū yemacèx naxoegaāē ga guma churaragūarū āēxgacū ga na Paurugu nagaugūgūchaūxū. Rū norū churaragūxū namu na yéma duūxūgūtanūwa Pauruxū napugūxūcèx rū wena churaragūpatawa na nagagūāxūcèx.

11 Rū moxūācūarū chūtaxūgu Paurucèx nangox ga Cori ga Tupana, rū ñanagūrū nūxū: —¡Rū nataāē! Rū ngēxgumarūū i nūma Yerucharēūwa choxū na quixuchigaxū, rū ngēxgumarūū tá ta nixī i Dumawa na choxū quixuchigaxū —ñanagūrū ga Tupana.

Yudíugū naxcèx nadaugū na ñuxācū Pauruxū yamèxgūchaūxū

12 Rū moxūācū, rū ñuxre ga Yudíugū rū nūgūmaā inaxunetagū ga tāūtáma na nachibūexū rū naxaxegūxū ñuxmatáta Pauruxū yamèxgū. Rū ñanagūrūgū: —Tachixexūgugū tá ega tacū ingōxgūgu naxūpa na yamáxū i Pauru —ñanagūrūgū.

13 Rū 40 arū yexera ga yatūgū nixī ga yema nūgūmaā ixunetagūxū.

14 Rū paigūarū āēxgacūgūtanūwa rū Yudíugūarū āēxgacūgūgūtanūwa naxī, rū ñanagūrūgū nūxū: —Marū togūmaā itaxuneta rū tachixexūgugū tá ega tacū tangōxgūgu naxūpa na tayamáxū i Pauru.

15 Rū name nixī i pema rū ngēma togū i pexrūū āēxgacūgūtūcumūwa ūgūxū, rū churaragūarū āēxgacūna naxcèx peyacagū i ñuxma na moxū wena pepēxewa nagagūāxūcèx i Pauru. ¡Rū namaā nūxū pixu na penaxwèxegūnetaxū na meā nūxū pecuāxchaūxū i nachiga! Rū toma rū tá marū ítamemare na namagu tayamáxūcèx naxūpa na ínanguxū —ñanagūrūgū.

16 Natūrū ngīne ga Paurueyèx rū nūxū nacuáchiga ga Pauruxū na yamèxgūchaūxū, rū yemacèx churaragūpatawa naxū na Paurumaā nūxū yanaxuxūcèx.

17 Rū Pauru naxcèx naca ga wūxi ga capitáū, rū ñanagūrū nūxū: —¡Curū āēxgacūxūtawa naga i ñaā ngextūxūxū, erū nūxū nangēxma i ore i namaā nūxū yaxuxchaūxū! —ñanagūrū.

18 Rū yema capitáū rū āēxgacūxūtawa nanaga ga yema ngextūxūxū. Rū ñanagūrū nūxū: —Ngēma poxcuxū i Pauru rū chauxcèx naca, rū choxna naca na nuā cuxūtawa chanagaxūcèx i ñaā ngextūxūxū, erū nūxū nangēxma i ore i cumaā nūxū yaxuxchaūxū —ñanagūrū.

19 Rū naxmēxgu yayauxāchiācūma toxnamana nanaga ga āēxgacū, rū yéma nūxna naca rū ñanagūrū: —¡Tacū yīxū i ngēma chomaā nūxū quixuxchaūxū? —ñanagūrū.

20 Rū nūma ga ngextūxūxū nanangāxū, rū ñanagūrū: —Ngēma Yudíugū, rū nūgūmaā inaxunetagū na cuxna naxcèx nacagūxūcèx na moxū Yudíugūarū āēxgacūgūtūcumūpēxewa na cunagaxūcèx i Pauru. Rū tá cumaā nūxū nixugū na meā nūxū nacuèxgūchaūxū i nachiga.

21 —¡Natūrū tāūtáma nūxū cuyaxō! Erū 40 arū yexera i yatūgū rū marū nūgūmaā inaxunetagū, rū ñanagūrūgū:

“Tachixexūgugū tá ega tacū ingōxgūgu rū ēxna ixaxegūgu naxūpa na yamáxū i Pauru”, ñanagūrūgū. Rū ñuxma rū marū ínamemare, rū namagu nananēixgū, rū curū orexicatama nixī i ñuxma ínanguxēēgūxū —ñanagūrū.

22 Rū yexguma ga āēxgacū rū ínayamu ga yema ngextūxūxū, rū nūxna naxāga na taxúemaā nūxū yaxuxūcèx ga na namaā nūxū yaxuxū ga yemachiga.

Āēxgacū ga Perixūtawa Pauruxū namu

23 Rū yexguma ga guma āēxgacū rū taxre ga norū capitáūcèx naca, rū ñanagūrū nūxū: —¡Penamexēē i 200 i churaragū i nacutūmaāmare ixīxū, rū 70 i

churaragü i cowarutagu İxŭ, rü 200 i churaragü i wocaxemaã ixãxnexŭ na 9 arü oragu i chütacü Checharéawa naxİxŭcèx!

²⁴ —İRü ngëxgumarüŭ ta penamexëë i ñuxre i cowarugü i Paurucèx na tórü ãëxgacü i Perixŭtawa naxİxŭcèx rü na taxuŭma nüxŭ ũpetŭxŭcèx i namawa! —ñanagürü.

²⁵ Rŭ yema capitáŭgümaã yéma nanamu ga wüxi ga popera ga ñaxŭ:

²⁶ “Choma i Cláudiu Díchiu, rü cuxŭ charŭmoxë Pa ãëxgacü ya Mecŭxŭchi Pa Perix.

²⁷ Rŭ yima yatü ya cuxcèx ngëma chanamucü, rü Yudíugü nayayauxgü rü wixguxŭchi taèx nayamèxgü. Natürü yexguma nüxŭ chacuáchigagu na Dumacŭãx na yİxŭ, rü yéma chaxŭ chorü churaragümaã, rü nüxna chanapu.

²⁸ Rŭ nüxŭ chacuáxchaŭ ga tacü ga chixexŭmaã na İnaxuaxŭgüãxŭ, rü yemacèx Yudíugüarü ãëxgacügütücümŭpëxewa chanaga.

²⁹ Rŭ yexguma nüxŭ chacuèx ga na Yudíugüarü muchigacèxmare na İnaxuaxŭgüãxŭ. Natürü taxuŭma ga chixexŭ naxü na tŭxcŭŭ yamáxŭcèx rü napoxcuxŭcèx.

³⁰ Natürü yexguma nüxŭ chacuáchigagu ga na nügümaã inaxunetaxŭ ga Yudíugü ga na yamèxgüãxŭcèx, rü yexgumatama nagu charŭxİnŭ na cuxŭtawa chanamuxŭ. Rŭ yema İnaxuaxŭgüxŭ, rü namaã tá nüxŭ chixu na cuxŭtawa naxİxŭ rü cumaã nüxŭ na yanaxugŭxŭcèx na tacŭcèx İnaxuaxŭgüãxŭ”, ñanagürü.

³¹ Rŭ yema chŭtaxŭgu inaxİãchi ga yema churaragü, yexgumarüŭ ga norü ãëxgacü na namuxŭrŭŭ. Rŭ Pauruxŭ nigagü ñuxmata Aŭtİpatiwa nangugü.

³² Rŭ moxŭãcŭ rü nawoegu ga yema churaragü ga nacutŭmaãmare ixİxŭ rü naxpataŭwa naxİ. Rŭ yema churaragü ga cowarutagu İxŭ, rü Paurumaã inaxİãma.

³³ Rŭ yexguma Checharéawa nangugügu, rü ãëxgacü ga Perina nanaxã ga yema popera, rü Pauruxŭ rü ta inamugü.

³⁴ Rŭ yexguma nüxŭ nadaumatügu ga popera ga ãëxgacü ga Peri, rü Pauruna naca ga ngextácŭãx na yİxŭ. Rŭ yexguma nüxŭ nacuèxgu ga na Chiríchiaanecŭãx yİxŭ, rü ñanagürü nüxŭ:

³⁵ —Cuxŭ tá icharŭxİnŭ i ngëxguma İnangugügu i ngëma cuxŭ İxuaxŭgüxŭ — ñanagürü. Rŭ yexguma nanamu ga churaragü na wüxi ga ucapu ga ãëxgacü ga Erodepatawa yexmaxŭwa nüxna na nadaugŭxŭcèx.

24

Pauru rü ãëxgacü ga Peripëxewa nügüétüwa nidexa

¹ Rŭ wüximëëxpŭx ga ngunexŭ ngupetügu, rü Yerucharéŭwa ne naxŭ ga paigüeru ga Ananíã, namaã ga ñuxre ga Yudíugüarü ãëxgacügüerugü rü wüxi ga yatü ga meãma dexaxŭ cuáxŭ ga Téturu ga naega. Rŭ nümagü rü ãëxgacü ga Perixŭtawa naxİ na namaã nüxŭ yanaxugŭxŭcèx ga tŭxcŭŭ Pauruxŭ na İnaxuaxŭgüxŭ.

² Rŭ yexguma Pauruxŭ yéma nagagügu, rü inanaxügü ga Téturu ga nüxŭ na yaxuxŭ, rü ñanagürü:

—Moxëxŭchima i cuma Pa ãëxgacü Pa Perix, erü cugagu nixİ i meãma toxŭ naxŭpetŭxŭ i nuã. Rŭ cugagu nixİ i nuã i ñoma i nachİŭãnewa na toxŭ nangëxmaxŭ i muxŭma i mexŭgü.

³ Rŭ moxë cuxna taxã erü guxŭwama rü guxŭguma cuxŭtawa tanayauxgü i guxŭma i ngëma mexŭgü Pa ãëxgacŭxŭchima, Pa Perix.

⁴ Natürü tama yexeraãcü cuxü chachixewechaü. Rü ngëmacèx cuxna chaca na paxaãchi meã toxü icurüxñüxü.

⁵ Rü ñuxma rü wüxi i orexü cumaã chixuxchaü. Rü marü nüxü tadau i ñaã yatü rü wüxi i daaweanerüü na yïxü, erü chixexümaã nayaxucuxëgü i Yudíugü i guxü i naãnewa na nügü yatoyexüçèx. Rü nüma nixí i norü ãëxgacü i ngëma duüxügü i nüxü yaxögüxü i Ngechuchu i Nacharétucüãx.

⁶ Rü toma tayayauxgü i ñaã yatü ga yexguma tupauca ga taxüne naxüxaxëëchaügu. Rü torü mugü tomaã nüxü ixuxüãcüma nüxna tacagüchaü.

⁷ Natürü ínangu ga churaragüarü ãëxgacü ga Díchiu, rü muxüma ga norü churaragümaã toxna nanapu. Rü toma i ínaxuaxügüxe, rü toxü namu na cuxütawa taxüxüçèx.

⁸ Rü ñuxma rü marü name i cumatama nüxna cuca i ngëma Pauru na nüxü cucuáxüçèx na aixcüma yïxü i guxüma i ngëma naxcèx ítanaxuaxügüxü i tomãx —ñanagürü.

⁹ Rü yema togü ga Yudíugü rü ta, rü ñanagürügü: —Rü aixcüma nixí i ngëma ore —ñanagürügü.

¹⁰ Rü yexguma ga guma ãëxgacü ga Peri rü naxmëxmaã Pauruxü naxuneta na yadexaxüçèx. Rü yexguma ga Pauru, rü ñanagürü: —Chorü taãëmaã cupëxewa chaugüçèx chidexa, erü nüxü chacuèx na mucüma ga taunecü ñoma i nachiüãneãrü ãëxgacü quiüxü.

¹¹ Marü name i cumatama naxcèx ícuca, erü 12 i ngunexüxícatama nangu-petü ga na Yerucharéüwa changuxü na Tupanaxü chayarücuèxüüxüçèx.

¹² Rü bai ga tupauca ga taxünewa, rü bai ga ngutaquëxepataügüwa, rü bai ga ngürüanewamare ga ñãnewa choxü nadaugü ga Yudíugü ga na texémaã íchiporagacüxü, rü na chananuëxëëxü ga duüxügü.

¹³ Rü ñuxma i ñaã duüxügü i choxü íxuaxügüxü, rü bai i wüxiwaxüra cuxcèx nanangoxëëgü na aixcüma yïxü i ngëma naxcèx choxü ínaxuaxügüxü.

¹⁴ Natürü cumaã nüxü chixu, rü nuxcümaügüxü ga chorü oxigüarü Tupanaãxü nixí i chapuracüxü ngëxgumarüü i choxü na nanaxwëxexü ya Ngechuchu ya Cristu ya nüxü chayaxöcü. Rü ngëma nixí i nümagü i Yudíugü naxugüãgu rü na:

“Tomare i ore”, ñagüxü. Rü aixcüma nüxü chayaxö i guxüma i Tupanaãrü mugü ga Moíché ümatüxü rü guxüma i Tupanaãrü ore ga nuxcümaügüxü ga norü orearü uruügü ümatügüxü.

¹⁵ Rü choma rü ta yema nuxcümaügüxürüü Tupanaãxü chayaxö. Rü naxrüü chayaxö rü tá wena na namaxëxü i ngëma yuexü i mexügü rü chixexügü.

¹⁶ Rü ngëmacèx nixí i guxügüma meã chaugüna chadauxü na chauãëwatama nüxü chacuáxüçèx na chamexü i Tupanapëxewa rü duüxügüpëxewa.

¹⁷ Rü dücax, Pa ãëxgacüx, rü ñuxre ga taunecü togü ga nachiüãnegu chixügü, rü düxwaxarü chauchiüãnecèx wena chataegu na nuã chanangexüçèx ga díëru ga namaã nüxü charüngüxëëchaüxü i chautanüxügü i Yudíugü i nüxü nataxuxü, rü nuã Tupanana chanaxãxüçèx i chorü ãmaregü.

¹⁸⁻¹⁹ Rü yema ngunexügu rü tupauca ya taxünewa Tupanana íchanaxã ga chorü ãmaregü, nawena na chaugü chamexëëxü ga Tupanapëxewa. Rü tama muxü ga duüxügümaã chayexma, rü tama chananuëxëë ga duüxügü ga yexguma ñuxre ga Yudíugü ga Áchiaanecüãx choxü daugügu ga yéma tupauca ya taxünewa. Rü ngëmagü chi nixí i ñuxma nuã íxü na choxü ínaxuaxügüxüçèx ega tacü nüxü ngëxmagu i chauchiga.

²⁰ Rü ngëxguma tama tacü nüxü ngëxmagu ga yema tupauca ya taxünewa choxü daugüxü, jrü ëcü ñaã ñuxma nuxmagüxü cumaã nüxü

ixugü na tacü ga chixexüxü chowa nadaugüxü ga yexguma Yudíugüarü äëxgacügütücümüpëxewa chayexmagu!

²¹ Rü ñaxüxĩcatama nixĩ ga chorü ore ga tagaãcü namaã chachonagüxü ga yexguma yema äëxgacügüpëxewa chayexmagu:

“Rü ñuxma rü choxna pecagü erü choma chayaxõ i wena tá na namaxëxü i yuexü”, ñacharügü ga yexguma —ñanagürü ga Pauru.

²² Natürü ga Peri rü meã nüxü nacuëx ga yema Cristuaxü yaxõchiga. Rü yemacëx ga yexguma Pauruaru orexü naxĩnügü, rü ínayachaxãchi ga na nüxna naçaxü, rü ñanagürü Yudíugüxü: —Ngëxguma churaragüarü äëxgacü ya Díchiu núma üxgu, rü tá meãma nüxü chacuëx i ngëma naxcëx ípenaxuaxüxü —ñanagürü.

²³ Rü yexguma ga Peri rü norü capitáüxü namu ga na Pauruna nadauxüçëx. Natürü tama nanapoxcuxüchi, rü tama nanachuxu ga na naxütagu naxĩãneãxü ga namücügü, rü nüxü na nangüxëëgüxü.

²⁴ Rü ñuxre ga ngunexü marü ngupetügu rü wena yéma naxü ga Peri ngĩmaã ga naxmëx ga Drusíla ga Yudíu ixĩcü. Rü Paurucëx nayacaxëë, rü nüxü naxĩnü ga yema ore ga Pauru namaã nüxü ixuxü ga Cristuaxü na yaxõxüchiga.

²⁵ Natürü yexguma Pauru meãma namaã nüxü ixuxgu na ñuxãcü Tupana naxwëxexü na meã imaxüxü rü ñuxãcü nanaxwëxexü na tórü maxümaã meã icuáxü rü ñuxãcü tá tuxna naçaxü i tórü maxüchiga, rü poraãcü nabaixãchiãë ga Peri. Rü düxwa ñanagürü nüxü: —jËcü íixü i ñuxmax! Rü ngëxguma ñuxguacü icharüxãüxmaregu, rü wena táxarü cuxcëx changema —ñanagürü.

²⁶ Yerü Peri ínananguxëë na Pauru chi dïëru nüxna ixãxü na yangéãxüçëx, rü yemacëx muëxpüxcüna naxcëx nangemaxü, rü namaã nidexaxü.

²⁷ Rü taxre ga taunecü yemaãcü nixĩgü. Rü ínanguxuchi ga Peri ga na äëxgacü yïxü, rü nachicüü ningucuchi ga Pórchiu ga Festu. Natürü nüma ga Peri, rü Yudíugümaã nügü namecümamaxëëchaü, rü yemacëx tama ínananguxuchixëë ga Pauru.

25

Äëxgacü ga Festupëxewa nayexma ga Pauru

¹ Rü Checharéawa nangu ga Festu na yéma äëxgacüxü yaxücuxüçëx. Rü marü tomaëxpüx ga ngunexü yéma nayexmagu, rü wenaxãrü inaxüãchi, rü Yerucharéüwa naxü.

² Rü yéma Yerucharéüwa rü yema paigüarü äëxgacügü rü Yudíugüarü äëxgacügü rü Pauruxü ínaxuaxügü Festupëxewa.

³ Rü naxcëx ínacagü ga Yerucharéüwa Pauruxü na namuxüçëx. Yerü nümagü rü nagu narüxĩnüë na namagu yacuxéügüãxü na yexma yamëxgüãxüçëx.

⁴ Natürü ga Festu rü nanangãxü, rü ñanagürü: —Checharéagu napoxcu i Pauru, rü choma rü tá paxa ngëma Checharéawa chaxü.

⁵ Rü ngëmacëx name nixĩ i perü äëxgacügü rü chowe narüxĩ i Checharéawa, rü ngëxguma tacü rü chixexü naxüxgu i ngëma yatü, rü ngëma tá nixĩ i chomaã nüxü pixugüxü —ñanagürü.

⁶ Rü maneca 8 rü ëxna 10 ga ngunexü Yerucharéüwa nayexma ga Festu, rü ñuxüchi Checharéacëx nataegu. Rü yexguma ínanguxguarü moxüãcü rü yema nachica ga ngextá duüxügüna ínaçaxüwa naxü, rü yéma nayarüto norü tochicaxüwa. Rü Paurucëx nangema na yéma napëxewa nagagüãxüçëx.

⁷ Rü yexguma yexma yaxücuxgu ga Pauru, rü yema Yudíugü ga Yerucharéüwa ne íxü, rü naxcëx naxĩ. Rü muxüma ga chixexügümaã

Ínanaxuaxŭgŭ. Natŭrŭ taxuwama nŭxŭ nŭxŭ nadauxēē na aixcŭma yīxŭ ga yema naxcèx Ínaxuaxŭgŭāxŭ.

⁸ Rŭ yexguma ga Pauru rŭ nanangāxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —Pa Āēxgacŭx, taxuŭma ga chixexŭ namaā chixugŭ ga yema mugŭ ga Moīché ūmatŭxŭ, rŭ bai ga tupauca ya taxŭnemaā, rŭ bai ga āēxgacŭ ya Chécharumaā —ñanagŭrŭ.

⁹ Natŭrŭ nŭma ga Festu rŭ Yudíugŭmaā nŭgŭ namecŭmaxēēchaŭ, rŭ yemacèx Pauruna naca, rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: —¿Cunaxwèxexŭ na Yerucharéŭwa cuxŭxŭ na ngēma cuxna chaçaxŭcèx naxcèx i guxŭma i ngēma naxcèx cuxŭ Ínaxuaxŭgŭxŭ? —ñanagŭrŭ.

¹⁰ Rŭ yexguma ga Pauru rŭ nanangāxŭ, rŭ ñanagŭrŭ: —Choma rŭ cupèxewa changēxma na choxna cuçaxŭcèx, erŭ cuma nixī i cuxŭ naxunetaxŭ i āēxgacŭ ya tacŭ ya Chécharu na āēxgacŭ quiixŭ i nŭma. Rŭ ngēmacèx chanaxwèxe i nuā choxna cuca. Erŭ taxuŭma i chixexŭ chaxŭ i Yudíugŭmaā, ngēxgumarŭ i cuma meāma nŭxŭ cucuèx.

¹¹ Ngēxguma chí tacŭ i chixexŭ chaxŭxgu rŭ marŭ name na naxcèx choxŭ yamèxgŭxŭ, rŭ marŭ name i na chayuxŭ. Natŭrŭ ngēxguma nataxŭxguma i tacŭ i aixcŭma ixīxŭ i ngēma naxcèx choxŭ Ínaxuaxŭgŭxŭ, rŭ taxuacŭma texé Yudíugŭna choxŭ tamu. Rŭ naxcèx Íchaca na nŭmatama ya āēxgacŭ ya tacŭ ya Chécharu choxna naçaxŭcèx —ñanagŭrŭ ga Pauru.

¹² Rŭ yexguma ga Festu rŭ norŭ ucŭxèruŭgŭ ga āēxgacŭgŭmaā nidexa, rŭ ñuxŭchi ñanagŭrŭ Pauruxŭ: —Marŭ naxcèx Ícuca na āēxgacŭ ya tacŭ ya Chécharu cuxna çaxŭcèx. Ēcŭ, ñuxma rŭ naxŭtawa tá cuxŭ chamu —ñanagŭrŭ.

Āēxgacŭ ga Agripapèxewa nayexma ga Pauru

¹³ Rŭ ñuxre ga ngunexŭ ngupetŭgu, rŭ Checharéawa nangugŭ ga Yudíugŭarŭ āēxgacŭ ga Agripa rŭ naēyèx ga Bereníche, na Festuxŭ yanamoxègŭxŭcèx.

¹⁴ Rŭ marŭ ñuxre ga ngunexŭ yéma nayexmagŭgu, rŭ Agripamaā nŭxŭ nixu ga Festu ga Pauruchiga, rŭ ñanagŭrŭ: —Nuā nangēxma i wŭxi i yatŭ i poxcuxŭ ga Peri tama Ínguxuchixēēxŭ.

¹⁵ —Rŭ yexguma choma Yerucharéŭwa chayexmagu, rŭ paigŭarŭ āēxgacŭgŭ rŭ Yudíugŭarŭ āēxgacŭgŭerugŭ rŭ Ínanaxuaxŭgŭ, rŭ naxcèx Ínacagŭ na namaā chanaxueguxŭcèx rŭ na yamèxgŭāxŭcèx.

¹⁶ —Rŭ choma chanangāxŭ, rŭ tama tocŭma nixī i toma i Dumacŭāxgŭ i na tayamáxŭ i wŭxi i duŭxŭ ega tama nŭgŭétŭwa yadexaxíragu napèxewa i ngēma Ínaxuaxŭgŭxŭ.

¹⁷ —Rŭ yemacèx ga yexguma nŭma nangugŭgu ga yema Yudíugŭ, rŭ yexgumaā rŭ moxŭācŭ rŭ chorŭ tochicaxŭwa chitocuchi na nŭxna chaçaxŭcèx nachiga ga yema, rŭ yéma naxcèx changema ga yema yatŭ.

¹⁸ —Natŭrŭ ga yema Yudíugŭ ga Ínaxuaxŭgŭxŭ, rŭ taxuŭma ga tacŭ ga chixexŭ ga choma Íchananguxēēxŭxŭ nixugŭ.

¹⁹ —Natŭrŭ norŭ Tupanachiga rŭ wŭxi ga yatŭ ga Ngechuchuchiga nixī ga yema nagu yadexagŭxŭ. Rŭ nŭma ga Yudíugŭ nŭxŭ nixugŭ ga na nayuxŭ ga yema Ngechuchu, natŭrŭ Pauru nŭxŭ ixuxgu rŭ marŭ wena namaxŭ.

²⁰ —Rŭ yexguma ga choma ga tama na nŭxŭ chacuáxŭ ga ñuxācŭ tá chanamexēēxŭ ga yema guxchaxŭ, rŭ yemacèx nŭxna chaca ga Pauru ngoxi nanaxwèxe ga Yerucharéŭwa na naxŭxŭ, na yéma nŭxna chaçaxŭcèx.

²¹ —Natŭrŭ nŭma ga Pauru naxcèx Ínaca ga na āēxgacŭ ya tacŭ ya Chécharupèxewa naxŭxŭ na nŭmatama ya Chécharu nŭxna çaxŭcèx. Rŭ yemacèx chanamu na meā nŭxna nadaugŭxŭcèx ñuxmata choma āēxgacŭ ya Chécharuxŭtawa chanamux —ñanagŭrŭ.

²² Rū yexguma ga Agripa rü ñanagürü Festuxŭ: —Choma rü ta nüxŭ chaxĩnuchaŭ i norü ore i ngēma yatü —ñanagürü. Rū Festu nanangāxŭ rü ñanagürü: —Moxŭ tátama nüxŭ cuxĩnŭ —ñanagürü.

²³ Rū moxŭācŭ yema ucapu ga āēxgacŭgŭ ĩngutaquēxegŭxŭwa nangugŭ ga Agripa rü Bereniche rü poraācŭ nangēxāēgŭ. Rū namaā ĩnangugŭ ta ga churagararŭ āēxgacŭgŭ rü yema ĩānecŭāxgŭ ga corigŭxŭchi ixĩgŭxŭ. Rū ñuxŭchi Paurucēx nangema ga Festu na yema āēxgacŭgŭpēxewa nagagŭāxŭcēx.

²⁴ Rū ñanagürü ga Festu: —Pa Āēxgacŭ Pa Agripax, rü Pa Guxāma i Pema ya Nuxmagŭxe, ñāā nixĩ i ngēma yatü i nachigamaā yadexagŭxŭ i guxŭma i Yudĩugŭ. Rū chopēxewa ĩnanaxuaxŭgŭ ga Yerucharēŭwa rü núma rü ta. Rū guxŭguma tagaācŭma choxna naxcēx nacagŭ na nayuxŭ.

²⁵ —Natürü i choma rü taxuŭma i tacŭ i chixexŭ i naxŭxŭ nawa chadau na naxcēx yamáxŭ. Natürü núma ga Pauru rü naxcēx ĩnaca na āēxgacŭ ya tacŭ ya Chécharu nüxna çaxŭ, rü ngēmacēx nagu charŭxĩnŭ na ngēma chanamuxŭ.

²⁶ —Natürü taxuŭma i ore i aixcŭma ixĩxŭ i nachiga choxŭ nangēxma na chorü āēxgacŭ ya Chécharucēx chanaxŭmatŭxŭcēx. Rū ngēmacēx chanamu na nuā pepēxewa nagagŭāxŭcēx, rü cuxcēx türü nixĩ, Pa Āēxgacŭ Pa Agripax, na nüxna cuçaxŭcēx, na nüxŭ chacuāxŭcēx i tacŭ tá na chaxŭmatŭxŭ naxcēx ya āēxgacŭ ya Chécharu.

²⁷ —Erü chauxcēx rü tama name na ngextá namuxŭ i wŭxi i poxcuxŭ ega tama naxŭmatŭxĩragu nachiga na tacŭcēx ĩnaxuaxŭgŭāxŭ.

26

Pauru rü āēxgacŭ ga Agripapēxewa nügŭētŭwa nidexa

¹ Rū yexguma ga Agripa rü ñanagürü Pauruxŭ: —Marü name i ñuxma i cugŭētŭwa quidexa —ñanagürü. Rū yexguma naxunagŭmēxē ga Pauru, rü ĩnanaxŭgŭ ga nügŭētŭwa na yadexaxŭ, rü ñanagürü:

² —Chataāē, Pa Āēxgacŭ Pa Agripax, erü cupēxewa chidexa i ñuxma na chaugŭētŭwa chachogŭxŭcēx i guxŭma i ngēma choxŭ na ĩnaxuaxŭgŭxŭ i ngēma chautanŭxŭ i Yudĩugŭ.

³ —Rü yexeraācŭ chataāē erü cuma nüxŭ cucuēx i guxŭma i tocŭma i toma i Yudĩugŭ, rü guxŭma i Moĩché ŭmatŭxŭ i mugŭ i naxcēx yadexagŭxŭ i chautanŭxŭgŭ. Rū ngēmacēx cuxna chaca na meā choxŭ icurŭxĩnŭxŭcēx.

Pauruarŭ maxŭ naxŭpa ga Ngechuchuaxŭ na yaxŭōxŭ

⁴ —Rü guxŭma i ngēma chautanŭxŭgŭ i Yudĩugŭ rü nüxŭ nacuēxgŭ ga ñuxācŭ na chamaxŭxŭ ga natanŭwa ga chauchiŭānewa rü Yerucharēŭwa ga yexguma changextŭxŭūragu.

⁵ —Rü ngēxguma chauchigaxŭ yaxugŭechaŭgu, rü núma nüxŭ nacuēxgŭ ga choma rü woetama Parichéu na chiŭxŭ. Rū toma i Yudĩugŭ i Parichéugŭ na tixĩgŭxŭ, rü toma nixĩ i guxŭma i totanŭxŭ i Yudĩugŭarŭ yexera na poraācŭ tanaxaurexŭ i ngēma tocŭma.

⁶ —Rü ñuxma i ngēma chautanŭxŭgŭ i Yudĩugŭ rü nuā pepēxewa choxŭ nagagŭ erü chayaxŭ na Cristugagu nangēxmaxŭ i maxŭ i taguma gŭxŭ, yema Tupana nuxcŭmaŭgŭxŭ ga torŭ oxigŭmaā ĩnaxunetaxŭrŭŭ.

⁷ —Rü guxŭma i totanŭxŭgŭ i Yudĩugŭ rü ĩnananguxēēgŭ na nüxŭ nadaugŭxŭ rü tá na yanguxŭ i ngēma uneta. Rū ngēmacēx Tupanaxŭ nicuēxŭŭgŭ rü guxŭguma i ngunecŭ rü chŭtacŭ rü Tupanaāxŭ napuracŭe. Rū choma rü ta ĩchananguxēē na nüxŭ chadauxŭ rü tá na yanguxŭ i ngēma uneta, rü ngēmacēx nixĩ, Pa Āēxgacŭx, i ñuxma i choxŭ ĩnaxuaxŭgŭxŭ i ngēma chautanŭxŭgŭ i Yudĩugŭ.

8 —¿Rü tüxcüü tama peyaxōgü na Tupana wena namaxēxēxü i ngēma yuexü?

Pauru rü nüxü nixu ga ñuxācü yema yaxōgüxüwe na yangēchigüxü

9 —Rü choma nagu charüxñügu ga noxri rü name ga muxüma ga chixexü namaã na chaxüxü ga yema Ngechuchu ya Nacharétucüãxãxü yaxōgüxü.

10 —Rü yemacèx nawe chingēchigü ga Yerucharéüwa. Rü paigüarü ãēxgacügüxütawa naxcèx íchaca ga popera na chanapoxcuexücèx ga yema yaxōgüxü. Rü yexma chanapoxcue ga muxüma. Rü yexguma chautanüxü ga Yudíugü nadaixgu ga yema yaxōgüxü, rü choma rü chorü me nixí.

11 —Rü muēxpüxcüna rü chanapoxcuexü na nüxü naxoexücèx ga yema na yaxōgüãxü. Rü yemaäcü chanaxü ga guxñnema ga ngutaquēxepataüğüwa. Rü poraäcü naxchi chaxaxichi ga yema yaxōgüxü, rü yemacèx nawe chingēchigü ñuxmata to ga nachüãnegune ga ñānegüwa.

Pauru rü wenaxārü nüxü nixu ga ñuxācü na yaxōxü ga noxrix

12 Rü ñanagürü ga Pauru: —Rü yema yaxōgüxüxü na chapoxcuexücèx nixí ga Damacuwa chaxüxü. Rü yemacèx ga paigüarü ãēxgacügü rü choxü namugü rü choxna nanaxāgü ga popera ga nawa choxna naxāgagüxü na chanapoxcuexücèx ga yema yaxōgüxü.

13 —Rü yexguma namagu taxīyane, Pa ãēxgacüx, rü yexguma meāma tocuchiwa nanguxgu, rü nüxü chadau ga wüxi ga omü ga daxüwa ne üxü ga üèxcüarü yexera ixixü ga choxü baxixü rü yema chomücügüxü rü ta baxixü.

14 —Rü guxāma ga toma rü ñaxtūanegu tayayi. Rü choma rü nüxü chaxñü ga wüxi ga naga ga Yudíugawa choxü ñaxü:

“Pa Chauru Pa Chaurux, ¿tüxcüü i chowe quingēchigüxü? Poraäcü cugütama cuchixexē ñoma wüxi i tacü i ñmaguxügu cucuxgüxürü”, ñanagürü choxü.

15 —Rü choma chanangāxü, rü ñacharügü:

“¿Texé quixí, Pa Corix?” ñacharügü. Rü nüma ga Cori rü ñanagürü choxü:

“Choma nixí i Ngechuchu rü chorü duüxügü nixí i ngēma nawe quingēchigüxü.

16 —¡Natürü írüda rü inachi! Rü marü cuxcèx changox i ñuxmax, erü cuxü chamuxchaü na choxü cupuracüxücèx rü nüxü quixuchigaxücèx i ngēma ñuxma na choxü cudauxü rü ngēma yixcúra tá chauxütawa nüxü cudauxü.

17 —Rü cuxna tá chadau i natanüwa i cutanüxügü i Yudíugü rü ngēma tama Yudíugü ixīgüxü i ñuxma tá natanüwa cuxü chamuxü.

18 —Rü ngēma cuxü chamu na ngēma duüxügüxü choxü cucuèxēxücèx rü nüxü naxoexücèx i nacüma i chixexügü rü chauga naxññüxücèx. Rü ngēma tá cuxü na Chatanámēxēwa ícunanguxüxēxücèx i ngēma duüxügü na chowe naxixücèx rü choxü yaxōgüãxücèx na choma rü nüxü nüxü changechaüxücèx i norü pecadugü, rü nüxü nangēxmaxücèx i nachica namaã i guxüma i chorü duüxügü i üñnegüxü”, ñanagürü choxü ga Cori.

Pauru rü naga naxñü ga yema Ngechuchu namaã nüxü ixuxü

19 —Rü yemacèx ga chomax, Pa ãēxgacü Pa Agripax, rü naga chaxñü ga yema ore ga Ngechuchu chomaã nüxü ixuxü ga yexguma choxü nabaxixgu ga yema omü ga daxüwa ne üxü.

20 —Natürü noxri rü Damacucüãxgümaã nüxü chixuchiga ga Tupanaärü ore. Rü yixcama ga Yerucharéücüãxgümaã, rü yemawena rü guxü ga Yudéaanewa, rü ñuxüchi yema tama Yudíugü ixīgüxümaã nüxü chixu. Rü ñacharügü:

“¡Nüxü perüxoe i pecüma i chixexügü, rü Tupanacèx pedaugü, rü meã pemaxë na duüxügü nüxü daugüxcèx na aixcüma peyaxõgüxü!” ñacharügü.

²¹ —Rü yemacèxtama nixí ga tupauca ya taxünegu choxü yayauxgüxü rü choxü yamèxgüchaüxü ga chautanüxügü i Yudíugü.

²²⁻²³ —Natürü Tupana choxü narüngüxëë rü ngëmacèx taguma íchayachaxãchi na guxüma i duüxügümaã nüxü chixuxü rü woo buxü rü yaxü. Rü namaã nüxü chixu ga yema ore ga nuxcümaügüxü ga Tupanaãrü orearü uruügü rü Moíché nüxü ixugüxü na ñuxãcü tá nüxü nangupetüxü ga Cristu rü ñuxãcü tá na nayuxü, natürü yemawena rü nüma tá yíixü ga nüxíra yuwa ínadxü. Rü namaã nüxü chixu ta ga yema nuxcümaügüxüãrü ore ga ñaxü:

“Rü Cristu rü tatanüxü i Yudíugümaã rü ngëma to i duüxügü i tama Yudíugü ixíügüxümaã tá naxunagüãxü i ore i tüxü maxëxëëxü”, ñaxü. Rü yemachigaxüxícatama nixí ga namaã chixuxü —ñanagürü ga Pauru.

Pauru rü Agripaaxü nanangüchaüxëë na yaxõðxüxcèx

²⁴ Rü yexguma yemaãcü nügüétüwa yadeaxgu ga Pauru, rü ñanagürü ga Festu tagaãcüma: —Cungëãëmære Pa Paurux. Rü ngëma na yeüçürü cungüechaü, rü düxwa nawa cungëãë —ñanagürü.

²⁵ Natürü ga Pauru rü nanangãxü, rü ñanagürü: —Tama changëãë Pa ãëxgacüxüchi, Pa Festux. Erü ñaã ore i nüxü chixuxü, rü aixcümaxüchima nixí.

²⁶ —Rü daa ãëxgacü ya Agripa rü meãma nüxü nacuèx i guxüma i ngëma pemaã nüxü chixuxü. Rü ngëmacèx tama chamuüãcüma chorü taãëmaã napëxewa nüxü chixu, erü nüxü chacuèx na nüma rü ta nüxü nacuáxü i ñacüchiga na yíixü i guxüma i ñaã ore. Erü tama ngextámære cúãcü naxüpetü i ngëma.

²⁷ —¿Cuyaxõxü, Pa Agripax, i ngëma Tupanaãrü orearü uruügü nüxü ixuxü? Choma nüxü chacuèx rü cuyaxõ —ñanagürü ga Pauru.

²⁸ Rü Pauruxü nangãxü ga Agripa, rü ñanagürü: —¿Éxna cuma nagu curüxñügu rü ngëmaãcü noxre i curü oremaã na choxü cuyaxõxëëxü? —ñanagürü.

²⁹ Rü ñanagürü ga Pauru: —Woo noxre i oremaã rü woo muxü i oremaã rü Tupana nanaxwèxe na cuyaxõxü. Rü tama i cuxicatama, natürü guxüma i ñaã nuã choxü ñnüëxü rü ta, rü Tupana nanaxwèxe na chauxrüü yixíügüxü, natürü tama chauxrüü daa cadenagümaã na yanëixgüxü —ñanagürü ga Pauru.

³⁰ Rü yexguma inachigü ga Agripa, rü Festu, rü Bereníche, rü guxüma ga yema namaã yéma rütogüxü.

³¹ Rü yexguma ga nümagü rü noxrüwama naxí na yéma nügümaã Pauruchiga yadexagüxcèx. Rü ñanagürügü: —Rü ngëma yatü, rü taxuüma i chixexü naxü na naxcèx yamáxü rü éxna naxcèx napoxcuxü —ñanagürügü.

³² Rü Festuxü ñanagürü ga Agripa: —Ngëxguma chí tama nümatama naxcèx ínacaxgu na Chécharu nüxna çaxüxcèx, rü chí ítananguxuchixëë —ñanagürü.

27

Pauruxü Dumawa namugü

¹ Rü yema ãëxgacügü rü düxwa nagu narüxñnüë na norü ãëxgacü ga Chécharu ga Itáriaanewa yexmacüxütawa na toxü namugüxü. Rü norü churragüarü capitáüna nanamu ga Pauru namaã ga ñuxre ga togü ga poxcuexü na Chécharuxütawa nagagüãxüxcèx. Rü guma capitáü rü Yúriu nixí ga naega, rü norü churragütücümü rü Chécharuarü Dauruügü nixí ga naega.

² Rū nagu tichoŭ ga wūxi ga wapuru ga buanecūmaã ixūxŭne ga Adamíchiuwa ne ūxŭne ga Áchiaarŭ ãnegŭwa ūxchaxŭne. Rū towe ta nixŭe ga Aritárcu ga Machedóniãanecŭãx ga Techarónicawa ne ūxŭ.

³ Rū moxŭãcŭ rŭ Chidãũãrŭ türewa tangugŭ. Rū Paurumaã namecŭma ga capitãũ ga Yúriu. Rū ínanaxŭexêẽ na yémacŭãx ga namŭcŭgŭxŭtagu naxŭãneãxŭcèx ga Pauru, na nümagŭ nüxŭ nangŭxêẽgŭxŭcèx.

⁴ Rū yéma itaxĩãchi. Rū Chiprearŭ capaxũãrŭ tocŭwaguama taxĩ, naxchaxwa ga buanecŭ, yerŭ towaama nabu.

⁵ Rū yéma Chiprewa tixãũ ga taxtŭ rŭ Chiríchiaanecutŭwa tarŭyicu. Rū yemacutŭgu taxĩ, rŭ Paũpíríiaanewa tachopetŭ rŭ ñuxmata Díchiaanewa yexmane ga ãne ga Mirawa tangugŭ.

⁶ Rū yema capitãũ yexma nüxŭ nayangau ga wūxi ga wapuru ga Aleyãdríawa ne ūxŭne ga Itáriaanewa ūxŭne. Rū gumagu toxŭ nichoŭxêẽ, rŭ tomaã inaxũãchi.

⁷ Natŭrŭ írarŭwatama itiñaxwetaxŭ ga muxŭma ga ngunexŭgu, rŭ guxchaãcŭma Guíduarŭ toxmèxtawa tangugŭ. Natŭrŭ towaama nabuema ga buanecŭ, rŭ yemacèx capaxũ ga Chamonaãrŭ toxmèxtawa tachopetŭ rŭ capaxũ ga Crétaxŭ ítachoegũãchi.

⁸ Rū guxchaãcŭma nacutŭgu taxĩ ga yema capaxũ, rŭ wūxi ga nachica ga Mexŭ ga Türegu ãegaxŭwa tangugŭ. Rū ãne ga Dácheaarŭ ngaicamana nayexma.

⁹ Natŭrŭ marŭ poraãcŭ namagu tanuxcŭ ga na itaxĩxŭ, rŭ marŭ naxãucŭma ga na itaxĩãmaxŭ yerŭ marŭ nawa nangu ga guma tauemacŭgŭ ga nagu nagáuanecŭ. Rū yemacèx ga Pauru rŭ nayaxucuxê ga duŭxŭgŭ, rŭ ñanagŭrŭ:

¹⁰ —Pa Chomŭcŭgŭx, nüxŭ chacuèx i ngêxguma chi ixĩãmagu, rŭ tá naxãucŭma. Rū daa wapuru rŭ tá inayarŭtaxu namaã i guxŭma i naãcu. Rŭ ngŭrũãchi i yixema rŭ tá ta tayue —ñanagŭrŭ.

¹¹ Natŭrŭ yema churaragŭarŭ capitãũ rŭ yexeraãcŭ guma wapuruarŭ yoragaama naxĩnŭ, rŭ marinerugŭarŭ capitãũgaama naxĩnŭ, rŭ tama aixcŭma Pauruga naxĩnŭ.

¹² Natŭrŭ yema türe rŭ tama name ga yéma na tanangupetŭxêẽxŭ ga gáuanexŭ. Rū yemacèx wixguxŭchi guxŭma ga duŭxŭgŭ nagu narŭxĩnŭẽ rŭ narŭmemaẽ nixĩ ga na itaxĩãchixŭ ga yéma. Rŭ nanaxwèxegŭ ga chi Cueníchewa na tangugŭxŭ na yéma tanangupetŭxêẽxŭ ga gáuanexŭ, yerŭ yema nixĩ ga wūxi ga Crétaarŭ türe ga mexŭ ga tama poraãcŭ buanecŭ ga taxŭ nawa nguxŭ.

Taxtŭarŭ ngãxŭtŭgu nüxŭ naxŭ ga buanecŭ ga tacŭ

¹³ Rŭ inanaxŭgŭ ga na meãma topèxewaama nabuxŭ ga buanecŭ, rŭ yemacèx ga nümagŭ ga marinerugŭ rŭ nüxŭ nacuèxgŭgu rŭ chi meã ítangugŭ ga yema itaxĩxŭwa. Rŭ yemacèx itaxĩãchi, rŭ nacutŭarŭ ngaicamagu taxĩ ga yema Crétaarŭ capaxũ.

¹⁴⁻¹⁵ Rŭ natŭrŭ ngŭrũãchi yixcamaxŭra rŭ wūxi ga buanecŭ ga taxŭchicŭ ga capaxũãrŭ tocŭwawa ne ūxcŭ ngãxŭtŭwaama nanacue ga guma wapuru. Rŭ taxuacŭma itixŭtaũ nawaama ga buanecŭ. Rŭ yemacèx düxwa ítayachaxãchi ga na tanatochinŭxŭ, rŭ toxŭ ínicuetaũ.

¹⁶ Rŭ wūxi ga capaxũãcŭ ga Caudagu ãegaxŭãrŭ tocŭwawaama tachopetŭ ga ngextá tama poraãcŭ íyabuaxŭwa. Rŭ yéma poraãcŭ tapuracŭe na guma wapurugu tanatŭnagŭxŭ ga norŭ ngue ga yatŭchigŭne.

¹⁷ Rŭ yexguma marŭ natŭnagŭgŭãgu ga guma ngue, rŭ napanaxãgŭ ga tanŭtaxŭmaã nayanèixgŭtŭwe ga guma wapuru. Rŭ ñuxŭchi nayawègŭ ga yema naxchirutachinŭgŭ ga namaã yacuetaũxŭ ga noxrix, yerŭ namuẽ

ga na Chírutearü naxnücüwa yanangaixtaüğüxü. Rü yema buanecü toxü nicuetaümare.

¹⁸ Rü moxüäcü ga buanecü rü tama nangupetüéga, rü yemacèx inanaxüğü ga na ínawoüãcuãxü.

¹⁹ Rü norü tomaëxpüx ga ngunexüğü, rü naxmëxmaãtama ínanawoü ga yema natüxüğü ga guma wapuru, rü guxüma ga to ga norü yemaxüğü.

²⁰ Rü muxüma ga ngunexüğü, rü tama nangox ga üèxcü rü èxtagü, rü tama nangupetüéga ga guma buanecü ga taxüchicü. Rü düxwa nagu tarüxínüë ga marü täütáma na tamaxëxü.

²¹ Rü yexguma marü muxüma ga ngunexü tingegüğü ga tama na tachibüexü, rü yexguma guxüma ga yema duüxügütanüwa inachi ga Pauru, rü ñanagürü: —Narümemaë chi nixí, Pa Chomüçügüx, ga chauga na pexínüëxü, rü täü chima na ixíächixü ga Crétawa, rü täü chima ñuxmarüü tüxü naxüpetü i ñaã äüçümaxü rü taxuxü chima i chixexü tüxü nangupetü.

²² —Natürü ¡petaãëgü! erü wapuruxica tá inayarütaxu, natürü i yixema rü taxúetáma tayue.

²³ —Erü ngewèxarü chütaxüğü ya Tupana ya nüxü chapuracücü ya chorü cori ixícü rü núma nanamu i wüxi i norü orearü uruü i daxüçüãx i chauxcèx ngóxü.

²⁴ —Rü ñanagürü choxü:

“¡Tãxü i cumuüxü, Pa Paurux! Erü äëxgacü ya Chécharupëxewa tá cingu, rü cugagu tá Tupana nanamaxëxëë i guxüma i ngëma cumüçügü i cumaã ngëxma wapurugu íxü”, ñanagürü choxü.

²⁵ —Rü ngëmacèx, Pa Chomüçügüx, ¡rü petaãëgü! erü choma rü aixcüma Tupanaãxü chayaxõ, rü aixcüma tá nixí i ngëmaãcü tá nangupetüxü ngëxgumarüü i ngëma chomaã nüxü yaxuxü.

²⁶ —Natürü wüxi i capaxüwa tá tayarüçüxcuchitaüğü —ñanagürü ga Pauru.

²⁷ Rü yexguma taxre ga yüxü tingexgu ga na itaxíxü, rü taxü ga taxtü ga Ariáticuwa tayexmagü, yerü ga buanecü rü núxíca toxü nacuetaü. Rü ngäxüçüüğü nüxü nicuëxächitanü ga yema marinerugü ga na dauxchitacutüwa tangugüchaüxü.

²⁸ Rü ínanataegü ga norü ngugütamaxü rü 36 ga metru nixí ga norü mátama. Rü yexguma marü írarüwa yaxüguxüra itaxíxgu rü wenaxârü nanangugütamagü, rü 27 ga metru nixí ga norü mátama ga yexgumax.

²⁹ Rü namuë ga na nutamaã yanañataüğüxü ga naxãnacüwa, rü yemacèx guma wapuruchinüwa ínanawoü ga ägümücü ga aüclagü ga achugünaxcèx ga napanaxãmaã ixätüxüxü na yemaãcü íyachaxächigüxëëãxüçèx ga guma wapuru. Rü nayumüxëgü ga paxa na yangunexüçèx.

³⁰ Natürü ga yema marinerugü rü nibuxmüchaü ga guma wapuruwa, rü yemacèx nanawãixëgü ga guma wapuruarü ngue, rü ñanagürüğü: —Ngëma wapurupëxearü aüclagü tá ítawoü na nataixüçèx ya wapuru —ñanagürügünetá.

³¹ Natürü ga Pauru rü churaragüarü capitáümaã rü norü churaragümaã nüxü nixu rü ñanagürü: —Ngëxguma ñaã marinerugü rü täütáma nuxã wapurugu nachoxgu, rü guxãma i pema rü tá peyue —ñanagürü.

³² Rü yexguma ga yema churaragü rü nayadaecunüğü ga guma ngue, rü inananguxëëgü.

³³ Rü yexguma marü yangunechaüğü, rü Pauru nayaxucüxëgü ga guxüma na nachibüexüçèx, rü ñanagürü: —Taxre i yüxü nixí i ñuxma na taguma aixrügumarüü pechibüexü, rü bai i tacü na pengõxü yerü poraãcü pexoe-gaãëgü.

³⁴ Rū ñuxma rū pemaã nuxũ chixu na pechibüexũ na peporaexüçèx, rū taxuũma pexũ üpetüxüçèx. Erü taxüetáma itayarütaxu rū bai i wüxi i peyaexüra inayarütaxu –ñanagürü.

³⁵ Rū yexguma marü yema ñaxgu, rū nanayaxu ga wüxi ga pãü, rū Tupanana moxê naxã napëxewa ga guxũma. Rū inanabücu ga yema pãü, rū inanaxügü ga na nangõõxũ.

³⁶ Rū yexguma nataãëgü ga guxũma, rū nümagü rū ta nachibüe.

³⁷ Rū 276 tixĩgü ga guxãma ga toma ga guma wapurugu ìxë.

³⁸ Rū yexguma marü nangãxëgu, rū ínanawoũ ga yema trigu ga wapuru namaã ãacuxũ na nangünagüächixüraxüçèx ga guma wapuru.

Inangu ga guma wapuru

³⁹ Rū yexguma yangunegu, rū yema marinerugü tama nuxũ nacuáane ga yéma. Natürü nuxũ nadaugü ga wüxi ga axcuchixũ ga naxnücüpechinüãxũ, rū nagu narüxĩnüë ga yéma na yanangaixëëgüãxũ ga wapuru.

⁴⁰ Rū yexguma nanadaũ ga norü ngaxũxũ ga aũclagü, rū yéma nanawogü. Rū nayawëgü ga norü toxchinüxũãrũ nèixruũgü, rū inananga ga yema napëxewa üxũ ga naxchirutachinü ga namaã iticuetaũxũ. Rū itanaxügü ga nuxũ na tingaicaxũ ga yema naxnücüpechinü.

⁴¹ Natürü wüxi ga naxnücüarü nuxtamaxũwa tayarüngaixtaũ. Rū yéma naxnücüwa nayarüwápëxe ga guma wapuru rū marü tama yéma itaxĩãchi. Rū yoxni ga nachinüwa, rū yuape nayapuxëë.

⁴² Rū yema churaragü rū nagu narüxĩnüë ga na nadaiãxũ ga yema poxcuexũ na taxuũma ñaxüçèx ga yexguma naxãnacüwa nangugügu.

⁴³⁻⁴⁴ Natürü yema norü capitáũ ga churaragü, rū Pauruxũ namaxëëchaũ, rū yemacèx tama nanaxwèxe ga na nadaiãxũ ga yema poxcuexũ. Natürü nanamu na yema ixãnüxũ rū nüxĩra ínayuxgüxũ na naxãnacüwa nawëxgüxüçèx, rū yema togü rū mürapewagügu rū ëxna yema wapurutüchigügu meã na ínachoũxüçèx. Rū yemaãcü guxãma meãma naxãnacüwa tangugü.

28

Capaxũ ga Mártawa nayexma ga Pauru

¹ Rū yexguma meãma naxãnacüwa tangugügu ga guxãma rū yexguma nuxũ tacuèxgü na Márta na yĩxũ ga naëga ga yema capaxũ.

² Rū yema yemacũãxgü ga duũxügü rū meãma toxũ nayauxgü ga guxãma. Rū nanangixtagü ga wüxi ga üxü ga taxũne. Rū toxçèx nacagü ga guxãma na yéma togü tanaixũgüxüçèx, yerü napu rū nagáuane.

³ Rū Pauru nanadetaquëxe ga ñuxre ga naĩchacüügü, rū üxüxetüwa naya-wocu. Natürü yexguma yéma yawocuãgu, rū üxüarü naĩëmaxũchaxwa in-ayago ga wüxi ga äxtape. Rū Paurumëxëwa nayuxu, rū yéma nayarütüãchi.

⁴ Rū yexguma yema yemacũãxgü nuxũ daugügu ga yema äxtape ga Paurumëxëwa na natuxũ, rū nügümaã ñanagürügü: –Ñã yatü rū maneca wüxi i máëtaxũ nixĩ. Rū woo taxtüwa yuwa na yañaxũ, natürü Tupana tama nanamaxëëchaũ –ñanagürügü.

⁵ Natürü guma üxüxetügu nanamaxũ ga yema äxtape, rū taxuũma nuxũ naxüpetü ga Pauru.

⁶ Natürü guxũma ga yema duũxügü rū ínananguxëëgü rū ngoxi tá nachamé rū ëxna nayux. Rū marü nuxcüxürama ga yema nuxũ na nadaunüxũ rū taxuũma nuxũ na üpetüxũ, rū düxwa togu narüxĩnüë rū inanaxügüë ga na ñagüxũ: –Maneca wüxi ya tupana nixĩ –ñagüxũ.

⁷ Rū yema nachicaarū ngaicamana nayexma ga norū naāne ga yema capaxūārū āēxgacū ga Púbiru ga naega. Rū nūma meāma toxū nayaxu, rū yexma toxū napegūxēē ga tomaēxpūx ga ngunexū. Rū tomaā namecūmaxūchi.

⁸ Rū guxema Púbiru nanatū rū ngūrūcarewa tayexma, yerū tixaxūne rū taduū. Rū yēma tūmaxūtawa nangu ga Pauru, rū tūmamaā nayumūxē, rū tūmaetūgu naxūxmēx, rū tūxū narūmexēē.

⁹ Rū yexguma yemaxū nadaugūgu, rū Paurucèx yēma naxī ta ga guxūma ga togū ga idaaweexū ga yema capaxūcūāx, rū narūmeē.

¹⁰ Rū nūmagū rū muxūma toxna naxāmaregū. Rū yexguma itaxīāchigu, rū toxna nananagū ga guxūma ga tanaxwèxexū ga torū namawaū ga ōna.

Dumawa nangu ga Pauru

¹¹ Rū tomaēxpūx ga tauemacū yēma capaxūwa tayexmagū. Rū űuxūchi nagu tichoū ga wūxi ga wapuru ga yema capaxūwa gáuanexū ngupetūxēxene. Rū Aleyādríacūāx nixī ga guma wapuru. Rū napēxeraūwa nayexmagū ga taxre ga norū tupanachicūnèxāgū ga Catu rū Porugu āegagūxū.

¹² Rū Chiracúchaarū türewa tangugū, rū tomaēxpūx ga ngunexū yēma tayexmagū.

¹³ Rū yēma itaxīāchi, rū nacutūarū ngaicamagu taxī űuxmata Dequíuwa tangugū. Rū moxūācū ínangu ga wūxi ga buanecū ga ítaxīxūwaama bucū rū toxū inicuetāū. Rū yemaārū moxūācūama rū Puteriwa tangugū.

¹⁴⁻¹⁵ Rū yexma nūxū tayangau ga űuxre ga duūxūgū ga yaxōgūxū. Rū toxna naxu na wūxi ga yūxū yexma naxūtagu tarūchoxūcèx. Rū marū wūxi ga yūxū ngupetūgu rū itaxīāchi na namagu Dumawa taxīxūcèx. Rū marū toxū nacuāchigagū ga yema yaxōgūxū ga Dumagugūxū. Rū yema nama ga Ápiugu āegaxūgu naxī na yexma toxū yangaugūxūcèx. Rū űuxre rū yema nachica ga Tomaēxpūx ga Taxepataūgu āegaxūwa toxū nayarūnguxēēgū Rū togū rū nachopetū űuxmata yema nachica ga Ápiuarū Ngūēchicagu āegaxūwa nangugū. Rū yexguma Pauru nūxū dèuxgu ga yema yaxōgūxū, rū Tupanana moxē naxā rū poraācū nataāē. Rū yemaācū Dumawa tangugū.

¹⁶ Rū yexguma Dumawa tangugūgu rū wūxi ga ĩpatawa nananguxēēgū ga Pauru nūxīca namaā ga wūxi ga churara ga nūxna dauxū.

Dumawa nayexma ga Pauru

¹⁷ Rū tomaēxpūx ga ngunexū marū yēma nayexmagu, rū Pauru naxcèx nangema ga yema Yudiūgūarū āēxgacūgū ga Dumawa yexmagūxū. Rū yexguma nangutaquēxegūgu, rū űanagūrū ga Pauru nūxū: –Choma, Pa Chaueneēgūx, rū taxuūma i chixexū chaxū namaā i tatanūxūgū, rū bai i nuxcūmaūgūxū i tórū oxigūcūmagūmaā. Natūrū Yerucharéūgu choxū niyauxgū ga tatanūxūgū, rū Dumacūāx ga churaragūna choxū namugū.

¹⁸ Rū yexguma marū choxna nacagūegu ga Dumacūāxgū, rū choxū ningēxgūchaū, yerū taxuūma ga tacū ga chixexū chowa nadaugū na choxū yamèxgūxūcèx.

¹⁹ Natūrū yema tatanūxūgū ga Yudiūgū rū nayamuētanū na tama choxū yangēxgūxūcèx, rū yemacèx dūxwa naxcèx íchaca na nūmatama ya āēxgacū ya Chécharu choxna çaxūcèx. Natūrū tama tatanūxūgūxū na íchaxuaxūxūcèx nixī ga yemacèx íchaçaxū.

²⁰ Rū ngēmacèx nixī i pexcèx nuā changemaxū na pexū chadauxūcèx rū pemaā chidexaxūcèx. Pema nūxū pecuèx rū yixema i Yudiūgū rū ítananguxēē i na ínanguxū ya Cristu. Rū yima Cristucèx nixī i choma i űuxma i daa cadenamaā chináixū –ñanagūrū.

²¹ Rū nūmagū nanangāxūgū, rū ñanagürügü: –Toma rū taxuūma i popera i Yudéawa ne muxū i cuchigagu ūmatūxū tayauxgū. Rū ngēma taeneēgū i ngema ne īxū rū nūma ngugūxū rū bai i wūxi i nūxū ixuxū i tacū rū ore i chixexū i cuchiga.

²² Rū cuxūtawa nūxū taxīnūēchaū rū ¿ñuxū ñacuxū i cumax? Erū nūxū tacuēxgū rū guxūwama i Yudíugū rū chixri nachiga nidexagū i ngēma ore i ngexwacaxūxū i Ngechuchuchiga –ñanagürügü.

²³ Rū yexguma Paurumaã inaxunetagu ga wūxi ga ngunexū, rū napatawa naxī ga muxūma ga duūxūgū. Rū Pauru namaã nūxū nixu ga Tupanaārū ore ga ñuxācū āēxgacū na yīxū ya Tupana. Rū pēxmama inanaxūgū, rū ñuxmata nachūtaxū rū nūxū nanangúchaūxēē ga yema duūxūgū na Ngechuchuaxū yaxōgūāxūcēx. Rū yemacēx Moīché ūmatūxū ga mugūwa rū nuxcūmaūgūxū ga Tupanaārū orearū uruūgū ūmatūxū ga orewa namaã nūxū nixu ga Ngechuchuchiga.

²⁴ Rū nūmaxū rū nayaxōgū ga yema Pauru namaã nūxū ixuxū natürü ga togū rū tama nayaxōgū.

²⁵ Rū yexguma tama wūxigu naxīnūēgu ga yema duūxūgū, rū inanaxūgū ga na íyaxūxū. Rū yemacēx ga Pauru rū ñanagürü nūxū: –Meã perū oxigūmaã nidexa ga Tupanaãē i Üünexū ga yexguma Ichaxíaxū yadexaxēēgu rū ñaxgu:

²⁶ “;Rū ngēma naxū, rū ngēma duūxūgūmaã nūxū yarūxu rū ñacurūgū tá nūxū: ‘Rū woo nūxū pexīnūēgu rū tāūtáma aixcūma nūxū pecuēxgū. Rū woo nūxū perūdaunūgu rū tāūtáma aixcūma peyaxōgū.

²⁷ Rū ngēmaācū pixīgū i ñuxmax, erū tama choxū pecuáxchaū i pemax. Rū tama nūxū pexīnūē i chorū ore erū tama nūxū pexīnūēchaū. Rū tama nūxū peyaxōgū i ngēma choma pexū nūxū chadauxēēxū erū tama nūxū peyaxōgūchaū. Rū tama peāēwa chaugu perūxīnūē erū tama nūxū perūxoechaū i pecūma i chixexūgū rū tama chauxcēx pedaugūchaū na choma pexū chamaxēxēxūcēx!’ ”

ñanagürü ga Tupanaãē i Üünexū.

²⁸ Rū ñanagürü ta ga Pauru: –Rū name nixī i pema rū ta nūxū pecuēx rū ñuxma rū marū inaxūgū na ngēma tama Yudíugū ixīgūxūtanūwa naxunagūxū i ñaã Tupanaārū ore i tūxū maxēxēēxū. Rū nūmagū tá nixī i aixcūma inaxīnūēxū –ñanagürü.

²⁹ Rū yexguma Pauru yema ñaxgu, rū ínixī ga yema Yudíugū, rū poraācū nūgūmaã ínīporagatanūcū.

³⁰ Rū taxre ga taunecū ga mecū yéma nayexma ga Pauru nawa ga guma ī ga naxūtanūne ga nagu na napexūcēx. Rū yéma meāma nanayaxuxū ga guxūma ga duūxūgū ga naxūtawa íyadaugūxūxū.

³¹ Rū nūxū nixuchiga ga ñuxācū āēxgacū na yīxū ga Tupana. Rū taxúema nūxna tanachuxu na nangúexēēāxū ga Cori ya Ngechuchu ya Cristuchiga. Rū taxúema naxcēx tanachixewe.

POPERA GA DUMAWA YEXMAGŪXŪ GA YAXŌGŪXŪTANŪWA NAMUXŪ GA PAURU

Pauru rü nüxŭ narümoxē ga yema yaxōgŭxŭ ga Dumaārŭ ĩānewa yexmagŭxŭ

¹ Pa Chaueneēgŭx, choma i Pauru nixŭ i pexcèx chanaxŭmatŭxŭ i ñāñ popera. Rü choma nixŭ i Ngechuchu ya Cristuarŭ duŭxŭ chiŭxŭ. Rü choma nixŭ ga Tupana choxŭ yaxuxŭ na choxŭ yamuxŭcèx na duŭxŭgŭmaā nüxŭ chixuxŭcèx i norŭ ore i mexŭ i tüxŭ maxēxēēxŭ.

² Rü nuxcŭmaxŭchima Tupana nanamu ga norŭ orearŭ uruŭgŭ na naxŭmatŭgŭāxŭcèx ga norŭ ore i mexŭ. Rü yemaācŭ tüxŭ nüxŭ nacuèxēē ga ñāñ ore i mexŭ.

³ Rü ñāñ ore i mexŭ rü tórŭ Cori ya Ngechuchu ya Cristuchiga nixŭ. Rü nüma rü woo Tupana Nane na yŭxŭ, natŭrŭ duŭxŭgŭrŭŭ nabu ga yexguma ñoma ga naānewa nanguxgu. Rü nuxcŭmaŭcŭ ga āēxgacŭ ga Dabítaa nixŭ.

⁴ Natŭrŭ nümatama ya Ngechuchu rü ũnecŭ nixŭ. Rü yexguma yuwa ĩnadaxgu rü Tupana tüxŭ nüxŭ nadauxēē na aixcŭma Nanexŭchi na yŭxŭ. Rü nüxna nanaxā ga guxŭma ga pora.

⁵ Rü Ngechuchu ga Cristugagu nixŭ ga chomaā namecŭmaxŭ rü choxŭ naxunetaxŭ ga Tupana na norŭ puracŭ chaxŭxŭcèx. Rü yemacèx Ngechuchuégagu choxŭ namu na guxŭ i nachŭŭānewa nüxŭ chixuxŭcèx i norŭ ore na yaxōgŭāxŭcèx i duŭxŭgŭ rü Tupanaga naxŭnŭēxŭcèx.

⁶⁻⁷ Rü pema rü ta, Pa Dumacŭāxgŭx, rü ngēma duŭxŭgŭtanŭwa pengēxmagŭ yerŭ Tupanaāxŭ peyaxōgŭ rü naga pexŭnŭē. Rü nüma rü pexŭ nangechaŭ rü marŭ pexŭ naxuneta na Ngechuchu ya Cristuarŭ duŭxŭgŭ pixŭgŭxŭcèx rü ngēma norŭ duŭxŭgŭtanŭxŭ na pexŭgŭxŭcèx. Rü ñuxmax, Pa Chaueneēgŭ i Dumacŭāxgŭx, rü chanaxwèxe i nüma ya Tanatŭ ya Tupana rü tórŭ Cori ya Ngechuchu ya Cristu pemaā namecŭmagŭ rü pexŭ narŭngŭxŭēēgŭ na meā pexŭ naxŭpetŭxŭcèx rü aixcŭma petaāēgŭxŭcèx.

Pauru rü nüxŭ nangúchaŭ na ĩyadauāxŭ ga yema yaxōgŭxŭ ga Dumawa yexmagŭxŭ

⁸ Rü ñuxma rü Ngechuchu ya Cristuégagu Tupanana moxē chaxā pexcèx, erŭ guxŭwama i guxŭ i naānewa rü duŭxŭgŭ nüxŭ nixugŭgŭ na aixcŭma Cristuaxŭ peyaxōgŭxŭ rü Tupanacèx pemaxēxŭ.

⁹ Rü nüma ya Tupana choxŭ nadau rü nüxŭ nacuèx na aixcŭma guxŭguma pexcèx chayumŭxēxŭ. Rü yimaāxŭ nixŭ i guxŭma i chorŭ ngúchaŭmaā chapuracŭxŭ rü nüxŭ chixuxŭ i norŭ ore i mexŭ i Nanechiga.

¹⁰ Rü guxŭguma nüxna chaca na choxŭ ngēma namuxŭcèx rü ngēmaācŭ dŭxwa pexŭ ĩchayadauxŭcèx ega norŭ ngúchaŭ yixŭgu.

¹¹ Erŭ aixcŭma choxŭ nangúchaŭ na pexŭ chadauxŭ na pemaā nüxŭ chixuxŭcèx i Tupanaārŭ ore na aixcŭma meā peyaxōgŭxŭcèx rü yexeraācŭ peporaexŭcèx.

¹² Rü ngēxguma ngēmaācŭ wŭxiwa ingēxmagŭgu, rü tá wŭxichigŭ yigŭ tataāēgŭxēē rü yigŭaxŭ tanangúchaŭxēē. Erŭ choma rü tá nüxŭ chadau na ñuxācŭ tórŭ Coriaxŭ peyaxōgŭxŭ rü pema rü tá ta nüxŭ pedau na ñuxācŭ chayaxōxŭ.

¹³ Pa Chaueneēgŭx, chanaxwèxe i nüxŭ pecuèx na muēxpŭxcŭna pexŭ ĩchayadauxchaŭxŭ, natŭrŭ ñuxmarŭta rü choxŭ naguxcha. Natŭrŭ ngema petanŭwa chaxŭxchaŭ, erŭ chanaxwèxe na pemaā nüxŭ chixuxŭ i Tupanaārŭ ore yema toxnamana yexmagŭxŭ ga duŭxŭgŭmaā nüxŭ chixuxŭrŭŭ. Erŭ

chanaxwèxe i ngēma duūxūgürüü meã peyaxōgü na ngēmaäcü Cristuwe naxīxūcèx i ngēma petanūxūgü i ñuxma tama yaxōgūxū.

¹⁴ Rū aixcūma ngēma changuxchaū erü nūmatama ya Tupana choxū namu na guxū i duūxūgūmaã nüxū na chixuxūcèx i norü ore. Rū nanaxwèxe i duūxūgü i meã poperaxū icuáxūmaã nüxū na chixuxū rü duūxūgü i tama poperaxū icuáxūmaã ta nüxū chixuxū i ngēma norü ore. Rū ngēxgumarūü ta nanaxwèxe na ngēma duūxūgü i cuèx nüxū ngēxmaxūmaã nüxū na chixuxū rü ngēma duūxūgü i taxuguma rüxīnūēxūmaã nüxū na chixuxū.

¹⁵ Rū ngēmacèx, Pa Chaueneēgü i Dumagu Āchiūgūxū, rü choma rü marü íchamemare na petanūwa na chaxūxū, na pemaã rü ta nüxū chixuxūcèx i Tupanaärü ore i mexū.

Tupanaärü ore rü napora

¹⁶ Rū taxucèxma naxcèx chaxāne i ngēma ore i mexū. Erü ngēma ore rü napora, rü ngēmamaã nixī i napuracūxū ya Tupana na guxāma ya yixema Cristuaxū yaxōgūxe rü tüxū nangēxmaxūcèx i maxū i taguma gúxū. Rū ngēma maxū, rü Yudíugücèxirachirēx nixī, natürü i ñuxma rü guxūma i ngēma tama Yudíugü ixīgūxūcèx rü ta nixī.

¹⁷ Rū ngēma norü orewa nixī i tamaã nüxū yaxuxū ya Tupana na tórü õgaguxicatama yīixū na napēxewa imexū. Erü norü ore i ümatūxūwa rü ñanagürü:

“Rü yixema tümaärü õgagu Tupanapēxewa mexē, rü tá tüxū nangēxma i maxū i taguma gúxū”,
ñanagürü.

Nagagutama nixī i duūxūgü inapoxcuexū

¹⁸ Rū nüxū tadaugü na Tupana daxūguxū i naānewa ne namuxū i norü poxcu i āücūmaxū naxcèx i guxūma i ngēma duūxūgü i tama naga ñnūēxū rü chixexū ügūxū rü ngēma norü chixexūmaã togūaxū naguxchaxēēgūxū na tama nüxū nacuèxgūxūcèx i ngēma ore i aixcūma ixīxū.

¹⁹ Rū ngēma duūxūgü i chixexū ügūxū rü meã nüxū nacuèxgūchirēx na ñuxācü yīixū ya Tupana yerü nūmatama ga Tupana rü marü nüxū nüxū nadauxēē ga yema.

²⁰ Rū woo tama nüxū idaugügu ya Tupana, natürü guxūma i tacü i naxūxūwa nixī i nüxū idaugūxū. Rū yexguma noxri naāne naxūxgumama nixī ga meāma duūxūgūxū nüxū nadauxēēxū na aixcūma Tupana na yīixū rü guxūguma na naporaxū. Rū ngēmacèx i ngēma duūxūgü i chixexū ügūxū, rü taxucürwama tacūmaã nügü inapoxūgü i Tupanapēxewa.

²¹ Yerü woo nüxū nacuèxgūchirēx na ñuxācü yīixū ga Tupana, natürü tama nanayauxgūchaū na norü Tupana yīixūcèx, rü bai na moxē nüxna naxāgūxū. Natürü yema ore ga taxuwama mexūguama narūxīnūē, rü yemaäcü naēchitamare namaxē rü yexeraäcü chixexūgu narūxīnūē.

²²⁻²³ Rū nügü yaxugūegu rü duūxūgü i nüxū icuáxū nixīgü natürü taxuguma narūxīnūē. Yerü nüxna nixīgachitanü ga Tanatü ya Tupana ya mexēchicü ya taguma yucü, na nawe naxīxūcèx ga norü naxchicünèxāgūmare ga duūxūgü i yuxwèxexūchicünèxāmare ixīgūxū rü werīgūchicünèxāmare ixīgūxū rü naēxūgūchicünèxāmare ixīgūxū rü āxtapegūchicünèxāmare ixīgūxū.

²⁴ Rū yemacèx ga Tupana rü düxwa yemawa nanawogü ga yema duūxūgü na naxūgūāxūcèx ga guxūma ga yema chixexū ga nüxū ngúchaūgūxū rü nügūmaã na naxūgūāxūcèx ga naxūneärü ngúchaūgü i āne tüxna āxū.

²⁵ Rū yemaäcü nüxna nixīgachi ga guma aixcūmaxūchi Tupana ixīcü na nawe naxīxūcèx ga norü tupanagü ga tama aixcūma ixīgūxū. Rü yema

Tupana üxŭpēxewa nayumüxēgü rü yemaxü nicuèxüügü, natürü tama nüxü nicuèxüügü ga Tanatü ya Tupana ga naxücü rü inaxwèxecü na guxüguma nüxü icuèxüügüxü. Rü ngēmaäcü yixi.

²⁶ Rü yemacèx ga Tupana rü düxwa yemawa nanawogü ga yema duüxügü na naxügüäxücèx ga naxüneärü ngúchaü i äne tüxna äxü. Rü èixrüü ga ngexügü rü naxrüü ngexügümaätama nangēāēgü rü tama yatügümaā.

²⁷ Rü yexgumarüü ta ga yatügü rü naxrüü yatüxümaätama nangēāēgü, rü tama ngexügümaā. Rü yema naxüneärü ngúchaü ga chixexügü rü nüxü napora na naxrüü yatüxümaā namaxēxü. Rü yemaäcü ga yema yatügü rü nügümaā nanaxügü ga yema naxüneärü ngúchaü i äne tüxna äxü, rü düxwa yemagagu niḏaawee rü naturaxünegü.

²⁸ Rü yema na tama Tupanaxü nacuèxgüchaüxü, rü yemacèx ga nüma ga Tupana rü düxwa yemawa nanawogü ga yema duüxügü na norü chixexügü na naxĩnüēchaxücèx rü na naxügüäxücèx ga yema chixexü.

²⁹ Rü düxwa ga yema duüxügü rü guxüraüxü ga chixexü naxügü ga Tupanapēxewa. Rü tama aixcüma meā naxmèxmaā rü natemaā namaxē. Rü naxaü rü nügünaxĩcatama nananugüchaü i guxüma i tacü. Rü toguäxü nachixexēēgüchaü. Rü nixäüxächiwèxegü, rü namáētagü, rü nanuēwèxe, rü nawomüxēēwèxegü, rü naxüneärü ngúchaü nüxü napora, rü naxoregütèèxgü.

³⁰ Rü chixexümaā toguäxü nixugüe, rü Tupanachi naxaie, rü toguäxmaā naguxchigagü. Rü nügügu naxĩnüēgu rü togüarü yexera nixīgü, rü nügü nicuèxüügü. Rü naxcèx nadaugü na yexera chixexü naxügüxü. Rü tama nanatüga rü naēga naxĩnüēchaü.

³¹ Rü tama inarüxĩnüēchaü. Rü tama aixcüma nayanguxēē i ngēma nüxü yaxugüxü. Rü taxúexüma nangechaügü. Rü tama togüaxü nüxü nangechaü i tacü rü guxchaxü. Rü tama toguäx nüxü tangechaütümüügü.

³² Rü nümagü i ngēma duüxügü rü meāma nüxü nacuèxgüchirēx rü Tupana rü marü namaā nanaxuegu na noxtacüma nayuexü i ngēma duüx-ügü i ngēmaäcü maxēxü. Natürü woo meāma nüxü nacuèxgüchirēx i guxüma i ngēma, natürü nanaxügüama i ngēma chixexü, rü nataāēgü ega togü naxüxgu.

2

Ngēxguma Tupana duüxügüxü poxcugu, rü tama chixexü naxü, erü ngēma duüxügü rü norü chixexügagutama nanapoxcue

¹ Rü ngēmacèx, Pa Duüxüx, rü woo texé quixigu rü taxuacüma Tupanapēxewa cugüétüwa cuchogü, ega togüxü quixuechagu. Erü ngēxguma togüxü quixuechagu na nachixexü rü cugütama cupoxcu, erü cuma na cumücüxü quixuechaxü rü cuma rü ta cunaxü i ngēma chixexü i cumücüxü naxcèx quixuechaxü.

² Rü nüxü tacuèx rü Tupana tá nanapoxcue i ngēma duüxügü i namücügüxü ixugüechaxü. Rü ngēxguma napoxcueāgu, rü tama chixexü naxü ya Tupana, erü ngēma duüxügü rü norü chixexügagutama nixi i napoxcueāxü.

³ Rü dücax, Pa Duüxüx, rü ngēxguma togüxü quixu-echagu, natürü cuma rü ta cunaxüxgu i ngēmatama chixexü i nüma naxüxü, ¿rü ñuxücürüwa tá i nagu curüxĩnüxü na Tupanachaxwa iquicúxü na tama cuxü napoxcuxücèx?

⁴ ¿Rü tüxcüü tama nagu curüxĩnü i ngēma mexü i Tupana cuxcèx üxü? Nüma rü poraäcüxüchi cumaā namecüma rü yaxna cumaā naxĩnü rü tama paxa curü chixexücèx cuxü napoxcuchaü. ¿Rü ñuxma rü tüxcüü nüxü cuxo? ¿Tama ēxna nüxü cucuèx na Tupana ngēmaäcü cumaā mecümaxü na nüxü curüxoxücèx i curü chixexü rü naxcèx na cumaxüxücèx ya Tupana?

⁵ Natürü cuma rü tama Tupanaxü cucuáxchaü rü tama nüxü curüxoxchaü i curü chixexü. Rü ngēmaācū cugüçextama cunayexeraxēē i curü poxcu i tá cuyaxuxü i ngēma ngunexü i nagu Tupana napoxcuexü i ngēma chixexü ügüxü. Rü ngēma ngunexügu rü Tupana tá aixcūma ngēma duüxüğümaā nanaxuegu na ñuxācū tá na napoxcueāxü.

⁶ Rü ngēxguma tá nixī i Tupana nüxü yaxüğütanüxü i wüxichigü i duüxü naxcèx i ngēma naxüğüxü.

⁷ Rü maxü i taguma gúxümaā Tupana tá tüxü nanaxütanü ya yíxema guxüğüma mexü taxüğüācūma naxcèx daugüxe na Tupana tümamaā taāēxü rü naxcèx daugüxe na aixcūma Tupanaxütawa tangüğüxü.

⁸ Natürü Tupana tá tümamaā nanu rü tá tüxü napoxcu ya yíxema tügüğüxicatama rüxīnūēxē rü tama naga ñnūēchaüxē i ore i aixcūma ixīxü rü naxcèx daugüxe na ngēma chixexü taxüğüxü.

⁹ Rü guxüma i ngēma duüxüğü i chixexü ügüxü rü tá ngüxü ningegü rü poraācū tá chixexü nüxü naxüpetü. Rü ngēma Yudíugü i chixexü ügüxüxīra tá nixī i Tupana inapoxcuexü. Rü ngēmawena rü tá nanapoxcue i guxüma i ngēma togü i duüxüğü i chixexü ügüxü.

¹⁰ Natürü ngēma duüxüğü i mexü ügüxü, rü Tupana tá namaā nataāē, rü tá nanatachigaxēē, rü tá nanataāēxēē. Rü ngēma Yudíugü i mexü ügüxüçèxira tá nixī i ngēma. Rü ngēxgumarüü i guxüma i togü i duüxüğü i mexü ügüxüçèx rü tá ta nixī.

¹¹ Erü Tupanapēxewa rü nawüxigu i ngēma duüxüğü i Yudíugü ixíğüxü rü ngēma togü i duüxüğü i tama Yudíugü ixíğüxü. Rü guxāma ya texé ya chixexü ügüxe rü tá tanayaxu i tümäärü poxcu, natürü guxāma ya texé ya mexü ügüxe rü tá Tupana tümamaā nataāē.

¹² Rü guxüma i duüxüğü i pecadu ügüxü i tama nüxü cuèxğüxü i ngēma mugü ga Moíché ümatüxü, rü tá inayarütauxe. Rü ngēxgumarüü ta i guxüma i ngēma pecaduāxğüxü i nüxü cuèxğüxü i ngēma mugü ga Moíché ümatüxü, rü ngēma mugü nüxü ixuxüācūma Tupana tá nanapoxcue.

¹³ Erü Tupanapēxewa rü taxuwama name i ngēma duüxüğü i nüxü ñnūēmarexü natürü tama nagu maxēxü i norü mugü. Natürü ngēma duüxüğü i Tupanaärü mugüga ñnūēxü nixī i aixcūma Tupanapēxewa imexü.

¹⁴ Düçèx, i ngēma duüxüğü i tama Yudíugü ixíğüxü. Nümagü rü tama nüxü nacuèxğü i Tupanaärü mugü. Natürü ngēxguma nüēchamatama naxüğümareāgu i ngēma Tupana tüxü muxü, rü tüxü nüxü nadauxēē na nüxü nacuèxğüxü i tacü na yīxü i mexü rü tacü na yīxü i chixexü, woo tama nüxü na nacuèxgüchiréxü i Tupanaärü mugü.

¹⁵ Erü nacümagüwatama nixī i tüxü nüxü nadauxēēxü na nüxü nacuèxğüxü na tacü yīxü i mexü rü tacü na yīxü i chixexü. Rü ngēma duüxüğü rü ngēxguma chixexü naxüğügu, rü naāēwatama nixī i nüxü nacuèxğüxü na nachixexü i ngēma naxüğüxü. Rü ngēxgumarüü ta i ngēxguma mexü naxüğügu, rü naāēwatama nixī i nüxü nacuèxğüxü na namexü i ngēma naxüğüxü.

¹⁶ Rü ngēma ngunexü i nagu Tupana Cristuxü namuxü na guxü i duüxüğüxü yacagüxüçèx i norü maxüchiga, rü ngēma duüxüğü i tama Tupanaärü mugüxü cuèxğüxü rü naāēwa tátama nixī i nüxü nacuèxğüxü na chixexü naxüğüxü rü ēxna mexü naxüğüxü. Rü ngēxguma tá nixī i nangóxü i guxüma i ngēma chixexü i cúācūma naxüğüxü i duüxüğü, rü ngēma chixexü i nüxīcatama nagu naxīnūēxü. Rü Tupanaärü ore i pemaā nüxü chixuxü nixī i tüxü nüxü cuèxēēxü i ngēma.

Yudíugüchiga rü mugü ga Moíché ümatüxüchiga

¹⁷ Natürü pema Pa Chaueneēgü i Yudíugüx, rü ñaperüğügü:

“Toma rü Yudíugü tixígu rü meãma nüxü tacuèx i Tupanaãrü mugü ga Moíché ümatüxü”, ñaperügügu. Rü ngẽmaãcü nagu perüxĩnüë na Tupanapẽxewa pimexü erü meãma nüxü pecuèx i ngẽma Tupanaãrü mugü ga Moíché ümatüxü. Rü ngẽmaãcü Tupanamaã pegü picuèxüügü erü nagu perüxĩnüë na Tupana pexü nangechaüxü erü Yudíugü pixígu.

¹⁸ Rü nüxü pixu na meãma nüxü pecuáxü i tacü nixí i Tupanaãrü ngúchaü rü tacü nixí i mexü rü tacü nixí i chixexü. Rü Tupanaãrü mugüwa naxcèx pengúe na naxcèx pedauxü i ngẽma aixcüma mexü ixíxü.

¹⁹ Rü pema rü ñaperügügu:

“Toma rü meãma nüxü tacuèx na tanaxucuxèxü i ngẽma togü i duüxügu i tama Tupanaxü cuèxgüxü. Rü meãma nüxü tacuèx na itayanawèxãchixèèxü i ngẽma togü i chixexüwa ngẽxmagüxü”, ñaperügügu.

²⁰ Rü pema nagu perüxĩnüëgu rü nüxü pecuèx na ñuxãcü penaxucuxèxü i ngẽma togü i duüxügu i tama Tupanaxü cuèxgüxü rü ñuxãcü penangúexèèxü i ngẽma duüxügu i ngexwacèx yaxõgüxü. Rü ngẽmaãcü nagu perüxĩnüë na togüarü ucuxèruügü pixíguxü, erü Tupanaãrü mugüwa pengúe rü ngẽmacèx meãma nüxü pecuèx i tacü nixí i mexü rü tacü nixí i ore i aixcüma ixíxü.

²¹ Rü dücax, Pa Chaueneëgu i Yudíugüx, pema na togüxü pengúexèèxü, ¿rü tüxcüü tama pegütama pengúexèè? Pema nüxü pixu na tama namexü na ingíxü, ¿rü tüxcüü i pema ipengíèxü?

²² Rü pema nüxü pixu na tama namexü na naí i ngemaã ipexü, ¿rü tüxcüü i pema i ngẽmaãcü pemaxèxü? Rü pema na naxchi pexaixü i togüarü tupanagünetachicünèxãgü, ¿rü tüxcüü i naxcèx pengíèxü i norü tupaucagüarü ngẽmaxügu?

²³ Pema nüxü pixu na namexü i Tupanaãrü mugü i ümatüxü, rü petaãe erü meã nüxü pecuèxgü i ngẽma mugü. Natürü Tupanamaã chixexü pexüe, erü tama naga pexĩnüë i ngẽma pexü namuxü i norü mugüwa.

²⁴ Rü ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Rü pegagu nixí na chixri Tupanachiga yadexagüxü i ngẽma duüxügu i tama Yudíugü ixíguxü”, ñanagürü.

²⁵ Pema rü pegü ípewiechèxmüpèxechiraügu na Tupanaãrü duüxügu pixíguxüçèx. Rü name nixí na penaxüxü i ngẽma, ega aixcüma naga pexĩnüëgu i Tupanaãrü mugü. Natürü ngẽxguma chi tama naga pexĩnüëgu i Tupanaãrü mugü, rü woo Yudíugü pixígu, natürü Tupanapẽxewa rü taxuwama pexü name i ngẽma na pegü ípewiechèxmüpèxechiraüguxü.

²⁶ Rü ngẽma togü i duüxügu i tama nügü íwiechèxmüpèxechiraüguxü, rü woo tama ngẽma naxügu, natürü Tupanaãrü duüxügu tá nixígu ega naga naxĩnüëgu i norü mugü.

²⁷ Rü dücax, Pa Chaueneëgu i Yudíugüx, rü ngẽma duüxügu i tama íwiechèxmüpèxechiraüguxü natürü naga ñnüèxü i Tupanaãrü mugü, rü ngẽma duüxü rü tá Tupana-pẽxewa pexü nixu na ñuxãcü pechixexü. Rü ngẽmaãcü tá pexü naxüpetü erü tama naga pexĩnüë i Tupanaãrü mugü i wochirèx na nüxü pecuáxü i ngẽma mugü, rü wochirèx na ípewiechèxmüpèxechiraüguxü.

²⁸ Rü dücax, rü tama ngẽma na Yudíuxacügu pixíguxüçèx nixí na aixcüma Tupanaxãcügu pixíguxü. Rü tama ngẽma na ípewiechèxmüpèxechiraüguxüçèx nixí na Tupanaãrü duüxügu pixíguxü.

²⁹ Erü yíxema aixcüma túmaãrü maxünewa Tupanaga ñnüè tixí ya aixcüma Tupanaxãcü ixíxè. Rü ngẽxguma aixcüma taãewa yaxõxgu nixí i aixcüma Tupanaãrü ixíxü. Rü Tupanaãe i Üünexü nixí i tüxü rüngüxèèxü na yaxõxüçèx, rü tama ngẽma mugü ga Moíché ümatüxügü nixí. Rü yíxema aixcüma

Tupanaārū ixīxē, rü Tupana rü tümamaã nataãē woo duūxūgü tama tümamaã taãēgügu.

3

¹ ¿Rü ñuxma rü tacüwa tüxü namexü na Yudíugü ixīgüxü? ¿Rü tacüwa namexü na íwiechèxmüpèxechiraügüxü?

² Rü poraãcūxūchima tüxü name na Yudíugü ixīgüxü. Yerü nüma ga Tupana rü tüxnaxüchi nixī ga naxããxü ga norü mugü i ümatüxü.

³ ¿Rü tacü tá ngupetüxü i ñuxma ega ñuxre i tatanüxü i Yudíugü rü tama meã yanguxēēgüãgu i ngēma Tupana tüxü muxü? ¿Rü pexcèx rü ngēmacèx tãütáma yanguxēēãxü ya Tupana i ngēma tamaã inaxunetaxü?

⁴ Rü tama ngēmaãcü nixī. Erü woo guxü i duūxūgü rü yadoratèèxgügu, natürü Tupana rü taguma nidora rü guxūguma nayanguxēē i ngēma nüma tamaã inaxunetaxü. Rü yemacèx norü ore ga Dabí ümatüxüwa rü ñanagürü: “Cumax, Pa Tupanax, rü aixcūma nixī i curü ore i nüxü quixuxü. Rü ngēxguma cuxü tangugügu rü nüxü tadaugü na aixcūma cumexü”, ñanagürü.

⁵ Natürü duūxūgü rü ínatüe erü ñanagürügü:

“Rü nüetama nixī na chixexü ixügüxü erü ngēmaãcü yexeraãcü nangox na namecūmaxü ya Tupana”, ñanagürügü. Rü ñanagürügü ta:

“Rü ngēxguma chi tórü chixexūgagu yexeraãcü nangoxgu na aixcūma namecūmaxü ya Tupana, rü maneca tama name ega tórü chixexücèx tüxü napoxcuegu”, ñanagürügü.

⁶ Natürü ngēma ñaxūgu na naxīnūèxü i duūxūgü rü poraãcü ínatüe, erü tama ngēmaãcü nixī. Erü ngēxguma chi tama namexgu ya Tupana, ¿rü ñuxãcü chi i meã duūxūgüxü yacagüxü i naãneärü guxgu?

⁷ Natürü i duūxūgü rü ñanagürügü:

“Rü ngēxguma chi chorü chixexūgagu yexeraãcü nangoxgu na ñuxãcü aixcūma namexü ya Tupana, ¿rü tüxcüü yīxü i choxna naçaxü naxcèx i chorü chixexü rü choxü napoxcuxü naxcèx i ngēma?” ñanagürügü.

⁸ Natürü ngēma ñaxūgu na naxīnūèxü i duūxūgü rü poraãcü ínatüe. Erü ngēxguma chi aixcūma yixīgu i ngēma nagu naxīnūèxü i duūxūgü, rü chi narümemaē nixī na yexeraãcü chixexü naxügüxü na yexeraãcü mexü na ínguxuchixücèx. Rü dücax, Pa Chaueneēgüx, nangēxma i chixexü i duūxūgü i choxü ügagūmarexü i nüxü ixügüxü na ngēma yīxü i chorü nguxēētae i duūxūgüxü namaã changúexēèxü. Natürü ngēma duūxūgü i ngēma ñagüxü rü nagagu tátama napoxcue.

Guxāma i yixema rü taxüetüxügü

⁹ ¿Rü ñuxãcü nixī i ñuxmax? ¿Pexcèx rü yixema i Yudíugü rü togü i duūxūgüarü yexera Tupanapëxewa imexü? Pemaã nüxü chixu rü tama ngēmaãcü nixī. Erü guxūma i duūxūgü i Yudíugü ixīgüxü rü guxūma i duūxūgü i tama Yudíugü ixīgüxü, rü naxüetüxügü.

¹⁰ Erü Tupanaārü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Rü tataxuma ya texé ya aixcūma Tupanapëxewa mexē, rü bai ya wüxie.

¹¹ Rü tataxuma ya texé ya aixcūma nüxü cuáxe i Tupanaārü ore na ñuxãcü nanaxwèxexü na naxcèx imaxèxü. Rü tataxuma ya texé ya aixcūma Tupanacèx dauxe.

¹² Rü guxāma ítatüe, rü guxāma itayarütauxe rü chixexü taxügu i Tupanapëxewa. Rü tataxuma ya texé ya aixcūma mexü üechaxe, rü bai ya wüxie.

13 Rū tūmaāx rū wūxi i yuetamaxū i ingenaxūrū nixī erū ngema ítanaxūxūxēē i nagúxūraūxū i dēxa i chixexū. Rū tūmaārū conūmaā rū poraācū tidorae. Rū ngēma tūmaārū dēxa rū ñoma āxtapeguchatarū nixī erū togūxū nachixexēē.

14 Rū chixexū i ore i duūxūgūāēwa ngúxūmaāīcatama tidexagū.

15 Rū ítamemare na duūxēxū timáxū.

16 Rū ngextá ítaxīxūwa rū togūxū tachixexēē rū tanangechaūxēē rū chixexūgu tanayixēē.

17 Rū tama nūxū tacuèx na ñuxācū togū i duūxūgūxū tangechaūgūxū rū meā natanūwa tamaxēxū.

18 Rū tama nūxū tacuáxchaū na Tupanaxū tamuūēxū”, ñanagūrū i ngēma ore i ūmatūxūwa.

19 Rū nūxū tacuèx rū ngema poxcu i Tupanaarū mugūwa nūxū yaxuxū rū naxcèx nixī i ngema Yudíugū ga natanūwa nanguxū ga yema mugū. Rū woo ngema tama Yudíugū ixīgūxū i duūxūgūcèx rū ta nixī i ngema poxcu. Erū taxúema aixcūma naga taxīnū i ngēma mugū. Rū ngēmacèx taxucūrūwa texé Tupanapewa tūgū ítapoxū i ngēxguma Tupana tūxū icagūgu i tūmaārū pecaduchiga.

20 Rū ñuxma na taxúema aixcūma naga ñnūēxū i ngēma mugū, rū ngēmacèx taxucūrūwama texé tūgū tixu na ngēma mugū taxaurexūgagu Tupanapēxewa tamexū. Erū ngēma mugū tūxū nūxū cuèxēēxū nixī na poraācū ipcaduāxgūxū.

Tórū ōgagu nixī i Tupana tūxna naxāxū i maxū

21-22 Rū ñuxma na taxucūrūwama Tupanapēxewa tūxū yamexēēxū i ngēma mugū, rū ngēmacèx ya Tupana rū tūxū nūxū nacuèxēē na ñuxācū yīxū i tūxū yamexēēxū na napēxewa imexūcèx. Rū pemaā nūxū chixu rū Ngechuchu ya Cristuaxū na yaxōgūxūgagu nixī i tūxū yamexēēxū ya Tupana na aixcūma napēxewa imexūcèx. Rū yema mugū ga Moíché ūmatūxū rū yema ore ga nuxcūmaūgūxū ga orearū uruūgū ūmatūxū rū tūxū nūxū nacuèxēē i ngēma. Rū yema mexū ga Tupana taxcèx ūxū ga yexguma núma namuāgu ga Nane na tórū pecadu naxūtanūxūcèx, rū guxū i duūxūgū i yaxōgūxūcèx nixī, erū Tupanapēxewa rū nawūxigu i guxūma i ngēma duūxūgū.

23 Rū guxāma tipecaduāxgū rū nūxna tayaxūgugū ya Tupana ya tūxū maxēxēēcū.

24 Natūrū ga Tupana rū poraācū tamaā namecūma rū yemacèx tūxū nange-tanūācūma tūxū nimexēēgū na napēxewa imexūcèx. Rū ñuxma rū tūxū nangēxma i maxū i taguma gúxū, yerū Ngechuchu ya Cristu rū marū tūxū nanaxūtanū ga tórū pecadugū.

25-26 Rū Tupana rū aixcūma núma nanamu ga Cristu na nayuxūcèx rū yemaācū tórū pecadu naxūtanūxūcèx na Tupana tūxū nūxū rüngūmaxūcèx i ngēxguma aixcūma Cristuaxū yaxōgūgu. Rū yemaācū nanaxū ga Tupana na tūxū nūxū nadauxēēxūcèx na ñuxācū núma nūgūcèx tūxū yamexēēxū na aixcūma napēxewa imexūcèx. Rū nuxcūma ga Tupana rū yaxna namaā naxīnū ga duūxūgū ga yexguma chixexū naxūegu, rū tama paxa nanapoxcue. Rū ñuxma rū ta tūxū nanawēx na ñuxācū aixcūma namexū i ngēma nūma naxūxū erū tūxū ínanapi i tórū pecadugū. Rū ngēmaācū tūxū nūxū nadauxēē na ñuxma rū ta aixcūmacū yīxū i ngēxguma tūxū yaxuxgu na napēxewa marū timexū ya guxāma ya yixema Ngechuchuaxū yaxōgūxe.

27 Rū ngēmacèx i ñuxma rū taxucūrūwama yigū ticuèxūūgū rū nūxū tixu na yixematama yigū imexēēgūxū i napēxewa. Erū taxucūrūwama texé tūgū tamexēē i Tupanapēxewa. Rū tama ngēma na naxaurexūcèx i ngēma mugū

nixī i imexū, rü tama ngēma na mexū ixügüxcèx nixī i imexū. Natürü Tupanapēxewa time i ñuxma, erü Cristuaxū tayaxōgü.

²⁸ Rü yixema nüxū tacuèx rü ngēxguma Cristuaxū yaxōgügu nixī i Tupanapēxewa imexū, rü tama ngēma mugü na ixauregüxcèx nixī i napēxewa imexū.

²⁹ ¿Éxna pexcèx rü Tupana rü Yudíugüarü Tupanaxīcatama yīixū? ¿Rü tama éxna i ngēma togü i duūxügüarü Tupana rü ta yīixū? Ngēmaācūx, ngēma togü i duūxügü i tama Yudíugü ixīgüxūārü Tupana ta nixī.

³⁰ Rü nüxū tacuèxgü na nangēxmaxū ya wüxitama ya Tanatü ya Tupana. Rü guxūma i duūxügü i Cristuaxū yaxōgüxū, rü nüma ya Tupana rü nayamexēē na napēxewa yamexūcèx. Rü ngēmaācü i nüma ya Tupana rü Yudíugüxū nimexēē i ngēxguma yaxōgüāgu. Rü ngēxgumarüū ta nayamexēē i guxūma i togü i duūxügü i ngēxguma Cristuaxū yaxōgüāgu.

³¹ Rü ñuxma na Cristuaxū yaxōgüxū, rü bexmana nagu perüxīnūē na ngēmaācü iyanaxoxēēxū i ngēma mugü. Natürü tama ngēmaācü nixī. Erü ñuxma na Cristuaxū yaxōgüxū rü aixcūma tayanguxēē i ngēma Tupana tüxū muxū.

4

Abráū rü Tupanaāxū nayaxō rü yemacèx Tupana nüxū nixu na namexū

¹ ¿Rü ñuxma rü ñuxū ñagüxū tá i nachiga ga nuxcūmaūcū ga tórü oxī ga Abráū? ¿Rü ñuxācü nixī ga nüxū naxüpetüxū ga Tupanapēxewa? ¿Rü tüxcüū yīixū ga Tupana nüxū ixuxū ga Abráū rü mecü na yīixū?

²⁻³ Rü dücax, yexguma chi wüxi ga norü puracü ga mexūcèx Tupanapēxewa namexgu ga Abráū, rü yexguma chi waxi nixī ga nüxū nayexmaxū ga tacücèx nügü na yacuèxüxū. Natürü taxucèxma Tupanapēxewa nügü nicuèxüū ga Abráū, erü Tupanaārü ore i ümatüxūwa rü ñanagürü:

“Abráū rü Tupanaāxū nayaxō, rü yemacèx Tupana nanayaxu rü nüxū nixu na namexū”,
ñanagürü i ngēma ore.

⁴ Rü ngēxguma texé wüxi i puracü üxgu rü tüxū naxütanügu rü woetama tümaārü natanü nixī rü tama āmare nixī i ngēma.

⁵ Natürü tama ngēmaācü nixī i ngēxguma Tupanaāxū yaxōxgu. Erü ngēxguma yaxōxgu, rü tama tacü rü puracü i mexūcèx nixī i Tupanapēxewa imexū, natürü Tupanapēxewa time erü tayaxō. Rü ngēmaācü Tupana tüxū nayaxu ya yixema yaxōxē woo taxuūma i tacü rü puracü i mexū taxüxgu na ngēmacèx Tupana tüxū rüngüxēēxū.

⁶ Rü nuxcūmaūcū ga āēxgacü ga Dabí rü ta tümachiga nidexa ga guxema duūxē ga yaxōxē. Rü nüxū nixu ga na tataāxū ga guxema duūxē yerü Tupanapēxewa tame, woo tama tacü rü mexū taxüxgu na yemaācü Tupanapēxewa tamexūcèx.

⁷ Rü nüma ga Dabí rü ñanagürü:

“Rü tataāgü ya yixema duūxēgü ya Tupana tümaārü chixexügüxū ngechaūxē rü tümaārü pecadugüxū iyanangümaxē.

⁸ Rü tataāē ya yixema duūxē ya Tupana tama tüxū nagu naxīnūxē i tümaārü pecadu”,
ñanagürü ga Dabí.

⁹ Rü dücax, ¿pexcèx rü ngēma taāē rü ngēma duūxügü i Yudíugü ixīgüxcèxicatama yīixū, rü éxna ngēma togü i duūxügüxcèx ta yīixū? Dücèx, rü marü pemaā nüxū tixu rü Tupanapēxewa name ga Abráū yerü nayaxō. Rü yemacèx Tupana nanayaxu.

10 ¿Natürü ñuxgu nixĩ ga nayauxãxũ? ¿Éxna marü ínawiechèxmüpëxechiraũguwena, rü éxna naxũpa ga na ínawiechèxmüpëxechiraũxũ? Rü pemaã nüxũ chixu rü naxũpa nixĩ ga na Tupana nayaxuxũ ga Abráũ.

11 Rü Tupana nayaxuxguwena nixĩ ga ínawiechèxmüpëxechiraũxũ ga Abráũ. Rü yema nixĩ ga norü cuèxruũ ga nawa nüxũ nacuáxũ na aixcüma Tupana marü nayaxuxũ rü nüxũ nadauxũ na namexũ yerü nüxũ nayaxõ. Rü ngëmacèx i ñuxma ya Abráũ rü tümanatü yĩxũ ya guxãma ya yixema yaxõgüxe woo tama ítawiechèxmüpëxechiraũgügu. Rü ngëmaãcü ya Tupana rü tüxũ nayaxu ya guxãma ya yixema yaxõgüxe, rü tüxũ nadau na timexũ erü tayaxõgü.

12 Rü ngëxgumarüũ ta ya Abráũ rü tümanatü nixĩ ya guxãma ya yixema íwiechèxmüpëxechiraũgüxe rü Abráũrüũ yaxõgüxe. Natürü tama ngëma na tügü ítawiechèxmüpëxechiraũgüxücèx nixĩ i tümanatü yĩxũ. Natürü tümanatü nixĩ erü tayaxõgü yexgumarüũ ga na yaxõõxũ ga nüma ga tanatü ga Abráũ naxũpa ga na ínawiechèxmüpëxechiraũxũ.

Abráũ rü Tupanaãxũ nayaxõ rü yemacèx Tupana nayanguxëẽ ga norü uneta ga Abráũmaã nüxũ yaxuxũ

13 Rü Tupana rü Abráũmaã inaxuneta na nüma ya Abráũ rü guxũma i naxrüũ yaxõgüxũ rü tá na nayauxgüãxũ i ñoma i naãne na noxrü yĩxücèx. Natürü tama yema na mugü naxaurexücèx nixĩ ga Tupana yemaãcü Abráũmaã ixunetaxũ. Natürü yemaãcü namaã inaxuneta yerü Abráũ nayaxõ, rü yemacèx Tupanapëxewa name.

14 Natürü ngëxguma chi ngëma duũxügü i mugü auregüxücèxicatama yixĩgu i ngëma Tupanaãrü uneta, rü natücèxmamare chi nixĩ i ngëma na yaxõgüxũ, rü chi ngëma Tupanaãrü uneta rü taxuwama name.

15 Nüxũ tacuèx rü ngëma mugü ga Moĩché ümatüxũ rü poxcuwa tüxũ naga erü taxúema aixcüma meã tayanguxëẽ. Natürü yexguma chi natauxguma ga yema mugü rü tataxu chima na texé chixri yanguxëẽxũ.

16 Rü yexguma Tupana Abráũmaã ixunetagu na nüxũ tá nangüxëẽxũ, rü Abráũãrü õgagu nixĩ ga namaã inaxunetaxũ. Rü ngëmacèx i guxãma i yixema na Abráũrüũ yaxõgüxũ rü taxcèx ta nixĩ ga yema Tupanaãrü uneta ga Abráũmaã nüxũ yaxuxũ. Rü ngëmawa nüxũ tacuèx rü tama yixema mugü auregüxecèxicatama nixĩ i ngëma Tupanaãrü uneta, natürü guxãma ya yixema Abráũrüũ Tupanaãxũ yaxõgüxecèx ta nixĩ. Rü ñuxma rü guxãma i yixema na Abráũrüũ meã yaxõgüxũ rü Abráũãcügü tixĩgü rü nüma rü tanatü nixĩ i Tupanapëxewa yerü nüxĩra nayaxõ.

17 Rü Tupanaãrü ore i ümatüxüwa rü Abráũchigaxũ nixu rü ñanagürü: “Rü muxũma i duũxügünatü tá cuxũ chixĩxëẽ”, ñanagürü. Rü Abráũ rü Tupanaãxũ nayaxõ, rü yemacèx Tupana nayanguxëẽ ga norü uneta ga namaã nüxũ yaxuxũ. Rü yima Tupana nixĩ ya wena namaxëxëécü i yuexũ. Rü yimatama nixĩ ya naxücü i ngëma woo ñuxma taxuxũ.

18 Rü nüma ga Abráũ rü aixcüma nayaxõ ga yexguma Tupana nüxũ ñaxgu: “Rü tá namuxüchi i cutaagü”, ñaxgu. Rü woo ga Abráũ ga marü yaguãxüchichirëx na yĩxũ rü na nangexacüxũ, natürü nayaxõõma ga yema Tupanaãrü uneta rü meã ínananguxëẽ na wüxi ga nane tá nüxũ yexmaxũ. Rü yemaãcü ningu na muxũma i duũxügünatü yĩxũ, yema Tupana namaã nüxũ ixuxürüũ.

19 Rü Abráũ rü wixguxuchi 100 ga taunecü nüxũ nayexma ga yexguma. Natürü tama inayarümaãchi ga na yaxõõxũ woo nüxũ na nacuáxũ ga paxa

tá na nayuexŭ ga nŭma rŭ namèx ga Chara rŭ marŭ poraãcŭ nangupetŭarŭ taunecŭãxgŭxŭ ga na naxããcŭgŭxŭcèx.

²⁰ Rŭ yemaãcŭ ga Abráŭ rŭ nayaxõõma na nŭxŭ tá nayexmaxŭ ga wŭxi ga nane yema Tupana namaã ixunetaxŭrŭŭ. Rŭ tama nagu narŭxŭnŭ na Tupana ngŭrŭãchi nawomŭxèèxŭ. Natŭrŭ yexeraãcŭ Tupanaãxŭ nayaxõõma, rŭ nŭxŭ nicuèxŭŭ.

²¹ Rŭ aixcŭmaxŭchi nayaxõ na naporaxŭ ya Tupana na yanguxèèãxŭcèx i guxŭma i ngèma norŭ uneta.

²² Rŭ yemacèx ga Tupana rŭ nŭxŭ nixu na napèxewa namexŭ ga Abráŭ. Yerŭ Tupana nŭxŭ nadau ga ñuxãcŭ aixcŭma nŭxŭ na yaxõõxŭ.

²³ Rŭ tama Abráŭchigaxicatama nixŭ ga naxŭmatŭxŭ ga Tupanaãrŭ ore ga ñaxŭ:

“Rŭ Tupana rŭ nŭxŭ nixu na napèxewa namexŭ ga Abráŭ, yerŭ nŭxŭ nadau ga ñuxãcŭ aixcŭma nŭxŭ na yaxõõxŭ”,

ñaxŭ.

²⁴ Natŭrŭ guxãma i yixema na yaxõgŭxŭchiga ta nixŭ i ngèma ore. Erŭ Tupana rŭ tórŭ õgagu tŭxŭ nade na napèxewa imexŭ i yixema i nŭxŭ na yaxõgŭxŭ ya yima yuwa tórŭ Cori ya Ngechuchuxŭ írŭdaxèècŭ.

²⁵ Rŭ Ngechuchuxŭ nixŭ ga namuxŭ ga Tupana na tórŭ pecaducèx nayuxŭcèx. Rŭ ñuxŭchi nŭma ga Tupana rŭ wenaxãrŭ Ngechuchuxŭ ínarŭdaxèè na nagagu imexŭcèx i Tupanapèxewa.

5

Ñuxma rŭ Tupanapèxewa tame erŭ Cristuaxŭ tayaxõgŭ

¹ Rŭ ñuxma rŭ Tupanapèxewa time erŭ tayaxõgŭ. Rŭ ngèmacèx marŭ tama Tupanamaã taxuwanŭãxgŭ i ñuxmax, erŭ tórŭ Cori ya Ngechuchu ya Cristu rŭ marŭ tamaã nanangŭxmŭxèè ya Tupana.

² Rŭ Cristugagu nixŭ na tamaã namecŭmaxŭ ya Tupana i ñuxmax erŭ tayaxõgŭ. Rŭ nŭxŭ tacuèx rŭ guxŭgutãma tamaã namecŭma. Rŭ tataãègŭ erŭ nŭxŭ tacuèx na tŭxŭ tá nangèxmaxŭ i tachica i mexŭ i Tupanaxŭtawa.

³ Rŭ ngèxgumarŭŭ ta tataãègŭ i woo ngúxŭ ingegŭgu. Erŭ nŭxŭ tacuèx rŭ ngèma ngúxŭ rŭ tŭxŭ narŭngŭxèè na yexeraãcŭ iporaexŭ rŭ yaxna namaã ixŭnŭèxŭcèx.

⁴ Rŭ ngèxguma yaxna namaã ixŭnŭègu rŭ Tupana rŭ tamaã nataãè. Rŭ ngèma na tamaã nataãèxŭ rŭ ngèmacèx meã ítananguxèè na tŭxŭ tá nangèxmaxŭ i tachica i mexŭ i Tupanaxŭtawa.

⁵ Rŭ ñuxma na ínanguxèèxŭ na tŭxŭ tá nangèxmaxŭ i tachica i Tupanaxŭtawa, rŭ ngèmacèx taxucèxma tangechaŭgŭ. Erŭ Tupana rŭ poraãcŭ tŭxŭ nangechaŭ. Rŭ ngèma Naãè i Ŭñexŭ i tŭxna namuxŭ nixŭ i tŭxŭ nŭxŭ cuèxèèxŭ i ngèma.

⁶ Rŭ yexguma taxucŭrŭwama yigŭtama imaxèxèègu, rŭ nawa nangu na Tupana yanguxèèxŭ ga yema norŭ uneta. Rŭ yexguma nixŭ ga ñoma ga naãnewa namuãxŭ ga Cristu na pecaduãxgŭxŭcèx nayuxŭcèx.

⁷ Rŭ tama natauxcha na wŭxie rŭ to i duŭxŭcèx tayuxŭ, woo wŭxi i duŭxŭ i mexŭcèx yixŭgu. Rŭ woo tangèxmagu ya texé ya naxcèx yuchaŭchiréxe i wŭxi i duŭxŭ i aixcŭma mexèchixŭ, natŭrŭ tama tŭxŭ natauxcha i ngèma.

⁸ Natŭrŭ Tupana tŭxŭ nŭxŭ nadauxèè na ñuxãcŭ tŭxŭ nangechaŭxŭ yerŭ yexguma ipecaduãxgŭgu nixŭ ga taxcèx nayuxŭ ga Cristu.

⁹ Rŭ ñuxma rŭ Tupanapewa time yerŭ taxcèx nayu ga Cristu. Rŭ ngèmacèx meãma nŭxŭ tacuèx rŭ nŭma rŭ aixcŭma tá tŭxŭ ínanguxŭxèè na tama tŭxŭ napoxcuexŭcèx ya Tupana.

¹⁰ Rū yexguma norū uwanügü ixīgügu, rū nūmatama ga Tupana rū nügümaã tūxū narüngüxmüēxē ga yexguma nayuxgu ga Nane. Rū ñuxma na marū namaã irüngüxmüēxū, rū yexeraãcū nūxū tacuēx na tūxū nangēxmaxū i maxū i taguma gúxū nagagu na namaxūxū i nūmax.

¹¹ Rū tama ngēxīcatama nixī. Natürü i ñuxma rū tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristugagu rū Tupanamaã tataãgü, yerü Cristugagu nixī ga Tupana ga tamaã nangüxmüxū.

Adáŭchiga rū Cristuchiga

¹² Rū nūxiraxücü ga yatü ga Adáŭgagu nixī ga guxūma ga duŭxügüwa nanguxū ga pecadu. Rū pecadugagu ínangu i yu. Rū yemaãcū guxūma ga duŭxügüwa naxüe na nayuexū, yerü guxūma nipecaduãx.

¹³ Rū naxūpa na Tupana Moïchéna naxāxū ga yema mugü ga naxūmatūxū, rū duŭxügü rū chixexū naxügüecha, rū yemacēx nayue. Natürü yema mugü rū tauta nayexma ga yexguma, rū yemacēx taxucürüwa texé nūxū tixu ga yema duŭxügü ga na chixri naga naxīnūēxū ga yema mugü.

¹⁴ Rū yema duŭxügü ga Adáŭwena buexū rū tama Adáŭrūŭ nanangōx ga yema orix ga Tupana nūxna chuxuxū. Natürü chixexū naxügü, rū yemacēx nayue. Rū yemaãcū nixī ñuxmata Tupana Moïchéna naxā ga yema mugü ga naxūmatūxū. Rū Adáŭwa inaxügü na nayuexū ga duŭxügü, natürü Cristuwa inaxügü na nayaxuxū i maxū i taguma gúxū.

¹⁵ Natürü yema chixexū ga Adáŭ ūxū rū taxuacü nagu tanangu i ngēma āmare ga Tupana tūxna āxū, erü tama namaã nawüxigu. Rū aixcūma nixī ga wūxi ga yatüarü chixexügagu na nayuexū i guxūma i duŭxügü. Natürü tama yemaãcū tamaã nanaxü ga Tupana. Yerü nūma rū tūxū nange-tanüãcūma nūma nanamu ga Nane ya Ngechuchu ya Cristu na tórü pecaducēx nayuxüçēx. Rū yemaãcū guma Cristugagu Tupana nanamaxēxēe i muxūma i duŭxügü.

¹⁶ Rū yema pecadu ga Adáŭ ūxū rū taxuacūma nagu tanangu ga yema āmare ga Tupana tūxna āxū. Yerü wūxitama ga Adáŭärü pecadugagu, rū Tupana nūxū nixu rū tá nayu naxcēx ga yema. Natürü Ngechuchu ya Cristugagu rū Tupana nūxū nixu na napēxewa imexū rū nūxna íinguxūxū i guxūma i tórü pecadugü.

¹⁷ Rū guxūma i duŭxügü nayue yerü wūxitama ga yatü ga Adáŭ rū pecadu naxü. Natürü tama yemaãcū tamaã nanaxü ga Tupana, yerü ga nūma rū poraãcū tamaã namecūma rū tūxū nangetanüãcūma tūxū narüngüxēē. Rū ngēmacēx i ñuxma rū guxūma i ngēma duŭxügü i Tupana nūxū ixuxū na napēxewa yamexū, rū nūmatama ya Tupana rū Nane ya Ngechuchu ya Cristugagu nanamaxēxēe na namaã wūxigu āēxgacügü yixīgüxüçēx.

¹⁸ Rū yema Adáŭärü chixexū rū poxcuwa nanagagü ga guxūma ga duŭxügü. Natürü yema mexū ga Ngechuchu ya Cristu ūxū rū pecaduwa ínananguxūxēe i guxūma i duŭxügü i yaxōgūxū, rū nūxna nanaxā i maxū i taguma gúxū.

¹⁹ Rū guma nūxīraücü ga yatü ga Adáŭ rū tama Tupanaga naxīnū. Rū yemaãcū wūxitama ga yatügagu rū muxūma ga duŭxügü rū nipecaduãx. Natürü ínangu ga guma yatü ga Ngechuchu, rū meã Tupanaga naxīnū. Rū gumagagu rū muxūma i duŭxügü rū tá nime i Tupanapēxewa.

²⁰ Rū Tupana rū Moïchéna nanaxā ga norü mugü na duŭxügüxū nūxū nacuēxēxüçēx na ñuxãcū poraãcū pecadu naxügüxū. Natürü yexguma yexeraãcū pecadu naxügügu ga duŭxügü, rū yexeraãcū Tupanaãxū nangechaütümüügü.

21 Rū ñuxma woo pecadugagu na iyuxū, natürü Tupanaãxū tangechaütümüügü i guxüguma. Rū ngēmaãcü pecaduwa tüxū ínanguxūxēē na napēxewa imexūcèx rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristugagu tüxū nangēxmaxūcèx i maxū i taguma gúxū.

6

Ñuxma rü tama pecadu ixügüxcèx nixī i imaxēxū, natürü Cristucèx nixī i imaxēxū

¹ Rū ñuxma na Tupanaãxū ingechaütümüügüxū, ¿rū ñuxácü tá imaxēxū i ñuxmax? ¿Rü pexcèx rü namexū na pecadu ixügüechaxū na yexeraãcü Tupanaãxū ingechaütümüügüxcèx?

² Rū dücax, tama ngēmaãcü nixī. Erü ñuxma pecaduchaxwa rü ñoma iyuxürüü tixīgü, erü marü tama naga taxīnüē. Rū ngēmacèx tama name i yeücürü pecadu taxügüecha.

³ ¿Tama ēxna nüxū pecuèx na tacücèx yīxū na íbaiūxū? Rū ítabaiū na ngēmaãcü duüxügüxū nawéxūcèx na aixcüma Ngechuchu ya Cristuarü duüxügü na ixīgüxū. Rū yexguma íbaiügu, rü nüma nayuxürüü yexma nayu ga tacüma ga nuxcümaūxū.

⁴ Rū yexguma íbaiügu, rü Cristu yuxürüü yexma nayu ga tacüma ga nuxcümaūxū, rü Cristu itáxürüü inatèx ga yema tacüma ga nuxcümaūxū. Rū yemaãcü naxüpetü na wena imaxēxūcèx rü tüxū nangēxmaxūcèx i maxū i ngexwacaxūxū, yexgumarüü ga Ngechuchu na yuwa írüdaxū rü wena namaxūxū ga yexguma Nanatü ga Tupana norü poramaã ínadaxēēgu.

⁵ Rū ñuxma na Cristumaã wüxigu nayuxū ga tacüma ga nuxcümaūxū, rü nüxū tacuèx na aixcüma Cristumaã tüxū nangēxmaxū i maxū i ngexwacaxūxū.

⁶ Rū nüxū tacuèx rü yema tórü maxū ga nuxcümaūxū rü Cristumaã wüxigu curuchagu nayu na yexma yanaxoxūcèx ga yema tacüma ga chixexū. Rū ñuxma rü tama pecadutüüwa tangēxmagü, rü ngēmacèx marü tama naga taxīnüē.

⁷ Erü yíxema yúxe rü marü tama pecadutüüwa tangēxma na yeücürü pecadu taxüechaxūcèx.

⁸ Rū ñuxma na Cristumaã nayuxū ga tórü maxū ga nuxcümaūxū, rü nüxū tacuèx na Cristurüü tüxū nangēxmaxū i maxū i ngexwacaxūxū.

⁹ Rū nüxū tacuèx rü ñuxma na yuwa ínadaxū ya Cristu, rü tagutáma wena nayu. Yerü nüma rü marü yuxū narüyexera.

¹⁰ Rū yexguma nayuxgu ga Cristu rü pecaducèx nixī ga nayuxū, rü noxtacüma yexma wüxicana ningutanü ga guxüma ga duüxügüarü pecadugü. Natürü ñuxma na namaxūxū, rü Tupanacèx nixī i namaxūxū na Tupanaärü ngúchaū naxüxcèx.

¹¹ Rū ngēxgumarüü ta i pema rü name nixī i pegügu perüxīnüē na marü peyuxū pecaduchaxwa rü Tupanacèx pemaxēxū, erü Ngechuchu ya Cristuarü duüxügü pixīgü.

¹² Rū ngēmacèx rü tama name i pecadutüüwa pegü pengēxmagüxēē na pemaã inacuáxcèx. Rü tama name i penaxüchica i pecadu na pexeneärü ngúchaūgü i chixexū pexū naxüxēxūcèx.

¹³ Rü tama name i pecaduna penaxāgü i pexene na ngēmamaã chixexū pexügüxcèx. Rü name nixī i Tupanana pegü pexāgü, erü ñoma duüxügü i yuexū rü wena maxēxürüü pixīgü. Rü ngēmacèx name nixī i Tupanana penaxāgü i pexene na ngēmamaã mexū pexügüxcèx.

¹⁴ Rū ñuxma rü täütáma pecadutüüwa pengēxmagü na pemaã inacuáxcèx. Rü yexguma yema mugü ga Moíché ümatüxūwe perüxīxgu, rü pemaã inacuèx

ga pecadu. Natürü i ñuxma rü Cristugagu Tupana pemaã namecüma, rü nüma nixĩ i pemaã inacuáxũ i ñuxmax.

Ngëxguma wüxi i corimëxëwa yigü ingëxmagüxëëgu, rü ngëmaga nixĩ i ixĩnüëxũ

¹⁵ Rü ñuxma na tama yema Moïché ümatüxũ ga mugütüüwa ingëxmagüxũ, rü ñuxma na Tupana rü Cristugagu tamaã mecümaxũ, ¿rü ñuxâcü tá imaxëxũ? ¿Rü pexcëx namexũ na yeücürü pecadu ixügüechaxũ? Rü dücax, tama name na ngëmaãcü imaxëxũ.

¹⁶ Rü pema nüxũ pecuëx rü ngëxguma wüxi i corimëxëwa pegü pengëxmagüxëëgu na naga pexĩnüëxüçëx rü ngëma tá nixĩ i perü cori ixĩxũ, rü pema rü norü duüxügü tá pixĩgü i ngëma cori i naga pexĩnüëxũ. Rü ñuxma rü pema tá nüxũ pedaugü ngoxi ngëxürüxũ perü me yixĩ na ngëmaga pexĩnüëxüçëx. Rü ngëxguma pecadu i yuwa tüxũ gagüxũ perü me yixĩgu, rü ngëma tá nixĩ i pemaã icuáxũ. Rü ngëxguma perü me yixĩgu na Tupanaga na pexĩnüëxũ, rü yimaga tá pexĩnüë na napëxewa pimexüçëx.

¹⁷ Natürü Tupanana moxë chaxã, yerü woo pecaduga na pexĩnüëchirëxũ, natürü i ñuxma rü aixcüma naga pexĩnüë i ngëma ngüxëëtae i marü peyaxuxũ i Cristuchiga.

¹⁸ Rü ñuxma rü Tupanaärü duüxügü pixĩgü erü nüma rü chixexüna pexũ ínangüxüxëë na tama pecadu pexügüechaxüçëx. Rü ngëmaãcü pexũ narüngüxëë na napëxewa pimexüçëx rü meã naxcëx pemaxëxüçëx.

¹⁹ Rü ñoma i naãnecüãx i duüxügümaã chidexarüü nixĩ i tauxchaxũ i oremaã pemaã chidexaxũ i ñuxmax, erü pema rü woetama taguma nüxũ pexĩnüë i ñaã ore, rü ngürüãchi täütama nüxũ pecuëx i tacüchiga na yĩxũ i ngëma pemaã nüxũ chixuxũ. Rü dücax, rü nuxcüma rü ipenaxã ga pexene na namaã penaxügüxüçëx ga nagüxüraüxũ ga chixexũ. Natürü i ñuxma rü name nixĩ i Tupanana pegü pexã na aixcüma napëxewa pexüünegüxüçëx rü naxcëxicatama pemaxëxüçëx.

²⁰ Rü yexguma pecadutüüwa peyexmagügu, rü taxucürüwama Tupanapëxewa mexũ pexügü ga yexguma.

²¹ ¿Natürü tacüwa pexũ namexũ ga yema chixexũ i ñuxma rü wüxi i ãne pexna äxũ? Yerü yema chixexũ rü yuwamare pexũ nagagü, rü tama i maxüwa.

²² Natürü marü tama pecadutüüwa pengëxmagü i ñuxmax, erü marü nüxna ípenguũ rü marü Tupanaärü duüxügü pixĩgü. Rü ngëma waxi nixĩ i poraãcü pexũ mexũ erü ngëmagagu penayaxu i maxũ i Tupanapëxewa üünexũ rü ngëmawena tá penayaxu i maxũ i taguma gúxũ.

²³ Rü ngëma natanü na pecadu ixüxũ, rü yu nixĩ. Natürü yíxema tórü Cori ya Ngechuchuaxũ yaxõgüxe, rü Tupana tüxna nanaxãmare i maxũ i taguma gúxũ.

7

Wüxi i ngecü rü ngëxguma nayutegu rü marü tama ngĩtemëxëwa ingëxma. Rü ñuxma na taxcëx nayuxũ ya Cristu, rü marü tama yema Moïché ümatüxũ ga mugütüüwa tangëxmagü

¹ Pa Chaueneëgüx, rü pema na nagu pexĩxũ i ngëma mugü, rü nüxũ pecuëx rü ngëxguma tamaüxguxicatama nixĩ na ngëma mugütüüwa tangëxmaxũ ya wüxichigü ya duüxë.

² Rü dücax, rü wüxi i ngecü i ätecü rü ngĩtemëxëwa ingëxma ega namaxyane ya ngĩte, erü ngëma ñanagürü i ore i mugü. Natürü ngëxguma nayuxgu ya ngĩte, rü marü tama ngĩtemëxëwa ingëxma. Rü yema mugü ga ngĩtemëxëwa ngĩxũ yexmaxëëxũ ga noxri rü marü tama ngĩmaã inacuëx.

³ Rû ngêmaãcü i ngêxguma namaxyane ya ngîte rû to i yatümaã inapexgu, rû pecadu ixü. Natürü ngêxguma marü nayuxgu ya ngîte, rû marü nüxna ínguxuchi i ngêma mugü ga ngîtemêxêwa ngîxü yexmaxêxü ga noxrix. Rû ngêxguma wenaxârü naxâtegu rû taxuüma i chixexü ixü.

⁴ Rû ngêxgumarüü ta i pemax, Pa Chaueneêgüx, rû marü tama yema Moîché ümatüxü ga mugütüüwa pengêxmagü yerü nüma ga Cristu rû pexcèx nayu. Rû ngêmacèx i ñuxma rû Cristu ga yuwa írudacüarü pixîgü. Rû ngêmaãcü nanaxü ya Tupana na naxcèx imaxêxücèx, rû norü ngúchaü ixügüxücèx.

⁵ Rû yexguma nuxcümaüxü ga tacümawe rüxîxgu rû poraãcü tanaxü ga taxüneârü ngúchaügü woo yema mugü tüxna na nachuxuxü ga yema. Natürü yexguma nüxü icuèxgu na nachuxuxü ga yema pecadu ga ixüxü, rû yexeraãcü tanaxüxchaü. Rû yemaãcü ga yema tórü pecadugü rû yuwa tüxü nagagü.

⁶ Natürü i ñuxma rû marü tama ngêma mugütüüwa tangêxmagü, erü Tupana rû marü nüxna tüxü ínanguxüxêê. Rû ngêmacèx i ñuxma rû ñoma duüxügü i iyuxürüü tixîgü i napêxewa i ngêma mugü, erü marü tama tamaã inacuèx. Rû ngêmacèx tama nagu taxî i ngêma nuxcüma ümatüxü ga mugü, erü marü nüxna ítanguxü na Tupanaârü ngúchaü ixügüxücèx rû naxcèx na imaxêxücèx namaã i tórü maxü i ngexwacaxüxü i Naãê i Üünexü tüxna äxü.

Ngêma pecadu i chowa ngêxmaxü rû chomaã inacuèx

⁷ ¿Rü ñuxü ñagüxü tá i ñuxmax? ¿Rü pexcèx rû yema mugü yîxü ga tüxü pecaduãxêxü? ¿Rü dücax, tama name i ngêmaãcü nagu tarüxînüê! Natürü yexguma chi yema mugü rû tama choxü nüxü nacuèxêêgu, rû tãü chima nüxü chacuèx na pecadutüüwa chayexmaxü. Rû dücax, rû yexguma chi yema mugü rû tãü chima choxü nüxü cuèxêêgu na wüxi i pecadu yîxü na toguãxârü ngêmaxücèx chixauxächixü, rû tãü chima nüxü chacuèx na pecadu yîxü i ngêma.

⁸ Natürü yexguma yema mugü choxü nguxêêgu na nachixexü na toguãxârü ngêmaxü choxü ngúchaüxü, rû yexguma ga pecadu rû nayoxniê na yexeraãcü choxü na nangúchaüxêêãxü. Rû ngêmaãcü nüxü tadau rû ngêxguma chi natauxgu i ngêma mugü, rû tãü chima nüxü tacuèxgü na ñuxãcü wüxi i chixexüchixü na yîxü i ngêma pecadu.

⁹⁻¹⁰ Rû noxri tauta yema mugüxü chacuèxgu, rû choma nagu charüxînügu rû chame. Natürü yexguma yema mugüxü chacuèxgu, rû nüxü chicuèxãchi na chixexü chaxüxü rû ngêma chixexücèx rû tá na chayuxü. Rû yemaãcü ga yema mugü ga Tupana Moîchéna äxü na duüxügüxü namaxêxêxücèx, rû choxü nayuxêêãma.

¹¹ Rû nüma ga pecadu rû nayoxniê namaã ga yema mugü. Yerü yexguma yema mugü choxü nguxêêgu na ñuxãcü nachixexü ga yema pecadu, rû yexeraãcü choxü nangúchaü ga yema pecadu. Rû yemaãcü ga yema pecadu rû choxü nawomüxêê rû nayoxniê namaã ga yema mugü rû yuwa choxü naga.

¹² Natürü yema mugü rû aixcüma naxüüne i Tupanapêxewa. Rû guxüma i ngêma Tupana tamaã nüxü ixuxü rû naxüüne rû aixcüma name rû tüxü narüngüxêê.

¹³ ¿Natürü ñuxãcü nixî i ngêma i ñuxmax? ¿Éxna pexcèx rû yema mugü yîxü ga yuwa choxü gaxü? Rû dücax, rû tama ngêmaãcü nixî. Erü ngêma pecadu nixî i Tupanaârü mugümaã yoxniêxü na yuwa choxü nagaxücèx. Rû ngêmaãcü nüxü tacuèx na ñuxãcü poraãcü nachixexü i pecadu. Rû yexguma yema mugü choxü nguxêêgu na ñuxãcü poraãcü nachixexü ga yema pecadu,

rü yexeraãcü choxũ nangúchaũ ga yema chixexũ rü yexeraãcü chanaxüama ga pecadu.

¹⁴ Nüxũ tacuèx i ngẽma mugü rü Tupanaãe i Üünexüwa ne naxũ. Natürü choma rü duũxũmare chixĩ, rü ngẽmacèx nixĩ i chomaã inacuáxũ i ngẽma pecadu i chaxüxũ.

¹⁵ Rü tama nüxũ chacuèx na tacü choxũ üpetüxũ erü tama chanaxü i ngẽma mexü i chanaxwèxexũ na chaxüxũ, natürü ngẽma chixexũ i tama chanaxwèxexũ na chaxüxũ rü ngẽmaãma nixĩ i chaxüxũ.

¹⁶ Natürü i ñuxma na chanaxüxũ i ngẽma tama chanaxwèxechiréxũ na chaxüxũ, rü ngẽmawa nüxũ chicuèxãchi na namexũ i ngẽma mugü.

¹⁷ Rü ngẽmacèx i ñuxma rü tama chauechama nixĩ i chanaxüxũ i ngẽma chixexũ. Natürü ngẽma pecadu i chowa ngẽxmaxũ nixĩ i chomaã icuáxũ, rü ngẽma nixĩ i chixexũ choxũ üxëèxũ.

¹⁸ Rü choma nüxũ chacuèx rü wüxi i pecaduãxũ i duũxũmare chixĩ, rü ngẽmacèx chowa rü nataxuma i tacü i mexü. Erü woo chanaxwèxe na mexü chaxüxũ, natürü tama chomaã nanguxũ na chanaxüxũ.

¹⁹ Erü ngẽma mexü i chanaxwèxexũ na chaxüxũ, rü tama chanaxü. Natürü chanaxüama i ngẽma chixexũ i tama chanaxwèxexũ na chanaxüxũ.

²⁰ Rü ngẽxguma chi chanaxüamagu i ngẽma chixexũ i tama chanaxwèxexũ na chaxüxũ, rü meãma nangox na tama chauechama chanaxüxũ. Natürü ngẽma pecadu i chowa ngẽxmaxũ nixĩ i chomaã icuáxũ rü chixexũ choxũ üxëèxũ.

²¹ Rü ngẽmaãcü nüxũ chadau i ñuxãcü na chiixũ. Rü ngẽxguma mexü chaxüxchaũgu rü choxũ natauxcha na chixexũãma chaxüxũ.

²² Choma rü chauãewa rü chorü me nixĩ i Tupanaãrü mugü, rü naga chaxĩnüchaũ.

²³ Natürü ñãã chaxune i ñoma i naãnecũãx ixixüwa, rü nangëxma i tacü i tama naxüxchaũxũ i ngẽma chauãe naxwèxexũ. Rü ngẽma pecadu i chowa ngẽxmaxũ nixĩ i chomaã icuáxũ rü chixexũ choxũ üxëèxũ.

²⁴⁻²⁵ Rü ngẽmaãcü i choma rü chauãewa chayanguxëèchaũ i Tupanaãrü mugü, natürü ñoma i naãnecũãx i chaxune rü nanaxüxchaũ i ngẽma nanaxwèxexũ i pecadu. Rü taxucèxma chataãe i chomax. ¿Rü texé tá nüxna choxũ ítanguxuchixëè i ñãã pecadu i chowa ngẽxmaxũ rü yuwa choxũ gaxchaũxũ? Rü Tupanana moxë chaxã erü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü tá choxũ nüxna ínanguxuchixëè.

8

Tupanaãe i Üünexü naxwèxexũãcüma tamaxë

¹ Rü ñuxma ya Tupana rü marü taxucèxma nanapoxcue i ngẽma duũxüğü i Ngechuchu ya Cristuarü duũxüğü ixĩgüxũ.

² Erü Tupanaãe i Üünexü i Ngechuchu ya Cristugagu tüxũ maxëxëèxũ, rü nüxna tüxũ ínanguxüxëè i pecadu na tama yuwa tüxũ nagagüxücèx.

³ Rü yema taxüneãrü ngúchaũgü rü marü nüxũ narüyexera ga yema mugü ga Moĩché ümatüxũ. Rü yemacèx ga yema mugü rü taxucürüwa mexü tüxũ naxüxëè. Natürü nüma ga Tupana rü marü nanaxü ga yema taxucürüwa naxüxũ ga yema mugü. Yerü ga Tupana rü ñoma ga naãnewa nanamu ga Nanexüchi. Rü woo taxüne i pecaduãxürüü nixĩ ga naxüne, natürü nüma ga Nane rü taguma napecaduãx. Rü nüma ga Nane rü tórü pecaducèx nayu, rü yemaãcü inayanaxoxëè ga norü pora ga yema pecadu ga taxünewa yexmaxũ.

⁴ Rü yemaãcü nanaxü ga Tupana na tüxũ na natauxchaxücèx na yanguxëèxũ i ngẽma tüxũ namuxũ i ngẽma mugü. Erü ñuxma rü tama

ñoma i taxüne naxwèxexũácüma tamaxë, natürü Tupanaãë i Üünexũ naxwèxexũácüma nixĩ i imaxëxũ.

⁵ Rũ yíxema tümaxũne naxwèxexũácüma maxëxë, rũ naxcèx tadaugü i ngëma ñoma i nañnecũāx naxwèxexũ. Natürü yíxema Tupanaãë i Üünexũ naxwèxexũácüma maxëxë, rũ ngëma Tupanaãë i Üünexũ naxwèxexũ nixĩ i naxcèx tadaugüxũ.

⁶ Rũ yíxema Tupanaãë i Üünexũ naxwèxexũcèx daugüxe rũ tataãëgü, rũ tá tüxũ nangëxma i tümäärü maxũ i taguma gúxũ. Natürü yíxema tümaxũne naxwèxexũcèx daugüxe rũ ngëma rũ tá yuwa tüxũ nagagü.

⁷ Rũ yíxema tümaxũne naxwèxexũcèx daugüxe rũ Tupanamaã tarüxuwangü. Rũ tama Tupanaga taxĩnüëchaũ erü taxucürüwama naga taxĩnüë.

⁸ Rũ ngëmacèx ya yíxema tümaxũneärü ngúchaũwe rüxixë, rũ taxucürüwa Tupanaärü ngúchaũ taxügü.

⁹ Natürü ngëxguma aixcüma pewa nangëxmagu i Tupanaãë i Üünexũ rũ tama pexeneärü ngúchaũ pexü, natürü Naãë i Üünexũärü ngúchaũ nixĩ i pexüxũ. Rũ yíxema tama tüxũ nangëxmaxë i Tupanaãë i Üünexũ i Cristu tüxna āxũ, rũ tama Cristuarü duũxũ tixĩ.

¹⁰ Natürü ngëxguma pewa namaxũxgu ya Cristu, rũ peãxë rũ namaxũ erü Cristugagu Tupana pexũ nüxũ inayarüngüma i perü pecadugu. Rũ woo i pexene rũ pecadugagu tá nayuama, natürü peãxë rũ Cristugagu tá namaxũ, erü Tupana pexũ nadau na pimexũ.

¹¹ Rũ ngëxguma pewa namaũxgu i Naãë ya yima Tupana ga Ngechuchu ya Cristuxũ írüdaxëëcü, rũ nümatátama ya yima Cristuxũ írüdaxëëcü tá wena nanamaxëë i pexene i yuxwèxexũ, rũ Naãë i Üünexũ i pewa maxũxũ tá nixĩ i naxüxũ i ngëma.

¹² Rũ ngëmacèx, Pa Chaueneëgüx, rũ tanaxwèxe i Tupanaärü ngúchaũ taxü, rũ tama tanaxwèxe i taxüne i pecaduãxũärü ngúchaũ taxü.

¹³ Erü ngëxguma chi pexeneärü ngúchaũ pexüxgu rũ tá ipeyarütauxe. Natürü ngëxguma Tupanaãë i Üünexũärü ngüxëëmaã ipeyanaxoxëëgu i ngëma pexene üxchaũxũ, rũ aixcüma tá pexũ nangëxma i maxũ i taguma gúxũ.

¹⁴ Erü guxāma ya yíxema Tupanaãë i Üünexũ tümamaã icuáxe, rũ aixcüma Tupanaxácügü tixĩgü.

¹⁵ Yerü tama penayauxgü ga wüxi ga naãxë ga pecaduwa pexũ gagüxũ rũ ngemagagu wenaxarü Tupanaärü poxcucèx pemuë. Natürü yema Naãë ga peyauxgüxũ rũ Tupanaãxë i Üünexũ i naxacügü pexũ ixĩgüxëëxũ nixĩ. Rũ ngëmatama Naãë i Üünexũ nixĩ i tüxũ rüngüxëëxũ na tama imuũëxüçèx na Tupanana ingaicamagüxũ rü:

“Pa Chaunatüx”, ñagüxũ nüxũ.

¹⁶ Rũ ngëmatama Naãë i Üünexũ nixĩ i aixcüma tüxũ nüxũ cuèxëëxũ na Tupanaxácügü na ixĩgüxũ.

¹⁷ Rũ ñuxma na Tupanaxácügü ixĩgüxũ i yixema, rũ nüxũ tacuèx rü daxügüxũ i nañnewa tá tanayaxu i ngëma mexügü i Tupana tüxna āxchaũxũ. Rũ ngëmaãcü Cristumaã tá tüxũ nangëxma i tachica i mexü i Tupanaxütawa, erü Cristurüü ngúxũ tingegü na yixcüra wüxigu namaã mexüwa ingëxmagüxüçèx.

Ngëma mexü i yixcüra tá nüxũ idauxüchiga

¹⁸ Rũ dücax, choma nagu charüxĩnü rü ngëma ngúxũ i ñuxma ñoma i nañnewa ingegüxũ, rũ taxuũma nixĩ i ngëxguma nagu nanguxgu i ngëma mexü i yixcüra tá nüxũ idauxũ i ngëxguma Cristumaã ingëxmagügu i daxügüxũ i nañnewa.

19 Rū ñuxma rü guxūma i tacü i Tupana üxū rü taxū i norü ngúchaūmaā ínananguxēēgü i ngēma ngunexū i nagu tá nataeguxū ya Cristu na Tupana guxūpēxewa naxācügüxū iwéxū.

20 Rū nüxū tacuèxgü rü yexguma pecadu naxūxgu ga guma nüxīraūcū ga yatü rü yexguma nixī ga nachixexū ga guxūma ga yema Tupana üxū. Rū tama yema Tupana üxūārü ngúchaū nixī ga yema, natürü yemaācū nüxū naxūpetü yerü ga Tupana rü yemaācū inaxuneta ga yexguma pecadu naxūxgu ga guma yatü. Natürü i ñuxma rü guxūma ga yema Tupana üxū rü ínananguxēē na ngēma chixexūwa ínanguxūxūcèx.

21 Erü ngēma ngunexū i Tupana tá nagu nadexū i naxācügü na naxūtawa nangēxmagüxūcèx, rü ngēxguma tá ta nixī i chixexūwa ínanguxūxūēēxū i guxūma ga yema nümatama naxūxū. Rū ngēmaācū wenaxārü noxrirüū tá name i guxūma.

22 Rū nüxū tacuèx rü ñaa naane rü guxūma i nawa ngexmaxū rü ñoma wüxi i nge i ixraxacüchaxūcürüxū poraācū ngúxū ninge ñuxmatáta nawa nangu i ngema ngunexū i nagu Tupana wena nangexwacaxūxūēēxū i guxūma..

23 Rū tama ñaa naanexīcatama nixī i ngúxū ingexū i ñuxma, natürü yixema i tūxū ngexmaxū i Tupanaāxē i Üünexū rü ta ngúxū tingegü ñuxmatáta nawa nangu na Tanatü tūxū dexū rü ngexwacaūxū i taxūnegü tūxna āxū. Rū woo tūxū nangexma i Naāxē i Üünexū ya Tupana tūxna muxū na norü ügü yixīxūcèx i ngema mexūgü i Tupana tá tūxna naxāxū i dauxūguxü i naanewa, natürü tanaxwèxe na ngemaxūchi ingugüxū.

24 Cristu tūxna nanaxā i maxū i taguma gúxū, natürü ítananguxēēgūmare na naxū-tawa ingugüxū na nayauxgüxūcèx i ngēma maxū. Natürü nüxū tacuèx rü ngēxguma chi marü nüxū idaugügu i ngēma írünguxēēgüxū, rü taxucèxma tūxcüū ítananguxēēgü. Erü ngēma marü nüxū idauxū, rü taxucèxma ítananguxēē.

25 Natürü ngēxguma tauta nüxū idaugügu i ngēma írünguxēēgüxū, rü tanaxwèxe i meā ítananguxēēgüecha ñuxmatáta nüxū idaugü. Rū ngēmaācū nixī i Cristuxū írünguxēēgüxū.

26 Rū Tupanaāē rü tūxū narüngüxēē ta na iporaexūcèx i ngēxguma ituraegu i tórü ōwa. Rū yixema rü tama nüxū tacuèx na ñuxācū Tupanamaā idexagüxū rü tacücèx iyumüxēgüxū. Natürü Naāē i Üünexū rü naxauxācūma ore i tama nüxū icuáxūmaā Tupanamaā nidexa rü taxcèx nayumüxē.

27 Rū Tupana ya meā tūxū cuácü rü nüxū nacuèx na ñuxū ñaxūchiga yīxū i ngēma Naāē i Üünexū nüxū ixuxū. Erü ngēma Naāē i Üünexū rü Tupana naxwèxexūācūma Tupanaxū nacèèxū tūmacèx ya yixema Tupanaārü duūxūgü ixīgüxe.

Cristu rü tūxū naporaexēēāma na taxuūma i guxchaxūgü tūxū narü- yexeraxūcèx

28 Rū nüxū tacuèx rü tūmaārü mexūcèx nixī i Tupana ínanguxēēxū i guxūma i ngēma tūxū üpetüxū ya yixema nüxū ngechaūgüxe ga nüma nanaxwèxexūācūma tūxū nadexe.

29 Rū woetama nuxcūmama ga Tupana rü marü tūxū nacuèx na texégü tá tixīgüxū ya yixema noxrü ixīgüxe. Rū noxritama naāne ixügügumama tūxū nade na Nanerüū timexū i napēxewa, rü yima Nane rü tūmamaā nayaxūcèx rü tūmamaā inacuáxūcèx ya guxāma ya yixema naēneēgü ixīgüxe.

30 Rū guxema noxri naāne ixügügumama Tupana tūxū dexe, rü tūmacèx naca na noxrü tixīgüxūcèx. Rū guxema tūmacèx naçaxe, rü nügücèx tūxū nimexēēgü. Rū guxema nügücèx tūxū yamexēēgüxe, rü daxūwa tá tūxū nagagü na guxūgutāma naxūtawa tangēxmagüxūcèx.

³¹ ¿Rü ñuxũ ñagũxũ tá i ñuxma i ngẽmachiga? Rü ngẽxguma Tupana taétüwa chogügu, ¿rü texé tá tüxũ rüyexeraxũ?

³² Yerü nüma ga Tupana rü tama tüxna nayanuxũ ga Nanexũchi. Natürü taxcèx inanamu ga Nane na taxcèx nayuxũcèx i guxãma i yixema. Rü ñuxma na yemaãcü taxcèx inamuãxũ ga Nane, ¿rü taux éxna tüxna naxããxũ i guxũma i tacü i inaxwèxexũ na naxcèx imaxẽxũcèx?

³³ Rü Tupana tüxũ nade rü tüxũ nixu na napẽxewa imexũ. Rü ngẽmacèx ¿rü texé tá napẽxewa tüxũ tixugü na ichixexũ? Erü Tupanatama nixĩ ya tüxũ ixucü na tüxũ nataxuũma i chixexũ.

³⁴ ¿Rü texé tá poxcuwa tüxũ tamugü i ñuxmax? ¿Pexcèx rü Cristu tá yĩxũ? Dücèx, taxucürüwama ngẽmaãcü nixĩ yerü Cristu nixĩ ga taxcèx yucü na tüxũ namaxẽxẽxũcèx. Rü tama ngẽxĩcatama taxcèx naxü, natürü wenaxãrũ ínarüda. Rü ñuxma rü Tupanaxũtawa nangẽxma rü ngẽma ãẽxgacü nixĩ. Rü ngẽma taétüwa nachogü rü Tupanaxũ taxcèx nacèxèxũ.

³⁵ ¿Rü ñuxma rü tacü tá Cristuna tüxũ ixĩgachixẽxũ na tama tüxũ nangechaũxũcèx? Rü woo ngúxũ ingegügu, rü éxna guxchaxũgü tüxũ ngẽxmagu, rü éxna duũxũgü Cristugagu taxchi aiegu, rü éxna itaiyaegu, rü éxna ingexchirugügu, rü éxna ãücümaxũwa ingẽxmagügu, rü éxna duũxũgü tüxũ daixchaũgu, natürü woo guxũma i ngẽma tüxũ üpetügu, natürü ya Cristu rü tãütãma nüxũ narüchau na tüxũ nangechaũxũ.

³⁶ Natürü guxũguma ãücümaxũwa tangẽxmagü, ngẽma Tupanaãrũ ore i ümatüxũ nüxũ ixuxürüũ. Erü ngẽma ore rü ñanagürü:

“Rü cugagu duũxũgü toxũ nadaixchaũ rü duũxũgüpẽxewa rü ñoma carnerugü i daiwa íxürüũ tixĩgü”,
ñanagürü i ngẽma ore.

³⁷ Natürü woo guxũma i ngẽma tüxũ na ngupetüxũ, rü Ngechuchu ya Cristu ya tüxũ ngechaũcü, rü tüxũ naporaexẽẽãma na taxuũma i guxchaxũgü tüxũ narüyexeraxũcèx, rü bai i tacü.

³⁸⁻³⁹ Rü ngẽmacèx aixcüma chayaxõ na taxucürüwama tacü Tupanana tüxũ ixĩgachixẽxũ na ngẽmaãcü tama tüxũ nangechaũxũcèx. Rü woo iyuxgu rü woo imaxëgu, natürü Tupana tá tüxũ nangechaũẽcha. Rü taxucürüwama Tupanana tüxũ nixĩgachixẽẽ i tacü i norü orearü ngeruũgü, rü éxna tacü rü ngoxogü rü éxna tacü i to i poraxũ. Rü bai i tacü i ñuxma tüxũ üpetüxũ, rü bai i tacü i yixcüra tá ngẽxmaxũ, rü bai i tacü i daxũwa ngẽxmaxũ, rü bai i tacü i naãnetüũwa ngẽxmaxũ, rü bai i tacü i to i Tupana üxũ, rü taxucürüwama Tupanana tüxũ nixĩgachixẽẽ na tama tüxũ nangechaũxũcèx. Rü ngẽmaãcü nixĩ i tüxũ nangechaũxũ ya Tupana nagagu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

9

Tupana rü nanade i Yudíugü na norü duũxũgü na yixĩgüxũcèx

¹ Dücèx, Pa Chaueneẽgüx, rü pemaã tá nüxũ chixu i wüxi i ore. Rü ngẽma ore i pemaã tá nüxũ chixuxũ rü aixcüma nixĩ erü Cristuarü duũxũ chixĩ. Rü tama chidora. Rü chauãẽwatama nüxũ chacuèx na aixcüma na yĩxũ i ngẽma ore erü Tupanaãẽ i Üünexũ nixĩ i chauãẽmaã icuáxũ.

² Rü poraãcü changechaũ, rü choxũ nangúecha i chauãẽwa, erü tama nayaxögü i chautanüxũgü i Yudíugü.

³ Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü guxũguma ngẽma chautanüxũgu charüxĩnü, rü poraãcü chanaxwèxe na Cristuaxũ yaxögüãxũ. Rü choma rü aixcüma íchamemare na poxcuwa choxũ namuxũ ya Tupana rü Cristuna

choxŭ yaxŭgachixēēxŭ ega ngēmaācŭ chi nŭxŭ chayaxōgŭxēēgu rŭ chana-maxēxēēgu i ngēma chautanŭxŭgŭ i Yudŭgŭ.

⁴ Rŭ nŭmagŭ rŭ chauxrŭŭ Yudŭgŭ nixŭgŭ. Rŭ Tupana rŭ nuxcŭmaxŭchima namaā inaxuneta na naxācŭgŭ yixŭgŭxŭcēx. Rŭ norŭ oxigŭ rŭ nŭxŭ nadaugŭ na ñuxācŭ namexēchixŭ ga Tupana ga yexguma naxcēx nangoxgux. Rŭ Tupana rŭ norŭ oxigŭmaā inaxuneta rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ:

“Rŭ ngēxguma chauga pexŭnŭēgu rŭ tá pexŭ charŭngŭxēē”,

ñanagŭrŭ nŭxŭ. Rŭ Tupana rŭ nŭxna nanaxā ga yema mugŭ ga Moŭché ŭmatŭxŭ. Rŭ nanangŭxēē na ñuxācŭ nŭxŭ yacuēxŭŭgŭxŭcēx. Rŭ meāma namaā inaxuneta na Cristu rŭ naxcēx nŭma tá namuāxŭ na namaxēxēēaxŭcēx rŭ nŭxna na naxāaxŭcēx i maxŭ i taguma gŭxŭ.

⁵ Rŭ yema nuxcŭmaŭgŭxŭ ga tŕrŭ oxigŭtaa nixŭgŭ i ngēma Yudŭgŭ, rŭ ngēmacēx naxcēx ta nixŭ ga yema uneta ga tŕrŭ oxigŭmaā nŭxŭ yaxuxŭ ga Tupana. Rŭ ngēma Yudŭgŭtanŭxŭwatama nixŭ ga nabuxŭ ga Cristu ya Tupanaxŭchi ixŭcŭ ya guxŭetŭwa ngēxmacŭ. Rŭ tanaxwēxe i guxŭguma nŭxŭ ticuēxŭŭgŭ. Rŭ ngēmaācŭ yŭi.

⁶ Rŭ ñuxma rŭ woo tama guxŭ i Yudŭgŭ na yaxōgŭxŭ, natŭrŭ taxucŭrŭwama texē nŭxŭ tixu na Tupana rŭ tama yanguxēēaxŭ i ngēma norŭ uneta. Erŭ ngēma Yudŭgŭ rŭ tama aixcŭma guxŭma Tupanaārŭ duŭxŭgŭ nixŭgŭ.

⁷ Rŭ tama guxŭma i duŭxŭgŭ i Abráŭtaagŭ ixŭgŭxŭ, rŭ aixcŭma Abráŭtanŭxŭ nixŭgŭ i Tupanapēxewa. Yerŭ ga Tupana rŭ Abráŭmaā nŭxŭ nixu, rŭ ñanagŭrŭ:

“Rŭ cune ya Ichaátanŭxŭgŭ tá nixŭ i aixcŭma cutanŭxŭgŭ ixŭgŭxŭ i chopēxewa”,

ñanagŭrŭ. Rŭ yemaācŭ namaā inaxuneta woo na nayexmaxŭ ga togŭ ga Abráŭxācŭgŭ.

⁸ Rŭ ngēmawa meāma nŭxŭ tacuēx rŭ tama ngēma na Abráŭtaa tixŭgŭxŭcēx nixŭ i Tupanaxācŭgŭ tixŭgŭxŭ. Natŭrŭ yŭxema aixcŭma Tupanaārŭ uneta nŭxŭ ixuxŭrŭŭācŭma yaxōgŭxe waxi tixŭ ya aixcŭma Abráŭtaa ixŭgŭxe i Tupanapēxewa.

⁹ Yerŭ naxŭpa ga na nabuxŭ ga Abráŭ nane, rŭ yema Tupanaārŭ uneta ga Abráŭmaā nŭxŭ yaxuxŭ, rŭ ñanagŭrŭ:

“Rŭ naŭ ya taunecŭarŭ ñŭxgumaācŭ tá wena nuā chaxŭ, rŭ cuxmēx i Chara rŭ tá ixāxācŭ i ngēxguma”,

ñanagŭrŭ.

¹⁰ Natŭrŭ tama Abráŭmaāxŭcatama nixŭ ga yemaācŭ yadexaxŭ ga Tupana. Yerŭ tŕrŭ oxi ga Ichaá namēx ga Rebecamaā rŭ ta nidexa ga Tupana. Rŭ ngŭma rŭ ngŭteaxŭ ixāxācŭ rŭ nataxreēxpŭx ga ngŭne.

¹¹⁻¹³ Natŭrŭ yexguma tauta nabuegu rŭ taxuŭma ga mexŭ rŭ ēxna chixexŭ naxŭegu ga yema ngŭnegŭ, rŭ Rebecamaā nidexa ga Tupana, rŭ ñanagŭrŭ:

“Rŭ ngēma nŭxŭra buxŭ i cune, rŭ ngēma wixweama buxŭārŭ duŭxŭ tá nixŭ”, ñanagŭrŭ ngŭxŭ. Rŭ yema dexa rŭ namaā nawŭxigu i Tupanaārŭ ore i ŭmatŭxŭ i ñaxŭ:

“Marŭ chanayaxu ya Acobu, natŭrŭ nŭxŭ chaxo ya Echaú”,

ñaxŭ. Rŭ yemaācŭ ga Tupana rŭ ngŭmaā nanangoxēē na namēxwa nangēxmaxŭ na tŭxŭ nayaxuxŭ ya yŭxema woetama nŭxŭ ngŭchaŭxē na tŭmacēx naçaxŭ tama nagu naxŭnŭācŭma i tacŭ rŭ mexŭ rŭ ēxna tacŭ rŭ chixexŭ na taxŭxŭ.

¹⁴ ¿Rŭ ñuxŭ ñagŭxŭ i ñuxmax? ¿Pexcēx rŭ Tupana rŭ chixexŭ naxŭxŭ ga yexguma tama Acobuxŭ nangechaŭxŭrŭŭ nŭxŭ na nangechaŭgu ga Echaú? Rŭ dŭcax, tama chixexŭ naxŭ.

¹⁵ Yerŭ norŭ orewa rŭ Tupana rŭ Moŭchéxŭ ñanagŭrŭ:

“Rü ngëxguma chi texémaã chamecümachaũgu, rü tümamaã tá chamecüma. Rü choxũ tá tangechaũtümüũ ya yíxema choxũ ngechaũtümüũchaũxẽ”, ñanagürü.

16 Rü ngëmaãcü tama ngëma tümatama tanaxwèxexũgagu rü êxna ngëma taxũxũgagu nixĩ i Tupana tũxũ yaxuxũ ya texé. Natürü tũxũ nayaxu erü nüxũ tangechaũtümüũ.

17 Rü yexgumarüũ ta ga Tupana rü norü ore i ümatũxũwa rü ñanagürü nüxũ ga Equituaneärü ãëxgacü:

“Rü ãëxgacüxũ cuxũ chingucuchixëẽ na cuwa duũxũgũxũ nüxũ chadauxëẽxũcèx i ñuxãcü na chaporaxũ. Rü ngëmaãcü chanaxũ na guxũ i duũxũgũ i guxũ i naãnewa ngëxmagũxũ, nüxũ na cuáxũcèx i chauchiga”,

ñanagürü.

18 Rü ngëmaãcü ya Tupana rü nüxũ tangechaũtümüũ ya yíxema nüxũ ngechaũtümüũchaũxẽ. Rü ngëxguma tũxũ nataiãchiarü maxũãxëẽchaũgu rü tũxũ nanataiãchiarü maxũãxëẽ ya yíxema tama nüxũ cuáxchaũxẽ.

19 Natürü bexmana tá ñacurũgũ choxũ:

“Rü ngëxguma chi ngëmaãcü yixĩgu ya Tupana, ¿rü tũxcüũ nüxũ nixu na tagagu yĩxũ na chixexũ ixũgũxũ rü tama naga ixĩnüèxũ? ¿Rü texé tapora na itayanaxoxëẽxũcèx i Tupanaärü ngũchaũ?” ñacurũgũ tá.

20 Natürü Pa Duũxũx, ¿texé quixĩ i cuma rü ngëmacèx ngëmaãcü Tupanaxũ cuyaxũgaxũ? ¿Cuxcèx rü êxna wüxi i tũxũ i waixũmüwa üxũ rü namexũ i ngëma norü üruũmaã na ñaxũ?

“¿Rü tũxcüũ ngëmaãcü choxũ cuxũ na ngëmaãcü chixĩxũcèx i ñuxmax?” ñaxũ.

21 Rü ngëma tũxũärü üruũ rü waixũmüwa nanaxü i tacü i nüma naxũxchaũxũ. Rü ngëxguma nanaxwèxegu, rü ngëma waixũmüwa nanaxü i wüxi i tũxũ na norü meruũ yĩxũcèx. Rü ngëxguma nanaxwèxegu, rü ngëmatama waixũmüwa nanaxü i wüxi i tũxũ na norü guxchirechixũ yĩxũcèx.

22 Rü ngëxgumarüũtama nixĩ i naxũãxũ ya Tupana. Erü tũxũ nanawéxchaũ na ñuxãcü naporaxũ i nüma rü ñuxãcü napoxcueãxũ i ngëma duũxũgũ i chixexũ ügũxũ, natürü poraãcü yaxna namaã naxĩnü i ngëma duũxũgũ, rü tama paxa nanapoxcue i ngëma ímemaregũxũ na napoxcuexũ.

23 Natürü ga Tupana rü inanawéxchaũ na ñuxãcü poraãcü tamaã namecümamaxũ i yixema na yaxõgũxũ. Rü ngëmacèx nixĩ i nüxũ ingechaũtümüũgũxũ, rü nuxcümamatama tũxũ nadexũ na naxũtawa ingëxmagũxũcèx i daxũgũxũ i naãnewa i ngextá ínamexëchixũwa.

24 Rü ngëmaãcü i yixema na Yudíugũ ixĩgũxũ, rü tatanüwa Tupana tũxũ nidexechi ya ñuxre na norü duũxũgũ tixĩgũxũcèx. Rü ngëxgumarüũ ta i ngëma tama Yudíugũ ixĩgũxũtanüwa rü nayadexechi i togü.

25 Rü ngëmacèx rü Tupanaärü ore ga Ochéa ümatũxũwa rü ñanagürü:

“Rü ngëma duũxũgũ i tama chorü duũxũgũchirëx ixĩgũxũ, rü: ‘Pema rü chorü duũxũgũ pixĩgũ i ñuxmax’, ñacharũgũ tá nüxũ. Rü ngëma duũxũgũ i tama Yudíugürü nüxũ changechaũchirëxũ, rü: ‘Pexũ changechaũ i ñuxmax’, ñacharũgũ tá nüxũ.

26 Rü noxri ga Tupana rü yema duũxũgũ ga tama Yudíugũ ixĩgũxũmaã nüxũ nixu, rü ñanagürü nüxũ: ‘Pema rü tama chorü duũxũgũ pixĩgũ’, ñanagürü nüxũ. Natürü yematama nachica ga ngextá nüxũ íyemañaxũwa, rü we-naxãrü yema duũxũgũ ga tama Yudíugũ ixĩgũxũmaã nidexa ga Tupana ya Maxëxëëruũ, rü ñanagürü nüxũ: ‘Pema rü chauxacũgũ tá pixĩgũ’, ñanagürü nüxũ”.

Rü yema nixĩ ga Tupanaärü ore ga Ochéa ümatũxũ.

27-28 Rū Yudíugüchiga rü ta nidexa i Tupanaärü ore, yerü nuxcümaücü ga norü orearü uruü ga Ichaxía rü ñanagürü:

“Rü woo namuxüchichirēx i Yudíugü yima naxnücü ya taxtüpechinüwa yimacürüü, natürü noxre tátama nixí i aixcüma nayauxgüxü i maxü i taguma güxü. Rū paxa tá ínangu ya tórü Cori na napoxcueāxüçèx i guxüma i ngēma tama noxrü ixīgüxü”, ñanagürü ga Ichaxía.

29 Rū nümatama ga Ichaxía, rü ñanagürü ga ũpa:

“Rü ngēxguma chi nüma ya tórü Cori ya güxü i naāneärü yora rü tãu chima iyaxügüxēēāgu i ñuxre i tatanüxügü i Yudíugü, rü chi itayarüxoxochi, yexgumarüü ga na iyanaxogüxü ga guma ñānegü ga Chodoma rü Gomora namañ ga guxüma ga yema duüxügü ga yéma yexmagüxü”, ñanagürü ga Ichaxía.

Yudíugü rü tama nayaxögüchaü i ore i mexü i Cristuchiga

30 ¿Rü ñuxü ñagüxü i ñuxmax? Rū pemañ nüxü chixu rü ngēma duüxügü i tama Yudíugü ixīgüxü ga tama Tupanacèx daugüxü ga noxrix, rü ngēmatama duüxügü nixí i ñuxma Tupanapēxewa imexü yerü nayaxögü.

31 Natürü yema Yudíugü ga nagu íxchaüxü ga yema Moíchéarü mugü na Tupanapēxewa yamexüçèx, rü ínatüe.

32 ¿Rü ñuxäcü ínatüe? Düçèx, ínatüe yerü yema mugüguama naxí na Tupanapēxewa yamexüçèx, rü tama Ngechuchuaxü nayaxögüchaü. Rū yemaäcü ga Ngechuchu rü yema duüxügüçèx rü wüxi ga guxchaxü nixí.

33 Rū ngēmachiga nixí i Tupanaärü ore i ümatüxü i ñaxü:

“Choma rü Yudíugütanüwa chanamu ya Cristu. Rū nüma rü ngēma Yudíugüçèx rü wüxi i guxchaxü tá nixí erü ngēxguma tama nüxü yaxögüāgu rü tá inayarütauxe. Natürü ngēma duüxügü i nüxü yaxögüxü, rü aixcüma tá namaxē”, ñanagürü.

10

1 Pa Chaueneēgüx, rü ngēma poraäcü chanaxwèxexü rü chorü yumüxēwa Tupanana naxcèx chaçaxü, rü ngēma nixí na guxüma i chautanüxügü i Yudíugü na yaxögüxü rü ngēmaäcü aixcüma Tupanaärü na yixīgüxüçèx.

2 Rū aixcüma pemañ nüxü chixu, rü nümagü i Yudíugü rü aixcüma poraäcü Tupanagu narüxñüē rü nanaxügüchaü i Tupanaärü ngüchaü. Natürü ínatüe erü tama Cristuaxü nayaxögüchaü na ngēmaäcü Tupanapēxewa yamexüçèx.

3 Rū woo Tupana ñoma ga naānewa nanamu ga Cristu na gumagagu Tupanapēxewa yamexüçèx i duüxügü, natürü nümagü i Yudíugü rü tama nüxü nacuèxgüchaü i ngēma. Rū nügütama nimexēēgüchaü, rü ngēmacèx nagu naxíāma i ngēma mugü ga Moíché ümatüxü rü tama Cristuaxü nayaxögüchaü na nagagu Tupanapēxewa yamexüçèx.

4 Natürü nüma ga Cristu rü nayanguxēē ga yema mugü rü yemaäcü inayanaxoxēē na tama tamañ inacuáxüçèx i ngēma mugü. Rū yemaäcü nanaxü ga Cristu na guxüma i duüxügü i nüxü yaxögüxü rü aixcüma Tupanapēxewa yamexüçèx.

5 Rū Moíché nanaxümatü nachiga na ñuxäcü Tupanapēxewa tamexü ya wüxie ega naga taxñügu i ngēma mugü, rü ñanagürü:

“Tupana pexü namu na guxügütama meñ peyanguxēēxü i guxüma i ngēma mugü erü ngēxguma naga pexñüēgu i guxüma i ngēma mugü rü tá pemaxē. Natürü ngēxguma tama naga pexñüēgu i wüxitama i ngēma mugü, rü tãütama pemaxē”,

ñanagürü.

⁶ Natürü ñuxma rü Tupanapëxewa time ega Cristuaxŭ yaxōgügu. Rü ngëmacèx taxucèxma i cuãewa rü ñacurügü:

“¿Texé tá daxūguxŭ i naãnewa taxū na Cristucèx tayaçaxŭ na nuã naxūxŭcèx rü tūxŭ yanangŭxëxŭcèx na imexŭcèx i Tupanapëxewa?” ñacurügü.

⁷ Rü taxucèxma cuãewa ñacurügü:

“¿Rü texé tá yuexŭtanüwa taxū na ngëxma Cristucèx tayadauxŭcèx na nuã tanagaxŭcèx?” ñacurügü.

⁸ Erü tama ngëmaãcü nixŭ i Cristucèx idauxŭ, yerü yema ore ga Moïché ümatŭxŭ rü ñanagürü:

“Rü marü cuxŭtawa nangëxma i Tupanaärü ore. Rü cuèxwa nangëxma na nüxŭ quixuxŭcèx. Rü cuãewa nangëxma na nagu curŭxŭnŭxŭcèx”,

ñanagürü. Rü ñuxma Pa Chaueneëgŭx, rü pemaã nüxŭ chixu rü ngëmatama ore nixŭ i guxŭwama duŭxŭgümaã nüxŭ tixuxŭ. Rü ngëma ore nixŭ i pexŭ nüxŭ cuèxëxŭ na ñuxãcü pexŭ nangëxmaxŭ i maxŭ ega aixcŭma peyaxōgügu.

⁹ Erü ngëxguma cuèxmaã nüxŭ quixuxgu na curü Cori yŭxŭ ya Ngechuchu, rü ngëxguma cuãewa cuyaxōxgu na yuwa Tupana ínadaxëxŭ, rü tá cuxŭ nangëxma i maxŭ i taguma gŭxŭ.

¹⁰ Erü taãewa tayaxōgü na ngëmaãcü Tupanapëxewa imexŭ. Rü taèxmaã nüxŭ tixu na Ngechuchu rü tórü Cori yŭxŭ, rü ngëmaãcü tanayaxu i maxŭ i taguma gŭxŭ.

¹¹ Rü Tupanaärü ore i ümatŭxŭwa rü ñanagürü:

“Rü guxãma ya yŭxema ya Ngechuchuaxŭ yaxōxë, rü nüma ya Ngechuchu rü taxŭtãma tŭxŭ narümaãchiixëë erü tá nayanguxëë i guxŭma i ngema tŭmamaã inaxunetaxŭ”,

ñanagürü.

¹² Rü Tupanapëxewa rü guxŭma i duŭxŭgü rü nawüxigu. Rü woo Yudŭgü yixŭgu rü éxna woo tama Yudŭgü yixŭgu, natürü Tupanapëxewa rü nawüxigu i guxŭma i duŭxŭgü. Erü nüma ya tórü Cori, rü guxãärü Cori nixŭ. Rü nüma rü aixcŭma tŭxŭ namaxëxëë ya guxãma ya texé ya nüxna çaxe na tŭxŭ namaxëxëxŭcèx.

¹³ Erü Tupanaärü ore i ümatŭxŭwa rü ñanagürü:

“Rü guxãma ya texé ya tórü Corina çaxe na tŭxna naxãxŭcèx i maxŭ, rü tá tanayaxu i tŭmaärü maxŭ i taguma gŭxŭ”,

ñanagürü.

¹⁴ ¿Natürü ñuxãcü tá tórü Corina naxcèx tacagü, ega tama nüxŭ tayaxōgügu? ¿Rü ñuxãcü tá nüxŭ tayaxōgü, ega taguma nüxŭ taxŭnŭëgu i nachiga? ¿Rü ñuxãcü tá nüxŭ taxŭnŭë i norü ore, ega taguma texé tŭmamaã nüxŭ ixuxgu?

¹⁵ ¿Rü ñuxãcü tá texé nüxŭ tixu i Cristuchiga ega taxŭema tŭxŭ nüxŭ yarŭxuxëëgu? Rü ngëmacèx nixŭ i Tupanaärü ore i ümatŭxŭ i ñaxŭ:

“Rü wŭxi i taãë nixŭ na ínangugŭxŭ i Tupanaärü orearü uruŭgü na duŭxŭgümaã nüxŭ yaxugŭxŭcèx i Tanatŭarü ore i mexŭ i Cristuchiga”,

ñaxŭ.

¹⁶ Natürü tama guxŭma i duŭxŭgü naga naxŭnŭë i ngëma ore i mexŭ. Rü Ichaxía nüxŭ ixuxŭrŭü nixŭ. Yerü ga nüma rü ñanagürü:

“Pa Corix, noxretama nixŭ i ngëma duŭxŭgü i toxŭ yaxōgŭxŭ i ngëma ore i nüxŭ tixuxŭ”,

ñanagürü.

¹⁷ Rü dücax, rü ngëma na Cristuchigaxŭ naxŭnŭëxŭwa nixŭ i ne naxŭxŭ na yaxōgŭãxŭ i duŭxŭgü. Rü ngëma nüxŭ naxŭnŭëxŭ, rü ore i mexŭ i Cristuchiga nixŭ.

¹⁸ Natürü i ñuxma rü pexna chaca, ¿éxna pexcèx rü ngēma Yudíugü rü taguma nuxū naxīnūē i ngēma ore i mexū i Cristuchiga? Dücèx, ngēmaācū marü nuxū naxīnūē. Erü Tupanaärü ore i ümatüxūwa rü ñanagürü:

“Rü ngēma Tupanaärü orearü uruūgü, rü guxūwama i ñoma i nañewa rü nuxū nixugüe i norü ore. Rü ngextá ínangëxmagüxūwa i Yudíugü, rü ngema rü ta nuxū nixugügü”,
ñanagürü i ngēma ore.

¹⁹ Natürü wena pexna chaca, ¿rü ngēma Yudíugü rü tama éxna nuxū nicuèxāchitanü na Cristugagu yīxū na Tupana nadexū i duūxügü i ñuxmax? Rü ngēmaācū nuxū nacuèxgü. Yerü Tupanaärü ore ga Moíché ümatüxūwa rü ñanagürü:

“Dücèx, Pa Yudíugüx, choma rü tá chanamaxëxëē i ngēma duūxügü i tama Yudíugü ixīgüxū, rü ngēmacèx i pema rü tá pixāūxāchigü. Rü ngëxguma chanamaxëxëēgu i ngēma togü i duūxügü i tama choxū cuèxgüchiréxū, rü pema i Yudíugü rü tá penuē erü nuxū charüngüxëē i ngēma togü”,
ñanagürü.

²⁰ Rü yemawena ga Ichaxía, rü tama namuū ga yema Yudíugümaā nuxū na yaxuxū ga yema Tupanaärü ore ga ñaxū:

“Rü ngēma duūxügü i tama Yudíugü ixīgüxū i tama chauxcèx daugüxū, rü choxū tá inayangaugü. Rü choma rü tá chaugü changoxëē naxcèx i ngēma duūxügü i tama chauxcèx ícagüchiréxū”,

ñaxū.

²¹ Rü Tupana rü Ichaxíawa Yudíugüchiga nidexa rü ñanagürü:

“Rü guxū i ngunexügu rü nuxna chaxuecha i ngēma duūxügü i tama chauga íñüechaūxū rü chomaā nuëxū. Natürü tama choxū inarüxīñüechaū”,
ñanagürü.

11

Nangëxma i ñuxre i Yudíugü i Tupana dexū na aixcūma noxrü yixīgüxūcèx

¹ Ñuxma pexna chaca rü, ¿pexcèx éxna ya Tupana rü marü nuxū naxo i norü duūxügü i Yudíugü? Tama nixī i nuxū naxoxū. Erü choma i Pauru rü Yudíu chixī. Rü Abráütanüxū chixī, rü Abráütaa ya Beyamítanüxū chixī.

² Rü nuxcūmamatama Tupana Yudíugümaā inaxuneta na norü duūxügü yixīgüxūcèx, rü ñuxma rü tama Yudíugüxū naxo. ¿Tama éxna nuxū pecuèx na ñuxū ñaxū ga Tupanaärü orearü uruū ga Ería? Rü Tupanaärü orewa nuxū tadaugü rü Ería rü Tupanapëxewa poraācū yema Yudíugüxū nixugü.

³ Rü ñanagürü ga Ería:

“Pa Corix, ngēma Yudíugü rü marü nanadai i curü orearü uruūgü. Rü nagu napogüe i ngēma nachicagü i ngextá duūxügü cuxū ícuèxüügüxūwa. Rü chaxicatama íchayaxüāchi. Rü choxū rü ta nimèxgüchaū”,
ñanagürü ga Ería.

⁴ Natürü Tupana nanangāxū, rü ñanagürü:

“Dücèx, choma rü marü choxū nangëxma i 7000 i yatügü i chaugüxū chidexechixū. Rü nūmagü rü taguma nuxū nicuèxüügü i ngēma tupanane-tachicünèxā i Baá”,
ñanagürü.

⁵ Rü ngëxgumarüū ta nixī i ñuxmax. Rü woo muxūma i Yudíugü tama nayaxögü, natürü nangëxma i ñuxre i Tupana namaā mecūmaxügagu dexū.

⁶ Rü ñuxma na Tupana tüxū ngechaūxügagu tüxū nadexū, rü taxucürüwama texé nuxū tixu na tacü rü mexū na ixügüxügagu na yixīxū. Erü ngëxguma chi tacü rü mexū ixügüxügagu yixgu na tüxū nadexū, rü natüçèxmamare chi nixī na nuxū ingechaütümüxügüxū.

⁷ ¿Rü ñuxãcü yĩxũ i ñuxmax? Rü ngẽma rümumaẽxũ i Yudíugü rü tama nüxũ inayangaugü i ngẽma maxũ i naxcèx nadaugũxũ. Natürü ngẽma noxretama i Yudíugü i Tupana dexũ, rü ngemagü nixĩ i nüxũ iyangaugũxũ. Rü guxũma ga yema togü ga Yudíugü rü Tupana inanawogü yerü tama naga naxĩnüe.

⁸ Rü ngẽmachiga nixĩ i Tupanaãrü ore i ümatũxũ i ñaxũ:

“Tupanatama ngẽma duũxũgũaxũ nanaguxchaxẽẽ. Rü ngẽmacèx woo nüxũ nadaugũgu i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ, rü tama nüxũ nacuèxgüéga. Rü woo nüxũ naxĩnüegu i ngẽma ore, rü tama nayaxõgü. Rü ñuxma rü ta ngẽmaãcü nixĩ”,

ñanagürü.

⁹ Rü Dabí rü ta rü ñanagürü:

“Rü ngẽma duũxũgü rü norü petacèx naxügũxũ i õnagügagu rü norü muxũma i ngẽmaxũgügagu rü chixexũgu tá nayi rü ngẽmacèx tá napoxcue.

¹⁰ Rü naãewa rü táütama nüxũ nacuèxgü, rü guxchaxũgü tá nüxũ nangẽxma. Rü ñoma wüxi i duũxũ i tacü i yaxũ ípaxixürüũ tá nixĩgü namaã i norü guxchaxũgü”,

ñanagürü.

Tupana nanamaxẽẽ i ngẽma tama Yudíugü ixĩgũxũ

¹¹ Rü pexna chaca, rü ñuxma na Cristuxũ naxoexũ i ngẽma Yudíugü, ¿rü pexcèx êxna rü ngẽmacèx ya Tupana rü tá nüxũ naxoxochixũ? Tama nüxũ naxo. Natürü ñuxma na tama Cristuaxũ yaxõgüãxũ i ngẽma Yudíugü, rü ngẽmacèx ya Tupana rü nüxũ narüngũxẽẽ rü nanamaxẽẽ i ngẽma tama Yudíugü ixĩgũxũ. Rü ngẽmaãcü nanaxü ya Tupana na yaxãüxãchiexũcèx i ngẽma Yudíugü, rü Cristuaxũ na yaxõgüãxũcèx.

¹² Rü yema na ínatüexũ ga yema Yudíugü, rü yemagagu muxũma ga togü ga duũxũgü nanayauxgü ga Tupanaãrü ngũxẽẽ i taxũ. Rü yema na noxretama ga Yudíugü nayaxõgũxũ, rü yemagagu Tupana nanamaxẽẽ ga yema tama Yudíugü ixĩgũxũ. Natürü ngẽxguma tá Tupanacèx nawoeguxgu i guxũma i Yudíugü, rü Tupana rü tá yexeraãcü nüxũ narüngũxẽẽ i guxũma i ngẽma duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgũxũ.

¹³⁻¹⁴ Rü ñuxma Pa Duũxũgü i Tama Yudíugü Ixĩgũxũx, rü choxũ nangẽxma i wüxi i ore i pemaã nüxũ chixuxchaũxũ. Rü dücax, petanüwa nixĩ i choxũ namuxũ ya Tupana na pemaã nüxũ chixuxcèx i norü ore. Rü ñuxma rü aixcüma meã chayanguxẽẽ i ngẽma puracü, erü chanaxwèxe na pexũ nadaugũxũ i ngẽma chautanũxũ i Yudíugü na ñuxãcü Tupana pexũ na rüngũxẽẽxũ. Rü ngẽmaãcü tá nixãüxãchie i ñuxre i nümagü, rü tá Cristuaxũ nayaxõgü, rü ngẽmaãcü tá nanayauxgü i maxũ i taguma gúxũ.

¹⁵ Nüxũ tacuèx rü ngẽma Yudíugü rü tama Cristuaxũ nayaxõgüchaũ i ñuxmax. Rü ngẽmacèx ya Tupana rü nanade i ngẽma togü i duũxũgü i tama Yudíugü ixĩgũxũ. Natürü ñuxma na ngẽmaãcü yĩxũ, ¿rü ñuxãcü tá nixĩ i ngẽxguma Cristuaxũ yaxõgüãgu i ngẽma Yudíugü, rü wena Tupana nadexgu? Rü wüxi i mexèchixũ tá nixĩ naxcèx i ngẽma Yudíugü. Erü ñoma wüxi i duũxũ i yuxũ rü wenaxãrü maxũxürüũ tá nixĩgü.

¹⁶ Rü Tupana rü wena tá nanade i ngẽma Yudíugü i ngẽxguma yaxõgüãgu. Rü ngẽmaãcü tá nixĩ, yerü nuxcümaũcü ga nanatü ga Abrãũ rü Tupanaãrü duũxũ nixĩ. Rü ngẽmacèx i nataagü i Yudíugü rü Tupanaãrü duũxũgü ta nixĩgü. Rü ñoma wüxi i pãũ i Tupanana ixãxürüũ tá nixĩ. Erü ngẽxguma ngẽma pãüwa íraxũ Tupanaãrü yixĩgu, rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na guxũma i ngẽma pãũ rü noxrü na yĩxũ. Rü ngẽma wüxi i nanetü i Tupanana ixãxürüũ tá nixĩ. Rü ngẽxguma ngẽma nanetüchumèxã rü Tupanaãrü yixĩgu, rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na guxũma i ngẽma nanetü rü noxrü na yĩxũ. Rü ngẽmaãcü tá nixĩ i

ngēma Yudíugümaã nangupetüxü, erü wüxi i ngunexügu rü guxüma i nümagü rü Tupanacèx tá nawoegu.

¹⁷ Tupana nüxü naxo ga yema Yudíugü ga tama yaxögüchaüxü. Rü ñoma wüxi i orixchacüü i idaexürüü nixī ga yema Yudíugüxü naxoxü. Natürü nachicüü Tupana pexü nade woo tama Yudíugü na pixīgüxü. Rü wüxi i naixnecüçāx i orixchacüü rü orix i toxüwa yarüñaxcuchixürüü pixīgü. Rü ñuxma i pema rü ta pexü nangēxma i pechica i natanüwa i ngēma duüxügü i Tupanaärü ixīgüxü. Rü Tupana rü pexü narüngüxēē rü pexü rü ta namaxēxēē.

¹⁸ Natürü pema i tama Yudíugü na pixīgüxü, rü tama name i pegü picuèxüü rü nüxü pixu na ngēma Yudiugüarü yexera pixīgüxü. Rü ngēxguma chi ngēmaäcü pegü picuèxüügüchaügu, rü name nixī i nüxna pecuèxāchie na tama petanüwa ne naxüxü ga Cristu ya pexü maxēxēēcü, natürü Yudíugütanüwa nixī ga ne naxüxü. Rü ngēma Yudíugügagu nixī i Tupana pexü dexü rü pexü namaxēxēēxü i ñuxmax.

¹⁹ Natürü bexmana tá ñaperügügü:

“Tupana rü marü nüxü naxo ga yema Yudíugü rü yemacèx nachicüü tüxü nade”, ñaperügügü tá.

²⁰ Ngēmāācü aixcüma nixī ga Tupana nüxü oxü ga yema Yudíugü yerü tama nayaxögü. Rü ngēma na peyaxögüxüçèxicatama nixī i nachicüü Tupana pexü dexü i ñuxmax. Rü ngēmacèx tama name i pegü picuèxüügü. ¡Natürü pexuāēgü na tama yema Yudíugüxü üpetüxürüü pexü üpetüxüçèx!

²¹ Yerü yema Yudíugü ga noxri Tupanaärü ixīgüxü, rü Tupana nüxü naxo yerü tama nayaxögü. Rü yexguma yemaäcü Tupana nüxü oxgu ga yema duüxügü rü pexü rü tá ta naxo ega täütáma peyaxögüechagu.

²² Düçèx, na ñuxācü namecümaxü ya Tupana. Natürü tüxü napoxcu ta ega tama aixcüma yaxögügu. Rü nanapoxcue ga yema duüxügü ga chixexügu yixü, natürü pemaã rü namecüma. Natürü penaxwèxe i guxüguma nüma nanaxwèxexüācüma pemaxē rü peyaxögü na guxüguma pemaã namecümaēchaxüçèx. Erü ngēxguma tama nüma nanaxwèxexüācüma pemaxēgu rü tama peyaxögüechagu, rü täütáma pemaã namecüma. Rü pexü rü tá ta naxo, rü tá pexü ínawogü.

²³ Natürü ngēxguma yaxögüāgu i ngēma Yudíugü i ñuxma maxēxü, rü woo Tupana na nüxü oxü ga noxrix, natürü wena táxarü nanade erü nüxü nangēxma i pora na wenaxärü nadeāxüçèx ega aixcüma yaxögüāgu.

²⁴ Rü pema na tama Yudíugü na pixīgüxü, rü tama Tupanaärü duüxügü pixīgü ga noxrix. Natürü Tupana pexü nade na noxrü pixīgüxüçèx. Rü ñuxma na yemaäcü Tupana pexü dexü, rü ngēxguma yaxögüāgu i ngēma Yudíugü, rü Tupana rü pexü nadexüärü yexera tá nüxü natauxcha na nadeāxü i ngēma Yudíugü, yerü woetama norü duüxügüchirēx nixīgü ga noxrix.

Wüxi i ngunexü rü guxüma i Yudíugü tá nanayauxgü i maxü i taguma gúxü

²⁵ Pa Chaueneēgü i Yaxögüxüx, nangēxma i wüxi i ore ga noxri tama duüxügüxü nüxü nacuèxēēxü ga Tupana. Natürü chanaxwèxe i nüxü pecuèx i ngēma ore na tama nagu perüxñüxüçèx na duüxügü i nüxü cuèxüchixü pixīgüxü, rü pexicatama Tupana pexü dexü. Rü dücax, noxretama nixī i ngēma Yudíugü i aixcüma yaxögüxü. Rü ngēmaäcü tá nixī ñuxmatáta yaxögüā i guxüma i ngēma togü i duüxügü i Tupana dexü.

²⁶ Natürü ngēmawena rü guxütáma i Yudíugü rü tá ta nayaxögü, rü tá nanayauxgü i maxü i taguma gúxü. Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Yima Cristu ya ínanguxŭxēēcū, rü Yudíugŭtanüwatama ne naxŭ. Rü nüma rü tá Yudíugŭxŭ chixexŭwa ínanguxŭxēē.

27 Rü aixcūma norü pecaduwa tá íchananguxŭxēē i ngēma Yudíugŭ. Rü ngēxguma tá nixí na aixcūma chayanguxēēxŭ i ngēma chorü uneta ga ũpaxŭchima Abráŭmaã nüxŭ chixuxŭ”, ñanagŭrŭ ga Tupana.

28 Natŭrŭ i ñŭxma ya Tupana rü Yudíugŭxŭ nadau na norü uwanŭgŭ yíxŭ erŭ tama nayaxŭgŭ i ngēma ore i mexŭ. Natŭrŭ ngēmaãcŭ naxŭpetŭ na pexŭ natauxchaxŭcèx na peyaxŭgŭxŭ i pema i tama Yudíugŭ na pixíngŭxŭ. Natŭrŭ nüma ya Tupana rü ñŭxma rü ta ngēma Yudíugŭxŭ nangechaŭ yerŭ nuxcūmaŭgŭxŭ ga norü oxigŭmaã inaxuneta na nüxŭ tá nangŭxēēxŭ.

29 Rü ngēxguma Tupana rü tacŭ i mexŭmaã inaxunetagu, rü aixcūma nayan-guxēē i ngēma, rü taguma nüxŭ inayarŭngŭma. Rü ngēxgumarŭŭ ta i ngēxguma texècèx nacaxgu, rü taguma nüxŭ inayarŭngŭma i ngēma.

30 Rü pema na tama Yudíugŭ pixíngŭxŭ, rü ũpa rü tama Tupanaga pexínŭē. Natŭrŭ ñŭxma na tama naga naxínŭēxŭ i Yudíugŭ, rü ngēmacèx Tupanaãxŭ pengechaŭtŭmŭgŭ erŭ peyaxŭgŭ i pemax.

31 Rü ngēma pexŭ ngupetŭxŭrŭŭ nixí i ngēma Yudíugŭxŭ nangupetŭxŭ. Nŭmagŭ rü tama Tupanaga naxínŭē i ñŭxmax, natŭrŭ ngēmaãcŭ nüxŭ nangupetŭ na Tupanaãxŭ pengechaŭtŭmŭgŭxŭcèx, rü nŭmagŭ rü ta Tupanaãxŭ nangechaŭtŭmŭgŭxŭcèx i ñŭxmax.

32 Yerŭ nüma ga Tupana rü guxŭma ga duŭxŭgŭmaã nanaxuegu na chix-exŭwa nangēxmagŭxŭ nagagu ga norü pecadugŭ. Natŭrŭ yemaãcŭ namaã nanaxuegu ga Tupana na nüxŭ nangechaŭtŭmŭgŭxŭcèx i guxŭma i duŭxŭgŭ.

33 Rü namexēchi ya tŕrŭ Tupana, rü poraãcŭxŭchima tŭxŭ narŭngŭxēē. Rü nüma rü nüxŭ nacuèxŭchi erŭ guxŭxŭma nacuèx. Rü yixema rü tax-ucŭrŭwama nüxŭ tacuèx i tŭxcŭŭ yíxŭ i tŭxŭ nadexŭ, rü taxucŭrŭwama nüxŭ tacuèx i guxŭma i ngēma naxŭxŭ i nŭmax.

34 ¿Erŭ texé i tatanŭwa nüxŭ tacuèx i guxŭma i ngēma tŕrŭ Cori nagu rŭxínŭxŭ? ¿Rŭ texé nüxŭ tacuèx na tŕrŭ Corixŭ taxucŭxēxŭ?

35 ¿Rŭ texé tŭxira tacŭ rü ãmare tŕrŭ Corina taxã, na yixcama nüxí tacŭmaã tŭxŭ nataeguxēēãxŭcèx?

36 Erŭ guxŭma i tacŭ ingēxmaxŭ rü Tupanaxŭtawa ne naxí. Rü nüma nixí ga naxŭãxŭ ga guxŭma na noxrŭ yíxŭcèx. Rü name nixí i guxŭguma nüxŭ ticuèxŭgŭ rü tanataxēē. Rü ngēmaãcŭ yí.

12

Pexŭ chacèxŭ na pegŭtama Tupanana pexãgŭxŭ na wŭxi i ãmare i maxŭxŭ na pixíngŭxŭcèx

¹ Rü dŭcax, Pa Chaueneēgŭx, ñŭxãcŭ Tupana poraãcŭxŭchima tamaã namecūma. Rü ngēmacèx pexŭ chacèxŭ na pegŭtama Tupanana pexãgŭxŭ na wŭxi i ãmare i maxŭxŭ na pixíngŭxŭcèx. Rü ngēma ãmare nixí i aixcūma napēxewa ũnèxŭ rü namaã nataãēxŭ. Rü ngēmaãcŭ nixí ya Tupana i nanaxwèxexŭ na nüxŭ picuèxŭgŭxŭ.

² Rü tama name i ñŭma i naãnecŭãx i duŭxŭgŭcŭmagu pexí. Natŭrŭ name nixí i Tupanana pegŭ pexãgŭ na nüma pexŭ naxŭchicŭŭxŭcèx rü ngexwa-caxŭxŭ i peãē pexŭ ngēxmaxŭcèx rü ngēmaãcŭ naxcèxicatama pemaxēxŭcèx. Rü ngēmaãcŭ tá nüxŭ pecuèx i tacŭ nixí i Tupana pexŭ naxwèxexŭ na penaxŭxŭ, rü tacŭ nixí i aixcūma mexŭ i napēxewa, rü tacŭ nixí i namaã nataãēxŭ.

³ Rū Tupana ya chomaã mecūmacū, rū choxū namu na pemaã nūxū chixuxūcèx i guxāma i pema na tama namexū na texé i petanūwa tūgū írūtaxū rū tūgūgu tarūxīnūxū na togūarū yexera tīxū. Natūrū name nixī na wūxichigū meã tūgū ngugūarū maxūāxū rū tūgūgu rūxīnūxū na ñuxācū Tupana tūxna naxāxū i tūmaārū cuèx wūxigu namaã i tūmaārū ō.

⁴ Rū dūcax, rū taxūnewa nangēxma i taeru rū tachacūūgū rū taparagū rū muxūma i to i taxūneārū ngēmaxūgū. Rū wūxichigū i ngēma taxūneārū ngēmaxūgū rū nūxū nangēxma i noxrūtama puracū.

⁵ Rū ngēxgumarūū ta i yixema na yaxōgūxū, rū woo na imuxū natūrū wūxitama i duūxūgū tixīgū, erū Cristuarū duūxūgū tixīgū. Rū ngēmacèx i guxāma i yixema rū yigūmūcūgū tixīgū, erū woetama wūxitama i duūxūgū tixīgū.

⁶ Rū wūxichigū i yixema, rū Tupana tūxna nanaxā i tórū cuèx i nūma nanaxwèxexū na tūxū nangēxmaxū. Rū tanaxwèxe i meāma nagu taxī i ngēma cuèx i Tupana tūxna āxū. Rū ngēxguma tūxna naxāāgu i tórū cuèx na norū orearū uruū ixīgūxūcèx, rū name nixī i ngēma ō i tūxū ngēxmaxūmaã tanaxū i ngēma puracū.

⁷ Rū ngēxguma tūxna naxāāgu i tórū cuèx na togūxū rūngūxēēgūxūcèx, rū name nixī i meāma tanaxū i ngēma. Rū ngēxguma texéna naxāāgu i tūmaārū cuèx na togūxū tangūexēēxūcèx, rū name nixī i meāma tanaxū i ngēma.

⁸ Rū yixema nūxū cuáxe na Tupanaārū oremaã togūxū tataāēxēēxū, rū name nixī i meāma tanaxū i ngēma. Rū yixema nūxū cuáxe na togūmaã tangauxū i tūmaārū ngēmaxū, rū name nixī i tūmaārū ngúchaūmaã tanaxū i ngēma. Rū yixema āēxgacū ixīxē rū name nixī i meāma tayanguxēē i ngēma puracū. Rū yixema nūxū cuáxe na togū tūxū ngechaūtūmūūgūxū, rū name nixī i taāēācūma tanaxū i ngēma.

Ñuxācū nanaxwèxe na namaxēxū i duūxūgū i Cristuaxū yaxōgūxū

⁹ Rū name nixī i aixcūma meāma pegū pengechaūgū i wūxichigū. ¡Rū nūxū pexo i guxūma i tacū i chixexū ixīxū! ¡Rū nagu pexī i ngēma aixcūma mexū ixīxū!

¹⁰ Rū name nixī i wūxichigū pegū pengechaūgū, ñoma pegūeneēxūchixū pengechaūxūrūū. Rū name nixī i naxcèx pedaugū na ñuxācū peeneēgūxū petaxēēxū rū ñuxācū pegū perūngūxēēxū.

¹¹ Rū tama name i cuxo ega tacū rū puracū cuxū namūxgu ya tórū Cori. Natūrū name nixī i curū ngúchaūmaã cunaxū i norū puracū.

¹² Rū name nixī i petaāēgū erū ípenanguxēē na Tupanaxūtawa pengugūxū. Rū ngēxguma tacū rū ngúxū pexū ngupetūgu, rū name nixī i yaxna namaã pexīnūē. ¡Rū tama name i nūxū perūchaue na peyumūxēgūxū!

¹³ Rū ngēxguma nūxū pedēuxgu na tacū nūxū taxuxū i ngēma togū i yaxōgūxū, rū name nixī i nūxū perūngūxēē. ¡Rū meã penayaxu i ngēma duūxūgū i pexūtagu naxīānexū!

¹⁴ Rū ngēxguma chi texé chixri pemaã ūpetūgu, rū name nixī i tūmacèx peyumūxēgū na meã tūxū naxūpetūxūcèx. Rū ngēmaācū name nixī i Tupanana tūmacèx peca na tūxū nangūxēēxūcèx rū tama tūxū napoxcuxūcèx.

¹⁵ ¡Rū wūxigu tūmamaã petaāēgū ya yixema taāēgūxe! ¡Rū wūxigu tūmamaã pexauxe ya yixema ngechaūgūxe rū auxexe!

¹⁶ ¡Rū meã pegū pengechaūgū i wūxichigū! ¡Rū tama pegū picuèxūūgū! ¡Rū namaã pegū pewūxiguxēē i ngema tama nūgū icuèxūūgūxū! ¡Rū tama pegūgu perūxīnūē na togūarū yexera nūxū cuèxūchigūxū na pixīgūxū!

17 Rū ngēxguma texé chixexŭ pemaã ũxgux, ĩrŭ tãŭtãma chixexŭmaã pexŭtanŭ! Natŭrŭ name nixĩ i naxcèx pedau na mexŭ pexŭxŭ i guxŭ i duŭxŭgŭpèxewa.

18 ĩRŭ naxcèx pedau na guxŭma i duŭxŭgŭmaã meã pemaxèxŭ rŭ namaã na iperŭngŭxmŭxŭcèx i guxŭguma!

19 Pa Chaueneëgŭ ya Pexŭ Changechaŭgŭxe, tama name i pegŭtama pexŭtanŭ ega texé tacŭ rŭ chixexŭ pemaã ũxgu. Natŭrŭ name nixĩ i Tupanamèxègu penaxŭ i ngèma na nŭma napoxcuãxŭcèx. Erŭ Tupanaãrŭ ore i ũmatŭxŭwa rŭ ñanagŭrŭ:

“Rŭ choxmèxwa nangèxma na duŭxŭgŭxŭ chapoxcuxŭ i norŭ chixexŭcèx. Rŭ choma tá nŭxŭ chanaxŭtanŭ i ngèma duŭxŭ i chixexŭ ũxŭ”, ñanagŭrŭ ya tŕrŭ Cori.

20 Rŭ ngēxguma tacŭ rŭ chixexŭ cumaã naxŭxgu i togŭ, rŭ tama name i chixexŭmaã cunataeguxèë. Natŭrŭ name nixĩ i nagu quixŭ i Tupanaãrŭ ore i ñaxŭ,

“Rŭ ngēxguma curŭ uwanŭ taiyèxgu, ĩrŭ nachibŭxèë! Rŭ ngēxguma yaŭawaxgu, ĩrŭ naxaxexèë! Erŭ ngēxguma ngèmaãcŭ cunaxŭxgu, rŭ poraãcŭ tá cunaxãnexèë”,

ñaxŭ.

21 Rŭ ngēxguma togŭ chixexŭ cumaã ũxgux, rŭ name nixĩ i cuxuãë na tama chixexŭgu cunguxŭcèx. Rŭ name nixĩ na mexŭ cuxŭxŭ namaã i ngèma duŭxŭ. Rŭ ngèmaãcŭ tá icuyanaxoxèë i ngèma chixexŭ i cumaã naxŭxchaŭxŭ.

13

1 Rŭ name nixĩ i guxŭma i duŭxŭgŭ rŭ meã nŕrŭ ãëxgacŭga naxĩnŭë. Erŭ Tupana nixĩ ya nŭxŭ unetacŭ i guxŭma i ãëxgacŭgŭ. Erŭ nataxuma i ãëxgacŭ i tama Tupana ingucuchixèëxŭ.

2 Rŭ ngèmacèx, texé ya tama tŭmaãrŭ ãëxgacŭga ñnŭchaŭxè, rŭ Tupanaga nixĩ i tama taxĩnŭxŭ. Rŭ yíxema tama naga ñnŭëchaŭxè, rŭ tá tapoxcue.

3 Erŭ ngèma ãëxgacŭgŭ rŭ tama ngèma mexŭ ũgŭxŭãrŭ poxcuruŭ nixĩ, natŭrŭ ngèma chixexŭ ũgŭxŭãrŭ poxcuruŭ nixĩ. Rŭ ngēxguma cunaxwèxegu na tama nŭxŭ cumuŭxŭ i wŭxi i ãëxgacŭ, rŭ name nixĩ i meã cumaxŭ. Rŭ nŭma i ãëxgacŭ rŭ tá cumaã nataãë.

4 Erŭ nŭma i ãëxgacŭ rŭ Tupanaãrŭ ngŭxèëruŭ nixĩ rŭ ngèmacèx nanamu na cuxŭ nangŭxèëxŭcèx. Natŭrŭ ngēxguma chixri cumaŭxgu, rŭ ngēxguma tá waxi nixĩ i nŭxŭ cumuŭxŭ. Erŭ nŭma i ãëxgacŭ rŭ tama natŭcèxma nixĩ na nŭxŭ nangèxmaxŭ i pora na cuxŭ napoxcuxŭ. Erŭ woetama Tupana nanamu na napoxcuãxŭcèx i ngèma duŭxŭ i chixri maxŭxŭ.

5 Rŭ ngèmacèx name nixĩ i naga cuxĩnŭ i curŭ ãëxgacŭgŭ. Rŭ tama ngèma poxcuxŭ na cumuŭxŭcèxicatama nixĩ i namexŭ na naga cuxĩnŭxŭ, natŭrŭ name nixĩ i naga cuxĩnŭ erŭ marŭ nŭxŭ cucuèx na namexŭ i ngèma.

6 Rŭ ngèmacèx name nixĩ i meã nŭxŭ penaxŭtanŭ i ngèma dŭëru i perŭ ãëxgacŭgŭcèx ixĩxŭ i ngèma nŭmagŭ nagu naxunetaxŭëxpŭx na nŭxŭ penaxŭtanŭxŭcèx. Erŭ ngèma ãëxgacŭgŭ rŭ Tupanaãxŭ nixĩ i napuracŭexŭ i ngēxguma naxŭãgu i ngèma puracŭ na pemaã ñnacŭxŭ.

7 Rŭ wŭxichigŭ i ngèma ãëxgacŭgŭ, rŭ name nixĩ i nŭxna penaxã i ngèma nŭxna ũxŭ. ĩRŭ nŭxŭ penaxŭtanŭ i ngèma dŭëru i perŭ ãëxgacŭgŭ nagu unetaxŭëxpŭx na nŭxŭ penaxŭtanŭxŭ! ĩRŭ penaxŭx i ngèma ñãneãrŭ puracŭ i perŭ ãëxgacŭgŭ pexŭ muxŭ na penaxŭxŭcèx! ĩRŭ nŭxŭ pengechaŭgŭ rŭ naga pexĩnŭë i ngèma perŭ ãëxgacŭgŭ! Erŭ ngèmaãcŭ nixĩ i namexŭ na penaxŭxŭ.

8 Rŭ tama name i texéaxŭ tacŭ pengetanŭ. Natŭrŭ nangèxma i wŭxitama i ngetanŭ i taguma tŭxŭ ingutanŭxŭ. Rŭ ngèma nixĩ na yigŭ ingechaŭgŭxŭ. Rŭ

ngēmacèx ya yíxema aixcūma tümamücüxü ngechaüxē rü marü tayanguxēē i guxūma i ngēma Tupana tüxü muxü.

⁹ Rü ñanagürü i Tupanaärü mugü:

“;Rü täütáma naĩ i ngemaã icupe! ;Rü täütáma cumáëta! ;Rü täütáma cungĩx!
;Rü täütáma toguāxärü ngēmaxü cuxü nangúchaü!”

ñanagürü. Natürü ngēma mugü rü guxūma i togü i Tupanaärü mugümaã rü wüxigu nanu nagu i norü ore i ñaxü:

“;Rü nüxü nangechaü i cumücü na cugütama cungechaüxürü!”

ñaxü.

¹⁰ Rü yíxema tümamücüxü ngechaüxē, rü taxuūma i chixexü namaã taxü. Rü ngēmacèx i ngēxguma tamücüxü ingechaügu, rü aixcūma tayanguxēē i Tupanaärü mugü.

¹¹ Rü name nixĩ i tanaxü i guxūma i ngēma, erü ñomaücüü rü nangēxma i muxūma i guxchaxüğü. Rü name nixĩ i pegü ípemexēē rü paxa penaxü i tórü Coriarü puracü. Erü ñuxma rü noxri yaxögüguarü yexera ningaicamachigü i ngēma ngunexü i nagu tá taxcèx nataeguxü ya tórü Cori.

¹² Rü woo na naporaxü i Chataná i ñoma i nañewa i ñuxmax, natürü paxa tá nagux i ngēma, rü paxa tá ínangu ya Cristu na nügxütawa tüxü nagagüxücèx. Rü ngēmacèx name nixĩ i nüxü tarüxoe i guxūma i chixexü ixügüxü. Rü ñuxma na nüxü icuáxü i Tupanaärü ore, ;rü ngĩxã yigüna tadaugü na tama nagu iyixücèx i tacü rü chixexüğü! ;Rü ngĩxã meã tamaxē na ngēmaãcü nüxü rüyexeragüxücèx i guxūma i chixexü!

¹³ ;Rü ngĩxã mexü taxüğü rü meã tamaxē! Erü aixcūma Cristuarü duüxüğü tixĩgü, rü tanaxwèxe i nüma nanaxwèxexüãcüma tamaxē. Rü tama name na ingāxèxü rü na naxügüxü i petagü i chixexü i duüxüğü nawa äügatanüxü. Rü tama name i tingēãmare rü éxna to i chixexü taxüğü, rü bai na yigü ichoxügagüxü, rü bai i togüchi ixaiexü naxcèx i norü ngēmaxüğü.

¹⁴ Natürü name nixĩ i nacümagu pexĩ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu, rü nüxna naxcèx peca na pexü nangüxèxüçèx na meã naxcèx pemaxèxüçèx. Rü tama name i naxcèx pedaugü na ñuxäcü pexeneärü ngúchaü na pexügüxü.

14

Tama name i nüxü quixu i cueneë i yaxõxü

¹ Rü ngēxguma petanügu naxāxchaügu i wüxi i peeneë i tama perüü meã Tupanaärü orexü cuáxü, rü name nixĩ i meã penayaxu. Natürü tama name i namaã pegü pechoxüga naxcèx i nacümagü i nagu yaxüxü i Tupanapèxewa.

² Rü dücax, nangēxma i ñuxre i taeneëgü i nagu rüxĩnüxü na namexü na guxüraüxü i õna nangõxgüxü. Natürü nangēxma i togü i taeneëgü i tama aixcūma meã Tupanaärü orexü cuèxgüxü i tama namachi ngõxgüchaüxü. Rü nümagü nüxü nacüxgügu rü Tupanapèxewa nachuxu na tacü rü namachi nangõxgüxü, rü ngēmacèx nixĩ i nabü rü orixgüxicatama nangõxgüxü.

³ Rü ngēxguma tangēxmagu ya texé ya namachi ngõxē, rü tama name i nüxü taxoox i ngēma togü i duüxüğü i tama namachi ngõxgüxü. Rü ngēxgumarüü ta ya yíxema tama namachi ngõxē, rü tama name na nüxü tixuxü i ngēma duüxüğü i namachi ngõxgüxü, erü nümagü rü ta Tupanaärü duüxüğü nixĩgü.

⁴ ;Rü texé quixĩ i cuma rü ngēmacèx nüxü quixu i to i coriarü duüxüğü? Rü dücax, pemaã nüxü chixu rü ngēma norü cori tá nixĩ i nangugüxü rü ngoxi mexü naxüx i ngēma norü duüxü, rü éxna tama. Rü ngēma duüxü rü Tupanapèxewa rü tá name, erü nüma ya tórü Cori ya Cristu rü nüxü nangēxma i pora na nügücèx namexèëãxü i ngēma duüxü.

⁵ Rū dūcax, nangēxma i ñuxre i duūxūgū i nagu rūxīnūēxū na ngūxchigaarū ngunexū rū togū i ngunexūārū yexera namexū na nagu Tupanaxū yacuēxūūgūxū. Rū nangēxma i togū i duūxūgū i nagu rūxīnūēxū na guxūma i ngunexūgū rū nawūxīguxū i Tupanapēxewa. Natūrū wūxichigū i yixema rū tanaxwēxe i meā taāēwa nūxū tacuēx na aixcūma Tupanapēxewa namexū i ngēma taxūxū rū tixōxū.

⁶ Rū yīxema duūxē ya tacū rū ngunexū Tupanacēx íxūxūchixe, rū ngēmaācū tanaxū na ngēma ngunexūgu tórū Corixū ticuēxūūxūcēx. Rū yīxema namachi ngōxē, rū ngēmaācū tanangōx na tórū Corixū ticuēxūūxūcēx, rū Tupanana moxē taxā naxcēx i ngēma tangōxū. Rū yīxema tama namachi ngōxē, rū ngēmaācū tanaxū na tórū Corixū ticuēxūūxūcēx, rū tūma rū ta Tupanana moxē taxā naxcēx i ngēma nabū i tangōxū.

⁷ Rū ñuxma na ñoma i naānēwa imaxēxū, rū taxúema tūgūcēxtama tamaxū rū ēxna tūgūcēxtama tayu.

⁸ Erū ñuxma na imaxēxū, rū tórū Coriarū ngúchaū na ixūgūxūcēx nixī i imaxēxū. Rū ngēxguma iyuegu, rū ngēma rū ta tórū Corimēxēwa nangēxma. Rū ngēmaācū nūxū tadau rū woo imaxēgu rū ēxna woo iyuegu, rū tórū Coriarū duūxūgū tixīgū, rū namēxwa tangēxmagū.

⁹ Rū yemacēx nixī ga nayuxū ga Cristu rū wenaxārū namaxūxū na tūmaārū Cori yīxūcēx ga guxāma ga guxema yaxōgūxe ga marū yuexe rū guxāma ya yīxema yaxōgūxe ya ñuxma rū ta maxēxē.

¹⁰ Rū ngēmacēx Pa Chaueneēx, ¿rū tūxcūū i nūxū quixuxū i cueneē i yaxōxū? Rū cumax, Pa To i Chaueneēx, ¿rū tūxcūū i nūxū cuxoxū i cueneē? Erū guxātáma i yixema rū Tupanapēxewa tá tangugū na nūma tūxū nangūgūxūcēx rū ngoxi ime rū ēxna tama.

¹¹ Erū Tupanaārū ore i ūmatūxūwa rū ñanagūrū ya tórū Cori: “Ngēma aixcūma na chamaxūxūrūū tá ta nixī i aixcūma guxūtáma i duūxūgū chopēxegu caxāpūxūgūxū, rū guxūtáma choxū icuēxūūgūxū”, ñanagūrū.

¹² Rū ngēmaācū nūxū tacuēx na wūxichigū i yixema rū aixcūma tá Tupanapēxewa na ingugūxū na namaā nūxū ixuxūcēx na ñuxācū imaxēxū rū tacū na ixūxū.

Tama name i chixexūgu cunanguxēē i cueneē i yaxōxū

¹³ Rū ngēmacēx nixī, Pa Chaueneēgūx, i tama namexū na tamūcūgūxū ixuechaū. Natūrū narūmemaē nixī i nūxū perūxoe i guxūma i tacū i peeneēgūxū pecadugu yixēēxū rū ēxna norū ōxū chixexēēxū.

¹⁴ Choma nūxū chacuēx rū nataxuma i ōna i Tupanapēxewa chixexū. Rū aixcūmaxūchi nūxū chacuēx i ngēma erū tórū Cori ya Ngechuchu ya Cristuarū duūxū chixī, rū nūma choxū nūxū nacuēxēē i ngēma. Natūrū ngēxguma chí texé nagu rūxīnūgu na tama Tupanapēxewa namexū i tacū rū ōna na tangōxū, rū name nixī i noxtacūma tama na tanangōxū ega nagu tarūxīnūgu na tama namexū i ngēma.

¹⁵ Rū ngēxguma ngēma cungōxūcēx tūmaāēwa cunanguxēēgu ya cueneē, rū cumaā nūxū chixu rū tama aixcūma tūxū cungechaū. Rū tama name i ngēma cungōxūgagu chixexūgu tūxū cunguxēē rū tūxū icuyarūtauxēē ya yīxema cueneē ya Cristu tūmacēx yuxe.

¹⁶ Rū ngēmacēx, woo cuxcēx namexgu i ngēma cuxūxū, natūrū tama name na cunaxūamaxū ega ngēmacēx togū tá cuxū ixuxgu na pecadu yīxū i ngēma cuxūxū.

¹⁷ Rū ngēma Tupanapēxewa na imexūcēx rū tama tacū rū ōna na ingōxū rū ēxna tacū rū axexū na ixaxūxūgagu nixī. Natūrū napēxewa na imexūcēx rū

tanaxwèxe i Naãe i Ūünexũãrũ ngũxẽẽmaã meã tayanguxẽẽ i ngẽma Tupana naxwèxexũ rü yigũmaã itarüngũxmüẽ rü aixcũma tataãẽgũ napẽxewa ya Tupana.

¹⁸ Rũ yixema ngẽmaãcũ Cristucèx maxũxẽ, rü Tupana rü tümamaã nataãẽ, rü guxũma i duũxũgũ rü ta tümamaã nataãẽgũ.

¹⁹ Rũ ngẽmacèx, jngĩxã naxcèx tadaugũ i guxũma i nacũma i mexũ i yigũmaã tũxũ rüngũxmüẽxẽxũ! jRũ ngĩxã yigũ tarüngũxẽẽ na yexeraãcũ iyaexũcèx i tórũ õwa rü Tupanaãrũ orewa!

²⁰ Rũ tama name i ÷acũ rü õna na cungõxũgagu icuyanax-oxẽẽ i Tupanaãrũ puracũ i cueneẽãrũ maxũwa. Rũ aixcũma nixĩ i guxũma i õnagũ i namexũ i Tupanapẽxewa. Natürũ wüxi i chixexũ nixĩ ega ngẽma õna i ingõxũgagu chixexũgu nayixẽẽgu i taeneẽgũ.

²¹ Rũ ngẽmacèx tama name i cunangõx i namachi, rü êxna cuyaxaxü ya binu, rü êxna cunaxü i ÷acũ i to, ega ngẽmagagu chixexũgu cunanguxẽẽgu i cueneẽ i yaxõxũ.

²² Rũ ngẽxguma cuma nagu curũxĩnũgu na namexũ na cunangõxũ i ngẽxũrũxũmare i õna, rü Tupanapẽxewa rü name nixĩ i cuxicatama nüxũ cucuèx i ngẽma. Rũ tataãẽ ya yixema tümããewa nüxũ cuáxe na Tupanapẽxewa namexũ i ngẽma taxũxũ.

²³ Natürũ ngẽxguma wüxie nagu rüxĩnũgu na tama namexũ i Tupanapẽxewa na ÷acũ rü õna na tangõxũ, rü pemaã nüxũ chixu rü chixexũ taxü ega tanangõxomagü, erü tümããewa nagu tarũxĩnũ na tama aixcũma namexũ i ngẽma taxũxũ. Rũ guxũma i ngẽma tümããewa nagu tarũxĩnũxũ na nachixexũ rü aixcũma pecadu taxü ega tanaxüamagu.

15

Name nixĩ i cumücũxũ cutaãxẽxẽ

¹ Rũ yixema na iporaexũ i tórũ õwa, rü name nixĩ i nüxũ tarüngũxẽẽ i ngẽma tamücũgũ i turaexũ i norũ õwa. Rũ tama name i yigũguxicatama tarũxĩnũẽ rü tóxrücèxicatama tadaugũ.

² Natürũ wüxichigũ i yixema rü name nixĩ i taeneẽãxũ tanangúchaũxẽẽ na ngẽmaãcũ nüxũ rüngũxẽẽxũcèx na yexeraãcũ yaxõõxũcèx.

³ Yerũ woo ga Cristu rü tama noxrütama ngúchaũ naxü. Natürũ nayanguxẽẽ ga yema Tupanaãrũ ore ga ñaxũ:

“Pa Chaunatũx, rü ngẽma duũxũgũ i cumaã guxchigagũxũ, rü chomaã nixĩ i naguxchigagũxũ”,

ñaxũ.

⁴ Rũ guxũma ga yema nuxcũma ümatũxũ ga Tupanaãrũ orewa, rü naxümatü na tũxũ nanguxẽẽxũcèx na taguma nüxũ rüxoexũ ega woo ÷acũ rü guxchaxũ tũxũ üpetũgu. Rũ yema Tupanaãrũ ore rü naxümatü na tũxũ nataãẽxẽẽxũcèx rü tũxũ nüxũ nacuèxẽẽxũcèx na aixcũma Tupanaãrũ ixĩgũxũ.

⁵ Rũ Tupana nixĩ ya tũxũ rüngũxẽẽcũ na yaxna namaã ixĩnũẽxũcèx i guxũma i guxchaxũgũ. Rũ nüma nixĩ i tũxũ nataãẽxẽẽxũ. Rũ chanaxwæe i nüma ya Tupana pexũ narüngũxẽẽ na aixcũma ngẽma Cristu pexũ naxwæaxũãcũma pemaxẽxũ.

⁶ Rũ chanaxwèxe na ngẽmaãcũ pemaxẽxũ na guxãma i pema rü wüxigu nüxũ picuèxũũgũxũcèx ya Tupana ya Nanatü ya tórũ Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

Duũxũgũ i tama Yudũgũ ixĩgũxũmaã nüxũ nixu i ore i mexũ

⁷ Rũ ngẽmacèx, yema Cristu pexũ na dexũrũũ rü name nixĩ i wüxichigũ meã pegü peyaxu na ngẽmaãcũ Tupanaxũ yacuèxũũgũxũcèx i duũxũgũ.

8 Rū pemaã nüxŭ chixu rü Cristu núma naxŭ na Yudíugŭxŭ yanangŭxēēxŭcèx, na yemaãcü yangŭxēēãxŭcèx ga yema uneta ga nuxcŭmaŭgŭxŭ ga tórü oxigŭmaã nüxŭ yaxuxŭ ga Tupana. Rū yemaãcü ga Cristu rü tŭxŭ nüxŭ nadauxēē na aixcŭmacü na yíixŭ ya Tupana rü aixcŭma yangŭxēēãxŭ i ngēma norü uneta.

9 Rū yexgumarŭ ta ga Cristu rü núma naxŭ naxcèx i ngēma duŭxŭgŭ i tama Yudíugŭ ixíggŭxŭ na nŭmagŭ rü ta Tupanaxŭ yacuèxŭgŭxŭcèx naxcèx na poraãcü Tupanaãxŭ nangechaŭtŭmŭgŭxŭ. Rū yemachiga nixí ga yema Tupanaãrŭ ore ga Dabí ũmatŭxŭ ga ñaxŭ:

“Rü ngēmacèx guxŭ i nachiŭãnecŭãx i duŭxŭgŭpèxewa tá cuxŭ chicuèxŭ. Rū tá chorü wiyaewa cuxŭ chataxēē”,

ñaxŭ.

10 Rū toxnamana i Tupanaãrŭ ore i ũmatŭxŭwa rü ñanagŭrŭ:

“Pa Duŭxŭgŭ i Tama Yudíugŭ Ixíggŭxŭ, rü name nixí i pema rü wüxigu chorü duŭxŭgŭ i Yudíugŭmaã petaãgŭ”,

ñanagŭrŭ.

11 Rū toxnamana, rü ñanagŭrŭ ta:

“Pa Duŭxŭgŭ i Tama Yudíugŭ Ixíggŭxŭ, rü name nixí i nüxŭ picuèxŭgŭ ya tórü Cori. Rū Pa Guxŭma i Nachiŭãnecŭãx i Duŭxŭgŭx, rü name nixí i penataxēē”,

ñanagŭrŭ.

12 Rū Ichaxía rü ta nanaxŭmatŭ rü ñanagŭrŭ:

“Rü Dabí nanatŭ ya Ichaíwa tá ne naxŭ i wüxi i nataa i tá Cristu ixíxŭ. Rū nüma tá nixí i norü ãëxgacü yíixŭ i guxŭma i ngēma duŭxŭgŭ i tama Yudíugŭ ixíggŭxŭ. Rū ngēma duŭxŭgŭ rü tá aixcŭma nüxŭ nayaxôgŭ rü tá ínanangŭxēēgŭ na yimagagu Tupana nüxŭ rŭngŭxēēgŭxŭ”,

ñanagŭrŭ.

13 Rū ñuxma i pema na nüxŭ peyaxôgŭxŭ rü chanaxwèxe i poraãcü pexŭ nataãëxēē ya yima Tupana ya pexŭ rŭngŭxēēcü na meã Cristuxŭ ípenangŭxēēgŭxŭcèx. Rū ngēmaãcü i Tupanaãë i Üünexŭ rü tá pexŭ naporaexēē na yexeraãcü Cristuxŭ ípenangŭxēēgŭxŭcèx.

14 Pa Chaueneëgŭx, meãma nüxŭ chacuèx na guxŭ i duŭxŭgŭmaã pemecŭmaxŭ, rü aixcŭma Tupanaxŭ na pecuáxŭ, rü aixcŭma meãma pegŭ pixucŭxëgŭxŭ.

15 Natŭrŭ ñaã poperawa rü meãma pexcèx chanaxŭmatŭ i ñuxre i Tupanaãrŭ ucŭxëgŭ, erü tama chanaxwèxe i nüxŭ ipeyarŭngŭmaë. Rū tama chamuŭ na pexcèx chanaxŭmatŭxŭ i ngēmachiga yerü Tupana nixí ga choxŭ mucü na pemaã nüxŭ chixuxŭcèx.

16 Rū nüma nixí ga choxŭ namuxŭ na Ngechuchu ya Cristuarŭ puracü chaxŭxŭcèx i natanŭwa i ngēma duŭxŭgŭ i tama Yudíugŭ ixíggŭxŭ. Rū ngēma puracü ga nawa choxŭ namuxŭ nixí na ngēma duŭxŭgŭmaã nüxŭ chixuxŭ i ore i mexŭ na Tupanaxŭtawa chanagagŭxŭcèx, na wüxi i ãmare i Tupana namaã taãëxŭ i ngēma duŭxŭgŭ i Naãë i Üünexŭ imexëëgŭxŭ.

17 Rū ñuxma na Ngechuchu ya Cristuarŭ duŭxŭ na chiixŭ, rü ngēmacèx chataãë namaã i ngēma puracü i Tupanaãxŭ chaxŭxŭ.

18-19 Rū ñuxma rü yema Cristu chorü maxŭwa ũxŭchigaxŭxŭcatama nixí i chixuxŭ. Rū nüma nixí ga choxŭ nangŭxēēxŭ na Tupanaxŭtawa chana-gagŭxŭcèx ga yema duŭxŭgŭ i tama Yudíugŭ ixíggŭxŭ, na nŭmagŭ rü ta Tupanaga naxíñŭxŭcèx. Rū yemaãcü chorü oremaã, rü chorü puracŭmaã, rü cuèxruŭgŭ ga taxŭ ga Tupana ũxŭmaã, rü Naãë i Üünexŭãrŭ poramaã Tupanaxŭtawa chanagagŭ ga yema duŭxŭgŭ. Rū yemaãcü Yerucharéŭwa

rü guxüwama ñuxmata Ilíricuarü nañnewa meãma chayanguxêê na nüxü chixuxü ga yema ore i tüxü maxêxêxü i Cristuchiga.

²⁰ Rü yemaãcü chapuracü na nüxü chixuxüçèx ga Tupanaãrü ore i mexü ga ngextá taguma ñuxgu Cristuchigaxü ínaxínüëxüwa ga duüxügü. Yerü tama chanaxwèxe ga marü togü nüxü íxuxüwa rü duüxügü marü nüxü ícuáxüwa nüxü na chixuxü ga yema ore.

²¹ Rü yemachiga nixí ga Tupanaãrü ore ga Ichaxía ümatüxü ga ñaxü:

“Rü yíxema taguma Cristuchigaxü cuèxgüxe, rü taguma nachigaxü ínüëxê, rü tá nüxü tacuèxgü i nachiga”,
ñaxü.

Pauru rü Dumawa naxüchaü

²² Rü yema toxnamana na chapuracüxüçèx nixí ga taxucürüwa petanüwa chaxüxü woo muëxpüxcünachirêx yéma chaxüchaü.

²³ Natürü ñuxma na marü chanaguxêxü i ngêma puracü i toxnamana, rü nagu charüxínü na petanüwa chaxüxü. Yerü ñuxgumamatama nixí ga nagu charüxínüëchaxü na petanüwa chaxüchaüxü.

²⁴ Rü ngêxguma Españawa chaxüxgu, rü nagu charüxínü na woe pexütagu íchidauxü. Rü nagu charüxínü na ñuxre i ngunexü ngêxma petanügu charüxáüxü. Rü wüxi i chorü taêê tá nixí i ngêma. Rü ngêmawena rü chanaxwèxe i choxü perüngüxêê na Españawa chaxüxüçèx.

²⁵ Natürü i ñuxma rü Yerucharéüwa tá chaxü, na ngema chanangexüçèx i ñuxre i díeru naxcèx i taeneëgü i ngema ngêxmagüxü.

²⁶ Erü ngêma taeneëgü i yaxögüxü i Machedóniãñnewa rü Acayaanewa ngêxmagüxü, rü norü ngúchaümaã nagu narüxínüë na ngixü nanutaquëxegüxü i ñuxre i díeru na ngêmaãcü nüxü nangüxêëgüxüçèx i taeneëgü i nüxü nataxuxü i Yerucharéüwa ngêxmagüxü.

²⁷ Rü ngêma taeneëgü i Machedóniãcüãx rü Acayacüãx rü norü me nixí na ngêmaãcü naxügüãxü. Rü ngêma duüxügü rü aixcüma nüxü nangêxma i norü ngetanü i taeneëgü i Yudíugütanüwa. Erü ngêma taeneëgü i Yudíugügagu nixí i ngêma togü i duüxügütanüwa nanguxü i Tupanaãrü ore. Rü ñuxma rü name nixí i ngêma togü i duüxügü rü norü ngêmaxümaã taeneëgü i Yudíugü i yaxögüxüxü narüngüxêëgü.

²⁸ Rü ngêxguma chanaguxêëgu i ngêma puracü, rü ngêxguma taeneëgü i Yudíugüna marü ngixü chaxãxgu i ngêma díeru, rü Españawa tá chaxü. Rü ngêxguma ngema chaxüxgu, rü tá woe pexütagu íchidau.

²⁹ Rü nüxü chacuèx rü ngêxguma petanüwa changuxgu, rü wüxigu tá tataãëgü, erü nüma ya Cristu tá tüxü nataãëxêê i ngêxguma ngêmaãcü wüxiwa ingêxmagügu.

³⁰ Pa Chaueneëgüx, tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu, rü ngêma na Naãëãrü ngüxêëmaã choxü pengechaüxügagu pexü chacèxü na Tupanana chauxcèx peçaxü i perü yumüxéwa. Rü ngêmaãcü tá choxü perüngüxêê nawa i ñaã puracü i Tupana choxna äxü.

³¹ ¡Rü Tupanana peça na choxü ínapoxüxüçèx nüxna i ngêma Yudíugü i Yudéaanewa ngêxmagüxü i tama yaxögüxü! ¡Rü nüxna peça naxcèx i ngêma taeneëgü i yaxögüxü i Yerucharéüwa ngêxmagüxü, na taãëãcüma nayauxgüãxüçèx i ngêma díeru i ngema naxcèx changexü!

³² Rü ngêmaãcü ngêxguma Tupana naxwèxegu, rü taãëãcüma petanüwa tá changu, na wüxigu pemaã chataãëxüçèx.

³³ Rü chanaxwèxe na pemaã inaxáüxü ya Tupana ya tüxü taãëxêëcü. Rü ngêmaãcü yíi.

16

Pauru rü nüxŭ narümoxē ga yema duŭxŭgŭ ga yaxōgŭxŭ ga Dumawa yexmagŭxŭ

¹ Rü ñuxma na petanüwa naxŭxchaŭxŭ i taeyèx i Febe, rü pemaã ngŭxŭ chixu rü wüxi i taeyèx i mecü iyixŭ. Erü ngŭma rü nüxŭ irüngŭxēē i ngēma yaxōgŭxŭ i Chēcréaarü ñanewa ngēxmagŭxŭ.

² Rü chanaxwèxe i meã ngŭxŭ peyaxu, naegagu ya tórü Cori ya Ngechuchu, erü ngēma nixŭ i mexŭ na penaxŭxŭ namaã i guxŭma i yaxōgŭxŭ. Rü chanaxwèxe i guxŭma i tacü i ngŭxŭ taxuxŭwa rü ngŭxŭ perüngŭxēē, erü ngŭma rü poraãcü togŭxŭ irüngŭxēē, rü choxŭ rü ta irüngŭxēē.

³ ¡Rü nüxŭ perümoxēgŭ i Prisila rü Aquiru! Rü nümagŭ rü chomücŭgŭ nixŭgŭ i Ngechuchu ya Cristuarü puracüwa.

⁴ Rü nümagŭ rü ãücümaxŭwa nichocu na chauétüwa nachogüexŭcèx, na tama chayuxŭcèx ga chomax. Rü ngēmacèx moxē nüxna chaxã. Rü tama chaxicatama moxē naxcèx nüxna chaxã, natürü moxē nüxna naxägŭ ta i guxŭma i taeneēgŭ i yaxōgŭxŭ i tama Yudŭgŭ ixŭgŭxŭ.

⁵ ¡Rü nüxŭ perümoxēgŭ ta i guxŭma i taeneēgŭ i Aquirupatawa ngutaquēxegŭxŭ! ¡Rü ngēxgumarüŭ ta nüxŭ perümoxēgŭ ya chomücŭ ya nüxŭ changechaŭcü ya Epenétu! Rü nüma nixŭ ga nüxŭra Cristuaxŭ yaxōōxŭ ga Áchiaanewa.

⁶ ¡Rü ngŭxŭ perümoxēgŭ i María ga poraãcü petanüwa Tupanaãxŭ puracücŭ!

⁷ ¡Rü nüxŭ perümoxēgŭ i chautanŭxŭgŭ i Aŭdrúnicu rü Yúniã ga wüxigu chomaã poxcuexŭ! Rü nümagŭ nixŭ i yatügŭ i aixcŭma Tupana imugŭxŭ i guxŭma i yaxōgŭxŭ nüxŭ ngechaŭgŭxŭ. Rü nümagŭ rü nüxŭra chauxŭpa Cristuaxŭ nayaxōgŭ.

⁸ ¡Rü nüxŭ perümoxēgŭ ya Aŭpriátu ya chomücŭ ya nüxŭ changechaŭcü ya chauxrŭŭ tórü Coriaxŭ yaxōcü!

⁹ ¡Rü nüxŭ perümoxēgŭ ya Urubánu ya tomücŭ ixŭcü i Cristuarü puracüwa! ¡Rü ngēxgumarüŭ ta nüxŭ perümoxēgŭ ya Estaqui ya nüxŭ changechaŭcü!

¹⁰ ¡Rü nüxŭ perümoxēgŭ ya Apere ya aixcŭma tüxŭ nüxŭ dauxēēcŭ na ñuxácŭ Cristuaxŭ yaxōōxŭ! ¡Rü ngēxgumarüŭ ta nüxŭ perümoxēgŭ i Ar-itúburutanŭxŭgŭ!

¹¹ ¡Rü nüxŭ perümoxēgŭ i chautanŭxŭ i Erudiŭ! ¡Rü ngēxgumarüŭ ta nüxŭ perümoxēgŭ i Narsíchutanŭxŭ i tórü Coriaxŭ yaxōgŭxŭ!

¹² ¡Rü ngŭxŭ perümoxēgŭ i Trifena rü Trifocha! Rü ngŭmagŭ rü tórü Coriaxŭ ipuracŭe. ¡Rü ngēxgumarüŭ ta ngŭxŭ perümoxēgŭ i taeyèx i Péchida i ngŭxŭ ingechaŭgŭcü! Rü ngŭma rü marü poraãcü tórü Coriaxŭ ipuracŭ.

¹³ ¡Rü nüxŭ perümoxēgŭ ya Rufu ya aixcŭma meã tórü Coriaxŭ yaxōcü! ¡Rü ngēxgumarüŭ ta ngŭxŭ perümoxēgŭ i naē ga chauerŭŭ chomaã ixŭcü!

¹⁴ ¡Rü nüxŭ perümoxēgŭ i Achícritu, rü Peregúte, rü Erme, rü Patroba, rü Erma, rü guxŭma i togŭ i taeneēgŭ i natanüwa ngēxmagŭxŭ!

¹⁵ ¡Rü nüxŭ perümoxēgŭ ta i Firórugu, rü Yúria, rü Neréu, rü naēyèx, rü Oripa, rü guxŭma i togŭ i taeneēgŭ i yaxōgŭxŭ i natanüwa ngēxmagŭxŭ!

¹⁶ Rü chanaxwèxe i pegŭ pengechaŭgŭãcŭma pegŭ perümoxēgŭ i wüxichigŭ. Rü guxŭma i ngēma yaxōgŭxŭ i toxnamana ngēxmagŭxŭ, rü pexŭ narümoxēgŭ.

¹⁷ Pa Chaueneēgŭx, pexŭ chacèxŭ na pegŭna pedaugŭxŭcèx nüxna i ngēma duŭxŭgŭ i pexŭ itoyechaŭxŭ rü chixexŭgu pexŭ yixēēgŭchaŭxŭ. Erü ngēma duŭxŭgŭarü nguxēētae rü tama namaã nawüxigu i ngēma nguxēētae ga noxri peyaxgŭxŭ ga yexguma noxri peyaxōgŭgu. Rü name nixŭ i noxtacŭma nüxna pixŭgachi i ngēma duŭxŭgŭ rü tama natanügu pexägŭ.

18 Erü ngēma duūxūgü rü tama tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuarü ngúchaŭ naxūgü, natürü noxrütama ngúchaŭ nixĩ i naxūgūxū. Rü ore i tauxchaxūgūmaã nayaxucuxēgü i duūxūgü, rü ngēmaãcü nanawomūxēēgü i ngēma duūxūgü i tama meã nüxū cuèxgūxū.

19 Rü guxūma i duūxūgü nüxū nacuèxgü na aixcūma meã Tupanaga pexĩnüēxū i pemax. Rü ngēmacèx pemaã chataãe i chomax. Rü chanaxwèxe na meã nüxū pecuáxū i tacü nixĩ i mexū i Tupanapēxewa na penaxūxúcèx i ngēma. Natürü ngēma Tupanapēxewa chixexū, rü jñuxna pixĩgachi na tama naga peyixúcèx!

20 Rü ngēxguma ngēmaãcü meã pemaxēgu rü nüma ya Tanatü ya Tupana ya tüxū taãxēēcü rü tá pexū naporaexēē na aixcūma nüxū perüyexeraxúcèx i Chataná. Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pemaã inarūxāūx rü pexū narüngūxēē.

21 Rü pexū narūmoxē ya Timutéu ya chomücü ixĩcü i Tupanaãrü puracüwa. Rü ngēxgumarüü ta pexū narūmoxēgü i chautanūxūgü i Dúchiu, rü Yachóü rü Sochípatru.

22 Rü choma i Téchiu na chanaxūmatūxū i ñaã popera, rü choma rü ta pexū charūmoxē naegagu ya tórü Cori.

23 Rü pexū narūmoxē ta ya Gayu ya napatawa changēxmacü. Rü nüma rü inanaxā ya daa napata na nawa nangutaquēxegūxúcèx i guxūma i yaxōgūxū. Rü ngēxgumarüü ta pexū narūmoxēgü i Eratu i daa iãneärü dīeruarü dauruü ixĩxū, rü taeneē i Cuarto.

24 Rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexū narüngūxēē i guxāma i pemax. Rü ngēmaãcü yĩ.

Pauru rü Tupanaxū yacuèxüüãcüma nanaguxēē i norü popera

25-26 jRü ñuxmax, rü ngĩxã nüxū ticuèxüügü ya Tanatü ya Tupana! Rü nüma nüxū nangēxma i pora na pexū naporaexēēxúcèx na meã peyaxōgūamaxúcèx i ngēma norü ore i tüxū maxēxēēxū tamaã nüxū ixuxürüü. Rü ngēma nixĩ i ore i guxūwama nüxū chixuxū rü namaã changúexēētaexū i Ngechuchu ya Cristuchiga. Rü ngēmatama ore i Cristuchiga rü taxchaxwa naxēxūgu ga noxrix, natürü i ñuxma ya Tupana rü marü tüxū nüxū nacuèxēē i ngēma. Rü nuxcūma tauta naãne üxgu rü Tupanaxĩcatama nüxū nacuèx ga yema, natürü i ñuxma rü norü orearü uruūgü ümatūxū ga orewa taxcèx nanangoxēē. Rü ngēma ore rü namaã nawüxigu ga yema ore ga nuxcūma nüxū yaxuxū ga Tupana ya guxūguma maxēchacü. Rü ñuxma ya Tupana rü guxūwama nanamugü i norü orearü uruūgü na guxū i duūxūgūmaã nüxū na yaxugüexúcèx i ngēma ore i Cristuchiga na nüxū yaxōgūãxúcèx rü naga na naxĩnüēxúcèx.

27 Rü nüma ya Tupana rü nüxĩcatama nixĩ i Tupana yĩxū, rü nüxĩcatama nixĩ i guxūxū nacuáxū. jRü ñuxmax, rü ngĩxã guxūguma nüxū ticuèxüügü, erü Nane ya Ngechuchu ya Cristu rü poraãcü tüxū narüngūxēē! Rü ngēmaãcü yĩ.

Rü nuãma pexna,
Pauru

NÜXĨRAÜXÜ GA POPERA GA CORÍTIUCŪĀX GA YAXŌGÜXÜTANÜWA NAMUXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxü narümoxē ga yema yaxōgüxü ga Corítuarü iānewa yexmagüxü

¹⁻² Pa Chaueneēgü i Corítuucūāxgüx, choma i Pauru nixi i Tupana yaxü norü ngúchaxümaā na Ngechuchu ya Cristu norü puracüwa choxü namuxücèx. Rü choma rü namaā i taeneē i Chótene nixi i pexü tarümōxēgüxü rü pexcèx tanaxümatüxü i ñaā popera. Pa Chaueneēgü ya Tupanaārü Ixīgüxex, pema rü marü Tupanapēxewa pixüüne yerü Ngechuchu ya Cristu marü pexü nixüünexēē. Rü Tupana rü marü pexü nade na norü duüxügü pixīgüxücèx wüxigu namaā i guxüma i ngēma duüxügü i guxüwama tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuxü icuèxüügüxü. Rü nüma ya Ngechuchu ya tórü Cori ixīcü, rü ngēma duüxügüarü Cori ta nixi.

³ Rü chanaxwèxe ya Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu norü ngechaxügagu poraäcü pexü narüngüxēē rü pexü nataāēxēē.

Tupana tüxü narüngüxēē erü Cristuarü duüxügü tixīgü

⁴ Rü taguma nüxü charüchau na Tupanana moxē pexcèx chaxāxü. Rü moxē nüxna chaxā naxcèx i ngema ngüxēē i Ngechuchu ya Cristugagu Tupana pexna āmarexü.

⁵ Yerü Cristugagu Tupana pexna nanamu ga Naāxē i Üünexü na pemaxā inaxāüxücèx. Rü pexna nanaxā ga norü ore, rü naétü pexü nanatauxchaxēē na nüxü pecuáxücèx na ñuxü ñaxüchiga yixixü.

⁶ Rü yemaäcü yexguma nüxü pexinüēgu ga yema ore ga Cristuchiga rü aixcüma peyaxōgü.

⁷ Rü ngēmacèx i ñuxma na ípenanguxēēxü na wena táxarü núma naxüxü ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu, rü Tupana pexna nanaxā i taxü i cuèx na taxüma pexü taxuxücèx na naxcèx pemaxēxü.

⁸ Rü ngēmaäcü tá pexna nadau ya Tupana ñuxmatáta nagú i naāne, rü guxügutáma pexü naporaexēē na aixcüma peyaxōgüamaxücèx rü naxcèx pemaxēxücèx, na taxüema chixexümaā pexü ixügüxücèx i ngēxguma wenaxārü núma naxüxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

⁹ Rü Tupana rü guxüguma nayanguxēē i norü uneta. Rü nüma nixi ga pexü nadexü na aixcüma Nane ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristumücügü pixīgüxücèx.

Nügü nitoye ga yema yaxōgüxü

¹⁰ Pa Chaueneēgüx, tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu pexü chacèèxü na wüxigu pegümaā perüxñüēxü rü tama pegü pitoyexücèx. Rü name nixi i aixcüma pegü pengechaügü rü aixcüma wüxigutama perüxñüē i peāēwa.

¹¹ Pa Chaueneēgüx, pemaā nüxü chixu i ngēma ore, yerü Croétanüxütanüwa nüxü chacuáchiga ga pegümaā na penuēxü, rü tama aixcüma wüxigu na perüxñüēxü.

¹² Rü pemaā nüxü chixu i ngēma erü ñuxre i pema rü ñaperügügü:

“Choma rü Pauruwe charüxü”, ñaperügügü. Rü togue rü:

“Choma rü Aporuwe charüxü”, ñaperügügü. Rü togue rü:

“Choma rü Pedruwe charüxü”, ñaperügügü. Rü togue rü:

“Choma rü Cristuwe charüxü”, ñaperügügü.

13 ĶRū ñuxãcü nixĩ i ngẽma? ĶPexcèx rü Cristu rü marü niyauxye? ĶĒxna pema nüxũ pecuèxgu rü choma i Pauru chiĩxũ ga curuchawa pexcèx chipotaxũ rü chayuxũ? ĶRü ěxna pema nüxũ pecuèxgu rü chauégagu yĩxũ ga ípëbaiũxũ?

14 Rū Tupanana moxẽ chaxã, yerü taxúema pexũ íchabaiũxẽẽ ga pemax. Rū Crispu rü Gayuxicatama nixĩ ga íchabaiũxẽẽxũ.

15 Rū ngẽmacèx taxucürüwa texé tügü tixu na chauégagu ítabaieũ.

16 Rū yemaãcü aixcüma íchanabaiũxẽẽ ga Estéfanatanüxügü ta, natürü chauxcèx rü taxúema ga togue tüxũ íchabaiũxẽẽ.

17 Yerü nüma ga Cristu rü tama choxũ namu ga duũxügüxũ na íchabaiũxẽẽxücèx, natürü choxũ namu na duũxügümaã nüxũ chixuxücèx i norü ore i mexũ i tüxũ maxẽxẽẽxũ. Rū nanaxwèxe i tauxchaxũ i oremaã nüxũ chixu i ngẽma ore. Erü ngẽxguma chi ñoma nüxũ cuèxüchixürü nüxũ chixuxgu i ngẽma ore, rü ngürüãchi i duũxügü rü tá chauguama narüxĩnũ rü tá nüxũ inayarüngümaẽ na Cristu yĩxũ ga tüxũ maxẽxẽẽcü ga yexguma curuchagu nayuxgux.

Cristuwa nixĩ ga Tupana inawéxũ ga norü pora rü norü cuèx

18 Rū ngẽma ore na ñuxãcü tórü pecaducèx curuchagu nayuxũ ga Cristu, rü wüxi i natücèxmamare nixĩ naxcèx i ngẽma duũxügü i poxcuwa íxũ. Natürü yixema na Tupana tüxũ maxẽxẽẽxũ, rü nüxũ tacuèx na ngẽma ore rü Tupanaãrü pora yĩxũ.

19 Erü norü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü ga Tupana:

“Rü tá ichayanaxoxẽẽ i guxüma i norü cuèx i ngẽma duũxügü i nüxũ cuèxüchigüxũ. Rū tá nüxũ chaxo i ngẽma duũxügüarü cuèx”, ñanagürü.

20 Rū ñuxmax, Pa Chaueneëgüx, ĶTupanapẽxewa rü tacüwa namexũ i ngẽma duũxügü i poraãcü nüxũ cuèxüchixũ? ĶRü tacüwa namexũ i ngẽma duũxügü i Moíché ümatüxũ i mugüwa nguxẽetaegüxũ? ĶRü tacüwa namexũ i ngẽma duũxügü i meã nüxũ cuèxgüxũ i ñoma i naãneãrü cuáchigagu na yadexagüxũ? Erü guxüma i ngẽma cuèx i duũxügü nagu rüxĩnũxũ rü Tupanacèx rü taxuwama name.

21 Natürü nüma ya Tupana ya guxüxüma cuácü, rü tama nanaxwèxe na ñoma i naãnecüãx i duũxügüarü cuágagu na yĩxũ i naxütawa nangugüxũ i nümagü. Natürü nanaxwèxe na ngẽma norü ore i mexügagu na yĩxũ i namaxẽxẽãxũ i ngẽma duũxügü i yaxõgüxũ woo togücèx rü natücèxmamare yixĩgu i ngẽma ore.

22 Ngẽma Yudíugü rü nüxũ nadaugüchaũ i cuèxruügü i Tupanaãrü poramaã üxũ. Rū ngẽma Griégugü rü naxcèx nadaugü i ñoma i naãneãrü cuèx.

23 Natürü ngẽma ore i toma nüxũ tixuxũ, rü Cristu ga curuchawa ipotacüchiga nixĩ. Rū ngẽma ore rü naãẽwa nangux i ngema Yudíugü. Rū ngẽma duũxügü i tama Yudíugü ixígüxücèx rü wüxi i natücèxmamare nixĩ.

24 Natürü ngẽma duũxügü i Tupana dexũ i Yudíugü rü ěxna tama Yudíugü ixígüxũ rü ngẽma duũxügücèx Tupana inanawèx i norü pora rü norü cuèx ga yexguma pecaducèx nayuxgu ga Cristu.

25 Rū yema Tupana üxũ ga yexguma nayuxgu ga Cristu rü muxüma i duũxügücèx rü wüxi i ngẽãẽmare nixĩ. Natürü ngẽma Tupana nagu rüxĩnũxũ rü guxüma i ñoma i naãnecüãx i duũxügüarü cuèxarü yexera nixĩ. Rū yexguma curuchagu nayuxgu ga Cristu rü muxüma ga duũxügücèx rü natura ga Tupana ga yexguma. Natürü yexguma nixĩ ga inawéãxũ ga ñuxãcü guxũ i duũxügüarü yexera na naporaxüchixũ.

²⁶ Pa Chaueneēgūx, name nixī i nagu perūxīnūē na ñuxācū Tupana pexū dexū na norū duūxūgū pixīgūxūcèx. Rū noxretama pixīgū na nūxū pecuèxūchixū ega duūxūgū pexū ngugūgu, rū noxretama pixīgū na ãēxgacūgū pixīgūxū, rū noxretama pixīgū i ngēma itaarū dīeruāxūtanūxū pixīgūxū. Natürū woo ngēma na pixīgūgu rū Tupana rū pexū nade na norū duūxūgū pixīgūxūcèx.

²⁷ Rū Tupana nanade ga yema duūxūgū ga togū ga duūxūgū nūxū ixuxgu rū taxuūma icuáxū. Rū yemaācū nanaxū ga Tupana na naxāneēxēēāxūcèx i ngēma duūxūgū i nūxū icuèxūchixū. Rū Tupana nanade ga yema duūxūgū ga togū nūxū ixuxgu rū turaexū. Rū yemaācū nanaxū ga Tupana na naxāneēxēēāxūcèx i ngēma duūxūgū i poraexū.

²⁸ Rū Tupana nanade ga yema duūxūgū ga togū nūxū oexū, rū ñoma i naānewa taxuūma ixīgūxū. Rū yemaācū Tupana nanaxāneēxēē i ngēma duūxūgū i ñoma i naanewa norū ngemaxūgūmaā nūgū icuèxūūgūxū.

²⁹ Rū ngēmacèx taxucürūwama texé tūgū tīcuèxūū i Tupanapēxewa.

³⁰ Rū nūmatama ga Tupana nixī ga Ngechuchu ya Cristuarū duūxūgūxū pexū yaxīgūxēēxū. Rū tatanūwa nanamu ga Cristu na nūma tūxna naxāāxūcèx i cuèx i aixcūma ixīxū, rū pecaduwa tūxū íngangūxūxēēxūcèx. Rū nūma ya Cristu nixī i tūxū namaxēxēēxū rū tūxū yamexēēgūxū na aixcūma ixūūnexūcèx napēxewa ya Tupana.

³¹ Rū ngēmacèx i Tupanaārū ore i ūmatūxūwa rū ñanagürü:

“Rū ngēxguma texé tūgū icuèxūūchaūgu rū name nixī i tórū Corixū tīcuèxūū”, ñanagürü.

2

Cristu ga curuchawa ipotacūchiga

¹ Pa Chaueneēgūx, yexguma noxri petanūwa chaxūxgu na pemaā nūxū chixuxūcèx ga Tupanaārū ore i aixcūma ixīxū i Cristuchiga, rū tama ñoma nūxū cuèxūchixūrūūācūma pemaā chidexa, rū tama ore ga guxchaxūmaā nixī ga pemaā nūxū chixuxū.

² Yerū yexguma petanūwa chayexmagu, rū Cristuchigaxūxīcatama nixī ga pemaā chixuxū. Rū taxuūma ga tacū ga togu charūxīnū. Rū yemaācū Ngechuchu ya Cristu ga curuchawa ipotacūguxīcatama nixī ga charūxīnūxū.

³ Rū yexguma petanūwa changuxgu rū nūxū chadau ga taxū ga guxchaxūgū ga petanūwa, rū yemacèx poraācū chaxoegaāē rū Tupanapewa chorū muūmaā chidurux.

⁴ Rū yexguma pemaā chideaxgu rū pemaā nūxū chixuxgu ga Tupanaārū ore, rū tama ñoma nūxū cuèxūchixūrūūācūma pemaā nūxū chixu na yemaācū pexū chanangūchaūxēēxū na peyaxōgūxūcèx. Natürū Tupanaāē i Ūūnexūārū ngūxēēmaā rū Tupanaārū poramaā nixī ga pexū chanangūchaūxēēxū.

⁵ Rū yemaācū Tupanaārū poramaā pemaā nūxū chixu ga yema ore na Tupanagagu yīīxū na nūxū peyaxōgūxū, rū tama ñoma i naānecūāx i duūxūgūarū cuágagu na yīīxū.

Tupana rū Naāē i Ūūnexūwa nūgū tūxū nacuèxēē

⁶ Natürū pemaā nūxū chixu, rū ngēxguma natanūwa changēxmagu i ngēma duūxūgū i marū meāma yaxōgūxū, rū ngēxguma nixī i chanangūxēēxū i ngēma aixcūma Tupanaārū cuèx i ūūnexū. Natürū ngēma cuèx rū tama ñoma i naānewa ne naxū, rū bai i ñoma i naāneārū ãēxgacūgū i paxa tá iyarūxoxūwa ne naxū.

⁷ Natürū ngēma cuèx rū Tupanawa nixī i ne naxūxū. Rū ngēma cuèx nixī ga noxri tauta naāne ūxgu Tupanaxīcatama nūxū cuáxū ga na ñuxācū tá tūxna naxāāxū i maxū i taguma gūxū.

⁸ Natürü yema Tupana nagu rüxñüxü, rü taxuüma ga ñoma ga nañecüāx ga āēxgacü nüxü nacuèx. Yerü yexguma chi aixcüma nüxü nacuèxgügu ga yema Tupana nagu rüxñüxü rü tãu chima curuchawa nayapotagü ga guma mecü ya tórü Cori.

⁹ Rü ngemachiga nixī i Tupanaārü ore i ümatüxüwa i ñaxü:
 “Rü ngēma duüxügü i Tupanaxü ngechaügüxcèx, rü nüma nanamexēē i tacü i taxúema nüxü dauxü, rü taguma texé nüxü ñnüxü, rü bai i texé nagu rüxñüxü”,
 ñaxü.

¹⁰ Rü ngēma Tupana mexēēxü naxcèx i ngēma duüxügü i nüxü ngechaügüxü, rü ñuxma rü tüxü nüxü nacuèxēē i ngēma, yerü núma nanamu ga Naãē i Üünexü na taxcèx nangoxēēāxüxcèx. Rü ngēma Naãē i Üünexü rü guxüxüma nacuèx, rü èixrüxü i ngēma Tupanaxīcatama nüxü cuáxü rü ta nüxü nacuèx.

¹¹ Rü duüxügütanüwa rü ¿texé nüxü tacuèx na tacügu naxñüxü i wüxi ya yatü? Rü naãēxīcatama nixī i nüxü cuáxü i ngēma nagu naxñüxü i ngēma yatü. Rü ngēxgumarüü ta Tupanaãē i Üünexüxīcatama nixī i nüxü cuáxü na tacügu naxñüxü ya Tupana.

¹² Rü yixema rü tama ñoma i nañecüāx i naãē nixī ga iyauxgüxü. Natürü tanayauxgü i ngema Naãē i Üünexü ga Tupana taxcèx núma muxü na aixcüma nüxü icuáxüxcèx i guxüma i ngēma mexügü ga Tupana norü ngechaümaã tüxna āmarexü.

¹³ Rü ñuxma na pemaã nüxü tixuxü i ngēmachiga, rü Tupanaãē i Üünexü toxna āxü i oremaã nixī i pemaã nüxü tixuxü. Rü tama ore i torü cuèxwa tayaxuxümaã nixī i pemaã nüxü tixuxü. Rü ngēmaãcü nüxü tixu i Tupanaãē i Üünexüārü ore namaã i ngēma duüxügü i aixcüma Tupanaãē nawa ngēxmagüxü.

¹⁴ Rü texé ya tama Tupanaãē i Üünexü tümawa ngēxmaxē, rü taxucürüwa tanayaxu i ngēma Tupanaãē i Üünexü tüxü nguxēēxü, erü tümacèx ya yixema duüxē rü natüçèxmamare nixī. Rü tama nüxü tacuèxéga erü yixema Tupanaãē i Üünexü tümawa ngēxmaxēxīcatama tixī ya nüxü cuáxe na tanangugüxü na ñuxü ñaxüchiga yīxü i ngēma Tupanaãē i Üünexü tüxü nguxēēxü.

¹⁵ Rü yixema duüxē ya Tupanaãē i Üünexü tümawa ngēxmaxē, rü meã tanangugü i guxüma. Natürü ngēma togü i duüxügü i tama Tupanaxü cuèxgüxü, rü taxucürüwama tümäärü maxüxü nangugü ya yixema duüxē ya aixcüma Tupanaãē tümawa ngēxmaxē.

¹⁶ Erü Tupanaārü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:
 “¿Texé nüxü tacuèx na tacügu naxñüxü ya tórü Cori? ¿Rü texé nüxü tacuèx na Tupanaxü taxucüxēxü?”
 ñanagürü. Natürü yixema nixī i aixcüma nüxü icuáxü i ngēma Cristu nagu rüxñüxü.

3

Pauru rü Aporu rü wüxigu Tupanaãxü napuracüe

¹ Pa Chaueneēgüx, yexguma noxri petanüwa changuxgu, rü taxucürüwa ngēma duüxügü i Tupanaãē nawa ngēxmaxümaã chidexaxürüüãcü pemaã chidexa. Natürü ñoma i nañecüāx i tama Tupanaxü cuèxgüxümaã chideaxgurüü nixī ga pemaã chidexaxü. Yerü pema rü yexwacèx, peyaxögü ga yexguma, rü yemacèx yexwacèx yaxögüxümaã chideaxürüüãcü pemaã nüxü chixu ga Cristuchiga.

²⁻³ Rü tauxchaxü ga oremaã pexü changúexēē, ngēxgumarüü i wüxi i õxchana ega noxri nabuxgu rü naēgünenixü ya tauxchaãcü yaxaxüne nüxna taxã. Rü

yemaācū tauxchaxū ga oremaā pemaā nūxū chixu ga Tupanaārū ore ga noxrix, yerū taxucūrūwa nūxū pecuēxéga ga Tupanaārū ore ga guxchaxū. Rū ñuxma rü ta tama nūxū pecuēxéga i Tupanaārū ore i guxchaxū, erü ñoma tama yaxōgūxū i duūxūgūrūtama pemaxē. Rū dūcax, ngēxguma ñuxma rü ta pixāūxāchiwēxegu rü pegūmaā penuēgu, rü ngēmawa nangox na ngēma tama yaxōgūxūrūācūtama nagu perūxīnūxū rü ñoma i naānecūāxrūācūtama na pemaxēxū.

⁴ Rū ngēxguma petanūwa wūxie ñágūgu rü:

“Choma rü Pauruwe charūxū”, ñágūgu, rü togue rü:

“Choma rü Aporuwe charūxū”, ñágūgu, rü ngēmawa nūxū tacuēx na ngēma duūxūgū i tama yaxōgūxūrūācūma na pemaxēxū.

⁵ Rū ngēxguma meā nagu rūxīnūēgu, ħrū tacū chixī i choma i Paurux? rü ħtacū nixī i nūma i Aporux? Toma rü Tupanaārū duūxūgūmare tixīgū, rü togagu nixī ga nūxū peyaxōgūxū ga tórū Cori ya Ngechuchu. Rū wūxichigū ga toma rü tanaxū ga yema puracū ga tórū Cori toxna āxū.

⁶ Rū chauxūtawa nixī ga nūxū pexīnūēxū rü peyaxōgūxū ga Tupanaārū ore ga noxrix. Rū Aporu nixī ga pexū rüngūxēēcū na yexeraācū meā peyaxōgūxū ga yema ore. Natürū Tupana nixī ga pexū maxēxēēcū.

⁷ Rū ngēmacèx woo yíxema tūxira duūxūgūmaā nūxū ixuxe i Tupanaārū ore rü woo yíxema wixwena yexeraācū duūxūgūxū ngúexēexē, rü taxuūma tixīgū. Natürū Tupana nixī ya guxūma ücū, erü nūma nixī i duūxūgūxū namaxēxēxū.

⁸ Rū ngēmaācū ya yíxema tūxira duūxūgūmaā nūxū ixuxe i Tupanaārū ore, rü yíxema wixwena yexeraācū duūxūgūxū ngúexēexē rü tawūxigumare i ngēma puracūwa. Natürū Tupana rü tá tūxū nanaxūtanū i tūmaārū puracū ya wūxichigū ngēxgumarūū na ñuxācū tanaxūxū i ngēma puracū..

⁹ Rū ngēmaācū i toma rü wūxigu Tupanaāxū tapuracūe. Rū ngēmaācū nixī i perū maxūwa napuracūxū ya Tupana na nūma nanaxwēxēxūācūma pixīgūxūcèx.

¹⁰ Rū choma nixī ga Tupana choxū muxū na chaxira pemaā nūxū chixuxūcèx ga Cristuchiga. Rū togū nixī ga chowena yexeraācū pexū ngúexēēxū. Natürū guxāma ya texé ya naxūxe i ñāā puracū rü name nixī i taxuāē na meā tanaxūxūcèx.

¹¹ Rū ñāā puracū rü Ngechuchu ya Cristuwa nixī ga inaxūgūxū, rü ngēmacèx taxucūrūwama texé tayangucuchixēē i to i tūxū maxēxēēxū.

¹² Rū ñuxma na norū puracū ixūxū i wūxichigū i yixema, rü tanaxwēxe i taxuāē na aixcūma meā naxūxū i ngēma. Erü yíxema aixcūma meā naxūxe i norū puracū, rü ñoma wūxi i ĩpataarū ũruū i uirumū rü dīērumū rü nuta i mexēchixūmaā ũpataxūrūū tixī. Natürū yíxema tama aixcūma meā naxūxe i ngēma Cristuarū puracū rü ñoma ĩpataarū ũruū i chixexū i naī rü naīxātū rü dexnemenēxāmaremaā ũpataxūrūū tixī.

¹³ Natürū ngēxguma naguxgu i naāne, rü tá nangox na ñuxācū naxūāxū i Tupanaārū puracū i wūxichigū i duūxū. Erü ngēma ngunexūgu rü tá nangēxma ya ũxū ya taxūchine. Rū ñoma tacū ũxūwa iguxūrūū tá nixī i Tupana nūxū na ũxū i wūxichigū i duūxūārū puracū na nūxū nacuāxūcèx ngoxi aixcūma name rü ēxna tama.

¹⁴ Rū yíxema aixcūma meā naxūxe i Cristuarū puracū, rü yima ĩpata ya taixūne ya tama ũxūmaā ixaxūnerūū tá nixī i ngēma tūmaārū puracū. Rū tá Tupanaxūtawa tanayaxu i tūmaārū natanū naxcèx i ngēma taxūxū.

¹⁵ Natürū yíxema tama aixcūma meā naxūxe i ngēma puracū, rü yima ĩpata ya tama taixūne ya ũxūmaā ixaxūnerūū tá nixī i ngēma tūmaārū puracū. Rū tá

ngëxma inayarüxomare i guxüma i ngëma taxüxü. Rü tüxicatama täütáma tixa ñoma wüxi i duüxü i üxüemawa iyagoxürüü.

¹⁶ ¿Tama ëxna nüxü pecuèx i pema rü Tupanapata na pixĩgüxü, rü ngema Naãe ya Tupana rü pewa na namaxüxü?

¹⁷ Rü ngëxguma texé pexü chixetanüxëëgu, rü Tupana tá tüxü napoxcu, erü Tupanapata ya nawa namaxüne rü naxüüne. Rü pematama nixĩ ya yima Tupanapata na pixĩgüxü.

¹⁸ Tama name i texé tügütama tawomüxëë. Rü ngëxguma petanüwa texé tügügu rüxĩnügu na wüxi i duüxü i nüxü cuáxe na tiixü i ñoma i naãnewa, rü name nixĩ i ñoma taxuüma tacuáxürüü tügü tixĩxëë. Rü ngëxguma tá nixĩ i wüxi i duüxü i aixcüma nüxü cuáxe tá tiixü.

¹⁹ Erü ñoma i naãneärü cuèx rü wüxi i ngëãëmare nixĩ i Tupanacèx. Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Rü ngëma duüxügü i nügügu rüxĩnüëxü na nüxü cuèxüchigüxü yĩxü, rü norü cuèxgutama ínanatüexëë ya Tupana”,
ñanagürü.

²⁰ Rü toxnamana i Tupanaärü orewa rü ñanagürü ta:

“Törü Cori ya Tupana rü nüxü nacuèx na taxuwama namexü i ngëma norü ñnü i ngëma duüxügü i ñoma i naanewa cuèxwa ngugüxü”,
ñanagürü.

²¹ Rü ngëmacèx tama name i texé tügü ticuèxüxü ega duüxügüarü cuèxwamare tarüxüxgu.. Erü Tupana rü marü pexna nanaxã i guxüma na pexrü yĩxüçèx.

²² Rü ngëmacèx i choma i Pauru, rü taeneë ya Aporu, rü taeneë ya Pedru, rü ñoma i naãne, rü torü maxü, rü torü yu, rü ñomatama i ngunexü, rü moxüärü ngunexü, rü guxüma i ngëma rü pexrü nixĩ.

²³ Rü pematama rü Cristuarü pixĩgü. Rü Cristu rü Tupanaärü nixĩ.

4

Yema ngüexügü ga Ngechuchu imugüxüärü puracüchiga

¹ Rü ngëmacèx tanaxwèxe i tomaã nagu perüxĩnüë na Cristuarü puracütanüxümare na tixĩgüxü. Rü nüma nixĩ i toxü namuxü na pexü tangüexëëxüçèx ga yema ore ga noxri Tupanaxĩcatama nüxü cuáxü.

² Rü ngëxguma texé tacü rü puracü tüxna äxgu, rü name nixĩ i aixcüma tayanguxëë i ngëma puracü i tüxna taxãxü na ngëmaãcü itanawéxüçèx na aixcüma wüxi i duüxü i mexü tixĩxü.

³ Rü ngëmacèx i ñuxma na meã chayanguxëëchaüxü i ngëma puracü i Tupana choxna äxü, rü taxucèxma chaugüçèx chaxoegaãë ega woo choxna pecagu rü ëxna tacü rü äëxgacügü choxna caxgu naxcèx i ngëma puracü i chaxüxü. Rü woo i chomatama rü taxuxüçèxma íchicuèx na ngextá chixri chanaxüxü i ngëma puracü.

⁴ Natürü ñuxma na chomatama nagu charüxĩnüxü na nataxuüma i chorü chixexü i Tupanapëxewa, rü tama ngëmacèx Tupana choxü nadau na changearü pecaduãxü. Erü nümatama ya törü Cori ya Tupana nixĩ i aixcüma choxü nacuáarü maxüãxü.

⁵ Rü ngëmacèx tama name na toxü pengugüarü maxüãxü naxüpa na núma naxüxü ya törü Cori. Natürü name nixĩ i nüxü ípenanguxëë, erü nüma tá nixĩ i nangoxëëãxü i guxüma i ngëma ñuxma icúxü rü guxüma i ngëma duüxügü naãëwa nagu rüxĩnüëxü. Rü ngëxguma tá nixĩ ya Tupana i tümamaã nataãëxü ya wüxichigü ya yixema aixcüma mexü ügüxe.

⁶ Pa Chaueneëgüx, perü mexüçèx nixĩ i pemaã nüxü tixuxü i ngëma ore na ngema Tupana naxwèxexüãcüma pemaxëxü. Rü choma rü Aporu nixĩ i perü cuèxruügü tixĩgüxü na towa pengüexü na Tupanaärü ore pemaã

nūxū ixuxūrūūācū penaxūxū. Rū ngēmacèx tama name na wūxi i perū nguxēētaexūmaā petaāēgūxū rū to rū nūxū pexoexū.

⁷ Rū ñuxma rū pexna chaca, ¿rū texé tixī ya yíxema pemaā nūxū ixuxe na togūarū yexera pexū ixīxēēxē? ¿Erū guxūma i ngema cuèx i pexū ngēxmaxū rū Tupana pexna nanaxā? Rū ñuxma na nūma pexna naxāāxū i ngēma cuèx ¿rū tūxcūū pegū picuèxūūgū ñoma pematama perū poramaā penayaxuxūrūū?

⁸ Rū pegūgu perūxīnūēgu rū aixcūma marū meāma Tupanaxū picuèxūchi rū marū pexū nangēxma i guxūma i tacū i penaxwèxexū na naxūtawa pengugūxūcèx. Rū pegūgu perūxīnūēgu rū ñoma āēxgacūgū i taxūrūū pixīgū rū taxuūma toxūtawa penaxwèxe i ñuxmax. ¡Chierū aixcūma Tupanapēxewa āēxgacūgū pixīgūgu na toma rū ta wūxigu pemaā āēxgacūgū na tixīgūxūcèx!

⁹ Rū toma na Ngechuchu toxū imugūxū, rū chauxcèx rū wixwe toxū nawogū ya Tupana. Rū ñoma poxcuexū i yuewa íxūrūū tixīgū. Rū ñoma wūxi i tacū i nūxū nacugūexūrūū tixīgū i napēxewa i Tupanaārū orearū ngeruūgū i daxūcūāx, rū napēxewa i ñoma i naānecūāx i duūxūgū, rū napēxewa i guxūma i tacū i Tupana ūxū.

¹⁰ Rū ñuxma na Cristuwe tarūxīxū, rū ngēmacèx taxuūma icuáxū toxū nawogū i duūxūgū, natūrū i pema rū pegūgu perūxīnūēgu rū guxūxūma pecuèx i Cristuchiga. Toma nūxū tacuèx na duūxūgūpēxewa taturaexū, natūrū i pema rū pegūgu perūxīnūē na aixcūma peporaexū. Rū duūxūgū toxū naxo, natūrū pexū nangechaūgū.

¹¹ Rū ñuxma rū ta tama inayacuèx na ngúxū tingegūxū, erū ñuxma rū ta taiya toxū nangux, rū titawae, rū tangexchiru. Rū duūxūgū rū chixri tomaā nachopetū, rū tangepata.

¹² Rū tipae na yeūcūrū toxmēxmaā tapuracūeechaxū. Rū duūxūgū rū tacū tomaā nixugūe, natūrū i toma rū mexū i oremaā tanangāxūgū. Rū towe ningēxūtanū, natūrū yaxna namaā taxīnūē.

¹³ Rū chixri tochiga nidexagū, natūrū i toma rū meā nachiga tidexagū. Rū ñoma guxchirexū nadaugūxūrūū tomaā nixīgū, rū ñoma duūxūgū i taxuwama mexūācū toxū nixīxēē. Rū ñuxma rū ta ngemagutama tomaā naarūxīnūe.

¹⁴ Tama pexcèx chanaxūmatū i ñaā popera na pexū chaxāneēxēēxūcèx. Natūrū pexcèx chanaxūmatū na pexū chixucuxēgūxūcèx chauxacūgūxūchirūū, erū pexū changechaū.

¹⁵ Erū woo nangēxmagu i muxūma i perū nguxēēruūgū i Cristuchiga pexū ngúexēēxū, natūrū chaxicatama nixī i penatū chiīxū ga Cristuxū na peyaxuxūwa. Yerū chauxūtawa nixī ga noxri ga penayaxuxū ga Ngechuchu ya Cristuarū ore i tūxū maxēxēēxū. Rū ngēmacèx chaxicatama nixī i penatū chiīxū i perū ōwa.

¹⁶ Rū ngēmacèx pexū chacèèxū na chauxrūxū meā pemaxēxū.

¹⁷ Rū ngēmacèx pexūtawa chanamu ya Timutéu ya poraācū nūxū changechaūcū ya chaune ixīcū i tórū Coriarū orewa. Rū nūma rū aixcūma meā nayanguxēē i guxūma i ngēma nagu chanamuxū. Rū nūma tá pexna nūxū nacuèxāchixēē na ñuxācū Ngechuchu ya Cristu naxwèxexūācūma meā chamaxūxū rū chanangúexēēxū ga yema yaxōgūxū ga natanūgu chixūgūxū.

¹⁸ Rū ñuxre i pemagū rū pegū picuèxūūgū, erū nagu perūxīnūē na tagutāma pexūtawa íchayadauxū.

¹⁹ Natūrū ngēxguma nanaxwèxegu ya tórū Cori, rū paxa tá ngema chaxū na pexū íchayadauxūcèx. Rū ngēxguma rū tá chomaxūchi nūxū chadau ngoxi ngēma duūxūgū i nūgū icuèxūūgūxū nūxū nangēxma i Tupanaārū pora rū ēxna yadoragūmare.

20 Erü Tupanaarü pora rü tama nüxü tixumare, natürü nagu ítamaxē i ngema pora.

21 ¿Rü ñuxma rü tacü ěxna nixī i penaxwèxexü i pema? ¿Penaxwèxe na pexü chingagüxü i ngëxguma ngema changuxgu, rü ěxna penaxwèxe na pexü changechaüácüma rü pemaã chamecümaácüma pexü na íchayadauxü?

5

Duüxügü i chixri maxëxüchiga

1 Rü duüxügü nüxü nixugügü rü wüxi i yatü i petanüwa rü naërücümaātama naxāmèx. Rü ngëma nixī i pecadu i poraácü chixexüchixü, erü woo ngëma duüxügü i tama yaxögüxütanüwa rü tama ngëmaácü naxüpetü.

2 ¿Rü ñuxácü i pema i ngëxguma i pegü picuèxüügüamaxü? Rü narümemaë chi nixī na poraácü pengechaügüxü. Rü ngëma yatü i ngëma chixexü üxü rü name nixī na ípenamuxüchixü i petanüwa.

3 Rü woo tama petanüwa changëxmagu i chomax, natürü guxüguma pegu charüxīnü. Rü ñoma pexütawa changëxmaxürü rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu pemaã nüxü chixu na tacü tá namaã pexüxü i ngëma duüxü.

4 Rü name nixī i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu pengutaquëxegü. Rü nüma ya tórü Cori ya Ngechuchu rü tá napetanügu na pexü napo-raexëëxücèx. Rü choma rü tá pexna chacuèxãchi i chorü yumüxëwa.

5 Rü ngëma norü poxcu i tá nüxna pexãxü i ngëma yatü, rü ngëma tá nixī na ípenamuxüchixü i petanüwa na Chataná ngúxü nüxü ingexëëxücèx. Rü ngëmaácü tá inayarüxo i naxüneärü ngúchaü i chixexü, natürü naãe rü tá namaxü i ngëxguma wena núma naxüxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu.

6 ¿Rü tama name i pema rü pegü picuèxüü naxcèx i ngëma pexüxü! ¿Tama ěxna nüxü pecuèx i ngëma ore i ñaxü:

“Wüxi i íraxü i pãüärü puxëëruü rü taxüma i pãüchara nipuxëë”, ñaxü?

7 Rü ngëmacèx name nixī i nüxü perüxoe i guxüma i nuxcümaüxü i pecüma i pexü chixexëëxü. Rü ngëxguma ngëmaácü penaxüxgu, rü ñoma ngexwacaxüxü i pãü i ngearü puxëëruüãxü i Üpetüchigaarü petawa ingöxürüü tá pime. Rü ñuxma i pema rü aixcüma ngexwacaxüxü i duüxügü pixīgü, yerü Cristu rü ñoma wüxi i carnerurüü marü tachicüü tórü pecaducèx nayu.

8 Rü ngëmacèx name nixī i nüxü tarüxoe i nuxcümaüxü i tacüma i chixexügü rü aixcüma Tupanagu tarüxīnüë rü meã naxcèx tamaxë, erü ngexwacaxüxü i norü duüxügü tixīgü.

9 Nüxīraüxü ga chorü poperawa rü pemaã nüxü chixu na tama natanügu pexägüxü i ngëma duüxügü i naí i ngemaã naxüneärü ngúchaü ügüxü.

10 Natürü yexguma yema ñachagu pexü, rü tama pemaã nüxü chixu na nüxna pixīgachitanüxüchixü i ngëma duüxügü i tama yaxögüxü i naí i ngemaã maxëmarexü, rü ěxna ngëma duüxügü i guxüma i tacü nügüna nugüchaügüxü, rü ěxna ngítèèxgüxü, rü ěxna ngëma duüxügü i tupananetachicünèxãxü icuèxüügüxü. Erü ngëxguma chi naxchaxwa ípechoüxgu i ngëma duüxügü, rü chi taxucürüwa i ñoma i nañewa pengëxmagü.

11 Natürü yexguma pemaã nüxü chixuxgu na tama natanügu pexägüxü i ngëma duüxügü i chixri maxëxü, rü nachiga chidexa i ngëma duüxügü i nügü ixugüxü na peeneëgü i yaxögüxü na yixīgüxü natürü naí i ngemaã maxëxü, rü ěxna aüexü, rü ěxna tupananetachicünèxãxü icuèxüügüxü, rü ěxna oregütèèxgüxü, rü ěxna ngãxëwëxegüxü, rü ěxna ngítèèxgüxü. Rü ngëma duüxügü nixī i pemaã nüxü chixuxü na tama namexü na natanügu pexägüxü rü bai i namaã na pechibüexü.

12-13 Erü tama choxmēxwa nangēxma na nūxna chaçaxŭ i ngēma duŭxŭgü i tama Tupanaāxŭ yaxōgŭxŭ. Rŭ Tupana tá nixī ya nūxna çacü i ngēma duŭxŭgü. Natürü i pema rŭ pemēxwa nangēxma na nūxna peçaxŭ i ngēma peeneēgü i yaxōgŭxŭ i tama meā maxēxŭ. Rŭ name nixī i petanüwa ípenamuxŭchi i ngēma duŭxŭ i chixri maxŭxŭ.

6

Ngēxguma tacü rŭ guxchaxŭ tüxŭ ngēxmagu taeneēmaā, rŭ tama name i āēxgacügü i tama yaxōgŭxŭpēxewa tayamexēē i ngēma

¹ Rŭ ngēxguma wüxie i pema pexŭ nangēxmagu i tacü rŭ guxchaxŭ i wüxi i peeneē i yaxōxŭmaā, çrŭ tüxcüŭ wüxi i āēxgacü i tama yaxōxŭārŭ ngŭxēēcèx ípeyaca na nūma pexŭ namexēēāxŭcèx i ngēma perü guxchaxŭgü? ÇRŭ tama ēxna inamexŭ i ngēma peeneēgü i yaxōgŭxŭ na namexēēgŭxŭ i ngēma perü guxchaxŭgü?

² ÇTama ēxna nŭxŭ pecuèx na yixema na yaxōgŭxŭ tá yīxŭ i naāneārŭ guxgu nūxna icagŭxŭ i guxŭma i ñoma i naānecŭāx i duŭxŭgü? Rŭ ñuxma na pema tá yīxŭ i ñoma i naānecŭāx i duŭxŭgŭxŭ picagŭxŭ, çrŭ tüxcüŭ taxucürüwa i pematama penamexēē i ngēma perü guxchaxŭgü i írachiréxŭ?

³ ÇTama ēxna nŭxŭ pecuèx rŭ woo ngēma daxŭcŭāx i Tupanaārŭ orearŭ ngeruŭgü, rŭ yixema tá yīxŭ i nŭxŭ icagŭxŭ? Rŭ ngēmacèx nixī i yexeraācŭ pemēxwa nangēxmaxŭ na ñuxācŭ penamexēēxŭ i ngēma guxchaxŭgü i ñoma i naānewa pexŭ ngēxmagŭxŭ.

⁴ Rŭ ngēmacèx, ngēxguma tacü rŭ guxchaxŭ pexŭ ngēxmagu i ñoma i naānewa, çrŭ tüxcüŭ i ngēma āēxgacügü i tama yaxōgŭxŭxŭtawa pegü ípeyaxuaxŭgŭxŭ na pexŭ namexēēgŭāxŭcèx i ngēma?

⁵ Rŭ pemaā nŭxŭ chixu i ngēma ore na pexāneēxŭcèx. ÇÉxna tataxuma i petanüwa ya wüxie ya nŭxŭ cuáxe na tanamexēēxŭ i ngēma guxchaxŭgü i petanüwa ngēxmaxŭ?

⁶ Rŭ tama pegümaā penuēxīcatama, natürü naetü rŭ āēxgacügü i tama yaxōgŭxŭxŭtawa pexī na penamexēēxŭcèx i ngēma perü guxchaxŭgü.

⁷ Rŭ ngēma na pegümaā penuēxŭ, rŭ ngēma rŭ poraācŭ chixexŭ nixī. ÇRŭ tüxcüŭ tama yaxna namaā pexīnŭē i ngēma guxchaxŭgü i peeneē pemaā ŭxŭ? ÇRŭ tüxcüŭ tama namaā peporae ega texé perü tacŭcèx ngīxgux?

⁸ Natürü i pema rŭ poraācŭ chixexŭ pexŭe, erü woo peeneēgü i yaxōgŭxŭāxŭ rŭ ta pengix..

⁹⁻¹⁰ ÇTama ēxna nŭxŭ pecuèx na ngēma duŭxŭgü i chixexŭ ŭgŭxŭ rŭ nataxuxŭtáma i nachica i ngextá Tupana āēxgacü íyīxŭwa? ;Rŭ tama name i pegütama pewomŭxēēgü! Erü ngextá Tupana āēxgacü íyīxŭwa rŭ nataxŭtáma i nachica i ngēma duŭxŭgü i naī i ngemaā ipexŭ, rŭ ngēma duŭxŭgü i tupananetachicünèxāxŭ icuèxŭŭgŭxŭ, rŭ ngēma duŭxŭgü i naxmèxēchita rŭ ēxna natechita ngēāēxŭ, rŭ ngēma yatŭgü i naxrŭŭ yatŭxŭmaā ngēāēxŭ, rŭ ngēma ngītèèxgŭxŭ, rŭ ngēma duŭxŭgü i nŭgŭnaxica nanuxŭchixŭ i norü ngēmaxŭgü, rŭ ngēma duŭxŭgü i ngāxewèxegŭxŭ, rŭ ngēma duŭxŭgü i oregütèèxgŭxŭ, rŭ ngēma duŭxŭgü i womŭxēewèxegŭxŭ. Rŭ guxŭma i ngēmagŭ rŭ nataxŭtáma i nachica i ngextá Tupana āēxgacü íyīxŭwa.

¹¹ Rŭ yexgumarŭtáma pixīgü ga ñuxre ga pema ga ŭpax. Natürü i ñuxma ya Tupana rŭ marŭ pexŭ ínanapi i perü chixexŭ na noxrŭxicatama pixīgŭxŭcèx. Rŭ ñuxma rŭ aixcŭma napēxewa pime yerü Naāē i Üünexŭ rŭ tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu marŭ perü pepaduna pexŭ ínanguxŭxēē.

Ñuxăcŭ naxŭüne i taxŭine

¹² Rŭ ñuxre i pema rŭ ñaperŭgŭgŭ:

“Rŭ marŭ name na chanaxŭxŭ i ngĕma chanaxwĕxexŭ”, ñaperŭgŭgŭ. Rŭ aixcŭma nixŭ i ngĕma, natŭrŭ tama guxŭ i ngĕma ixŭgŭxŭ rŭ tŭxŭ name. Rŭ aixcŭma nixŭ i Tupana choxŭ inguxuchixĕĕxŭ na chanaxŭxŭcĕx i ngĕma chanaxwĕxexŭ, natŭrŭ tama name na ŭacŭ rŭ chixexŭgu chaugŭ changuxĕĕxŭ na chomaă inacuăxŭcĕx.

¹³ Rŭ ngĕxgumarŭŭ ta rŭ ñuxre i duŭxŭgŭ rŭ ñanagŭrŭgŭ:

“Rŭ ōna rŭ taxŭnecĕx nixŭ, rŭ taxŭne rŭ ōnacĕx nixŭ”, ñanagŭrŭgŭ. Rŭ aixcŭma ngĕmaăcŭ nixŭ, natŭrŭ ya Tupana rŭ tá inayanaxoxĕĕ i guxŭma i ngĕma. Rŭ taxŭne rŭ tama naŭ i ngemaă namaă na ingĕăĕmarexŭcĕx nixŭ. Erŭ taxŭnemaă nixŭ i naxŭxŭ i tŕrŭ Coriarŭ ngŭchaŭ. Rŭ tŕrŭ Cori nixŭ ya taxŭnexŭ maxĕĕcŭ.

¹⁴ Rŭ yema Tupana wena namaxĕĕxŭrŭŭ ga tŕrŭ Cori ya Ngechuchu, rŭ ngĕxgumarŭŭ tá ta norŭ poramaă wena tŭxŭ namaxĕxĕĕ.

¹⁵ ¿Rŭ tama ĕxna nŭxŭ pecuĕx na ngĕma pexene rŭ Cristuarŭ na yŭxŭ? ¿Rŭ ñuxăcŭ i ngĕma chaxune i Cristuarŭ ixŭxŭ rŭ ngexŭ i ngĕăĕxŭmaă inapexŭ? Taxucŭrŭwama ngĕmaăcŭ nixŭ.

¹⁶ ¿Rŭ ĕxna tama nŭxŭ pecuĕx ega wŭxi i ngexŭ i ngĕăĕxŭmaă inapexgu ya wŭxi ya yatŭ rŭ ngĕma taxre i naxŭne rŭ wŭxitama i naxŭne yŭxŭ? Erŭ Tupanaărŭ ore i ŭmatŭxŭwa rŭ ñanagŭrŭ:

“Ngĕma taxre i naxŭne rŭ wŭxitama i naxŭne tá nixŭ”, ñanagŭrŭ.

¹⁷ Natŭrŭ ngĕxguma wŭxi i duŭxŭ rŭ tŕrŭ Cori ya Cristuaxŭ yaxŭŭxgu, rŭ ngĕma naăĕ i ngĕma duŭxŭ rŭ Cristuăĕmaă wŭxigutama narŭxŭnŭĕ.

¹⁸ Rŭ ngĕmacĕx name nixŭ na nŭxŭ perŭxoexŭ i pexeneărŭ ngŭchaŭ na pexŭxŭ. Rŭ guxŭma i togŭ i pecadu i wŭxi i duŭxŭ ŭxŭ rŭ tama naxŭnexŭ nachixexĕĕ. Natŭrŭ ngĕma na naŭ i ngemaă nangĕăĕxŭ rŭ ngĕma waxi nixŭ i naxŭnexŭ chixexĕĕxŭ.

¹⁹ ¿Tama ĕxna nŭxŭ pecuĕx i pexene rŭ Tupanaăĕ i Ŭnĕxŭpata na yŭxŭ? Rŭ pegu nixŭ i naxăchiŭxŭ i ngĕma Naăĕ i Ŭnĕxŭ i Tupana pexna muxŭ. Rŭ ngĕmacĕx i pema rŭ tama pegŭarŭ yoratama pixŭgŭ.

²⁰ Erŭ Tupana rŭ marŭ pexcĕx nataxe rŭ poraăcŭ nŭxŭ petatanŭ. Rŭ ngĕmacĕx penaxwĕxe i ngĕma pexenemaă meă Tupanacĕx pemaxĕ na ngĕmaăcŭ namaă penataxĕĕxŭ ya Tupana.

7*Ucuxĕgŭ i ĕmĕxchiga*

¹ Rŭ ñuxma rŭ tá pexŭ changăxŭ ga yema ĕmĕxchiga ga choxna naxcĕx pecaxŭ ga perŭ poperawa. Rŭ narŭmemaĕ chi nixŭ i noxtacŭma tama naxămax ya yatŭ.

² Natŭrŭ ngĕma na naxŭneărŭ ngŭchaŭ na naxŭgŭmarexŭ i duŭxŭgŭ, rŭ narŭmemaĕ nixŭ i wŭxichigŭ ya yatŭ rŭ na naxămaxŭ, rŭ wŭxichigŭ i nge rŭ na naxătexŭ.

³ Rŭ yima yatŭ ya ĕmacŭ rŭ taxucŭrŭwama naxmĕxna nŭgŭ ninuxŭ. Rŭ ngĕma nge i ĕtecŭ rŭ taxucŭrŭwama ngŭtena ngŭgŭ iyanuxŭ.

⁴ Erŭ ngĕma nge i ĕtecŭ rŭ tama ngŭgŭxŭneărŭ yoratama iyixŭ, erŭ ngŭte nixŭ ya ngŭxŭneărŭ yora ixŭcŭ. Rŭ ngĕxgumarŭŭ ya ngŭte rŭ tama nŭgŭxŭneărŭ yora nixŭ, erŭ naxmĕx iyixŭ i naxŭneărŭ yora ixŭcŭ.

⁵ Rŭ tama name i wŭxi ya yatŭ rŭ namĕxna nŭgŭ ninuxŭ, rŭ ĕxna wŭxi i ngecŭ rŭ ngŭtena ngŭgŭ iyanuxŭ, ega tama nŭgŭmaă namexĕĕăgu na ñuxre i ngunexŭ tama nŭgŭmaă namaxĕxŭ naxcĕx na nayumŭxĕgŭxŭ. Rŭ

ngēmawena rü name nixī na wenaxārü noxrirüü nügümaã namaxēxū na tama Chataná nüxna ĩnūxūcèx na chixexūgu nayixēãxūcèx.

⁶ Rü guxūma i ñaã ore i pemaã nüxū chixuxū i ãmèxchiga rü ãtechiga rü tama wüxi i mu nixī i ngēma. Natürü pemaã nüxū chixumare na nüxū pecuáxūcèx na namexū i ngēmaãcü na penaxūxū.

⁷ Rü chomatama nagu charūxīnū rü chierü name nixī ega choma chamaxūxürüü namaxēgu i guxūma i duūxūgü. Natürü Tupana rü wüxichigü i duūxūna nanaxã i nacüma na ñuxãcü namaxēxūcèx rü ñuxãcü nagu naxīnūxūcèx. Rü ngēmacèx tama guxāma tawūxigu.

⁸ Rü ngēma ngemèxgūxū rü ngetegūxū rü yutegūxū rü namaã nüxū chixu rü narümemaē nixī i chauxrūü tama naxāmèx rü tama naxāte.

⁹ Natürü ngēxguma wüxi i duūxū taxucürüwa naxūneārü ngúchaūmaã naporagu, rü name nixī na naxāmaxū rü ěxna naxātexū. Erü narümemaē nixī i noxtacüma naxāmèx rü ěxna naxāte na tama ngema norü ngúchaūgagu düxwa chixexūgu nanguxūcèx.

¹⁰ Natürü yíxema marü ãmaxē rü ãtexe, rü tümamaã nüxū chixu na tama namexū na tümatexū na itatáxū. Rü ngēma mu rü tórü Coriarü mu nixī, rü tama choxrü nixī.

¹¹ Natürü ngēxguma chi ngürüãchi wüxi i ngexū natexū ítèxgu, rü name nixī i noxtacüma nangete rü ěxna wena natecèx nataegu. Rü ngēxgumarüü ta ya yatü rü tama name i namèxū ínatèx.

¹² Rü ñuxma rü choxū nangēxma i wüxi i ore i tümacèx ya yíxema ãmaxē ngīmaã i wüxi i nge i tama yaxōxcü. Rü ngēma ore rü choxrütama nixī rü tama tórü Coriarü nixī. Rü ngēxguma wüxi ya yatü ya ôcü ngīmaã ãmaxgu i wüxi i nge i tama yaxōxcü, rü tama name i ngīxū ínatèx, ega ngīma rü aixcüma namaã naxātechaūgu.

¹³ Rü ngēxguma wüxi i nge i yaxōxcü ãtegu namaã ya wüxi ya yatü ya tama yaxōcü, rü tama name i ínatèx ya yima ngīte ega nüma ya yima yatü rü aixcüma ngīmaã naxāmèxchaūgu.

¹⁴ Rü yima yatü ya tama yaxōcü, rü namèx i yaxōxcügagu Tupana nüxū nacuèx. Rü ngēma ngecü i tama yaxōxcü, rü ngīte ya yaxōcügagu Tupana ngīxū nacuèx. Erü ngēxguma chi tama ngēmaãcü yixīgu, rü chi ngēma naxācügü rü duūxūgü i tama yaxōgūxūãcügürüü tá nixīgü. Natürü i ñuxma ya naxācügü rü marü Tupana tüxū nacuèx.

¹⁵ Natürü ngēxguma yima yatü ya tama yaxōcü rü namèxū ínatáxchaūgu rü ĩnoxtacüma ngīxū ínatá! Rü ngēxgumarüü ega ngēma ngecü i tama yaxōcü rü ngītexū ínatáxchaūgu, rü ĩnoxtacüma ngītexū ínatá! Rü ngēxguma ya yima yatü ya yaxōcü rü marü name ega wena naxāmèxgu. Rü ngēma ngecü i yaxōcü rü marü name ega wena naxātegu. Erü Tupana pexū nade na pegü pengechaūgūxūcèx.

¹⁶ Rü ngēmacèx, Pa Ngecü i Tupanaãxū Yaxōxcüx, rü ngēxguma cute i tama yaxōxū cuxū ítáxchaūgu, namē nixī i tama cunachuxu, erü tama nüxū cucuèx ngoxi tá nüxū cuyaxōxēē i ngēma cute rü ěxna tama. Rü cumax, Pa Yatü ya Yaxōxcüx, rü ngēxguma cuxmèx i tama yaxōxū cuxū ítáxchaūgu, rü name nixī i tama cunachuxu, erü tama nüxū cucuèx ngoxi tá ngixū cuyaxōxēē i ngēma cuxmèx rü ěxna tama.

¹⁷ Rü ñuxma rü pemaã nüxū chixu rü nüma ga Tupana rü wüxichigü ga duūxēna nanaxã ga tümäärü cuèx na tümäärü maxūmaã itacuáxūcèx rü meã tanaxūxūcèx i ngēma puracü ga noxri tüxū yexmaxū ga tauta Tupana tümacèx caxgu. Rü ngēma nguxēētae nixī i namaã chanangúexēēxū i guxūma i yaxōgūxū i wüxichigü ya tupaucawa ngēxmagūxū.

¹⁸ Rü ngēxguma Tupana naxcèx caxgu i wüxi i duūxū i marü Yudíugürüü

Íwiechèxmüpèxechiraũxũ, rü nüetama nixĩ ega ngẽmaãcütama yixĩgu. Rü ngẽxguma Tupana nayauxgu i wüxi i duũxũ i tama Íwiechèxmüpèxechiraũxũ, rü nüetama nixĩ ega ngẽmaãcütama yixĩgu.

19 Erü Tupanapèxewa rü nüetama nixĩ ega wüxi i duũxũ rü ínawiechèxmüpèxechiraũgu rü ěxna tama. Erü ngẽma Tupana aixcũma naxwèxexũ nixĩ na naga naxĩnũxũ i wüxichigũ i duũxũ.

20 Rü wüxichigũ i duũxũ rü name nixĩ i nawatama napuracũ ga yema puracũ ga nüxũ yexmaxũ ga yexguma Tupana noxri naxcèx caxgu.

21 Rü yexguma wüxi ga coriarũ duũxũ quixĩyane Tupana cuxcèx caxgu, rü tama name i ngẽmacèx cuxoegaãĕ. Natürũ ngẽxguma cuxũ natauxchagu na nüxna Ícunguxuchixũ i ngẽma cori, rü marũ name na Ícunguxuchixũ.

22 Rü cuma ga na cucoriãxyane cuxcèx naçaxũ ga Tupana, rü name nixĩ i nüxna cucuèxãchi na Cori ya Cristu pecaduwa cuxũ Ínguxuchixẽĕxũ. Rü cuma ga na cungearũ coriãxyane cuxcèx naçaxũ ga Tupana, rü name nixĩ i nüxna cucuèxãchi na tórũ Cori ya Cristuarũ duũxũ quiĩxũ i ñuxma na nüxũ cupuracũxũcèx.

23 Tupana rü marũ pexcèx nataxe rü poraãcũ nüxũ petatanũ. ;Rü ngẽmacèx i ñuxma rü tãütáma naga pexĩnũĕ i ngẽma duũxũgũ i wenaxãrũ ñoma i naãneãrũ chixexũwa pexũ gagũchaũxũ!

24 Rü name nixĩ, Pa Chaueneĕgũx, i wüxichigũ i pema rü meã Tupanapèxewa penaxũama ga yema puracũ ga noxri pexũ yexmaxũ ga yexguma Tupana pexcèx caxgu.

25 Rü ñuxma rü tá pemaã nüxũ chixu i nachiga i ngẽma duũxũgũ i ngemèxgũxũ rü ngetegũxũ. Rü tórũ Cori ya Ngechuchu rü taxuũma i mu choxna naxã i ngẽmachiga. Natürũ tá pemaã nüxũ chixu i ñuxãcũ nagu charũxĩnũ i ngẽmachiga. Rü ngẽma chorũ ore rü aixcũma nixĩ erũ choma nixĩ i wüxi i duũxũ ga nüxũ changechaũtũmũãcũma choxũ nayaxuxũ ga tórũ Cori.

26 Natürũ ngema ñuxma nüxũ idauxũ i guxchaxũgũgagu rü chauxcèx rü chi name i tama nixãmèx i ngẽma yatũgũ i ngemèxgũxũ.

27 Rü ngẽxguma marũ cuxãmèxgu rü tama name i ngĩxũ Ícutèx. Natürũ ngẽxguma cungemèxgu rü name i tama cuxãmèx.

28 Natürũ ngẽxguma cuxãmèxgu rü tama pecadu nixĩ i ngẽma. Rü ngẽxguma wüxi i paxũ átegu rü tama pecadu nixĩ i ngẽma. Natürũ ngẽma ixãmèxgũxũ rü ixãteguũ rü tá nayexera i norũ guxchaxũgũ i ñoma i naãnewa, rü ngẽma nixĩ i tama chanaxwèxexũ na nüxũ nangupetũxũ.

29 Pa Chaueneĕgũx, pemaã nüxũ chixu rü tama muxũ i ngunexũ tüxũ nangẽxma na naxũxũcèx i Tupanaãrũ puracũ. Rü ngẽmacèx ya yĩxema ixãmèxgũxe rü name nixĩ i meã tanaxũgũ i Tupanaãrũ puracũ ñoma tangemèxgũxũrũũ.

30 Rü yĩxema ngexwaca yutanũgũxe rü yixema peta ügũxe rü yĩxema itaxegũxe, rü tama name i ngẽmacèx Tupanaãrũ puracũ na Ítangẽxgũxũ.

31 Rü yĩxema tüxũ nangẽxmaxẽ i tümaãrũ ngẽmaxũgũ i ñoma i naãnewa, rü tama name i ngẽmacèx Tupanaãrũ puracũ na Ítangẽxgũxũ. Erũ ñoma i naãne i ñuxma nüxũ idauxũ rü paxa tá nagux.

32 Rü tama chanaxwèxe na řacũcèx pexoegaãĕgũxũ. Rü ngẽxguma wüxi i yatũ ngemèxgu, rü Tupanaãrũ puracũgu narũxĩnũ rü nagu narũxĩnũ na ñuxãcũ Tupanaãrũ ngũchaũ naxũxũ.

33-34 Natürũ ngẽxguma naxãmèxgu ya wüxi ya yatũ, rü ñoma i naãneãrũ ngẽmaxũgu narũxĩnũ rü nagu narũxĩnũ na ñuxãcũ namèxũ nataãĕxẽĕxũ. Rü ngẽmaãcũ muxũgu narũxĩnũ. Rü ngẽxgumarũũ ta nixĩ i ngexũgũ. Rü ngẽma ngexũ i ngetexũ rü Tupanaãrũ puracũgu narũxĩnũ, erũ marũ Tupanana nügũ

naxã rü guxũ i naxũnemaã rü naãẽmaã naxcèx namaxũ. Natürü ngẽma ngexũ i ãtexũ rü ñoma i naãneãrũ ngẽmaxũgu narũxĩnũ, rü nagu narũxĩnũ na ñuxãcü natexũ nataãẽxẽxũ.

³⁵ Rũ perũ mexũcèx nixĩ i pemaã nüxũ chixuxũ i ngẽma, rü tama pexna na chanachuxuxũcèx nixĩ. Natürü ngẽma ñacharũgũ na meã pemaxẽxũcèx rü aixcüma penaxũxũcèx i tórũ Coriarũ puracũ.

³⁶ Rũ ngẽxguma texé nagu rüxĩnũgu na tũmaxãcü rü marũ na napaxũ, rü tũmacèx namexgu na naxãtexũ, rü marũ name i ngĩxũ taxũte ega aixcüma tũmacèx namexgu. Rũ ngẽma na naxãtexũ i tũmaxãcü rü tama pecadu nixĩ.

³⁷ Natürü ngẽxguma wũxi i yatũ nüxũ nangẽxmagu i norũ pacũ rü tama nanaxwèxegu na ngĩxũ naxũtexũ, rü ngẽma rü ta marũ name. Erũ naxmẽxwa ingẽxma rü taxucèxma texé tanachixewe na ngĩxũ naxũtexũcèx.

³⁸ Rũ ngẽmawa nüxũ tadau rü ngẽma yatũ i naxãcü ngĩxũ ütexũ rü mexũ naxũ. Rũ ngẽma yatũ i tama naxãcü ngĩxũ ütexũ rü yexeraxũ i mexũ naxũ.

³⁹ Rũ wũxi i nge i ãtecũ rü ngĩtemẽxẽwa ingẽxma i ngẽxguma namaũxgu ya ngĩte. Natürü ngẽxguma nayuxgu ya ngĩte, rü marũ name ega to i yatũ i ngĩma ngĩxũ ngũchaũxũmaã naxãtegu. Natürü inaxwèxe na wũxi ya yatũ ya yaxõcümaã naxãtexũ.

⁴⁰ Natürü chauxcèx rü yexeraãcü chi itaãẽ i ngẽxguma chi tãũ chima wena naxãtegu. Rũ ngẽma ore rü choxrõtama nixĩ, natürü nagu charũxĩnũ rü Tupanaãẽ i Üünexũãrũ ĩnũ ta nixĩ.

8

Tupananetachicünèxãgũna naxuaxũgũxũ ga õnachiga

¹ Ñũxma rü tá pemaã nüxũ chixu i nachiga i ngẽma õnagũ i ngẽma duũxũgũ i tama Ngechuchuaxũ yaxõgũxũ norũ tupananetachicünèxãgũna uaxũgũxũ. Rũ aixcüma nixĩ i wũxichigũ i yixema i meãma nüxũ icuáxũ i ngẽmachiga. Natürü ngẽma nüxũ na icuáxũgagu rü ñuxguacũ rü yigũ namaã ticuèxũxũ. Natürü ngẽma na yigũ ingechaũxũ rü tũxũ narũngũxẽẽ na yexeraãcü meã yaxõgũchigũxũ.

² Rũ ngẽxguma chi texé nagu rüxĩnũgu na tacũxũ tacuáxũ, rü name nixĩ i nüxna tacuèxãchi na ngẽxguma rü ta tama aixcüma nüxũ tacuáxũ i guxũma i ngẽma cuèx i aixcüma ixĩxũ.

³ Natürü ngẽxguma texé aixcüma Tupanaxũ ngechaũgu, rü Tupana rü tũxũ nacuèx ya yixema.

⁴ Rũ ngẽma na nangõxũ i ngẽma õnagũ i tupananetachicünèxãgũna naxuaxũgũxũ i duũxũgũ, rü meãma nüxũ tacuèx na taxuwama namexũ i ngẽma tupananetachicünèxãgũ erũ tama aixcüma Tupanaxũchi nixĩgũ. Erũ wũxixicatama nixĩ ya aixcüma Tupana ixĩcü, rü nataxuma ya naĩ.

⁵ Rũ woo duũxũgũ nagu narũxĩnũe rü nangexma i muxũma i tupanagũ i ñoma i naanewa rü dauxũguxũ i naanewa, natürü taxcèx rü tama ngemaãcü nixĩ.

⁶ Erũ yixema nüxũ tacuèx na wũxitama yixĩxũ ya Tupana ya Tanatũ ixĩcü. Rũ nüma ya Tanatũ nixĩ i naxũãxũ i guxũma i tacũ i ngẽxmaxũ, rü naxcèx nixĩ i imaxẽxũ i yixemax. Rũ ngẽxgumarũũ ta nangẽxma i wũxitama ya tórũ Cori ya Ngechuchu ya Cristu. Rũ yimagagu nixĩ na nangẽxmaxũ i guxũma, rü yimagagu nixĩ i tũxũ nangẽxmaxũ i maxũ.

⁷ Natürü tama guxũma i yaxõgũxũ nüxũ nacuèx na nangẽxmaxũ ya wũxitama ya Tupana rü wũxitama ya tórũ Cori. Rũ ñuxre i nümagũ ga ũpa rü nüxũ nayapue na nüxũ yaxõgũãxũ i ngẽma tupananetachicünèxãgũ,

rü ñuxma rü ta tama aixcūma nūxū nacuèxgü i ngēma mexū i Tupana nūxū naxwèxexū. Rü ngēmacèx nixī i ñuxma i nagu naxīnūèxū na chixexū naxūgūxū i ngēxguma nangōxgūāgu i ngēma naxūnamachi i togū i duūxūgū norū tupananetachicūnèxāgūna uaxūgūxū na nūxū namaā yacuèxūūgūxūcèx.

⁸ Rü yixema nūxū tacuèx na tama tacū rü namachi na ingōxūgagu yīxū na Tupana tūxū dexū. Rü tātūtāma yexera time i napèxewa ega nangōxgūgu i ngēma namachi. Rü tātūtāma yexera tichixe i napèxewa ega tama nangōxgūgu.

⁹ Natürü i pema i nūxū na pecuáxū na tama pecadu yīxū na nangōxū i ngēma namachi, jrü pexuāègū erü ngürüāchi ngēma na pengōxūgagu chixexūgu tá penayixēē i ngēma peeneègū i tauta aixcūma meā nūxū cuèxgūxū na tacū yīxū i Tupana nūxū naxwèxexū!

¹⁰ Erü cuma na meā Tupanaxū cucuáxū, rü ngēxguma chi cunangōxgu i ngēma namachi i ngextá tupananetachicūnèxāgūxū íyacuèxūūgūxūwa, rü ngürüāchi wūxi i cueneē i tauta meā Tupanaxū cuáxū tá cuxū nadau. Rü ngürüāchi nūma rü tá ta nanangōx i ngēma namachi woo naēwa nagu naxīnūgu na wūxi i chixexū yīxū na nangōxū i ngēma namachi.

¹¹ Rü ngēmaācū i cuma na meā Tupanaxū cucuáxū, rü tá icuyanatauxēē i ngēma cueneē i Cristu naxcèx yuxū i tauta meā Tupanaxū cuáxū.

¹² Rü ngēmacèx i ngēxguma chixexūgu cunanguxēēxgu i ngēma cueneē i tauta meā Tupanaxū cuáxū, rü Cristumaā rü ta chixexū cuxū.

¹³ Rü ngēmacèx i ngēxguma ngēma namachi i changōxūgagu chixexūgu chananguxēēxgu i chaueneē, rü narümemaē nixī i noxtacūma taguma namachi changōx na tama pecadugu chananguxēēxūcèx i ngēma chaueneē.

9

Yixema Cristu tūxū muxē na nūxū tapuracūxūcèx, rü tūxna naxū i tūmaārū natanū

¹ Rü pemaā nūxū chixu rü tórü Coritama nixī ya choxū yaxucū rü choxū mucū na norū puracū chaxūxūcèx, rü ngēmacèx taxuūma i duūxūgūmèxēwa changēxma i ñuxmax. Rü chomatama chauxetūmaā tórü Cori ya Ngechuchuxū chadau, rü ngēma puracū i nūxū chaxūxūgagu nixī i peyaxōgūxū i pemax.

² Rü woo togū i duūxūgū tama choxū cuèxgūchaūgu na tórü Cori choxū muxū, natürü i pema rü meāma nūxū pecuèx na nūma yīxū ga choxū namuxū. Yerü chauxūtawa nixī ga tórü Coriaxū peyaxōgūxū, rü ngēmawa nūxū pecuèx na aixcūma yīxū na nūma choxū namuxū.

³⁻⁴ Rü ñāā nixī i chorü dexa i namaā chanangāxūxū i ngēma duūxūgū i chauchiga idexagūxū:

“¿Éxna tama name na duūxūgū choxna naxāxū i chorü òna rü chorü axexū naxcèx i chorü puracū?

⁵ ¿Éxna tama inamexū ta na wūxi i ngexū i yaxōxūmaā na chaxāmaxū na chayagaxūcèx ngēxgumarūū na naxāmaxū i Pedru, rü naēneègū ya tórü Cori, rü ngēma togū i yatūgū i Tupana imugūxū?

⁶ ¿Rü éxna pema nagu perūxīnūègu rü choma rü Bernabéxicatama i tama namexū na toxū perūngūxēègūxū ngēma togū i orearū uruūgūxū na perūngūxēègūxūrūū?

⁷ ¿Tacū rü duūxū i churarawa ūxū i nūgūxūtama naxūtanūxū i norū òna? ¿Rü tacū rü duūxū i orix itoxū i tama namūxū i norū o? ¿Rü tacū rü duūxū i

carnerugūna dauxū i tama nagūnenixū ne ixaxūxū?” Ngēma ñacharūgū nūxū i ngēma duūxūgū i chauchiga idexagūxū.

⁸ ĶRū ñuxma rü tāūtáma nagu perūxīnūē na chorū orexicatama yīxū i ñāñ nūxū chixuxū! Erū Tupanaārū ore ga Moíché ūmatūxūwa rü ta ngēma ñanagūrū.

⁹ Erū ngēma ore rü ñanagūrū:

“ĶRū ngēma woca i aruchuarū putēxewa puracūxū, rü tāūtáma cunawēxnagu na tama yima aruchuwa nachibūxūcēx!”

ñanagūrū i ngēma ore. Rū nūxū tacuēx na tama wocagūgu naxīnūxū ga Tupana ga yexguma yema ñaxgu.

¹⁰ Natürü pemañ nūxū chixu rü tagu nixī ga naxīnūxū ga yexguma yema ñaxgu ga Tupana. Rū tachiga nixī ga naxūmatūxū ga yema ore. Erū yíxema aruchunecū ūxe rü yíxema norū oarū puxwa puracūxe, rü ngēxguma tapuracūeyane rü tanaxwēxegū na ítananguxēēgūxū i ngēma norū o i tūxna ūxū.

¹¹ Rū toma rü wūxi ya nanetūchire ya itatoxūnerū tixīgū ga yexguma pemañ nūxū tixuxgu ga Tupanaārū ore. ĶRū ñuxma rü tama ēxna i pexcēx namexū na toxna penaxāxū i tacū i toxū taxuxū?

¹² Rū ngēxguma ngēma togū i orearū uruūgū petanūwa nayauxgūgu i ngēma nūxū taxuxū, rü maneca toma rü yexera name nixī i petanūwa tanayaxu i ngēma toxū taxuxū. Natürü i toma rü tama ngēmaācū tanaxū. Erū toma rü guxū i guxchaxūmañ taporae na tama pexū tanaguxchaxēēxūcēx na Cristuaxū peyaxōgūxū.

¹³ Pema nūxū pecuēx rü guxūma i duūxūgū i tupauca ya taxūnewa puracūexū, rü ngēma ōna ya yima tupaucawa ngēxmaxūtama nangōxgū. Rū ngēma duūxūgū i tupaucagu Tupanacēx naxūnagū dēixū, rü nanade i ñuxre i ngēma namachi norū ngōxruū.

¹⁴ Rū ngēxgumarū ta ya yíxema nūxū ixugūxe i ore i tūxū maxēxēēxū, rü tórū Cori nūxū nixu rü name nixī i tanayauxtanū i ngēma tūmaarū puracū..

¹⁵ Natürü i choma rü taguma ngēmaācū chanaxū. Rū ñuxma na pexcēx chanaxūmatūxū i ñāñ popera, rü tama tacū choxna pexāxūcēx nixī. Erū ngēma na taguma texēxūtawa tacūcēx íchaçaxū, rü wūxi i chorū taāē nixī. Rū narūmemaē chierū nixī na chayuxū naxūpa na texē choxna nayaxuxū i ñāñ taāē i choxū ngēxmaxū.

¹⁶ Rū ñuxma na nūxū chixuxū i ngēma ore i tūxū maxēxēēxū, rü taguma ngēmacēx chaugū chicuēxū. Erū woetama ngēma nixī i chorū puracū ga Tupana choxna āxū, rü ngēmacēx taxucūrūwama chanangexrū. Erū poraācū chí chachixexūgu i ngēxguma tāū chima nūxū chixuxgu.

¹⁷ Rū ngēxguma chí chaugagu chitama chanaxūxgu i ngēma puracū, rü nagu chí charūxīnū na choxū naxātanūxū. Natürü ngēxguma Tupana choxū muxūācūma chanaxūxgu, rü chanaxūama erū woetama ngēma nixī i chorū puracū ga Tupana choxna āxū.

¹⁸ ĶRū ñuxma rü tacū tá nixī i chorū natanū naxcēx i ngēma puracū i chaxūxū? Rū dūcax, rü chorū natanū nixī i ngēma taāē i chayaxuxū i ngēxguma ngetanūācūma nūxū chixuxgu i ngēma ore i tūxū maxēxēēxū. Rū ngēmaācū woo Tupanapēxewa name na petanūwa chanayaxuxū i chorū natanū na ngēmamañ chamaxūxūcēx, natürü taguma texena naxcēx chaca..

¹⁹ Rū woo taxūxemēxēwa changēxma i chomax, natürü guxāmēxēwa chaugū changēxmaxēē, na ngēmaācū yexeraācū muxūma i duūxūg ūxū charūngūxēēxūcēx na Cristuaxū yaxōgūāxūcēx.

²⁰ Rū ngēxguma chautanūxū i Yudūgūtanūwa changēxmagu, rü namañ chaugū chawūxiguēē na ngēmaācū nūxū charūngūxēēxūcēx na Cristuaxū

yaxōgüāxūcèx. Rū woo tama yema Moïché ümatüxü ga mugütüüwa changëxmagu, natürü chayanguxëëāma i ngëma mugü na ngëmaācü Cristuxütawa chanagagüxü i ngëma duüxügü i ñuxma rü ta nagu ïxü i ngëma mugü ga Moïché ümatüxü.

²¹ Rū ngëxguma natanüwa changëxmagu i ngëma duüxügü i tama Yudiügü ixīgüxü, rü ngëma duüxügümaā chaugü chawüxiguxëë na ngëmaācü nüxü charüngüxëëxūcèx na Cristuaxü yaxōgüāxūcèx. Natürü taguma ichanangëx i Tupanaärü mugü erü guxüguma Cristuarü mugütüüwa changëxma.

²² Rū ngëxguma natanüwa changëxmagu i ngëma duüxügü i tama poraācü Cristuchigaxü cuèxgüxü, rü choma rü ta ngëma duüxügümaā chaugü chawüxiguxëë, na ngëmaācü nüxü charüngüxëëxūcèx na Cristuaxü yaxōgüāxūcèx. Rū ngëmaācü guxüma i duüxügürüü chaugü chixixëë, rü nagüxüraüäcuma naxcèx chadau na ngëmaācü düxwa Tupanaxütawa chanagagüxūcèx i ñuxre i nümagü.

²³ Rū ngëmaācü nixi i chapuracüxü na guxüwama nanguxūcèx i ngëma ore i tüxü maxëxëëxü. Erü chanaxwèxe na choma rü ta choxü nangëxmaxü i ngëma maxü i taguma gúxü, naxrüü i guxüma i ngëma duüxügü i nüxü yaxōgüxü.

²⁴ Pema rü meāma nüxü pecuèx i wüxi i inüca i nawa ññaächixü rü muxüma inaxüāchi, natürü wüxixicatama nixi i ngëma nüxüra ínguxü rü nayaxuxü i norü āmare. Rū name nixi i pegüna pedau na Tupana pexna naxāxūcèx i ngëma perü āmare.

²⁵ Guxüma i ngëma duüxügü i nügü ngüexëëxü naxcèx i wüxi i inüca na togegüxü naporamaexūcèx, rü meā nügüna nadaugü na ngëmaācü nayauxgüāxūcèx i norü āmare i paxaächiruü ixixü. Natürü yixema na yaxōgüxü rü yigüna tadaugü na meā naxügüxūcèx rü meā imaxëxūcèx na nayauxgüxūcèx i tórü āmare i taguma gúxü.

²⁶ Rū ngëmacèx i choma rü tama ñoma chauechitamare chiñaxürüü chixi, rü tama ñoma tacü i nügü dëixü i ngürüanegumare idagüxürüü chixi.

²⁷ Rū ngëmacèx meā chaugümaā ichacuèx na taxuüma i chaxuneärü ngüchaü chaxüxūcèx. Erü tama chanaxwèxe i mexümaā togüxü changuxëëchirëxäcuma chixexü chaxü rü ngemagagu tama chanayaxu i chorü āmare.

10

Nayaxucüxëgü na tama nüxü yacuèüügüxūcèx i tupananetachicünèxägü

¹ Pa Chaueneëgüx, chanaxwèxe i nüxna pecuèxāchie ga tacü nüxü na ngu-petüxü ga yema nuxcümaügüxü ga tórü oxigü ga Moïchéwe rüxixü. Rū pema nüxü pecuèx rü yexguma nawe naxixgu rü wüxi ga caixanexü napëxegu nixü rü nayadüxü. Rū guxüma ga yema duüxügü rü wüxigu Moïchémaā natüügu nixixütanü. Rū yexgumarüü ta Moïchémaā nawa nichoü ga yema Taxtü ga Dauchiüxü.

² Rū guxüma ga yema duüxügü rü yexguma wüxigu Moïchémaā yema caixanexüpechitatüügu yaxixütanügu rü yema Taxtü ga Dauchiüxüwa yachöügu, rü yemaācü nügü nangoxëëgü na Moïchéweama naxixü.

³ Rū yexgumarüü ta ga guxüma ga yema duüxügü nanangōxgü ga yema pãü ga daxüwa rüyixü.

⁴ Rū guxüma ga yema duüxügü nayaxaxgü ga yema dexá ga Cristu nüxna äxü. Yerü Cristu rü yema duüxügüxü ínixümücü ga yema ínaxixüwa, rü nüxna nanaxä ga yema dexá ga yaxaxgüxü.

⁵ Natürü narümumaẽ ga yema duũxũgũ ga tama Tupanaãrũ ngúchaũ ügũxũ. Rũ yemacèx ga yema duũxũgũ rũ yexma nayue rũ yéma nawogũ ga naxũnegũ ga dauxchitawa ga taxúema Íxãpataxũwa.

⁶ Rũ guxũma ga yema nangupetũ na tórũ cuèxruũ yĩxũcè rũ tama tórũ oxigürũxũ chixexũcèxama idaugũxũcèx.

⁷ Rũ ngẽmacèx tama name i nũxũ picuèxũgũ i tacũ rũ tupanane-tachicünèxãgũ, yexgumarũ ga ñuxre ga nũmagũ naxũgũxũrũũ. Erũ Tupanaãrũ ore i ümatũxũwa rũ tórũ oxigũchigaxũ nixu rũ ñanagürũ:

“Rũ duũxũgũ Ínarütogũ na nachibüexũcèx rũ na naxaxegũxũcèx, rũ ngẽmawena rũ inachigũ na Íyayüxexũcèx”, ñanagürũ i ngẽma ore.

⁸ Rũ tama name i yixema rũ naĩ i ngemaã itape yexgumarũ ga ñuxre ga nũmagũ naxũgũxũrũũ. Rũ yemacèx wüxitama ga ngunexũgu rũ nayue ga 23,000.

⁹ Rũ tama name i nũxũ taxü ya tórũ Cori na ñuxãcü yaxna tamaã naxĩnũxũ yexgumarũ ga ñuxre ga nũmagũ naxũgũxũrũũ. Rũ yemacèx nixĩ ga yema duũxũgũxũ nangõxcuxũ ga äxtapegũ rũ nayuexũ.

¹⁰ Rũ tama name i chixexũ Tupanamaã pixugũ yema ñuxre ga nuxcũmaũgũxũ ga tórũ oxigürũũ. Rũ yemacèx ga Tupanaãrũ orearũ ngerũ ga daxũcũãx rũ nanadai.

¹¹ Rũ guxũma ga yema nuxcũmaxũgũxũ ga duũxũgũxũ ngupetũxũ, rũ ñomaxũcü rũ tórũ cuèxruũ nixĩ. Rũ naxümatũ na ngẽmawa nũxũ icuáxũcèx na ñuxãcü Tupana naxwèxexũ na imaxèxũ i yixema i ñomaũcü.

¹² Rũ ngẽmacèx ya yixema tügũgu rüxĩnũxẽ na taporaxũ i Tupanapèxewa, rũ name nixĩ na meã tügũna tadauxũ na tama chixexũgu tanguxũcèx.

¹³ Rũ ñuxma rũ ta taguma pexcèx Ínangu i ngúchaxũ i chixexũ i taxucürwama namaã yaxna pexĩnũexũ. Rũ name nixĩ i Tupanana perüyoũ erũ nüma rũ aixcũma nayanguxẽ i ngema tamaã inaxunetaxũ rũ taxütáma nawa pexũ nawogũ i ngúchaxũgũ i taxucürwama yaxna namaã pexĩnũexũ. Natürü ngexguma tá ngúchaxũgũ i chixexũ pexcèx Ínguxgu rũ nüma rũ tá pexũ Ínapoxũ na tama nagu peyixũcèx.

¹⁴ Rũ ngẽmacèx, Pa Chaueneẽgũ ya Pexũ Changechaũgũxex, ¡rũ nũxũ perüxoe i ngema nacũmagũ i tupanenetachicünèxãgũcèx naxũgũxũ i ngema duũxũgũ i tama yaxõgũxũ!

¹⁵ Pemaã nũxũ chixu i ngẽma ore, erũ chauxcèx rũ duũxũgũ i nũxũ cuáxũ pixĩgũ. Rũ pema tátama nagu perüxĩnũẽ i ngẽma pemaã nũxũ chixuxũ.

¹⁶ Rũ ngẽxguma õna i üünexũcèx ingutaquèxegũgu, rũ yaxaxgũgu ya yima binu ya üünecũ rũ moxè naxcèx ixãgũgu, rũ ngẽmaãcü yigũ tangoxèẽ na Cristu ya taxcèx nagũ ibacũwe rüxĩxũ. Rũ ngẽxguma nangõxgũgu i ngẽma pãü i ibücuxũ, rũ ngẽmaãcü yigũ tangoxèẽ na Cristu ya taxcèx naxũne ixãcüwe rüxĩxũ.

¹⁷ Rũ woo na imuxũ i yixema, natürü wüxitama i pãü tangõxgũ. Rũ ngẽmaãcü nixĩ i wüxitama ixĩgũxũ erũ wüxiwetama tarũxĩ.

¹⁸ ¡Rũ dücax i ngẽma Yudíugũ i nangõxgũxũ i ngẽma naxũnamachi i Tupanacèx nadèixũ! Rũ ngẽxguma wüxigu nügũmaã nangõxgũãgu, rũ guxũma i ngẽma nangõxgũxũ rũ ngẽmaãcü nügũ nangoxèẽ na wüxigu Tupanawe naxĩxũ.

¹⁹ Rũ ñuxma na ngẽma ñachaxũ, rũ tama chanaxwèxe i nagu perüxĩnũẽ na naxüünexũ i ngẽma namachi i ngẽma duũxũgũ i tama yaxõgũxũ norũ tupanenetachicünèxãcèx dèixũ. Rũ tama chanaxwèxe i nagu perüxĩnũẽ na tacüwa namexũ i ngẽma norũ tupanenetachicünèxãgũ, erũ nangearũ maxũãx.

²⁰ Natürü pemaã nũxũ chixu rũ ngẽxguma ngẽma duũxũgũ i tama Tupanaxũ cuèxgũxũ, norũ tupanenetachicünèxãcèx nadaiãgu i tacü rũ naxũna, rũ tama

Tupanacèx nixĩ i nadaiãxũ, natürü ngoxogücèx nixĩ i nadaiãxũ. Rü tama chanaxwèxe i ngoxogütanüxũxũ pegü pixĩgũxẽ.

21 Rü pema na peyaxaxgũxũ ya yima binu ya tórü Corixũ namaã picuèxũügücü rü taxucürüwama namaã pexãmücü i ngẽma duũxũgü i Chatanáwe rüxĩxũ. Rü pema na tórü Coriarü mechawa penangõxũ i ngẽma õna i nüxũ namaã picuèxũügũxũ rü taxucürüwama ngẽma duũxũgü i Chatanáwe rüxĩxũãrũ mechawa peyachibüe.

22 ¿Rü ñuxũ ñapegũxũ i ñuxmax? ¿Éxna penanuxẽchaũ ya tórü Cori? ¿Éxna pexcèx rü nüxũ tarüporamaëgü i yixemax?

Name nixĩ i taeneëarü mexüc èx tadaugü rü tama i tóxrütama

23 Pema rü ñaperügügü:

“Marü name na tanaxũxũ i tacü i tanaxwèxegũxũ”, ñaperügügü. Rü aixcüma nixĩ i ngẽma, natürü tama tüxũ name i guxũma i ngẽma ixüxchaũxũ. Rü ngẽmáacü Cristu tüxũ ínanguxũxẽ na naxũxücèx i ngẽma inaxwèxexũ, natürü tama guxũma i ngẽma ixüxũ tüxũ narüngũxẽ na yexeraãcü meã yaxõgüamachigũxũcèx.

24 Rü tama name nixĩ i tóxrütama mexücèx tadaugü, natürü name nixĩ i togüarü mexücèx tadaugü.

25 Rü marü name i penangõx i nagúxũraũxũ i namachi i namaã nataxegũxũ, natürü taxucèxma tüxcüũ naxcèx ípeca ngoxi marü tupananetagũxũ namaã yacuèxũxũgũxũ i namachi yixĩ.

26 Erü ñoma i naãne rü guxũma i nawa ngẽxmaxũ, rü tórü Cori ya Tupanaarü nixĩ.

27 Rü ngẽxguma chi wüxi i duũxũ i tama yaxõxũ pexna uxgu na naxütawa peyachibüexücèx, rü chi ngẽma pexĩxgu, rü marü name i penangõx i guxũma i õna i pepèxegu yaxüxüchixũ. Rü taxucèxma tüxcüũ naxcèx pexoegaã rü nüxna peca na ngextá ne naxũxũ i ngẽma namachi i pemaã nangõxũ.

28 Natürü ngürüãchi wüxie tá pemaã nüxũ tixu rü ñatarügü:

“Ñãã namachi rü tupananetachicünèxãcèx yamèxgũxũ i naxũnawa ne üxũ nixĩ”, ñatarügü. Rü ngẽxguma i pema rü tama name na penangõxũ i ngẽma namachi na tama chixexũgu tüxũ penguxẽxũcèx ya yixema pemaã nüxũ ixuxe, rü tama ngẽmacèx taxoegaãxũcèx i tümax.

29 Rü tama pechiga nixĩ i chidexaxũ i ngẽxguma:

“Na tama taxoegaãxũcèx”, ñachagu. Natürü yixema pemaã nüxũ ixuxechiga nixĩ i chidexaxũ. Natürü bexmana ngürüãchi wüxi i yaxõxũ tá cuxna naca rü ñanagürü tá cuxũ:

“¿Tüxcüũ i togü naxcèx oegaãxũgagu choxna cunachuxu na tama chanaxũxũ i tacü i chanaxwèxexũ?”

30 Rü ngẽxguma chi Tupanana moxẽ chaxãxgu naxcèx i ngẽma õna i changõxũ, ¿rü tüxcüũ i ngẽma õnacèx choxũ quixu?” ñanagürü.

31 Dücèx, pemaã nüxũ chixu rü name nixĩ i guxũma i ngẽma pexũxũmaã Tupanaxũ picuèxũxũgü. Rü ngexguma tacü pengoxgügu rü exna tacü pixaxgügu rü éxna tacü i to pexügügu, rü name nixĩ i ngẽmamaã Tupanaxũ picuèxũxũgü.

32 Rü tama name i penaxü i tacü i togüxũ chixexũgu yixẽxũ, rü woo Yudíugü yixĩgügu rü éxna tama Yudíugü yixĩgügu, rü éxna yaxõgũxũ yixĩgügu.

33 Rü choma rü guxũwama guxũxũma chataãxẽxũ. Rü ngemacèx tama chanaxü i ngema chomatama namaã chataãxẽxũ, natürü chanaxü i ngema togü namaã taãxẽxũ na ngemaãcü nümagü rü ta nuxũ nangúchaxũ na yaxõgüãxũ rü nayauxgüãxũ i maxũ i taguma gũxũ.

11

¹ Rū name nixī i nagu pexī i chaucūma ngēxgumarūū i choma na Cristucūmagu chixūxūrūū.

Name nixī i ngexūgū rū mexū i nacūmagu naxī

² Pa Chaueneēgūx, pemaã chataãē erū guxūguma chaugu perūxīnūē rū nagu pexī ga yema nguxēētae ga pexū changúexēēxū.

³ Natürü chanaxwèxe i nūxū pecuèx na Cristu rū wūxichigū i yatüeru na yīxū. Rū yatūxūgū rū naxmèxēru nixīgū ngēxgumarūū ya Tupana rū Cristueru na yīxū.

⁴ Rū ngēmacèx i ngēxguma wūxi ya yatü ngutaquēxewa yumūxēgu rū ēxna Tupanaārū orexū yaxuxgu, rū tama íngèxūchipatēxegu, rū ngēma rū wūxi i chixexū nixī i Cristupēxewa naxūxū.

⁵ Natürü ngēxguma chi wūxi i ngecū ngutaquēxewa yumūxēgu rū ēxna Tupanaārū orexū yaxuxgu, rū chi tama ngīgū natüerugu, rū ngēma rū wūxi i chixexū nixī i ngītepēxewa naxūxū. Rū ñoma ngīgū yadüeruxūrūū iyixī.

⁶ Erū ngēxguma chi tama ngīgū natüeruchaūgu, rū narümemaē nixī i noxtacūma ngīgū ibèixeru. Natürü ngēxguma chi wūxi i ngīrū āne yixīgu i ngēma na ngīgū nabèixeruxū rū ēxna ngīgū yadüeruxū, rū narümemaē nixī i ngīgū itüeru.

⁷ Natürü yatūgū rū tama name na nūgū natüerugūxū. Yerū ga Tupana rū nūgūraūācū nanaxū ga yatü rū Tupanachipeta nixī. Rū yima yatūwa nixī i nangóxū na ñuxācū namexēchixū ya Tupana. Rū ngēma ngecūwa nixī i nangóxū na ñuxācū namexū ya yatü.

⁸ Yerū yexguma noxri Tupana naxūxgu ga yatü, rū tama ngecūwa nixī ga naxūāxū. Rū ngīma waxi nixī ga yatūwa ngīxū naxūxū.

⁹ Rū yatücèx nixī ga Tupana ngīxū ūxū ga ngecū, rū tama ngecücèx nixī ga Tupana naxūxū ga yatü.

¹⁰ Rū ngēmacèx name nixī i ngīgū itüeru na duūxūgüpēxewa rū Tupanaārū orearū ngeruūgū i daxūcūāxgüpēxewa nangóxūcèx na ngītemēxēwa nangēxmaxū.

¹¹ Natürü Tupanapēxewa rū taxuūma nixī ya yatü ega natauxgu i ngecū. Rū ngēxgumarūū ta i ngecū rū taxuūma iyixī ega natauxguma ya yatü.

¹² Yerū yexguma noxri Tupana ngīxū ūxgu ga ngecū, rū yatūwa nixī ga ngīxū naxūxū. Rū ngēxgumarūū ta ya yatü rū ngecūwa nixī i nabuxū. Natürü Tupana nixī ya naxūcū i guxūma i duūxūgū.

¹³ Rū pematama tá penangugū rū ngoxi name na wūxi i ngecū rū tama ngīgū natüeruācūma nayumūxēxū.

¹⁴ Rū woetama tórū bucūma nixī i nūxū na icuáxū na wūxi i āne yīxū na nūgū namèxyaexēēxū i wūxi i yatūxū.

¹⁵ Natürü ngecücèx rū wūxi i mexēchixū nixī na namèxyaexū. Erū Tupana rū ngīxna nanaxā i ngīyae na ngēmamaã ngīgū natüeruxūcèx.

¹⁶ Natürü ngēxguma chi texé ngēmachiga tūgū choxūgagūgu, rū name nixī i nūxū tacuèx na ngēmatama yīxū i tacūma rū nacūma i guxūma i yaxōgūxū i guxūnema ya tupaucagūwa.

Duūxūgū rū chixri namaã inacuèxgū ga Coriarū òna i üünexū

¹⁷ Rū ñuxma i ñaã popera i pexcèx chaxūmatūxūwa rū pemaã nūxū chixu rū nangēxma i wūxi i pecūma i chixexū i tama namaã chataāēxū. Erū chauxcèx i ngēma perū ngutaquēxegū rū pexū nachixexēē, rū tama aixcūma perū meruūgū nixī.

18 Erü duūxūgū chomaã nüxū nixugūgū rü ngēxguma tórü Coricèx pengutaquēxegūūxgu rü pegü pitoye. Rü ngāxūgu chayaxō na aixcūma yīxū i ngēma nüxū yaxugūgūxū.

19 Choma rü nüxū chacuèx na aixcūma woe tátama yīxū i pegü pitoyexū na ngēmawa nüxū icuáxūcèx na texégü tiīxū ya yīxema aixcūma Cristuarü duūxūgū ixīgūxe.

20 Rü ngēma pegü na pitoyexūgagu nixī na tama aixcūma tórü Corixū picuèxūūgūācūma yīxū i penangōxū i tórü Coriarü òna i Üünexū i ngēxguma pengutaquēxegūūxgu.

21 Erü ngēxguma penangōxgu i ngēma òna i Üünexū rü wūxichigü rü peñuxāēgü na pexira na penayaxuxūcèx i ngēma òna. Rü yoxni i ngēma togü rü ngēxma nataiyae, rü togü rü nayaxaxgü ya binu ñuxmata nangāxē.

22 ¿Éxna pengechiūgū ecèx tama ngema pechibüexū rü pexaxegūxū? ¿Tūxcūū nüxū pexoe i ngēma togü i yaxōgūxū rü penaxāneēxē i ngēma yaxōgūxū i ngearü ngēmaxūāxgūxū? ¿Rü tacūxū tá pemaã chixu i ñuxmax? ¿Pexcèx rü tá pemaã chataāēxū? Dücèx, pemaã nüxū chixu rü tama pemaã chataāē naxcèx i ngēma pexūgūxū.

Tórü Coriarü òna i üünexūchiga

23 Rü ngema nguxēētae i pemaã nüxū chixuxū rü tórü Corixūtawatama chanayaxu. Rü yexguma tórü Cori ga Ngechuchuxū ínaxuaxūgu, rü yematama chūtaxūgu rü nūma rü nanayaxu ga wūxi ga pāū.

24 Rü Tupanana moxē naxā, rü yemawena rü inanabūcu, rü ñanagürü:

“Ñāã nixī i chaxune i pexcèx ichaxāxūchiga. ¡Rü penangō i ñāã pāū na ngēmaācū peāēwa choxna pecuèxāchiexūcèx!” ñanagürü.

25 Rü yexgumarüū ta ga chibüwena rü Ngechuchu nanayaxu ga wūxi ga pochiyu ga binuchiūmaã āācuxū, rü ñanagürü:

“Rü daa binu rü wūxi i cuèxruū nixī na ngexwacèx Tupana duūxūgūmaã ixunetaxū i maxū i taguma gúxūchiga. Rü chaugü ya pexcèx ibacūmaã nixī i Tupana pexū nüxū cuèxēēxū i ngēmachiga. Rü ngēxguma ñuxguacū daa binu pixaxgūgu rü ñuxma choma na chanaxūxūrūū tá penaxū na peāēwa choxna pecuèxāchiexūcèx”, ñanagürü ga Ngechuchu.

26 Rü guxūguma i ngēxguma penangōxgu i ñāã pāū rü peyaxaxgūgu ya daa binu rü ngēmawa tá duūxūgūxū nüxū picuèxēē na ñuxācū tórü pecaducèx nayuxū ga tórü Cori. Rü ngēmaācū tá penaxū ñuxmatáta wena nataegu i nūmax.

Texegūcèx nixī i tórü Coriarü òna i üünexū

27 Natürü ngēxguma chi texe tama tūgū tamexēēarü maxūxācūma nangōxgu i Coriarü pāū i üünexū rü tayaxaxūxgu ya yima binu ya üünecū, rü pecadu taxū napewa ya tórü Cori ya taxcèx yucū rü nagü ibacū.

28 Rü ngēmacèx naxūpa na tanangōxū i ngēma pāū rü na tayaxaxūxū ya yima binu, rü name nixī i wūxichigü meã tūmaarü maxūgu tarūxīnū ngoxi nataxuma i tacū rü chixexū i tūmaarü maxūwa.

29 Erü ngēxguma tama tūgū tamaxēēarü maxūācūma tanangōxgu rü tayaxaxūxgu, rü tūgūtama poxcuwa taga. Erü tama aixcūma tayaxō na tórü Corichiga yixīxū i ngema pāū rü yima binu..

30 Rü ngēmacèx nixī i muxūchixe i petanūwa rü pīdaaweexū rü peturaexū, rü ñuxre i togü rü marü nayuexū.

31 Natürü ngēxguma chi tórütama maxūgu rüxīnūegu naxūpa na nangōxū i ngēma Coriarü òna, rü nūma rü taxucèx tūxū napoxcue.

³² Natürü ngëxguma tórü Cori ñoma i tórü maxüwa tüxü poxcugu, rü ngëmaäcü tüxü inayarüwëxächixëë na tama yixcüra naãneärü guxgu tüxü napoxcuxüçèx wüxigu namaã i ngëma duüxüğü i tama yaxöğüxü.

³³ Rü ngëmacèx, Pa Chaueneëgüx, ngëxguma pengutaquëxegügu na penangöxüçèx i ngëma òna i üünexü, name nixĩ i pegü ípenanguxëë na guxãma wüxigu meã penangöxüçèx.

³⁴ Rü ngëxguma chi texé taiyèxgu, rü name nixĩ i tümapatawatama tachibü na tama Tupana pexü poxcuexüçèx naxcèx na chixexü pexüexü i perü ngutaquëxegüwa. Rü ngëma to i guxchaxüğü i pexü ngëxmaxü, rü choma tá chanamexëë i ngëxguma petanüwa chaxüxgu.

12

Ngëma cuèx i Tupanaãë i Üünexü tüxna äxüchiga

¹ Pa Chaueneëgüx, chanaxwèxe i nüxü pecuèx na ñuxäcü yiixü i ngëma cuèx rü ñuxacü na yixixü i ngema tauxcha i Tupanaãë i Üünexü tüxna äxü. Rü ngëmachiga nixĩ i pemaã nüxü chixuxcháxü i ñuxmax.

² Rü pema meãma nüxü pecuèx ga yexguma tauta Cristuaxü peyaxögügu, rü pegü nüxna pexägü ga tupananetachicünèxägü ga tama idexaxü.

³ Rü ngëmacèx i ñuxma rü chanaxwèxe i meã nüxü pecuèx rü taxucürüwama texe ya Tupanaãë i Üünexü tümawa ngexmaxe rü chixri Ngechuchuchuga tidexa. Rü ngexgumarüxü ta rü taxucürüwama texe ngürümare tüechama rü:

“Ngechuchu rü tórü Cori nixĩ”, ñatarüğü ega tama Tupanaãë i Üünexü tüxü müxgu na ngëmaäcü tidexaxüçèx.

⁴ Rü nüma ya Tupana rü duüxüğüna nanaxã i naguxüraü i tauchagü. Natürü ngema Naãxë i Üünexü i nawa ne naxixü i ngema tauchagü rü wüxitama nixĩ.

⁵ Nangëxma i nagúxüraüxü i Tupanaarü puracü, natürü yima tórü Cori ya tüxna naxäcü i ngema puracüğü rü wüxitama nixĩ.

⁶ Rü Tupanaarü pora rü nagúxüraüäcü nangox. Natürü wüxitama nixĩ ya yima Tanatü ya tawa gúxüraüäcü nangoxëëcü i ngema norü puracü.

⁷ Rü ngema Naãë i Üünexü wüxixewachigü nanangoxëë i Tupanaarü pora i norü duüxügütanüwa na ngemaäcü guxãarü ngüxëëruü yixixüçèx.

⁸ Rü Naãë i Üünexü rü tümáxena rü nanaxã i tauxcha na ucuëxü tacuáxüçèx. Rü ngëmatama Naãë i Üünexü rü toguëaxü rü nanatauxchaxëë na nüxü tacuáxü na mea tangúexëëtaexü i Tupanaarü ore.

⁹ Rü toguë rü ngëmatama Naãë i Üünexü tüxü nanatauxchaxëë na Tupanana tarüyoexüçèx. Rü toguë rü tüxna nanaxã i pora na ngëmamaã naxcèx tay-ataanegüxëëxüçèx i ngëma idaaweexü.

¹⁰ Rü toguë rü tüxna nanaxã i pora na tanaxüxüçèx i mexüğü i Tupanaarü poramaã üxü. Rü toguë rü tüxü nanatauxcháëë na nüxü tixuxüçèx i Tupanaarü ore. Rü toguë rü tüxna nanaxã i cuèx na nüxü tacuáxüçèx i tacü yiixü i ngoxogüarü ixixü rü tacü yiixü i Tupanaãë i Üünexüarü ixixü. Rü toguë rü tüxna nanaxã i tauxcha na ngëma tama nüxü tacuáxü i nagawa tidexaxüçèx. Rü toguë rü tüxna nanaxã i cuèx na tanangoxëëxüçèx na tacüchiga yiixü na tidexaxü ya yixema to i nagawa idexáxe.

¹¹ Rü guxüma i ngëma rü Tupanaãë i Üünexütama nixĩ i naxüxü. Rü nüma nixĩ i wüxichigü i duüxüna naxãaxü i ngëma cuèx i nüma nanaxwëxexü na nüxna naxãaxü.

Guxãma i yaxögüxü rü wüxitama i naxünewa naxüğü

12 Rū duūxūxūne rū woo muxūgu nixūye, natürü wūxitama i naxūne nixī. Rū ngexgumarūxū ta i ngema Cristuāxū yaxōgūxū rū woo namu, natürü wūxitama i naxūnewa naxūgū.

13 Rū yexguma íbaiūgu rū Tupanaāē i Ūūnexū rū wūxitama i naxūne tūxū nixīgūxēē. Rū woo Yudiūgū na ixīgūxū, rū ēxna tama Yudiūgū na ixīgūxū, rū woo togūmēxēwa ingexmagūxū rū ēxna taxūxemēxēwa ingēxmagūxū, natürü wūxitama i naxūne tūxū nixīgūxēē i nūma i Naāē i Ūūnexū i nūxicatama ixīxū. Rū guxāma i yixema rū marū tūxna nangu i ngēma Naāē i Ūūnexū.

14 Wūxi i naxūne rū tama naxāmenāxamare, natürü muxūgu nixūye.

15 Rū ngēxguma chi yima nacutū ñaxgu:

“Rū ñūxma na tama naxmēx chiīxū, rū ngēmacēx tama ngēma naxūnewa changēxma”, ñaxgu, rū tama ngēmacēx nūxū narūxo na ngema naxūnewa nangexmaxū.

16 Rū ngēxguma chi yima naxpaxchinū ñaxgu:

“Rū ñūxma na tama naxētū chiīxū, rū ngēmacēx tama naxūnewa changēxma”, ñaxgu, rū tama ngēmacēx nūxū narūxo na ngema naxūnewa nangexmaxū.

17 Rū ngēxguma chi guxūma i naxūne rū naxētū yixīgu, ¿rū tacūmaā chi i nūxū naxīnūxū i ngema naxūne? Rū ngēxguma chi guxūma i naxūne rū naxmachixē yixīgu, ¿rū tacūmaā chi i nūxū nawāxīxū?

18 Natürü Tupana ga naxūcū ga taxūne, rū ngexta nūma ínanaxwēxēxūwa nanangexmaxēē i taeru rū tachacūgū rū taparagū.

19 Rū ngēxguma chi nataxūxgu i norü üyechigū i taxūne rū chi naxāmenēxāmare.

20 Rū ngema naxūne rū woo muxūgu nixūye, natürü wūxitama i naxūne nixī.

21 Rū taxetū rū taxucürüwa taxmēxū ñanagürü:

“Choma rū tama chacuxwēxe”, ñanagürü. Rū ngēxgumarūxū ta i taeru rū taxucürüwa tacutūgūxū ñanagürü:

“Choma rū tama chapexwēxe”, ñanagürü.

22 Natürü ngēma yexeraācū āūcūmaxū i taxūnewa, rū ngēma nixī i yexera nanaxwēxēxū i taxūne.

23 Rū ngēma taxūnewa yexeraācū naxcēx ixānexū, rū ngēma nixī i yexera meā ixūxchiruxū. Rū ngēma taxūnewa ngēxmaxū i tama inaxwēxēxū na nangōxū, rū ngēma nixī i yexera meā idūxūxū.

24 Natürü tama ngēmaācū tanaxū namaā i ngēma taxūnewa ngēxmaxū i guxāxūma iwéxū. Rū ngēmaācū Tupana nanaxū i taxūne, na yexeraācū nūxna idauxūcēx i ngēma yexera naxcēx ixānexū.

25 Rū ngēmaācū Tupana nanaxū i taxūne na wūxichigū i norü üye nūgūgu naxīnūxūcēx rū nūgū nangūxēēgūxūcēx.

26 Rū ngēxguma chi wūxi i ngēma taxūnearū üye nūxū ngūxgux, rū guxūma i ngēma togū i natanūxūgū rū ta nūxū nangux. Rū ngēxguma chi wūxi i ngēma taxūnearū üye taāēxgu, rū guxūma i ngēma togū i natanūxūgū rū ta nataāēgū.

27 Rū ñūxma i wūxichigū i pema rū Cristuxūnearū üye pixīgū, rū ngema naxūnewa pexūgū.

28 Rū ngēmacēx ya Tupana rū nanaxwāe na ñaacū nūgū inanuxū i norü duūxūgū: Rū yixema tūxira tūxū naxunetagūxe tixī ya norü puracūwa tūxū namugūxe. Rū tūxū naxuneta ya togegū na nūxū tixugūxūcēx i norü ore. Rū tūxū naxuneta ya togegū na duūxūgūxū tangūxēēxūcēx i norü ore, rū togegū na tanaxūgūxūcēx i mexūgū i Tupanaārū poramaā taxūgūxū. Rū togegū rū tūxū nanatauxchaxēē na tanameexēēxūcēx i idaaweexū, rū togegū na nūxū tarūngūxēēgūxūcēx i ngema tacū nūxū taxuxū, rū togegū

yaxōgūxūārū ãēxgacūgū na tixīgūxūcèx. Rū tūxū nanatauchaxēē ya toguegū na ngēma naga i tama nūxū tacuáxūwa tidexagūxūcèx.

²⁹ Rū tama guxāma Tupana tūxū imugūxe tixīgū, rū tama guxāma Tupanaārū orearū uruū tixīgū. Rū tama guxāma norū orewa ngūxēētaegūxe tixīgū, rū tama guxāma nūxū tacuèx na tanaxūxū i mexūgū i taxūgū i Tupanaārū poramaā ūxū.

³⁰ Rū tama guxāma nūxū tacuèx na tanameēxēēxū i duūxūgū i idaaweexū. Rū tama guxāma nūxū tacuèx na nawa tidexagūxū i wūxi i naga i tama nūxū tacuáxū. Rū tama guxāma nūxū tacuèx na tanangoxēēxū na tacūchiga yadexaxū i ngēma duūxūgū i tama nūxū nacuáxū i nagawa idexaxū.

³¹ Rū name nixī inaxcèx pedèux na Tupana pexna naxāxūcèx i ngēma cuèx rū taxuchagū i rümemaegūxū.

Yigū na ingechaūgūxūchiga

Natürü i ñuxma rū tá pexū changúexēē i tacū nixī i guxūma i ngēma pemaā nūxū chixuxūārū yexera rümemaēxū.

13

¹ Rū woo togū i nagawa chideaxgu, rū woo Tupanaārū orearū ngeruūgū i daxūcūāxgawa chideaxgu, natürü ñoma wūxi i tacū i āgaxūrūūmare chixī ega tama guxāxū changechaūgu.

² Rū woo nūxū chacuèxgu na meā duūxūgūmaā nūxū chixuxū i Tupanaārū ore, rū woo nūxū chacuèxgu i guxūma i tacū i ēxūguxū i Tupanachiga, rū woo choxū natauxchagu na chorū ōmaā chayaxīgachixēēxū ya mēxpūnegū, natürü taxuwama chame ega tama guxāxū changechaūgu.

³ Rū woo ngēma duūxūgū i ngearū dīeruāxgūxūxū chayanuxgu i guxūma i tacū i choxū ngēxmaxū, rū woo Tupanaārū orecèx chaugū ichaxāxgu na ūxūwa choxū yagugūxūcèx, rū taxuwama choxū name i ngēma ega tama guxāxū changechaūgu.

⁴ Rū yíxema guxāxū ngechaūxē, rū yaxna namaā taxīnū, rū namaā tamedūma. Rū tama tixāūxāchiwèxe, rū tama togūxū tūgū tarüyexera rū tama tūgū ticuèxū.

⁵ Rū yíxema aixcūma guxāxū ngechaūxē, rū tama taguxchigawèxe, rū tama tūgūguxicatama tarūxīnū, rū tama tanuxwèxe, rū tama nagu tarūxīnūēcha ega texé chixexū tūmamaā ūxgu.

⁶ Rū tama namaā tataāē i chixexūgū, natürü namaā tataāē i ngēma ore i aixcūma ixīxū.

⁷ Rū yíxema aixcūma guxāxū ngechaūxē, rū yaxna namaā taxīnū, rū guxūguma nūxū tayaxō, rū guxūguma mexūgu namaā tarūxīnū, rū taguma naxchi taxai woo tacū tūmamaā naxūxgu i togū.

⁸ Rū ngēma yigū na ingechaūxū rū tagutáma inayacuèx. Natürü ngēma na nūxū ixuxū i Tupanaārū ore rū wūxi i ngunexūgu tá inayacuèx. Rū ngēma tama nūxū icuáxū i nagawa na idexaxū, rū tá ta inayacuèx. Rū ngēma ñuxma nūxū icuáxū rū wūxi i ngunexūgu rū marū taxuwatáma tūxū name.

⁹ Erū ngēma tórū cuèx i ñuxma tūxū ngēxmaxū, rū Tupanapēxewa rū naxíra. Rū ngēxgumarū ta i ngēma norū orexū na ixuxū, rū wūxi i íramarexūtama nixī.

¹⁰ Rū guxūma i ngēma rū tá inayarūxo i ngēxguma Tupanapēxewa ingugūgu rū nūma tá guxūxūma tūxū nacuèxēēgu.

¹¹ Yexguma chabuxgu ga chomax, rū wūxi ga buxūrūū chidexa, rū buxū nagu rūxīnūxūgu charūxīnū, rū tama meā chauāēxū chacuèx. Natürü yexguma marū chayèxgu, rū nūxū charūxo ga guxūma ga yema chorū bucūma.

¹² Rū ngēma ñuxma nūxū idauxū i Tupanachiga, rū ñoma wūxi i worua ya ūxachametūxewa yigū idauxūrū nixī na taxcèx naxēxū. Natürü yixcūra rū tá aixcūma meã nūxūxūchi tadau ya Tupana. Rū ñuxma rū írarūwatama nūxū chacuèx i Tupanachiga. Natürü wūxi i ngunexūgu rū tá meã nūxū chacuèx i guxūma i nachiga, ngēma na Tupana meãma choxū cuáxūrū.

¹³ Rū ñuxma rū nangēxma i tomaēxpūx i nacūmagū i guxūgutáma ngexmaxū. Rū ñaãgū nixī:

1 Rū Tupanaãxū tayaxōgū

2 Rū nūxū ítananguxēē na nataeguxū ya Cristu

3 Rū nūxū tacuèx na tamūcūxū ingechaūxū.

Natürü ngēma tomaēxpūxtanūwa rū ngēma rümemaexū nixī na guxāxū ingechaūxū.

14

Ngēma tama nūxū icuáxū i nagawa na idexaxūchiga

¹ Rū naxcèx pedèux na guxāxū pengechaūxū! Rū ngēxgumarū ta name nixī i naxcèx pedau i ngema tauxchagū rū ngema cuèx i Naãē i Üünexūwa ne īxū. Rū ngēma cuèx i yexeraãcū penaxwaexū nixī na pexū natauxchaxū na nūxū pixuxū i Tupanaarū ore.

² Yíxema duūxē ya tama nūxū tacuáxū i nagawa idexaxe, rū Tupanamaã nixī i tidexaxū rū tama i duūxūgūmaã, erü taxúema nūxū tacuèx na ñuxū ñaxūchiga yīxū. Rū Tupanaãē i Üünexū nixī i tūxū idexaxēēxū, natürü ngēma ore i nūxū tixuxū rū ēxūguxū nixī.

³ Naturü yíxema nūxū ixuxe i Tupanaarū ore rū ngema yaxōgūxūarū ngūxēeruxū tixī, erü yexeraãcū cuèxwa tanangugūxēē rū nūxū tanangúchaxūxēē i ngema ore rū tanataãēxēē i ngema yaxōgūxū i ngexguma guxchaxū nūxū ūpetūgu.

⁴ Rū yíxema duūxē ya tama nūxū tacuáxū i nagawa idexaxe, rū tūmacèxtama nixī i ngema na yexeraãcū mea Tupanaãxū tayaxōxūcèx. Natürü yíxema nūxū ixuxe i Tupanaarū ore rū nūxū tixu na yexeraãcū Tupanaãxū yaxōgūãxūcèx i guxūma i yaxōgūxū.

⁵ Choma chierü chanaxwèxe na guxāma i pema rū ngēma tama nūxū pecuáxū i nagawa na pidexagūxū. Natürü yexeraãcū chanaxwèxe na duūxūgūmaã nūxū pixuxū i Tupanaarū ore. Erü ngēma to i nagawa na pidexagūxūarū yexera narūmemaē na togūmaã nūxū pixuxū i Tupanaarū ore. Natürü ngēma to i nagawa na idexaxū, rū name ega ngēma yaxōgūxūmaã nūxū ixuxgu na tacūchiga yīxū i ngēma dexa, na nūmagū rū ta yexeraãcū meã Tupanaãxū yaxōgūãxūcèx.

⁶ Rū ngēmacèx, Pa Chaueneēgūx, rū ngēxguma chi pexūtawa chaxūxgu, rū chi to i nagawa chideaxgu, ¿rū tacūwa chi pexū namexū i ngēma? Natürü ngēxguma chi pemaã nūxū chixuxgu i ngēma Tupana tūxū nūxū cuèxēēxū, rū ēxna ngēma chomatama nūxū chacuáxū na aixcūma yīxū, rū ēxna ngēma ēxūguxū i ñuxma Tupana tūxū nūxū cuèxēēxū, rū ēxna tacū rū to i ngūxēētae i Tupanachiga, rū ngēma waxi nixī i pexū mexū.

⁷ Rū dūcax ngēma paxetarū i quena rū ēxna arpa! Rū ngēxguma tãū chima texé meã napaūxgu, rū tãū chima nūxū tacuèx na tacūgu tanapaxūxū.

⁸ Rū ngēma churaragū, rū ngēxguma norü uwanūgūmaã nūgū nadaixchaūgu, ¿rū ñuxācū tá nūgū namexēē na nūgū nadèixūcèx ega tama meã nangógagu ya yima corneta ya dèixcèx naxcèx çaxūne?

⁹ Rū ngēxgumarū ta pexū nangupetū. Rū ngēxguma chi perü conūmaã nūxū pixuxgu i dexa i taxúema nūxū cuáxū, ¿rū ñuxācū tá nūxū tacuèx na ñuxū

ñaxŭchiga yīxŭ i ngēma nŭxŭ pixuxŭ? Rŭ ñoma ngŭrŭanewa pidexagŭxŭrŭŭ tá pixīgŭ.

¹⁰ Rŭ aixcŭma nixī i namuxŭ i nagagŭ i ñoma i nañnewa. Rŭ guxŭma i ngēma nagagŭ rŭ name naxcèx i ngēma duŭxŭgŭ i nawa idexagŭxŭ.

¹¹ Natŭrŭ ngēxguma chi tama nŭxŭ chacuèxgu i ngēma naga i to i duŭxŭ chomañ nawa idexaxŭ, rŭ ngēma duŭxŭcèx rŭ ñoma to i nachiuñnecŭñxŭrŭŭ chixī, rŭ chauxcèx rŭ ñoma to i nachiuñnecŭñxŭ i duŭxŭrŭŭ nixī i nŭmax.

¹² Choma nŭxŭ chacuèx rŭ pema rŭ pexŭ nangŭchaŭ na pexŭ nangēxmaxŭ i ngēma nacŭmagŭ i Tupanaañ i Ūñnexŭ tŭxna ãxŭ. Natŭrŭ name nixī i naxcèx pedau na guxŭârŭ yexera pexna naxãxŭ i ngēma nacŭmagŭ i namañ nŭxŭ perŭngŭxèxŭ i guxŭma i yaxŭgŭxŭ na yexerañcŭ meñ Tupanaãxŭ yaxŭgŭãxŭcèx.

¹³ Rŭ ngēmacèx yīxema duŭxŭ ya taxŭema nŭxŭ cuáxŭ i nagawa idexaxe, rŭ name nixī i Tupanana naxcèx taca na tŭxna naxãxŭcèx i cuèx na togŭmañ nŭxŭ tixuxŭcèx na ñuxŭ ñaxŭchiga yīxŭ i ngēma nŭxŭ tixuxŭ.

¹⁴ Rŭ ngēxguma chi taxŭema nŭxŭ cuáxŭ i nagawa chayumŭxègu, rŭ chauañ nixī i ngēma yumŭxèxŭ. Natŭrŭ chomatama rŭ taxuñma chacuèx na ŭacŭchiga yīxŭ i ngēma.

¹⁵ ¿Rŭ ñuxãcŭ tá chayumŭxèxŭ i ñuxmax? Rŭ marŭ name nixī ega taxŭema nŭxŭ cuáxŭ i nagawa chayumŭxègu, natŭrŭ chanaxwèxe i guxãma nŭxŭ cuáxŭ i nagawa rŭ ta chayumŭxè. Rŭ marŭ name nixī ega taxŭema nŭxŭ cuáxŭ i nagawa chawiyae, natŭrŭ chanaxwèxe i guxãma nŭxŭ cuáxŭ i nagawa rŭ ta chawiyae.

¹⁶ Erŭ ngēxguma chi taxŭema nŭxŭ cuáxŭ i nagawa Tupanaxŭ quicuèxŭŭgu, rŭ yīxema duŭxŭgŭ ya ngēma irŭxñnŭxè, rŭ taxucŭrŭwa cumañ wŭxigu Tupanaxŭ tucuèxŭŭgŭ, erŭ tama nŭxŭ tacuèx na ñuxŭ ñaxŭchiga yīxŭ i ngēma nŭxŭ quixuxŭ.

¹⁷ Rŭ woo ngēma curŭ yumŭxè rŭ namexèchixgu, natŭrŭ yīxema duŭxŭgŭ ya ngēma irŭxñnŭxè rŭ taxuñma i mexŭ nawa tayaxu ega to i nagawa quideaxgu.

¹⁸ Tupanana moxè chaxã, erŭ perŭ yexera taxŭema nŭxŭ cuáxŭ i nagawa chidexa.

¹⁹ Natŭrŭ woo muxŭma i ore i taxŭema nŭxŭ cuáxŭ i nagawa na chidexaxŭ, natŭrŭ ngēma yaxŭgŭxŭârŭ ngutaquèxegŭwa rŭ chauxcèx rŭ narŭmemaè chi nixī ega woo noxre i ore i meñma nŭxŭ icuáxŭwa namañ nŭxŭ chixuxgu i Tupanaârŭ ore na ngēmañcŭ ngēmamañ meñ chanangŭxèxŭcèx.

²⁰ Pa Chaueneègŭx, tama name i ñoma buxŭgŭrŭŭ chixri nagu perŭxñnŭe i ngēma ore i pemañ nŭxŭ chixuxŭ. Rŭ narŭmemaè nixī i ñoma buxŭgŭrŭxŭ pegŭ pixīgŭxè naxchèxwa i ngēma chixexŭ, natŭrŭ ngēma peru ñnŭwa rŭ penaxwèxe i duŭxŭgŭ i marŭ yaxŭrŭŭ mea nagu perŭxñnŭe rŭ nagu pexī i ngēma ore i pemañ nŭxŭ chixuxŭ.

²¹ Tupanaârŭ ore ga nuxcŭmaŭxŭ ga norŭ orearŭ uruŭ ŭmatŭxŭ rŭ ñanagŭrŭ:

“Rŭ nuã tá chanamugŭ i to i nachiuñnecŭñxŭ i duŭxŭgŭ na to i nagawa yadexagŭxŭcèx namañ i ñañ Yudŭgŭ i tama yaxŭgŭxŭ. Natŭrŭ woo ngēmañcŭ chanaxŭxgu, rŭ tãtãma chauga naxñnŭe i ngēma Yudŭgŭ i tama irŭxñnŭèchaŭxŭ”,

ñanagŭrŭ ga Tupana.

²² Rŭ ngēmacèx ngēma na taxŭema nŭxŭ cuáxŭ i nagawa idexaxŭ, rŭ wŭxi i cuèxruŭ nixī naxcèx i ngēma duŭxŭgŭ i tama irŭxñnŭèchaŭxŭ. Rŭ tama duŭxŭgŭ i marŭ yaxŭgŭxŭcèx nixī i ngēma. Natŭrŭ ngēma Tupanaârŭ orexŭ

na ixuxū, rü duūxūgü i marü yaxōgūxūcèx nixī na yexeraācū meā Tupanaāxū yaxōgūāxūcèx. Rü tama duūxūgü i tama irūxīnūēchaūxūcèx nixī i ngēma.

²³ Rü ngēxguma chi pema i yaxōgūxe pengutaquēxegūgu, rü guxā chima to i nagawa pidexagūgu, ĩrū űuxū űaxū tá ega petanūgu naxūcuxgu i wūxi i duūxū i ngema iyarūxīnūxū rü ēxna wūxi i duūxū i tauta yaxōxū? ĩTaux ēxna i naga tá naxīnūxū na pexāūāēgūxū i pemax?

²⁴ Natürü ngēxguma chi guxāma i pema nūxū pixuxgu i Tupanaārü ore, rü chi petanūgu naxūcuxgu i wūxi i duūxū i tama yaxōxū rü ēxna wūxi i duūxū i ngema iyarūxīnūxū, rü tá nūxū naxīnū i ngēma Tupanaārü ore i nūxū pixuxū. Rü ngēmaācū tá nūxū nacuèx na nūma rü wūxi i pecaduāxū na yīxū. Rü nūgūgu tátama ínarūxīnū i ngēxguma nūxū naxīnūgu i ngēma nūxū pixugūexū.

²⁵ Rü ngēma chixexū i nūxīcatama nūxū nacuáxū rü tá naxcèx ínicuèx. Rü nūma rü ngēxma tá nacaxāpūxū, rü tá Tupanaxū nicuèxūū. Rü tá nūxū nixu na aixcūma Tupana petanūwa nangēxmaxū.

Tama name i penaxīxāchiāxēgū i perü ngutaquewa, rü name i meamare penaxū

²⁶ Dücèx, Pa Chaueneēgūx, űuxma tá pemaā nūxū chixu na űuxācū tá penaxūxū ega ngēxguma pengutaquēxegūgu. Rü űuxre i pema rü marü name na Tupanaārü wiyaegu pewiyaegūxū, rü togue rü tanguxēētaegūxū, rü togue rü nūxū tixuxū i ngēma ore i Tupana tūxū nūxū cuèxēēxū, rü togue rü nawa tidexagūxū i naga i tama nūxū tacuèxgūxū, rü togue rü tanangoxēēgūxū i ngēma dexa i to i nagawa nūxū yaxugūxū. Natürü guxūma i ngēma rü tanaxwèxe i yaxōgūxūārü ngūxēēcèx na yīxū, na yexeraācū yaxōgūāxūcèx rü meā Tupanacèx namaxēxūcèx.

²⁷ Rü ngēxguma to i naga i pema tama nūxū pecuáxūwa pidexagūgu, rü name nixī i taxre rü ēxna tomaēxpūxīcatama tidexagū. Rü tanaxwèxe i wūxiexira tidexa i noxri rü yixcama ya togue. Rü ngēxguma chi texé to i nagawa ideaxgu, rü name nixī na tangēxmaxū ya wūxie ya nūxū ixuchigūxe na ĩacūchiga yīxū i ngēma ore i to i nagawa nūxū yaxuxū.

²⁸ Natürü ngēxguma chi tatauxgu na texé nūxū ixuchigūxū na ĩacūchiga yīxū i ngēma ore i to i nagawa nūxū yaxuxū, rü narūmemaē nixī na noxtacūma tama to i nagawa pidexagū i perü ngutaquēxewa. Rü narūmemaē i wūxichigū tūxica Tupanamaāxīcatama bexma tidexa.

²⁹ Rü ngēxgumarūū ta ngēxguma pengutaquēxegūgu, rü name nixī i taxre rü ēxna tomaēxpūxīcatama nūxū tixu i Tupanaārü ore. Rü ngēma togū i ngutaquēxetanūxū rü name nixī na meā nangugūgūāxū i ngēma ore.

³⁰ Natürü ngēxguma chi íyadexayane i wūxi i duūxū, rü Tupana tūmamaā ideaxgu ya togue ya ngēma rütuxe, rü name nixī na iyanachianexū i ngēma nūxīra idexaxū na tidexaxūcèx ya yīxema duūxē ya Tupana tūmamaā idexaxe.

³¹ Rü ngēmaācū guxāma i pema na Tupana pemaā idexaxū, rü name nixī i wūxichigū ípenanguxēē na pewa nanguxū na pidexagūxū i Tupanaārü ore. Rü ngēmaācū i ngēma togū i ngutaquēxetanūxūgū rü tá Tupanachiga meā nangūe rü tá nataāēgū.

³² Rü ngēmaācū tanaxwèxe i meāma tūmaāēmaā itacuèx ya wūxichigū ya yīxema Tupanaārü orexū ixuxe.

³³⁻³⁴ Erü perü ngutaquēxegūwa rü Tupana nanaxwèxe na meā penaxūxū i guxūma, rü tama nanaxwèxe na ngēma pexāūgatanūxū rü pegū ípetūexēēxū. Rü guxūma i togū i yaxōgūxūārü ngutaquēxegūwa rü marü nūxū nayapue na tama yadexagūxū i ngexūgū. Rü name nixī i pema rü ta ngēmaācū penaxū, erü nachuxu na yadexagūxū i ngexūgū i ngutaquēxegūwa. Rü name nixī na yatūgūga naxīnūēxū i ngexūgū, ngēma Tupanaārü ore tūxū muxūrū.

³⁵ Rū ngēxguma chi tacūxū nacuáxchaŭgu i wūxi i ngexū, rū name nixī i nachiūwatama natena naca i nachiga i ngēma. Erū wūxi i āne nixī ega ngutaquēxewa yadeaxgu i wūxi i ngexū.

³⁶ Pa Corītiucŭāxgūx, name nixī na nūxna pecuēxāchiexū na tama pewaxira ne naxūxū i Tupanaārū ore. Rū tama pexicatama nixī i penayauxgūxū i ngēma.

³⁷ Rū ngēxguma chi texé tūgūgu rūxīnūgu na Tupanaārū orearū uruū tīxū rū ēxna tūgūgu tarūxīnūgu na Tupanaāē i Ūūnexū tūxna naxāxū i tacū rū cuèx, rū name nixī i nūxna tacuēxāchi na tórū Coriarū ore yīxū i űāā ore i pexcèx chaxūmatūxū.

³⁸ Natūrū ngēxguma chi texé tama nūxū cuáxchaŭgu i ngēma pemaā nūxū chixuxū, rū name nixī i tama tūxū pecuáxchaŭ.

³⁹ ¡Rū ngēmacèx, Pa Chaueneēgūx, rū Tupanana naxcèx peca i cuèx na meāma nūxū pixuxūcèx i norū ore! ¡Rū tama penachūxu na to i nagawa yadexagūxū i duūxūgū!

⁴⁰ Rū perū ngutaquēxegūwa, rū name nixī na meā penaxūxū i guxūma. Rū tama name i ngēma pexāūgatanū rū pegū ípetūexēē.

15

Cristu na yuwa írūdaxūchiga

¹ Rū űuxmax, Pa Chaueneēgūx, rū chanaxwèxe i nūxna pecuēxāchie i ngēma Tupanaārū ore i tūxū maxēxēēxū ga pemaā nūxū chixuxū. Rū yematama ore nixī ga pema peyauxgūxū. Rū űuxma rū ngēmatama oregagu nixī i meā peyaxōgūxū.

² Rū ngēma oregagu nixī i pexū nangēxmaxū i maxū i taguma gūxū, ega aixcūma guxūguma peyaxōgūamagu. Natūrū ngēxguma tama guxūguma peyaxōgūgu, rū natūcèxmamare nixī i ngēma perū ō.

³ Rū yexguma noxri petanūwa changuxgu, rū yema nūxira pexū changūxēēxū nixī ga yema chaxira togū choxū nguxēēxū na Cristu rū tórū pecaducèx nayuxū, ngēma Tupanaārū ore i ūmatūxūwa nūxū yaxuxūrū.

⁴ Rū yexgumarū ta pexū changūexēē na űuxācū inatēxgūāxū, rū űuxācū norū tomaēxpūx ga ngunexūgu rū wena na namaxūxū, ngēma Tupanaārū ore i ūmatūxūwa nūxū yaxuxūrū.

⁵ Rū yexgumarū ta pexū changūexēē ga űuxācū Pedrucèx na nangóxū ga Cristu, rū űuxācū yixcūra rū norū ngúexūgū ga yamugūxūcèx na nangóxū.

⁶ Rū yemawena ga Cristu rū noxtacūma 500 arū yexera ga yaxōgūxūcèx nangox. Rū muxūma i ngēma duūxūgū rū űuxma rū ta namaxē, natūrū nūmaxū rū marū nayue.

⁷ Rū yemawena rū Chaŭtiágucèx nangox, rū yixcama guxūma ga yema togū ga ngúexūgūcèx nangox.

⁸ Rū dūxwa chowa inayacuèx ga chauxcèx rū ta na nangóxū, woo ngūrūāchimare nixī ga yema, ngēxgumarū i wūxi i buxū i tautama norū ngunexūwa nanguyane buxūrū.

⁹ Rū choma rū guxūma i ngēma togū i Tupana imugūxūtūūwa chaxū. Rū ngemacèx tama name i Tupana imuxūmaā choxū naxugūxū i duūxūgū, yerū nawe chingēchigū ga Tupanaārū duūxūgū rū poraācū chixexū chaxū.

¹⁰ Natūrū ga Tupana rū chomaā namecūma, rū ngēmacèx i űuxma rū choxū pedau na tacū chíxū rū űuxācū na chíxū. Rū yema chomaā na namecūmaxū rū tama natūcèxma nixī. Yerū choma rū guxū ga togū ga yamugūxūārū yexera chanaxū ga Tupanaārū puracū. Natūrū tama chauechama chanaxū ga yema

puracü, natürü Tupana ga chomaã mecümacü rü chomaã puracücü nixĩ ga naxücü ga yema puracü na nüxü chixuxüçèx ga norü ore.

¹¹ Natürü i ñuxma rü nüetama nixĩ ega woo choma chixĩgu rü éxna togü yixĩgu ga pemaã nüxü ixuxü ga yema ore. Yerü yema ore ga pemaã nüxü tixuxü, rü Tupanaãrü ore i tüxü maxëëxü nixĩ, rü yema nixĩ ga pixögüxü.

Ñuxäcü wena tá namaxë i duüxügü i yuexü

¹² Marü pemaã nüxü tixu na Cristu rü yuwa ínadxü. ¿Rü tüxcüü ñuxre i pema rü ñaperügügü:

“Yuexü rü tagutáma wena namaxë”, ñaperügügü?

¹³ Rü ngëxguma chi ngëma yuexü rü tagu chima wena namaxëgu rü yima Cristu rü tãu chima wena namaxü.

¹⁴ Rü yexguma chi Cristu tama wena maüxgu, rü ngëma ore i nüxü tixuxü i nachiga rü taxuwa chima name, rü natüçèxmamare chi nixĩ i perü õ.

¹⁵ Rü ngëxguma chi ngëmaäcü yixĩgu, rü toma i Tupanaãrü orearü uruügü rü doratëëxgüxü tixĩgü. Erü nüxü tixu na Tupana Cristuxü wena maxëëxü. Rü ngëxguma chi tama aixcüma yixĩgu na wena namaxëxü i yuexü, rü chi wüxi i doramare nixĩ na Tupana Cristuxü wena maxëëxü.

¹⁶ Rü ngëxguma chi ngëma yuexü rü tagu chima wena namaxëgu, rü ga Cristu rü chi ta tãu chima wena namaxü.

¹⁷ Rü yexguma chi Cristu tama wena maüxgu, rü natüçèxmamare chi nixĩ i peyaxögüxü, rü ñuxma rü chi ta perü pecadugagu ipeyarütauxe.

¹⁸ Rü chi ngëmaäcü yixĩgu rü ngëma duüxügü i Cristuaxü yaxögüxü i marü yuexü, rü chi ta tãu chima nüxü nangëxma i maxü i taguma gúxü.

¹⁹ Rü ngëxguma chi ñoma i maxüçèxicatama yixĩgu na Cristuaxü yaxögüxü, rü chi guxü i togü i duüxügüarü yexera tangechaütümüügü.

²⁰ Natürü aixcümaxüchi nixĩ ga Cristu ga yuwa na ínadxü. Natanüwa i guxüma i ngëma yuexü i yixcüra tá írüdagüxü, rü Cristu nixĩ ga namaã inaxügücü na ínadxü, yerü nüma nixĩ ga nüxira wena namaxüxü.

²¹ Rü yexgumarüü wüxi ga yatügagu na nayuexü ga duüxügü, rü ngëxgumarüü tá ta nixĩ na wüxi i yatügagu wena namaxëxü i ngëma marü yuexü.

²² Rü ngema na Adáügagu guxãma na yuexü, rü ngëxgumarüü ta Cristugagu tá namaxëxü i guxüma i duüxügü i nüxü yaxögüxü.

²³ Natürü wüxichigü tá tümawa nangu na wena tamaxüxü. Rü Cristu nixĩ ga nüxira maxücü. Rü ngëxguma wena núma naxüxgu i nümax, rü ngëxguma tá nixĩ i wena namaxëxü i ngëma duüxügü i noxrü ixĩgüxü.

²⁴ Rü ngëmawena tá nixĩ i nagüxü i naãne. Rü ngëxguma tá nixĩ ya Cristu i nüxü naporamaëxü i guxüma i norü uwanügü. Rü ngëxguma tá nixĩ i Nanatü ya Tupanana naxãaxü i guxüma na nüma namaã inacuáxüçèx.

²⁵ Erü nüma ya Cristu rü äëxgacü tá nixĩ ñuxmatáta nüxü naporamaë i guxüma i norü uwanügü.

²⁶ Rü ngëma nawa iyacuáxü i norü uwanü i tá nüxü naporamaëxü, rü yu nixĩ.

²⁷ Yerü Tupana rü marü Cristumëxëwa nanayexmagüxëë ga guxüma. Natürü woo Tupanaãrü ore nüxü ixuxgu na Cristumëxëwa nangëxmagüxü i guxüma, natürü nümatama ya Tupana rü tama Cristumëxëwa nangëxma. Yerü nüma ga Tupana nixĩ ga Cristumëxëwa nayexmagüxëëãxü ga guxüma.

²⁸ Rü ngëxguma guxüma Cristumëxëwa ngëxmagügu, rü ñuxüchi nümatama ya Cristu ya Tupana Nane rü tá Nanatümëxëwa nügü nangëxmaxëë. Yerü nüma ga Tupana nixĩ ga Cristumëxëwa nayexmagüxëëãxü ga guxüma. Rü ngëmaäcü ya Tupana rü guxümaã tá inacuëx.

29 Rū nangēxma i ñuxre i duūxūgū i petanūwa i Tupanaegagu yuexūchicūū íbaiūxū. ¿Rū tūxcūū ngēma naxūgū? Rū ngēxguma chi tama wena namaxēgu i duūxūgū i yuexū, ¿rū tūxcūū ngēma yuexūchicūū ínabaiū?

30 ¿Rū tūxcūū i toma rū guxūguma āūcūmaxūwa tangēxmagū?

31 Pemaā nūxū chixu, Pa Chaueneēgūx, rū guxū i ngunexūgu rū āūcūmaxūwa changēxma, rū tama nūxū chacuèx i tacū rū ngunexūgu Tupanaārū oregagu tá na chayuxū. Rū ngēma rū aixcūmaxūchi nixī, ngēxgumarūū na aixcūma yūxū na choxū nangēxmaxū i wūxi i taāē i taxū i ñuxma na tórū Cori ya Ngechuchu ya Cristuaxū peyaxōgūxū.

32 Choma rū nuā Epéchiuwa rū Tupanaārū orechigagu chorū uwanūmaā poraācū togū tachoxūgagū. Rū ñoma naēxū i idūraexūmaā togū tadēxūrūū tixīgū. ¿Natūrū tacūwa choxū namexū ga yema ega chorū maxū i ñoma i naānewa choxū ngēxmaxūcèxicatama yixīgu? Rū ngēxguma chi aixcūma yixīgu na tama wena namaxēxū i yuexū, rū marū name i ñatarūgūgū:

“¡Ngīxā tachibūe rū taxaxegū, erū paxa tá tayue!” ñatarūgūgū.

33 ¡Natūrū tāūtáma nawe perūxī i ngēma duūxūgū i ngēmaācū chixri idexagūxū! Erū aixcūma nixī i ngēma ore i ñaxū:

“Rū texé ya chixexū i duūxūmaā āmūcūxe, rū tūxū inayanaxoxēē i tūmacūmagū i mexū”, ñaxū.

34 Rū name nixī i meā pegūāēgu perūxīnūē rū nūxū perūxoe i ngēma perū chixexūgū. Rū wūxi i perū āne nixī na pemaā nūxū chixuxū rū ñuxre i pema rū tama aixcūma Cristuarū duūxūgū pixīgūxū rū tama aixcūma Tupanaxū pecuèxgūxū.

Ñuxācū wena namaxē i yuexūgū

35 Natūrū ngūrūāchi tá texe pexna taca rū ñatarūgū pexū:

“¿Ñuxācū tá wena namaxēxū i yuexū? ¿Rū nañuxraūxū i naxūnemaā tá ínadagūxū?” ñatarūgū tá pexū.

36 Pa Duūxū i Ngēāēmarexūx ¡rū dūcax! Rū ngēxguma wūxi ya nanetūchire itoxgu, rū nūma ya yima naxchire rū nayu na ngemaācū naxūxūcèx i ngēma nanetū.

37 Rū ngēma waixūmūgu itoxū, rū tama marū nanetū ixīxū nixī, natūrū naxchire nixī ya yima itoxūne woo triguchire rū ēxna ngexūrūūxūmare i to i nanetūchire yixīgu.

38 Rū ngēxguma marū inatoxguwena, rū Tupana nixī i yanaxūxēēcū ya yima nachire na nūma nanaxwèxexūācūma yīxūcèx i ngēma nanetū.

39 Rū tama guxū i naxūnegū nawūxigu. Rū duūxēxūne rū nanatoraxū, rū naēxūgūxūne rū to nixī, rū werigūxūne rū to nixī, rū choxnigūxūne rū to nixī.

40 Rū ngēxgumarūū ta nangēxma i naxūnegū i daxūguxū i naānecūāx, rū nangēxma i naxūnegū i ñoma i naānecūāx. Rū ngēma daxūguxū i naānecūāx i naxūnegū rū nūxū nangēxma i noxrūtama mexū, rū ngēma ñoma i naānecūāx i naxūnegū rū ta nūxū nangēxma i noxrūtama mexū. Natūrū tama nawūxigu i ngēma norū mewa.

41 Rū üèxcūarū yauracūū rū tama namaā nawūxigu i tauemacūarū yauracūū. Rū woramacurīgūarū yauracūū rū to nixī. Rū nūgūtanūwa ya woramacurīgū, rū tama nawūxigu i norū yauracūūwa.

42 Rū ngēxgumarūū tá ta naxūpetū namaā i naxūnegū i ngēma duūxūgū i yuexū. Erū ngēma naxūne i noxri nūxū ngēxmaxū rū iyarūoxwèxexū nixī. Natūrū ngēma naxūne i tá nūxū ngēxmaxū i ngēxguma wena namaxēgu, rū ngēma rū tagutáma inayarūxo.

⁴³ Rū ngēma naxūne i yuxū rü taxuwama name i ngēxguma inatēxgux. Natürü ngēxguma wena namaūxgu rü tá namexēchi. Rū ngēma naxūne i ñuxma turaxū rü ngēxguma wena namaūxgu rü tá naporaxē.

⁴⁴ Rū itanatēx i ngēma naxūne i ñoma i naānecūāx ixīxū. Natürü ngēxguma inadaxgu, rü daxūcūāx i naxūne tá nixī. Rū ñuxma na nangēxmaxū i naxūne i ñoma i naānecūāx rü ngēmawa nüxū tacuēx na nangēxmaxū ta i naxūne i daxūcūāx.

⁴⁵ Tupanaārü ore i ümatüxūwa rü ñanagürü:

“Guma nüxīraūcū ga yatü ga Adáū rü nüxū nayexma ga ñoma ga naānecūāx ga naxūne ga paxaāchi maxūxū”,

ñanagürü. Natürü ya Cristu rü daxūcūāx nixī. Rü nüma nixī i tüxna naxāāxū i maxū i taguma gúxū.

⁴⁶ Noxri rü tüxū nangēxma i ñoma i naānecūāx i taxūne. Natürü yixcama rü Tupana tá tüxna nanaxā i to i taxūne i daxūcūāx ixīxū.

⁴⁷ Guma nüxīraūcū ga yatü ga waixūmüwa ücü, rü ñoma ga naānecūāx nixī. Natürü tórü Cori ya Cristu rü daxūguxū i naānecūāx nixī.

⁴⁸ Rū ngēma taxūnegü i ñoma i naānewa tüxū ngēxmaxū, rü guma Adáūxūne ga waixūmüwa ücürüü nixīgü. Natürü ngēma naxūnegü i daxūwa nüxū ngēxmaxū i duūxügü, rü Cristuxūnerüü nixīgü.

⁴⁹ Rū ñgexgumarüü na Adáū ga waixūmüwa ücürüü na yīxū i taxūne, rü ngēxgumarüü tá ta Cristu ya daxūwa ngēxmacürüü nixī i taxūne i yixcūra.

⁵⁰ Rū dücax, Pa Chaueneēgūx, pemaā nüxū chixu rü ñaā taxūne i namachinaxcēx rü naxchinēxānaxcēx, rü taxucürüwa Tupana āēxgacü íyīxūwa nangu. Erü ngēma iyarūxoxū, rü taxucürüwama Tupanaxūtawa i ngextá taxuūma íyarūxoxūwa nixücu.

⁵¹ Natürü chanaxwēxe na nüxū pecuáxū i wüxi i ore i ēxūguxū ga noxri Tupanaxīcatama nüxū cuáxū. Rü dücax, tāūtáma guxā tayue, natürü guxāxūne rü tá naxüchicüü.

⁵² Rū ngürüāchimare wüxi i peāxētügu tá nixī i ngēma na naxüchicüüxū i taxūne i ngēxguma naāneārü guxgux naxāgagu ya corneta. Rü tá naxāga ya yima corneta, rü ngēxguma i ngēma duūxügü i yuexū rü tá ínarüdagü na tagutáma wena nayuexūcēx. Rü yixema na imaxēxū rü tá naxüchicüü i taxūnegü.

⁵³ Erü ngēma taxūne i yuxwēxexū rü woetama tama taixū rü tá naxüchicüü. Rü wüxi i ngexwacaxūxū i naxūne i aixcūma taixū rü tagutáma yuxū tá nixī.

⁵⁴ Rū ngēxguma ngēmaācū naxüchicüügu i taxūne i yuxwēxexū, rü tüxū nangēxmagu i taxūne i ngexwacaxūxū i taguma yuxū, rü ngēxguma tá nixī i yanguxū i Tupanaārü ore i ümatüxū i ñaxū:

“Marü inayarūxo na nayuexū i duūxügü. Rü Tupana rü marü yuxū narüyexera.

⁵⁵ Rü dücax, Pa Yux, ¿ngēxū i curü pora i namaā toxū curüyexeraxū? ¿Rü ngēxū i ngēma cuxne i namaā toxū cudēixū?”

ñanagürü i ngēma Tupanaārü ore.

⁵⁶ Rü ngēma naxne i yu, rü pecadu nixī. Erü ngēma pecadu nixī i naporaxēēxū i ngēma yu na tüxū nadēixūcēx. Rü ngēma mugü ga Moíché ümatüxū nixī i naporaxēēxū i pecadu, erü woo namexgu i ngēma mugü, natürü taxucürüwama texé aixcūma tayanguxē.

⁵⁷ Natürü name nixī i Tupanana moxē taxā yerü núma nanamu ga tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu na ngēma yuxū tüxū naporamaēxēēxūcēx.

⁵⁸ Rü ngēmacēx, Pa Chaueneēgü ya Pexū Changechaūgūxex, rü name nixī i meā peyaxōgūama rü taguma ípenatēx i Tupanaārü ore. Rü name nixī i

guxūguma meā penaxū i tórū Coriarū puracū, erū pema nūxū pecuèx rü ngēma puracū i nūxū pexūxū, rü tama natüçèxma nixī.

16

Togü i yaxōgūxūçèx inanutaque ga dīeru

¹ Rū ñuxma tá pemaā nūxū chixu i nachiga i ngēma dīeru i penutaquēxexū na namaā nūxū perüngūxēēgūxūçèx i taeneēgü i yaxōgūxū i Yudéaanewa ngēxmagūxū. Rū ngēma yaxōgūxū i Gárataanewa ngēxmagūxū rü marū namaā nūxū chixu na ngīxū nanutaquēxegūxū i ngēma dīeru. Rū chanaxwèxe i pema rü ta ngēxgumarūū penaxū.

² Rū ngema dīeru i perū puracūwa ngixū peyaxucūwa rü guxcū i yūxūarū ngunexūgu rü tá ngixū pexā i ngēma dīeru i Tupanaarū ixīcū. Rū ngīmaā tá penguxū na tama ngēxguma ngēma changuxguama ngīxū na pedexūçèx.

³ Rū ngēxguma petanūwa changuxgu, rü tá chanaxumatū i ñuxre i poperagū naxcèx i taeneēgü i Yerucharéūwa ngēxmagūxū. Rū ñuxūchi ngēma poperamaā tá Yerucharéūwa chanamugū i ngēma duūxūgū i pema nūxū pexunetaxū na ngēma ngīxū nangegūxūçèx i ngēma dīeru i taeneēgüçèx ngīxū penutaquēxecū.

⁴ Rū ngēxguma chi choxū natauxchagu na ngēma Yerucharéūwa chaxūxū, rü nūmagū rü tá wūxigu chomaā ngēma naxī.

Pauru nagu narūxīnū na Corītiwa naxūxū

⁵ Choma rü Machedóniāānewa tá chaxūpetū na íchayadauxūçèx i taeneēgü i ngēma ngēxmagūxū. Rū ngēmawena rü tá petanūwa changu na pexū íchayadauxūçèx.

⁶ Rū ngürūāchi tá ñuxre i ngunexūgū ngēxma petanūgu charūxāūx, rü bexmana ngürūāchi ngēma petanūwa tá chanangupetūxēē ya mucū. Rū ngēxguma rü tá pexū natauxcha na choxū perüngūxēēgūxū na ngēma íchaxūxchaūxūwa chaxūxūçèx.

⁷ Erū tama chanaxwèxe i paxaāchimare pexū chadau. Natürü petanūgu charūxāūxchaū i ñuxre i ngunexū ega chi norū ngúchaxū yixīxgu ya tórū Cori.

⁸ Natürü nuā Epéchiuarū iānewa tá changēxma ñuxmatáta Pētecóstarū ngunexūwa nangu.

⁹ Erū nuā rü tórū Cori poraācū choxū nanatauxchaxēē na nūxū chapuracūxūçèx rü nūxū yaxōgūāxūçèx i muxūma i duūxūgū woo namu i ngēma tama naxwèxegūxū na nuā chapuracūxū.

¹⁰ Rū ngēxguma chi Timutéu petanūwa nguxgu, rü chanaxwèxe i meāma penayaxu na petanūwa nataāxūçèx. Erū nūma rü ta chauxrūū tórū Coriarū puracūwa napuracū.

¹¹ Rū ngēmacèx tama chanaxwèxe i texé petanūwa nūxū taxoe. Natürü chanaxwèxe i nūxū perüngūxēē na taāēācūma nuā naxūxū na choxū íyadauxūçèx. Erū poraācū íchananguxēē na nuā nanguxūçèx namaā i ngēma togü i taeneēgü.

¹² Rū ngēma taeneē i Aporu rü poraācū nūxū chacèxū na petanūwa íyadauxūçèx namaā i ngēma togü i taeneēgü. Natürü tama ngēma naxūxchaū i ñuxmax. Natürü ngēxguma naxāchicagu rü tá ngēma naxū.

Pauru nūxū narūmoxē ga yema yaxōgūxū

¹³ ¡Rü pexuāēgü na taxuūma i chixexūgu peyixūçèx! ¡Rü meāma peyaxōgūama woo tacū pexū üpetūgu! Rü name nixī i peporaesima rü taxucèxma pemuē.

¹⁴ Rū guxūma i ngēma pexūxū, rū name nixī i pegū pengechaūgūācūma penaxū.

¹⁵ Rū dūcax, Pa Chaueneēgūx, pema nūxū pecuèx na Estéfananūxūgū yīxū ga nūxīra yaxōgūxū ga Acayaanewa. Rū meāma nūxū pecuèxgū na űuxācū poraācū taeneēgū i yaxōgūxūxū na nangūxēēgūxū.

¹⁶ Rū chanaxwèxe i naga pexīnūē i ngēma duūxūgū i Estéfananūxūgūrūū ixīgūxū. Rū ngēxgumarūū ta chanaxwèxe i naga pexīnūē i guxūma i ngēma duūxūgū i űāā Tanatūarū puracūwa puracūxū rū ngūxēētaegūxū.

¹⁷⁻¹⁸ Rū űuxma na taxucūrūwama chauxūtawa pengēxmagūxū, rū wūxi ga chorū taāē nixī na nūma naxīxū ga taeneēgū ga Estéfana rū Fortunātu rū Acáicu. Rū yema taeneēgū ga nūma īxū rū pexū nixuchigagū rū yemaācū choxū nataāēxēēgū ga yema pexū na nataāēxēēgūxūrūū. Rū tanaxwèxe i naga pexīnūē rū nūxū pengechaū i ngēma duūxūgū i ngēmagūrūū ixīgūxū.

¹⁹ Rū guxūma i taeneēgū i yaxōgūxū i Áchiaaneārū īānegūwa ngēxmagūxū, rū moxē pexcèx ngēma namugū. Rū Aquiru rū Prisila rū guxūma i ngēma yaxōgūxū i Aquirupatawa ngutaquēxegūxū, rū moxē pexcèx ngēma namugū naegagu ya tórū Cori.

²⁰ Rū guxūma i taeneēgū i nūma ngēxmagūxū rū moxē pexcèx ngēma namu. Rū chanaxwèxe i wūxichigū i pema rū pegū pengechaūgūācūma pegū perūmoxēgū.

²¹ Choma i Pauru rū choxmēxmaātama pexcèx chanaxūmatū i űāā chorū moxē.

²² Rū ngēxguma chi texé tama tórū Cori ya Ngechuchu ya Cristuxū ngechaūgu, rū Tupana tá tūxū napoxcu. Rū paxa tá ínangu ya tórū Cori.

²³ Rū chanaxwèxe i tórū Cori ya Ngechuchu ya Cristu poraācū pexū narūngūxēē..

²⁴ Rū guxūma i pema, rū poraācū pexū changechaūācūma pexū charūmoxē naegagu ya tórū Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

Rū nuāma pexna,
Pauru

NORŪ TAXRE GA POPERA GA CORĪTIUCŪĀX GA YAXŌGŪXŪTANŪWA NAMUXŪ GA PAURU

Pauru rü nüxŭ narümoxē ga yema yaxōgŭxŭ ga Corĭtiuwa yexmagŭxŭ

¹ Pa Chaueneēgŭ i Corĭtiucŭāxgŭ i Tupanaāxŭ yaxōgŭxŭ, rü Pa Chaueneēgŭ i Guxŭma i Acayaanewa Ngēxmagŭxŭ, choma i Pauru nixĭ i pexcēx chanaxŭmatŭxŭ i űaā popera wŭxigu namaā i taeneē i Timutéu. Rü choma nixĭ i Tupana choxŭ yaxuxŭ na Ngechuchu ya Cristu choxŭ muxŭ na nüxŭ chixuxŭcēx i norü ore.

² Rü tanaxwēxe na Tanatŭ ya Tupana rü tŏrŭ Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexna nanaxā i norü ngechaxŭ rü norü taāxŭ.

Pauru rü ngŭxŭ ninge

³ Rü toma rü nüxŭ ticuēxŭgŭ ya Tupana ya Nanatŭ ya tŏrŭ Cori ya Ngechuchu ya Cristu. Erü nüma nixĭ ya Tanatŭ ya nüxŭ ingechaŭtŭmŭgŭcŭ rü tŏrŭ Tupana ya guxŭguma tŭxŭ taāxŭēcŭ.

⁴ Rü nüma ya Tupana rü toxŭ nataāxŭēē i ngēxguma ngŭxŭ tingexgu, na toma rü ta tanataāxŭēēgŭxŭcēx i ngēma togŭ i duŭxŭgŭ i ngŭxŭ ingegŭxŭ. Rü ngēmaācŭ ngēma Tupana toxŭ na taāxŭēēxŭrŭŭ toma rü ta tanataāxŭēēgŭ i ngēma togŭ i duŭxŭgŭ.

⁵ Rü űuxma na Cristurŭŭ poraācŭ ngŭxŭ tingegŭxŭ, rü ngēxgumarŭŭ nümatama poraācŭ toxŭ nataāxŭēē.

⁶ Rü ngēmacēx, ngēxguma toma ngŭxŭ tingegŭgu, rü ngēmaācŭ toxŭ nangu-petŭ na pema rü pexŭ nangēxmaxŭcēx i perŭ taāē rü perŭ maxŭ i taguma gŭxŭ. Rü ngēxguma Tupana toxŭ taāxŭēēgu, rü ngēmaācŭ tomaā nanaxŭ na pema rü ta pexŭ nangēxmaxŭcēx i perŭ taāē rü yaxna namaā pexĭnŭēxŭcēx i ngēxguma ngēmatama ngŭxŭ i toma tingegŭxŭ pexŭ ngēxmagu.

⁷ Toma rü aixcŭma tayaxōgŭ na pema rü tagutāma ĩpenatāxŭ i Tupanaārŭ ore. Erü nüxŭ tacuēx rü ngēma na toxrŭŭ ngŭxŭ pingegŭxŭ, rü ngēxgumarŭŭ tá ta toxrŭŭ pexŭ nangēxma i ngēma taāē i Tupanawa ne ũxŭ.

⁸ Pa Chaueneēgŭx, tanaxwēxe i nüxŭ pecuēx na űuxre ga guxchaxŭgŭ toxŭ ngupetŭxŭ ga Áchiaanewa. Rü yema na poraācŭ toxŭ naguxchaxŭ, rü dŭxwa marŭ tama namaā taporae, rü nagu tarŭxĭnŭē na marŭ tāŭtāma tamaxēxŭ.

⁹ Rü nagu tarŭxĭnŭē rü űoma yuwa taxĭxŭrŭŭ tixĭgŭ. Natŭrŭ yemaācŭ toxŭ naxŭpetŭ, erŭ Tupana ya yuexŭxŭ ĩrŭdagŭxŭēēcŭ toxŭ nangŭxŭēēchaŭ na nüxĭcatama nüxŭ nangēxmaxŭ i pora na yuwa toxŭ ĩnanguxŭxŭēēxŭcēx, rü taxucŭrŭwama togŭtama na ĩtanguxŭxŭēēxŭ.

¹⁰ Rü Tupana rü toxŭ ĩnanguxŭxŭēē nawa ga yema guxchaxŭ ga yuwa toxŭ gagŭchaŭxŭ. Rü ngēxgumarŭŭ tá ta toxŭ ĩnanguxŭxŭēē nawa i űaā taxŭ i guxchaxŭ i űuxma toxŭ ngēxmaxŭ. Rü aixcŭma tayaxōgŭ na nüma rü guxŭgutāma ngēmaācŭ toxŭ nangŭxŭēēxŭ.

¹¹ Natŭrŭ tanaxwēxe i pema rü perŭ yumŭxēmaā toxŭ perŭngŭxŭēē. Rü ngēxguma chi ngēmaācŭ penaxŭxgux, rü muxŭma i duŭxŭgŭ rü tá Tupanana moxē naxāgŭ naxcēx i ngēma na űuxācŭ toxŭ nangŭxŭēēxŭ.

Tŭxcŭŭ tama Corĭtiuwa naxŭ ga Pauru

¹² Nangēxma i tacŭ i toxŭ taāxŭēēxŭ. Rü ngēma nixĭ na toōēwa nüxŭ tacuāxŭ na űoma i naānewa rü aixcŭma Tupana naxwēxexŭācŭma meā tamaxēxŭ. Rü pepēxewa nixĭ ga guxŭārŭ yexera yemaācŭ tamaxēxŭ. Natŭrŭ tama togagu

nixī ga yema, yerü Tupana ya tomaã mecümacü nixī ga toxū rüngüxëécü na yemaãcü pepëxewa tamaxëxücëx.

13-14 Rū yema poperagü ga pexcëx taxümatüxüwa, rü nataxuma ga tacü ga icüxü. Natürü yema toma tamaxëxüãcuma nixī ga pexcëx tanaxümatüxü na yemawa meã nüxü pecuáxücëx na ñuxãcü tixígüxü. Rū woo i ñuxma rü tama aixcuma meã toxü na pecuáxü, natürü chanaxwëxe i wüxi i ngunexügu rü aixcuma meã toxü pecuëx. Rū ngëxguma meã toxü pecuëxgu rü pema rü tá tomaã petaãëgü i ngëxguma ínanguxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu, rü ngëxgumarüü i toma rü tá ta pemaã tataãëgü.

15-16 Rū yemagu charüxñüxücëx nixī ga noxri ga pexütawa na chaxüxchaüxü na pexü íchayadauxücëx rü yemaãcü pexü na charüngüxëëxücëx. Rū nagu charüxñü ga Machedóniããnewa chaxüxgu na pexütagu íchidauxü, rü yexguma Machedóniããnewa ne chaxüxgu rü wenaxãrü pexütagu íchidauxü. Rū yemaãcü chanaxüxchaü, yerü nagu charüxñü na yemawena choxü perüngüxëëxü na Yudeaanewa chaxüxücëx.

17 Bexmana pema nagu perüxñüëgu rü tama aixcuma chayangüxëëgaãcuma nagu charüxñü ga yema pexütawa na chaxüegaxü. ¿Éxna pema nagu perüxñüëgu rü ñoma wüxi i duüxü i tama Tupanaãxü yaxöxürüüãcuma chamaxü, rü “Ngü” ñacharügüchirëx woo tama chayangüxëëgagu i ngëma nüxü chixuxü?

18 Natürü Tupana toxü nacuëx na aixcuma yïxü i ngëma torü ore ega pemaã itaxunetagu.

19 Erü yima Ngechuchu ya Cristu ya Tupana Nane ga guma Chiribánu rü Timutéu rü choma pemaã nüxü tixuchigacü, rü ore i aixcuma ixixüxüicatama nixu. Rū nüma rü aixcuma nayangüxëë i ngëma nüxü yaxuxü.

20 Rū Cristu nixī ya yima yangüxëëcü ga guxüma ga yema unetagü ga Tupana nuxcümáxüchi nüxü ixuxü. Rū ngëmacëx ngëxguma Ngechuchuégagu Tupanaxü icuëxüügügu, rü ñatarügügü:

“Rü aixcuma nixī i ngëma”, ñatarügügü.

21 Rū ñuxma na Cristuarü duüxügü ixígüxü, rü Tupana nixī ya toxü poraexëëcü rü pexü poraexëëcü na taguma Cristuna ixígachixücëx. Rū nümatama nixī ga tüxü nadexü na noxrü ixígüxücëx.

22 Rū nüma ya Tupana rü naëga tagu naxü erü tórü yora nixī. Rū nüma rü tüxna nanamu i Naãë i Üünexü na wüxi i tórü cuëxruü yïxücëx, rü ngëmawa nüxü icuáxücëx na yixcúra tá tüxna naxããxü i muxüma i to i mexügü.

23 Pema nüxü pecuëx ga noxri rü Corítuwa chaxüxchaü, natürü tama yéma petanüwa chaxü yerü tama chanaxwëxe na pexü changechaüxëëxü. Rū yemacëx tama pexütawa íchayadau, yerü tama pexü chingagüchaü. Rü Tupana nüxü nacuëx na aixcuma na yïxü ga yema.

24 Rū tama tanaxwëxe na pexü tamuxü na ñuxãcü tá Tupanaãxü peyaxögüxü. Erü pema rü marü aixcuma meãma peyaxögü. Natürü ngëma tanaxwëxexü nixī na pexü tarüngüxëëgüxü na yexeraãcü petaãëgüxücëx.

2

1 Rū yemacëx nixī ga tama wena pexütawa chaxüxü, yerü tama chanaxwëxe ga pexü na changechaüxëëxü.

2 Erü ngëxguma chi pexü changechaüxëëgu, ¿rü texé tá choxü tataãëxëë? ¿Rü ñuxãcü tá choxü petaãëxëë, ega pexü changechaüxëëgu?

3 Rū yemacëx nixī ga yemaãcü pexcëx popera chaxümatüxü na penamexëëgüxücëx i perü guxchaxügü naxüpa na pexütawa chaxüxü.

Yerü tama chanaxwèxe ga yexguma chi yéma chaxũxgu na choxũ pengechaũxēxũ. Erü pema nixĩ i chanaxwèxexũ na choxũ petaãēxēēgũxũ. Rũ aixcūma nagu charũxĩnũ rũ ngēxguma choma chataãēxgu rũ pema rũ tá ta petaãēgũ.

⁴ Rũ yexguma pexcèx chanaxümatügu ga yema popera, rũ poraãcü chanaxixãchiãē, rũ düxwa yema chorü ngechaũmaã chaxaxu. Natürü tama pexcèx chanaxümatü na pexũ changechaũxēxücèx, natürü pexcèx chanaxümatü na nüxũ pecuáxücèx na ñuxãcü poraãcü pexũ changechaũxũ.

Pauru rũ nüxũ nüxũ nangechaũ ga yema duũxũ ga chixexũ namaã üxũ

⁵ Rũ yema yatü ga choxũ ngechaũxēxũ, rũ tama choxũxĩcatama nixĩ ga nangechaũxēxũ, natürü pexũ rũ ta nangechaũxēē. Natürü tama chanan-gupetüxēēchaxũ na pexna chacaxũ i ngemachiga..

⁶ Rũ yema poxcu ga nüxna pexãxũ ga yema duũxũ ga yexguma pengutaquēxegügu, rũ chauxcèx rũ marü name na ngēxĩcatama na yĩxũ.

⁷ Rũ ngēmacèx i ñuxma rũ chanaxwèxe i nüxũ nüxũ pengechaũ i norü chixexũ rũ nüxũ perüngũxēē na tama yexeraxũ i chixexũwa nagaãxücèx i ngēma norü ngechaũ.

⁸ Rũ ngēmacèx chanaxwèxe i wenaxãrũ noxrirüũ nüxũ nüxũ pedauxēē na aixcūma nüxũ pengechaũxũ.

⁹ Rũ yemacèx nixĩ ga yemachiga marü pexcèx chanaxümatüxũ, yerü pexũ chaxüxchaũ, rũ nüxũ chacuáxchaũ ngoxi marü aixcūma chauga pexĩnüē.

¹⁰ Rũ ñuxma pemaã nüxũ chixu rũ yixema pema tüxũ nüxũ pengechaũxē i tumaãrũ chixexũ, rũ choma rũ tá ta tüxũ nüxũ changechaũ. Rũ ngēxguma chi tacü rũ chixexũxũ tüxũ changechaũgu, rũ pegagu nixĩ i Cristupēxewa tüxũ nüxũ changechaũxũ i ngēma.

¹¹ Rũ ngēmaãcü chanaxü na tama nayoxniēxücèx i Chataná na chixexũgu tüxũ nayixēēxücèx. Erü yixema rũ meãma nüxũ tacuèx i nacūma i Chataná na ñuxãcü chixexũgu tüxũ nayixēēchaũxũ.

Tróaarü ñãnewa rũ nanaxixãchiãē ga Pauru

¹² Rũ yexguma Tróaarü ñãnewa changuxgu na nüxũ chixuxücèx ga Cristuarü ore, rũ poraãcü choxũ natauxcha na yéma tórü Coriaxũ chapuracüxũ.

¹³ Natürü tama aixcūma chataãē ga yéma, yerü tama yexma nüxũ chayan-gau ga taeneē ga Titu. Rũ yemacèx nüxũ charümoxē ga yemacũãx ga duũxũgü, rũ ichaxũãchi, rũ Machedóniããnewa chaxũ.

Cristu rũ Paurumaã napora

¹⁴ Rũ Tupanana moxē taxãgü erü norü duũxũgüxũ toxũ nixĩgüxēē. Rũ ñuxma na Cristuarü duũxũgü tixĩgüxũ, rũ nüma ya Tupana rũ guxũguma tomaã nanaxũpēxe. Rũ nüma nixĩ i toxũ namuxũ na duũxũgüxũ nüxũ tacuèxēēxücèx i norü ore. Rũ ngēma norü ore rũ guxũwama nangu rũ guxũguma nipuema ñoma wüxi i pumara i yixichixürüũ.

¹⁵ Rũ ñuxma i toma i Cristugagu Tupanapēxewa na timexũ, rũ guxũwama tanguchigagü natanüwa i ngema yaxõgüxũ rũ ngema tama yaxõgüxũ..

¹⁶ Rũ ngēma duũxũgü i tama yaxõgüxũ rũ nüxũ nawextümüxũ i tochiga, erü ngema ore i nüxũ tixuxũ rũ norü poxcuchigaxũ namaã nixu. Natürü ngēma yaxõgüxũ rũ namaã nataxēgü i tochiga erü ngema ore i nüxũ tixuxũ rũ ore i namaxēxēxũ nixĩ. Rũ ngēmacèx ¿texēãxũ natauxcha i ñãã puracü na nüxũ tixuxũ i ngēma ore?

¹⁷ Rũ yixema toxrüũ ixĩgüxexicatama tixĩ ya tüxũ natauxchaxe. Rũ toma rũ tama Tupanaãrũ oregu díeru ngĩxũ tayaxu ngēma togü naxügüxürüũ. Natürü

Tupanapēxewa rü aixcūma meã nüxũ tixu i ngēma norü ore, erü nüma toxũ nimugü rü Cristuarü tixĩgü.

3

Tupanaãrü uneta i ngexwacaxũxũchiga

¹ Rü ñuxma na pemaã nüxũ tixuxũ na aixcūma Tupana yĩxũ ga toxũ mucü, rü bexmana tá nagu perüxĩnũē na wenaxãrũ togüētüwa tidexagüxũ. ¿Ēxna penaxwēxe na wüxi i carta i cuèxruũ pexũ tawéxũ na nawa nüxũ pecuáxũcèx na aixcūma Tupanaãrũ orearũ uruũgü tixĩgüxũ, rü Ēxna penaxwēxe na pexũtawa naxcèx ítaçaxũ i cartagü na ngēmawa duũxũgü toxũ cuáxũcèx naxrũxũ i ngema togü?

² Rü pemaã nüxũ tixu rü tama tanaxwēxe i tacü rü carta na duũxũgü toxũ cuáxũcèx, erü pematama nixĩ i ngēma cartarũũ pixĩgüxũ, rü pewa nixĩ i nangóxũ na aixcūma Tupana yĩxũ ga toxũ mucü. Rü meãma toðēwa nüxũ tacuèx i ngēma. Rü yema na naxüchicüũxũ ga perü maxũ, rü ngēmawa guxũma i duũxũgü nüxũ nadau na aixcūma wüxi ga mexũ ga puracü taxũxũ ga petanüwa.

³ Rü ñuxma rü meãma nangox na pema rü ñoma wüxi i carta i Cristutama ümatüxũrũũ na pixĩgüxũ. Rü torü puracügagu nixĩ i ngēma. Natürü tama wüxi i carta i tacü rü ümatüxũmaã ümatüxũ pixĩgü, natürü pema nixĩ i carta i Tupana ya Maxücüãē i Üünexũ ümatüxũ. Rü ngēma carta rü tama popera rü Ēxna nutawa iwücuchixũ nixĩ, natürü perü maxũwa nixĩ i nangóxũ i ngēma.

⁴ Rü ngēmacèx tama tamuũē na ngēmaãcü togücèxtama tidexagüxũ, erü tayaxõgü na Cristugagu Tupana toxũ dauxũ na timexũ.

⁵ Rü tama toxrütama cuèxmaã nixĩ i tanaxũxũ i tacü rü mexũ. Natürü guxũma i ngēma taxũxũ rü Tupanaãrũ ngüxēēmaã nixĩ i tanaxũxũ.

⁶ Rü Tupana rü toxũ narüngüxēē na duũxũgümaã nüxũ tixuxũ i ngēma ngexwacaxũxũ i norü uneta na ñuxãcü Cristugagu tá tüxna naxããxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü ngēma maxũ rü tama yema mugü ga Moĩché ümatüxũgagu tanayaxu, natürü tanayaxu erü Tupanaãē i Üünexũ tüxna nanaxã. Rü yema mugü ga Moĩché ümatüxũ rü yuwa tüxũ nagagü, natürü Tupanaãē i Üünexũ rü tüxna nanaxã i maxũ i taguma gúxũ.

⁷ Rü yema mugü ga Moĩchéna naxãxũ ga Tupana, rü nutagu nixĩ ga naxümatüxũ. Rü yexguma Moĩché nayauxgu ga yema mugü, rü poraãcü niyaurachiwecüxũ. Rü yemacèx ga duũxũgü rü taxucürüwama Moĩchéchiwegu narüdaunü. Natürü yema norü yaurachiwecüü rü nixochigü. Natürü ga yema mugü ga Moĩché tüxna ãxũ i yuwa tüxũ gagüxũ, rü taxũ ga yauracüũxũmaã ínangu. Rü yemaãcü namexēchi ga yexguma ínanguxgu.

⁸ Natürü yexeraãcü namexēchi nixĩ i ngēma uneta i ngexwacaxũxũ i Tupanaãē i Üünexũ taxcèx ngoxēēxũ.

⁹ Rü yemaãcü woo namexēchi ga yema mugü ga yuwa tüxũ gagüxũ, natürü yexeraãcü namexēchi i ngēma uneta i ngexwacaxũxũ i Tupanapēxewa tüxũ mexēēxũ.

¹⁰ Rü yema mugü ga noxri mexēchixũ, rü ñuxma rü taxuwama name, ega namaã nügü nangugügu i ngēma Tupanaãrũ uneta i ngexwacaxũxũ i yexeraãcü mexēchixũ.

¹¹ Rü yemaãcü woo namexēchi ga yema mugü ga paxaãchi ixĩxũ, natürü yexeraãcü namexēchi i ngēma uneta i ngexwacaxũxũ i guxũgutáma ixĩxũ.

¹² Rü toma aixcūma nüxũ tacuèx na guxũgutáma yĩxũ i ngēma Tupanaãrũ uneta i ngexwacaxũxũ i mexēchixũ, rü ngēmacèx tama cúãcüma duũxũgümaã nüxũ tixu.

¹³ Rū ngēmacèx tama duūxūgūchaxwa iticuxgū yema Moīché üxūrūū. Yerū ga Moīché rū nūgū nidūxchiwe na tama nūxū nadaugūxūcèx ga yema Yudíugū ga ñuxācū na yaxochigūxū ga norū yaurachiwecūū.

¹⁴ Natürū ga yema duūxūgū ga Moīchéxū íxūmücūgūxū rū ñoma yadūxgūchiwexūrūū nixīgū yerū tama nūxū nacuèxgūéga ga tacūchiga na yīxū ga yema mugū. Rū ñuxma rū ta i ngēma Yudíugū rū tama nūxū nacuèxgūéga i ngēxguma nawa nangúegu i ngēma mugū. Erū nangēxma i tacū i ñoma yadūxgūchiwexūrūū nūxū naguxchaxēēxū na tama nūxū nacuèxgūxūcèx. Rū ñuxma rū ta tama nūxna ínanguéga i ngēma nacūma erū Cristuxicatama nixī ya yima nūxna ínanguxēēcū.

¹⁵ Rū ñuxma rū ta i ngēma Yudíugū, rū ngēxguma nawa nangúegu i ngēma ore ga Moīché tūxna āxū, rū nangēxma i tacū i ñoma yadūxgūchiwexūrūū nūxū naguxchaxēēxū na tama nūxū nacuèxgūégaxūcèx na tacūchiga yīxū i ngēma ore.

¹⁶ Natürū ngēxguma wūxi i duūxū nūxū rūxoxgu i nacūma i chixexū, rū tórū Coriaxū yaxōōgu, rū ngēxguma nixī i nūxna ínanguxū i ngēma nūxū naguxchaxēēxū.

¹⁷ Erū nūma ya tórū Cori rū Naāē i Üünexū rū wūxitama nixī rū ngextá ínangēxmaxūwa i tórū Coriāē i Üünexū, rū tūxū nanatauxchaxēē na Tupanana ingaicamagūxū.

¹⁸ Rū ngēmacèx guxāma i yixema na Cristuaxū yaxōgūxū rū ñoma wūxi i woruarūū tawa nangóchipeta na ñuxācū namexēchixū ya tórū Cori erū nataxuma i tacū i tūxū idūxūxū naxchaxwa. Rū nūma ya tórū Cori i Naāē i Üünexū íxīcū, rū guxūguma yexeraācū tūxū nimexēēchigū na naxrūū aixcūma imexūcèx.

4

¹ Rū ngēmacèx taguma nūxū tarūchau i ñaā puracū, erū Tupana ya nūxū tangechaütümūcū nixī ga toxū mucū na tanaxūxūcèx i ñaā puracū na duūxūgūmaā nūxū tixuxūcèx i norū ore.

² Rū yemacèx nūxū tarūxoe ga guxūma ga tacū ga chixexū i āne tūxna āxū i cúācū üxū. Rū tama tanawomūxēēācūma nixī i namaā nūxū tixuxū i ore rū tama tanaxūchicūū i ngēma ore. Natürū ngēma ore i aixcūma íxīxūicatama nixī i nūxū tixuxū. Rū ngēmaācū Tupanapēxewa tamaxē rū duūxūgūpēxewa togū itawēx na nūxū nacuèxgūxūcèx na ñuxācū tixīgūxū i tomax.

³ Rū ngēxguma chi texécèx naguxchagu i ngēma ore i mexū i nūxū tixuxū, rū ngēma duūxūgū i iyarūtauxexūcèxicatama nixī i naguxchaxū.

⁴ Erū nūmagū rū tama nayaxōgū. Rū ngēmacèx i ñoma i naāneārū āēxgacū i Chataná rū nūxū nanaguxchaxēē na tama nūxū nacuèxgūxūcèx na ñuxācū namexēchixū i norū ore ya Cristu ya Üünecū. Rū Cristuwa nixī i nangóxū na ñuxācū na yīxū ya Tupana.

⁵ Rū ngēxguma duūxūgūmaā nūxū tixuxgu i ngēma ore, rū tama tochi-gaxūtama tixugū. Natürū nūxū tixu na Ngechuchu ya Cristu rū tórū Cori yīxū, rū nūma tūxū na nangechaūxūgagu perū ngūxēēruūgū na tixīgūxū.

⁶ Erū nūmatama ya Tupana ga noxri naāne naxūxgux rū ēānexūwa nangoxēēcū ga ngóonexū, rū nūmatama nixī i ñuxma i tūxū yangoxnaāēxēēgūxū na ngēmawa nūxū icuáxūcèx na ñuxācū namexēchixū i nūmax. Rū ngēma norū mexū rū Ngechuchu ya Cristuchiwewa nixī i nūxū idauxū.

Tayaxōgūama ega woo ngúxū ingegūgu

⁷ Rū ngēma nūxū na icuáxū na ñuxācū namexēchixū ya Tupana, rū ngēma cuèx rū wūxi i mexēchixū nixī. Natürü ngēma cuèx i mexēchixū rū taxūne i maīraxūnaxcèxwa nangēxma, na nangóxūcèx na Tupanawa ne naxūxū i guxūma i pora rū tama i tawatama.

⁸ Rū guxūwama toxū nangēxma i guxchaxūgū, natürü taguma nūxū tarūchau i ñaā puracū. Rū woo poraācū taxoegaāēgū, natürü taguma ítanangēx.

⁹ Rū woo togū towe ingēxūtanūgu, natürü ya Tupana rū taguma toxū ínawogū. Rū woo duūxūgū toxū napiexēēgu, natürü tama ngēxma tayacuèxēē i ñaā puracū.

¹⁰ Rū guxūwama i ngextá ítaxīxūwa rū āücūmaxūwa tangēxmagū, yexgumarūū ga Ngechuchu na āücūmaxūwa nayexmaxūrūū. Natürü ngēmaācū toxū naxūpetū na duūxūgū nūxū daugūxūcèx na ñuxācū towa namaxūxū ya Ngechuchu.

¹¹ Rū ñuxma na tamaxēxū, rū guxū i ngunexūgu rū Ngechuchugagu āücūmaxūwa tangēxmagū. Natürü ngēmaācū toxū naxūpetū na Ngechuchu inawéxūcèx i norū pora nawa i ñaā toxone i yuxwèxexū.

¹² Rū ngēmaācū Tupanaārū orecèx āücūmaxūwa tangēxmagū, natürü ngēmaācū toxū naxūpetū na pema rū pexū nangēxmaxūcèx i maxū i taguma gūxū.

¹³ Tupanaārū ore i ümatūxūwa rū ñanagürü:

“Nūxū chayaxō rū yemacèx Tupanachiga chidexa”, ñanagürü. Rū ngēxgumarūūtama tixīgū i toma na tayaxōgūxū rū Tupanachiga tidexagūxū.

¹⁴ Erü nūxū tacuèxgū rū Tupana ga yuwa ínadaxēēcū ga Ngechuchu ya tórü Cori, rū yimatama Tupana tá nixī ya toxū írüdagūxēēcū, erü Ngechuchuarü duūxūgū tixīgū. Rū ngēmaācū wūxigu pemaā nūgūxūtawa tá toxū nagagū.

¹⁵ Rū guxūma ga yema toxū ngupetūxū rū perü mexūcèx nixī na yexeraācū yamuētanūxūcèx i ngēma duūxūgū i Tupana nūxū rüngūxēēgūxū. Rū ngēmaācū tá dūxwa namuxūchi i ngēma duūxūgū i moxē Tupanana āgūxū rū nūxū icuèxūūgūxū.

¹⁶ Rū ngēmacèx taguma nūxū tarūxoe na nūxū tixuxū i ngēma ore. Rū woo yayachigūgu rū yaturachigūgu i toxone, natürü toōēwa rū guxū i ngunexūgu rū yexeraācū tiporaetanü.

¹⁷ Erü ngēma ngúxū i toxū üpetūxū i ñaā torü maxūwa, rū ngēma rū wūxi i paxaāchimare nixī rū paxa tá nangupetü. Natürü ngēmaācū tá tanayaxu i wūxi i maxū i mexēchixū i tagutáma gūxū i ñoma i naānecūāx i maxūārü yexeraxūchi ixīxū.

¹⁸ Rū tama ngēma ñuxma nūxū idauxūgu nixī itarūxīnūēxū, natürü nagu tarūxīnūē i ngēma ñuxma tama nūxū idauxū. Erü ngēma ñuxma nūxū idauxū rū tama natai, natürü ngēma ñuxma tama nūxū idauxū, rū guxūgutáma nangēxmaēcha.

5

¹ Rū nūxū tacuèxgū ega ngēxguma iyanaxoxgu i ñaā toxone i paxaāchi ñuxma toxū ngēxmaxū, rū daxūguxū i naānewa tá tanayaxu i wūxi i toxone i tagutáma iyarūxoxū i Tupanatama toxcèx mexēēxū rū tama i duūxūgū.

² Rū ngēmacèx i ñuxma i ñaā toxonewa tamaxēyane, rū tama aixcūma tataāēgū. Erü tanaxwèxe na paxa toxū nangēxmaxū i ngēma toxone i daxūguxū i naānewa ngēxmaxū.

³ Rū ngēma toxone i daxūguxū i naānewa tá toxū ngēxmaxū rū ñoma wūxi i naxchirurūū tá toxū nidūxū, na ngēmaācū naxāxūnēxūcèx i toōē.

⁴ Rū ñaã toxone i ñuxma toxŭ ngẽxmaxŭwa tamaxẽyane, rŭ tanaxixãchiãëgŭ rŭ tama aixcŭma tataãëgŭ. Rŭ tama aixcŭma ítanatáxchaŭ i toxone i ñoma i naãnewa toxŭ ngẽxmaxŭ, natŭrŭ tanaxwèxegŭ na tanayaxuxŭ i toxone i ngexwacaxŭxŭ na ngẽmaãcŭ ngẽma maxŭ i ngexwacaxŭxŭ iyanaxoxẽëxŭcèx i toxone i ñuxma toxŭ ngẽxmaxŭ.

⁵ Rŭ Tupana nixĩ ya toxŭ imexẽëcŭ naxcèx i ngẽma ngexwacaxŭxŭ i maxŭ rŭ ngẽma ngexwacaxŭxŭ i toxone. Rŭ toxna nanamu ga Naãë i Üünexŭ na ngẽmawa nŭxŭ tacuáxŭcèx na aixcŭma tá tanayaxuxŭ i ngẽma.

⁶ Rŭ ngẽmacèx taxucèxma taxoegaãëgŭ. Erŭ nŭxŭ tacuèx rŭ ñuxma ñaã toxonewa tamaxẽyane, rŭ taxucŭrŭwama tórŭ Corixŭtawa tangẽxmagŭ i daxŭguxŭ i naãnewa.

⁷ Rŭ woo tama nŭxŭ tadaugŭgu ya yima tórŭ Cori i ñuxmax, natŭrŭ tayaxõgŭ na wŭxi i ngunexŭ rŭ tá nŭxŭ tadaugŭxŭ. Rŭ ngẽma nixĩ i toxŭ poraxẽëxŭ i ñaã torŭ maxŭwa.

⁸ Rŭ ngẽmacèx taxucèxma taxoegaãëgŭ ega tayuegu. Erŭ toxcèx rŭ narŭmemaë nixĩ na nŭxna ítachoxŭxŭ i ñaã toxone, na tórŭ Corixŭtawa tayangẽxmagŭxŭcèx.

⁹ Rŭ ngẽmacèx, woo ñoma i toxonewa tangẽxmagŭgu rŭ ëxna tama nawa tangẽxmagŭgu, rŭ tanaxwèxe na guxŭguma tórŭ Coriarŭ ngúchaŭ na taxŭxŭ. Rŭ ngẽmacèx naxcèx tadaugŭ na tanaxŭxŭ i ngẽma nanaxwèxexŭ i nŭmax.

¹⁰ Erŭ guxãtama i yixema rŭ Cristupẽxewa tá tangugŭ na wŭxichigŭ nayaxuxŭcèx i ngẽma tŭxna ŭxŭ. Rŭ nŭma tá wŭxichigŭxŭ nangugŭarŭ maxŭãx. Rŭ ngẽxgumarŭŭ na ñuxãcŭ meã imaxẽxŭ rŭ ëxna chixri imaxẽxŭ ga yexguma ñoma ga taxŭnewa iyexmagŭgu, rŭ ngẽmaãcŭ tá tŭxna nanaxã ya wŭxichigŭ.

Cristu rŭ taxcèx Tupanaxŭ narŭngŭxmŭxẽë

¹¹ Rŭ ngẽmacèx Tupanaãrŭ orearŭ uwa tapuracŭe rŭ tayaxucuxëgŭ i duŭxŭgŭ na yaxõgŭãxŭcèx. Erŭ toma rŭ aixcŭma torŭ Corixŭ tamuŭë. Rŭ Tupana toxŭ nacuèx na ñuxãcŭ yĩxŭ i tórŭ maxŭ, rŭ chierŭna pema rŭ chi ta toxŭ pecuèxgux.

¹² Rŭ tama tanaxwèxe i wenaxãrŭ togŭëtŭwa tidexagŭ, natŭrŭ pexŭ tarŭngŭxẽëchaŭ na pexŭ nangẽxmaxŭcèx na tacŭcèx tomaã petaãëgŭxŭ na nŭxŭ pecuáxŭcèx na ñuxãcŭ penangãxŭxŭ i ngẽma duŭxŭgŭ i pepẽxewa nŭgŭ írŭmegŭnetaxŭ natŭrŭ norŭ maxŭwa rŭ tama ixaxcŭmagŭxŭ.

¹³ Rŭ woo duŭxŭgŭ toxŭ daugŭgu na Tupanagu taxããëgŭxŭ, rŭ nŭetama nixĩ i ngẽma erŭ nŭmatama ya Tupana rŭ meãma toxŭ nacuèx. Natŭrŭ i pema rŭ meãma toxŭ pecuèx na meãma toẽxŭ tacuáãcŭma pemaã nŭxŭ tixuxŭ ga norŭ ore.

¹⁴ Rŭ Cristu ya poraãcŭ toxŭ ngechaŭcŭ nixĩ ya ñuxma tomaã icuácŭ, erŭ tayaxõ na nŭma rŭ guxããrŭ pecaducèx nayuxŭ na yexma yanaxoxŭcèx ga guxããrŭ chixexŭgŭ.

¹⁵ Rŭ yemaãcŭ guxŭma ga duŭxŭgŭcèx nayu ga Cristu, na ngẽma duŭxŭgŭ i ñuxma maxẽxŭ, rŭ tama nŭmatama nagu naxĩnŭëxŭgu namaxẽxŭcèx, natŭrŭ naxcèx na namaxẽxŭcèx ya yima naxcèx yucŭ rŭ wena írŭdacŭ.

¹⁶ Rŭ ngẽmacèx i toma rŭ tama ñoma i naãnecŭãx i duŭxŭgŭ nagu rŭxĩnŭëxŭrŭŭ texéxŭ tangugŭarŭ maxŭãx. Rŭ woo ga ũpa rŭ ñoma ga naãnecŭãx ga duŭxŭgŭ nagu rŭxĩnŭëxŭrŭŭ Cristuxŭ tangugŭ, natŭrŭ i ñuxma rŭ tama ngẽmaãcŭ namaã nagu tarŭxĩnŭë.

¹⁷ Rŭ ngẽxguma texé Cristuaxŭ yaxõxgu, rŭ ngexwacaxŭxŭ i duŭxŭ tixĩ. Rŭ nuxcŭmaŭxŭ ga tŭmacŭma rŭ marŭ tŭxna inayarŭxo, rŭ ngexwacaxŭxŭ i maxŭ tŭxŭ nangẽxma.

18 Rū guxūma i ngēma rū Tupana nixī ya naxücü. Rū nüma nixī ga Cristugagu tamaã inangüxmüxü. Rū ñuxma rū toxü namu na duüxügümaã nüxü tixuxü na namaã inangüxmüëxüçèx.

19 Yerü Tupana rū Cristugagu duüxügümaã nügü narüngüxmüxëë. Rū tama duüxügüarü pecadugu naxīnūãcüma nanaxü ga yema. Rū ñuxma rū toxü namu na ngēmachigaxü duüxügümaã tixuxü.

20 Rū ngēmaãcü Cristuarü orearü ngeruügü tixīgü, rū towa nixī i Tupana pexü cèèxüxü na namaã iperüngüxmüëxüçèx. Rū ngēmacèx Cristuégagu pexü tacèèxügü na Tupanamaã iperüngüxmüëxüçèx.

21 Cristu rū taguma pecadu naxü. Natürü tagagu nixī ga Tupana ga ñoma pecaduãxürüüãcüma namaã naxüãxü na yemaãcü nagagu tüxü inanguxüxëëxüçèx nawa i tórü chixexü na aixcüma napëxewa imexüçèx.

6

1 Rū ñuxma na Tupanaãrü ngüxëëruü tixīgüxü, rū pexü tacèèxü na tama nüxü pexoexüçèx ga yema pemaã na namecümaxü ga yexguma nayuxgu ga Nane.

2 Erü Tupana rū norü ore i ümatüxüwa, rū ñanagürü:
 “Rü yema ngunexü ga nagu namexügu na choxü peyaxuxü, rū yexguma nixī ga pexü chaxīnüxü. Rū yexguma pexna chanaxuãxügu ga maxü i taguma gúxü, rū yexguma nixī ga pexü charüngüxëëxü”,
 ñanagürü. Rū ñuxma nixī i ngēma ngunexü i nagu namexü na Tupanaxü peyaxuxü, rū ñuxma nixī i ngēma ngunexü i pexna naxuaxüãxü i maxü i taguma gúxü.

3 Rū toma rū guxüguma naxcèx tadau na guxãpëxewa meã tamaxëxü na taxucèxma texé chixri torü puracüchiga idexaxüçèx.

4-5 Rū guxüwama duüxügüxü nüxü tadauxëëchaü na aixcüma Tupanaãrü duüxügü tixīgüxü. Rū ngēmacèx yaxna namaã taxīnüë i ngëxguma woo ngúxü toxü ngupetügu, rū éxna tacü toxü tauxgu, rū éxna tacü rū guxchaxü toxü ngëxmagu, rū éxna toxü yaçuaixgügu, rū éxna toxü napoxcuegu, rū éxna naxixãchíãëtanügu rū tomaã nanuëgu. Rū poraãcüxüchima tapuracüe, rū ñuxguacü rū tama tapee, rū ñuxguacü rū taiya toxü nangux. Natürü yaxna namaã taxīnüë i guxüma i ngēma.

6 Rū ngexgumarüxü ta duüxügüxü nüxü tadauxëë na aixcüma namexü i torü maxü, erü aixcüma Tupanapëxewa meã tamaxë, rū meã Tupanaxü tacuèx, rū yaxna duüxügümaã taxīnüë, rū namaã tamecüma. Rū nüxü nüxü tadauxëë na towa nangëxmaxü i Tupanaãë i Üünexü rū aixcüma guxü i duüxügüxü tangechaüxü.

7 Rū duüxügüxü nüxü tadauxëë na aixcüma namexü i torü maxü, erü namaã nüxü tixu i ngēma ore i aixcüma ixīxü, rū itanawëx i Tupanaãrü pora i towa ngëxmaxü. Rū ngēma toxne ixīxü rū ngēma nixī i torü maxü i aixcüma mexü i Tupanapëxewa. Rū ngēmamaã nixī i togü ítapoxüxü i torü uwanügüpëxewa.

8 Rū ñuxguacü i duüxügü rū toxü nicuëxüügü, rū ñuxguacü rū tacü tomaã nixugüë. Rū ñuxguacü rū meã tochiga nidexagü, rū ñuxguacü rū chixri tochiga nidexagü. Rū woo aixcümachirëx yixīgu i ngēma ore i nüxü tixuxü, natürü doratèèx toxü nawogüë.

9 Rū woo meã toxü nacuëxgüchirëxgu, natürü ñoma tama toxü nacuãxürüü tomaã nixīgü i duüxügü. Rū ñuxguacü rū wixgutaèx tayue, natürü naëtüwa tamaxëãma. Rū toxü napoxcue, natürü tama toxü nadaixichi.

10 Rū woo tangechaügügu, natürü guxüguma tataãëgüama. Rū woo ñoma i naãnewa tama tamuãrü ngëmaxüãxgügu, natürü muxüma i duüxüna tanaxã i taxü i mexü erü togagu nanayaxu i maxü i taguma gúxü. Rū woo taxuüma

toxŭ ngēxmèxgu i ñoma i naãnewa, natürü daxŭ-guxŭ i naãnewa rü toxŭ nangēxma i guxŭma.

11 Pa Chaueneëgü i CorĩtiucŭĀx, dücax aixcŭma pemaã nüxŭ tixu rü guxŭ i torü maxŭnemaã pexŭ tangechaŭgŭxŭchi.

12 Rü toma rü tama pexŭ taxoe, natürü pema waxi nixĩ i tama petoxwèxexŭ.

13 Rü dücax, Pa Chaueneëgŭx, rü ñoma wüxi i papá naxãcŭgŭxŭ cèèxŭxŭrŭü pexŭ chacèèxŭ na choxŭ pengechaŭgŭxŭcèx ngēma choma pexŭ changechaŭxŭrŭü.

Tupana ya maxŭcŭpata tixŭgŭ

14 ¡Rü tãütáma namaã pexãmŭcŭ i ngēma duŭxŭgŭ i tama yaxõgŭxŭ! Erü ngēxguma chi ngēmaãcŭ penaxŭxgu rü tãütáma guxã wŭxigu perŭxŭnŭë. ¿Rü ñuxãcŭ nawŭxiguxŭ i ngēma mexŭ namaã i ngēma chixexŭ? ¿Rü ñuxãcŭ nawŭxigu i ngóonexŭ namaã i eãnexŭ?

15 ¿Rü ñuxãcŭ nawŭxiguxŭ ya Cristu namaã i Chataná? ¿Rü ñuxãcŭ nawŭxiguxŭ i wüxi i duŭxŭ i yaxõxŭ namaã i wüxi i duŭxŭ i tama yaxõxŭ?

16 ¿Rü ñuxãcŭ Tupanapatawa nangēxmaxŭ i tupananetachicŭnèxãgŭ? Erü yixema rü Tupana ya maxŭcŭpata tixŭgŭ, rü tawa namaxŭ i nümax. Rü Tupana rü pechiga nidexa ga yexguma ñaxgu:

“Rü ngēma duŭxŭgŭwa tá chamaxŭ, rü natanŭgu tá chayarŭxŭxŭ. Rü norü Tupana tá chixĩ, rü nümagŭ rü tá chorü duŭxŭgŭ nixŭgŭ”,

ñaxgu.

17 Rü yemacèx ñanagŭrŭ ta ga tórü Cori:

“¡Rü ípechoxŭ i natanŭwa i ngēma duŭxŭgŭ i tama chorü duŭxŭgŭ ixŭgŭxŭ!
¡Rü tãxŭ i nüxŭ pingõgŭxŭ i ngēma chopèxewa chixexŭ! Rü choma rü tá pexŭ chayaxu.

18 Rü choma rü Penatü tá chixĩ, rü pemagŭ rü tá chaunegŭ rü chauxacŭgŭ pixŭgŭ”,

ñanagŭrŭ ya tórü Cori ya Tupana ya guxŭärü yexera poraxŭchicŭ.

7

1 Rü dücax, Pa Chaueneëgŭ ya Pexŭ Changechaŭgŭxex, rü ngēma Tupanaärü unetagŭ i pemaã nüxŭ chixuxŭ, rü taxcèx nixŭgŭ. Rü ngēmacèx tanaxwèxe na yigŭna idaugŭxŭ na tama taxŭnemaã rü èxna taãemaã naxŭxŭcèx i ngēma Tupanapèxewa tama mexŭ. Rü tanaxwèxe i aixcŭma Tupanaxŭ imuŭëãcŭma nüxna yigŭ taxãgŭ rü naxcèxicatama tamaxè.

Pauru rü ngema CorĩtiucŭĀxgŭmaã nataãxè

2 Rü tanaxwèxe i toxŭ pengechaŭgŭ. Rü dücax ga toma rü taxŭxemaãma chixexŭ taxŭgŭ. Rü taxŭxexŭma chixexŭgu tanguxèë. Rü taxŭxexŭma tawomŭxèëgŭ.

3 Rü tama pexŭ chixuxŭcèx nixĩ i pemaã nüxŭ chixuxŭ i ngēma. Yerü marü pemaã nüxŭ chixu na ñuxãcŭ guxŭ ga chorü maxŭmaã pexŭ changechaŭxŭ. Rü ngema pexŭ na changechaŭxŭgagu rü íchamemare na petanŭwa chamaxŭxŭ rü èxna wŭxigu pemaã chayuxŭ.

4 Rü ñuxma rü taxucèxma pexŭ chaxãneãcŭma pemaã chidexa erü poraãcŭ pemaã chataãë. Rü woo ngŭxŭ na tingegŭxŭ, natürü aixcŭma choxŭ penangŭchaŭxŭëë rü choxŭ petaãxèë.

5 Rü yexguma Machedóniããnewa tangugŭgucŭrŭwa rü taguma itarŭngŭgŭ. Yerü guxŭwama ga ngexta ítaxŭxŭwa rü nüxŭ itayangau ga guxchaxŭgŭ. Rü duŭxŭgŭ rü toxŭ nanaguxchaxèë na tanaxŭxŭ i Tupanaärü puracŭ rü yemacèx poraãcŭ taxoegaãxègŭ..

⁶ Natürü ya Tupana ya tüxü taãxëcū ya yixema ngechaügüxe, rü toxü rü ta nataãxëcū ga yexguma toxütawa nanguxgu ga taeneë ga Titu.

⁷ Rü tama yema toxütawa na nanguxücèxicatama tataãgü, natürü tataãgü ta yerü ga pema rü poraãcū nüxü penangúchaüxë rü penataãxëcū ga guma taeneë ga Titu. Rü nüma ga Titu rü tomaã nüxü nixu na ñuxãcū poraãcū penaxwëxexü na toxü pedauxü. Rü tomaã nüxü nixu na ñuxãcū naxcèx pengechaügüxü ga yema chomaã pexüxü, rü na ñuxãcū chauxcèx pexoe-gaãgüxü. Rü guxüma ga yema oremaã rü yexeraãcū chataã.

⁸ Choma nüxü chacuèx rü yema popera ga pexcèx chaxümatüxü rü pexü nangechaügüxë, natürü ñuxma rü marü tama naxcèx changechaü na chanaxümatüxü ga yema popera. Rü noxri rü yemaãcū naxcèx changechaü ga yexguma nüxü chacuèxgu ga na pexü nangechaügüxëxü ga yema popera ga yexguma penayauxgu.

⁹ Natürü i ñuxma rü chataã na pexcèx chanaxümatüxü ga yema popera. Rü tama yema na pengechaügüxücèx chataã, natürü chataã yerü yema perü ngechaügagu Tupanana pecuèxãchie rü penaxüchicüü ga perü maxü. Rü pema rü aixcüma Tupanana pecuèxãchieãcüma namaã peporae ga yema ngechaü, rü yemaãcū taxuüma ga chixexü pemaã taxü ga yexguma pexcèx tanaxümatügu ga yema popera.

¹⁰ Rü ngëma ngechaü i Tupana naxwëxexüãcüma namaã iporaexü, rü name nixi, erü ngëma ngechaügagu naxüchicüü i tórü maxü rü ngëmagagu tanayaxu i maxü i taguma gúxü. Rü ngëmacèx taxucèxma naxcèx pixãuxãchie i ngëma ngechaü. Natürü ngëma ngechaü i ñoma i naãnecüãx i duüxügü nüxü ngëxmaxü rü taxuwama name erü yuwa nanaga.

¹¹ Rü yexguma yema poperamaã pexü changechaüxëgu, rü Tupana naxwëxexüãcüma nixi ga namaã peporaexü ga yema ngechaü. ¡Rü dücax i ñuxma i tacü Tupana pemaã üxü i ngëma perü ngechaügagu! Yerü yema perü ngechaügagu rü aixcüma nagu perüxñüë ga yema chixexü ga petanüwa üpetüxü, rü meãma chomaã nüxü pixu ga yema. Rü yema perü ngechaügagu rü peãewa nangux ga yema chixexü, rü poraãcū Tupanaxü pemuñë. Rü yemacèx penaxwëxe na yema chaxüxü na pexü chayarüngüxëxücèx yerü penamexëgüchaü ga yema chixexü. Rü yema perü ngechaügagu rü aixcüma penaxucüxë ga yema duüxü ga chixexü üxü. Rü guxü ga yemawa rü ipenawëx na tama pegagu yixü ga yema chixexü ga ngupetüxü.

¹² Rü yemacèx, yexguma pexcèx chanaxümatügu ga yema popera, rü tama yema duüxü ga chixexü üxügu charüxñüãcüma chanaxümatü, rü tama yema duüxü ga namaã chixexü naxüxügu charüxñüãcüma chanaxümatü. Natürü chanaxümatü ga yema popera na yemawa Tupanapëxewa nüxna pecuèxãchiexücèx na ñuxãcū aixcüma toxü pengechaügüxü.

¹³ Rü yema na toxü pengechaügüxü, rü wüxi ga taã nixi ga toxcèx. Natürü yema taãärü yexera nixi ga yema taã ga toxü yexmaxü ga yexguma nüxü tadëuxgu ga Titu ga ñuxãcū taxü ga taã petanüwa na nayaxuxü. Rü aixcüma guxãma ga pema nixi ga wenaxärü poraãcū nüxü penangúchaüxëxü.

¹⁴ Rü noxri tauta yema naxüxgu ga Titu, rü namaã nüxü chixu na mexü i duüxügü na pixigüxü. Rü ñuxma rü taxucèxma chaxãne, erü guxüma ga yema Titumaã nüxü chixuxü ga pechiga rü aixcüma ngëmaãcū nixi, yexgumarüü na aixcüma yixü ga guxüma ga yema Tupanaärü ore ga pemaã nüxü tixuxü.

¹⁵ Rü ñuxma i Titu rü yexeraãcū pexü nangechaü i ngëxguma nüxna nacuèxãchigu na ñuxãcū meã naga pexñüëxü rü ñuxãcū nüxü pengechaüãcüma meã penayaxuxü.

¹⁶ Rü choma rü ta poraãcū pemaã chataãxüchi, erü nüxü chacuèx na aixcüma peyanguxëxü ga guxüma ga yema pemaã nüxü chixuxü.

8

Yema yaxōgūxū rū woo tama na namuārū dīeruāxgūxū, natürü yema nüxū yexmacū ga dīerumaā meā togūxū narūngūxēēgū

¹ Rū ñuxmax, Pa Chaueneēgūx, rū pemaā nüxū tixuxchaū na ñuxācū Tupana namaā mecūmaxū i ngēma yaxōgūxū i Machedóniāāneārū ĩānegūwa ngēxmagūxū.

² Rū woo taxū ga guxchaxūgū nüxū na ūpetūgūxū, natürü nataāēgūama. Rū woo tama na namuārū dīeruāxgūxū, natürü yema nüxū yexmacū ga dīerumaā meā togūxū narūngūxēēgū.

³ Rū choma nüxū chadau rū pemaā nüxū chixu rū nūmagū rū taāēācūma ngīxū inaxāgū ga guxcūma ga dīeru ga nüxū tauxchacū na ngīxū inaxāgūxū. Rū ngīetū yemaārū yexera taāēācūma ngīxū inaxāgū.

⁴ Rū poraācū toxū nacèexūgū na tama nüxna tanachuxuxūcèx na yemaācū yema togū ga taeneēgūxū nangūxēēgūxūcèx.

⁵ Rū yema nagu tarūxīnūxūārū yexera ngīxū inaxāgū ga yema yaxōgūxū ga Machedóniāānecūāx. Yerū Tupananaxīra nūgū naxāgū rū yemawena toxna nūgū naxuaxūgū na toga naxīnūxūcèx, yema Tupana naxwèxexūrū.

⁶ Rū yemacèx Tituxū tacèexū na wena petanūwa naxūxūcèx na ngīxū pinguxēexūcèx ga yema dīeru ga marū pemaā ngīxū inaxūgūcū na ngīxū penutaquēxexū naxcèx i ngēma togū i taeneēgū i nüxū nataxuxū.

⁷ Pema rū guxūwama meā ipexī erū meā peyaxōgū, rū pexū natauxcha na meā nüxū pixuxū i Tupanaārū ore erū meā nüxū pecuèx na tacūchiga yīxū. Rū aixcūma togūxū perūngūxēēchaū, rū yema pexū tangúexēēxūācūma pegū pengechaūgū. Rū ñuxma rū ngēxgumarū ta penaxwèxe na aixcūma meā ipexīxū nawa i ngēma mexū i nacūma na dīeru ngīxū ipexāxū naxcèx i ngēma taeneēgū i nüxū nataxuxū.

⁸ Tama wūxi i mu nixī i ngēma pemaā nüxū chixuxū. Natürü chanaxwèxemare na nüxū pecuáxū na ñuxācū taāēācūma ngīxū inaxāgūxū ga togū ga yaxōgūxū. Rū pemaā nüxū chixu i ngēma na pema rū ta ngīxū ipexāgūxūcèx i ngēma dīeru i togū i taeneēgūarū ngūxēēcèx ixīcū, na ngēmaācū ipenawéxūcèx na aixcūma nüxū pengechaūgūxū.

⁹ Erū pema rū marū nüxū pecuèx na ñuxācū tamaā namecūmaxū ga tórū Cori ya Ngechuchu ya Cristu. Rū woo nüxū nayexma ga guxūma, natürü ñoma wūxi ga ngearū yemaxūāxūrū pexcèx nūgū nixīxēē na ngēmaācū pexū nangēxmaxūcèx i muxūma i mexūgū.

¹⁰ Rū ñuxma rū perū mexūcèx nixī i pemaā nüxū chixuxū i ngēma dīeruarū nutaquēxechiga. Rū taunecū ga ngupetūcūgutama nixī ga ipenaxūgūxū ga ngīxū na penutaquēxexū. Rū yema rū aixcūma perū ngúchaūmaā nixī ga penaxūxū.

¹¹ Rū ñuxma rū yema noxri na meā ipenaxūgūxūrū, rū name nixī i taāēācūma rū perū ngúchaūmaā peyanguxēē rū ngēma dīeru i pexū ngēxmacūwa ngīxū ipexā naxcèx i ngēma peeneēgū i nüxū nataxuxū.

¹² Erū ngēxguma aixcūma wūxi ya duūxē tūmaārū ngúchaūmaā ngēma dīeru i tūxū ngēxmèxcūwa tūmaēneēcèx ngīxū itaxāngu, rū Tupana rū taāēācūma ngīxū nayaxu. Erū nūma ya Tupana rū taguma tūxna ngīxcèx naca i ngēma tūxū tauxcū.

¹³ Rū ngēmacèx tama chanaxwèxe i ngēma togūxū na perūngūxēēxūgagu pexū nataxu i pemax.

¹⁴ Natürü chanaxwèxe i guxāma tūxū nangēxma i tacū i tanaxwèxexū, erū tama name na texéaxū nataxuxū i tacū. Rū ñuxma na pexū nangēxmaxū i perū dīeru, rū name nixī i nüxū perūngūxēēgū i ngēma taeneēgū i nüxū

nataxuxū. Rū ngürüāchi to i ngunexūgu i pema pexū nataxgu, rū nūmagū rū tá nūxī nūxū nangēxma na pexū nangūxēēgūxūcèx. Rū ngēmaācū tá guxātama tawūxigu.

¹⁵ Rū Tupanaārū ore i ūmatūxūwa rū ñanagürü:
“Guxema muxūma tūxū yexmaxē rū taxuūma tūxū ínayaxū. Rū guxema noxretama tūxū yexmaxē rū tama tūxū inayataxu”,
ñanagürü.

Titu rū namüçügüchiga

¹⁶ Natürü Tupanana moxē chaxā, erü nūma rū Tituxū nagu narūxīnūxēē na aixcūma pexū nangūxēēxūcèx, ngēma choma pegu charūxīnūxūrū.

¹⁷ Rū nūma ga Titu rū: “Ngū” ñanagürü na wena petanūwa chanamuxū. Yerü nūma rū woetama poraācū pegu narūxīnū. Rū ngēmacèx i ñuxma rū wena petanūwa naxū, erü nūxū nangúchaū.

¹⁸ Rū Titumaā ngēma tanamu i wūxi i taeneē i guxūma i yaxōgūxū nūxū ngechaūgūxū erü nūma rū aixcūma meā nūxū nixu i Tupanaārū ore i tūxū maxēxēēxū.

¹⁹ Rū tama ngēmacèxicatama nixī. Erü guxūma i ngēma yaxōgūxū rū ngēma taeneēxū naxunetagū na toxū íyaxūmüçüxūcèx rū toxū nangūxēēxūcèx i ngēxguma Yerucharéūwa ngīxū tangexgu i ngēma dīeru, na ngēmaācū nūxū ticuèxūgūxūcèx ya tórü Cori, rū na guxāma nūxū dauxūcèx na ñuxācū taāēācūma yigū rüngūxēēgūxū.

²⁰ Rū ítayaga i ngēma taeneē, erü tama tanaxwèxe i texé toxū tixu i yixcama ngīxcèx i ngēma tacū i dīeru i taeneēgūcèx ngīxū inutaquēxegücū.

²¹ Erü tama Tupanapēxewaxicatama tanaxwèxe na meā tanaxūxū, natürü guxū i duūxūgūpēxewa rū ta tanaxwèxe na meā tanaxūxū.

²² Rū Titumaā rū ngēma to i taeneēmaā petanūwa tanamu i wūxi i to i taeneē i toxū nūxū dauxēēxū na aixcūma nūxū nangúchaū na naxūāxū i Tupanaārū puracū. Rū ñuxma rū yexeraācū petanūwa naxūxchaū i nūmax, erü nūxū nacuèx na ñuxācū pema rū taāēācūma togūxū na perüngūxēēgūchaūxū.

²³ Rū ngēxguma texé pexna caxgu na texe yīixū ya Titu, jrü tümamaā nūxū pixu na nūma rū chomüçü ya wūxiwa chomaā pexcèx puracücū na yīixū! Rū ngēma taxre i togū i namüçügü, rū ngēma nixī i yatügü i guxūma i yaxōgūxū nūxū unetagūxū na Cristuarū puracū naxūgūxūcèx. Rū nūmagū rū aixcūma norü maxūmaā Cristuxū nicuèxūgū.

²⁴ Rū ngēmacèx chanaxwèxe i ngēma taeneēgūxū nūxū pedauxēē na aixcūma nūxū pengechaūgūxū, na guxūma i yaxōgūxū nūxū cuèxgūxūcèx i ngēmachiga. Rū ngēmaācū guxūma i ngēma yaxōgūxū tá nūxū nacuèxgū na aixcūma yīixū i ngēma mexū i ore i pechiga namaā nūxū tixuxū.

9

Yema dīeru ga yema togü ga yaxōgūxūcèx ngīxū inutaquēxecüchiga

¹ Rū taxucèxma tūxcūū pexcèx chanaxūmatū ngīchiga i ngēma dīeru i ngīxū penutaquēxegücū naxcèx i ngēma taeneēgü i yaxōgūxū i Yudéanewa ngēxmagūxū.

² Erü marü nūxū chacuèx rū perü ngúchaūmaā ipenaxā i ngēma dīeru. Rū guxūguma taāēācūma ngēma yaxōgūxū i Machedóniāānewa ngēxmagūxūmaā nūxū chixu na ñuxācū i pema i Acayaanewa ngēxmagūxe rū naī ya taunecūgutama marü ípememarexū na ngīxū ipexāgūxū i ngēma dīeru. Rū yema rümumaēxū ga yaxōgūxū ga Machedóniāānecūāx, rū yexguma nūxū naxīnūēgu na ñuxācū taāēācūma togūcèx ngīxū na ipexāgūxū i perü dīeru, rū nūmagū rū ta inanaxūgū na ngīxū inaxāgūxū.

³ Natürü i ñuxma rü ngema petanüwa chanamugü i ngēma taeneēgü na nüxü nadaugüxücèx, na aixcüma yiixü i ngēma nüxü chixuxü i pechiga. Rü chanaxwèxe na aixcüma ípememarexü na ngixü ipexãxü i ngēma dĩeru, ngēma taeneēgümaã nüxü chixuxürüü.

⁴ Erü ngēxguma chi ñuxre i taeneēgü i Machedóniãñecüãx rü ngürüãchi chomaã petanüwa naxixgu, rü tama chanaxwèxe na pexü na iyangauxü na tama aixcüma ípememarexü na ngixü ipexãxü i ngēma dĩeru. Rü toxü rü chi wüxi i añexüchi nixĩ, erü marüchirèx namaã nüxü tixu na ñuxãcü aixcüma ípememarexü na ngixü ipexãxü i ngēma dĩeru. Rü maneca pexü rü chi ta wüxi i añexüchi nixĩ.

⁵ Rü ngēmacèx nixĩ i chauxcèx namexü na naxcèx íchaçaxü i ngēma taeneēgü na nüxĩra petanüwa naxixücèx rü nümatama pexü yanangüxēēgüxücèx na ngixü penutaquēxegüxücèx i ngēma dĩeru ga ũpamama ngixü pixucü. Rü ngēmaãcü aixcüma tá ímemare i ngēma dĩeru i ngēxguma ngema changuxgu. Rü togü tá nüxü nadaugü na aixcüma perü ngúchaũmaã yiixü na ngixü ipexãgüxü rü tama aüãcüma na yiixü.

⁶ jRü nüxna pecuèxãchie i ngema dexa i ñaxü:
 “Rü yíxema noxretama i nanetüchire itoxe, rü noxretama i norü o tayaxu.
 Natürü yíxema muxü i nanetüchire itoxe, rü muxüma i norü o tayaxu”,
 ñaxü!

⁷ Rü wüxichigü tanaxwèxe na ngixü itaxãxü i ngēma ngĩgu tarüxĩnücü na ñuxre ngixü itaxãxchaũxü. Rü tama name i aüãcüma ngixü itaxã rü ěxna texé tüxü muãcüma ngixü itaxã. Erü Tupana rü nüxü nangechaũ i ngēma duũxü i taãēãcüma ngixü ixãxü.

⁸ Rü Tupanamēxēwa nangēxma na poraãcü pexna naxããxücèx i guxüma i mexü i pexü taxuxü, na guxüguma pexü nangēxmaxücèx i ngēma penaxwèxexü rü naetü na pexü íyaxüxücèx na togüxü namaã perüngüxēēgüxücèx.

⁹ Tupanaãrü ore i ũmatüxüwa rü ñanagürü:
 “Yima yatü ya mecü rü norü ngúchaũmaã meã inanaxã nüxna i ngēma duũxügü i taxuũma nüxü ngēxmaxü. Rü Tupana rü tá guxügu nüxna nacuèxãchi na ñuxãcü namecümaxü i nümax”,
 ñanagürü.

¹⁰ Tupana nixĩ ya tüxna naxãcü ya nanetüchire na inatoxücèx, rü tüxna naxãcü i õna na nangõxücèx. Rü nüma tá nixĩ i pexna naxããxü ya guxünema ya nanetüchire ya penaxwèxene na ipenatoxücèx. Rü nüma tá nanaxüxēē rü nanayaxēē ya yima nanetüchire. Rü tá nanamuxēē i norü o, na muxüchixü nawa peyaxuxücèx na ngēmamaã togüxü perüngüxēēgüxücèx.

¹¹ Rü ngēmaãcü i pema rü tá pexü nangēxma i guxüma i mexü na tauxchaãcüma nüxü perüngüxēēgüxücèx i togü. Rü ngēxguma ngēma togü i taeneēgüxütawa ngixü tangegügu i ngēma dĩeru i naxcèx ngixü ipexãcü, rü nümagü rü tá poraãcü Tupanana moxē naxãgü ngixcèx.

¹² Erü ngēxguma nüxna ngixü taxãxgu i ngēma dĩeru i nüxü ngĩmaã perüngüxēēgücü i ngēma taeneēgü, rü tama tacü i nüxü taxuxücèxicatama ta nixĩ, natürü naetü i nümagü i taeneēgü rü perü ãmaregagu tá poraãcü Tupanana moxē naxãgü.

¹³ Rü nümagü i ngēma taeneēgü rü tá Tupanaxü nicuèxüügü, erü ngēma perü ãmaremaã tá nüxü nüxü pedauxēē na aixcüma naga pexĩnüèxü i Cristuarü ore i mexü. Rü nümagü rü tá Tupanana moxē naxãgü naxcèx i ngēma perü ãmare i perü ngúchaũmaã nüxna rü guxüma i yaxõgüxüna pexãgüxü.

¹⁴ Rü ngēxgumarüü i ngēma taeneēgü rü tá poraãcü pexcèx nayumüxēgü, erü pexü nangechaũgü. Rü tá Tupanana moxē naxãgü naxcèx na ñuxãcü nüma

ya Tupana poraãcū pexū nangūxēēxū na yemaãcū pexū natauxchaxūcèx na nūxū perūngūxēēgūxū.

¹⁵ Rū ngēmacèx i ñuxma rū Tupanana moxē taxã, yerū tūxna nanamu ga Nane na tórū ãmare yīxūcèx. Rū nataxuma i ore i nagu mexū na nūxū ixuxūcèx na ñuxãcū namaã itaãēgūxūchixū i ngēma ãmare.

10

Pauruarū ore rū aixcūma nixī yerū Tupana nixī ga nūxna āgacū

¹ Rū ñuxma rū yema Cristu yaxna tamaã naxīnūxūrū rū tamaã namecūmaxūrū, rū choma rū ta pemaã yaxna chaxīnūãcūma rū pemaã chamecūmaãcūma pexū chacèxū na chauga pexīnūēxūcèx. Erū nūmaxū i duūxūgū rū nūxū nixugū na pexū chamuūxū ega pexūtawa changēxmagu natūrū ngēxguma pexna chayaxūgu rū tama pexū chamuū.

² Natūrū ngēxguma ngēma petanūwa chaxūxgu, rū chierū natauxguma na tacūcèx namaã chaporagaxū rū na chanaxucuxēxū i ngēma duūxūgū i petanūwa toxū ixuxū na ñoma tama yaxōgūxūrū na tamaxēxū. Erū choma rū íchamemare na namaãxūchi na chidexaxū.

³ Rū aixcūma woo duūxūgū tixīgū natūrū tama ñoma i naanecūãxrūxū togū tada i ngexguma ítanapoxūgu i Tupanaarū ore.

⁴⁻⁵ Erū ngēma toxne i namaã ítanapoxūxū i Tupanaarū ore rū tama ñoma i naãnecūãx namaã ãxnexū nixī. Erū toma rū toxū nangēxma i Tupanaarū pora na ngēmamaã itayanaxoxēēxūcèx i Chatanáarū pora. Rū ngēmaãcū itayanaxoxēē i guxūma i chixexū i ore i Tupanaxū namaã yaxugūgūxū i duūxūgū. Rū ngēmaãcū itayanaxoxēē i guxūma i Tupanaarū uwanūgūarū ore i nūgū namaã yacuèxūgūãcūma duūxūgūmaã nūxū yaxugūgūxū na tama Tupanaãxū yaxōgūãxūcèx. Rū guxūma i tacū i nagu naxīnūēxū i ngēma duūxūgū i chixexū, rū Cristuna tanaxuaxū na nūma namaã inacuáxūcèx.

⁶ Rū wūxicana marū meã Cristuga pexīnūēgu, rū toma rū ítamemare na tūxū tapoxcuexū ya guxāma ya texé ya tama naga ñnūēxē i Cristuarū ore.

⁷ Pema rū norū dūxētūxūnewaxicatama nixī i penangugūxū i wūxi i duūxū. Natūrū ngēxguma texé tūgū cuèxgu na Cristuarū duūxū tīxū, rū name nixī i nūxū tacuèx na toma rū ta tūmarū Cristuarū duūxūgū tixīgūxū.

⁸ Rū woo írarūwa chanangupetūxēē na chaugū chicuèxūūxū namaã i ngēma na Tupana toxū muxū, natūrū taxucèxma naxcèx chaxāne. Erū aixcūma Cori nixī ya toxū mucū na pexū tarūngūxēēgūxūcèx na yexeraãcū meã peyaxōgūxūcèx. Rū tama tacū rū chixexūgu pexū na tayixēēxūcèx nixī i toxū namuxū.

⁹ Rū tama chanaxwèxe i nagu perūxīnūē na pexū íchabaixgūchaūxū namaã i ngēma poperagū i pexcèx chaxūmatūxū.

¹⁰ Erū nūmaxū i duūxūgū rū nūxū nixugū na chorū poperawaxicatama pexū íchabaixgūxū, natūrū chomaxūchi pexūtawa changexmagu rū tama aixcūma nūxū chacuèx na ñuãcū mea chidexaxū na ngemaãcū chauga pexū chaxīnūēxūcèx, ñaxūmaã choxū nixugūe.

¹¹ Natūrū texe ya ngemaãcū idexáxe rū tanaxwèxe i nagu tarūxīnū rū ngēma pexna tayaxūguãcūma torū poperawa pemaã nūxū tixuxūrū tátama tixīgū i ngēxguma petanūwa tangēxmagūgu.

¹² Toma rū tama tanaxwèxe i namaã togū tawūxiguxēē rū ēxna nagu togū tangugū i ngēma duūxūgū i nūgūtama icuèxūgūxū. Nūmagū rū nūgūtama nawomūxēēgū, erū nūgūmaã nūgū nawūxiguxēē rū nūgūgutama nūgū nangugū.

¹³ Natūrū toma rū tama togū namaã ticuèxūgū i ngēma yaxōgūxū i tama Tupana toxmēxwa ngēxmagūxēēxū. Yerū Tupana nixī ga tomaã nūxū ixucū

na ngextá nanaxwèxexũ na tapuracüexũ. Rũ nüma nixĩ ga noxri Corĩtiuwa ga petanüwa toxũ nangugüxëxũ na pemaã nüxũ tixuxüçèx ga norü ore.

¹⁴ Rũ yemaãcü toxira nixĩ ga noxri petanüwa tangugüxũ na pemaã nüxũ tixuxüçèx ga yema Cristuarü ore. Rũ ngëmacèx i ñuxma na petanüwa taxĩxũ, rü tama tanangupetüxëë ga yema Tupana tomaã nüxũ ixuxũ, yerü nüma nixĩ ga toxũ namuxũ na pexũ tarüngüxëëgüxüçèx.

¹⁵ Rũ ngemacèx tama togüarü puracümaãmare nixĩ i togü ticuèxüügüxũ. Rũ tama nüxũ tachopetüchaũ i ngëma Tupana tomaã nüxũ ixuxũ na pexũ tangüxëëxũ. Natürü ngema pexũ tanaxwæxũ nixĩ na yexeraãcü nüxũ pecuáxũ i Tupanaarü ore na ngemaãcü yexera peyaxögüxüçèx.

¹⁶ Rũ ngëxguma marü petanüwa tangugüguwena rü tanaxwèxe i ngëma duüxügü i perü yéamaxüra ngëxmagüxũ i ngextá taguma texé nüxũ íixuxüwa taxĩ na ngëmamaã rü ta nüxũ tixuxüçèx i ore i mexũ. Erü tama tanaxwèxe i togüarü puracümaã togü ticuèxüügü.

¹⁷ Erü Tupanaarü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Rũ ngëxguma texé tügü icuèxüüchaügu, rü name nixĩ i tórü Corixũ ticuèxüü, erü nüma nixĩ i tüxũ nangüxëëxũ”,

ñanagürü i ngëma ore.

¹⁸ Erü ngëma yatü i aixcüma Tupanapëxewa mexũ rü tama nügütama nicuèxüü. Natürü ngëma yatü i tórü Cori nüxũ icuèxüüxũ nixĩ i aixcüma Tupanapëxewa mexũ.

11

Pauru rü nüxũ nixuchiga ga yema orearü uruügüneta ga tama Tupana imugüxũ

¹ Rũ ñuxma i ngëma tá pemaã nüxũ chixuxũ, rü bexmana pexcèx rü wüxi i ngëãmare nixĩ, natürü chanaxwèxe i choxũ iperüxĩnüëmare rü yaxna chomaã pexĩnüë.

² Erü Tupana pexũ inuxüxürüü pexũ chinuxũ. Erü chaugagu nixĩ i Cristuaxũ peyaxögüxũ, rü marü Cristuna pexũ chaxuaxũ na noxrüxicatama pixügüxüçèx. Rũ ngëmacèx chanaxwèxe i ngearü chixexüãë Cristuxũ pexũ chawëx ñoma wüxi i pacü i taguma yatüxũ cuëxcürüü.

³ Natürü chaxoegaãë rü yema äxtape norü doramaã Ebaxũ na womüxëëxürüü, ngürüächi tá ta texé pexũ tawomüxëë, na nüxũ perüxoexüçèx na Cristugu perüxĩnüëxũ rü naxcèxicatama na pemaxëxũ.

⁴ Erü pema rü tauxchaãcü nixĩ na pexũ nawomüxëëgüxũ. Rũ ngëxguma ínangugügu i duüxügü i pemaã nüxũ ixuxũ i to i Ngechuchuchiga ya tama yima toma nüxũ tixuchigacü, rü pema rü nüxũ peyaxögü i ngëma duüxügü. Rũ pema rü taãëãcüma penayaxu i to i naãë i tama Tupanaãë i Üünexũ ga marü peyaxuxũ ixixũ. Rũ peyaxögü i to i ore i tama Tupanaarü ore i mexũ ga noxri peyaxuxũ ixixũ.

⁵ Düçèx, rü woo nawe perüxixgu i ngëma togü i orearü uruügüneta, natürü chauxcèx rü taxuwama choxũ narüyexeragü.

⁶ Rũ woo tama choxũ nangëxmagu i tauxcha na duüxügüpëxewa chidexaxũ, natürü aixcüma meã nüxũ chacuèx i ngëma nachiga chidexaxũ. Rũ ngëma rü guxüma i torü puracüwa marü pexũ nüxũ tadauxëë i guxüguma.

⁷ ¿Pexcèx rü chixexũ pemaã chaxü ga yexguma chaugü ícharüxíragu na pexũ chataxëëxüçèx rü choxmëxmaã chapuracügu na ngetanüãcüma pemaã nüxũ chixuxũ ga Tupanaarü ore i tüxũ maxëxëëxũ?

8 Rū aixcūma yema togū ga yaxōgūxū choxna ngīxū āgücū ga dīeru ngīxū chayaxu na yemamaā petanūwa chapuracūxcèx rū pexū charüngūxēēxūcèx.

9 Rū yexguma petanūwa chayexmagu rū aixcūma choxū itaxu ga dīeru, natürū taguma texéna ngīxcèx chaca. Rū taeneēgū ga Machedóniāānewa ne īxū rū choxna ngīxū naxāgū ga yema choxū tauxcū. Rū yemaācū tama pexūtawa ngīxcèx íchaca ga yexguma. Rū ñuxma rū ta tagutáma tacūcèx pexna chaca.

10 Rū Cristu ya chowa ngexmacüéagagu pemaā nūxū chixu i ngema na aixcūma ngetanüācūma petanūwa chapuracūxū. Rū ngema rū chorū taāxē nixī. Rū taxucürūwa texe i guxū i Acáyaanewa choxna tanayaxu i ngema taāxē.

11 ¿Rū tacūcèx yīxū i ngēmaācū chidexaxū? ¿Éxna pexcèx rū tama pexū changechaūxūcèx yīxū i ngēmaācū chidexaxū? Dūcèx, pemaā nūxū chixu rū Tupana nūxū nacuèx na ñuxācū aixcūma pexū changechaūxū.

12 Natürū ngēma na ngetanüācūma pemaā nūxū chixuxū i ngēma ore, rū ngēmaācū tá chanaxüecha na taxucürūwa chixri chauchiga yadexagūxūcèx i ngēma togū i orearū uruūgūneta i nūgū ixuxū na toxrūū naxūgūāxū i Tupanaārū puracū.

13 Nūmagū rū aixcūma orearū uruūgūneta nixīgū, rū duūxūgūxū na-womūxēēgū. Rū nūmagū rū togu nūgū nicuxgū, rū nūgū nixugū na Cristu yamugūxū.

14 Rū ngēma rū taxucèxma namaā pebaixāchiāēgū. Erū woo i Chataná rū ta rū Tupanaārū orearū ngeruūgū i daxūcūāx i yauracūxūrūūācū nūgū nangoxēē.

15 Rū ngēmacèx woetama ngēmaācū nixīgū i ngēma duūxūgū i Chatanáāxū puracūxū. Rū nūmagū rū duūxūgū i mexū ügūxūgu nūgū nicuxgū. Natürū ngēma ngēmaācū ixīgūxū, rū Tupana tá nanapoxcue naxcèx i ngēma chixexū i naxūgūxū.

Pauru rū yema puracū ga Ngechuchu nawa namuxūwa ngúxū ninge

16 Rū wena pemaā nūxū chixu rū tama chanaxwèxe i nagu perūxīnūē na wūxi i āūāēxū chiīxū. Natürū ngēxguma chi ngēmaācū chomaā nagu perūxīnūēgu, rū tama chanaxwèxe i choxna penachuxu na ñoma wūxi i āūāēxūrūū chaugüétūwa chidexaxū, na ngēmaācū choma rū ta írarūwa chaugütama chicuèxūxūcèx.

17 Rū ñuxma na chaugüétūwa chidexaxū rū ngēma rū tama tórū Coriarū mu nixī. Natürū ñoma wūxi i āūāēxū nūgū icuèxūxūrūū nixī i chidexaxū.

18 Rū ñuxma na nangēxmaxū i muxūchixū i duūxūgū i ñoma i naānewa nūgū icuèxūgūxū, rū choma rū tá ta írarūwa chaugū chicuèxū.

19 Pema rū nagu perūxīnūē rū nūxū cuèxūchigūxū pixīgū. Natürū taēēācūma yaxna namaā pexīnūē i ngēma duūxūgū i tama naāēxū icuáxū.

20 Rū yaxna namaā pexīnūē i ngēma duūxūgū i nūgūxū pexū puracūexēēxū, rū ngēma ngetanüācūma pexū puracūexēēmarexū, rū ngēma pexū womūxēēgūxū, rū ngēma chixri pexū yauxgūxū, rū ngēma pemaā guxchigagūxū.

21 Rū woo wūxi i ānexūchi nixī na pemaā nūxū chixuxū, natürū chauxcèx rū tama aixcūma pexū nūxū tadauxēē ga torū pora ga yexguma petanūwa tayexmagūgu. Natürū ñuxma na tama namuūēxū na nūgū yacuèxūgūxū i ngēma togū i duūxūgū, rū choma rū ta taxucèxma chamuū na chaugüétūwa chidexaxū woo pexcèx rū taxuwama namexgu i ngēma nūxū chixuxū.

22 Nūmagū rū nūgū yaxugūgu rū Yudíugū nixīgū. Natürū choma rū ta Yudíu chixī. Rū nūmagū nūgū yaxugūgu rū Iraétanūxūgū nixīgū. Natürū choma rū

ta rü Iraétanüxü chixĩ. Rü nümagü rü nügü yaxugügu rü Abráütanüxü nixĩgü. Natürü choma rü ta Abráütanüxü chixĩ.

²³ Nümagü rü nügü yaxugügu rü Cristuaxü napuracüe. Natürü choma rü norü yexera Cristuaxü chapuracü. Rü ngēma ñachagürü pexü woo pema nagu perüxĩnüēgu na ñoma wüxi i ãũãẽxürüü chidexaxü. Rü ngēma duüxügüarü yexera poraãcü Tupanaãxü chapuracü. Rü norü yexera chapoxcu, rü norü yexera choxü naçuaixgü ga duüxügü. Rü muēxpüxcüna rü ãücümaxüchixüwa chayexma rü wixguxüchi taex choxü nimēxgü.

²⁴ Rü 5 ēxpüxcüna nixĩ ga 39 ga çuaximaã choxü napoxcu-güxü ga chautanüxügü ga Yudíugü.

²⁵ Rü tomaēxpüxcüna nixĩ ga naĩmaã choxü naçuaixgüxü, rü wüxicana ga nutamaã choxü inamuxüchigüxü. Rü tomaēxpüxcüna nixĩ ga guma wapuru ga nagu chixüxüne rü chomaã inanguxü. Rü wüxicana ga yexguma chomaã inanguxgu ga wapuru rü wüxi ga chütaxü rü wüxi ga ngunexü chinge na taxü ga taxtüarü ngäxütügu mürapewaétügu chatunagüäcüma chiwēxēxü.

²⁶ Rü poraãcü nu ne chanaxü, rü poraãcü ãücümaxüwa chayexma yerü natügü ga ãücümaxügu chixügü, rü ngitèèxgüxü rü chixexü chomaã naxügüchaü. Rü woo chautanüxügü ga Yudíugütanüwa, rü woo yema duüxügü ga tama Yudíugü ixīgüxütanüwa, rü woo ãñegüwa, rü woo namagüwa, rü woo taxtü i taxüwa rü ãücümaxüwa chayexma. Rü yema duüxügü ga chomücügünetaxü ixīgüxütanüwa rü ta ãücümaxüwa chayexma.

²⁷ Rü poraãcü chataarü puracüãx, rü muxüchixü ga guxchaxügü choxü nangupetü. Rü muēxpüxcüna rü tama chape, rü chataiya, rü chitawa. Rü muēxpüxcüna rü tama chachibü, rü choxü nanadeyu, rü choxü nataxu ga chauxchiru.

²⁸ Rü naētüwa i guxüma i ngēma, rü guxü i ngunexügu rü chaxoegaã naxcèx i guxüma i ngēma yaxögüxü i guxü i ãñewa ngēxmagüxü.

²⁹ Rü ngēxguma chi texé tama poragu, rü choxü rü ta nangux. Rü ngēxguma chi wüxie texéxü pecadugu nguxēēgu, rü chauãēwa nangux i ngēma.

³⁰ Natürü ngēxguma chi chaugü chicuèxüüchaügu, rü tá chaugü chicuèxüü naxcèx na duüxügü choxü dauxü na taxuwama chamexü.

³¹ Rü Tupana ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristunatü ya mecü na guxüguma nüxü icuèxüügüxü, rü nüxü nacuèx na aixcüma yĩxü i ngēma nüxü chixuxü.

³² Rü yexguma Damacuwa chayexmagu, rü guma ãñeärü ãēxgacü ga Aretaarü ngüxēēruü, rü norü churaragüxü namu na nüxna nadaugüxüçèx ga guma ãñeärü poxeguxüärü ãñaxgü na choxü yayauxgüxüçèx ga yexguma chi yéma íchaxüüxgu.

³³ Natürü yema ãñeärü poxeguxüärü ãñaxcüwa rü wüxi ga pexchigu choxü inarüçhüxüetaügu ga chomücügü. Rü yemaãcü chiña naxchaxwa ga yema ãēxgacü.

12

Tórü Cori rü Pauruxü nangoxetüxēē rü nüxü nüxü nacuèxēē ga çacü ga ēxügüxü

¹ Taxuwama name na texé tügü icuèxüüxü. Natürü tá pemaã nüxü chixuama na ñuxäcü tórü Cori choxü nangoxetüxēēxü rü ñuxäcü choxü nüxü na nacuèxēēxü ga çacü ga ēxügüxü.

² Rü 14 ga taunecü marü nangupetü ga na Tupana daxügüxü ga naãnewa ga nüma inayexmaxüwa choxü nagaxü. Natürü tama nüxü chacuèx rü chauãēwaxicatama nixĩ ga yéma choxü nagaxü, rü ēxna guxü ga chaxunemaã yĩxü ga yéma choxü nagaxü. Rü Tupanaxicatama nüxü nacuèx i ngēma.

3-4 Rū aixcūma meāma nūxū chacuèx na daxūguxū ga naānewa choxū na-gaxū ga Tupana, natürü tama nūxū chacuèx rü guxū ga chaxunemaā yéma choxū naga rü ěxna tama. Rū Tupanaxĩcatama nixĩ ya nūxū cuácü i ngēma. Rū yéma nūxū chaxĩnü ga ore ga ěxūguxū i guxūma i duūxūgūna chuxuxū na nūxū yaxugūxū.

5 Rū choma rü chi name na chaugū naxcèx chicuèxüüxū i ngēma, natürü tãütáma ngēmaācü chanaxü. Erü ngēma ngúxū na chingexūmaāĩcatama tá nixĩ i chaugū chicuèxüüxū.

6 Natürü ngēxguma chi chaugū chicuèxüüchaūgu, rü tãū chima wüxi i ngēāmare nixĩ i ngēma, erü aixcūma nixĩ i ngēma ore i nūxū chixuxū i chauchiga. Natürü tama chaugū chicuèxüü na taxúema nagu rüxĩnūxūcèx na ngēma chowa nūxū naxĩnūēxū rü nūxū nadaugūxūārü yexera chiixū.

7 Natürü tórü Cori rü tama nanaxwèxe i poraācüxūchima chaugū namaā chicuèxüüxū ga yema ěxūguxū ga mexēchixū ga choxū nūxū nacuèxēēxū. Rū yemacèx chaxunewa nananguxēē ga wüxi ga choxū ngúxū ñoma wüxi ya tuxu chaxunewa ingaxixürü. Rū yema rü ñoma wüxi ga Chatanáārü orearü ngeruürü chauxütawa nangu na choxū nachixewexūcèx na tama chaugū chicuèxüüxūcèx.

8 Rū tomaēxpūxcūna tórü Corina chaca na choxū iyanaxoxēēāxūcèx ga yema choxū ngúxū.

9 Natürü nūma ya tórü Cori rü ñanagürü choxū:

“Rü cuma nūxū cucuèx na guxūguma cuxū changechaū, rü ngēĩcatama nixĩ i cunaxwèxexū. Rū ngēma duūxūgü i tama poraexūwa nixĩ i aixcūma chanangoxēēxū i ñuxācü na chaporaxū”, ñanagürü choxū. Rū ngēmacèx chataāē ega tama chaporagu. Erü ngēxguma tama chaporagu rü ngēxguma nixĩ i chowa inawéāxū i norü pora ya Cristu.

10 Rū ngēma na Cristuxū na changechaūxūgagu nixĩ i yaxna namaā chaxĩnūxū ega woo chaturagu rü woo tacü chomaā yaxugūegu i duūxūgü. Rū woo choxū natauxgu i chorü ngēmaxūgü, rü woo duūxūgü rü chowe yangēxūtanūgu, rü woo guxchaxūgü choxū ngēxmagu rü Cristucèx rü yaxna namaā chaxĩnü i guxūma i ngēma. Erü ngēxguma chaturagu, rü ngēxguma nixĩ i yexeraācü Cristu choxū poraxēēxū.

Pauru rü naxcèx naxoegaāē ga yema yaxōgūxū ga Corĩtiuwa yexmagūxū

11 Maneca ñoma wüxi i āūāēxürü chidexa, erü ngēmaācü chaugū chicuèxüü. Natürü pegagutama nixĩ i düxwa ngēmaācü chaugüétüwa chidexaxū, yerü pema chi nixĩ ga choxū picuèxüügūxū, rü tama i chomax. Rū woo taxuwama chame i chomax, natürü taxuwama choxū narüyexeragü i ngēma orearü uruūgūneta i nawe perūxixū.

12 Rū yexguma petanūwa chayexmagu, rü yaxna pemaā chaxĩnüācüma pexū nūxū chadauxēē na aixcūma Cristu choxū muxū na nūxū chixuxūcèx ga norü ore. Rū cuèxruūgūmaā pexū nūxū chacuèxēē ga yema. Rū pexū nūxū chadauxēē ga taxū ga mexūgü ga Tupanaārü poramaā üxū.

13 Rū yexguma petanūwa chayexmagu rü pemaā chamecūma yema guxūma ga togü ga yaxōgūxūmaā na chamecūmaxürütama. Natürü wüxiwaxicatama nixĩ ga íchatūxū yerü ga petanūwa rü tama ngĩxū chayaxu ga dīeru yema togü ga yaxōgūxūtanūwa ngĩxū chayaxuxürü. Rū chanaxwèxe i choxū nūxū pengechaū i ngēma.

14 Rū ñuxma rü marü íchamemare na norü tomaēxpūxcūna pexū íchayadauxū. Rū tãütáma tacücèx pexna chayaca. Erü tama perü ngēmaxūgücèx petanūwa chaxū, natürü pexcèxüchi nixĩ i ngēma chaxūxū. Pema rü chauxacūgü pixīgü i Tupanaārü orewa. Rū ngēma papá rü

mamáārū puracū nixī na naxācūgūna naxāāxū i ngēma nūxū taxuxū. Rū tama naxācūgūarū puracū nixī na nanatūna rū naēna naxāgūāxū.

¹⁵ Rū choma rū íchamemare na chorū ngúchaūmaā pexcèx ichanaxāxū i guxūma i tacū i choxū ngēxmaxū rū woo chaugūtama rū ta na ichaxāxū na aixcūma meā peyaxōgūxūcèx. Natūrū chauxcèx rū ngēxguma yexeraācū pexū changechaūgu, rū pema rū yexeraācū nūxū perūxoetanū na choxū pengechaūxū.

¹⁶ Rū nūmaxū i duūxūgū i petanūwa, rū woo nūxū nacuèxgū na taguma tacūcèx pexūtawa íchaçaxū, natūrū nūmagū rū nūxū nixugūama na pexū chawomūxēēcūma perū dīeru ngīxū chayaxuxū.

¹⁷ ¿Éxna pema nagu perūxīnūēgu rū yema duūxūgū ga petanūwa chamugūxūwa pexū chawomūxēē?

¹⁸ Rū Titumaā nūxū chixu na petanūwa íyadauxūcèx. Rū namaā yéma chanamu ga yema to ga taeneē. ¿Éxna pema nagu perūxīnūēgu ga Titu rū pexū yéma nayawomūxēē? ¿Tama éxna aixcūma yīxū na chauxrūū meā na namaxūxū rū chauxrūū mexūgu naxīnūxū ga Titux?

¹⁹ Bexmana pema tá nagu perūxīnūē rū ngēmaācū tidexagū, erū togūētūwatama tachogūchaū. Natūrū, Pa Chaueneēgū ya Pexū Tangechaūgūex, rū Tupanapēxewa rū Cristuégagu nixī i tidexagūxū na yexeraācū meā Tupanaāxū peyaxōgūxūcèx rū yexeraācū meā na pemaxēxūcèx.

²⁰ Erū chaxoegaāē rū ngēxguma wena pexū íchayadèuxgu, rū ngürūāchi tama choma chanaxwèxexūācūma ípemaxē, rū ngēmacèx i pema rū tāūtáma chomaā petaāēgū. Rū chaxoegaāē erū ngürūāchi tá pexū ichayangau na pegūchi ípexaieixū, rū pegūarū ngēmaxūcèx pixāūxāchigūxū, rū pegūmaā penuēxū, rū pegūguxicatama íperūxīnūēxū, rū pexoregütèèxgūxū, rū toguāxū pixuxū, rū pegū picuèxūūgūxū, rū chixexū ípexūexū rū ngēmaācū chixri ípemaxēxū.

²¹ Rū chaxoegaāē rū ngēxguma wena petanūwa chaxūxgu, rū ngürūāchi Tupana rū pegagu tá choxū naxānēxēē. Rū ngürūāchi ngechaū tá choxna pexā, erū muxēma i petanūwa rū marū ñuxgumama pecadu taxūgūecha, rū tama nūxū tarūxoechaū na Tupanapēxewa chixexū taxūgūxū rū naī i ngemaāmare na tamaxēxū rū guxūma i togū i chixexū na taxūgūxū.

13

Pauru nayaxucuxē ga yema yaxōgūxū ga Corītiucūāx rū ñuxūchi nūxū narūmoxē

¹ Ñuxma rū norū tomaēxpūxcūna tá nixī na petanūwa chaxūxū. Rū Tupanaārū ore rū tamaā nūxū nixu rū ngēxguma texé chixexū ūxgu rū taxre rū éxna tomaēxpūx i duūxūgū nūxū daugūgu rū nūxū yaxugūgu na aixcūma yīxū, rū aixcūma tá poxcu tūmamaā taxuegu ya yíxema chixexū ūxe.

² Rū ngēmacèx i pema i ūpamamatama pecadu ūgūechaxe rū guxāma i pema ya chixri maxēxē, rū ñuxma na woo pexna chayaxūguxū rū wenaxārū pexna nūxū chacuèxāchixēē rū ngēxguma tá ngēma chaxūxgu rū aixcūma tá chanamexēē i guxūma i ngēma chixexū i petanūwa ngēxmaxū, rū tāūtáma chanangupetūxēēmare i ngēma.

³ Rū pema na naxcèx iperūdaunūxū na Cristu chowa idexaxū, rū ngēxguma ngēma chaxūxgu, rū ngēxguma tá nixī i nūxū pedauxū na aixcūma chowa na yadexaxū ya Cristu. Rū nūma ya Cristu rū chowa tá pexū nūxū nadauxēē na tama naturaxū natūrū aixcūma yanguxēēāxū i norū ore rū tūxū napoxcūexū ya yíxema chixexū ūgūxe.

⁴ Rū aixcūma nixī ga Cristu ga ñoma wūxi ga duūxū i turaxūrū nūgū yaxīxēēxū ga yexguma curuchawa yapotagu. Natürü i ñuxma rü Tupanaärü poragagu namaxū. Rū ngēxgumarū i toma na norü duūxūgü tixīgūxū, rü taturae i toxonewa. Natürü ngēma na norü duūxūgü tixīgūxū, rü Tupanaärü poragagu tá tamaxē na pexū tarüngūxēēgūxūcèx.

⁵ Rū name nixī i pegütama pengugü na nūxū pecuáxūcèx ngoxi aixcūma meã peyaxōgü. Rū name nixī i pegü pengugarü maxūāx rü ngoxi Tupanapēxewa pime. ¿Tama ēxna nūxna pecuēxāchie na Ngechuchu ya Cristu rü pewa nangēxmaxū ega aixcūma peyaxōgūgu?

⁶ Rū chierūna nūxū pecuēxgu na toma rü tama orearü uruūgūnetamare na tixīgūxū.

⁷ Rū Tupanana naxcèx taca na taxuūma i chixexū na pexūgūxūcèx. Rū tama duūxūgūpēxewa togü ítarūtagūxūcèx nixī na ngēmaācū tayumūxēgūxū. Natürü Tupanana naxcèx taca i ngēma na aixcūma meã naxcèx pemaxēxūcèx woo duūxūgü nagu rüxīnūēgu na toma rü ítatüemarexū.

⁸ Toma rü taxucürūwama chixri nachiga tidexagü i Tupanaärü ore i aixcūma ixīxū, erü toma rü naetūwa tachogü i ngēma ore.

⁹ Rū tá tataāēgü ega aixcūma peporaegu i perü maxūwa rü ngēmacèx nataxgu i tacūcèx pemaã na taporagaexū. Rū Tupanana tá naxcèx tacaama na pexū naporaexēxūcèx i perü maxūwa na dūxwa aixcūma mexū i norü duūxūgü na pixīgūxūcèx.

¹⁰ Rū naxūpa na pexū na íchayadauxū nixī i pexcèx chanaxūmatūxū i ñaã popera, na ngēxguma ngēma changuxgu rü nataxuxūcèx i tacūcèx pemaã na chaporagaxū. Erü tórü Cori choxū namu na pexū charüngūxēēxūcèx na yexeraācū meã peyaxōgūxūcèx, rü tama chixexū pemaã na chaxūxūcèx nixī i choxū namuxū.

¹¹ Rū ñuxma na ichayacuēxēxū i ñaã popera, Pa Chaueneēgūx, rü chanaxwèxe i meã pexū naxūpetü rü naxcèx pedau na ñuxācū aixcūma meã Tupanacèx pemaxēxū. Rū name nixī i pegü petaāēxēēgü rü wūxigu perūxīnūē rü meã yaxna pegūmaã pexīnūē rü aixcūma pegü pengechaūgü. Rū nūma ya Tupana ya tūxū ngechaūcū rü tūxū rüngūxmūēxēēcū, rü guxūgutáma pemaã inarūxāūx.

¹² Rū chanaxwèxe i wūxichigü i pema rü pegü pengechaūgüācūma pegü perūmoxēgü.

¹³ Rū guxūma i togü i taeneēgü i yaxōgūxū rü pexū narūmoxēgü.

¹⁴ Rū ñuxma rü chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexū narüngūxēē, rü Tanatü ya Tupana rü pexū nangechaū, rü Naã i Üünexū rü guxūguma pemaã inarūxāūx.

Rü nuãma pexna,
Pauru

POPERA GA GÁRATAANEWA YEXMAGÜXÜ GA YAXŌGÜXÜTANÜWA NAMUXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxü narümoxe ga yema yaxögüxü ga Gárataaneärü İānegüwa yexmagüxü

¹⁻² Pa Toeneēgü i Yaxögüxü i Gárataaneärü İānegüwa Ngēxmagüxü, choma i Pauru rü namaā i guxüma i taeneēgü i nuā chauxütawa ngēxmagüxü nixi i pexcex tanaxümatüxü i ñāā popera. Rü choxü nixi ga namugüxü ga Ngechuchu ya Cristu rü Tanatü ya Tupana. Rü aixcüma tama duüxügü nixi ga choxü unetagüxü na chanaxüxcex i ñāā Tupanaärü puracü. Natürü Tanatü ya Tupana ga Ngechuchuxü írüdaxēēcü rü nümatam ya Ngechuchu ya Cristu nixi ga choxü naxunetagüxü.

³ Rü chanaxwexe i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu poraäcü pexü narüngüxēē rü pexü nataāxēē.

⁴ Rü nüma ga tórü Cori ya Ngechuchu rü nügü inaxā na tórü pecaducex nayuxücex na nüxna tüxü İnguxüxēxücex i guxüma i ñoma i naāneärü chixexü. Rü yemaäcü nanaxü, yerü yema nixi ga Tanatü ya Tupanaärü ngüchaü.

⁵ ¡Namexēchi ya Tupana i guxüguma! Rü ngēmaäcü yi.

Nataxuma i to i ore i tüxü maxēxēxü

⁶ Rü yema na Cristuaxü pengechaütümügüxcex nixi ga pexna naxuxü ya Tupana na penayaxuxücex i maxü i taguma güxü. Rü ñuxma rü poraäcü chabaixāchiāē, erü paxaxüchi ipenaxügü na Tupanana pixigachixü, na nawe perüxüxcex i to i nguxēētae i nagu perüxüñüēgu rü pexü maxēxēxü.

⁷ Natürü tama aixcüma nangēxma i to i nguxēētae i nawa nayaxuxü i maxü i taguma güxü. Natürü nangēxma i ñuxre i duüxügü i pexü naguxchaxēēchaüxü, rü nanaxüchicüügüchaü i ngēma nguxēētae i mexü ga pemaā nüxü chixuxü ga Cristuchiga.

⁸ Rü toma rü marü pexna tanaxā ga yema nguxēētae i aixcüma ixixü i Ngechuchuchiga. Rü ngēxguma chi texé pexü ngüxēēgu i to i nguxēētae, rü name nixi i noxtacüma Tupana tüxü napoxcu. Rü woo choma chixigu, rü éxna tacü rü Tupanaärü orearü ngerü i daxüçüāx yixigu i pexü nguxēēxü i to i nguxēētae, rü name nixi i noxtacüma Tupana tüxü napoxcu.

⁹ Rü ñuxma rü wena pemaā nüxü chixu ga yema noxri pemaā nüxü chixuxü. Rü ngēxguma chi texé pexü ngüxēēgu i wüxi i to i nguxēētae i tama yema noxri peyaxuxürü ixixü, rü name nixi i noxtacüma Tupana tüxü napoxcu.

¹⁰ Rü tama chomaā na petaāégüxcex nixi i ngēma ñachaxü. Erü tama naxcex chadau na duüxügü chomaā taāégüxü, natürü Tupana chomaā taāxücex nixi i chadauxü. Erü ngēxguma chi duüxügüxücatama chataāxēēchaügu, rü tãu chima Cristuarü puracütanüxü chixi.

Ñuxäcü Pauruxü nayaxu ga Tupana na norü puracüwa namüxücex

¹¹ Natürü, Pa Chaueneēgüx, chanaxwexe i nüxü pecuex na ñāā ore i mexü i nüxü chixuxü, rü tama duüxügüāēwa yiixü na ne naxüxü.

¹² Yerü tama wüxi ga duüxüxütawa naxcex changux. Natürü Ngechuchu ya Cristutama nixi ga choxü nüxü cuexēēcü.

¹³ Pema rü marü nüxü pexñüēchiga na ñuxäcü chamaxüxü ga üpa ga yexguma Yudügücümüga chixüxgu. Rü nüxü pexñüēchiga na ñuxäcü

poraãcũ nawe chingẽchigũxũ ga guxũma ga Tupanaãrũ duũxũgũ ga yaxõgũxũ rũ ñuxãcũ chixri namaã na chaxũpetũxũ na yemaãcũ nũxũ nũxũ charũxoxẽẽxũcèx ga yema na Ngechuchuaxũ yaxõgũãxũ.

¹⁴ Rũ muxũma ga chautanũxũgũ ga Yudíugũ ga chorũ nayaãxgũraũxũãrũ yexera nagu chixũ ga yema Yudíugũcũma. Yerũ norũ yexera meãma chayan-guxẽẽ ga nacũmagũ ga nuxcũmaũgũxũ ga chorũ oxigũ nagu ìxũ.

¹⁵⁻¹⁶ Natürũ yexguma tautama chabuxgu, rũ woetama Tupana choxũ naxuneta na choxũ namuxũcèx na chanaxũxũcèx i norũ puracũ. Rũ nũma rũ chauxcèx naca na noxrũ chixĩxũcèx yerũ poraãcũ choxũ nangechaũ. Rũ yexguma Tupana naxwèxegu, rũ choxũ nũxũ nacuèxẽẽ ga Nane ya Cristu. Rũ yemaãcũ nanaxũ na ngẽma duũxũgũ i tama Yudíugũ ixĩgũxũmaã nũxũ chixuxũcèx na ñuxãcũ Ngechuchugagu tũxũ nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gũxũ. Rũ yexguma yemaãcũ Tupana choxũ nũxũ cuèxẽẽgu ga Nane, rũ taxúenama chayaca.

¹⁷ Rũ bai ga Yerucharéũwa na chaxũxũ na nũxna chayaçaxũcèx ga yema togũ ga ngúexũgũ ga nũxĩra Tupana imugũxũ. Natürũ ga choma rũ yexgumatama Arábiaanewa chaxũ. Rũ yemawena, rũ Damacuarũ ñãnecèx chataegu.

¹⁸ Rũ tomaẽxpũx ga taunecũguwena rũ dũxwa Yerucharéũwa chaxũ na Pedruxũ chacuáxũcèx. Rũ ¹⁵ ga ngunexũtama naxũtawa chayexma.

¹⁹ Rũ yéma nũxũ chadau ta ga Chaũtiágu ga tórũ Cori naẽneẽ. Natürũ taxuũma ga togũ ga ngúexũgũ ga tórũ Cori imugũxũxũ chadau.

²⁰ Rũ Tupana choxũ nadau na aixcũma yĩxũ i ngẽma ore i ñuxma pexcèx chaxũmatũxũ.

²¹ Rũ yemawena, rũ Chíríiaanewa rũ Chiríchíiaanewa chaxũ.

²² Natürũ yema taeneẽgũ ga Cristuaxũ yaxõgũxũ ga Yudeáanewa yexmagũxũ, rũ taguma choxũxũchi nadaugũ.

²³ Rũ yema nũxũ naxĩnũẽxũ ga chauchiga rũ ñaãxĩcatama nixĩ:

“Rũ ngẽma Pauru ga ũpa tawe ingẽchigũxũ, rũ ñuxma rũ duũxũgũmaã nũxũ nixu i Tupanaãrũ ore i mexũ, rũ namaã nayaxucuxẽ na Cristuaxũ yaxõgũãxũcèx. Rũ ngẽmaãcũ nanaxũ i ñuxma rũ woo ga noxri rũ inayanaxoxẽẽchaũ ga yema ore”, ñaxũ. Rũ yexicatama nixĩ ga chauchiga ga nũxũ naxĩnũẽxũ.

²⁴ Rũ yexguma ga yema duũxũgũ rũ Tupanaxũ nicuèxũũgũ nagagu ga yema Tupana chomaã üxũ.

2

Yema togũ ga ngúexũgũ ga Tupana imugũxũ rũ meã Pauruxũ nayauxgũ

¹ Rũ ¹⁴ ga taunecũwena rũ wenaxãrũ Yerucharéũwa chaxũ namaã ga Bernabé. Rũ Titu rũ ta íchayaga.

² Rũ yéma chaxũ yerũ Tupana choxũ nũxũ nacuèxẽẽ ga na nanaxwèxexũ na yéma chaxũxũ. Rũ yéma Yerucharéũwa, rũ yema yaxõgũxũãrũ ãẽxgacũgũmaãxĩcatama changutaquẽxe. Rũ meãma namaã nũxũ chixu ga nachiga ga yema Tupanaãrũ ore i mexũ ga nũxna chaxãxũ ga yema duũxũgũ i tama Yudíugũ ixĩgũxũ. Rũ yemaãcũ meãma namaã nũxũ chixu na ñuxãcũ na yĩxũ ga chorũ nguxẽẽtae, yerũ tama chanaxwèxe na yixcũra rũ choxũ nũxũ naxoexũ rũ ngẽmaãcũ natũcèxmamare na yĩxũ i ngẽma puracũ i chaxũxũ.

³ Rũ yema yaxõgũxũ, rũ nũmagũ rũ ta norũ me nixĩ ga yema chorũ nguxẽẽtae. Rũ yemacèx rũ woo tama Yudíu na yĩxũ ga Titu rũ taguma na ínawiechèxmüpẽxechiraũxũ, natürũ yema ãẽxgacũgũ rũ tama nanamu na ínawiechèxmüpẽxechiraũxũcèx.

4 Natürü aixcūma nixī ga ñuxre ga taeneēgūneta ixīgūxū ga bexmare tatanūgu nachocuxū. Rū yemagū nixī ga naxwèxegūxū na inawīūchèxmüpèxechiraūxū i ngēma yaxōgūxū i tama Yudíugū ixīgūxū. Rū ñuxma na Ngechuchu ya Cristuarū duūxūgū ixīgūxū, rü yema taeneēgūneta rü bexma tatanūgu nachocu na tūxū nangugūgūxūcèx na ñuxācū Cristu nūxna tūxū ínguxūxēēxū ga yema mugū ga Moīché ūmatūxū. Yerü nūmagū nanaxwèxegū na wenaxārū nagu ixīxū ga yema mugū ga guxchaxū ga Moīché ūmatūxū.

5 Natürü bai ga írarūwa naga na taxīnūēxū ga yema duūxūgū. Yerü tama tanaxwèxegū na texé pexū naxūchicūūxū i ngēma ore i mexū i aixcūma ixīxū i tamaā nūxū ixuxū i ñuxācū tūxū na nangēxmaxū i maxū i taguma gūxū ega Cristuaxū yaxōgūgu.

6 Natürü yexguma yema yaxōgūxūārū āēxgacūgū ga Yerucharéūwa yexmagūxū nūxū ínūēgu ga ñuxācū na yīxū ga chorū nguxēētae, rü namaā nataāēgū rü taxuūma ga tacū ga togū ga mugū choxna naxāgū na namaā changúexēētaexūcèx. Natürü tama yema na āēxgacūgū yixīgūxūgu charūxīnū, erü nūxū chacuèx na Tupanapēxewa rü guxāma na wūxiguxū.

7 Natürü nūmagū ga yema āēxgacūgū, rü nūxū nicuèxāchigū na choxū yīxū ga namuxū ga Tupana na yema duūxūgū ga tama Yudíugū ixīgūxūmaā nūxū chixuxūcèx ga norū ore i mexū, yexgumarū ga Pedruxū na namuxūrū ga Tupana na Yudíugūmaā nūxū yaxuxūcèx ga yema ore.

8 Rū gumatama Tupana ga Pedruxū mucū na Yudíugūmaā nūxū na yaxuxū ga ore i mexū, rü gumatama Tupana nixī ga choxū mucū na yema duūxūgū ga tama Yudíugū ixīgūxūmaā nūxū chixuxūcèx ga yema ore.

9 Rū yemacèx ga Chaūtiágu rü Pedru rü Cuáū ga yaxōgūxūārū āēxgacūgū, rü nūxū nicuèxāchigū na choxū naxunetaxū ga Tupana na chanaxūxūcèx i ngēma puracū. Rū yemacèx ga yema āēxgacūgū, rü tomēx niyauxāchigū ga choma rü Bernabé na toxū nūxū nadauxēēgūxūcèx na aixcūma namūcūgū tixīgūxū i ngēma puracūwa. Rū nūmagū rü ta norū me nixī na ngēma duūxūgū i tama Yudíugū ixīgūxūtanūwa na tanaxūxū i Tupanaārū puracū rü nūmagū i Yudíugūtanūwa.

10 Rū toxna naxcèx naca na nūxū tarūngūxēēgūxūcèx ga yema yaxōgūxū ga ngearū dīeruāxgūxū. Rū yexicatama nixī ga toxna nūxū nacuèxāchixēēxū. Rū choma rü ta ngēmatama nixī i guxūguma woetama meāma chaxūxū.

Pauru rü Aūtioquíawa Pedruxū naxucuxē

11 Natürü yixcūra ga yexguma Aūtioquíawa naxūxgu ga Pedru, rü noxtacūma nūxū nūxū chaxīnūxēē, yerü tama aixcūma name ga yema naxūxū namaā ga yema yaxōgūxū ga tama Yudíugū ixīgūxū.

12 Yerü noxri rü yema duūxūgū ga tama Yudíugū ixīgūxūmaā nachibū ga Pedru. Natürü yexguma yéma nangugūgu ga ñuxre ga Yudíugū ga yaxōgūxū ga Chaūtiágu yéma mugūxū, rü Pedru rü marū tama yema duūxūgū ga tama Yudíugū ga yéma ngugūxū ga nagu íxū ga yema nacūma na Tupanacèx ínawīchèxmüpèxechiraūgūxū.

13 Rū yema togū ga Yudíugū ga yaxōgūxū, rü yexguma nūxū nadaugūgu ga yema Pedru ūxū, rü nūmagū rü ta nanaxūgū ga yema chixexū rü naxcèx nawoeguchaū ga yema nuxcūmaūgūxū ga nacūmagū. Rū dūxwa ga Bernabé rü ta natanūgu naxā ga yema chixexū ūgūxū.

14 Natürü yexguma nūxū chadēuxgu na tama Tupanaārū ore i mexū tūxū nguxēēxūācūma na namaxēxū ga yema yatūgū, rü guxū ga yaxōgūxūpēxewa Pedruxū nūxū chaxīnūxēē. Rū ñacharūgū nūxū:

“Rü dücax i cuma na Yudíuchirēx quiixũ, cuma rü tama aixcüma Yudíugücümügu quixũ. ¿Rü ñuxácü i ñuxma i cunamuxũ na Yudíugücümügu naxĩxũ i ngēma duuxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ?” ñacharügü nüxũ.

Yudíugü rü woo ngēma duuxũgü i tama Yudíugü ixĩgüxũ rü norü ôgagu nixĩ i nayauxgüãxũ i maxũ i taguma gũxũ

¹⁵ Rü pemaã nüxũ chixu rü toma rü aixcüma torü bucümatama Yudíugü tixĩgü rü Tupanaxũ tacuèxgü. Rü ngēmaãcü tama duuxũgü i tama Tupanaxũ cuèxgüxũ tixĩgü.

¹⁶ Rü nüxũ tacuèxgü rü yema nuxcümaũgüxũ ga mugü ga Moĩché ümatüxũ rü tama tüxũ nimexēē i Tupanapēxewa, erü taxucürüwama texé aixcüma naga taxĩnüē i ngēma mugü. Natürü i ñuxma rü Tupana tüxũ nadau na imexũ ega Ngechuchu ya Cristuaxũ yaxõgügu. Rü yemacèx ga toma rü ta Ngechuchu ya Cristuaxũ tayaxõgü na torü ôgagu Tupana toxũ nadauxũ na timexũ. Erü nüxũ tacuèxgü rü tama ngēma mugügu nixĩ na Tupanapēxewa tamexũ ya wüxie, erü taxucürüwama texé aixcüma naga taxĩnü i ngēma mugü na ngēmaãcü Tupanapēxewa tamexücèx.

¹⁷ Rü ñuxma i yixema rü Cristuaxũ tayaxõgü, rü ngēmacèx nixĩ i Tupanapēxewa imexũ. Natürü ngēxguma chi wüxi i ngunexũgu rü yixema nagu rüxĩnüēgu rü mugügu na ixĩxũgagu yixĩgu na Tupanapēxewa imexũ, rü maneca tá nagu tarüxĩnüē na Cristu tüxũ pecaduãxēēxũ. Natürü dücax, rü tama ngēmaãcü nixĩ erü Cristu rü tagutáma texéxũ napecaduãxēē.

¹⁸ Choma rü marü nüxũ charüxo na nagu charüxĩnüxũ na mugügu chixũxũgagu Tupanapēxewa chamexũ. Natürü ngēxguma chi wenaxãrũ naxcèx chataegugu i ngēma nuxcümaũgüxũ i mugü rü chi nüxũ charüxoxgu na Cristuaxũ chayaxõxũ, rü chi aixcüma wüxi i pecaduãxũ chixĩ.

¹⁹ Yerü yexguma yema mugüwa changüxgu, rü düxwa nüxũ chicuèxãchi na tama yanguxũ ga yema mugü na choxũ namexēēxũ Tupanapēxewa. Yerü taxucürüwama aixcüma naga chaxĩnü ga guxũma ga yema mugü. Rü ngēmacèx i ñuxma rü Cristuaxũ chayaxõ na Tupanapēxewa chamexücèx rü naxcèxicatama chamaxũxücèx. Rü Cristu rü curuchagu nayu na iyanaxoxücèx ga nuxcümaũxũ ga chorü maxũ ga choxũ yexmaxũ ga yexguma yema mugügu chixũxgu.

²⁰ Rü ñuxma rü marü tama chaugümaãtama ichacuèx, natürü Cristu nixĩ ya chomaã icuácü erü chowa namaxũ. Rü ñuxma rü Tupana Nane ya Cristuaxũ chayaxõdcüma nixĩ i chamaxũxũ i ñoma i nañewa. Rü nüma nixĩ ga choxũ nangechaũxũ, rü nügü inaxãxũ na chauxcèx nayuxücèx.

²¹ Rü tama nüxũ chaxoxchaũ i ngēma mexũ ga Tupana taxcèx üxũ ga yexguma nayüxgu ga Cristu. Yerü yexguma chi yema mugügu ixĩxũgagu Tupanapēxewa imexgu, rü natüçèxmamare chi nixĩ ga na nayuxũ ga Cristu.

3

Ñuxma rü tama ngēma mugügu taxĩ erü marü Cristuaxũ tayaxõgü

¹ Pa Chaueneēgü i GárataneçũĀx, pema rü pengēãēgümare. Rü yexguma petanüwa tayexmagügu rü meãma guxãpēxewa pemaã nüxũ tixu rü pexcèx tanangoxēē na ñuxácü curuchagu taxcèx nayuxũ ga Ngechuchu ya Cristu. ¿Rü texé pexũ tawomüxēē i ñuxma na tama naga pexĩnüēxücèx i ngēma ore i aixcüma ixĩxũ ga pemaã nüxũ tixuxũ?

² Rü wüxi i orecèx pexna chaca, rü ¿ñuxácü yĩxũ ga penayaxuxũ ga Tupanaãē i Üünexũ? ¿Éxna pexcèx rü yema mugü na pinguxēēgüxũgagu

yīxŭ ga penayaxuxŭ, rŭ ěxna ngĕma ore i mexŭ ga nŭxŭ pexīnŭĕxŭ rŭ pixōgŭxŭgagu yīxŭ?

³ Pema rŭ pengĕāĕgŭmare rŭ poraācŭ ípetŭe. Noxri rŭ Cristuaxŭ peyaxōgŭ yerŭ Tupanaāĕ i Ūĭnexŭ pewa napuracŭ. ¿Rŭ ñuxācŭ i ñuxma i nagu perŭxīnŭĕxŭ na wenaxarŭ naxcĕx pewoeguxŭ i ngema nuxcŭmaxŭxŭ i mugŭ i taguma maxŭ pexna āxŭ?

⁴ Pema rŭ poraācŭ Tupana pexŭ narŭngŭxĕĕ. Rŭ chierŭ tama natŭcĕxmamare yixīgŭ ga yema, erŭ taxucŭrŭwa natŭcĕxmamare nixī.

⁵ Rŭ yexguma Tupana pexna namuxgu ga Naāĕ i Ūĭnexŭ rŭ petanŭwa naxŭāgu ga taxŭ ga mexŭgŭ ga norŭ poramaā naxŭxŭ, rŭ ¿tacŭgagu nixī ga naxŭāxŭ ga yema? ¿Pexcĕx rŭ mugŭ na pinguxĕĕxŭgagu yīxŭ ga Tupana naxŭxŭ ga yema? Tama yemagagu nixī. Tupana rŭ petanŭwa nanaxŭ ga yema taxŭ ga mexŭgŭ yerŭ nŭxŭ peyaxogŭ ga norŭ ore ga nŭxŭ pexīnŭĕxŭ.

⁶ Rŭ dŭcax, pemaā nŭxŭ chixu rŭ name nixī i nuxcŭmaŭcŭ ga torŭ oxī ga Abráŭrŭŭ pixīgŭ. Yerŭ Abráŭ rŭ Tupanaāxŭ nayaxō, rŭ yemacĕx Tupana nŭxŭ nadau ga na namexŭ.

⁷ Rŭ ngĕmawa nŭxŭ pedau rŭ ngĕma duŭxŭgŭ i Tupanaāxŭ yaxōgŭxŭ nixī i aixcŭma Abráŭtanŭxŭ ixīgŭxŭ i Tupanapĕxewa.

⁸ Rŭ Tupanaārŭ ore i ũmatŭxŭwa rŭ nŭxŭ nixu na ñuxācŭ Tupanapĕxewa tá na yamexŭ i ngĕma duŭxŭgŭ i yaxōgŭxŭ i woo tama Yudŭgŭ ixīgŭxŭ. Rŭ yemaācŭ nŭxŭ nixu naxŭpa ga na nangupetŭxŭ. Yerŭ Tupana rŭ nuxcŭmamatama Abráŭmaā nŭxŭ nixu ga ñaā ore i mexŭ i ñaxŭ:

“Rŭ cugagu tá nŭxŭ charŭngŭxĕĕ i guxŭma i nachīŭānecŭāx i duŭxŭgŭ”, ñaxŭ. Rŭ yemaācŭ nŭxŭ tacuĕx rŭ Cristu rŭ Abráŭtaa na yīxŭ.

⁹ Rŭ ngĕmacĕx i ñuxma rŭ Tupana nanayaxu i guxŭma i duŭxŭgŭ i yaxōgŭxŭ, yexgumarŭŭ ga Abráŭ ga yaxōcŭxŭ na nayaxuxŭrŭŭ.

¹⁰ Natŭrŭ chixexŭwa nangĕxmagŭ i guxŭma i ngĕma duŭxŭgŭ i nagu rŭxīnŭĕxŭ na mugŭ yanguxĕĕgŭxŭgagu Tupanapĕxewa yamexŭ. Erŭ Tupanaārŭ ore i ũmatŭxŭwa rŭ ñanagŭrŭ:

“Rŭ guxŭma i duŭxŭgŭ i tama aixcŭma yanguxĕĕgŭxŭ i guxŭma i ngĕma mugŭ i ũmatŭxŭ, rŭ chixexŭwa nangĕxmagŭ”, ñanagŭrŭ. Erŭ nŭxŭ tacuĕxgŭ na taxucŭrŭwama aixcŭma texé yanguxĕĕxŭ i guxŭma i ngĕma mugŭ.

¹¹ Rŭ ngĕmaācŭ meāma nangox na tama ngĕma mugŭ tinguxĕĕxŭcĕx yīxŭ na texé Tupanapĕxewa mexŭ. Erŭ Tupanaārŭ ore i ũmatŭxŭwa rŭ ñanagŭrŭ:

“Rŭ yīxema tŭmaārŭ ōgagu Tupanapĕxewa mexĕ, rŭ yīxema tá tixī ya aixcŭma tŭxŭ nangĕxmaxĕ i maxŭ i taguma gŭxŭ”, ñanagŭrŭ.

¹² Natŭrŭ ngĕxguma nagu rŭxīnŭĕgu na mugŭ inguxĕĕxŭcĕx yīxŭ na Tupanapĕxewa imexŭ, rŭ taxucĕx chima tŭxcŭŭ tayaxōgŭ. Erŭ Tupanaārŭ orewa rŭ ngĕmachiga naxŭmatŭ, rŭ ñanagŭrŭ:

“Rŭ yīxema aixcŭma meāma yanguxĕĕxĕ i guxŭma i mugŭ, rŭ ngĕmagagu tá tŭxŭ nangĕxma i tŭmaārŭ maxŭ”, ñanagŭrŭ. Natŭrŭ ngĕma mugŭ rŭ dŭxwa chixexŭwa tŭxŭ naga erŭ taxucŭrŭwama texé aixcŭma meā tayanguxĕĕ.

¹³ Natŭrŭ ga Cristu rŭ nawa tŭxŭ ínanguxŭxĕĕ ga yema mugŭ ga chixexŭwa tŭxŭ yexmagŭxĕĕxŭ. Rŭ taxcĕx nixī ga chixexŭwa nayexmaxŭ ga yexguma curuchagu nayuxgu. Erŭ Tupanaārŭ ore i ũmatŭxŭwa, rŭ ñanagŭrŭ:

“Rŭ guxāma ya yīxema wŭxi i naŭwa tŭxŭ natuxĕĕgŭācŭma yŭxe, rŭ chixexŭwa tangĕxma”, ñanagŭrŭ.

14 Rū yemaãcū curuchagu nayu ga Ngechuchu ya Cristu na nūxū nangūxēēxūcèx i guxūma i ngēma duūxūgū i tama Yudíugū ixīgūxū, yema Tupana Abráūmaã ixunetaxūrū. Rū taxcèx rū ta nayu ga Cristu na yíxema rū ta nūxū yaxōgūxūcèx rū nayauxgūxūcèx i Tupanaãe i Üünexū i tamaã inaxunetaxū.

Tupanaãrū uneta rū ngēma mugüarū yexera name

15 Pa Chaueneēgūx, ñuxma rū tá pemaã nūxū chixu i wūxi i cuèxruū na ñuxãcū duūxūgū tacū nūgūmaã mexēēxū. Rū dücax, ngēxguma chi wūxi ya yatū rū texémaã tacūcèx inaxunetagu rū chi wūxi i poperagu meã naxūmatūãgu i ngēma, rū taxucürüwa texé itayanaxoxēē rū éxna tanaxüchicū i ngēma norū uneta.

16 Rū dücax, rū yexgumarūütama nixī ga nangupetūxū ga yexguma Tupana rū Abráūmaã rū Abráūtaamaã inaxunetagu. Rū Tupanaãrū ore i ümatūxūwa rū tama “Abráūtaagū” ñanagürü, yerü tama muxūma ga duūxūgūchiga nidexa. Natürü yema ore rū “Abráūtaa” ñanagürümare, yerü wūxitama ga duūxūchiga nixī ga yadexaxū. Rū yema rū Cristuchiga nixī.

17 Rū ngēmaãcū pemaã chanangoxēē na Tupana rū Abráūmaã namexēēãxū rū namaã inaxunetaxū na Cristugagu tá yīixū i duūxūgūxū nangūxēēxū. Rū ngēmacèx i ñuxma rū yema Moïché ümatūxū ga mugū ga 430 ga taunecū yema unetawena ínguxū, rū taxucürüwama inayanaxoxēē ga yema Tupanaãrū uneta ga nūxīra Abráūmaã nūxū yaxuxū. Rū ngēmacèx i ñuxma rū ta napora i ngēma uneta.

18 Rū ngēxguma chi mugū inguxēēgūxūgagu yixīgu na Tupana tūxū rüngūxēēxū, rū natüçèxmamare chi nixī ga yema Tupanaãrū uneta ga nūxīra Abráūmaã nūxū yaxuxū. Natürü aixcūma nixī na ngetanüãcūma Abráūxū nangūxēēxū ga Tupana, yerü yemaãcū marū namaã inaxuneta.

19 Rū ñuxma rū çtacūwa namexū ga yema mugū ga Moïché ümatūxū? Rū dücax, Tupana rū marū Abráūmaã inaxunetaguwena nixī ga duūxūgūna naxāãxū ga yema mugū, na yemaãcū duūxūgūxū nūxū nadauxēēxūcèx na ñuxãcū poraãcū pecadu naxüexū. Rū yemaãcū nixī ñuxmata ínangu ga guma Abráūtaa ya Cristu. Rū gumachiga nixī ga Abráūmaã inaxunetaxū ga Tupana ga noxrix. Rū yexguma ínanguxgu ga yema mugū, rū Tupana rū daxūcūãx ga norū orearü ngeruügūmaãxīra nūxū nixu. Rū yemagü nixī ga nūxī Moïchémaã nūxū ixugūxū, rū nūma ga Moïché rū duūxūgūmaã nūxū nixu.

20 Natürü yexguma Tupana Abráūmaã ixunetagu, rū nūmaxūchima ga Tupana nixī ga Abráūmaã nūxū yaxuxū ga yema norū uneta. Rū tama togūmaãxīra nūxū nixu na yemagü nūxī Abráūmaã nūxū ixugūxūcèx.

Tacūcèx duūxūgūna nanaxã ga Tupana ga yema mugü

21 ¿Rū ñuxū ñapegūxū i ñuxmax? ¿Pexcèx éxna rū yema Moïché ümatūxū ga mugū rū inayanaxoxēē i Tupanaãrū unetagu? Rū dücax, tama ngēmaãcū nixī. Yerü yexguma chi naporagu ga yema mugū na tūxna naxāãxū i maxū i taguma gūxū, rū chi Tupanapèxewa time i ngēxguma meãma yanguxēēgu.

22 Natürü tama ngēmaãcū nixī. Erü Tupanaãrū ore i ümatūxūwa nūxū tatau na guxūma i duūxūgū rū pecadutūūwa nangēxmagūxū. Rū ngēmacèx i ñuxma rū yíxema Ngechuchu ya Cristuaxū yaxōgūxūcèx tixī ya nayauxgūxe i ngēma maxū i aixcūma mexū i Tupana tamaã ixunetaxū.

23 Rū yexguma tauta ínanguxgu ga Cristu na nūxū yaxōgūxūcèx, rū mugütūūwa tayexmagü rū tamaã inacüex. Rū yemaãcū tixīgü rū ñuxmata Tupana taxcèx nangoxēē ga Ngechuchu ya Cristu na nūxū yaxōgūxūcèx.

²⁴ Rū yemaãcü ga yema mugü rü tamaã inacuèx ñuxmata Cristuxütawa tüxü nagagü na nüxü yaxögüxüçèx rü ngēmaãcü Tupanapēxewa imexüçèx.

²⁵ Natürü i ñuxma na marü núma nanguxü ya Cristu na nüxü yaxögüxüçèx, rü marü tama ngēma mugütüüwa tangēxmagü. Rū ñuxma rü marü taxucèxma tüxcüü tamaã inacuèx i ngēma mugü.

²⁶ Rū ñuxma na Ngechuchu ya Cristuaxü peyaxögüxü, rü Tupanaxäcügü pixīgü i guxāma i pemax.

²⁷ Rū ñuxma na Cristuégagu ípebaiüxü, rü Cristuarü pixīgü rü nüma rü pemaã inacuèx na naxrüü pixīgüxüçèx.

²⁸ Rū ñuxma rü Tupanapēxewa rü nüetama nixí ega woo Yudíugü pixīgügu rü éxna tama. Rū nüetama ega woo wüxi i coriarü duüxügü pixīgügu rü éxna taxúxearü duüxügü pixīgügu. Rū nüetama ega woo piyatügu rü éxna pingexgu. Erü ñuxma na Ngechuchu ya Cristuarü duüxügü na pixīgüxü, rü wüxitama i duüxü pixīgü i guxāma i pemax.

²⁹ Rū ñuxma na Cristuarü pixīgüxü, rü ngēmacèx waxi nixí na aixcüma Abráütaagü pixīgüxü. Rū ngēmacèx i pema rü tá ta penayaxu i guxüma ga yema Abráümaã inaxunetaxü ga Tupana.

4

¹ Rū dücax, ngēxguma wüxi i buxü yunatügu, rü ngēma buxü rü tama ngēxgumatama nanayaxu i nanatüarü ngēmaxügü. Rū woo guxüma i nanatüarü ngēmaxüarü yora yixígu, natürü ngēxürüüxü i nanatüarü puracütanüxürüümare nixí ñuxmata nayèx.

² Rū ngēmacèx nangēxma i ngēma buxüärü dauruü i namaã icuáxü rü nüxü nüxna dauxü i ngēma nanatüarü ngēmaxügü ñuxmata nawa nangu ya yima taunecü ya noxri nanatü nagu unetacü na ngēma buxü rü nügümaã inacuáxüçèx.

³ Rū yexgumarüü nixí ga tamaã nangupetüxü ga noxrix. Yerü yexguma tauta Cristuxü icuèxgu, rü natüüwa tayexmagü ga yema naãégü i chixexügü i ñoma i naänemaã icuèxgüxü.

⁴ Natürü yexguma nawa nanguxgu ga yema ngunexü ga inaxunetaxü ga Tupana, rü núma nanamu ga Nane. Rū duüxügürüü wüxi ga ngewa nabu ga guma Nane. Rū yema Moíché ümatüxü ga mugütüüwa nayexma ga yexguma nabuxgu.

⁵ Rū yemaãcü núma nangu ga Tupana Nane na tüxü ínanguxüxéèxüçèx i guxāma i yixema ga noxri mugütüüwa na iyexmagüxü. Rū yemaãcü tüxü narüngüxéè ga nüma ga Tupana Nane na Nanatü ya Tupanamaã tüxü yaxuxüçèx na aixcüma naxäcügüxüchi ixīgüxü.

⁶ Rū Tupana pexna nanamu ga Naãe i Üünexü na pexü nüxü nadauxéèxüçèx na aixcüma naxäcügüxüchi pixīgüxü. Rū ngēmacèx i ñuxma rü marü name i “Pa Chaunatüx”, ñaperügü nüxü ya Tupana.

⁷ Rū ngēmacèx i ñuxma rü Tupanaxäcüxüchi quixí, rü tama wüxi i norü duüxümare quixí. Rū ñuxma na naxäcüxüchi quiixü, rü norü ngúchaü nixí na cuxna naxäaxü i guxüma i tacü i noxrü ixíxü.

Pauru rü yema yaxögüxüçèx naxoegaãe

⁸ Rū üpa ga yexguma tauta Tupanaxü pecuèxgu, rü perü tupanane-tagütüüwa peyexmagü rü nüxü picuèxüügü ga yema tama aixcüma Tupana ixīgüxü.

⁹ Natürü i ñuxma na Tupanaxü pecuáxü rü nüma rü na pexü nacuáxü, rü ¿tüxcüü wena naxcèx pewoeguchaü i ngēma naãégü i chixexügü i ñoma i naänemaã icuèxgüxü? ¿Rü tüxcüü penaxwèxe na wena natüüwa pegü

pengēxmagüēēxū i ngēma naāēgū i tama aixcūma poraexū i natüçèxmamare ixīgüxū?

¹⁰ Rü dücax i pemax, rü ñuxma rü ta ngēma nuxcūmaüğüxū i Yudíugücūmagu pexīāma woo Cristuaxū na peyaxōgüxū. Erü penaxaure i ñuxre i ngunexūgü rü ñuxre ya tauemacügü rü ñuxre ya taunecügü rü ñuxre i petagü, erü nagu perüxīnūē na ngēmaācū Tupanapēxewa tá pimexū.

¹¹ Rü ngēmacèx poraācū chaxoegaāē, erü ngürüāchi natüçèxmamare tá nixī ga yema puracū ga petanüwa chaxūxū.

¹² Pa Chaueneēgüx, pexū chacèxū na chauxrūü nüxū perüxoexū na nagu pexīxū i ngēma Yudíugüarü mugü. Erü ñuxma na Cristuwe charüxūxū rü marü nüxū charüxo na nagu chixūxū ga yema mugü ga ũpa tama nagu pexīxū. Rü dücax, yexguma noxri petanüwa chayexmagu rü tama choxū pexo, rü ngēmacèx chanaxwèxe i ñuxma rü ta chauga pexīnūē.

¹³ Rü pema rü marü nüxū pecuèx rü yexguma noxri pemaā nüxū chixuxgu ga Tupanaārü ore i mexū, rü yema na chīdaawexūgagu nixī ga petanügu charüxāüxū rü pemaā nüxū chixuxū ga Tupanaārü ore.

¹⁴ Rü yema daawe ga choxū yexmaxū, rü woo pexcèx rü wüxi ga wèxtümüü nixī, natürü tama choxū pexo rü tama choxū ípetèxüchi. Natürü meāma choxū peyaxgü ñoma wüxi ga Tupanaārü orearü ngeruü i daxüçüāx chīxürüü. Rü ñoma Ngechuchu ya Cristu chīxürüü, meāma choxū peyaxgü.

¹⁵ ¿Natürü tacü ēxna nangupetü namaā ga yema perü taāē ga noxri pexū yexmaxū? Erü pemaā nüxū chixu rü noxri petanüwa chayexmagu rü poraācū chomaā petaāēgü. Rü yexguma chi pexū natauxchagu, rü pemaā nanguxügu, rü chi pexetü peyaxu na choxna penaxāxüçèx, yerü yemaācū poraācū chomaā petaāēgü ga yexguma.

¹⁶ ¿Natürü tacü pexū naxüpetü i ñuxmax? ¿Pexcèx rü ēxna perü uwanü chixī yerü pemaā nüxū chixu ga Tupanaārü ore i aixcūma ixīxū?

¹⁷ Rü ngēma duüxügü i pexū ngüexēēxū na Yudíugücūmagu na pexīxüçèx, rü pegu narüxīnūēneta, tama aixcūma tacü rü mexüçèx nadaugü. Erü nümagü rü toxna pexū nixīgachixēēchaü na ngēmaācū naga pexīnūēxüçèx.

¹⁸ Rü ngēma togü rü marü name na pegu naxīnūēxū, natürü nanaxwèxe na perü mexüçèx nadaugüxū i guxüguma. Rü tama name na petanüwa changēxmaguxicatama perü mexüçèx na nadaugüxū i ngēma togü.

¹⁹ Pa Chauxacügüx, wenaxārü ñoma wüxi i mama ngīxācūmaā ngüxnecacürüü poraācū pexcèx ngüxū chinge na aixcūma meā Cristuaxū peyaxōgüxüçèx rü aixcūma naxcèx na pemaxēxüçèx. Rü ngēmaācū tá chixī ñuxmatáta Cristu naxwèxexürüü pixīgü i perü maxüwa.

²⁰ Rü chierü ñuxmatama pexütawa changēxmagu na pemaā chidexaxüchixüçèx, rü tama ñuxmarüü pexcèx chanaxümatümarexüçèx. Erü ñuxma rü tama nüxū chacuèx na tacügu pemaā charüxīnūxū.

Ore i cuèxruü i Abráüxütaxū ga Agáchiga rü namèxüchi ga Charachiga

²¹ Rü pema na ngēma Moíché ümatüxū i mugütüüwa pegü pengēxmagüēēchaüxū, rü chanaxwèxe i chomaā nüxū pixu ngoxi aixcūma nüxū pecuá na ñuxū ñaxū i ngēma mugü.

²² Erü ngēma mugüwa nüxū tadau rü Abráü rü nüxū nayexma ga taxre ga nane. Rü wüxi ga nane rü naxütaxū ga Agáwa nüxū nayexma, rü naí ga nane rü namèxüchi ga Charawa nüxū nayexma.

²³ Rü guma nane ga naxütaxüwa nüxū yexmacü, rü nabu yerü yema nixī ga norü ngüchaü ga Abráü. Natürü guma nane ga namèxüchiwa nüxū yexmacü, rü nabu yerü yemaācū inaxuneta ga Tupana.

24-25 Rū pemaã nüxü chixu i ngēma ore erü ngēmawa nangēxma i tacü i aixcūma ixixü i pexcèx changoxēēchaüxü. Rū yema taxre ga ngexügü rü taxre i cuèxruügü nixīgü na ngēmawa nüxü icuáxüçèx na ñuxácü Tupana duüxügüxü rüngüxēēxü na naxütawa nangugüxüçèx. Rū yema nüxiraüxü ga norü ngüxēē nixi ga yexguma Chinaïärü mēxpúnēwa Moïchéna naxāāgu ga norü mugü na naga naxīnūēxüçèx ga duüxügü. Rū yema mugü ga Moïchéna naxāxü ga Chinaïwa rü Agá iyixi ga norü cuèxruü. Rū yema nge ga Agá rü naxütaxü iyixi ga Abráü rü yemacèx ga ngīxácügü rü ngīxrüütama togütüüwa nayexmagü rü tama ínanguxü. Rū yemaácü ga yema nge rü wüxi i cuèxruü iyixi nachiga i ngēma Yudiügü i ñuxma maxēxü rü ngēma mugüwe rüxixü. Erü nümagü rü ñuxma rü ta natüüwa nangēxmagü i ngēma mugü ga Moïché yaxuxü ga mēxpüne ga Chinaï ya Arábiaanēwa ngēxmanēwa. Rū ñuxma rü ta ngēma mugügu naxi rü tama nüxü narüxoe.

26-28 Natürü yema nge ga Abráü namēxüchi rü tama Agárüü iyixi. Rū ngīne ga Ichaá rü nabu yerü Tupanaāxü nayaxō ga Abráü ga yexguma Tupana namaã nüxü ixuxgu rü tá na nüxü nayexmaxü ga wüxi ga nane. Rū ñuxma Pa Chaueneēgüx, yixema rü ta tayaxō i ngēma Tupana tamaã ixunetaxü. Rū ngēmacèx i ñuxma rü tama ngēma nuxcūmaügüxü i mugütüüwa tangēxmagü. Rū ngēmaácü Abráü namēxüchixacügürüü tixīgü. Rū ngēmaácü nüxü tadau na aixcūma Tupana yanguxēēxü i norü ore ga Abráü namēxüchichiga ümatüxü i ñaxü:

“¡Nataãē, Pa Ngecü i Ngexacücü! ¡Rü curü taãēmaã rüxáixnaxü woo tagu-machirēx na cuxāxácüxü! Erü tá cuxāxácü, rü ngēma ngexü i cuxütaxü i cuteaxü āxácüxüärü yexera tá cuxü nangēxma i cuxacügü”,

ñaxü.

29 Natürü guma Abráü nane ga naxütaxüwa nüxü yexmacü, rü chixri namaxü namaã ga guma Abráü nane ga Tupanaärü unetagagu bucü. Rū ngēxgumarüü ta i ñuxma rü yixema i Tupanaãē i Üünexügagu tüxü na nangēxmaxü i maxü, rü chixri tamaã nachopetü i ngēma Yudiügü i naxwēxegüxü na naga ixixü i ngēma mugü ga Moïché ümatüxü.

30 ¿Natürü ñuxü ñaxü i Tupanaärü ore i ümatüxüwa? Rū dücax, ngēmawa Abráümaã nüxü nixu ga na ngīxü ínatáxüçèx ga naxütaxü ngīnēmaã, yerü taxucürüwama yema ngīnēmaã nayayauxye ga norü yemaxü ga namēxwaxüchixücü ga naneärü tá ixixü.

31 Rū ngēmaácü, Pa Chaueneēgüx, rü nüxü tadau rü tama Abráü naxütaxüxácügürüü tixīgü, erü tama ngēma mugütüüwa tangēxmagü. Natürü Abráü namēxüchixacügürüü tixīgü, erü Tupanaärü unetagagu tüxü nangēxma i tórü maxü.

5

Meã pegüna pedaugü na tama wena ngēma mugütüüwa pengēxmagüxüçèx

1 Rū ñuxma ya Cristu rü marü tüxü ínanguxüxēē na tama ngēma mugütüüwa ingēxmagüxüçèx. Rū ngēmacèx name nixi i pegüna pedaugü na tama wena natüüwa pegü pengēxmagüxüçèx i ngēma mugü.

2 ¡Rü choxü iperüxīnūē! Rū choma i Pauru rü pemaã nüxü chixu, rü ngēxguma chi naga pexixgu na pegü ípewiechēxmüpēxechiraüxü na ngēmaácü penayaxuxüçèx i perü maxü, rü ngēxguma ya Cristu rü chi taxuwama pexü name.

3 Rū wena pemaã nüxü chixu rü ngēxürüü i yatü i nügü íwiechēxmüpēxechiraüchaüxü na ngēmaácü Tupanapēxewa namēxüçèx, rü name nixi i nüxna nacuēxāchi na taxucürüwa ngēmaácü na nayauxāxü i norü maxü ega tama aixcūma naga naxīnūgu i guxüma i togü i mugü.

⁴ Rū guxāma i pema i nagu rüxĩnũēxē na Tupanapēxewa pimexũ ega nagu pexĩxgu i ngēma mugũ, rü pemaã nüxũ chixu rü marũ Cristuna pixĩgachi i ngēxgumax. Rū ngēxgumarũũ ta pegũ nüxna peyaxũxēē i ngēma ngechaũ ga noxri Tupana namaã pexũ ngechaũxũ.

⁵ Natürũ Tupanaãē i Ūünexũ nixĩ i tüxũ rüngũxēēxũ na yaxõgũxũcèx. Rū ngēmacèx nixĩ i ínanguxēēxũ na Cristugagu Tupanapēxewa imexũ.

⁶ Rū ngēmacèx i ñuxma na Ngechuchu ya Cristuarũ duũxũgũ ixĩgũxũ, rü nüetama nixĩ ega woo íwiechèxmüpēxechiraũgu rü ēxna tama, erũ tama ngēma nixĩ i Tupanapēxewa tüxũ mexēēxũ. Rū ngēma Tupana naxwèxexũ i ñuxma nixĩ na aixcũma yaxõgũxũ rü ngēmaãcũ yigũ na ingechaũgũxũ.

⁷ Pema rü meãma ipenaxũgũ na Cristuwe perũxĩxũ. ¿Rü texé ēxna pexũ nüxũ taxoox na tama naga pexĩnũēxũcèx i norũ ore i aixcũma ixĩxũ?

⁸ Rū pemaã nüxũ chixu, rü tama Tupana ga noxri pexcèx cacũ nixĩ ya yima pexũ nüxũ oócũ.

⁹ Rū name nixĩ i nüxna pecuèxãchie rü wüxitama i duũxũ i chixexũ üxũ, rü nanachixexēē i guxũma i togũ i natanũxũgũ, ñoma wüxi i íraxũ i pãũãrũ puxēēruũ rü wüxi i taxũ i pãũchara ipuxēēxũrũũ nixĩ.

¹⁰ Choma rü chayaxõ na tórũ Cori tá pexũ rüngũxēēxũ na choma nagu charũxĩnũxũrũũ nagu perũxĩnũēxũcèx. Natürũ Tupana tá nanapoxcu i ngēma duũxũ i pexũ chixeãēxēēxũ, rü nüetama nixĩ ega woo texé tixĩgu.

¹¹ Rū nümaxũ i duũxũgũ rü chauchiga nidexagũ, rü nüxũ nixugũe na choma rü duũxũgũxũ changúexēēxũ na nügũ ínawiũchèxmüpēxechiraũxũcèx rü mugũ na yanguxēēgũxũcèx na ngēmaãcũ nüxũ nangēxmaxũcèx i maxũ i taguma gúxũ. Natürũ, Pa Chaueneēgũx, rü ngēxguma chi ngēmaãcũ duũxũgũxũ changúexēēgu, rü tãũ chima chowe ningēxũtanũ i Yudĩugũ, erũ tãũ chima naãēwa nangũx i ngēma ore i nüxũ chixuxũ nachiga ya Cristu ga curuchagu taxcèx yucũ.

¹² Natürũ ngēma duũxũgũ i pexũ chixeãēgũxũ rü pexũ ucuxēgũxũ na pegũ ípewiũchèxmüpēxechiraũxũcèx, rü ¿tüxcũũ ēxna i nümagũ i tãũ noxtacũma nügũ yacaugũpũxũcharexegũxũ ta?

¹³ Natürũ pemax, Pa Chaueneēgũx, rü Tupana pexcèx naca na ngēma mugũna ípenguxũxũcèx. Natürũ ñuxma na nüxna ípenguxũxũ, rü tama name i ngēmacèx pexeneãrũ ngúchaũ pexũgũ. Natürũ name nixĩ na pegũ pengechaũgũxũ rü ngēmaãcũ pegũ perüngũxēēgũxũ i wüxichigũ.

¹⁴ Erũ guxũma i Tupanaãrũ mugũ rü wüxi i muwatama nangõx rü ñanagürũ:

“¡Rü nüxũ nangechaũ i cumücũ na cugütama cungechaũxũrũũ!”
ñanagürũ.

¹⁵ Natürũ name nixĩ i pexuãēgũ erũ ngēxguma chi pegũmaã penuēgu rü pegũchi pexaiegu, rü ngürũãchi tá pegũ pewoone rü tá ipeyanaxoxēē i Tupanaãrũ ore i pewa ngēxmaxũ.

Ngēma taxũneãrũ ngúchaũ rü tama Tupanaãē i Ūünexũãrũ ngúchaũmaã nawũxigu

¹⁶ Pemaã nüxũ chixu, rü name nixĩ i Tupanaãē i Ūünexũ naxwèxexũãcũma pemaxē. Rū ngēxguma ngēmaãcũ pemaxēgu, rü tãũtãma pexeneãrũ ngúchaũ pexũgũ.

¹⁷ Erũ ngēma taxũneãrũ ngúchaũ rü tama Tupanaãē i Ūünexũãrũ ngúchaũmaã nawũxigu. Rū ngēma Tupanaãxē i Ūünexũãrũ ngúchaũ rü tama taxũneãrũ ngúchaũmaã nawũxigu. Erũ ngēma taxre i ngúchaũgũ, rü nügũchi

naxaie erü wüxichigü i ngēma rü tamaã inacuáxchaũ. Rü ngēmacèx i pema rü taxucürüwa penaxü i ngēma pematama penaxwèxexü.

¹⁸ Natürü ngēxguma Tupanaãe i Üünexü pemaã icuèxgux, rü marü tama ngēma nuxcūmaũgüxü i mugütüüwa pengēxmagü.

¹⁹ Rü meãma nangox na ñuxãcü namaxëxü i ngēma duüxügü i naxüneärü ngúchaũ ügüxü, rü naĩ i ngemaã maxëxü, rü airugürüümare ixīgüxü. Rü tama naxãneẽ na ñacü rü chixexü naxügüxü.

²⁰ Rü tupananetachicünèxãgüxü nicuèxüügü, rü nayuüe rü nangõxwèxegü, rü aigu narüxĩnüe, rü nachoxügawèxegü, rü togüchi naxaie norü ngēmaxügücèx, rü nanuxwèxegü, rü duüxügüxü naxucuxëgü na to i nguxëẽtaegu naxĩxücèx, rü ngēmaãcü nayatoye i duüxügü na tama wüxigu naxĩnüexücèx.

²¹ Rü togüarü ngēmaxügücèx nixãüxãchigü, rü nangãxëwèxegü, rü peta naxügüecha, rü nanaxügü i muxüma i togü i chixexügü i ngēxgumarüü ixixü. Rü ngēmacèx, wena pemaã nüxü chixu rü guxüma i ngēma duüxügü i ngēmaãcü maxëxü, rü nataxütáma i nachica i ngextá Tupana ãëxgacü íyixüwa.

²² Natürü ngēxguma Tupanaãe i Üünexü tamaã icuèxgu, rü nüma nixĩ i tüxü nangüxëexü na yigü ingechaũgüxücèx, rü itaãëgüxücèx, rü meã yigümaã imaxëxücèx, rü yaxna namaã ixĩnüexücèx i togü, rü togümaã imecūmagüxücèx, rü togüxü rüngüxëëgüxücèx, rü aixcüma yanguxëëxücèx i ngēma nüxü ixuxü.

²³ Rü ngēxgumarüü ta Naãe i Üünexü tüxü narüngüxëe na tama chixexümaã nataeguxëëxücèx ega togü chixexü tamaã üxgux. Rü tüxü narüngüxëe na meãma yigünatama idauxücèx na tama chixexügu iyixücèx. Rü nataxuma i mugü i nachuxuxü na naxüxü i ngēma mexügü.

²⁴ Rü ngēma duüxügü i aixcüma Ngechuchu ya Cristuarü duüxügü ixīgüxü, rü marü nüxü narüxoe ga yema nuxcūmaũxü ga norü maxü ga chixexü, rü yema naxüneärü ngúchaũgü ga chixexü, rü guxüma ga ñacü ga to ga ngúchaũ ga tama mexü.

²⁵ Rü ñuxma na Tupanaãe i Üünexü tüxna naxãxü i tórü maxü, rü name nixĩ i nüma tórü maxümaã na inacuáxü.

²⁶ Rü tama name i yigü ítarüta rü togümaã tanuãe, rü bai na ñacücèx ixãüxãchixü.

6

Name nixĩ i guxãma i pema rü pegü perüngüxëëgü i wüxichigü

¹ Pa Chaueneëgüx, ngēxguma chi texéxü pedèuxgu na ñacü rü chixexügu tanguxü, rü pema na Tupanaãe i Üünexü naxwèxexüãcüma na pemaxëxü, rü name nixĩ i tüxü pengechaũãcüma tüxü perüngüxëe na itayarüwëxãchixücèx. ¡Natürü pexuãëgü i wüxichigü, na tama pema rü ta nagu peyixücèx i ngēma chixexü!

² ¡Rü pegü perüngüxëëgü i ngēxguma texé petanüwa guxchaxügü tüxü ngēxmagu! Erü ngēxguma ngēmaãcü pegü perüngüxëëgu, rü ngēmaãcü tá peyanguxëe i ngēma Cristu pexü muxü.

³ Rü ngēxguma texé nagu rüxĩnügu na wüxi i ñacü tixixü, rü tügütama tawomüxëe, erü Tupanapëxewa rü taxuümachirëx tixĩ.

⁴ Rü ngēmacèx i wüxichigü, rü name nixĩ i tügüarü maxütama tangugü. Rü ngēxguma namexgu i tümaärü maxü, rü tügümaã tátama tataãe, rü taxucèxma tüxcüü togüarü maxüwa tügü tangugüarü maxüãx.

⁵ Erü tanaxwèxe ya wüxichigü na tümaärü maxūnatama tadauxū i Tupanapēxewa.

⁶ Rū yíxema nayaxuxe i nguxēētae i Tupanaärü orewa rü name nixī na tümaärü nguxēēruūmaā tangauxū i gúxū i tümaärü ngēmaxūgü.

⁷ ¡Rū pexuāēgü na tama ípetüexūcèx i perü maxūwa! Erü taxucürüwa texé Tupanaxū tawomüxēē. Rū yíxema chixexū úxe, rü chixexū tá tayaxu. Rū yíxema mexū úxe, rü mexū tá nixī i tayaxuxū.

⁸ Rū yíxema tümaxūneärü ngúchaū úxe, rü ngēma tümaxūneärü ngúchaū rü tá yuwa tüxū naga. Natürü yíxema Tupanaāē i Üünexūärü ngúchaū úxe, rü ngēma Tupanaāē i Üünexūwa tá tanayaxu i maxū i taguma gúxū.

⁹ Rū ngēmacèx tama name na nüxū rüchauexū na mexū ixüexū. Erü ngēxguma chi tama nüxū rüchauegu, rü düxwa mexū tá tayaxu i Tupanaxūtawa.

¹⁰ Rū ngēmacèx ngēxguma tüxū nangēxmagu na tacümaā togüxū rüngüxēēxū, rü name nixī i guxāxūma tarüngüxēē. Natürü yexera tanaxwèxegü na nüxū rüngüxēēgüxū i ngēma taeneēgü rü taeyèxgü i yaxōgüxū.

Pauru rü nüxū narümoxē ga yema yaxōgüxū, rü nayaxucuxēgü

¹¹ Rū nuā tá ichanaxügü na chomaxūchima choxmēxmaā pexcèx chanaxūmatüxū i ñāā popera. ¡Rü dücax, nüxū pedèux i ngēma choma chaxūmatüxū na ñuxācü natamatüxū!

¹² Rū ngēma Yudíugü i pexū ngüexēēxū na pegü ípewiechèxmüpechiraūgüxūcèx, rü ngēmaācü pexū namu erü nanataāēxēēgüchaū i ngēma togü i Yudíugü na tama naxchi naxaixūcèx nagagu na Ngechuchu ya Cristu ga curuchagu yucüaxū na yaxōgüāxū.

¹³ Erü woo i nūmagü na ínawiūchèxmüpechiraūxū, rü tama nayan-guxēē i guxūma i mugü. Natürü nūmagü rü nanaxwèxegü na pegü ípewiūchèxmüpechiraūxū, na yixcama nügü yacuèxüügüxūcèx rü togü i Yudíugümaā nüxū na yaxuxūcèx na pema rü ta naxrüü nagu pexīxū i ngēma nuxcümaūgüxū i mugü.

¹⁴ Natürü i choma rü chaugü chicuèxüü erü nüxū chayaxō ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ga curuchagu yucü. Rū ngēmacèxicatama nixī i chaugü chicuèxüxū. Rū ñuxma na Cristu ga curuchagu yucüaxū chayaxōxū, rü marü tama nagu charüxīnū i ñoma i naāne rü norü ngēmaxūgü. Rū ngēxgumarüü ta i ñoma i naāne rü marü tama choxū nacuáxchaū.

¹⁵ Erü ngēxguma Ngechuchu ya Cristuarü duūxügü ixīgügu, rü Tupanapēxewa rü taxuūma nixī i ngēma na íwiechèxmüpechiraūxū rü ēxna tama. Natürü ngēma aixcüma napēxewa mexū nixī na naxüchicüüxū i tórü maxū na ngezwacaxūxū i duūxügü ixīgüxūcèx.

¹⁶ Rū Tupanana naxcèx chaca na pexū nataāēxēēgüxūcèx rü nüxū pengechaütümüügüxūcèx i guxāma i pema i aixcüma yanguxēēgüxe i ngēma pemaā nüxū chixuxū, rü guxāma ya yíxema aixcüma Tupanaärü duūxügü ixīgüxe.

¹⁷ Rū ñuxmawena rü tama chanaxwèxe na texé tacü rü guxchaxügü choxna āxū. Erü choma rü aixcüma tórü Cori ya Ngechuchuarü duūxū chixī. Rū ngēma chorü oxrigüchica i chowa ngēxmagüxūwa nüxū pecuèx na aixcüma yīxū i ngēma.

¹⁸ Pa Chaueneēgüx, chanaxwèxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexū narüngüxēē i guxāma i pemax. Rū ngēmaācü yī.

Rü nuāma pexna,
Pauru

POPERA GA EPÉCHIUWA YEXMAGÜXÜ GA YAXŌGÜXÜTANÜWA NAMUXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxü narümoxë ga yema yaxŏgüxü ga Epéchiuarü ñãnewa yexmagüxü

¹ Pa Chaueneëgü ya Epéchiuwa Ngëxmagüxe, choma i Pauru nixi i pexcëx chanaxümatüxü i ñãã popera. Rü choma i Pauru chixi i Tupana choxü yaxuxü na Ngechuchu ya Cristu choxü muxüçèx na duüxügümaã nüxü chixuxüçèx i norü ore. Rü pexcëx chanaxümatü i guxãma i pema ya Epéchiuarü ñãnewa ngëxmagüxe rü Tupanaärü duüxügü ixigüxe rü Ngechuchu ya Cristuaxü yaxŏgüxe.

² Rü chanaxwëxe i pexü narüngüxëë rü pexü nataãëxëë ya Tanatü ya Tupana rü törü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

Tupana rü poraãcü tüxü narüngüxëë erü Cristuarü duüxügü tixigü

³ Rü name nixi i nüxü ticuëxüügü ya Tanatü ya Tupana ya törü Cori ya Ngechuchu ya Cristunatü ixicü. Erü nüma ya Tupana rü Cristugagu tüxna nanaxã i naguxüraüxü i ngüxëëgü i üünexü i dauxügüxü i naanewa taxcëx ne namugüxü.

⁴⁻⁵ Rü tautama naãne üxgu, rü Cristugagu Tupana tüxü nade na napëxewa ixüünegüxüçèx rü na nataxuxüçèx i törü chixexü i napëxewa. Rü Tupana rü poraãcü tüxü nangechaü. Rü yemacëx nuxcümamatama tüxü naxuneta na naxãcügüxü tüxü nadexüçèx Ngechuchugagu. Rü yemaãcü nanaxü yerü yema nixi ga norü ngüchaü.

⁶ Rü ngëmacëx name nixi i guxügüma nüxü ticuëxüügü ya Tupana. Erü nüma rü poraãcüxüchima tamaã namecüma rü poraãcü tüxü narüngüxëë ga yexguma taxcëx núma namuãxgu ga Nane ya nüxü nangechaüxüchicü.

⁷ Rü Tupana rü poraãcü tüxü nangechaü, rü yemacëx nanamu ga Nane na taxcëx nayuxü rü nagü inabaxü na yemaãcü tüxü ínguxüxëëüçèx rü tüxü nüxü nangechaüxüçèx ga törü pecadugü.

⁸ Rü Tupana tüxü nüxü nadauxëë na ñuxãcü poraãcü tüxü nangechaüxü ga yexguma tüxna naxããxgu ga guxüma ga törü cuëx na taãëxü icuáxüçèx rü tüxü natauxchaxüçèx i norü ore.

⁹ Rü tüxü nüxü nacuëxëë ga norü ngüchaü ga noxri nüxícatama nüxü nacuáxü. Rü yema norü ngüchaü ga nuxcümamaxüchima Cristumaã nagu naxínüxü ga Tupana, rü yema nixi ga ñoma ga naãnewa na namuãxü na tüxü yamaxëëxüçèx.

¹⁰ Rü yema nagu naxínüxü nixi na Cristumëxëwa nangëxmaxëëãxü i guxüma i daxügüxü i naãnewa ngëxmaxü rü guxüma i ñoma i naãnewa ngëxmaxü. Rü ngëmaãcü tá nanaxü ya Tupana i ngëxguma nawa nanguxgu na yangüxëëãxü.

¹¹ Yerü naxüpa ga ñoma ga naane naxüxü ga Tupana, rü woetama tomaã nanaxuegu na Cristugagu tanayauxgüxüçèx i ngëma maxü i taguma gúxü i nüma toxna naxãxchaüxü na aixcüma naxcëx tamaxëxüçèx. Rü aixcüma yemaãcü nanaxü yerü yema nixi ga norü ngüchaü ga Tupana ya guxüma ücü, ngëma nüma nagu naxínüxüãcüma.

¹² Rü yemaãcü Tupana tomaã nanaxuegu na toma i toxira Cristuaxü yaxŏgüxe naxcëx tamaxëxüçèx rü nüxü ticuëxüügüxüçèx naxcëx i norü pora i üünexü.

¹³ Rü yexgumarüü ta ga pema i Epéchiucüãxgü, rü yexguma nüxü pexínüëgu ga yema ore i aixcüma ixixü i tüxü maxëxëëxü, rü yexguma

Cristuaxŭ peyaxōgūgu, rŭ namŭcŭgŭ pixīgŭ. Rŭ Tupana ga tamaã ixunetacŭ na tŭxna namuãxŭcèx i Naãe i Ūñexŭ, rŭ marŭ pexna nanamu i ngēma Naãe na nŭxŭ pecuáxŭcèx na aixcŭma norŭ duŭxŭgŭ pixīgŭxŭ.

¹⁴ Rŭ ngema Naãe i Ūñexŭ ga Tupana tŭxna muxŭ, rŭ ngemaawa nixī i nŭxŭ icuáxŭ na aixcŭma Tupana tá tŭxna naxáxŭ i guxŭma i ngema tamaã inaxunetaxŭ. Rŭ ngēxguma wena núma naxŭxgu ya Cristu na nŭgŭxŭtawa tŭxŭ nagagŭxŭcèx rŭ aixcŭma tá tanayaxu i guxŭma i ngema Tupana tomaã nŭxŭ ixuxŭ. Rŭ ngēmacèx name nixī na nŭxŭ icuèxŭgŭxŭ ya Tanatŭ ya Tupana ya ũxŭnecŭ.

Pauru rŭ yaxōgŭxŭcèx nayumŭxē.

¹⁵⁻¹⁶ Rŭ ngēmacèx, ñuxma na nŭxŭ chacuáxŭ na aixcŭma tórŭ Cori ya Ngechuchuaxŭ peyaxōgŭxŭ rŭ na aixcŭma nŭxŭ pengechaŭgŭxŭ i guxŭma i ngēma togŭ i Tupanaãrŭ ixīgŭxŭ, rŭ ngēmacèx taguma nŭxŭ charŭchau na pexcèx moxē nŭxna chaxáxŭ rŭ pexna chacuèxãchixŭ i chorŭ yumŭxēwa.

¹⁷ Rŭ ngēxguma namaã chideaxgu ya Tanatŭ ya Tupana ya mexēchicŭ ya Nanatŭ ya tórŭ Cori ya Ngechuchu ya Cristu, rŭ naxcèx nŭxna chaca na pexna naxãxŭcèx i ngēma cuèx i Naãe i Ūñexŭwa ne ũxŭ. Rŭ ngēma Naãe i Ūñexŭ tá nixī i pexcèx nangoxēxŭ i Tupanaãrŭ ore i mexŭ na yexeraãcŭ nŭxŭ pecuáxŭcèx ya Tupana.

¹⁸ Rŭ Tupanana naxcèx chaca na nŭmatama pexŭ yangoxnaãxēxŭcèx, na nŭxŭ pecuáxŭcèx na ŭacŭ yīxŭ i ngēma ípenanguxēxŭ i naxcèx pexŭ nadexŭ. Rŭ nŭxna naxcèx chaca na pexŭ nŭxŭ nacuèxēxŭcèx na ñuxãcŭ namexēchixŭ i ngēma maxŭ i taguma gúxŭ i núma norŭ duŭxŭgŭcèx namexēxŭ i daxŭguxŭ i naãnewa.

¹⁹⁻²⁰ Rŭ ngēxgumarŭ ta rŭ nŭxna naxcèx chaca na pexŭ nŭxŭ nacuèxēxŭcèx na ñuxãcŭ nataxŭchixŭ i norŭ pora i tawa ngēxmaxŭ rŭ namaã tŭxŭ nangŭxēxŭ i yixema na yaxōgŭxŭ. Rŭ ngēmatama pora i taxŭmaã nixī ga napuracŭxŭ ga Tupana ga yexguma yuwa Cristuxŭ ínadxēēgu rŭ daxŭguxŭ ga naãnewa nagaãxgu rŭ nŭgŭarŭ tŭgŭnecŭwawa yanatoxēēgu na guxããrŭ ãxgacŭ yīxŭcèx.

²¹ Rŭ yemaãcŭ guxŭtŭwa nanayexmaxēē. Rŭ ngēmacèx i ñuxma rŭ Cristumēxēwa nangēxmagŭ i guxŭma i daxŭguxŭ i naãnecŭãx i ãxgacŭgŭ rŭ guxŭma i ñoma i naãnecŭãx i ãxgacŭgŭ. Rŭ ngēmaãcŭ naxmēxwa nangēxmagŭ i guxŭma i pora i ñuxma ngēxmagŭxŭ rŭ guxŭma i pora i tá ngēxmagŭxŭ. Rŭ ngēmaãcŭ i núma rŭ guxŭ i ãxgacŭgŭarŭ ãxgacŭ tá nixī i guxŭguma.

²² Rŭ yemaãcŭ ga Tupana rŭ marŭ Cristumēxēwa nanayexmagŭxēē ga guxŭma. Rŭ yexgumarŭ ta Cristuxŭ ningucuchixēē na guxŭma i yaxōgŭxŭeru na yīxŭcèx.

²³ Rŭ ñuxma rŭ guxŭma i yaxōgŭxŭ rŭ wŭxigu Cristuarŭ nixīgŭ. Rŭ núma nixī i tawa nangēxmaxŭ i guxãma i yixema i nŭxŭ na yaxōgŭxŭ. Rŭ ngēxgumarŭ ta núma nixī i nangēxmaxēēãxŭ i guxŭma i ŭacŭ i ngēxmaxŭ i guxŭwama.

2

Tamaxē erŭ Tupana tŭxŭ nangechaŭ

¹ Rŭ ũpa ga pema rŭ perŭ pecadugagu rŭ perŭ chixexŭgagu ñoma peyuxŭrŭ pixīgŭ.

² Yerŭ ga pema rŭ nagu pexī ga yema chixexŭ i ñoma i naãnecŭãx i duŭxŭgŭ nagu ũxŭ. Rŭ pema rŭ naga pexīnŭē ga Chataná i ngoxogŭarŭ ãxgacŭ ixīxŭ.

Rü nüma nixĩ i nüxũ nangúchaũxẽẽãxũ na chixexũ naxügũxũcèx i guxũma i ngẽma duũxũgũ i tama Tupanaga ĩnũxũ.

³ Rü guxãma ga yixema rü yemaãcü chixri tamaxẽ ga ũpa. Rü tanaxü ga tóxrütama ngúchaũ, rü nagu taxĩ ga yema taxüne naxwèxexũ rü yema taãe naxwèxexũ. Rü yemagagu yema togü ga duũxũgũ ga chixexũ ügũxũrũũ nawa taxügũ i ngẽma poxcu i ãũcũmaxũchixũ i Tupana mexẽẽxũ.

⁴ Natürü ga Tupana rü poraãcü nüxũ tangechaũtũmũgũ rü poraãcü tüxũ nangechaũ.

⁵ Rü yemacèx, woo tórü pecadugagu ñoma iyuexũrũũ tixĩgũ, natürü ga Tupana rü tüxna nanaxã ga maxũ ga yexguma Cristuxũ ĩnadaxẽẽgu. Rü ñũxma rü pexũ nangẽxma i maxũ i taguma gúxũ, erü Tupana pemaã namecũma.

⁶ Rü yema na Ngechuchu ya Cristuxũ wena namaxẽẽxũrũũ rü tüxũ rü ta namaxẽxẽẽ ga Tupana. Rü yemaãcü nanaxü na yixema rü ta Cristumũcũgũ ixĩgũxũcèx, rü namaã ãẽxgacũgũ ixĩgũxũcèx i daxũguxũ i naãnewa.

⁷ Rü yemaãcü nanaxü ga Tupana na guxũgutãma duũxũgũxũ nawéaxũcèx na ñũxãcü Cristugagu poraãcü tüxũ nangechaũxũ rü tamaã namecũmaxũ.

⁸ Rü yemaãcü pemaã namecũma ga Tupana. Rü yemacèx penayaxu ga maxũ i taguma gúxũ yerü peyaxõgũ. Rü ngẽma maxũ rü taxucürwama pegünatama penaxã, natürü Tupana nixĩ ga pexna naxãmarecü ga yema.

⁹ Rü tama tacü i mexũ i pexũxũgagu nixĩ i pexũ nangẽxmaxũ i ngẽma maxũ, natürü Tupana nixĩ ya pexna naxãmarecü na ngẽmaãcü taxúema tügũ icuèxũxũcèx.

¹⁰ Rü Tupana nixĩ ga tüxũ maxẽxẽẽcü. Rü ñũxma rü tüxũ nangẽxma i ngẽma maxũ yerü Ngechuchu ya Cristu tórü pecaducèx nayu. Rü Tupana tüxna nanaxã i ngẽma maxũ na meã imaxẽxũcèx rü mexũ ixũgũxũcèx. Rü yemaãcü tüxũ narüngũxẽẽ ga Tupana yerü woetama nuxcũmaxũchima marú yemagu narũxĩnũ.

Cristu nixĩ ya yigũmaã tüxũ rüngũxmũẽẽcü

¹¹⁻¹² Rü ngẽmacèx i pema na tama Yudĩgũ pixĩgũxũ, rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie na tama toxrũũ na pixĩgũxũ ga noxri rü tama Tupanaxũ na pecuèxgũxũ. Rü yema na tama toxrũũ pixĩgũxũ rü yemacèx ga toma ga Yudĩgũ i togü na itawiechèxmũpẽxechiraũgũxũ, rü nüxũ tixugũe na pema rü tama Tupanapẽxewa na pimexũ yerü tama toxrũũ pegü ĩpewiechèxmũpẽxechiraũgũ. Rü yexguma ga pema rü tama Cristuxũ pecuèxgũ, yerü tama Tupanaãrũ duũxũgũ i Yudĩgũtanũxũ pixĩgũ. Rü tama nüxũ pecuèxgũ ga Tupana núma na namuxũ ga Nane na duũxũgũarü pecaducèx nayuxũcèx na nüxna naxããxũcèx i maxũ i taguma gúxũ. Rü woo ga yema mexũgũ ga Yudĩgũmaã inaxunetaxũ ga Tupana, rü taxucürüwa penayaxu. Yerü ñoma ga naãnewa rü pemaxẽmare, rü tama nüxũ pecuèx ga tacü chi pexũ na üpetũxũ ga yexguma chi peyuegu yerü tama Tupanaxũ pecuèx.

¹³ Natürü woo ga noxri rü tama Tupanaxũ na pecuáxũ, natürü i ñũxma rü nügũxõtawa pexũ nagagũ. Rü Ngechuchu ya Cristuarũ duũxũgũ pixĩgũ yerü pexcèx nayu rü nagũ inanaba.

¹⁴⁻¹⁵ Rü ñũxma rü Cristu nixĩ ya tüxũ rüngũxmũẽẽcü. Rü noxri ga toma ga Yudĩgũ rü pexchi taxaie yerü tama toxrũũ Yudĩgũ pixĩgũ. Natürü i ñũxma rü Cristu marú yigũmaã tüxũ narüngũxmũẽẽ. Rü yemaãcü wũxitama i duũxũgũxũ tüxũ nixĩgũxẽẽ rü inayanaxoxẽẽ na yigũarü uwanü ixĩgũxũ. Rü yexguma nayuxgu ga Cristu rü tüxũ ĩnanguxũxẽẽ na tama natũũwa iyexmagũxũcèx ga yema nuxcũmaũgũxũ ga mugũ ga toma ga Yudĩgũ nagu taxĩxũ. Rü wũxitama i duũxũgũ i ngexwacaxũxũ tüxũ nixĩgũxẽẽ i toma i

Yudíugü na tixíngüxü rü pema i tama Yudíugü na pixíngüxü. Rü yemaäcü nanaxü na guxāma i yixema rü norü duüxügü na ixíngüxüçèx. Rü yemaäcü yigümaã tüxü inarüngüxmüëxë.

¹⁶ Rü yexguma curuchagu nayuxgu ga Cristu, rü inayanaxoxëë ga yigüchi na ixaixü. Rü yemaäcü ga Cristu rü Tupanamaã tüxü inarüngüx-müëxëë, rü wüxitama i duüxügüxü tüxü nixíngüxëë.

¹⁷ Rü yexguma Cristu núma üxgu, rü taxcèx núma nanange ga ore ga mexü ga marü yigümaã rü Tupanamaã na rüngüxmüëxü. Rü yema ore rü toxcèx nixí i toma i Yudíugü ga toxira Tupanaxü na tacuáxü. Rü yema ore rü pexcèx rü ta nixí ga woo tama Tupanaxü na pecuëxgüxü ga noxrix.

¹⁸ Rü ñuxma rü guxāma i yixema rü Cristugagu tüxü natauxcha na Tanatü ya Tupanana ingaicamagüxü. Rü ngëmatama Naãe i Üünexü nixí i tüxü rüngüxëëxü na nüxna ingaicamagüxüçèx ya Tanatü ya Tupana.

¹⁹ Rü ngëmacèx i pema rü woo tama Tupanaxü pecuëxgü ga noxrix, rü woo tama norü duüxügü pixíngü ga yexguma, natürü tama ngëmaäcü pixíngü i ñuxmax. Erü ñuxma rü natanüxü pixíngü i guxüma i ngëma duüxügü i Tupanaärü ixíngüxü. Rü aixcüma Tupanaxäcügüxüchi pixíngü i ñuxmax.

²⁰⁻²² Guxāma i pema rü wüxi ya ípata ya mexüne ya Tupana nawa maxüne pixíngü. Rü ngëma cementu i ladriyu naetügu nugüxü, rü ngëma rü Tupanaärü ngüexügü ga imugüxü rü norü orearü uruügu nixí. Rü yima ladriyu ya nüxirama cementuétüwa ixüçuchicü rü Cristu nixí. Rü ngëma inanaxügü na naxüãxü ya guxünema ya yima í. Rü düxwa ningu na wüxi ya tupauca ya taxüne ya Cristugagu üünene na yíixü. Rü ngëmaäcü i pema na Cristuarü pixíngüxü rü wüxigu tomaã peyangüxëë ya wüxi ya tupauca ya taxüne i ngextá Tupanaãe i Üünexü ímaxüxüwa.

3

Tupana rü Pauruxü namu na ore i mexüxü yaxuxü namaã ga yema duüxügü ga tama Yudíugü ixíngüxü

¹ Rü ñuxma na yemaäcü Tupana pexü rüngüxëëxü, rü choma i Pauru rü pexcèx chayumüxë. Rü pemaã nüxü chixu rü núma poxcupataüwa changëxma erü Ngechuchu ya Cristuarü duüxü chixí. Rü nuxma chapoxcu erü guxüwama nüxü chixuchiga na pema rü ta pexü nangëxmaxü i pechica i Tupanaxütawa woo na tama Yudíugü pixíngüxü.

² Rü maneca marü nüxü pecuáchiga na ñuxäcü Tupana choxü nangechaüäcüma choxü muxü na pexü charüngüxëëxüçèx rü pemaã nüxü chixuxüçèx i norü ore i mexü.

³ Rü Tupana chomaã nanangoxëë rü choxü nüxü nacüëxëë ga yema ore ga pechiga ga noxri nüxícatama nüxü nacuáxü. Rü yemachiga nixí ga írarüwa marü pexcèx chanaxümatüxü ga noxrix.

⁴ Rü yexguma pexcèx chanaxümatügu rü pemaã nüxü chixu ga yema noxri ëxügüxü ga ore i ñuxäcü Tupana rü Cristugagu duüxügüxü namaxëxëëxü. Rü ngëxguma meã nawa pengüegu i ngëma popera rü tá nüxü pecuëx na aixcüma yíixü ga yema ore ga noxri ëxügüxü ga nachiga pexcèx chaxümatüxü.

⁵ Rü yema nixí ga ore ga ëxügüxü ga Tupana taxüexüma meã nüxü nacüëxëëxü ga noxrix. Natürü i ñuxma rü ngëma Naãe i Üünexü rü marü nanangoxëë i ngëma ore naxcèx i Tupanaärü duüxügü i üünexü i yamugüxü rü norü orearü uruügu.

⁶ Rü ñuxma rü tá pemaã nüxü chixu i ñuxäcü na yíixü i ngëma ore ga noxri ëxügüxü. Rü dücax, woo tama Yudíugü pixíngü natürü i ñuxma rü pexcèx rü ta nixí i ngëma maxü i taguma gúxü ga noxri Tupana tomaã ixunetaxü. Rü

ñuxma i pema rü ta norü duüxügü pixīgü. Rü pexcèx nixī i guxūma i ngēma Tupanaârü unetagü ga noxri tomaã nüxü yaxuxü. Rü ngēmaäcü i ñuxma rü Ngechuchu ya Cristugagu pexü nangēxma i guxūma i ngēma mexügü erü peyaxōgü i norü ore i tüxü maxēxēxü.

⁷ Rü woo taxuwama chame na chanaxüxcèx i norü puracü, natürü ya Tupana rü choxü namuãma rü choxü naporaxēē na nüxü chixuxüxcèx i ngēma norü ore i mexü.

⁸ Rü chaugücèx i Tupanapēxewa rü choma nixī i guxü i norü duüxügüarü ñaxtüwaama chaxüxü. Rü woo ngēmaäcü chixī, natürü Tupana choxü nangechaü rü choxna nanaxã i ngēma puracü i mexü na ngēma tama Yudíugü ixīgüxümaã nüxü na chixuxüxcèx i norü ore i mexü na ñuxãcü namexēchixü rü taguma iyagüxü ga yema taxcèx naxüxü ga Cristu.

⁹ Rü nüma ga Tupana ya guxüârü üruü ixïcü, rü choxü namu na guxü i duüxügüxü nüxü chacuèxēxüxcèx na ñuxãcü yīxü i ngēma norü ngúchaü ga nuxcüma ēxüguxü ga noxri nüxīcatama nüxü nacuáxü. Rü ngēma norü ngúchaü nixī i Cristugagu tüxü na namaxēxēxü.

¹⁰ Rü yemaäcü choxü namu ga Tupana na ngēma duüxügü i tama Yudíugü ixīgüxümaã nüxü chixuxüxcèx i ore i mexü na yaxōgüãxüxcèx. Rü nüma ya Tupana nanaxwèxe na yaxōgüãxü na ngēmaäcü guxūma i aēxgacügü i daxüçüãx nüxü nadaugüxüxcèx na ñuxãcü nüxü nacuèxüchixü ga Tupana ga yexguma duüxügüaxü natauxchaxēēãgu na naxütawa nangugüxüxcèx.

¹¹ Rü yemaäcü nüxü nanatauxchaxēē ga Tupana yerü woetama nuxcümaxüchima guxüguma nagu narüxīnū na tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristugagu tá na namaxēxēēãxü i duüxügü. Rü yemaäcü nayanguxēē.

¹² Rü ñuxma na Cristuarü duüxügü ixīgüxü rü nüxü na yaxōgüxü, rü tüxü natauxcha na Tupanana ingaicamagüxü rü taxucèxma nüxü na imuñēxü.

¹³ Rü ngēmacèx i ñuxma na pexcèx ngúxü chingexü rü pexü chacèxü na tama chauxcèx pexoegaãgüxüxcèx. Erü ngēma ngúxü na chingexü i ñuxma rü perü merü nixī i ngēma.

Cristu rü poraäcü tüxü nangechaü

¹⁴ Rü ngēmacèx, ngēxguma nagu charüxīnūgu na ñuxãcü Tanatü ya Tupana taxcèx namexēxü na naxãcügü ixīgüxüxcèx, rü napēxegu chacaxäpüxü na nüxü chicuèxüüxüxcèx.

¹⁵ Rü nüma nixī i Nanatü yīxü i guxūma i norü duüxügü i ñoma i naãnewa rü daxüguxü i naãnewa ngēxmagüxü.

¹⁶ Rü Tanatü ya guxüguma poraäcü tamaã mecümacüna chaca na Naãē i Ünexüârü ngüxēēmaã pexü naporaexēxüxcèx na aixcüma peporaexüxcèx i perü maxüwa.

¹⁷⁻¹⁸ Rü ngēxgumarüü ta nüxna naxcèx chaca na perü õgagu pewa namaxüxcèx ya Cristu. Rü ngēxguma ngēmaäcü perü maxüwa peporaegu rü pexü nangēxmagu i ngēma ngechaü i aixcüma ixīxü, rü tá wüxigu guxūma i yaxōgüxümaã nüxü pecuèx na ñuxãcü nataxüchixü i norü ngechaü i namaã tüxü nangechaüxü ya Cristu.

¹⁹ Rü woo tama yanguxgu i tórü cuèx na nüxü icuáxüxcèx na nañuxraüxü i ngēma ngechaü i namaã Cristu tüxü ngechaüxü, natürü Tupanana naxcèx chaca na pexcèx nangoxēēãxüxcèx na ñuxãcü na yīxü i ngēma ngechaü na aixcüma pewa nangēxmaxü i guxūma i Tupanacümagü.

²⁰ Rü ñuxma rü name nixī i guxūma i yixema rü nüxü ticuèxüügü ya Tupana. Erü nüma rü nüxü nangēxma i pora na naxüãxü i guxūma i ngēma naxcèx íçaxü rü ēxna nagu rüxīnūxüârü yexeraxüchi. Rü ngēma norü pora i tawa ngēxmaxümaã nixī i naxüãxü i guxūma i ngēma.

21 Rū ñuxma rü name nixĩ i guxũma i norü duũxũgü i yaxõgũxũ rü guxũgutáma Tupanaxũ nicuèxũũgü naxcèx i ngẽma Ngechuchu ya Cristu üxũ. Rü ngẽmaãcü yĩ.

4

Tupanaãe i Üünexũ rü wüxigutama tüxũ narüxĩnũëxẽ

1 Rū ñuxma na ngẽmaãcü Tupana tüxũ rüngũxẽxũ, rü choma i Cristu-gagu na chapoxcuxũ, rü pexũ chacèxũ na Tupana naxwèxexũãcüma meã pemaxẽxũ. Rū name nixĩ i ngẽmaãcü pemaxẽ erü pexũ nixĩ ga nadexũ ga Tupana, rü norü duũxũgü pixĩgü i ñuxmax.

2 Rū tama name i pegü picuèxũxũgü. Rū name nixĩ i guxũguma pemecümagü rü yaxna namaã pexĩnũë i togü rü nüxũ pengechaũgü.

3 Rū chanaxwae i wüxigu perüxĩnũë rü ñoma wüxitama i duũxũrũü pixĩgü erü pewa nangẽxma i Tupanaãe i Üünexũ. Rū name nixĩ i naxcèx pedau na guxũguma pegü pengechaũgũxũ rü ngẽmaãcü taguma tacüçèx pegü pitoyexũ.

4 Erü yixema na Cristuarü duũxũgü ixĩgũxũ, rü ñoma wüxitama i duũxũrũü tixĩgü. Rū ngẽxgumarũü ta wüxitama nixĩ i Naãe i Üünexũ i guxãwama maxũxũ. Rū ngẽxgumarũü ta Tupana pexũ nade na guxãma ípenanguxẽgũxũçèx i wüxitama i maxũ i taguma gũxũ.

5 Rū wüxitama nixĩ ya tórü Cori, rü wüxiaxũtama nixĩ i yaxõgũxũ rü wüxicèxicatama nixĩ ga íbaiũxũ ga guxãma.

6 Rū wüxitama nixĩ ya Tupana ya guxãnatü ixĩcü. Rū nüma rü guxãetüwama nangẽxma rü guxãwama namaxũ. Rū nüma rü guxãxũ narüngũxẽë na tanaxũxüçèx i norü puracü.

7 Natürü wüxichigü i yixema rü tanayaxu i ngẽma nacüma rü ngẽma cuèx i Cristu tüxna ãmarechaũxũ na naxüçgũxũçèx i norü puracü.

8 Rū ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Rü yexguma daxũgũxũ ga naãnewa naxũxgu, rü yéma tüxũ nagagü ga guxema marü tüxũ ínanguxũxẽë nawa ga tümaarü chixexũ. Rü norü duũxũgüna nanaxã ga cuèx na ngemamaã Tupanaarü puracü naxüçgũxũçèx”, ñanagürü i ngẽma ore.

9 Rū ñuxma Pa Chaueneëgũx, rü pexna chaca, rü çtacüchiga nixĩ i ngẽma ore i ñaxũ, “Daxũwa naxũ”, ñaxũ? Rü dücax, ngẽmawa nüxũ tacuèx ga noxri rü ñoma ga naãnegu na ínaxĩxũ ga nümax.

10 Rū gumatama Cristu ga ñoma ga naãnegu írũxĩcü, rü gumatama nixĩ ga daxũgũxũ i naãne i Tupana íngẽxmaxũwa üxcü na guxãetüwa nangẽxmaxũçèx rü guxũwama nangẽxmaxũçèx.

11 Rū nümatama nixĩ ga guxema norü duũxẽgüna naxããxũ ga tümaãrü cuèx rü tümaãrü puracü. Rü tüxũ naxuneta ga ñuxre na toxnamana norü orexũ tayarüxugũxũçèx. Rü togegü rü tüxna nanaxã ga cuèx na duũxũgümaã nüxũ tixuxüçèx i ngema norü ore i tüxũ nüxũ nacuèxẽxũ. Rü togegü rü tüxna nanaxã ga cuèx na duũxũgüaxũ tanangüchaũxẽxũ i Tupanaarü ore na yaxõgüãxüçèx. Rü togegü rü tüxna nanaxã ga cuèx na ngema yaxõgũxũarü dauruxũgü tixĩgũxũçèx. Rü togegü rü tüxna nanaxã ga cuèx na norü oremaã tangüexẽëtaegũxũçèx.

12 Rū yemaãcü norü duũxẽgüna nanaxã ga tümaãrü puracü rü tümamaã inananguxũxẽë na ngẽma yaxõgũxũxũ tarüngũxẽëgũxũçèx na ngẽmaãcü guxũma i ngẽma yaxõgũxũ rü yexeraãcü nüxũ yacuáetanüxũçèx i norü ore.

13 Rū Cristu nanaxwèxe na ngēma norū orewa iyaetanūxū i guxāma i yixema ñuxmatáta wūxigu aixcūma meā yaxōgū rū meā nūxū icuèxgū ya Tupana Nane. Rū ngēmaācū tá dūxwa nawa tangugū na aixcūma Tupana naxwèxexūācūma ixīgūxū, rū tá tiyaetanū i norū orewa ñuxmatáta ñoma Cristu ya aixcūma mexēchicūrūū ixīgū.

14 Rū tāūtāma ñoma buxūgūrūū tixīgū i tórū maxūwa. Erū ngēma buxūgū rū tauxchaācū toguama narūxīnūē. Rū ngēxguma tacū rū to i nguxēētaexū naxīnūēgu rū ngēmawe narūxī ñuxmata naga naxīnūē i ngēma duūxūgū i chixexū i norū doramaā nawomūxēēgūxū rū nachixexēēgūchaūxū. Natūrū i yixema rū tama name na ngēxgumarūū ixīgūxū.

15 Rū name nixī i yigū ingechaūgūācūma nagu taxī i ngēma ore i aixcūma ixīxū, na ngēmaācū yexeraācū naxrūū ixīgūxūcèx ya Cristu ya guxūma i yaxōgūxūārū āēxgacū ixīcū.

16 Rū taeru ya Cristuwa nixī i ne naxūxū i tórū pora na naxcèx imaxēxūcèx. Rū guxāma i yixema rū wūxigu naxmēxwa tangēxmagū. Rū ngēxguma Cristugagu meā wūxigu ipuracūegu rū yigū rūngūxēēgu rū guxūma meāma inixū. Rū ngēmaācū yigū ingechaūgūācūma norū orewa tiyaetanū na dūxwa nūma nanaxwèxexūācūma ixīgūxūcèx.

Maxū i ngexwacaxūxū i Cristugagu tūxū ngēxmaxū

17 Rū ñuxma rū Cristuégagu pexū chaxucuxē na tama nagu pexīxū i ngēma chixexū ga noxri nagu pexīxū ga yexguma tauta Cristuaxū peyaxōgūgu. Rū tama name i nagu pexī i nacūmagū i ngēma duūxūgū i tama Tupanaxū cuèxgūxū i naēchitamare maxēxū.

18 Erū Chataná rū nanatoōēgū i ngēma duūxūgū, rū ngēmacèx chixexūguxicatama narūxīnūē. Rū nagagugūtama nūxū nataxuma i maxū i taguma gūxū i Tupanawa ne ūxū, erū tama nūxū nacuèxgūchaū.

19 Rū tama naxāneē na tacū rū chixexū na naxūgūxū, rū ngēmacèx nagu naxī rū nūxū namepua i guxūraūxū i chixexūgū na naxūgūxū.

20 Natūrū i pema rū tama ngēmaācū na pemaxēxūcèx nixī i Cristuaxū peyaxōgūxū.

21 Yerū pema rū marū meā nūxū pexīnūē ga Cristuchiga. Rū toxūtawa naxcèx pengūe, rū nūxū pecuèx i norū ore i aixcūma ixīxū na ñuxācū Ngechuchu naxwèxexūācūma na pemaxēxū.

22 Rū ngēmacèx name nixī i nūxū perūxoe i ngēma nuxcūmaūxū i pecūmagū ga ūpa nagu pexīxū. Yerū yema nuxcūmaūxū ga perū maxū rū nachixexūchi. Rū pexū napora rū pexū nawomūxēēgū na nagu pexīxūcèx ga yema pexeneārū ngūchaūgū i tama mexū. Natūrū i ñuxma rū name nixī i nūxū perūxoe i guxūma i ngēma.

23 Rū ngēmacèx i ñuxma na Cristuarū duūxūgū pixīgūxū rū name nixī na Tupanaguxicatama perūxīnūēxū. Rū name nixī i Tupanana pegū pexāgū na Naāē i Ūūnexū pewa puracūxūcèx rū na nangexwacaxūxēēāxūcèx i peāē.

24 Rū name nixī i penayaxu i ngexwacaxūxū i pecūma i Tupana norū ngūchaūmaā pexcèx mexēēxū. Rū ngēma nacūma i ngexwacaxūxū rū perū maxū i mexūwa tá nangox i ngēxguma nagu pexīxūgu i ngēma ore i aixcūma ixīxū rū tama nawe perūxīxūgu i pexeneārū ngūchaū.

25 Rū ngēmacèx i ñuxma na Cristuarū pixīgūxū rū tama name na pidoratèèxgūxū. Natūrū name nixī i wūxichigū rū tūmamūcūmaā aixcūmaxū tixu. Erū guxāma i yixema rū yigūtanūxū i yaxōgūxū tixīgū.

26 Rū ngēxguma texé tacū peāēwa nguxēēgu rū jpegūna pedaugū na tama pecadu pexūxūcèx! Rū tama name i nagu perūxīnūēēcha natūrū name nixī

i paxa ngēmatama i ngunexūgu nūxū ipeyarūngūma i ngēma naxūpa na yanaxūcuxū ya üèxcü.

²⁷ Rū pegūna pedaugū na tama penaxūchicaxūcèx i Chataná na ngēmaācū nayoxniēxūcèx rü pemaā inacuáxūcèx.

²⁸ Rū ngēxguma texé petanūwa ngítèexgu ga ūpa, rü name nixī i nūxū tarūxo i ngēma. Rū name nixī i tümamēxēmaā meā tapuracū na ngēmaācū tūxū nangēxmaxūcèx i tümāārū ngēmaxū na toguāx ya tūxū nataxúemaā tangauxūcèx.

²⁹ Rū tama name i chixexū i oremaā pidexagū. Rū name nixī i ore i mexūmaā pidexagū na ngēmaācū ngēma duūxūgū i pexū ĩnūēxūxū perūngūxēēgūxūcèx na yexeraācū Tupanaga naxīnūēxūcèx rü nataāēgūxūcèx.

³⁰ ;Rū pexuāēgū na tama penangechaūxēēxūcèx i Tupanaāē i Üünexū! Erū ngēma Naāē i Üünexū nixī i Tupana pexna muxū na nūxū pecuáxūcèx na aixcūma norū duūxūgū pixīgūxū ñuxmatáta ngēma ngunexū i nagu pexcèx nūma naxūxū ya Cristu.

³¹ ;Rū nūxū perūxoe na nagu perūxīnūēēchaxū ega texé tacū rü chixexū pemaā ūxgux! Rū ngēxgumarūū ta name nixī na nūxū perūxoexū na aigu perūxīnūēxū, rü ēxna penuēxū, rü ēxna pegū na pengaexū, rü ēxna peguxchigawèxegūxū. Rū ngēmaācū name nixī na nūxū perūxoexū i guxūma i ngēma chixexū i dexagū.

³² Rū name nixī i pegū perūngūxēēgū rü pegūmaā pemecūmagū, rü pegūxū pengechaūtümūgū i wūxichigū. Rū ngēxguma petanūwa texé tacū rü chixexū pemaā ūxgux, rü name nixī i pegūxū nūxū pengechaūgū i wūxichigū yema na Cristugagu Tupana pexū nūxū nangechaūxūrūū.

5

Name nixī i meā namaxē i Tupanaxācūgū

¹ Rū ñuxma rü Tupanaxācūgū ya pexū nangechaūgūxe pixīgū. Rū ngēmacèx name nixī i naxcèx pedau na naxrūū meā pemaxēxū rü naxrūū pimexū.

² Rū name nixī i pegū pengechaūgū yema Cristu tūxū na ngechaūxūrūū. Rū nūma rü taxcèx nūgū inaxā rü taxcèx nayu. Rū yemaācū Tupanaxū nataāēxēē yerū yemaācū tūxū namaxēxēē.

³ Rū ñuxma rü Tupanaārū duūxūgū pixīgū. Rū ngēmacèx tama name i naī i ngemaā rü ēxna naī ya yatūmaā na ipepexū. Rū tama name na pexeneārū ngúchaūwe perūxīxū rü ēxna pegūna penanugūchaūxū i tacū i ngēmaxūgū. Rū ngēmacèx name nixī i nūxū perūxoe i guxūma i ngēma chixexūgū, rü bai i nachiga na pidexagūmarexū.

⁴ Rū tama name i tacū rü ore i āūāchixūxū pixu, rü bai i tacū rü ngeāēxūmare pixu, rü bai i texéxū pecugūcūraxū. Erū ngēma ore i chixexūgū rü taxuwama name. Rū narūmemaē nixī i Tupanana moxē pexāgū.

⁵ Rū aixcūma pemaā nūxū chixu rü ngēxguma texé naī i ngemaā rü ēxna naī ya yatūmaā ipexgu, rü ēxna tümāxūneārū ngúchaū taxūxgu, rü taxucūrūwama taxāchica i ngextá tórū Cori ya Cristu rü Tanatū ya Tupana āēxgacū íixīxūwa. Rū ngēxgumarūū ta taxucūrūwama texé ngema taxāchica ega tūgūna tananugūchaūxgu i tacū rü ngēmaxūgū. Erū yīxema ngēma nacūma tūxū ngēxmaxē rü dūxwa namaā tatupanaāx i ngēma nacūma i chixexū.

⁶ ;Rū tama naga pexīnūē ega texé tacū rü ore i ngēāēmarexūmaā pexū womūxēēchaūgu na penaxūxūcèx i ngēma chixexūgū! Erū ngēma chixexūgūgagu nixī i Tupana tá poraācū napoxcuexū i ngēma duūxūgū i tama naga ĩnūēxū.

7 Rū ngēmacèx tama name i ngēma duūxūgūmaã pexāmücügü na pema rü ta tama penaxüxcèx i ngēma chixexūgü.

8 Rū ũpa ga pema rü ēānexūwa peyexmagü, yerü tama Tupanaxū pecuèx rü chixri pemaxē. Natürü i ñuxma na Tupanaxū pecuáxū rü tórü Coriarü duūxūgü na pixīgüxū, rü ngóonexūwa pengēxmagü. Rū ngēmacèx name nixī i duūxūgü i ngóonexūwa ngēxmagüxürüü meã na pemaxēxū.

9 Erü ngēxguma ngóonexūwa ingēxmagu, rü mexū taxügü, rü nagu taxī i ore i aixcūma ixīxū, rü meã tamaxē.

10 Rū ngēmacèx name nixī i naxcèx pedau na nagu pexīxū i ngēma maxū i tórü Cori namaã taãēxū.

11 Rū tama name i pema rü ta penaxü i ngēma chixexūgü i taxuwama mexū i ngēma togü i duūxūgü i ēānexūwa ngēxmagüxū ügüxū. Natürü narümemaē nixī i penangoxēē na nachixexü i ngēma naxügüxū.

12 Erü ngēma chixexü i cúãcūma naxügüxū i ngēma yatügü rü ngexūgü, rü woo nachiga idexagümaregu rü wüxi i ānexūchi nixī.

13 Natürü ngēxguma ngóonexü nagu baxigu i tacü rü chixexūgü rü meã tá nangox na ñuxãcü nachixexü.

14 Erü guxūma i tacü i ngēxmaxū, rü ngēxguma ngóonexūwa nangēxmagu, rü meãma nangox na ñuxãcü yīxū. Rū ngēmacèx i Tupanaärü orewa rü ñanagürü:

“¡Nabaixãchi i cuma na cupexū! ¡Rü írüda i cuma na icuyarütaxuxū! ¡Rü nagu rüxīnū na ñuxãcü nachixexü i ngēma curü pepadugü! Rū Cristu tá cuxcèx nanangóonexēē rü tá cuxū narüngüxēē na Tupanaxū cucaúxcèx”,
ñanagürü i ngēma ore.

15 Rū ngēmacèx name nixī i pexuãégü rü meã pemaxē. Rū tama name i ngēma duūxūgü i tama Tupanaärü orexü cuèxgüxürüüãcūma na pemaxēxū, natürü name na duūxūgü i meã Tupanaga ñnūëxürüü meã na pemaxēxū.

16 Rū ñuxma na Tupana pexū yatauxchaãchixēēxū rü ¡pepaxaãégü na nüxū pepuracüexū rü penaxüxū i ngēma nüma nanaxwèxexū! Erü ñomaücüü i duūxūgü rü poraãcü chixexü naxügü.

17 Rū ñuxma na ngēmaãcü namaxēxū i togü i duūxūgü, rü tama name na naxrūü pixīgüxū. Rū tama name i duūxūgü i ngēãēmarexürüü pixīgü. Natürü name nixī i Tupanaärü orewa pengüé na nüxū pecuáxūcèx i tacü na yīxū i tórü Cori pexū naxwèxexū na penaxüxū.

18 Rū tama name i tacü rü axexū i ngúchixáxūmaã pengãxē, erü ngēma rü chixexü tüxū naxüxēē i ngēxguma ngēmaãcü imaxēgu. Natürü name nixī i Tupanaãē i Üünexūna pegü pexãgü na pewa nangēxmaxüxcèx rü pemaã inacúáxcèx.

19 Rū name nixī i Tupanaärü orchigagu rü norü wiyaegügu pegümaã pidexagü rü pegümaã nüxū pixu. Rū name nixī i nagúxūraūxū i norü wiyaegügu pewiyaegü, na ngēmaãcü guxūne ya perü maxūnemaã tórü Corixū picuèxüügüxcèx.

20 Rū name nixī i guxūguma tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu moxē nüxna pexãgü ya Tanatü ya Tupana naxcèx i guxūma.

Ñuxãcü meã nügümaã namaxē i wüxi ya ñpatacūāx i Cristuaxū yaxōgüxū

21 Rū ñuxma na Cristumēxēwa pengēxmagüxū, rü name nixī i pegüga pexīnūē i wüxichigü, erü Cristuxū pengechaūgü rü naga pexīnūē.

22 Rū pemax, Pa Ngexūgüx, rü ngēma tórü Cori naxwèxexürüü rü name nixī na petega pexīnūëxū.

²³ Erü nüma ya yatü rü namèxēru nixī, ngēxgumarüü ya Cristu na guxūma i yaxōgūxūēru na yīixū. Rü nümagü i yaxōgūxū rü Cristuxūne nixīgü rü nüma ya Cristu nixī i norü maxēxēruü yīixū.

²⁴ Rü ngēxgumarüü na Cristuga naxīnūēxū i ngēma yaxōgūxū, rü ngēxgumarüü ta i ngexūgü rü name nixī na guxūguma natega naxīnūēxū.

²⁵ Rü name nixī i namèxū nangechaū ya yatü, yema Cristu guxāma ga yaxōgūxexū na nangechaūxūrüü. Rü yema na tūxū nangechaūxūcèx nixī ga nayuxū ga Cristu.

²⁶ Rü yemaācü nanaxü ga Cristu na nūgūxū tūxū nadexūcèx rü tūxū yaxūnēxūcèx i guxāma i yixema na yaxōgūxū. Rü norü oremaā rü ngēma dexá i nawa íbaiūxūmaā tūxū nimexēē na aixcūma napēxewa imexūcèx.

²⁷ Rü yemaācü tūxū nimexēē na nūgūtama tūxū nawéxūcèx na aixcūma guxūwama imexū rü na nataxuxūma i tacü i tórü chixexū rü bai i írarüwa i ngēxguma napēxewa ingugūgu. Erü tūxū nade na ixūnēgūxūcèx rü guxūwama imexūcèx i napēxewa.

²⁸ Rü yema Cristu tūxū na ngechaūxūrüü, rü wūxichigü ya yatü rü nanaxwèxe na namèxū nangechaūxū ñoma nūgūxūnēxū na nangechaūxūrüütama. Rü yixema tümamèxū ngechaūxē rü tūgūtama nixī i tangechaūxū.

²⁹ Erü tataxuma ya texé ya tümaxūnechitama aixe, natürü tanaxūwemü rü meāma nüxna tatau ngēma Cristu guxūma i yaxōgūxūna dauxūrüü.

³⁰ Rü guxāma i yixema na yaxōgūxū rü Cristutanūxū tixīgü rü ngēmaācü wūxigu namücügü tixīgü. Rü nüma nixī i tūxna nadauxū.

³¹ Rü ngēmacèx i Tupanaārü ore i ümatūxūwa rü ñanagürü: “Rü wūxichigü ya yatü rü nanatūna rü naēna tá nixūgachi na namèxmaā inaxāxūcèx. Rü ngēma taxre rü wūxi tátama nixīgü”, ñanagürü i ngēma ore.

³² Rü ngēma ore i yatūchiga rü namèxchiga rü wūxi i ore i aixcūma mexū nixī. Natürü ñuxma na pemaā nüxū chixuxū i ngēma rü Cristuchiga rü yaxōgūxūchiga nixī i chidexaxū.

³³ Natürü ngēma ore rü pechiga ta nixī. Rü ngēmacèx i wūxichigü i pema i yatügü rü name nixī i pemèxū na pengechaūxū ngēma pegūtama na pengechaūxūrüü. Rü ngēxgumarüü ta i pema i ngexūgü rü penaxwèxe i petega pexīnūē.

6

¹ Pa Buxūgūx, ñuxma na Cristuarü pixīgūxū, rü name nixī i penatūga rü peega pexīnūē, erü ngēma nixī i aixcūma mexū.

²⁻³ Yerü yema mugü ga Tupana Moíchéna āxūtanūwa rü yema mu ga nüxīra wūxi ga unetamaā Tupana nüxū ixuxū, rü ñanagürü:

“¡Rü tūxū nangechaū rü tūxū rüngūxēē ya cunatü rü cue na aixcūma cutaāxūcèx rü namáxūcèx i curü maxū i ñoma i naānewa!” ñanagürü.

⁴ Rü pemax, Pa Papágü rü Pa Mamágüx, rü tama name i penangamare rü penanuēxēē i pexacügü. Rü name nixī i meā penayaexēē, rü peyaxucuxēgü rü penangūxēē na meā tórü Coriaxū yaxōgūāxūcèx.

⁵ Rü pemagü, Pa Duūxūgü ya Ixāārü Coriāxgüe, rü name nixī i meā naga pexīnūē i perü corigü i ñoma i naānewa. Rü penaxwèxe i nüxū pengechaūgūācūma rü nüxū pemuūēācūma meā naga pexīnūē ñoma Cristuaxū pepuracūexūrüü.

⁶ Rü tama name ega perü corigü pexū dawenūguxicatama meā nüxū pepuracüe na ngēmaācü pemaā nataāxūcèx. Natürü ñuxma na Cristuarü

duŭxŭgŭ pixŭgŭxŭ, rŭ name nixŭ i guxŭma i perŭ ngŭchaŭmaã penaxŭ i ngēma Tupana pexŭ naxwèxexŭ.

⁷ Rŭ ngēma puracŭ i perŭ cori pexna ãxŭ, rŭ name nixŭ i petaãēãcŭma penaxŭ, ñoma tŕrŭ Cori ya Ngechuchuaxŭ pepuracŭexŭrŭŭ. Erŭ aixcŭma nŭxŭ nixŭ i pepuracŭexŭ rŭ tama i duŭxŭgŭaxŭ.

⁸ Rŭ name nixŭ i ngēmaãcŭ meã pepuracŭe, erŭ nŭxŭ pecuèx rŭ wŭxichigŭ i duŭxŭ rŭ woo wŭxi i coriarŭ duŭxŭ yixŭgu rŭ ěxna taxŭxearŭ yixŭgu, natŭrŭ tŕrŭ Cori ya Ngechuchu tá nŭxŭ nanaxŭtanŭ naxcèx i ngēma mexŭ i naxŭxŭ.

⁹ Rŭ pemax, Pa Corigŭx, rŭ name nixŭ i ngēxgumarŭŭ ta meã namaã pemaxē i perŭ duŭxŭgŭ. Rŭ tama name i tacŭ rŭ chixexŭmaã penaxãŭxŭne. Rŭ nŭxna pecuèxãchie na pema rŭ ta perŭ duŭxŭgŭrŭŭ tŕrŭ Cori ya daxŭgucŭmēxēwa na pengēxmagŭxŭ. Rŭ aixcŭma guxãma i yixema rŭ tawŭxigu i napēxewa ya tŕrŭ Cori ya Cristu.

Cristuarŭ duŭxŭgŭarŭ poxŭruŭ i Tupana nŭxna ãxŭ na nŭgŭ namaã ĩnapoxŭgŭxŭcèx naxchaxwa i Chataná

¹⁰ Rŭ ñuxma na tŕrŭ Corimŭcŭgŭ pixŭgŭxŭ, Pa Chaueneēgŭx, rŭ name nixŭ i pegŭ peporaexēē na penayaxuxŭcèx i ngema pora i nawa ne ŭxŭ. Erŭ nŭma rŭ naporaxŭchi.

¹¹ Rŭ pegŭ panaxŭ i guxŭma i ngema poxŭruŭgŭ i Tupana pexna ãxŭ na ngēmamaã pegŭ ĩpepoxŭxŭcèx i ngēxguma Chataná pexŭ womŭxēēchaŭgu!

¹² Erŭ tama duŭxŭgŭ i taxrŭŭ ãmachixŭ rŭ ãxchinaxãxŭmaã nixŭ i yigŭ idaixŭ. Natŭrŭ ngēma namaã yigŭ idaixŭ nixŭ i Chatanáãrŭ duŭxŭgŭ i ngoxogŭ i chixexŭgŭ i poraexŭ. Rŭ nŭmagŭ rŭ namuxŭchi rŭ tŭxŭ narŭporamaēgŭchaŭ. Rŭ tama nŭxŭ tadaugŭ erŭ naãēgŭ nixŭ, natŭrŭ guxŭwama nangēxmagŭ i ñoma i naãnewa. Rŭ namaã inacuèx i ñoma i naãne i chixexŭ.

¹³ Rŭ ngēmacèx name nixŭ i penayauxgŭ i guxŭma i ngēma poxŭruŭgŭ i Tupana pexna ãxŭ, na ngēmaãcŭ pegŭ ĩpepoxŭxŭcèx i ngēxguma ngēma naãēgŭ pexŭ nachixexeēchaŭgu. Rŭ ngēmaãcŭ tãŭtãma nŭxŭ penguxŭ i ngēma naãēgŭ i chixexŭ rŭ tá nŭxŭ perŭporamaēgŭ.

¹⁴ Rŭ ngemacèx name nixŭ i mea pegŭna pedaugŭ na tama perŭ uwanŭmēxēgu peyixŭcèx. Rŭ penaxwae na pixaixcŭmagŭxŭ na taxuwama nachixexŭcèx i perŭ maxŭ.

¹⁵ Rŭ name nixŭ i guxŭguma ĩpememaregŭ na nŭxŭ peyarŭxugŭexŭcèx i ngema ore i ngŭxmŭxēeruxŭ.

¹⁶ Rŭ ngema guxŭarŭ yexera ixŭxŭ nixŭ na aixcŭma Cristuaxŭ peyaxŭgŭxŭ na ngēmaãcŭ pegŭ ĩpepoxŭxŭcèx nŭxna i Chatanáne i ãŭcŭmaxŭ i namaã tŭxŭ nachixexēēchaŭxŭ.

¹⁷ Rŭ name nixŭ i penayaxu i ngema maxŭ i taguma gŭxŭ na ngemamaã pegŭ ĩpepoxŭxŭcèx ñoma wŭxi i churara i napatēxemaã nŭgŭ ĩpoxŭxŭrŭxŭ. Rŭ ngema Tupanaarŭ Ore i Naãē i Ŭŭnexŭ pexna ãxŭ, rŭ ngema nixŭ i pexne ixŭxŭ.

¹⁸ Rŭ tama name i nŭxŭ perŭchaue na peyumŭxēgŭxŭ. Natŭrŭ name nixŭ i guxŭguma Tupanaãē i Ŭŭnexŭãrŭ ngŭxēēmaã Tupanaxŭ pecèèxŭ. Rŭ penaxwae i pexuãē na taguma nŭxŭ perŭxoexŭcèx. Rŭ ngemaãcŭ name nixŭ i naxcèx peyumŭxēgŭ i guxŭma i Tupanaarŭ duŭxŭgŭ.

¹⁹ Rŭ ngēxgumarŭŭ ta chanaxwèxe i chauxcèx peyumŭxēgŭ na Tupana choxŭ rŭngŭxēēxŭcèx rŭ choxna naxããxŭcèx i ngēma ore i nŭma nanaxwèxexŭ na nŭxŭ chixuxŭ. Rŭ chanaxwèxe i Tupanana naxcèx peca na choxŭ naporaxēēxŭcèx na tama chamuŭãcŭma nŭxŭ chixuxŭcèx rŭ mea

chanangoxēēxūcèx i ngema norü ore i Cristuchiga ga noxri exūguxū i ñuxma maxū tūxna āxū.

²⁰ Rū ngēma orexū na chixuxūcèx nixī ga Tupana nūgūchicūū choxū inamuxū. Rū ngēmagagu nixī i chapoxcuxū i ñuxmax. Rū chanaxwèxe i chauxcèx peyumūxēgū na tama chamuūācūma meāma nūma nanaxwèxexūācūma nūxū chixuxūcèx i ngēma norü ore.

Pauru nanaguxēē ga norü popera rü wenaxārü yema duūxūgūxū narūmoxē

²¹ Rū taeneē ya nūxū ingechaūcū ya Tíquicu, rü chauxrūū aixcūma meāma napuracū i tórü Coriarü puracūwa. Rū nūma tá pemaā nūxū nixu i guxūma i chauchiga na ñuxācū choxū naxūpetūxū i nuā.

²² Rū ngēmacèx nixī i pexūtawa chanamuxū, na pemaā nūxū yaxuxūcèx na ñuxācū toxū naxūpetūxū, na ngēmaācū pexū nataāēxēēxūcèx.

²³ Pa Toeneēgū i Yaxōgūxūx, chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexū narū-ngūxēēgū i guxāma i pema na meā pegūmaā pemaxēxūcèx, rü aixcūma petaāēgūxūcèx, rü pegū pengechaūgūxūcèx rü meā peyaxōgūxūcèx.

²⁴ Rū chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana nūxū narūngūxēē i guxūma i ngēma duūxūgū i aixcūmaxūchi tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuxū ngechaūgūxū. Rū ngēmaācū yīl.

Rü nuāma pexna,
Pauru

POPERA GA PIRIPUWA YEXMAGÛXÛ GA YAXÔGÛXÛTANÛWA NAMUXÛ GA PAURU

Pauru rü nüxü narümoxê ga yema yaxôgüxü ga Piripuwa yexmagüxü

¹ Pa Toeneëgü ya Piripuwa Ngëxmagüxex, choma i Pauru rü namaã i taeneë i Timutéu nixi i pexcèx tanaxümatüxü i ñaã popera. Rü toma rü Ngechuchu ya Cristuarü puracütanüxü tixigü. Rü pexcèx tanaxümatü i pema i yaxôgüxüârü âëxgacügü na pixigüxü, rü pema i tupaucawa ngüxêëtaeruügü na pixigüxü, rü guxâma i pema i Ngechuchu ya Cristuaxü yaxôgüxe.

² Rü chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu poraãcü pexü narüngüxêë rü pexü nataãëxêë.

Pauru rü yema yaxôgüxüçèx nayümüxê

³ Rü guxüguma i ngëxguma pexna chacuèxächigu rü Tupanana moxê chaxã i pexcèx.

⁴ Rü ngëxguma chayümüxëgux, rü guxüguma chataãëcüma pexcèx chayümüxê i guxâma i pemax.

⁵ Erü pema rü noxritama Tupanaârü orexü pexĩnüëgumama rü poraãcü choxü perüngüxêë na nüxü chixuxüçèx i norü ore i mexü. Rü ñuxma rü ta choxü perüngüxêëgüecha.

⁶ Rü Tupana rü marü inanaxügü i wüxi i mexü i puracü i perü maxüwa. Rü nüxü chacuèx rü nüma rü guxügutáma nanaxüecha i ngëma puracü ñuxmatáta yangüxêëã i ngëxguma ínguxgu ya Ngechuchu ya Cristu.

⁷ Rü aixcüma name na ngëmaãcü pemaã nagu charüxĩnüxü, erü poraãcü pexü changechaü rü aixcüma Tupana wüxigu tüxü narüngüxêë i guxâma i yixema. Rü woo ñuxma na chapoxcuxü rü éxna ega âëxgacügüpëxewa choxü nagagügu, rü Tupana choxü narüngüxêë i ngëxguma norü ore i mexüetüwa chideaxgu rü namaã nüxü chixuxgu i âëxgacügü na aixcüma yixü i ngëma orewa nüxü iyarüngauxü i tórü maxü i taguma gúxü. Rü nüxü chacuèx rü ngëma choxü nangüxêëxüãcüma, rü pexü rü ta narüngüxêë.

⁸ Rü Tupana nüxü nacuèx na ñuxãcü poraãcü pexü chadauxchaüxü rü pexü na changechaüxü i guxâma i pemax, ngëma Ngechuchu ya Cristu pexü na ngechaüxürüü.

⁹ Rü chorü yumüxëwa naxcèx íchaca na yexeraãcü pegü pengechaügüxüçèx rü Tupanaxü pengechaügüxüçèx. Rü naxcèx íchaca na yexeraãcü nüxü pecuáxüçèx i guxüma i Tupanachiga rü yexeraãcü nüxü pecuáxüçèx na ñuxãcü nanaxwèxexü na naxcèx pemaxëxü.

¹⁰ Rü ngëmaãcü pexcèx chayümüxê erü chanaxwèxe na meã penangugüxü i tacü nixi i aixcüma mexü i Tupanapëxewa na penaxüxüçèx i ngëma. Rü chanaxwèxe na aixcüma namexü i perü maxü na taxucèxma tacüçèx Tupana pexna çaxüçèx i ngëxguma ínguxgu ya Cristu.

¹¹ Rü naxcèx íchaca na Ngechuchu ya Cristu pexü narüngüxêëxü na aixcüma namexüçèx i perü maxü rü aixcüma penaxüxüçèx i ngëma Tupanapëxewa mexü na ngëmaãcü meã pemaxëãcüma Tupanaxü picuèxüügüxüçèx.

Chauxcèx rü Cristuarü ngúchaü na chaxüxüçèx nixi i chamaxüxü

¹² Pa Chaueneëgüx, rü chanaxwèxe i nüxü pecuèx rü guxüma i ngëma choxü üpetüxü, rü aixcüma ngëmaãcü choxü naxüpetü na yexeraãcü natachigaxüçèx i Tupanaârü ore i mexü.

13 Rū ñuxma i núma rü guxūma i churaragü i ãëxgacüpataarü dauruügu rü guxūma i togü rü ta nüxü nacuèxgü na chapoxcuxü naxcèx na Cristuarü duüxü chiixü.

14 Rū ñuxma na chapoxcuxü rü muxūma i taeneëgü i yaxögüxü rü tama namuüëäcūma nüxü nangúchaü na nüxü yaxugüexü i Tupanaärü ore i mexü. Rū yexeraäcü tórü Coriaxü nayaxögü.

15 Rū aixcūma nixī i ñuxre i duüxügü rü togüxü na yaxāüxächixëëxüçèxmare nüxü nixugüexü i Cristuchiga, erü togüxü narüyexerachaü. Natürü nangëxma i togü i duüxügü i aixcūma mexügu naxīnüëäcūma meã nüxü ixugüexü i ngëma ore.

16 Rū ñuxre i duüxügü rü Cristuchigaxü nixugüe erü choxü nangechaügü rü nüxü nacuèxgü na Tupana nuxma choxü muxü na íchanapoxüxüçèx i norü ore i mexü.

17 Natürü nangëxma i togü i noxrütama ngúchaüçèx daugüxü rü ngëmacèx nüxü ixugüexü i ngëma ore. Rū nūmagü rü tama mexügu narüxīnüë, natürü naxcèx nadaugü na yexeraäcü choxü naguxchaxëëgüãxü i ñuxma na chapoxcuxü.

18-19 Natürü nüëtamā nixī ega woo ngëmaäcü yixīgu. Erü woo mexü i norü ngúchaümaã yixīgu rü ëxna tama, natürü Cristuchigaxü nixugüe. Rū ngëma rü wüxi i taãe nixī i chauxcèx. Rū guxügutáma chataãëëcha erü nüxü chacuèx rü guxūma i ngëma rü chorü mexüçèx tá nixī erü chauxcèx peyumüxëgü rü choxü narüngüxëë i Tupanaãe i Üünexü i Ngechuchu ya Cristuxü rüngüxëëxü.

20 Rū ngëma poraäcü chanaxwèxexü nixī na taguma tacü rü chixexü chaxüxü na taxucèxma chaugüçèx chaxānexüçèx. Rū chanaxwèxe i guxüguma íchamemare na guxāpëxewa tama chamuüäcūma Cristuchigaxü chixuxü. Rū ñuxma na chamaxüxü rü woo chayuxgu rü chanaxwæe i guxüguma aixrügumarüütama chaugagu Cristuxü nicuèxüügü i duüxügü.

21 Erü chauxcèx rü Cristuarü ngúchaü na chaxüxüçèx nixī i na chamaxüxü. Natürü ngëxguma chayuxgux rü ngëma rü ta name, erü Cristuxütawa tá changëxma i ngëxguma.

22 Natürü tama nüxü chacuèx i tacü nixī i rümemaëxü i chauxcèx, ngëma na chayuxü rü ëxna na chamaxüxü. Erü ñuxma na chamaxüxü rü choxü natauxcha na chanaxüxü i tórü Coriarü puracü.

23 Rū ngëmacèx tama nüxü chacuèx na tacü yīxü i chauxcèx rümemaëxü i ngëma taxrewa. Erü ñuxguacü rü chanaxwèxe na chayuxü na Cristuxütawa changëxmaxüçèx. Rū ngëma nixī i aixcūma yexera rümemaëxü i chauxcèx.

24 Natürü i pexcèx rü nagu charüxīnü rü narümemaë nixī na ñoma i chaxunemaãtama na chamaxüxü na ngëmaäcü pexü charüngüxëëxüçèx.

25 Rū ñuxma na aixcūma meã nüxü chacuáxü na pechoxwèxexü, rü ngëmawa nüxü chacuèx na tãütáma paxa chayuxü. Rū ngëmaäcü tá chamaxāma na pexü charüngüxëëxüçèx na yexeraäcü Cristucèx pemaxëxüçèx rü yexeraäcü taãëäcūma nüxü peyaxögüxüçèx.

26 Rū ngëmaäcü wena táxarü petanüwa changëxma. Rū ngëxguma wena choxü pedaugügu rü aixcūma tá petaãëgü erü tá pexü nangëxma na tacüçèx Ngechuchu ya Cristuxü picuèxüügüxü.

27 Rū ngëma guxüärü yexera rümemaëxü nixī na naxcèx pedauxü na meã pemaxëxü, ngëma Cristuarü ore pemaã nüxü ixuxürüü. Rū ngëxguma petanüwa chaxüxgu rü ëxna woo tama ngëma chaxüxgu, natürü nüxü chaxīnüchaü na guxāma wüxigu pegü peporaexëëxü na taguma nüxü perüçauxüçèx na aixcūma peyaxögüxü, rü ngëmaäcü Tupanaãxü pepuracüexü na yexeraäcü yaxüchigüxüçèx i norü ore i mexü.

28 Rū ngëmacèx penaxwèxe i tama texéxü pemuüëäcūma nüxü pixugüama i

ngēma ore. Rū ngēma na tama nūxū pemuñēxū rū ngēma rū wūxi i cuèxruū tá nixī nūxū i perū uwanūgū. Rū ngēmawa tá nūxū nacuèxgū na poxcuwa tá naxīxū i nūmagū natürü pema rū tá maxūwa na pexīxū. Rū Tupana tá nixī ya pexū rüngūxēcū na tama nūxū pemuñēxūcèx i ngēma perū uwanūgū.

²⁹ Rū Tupanaga nixī na Cristuaxū peyaxōgūxū. Rū ngēxgumarūū ta naga nixī na Cristucèx ngūxū pingegūxū. Rū ngēma rū wūxi i ngūxēē nixī i pexna naxāxū ya Tupana.

³⁰ Pema rū choma rū wūxigu Tupanaārū puracūwa tangēxmagū, rū tanaxūama i ngēma puracū ega woo texé tūxū naguxchaxēēgux. Rū ūpa rū marū choxū pedau na ñuxācū meā chanaxūxū i ngēma puracū, rū ñuxma rū ta nūxū picuáchiga na ñuxācū chanaxūamaxū woo namu i chorū guxchaxūgū.

2

Cristu rū ñoma taxuūma yīxūrūū nūgū nixīxēē rū yemacèx ga Tupana rū guxūārū āēxgacūxū nayaxīxēē

¹ Rū dūcax, Pa Chaueneēgūx, rū ñuxma na Cristuarū duūxūgū pixīgūxū, ¿rū aixcūma yīxū i nūma pexū nataāēxēēxū? ¿Rū aixcūma yīxū i petaāēgūxū erū nūma pexū nangechaū? ¿Rū aixcūma yīxū i Tupanaāē i Üünexū pexūtawa ngēxmaxū? ¿Rū aixcūma yīxū i pegū pengechaūgūxū rū pegūxū pengechaūtūmūgūxū?

² Rū ngēxguma chi ngēmaācū yixīgu, rū chanaxwèxe i guxāma wūxigu perūxīnūē, rū aixcūma guxāma pegū pengechaūgū, rū aixcūma guxāma ñoma wūxitama piīxūrūū na yīxū i peāē, rū guxāma wūxitama i ngūchaūcèx pedau. Rū ngēxguma ngēmaācū pemaxēgu rū wūxi i chorū taāē tá nixī.

³ Rū tama name na togūarū yexera pegū pixīgūxēēxū rū pegū picuèxūgūxū. Natürü narūmemae nixī i nagu perūxīnūēxū na ngema togū rū perū yexera nūxū nacuègūxū.

⁴ ¿Rū tama pegūguxicatama perūxīnūē, natürü pegū peporaexēē na togūxū perūngūxēēgūxūcèx!

⁵ Rū name nixī ga yema Ngechuchu ya Cristu nagu rūxīnūxūgu na perūxīnūēxū i pemax.

⁶ Yerū nūma rū woo ga Tupanaxūchi na yīxū, natürü tama nūgū nicuèxūxū na Tupana yixīxū.

⁷⁻⁸ Rū yemacèx yéma nanatèx ga norū mexūgū ga daxūgūxū ga naānewa. Rū wūxi i duūxū i togūaxū puracūxūrūū nūgū nixīxēē. Rū ñoma wūxi i duūxūrūū ñoma ga naānegu nabu. Rū yexguma marū duūxū yixīgu ga nūmax, rū ñoma taxuūma yīxūrūū nūgū nixīxēē. Rū Tupanaga naxīnū, rū yemaācū curuchagu nayu woo wūxi ga ānexūchi na yīxū ga yema.

⁹ Rū yemacèx ga Tupana rū guxūétūwa nanangexmaxēē rū nayangu-cuchixēē na guxūma i āēxgacūgūétūwa nangēxmaxūcèx.

¹⁰ Rū yemaācū nanaxū ga Tupana na Ngechuchupēxegu tacaxāpūxūgūxūcèx rū nūxū ticuèxūgūxūcèx ya guxāma ya texé ya daxūgūxū i naānewa ngēxmagūxe, rū guxāma i ñoma i naānewa ngēxmagūxe, rū guxāma ya texé ya marū yuexe.

¹¹ Rū yemaācū Tupana āēxgacūxū nayaxīxēē na guxāma nūxū ixuxūcèx na tórū Cori yīxū ya Ngechuchu ya Cristu rū ngēmaācū nūxū icuèxūgūxūcèx ya Tanatū ya Tupana.

Cristuarū duūxūgū rū ñoma omūgūrūū nixīgū i natanūwa i ngēma duūxūgū i tama yaxōgūxū

¹² Rū ñuxma na nūxū pecuáxū na ñuxācū Nanatūga naxīnūxū ga Cristu, rū chanaxwèxe i chauga pexīnūē, Pa Chaueneēgū ya Pexū Changechaūgūxe. Rū

yéma petanüwa chayexmagu chauga na pexĩnüëxũãrũ yexera chanaxwèxe i chauga pexĩnüë i ñuxma na tama petanüwa changëxmaxũ. Rü chanaxwèxe i Tupanaxũ pemuñëãcüma naxcèx pedaugüama i perü maxũ i taguma gúxũ.

¹³ Erü Tupana nixĩ ya perü maxũwa puracücu na mexũgu perüxĩnüëxũcèx. Rü nüma nixĩ i pexũ nangũxëëxũ na naga pexĩnüëxũcèx rü peyanguxëëxũcèx i ngema norü ngúchaxũ.

¹⁴ ¡Rü guxũma i ngema Tupanacèx pexũxũwa rü tama name i oöcü penaxü rü pegü naxcèx pechoxũgagü!

¹⁵⁻¹⁶ Rü name i ngëmaãcü meã pemaxë na taxúema tacü rü chixexũxũ pewa iyangauxũcèx. Rü penaxwèxe i mexũ i Tupanaxãcügü pixĩgü i natanüwa i ngëma duũxũgü i chixexũ rü chixëãëgümarexũ. Rü ngëxguma ngëma duũxũgümaã nüxũ pixugüyane i ngëma ore i mexũ i tüxũ maxëxëëxũ, rü yoxni natanüwa rü ñoma woramacurigü ya ëñexũwa ibáixgücürüü tá pixĩgü. Rü ngëmaãcü i ngëxguma wena núma naxũxgu ya Cristu rü poraãcü tá pemaã chataãë erü tá nüxũ chadau na tama natüçëxmamare yĩxũ ga yema puracü ga petanüwa chaxũxũ.

¹⁷ Rü ngëma ñuxma na meã peyaxögüxũ, rü ngëma nixĩ i perü ãmare i Tupanana pexãxũ. Rü ngëma na meã yanguxũcèx i ngëma perü ãmare i Tupanapëxewa, rü choma rü íchamemare na Tupanacèx ichanaxãxũ i chorü maxũ rü chayuxũ. Rü ngëmacèx woo chayuxgu rü wüxi i taãë tá nixĩ i chauxcèx. Rü chanaxwèxe i pemagü rü ta ngëmacèx wüxigu chomaã petaãëgü.

¹⁸ Rü ngëmacèx ega ngëma ore i mexũcèx chayuxgux, rü tama name na pengechaũgüxũ natürü chanaxwèxe na wüxigu chomaã petaãëgüxũ.

Timutéu rü Epaporu- dítuchiga

¹⁹ Rü ngëxguma tórü Cori ya Ngechuchu naxwèxegu rü paxa petanüwa chanamuëga ya taeneë ya Timutéu na pexũ na íyadauxũcèx rü chataãëxũcèx i ngëxguma núma nangeãgu i pechiga.

²⁰ Rü aixcüma nataxuma i to i chorü ngũxëëruũ i choma nagu charũxĩnüxũgu rüxĩnüxũ, rü Timutéuxicatama nixĩ. Rü nataxuma i to i naxrüũ aixcüma pegu rüxĩnüxũ rü pexũ rüngũxëëchaũxũ.

²¹ Erü guxũma i togü rü naxcèx nadaugü i noxrütama ngúchaũgü, rü tama aixcüma nagu narũxĩnüë i ngëma Ngechuchu ya Cristuarü ngúchaũ.

²² Natürü i pema rü marü nüxũ pecuèx na ñuxãcü meã namaxũxũ i Timutéu, rü ñuxãcü choxũ nangũxëëxũ i Tupanaãrũ orearü uchigawa, ñoma wüxi i buxũ i nanatũxũ rüngũxëëxũrũ.

²³ Rü ngëmacèx i ngëxguma nüxũ chacuèxgu na ñuxãcü tá choxũ na naxüpetũxũ i núma, rü ñuxũchi ngema petanüwa chanamuxchaũ i Timutéu na pexũ íyadauxũcèx.

²⁴ Rü ngëxgumarüũ ta nagu charũxĩnü rü tórü Cori rü aixcüma tá choxũ narüngũxëë na chomatama ngema petanüwa íchayadauxũcèx.

²⁵ Rü ngëxgumarüũ ta chauxcèx name nixĩ i ngema petanüwa chanamuxũ i taeneë i Epaporudítu. Rü nüma nixĩ ga pematama chauxcèx núma penamuxũ na choxũ nangũxëëxũcèx. Rü nüma rü chomücu nixĩ i Tupanaãrũ puracüwa, rü poraãcü choxũ narüngũxëë i Tupanaãrũ orearü uwa.

²⁶ Rü poraãcü nüxũ nangúchaũ na pexũ íyadauxũ i guxãma i pemax. Rü poraãcü naxoëgaãë, yerü pema rü nüxũ pecuáchiga ga na yadaawexũ ga nümax.

²⁷ Rü aixcüma nixĩ ga na yadaawexũ, rü wixguxũchi taèx nayu. Natürü Tupanaãxũ nangechaũtümüũ rü choma rü ta nüxũ changechaũtümüũ, rü yemacèx naxcèx nayataanexëë na tama yexeraãcü changechaũxũcèx.

²⁸ Rū ngēmacèx rü yexeraãcü chanaxwèxe na paxa petanüwa chanamuxü i Eparatorudítu, na pema rü petaãëgüxcèx i ngëxguma wena nüxü pedaugügu. Rū ngëxguma i choma rü tá ta chataãë i ngëxguma nüxü chacuèxgu na petanüwa nangëxmaxü na pexü nangüxëëxcèx.

²⁹ Rū chanaxwèxe i tórü Coriéagü petaãëgüãcüma meã penayaxu erü peeneë nixĩ. Rū name nixĩ i nüxü pengechaügü i guxüma i ngëma duüxügü i Eparatorudíturüü ixīgüxü.

³⁰ Yerü nüma ga Eparatorudítu rü yema na poraãcü nawa napuracüxü ga Cristuarü puracü, rü yemacèx wixguxüchi taèx nayu. Rū äücümaxüwa nügü nayexmaxëë na pechicüü choxü nangüxëëxcèx.

3

Ngëma na Cristuxü icuáxü rü ngëma nixĩ i guxüãrü yexera rümemaxü

¹ Rū ñuxma Pa Chaueneëgüx, rü chanaxwèxe i petaãëgü erü tórü Coriarü duüxügü pixīgü. Rū yema ore ga noxri pexcèx chaxümatüxü rü tama choxü nawèxtümüü na wena pexcèx chanaxümatüxü erü aixcüma pexü name i ngëma ore.

² ¡Rü pegüna pedèux nüxna i ngëma duüxügü i chixri maxëxü rü chixexümaã pexü ixucüxëgüxü! Rū nümagü nixĩ i nüxü yaxugüexü rü ngëxguma tama yigü íwiechëxmüpëxechiraügu, rü taxucürüwama Tupanapëxewa time.

³ Natürü yixema aixcüma Tupanapëxewa imexë, rü yixema tixīgü. Rü Tupanaxü ticuèxüügü i Naãë i Üünexüãrü ngüxëëmaã. Rü tataãëgü erü Ngechuchu ya Cristuarü duüxügü tixīgü. Rü tama tayaxögü na ngëma yigü íwiechëxmüpëxechiraüxcèx Tupanapëxewa imexü.

⁴ Rü choma chi waxi nixĩ i guxü i togüarü yexera chayaxöxü i ngëma wiechëxmüpëxechiraüchiga. Rü tataxu chima ya togue ya texé chauxrüü yaxöxë i ngëmachiga.

⁵ Yerü yexguma 8 ga ngunexü chauétü yixīgu ga na chabuxü, rü choxü ínawiechëxmüpëxechiraügü, erü Yudíu chixĩ. Rü Beyamítanüxü chixĩ. Rü chaunatü rü chaué rü Yudíugü tixīgü, rü ngëmacèx i choma rü Yudíuxüchi chixĩ. Rü choma rü Parichéuchirëx chixĩ, rü pema nüxü pecuèx rü ngëma Parichéugü rü meãma nanaxaure i Tupanaãrü mugü ga Moïché ümatüxü.

⁶ Rü yema na meã chayangüxëëchaüxcèx ga yema mugü ga Moïché ümatüxü, rü yemacèx nawe chingëchigü ga yema duüxügü ga Ngechuchuaxü yaxögüxü. Rü yema na aixcüma meã chanaxaurexcèx ga yema mugü ga Moïché ümatüxü, rü yemacèx taxucürüwama texé chauchigaxü tixu ga tama na chaxaurexü.

⁷ Natürü guxüma ga yema üpa chauxcèx mexü, rü ñuxma rü taxuwama choxü name erü marü íchanatëx na Cristuaxüxĩcatama chayaxöxcèx.

⁸ Rü ñuxma na Ngechuchu ya Cristu ya chorü Corixü na chacuáxü, rü chauxcèx rü guxüma ga yema üpa nagu chixüxü rü taxuwama name, erü ngëma na Cristuxü na chacuáxü rü guxüãrü yexera narümemaxë. Rü guxüma ga yema mugü ga noxri nagu chixüxü rü marü nüxü charüxo na Cristuwe charüxüxcèx. Rü chauxcèx rü ñoma guxchirerüü nixĩ ga yema üpa nagu chixüxü ega Cristumaã nügü chanangüxgu.

⁹ Rü yemaãcü nüxü charüxo ga guxüma nagagu ga yema na Cristuarü duüxü na chiüxcèx. Rü ñuxma rü Tupanapëxewa chame erü Cristuaxü chayaxö. Rü tama ngëma na chamecümaxüxcèx rü ëxna mugü chaxaurexcèx nixĩ na chamexü i napëxewa. Natürü ngëma na Cristuaxü chayaxöxcèx nixĩ i nügücèx choxü namexëëxü ya Tupana.

10-11 Rū ngēma ñuxma chanaxwèxexũ nixĩ na aixcūma Cristuxũ chacuáxũ rü chowa na nangēxmaxũ i ngēma pora ga wena Cristuxũ írüdaxēēxũ i ñuxma nuxũ ngēxmaxũ. Rū yema ngúxũ na yangexũ ga nūma rü na nayuxũ rü ngēxgumarüütama chanaxwèxe i íchamemare na naxcèx ngúxũ chingexũ rü naxcèx chayuxũ na yixcama choma rü ta yuwa ícharüdxũcèx.

Pauru naxcèx nadau na Cristucèx namaxũxũ ñuxmatáta Tupanax- ütawa nangu

12 Rū ñuxma na ngēma ñachaxũ pemaã rü tama chanaxwèxe i nagu perüxĩnũē na guxũxũ chacuáxũ i Cristuchiga, rü ēxna guxũwama na chamexũ. Natürü guxũ i ngunexũgu rü naxcèx chadauama na Ngechuchu ya Cristuarü ngúchaũ na chaxũxũcèx, yerü yemacèx nixĩ ga nūma ga chauxcèx nadauxũ ga noxrix.

13 Pa Chaueneēgũx, pemaã nuxũ chixu rü chomatama meãma nuxũ chacuèx rü ñuxma rü ta tautama nawa changu i ngēma naxcèx chadauxũ. Natürü i ñuxma rü marü nuxũ icharüngüma i guxũma ga yema noxri nagu chixũxũ. Rū ñuxma rü chaugü chaporaxēē na aixcūma Cristucèx na chamaxũxũ na nawa changuxũcèx i ngēma maxũ i chopēxewaama ngēxmaxũ.

14 Rū ngēmacèx i ñuxma rü naxcèx chadau na aixcūma Cristucèx chamaxũxũ ñuxmatáta Tupanaxütawa changu. Erü chanayauxchaũ i ngēma ãmare i nūma daxũguxũ i naãnewa naxcèx taxcèx nangemaxũ i yixema na Ngechuchu ya Cristuarü duũxũgü ixĩgũxũ.

15 Rū guxãma i yixema na aixcūma Cristuaxũ yaxōgũxũ, rü name nixĩ i ngēmaãcü nagu tarüxĩnũē. Natürü ngēxguma chi texé i petanüwa toguama tarüxĩnũgu, rü Tupana tá tũxũ nuxũ nacuèxēē i ngēma nūma nanaxwèxexũ na nuxũ tacuáxũ.

16 Rū ngēma inaxwèxexũ nixĩ na aixcūma naga ixĩnũēēchaxũ rü meãma nagu ixĩxũ i ngēma ore i marü nuxũ icuáxũ.

17 Pa Chaueneēgũx, chanaxwèxe i chauxrüü nagu pexĩ i ngēma pexũ nuxũ chadauxēēxũ na namexũ. ;Rü penangugü na ñuxãcü meã namaxèxũ i ngēma togü i duũxũgü i toma tamaxèxũãcüma maxèxũ!

18 Rū marü muēxpüxcüna pemaã nuxũ chixu, rü ñuxma rü changechaũãcüma rü chaxauxãcüma wena pemaã nuxũ chixu rü nangēxma i muxũma i duũxũgü i Cristuarü uwanürüüãcüma maxèxũ. Rū nūmagü rü tama nuxũ nacuèxgũchaũ na Cristu curuchagu naxcèx yuxũ.

19 Natürü ngēma duũxũgü rü tá düxwa Tupana nanapoxcue. Rū ngēma naxũneärü ngúchaũ nixĩ i namaã natupanaãxũ. Rū woo nuxũ nacuèxchirèx na wüxi i ãne na yĩxũ i ngēma chixexũ natürü namaã nataãēgüama. Rū ñoma i naãneärü ngēmaxũguxicatama narüxĩnũē.

20 Natürü i yixema rü daxũguxũ i naãnewa tũxũ nangēxma i tachica. Rū ítananguxēē na daxũguxũ i naãnewa taxcèx ne naxũxũ ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü Maxèxēēruũ.

21 Rū ñaã taxüne i yuxwèxexũ rü nūma ya Cristu tá nanaxüchicüü na naxüne i mexèchixürüü yĩxũcèx. Rū ngēma norü pora i namaã guxũetüwa nangēxmaxũ, rü ngēmamaãtama tá nanaxüchicüü i taxüne na noxrürüü yĩxũcèx.

4

Ñuxma na tórü Coriarü ixĩgũxũ rü name nixĩ na guxũguma namaã itaãēgũxũ

¹ Pa Chaueneëgüx, rü pexü changechaxü rü poraäcü pexü íchayadauxchaxü. Rü ngëma pemaã nüxü chixuxürüü chanaxwèxe i meã tórü Coricèx pemaxê erü pema nixî i chorü taãe rü chorü ãmare i Tupana choxna äxü pixîgüxü.

² Rü nüxü chacèexü i taeyèxgü i Ebódia rü Chitique na nügümaã nangüxmüèxücèx, erü nümagü rü tórü Corixacügü nixîgü.

³ Rü cumax, Pa Chomücü ya Mecü i Wüxigu Tupanaärü Puracüwa Chomaã Puracücüx, rü cuxna naxcèx chaca na nüxü curüngüxëèxücèx i ngëma taxre i taeyèxgü, erü nümagü rü wüxigu chomaã rü Cremetemaã rü ngëma togü i chomücügü i Tupanaärü poperawa marü ngoxégagüxümaã napuracüe i Tupanaärü orearü uwa.

⁴ Rü ñuxma na tórü Coriarü pixîgüxü, Pa Chaueneëgüx, rü name nixî i guxüguma namaã petaãégü. Rü wena pemaã nüxü chixu, rü ¡petaãégü!

⁵ Rü chanaxwèxe i meã pemaxê na guxüma i duüxügü pexü nacuèxgüxücèx na aixcüma mexü i duüxügü na pixîgüxü. ¡Rü nüxna pecuèxãchie na tórü Cori rü paxa tá nataeguxü na núma naxüxü!

⁶ ¡Rü taxucèxma penaxixãchiãégü! ¡Rü Tupanamaã nüxü pixu i perü yumüxëwa i guxüma i tacü i pexü ngupetüxü! ¡Rü naxcèx ípeca rü moxê nüxna pexã!

⁷ Rü ngëmaäcü i núma ya Tupana rü tá pexü nataãèxëè namaã i wüxi i taãe i mexèchixü i guxüma i taãe i nüxü icuáxüärü yexera mexèchixü. Rü ñuxma na Ngechuchu ya Cristuarü duüxügü pixîgüxü, rü ngëma taãe i Tupana pexna äxü rü tá nüxna pexü ínapoxü i ngëma chixexü i nagu perüxînüèchaxü.

Name nixî i nagu tarüxînüè i guxüma i tacü i aixcüma mexü ixîxü

⁸ Rü ñuxma Pa Chaueneëgüx, rü name nixî i nagu perüxînüè i guxüma i ngëma ore i aixcüma ixîxü, rü guxüma i ngëma nacüma i taxucürüwama texé chixri nachiga idexaxü. Rü name nixî i nagu perüxînüè i guxüma i ngëma ore i aixcüma meã iwéxü rü guxüma i ngëma Tupanapëxewa mexü, rü guxüma i ngëma mexü i duüxügü namaã taãèxü, rü guxüma i ngëma mexü i Tupanaxü naxcèx icuèxüxügüxü. Rü name nixî i ngëmagu perüxînüè.

⁹ Rü chanaxwèxe i aixcüma penaxü i ngëma pexü changúexëèxü, rü ngëma pexü namaã chixucüxëgüxü, rü ngëma chauxütawa nüxü pexînüèxü, rü ngëma chauxütawa nüxü pedauxü na chanaxüxü. Rü ngëxguma ngëmaäcü pemaxëgu rü pemaã tá inarüxãüx ya Tupana ya tamaã irüngüxmücü rü tüxü taãèxëcü.

Yema Piripucüăx ga yaxögüxü rü dîerumaã Pauruxü narüngüxëègü

¹⁰ Rü ñuxma na chorü Coriarü chíxü, rü poraäcü chataãe erü wenaxärü choxna pecuèxãchie rü choxü perüngüxëè. Rü choma nüxü chacuèx rü pema rü guxüguma choxü perüngüxëèchaü, natürü taguma pexü natauxcha ga na penaxüxü ga yema.

¹¹ Rü tama ngëma na tacü choxü taxuxücèx nixî i pemaã nüxü chixuxü i ngëmachiga. Erü choma rü marü chomaã nixü na namaã chataãèxü i ngëma choxü ngëxmaxü.

¹² Rü nüxü chacuèx na ñuxäcü na yîixü ega guxü choxü tauxgux, rü nüxü chacuèx na ñuxäcü na yîixü ega choxü namuxüchixgu. Rü marü chomaã nixü na namaã chataãèxü i ngëma choxü ngëxmaxü woo changaxpütüwegu, rü éxna woo chatayaxgu, rü éxna woo choxü namuxüchixgu rü éxna woo choxü natauxguma.

¹³ Rü Cristu nixî ya choxü poraxëècü, rü ngëmacèx chomaã nanguxü na chanaxüxü i guxüma i ngëma Tupana naxwèxexü na chanaxüxü.

¹⁴ Natürü ga pema rü wüxi ga mexü choxü pexügü ga yexguma guxchaxüwa chayexmagu rü choxü perüngüxëè.

¹⁵ Rū pema, Pa Yaxōgūxū i PiripucŪāx, rū meāma nūxū pecuèx rū yexguma noxri Machedóniāānewa nūxū chixuxgu ga Tupanaārū ore, rū yexguma yéma íchaxūxūgu, rū pexicatama nixī ga āmare choxna pexāxū naxcèx ga yema ngūxēē ga chauxūtawa peyaxuxū.

¹⁶ Rū yexguma Techarónicaarū iānewa chayexmayane, rū pema rū yéma chauxcèx penamugū ga perū āmare na choxū perüngūxēēgūxūcèx. Rū tama nixī ga yexgumaríca choxū perüngūxēēxū.

¹⁷ Rū woo perū āmaremaā chataāē, natürū yexeraācū chataāē erū ngēma choxū na perüngūxēēgūxūcèx rū Tupana tá āmare pexna naxā.

¹⁸ Rū ñuxma rū marū choxū nangēxma i guxūma i tacū i chanaxwèxexū, rū aixcūma ngēmaārū yexera choxū nangēxma. Rū ñuxma na Epaporudítu núma nangexū i perū āmare, rū taxuūma choxū nataxu. Rū ngēma perū āmare i chauxcèx núma pemuxū, rū Tupanapēxewa rū ñoma wūxi i pumara i yixixūrūxū nixī, rū núma rū poraācū namaā nataāē.

¹⁹ Rū ngēmacèx ya chorū Tupana rū norū ngēmaxūgū i mexēchixūwa tá pexna nanaxā i guxūma i tacū i pexū taxuxū. Rū ngēmaācū tá nanaxū erū Ngechuchu ya Cristuarū duūxūgū pixīgū.

²⁰ Rū name nixī i guxūguma nūxū tikuèxūgū ya Tanatū ya Tupana. Rū ngēmaācū yī.

Pauru nanaguxēē ga norū popera rū wenaxārū yema duūxūgūxū narūmoxē

²¹ Rū chanaxwèxe i chauégagu nūxū perūmoxēgū i guxūma i taeneēgū i Ngechuchu ya Cristuaxū yaxōgūxū. Rū ngēxgumarūū ta pexū narūmoxēgū i ngēma taeneēgū i chauxūtawa ngēxmagūxū.

²² Rū ngēxgumarūū ta pexū narūmoxēgū i guxūma i taeneēgū i núma Dumawa ngēxmagūxū. Rū ngēma yexera pexū rümoxēgūxū rū ngēma nixī i taeneēgū i Dumaārū āēxgacū ya tacūxū-tawa puracūexū.

²³ Rū chanaxwèxe i tórū Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexū narüngūxēē i guxāma i pemax. Rū ngēmaācū yī.

Rū nuāma pexna,
Pauru

POPERA GA COROCHAWA YEXMAGŪXŪ GA YAXŌGŪXŪTANŪWA NAMUXŪ GA PAURU

Pauru rü nüxŭ narümoxē ga yema yaxōgŭxŭ ga Corochawa yexmagŭxŭ

1-2 Pa Chaueneēgŭ ya Corochaarŭ Īñewa Ngēxmagŭxex, choma i Pauru rü wŭxigu namaã i taeneē i Timutéu nixŭ i pexcèx tanaxŭmatŭxŭ i ñaã popera. Rü choxŭ nixŭ ga Tupana ga inamuãchixŭ na guxŭwama nüxŭ chixuchigŭxŭcèx i Ngechuchu ya Cristuarŭ ore. Rü pexcèx chanaxŭmatŭ i guxâma i pema ya chaueneēgŭ ya aixcŭma Tupanaârŭ duŭxŭgŭ ixŭgŭxe ya Cristuaxŭ yaxōgŭxe. Rü chanaxwèxe i Tanatŭ ya Tupana pexŭ narŭngŭxēē na meã pegŭmaã pemaxèxŭcèx rü petaãgŭxŭcèx.

Pauru rü yema yaxōgŭxŭcèx nayumŭxē

3 Rü guxŭguma i ngēxguma pexcèx tayumŭxēgŭgu, rü moxē nüxna taxã ya Tupana ya Nanatŭ ya tórŭ Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

4 Rü ngēmaãcŭ tanaxŭ erŭ marŭ nüxŭ tacuáchiga na ñuxãcŭ aixcŭma meã Ngechuchu ya Cristuaxŭ peyaxōgŭxŭ, rü aixcŭma nüxŭ pengechaŭgŭxŭ i guxŭma i ngēma duŭxŭgŭ i Tupanaârŭ ixŭgŭxŭ.

5 Rü nüxŭ tacuèxgŭ na ngēmaãcŭ meã Tupanapēxewa pemaxèxŭ erŭ penayauxgŭchaŭ i ngēma mexŭgŭ i Tupana pexŭ namaã nguxŭxŭ i daxŭguxŭ i nañewa. Rü ñuxma rü meã ípenanguxēē na penayauxgŭxŭcèx i ngēma mexŭgŭ yerŭ marŭ nüxŭ pexŭnŭē ga Tupanaârŭ ore i mexŭ i aixcŭma ixŭxŭ.

6 Rü ngēmatama ore i mexŭ ga pexŭtawa nguxŭ, rü guxŭwama nangu i ñuxmax. Rü guxŭwama ningŭchigŭ rü duŭxŭgŭarŭ maxŭxŭ naxŭchicŭü, yema perŭ maxŭxŭ na naxŭchicŭxŭrŭü ga yexguma nüxŭ pexŭnŭēgu rü nüxŭ pecuèxgŭgu na ñuxãcŭ Tupana aixcŭma pexŭ na ngechaŭxŭ rü pexŭ rŭngŭxēēchaŭxŭ.

7 Rü ngēma ore i mexŭ nixŭ ga pexŭ nangúexēēxŭ ga Epáparu ya tomŭcŭ ya nüxŭ tangechaŭgŭcŭ ya wŭxigu tomaã Tupanaârŭ orewa puracŭcŭ. Nŭma rü Cristuarŭ puracŭtanŭxŭ ya mecŭ nixŭ, rü nŭma nixŭ i tohichŭü pexŭ nangŭxēēxŭ.

8 Rü nŭma ya Epáparu nixŭ i tomaã nüxŭ yaxuxŭ i pechiga na ñuxãcŭ Tupanaãe i Üñexŭârŭ ngŭxēēmaã choxŭ pengechaŭgŭxŭ.

9 Rü ngēmacèx i toma ga noxritama pexŭ tacuáchigagu, rü taguma nüxŭ itayarŭngŭmaē na pexcèx tayumŭxēgŭxŭ. Rü guxŭguma Tupanana naxcèx tacagŭ na meã pexŭ nüxŭ nacuèxēēxŭcèx i ngēma nŭma nanaxwèxexŭ na penaxŭxŭ. Rü nüxna naxcèx tacagŭ na pexna naxãxŭcèx i nagŭxŭraŭxŭ i cuèx i Naãe i Üñexŭwa ne ŭxŭ.

10 Rü nüxna naxcèx tacagŭ na meã tórŭ Cori naxwèxexŭãcŭma na pemaxèxŭcèx rü guxŭguma penaxŭxŭcèx i ngēma nŭma nanaxwèxexŭ. Rü nüxna naxcèx tacagŭ na pexŭ natauxchaxēēãxŭcèx na togŭxŭ perŭngŭxēēgŭxŭcèx rü guxŭ i ngunexŭgu yexeraãcŭ Tupanaxŭ pecuáxŭcèx.

11 Rü nüxna naxcèx tacagŭ na norŭ pora i mexēchixŭmaã pexŭ naporaexēēxŭcèx, na namaã peporaexŭcèx i guxŭma i guxchaxŭgŭ rü yaxna namaã pexŭnŭēxŭcèx.

12 Rü ñuxŭchi tanaxwèxe i taãēãcŭma Tanatŭ ya Tupanana moxē pexã, erŭ nŭma pexŭ nimexēēgŭ na pema rü ta penayauxgŭxŭcèx i ngēma mexŭgŭ i naxŭtawa ngēxmagŭxŭ i nŭma tá nüxna naxãxŭ i ngēma duŭxŭgŭ i noxrŭ ixŭgŭxŭ.

13 Yerü nüma ga Tupana rü marü Chatanámēxēwa tūxū ínanguxūxēē rü Nane ya nüxū nangechaūcümēxēwa tūxū nangēxmagūxēē.

14 Rü guma Nanegagu nixī ga tūxū namaxēxēēxū rü tūxū nüxū nangechaūxū ga tórü pecadugü.

Rü yexguma pecaducēx nayuxgu ga Cristu rü Tupana nügümaā nanangūxmüēxēē ga duūxūgü

15 Taguma texé Tupanaxū tadau, natürü nüma rü núma nanamu ga Nane na duūxūgü nüxū daugūxūcèx rü nüxū nacuèxgūxūcèx na ñuxācū na yīxū i nüma ya Tupana. Rü naxūpa ga guxūma ga tacū i ñuxma ngēxmaxū, rü nüxīra marü nayexma ga Tupana Nane.

16 Rü Nanexū nixī ga namuxū ga Tupana na naxūāxūcèx ga guxūma i tacū i ñuxma ngēxmaxū i daxūguxū i naānewa rü ñoma i naānewa, rü guxūma i ngēma nüxū idauxū rü ngēma tama nüxū idauxū. Rü yemaācū nanaxū ga guxūma ga norü orearü ngeruūgü i daxūcūāxārū āēxgacūgü rü guxūma ga ngoxogūarū āēxgacūgü. Rü yemaācū nanaxū ga guxūma na nüxū yacuèxūūgūxūcèx.

17 Rü naxūpa i guxūma i tacū i ñuxma ngēxmaxū, rü Cristu rü marü nüxīra nayexma. Rü nagagu nixī i meā inanuxū i guxūma erü nüma nixī i namaā inacuáxū.

18 Rü nüma ya Cristu rü naēru nixī i guxūma i ngēma yaxōgūxū. Rü nüma nixī ga naxūāxū rü nüxna naxāāxū ga maxū. Rü nüma nixī ga nüxīra yuwa ínadxū na guxūārū āēxgacū yīxūcèx.

19 Rü Cristu rü Tupanaxūchi nixī, yerü yemaācū nanaxwèxe ga Tupana.

20 Rü Tupana rü ñoma ga naānewa nanamu ga Cristu na curuchagu pecaducèx nayuxūcèx. Rü yemaācū nixī ga Tupana nügümaā nangūxmüēxēēxū ga guxūma i ñoma i naānewa ngēxmaxū rü guxūma i daxūguxū i naānewa ngēxmaxū. Rü yemaācū nanaxū ga Tupana yerü yemaācū nanaxwèxe.

21 Rü pema ga ūpa rü tama Tupanamūcūgü pixīgü yerü naxchi pexaie nagagu ga perü chixexū ga nagu perüxīnūexū rü pexūxū.

22 Natürü i ñuxma ya Tupana rü nügümaā pexū narüngūxmüēxēē na namūcūgü i mexū pixīgūxūcèx. Rü yemaācū nanaxū ga Tupana ga yexguma Cristu duūxūxū ixīxgu rü curuchawa ngúxū yangexgu rü yexma nayuxgu. Rü yemaācū nayu ga Cristu na nügūxūtawa pexū nagagūxūcèx rü napēxewa pimexūcèx rü nataxuxūcèx i perü chixexū.

23 Natürü ngēma na pengugūxūcèx, rü penaxwèxe na guxūguma mea peyaxōgūxū rü meā naga pexīnūēxū rü taguma nüxū perūxoexū i ngēma norü ore i mexū ga marü nüxū pexīnūēxū. Rü ngematama ore nixī i ñuxma nüxū yaxugūexū i gūxū i naanewa.

Tupana rü Pauruxū namu na guxūma ga yaxōgūxūxū nangūxēēxūcèx

24 Rü ñuxma na woo pexcèx ngúxū chingexū rü chataāē erü nüxū chacuèx rü ñaā chaxunemaā choma rü ta chayanguxēē ga yema ngúxū ga Cristu ingexū naxcèx i norü duūxūgü i yaxōgūxū.

25 Rü ñuxma ya Tupana rü choxū namu na nüxū charüngūxēēxūcèx i guxūma i ngēma norü duūxūgü i yaxōgūxū. Rü perü mexūcèx nixī i choxū namuxū na guxūwama meā nüxū chixuxūcèx i norü ore.

26-27 Rü ngēma Tupanaārū ore rü ñanagürü:

“Rü Cristu rü pewa nangēxma i ñuxmax, rü nagaguxicatama nixī i pexū nangēxmaxū i pechica i daxūguxū i naānewa i ngextá ínamexēchixūwa”, ñanagürü. Rü yema nuxcūmaūgūxū ga duūxūgü rü tama nüxū nacuèxgū ga yemachiga, natürü ñuxma ya Tupana rü norü duūxūgūxū nüxū nacuèxēē. Erü nüma ya Tupana rü norü duūxūgūxū nüxū nadauxēēchaū na ñuxācū poraācū pexū nangechaūxū rü pexū nangūxēēxū i guxāma i pema i tama

Yudíugü ixíngüxe. Rū ñuxma i pema na woo tama Yudíugü pixíngüxü, natürü pema rü ta pexü nangëxma i pechica i daxüguxü i nañewa erü Cristuaxü peyaxögü.

²⁸ Rū ñuxma i toma rü Cristuchigaxü nixí i tixuxü. Rū ngema ore i Tupanaarü cuèx nawa ngexmaxümaã nixí i guxüma i duüxügüxü tixucuxëgüxü rü tanangüexëxü na ngemaãcü ngearü chixexüãxü Cristuxütawa tagagüxü.

²⁹ Rū ngëmatama puracü nixí i nawa poraãcuxüchima chapuracüamaxü woo tacü rü guxchaxü chauxcèx ínguxgu. Rū guxüma i ngëma pora i Cristu choxna äxü i chowa ngëxmaxü nixí i choxü poraxëxü na chanaxüamaxücèx i ngëma puracü.

2

¹ Pa Chaueneëgüx, chanaxwèxe i nüxü pecuèx na ñuxãcü poraãcü pexcèx chapuracüxü. Rū ngëxgumarüü ta chanaxwèxe i nüxü pecuèx na ñuxãcü poraãcü chapuracüxü naxcèx i ngëma taeneëgü i Laodichéaarü iñewa ngëxmagüxü rü guxüma i petanüxügü i taguma choxü daugüxü.

² Rū ngëmaãcü poraãcuxüchima chapuracü na nüxü rü ta chanangüchaüxëxücèx. Erü chanaxwèxe i guxüma aixcüma nügü nangechaügü rü nüxü nangëxma i ngëma mexü i cuèx i aixcüma ixíxü. Rū ngëmaãcü tá meãma nüxü nacuèxgü ga yema noxri Tupanaxícatama nüxü cuáxü. Rū yima rü Cristutama nixí.

³ Rū nüma nixí i nüxü nangëxmaxü i guxüma i cuèx i aixcüma mexü. Rū nüma nixí i taxcèx nangoxëãxü i Tupanachiga.

⁴ Rū pemaã nüxü chixu i ngëma ore erü tama chanaxwèxe na texé pexü womüxëëgüxü namaã i tacü rü ore i chixexüwa pexü gagüxü.

⁵ Rū woo na tama ngema petanüwa changëxmaxü, natürü chauãëwa rü poraãcü pegu charüxñü. Rū wüxi i chorü taãë nixí na nüxü chacuáxü na ñuxãcü meã pegü ipinuxü na meã pegümaã ipecuáxücèx rü ñuxãcü tama nüxü perüxoexü na Cristuaxü peyaxögüxü.

Ñuxma na Cristuarü ixíngüxü rü ngexwacaxüxü i maxü tüxü nangëxma

⁶ Rū pema ga noxri rü meãma tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuaxü peyaxügü. Rū ñuxma rü yema noxri meãma na penayauxgüxürü rü name nixí i guxüguma nüxna penaxã i perü maxü na nüma pexü namaã inacuáxücèx.

⁷ Rū wüxi i nanetü nanaxwèxe i naxchúmèxã na nataixücèx rü na namaxüxücèx. Rū ngëxgumarüü ta i pema rü penaxwèxe na meã Cristuna peyaxüxgüxü na meã nawa piyaetanüxücèx rü meã naxcèx pemaxëxücèx rü meã nüxü peyaxögüamaxücèx yema noxri Epáparu pexü ngüexëëgurüü. Rū name nixí i guxüguma Tupanana moxë pexã.

⁸⁻⁹ Rū naxcèx pexuãëgü i ngëma duüxügü i pexü womüxëëgüchaüxü! Rū tama name i nüxü iperüxñüë i ngëma norü ore i tama aixcüma ixíxü rü taxuwama mexü. Erü ngëma duüxügü rü pexü nangüexëëchaü na nagu pëxíxücèx i ngëma nacümagü ga nuxcümaügüxü ga duüxügü nagu íxü. Rū ñoma i nañeãrü ngüxëëtaegü nixí i inaxñüëxü. Rū tama aixcüma Cristuchiga nixí i ngëma pexü nangüexëëxü. Rū name nixí i nüxna pixígachi i guxüma i ngëma ngüxëëtaeruügü i chixexügü rü Cristuwe perüxí. Erü Cristu rü Tupanaxüchi nixí rü guxüma i Tupanaãrü pora rü Cristuwa nangëxma.

¹⁰ Rū ñuxmax, rü Tupanaãrü maxü rü norü pora rü aixcüma pewa nangëxma erü namëxwa pengëxmagü ya Cristu ya namaã icuácü i guxüma i daxüçüãxãrü ãëxgacügü rü guxüma i ngoxogüarü ãëxgacügü.

11 Rū ngēma Yudíugü rü nügü ínawiechèxmüpēxechiraügü na Tupanapēxewa yamexūcèx. Natürü ngēxguma Cristuaxū yaxōgügu rü tama ngēmaācū tamaā nanaxü ya Cristu na imexūcèx. Erü nūma ya Cristu rü tórü maxūwa napuracü rü tüxū ínanguxūxēē nawa i taxüneārü ngúchaügü. Rū ngēmaācū nixī i tüxū yamexēēxū na Tupanapēxewa imexūcèx.

12 Rū yexguma ípebaiūgu, rü Cristu na itáxürüü yexma natèx ga yema nuxcūmaūxū ga perü maxū. Rū yema Cristu na írüdaxürüü rü pema rü ta penayaxu i maxū i ngexwacaxūxū, yerü peyaxōgü na Tupana norü poramaā Cristuxū írüdaxēēxū.

13 Rū ūpa ga pema rü tama aixcūma pexū nayexma ga maxū i taguma gūxū yerü pepecaduāxgü rü pexeneārü ngúchaū pexügü. Natürü i ñuxma rü Cristuxū namaxēēxürüü pexū namaxēxēē ya Tupana erü Cristuarü duūxügü pixīgü. Rū Tupana rü marü Cristugagu tüxū nüxū nangechaū ga guxūma ga tórü pecadugü.

14 Rū noxri rü tachixe yerü tama aixcūma naga taxīnūē ga yema mugü ga Moíché tüxna āxū, rü tórü pecadugü rü yuwa tüxū nagagü. Natürü ga Cristu rü curuchagu tórü pecaducèx nayu, rü yemaācū Tupana tüxū nayangutanūxēē ga yema tórü pecadugü.

15 Rū yexguma curuchagu nayuxgu ga Cristu, rü yexguma nixī ga Chatanáxū naporamaēxū ga Tupana. Rū yexguma nixī ga guxū ga duūxügüpēxewa Chatanáxū naxānexēēxū ñoma wūxi i churaragüarü āēxgacü i norü uwanü i nüxū naporamaēxūxū naxānexēēxürüü.

Name nixī i naxcèx tadaugü i ngēma mexügü i daxūguxū i naānewa ngēxmagüxū

16 Rū ñuxma rü taxucèxma tüxcüü pexū nixu i ngēma Yudíugü ega woo tama naxrūü penaxūxgux. Nūmagü rü ñuxre i ònagūxicatama nangōxgü, rü ñuxre i axeūxīcatama nixaxgü, rü ñuxre i petaarü ngunexügü naxauregü na ngēmaācū Tupanaxū yacuèxüügüxūcèx. Rū nangēxma i norü peta i gucü ya taunecügu Tupanacèx naxauregüxū rü togü i petagü i gucü ya tauemacügu naxauregüxū. Rū nüxū nangēxma i nacūmagü na ñuxācū ngūxchigaarü ngunexügü naxauregüxū.

17 Rū aixcūma yema nuxcūmaūgüxū ga Yudíugü rü nanaxauregü ga yema nacūmagü yerü ga Cristu rü tauta ínangu ga yexguma. Natürü i ñuxma rü marü ínangu ya Cristu rü tórü pecaducèx nayu. Rū ñuxma rü name nixī na naga ixīnūēxū rü tama nagu ixīxū i ngēma nuxcūmaūgüxū i nacūmagü.

18 ¡Rü tātúama naga pexīnūē i ngēma duūxügü i nüxū ixugüxū na ipeyarútauxexū ega tama daxūcūāx i orearü ngeruūgüxū picuèxüügügu! Nūmagü rü tama nügü nicuèxüügüneta rü nügü nixugü na yangōxetügüxū. Rū noxrütama cuèxmaāmare nügü nicuèxüügü.

19 Natürü i nūmagü rü tama aixcūma naga naxīnūē ya yima taeru ixīcū ya Cristu ya tüxū poraexēēcü rü tüxū iyaetanūxēēcü i tórü ōwa i guxāma i yixema i norü duūxügü ixīgüxe. Rū nūma ya Cristu nixī i wūxigu tüxū naxīnūēxēēxū i wūxichigü i yixema ngēma Tupana naxwèxexürüü.

20 Rū yexguma nayuxgu ga Cristu rü yexma nayu ga nuxcūmaūxū ga perü maxū, rü yexma nayarūxo ga guxūma ga nuxcūmaūgüxū ga pecūmagü i ñoma i naānecūāx i duūxügü nagu rüxīnūēxū. Rū ngēmacèx i ñuxmax ¿rü tüxcüü nixī i ñoma i naānecūāx maxēxürüü nagu pemaxēxū i pemax, rü tüxcüü nixī i ngēma Yudíugücūmagu pexīxū?

21 Rū nūmagü i Yudíugü rü nüxū nixugüe rü ñanagürügü:

“Tama name i nüxū quingōgü i ngēā, rü tama name i cunangōx i yea, rü tama name i cunayaxu i ngēma”, ñanagürügü.

²² Natürü guxūma i ngēma nacūmagü rü paxa tá inayarūxo erü duūxūgüarü nixīgü. Rü ngēma pexū namuxū rü duūxūgüarü mugūmare nixī. Rü ngēma pexū nangúxēēxū rü duūxūgüarü nguxēētaemare nixī.

²³ Rü guxūma i ngēma pexū namuxū rü pexcèx namexcüraxū erü pexū naxucuxēgü na tacü pexauregüxücèx, rü tama pegü picuèxüügüxücèx, rü meã pexenemaã ipecuèxgüxücèx. Natürü guxūma i ngēma mugü rü tama aixcūma pexū narüngüxēē na nüxū perüxoexücèx i pexeneärü ngüchaūgü.

3

¹ Rü ñuxma i pemax, rü Cristu wena maxūxürüü rü pexū nangēxma i maxū i ngexwacaxūxū. Rü ngēmacèx name nixī i naxcèx pedau i ngēma mexūgü i daxūguxū i nañewa ngēxmaxū i ngextá Cristu rü Tupanaärü tügünecüwawa írütöxūwa rü namaã ãēxgacü íyīxūwa.

² Rü name nixī i guxūguma nagu perüxīnūē i ngēma daxūguxū i nañewa ngēxmaxū i ngemaxūgü rü tama i ngēma ñoma i nañewa ngēxmaxū.

³ Yerü yexguma nayuxgu ga Cristu rü yexma nayu ta ga nuxcūmaūxū ga perü maxū. Rü ñuxma rü pexū nangēxma i perü maxū i ngexwacaxūxū erü Cristutanūxū pixīgü rü Tupanamēxēwa pengēxmagü.

⁴ Rü nümatama ya Cristu nixī i pexū namaxēxēxū. Rü ngēxguma wena núma nangoxgu, rü namaã tá pengóe, rü naxrūü tá pimexēchi.

Marü nüxū tarüxo i nuxcūmaūxū i tacūma i chixexūgü rü tanayaxu i ngexwacaxūxū i tórü maxū

⁵ Rü ñuxma rü name nixī i nüxū perüxoe i guxūma i ñoma i nañeärü chixexū i pewa ngēxmaxū. Rü tama name i pemèxna naī i ngemaã pemaxē, rü tama name i petena naī ya yatūmaã pemaxē. Rü tama name i penaxū i pexeneärü ngüchaū rü bai i nagu perüxīnūēmare. Rü tama name i pexū nangúchaū i tacü rü to i chixexūgü. Rü tama name i pegünaxīcatama penanuxuchigüchaū i guxūma i ngēmaxūgü, erü yíxema ngēma nacūma tūxū ngēxmaxē rü düxwa namaã tatupanaãx.

⁶ Rü guxūma i ngēma chixexūgücèx tá nixī i Tupana napoxcuexū i ngēma duūxūgü i ngēmaäcū maxēxū rü tama naga ĩnüēchaūxū.

⁷ Rü pema ga ũpa rü penaxū ga yema chixexūgü, rü yemaäcū pemaxē.

⁸ Natürü i ñuxma rü name nixī i nüxū perüxoe i guxūma i ngēma na pegüchi pexaieixū, rü pegūmaã penuēxū, rü chixri pemaxēxū, rü pegūmaã peguchigagüxū, rü guxūma i ngēma chixexū i dexa i nüxū pixuxū.

⁹ Rü tama name i pegūmaã pidorae, erü marü ípenatèx ga nuxcūmaūxū ga pecūma rü guxūma ga yema chixexūgü ga ũpa pexügüxū.

¹⁰ Rü ñuxma rü marü penayaxu i ngexwacaxūxū i perü maxū rü ngexwacaxūxū i duūxūgü pixīgü. Rü guxū i ngunexūgu rü Tupana pexū ningexwacaxūxēechigü na yexeraäcū pimexücèx naxrūü rü yexeraäcū nüxū na pecuèxgüxücèx ya Tanatü ya Tupana ya maxū tūxna äcū.

¹¹ Rü ñuxma rü Tupanacèx rü nüetama nixī ega Yudü quixīgu rü éxna tama. Rü nüetama nixī ega ícuwiechèx-müpēxechiraūgu rü éxna tama. Rü nüetama nixī ega tacü rü nachiūñanecūñax i duūxū quixīgu, rü éxna tacü rü duūxū quixīgu. Rü nüetama nixī ega wūxi i coriarü duūxū quixīgu, rü éxna taxúxearūma duūxū quixīgu. Erü ñuxma rü ngēma guxūärü yexera aixcūma tūxū mexū nixī na Cristu rü guxūärü ãēxgacü yīxū rü guxāwama nangēxmaxū.

¹² Rü ñuxma ya Tupana rü pexū nangechaū i pema rü pexū nadei na noxrü pixīgüxücèx. Rü ngēmacèx name nixī i guxūguma pexū nangechaütümüügü i togü, rü namaã pemecūmagü, rü tauxchaäcūma nüxna penaxã, rü taguma

napēxewa pegü picuèxüxügü. Rū ngēxguma woo tacü pemaã naxüxgux rü name nixĩ i yaxna namaã pexĩnüẽ.

¹³ Rū name nixĩ i wüxichigü i pema na pegümaã yaxna pexĩnüẽxü. Rū ngēxguma chi texé tacü pemaã üxgux, rü name nixĩ i pegüxü nüxü pengechaügü i ngēma. Rū yexgumarüü ga tórü Cori na pexü nüxü ngechaüxürüü, rü name nixĩ i togüaxü nüxü pengechaügü.

¹⁴ Rū guxüârü yexera mexü nixĩ na pegü pengechaügüxü. Erü ngēxguma aixcüma pegü pengechaügügu rü aixcüma wüxigu tá perüxĩnüẽ, rü meã pegümaã tá pemaxẽ.

¹⁵ Rū name nixĩ na pemaã inacuáxü i ngēma taãe i Cristu pexna äxü na ngēmaäcü aixcüma pegü pengechaügüxücèx. Yerü yemacèx nixĩ ga Tupana pexü dexü na wüxitama i duüxügü pixĩgüxücèx rü meã wüxigu perüxĩnüẽxücèx. Rū name nixĩ i moxẽ nüxna pexägü ya Tupana.

¹⁶ Rū name nixĩ i guxüguma peãewa nangēxma i Cristuarü ore rü taãeäcüma naga pexĩnüẽ. Rū name nixĩ i meã peãexü pecuáäcüma namaã pegü pengüexẽ rü pegü pixucüxëgü na ngēmaäcü pegüaxü penangüchaüxëxücèx. Rū name nixĩ i aixcüma Tupanana moxẽ pexägüäcüma naga pewiyaegü i nagüxüraüxü i norü wiyægü.

¹⁷ Rū guxüma i ngēma pexüxü rü nüxü pixuxü rü name nixĩ i tórü Cori ya Ngechuchuégagu penaxü. Rū name nixĩ i ngēmaäcü Ngechuchuégagu Tanatü ya Tupanana moxẽ pexägü.

Tupana nanaxwèxe na meã namaxëxü i duüxügü i Cristuaxü yaxögüxü

¹⁸ Pa Ngexügü i Átegüxüx, rü name nixĩ i petega pexĩnüẽ. Erü woetama ngēma nixĩ i mexü na penaxüxü erü tórü Cori ya Cristuarü duüxügü pixĩgü.

¹⁹ Pa Yatügü i Ámaxgüxüx, rü name nixĩ i ngixü pengechaügü i pemèxgü. Rü tama name na ngĩmaã pechixecümagüxü.

²⁰ Pa Buxügüx, rü name nixĩ i guxüwama penatü rü peega pexĩnüẽ, erü ngēma nixĩ i namaã nataãexü ya tórü Cori.

²¹ Pa Papágüx, rü tama name i penanuëxëe i pexacügü. Erü ngēxguma ngēmaäcü penaxüxgux rü ngürüäch i tá nüxü nawëxtümüü i ngēma namaã nüxü pixuxü.

²² Pa Duüxügüx i Ixãârü Coriãxgüxüx, rü name nixĩ i guxüwama naga pexĩnüẽ i perü corigü i ñoma i naãnewa pemaã icuèxgüxü. Rü tama name i pexü nadaugüguxicatama meã pepuracüe na ngēmaäcü penataãexëxücèx. Natürü name nixĩ i mexü i perü ngüchaümaã guxüguma meã pepuracüe erü tórü Corixü pemuẽ.

²³ Rū guxüma i ngēma perü puracü i pexüxüwa rü name nixĩ i perü ngüchaümaã penaxü ñoma tórü Cori ya Cristuaxü pepuracüexürüü rü tama i duüxügüaxü.

²⁴ Rū marü nüxü pecuèx rü daxügüxü i naãnewa rü tórü Cori ya Cristu tá pexna nanaxã i perü ãmare i maxü i taguma gúxü. Erü yima Cristu ya aixcüma perü Cori ixĩcüaxü nixĩ i pepuracüexü.

²⁵ Natürü yixema chixexü üxe rü tá ta tanayaxu i tümaârü natanü naxcèx i ngēma chixexü i taxüxü, rü aixcüma Tupana tá tüxü napoxcu. Erü Tupanapēxewa rü guxüma i duüxügü rü nawüxigu, rü taxucürüwama texé Tupanachèxwa tiña ega chixexü taxüxgux.

4

¹ Rū pemax, Pa Corigüx, rü name nixĩ i perü duüxügümaã pemecümagüxü, rü tama penawomüxëxü. ¡Rü nüxna pecuèxãchie na pema rü ta pexü nangēxmaxü ya perü Cori ya daxügücü!

² ;Rü guxŭguma peyumŭxëgŭ, rŭ pexuãëgŭ na tama chixexŭgu peyixŭcèx!
;Rü Tupanana moxë pexãgŭ!

³ ;Rü toxcèx rŭ ta peyumŭxëgŭ na Tupana toxŭ natauxchaxëxŭcèx na nŭxŭ tixuxŭcèx i norŭ ore i mexŭ, rŭ meãma duŭxŭgŭmaã nŭxŭ tixuxŭcèx i ngëma ore ga noxri tama nŭxŭ nacuëxgŭxŭ i Cristuchiga! Rŭ ngëma orecèx nixŭ i ñuxma ichapoxcuxŭ.

⁴ Rŭ chanaxwèxe i chauxcèx peyumŭxëgŭ na meã duŭxŭgŭcèx chanangoxëxŭ i ngëma ore, erŭ ngëma nixŭ i mexŭ na chanaxŭxŭ.

⁵ ;Rü meã pemaxë napëxewa i ngëma duŭxŭgŭ i tama yaxögŭxŭ! ;Rü ñuxma na pexŭ natauxchaxŭ, rŭ yoxni paxa penaxŭx i Tupanaãrŭ puracŭ! ;Rü taxŭ i perŭchomarexŭ!

⁶ Rŭ ngexguma togŭ i duŭxŭgŭmaã pidexagŭgu, rŭ name nixŭ i penataãëxëë namaã i ngema dexa i namaã nŭxŭ pixuxŭ. ;Rü ngemaãcŭ mea penangaxŭ i ngema pexna cèxŭ nachiga i perŭ ô!

Pauru nanaguxëë ga norŭ popera rŭ wenaxãrŭ yema duŭxŭgŭxŭ narŭmoxë

⁷ Rŭ nŭma ya taeneë ya Tíquicu ya nŭxŭ ingechaŭgŭcŭ rŭ aixcŭma choxŭ narŭngŭxëë rŭ wŭxigu chomaã Cori ya Tupanacèx napuracŭ. Rŭ nŭma tá pemaã nŭxŭ nixu i chauchiga.

⁸ Rŭ ñuxma rŭ petanŭwa chanamu na pexŭ nataãëxëxŭcèx rŭ pemaã nŭxŭ yaxuxŭcèx na ñuxãcŭ toxŭ nangupetŭxŭ i tomox.

⁹ Rŭ Tíquicumaã petanŭwa chanamu i Onéchimu ya taeneë ya nŭxŭ ingechaŭgŭcŭ ya aixcŭma meã Tupanaãrŭ puracŭ ũcŭ. Rŭ nŭma rŭ petanŭxŭ nixŭ. Rŭ nŭmagŭ tá nixŭ i pemaã nŭxŭ yaxugŭxŭ na ŭacŭ ngupetŭxŭ i nŭma.

¹⁰ Rŭ pexŭ narŭmoxë i Aritácu i wŭxigu chomaã poxcuxŭ. Rŭ ngëxgumarŭŭ ta pexŭ narŭmoxë i Marcu i Bernabéeneë ixŭxŭ. Rŭ marŭ pemaã nŭxŭ chixu i Marcuchiga na meã penayauxgŭxŭcèx i ngëxguma petanŭwa nanguxgu.

¹¹ Rŭ ngëxgumarŭŭ ta pexŭ narŭmoxë ya taeneë ya Ngechuchu ya Ix-aixcŭmacŭgu äegacŭ. Rŭ ngëma tomaëxpŭx i yatŭgŭ rŭ ngëxŭcatama nixŭ i Yudŭgŭ i yaxögŭxŭ i wŭxigu chomaã puracŭexŭ i Tupanaãrŭ puracŭwa. Rŭ nŭmagŭ rŭ poraãcŭ choxŭ nataãëxëëgŭ.

¹² Rŭ ngëxgumarŭŭ ta pexŭ narŭmoxë i Epáparu. Rŭ nŭma rŭ petanŭxŭ nixŭ, rŭ aixcŭma nanaxŭ i Cristuarŭ puracŭ. Rŭ nŭma rŭ norŭ yumŭxëwa rŭ guxŭguma Tupanaxŭ nacèxŭ pexcèx na aixcŭma meã pemaxëxŭcèx rŭ peyaxögŭamaxŭcèx rŭ aixcŭma penaxŭxŭcèx i ngëma Tupana naxwëxexŭ.

¹³ Rŭ choma rŭ marŭ nŭxŭ chadau rŭ pemaã nŭxŭ chixu i ñuxãcŭ Epáparu poraãcŭ pexcèx napuracŭ rŭ naxcèx napuracŭ i ngëma taeneëgŭ i Laodichéaarŭ ñãnewa rŭ Iráporiarŭ ñãnewa ngëxmagŭxŭ.

¹⁴ Rŭ Luca ya duturu ixŭcŭ ya nŭxŭ ingechaŭgŭcŭ, rŭ pexŭ narŭmoxë. Rŭ ngëxgumarŭŭ ta pexŭ narŭmoxë i Dema.

¹⁵ ;Rü chauégagu nŭxŭ perŭmoxëgŭ i taeneëgŭ i Laodichéawa ngëxmagŭxŭ!
;Rü ngëxgumarŭŭ ta nŭxŭ perŭmoxëgŭ i Nifa rŭ guxŭma i taeneëgŭ i yaxögŭxŭ i napatawa ngutaquëxegŭxŭ!

¹⁶ Rŭ ngëxguma marŭ nŭxŭ pedamatŭguwena i ñãã popera, rŭ chanaxwèxe i Laodichéawa penamu na ngemacŭãx i taeneëgŭ rŭ ta nŭxŭ nadamatŭgŭxŭcèx. Rŭ ngëxgumarŭŭ ta i ngëma popera i Laodichéawa chamuxŭ, rŭ ngëxguma pexŭtawa nanguxgu rŭ chanaxwèxe i nŭxŭ pedamatŭgŭ.

¹⁷ Rŭ chanaxwèxe i Ariquípumaã nŭxŭ pixu, rŭ ñapegŭgŭ nŭxŭ:

“;Rü meã napuracŭ rŭ yanguxëë i ngëma puracŭ i tórŭ Cori cuxna ãxŭ!”
ñapegŭgŭ nŭxŭ.

18 Choma i Pauru rü choxměxmaãtama pexcèx chanaxümatü i ñaã chorü
moxě. ¡Rü nüxna pecuèxãchie na chapoxcuxũ! Rü chanaxwèxe i Tupana pexũ
narüngũxě.

Rü nuãma pexna,
Pauru

NÜXĨRAÜXÜ GA POPERA GA TECHARÓNICAWA YEXMAGÜXÜ GA YAXŌGÜXÜTANÜWA NAMUXÜ GA PAURU

Pauru rü nüxü narümoxë ga yema yaxŏgüxü ga Techarónicawa yexmagüxü

¹ Pa Toeneëgü i Techarónicawa Ngëxmagüxü i Tanatü ya Tupana rü Törü Cori ya Ngechuchu ya Cristuarü Duüxügü Ixīgüxüx, choma i Pauru rü namaã i taeneë i Chiribánu rü Timutéu nixĩ i pexcëx tanaxümatüxü i ñaã popera. Rü tanaxwëxe i Tanatü ya Tupana rü törü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexü narüngüxëë rü pexü nataãëxëë.

Meãma nayaxŏgü ga yema Techarónicawa yexmagüxü rü yemaãcü wüxi ga cuëxruü ga mexü nixigü

² Rü torü yumüxëwa rü guxüguma pexna tacuëxächigü, rü pexcëx Tupanana moxë taxã.

³ Rü guxüguma i ngëxguma Tanatü ya Tupanamaã tidexagügu, rü taguma nüxü itayarüngümaë na ñuxãcü meã peyaxŏgüãcüma penaxüxü i Tupanaärü puracü, rü ñuxãcü nüxü pengechaügüãcüma togüxü perüngüxëëxü. Rü taguma nüxü itayarüngümaë na ñuxãcü aixcüma meã ípenanguxëëxü ya törü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü ngëmacëx yaxna namaã pexĩnüë i ngëma ngüxü i ñuxma pingexü.

⁴ Pa Chaueneëgüx, Tupana pexü nangechaü, rü nüxü tacuëx rü nümatama nixĩ ga pexü nadexü.

⁵ Rü yexguma pemaã nüxü tixuxgu ga Tupanaärü ore i tüxü maxëxëëxü, rü tama toechama tidexagümare, yerü Tupanaãë i Üünexü toxü narüngüxëë na norü poramaã pemaã nüxü tixuxü. Rü meã nüxü tacuããcüma pemaã nüxü tixu ga yema ore yerü toëwatama nüxü tacuëx na aixcüma yĩxü. Rü pematama nüxü pecuëx ga ñuxãcü meã pepëxewa na tamaxëxü ga yexguma na yemaãcü pexü tarüngüxëëgüxüçëx.

⁶ Rü pema rü meãma penaxügü ga yema pexü tangüexëëxü rü yema tüxü nangüexëëxü ga törü Cori ya Ngechuchu. Rü Tupanaãë i Üünexü pexü taãëxëëãcüma penayauxgü ga yema ore ga woo yemacëx poraãcü ngüxü na pingegüxü.

⁷ Rü yemaãcü ga pema rü wüxi ga cuëxruü ga mexü pixigü naxcëx ga guxüma ga yema yaxŏgüxü ga Machedóniãñewa rü Acayaanewa yexmagüxü.

⁸ Rü yema na peyaxŏgüxügagu rü törü Cori ya Ngechuchuarü ore rü guxüwama ninguchigü. Rü ngëmacëx i ñuxma rü Machedóniãñewa rü Acayaanewa rü guxüwama nüxü nacuëxgü na ñuxãcü meã Tupanaãxü peyaxŏgüxü. Rü ngëmacëx marü taxucëxma tüxcüü i toma rü namaã nüxü tixu i ngëma ore i mexü i pechiga.

⁹ Erü nümagütama i ngëma duüxügü rü marü nüxü nixugügü ga ñuxãcü ga pema rü meã toxü na peyauxgüxü ga yexguma petanüwa taxixgu. Rü nüxü nixugügü ta ga ñuxãcü nüxü na perüxoexü ga perü tupanenetachicünëxägü na Tupanaxüchi ya maxücü rü ixaixcümacüwe perüxixüçëx rü nüxü pepuracüexüçëx.

¹⁰ Rü nüxü nixugügü ta na ñuxãcü aixcüma ípenanguxëëxü na wenaxãrü daxüwa ne naxüxü ya Ngechuchu ya Tupana Nane ga yuwa ínadaxëëãcü. Rü

yima Ngechuchu nixĩ ya tũxũ ínguxũxẽẽcü nüxna i ngẽma poxcu i ãũcümaxũ tá ínguxũ.

2

Pauruarũ puracũ ga Techarónicawa

¹ Pa Chaueneẽgũx, rü pematama nüxũ pecuèx rü tama natüçèxmamare nixĩ na pexũtawa taxĩxũ.

² Rü pema nüxũ pecuèx rü naxũpa ga pexũtawa na tangugũxũ rü chixri tomaã nachopetũ ga Pirípucũãxgũ rü tomaã naguxchigagũ. Natürũ Tupana toxũ narüngũxẽẽ na pemaã nüxũ tixuxüçèx ga norũ ore i tũxũ maxẽxẽẽxũ. Rü yemacèx tama tamuũẽãcüma pemaã nüxũ tixu ga yema ore woo ga torũ uwanũgũ rü poraãcü toxũ na naguxchaxẽẽgũãxũ.

³ Rü yexguma pemaã nüxũ tixuxgu ga yema ore, rü tama ítatüẽãcüma pemaã nüxũ tixu. Rü tama chixexũ pemaã taxüğüchaũãcüma rü tama pexũ tawomüxẽẽgũchaũãcüma pemaã nüxũ tixu ga yema ore.

⁴ Yerũ Tupana nixĩ ga toxũ unetacũ rü toxũ mucũ na pemaã nüxũ tixuxüçèx ga norũ ore i mexũ i tũxũ maxẽxẽẽxũ. Rü yemacèx Tupana naxwèxexũãcüma pemaã nüxũ tixu ga yema ore. Rü tama duũxüğüxũmare na tataãẽxẽẽgũxüçèx pemaã nüxũ tixu, natürũ nüxũ tixu na Tupanaxũ tataãẽxẽẽgũxüçèx. Rü nüma ya Tupana nixĩ i tũxũ nacuáxũ rü tũxũ nadauxũ rü nangugũãxũ i ngẽma nagu rüxĩnüẽxũ.

⁵ Rü pema nüxũ pecuèx rü taguma pepẽxewa pexũ ticuèxüügũ na toga pexĩnüxüçèx, rü taguma pexũ tawomüxẽẽgũ na ngĩxũ tayauxgũxüçèx ga perũ dẽeru. Rü Tupana nixĩ ya toxũ daucũ na taguma yemaãcü na tanaxũxũ.

⁶ Rü taguma naxcèx tadaugũ na duũxüğü toxũ icuèxüügũxüçèx, rü woo i pema rü bai i togũ i duũxüğü.

⁷ Rü woo Cristutama toxũ namu na yaxõgũxũãrũ ãẽxgacüğü na tixĩgũxũ natürũ tama ñoma wüxi ga ãẽxgacürũũ pepewa tixĩgũ. Natürũ meãmare pemaã itacuèx, ñoma wüxi i mamá i ngĩxãcüğüna meã dèuxcürũũ pemaã tixĩgũ.

⁸ Rü poraãcü pexũ tangechaũ, rü yemacèx pemaã nüxũ tixu ga Tupanaãrũ ore. Rü tama yemaxicatama pexna taxãxchaũ ga yexguma. Natürũ marũ ítamemare ta ga pexcèx na tayuexũ, yerũ poraãcü pexũ tangechaũgũ.

⁹ Pa Chaueneẽgũx, pema nüxũ pecuèx ga ñuxãcü poraãcü na tapuracüexũ na torũ õnacèx tataxegũxüçèx. Rü ngunecũ rü woo chütacũ tapuracüe na taxúeaxũma wüxi ga guxchaxũ tixĩgũxüçèx ga yexguma petanũwa tayexmagügu rü pemaã nüxũ tixuxgu ga Tupanaãrũ ore.

¹⁰ Pa Duũxüğü i Tupanaãxũ Yaxõgũxũ, pema nixĩ ga toxũ pedaugũxũ rü Tupana rü ta toxũ nadau ga ñuxãcü meã na tamaxẽxũ ga petanũwa, rü ñuxãcü taxuũma ga chixexũ na taxũxũ ga yexguma.

¹¹ Rü pema nüxũ pecuèx ta ga ñuxãcü pexũ na tanangúchaũxẽẽxũ. Rü yexguma pengechaũgũgu, rü pexũ tataãẽxẽẽgũ ñoma wüxi i papá i naxãcüğüxũ taãẽxẽẽgũxũrũũ.

¹² Rü ñuxma na Tupanaãrũ pixĩgũxũ, rü pexũ taxucuxẽgũ na meã naxcèx pemaxẽxũ. Rü nüma nixĩ i pexcèx nangemaxũ na ngextá ãẽxgacü íyĩxũwa pengugũxüçèx na ngẽma mexũwa pengẽxmagũxüçèx.

¹³ Rü ngẽmacèx guxũguma pexcèx Tupanana moxẽ taxã, yerũ yexguma noxri nüxũ pexĩnüẽgu ga yema norũ ore ga pemaã nüxũ tixuxũ, rü meã penayauxgũ, yerũ nüxũ pecuèxgũ rü aixcüma Tupanaãrũ ore nixĩ rü tama duũxüğüãrũ oremare nixĩ. Rü yema ore nixĩ ga naxüchicüxũ ga perũ maxũ ga yexguma peyaxõgũgu.

14 Pa Chaueneēgūx, nūxū tacuèx na ñuxācū ngúxū pingegūxū yerū petanūxūgūtama pexchi naxaie rü chixri pemaã nachopetü. Natürü yemaãcütama nūxū nangupetü ga Tupanaärü duūxūgü ga Ngechuchu ya Cristuaxū yaxōgūxū ga Yudéaanewa yexmagūxū. Yerü natanūxūgūtama ga Yudíugü rü chixri namaã nachopetü.

15 Rü yema Yudíugü nixī ga tórü Cori ga Ngechuchuxū imèxgūxū, yexgumarüü ga norü oxigü rü nuxcūmaūgūxū ga Tupanaärü orearü uruūgūxū na nadèixürüü. Rü yema Yudíugü nixī ga towe ingèxütanūxū. Rü Tupanamaã rü guxū i duūxūgūmaã narūxuwangūgü.

16 Rü ngèxguma ngēma duūxūgü i tama Yudíugü ixīgūxūmaã nūxū tixuxchaūgu i Tupanaärü ore na nūmagü rü ta nūxū nangèxmagūxūcèx i maxū, rü ngēma Yudíugü rü toxna nanachuxu. Rü ngēmaãcū i ngēma Yudíugü rü poraãcūxūchima chixexū naxūgü. Rü ngēmacèx i ñuxma rü dūxwa marü nūxna nangu i ngēma Tupanaärü poxcu i āucūmaxūchixū.

Pauru rü nūxū nangúchaū na wenaxārü natanūwa naxūxū ga yema yaxōgūxū ga Techarónicawa

yexmagūxū

17 Pa Chaueneēgūx, yexguma pexna ítxixguwena, rü woo tama pexütawa na tayexmagüechaxū, natürü guxūguma pegu tarūxīnūē, rü poraãcū toxū nangúchaū na pexütawa taxīxū na wenaxārü pexū ítayadaugūxūcèx.

18 Rü aixcūma ngēma taxīxchaū. Rü chomatama i muēxpūxcūna rü chanaxwèxe na ngēma pexütawa taèx chaxūxūegaxū natürü ngoxo i Chataná rü guxūguma toxū nanaguxchaxēē na tama ngēma taxīxūcèx.

19 Natürü pexū ítayadaugūchaūāma erü ngèxguma wenaxārü nūma naxūxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü ¿tècūcèx tá nixī i Tupanapēxewa tataāēgūxū i tomax? Rü aixcūma pewa tá nixī i ítananguxēēxū na tomaã nataāēxū ya Tupana. Rü pema tá nixī i torü taāē pixīgūxū. Rü pegagu tá nixī i aixcūma togūmaātama tataāēgūxū i napēxewa.

20 Rü ngēmáãcū pegagu nixī i togūmaātama tataāēgūxū, rü pema nixī i torü taāē pixīgūxū.

3

1 Rü yema na taxuacūma ñuxācū wenaxārü petanūwa na chaxūxū, rü dūxwa nagu charūxīnū na Atenagutama na charūxāūxū.

2-3 Rü pexütawa chanamu ga taeneē ga Timutéu na pexū íyadauxūcèx. Erü nūma nixī i Tupanaärü puracütanūxū i wūxigu namaã tapuracūexū na tanaxunagūxūcèx i ngēma ore i mexū i Cristuchiga. Rü ngēma petanūwa chanamu na pexū nangūxēēxūcèx na yexeraãcū peyaxōgūxūcèx rü aixcūma petaāēgūxūcèx rü ngēmaãcū taguma texé i petanūwa nūxū rüxoxūcèx ega tacū rü guxchaxū pexū ngèxmagu. Erü pematama marü nūxū pecuèx na guxāma i yixema na yaxōgūxū rü ngúxū tá tingegü.

4 Rü yexguma petanūwa tayexmagūgu rü marü pemaã nūxū tixu na ngúxū tá pexū üpetūxū. Rü pema marü nūxū pecuèx na aixcūma yemaãcū pexū nangupetūxū.

5 Rü yemacèx ga yexguma marü tama namaã chaporagu ga yema tama paxa pechigaxū na chacuáxū, rü yemacèx dūxwa Timutéuxū yēma petanūwa chamu na pexna yaçaxūcèx ngoxi meã ípeyaxōgūama i Tupanaärü ore. Yerü chaxoegaãē rü bexmana ngoxo i Chataná rü chixexūgu pexū nayixēē, rü chi ngēmaãcū yixīgu, rü natūcèxmamare chi nixī ga pemaã nūxū tixuxū ga Tupanaärü ore.

⁶ Natürü ñuxma na ínanguxŭ i Timutéu na petanüwa ne naxŭxŭ, rü mexŭ i ore i pechiga ngema ne nange. Rü tomaã nüxŭ nixu na ñuxãcü meã peyaxõgüxŭ, rü ñuxãcü guxãma meã pegü pengechaŭgüxŭ. Rü tomaã nüxŭ nixu ta na ñuxãcü guxŭguma toxŭ pengechaŭgüãcüma togu perüxĩnüëxŭ, rü ñuxãcü poraãcü wena toxŭ pedaugüchaŭxŭ rü ngexgumarüxŭ ta i toma rü toxŭ nangüchaŭ na wena pexŭ tadaugüchaŭxŭ.

⁷ Rü ngëmacèx, Pa Chaueneëgüx, rü woo guxchaxŭ toxŭ na ngëxmaxŭ rü ngüxŭ na tingegüxŭ, rü poraãcü toxŭ nataãëxëë i ngëma pexŭ na tacuáchigaxŭ na meã ípemaxëxŭ rü meã peyaxõgüamaxŭ.

⁸ Rü ñuxma na nüxŭ tacuáchigaxŭ na aixcüma meã tórü Coriaxŭ peyaxõgüamaxŭ, rü poraãcü tataëgü.

⁹ ¿Rü ñuxãcü tá Tupanana moxë taxã naxcèx i ngëma taãë i taxŭ i toxna pexãxŭ? Erü aixcüma pegagu nixĩ i toxŭ nangëxmaxŭ i wüxi i taãë i taxŭ i napëxewa.

¹⁰ Rü ngunecü rü chütacü rü tayumüxëgü, rü Tupanana naxcèx tacagü na petanüwa toxŭ nawoeguxëëxüçèx na wena pexŭ tadaugüxüçèx rü pexŭ tarüngüxëëgüxüçèx na yexeraãcü nüxŭ peyaxõgüxüçèx.

¹¹ Rü poraãcü tanaxwëxegü na Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu toxŭ natauxchaxëëxŭ na wena petanüwa ítayadaugüxüçèx.

¹² Rü tanaxwëxegü na tórü Cori ya Ngechuchu pexŭ rüngüxëëxŭ na yexeraãcü pegü pengechaŭgüxüçèx rü guxŭ i duüxŭgüxŭ na pengechaŭgüxüçèx, ngëxgumarüü i toma rü poraãcü pexŭ na tangechaŭgüxürüü.

¹³ Rü tanaxwëxegü na tórü Cori ya Ngechuchu pexŭ rüngüxëëxŭ na peãëwa rü aixcüma meã peyaxõgüxüçèx rü norü duüxŭgü i aixcüma mexŭgü na pixŭgüxüçèx rü na nataxuxüçèx i perü pecadugü i napëxewa ya Tanatü ya Tupana i ngëxguma wena núma naxŭxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu namaã i guxŭma i norü duüxŭgü. Rü tanaxwëxe na ngëmaãcü yĩxŭ.

4

Maxŭ i Tupanaxŭ taãëxëëxŭchiga

¹ Rü ñuxma Pa Chaueneëgüx, rü tórü Cori ya Ngechuchuégagu pexŭ tacèxŭ rü pexŭ tamu na guxŭguma Tupanacèx meã pemaxëxŭ yema pexŭ tangüxëëxürüü rü ñuxma marü penaxŭxürüü.

² Pema rü marü nüxŭ pecuèx ga yema torü ucüxëgü ga tórü Cori ya Ngechuchu toxŭ muxŭ na pexŭ tangüxëëxüçèx.

³ Rü Tupana nanaxwëxe na aixcüma namexŭ i perü maxŭ rü naxcèxicatama na pemaxëxŭ. Rü tama name i chixri pemaxë i napëxewa rü to i ngexŭgümaã pengëãëgümare.

⁴ Rü wüxichigü tanaxwëxe na aixcüma tümamèxŭ tangechaŭxŭ, rü ngĩmaãxĩcatama na tamaxŭxŭ.

⁵ Rü tama name i ngĩxŭ na pecuáxchaŭmarexüçèx ngĩmaã pexãmèx i wüxi i nge erü ngëmaãcü namaxë i ngëma duüxŭgü i tama Tupanaãxŭ yaxõgüxŭ.

⁶ Rü tama name i texé ngĩmaã tamaxŭ i naxmèx ya tümãëneë. Erü yexgumarüü ga marü pemaã nüxŭ tixuxürüü, rü Tupana tá poraãcü tüxŭ napoxcu ya guxãma ya yixema ngëmaãcü maxëxë.

⁷ Erü Tupana tüxŭ nade na meã imaxëxüçèx rü tama chixexŭ ixügüxüçèx.

⁸ Rü ngëmacèx ega texé tama naga ñnügü i ñnã nguxëëtaegü, rü pemaã nüxŭ chixu rü tama wüxi i duüxŭga nixĩ i ngëma nüxŭ taxoxŭ, natürü Tupanagatama nixĩ i nüxŭ taxoxŭ. Rü guma nixĩ ga pexna namucü ga Naãë i Üünexŭ.

9 Rū ngēma na pegü pengechaügüxüchiga, rü taxucèxma pexcèx chanaxümatü i poperawa. Yerü Tupanatama marü pexü nangúexēē i ngēma na ñuxācū aixcūma pegü pengechaügüxü.

10 Rū aixcūma nixī i guxūguma meā nüxü pengechaügüxü i guxūma i taeneēgü i Machedóniāñewa ngēxmagüxü. Natürü, Pa Toeneēgüx, pexü tacèxügü na yexeraācū meā nüxü pengechaügüxüçèx.

11 ¡Rü meā pegü pengechaügü, rü pexrütama maxügu perüxñüē, rü tama i togüarü maxügu! ¡Rü pematama naxcèx pepuracüe i perü ngēmaxügü yema marü pemaā nüxü tixuxürüü!

12 Rū ngēxguma ngēmaācū pemaxēgu, rü ngēma duüxügü i tama yaxōgüxü rü tá pexü nangechaügü, rü taxuütáma pexü nataxu.

Ñuxācū tá nixī i ngēxguma nataegugu ya tórü Cori

13 Pa Chaueneēgüx, rü ñuxma rü tá pexü nüxü chacuèxēē i ngexta tá naxīxü i ngema yaxōgüxü i yuexü na ngemaācū tama pengechaügüxüçèx naxrūxü i ngema tama nüxü cuèxgüxü na wena tá namaxēxü i ngema yuexü.

14 Erü yixema na yaxōgüxü na nayuxü rü wena namaxüxü ga Ngechuchu, rü ngēxgumarüü ta tayaxōgü na Tupana tá ínadagüxēēxü i guxūma i ngēma Ngechuchuaxü yaxōgüācūma yuexü.

15 Rū ngēmacèx pemaā nüxü tixu i ngēma ore ga tórü Cori ya Ngechuchu namaā nguxēētaexü. Rū ngēxguma wena núma naxüxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu rü yixema na imaxēxü i ñoma i nañewa rü tãütáma yixira napēxe taxī i ngēma yuexü.

16 Erü nümatama ya Cori ya Ngechuchu rü daxüwa tá ínaxüxü, rü tá nangēxma i wüxi i naga i taxü i daxüwa inaxüxü i tüxü muxü, rü tá nüxü taxñüē i Tupanaärü orearü ngeruügüarü āēxgacü i tagaācū daxüwa icagüxü, rü tá yacuegüxü ya Tupanaärü corneta. Rū ngēxguma i ngēma yuexü i Cristuaxü yaxōgüxü rü tá ínaxüdagü.

17 Rū ngēmawena i yixema na imaxēxü rü Tupana tá wüxigu caixanexügu tüxü nigagü namaā i ngēma duüxügü i yuwa írüdagüxü. Rū ngēmaācū tá daxügu tórü Cori ya Ngechuchuxü tayangaugü na guxügutáma naxütawa ingēxmagüxüçèx.

18 Rū ngēmacèx chanaxwèxe i ñaā oremaā pegü petaāēxēēgü.

5

1 Natürü, Pa Chaueneēgüx, rü ngēma norü ngunexü rü taunecü i tá nagu nangupetüxü i ngēma pemaā nüxü chixuxü, rü taxucèxma pexcèx chanaxümatü i ngēmachiga.

2 Erü pematama meā nüxü pecuèx rü ngēma ngunexü i taxúema nagu ínanguxēēxügu tá nixī i ínanguxü ya tórü Cori ya Ngechuchu. Rü ñoma wüxi i ngítèxáxü i ngürüāchi chütacü ínguxürüü tá nixī.

3 Rū ngēxguma duüxügü nagu íruxñüēgu na guxūma na mexü rü taxuūma na nüxü üpetüxü, rü ngēma ngunexügügu rü tá ngürüāchi nagux i guxūma. Rū ñoma wüxi i ngecü i āxācücü rü ngürüāchi ngīxācūmaā nguxnecacürüü tá nixī na taxúema naxchaxwa iñaxü i ngēma.

4 Natürü pemax, Pa Chaueneēgüx, rü marü meāma nüxü pecuèx i Cristuarü nguchiga. Rū ngēmacèx taxucèxma ngürüāchi pexü ínayaḅaixgü ya Cori ya Ngechuchu ñoma wüxi i ngítèxáxü tüxü íbaixgüxürüü.

5 Erü guxāma i pema rü Tupanaärü duüxügü pixīgü, rü ngēmacèx ngóonexüwa pengēxmagü rü meāma nüxü pecuèx na ñuxācū meā pemaxēxü. Rü yixema rü tama Chatanáärü duüxügü tixīgü, rü ngēmacèx tama ēānexüwa tangēxmagü rü tama tanaxü i ngēma chixexü i ēānexüwa üxü.

⁶ Rū ngēmacèx tama name i taechita tamaxēmare naxrūū i ngēma duūxūgū i tama yaxōgūxū. Rū name nixī i taxuāēgū, rū meā taāēgu tarūxīnūē.

⁷ Erū ngēma duūxūgū i naēchitamare maxēxū rū ñoma duūxūgū i chūtacū peexūrūū nixīgū. Rū ngēma duūxūgū i axegūxū rū chūtacū nixī i nūgū nangāxēxēxū.

⁸ Natürü i yixema rū ngóonexūwa tangēxmagū, rū ngēmacèx tanaxwèxe i guxūguma taxuāēgū. Rū name nixī i aixcūma meā Tupanaāxū tayaxōgū, rū yigū tangechaūgū, rū meā ítananguxēē na Tupana tūxna naxāxūcèx i ngēma maxū i taguma gúxū. Rū ngēxguma ngēmaācū imaxēgu, rū ngēmaācū tá yigū ítapoxū i ngēxguma Chataná chixexūgu tūxū yixēēchaūgu.

⁹ Erū Tupana rū tama tūxū nade na tūxū napoxcuexūcèx, natürü tūxū nade na tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristugagu nayauxgūxūcèx i maxū i taguma gúxū.

¹⁰ Rū Ngechuchu ya Cristu rū taxcèx nayu na wūxigu namaā imaxēxūcèx i daxūguxū i naānewa. Rū nüetama ega woo marü iyuyane ínanguxgu rū ēxna imaxēyane ínanguxgu, erü daxūguxū i naānewa rū wūxiwa tá namaā tamaxē.

¹¹ Rū ngēmacèx, Pa Chaueneēgūx, rū name nixī i wūxichigū pegū petaāēxēēgū rū pegū peporaexēē i perü òwa ngēxgumarūū i ñuxma na marü ípenaxūgūxū.

Pauru rū nayaxucuxēgū ga yema yaxōgūxū

¹² Pa Chaueneēgūx, pexū tacèxūgū na nūxū pengechaūgūxūcèx i ngēma taeneēgū i petanūwa puracūexū rū pemaā icuèxgūxū rū pexū ngúexēēxū i Cori ya Ngechuchuarü ore.

¹³ Rū name nixī i namaā petaāēgū rū aixcūma meā nūxū pengechaūgū i ngēma taeneēgū, erü nūmagū nixī i pexū nangūxēēgūxū. Rū name nixī i pegū pengechaūgūācūma pemaxē.

¹⁴ Rū pemaā nūxū tixu ta na penaxucuxēgūxū i ngēma duūxūgū i oexū i tama pura-cūchaūxū. ¡Rū nūxū penangūchaūxēēgū i ngēma duūxūgū i marü nūxū rüxoechaūxū na yaxōgūāxū! ¡Rū nūxū perüngūxēēgū i ngēma duūxūgū i turaexū i norü òwa! ¡Rū name nixī i yaxna namaā pexīnūē i guxūma i ngēma taeneēgū!

¹⁵ Rū ngēxguma texé chixexū pemaā üxgu, rū tama name i chixexūmaā penataeguxēē. ¡Natürü name nixī i naxcèx pedau na guxūguma mexū pexūgūxū i pegütanūwa rū ngema togütanūwa rū ta!

¹⁶ Rū name nixī i guxūguma petaāēgū.

¹⁷ ¡Rū guxūguma peyumūxēgū!

¹⁸ ¡Rū woo tacū pexū ngupetūgu, rū Tupanana moxē pexāgū! Erü ngēmaācū nanaxwèxe ya Tupana na pemaxēxū i pema i Ngechuchu ya Cristuarü duūxūgū na pixīgūxū.

¹⁹ Rū tama name i nūxū pexoe i Tupanaāē i Üünexū.

²⁰ Rū tama name i nūxū pexoe i Tupanaārü ore ega texéwa pemaā yadeaxgu ya Tupana.

²¹ Natürü name nixī i meāma penangugū i guxūma i oregū na nūxū pecuáxūcèx rū ngoxi aixcūma yīxū i ngēma ore rū ēxna tama. ¡Rū ngēma ore i aixcūma mexūxīcatama pixōgū!

²² ¡Rū nūxna pixīgachi i nagūxūraūxū i chixexūgū!

²³ Rū chanaxwèxe i nūmatama ya Tupana ya tūxū taāēxēēcū pexū imexēē na aixcūma napēxewa pimexūcèx. Rū chanaxwèxe i guxūwama pexna nadau i peāēwa rū pexenewa na nataxuxūcèx i tacū i perü chixexū i ngēxguma wenaxārü nūma naxūxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

²⁴ Rū nüma ya Tupana ya pexũ decũ rü nixaixcüma na yanguxẽẽãxũ i guxüma i ngẽma tamaã inaxunetaxũ.

Pauru rü wenaxãrũ yema duĩxũgũxũ narümoxẽ rü naxcèx ínaca na Cori ya Ngechuchu ya Cristu meã nüxũ rüngũxẽẽxũ ga

yema yaxõgũxũ

²⁵ Pa Chaueneẽgũx, ¡Toxcèx peyumũxẽgũ!

²⁶ Rü chanaxwèxe i chauégagu nüxũ perümoxẽgũ i guxüma i taeneẽgũ.

²⁷ Rü Cori ya Ngechuchuégagu pexũ chamu na guxũ i taeneẽgüpẽxewa na nüxũ pedamatũxũ i ñaã popera i pexcèx ngema chamuxũ.

²⁸ Rü chanaxwèxe i tórũ Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexũ narüngũxẽẽ i guxãma i pemax.

Rü nuãma pexna,
Pauru

NORŪ TAXRE GA POPERA GA TECHARÓNICAWA YEXMAGŪXŪ GA YAXŌGŪXŪTANŪWA NAMUXŪ GA PAURU

Pauru rü nüxŭ narümoxē ga yema yaxōgŭxŭ ga Techarónicawa yexmagŭxŭ

¹ Pa Techarónicawa Ngēxmagŭxŭ i Toeneēgŭ i Yaxōgŭxŭ i Tanatŭ ya Tupana rü tórŭ Cori ya Ngechuchu ya Cristuarŭ Duŭxŭgŭ Ixŭgŭxŭ, choma i Pauru rü taeneē i Chiribánu rü Timutéu nixŭ i pexcèx tanaxŭmatŭxŭ i ñaã popera.

² Rü tanaxwèxe i Tanatŭ ya Tupana rü tórŭ Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexŭ narüngŭxēē rü pexŭ nataãēxēē.

Ngēma chixexŭ ügŭxŭ rü Tupana tá nanapoxcue i ngēxguma wenaxārŭ núma naxŭxgu ya Cristu

³ Pa Toeneēgŭx, rü guxŭguma pexcèx Tupanana moxē taxã, erü name nixŭ na ngēmaãcŭ tanaxŭxŭ. Erü guxŭguma yexeraãcŭ peyaxōgŭetanŭ rü yexeraãcŭ pegŭ pingechaŭgŭetanŭ.

⁴ Rü ngēmacèx tomatama taãēãcŭma pechigaxŭ tixu natanŭwachigŭ i ngēma duŭxŭgŭ i Tupanaãxŭ yaxōgŭxŭ. Rü namaã nüxŭ tixu na ñuxãcŭ meã peyaxōgŭxŭ, rü ñuxãcŭ namaã peporaexŭ i guxŭma i ngēma guxchaxŭgŭ rü ngŭxŭgŭ i pexŭ ngupetŭxŭ.

⁵ Rü ngēma guxchaxŭgŭ i pexŭ ngupetŭxŭwa nüxŭ tacuèx na aixcŭmacŭ yŭxŭ ya Tupana, erü pexŭ nangugŭ na aixcŭma pimexŭ na pichocuxŭcèx i ngextá núma ãēxgacŭ íyŭxŭwa. Rü ngēma na pichocuxŭcèx nixŭ i ngŭxŭ pingegŭxŭ i ñuxmax.

⁶ Rü aixcŭma name nixŭ na Tupana napoxcuexŭ i ngēma duŭxŭgŭ i ngŭxŭ pexŭ ingegŭxēēxŭ.

⁷ Natŭrŭ i pema i ñuxma ngŭxŭ ingegŭxe rü name nixŭ i wŭxigu tomaã pexŭ inarüngŭxēē ya Tupana. Rü ngēma rü tá nanaxŭ ya Tupana i ngēxguma ŭxŭemagu daxŭwa ne naxŭxgu ya tórŭ Cori ya Ngechuchu ya Cristu wŭxigu namaã i norŭ orearŭ ngeruŭgŭ i poraexŭ.

⁸ Rü aixcŭma núma tá naxŭ i núma ya tórŭ Cori ya Ngechuchu na napoxcueãxŭcèx i ngēma duŭxŭgŭ i tama Tupanaxŭ cuáxchaŭgŭxŭ rü tama naga ñnŭxŭ i ngēma ore i mexŭ i tórŭ Cori ya Ngechuchu ya Cristuchiga.

⁹ Rü ngēma duŭxŭgŭ rü wŭxi i poxcu i taguma gŭxŭgu tá napoxcue erü tórŭ Cori ya Ngechucharŭ yaxŭwa tá nawogŭ. Rü ngēma rü tagutáma nüxŭ nadaugŭ na ñuxãcŭ namexēchixŭ rü naporaxŭ ya tórŭ Cori ya Ngechuchu.

¹⁰ Rü ngēmaãcŭ tá ngēma duŭxŭgŭmaã nangupetŭ i ngēxguma tórŭ Cori ya Ngechuchu núma ŭxgu. Rü núma tá nangu na nórŭ duŭxŭgŭ nüxŭ icuèxŭgŭxŭcèx, rü tá nabaixãchiãēgŭ rü nataãēgŭ erü tá nüxŭ nadaugŭ na ñuxãcŭ namexēchixŭ i nümax. Rü pema rü tá ta wŭxigu namaã pengēxmagŭ, yerŭ peyaxōgŭ ga yema Tupanaärŭ ore ga pemaã nüxŭ tixuxŭ.

¹¹ Rü ngēmacèx guxŭguma pexcèx tayumŭxēgŭ. Rü Tupanana taca na núma pexŭ nadauxŭ na aixcŭma mexŭ i norŭ duŭxŭgŭ pixŭgŭxŭ i ñuxma na pexŭ nadexŭ. Rü ngēxgumarŭ ta nüxna taca na nümatama norŭ poramaã yanguxēãxŭcèx i guxŭma i ngēma mexŭ i peãwa nagu perŭxŭñnŭxŭ rü guxŭma i ngēma puracŭgŭ i mexŭ i perŭ ōgagu pexŭxŭ.

¹² Rü ngēxguma Tupana ngēmaãcŭ pexŭ rüngŭxēēgu, rü perŭ maxŭ i mexŭgagu rü guxŭma i duŭxŭgŭ tá nüxŭ nicuèxŭgŭ ya tórŭ Cori ya

Ngechuchu ya Cristu. Rū nūmatama ya tórū Cori rū tá pemaã nataãẽ erū nūma rū wūxigu Tanatū ya Tupanamaã pexū nangechaūgū.

2

Pauru rū nanangoxẽ i ñuxãcü tá na yĩxū i ngẽxguma ínanguxgu ya Cori ya Ngechuchu

¹⁻² Rū ñuxma Pa Chaueneẽgūx, rū pemaã nūxū chixuxchaū i nachiga na ñuxãcü tá na yĩxū i ngẽxguma tórū Cori ya Ngechuchu ya Cristu wena nūma ũxgu rū tūxū nangutaquẽxexẽgūgu na wūxiwa namaã ingẽxmagūxūcèx. Rū pemaã nūxū tixu na tama ngürüachi togumare perūxĩnūẽxū rū paxa peyaxōgūxū i tacū rū ore i tama toma pemaã nūxū tixuxū. Erū tama tanaxwèxe na pebaixãchiãẽgūxū ega texé pemaã idoraegu rū pemaã nūxū ixuxgu na marū ínanguxū ya tórū Cori ya Ngechuchu. Rū ngẽxguma texé pemaã nūxū ixuxgu na nagu taxãnegūxū na Cristu rū marū ínanguxū, rū tama name i tūmaga pexĩnūẽ. Rū woo pemaã nūxū tixugūgūgu na tanayauxgūxū i wūxi i torū popera i nūxū ixuxū na marū ínanguxū ya tórū Cori ya Ngechuchu, ¡rū tãūtáma tūxū peyaxōgū!

³ ¡Rū tãūtáma naga pexĩnūẽ i ngẽma duūxūgū i ngẽmaãcü pexū womūxẽẽgūchaūxū! Erū naxūpa na Ngechuchu nūma ũxū rū tá ínangu i ngẽma yatū i Tupanaãrū uwanū ixĩxū, rū tá nananuẽxẽ i muxūma i duūxūgū i yaxōgūchiréxū. Natürü ngẽma yatū rū Tupana marū namaã nanaxuegu rū tá napoxcu.

⁴ Rū ngẽma Tupanaãrū uwanū rū tá Tupanamaã rū guxūma i ngẽma Tupanaãrū ixĩxūmaã narūxuwanū. Rū tá naxchi naxai i guxūma i tacū i mexū i duūxūgū Tupanaxū namaã icuèxūũgūxū. Rū Tupanaãrū tupauca ya taxūnewa tá nayarūto ñoma Tupana yĩxūrūũ. Rū tá nūgū nixu na Tupana yĩxū.

⁵ ¿Tama èxna nūxna pecuèxãchie ga yexguma petanūwa chayexmagu rū marū meãma pemaã nūxū chixu nachiga ga yema?

⁶ Rū pema marū nūxū pecuèx na tūxcūũ yĩxū i tauta nūma naxūxū i ngẽma Tupanaãrū uwanū. Tauta nūma naxū, erū tauta nawa nangu i ngema ngunexū i nagu nua naxūxū.

⁷ Rū ngẽma chixexū i Tupanaãrū uwanū ũxū, rū marū cúãcü inaxūgū. Natürü nūmatama i Tupanaãrū uwanū rū tãūtáma nangox ñuxmatáta ngẽma norū chogūruũ nūxū ingé.

⁸ Rū ngẽxguma tá nixi i ínanguxū i ngẽma Tupanaãrū uwanū. Natürü nūma ya tórū Cori ya Ngechuchu rū wūxi i “cue” ñaxūmaã tá nayamèx. Rū ngẽxguma ínanguxgu ya tórū Cori ya Ngechuchu rū ngẽma norū yaxracūũxūmaã tá inayanaxoxẽ i ngẽma norū uwanū.

⁹ Rū ngẽma Tupanamaã ruxuwanūãxū, rū ngẽxguma ínanguxgu rū tá nūxū nangẽxma i Chatanáãrū pora rū ngẽmacèx tá naporaxūchi. Rū tá nanaxū i nagúxūraūxū i cuèxruūgū i Chatanáãrū poramaã naxūxū i namaã duūxūgūxū nawomūxẽẽxū.

¹⁰ Rū nagúxūraūxū i chixexū tá naxū na nawomūxẽẽãxūcèx i ngẽma duūxūgū i Tupana tá poxcuexū. Rū ngẽmaãcü tá nūxū naxūpetū i ngẽma duūxūgū, yerū tama nanayauxgūchaū rū tama nūxū nangechaū i ngẽma Tupanaãrū ore i aixcūma ixĩxū i tūxū maxẽxẽẽxū.

¹¹ Rū ngẽmacèx ya Tupana rū nanangexrū i ngẽma duūxūgū na poraãcü ínatüexūcèx rū yaxōgūãxūcèx i ngẽma ore i doramare ixĩxū.

12 Rū ngēmacèx dūxwa Tupana tá namaã nanaxuegu na napoxcuexŭ i guxŭma i ngema duŭxŭgŭ i tama yaxōgŭchaŭxŭ i norŭ ore rŭ namaã taãgŭxŭ i ngēma chixexŭ na naxŭgŭxŭ.

Tupana tŭxŭ nade na tŭxŭ nangēxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gŭxŭ

13 Natŭrŭ, Pa Chaueneēgŭx i Tŭrŭ Cori ya Ngechuchu Pexŭ Ngechaŭgŭxex, rŭ guxŭguma Tupanana moxē pexcèx taxā yerŭ nŭma ga Tupana rŭ noxri-tama naãne ixŭgŭgumama pexŭ nade na pexira penayauxgŭxŭcèx i maxŭ i taguma gŭxŭ ga yexguma pexŭ nangŭxēēgu ga Naãē i pexŭ ũnēxēēxŭ rŭ peyaxōgŭgu ga yema ore i aixcŭma ixŭxŭ.

14 Rŭ yemacèx Tupana pexcèx naca ga yexguma pemaã nŭxŭ tixuxgu ga norŭ ore i mexŭ i tŭxŭ maxēxēēxŭ. Erŭ nŭma nanaxwèxe na pexŭ nangēxmaxŭcèx i pechica i tŭrŭ Cori ya Ngechuchu ya Cristuxŭtawa i ngextá ínamexēchixŭwa.

15 Rŭ ngēmacèx, Pa Chaueneēgŭx, rŭ chanaxwèxe i meã peyaxōgŭama rŭ tama nŭxŭ ipeyarŭngŭmaē ga yema ore ga tomatama pexŭ tangŭexēēxŭ rŭ yema ore ga poperagu pexcèx taxŭmatŭxŭ.

16-17 Rŭ chanaxwèxe i tŭrŭ Cori ya Ngechuchu ya Cristu rŭ Tanatŭ ya Tupana pexŭ nataãēxēēgŭ rŭ pexŭ narŭngŭxēē na guxŭguma mexŭ i oremaã pidexagŭxŭcèx rŭ mexŭ pexŭgŭxŭcèx. Rŭ yima Tanatŭ ya Tupana nixŭ ya tamaã namecŭmaãcŭma tŭxŭ ngechaŭcŭ rŭ guxŭguma tŭxŭ taãēxēēcŭ rŭ tamaã ixunetacŭ na wŭxi i ngunexŭ tá naxŭtawa ingēxmagŭxŭ.

3

Pauru naxcèx ínaca na naxcèx nayumŭxēgŭxŭ

1 Rŭ ñŭxma Pa Chaueneēgŭx, rŭ chanaxwèxe na toxcèx peyumŭxēgŭxŭ na paxa guxŭwama nanguxŭcèx i tŭrŭ Cori ya Ngechuchuarŭ ore i mexŭ, rŭ duŭxŭgŭ norŭ ngŭchaŭmaã na nayauxgŭxŭcèx ga yema pema na penayauxgŭxŭrŭrŭ.

2 ¡Rŭ toxcèx peyumŭxēgŭ ta na tama ŭacŭ rŭ chixexŭ tomaã naxŭgŭxŭcèx i ngēma duŭxŭgŭ i chixexŭgŭ! Erŭ tama guxŭma i duŭxŭgŭ nayaxōgŭ.

3 Natŭrŭ tŭrŭ Cori ya Ngechuchu rŭ aixcŭma nayanguxēē i ngēma tamaã inaxunetaxŭ. Rŭ nŭma tá pexŭ naporaexēē rŭ pexna nadau na tama chixexŭgu peyixŭcèx.

4 Rŭ tŭrŭ Cori ya Ngechuchu toxŭ nŭxŭ nacŭxēē na aixcŭma penaxŭxŭ i ngēma pexŭ tamuxŭ rŭ tagutáma nŭxŭ perŭxoexŭ na ngēmaãcŭ penaxŭxŭ.

5 Rŭ tanaxwèxe i tŭrŭ Cori ya Ngechuchu pexŭ narŭngŭxēē na aixcŭma pegŭ pengechaŭgŭxŭcèx, ngēma Tupana tŭxŭ ngechaŭxŭrŭrŭ. Rŭ naxcèx ítaca na pexŭ naporaexēēxŭcèx na Cristurŭŭ namaã peporaexŭcèx i ngēma ngŭxŭgŭ i ngēxguma pexcèx ínanguxgu.

Name nixŭ na ipuracŭexŭ i wŭxichigŭ

6 Pa Chaueneēgŭx, tŭrŭ Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu pexŭ tamu na tama namaã pixámŭcŭgŭxŭcèx i ŭacŭ i taeneē i tama puracŭchaŭxŭ rŭ tama ngēma pexŭ tangŭexēēãcŭma maxŭxŭ.

7 Erŭ pema rŭ marŭ nŭxŭ pecuèx na ñŭxãcŭ tá pemaxēxŭ na toxrŭŭ penaxŭxŭcèx. Yerŭ toma ga yexguma petanŭwa tayexmagŭgu rŭ torŭ ònacèx tapuracŭe, rŭ tama yexma tarŭchomare.

8 Rŭ toma rŭ taguma texéarŭ òna ngetanŭãcŭma tangŭx. Natŭrŭ ngunecŭ rŭ chŭtacŭ rŭ torŭ ònacèx tapuracŭe na tama wŭxi ga guxchaxŭ pexŭ tixŭgŭxŭcèx.

⁹ Rū woochirēx Tupanapēxewa rū name nixī ga perū ngūxēēcèx na ítaçaxŭ, natürü tama yemaâcü tanaxü. Rū torü ònacèx tapuracüe yerü pexŭ nüxŭ tadauxēēchaŭ na ñuxâcü meã imaxŭxŭ.

¹⁰ Yerü yexguma petanüwa tayexmagügu, rū pemaã nüxŭ tixu rū yíxema tama puracüchaŭxē, rū noxtacüma ngexrüma nixī na tachibüxŭ.

¹¹ Rū pexcèx tanaxümatü i ngēmachiga, erü marü nüxŭ taxīnŭē na petanüwa nangēxmaxŭ i ñuxre i duŭxŭgü i oexŭ rū tama puracüechaŭxŭ rū toguechigagamare rüxīnŭēxŭ.

¹² Rū tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu tanamu na meãmare ínapuracüexŭcèx i ngēma duŭxŭgü na nümatama norü ònacèx nataxegüxŭcèx.

¹³ Pa Chaueneēgüx, ¡tama nüxŭ perüchau na mexŭ pexüexŭ!

¹⁴ Rū ngēxguma texé tama naga ñnügu i ñaã ore i poperawa pemaã nüxŭ tixuxŭ ¡rŭ marü tüxŭ pecuèx na texé tíxŭ! Rū tama name i tümamaã pexãmücü na taxānexŭcèx i tümax.

¹⁵ ¡Natürü täütáma namaã perüxuanü! Rū name nixī i ñoma peeneēxŭ pexucuxēŭâcüma meã tüxŭ pexucuxēmare.

Pauru rū naxcèx ínaca na Cori ya Ngechuchu nüxŭ rüngüxēēxŭ ga yema yaxōgüxŭ

¹⁶ Rū chanaxwèxe i nümatama ya tórü Cori ya taãearü yora pexŭ narüngüxēē na guxŭguma i guxŭwama petaãgüxŭcèx. Rū chanaxwèxe na nüma rū petanüwa na nangēxmaxŭ i guxāma i pemax.

¹⁷ Choma i Pauru rū choxmēxmaãtama pexcèx chanaxümatü i ñaã chorü moxē. Rū ngēmaâcü nixī i chaugü nagu chawüégaxŭ i guxŭma i chorü popera. Rū ngēmaâcü nixī i chanaxümatüxŭ.

¹⁸ ¡Rü nüma ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rū pexna naxãã i ngema norü ngechaxŭ i guxāma i pemax!

Rü nuãma pexna,
Pauru

NÜXĨRAÜXÜ GA POPERA GA TIMUTÉUCA_X NAXÜMATÜXÜ GA PAURU

Timutéuxü narümoxë ga Pauru

¹⁻² Pa Timutéux, choma i Pauru nixĩ i cuxcèx chanaxümatüxü i ñãã popera. Rü choxü nixĩ ga yamuxü ga Ngechuchu ya Cristu na norü puracü chaxüxcèx, yerü yemaäcü nanaxwèxe ga Tupana ya tüxü maxëxëécü rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya inanguxëégücü. Rü cuma Pa Timutéux, rü chaune quixĩ i Tupanaärü orewa yerü chauxütawa nixĩ ga cunayaxuxü ga Tupanaärü ore ga noxrix. Rü chanaxwèxe ya Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü cuxna nanaxã i norü ngechaxü rü norü mecüma rü norü taã.

Timutéuxü naxucuxë ga Pauru nachiga ga yema nguxëëtaegü ga tama aixcüma ixü

³ Yexguma cuxna ichaxüächigu na Machedóniããnewa na chaxüxcèx rü cumaã nüxü chixu na Epéchiuarü ñãnegu na curüxãüxü na ícuyachaxächigüxëëxcèx i ngema duüxügü i doramaãmare ngéma nguxëëtaegüxü.

⁴ Rü chanaxwèxe i ngéma duüxügümaã nüxü quixu na nüxü naxoexüccèx na namaã nangúexëëãxü i ngéma nacümagü ga nuxcümaügüxü ga duüxügü nagu ìxü. Erü guxüma i ngéma oregü rü doramare nixĩ, rü ngëmagagu düxwa nügümaã nanuë i duüxügü. Rü ngéma oregü rü tama aixcüma nüxü narüngüxëë i duüxügü na meã Tupanaãxü yaxögüãxüccèx.

⁵ Natürü Tupana nanaxwèxe i tórü maxünewa na ingearü pecaduãxgüxü, rü na mexügu rüxñüëxü, rü aixcüma meã na yaxögüxü. Rü nüma tüxü namu na ngémaäcü imaxëäcüma yigü na ingechaügüxü.

⁶ Natürü ñuxre i duüxügü rü marü nüxna nixĩgachi i Tupanaärü ore na nawe naxüxcèx i ngéma ore i taxuwama mexü i nuëwa nagagümarexü.

⁷ Erü nümagü tüxü nangúexëëchaü i ngéma mugü ga Moïché tüxna äxü, natürü tama nüxü nacüèxgü i tacüchiga na yïxü i ngéma tamaã nüxü yaxugüexü rü tüxü nangúexëëxü woo nüma nagu naxñüëgu rü meãma nüxü nacüèxgü.

⁸ Rü nüxü tacuèx rü ngéma mugü ga Moïché tüxna äxü rü tüxü name ega Tupana naxwèxexüäcüma naga ixñüëgu.

⁹⁻¹⁰ Natürü nüxü tacuèxgü rü guxüma i ngema mugü rü duüxügü i chixexü ügüxcèx nixĩ. Rü ngéma nixĩ i ngéma duüxügü i tama irüxñüëchaüxü, rü ngéma tama norü äëxgacüga inüëxü, rü ngéma chixexü ügüxü, rü ngéma pecaduãxgüxü, rü ngéma tama Tupanaga inüëxü, rü ngéma nanatüxü rü naëxü imëxgüxü, rü guxüma i ngéma máëtagüxü, rü ngéma naxüneärü ngúchaüwe rüxixü, rü ngéma yatügü rü ngexügü i naxrüü yatüxü rü ngexümaã ngëãëgüxü, rü ngéma duüxëgümaã taxegüxü, rü ngéma idoratèëxgüxü, rü ngéma äëxgacügümaã idoragüxü, rü guxüma i ngéma naxügüxü i tacü rü chixexü i yatoxyepexü i ngema nguxëëtae i mexü.

¹¹ Rü ngéma nguxëëtae i mexü rü Tupanaärü orewa nangexma, rü ngemagu nixĩ i nüxü iyarüngauxü i ngema maxü i taguma gúxü. Rü ngemaärü uruxü nixĩ ya Tupana ya mecümaxüchicü i choxü namuxü.

Pauru rü Tupanana moxë naxã yerü nüxü nüxü nangechaü ga norü chixexügü

¹² Rü moxê nüxna chaxã ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü Cori erü nüma choxü naporaxêê rü choxü nangugü na wüxi i mexü i norü duüxü chixixü. Rü ngêmacèx choxü naxuneta na nüxü chapuracüxü.

¹³ Ūpa ga choma rü chixri nachiga chidexa ga Cristu, rü naxchi chaxai ga yema duüxügü ga nüxü yaxögüxü. Rü nawe chingechigü rü namaã chixexü chixugü. Natürü woo yemaãcü na chamaxüxü, rü Tupanaãxü changechaütümüxü yerü tama aixcüma nüxü chacuèx ga tacü na chaxüxü, yerü tauta Cristuaxü chayaxõ.

¹⁴ Rü yemaãcü ga tórü Cori ya Ngechuchu rü poraãcüxüchima chomaã namecüma yerü choxü narüngüxêê na nüxü chayaxõxücèx rü nagagu nüxü changechaüxücèx i guxüma i duüxügü.

¹⁵ Rü pemaã nüxü chixuxchaü i wüxi i ore i aixcümaxüchi ixixü i inaxwèxegüxü na guxãma nüxü cuáxü. Rü Ngechuchu ya Cristu rü ñoma ga naãnewa nangu na namaxêxêãxücèx i pecaduãxgüxü. Rü natanüwa rü choma nixi ga guxüârü yexera na chixexü chaxüxü.

¹⁶ Natürü Tupana choxü nüxü nangechaü ga yema chorü chixexü na chowa duüxügüxü nüxü nadauxêêxücèx ga ñuxãcü nüma ga Ngechuchu ya Cristu yaxna chomaã na naxinüxü ga woo guxü ga pecaduãxgüxüârü yexera chixecü na chiixü. Rü ngêmaãcü wüxi i cuèxruü chixi naxcèx i guxüma i duüxügü na nümagü rü ta nüxü nangêxmaxüçèx i maxü i taguma gúxü.

¹⁷ Rü ñuxma tanaxwèxe i guxügutáma nüxü tikuèxüügü rü tanataxêêgü ya yima nüxicatama Tupana ixicü. Rü woo tama nüxü tadaugü i ñuxma natürü guxüguma tórü Æxgacü nixi rü tagutáma nayu. Rü ngêmaãcü yi.

¹⁸⁻¹⁹ Pa Chaune, Pa Timutéux, ñaã nixi i chorü ore i cumaã nüxü chixuxü. Rü ūpa ga yexguma Tupana yadexaxêêgu ga ñuxre ga taeneègü, rü nüxü nixugügü na cuma rü tá mexü i Tupanaârü orearü uruü quiixü. Rü ñuxma chanaxwèxe i yemagü nüxü ixuxürü meã cuyanguxêê i ngêma puracü i mexü i Tupana nawa cuxü muxü. Rü chanaxwèxe na aixcüma cuyaxõxü rü cuãêwa cumatama nüxü cucuáxü na aixcüma namexü i ngêma puracü i icuxüxü. Ñuxre i duüxügü rü nüxü nacuèxgüchirèx i tacü nixi i mexü na naxügüãxü, natürü chixexüãma naxügü. Rü ngêmacèx düxwa nüxü narüxoe na Cristuaxü yaxögüãxü.

²⁰ Rü yemaãcü nüxü naxüpetü ga Imenéü rü Areyáüdrü. Rü düxwa choma Chatanána chanawogü ga yema taxre na Chataná ngúxü nüxü ingexêêgüxücèx na ngêmawa nüxü nacuèxgüxücèx na tama namexü na chixri Tupanachiga yadexagüxü.

2

Name nixi i guxüma i duüxügüçèx tayumüxêgü

¹ Rü ñuxma rü tá pemaã nüxü chixu na ñuxãcü namexü na peyumüxêgüxü. Rü pexü chamu na guxüma i duüxügüçèxira peyumüxêgüxü. ;Rü Tupanana naxcèx peca na nüxü nangüxêêxücèx rü nüxü nüxü nangechaüxücèx i norü pecadugü! ;Rü moxê nüxna pexã ya Tupana naxcèx i guxüma i norü ngüxêê i guxü i duüxügüna naxãxü!

² Rü ngêxgumarü ta name nixi i naxcèx peyumüxê i guxüma i nachiüãnegüarü ãxgacügü i tacügü rü guxüma i ngêmatüüwa ngêxmagüxü i ãxgacügü na ngêmaãcü itaãgüxücèx rü tüxü nangêxmaxüçèx i wüxi i maxü i mexü i Tupanapêxewa rü guxü i duüxügüpêxewa.

³ Rü ngêma nixi i namaã nataãxü ya yima Tupana ya tüxü maxêxêêcü.

⁴ Erü nüma nanaxwèxe na guxãma tüxü nangêxmaxü i maxü i taguma gúxü rü guxãma nüxü cuáxü i ngêma ore i aixcüma ixixü.

⁵ Rū nūma ya Tupana rū wūxitama nixī. Rū ngēxgumarūū ta wūxitama nixī i taētūwa chogūxū na Tupanaxūtawa tūxū nangugūxūcèx. Rū nūma nixī ya Ngechuchu ya Cristu ya Tupana Nane ga duūxūxū ixīcū.

⁶ Rū nūma ga Ngechuchu rū nūgū inaxā rū nayu na guxū i duūxūgūaxū naxūtanūāxūcèx na Tupanaxūtawa nangugūxūcèx. Rū yexguma Ngechuchu yuxgu nixī ga Tupana yanguxēēxū ga yema ūpaacū duūxūgūmaā nūxū yaxuxū na ñuxācū tá namaxēēēxū.

⁷ Rū Tupana choxū naxuneta na norū orearū ngeruū chiīxūcèx. Rū choxū namu na chanangūexēēxūcèx i ngēma duūxūgū i tama Yudíugū ixīgūxū na nūmagū rū ta yaxōgūāxūcèx rū nūxū nacuēxgūxūcèx i ngēma ore i aixcūma ixīxū. Rū ngēma pemaā nūxū chixuxū, rū aixcūma nixī, rū tama chidora.

⁸ Rū ñuxma chanaxwèxe i guxūwama nayumūxēgū i yatūgū. Rū chanaxwèxe i ngearū pecaduāxācūma naxugūmēxē rū ngēmaācū tama texēmaā nanuēācūma rū tama tacūchiga nūgū nachoxūgagūācūma nayumūxēgū.

⁹ Rū chanaxwèxe i ngexūgū rū meamare ūxū i naxchirugu nicuxgū, rū meamare nūgū namexēēyaegū, rū tama poraācū nūgū nangēxāēgū uirumaā rū meruxūgūmaā rū naxchiru i tatanūxūmaā.

¹⁰ Natūrū narūmemaē nixī i meāmare Tupanacèx namaxē, rū mexū i puracū naxūgū, erū ngēmaācū nanaxwèxegū na namaxēxū i ngēma ngexūgū i aixcūma Tupanaaxū yaxōgūxū.

¹¹ Rū chanaxwèxe i ngexūgū rū meā inaxīnūē i ucuxēgū. Rū tama name na nachoxūgawèxegūxū.

¹² Erū ngexūgūna rū chanachuxu na yatūgūxū nangúexēēxū, rū yatūarū āēxgacū na yīxū. Rū name nixī i inarūxīnūēmare i perū ngutaquēxegūwa.

¹³ Yerū Tupana rū Adáūxūīra naxū rū yixcama ga Ebaxū.

¹⁴ Rū Chataná rū tama Adáūxū nawomūxēē, natūrū yema ngecūxū nixī ga nawomūxēēxū. Rū yemaācū pecadugu ingu ga yema ngecū.

¹⁵ Rū yemacèx Tupana nūxū nixu rū tá poraācū nūxū nangux i ngēma ngexūgū i ngēxguma naxíraxacūgūgu. Natūrū ngīma i ngecū rū tá inayaxu i maxū i taguma gūxū ega meā ngīxācūgūmaā inacuēxgu, rū mexūgu naxīnūācūma yaxōōgu, rū guxūguma duūxūgūxū nangechaūgu rū meā Tupanapēxewa namaxēgu.

3

Yaxōgūxūārū āēxgacūgūchiga

¹ Rū pemaā nūxū chixuxchaū i wūxi i ore i aixcūma ixīxū. Rū ngēxguma chi texé naxwèxegu na yaxōgūxūārū āēxgacū tīxū, rū mexū i puracū nixī i naxcèx tadauxū.

² Rū yixema yaxōgūxūārū āēxgacū rū tanaxwèxe na aixcūma mecū tīxū na taxūema tūmachiga chixri idexaxūcèx. Rū tanaxwèxe i wūxixicatama tixī ya tūmamèx, rū aixcūma meā tamaxū rū mexūguxicatama tarūxīnū na guxū i duūxūgū tūxū ngechaūgūxūcèx. Rū tanaxwèxe i guxūguma meā duūxūgūxū tayaxu i tūmapatawa, rū mexū i ngúexēēruū tixī.

³ Rū tama name i wūxi i ngāxwèxexū rū nuwèxexū tīxū, rū tama name i tūmaārū dīeruguama rūxīnūxē tīxū. Natūrū name nixī i guxū i duūxūgūmaā yaxna taxīnū rū namaā tamecūma.

⁴ Rū tanaxwèxe i meāma tūmachiūmaā itacuèx, rū tūmaxācūgū rū meā tūmaga naxīnūē, rū tūxū nangechaūgū.

⁵ Erū ngēxguma chi tama tūmachiūmaā meā itacuèxgu rū ¿ñuxācū i guxūma i Tupanaaxū yaxōgūxūmaā meā itacuáxū?

⁶ Rū yixema ngema yaxōgūxūmaã icuáixē rū tama name na ngexwacèx yaxōxē tiixū, erū ngürüãchi tá tūgū ticuèxū. Rū ngēmāgagu dūxwa nagu tangu i ngēma poxcu i Chatanáxū namaã napoxcuxū ya Tupana.

⁷ Rū tanaxwèxe i woo i ngēma duūxūgū i tama yaxōgūxū rū tūxū nangechaūgū na taxúema chixri tūmachiga idexagūxūcèx rū tama Chataná chixexūgū tūxū na nguxēēxūcèx.

Yatūgū i diácunugū i tupaucawa ngūxēētaegūxūchiga

⁸ Rū ngēxgumarūū ta i ngēma yatūgū i tupaucawa ngūxēētaegūxū ixīgūxū rū nanaxwèxe i mexūguxicatama rūxīnūēxū nixīgū. Rū nanaxwèxe i aixcūma nayanguxēēgū i ngēma nūxū yaxugūexū. Rū tama nanaxwèxe i ngāxēēchagūxū nixīgū rū ēxna norū dīerugama rūxīnūēxū nixīgū.

⁹ Rū name nixī i meāma nūxū nacuèxgū i guxūma i Tupanaārū ore, na nūxū nacuèxgūxūcèx na tacūcèx na yaxōgūāxū. Rū nanaxwèxe i nūgūāēwatama nūxū nacuèxgū na norū maxū rū aixcūma yamexū i Tupanapēxewa.

¹⁰ Rū tanaxwèxe i to i puracūwa nūxū taxūgūxira i noxrix. Rū ngēxguma marū taguma chixexū naxūgūgu, rū marū name i tupaucawaarū ngūxēēruū tayaxīgūxēē.

¹¹ Rū ngēma yatūgū i tupaucawa ngūxēētaegūxū ixīgūxū rū tanaxwèxe i naxmèxgū rū ta mexūguxicatama narūxīnūē. Rū tama name i oregūtèèxgūxū nixīgū, natūrū tanaxwèxe i meā namaxē rū aixcūma nayanguxēēgū i ngēma nūxū yaxugūxū.

¹² Rū ngēma yatūgū i tupaucawa ngūxēētaegūxū ixīgūxū rū tanaxwèxe i wūxixicatama tixī ya naxmèx. Rū tanaxwèxe i meāma napatacūāxgūmaã inacuèx, rū naxācūgū rū meā naga naxīnūē.

¹³ Rū ngēma yatūgū i tupaucawa ngūxēētaegūxū, rū ngēxguma meāma naxūgūāgu i norū puracū i tupaucawa rū guxūma i duūxūgū tá nūxū nangechaūgū. Rū ñuxūchi i nūmagūtama i ngēma yatūgū rū tá yexeraācū nūxū natauxcha na nūxū yaxugūexū i ñuxācū Tupana nanaxwèxexū i Ngechuchu ya Cristuaxū na yaxōgūāxū i duūxūgū.

Aixcūma nixī i ngēma ore i Tupana tūxū nūxū cuèxēēxū i Cristuchiga

¹⁴⁻¹⁵ Rū choma chanaxwèxe i paxa ngēma chaxū na cuxū íchayadauxūcèx. Natūrū ngürüãchi tama paxa ngēma chaxū, rū ngēmācèx cuxcèx chanaxūmatū i ñaã popera na nūxū cucuáxūcèx i ñuxācū tá cugūmaã icucuáxū napewa i ngema duūxgū i Tupanaxū yaxōgūxū. Erū nūmagū nixī i Tupana ya maxūcūarū duūxūgū yixīgūxū rū nūxū yaxugūgūxū rū ínapoxūgūaxū i norū ore i aixcūma ixīxū.

¹⁶ Rū yixema nūxū tacuèx rū aixcūma namexēchi i ngēma ore ga noxri ēxūgūxū i ñuxma Tupana tūxū nūxū cuèxēēxū i Cristuchiga. Rū nūma ga Cristu rū duūxūgūxū nūgū nawēx ga yexguma ñoma ga naānewa nayexmagu. Rū Naāē i Üünexū nūxū nixu na mecū yīixū. Rū Tupanaārū orearū ngeruūgū i daxūcūāx nūxū nadaugū. Rū guxū i nachiūānegūwa rū duūxūgū nūxū nixugūe i nachiga, rū guxūwama duūxūgū nūxū nayaxōgū. Rū Nanatū rū wenaxārū daxūgūxū i naānewa nanaga i ngextá ínamexēchixūwa.

4

Duūxūgū i nūxū rūxoexū na yaxōgūāxūchiga

¹ Tupanaāē i Üünexū rū nūxū nixu rū ngēxguma yangaicagu na nagūxchaūxū i naāne rū nūmaxū i duūxūgū rū tá nūxū narūxoe na yaxōgūāxū i Tupanaārū ore i mexū. Rū tá nawe narūxī i duūxūgū i doramare i orexū ixugūxū i Chatanáārū nguxēētae nangūxēēxū.

² Rū ngēma yaxōgūxū rū tá nūxū inarūxīnūē i ngēma duūxūgū i meā maxēnetaxū rū idorateèxgūxū. Rū ngēma duūxūgū rū yeūcūrū nanaxūgū i ngēma chixexū rū dūxwa namaā nixū na chixexūguxicatama naxīnūēxū.

³ Rū ngēma duūxūgū rū nanachuxu na iyangīgūxū i duūxūgū. Rū nanachuxu na duūxūgū nangōxgūxū i ñuxre i ōnagū rū wochirēx Tupana nanaxū i guxūma i ōnagū na moxē naxcèx inaxāgūācūma nangōxgūāxūcèx i norū duūxūgū i yaxōgūxū rū nūxū cuèxgūxū i norū ore i aixcūma ixīxū.

⁴⁻⁵ Natūrū guxūma i Tupana ūxū rū name. Rū taxuacūma nūxū taxo ega Tupanana moxē naxcèx ixāxiraācūma nayauxgu. Erū Tupanaārū ore rū ngēma yumūxē rū nanaxūūnexēē i ngēma ōna i Tupanapēxewa, rū ngēmacèx name nixī na nangōxū.

Wūxi i mexū i Ngechuchu ya Cristuarū ngūxēēruū rū mexūmaā nangūxēētae

⁶ Rū ngēxguma ngēma cumaā nūxū chixuxū i oremaā cunangúexēēgu i taeneē i yaxōgūxū, rū ngēxguma nawa cungúechagu i ngēma ore i marū quixōxū, rū ngēxguma nagu quixūēchagu i ngēma mexū i ngūxēētae i marū nagu quixūxū, rū ngēxguma tá nixī i wūxi i mexū i Ngechuchu ya Cristuarū ngūxēēruū quiīxū.

⁷ Rū tama name na naga cuxīnūxū i ñoma i naānecūāxārū dexagūmare i tama aixcūma ixīxū. Natūrū name nixī i guxūguma cugū cuporaxēē na yexeraācū Tupanaxū cungechaūxūcèx rū nawe curūxūxūcèx rū naxcèx cumaxūxūcèx.

⁸ Rū wūxi i mexū nixī na naporaxēēxū rū yaxīāxcūxēēxū i taxūne na aixcūma naporaxūcèx. Natūrū ngēmaārū yexera narūmemaē nixī na yigū iporaxēēxū na Tupanaxū ingechaūxūcèx erū ngēma rū guxūwama tūxū name i ñoma i naānewa rū daxūguxū i naānewa rū ta.

⁹ Rū aixcūma nixī i ngēma ore i cumaā nūxū chixuxū, rū name nixī i guxāma tayaxōgū.

¹⁰ Rū ngēmacèx nixī i ipuracūexū rū yigū iporaexēēxū na nūxū ixuxūcèx i ngēma ore i mexū, erū nūxū tayaxōgū ya tórū Tupana ya maxūcū ya guxāārū maxēxēēruū ixīcū. Erū nūma nixī i namaxēxēēāxū i ngēma duūxūgū i nūxū yaxōgūxū.

¹¹ Rū chanaxwèxe i cunangúexēē i ngēma ore rū duūxūgūxū cumu na naga naxīnūexūcèx.

¹² ¡Meā cugūna nadau na taxúema cuxū naxoxūcèx naxcèx i ngēma na cunxextūxūxū! Rū name nixī i wūxi i mexū i cuèxruū quixī naxcèx i guxūma i ngēma yaxōgūxū. Rū ngēmacèx cunaxwèxe i mexū i oremaā quidexa, rū meā duūxūgūpēxewa cumaxū, rū aixcūma nūxū cungechaū i guxūma i duūxūgū, rū meā Tupanaāxū cuyaxō, rū napēxewa meā cumaxū.

¹³ Rū chanaxwèxe i ngutaquēxewa rū guxū i duūxūgūpēxewa nūxū cudau-matū i Tupanaārū ore, rū duūxūgūmaā nūxū quixu na ñuxū ñaxūchiga yīīxū. Rū chanaxwèxe i ngēmaācū cunangúexēē rū nūxū cunangúchaūxēē i ngēma taeneēgū ñuxmatáta ngēma changu i chomax.

¹⁴ Rū ngēmacèx name nixī i aixcūma namaā cupuracū i ngēma cuèx ga Tupana cuxna āxū ga yexguma norū puracūcèx cuxū naxunetagu rū yema yaxōgūxūārū āēxgacūgū cuxū yangōgūācūma cumaā nūxū yaxuxgu na cuxna naxāāxū ga yema cuèx.

¹⁵ ¡Meā naxū i guxūma i ngēma cumaā nūxū chixuxū, na ngēmaācū guxū i duūxūgū nūxū daugūxūcèx na ñuxācū guxū i ngunexūgu yexeraācū meā Tupanacèx na cumaxūxū!

¹⁶ ¡Inaxuāē na ñuxācū meā cugūna cudauxū rū ñuxācū meā cunangúexēēxū i ngēma togū! Erū ngēxguma meā cunaxūxgu i guxūma, rū tá cunayaxu i maxū

i taguma gúxũ rü ngẽma togü i cuxũ irüxĩnũẽxũ rü tá ta nüxũ curüngũxẽẽ na nümagü rü ta nayauxgüãxũcèx i ngẽma maxũ.

5

Nũxãcü nixĩ i namexũ na nüxũ ingechaũxũ i ngẽma yaxõgũxũ

¹ Taguma name i cunanga i wüxi i yatü i cuxũ rüyamaẽxũ. Rü narümemaẽ nixĩ i meãma cunaxucuxẽ ñoma cunatürüũ. Rü ngẽma ngextüxcügü rü name nixĩ i meãma namaã quidexa ñoma cueneẽgũxũchirüũ.

² Rü yíxema yaguãxgü ya ngexegü rü name nixĩ i meãma tümamaã quidexa cuexũchirüũ. Rü ngẽxgumarüũ ta i paxügü rü name nixĩ i meãma namaã quidexamare wüxi i cueyèxũchirüũ, rü tama name i chixexũgu namaã curüxĩnü.

³ ¡Tüxũ rüngũxẽẽ ya yíxema yutegüxe ega aixcüma tacü tüxũ taxugü!

⁴ Natürü ngẽxguma chi wüxi i yutecü ngĩxũ nangẽxmagu i ngĩxãcügü rü ẽxna ngĩtaagü, rü name nixĩ i nümagü ngĩxũ narüngũxẽẽgü rü ngĩxna nanaxã i tacü i ngĩxũ taxuxũ. Erü Tupana nanaxwèxe na ngĩtanüxũira ngĩxna daugüxũ na ngẽmaãcü yangutanüxẽẽgüãxũcèx ga yema naẽ na nayaexẽẽxũ.

⁵ Natürü yíxema yutexe ya tüxica irüxãũxẽ rü tüxũ nataxúxe i tümatanüxũ, rü Tupanaxũtawaxicatama ítananguxẽẽ i tümäärü ngũxẽẽ rü guxüguma woo chütacü rü ngunecü rü tayumüxẽ na tüxũ nangũxẽẽxũcèx ya Tupana.

⁶ Natürü yíxema yutexe ya tümäärü ngúchaũguxicatama rüxĩnũxẽ, rü Tupanapẽxewa rü ñoma tayuxürüũ tixĩ.

⁷ Rü ngẽma nixĩ i ore i tá cunangúexẽẽxũ i ngẽma yaxõgũxũ na nügüna nadaugüxũcèx na taxuüma i chixexũ naxügüxũcèx rü taxúema nachiga chixri idexagüxũcèx.

⁸ Erü ngẽxguma chi wüxie rü tama meã nüxna tadèuxgu i tümapatacũãxgü rü tümã rü tümangatü, rü maneca tama aixcüma meã Tupanaãxũ tayaxõ. Rü wüxi i tama yaxõxũãrü yexera chixecü tixĩ.

⁹ Rü ngẽxguma chi wüxi i ngexũ i yutexũ naxcèx ícaxgu na ngẽma yaxõgũxũ ngĩxũ rüngũxẽẽgüxũcèx rü tanaxwèxe i 60 ya taunecüarü yexera ngĩxũ nangẽxma rü wüxitama nixĩ ga ngĩte ga ngĩxũ yexmacü ga noxrix.

¹⁰ Rü tanaxwèxe i guxüma i duũxügü ngĩxũ nacüexgü na wüxi i mexũ üxcü na yíxũ. Rü name i meã ngĩxãcüxũ yaexẽẽcü iyixĩ, rü meã ngĩpatawa duũxügüxũ yaxucü iyixĩ, rü yaxõgüxũãrü ngũxẽẽruũ iyixĩ, rü daaweexũãrü ngũxẽẽruũ iyixĩ. Rü ngẽmaãcü tanaxwèxe i guxüraũxũ i mexũ na naxüxũ.

¹¹ Natürü tama tanaxwèxe i yaxõgüxũãrü puracü nixĩ i ngĩxna na nadaugüxũ i wüxi i yutecü ega tama 60 wa nanguxgu ya ngĩrü taunecü. Erü wüxi i yutecü i pacü, rü ngẽxguma ngĩrü ngúchaũ Cristuna ngĩxũ ixügachixẽẽgu, rü tá inaxwèxe na wena naxãtexũ.

¹² Rü duũxügü tá chixri ngĩchiga nidexagü, erü tama aixcüma iyanguxẽẽ ga yema Cristumaã inaxunetaxũ ga noxrix.

¹³ Rü ngĩma rü düxwa ngextá iyaxáuchigümare, rü náí ya ĩ rü nagu iyarüxãũx, rü düxwa tama ipuracüchaũ. Rü tama ngẽmaxĩcatama ixü, natürü düxwa ixoregütèèx, rü iyangẽxmachigü nawa i ngẽma dexe i tama mexũ i togüchiga, rü guxüwama nüxũ iyaxu i ngẽma ore i tama mexũ.

¹⁴ Rü ngẽmacèx chanaxwèxe i ngẽma yutegüxũ i paxügü na wenaxãrü naxãtegüxũ, rü naxãxãcügüxũ, rü mexũ i napataarü dauruügü na yixĩgüxũ. Rü ngẽmaãcü i ngẽma duũxügü i ngĩxchi aiexũ, rü taxucürüwa chixri ngĩchiga nidexagü.

¹⁵ Cumaã nüxũ chixu i ñaã ore, erü ñuxre i yutecü rü marü nüxũ irüxoe i ore i mexũ rü Chatanáwe irüxĩ.

¹⁶ Rü ngëxguma chi wüxi i ngecü i yaxõxcü rü ngĩxũ nangëxmagu i ngĩtanũxũ i yutecü, rü name nixĩ i ngĩxũ irüngũxëë. Rü ngëmaãcü tãütáma togü i yaxõgũxũãrũ puracü tá nixĩ na ngĩxna na nadaugũxũ. Rü ngëxguma tá nüxũ natauxcha i ngëma togü i yaxõgũxũ na ngĩxũ nangũxëëgũxũ i ngëma yutecü i aixcüma ngĩxũ natauxcüma i ngĩtanũxũgü i ngĩxũ rüngũxëëgũxũ.

¹⁷ Rü ngëma yaxõgũxũãrũ ãëxgacügü i aixcüma meãma ngema yaxõgũxũmaã icuáxũ, rü name nixĩ i ngëma yaxõgũxũ aixcüma nüxũ nangechaügü rü namaã nataãëgü. Rü guxũãrũ yexera tanaxwëxe i nüxũ nangechaügü rü nüxũ narüngũxëëgü i ngema Tupanaarü orexũ ixugũxũ rü nangüexëëxũ.

¹⁸ Erü Tupanaarü orewa rü ñanagürü:

“Tama name i nüxna taxaü i ngëma taxũna i puracũxũ”, ñanagürü. Rü ñanagürü ta:

“Wüxi i puracütanũxũ rü tanaxwëxe i nüxũ na naxütanũxũ i norü puracü”, ñanagürü i ngëma Tupanaarü orewa.

¹⁹ Rü ngëxguma chi texé nüxũ ixuxgu na chixexũ naxũxũ i wüxi i yaxõgũxũãrũ ãëxgacü, rü tãütáma tũxũ icuxĩnũ ega natauxguma i taxre rü ëxna tomaëxpũx i togü i duũxügü i nüxũ daugũxũ na aixcüma chixexũ naxũxũ.

²⁰ Natürü ngëma yaxõgũxũãrũ ãëxgacügü i aixcüma pecadugu maxëxũ, rü name nixĩ i guxũ i yaxõgũxũpëxewa cunaxucuxë, na guxũma i ngëma togü i yaxõgũxũãrũ ãëxgacügü rü ta namuëxũcèx na naxügũãxũ i tacü rü chixexũ.

²¹ Rü ñuxma Tupanapëxewa rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristupëxewa rü ngëma daxũcüãx i orearü ngeruügü i Tupana nüxũ ngechaügũxũpëxewa, rü cuxũ chamu na naga cuxĩnũxũ i ñaã ore i cumaã nüxũ chixuxũ. Rü chanaxwëxe i ngëma cumaã nüxũ chixuxürü meã cunaxucuxë i guxũma i ngëma yaxõgũxũ rü nüetama ega woo texé tixĩgu.

²² Rü ngëxguma texexũ quingucuchixëëchaügu na ngema yaxõgũxũãrũ ãëxgacü tixĩxũcèx, ¡rü taxũ i cuñuxãëxũ na namaã cuyumüëxũ i wüxi i duũxũ i tama nüxũ cucuáxũ i norü maxũ! Natürü name nixĩ i noxri rü meã nagu curũxĩnũ i ngëma erü ngürüãchi tá wüxi i duũxũ i pecadu uechaxũ quingucuchixëë, rü cugagu tá nixĩ erü tama icuxuãë. ¡Rü meã cugüna nadau na tama pecadugu cunguxũcèx!

²³ Rü ngëma na cunguxnecaũxũ i ñuxguacü, rü name nixĩ i írarüwa binune cuyaxaxü, rü tama i dexáxicatama.

²⁴ Rü nangëxma i duũxügüarü pecadugü i noxtacüma ngóxũ naxũpa na Tupana nüxna çaxũ. Natürü nangëxma i to i pecadugü i duũxügüarü rü tãütáma nangox ñuxmatáta naãneãrũ guxwa nanguxgu rü Tupana tũxna icagügu.

²⁵ Rü ngëxgumarüũ ta nangëxma i duũxügüarü puracügü i mexũ i Tupanacèx naxügũxũ i ñuxma marü nüxũ idauxũ. Rü nangëxma ta i puracügü i mexũ i ñuxma tama nüxũ idauxũ natürü yixcüra tá nüxũ idaugüamaxũ.

6

¹ Guxãma ya yíxema yaxõgũxe rü ixããrũ coriãxë, rü tanaxwëxe i tũmaãrũ corixũ tangechaũ na ngëmaãcü taxucürüwa texé Tupanachiga rü tórü nguxëëtaechiga chixri idexaxũcèx.

² Rü ngëxguma chi wüxi ya duũxë ya Tupanaãxũ yaxõxë rü wüxi i cori i tũmarüũ yaxõxũmaã tacoriãxgu, rü tama tanaxwëxe i ngëma na tũmaëneë yĩxũcèx nüxũ tarũxo na nüxũ tangechaũxũ i tũmaãrũ cori. Natürü tanaxwëxe i yexeraãcü meã nüxũ tapuracü erü tũmaãrũ cori i nüxũ tarüngũxëëxũ i tũmarüũ yaxõxũ nixĩ rü tũmaëneë i Tupana nüxũ ngechaũxũ nixĩ. Pa Timutéux, chanaxwëxe i meãma cunangüexëë i ngëma ore i cumaã nüxũ chixuxũ, rü guxũma i yaxõgũxũpëxewa nüxũ quixu.

Tupanaärü ore rü aixcüma tüxü name

³ Rü cumaã nüxü chixu rü nangëxma i duüxügü i namaã nguxëëtaegüxü i ngëma nguxëëtae i tama namaã wüxiguxü i tórü nguxëëtae, rü tama namaã wüxiguxü i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuarü nguxëëtae i mexü, rü tama namaã wüxiguxü i ngëma nguxëëtae i Tupanaärü orewa ngóxü.

⁴ Rü cumaã nüxü chixu rü yíxema ngëmaãcü nguxëëtaexe rü tügü ticuèxüü rü taxuüma tacuèx. Rü ngëmacèx ngëxüüüxümare i dexe rü naxcèx tachoxügawèxe, rü tama texéga taxinüchaü, rü düxwa ñoma tidaawexüüü tixi namaã i ngëma tümacüma. Rü ngëmagagu rü taxäüxächiwèxe, rü tanuxwèxe, rü togümaã taguxchiga, rü taxúxeaxüma tayaxó.

⁵ Rü ngëmaãcü i ngëma duüxügü i chixeãëgüxü, rü nügümaã nanuëëcha, rü tama nüxü nacuèxgü i ngëma ore i aixcüma ixixü, rü nagu narüxünüë rü Tupanaärü orewa nixi i dïeru ngixü nayauxgüxü.

⁶ Rü aixcüma nixi i Tupanaärü orewa nüxü iyarüngauxü i taxüma i mexü, natürü ngëma mexü rü tümacèxicatama nixi ya yíxema namaã taãëgüxe i ngëma marü tüxü ngëxmaxü.

⁷ Rü yixema rü yexguma noxri ixíraegu, rü ngearü yemaxüãxëmaã tabue i ñoma i naãnewa. Rü ngëxguma iyuxgu rü taxucürüwa tayange i tórü ngëmaxügü.

⁸ Natürü ngëxguma tüxü nangëxmagu i taxchiru rü tórü òna rü name nixi i ngëmamaãtama tataãëgü.

⁹ Natürü ngëma duüxügü i dïeruãxgüchaüxü, rü tama yaxna namaã naxinüë i ngëxguma ngëma dïëruarü ngúchaü nüxü poragu. Rü ngëmacèx nagu nayi i muxüma i ngúchaügü i taxuwama mexü i chixexüwa nagagüxü, rü ngëmacèx düxwa i ngëma duüxügü rü poraãcü nachixe rü norü guxümaãma inayarütauxe.

¹⁰ Erü ngëma na dïëruaguama rüxünüxü rü ngëma nixi i guxüma i chixexügüarü ügü. Rü nangëxma i ñuxre i duüxügü i dïëruaguama rüxünüëxü rü ngëmacèx Tupanana nixigachi. Rü ngëmaãcü nügünatama guxchaxü naxägü rü nügüxütama ngechaü nanguxëëgü.

Tupanaãxü yaxõgüamaxüchiga

¹¹ Natürü cumax, Pa Timutéux, rü wüxi ya yatü ya Tupanaxü yaxõcü quixi. ¡Rü ngëmacèx nüxna ixügachi i guxüma i ngëma chixexü! ¡Rü meã Tupanapëxewa namaxü, rü norü ngúchaü naxü, rü meã nüxü yaxó, rü nüxü nangechaü i duüxügü, rü yaxna namaã naxinü! Rü tama name i cugü quicuèxüxü.

¹² ¡Cugü naporaxëë na meã cuyaxõõmaxüçèx rü cunaxüamaxüçèx i Tupanaärü puracü ega woo tacü rü guxchaxü cuxü üpetügux! ¡Rü cugüna nadau na ngëmaãcü taguma cuxna iyanaxoxüçèx i ngëma maxü i taguma gúxü! Yerü yema maxüçèx nixi ga noxri Tupana cuxü yaxuxü ga yexguma muxüma ga duüxügüpëxewa nüxü quixuxgu na ñuxäcü Ngechuchu ya Cristuaxü na cuyaxõxü.

¹³⁻¹⁴ Rü ñuxma Pa Timutéux, rü napëxewa ya Tupana ya guxãxüma maxëëëcü, rü napëxewa ya Ngechuchu ya Cristu ga äëxgacü ga Piratumaã nüxü ixucü ga ñuxäcü Nanatü ya Tupanaãxü na yaxõõxü, rü cuxü chamu na naga cuxinüxü i ngëma ore i cumaã nüxü chixuxü. Rü tama chanaxwèxe i cunaxüchicüü i ngëma ore, na taxúema texé tacüçèx cuxü oregüxüçèx rü chixri cuchiga idexaxüçèx. Rü chanaxwèxe i ngëmaãcü meã cunaxü ñuxmatáta ínangu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

¹⁵ Erü ngëma ngunexü i Tupana nagu naxwèxexügu rü tá Cristuxü nangoxëë. Erü nüxicatama Tupana nixi, rü nüma nixi i aixcüma mecü yixü rü

guxűtűwama nangěxmaxű. Rű guxű i ãęxgacűgűarű Āęxgacű yĩxű, rű guxű i corigűarű Cori yĩxű.

¹⁶ Rű nüxĩcatama nixĩ na taguma nayuxű. Rű nüma rű poraãcű íngónexűwa namaxű, rű taxucűrűwa texé ngěma ngónexűna tangaicama. Taguma wűxi i duűxű nüxű nadau, rű taxuacűma texé nüxű tadau. Nűma rű guxűguma naporaxűchi rű taguma inayarűxo na Āęxgacű yĩxű. Rű ngěmacèx tanaxwèxe i guxãama nüxű ticuèxűğűgűecha. Rű ngěmaãcű yĩ.

¹⁷ Rű yĩxema muarű dĩeruáxe i ñoma i naãnewa, ;rű tűmamaã nüxű pixu na tama ngěmamaã tűgű ticuèxűğűgűcèx rű tama nagu tarűxĩnűèxűcèx na ngěma tűmaãrű dĩeruwa nüxű itayangaugűxű i tűmaãrű maxű! Erű ngěma dĩeru rű paxa tá nagux. Natűrű narűmemaě nixĩ i Tupanaga taxĩnű, erű yimawa nixĩ i nüxű itayangaugűxű i tűmaãrű maxű. Rű nüma nixĩ i poraãcű tűxna naxããxű i guxűma i tacű i inaxwèxexű na itaãęgűxűcèx.

¹⁸ ;Rű namaã nüxű ixu i ngěma muãrű dĩeruãxgűxű, rű name na ngěmamaã mexű naxűgűxű rű togű i duűxűgűxű nangűxěęgűxű! Rű ngěmaãcű tá namu i ngema mexűgű i naxűgűxű i Tupanapěxewa. Rű tanaxwèxe i nűmagű i muãrű dĩeruãxgűxű rű na ínamemaregűxű na togűna naxããxű rű namaã nangauxű i ngěma norű ngěmaxűgű.

¹⁹ Rű ngěmaãcű tá nüxű nangěxma i norű mexűgű i daxűguxű i naãnewa, rű tá nanayauxgű i ngěma maxű i aixcűma ixĩxű.

Pauru rű Timutéuxű namu, rű yemaãcű inayacuèxěě ga norű popera

²⁰ Pa Timutéux, ;meã namaã nangűexěětae i guxűma i ngěma ore i cuxű chamuxű! Rű tama name na icurűxĩnűxű i ñoma i naãnecűãxãrű dex-agűmare i taxuwama mexű rű ngěma ore i doramare ixĩxű i duűxűgű nüxű ixugűgűnetaxű na ore i nawa nüxű icuáxű yĩxű.

²¹ Erű ñuxre i nűmagű i ngěma noxrűtama cuèxgu ĩxű, rű dűxwa ngěmagagu Tupanana nixĩgachi. Rű chanaxwèxe i Tupana meã pexű narűngűxěě.

Rű nuãma pexna,
Pauru

NORÜ TAXRE GA POPERA GA TIMUTÉUCA_X NAXÜMATÜXÜ GA PAURU

Timutéuxü narümoxë ga Pauru

¹ Pa Timutéux, choma i Pauru nixi i cuxcèx chanaxümatüxü i ñaã popera. Rü choxü nixi ga namuxü ga Ngechuchu ya Cristu, yerü yemaãcü nanaxwèxe ga Tupana. Rü nüma choxü namu na nüxü chixuxüçèx na ñuxãcü tüxü nangëxmaxü i maxü i taguma gúxü, ega aixcüma Ngechuchu ya Cristuaxü yaxögügu.

² Cuxü changechaü, Pa Chaune, Pa Timutéux. Rü chanaxwèxe ya Tanatü ya Tupana rü Ngechuchu ya Cristu ya tórü Cori na cuxü nangüxëëgüxü rü nüxü cungechaütümügüxü rü cuxü nataãxëëgüxü.

Tama name i taxãne na Cristuchigaxü ixuxü

³ Guxüguma i chütacü rü ngunecü rü cuxna chacuèxãchixü i chorü yumüxëwa, rü poraãcü cuxcèx moxë Tupanana chaxã. Rü nüxü nixi i chapuracüxü i mexü i chauãëmaã, yexgumarüü ga nuxcümaügüxü ga chorü oxigü naxügüxürüü.

⁴ Choma rü nüxna chacuèxãchi na ñuxãcü poraãcü chauxcèx cungechaüxü rü chauxcèx cuxaxuxü ga yexguma cuxna íchixüxgu. Rü wenaxãrü cuxü chadauxchaü na aixcüma chataãxüçèx.

⁵ Erü nüxna chacuèxãchi na ñuxãcü aixcüma Tupanaãxü cuyaxõxü. Rü curü noxë ga Loída rü cue ga Euníchia rü tüma rü woetama tüxira Tupanaãxü tayaxögü rü nüxü chacuèx i ñuxma rü cuma rü ta aixcüma cuyaxõxü.

⁶ Rü ngëmacèx cumaã nüxü chixu na cugü cuporaxëëxü na yexeraãcü cunaxüamaxüçèx i ngëma Tupanaãrü puracü ga naxcèx cuxna naxããxü ga cuèx ga yexguma noxri cuxü chingögüãcüma cumaã chayumüxëgu.

⁷ Yerü Tupana rü tama tüxna nanamu ga naã i tüxü muüëëxü. Natürü tüxna nanamu ga Naã i Üünexü na tüxü naporaexëëxüçèx na aixcüma duüxügüxü ingechaügüxüçèx rü meã yigümaã icuáxüçèx.

⁸ Rü tama chanaxwèxe na cuxãnexü na nüxü quixuxü i nachiga ya tórü Cori. Rü ngëxgumarüü ta tama chanaxwèxe i chauxcèx cuxãne i ngëma na chapoxcuxü naxcèx i Tupanaãrü ore. Rü name nixi i yaxna namaã cuxinü i ngëma ngúxü i cuxcèx ínguxü nagagu i ngëma ore i mexü i nüxü quixuxü. Rü Tupana tá cuxü naporaxëë.

⁹⁻¹⁰ Rü Tupana tüxü namaxëëë rü tüxü nade na naxcèxicatama imaxëxüçèx. Natürü tama tacü rü mexü na ixüxügagu nixi ga yemaãcü tamaã namecümaxü ga Tupana. Natürü yemaãcü tüxü narüngüxëë yerü woetama yema nixi ga nanaxwèxexü yerü Ngechuchu ya Cristugagu tüxü nangechaü. Rü nüma ya Tupana ga tautama naãne üxgumama tüxü ngechaücü, rü yexguma ínanguxgu ga tórü maxëxëëruü ga Ngechuchu ya Cristu, rü yexguma nixi ga Tupana tüxü nüxü dauxëëxü na ñuxãcü poraãcü tüxü nangechaüxü. Rü nüma ga Cristu nixi ga iyanaxoxëëãxü na iyuxuchixü yerü nüma rü yuwa ínarüda rü wena namaxü. Rü norü orewa tüxü nüxü nacuèxëë na yixema rü ta tüxü nangëxmaxü i ngëma maxü i taguma gúxü ega nüxü yaxõxgu.

¹¹ Rü Tupana choxü ningucuchixëë na nüxü chixuxüçèx i ngëma norü ore i mexü. Rü choxü namu na ngëma oremaã chanangúxëëxüçèx i duüxügü i guxüwama.

¹² Rü ngēmacèx nixĩ i poraãcü ngúxũ chingexũ rü chapoxcuxũ i ñuxmax. Natürü tama naxcèx chaxãne i ngēma, erü choma nüxũ chacuèx na texéaxũ chayaxõxũ. Rü nüxũ chacuèx na naporaxũ i nüma na nüxna nadauxũcèx i ngēma puracü i choxna naxãxũ rü namaã inacuíxũcèx i chauãe i guxũgutáma ñuxmatáta ngēma ngunexũ i nagu wena núma naxũxũ.

¹³ Rü chanaxwèxe i meãma nagu quixũ i ngēma nguxẽẽtae i mexũ ga chauxõtawa naxcèx cungúxũ. Rü name nixĩ i meã nüxũ cuyaxõõma ya Ngechuchu ya Cristu rü meã nüxũ cungechaũ i guxũma i duũxũgü, erü Cristuarü duũxũ quixĩ.

¹⁴ Rü name nixĩ i Tupanaãe i Üünexũ i tawa maxũxũärü ngũxẽẽmaã ícunapoxũ i ngēma nguxẽẽtae i mexũ i Tupana cuxna ãxũ.

¹⁵ Cuma marü nüxũ cucuèx rü guxũma ga yema yaxõgüxũ ga Áchiaarü naãnewa ne ìxũ rü marü choxna naxĩgü. Rü yematanüwa nayexma ga Figueru rü Ermóquene.

¹⁶ Onesíferu rü muẽxpüxcüna choxũ nataãẽxẽe, rü tama chauxcèx naxãne i ngēma na chapoxcuxũ. Rü ngēmacèx chanaxwèxe i tórü Coriaxũ nangechaũtümüũgü i guxũma i natanüxũgü.

¹⁷ Rü yexguma noxritama Dumawa nanguxgu ga nümax, rü chauxcèx nadauecha rü ñuxmata choxũ iyangau.

¹⁸ Cuma meãma nüxũ cucuèx ga ñuxãcü tüxũ na nangũxẽẽxũ ga Onesíferu ga Epéchiuarü ìãnewa. Rü ngēmacèx chorü yumüxẽwa naxcèx íchaca na Tupanaãxũ nangechaũtümüũxũcèx i ngëxguma wena ñoma i naãnewa naxũxgu ya tórü Cori ya Ngechuchu.

2

Ngechuchu ya Cristuarü puracütanüxũ i mexũchiga

¹ Rü ñuxma, Pa Chaune, Pa Timutéux, ¡rü cugü naporaxẽe namaã i ngēma pora i Ngechuchu ya Cristu cuxna ãxũ!

² Yema ore ga chauxõtawa nüxũ cuxĩnüxũ ga yexguma muxũma ga duũxũgüpëxewa nüxũ chixuxgu, rü chanaxwèxe i ñuxma cuxi ngēma oremaã cunangúexẽe i togü i yatügü i meã naãẽxũ cuèxgüxũ na nüxĩ togüxũ nangúexẽẽxũcèx namaã i ngēma ore.

³ Rü tama name i naxcèx cumuũ na Ngechuchu ya Cristuarü oregagu ngúxũ quingexũ. Natürü name i namaã cupora ñoma wüxi i mexũ i norü churararü.

⁴ Rü wüxi i duũxũ i churarawa ngëxmaxũ, rü taxucürüwama to i puracü i tama churaraarü ixĩxũgu narüxĩnü. Natürü ngēma norü ãëxgacü nagu namuxũ i puracügu nixĩ i naxĩnüxũ na ngēmaãcü norü ãëxgacüxũ nataãẽxẽẽxũcèx.

⁵ Rü ngëxgumarü ta wüxi i duũxũ i wüxi i ñücawa nügü ingucuchixẽẽxũ, rü taxuacüma nanayaxu i norü ãmare ega chixri naxĩnücèxwèxegu rü tama ngēma ñücaarü ãëxgacüga naxĩnügu.

⁶ Rü texé ya naãnewa puracüxe rü name nixĩ i tüxira tanayaxu i tümanetüarü o.

⁷ ¡Rü guxũguma nagu rüxĩnü i ñãã ore i cumaã nüxũ chixuxũ! Rü nüma ya Cori ya Ngechuchu tá cumaã inananguxũxẽe i guxũma na nüma nanaxwèxexũãcüma cunaxũxũcèx i ngēma puracü.

⁸ ¡Rü nüxna nacuèxãchi ya Ngechuchu ya Cristu ya Dabítanüxũ ga guma yuwa írüdacü! Rü yimachiga nixĩ i ngēma ore i mexũ i duũxũgümaã nüxũ chixuxũ.

⁹ Rū ngēma oregagu nixī i ngúxŭ na chingexŭ rŭ ñoma wŭxi i máētaxŭrŭŭ nŭma poxcupataŭwa cadenamaã chichotaxŭ. Natŭrŭ Tupanaãrŭ ore i mexŭ, rŭ guxŭwama nanguama rŭ taxucŭrŭwama texé tayachota.

¹⁰ Rŭ ngēmacèx yaxna namaã chaxīnŭ i ngēma ngúxŭ i chingexŭ naxcèx i ngēma duŭxŭgŭ i Tupana dexŭ. Erŭ chanaxwèxe i nŭmagŭ rŭ ta Ngechuchu ya Cristuaxŭ nayaxōgŭ, rŭ ngēmaãcŭ na nayauxgŭãxŭcèx i maxŭ i mexŭ i taguma gúxŭ.

¹¹ Rŭ pemaã nŭxŭ chixuxchaŭ i wŭxi i ore i aixcŭma ixīxŭ. Rŭ ngēxguma Cristu yuxŭrŭŭ norŭ orecèx iyuegu, rŭ naxrŭŭ tá ta wena tamaxē na nŭma íngēxmaxŭwa íngēxmagŭxŭcèx.

¹² Rŭ ngēxguma ñoma i nañewa yaxna namaã ixīnŭēgu ega ngúxŭ íngexgu, rŭ daxŭguxŭ i nañewa rŭ wŭxigu namaã ãēxgacŭ tá tixīgŭ. Rŭ ngēxguma tama Cristuxŭ icuáxchaŭgu i ñoma i nañewa, rŭ nŭma rŭ tãŭtáma tŭxŭ nacuáxchaŭ i daxŭguxŭ i nañewa.

¹³ Natŭrŭ woo ñuxguacŭ i yixema rŭ tama aixcŭma naxŭxgu i ngēma Tupanamaã ixunetaxŭ, natŭrŭ nŭma ya Tupana rŭ guxŭguma nayanguxēē i ngēma tamaã inaxunetaxŭ, erŭ taxuacŭma nŭgŭtama nawomŭxēē.

Wŭxi i mexŭ i puracŭtanŭxŭ i Tupana namaã taãxŭchiga

¹⁴ Rŭ ngēma yaxōgŭxŭ i cuxŭtawa ngēxmagŭxŭ, rŭ name nixī i Tupanaegagu nŭxna nŭxŭ cucuèxãchixēē na tama nuxcŭmaŭgŭxŭ i ore i taxuwama mexŭcèx nŭgŭmaã na yaporagatanŭcŭxŭcèx. Erŭ ngēma rŭ wŭxi i chixexŭ nixī, rŭ nanachixēãxēē i ngēma duŭxŭgŭ i nŭxŭ ñnŭxŭ.

¹⁵ ¡Rŭ cugŭ naporaxēē na meã cunaxŭxŭ i Tupanaãrŭ puracŭ na cumaã nataãxŭcèx i ngēxguma napēxewa cunguxgux rŭ ngemaãcŭ taxucèxma cuxãnexŭcèx i ngēxguma nŭma cuxna nacaxgu naxcèx i curŭ puracŭchiga! ¡Rŭ ngēmacèx name i aixcŭma meã namaã cungúxēētae i ngēma ore i mexŭ i aixcŭma ixīxŭ!

¹⁶ ¡Rŭ nŭxŭ rŭxo i ñoma i nañecŭãxãrŭ dexagŭmare i taxuwama mexŭ! Erŭ ngēma duŭxŭgŭ i ngēma dexagŭmaregu ñxŭ, rŭ guxŭguma yexeraãcŭ chixexŭgu nayi.

¹⁷ Rŭ ngēma norŭ nguxēētae i ngēma duŭxŭgŭ, rŭ ñoma wŭxi i ñaaweane i tŭxŭ íyimachixēxŭrŭŭ nixī. Rŭ yema nixī ga nŭxŭ ngupetŭxŭ ga Imenŭ rŭ Firetu.

¹⁸ Yerŭ nidoragŭmare ga nŭxŭ na yaxugŭexŭ rŭ marŭ na nangupetŭxŭ i yuetaarŭ dachiga. Rŭ yemaãcŭ nanawomŭxēēgŭ ga ñuxre ga duŭxŭgŭ na tama noxrirŭŭ yaxōgŭãxŭcèx i Tupanaãrŭ ore.

¹⁹ Natŭrŭ Tupanaãrŭ ore rŭ taguma inayarŭxo rŭ taguma naxŭchicŭ. Rŭ ngēma norŭ orewa rŭ ñanagŭrŭ:

“Tórŭ Cori ya Tupana nŭxŭ nacuèx i texé tixī ya norŭ duŭxŭgŭ ixīgŭxe. Rŭ guxãma ya yixema nŭxŭ ixuxe na Ngechuchu ya Cristu rŭ tŭmaãrŭ Cori yīxŭ, rŭ name nixī i nŭxna tixīgachi i guxŭma i chixexŭ”, ñanagŭrŭ i ngēma norŭ orewa.

²⁰ Wŭxi i duŭxŭ i dīeruãxŭchixŭ rŭ napatawa nangēxma i poratu i uirunaxcèx rŭ dīerumŭnaxcèx. Rŭ nangēxma ta i poratu i nañaxcèx rŭ waixŭmŭnaxcèx. Rŭ ngēma poratu i uirunaxcèx rŭ dīerumŭnaxcèx rŭ mexŭ i norŭ ñnacèx nixī. Natŭrŭ ngēma poratu i nañaxcèx rŭ waixŭmŭnaxcèx rŭ guxchirechixŭ nixī.

²¹ Rŭ ngēxguma wŭxi i yaxōxŭ naxwèxegu na aixcŭma mexŭ i Tupanaãrŭ puracŭtanŭxŭ na yīxŭ, rŭ name nixī i nŭxna nixŭgachi i guxŭma i chixexŭ. Rŭ ngēxguma tá nixī i Tupanapēxewa aixcŭma naxŭnŭxŭ na naxŭãxŭcèx i nagúxŭraŭxŭ i puracŭ i Tupana namaã nŭxŭ ixuxŭ.

22 ;Nüxü rüxo i guxüma i ngēma chixexü i ngextüxcügü nagu rüxĩnüëxü! ;Rü meã Tupanapēxewa namaxü rü aixcüma nüxü yaxõ! ;Rü nüxü nangechaü i guxüma i duüxügü, rü tãxü i namaã cunuxü! ;Rü ngēmaãcü namaxü wüxigu namaã i guxüma i ngēma duüxügü i aixcüma Tupanacèx maxëxü rü ngemaãcü yumüxëgüxü!.

23 Rü tama name i naxcèx icurüxĩnü i ngēma dexagü i taxuwama mexü. Erü ngēma dexagügagu rü düxwa nügüchi naxaie i duüxügü.

24 Rü wüxi i Tupanaãrü puracütanüxü rü tama name na texemaã núcèx nadauxü. Rü narümemaie nixĩ na guxãma namecümamaxü.. Rü nanaxwèxe i yaxna namaã naxĩnüãcüma meã duüxügüxü nangüexëë i Tupanaãrü ore.

25-26 Rü wüxi i Tupanaãrü puracütanüxü rü name na yaxna namaã naxĩnüãcüma meã nayaxucuxëgüãxü i ngēma duüxügü i tama irüxĩnüëchaüxü. Rü name i ngēmaãcü ínananguxëë na Tupana nüxü rüngüxëëxü i ngēma duüxügü na nüxü naxoexüçèx i norü chixexü rü nüxü nacuèxgüxüçèx i ngēma ore i aixcüma ixĩxü. Erü Tupana nanaxwèxe na naxuãëgüxü i ngēma duüxügü rü nawa ínanguxüxü i ngēma chixexü i ngoxo i Chataná nagu nayixëëxü na noxrütama ngüchaü namaã naxüxüçèx.

3

Nuxãcü tá nixĩ i duüxügücüma i ngëxguma nagüxchaügu i naãne

1 Rü chanaxwèxe i nüxü cucuèx rü ngëxguma nagüxchaügu i naãne rü tá nangëxma i äücumaxügü rü guxchaxügü naxcèx i duüxügü.

2 Rü duüxügü rü tá nügüguxicatama narüxĩnüë, rü norü dñeruguama tá narüxĩnüë. Rü tá nügü nicuèxüxügü, rü ngēmaãcü tãütáma nüxü nacuèxgüchaü i togü i duüxügü i tama naxrüü taarü dñeruãxgüxü. Rü chixri Tupanachiga tá nidexagü, rü tãütáma nanatüga rü naëga naxĩnüëchaü. Rü tãütáma moxë inaxã i ngëxguma Tupana nüxü rüngüxëëgu, rü ngēmaãcü tãütáma nüxü nacuèxgüchaü i Tupanaãrü ore.

3 Rü tãütáma nagu narüxĩnüë i togü i duüxügüxü na nangechaügüxü, rü tãütáma nüxü nangechaütümüügü. Rü tá naxoregütèèxgü, rü tãütáma nügü naporaexëë na yaxna namaã naxĩnüëxüçèx i naxüneãrü ngüchaügu. Rü tá nichixecüma, rü tá naxchi naxaie i guxüma i ngema mexü.

4 Rü duüxügüechitawèxegüxü tá nixĩgü, rü nuëwèxexü tá nixĩgü, rü nügü icuèxüügüxü tá nixĩgü. Rü tá norü ngüchaüçèxama nadaugü, rü tãütáma Tupanaxü nacuèxgüchaü.

5 Rü tá nügü nayaxögüxüchinetaxëë natürü ngēma norü chixexü i naxügüxüwa tá nangoxoma na tama aixcüma yaxögüãxü i ngēma ore i mexü. Rü ngēma duüxügü i ngēmaãcü maxëxü, rü tama name na namaã cuxãmüçüxü rü natanügu cuxãxü.

6-7 Erü ngēma duüxügütanüwa nangëxmagü i nümaxü i ípatagu ichocuetanüxü. Rü norü nguxëëtaemaã nayawomüxëëgü i ngēma ngexügü i ngema ngëxmagüxü i tama naãëxü icuáxü rü chixri maxëxü. Rü ngēma ngexügü, rü norü ngüchaügütama chixexüwa nanagagü, rü ngēmacèx woo guxüguma nangüé natürü taguma aixcüma nüxü nacuèxgü i ngēma ore i aixcüma ixĩxü.

8 Rü ngēma duüxügü i chixexümaã nguxëëtaegüxü, rü chixexüguxicatama narüxĩnüë, rü tama aixcüma nayaxögü i Tupanaãrü ore. Rü naxchi naxaie i ngēma ore i aixcüma ixĩxü, naxrüü ga yema yuüxügü ga Yane rü Yáübre ga tama Moïchéga ínüëchaüxü.

9 Natürü tãütáma muxü i duüxügü nüxü nayaxögü. Erü guxüwama i duüxügü rü tá nüxü nicuèxãchitanü na wüxi i duüxügü i chixexügu

rüxĩnũexũ rü ngeãẽmarexũ yixĩgũxũ naxrũxũ ga yema taxre ga tama Moĩchẽga ĩnũẽchaũxũ.

Ucuxẽmaã inyacuẽxẽ ga Pauru na Timutéumaã yadexaxũ

¹⁰⁻¹¹ Natürü cumax, Pa Timutéux, marü nüxũ cucuèx ga ñuxãcü meã na chanangúexẽxũ ga duũxũgü, rü ñuxãcü meã chamaxũxũ, rü ñuxãcü nagu charũxĩnũxũ rü meã chayaxõxũ, rü ñuxãcü yaxna namaã chaxĩnũxũ ga duũxũgü rü nüxũ changechaũxũ. Rü cuma nüxũ cucuèx ga ñuxãcü na chaugü chaporaxẽxũ na yaxna namaã chaxĩnũxũ i guxchaxũgü. Yerü ga duũxũgü rü chowe ningexũtanü na choxũ yamèxgũxũcèx. Rü cuma rü nüxũ cucuèx ga tacü choxũ na üpetũxũ ga Aũtioquíawa rü Icúniũwa rü Listrawa, rü ñuxãcü chowe na yangexũtanũxũ rü poraãcü ngúxũ chingexũ. Natürü tórü Cori ya Tupana choxũ ínaxpoxũ na tama choxũ yamèxgũxũcèx.

¹² Rü aixcüma cumaã nüxũ chixu rü guxãma ya yĩxema naxwèxegüe na Ngechuchu ya Cristucèx tamaxèxũ, rü togü tá tũmachi naxaie rü chixri tá tũmamaã nachopetü.

¹³ Natürü ngẽma duũxũgü i chixecũmagũxũ rü ngẽma duũxũgü i idoratèxgũxũ rü yexeraxũ i chixexũgu tá nayi. Erü Chataná marü naya-womũxẽẽgü, rü ngẽmacèx nüxĩ togũxũ nawomũxẽẽgü.

¹⁴ Natürü i cuma rü name nixĩ i guxũguma meã nagu quixũ i guxũma i ngẽma ore i marü cungúxũ. Erü cumatama rü nüxũ cucuèx na aixcüma yĩxũ i ngẽma ore, rü nüxũ cucuèx na texégü tixĩgũxũ ga guxema namaã cuzũ nguxẽẽgũxe.

¹⁵ Rü cuma nüxũ cucuèx rü cubuxgumamatama nawa cungux i ngẽma Tupanaãrũ ore i üünexũ. Rü ngẽmawa cunayaxu i cuèx na nüxũ cucuáxũcèx i ñuxãcü tũxũ na nangèxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ ega Ngechuchu ya Cristuaxũ yaxõgũgu.

¹⁶ Rü guxũma i Tupanaãrũ ore i ümatũxũ rü nügüãẽwatama nanayaxu ga Tupana. Rü ngẽma ore rü name na duũxũgũxũ namaã ingúexẽẽxũ, rü namaã yaxucuxègũxũ rü namaã iyanawèxãchixèẽgũxũ, rü namaã nangúexẽẽxũ na meã Tupanapèxewa namaxèxũcèx.

¹⁷ Rü ngẽmaãcü i ngẽma ore rü tũxũ narũngũxèẽ ya yĩxema Tupanaãrũ ixĩxè, na meã nüxũ tacuáxũcèx i ngẽma Tupana naxwèxexũ rü ítamemarexũ na tanaxũxũ i nagúxũraũxũ i puracü i Tupana tũmamaã nüxũ ixuxũ.

4

¹⁻² Rü nüma ya Ngechuchu ya Cristu ya núma tá ücü na nüxũ yacagũxũcèx i ngẽma duũxũgü i maxèxũ rü ngẽma marü yuechiréxũ, rü yimapèxewa rü Tupanapèxewa cuzũ chamu na nüxũ quixuxũcèx i ngẽma ore i mexũ. Rü ngèxguma cuzũ yatauxchaãchigu rü woo cuzũ naguxchagu, rü chanaxwèxe i nüxũ quixuama i ngẽma ore. Rü ngẽmaãcü chanaxwèxe na icuyanawèxãchixèẽgũxũ rü meã cuyaxucuxègũxũ rü nüxũ cunangúchaũxèẽxũ i duũxũgü. Rü name nixĩ i yaxna namaã cuzĩnũãcüma meã cunangúexèẽ.

³ Erü yixcüra i duũxũgü rü tãũtãma nüxũ naxĩnũẽchaũ i ngẽma nguxèẽtae i mexũ. Erü ngẽma duũxũgü rü nichixecũma. Rü ngẽmacèx naxcèx nadaugü i norü ngúexèẽruũgü i nüma nanaxwèxegũxũãcüma nangúexèẽxũ.

⁴ Rü tãũtãma nüxũ naxĩnũẽchaũ i Tupanaãrũ ore i aixcüma ixĩxũ. Erü ngẽma ore i doramare ixĩxũguama tá narũxĩnũẽ.

⁵ ¡Natürü cuma rü meã cugüna nadau, rü ínaxuãẽ, rü namaã naxora ega ngúxũ cuzũ üpetũgu! ¡Rü nüxũ ixuama i ore i mexũ i tũxũ maxèxèẽxũ, rü meã yanguxèẽ i ngẽma puracü i Tupana cuzna ãxũ!

6 Tãütáma muxũ i ngunexũ ñoma i naãnewa changẽxma erũ marũ choxũ ningaica na Tupanaãrũ puracũ chaxũxũgagu chayuxũ rũ choxũ na yamèxgũxũ i duũxũgũ.

7 Rũ choma rũ marũ chayanguxẽẽ i ngema puracũ i Tupana choxna ãxũ. Rũ ñuxma na nagúxũ i ngema puracũ rũ taguma nüxũ charũxo na chayaxõxũ.

8 Rũ ñuxma rũ marũ Tupana choxũ namaã nanguxũ i ngẽma ãmare i mexẽchixũ ya tórũ Cori ya Ngechuchu ya ãẽxgacũ ya mecũ tá choxna ãxũ i ngẽxguma wenaxãrũ ñoma i naãnewa naxũxgu. Rũ tãütáma chaxica choxna nanaxã i ngẽma ãmare, natürũ tá tũxna nanaxã ya guxãma ya yíxema tũmaãrũ ngúchaũmaã ínanguxẽẽgũxe na wenaxãrũ núma naxũxũ.

Timutéuxũ naxucuxẽ ga Pauru

9 Cumaã nüxũ chixu rũ chanaxwèxe i paxa nuã cuxũ, rũ choxũ ícuyadau.

10 Dema rũ ñoma i naãneãrũ ngẽmaxũgu naxĩnũxũgagu choxna nixũ rũ ñãne ga Techarónicawa naxũ. Rũ Crechéũte rũ Gárataanewa naxũ, rũ Titu i Darumáchiaanewa.

11 Rũ Lucaxicatama nixĩ i ñuxma chauxõtawa ngẽxmaxũ. Rũ chanaxwèxe i naxcèx cudau i Marcu na nuã cunagaxücèx. Erũ núma rũ chauxcèx name na choxũ na nangũxẽẽxũ i ñãã puracũwa.

12 Rũ Tíquicu rũ ñãne ya Epéchiuwa chanamu.

13 ¡Ngẽxguma nuã cuxũxgu rũ nuã nange i chorũ gáuxũchiru ga ñãne i Tróawa ngẽxmaxũ ga Carpupatawa chatáxũ! Rũ chanaxwèxe i nuã cunana i chorũ poperagũ. Rũ guxũãrũ yexera chanaxwèxe na nua cunanaxũ i chorũ poperagũ i idixgüpútaxũ.

14 Areyáũdrũ i cobrenaxcèx i buetarearũ üwa puracũxũ rũ poraãcũ chixri chomaã naxüpetũ. Natürũ Tupana nüxũ nacuèx i ñuxãcũ tá na napoxcuãxũ naxcèx ga yema chixexũ ga chomaã naxũxũ.

15 ¡Meã cugũna nadau na tama chixexũ cumaã naxũxücèx! Erũ poraãcũxũchima naxchi naxai i Tupanaãrũ ore i mexũ.

16 Yexguma noxrixũchima ãẽxgacũgüpèxewa chaugüétüwa chideaxgu rũ taxüema choxũ tarüngũxẽẽ. Guxũma choxna nibuxmü. Natürũ tama chanaxwèxe ya Tupana rũ nagu narüxĩnü i ngẽma.

17 Natürũ tórũ Cori choxũ naporaxẽẽ rũ choxũ narüngũxẽẽ na choxũ natauxchaxücèx na nüxũ chixuxücèx ga norũ ore i mexũ i tũxũ maxẽxẽẽxũ. Rũ yemaãcũ guxũma ga yema duũxũgũ ga tama yaxõgũxũ ga yéma yexmagũxũ rũ nüxũ naxĩnüẽ ga yema ore. Rũ yemaãcũ tórũ Cori ya Ngechuchu choxũ ínanguxuchixẽẽ ga yexguma taxũ ga ãücũmaxũwa chayexmagu.

18 Rũ núma ya tórũ Cori tá choxũ ínanguxuchixẽẽ nawa i guxũma i chixexũgũ. Rũ tá choxna nadau na ngextá ãẽxgacũ íyĩxũwa choxũ nagaxücèx. Rũ name i guxũguma nüxũ tikuèxũgũ. Rũ ngẽmaãcũ yĩ.

Pauru rũ wenaxãrũ Timutéuxũ narümoxẽ rũ naxcèx ínaca na Cori ya Ngechuchu ya Cristu nüxũ rüngũxẽẽxũ

19 Chanaxwèxe i chauégagu nüxũ curümoxẽ i Prisila, rũ Aquiru, rũ Onechéperutanũxũgũ.

20 Eratu rũ ñãne i Corĩtiugu narüxãũx. Rũ Turuquínu rũ idaawexũma ñãne i Miretuwa chanatèx.

21 Rũ naxũpa i gáuanexũ rũ chanaxwèxe i nuã cuxũ. Rũ cuxũ narümoxẽgũ i Eubúru, rũ Prudète, rũ Linu, rũ Cádida, rũ guxũma i taeneègũ i yaxõgũxũ.

22 Rũ chanaxwèxe i tórũ Cori ya Ngechuchu ya Cristu cumaã nangẽxma, rũ Tupana pexũ narüngũxẽẽ ya guxãma i pemax.

Rũ nuãma pexna,
Pauru

POPERA GA TITUCAX NAXÜMATÜXÜ GA PAÜRÜ

Tituxü narümoxë ga Pauru

¹⁻² Pa Titux, choma i Pauru i Tupanaärü puracütanüxü nixi i cuxcèx chanaxümatüxü i ñaã popera. Rü Ngechuchu ya Cristu nixi ga choxü mucü na ngëma duüxügü i Tupana dexümaã nüxü chixuxüçèx i norü ore na Tupanaãxü yaxögüãxüçèx rü nüxü nacuèxgüxüçèx i ngëma norü ore i aixcüma ixixü i tüxü rüngüxëxü na naxcèx imaxëxüçèx. Rü ngëmaãcü Tupanaãxü tayaxögü rü naxcèx tamaxëchaü erü tanayauxgüchaü i ngëma maxü i taguma gúxü. Rü ngëma maxü i taguma gúxü nixi ga nuxcümaxüchima ga yexguma tauta naãne üxgu Tupana ya taguma idoracü nüxü ixuxü.

³ Rü ñuxma rü marü nawa nangu na Tupana tüxü nüxü cuèxëxü i ngëma norü ore i mexü i tüxü maxëxëxü. Rü ngëmacèx nümatama ya Tupana ya tóru maxëxëruü choxü namu na nüxü chixuxüçèx i ngëma norü ore.

⁴ Pa Titux, cuma rü chaune quixi i Tupanaärü orewa yerü chauxütawa cunayaxu ga Tupanaärü ore ga noxri rü ñuxma rü chauxrüü cuyaxõ. Rü chanaxwëxe i cuxü narüngüxëëgü rü cuxü nataãxëëgü ya Tanatü ya Tupana rü Ngechuchu ya Cristu ya tóru maxëxëruü.

Tituarü puracü ga yexguma Crétawa nayexmagu

⁵ Rü yexguma Crétaarü capaxügu cuxü chamuxgux, rü cumaã nüxü chixu na yema yaxögüxütanüwa cunaxüxü ga yema puracü ga tama chinguxëxü ga yexguma cuxna yéma chataegugu. Rü yemacèx cumaã nüxü chixu na wüxichigü ya ñãnewa rü nüxü cuxunetaxü i tupaucaarü ãëxgacügü na ngema yaxögüxümaã inacuèxgüxüçèx, yema cuxü chamuxüruü.

⁶ Rü wüxi i ãëxgacü i yaxögüxüärü, rü name i meã namaxü na taxúema chixri nachiga idexagüxüçèx. Rü name i wüxitama tixi ya namèx. Rü naxäcügü rü name na yaxögüãxü rü meã namaxëxü na taxúema nüxü ixuxüçèx na chixri namaxëxü rü tama nanatüga naxinüxü.

⁷ Erü yixema yaxögüxüärü ãëxgacü ixixë, rü Tupanaärü puracü nixi i taxüxü. Rü ngëmacèx tanaxwëxe i aixcüma meã tamaxü. Rü tama name i wüxi i yatü i chixecümaxü tixi rü chixexügu rüxünüxü tixi. Rü tama name na tangäxüxü, rü nucèx tadauxü, rü togü i duüxügüxü tawomüxëxü norü dïerucèx.

⁸ Natürü narümemae na guxüguma meã duüxügüxü tayaxuxü i tümapatawa, rü aixcüma nüxü tangechaü i ngëma duüxügü i meã maxëxü. Rü tanaxwëxe i wüxi i yatü i aixcüma tümãxü cuáxe tixi, rü guxüguma duüxügümaã mecümaxë tixi, rü aixcüma Tupanacèx maxüxë tixi, rü guxüguma meã tügümaã icuáxe tixi.

⁹ Rü yixema yaxögüxüärü ãëxgacü ixixë rü name i nagu tixü i ngëma ore i aixcüma ixixü ga tümamaã nüxü ixuxü na tüma rü ta togüxü tangüxëxüçèx i ngëma ore i mexü, na ngëmaãcü nüxü tanangüchaüxëxüçèx rü nüxü tayaxögüxëxüçèx i ngëma duüxügü i noxri tama yaxögüchaüxü.

¹⁰ Erü nangëxma i muxüma i yaxögüchirëxü i tama aixcüma irüxünüëchaüxü. Rü ngëma guxüärü yexera tama irüxünüëchaüxü nixi i ngëma Yudügü i yaxögüchirëxü i ñuxma naxwëxegüxü na nuxcümaügüxü i nacümawe naxixü i ngëma yaxögüxü. Rü nümagü rü ore i taxuwama mexüxü nixugügü, rü ngëmaãcü duüxügüxü nawomüxëëgü.

11 Natürü ngēma duūxūgü i ngēmaācü chixri nguxēētaegüxū, rü chanaxwèxe i noxtacüma icuyanangeèxgüxēē. Erü muxūma i duūxūgüxū nachixexēēgü rü ñuxmata ñuxre ya ĩpatawachigü rü nanachixexēē i guxūma i duūxūgü na tama aixcüma Tupanaāxū yaxōgüāxūcèx. Rü ngēma ore i taxuwama mexūmaā duūxūgüxū nangúexēē na ngēmaācü tūxū nawomūxēēgüācüma ngīxū nayauxgüxūcèx i dīeru.

12 Rü wūxi ga yematama capaxūcūāx ga norü tupanaārü orearü uruū nixī ga natanūxūgüxūtama ixuxū rü ñaxū:

“Rü ñaā Cretacūāx i duūxūgü rü guxūguma doratèèxgüxū nixīgü, rü ñoma naèxūgürüū nidūrae, rü nitaanü, rü nixoxochi”, ñaxū.

13-14 Rü aixcüma nixī ga yema ore ga nüxū yaxuxū ga yema yatü. Rü ngēmacèx chanaxwèxe i poraācü cuyaxucüxēgü i ngēma yaxōgüxū na aixcüma meā yaxōgüāxūcèx, rü tama nagu naxīxūcèx i ngēma Yudíugücüma. Rü chanaxwèxe i namaā nüxū quixu na tama naga naxīnūèxūcèx ega tacü namuāxgu i ngēma duūxūgü i tama nüxū cuèxgüchaūxū i ore i aixcüma ixīxū.

15 Rü yíxema aixcüma Tupanapēxewa mexē rü guxūwama tame. Natürü yíxema tama aixcüma Tupanapēxewa mexē, rü taxucürüwa tacü rü nacüma i nagu tixūxūmaā tūgü tamexēē. Rü woo tūmaāēwa nagu tarūxīnūxūwa rü tachixe erü ngēma nacüma i nagu tixūxūmaā Tupanapēxewa tūgü tamexēēchaū.

16 Rü ngēma duūxūgü i ngēmagu rüxīnūèxū rü nügü yaxugügügu rü Tupanaxū nacuèx, natürü ngēma nūmagü naxūgüxūwa nüxū tacuèx na tama aixcüma yīxū na Tupanaxū nacuèxgüxū. Rü nūmagü rü Tupanapēxewa nichixe, rü tama naga naxīnūè, rü taxuwama nime na tacü rü mexū naxūgüxū.

2

Nguxēētae i aixcüma mexū

1 Natürü i cuma, Pa Titux, rü name i guxūgutáma ngēma mexū i nguxēētaemaā cunangúexēē rü taguma nüxna quixūgachi.

2 ;Rü meā yaxucüxēgü i ngēma yatügü i yaguāxgü na aixcüma meā naāèxū nacuāācüma namaxēxūcèx, rü taguma nadauxcüraxūwèxegüxūcèx, rü guxūguma meā nagu na naxīnūèxūcèx! ;Rü nangúexēē na aixcüma meā Tupanaāxū yaxōgüāxūcèx, rü guxū i duūxūgüxū nangechaūgüxūcèx, rü yaxna namaā naxīnūèxūcèx ega woo tacü rü guxchaxū nüxū üpetügux!

3 Rü ngēxgumarüū ta chanaxwèxe i meā cuyaxucüxēgü i ngēma ngexūgü i yaguāxgü na meā Tupanapēxewa namaxēxūcèx. Rü tama name na yax-oregütèèxgüxū, rü nangāxēwèxegüxū. Rü name nixī i guxū i duūxūgüpēxewa rü meā namaxē.

4-5 Rü ngēma ngexūgü i yaguāxgü rü name nixī i meā na nangúexēēāxū i ngēma ngexūgü i paxūgü na aixcüma natexū rü naxācügüxū nangechaūgüxūcèx, rü meā naāèxū nacuèxgüxūcèx, rü mexūguxicatama na naxīnūèxūcèx, rü meā napatana nadaugüxūcèx, rü guxū i duūxūgümaā namecūmagüxūcèx, rü aixcüma natega naxīnūèxūcèx na taxúema chixri Tupanaārü orchiga idexagüxūcèx.

6 ;Rü ngēxgumarüū ta meāma yaxucüxēgü i ngēma ngextūxūcügü na aixcüma meā naāèxū nacuāācüma namaxēxūcèx rü tama nadauxcüraxūwèxegüxūcèx!

7 ;Rü cumatama rü name nixī i meā napēxewa cumaxū i guxūwama na ngēmaācü wūxi i norü cuèxruū i mexū quiīxūcèx! Rü ngēxguma cunangúexēēgu, rü cunaxwèxe i mexūgu curūxīnūācüma cunangúexēē rü tama ĩnūcaācüma namaā nüxū quixu i ngēma ore.

⁸ Rŭ ngëxguma ngëmaãcü meã cunangúexëëgu i ngëma ore i mexŭ, rŭ taxúetáma texé chixri nachiga tidexa. Rŭ ngëmaãcü ya yíxema chixri tachiga idexagüchaŭxë rŭ tá taxãneë erŭ taxucürüwa tacü rŭ chixexŭxŭ tixugü i tachiga.

⁹ ¡Rŭ meãma yaxucuxëgü i ngëma duŭxŭgü i coriãxgüxŭ! ¡Rŭ namaã nüxŭ ixu na guxŭguma meã norü coriga naxĩnüexŭcèx, rŭ norü corimaã namecümagüxŭcèx, rŭ taguma norü corixŭ nachoxŭgagüxŭcèx!

¹⁰ Rŭ tama name i norü coriaxŭ nangĩxgü, natürü nanaxwèxe i aixcüma meãma norü corimaã namaxë rŭ taguma nanawomüxëëgü. Rŭ ngëxguma ngëmaãcü namaxëgu, rŭ guxŭma i togü i duŭxŭgü tá nüxŭ nadaugü na ñuxãcü aixcüma namexëchixŭ i ngëma ore i duŭxŭgüxŭ namaã ingúexëëxŭ nachiga ya Tupana ya tórü maxëxëëruŭ.

¹¹ Tupana rŭ poraãcüxüchima tamaã namecüma, rŭ yemacèx núma nanamu ga Nane na guxŭma i duŭxŭgüaxŭ nangëxmaxŭcèx i maxŭ i taguma gúxŭ ega nüxŭ yaxögüãgu.

¹² Rŭ ngëma na Tupana tamaã mecümaxŭwa nüxŭ tacuèx na namexŭ na nüxŭ rŭxoexŭ i ñoma i naãnecŭãxãrŭ ngúchaŭgü rŭ guxŭma i to i chixexŭgü i napëxewa ixüxŭ. Rŭ ngëma Tupana taxcèx üxŭ tüxŭ nangüxëë na meã yigümaã icuèxgüãcüma togü i duŭxŭgüpëxewa rŭ Tupanapëxewa meã imaxëxŭ i ñoma i naãnewa.

¹³ Rŭ tüxŭ nangüxëë ta na guxŭguma meã ínangüxëëgüxŭcèx na nataeguxŭ ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü maxëxëëruŭ ya tórü Tupana ya tacü ixícü. Erŭ Tanatü ya Tupana rŭ tamaã inaxuneta na wena tá nataeguxŭ ya Ngechuchu, rŭ wüxi i taãë tá nixŭ i ngëxguma ínangüxgü.

¹⁴ Rŭ nüma ga Ngechuchu rŭ taxcèx nayu na tüxŭ ínangüxŭxëëxŭcèx nawa i guxŭma i chixexŭ, rŭ tüxŭ yamexëëgüxŭcèx na aixcüma norü duŭxŭgü i mexŭ ixígüxŭcèx rŭ aixcüma naxcèx idaugüxŭcèx na guxŭguma mexŭ ixügüxŭcèx.

¹⁵ Rŭ ngëma ore tá nixŭ i duŭxŭgüxŭ namaã cungúexëëxŭ rŭ nüxŭ cunangúchaŭxëëxŭ na Tupanacèx namaxëxŭcèx. Rŭ ngëma oremaã tá aixcüma cuyaxucuxëgü i duŭxŭgü erŭ Tupanatama nixŭ ya cuxŭ mucü na ngëmaãcü cunaxüxŭ. Rŭ tama name na texé cuxŭ oxŭ.

3

Ñuxãcü name na namaxëxŭ i ngëma yaxögüxŭ

¹ Rŭ ngëma yaxögüxŭ i duŭxŭgü, ¡rŭ namaã nüxŭ ixu na nachixŭãnearü ãëxgacügüga naxĩnüexŭ rŭ guxŭma i ngema togü i ãëxgacügüga naxĩnüexŭcèx! ¡Rŭ yaxucuxëgü na ínamemaregüxŭcèx na naxügüãxŭcèx i guxŭma i mexŭ i puracügü i ãëxgacügü unagüxŭ!

² Rŭ tama name i texéchiga chixri nidexagü rŭ texémaã nanuë. Natürü name nixŭ i guxŭ i duŭxŭgümaã namecümagü rŭ aixcüma guxŭ i duŭxŭgüxŭ nangechaŭgü rŭ tama nügü nicuèxüxŭgü.

³ Rŭ name nixŭ i yaxna namaã taxĩnüë i ngëma tama yaxögüxŭ, yerü yixema rŭ ta ga ũpa rŭ chixri tamaxë, rŭ tama Tupanaga taxĩnüë. Rŭ itayarütauxe rŭ tórü ngúchaŭ tüxŭ napora. Rŭ chixexŭgu rŭxĩnüëãcüma tamaxë rŭ taxãxãchiwëxegü. Rŭ naxchi taxaie ga togü, rŭ nüma rŭ ta taxchi naxaie.

⁴ Natürü yexguma Tupana ya tórü maxëxëëruŭ tüxŭ nüxŭ dauxëëgu i norü ngechaxŭ naxcèx i guxŭma i duŭxŭgü, rŭ nüma rŭ tüxŭ namaxëxëë.

⁵ Rŭ yema na tüxŭ namaxëxëëxŭ rŭ tama tacü rŭ mexŭ na ixügüxŭgagu nixŭ, natürü tüxŭ namaxëxëë yerü nüxŭ tangechaŭtümüügü. Rŭ Naãë i

Üünexü i tüxü ngexwacaxüxëxüãrü poramaã Tupana tüxü inayanaxoxëë ga tórü pecadu na ngexwacaxüxü i duüxügü ixīgüxücèx.

⁶ Rü Ngechuchu ya Cristu ya tórü Maxëxëruügagu nixi ga Tupana ga guxüma ga norü ngüchaümaã tüxna namuãxü ga Naãë i Üünexü.

⁷ Rü yemaãcü tamaã namecüma rü tüxü narüngüxëë ga Tupana na aixcüma imexücèx i napëxewa, rü na nayauxgüxücèx i ngëma írüngüxëëgüxü i maxü i taguma güxü.

⁸ Rü guxüma i ngëma marü cumaã nüxü chixuxü rü aixcüma nixi. Rü ngëmacèx chanaxwëxe i guxüguma nüxü quixu i ngëma ore na aixcüma mexü naxügüxücèx i ngëma duüxügü i Tupanaãxü yaxögüxü. Erü ngëma ore rü guxüwama name i guxãcèx.

⁹ ¡Natürü nüxna ixügachi i ngëma dexagü i taxuwama mexü i duüxügü nawa nügü choxügagüxü rü ngëma oregü i nuxcümaügüxü i duüxügüchigamare ixīgüxü! ¡Rü nüxna ixügachi i ngëma nügü ngaexü! ¡Rü tama name na natanügu cuxãxü i ngëma duüxügü i nügümaã nüxü rünuëtanücüxü nachiga i ngëma mugü ga Moïché umatüxü! Erü guxüma i ngëma na nüxü rünuëtanücüxü rü taxuwama name, rü natüçèxmamare nixi.

¹⁰ Rü ngëxguma chi wüxie i petanüwa rü chixexü i ngüxëëtaemaã ngëma yaxögüxüxü titoyegu, rü name nixi i tümamaã nüxü quixu na tama ngexü tawagüxücèx. Rü ngëxguma tanaxüamagu, rü name nixi na wena tümamaã nüxü quixuxü. Rü ngëxguma tama cuga taxinüchaügu rü tanaxüamagu i ngëma chixexü rü name nixi i noxtacüma tüxü ícumuxüchi natanüwa i ngëma yaxögüxü.

¹¹ Erü ngëma chixri na tamaxüxüwa rü tá nangox na tachixeãëxü ya yíxema duüxë rü tümaãrü pecadugagu tá nixi na tapoxcuxü.

Tituxü naxucüxë ga Pauru

¹² Rü ngëxguma cuxütawa chanamuxgu i Artema rü ëxna Tíquicu, rü chanaxwëxe i paxa Nicaporíchiuwa cuxü na choxü ícuyadauxücèx. Erü ngëma tá nixi i chanangupetüxëëxü ya yima tauemacügü ya nagu nagáuanecü.

¹³ Rü guxüma i cuxü taxchaxümaã chanaxwëxe i nüxü curüngüxëë i ãëxgacü i Chena i Dumacüãxgüarü mugüxü cuáxü rü Aporu na paxa núma naxixücèx. Rü chanaxwëxe i nüxna cunaxã i ngëma nanaxwëxexü i norü namawaü na taxuüma nüxü taxuxücèx.

¹⁴ Rü ngëma taeneëgü i yaxögüxü, rü name nixi i naxcèx nangúe na mexü naxügüxü rü togüxü nangüxëëgüxü ega tacü nüxü taxugux. Rü ngëmaãcü i ngëma togü rü tá nayaxögü.

Pauru rü wenaxãrü Tituxü narümoxë rü naxcèx ínaca na Tupana nüxü rüngüxëëxücèx

¹⁵ Rü guxüma i taeneëgü i nuã chauxütawa ngëxmagüxü rü cuxü narümoxëgü. Rü ngëxgumarü ta i choma rü chanaxwëxe i nüxü curümoxë i taeneëgü i yaxögüxü i cuxütawa ngëxmagüxü. Rü chanaxwëxe i Tupana pexü narüngüxëë i guxãma i pemax.

Rü nuãma cuxna,
Pauru

POPERA GA FILEMÚŨCAŨ NAXŨMATŨXŨ GA PAURŨ

Pauru rü nüxŭ narümoxê ga Filemúŭ

¹ Pa Toeneê i Filemúŭ i Toxrüxŭ Tupanaarü Puracüwa Puracüxex, choma i Pauru rü taeneê i Timutéumaã cuxcêx tanaxümatü i ñaã popera. Rü choma rü nuxa chapoxcu nagagu na nüxŭ chixuxŭ i Ngechuchu ya Cristuarü ore.

² Rü ñaã popera i cuxcêx taxümatüxŭ, rü naxcêx ta nixŭ i ngêma taeneêgü i cupatawa ngutaquêxegüxŭ rü ngixcêx ta nixŭ i taeyêx i Ápia rü naxcêx ta nixŭ i taeneê i Ariquípu i taxrüxŭ Tupanaarü puracüwa puracüxŭ.

³ Rü chanaxwêxe i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexŭ narüngüxêê rü pexŭ nataãêxêê.

Filemúŭ rü aixcüma Ngechuchuaŭŭ nayaxô rü yema yaxôgüxŭxŭ nangechaŭŭ

⁴ Rü guxüguma i ngêxguma cuxna chacuêxâchigu i chorü yumüxêwa, rü Tupanana moxê chaxã cuxcêx.

⁵ Erü nüxŭ chacuáchiga na ñuxâcü nüxŭ cuyaxôxŭ ya tórü Cori ya Ngechuchu rü ñuxâcü nüxŭ na cungechaŭxŭ i guxüma i duüxügü i Tupanaarü ixŭgüxŭ.

⁶ Rü Tupanana naxcêx chaca na cuxŭ nangüxêêxücêx na duüxügümaã nüxŭ quixuxücêx na ñuxâcü Cristuaŭŭ yaxôgüxŭ i yixemax, erü chanaxwêxe na meã nüxŭ cucuáxŭ na ñuxâcü Ngechuchu ya Cristugagu poraãcü tüxŭ nangüxêêxŭ ya Tupana.

⁷ Rü choma rü poraãcü chataãêxŭchi na ñuxâcü nüxŭ cungechaŭxŭ i ngêma yaxôgüxŭ. Erü cugagu nixŭ, Pa Chaueneêx, na nataãêgüxŭ i ngêma togü i yaxôgüxŭ.

Pauru rü Filemúŭna naca na mea Onéchimuxŭ nayaxuxücêx

⁸⁻⁹ Rü ngêmacêx nangêxma i wüxi i ngüxêê i cuxütawa naxcêx íchacaxchaŭxŭ. Rü dücax, Cristu nixŭ ya choxŭ mucü rü ngêmacêx choxŭ nangêxma i pora na cuxŭ chamuxŭ na cunaxuxücêx i ngêma ngüxêê i mexŭ i tá cumaã nüxŭ chixuxŭ. Natürü tama ngêmaãcü cuxŭ chamuxchaŭ erü cuxŭ changechaŭ, rü ngêmacêx chauxcêx narümemã nixŭ na cuxŭ chacèêxümarexŭ naxcêx i ngêma. Rü choma i Pauru rü marü chaya rü ñuxma rü chapoxcu Ngechuchu ya Cristucêx.

¹⁰ Rü ngêmacêx cuxna naxcêx chacaxchaŭ i wüxi i ngüxêê naxcêx i Onéchimu i nuã poxcupataŭwa chauxütawa Cristuxŭ yaxuxŭ. Rü ngêmacêx i ñuxma rü Tupanaarü orewa rü chaune nixŭ.

¹¹ Rü ũpa ga Onéchimu rü wüxi ga curü duüxŭ ga taxuwama cuxŭ mexŭ nixŭ. Natürü i ñuxma rü cuxŭ rü choxŭ rü ta name.

¹² Rü ñuxma rü cuxcêx chanataeguxêê i nüma i Onéchimu. Rü chanaxwêxe i meã cunayaxu, ñoma choxŭ cuyaxuxŭrŭ.

¹³ Chierü chanaxwêxe na nuxma chauxŭtagu naxãxŭ, rü na cuchicüü choxŭ nangüxêêxücêx i ñuxma na chapoxcuxŭ naxcêx i Tupanaarü ore i mexŭ.

¹⁴ Natürü tama chanaxuxchaŭ i tacü i tauta “Ngü” ñacuxŭ choxŭ. Erü ngêma ngüxêê i cuxna naxcêx chaçaxŭ, rü chanaxwêxe na curü ngüchaŭtama yŭxŭ i ngêma rü tama i chorü mugagu na yŭxŭ.

¹⁵ Rũ bexmana Tupana nanaxwèxe na paxaãchi cuxna yaxũxũ ga Onéchimũ na yixcama rũ wenaxãrũ cuxcèx nataeguxũcèx rũ ngẽmaãcũ guxũgutáma cuxũtawa nangẽxmaxũcèx.

¹⁶ Natürũ i ñuxma rũ tama ngẽxũrũxũmare i curũ duũxũrũ nixĩ, erũ wũxi i curũ duũxũãrũ yexera nixĩ i ñuxmax, erũ taeneẽ i nüxũ ingechaũxũ nixĩ. Rũ aixcũma poraãcũ nüxũ changechaũ i chomax, natürũ chanawae i cuma rũ yexeraãcũ nüxũ cungechaũ. Erũ ñuxma rũ tama wũxi i curũ duũxũmare nixĩ, natürũ wũxi i cueneẽ i tórũ Coriaxũ yaxõxũ nixĩ i ñuxmax.

¹⁷ Rũ ngẽmacèx, rũ ngẽxguma choxũ cudèuxgu na aixcũma cueneẽ chiĩxũ, rũ chanaxwèxe i meã cunayaxu i Onéchimũ, ñoma choxũ cuyaxuxũrũ.

¹⁸ Rũ ngẽxguma tacũ rũ chixexũ cumaã naxũxgu rũ ãxna tacũ cuxũ nangetanũgu, rũ chanaxwèxe i chomaã nüxũ quixu na ñuxre yĩxũ, na cuxũ chanaxũtanũxũcèx.

¹⁹ Rũ chomatama i Pauru rũ choxmẽxmaãxũchi chanaxũmatũ i ñãã popera. Rũ aixcũma chomatama tá cuxũ chanaxũtanũ. Rũ tãũtáma cuxna nüxũ chacuèxãchixẽẽ na ñuxãcũ choxũ cunangetanũxũ i curũ maxũ i taguma gũxũ i chaugagu Tupanaxũtawa cuyaxuxũ.

²⁰ Rũ ngẽmaãcũ, Pa Chaueneẽx, rũ chanaxwèxe i tórũ Corigagu chauxcèx cunaxũ i ngẽma ngũxẽẽ. Rũ chanaxwèxe i choxũ cutaãẽxẽẽ, erũ chaueneẽ i Cristuaxũ yaxõxũ quixĩ.

²¹ Rũ cuxcèx chanaxũmatũ i ñãã popera erũ nüxũ chacuèx na aixcũma chauga cuxĩnüxũ rũ tá cunaxũxũ i ngẽma cuxna naxcèx chaçaxũãrũ yexera.

²² Rũ ngẽxgumarũ ta chanaxwèxe na chauxcèx cunamexẽẽxũ i wũxi i nachica i ngextá tá nawa changuxũ. Erũ íchananguxẽẽ na Tupana tá nangãxũxũ i perũ yumũxẽgũ, rũ tá choxũ nangũxẽẽxũ na pexũ íchayadauxũcèx.

Pauru rũ wenaxãrũ Filemúũxũ narũmoxẽ rũ naxcèx ínaca na Cori ya Ngechuchu ya Cristu nüxũ rüngũxẽẽxũ

²³ Rũ moxẽ cuxcèx ngema namu i Epáparu. Rũ nüma rũ wũxigu chomaã napoxcu naxcèx ya Ngechuchu ya Cristu.

²⁴ Rũ ngẽxgumarũ ta moxẽ cuxcèx ngema namugũ i Marcu, rũ Aritárcu, rũ Dema rũ Luca. Rũ nümagũ rũ chomũcũgũ nixĩgũ i Tupanaãrũ puracũwa.

²⁵ Rũ chanaxwèxe i tórũ Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexũ narũngũxẽẽ i guxãma i pemax.

Rũ nuãma cuxna,
Pauru

POPERA GA YUDÍUGÜ GA YAXÕGÜXÜCA_X ÜMATÜXÜ

Tupana rü Nanewa tamaã nidexa

¹ Nuxcüma ga Tupana rü muëxpüxcüna rü nagüxüraüxüãcüma norü orearü uruügüwa tórü oxigümaã nidexa, rü namaã nüxü nixu ga tacü nüxü na nanaxwëxexü.

² Natürü i ñomaücüü ya Tupana rü Nanewatama nixĩ i tamaã yadexaxü rü tüxü nüxü nacuëxëxü na ñuxãcü tüxü nangüxëëchaüxü. Rü gumaxü nixĩ ga namuxü na naxüãxüçèx ga ñoma ga naãne rü daxüguxü ga naãne rü üèxcü rü tauemacü rü woramacurigü rü èxtagü. Rü ñuxüchi guma Nanena nanana ga guxüma ga yema na noxrü yïxüçèx.

³ Rü Nanewa nixĩ i nüxü idauxü na ñuxãcü namexëchixü i nüma ya Tupana. Rü nüma ya Nane rü Nanatü ya Tupanarüütama nixĩ. Rü ñuxma na guxüãrü äëxgacü yïxü ya Nane, rü guxümaãma inacuèx rü norü ore i poraxümaã nanamu i guxüma na nüma nanaxwëxexüãcüma na yïxüçèx. Rü nüma ya Nane nixĩ ga taxcèx nayuxü na nüxü rüxoexüçèx ga tórü pecadugü. Rü yemawena rü Nanatüxütawa naxü i daxüguxü i naãnewa. Rü yéma Nanatüarü tügüncëwawa nayarüto erü guxüãrü äëxgacü nixĩ i ñuxmax.

Tupana Nane rü guxüma i orearü ngeruügü i daxü- cüãxétüwa nangëxma

⁴ Rü ñuxma i nüma ya Nane rü guxüma i Tupanaãrü orearü ngeruügü i daxüçüãxãrü yexera nixĩ rü naëtüwa nangëxma yerü yemaãcü nanaxuegu ga Nanatü.

⁵ Rü ngëmaãcü nixĩ i ñuxma yerü ga Tupana rü taguma wüxi ga norü orearü ngeruüxü ñanagürü:

“Cuma nixĩ i Chaune. Rü ñuxma chanangoxëë na aixcüma Chaune quiixü”, ñanagürü. Rü taguma wüxi ga norü orearü ngeruüchiga ñanagürü:

“Choma nixĩ i Nanatü chiixü rü nüma rü Chaune nixĩ”, ñanagürü.

⁶ Natürü yexguma ñoma ga naãnewa namuãgu ga Nane ya guxüëtüwa ngëxmacü, rü ñanagürü ga Tupana:

“Chanaxwëxe i guxüma i chorü orearü ngeruügü i daxüçüãx rü nüxü nicuèxüügü ya Chaune”, ñanagürü.

⁷ Rü yexguma norü orearü ngeruügü ga daxüçüãxchiga yadeaxgu ga Tupana, rü ñanagürü:

“Choma chanaxwëxexüãcüma chanamu i ngëma chorü orearü ngeruügü i chorü ngüxëëruügü ixigüxü. Rü ngëxguma chanaxwëxegu rü ñoma buanecü rü ñoma üxüemarüü chayaxigüxëë, rü chanaporaexëë na naxügüãxüçèx i chorü ngüchaü”, ñanagürü.

⁸ Natürü yexguma Nanechiga yadeaxgu ga Tupana rü ñanagürü:

“Cuma rü chauxrüü Tupana quixĩ. Rü guxügutáma äëxgacü quixĩ. Rü aixcüma meã guxümaã icucuèx erü aixcümacü quixĩ.

⁹ Rü nüxü cungechaü i guxüma i ngëma nacüma i mexü natürü naxchi cuxai i guxüma i ngëma nacüma i chixexü. Rü ngëmacèx i choma na Cumatü ya Tupana chiixü rü guxãëtüwa cuxü changëxmaxëë rü guxããrü yexera cuxü chataãëxëë”, ñanagürü.

10 Rû yexgumarüü ta Nanexü ñanagürü ga Tupana:

“Cuma rû guxüârü Cori quixî. Rû noxriarü ügügumama ga yexguma natauxgutama ga ñoma ga naâne, rû cuma nixî ga cunaxüxü. Rû cumatama nixî ga cunaxüxü ga uèxcü rû tauemacü rû guxüma ga êxtagü.

11 Rû guxüma i ngêma rû tá nagux, natürü i cuma rû guxügutáma cungêxmaêcha. Rû guxüma i ngêma rû ñoma naxchirurüü tá nangaue.

12 Rû ñoma wüxi i naxchiru i ngauxü i ngema itèxmarexürüü tá ícunawogü i ñoma i naâne rû guxüma i daxüwa nüxü idauxü. Rû to i ngexwacaxüxümaã tá cunaxüchicüü, ñoma wüxi i naxchiru i ngauxü i ngexwacaxüxümaã ixüchicüüxürüü. Natürü i cuma rû tá cunaxèixrügumaraxüêcha rû tagutáma cuyu”, ñanagürü ga Tupana.

13 Rû Tupana rû ñanagürü nüxü:

“¡Nuã chauxütawa rüto ñuxmatáta nüxü cuxü charüporamaêxêê i guxüma i curü uwanügü!”

Ñanagürü. Natürü ga Tupana rû taguma yema ñanagürü nüxü ga ngêxürüüxü ga norü orearü ngeruügü ga daxüçüâx.

14 Rû guxüma i Tupanaârü orearü ngeruügü i daxüçüâx rû naãégü i Tupanaãxü puracüexü nixîgü. Rû nüma ya Tupana rû núma nanamugü na nüxü yanangüxêégüxücèx i guxüma i ngêma duüxügü i Tupana naxwèxexü na nayauxgüãxü i maxü i taguma gúxü.

2

Tama name i nüxü taxoe i ngêma maxü i Tupana tüxna uaxüxü

1 Rû ñuxma na nüxü icuáxü na guxüma i Tupanaârü orearü ngeruügü i daxüçüâxârü yexera yîixü ya Nane, rû ngêmacèx name na yexeraäcü meã naga ixînüèxü i ngêma ore i nachiga ixîxü. Erü tama tanaxwèxe na nüxü rüxoexü na yaxögüxü.

2 Rû yexguma tauta Nane ya Cristuxü núma namuxgu ga Tupana, rû norü orearü ngeruügü ga daxüçüâxgüwa duüxügümaã nüxü nixu ga norü mugü na naga naxînüèxücèx. Rû yema mugü rû aixcüma naporá yerü guxüma ga yema duüxügü ga tama naga ñnüèxü, rû yema mugü nüxü ixuxüäcüma Tupana nanapoxcue.

3 Rû yexguma yemaäcü napoxcueägu ga yema duüxügü ga tama naga ñnüèxü, ¿rû ñuxücürüwa i yixema i naxchaxwa ibuxmüxü na tama tüxü napoxcuexücèx ega nüxü ixoegu i ngêma maxü i mexêchixü i ñuxma Cristugagu tüxna naxuaxüxü? Rû dücax, nümatama ya tórü Cori nixî ga nüxîra naxunagüãxü ga yema maxü, rû ñuxüchi yixcama nixî ga yema nüxü ñnüèxü ga nüxî meã tüxü nüxü nacuèxêèxü na aixcüma yîixü i tüxü nangêxmaxü i ngêma maxü ega nüxü yaxögügu ya Cristu.

4 Rû nümatama ga Tupana rû ta taxcèx nanangoxêê na aixcüma yîixü i Cristugagu tüxü nangêxmaxü i ngêma maxü. Yerü nüma ga Tupana rû Naãe i Üünexüwa tüxü nanawèx ga naguxüraxüxü ga taxü ga mexügü rü cuèxruüxügü ga norü poramaã naxüxü yema nüma nanaxwèxexüäcüma. Rû yemaäcü nixî ga wenaxârü tüxü nüxü nadauxêèxü na aixcüma yîixü na Cristugagu tüxü nangêxmaxü i ngêma maxü.

Tupana rû ñoma ga naãnewa nanamu ga Ngechuchu ya Cristu na taxrüü duüxüxü yîixücèx

5 Rû ñuxma rû guxüma i ngêma mexügü i Cristugagu tüxü ngêxmaxü i pemaã nüxü tixuchigaxü, rû Tupana rû taguma daxüçüâx ga norü orearü

ngeruügüna naxãga na namaã inacuèxgüxücèx. Natürü duüxügüxü nixĩ ga namuxü na namaã inacuèxgüxücèx ga guxüma ga yema mexügü.

⁶ Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Pa Tupanax, ¿rü tacü nixĩ i duüxügü rü ngëmacèx nagu curüxĩnüxü? ¿Rü tacüwa name rü ngëmacèx nüxü cungechaüxü?”

⁷ Rü paxaãchi curü orearü ngeruü ga daxüçüãxgütüüwa cunayexmagüxëë ga duüxügü, natürü i ñuxma rü aixcüma namaã cutaãë rü nüxü quicuèxüxü.

⁸ Rü naxmëxwa cunangëxmaxëë i guxüma ga yema cuxüxü”, ñanagürü i ngëma orewa. Rü yemaãcü nixĩ ga Tupana ga duüxügümëxëwa nayexmagüxëëãxü i guxüma i ñoma i naãnewa ngëxmaxü. Rü nataxuma i tacü i ñoma i naãnewa i tama naxmëxwa nangëxmaxëëxü. Natürü woo na ngëmaãcü yĩxü, rü ñuxma rü ta tauta nüxü tadau na duüxügümëxëwa nangëxmaxü i guxüma i ñoma i naãnewa ngëxmaxü.

⁹ Natürü nüxü tadau ya Ngechuchu ya aixcüma guxümaãma icuácü. Rü yexguma Tupana ñoma ga naãnewa namuxgu rü paxaãchi norü orearü ngeruü ga daxüçüãxgüarü ñaxtüwaama nanaxüxëë. Natürü i ñuxma ya Tupana rü poraãcü Ngechuchuxü nataxëë rü aëxgacü ya tacü nayaxĩxëë yerü ngüxü ninge rü guxüma ga duüxügücèx nayu yerü yemaãcü nanaxwëxe ga Tupana yerü tüxü nangechaü rü tüxü narüngüxëëchaü.

¹⁰ Yerü ga Tupana rü nanaxwëxe na guxüma i naxácügü nüxü nangëxmaxüçèx i nachica i mexü i naxütawa. Rü yemacèx ñoma ga naãnewa nanamu ga Ngechuchu ya Cristu na ngüxü yangexüçèx rü taxcèx nayuxüçèx na aixcümaxüchi tüxü nangëxmaxüçèx i maxü i taguma gúxü. Rü name nixĩ na yemaãcü naxüãxü ga Tupana yerü nümatama nixĩ ga naxüãxü ga guxüma rü namëxwa nangëxma na nüma nanaxwëxexüãcüma namaã inacuáxüçèx.

¹¹ Rü Ngechuchu nixĩ ya tüxü imexëëgücü na Tupanapëxewa ixüünegüxüçèx. Rü ñuxma i nüma ya Ngechuchu ya tüxü imexëëgücü rü guxãma i yixema na tüxü yaxüünexëëgüxü rü wüxitama nixĩ ya Tanatü. Rü ngëmacèx nixĩ i nüma ya Ngechuchu ya Tupana Nane, rü tama taxcèx naxãnexü na naëneëgümaã tüxü naxuxü.

¹² Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü ga Nane:

“Rü chaueneëgüxü tá nüxü chacuèxëë i cuchiga, Pa Chaunatüx. Rü norü ngutaquëxegüwa rü tá cuxcèx chawiyae na ngëmaãcü cuxü chicuèxüüxüçèx”,

ñanagürü.

¹³ Rü toxnamana i Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü ta ga Nane:

“Cuxü chayaxõ, Pa Chaunatüx, erü nüxü chacuèx rü tá choxü curüngüxëë”,

ñanagürü. Rü ñanagürü ta:

“Rü daxe chixĩ, Pa Chaunatüx, namaã i cuxacügü i chaueneëgü i choxna cumugüxü”,

ñanagürü.

¹⁴ Rü nüma ga Ngechuchu rü woo Tupana na yixixü natürü duüxürüxüãcü ñoma ga naanewa naxü na taxrüxü naxãmachixüçèx rü naxãgüxüçèx na tachicüü nayuxüçèx rü yemaãcü yanaxoxëëãxüçèx ga Chatanáarü pora ga namaã tüxü iyanatauxëëxchaüxü.

¹⁵ Rü yemaãcü nanaxü ga Ngechuchu na Chatanámëxëwa tüxü íngaxüxëëxüçèx ya guxãma ya yixema noxri naxcèx muüëxë ga na tayuexü.

¹⁶ Rü yemacèx ñoma ga naãnewa nangu ga Ngechuchu na taxcèx nayuxüçèx i guxãma i yixema na Abráürüü yaxõgüxü. Rü tama daxüçüãx i orearü ngeruügücèx nayu, natürü taxcèx nixĩ ga numa naxüxü rü nayuxü.

¹⁷ Rü nüma ga Ngechuchu rü nanaxwëxe na yixema i naëneëgü ixügüxürütama nügü na yaxixëëxü na yemaãcü aixcüma mecümacü ya

nüxũ ingechaũtümüügücü ya tórü chogüruũ yĩxücèx i Tupanapêxewa. Rü yemacèx nixĩ ga nügü inaxãxũ rü nayuxũ na yemaãcü Tupana duũxügüaxũ nüxũ ngechaũxücèx i norü pepadugü.

¹⁸ Rü yema nümatama ngúxũ na yangexũ ga yexguma Chataná nüxna ãnũgu, rü ngemacèx i ñuxma rü nüxũ natauxcha na tüxũ nangüxêxũ ya yixema Chataná tüxna ãnũxê.

3

Ngechuchu rü Moĩchéxũ narüyexera

¹ Rü ñuxma Pa Chaueneëgü ya Tupanapêxewa Üünegüxe, rü pexũ nixĩ ya Tupana inadexũ na norü duũxügü pixĩgüxücèx. Rü ngemacèx name nixĩ i aixcüma meã nagu perüxĩnüë ya Ngechuchu ya Cristu ya Tupana núma namücü. Rü núma ya Ngechuchu nixĩ i tórü chogüruũ i Tupanapêxewa tüxũ ixüünexêcü. Rü yimaãxũ nixĩ i yaxôgüxũ.

² Rü Tupana rü marü Ngechuchuxũ naxuneta na naxüãxücèx ga yema puracü ga Tupana nüxna ãxũ. Rü núma ga Ngechuchu rü aixcüma Nanatüga naxĩnü rü nayanguxêë ga yema puracü yexgumarüũ ga Moĩché meãma na naxüxũ ga yema puracü ga Tupana nüxna ãxũ na nüxna nadauxücèx ga Tupanaãrũ duũxügü ga Yudíugü.

³ Rü woo ga noxri rü Moĩchéxũ nitaégacüxêë ga Tupana, natürü i ñuxma rü Moĩchéarü yexera Ngechuchuxũ nixĩ i yataégacüxêëxũ. Rü wüxi ya ãpata ya ngexwacèx ixüxñerüũ nixĩ, erü woo ngẽma ãpatamaã tataãë, natürü ngẽma yexeraãcü nüxũ icuèxüxũ nixĩ i ngẽma ãpataarü üruũ.

⁴ Rü guxñnema ya ã rü nüxũ nangẽxma i norü üruũ. Natürü guxũma i tacü i ngẽxmaxũ, rü Tupana nixĩ ya naxücü.

⁵ Rü Moĩché rü wüxi ga Tupanaãrũ duũxũ ga aixcüma mexũ nixĩ yerü meã nüxna nadau ga Tupanaãrũ duũxügü ga Yudíugü, yema Tupana namaã nüxũ ixuxürüũ. Rü núma ga Moĩché nixĩ ga yema duũxügümaã nüxũ yaxuxũ ga ñuxãcü Tupana tá yixcüra nüxũ na rüngüxêëxũ.

⁶ Natürü núma ya Ngechuchu rü Moĩchéarü yexera nixĩ erü Tupana Nanexũchi nixĩ. Rü núma nixĩ i nüxna nadauxũ i guxũma i ngẽma Tupanaãrũ duũxügü ixĩgüxũ. Rü yixema rü ta Tupanaãrũ duũxügü tixĩgü ega aixcüma Ngechuchuxũ yaxôgügu rü taguma nüxũ rüxoegu. Rü Tupana nanaxwèxe na guxüguma Ngechuchumaã itaãëgüxũ erü nüxũ tacuèx na wüxi i ngunexũ rü tá taxcèx nataeguxũ na wüxiwa namaã ingẽxmagüxücèx.

Tupanaãrũ duũxügü rü tá inarüngüë

⁷⁻⁸ Rü ngemacèx i Tupanaãrũ ore i ümatüxüwa rü ñanagürü i Naãë i Üünexũ: “Rü ñuxma na nüxũ pexĩnüëxũ i ngẽma Tupana pemaã nüxũ ixuxũ, rü tama name na nüxũ pexoexũ, yexgumarüũ ga na naxügüãxũ ga yema duũxügü ga Tupanaxũ ügüxũ rü tama naga ãnüëxũ ga yexguma Moĩchéwe naxĩxgu ga yema naãne ga ngextá taxúema íxãpataxüwa”.

⁹ Rü yemacèx ga Tupana rü ñanagürü:

“Rü yema nixĩ ga chixexũ naxügüxũ ga nuxcümaügüxũ ga perü oxigü yerü choxũ naxügü yerü tama choxũ nayaxôgüchaũ. Rü yemaãcü nanaxügü woo 40 ga taunecügu nüxũ na nadaugüxũ ga yema mexügü ga üünexũ ga napêxewa chaxüxũ.

¹⁰ Rü yemacèx namaã chanu ga yema duũxügü, rü ñacharügü nüxũ: ‘Pema rü guxüguma chixexũguxicatama perüxĩnüëëcha, rü taguma penaxüxchaũ i ngẽma chanaxwèxexũ na penaxüxũ’, ñacharügü nüxũ.

11 Rû yemacèx nixĩ ga namaã chanuxũ ga yema duũxũgũ, rû aixcũmaxũchi namaã nüxũ chixu na tãütáma yema naãne ga noxri namaã ichaxunetaxũwa nangugũxũ na ngẽxma nangũẽxũcèx”, ñanagürü ga Tupana.

12 Rû ñuxma Pa Chaueneẽgũx, rû name nixĩ i pegüna pedaugü na tama ngürüãchi pechixearü maxũãxũcèx, rû ngẽmagagu na nüxũ perüxoexũ na Tupana ya maxũcüaxũ na peyaxõgũxũ.

13 Natürü ñuxma pexũ natauxchagu, rû name nixĩ na wüxichigü pegüaxũ penangüchaũxẽxũ i guxũ i ngunexũgu na taxúema i petanüwa Tupanaxũ taxoxũcèx nagagu i ngẽma pecadu i pexũ womüxẽẽchaũxũ.

14 Rû ngema na Cristuxütawa nayauxgũxũcèx i maxũ i taguma gúxũ, rû tanaxwae na guxũguma aixcũma yaxõgüechaxũ. Rû ngẽxguma noxrirüütama guxũguma meã nüxũ yaxõgüechagu rû tama nüxũ rüxoegu, rû tá namaã tüxũ nangẽxma i tachica i daxũguxũ i naãnewa.

15 Natürü ñuxma nixĩ i namexũ na meãma yaxõgũxũ. Rû ngẽmacèx i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rû ñanagürü:

“Rû ñuxma na nüxũ pexĩnüexũ i ngẽma Tupana pemaã nüxũ ixuxũ, rû tama name na nüxũ pexoexũ, yexgumarüũ ga yema duũxũgü ga tama Tupanaga ñnüexũ ga yexguma Moĩchéwe naxĩxgu ga yema naãne ga ngextá taxúema íxãpataxũwa”,

ñanagürü.

16 ¿Rû texégü tixĩ ga guxema nüxũ ñnüexẽ ga yema Tupana tümamaã nüxũ ixuxũ, rû ñuxũchi tama Tupanaga ñnüexẽ? Rû pemaã nüxũ chixu rû yemagü nixĩ ga yema duũxũgü ga Moĩché Equituanewa ínguxũxẽxũ.

17 ¿Rû texémaã nixĩ ga nanuxũ ga Tupana ga 40 ga taunecügu? Rû pemaã nüxũ chixu rû namaã nanu ga yema duũxũgü ga chixexũ ügũxũ. Rû yemacèx yema nachica ga ngextá taxúema íxãpataxũgu nayue.

18 ¿Rû texégümaã nixĩ ga aixcũmaxũchi inaxunetaxũ ga Tupana na tãütáma yema naãnewa nangugũxũ na yexma nangũẽxũcèx? Rû pemaã nüxũ chixu, rû yemagü nixĩ ga yema duũxũgü ga tama naga ñnüexũ.

19 Rû ngẽmawa nüxũ tacuèx na taxucürüwama yema naãne ga noxri Tupana namaã ixunetaxũwa nangugũxũ ga yema duũxũgü, yerü tama nüxũ nayaxõgü.

4

1 Rû ngẽmacèx i ñuxma na Tupana tamaã ixunetaxũ na nügũxũtawa tá tüxũ yachocuxẽẽxũ na ngẽxma rüngũẽxũcèx, rû tanaxwèxe i taxuãégü, na tama ngürüãchi wüxie i tatanüwa tama ngẽxma taxücuxũ.

2 Erü ñuxma i yixema rû marü nüxũ taxĩnüẽ i Tupanaãrü ore i mexũ, yexgumarüũ ga yema nuxcũmaũgũxũ ga duũxũgü nüxũ na naxĩnüexũ. Natürü nümagü ga yema duũxũgü rû taxuwama nüxũ name ga nüxũ na naxĩnüexũ ga yema ore yerü tama yema naga ñnüexürüũ aixcũma nüxũ nayaxõgü.

3-4 Natürü i yixema na yaxõgũxũ, rû tá aixcũma Tupanaxütawa tichocu na ngẽxma rüngũẽxũcèx. Rû wüxiwa i Tupanaãrü ore i ümatüxũwa rû ngüxchigaarü ngunexũchigaxũ nixu, rû ñanagürü:

“Rû 6 ga ngunexũgu nixĩ ga naguxẽẽãxũ ga norü puracü ga Tupana. Rû yexguma norü 7 ga ngunexũwa nanguxgu rû guxũma ga norü puracüna narüngũ”,

ñanagürü. Rû nuxcũma ga Tupana rû nanaxwèxe na nangũẽxũ ta ga yema nuxcũmaũgũxũ ga tórü oxigü ga Moĩchéwe rüxĩxũ. Natürü ga nümagü rû tama nüxũ nayaxõgüchaũ rû tama naga naxĩnüẽ. Rû yemacèx ga Tupana rû norü ore i ümatüxũwa rû ñanagürü:

“Yema duñxügü rü tama choxü nayaxôgü rü yemacèx namaã chanu rü aixcümamaxüchi namaã nüxü chixu na täütáma yema naãne ga namaã ichaxunetaxüwa nangugüxü na ngëxma nangüëxüçèx”, ñanagürü.

5-6 RÜ yemaãcü ga yema duñxügü ga nüxïra nüxü ñnüëxü ga Tupanaãrü ore i mexü, rü tama nawa nichocu ga yema nachica ga Tupana namaã nüxü ixuxü, yerü tama naga naxïnüë. RÜ ngëmacèx nixï i Tupanaãrü ore i ümatüxüwa i ñaxü:

“Ngëma duñxügü i tama chauga ñnüëxü rü täütáma ngëma nachica i namaã ichaxunetaxüwa nichocu na ngëxma nangüëxüçèx”,

ñaxü. Natürü ñuxma rü ta nangëxma i nachica i tümacèx ya yíxema ngëxma Tupanaxütágu chocuchaüxë na ngëxma tarüngüëxüçèx.

7-8 RÜ ngëma nachica i ngextá nagu nangüëxü i duñxügü rü tama yema naãne ga nuxcümaügüxü ga tórü oxigüxacügü tümãrü äëxgacü ga Yochuémaã tayauxgüxü nixï. Yerü yexguma chi yema naãne yixïgu, rü Tupana rü täü chima wenaxãrü nüxü naxuneta ga to ga ngunexü na nagu naxütawa yachocuxüçèx na ngëxma nangüëxüçèx i duñxügü. RÜ yemacèx ga Tupana rü wenaxãrü nüxü naxuneta i wüxi i to i ngunexü na naxütawa yachocuxüçèx i duñxügü na ngëxma nangüëxüçèx. RÜ ngëma ngunexü rü ñuxma nixï. RÜ yemacèx ga Tupana rü mucüma ga taunecü ga Moíchéwena rü Dabímaã nüxü nixu ga yema norü ore ga ümatüxü i ñaxü:

“Rü ñuxma na nüxü pexïnüëxü i ngëma Tupana pemaã nüxü ixuxü, rü tama name na nüxü pexoexü”,

ñaxü. RÜ yematama nixï ga ore ga marüchirëx pemaã nüxü chixuxü.

9 RÜ ngëmacèx i ñuxma rü ta nangëxma i wüxi i nachica i üünexü i nagu tá aixcüma nangüëxü i ngëma Tupanaãrü duñxügü ixïgüxü.

10 RÜ yíxema Tupanaxütawa ichocuxe na ngëxma tarüngüëxüçèx, rü nüxna tarüngüë i guxüma i tümãrü puracügü yexgumarüü ga Tupana rü nüxna na nangüxü ga norü puracügü ga yexguma naãne naxüxguwena.

11 RÜ ngëmacèx name na meã yaxôgüxü rü naga ixïnüëxü na ichocuxüçèx i ngextá Tupana tüxü írüngüëxëëxüwa. Erü tama tanaxwëxe na texé ngürüãchi yema nuxcümaügüxü ga duñxügü ga tama Tupanaga ñnüëxürüü norü orexü na taxoxü.

12 Erü Tupanaãrü ore rü namaxü rü naporaxüchi. RÜ wüxi i tara i guxüçüwawa meã waixmaguxüãrü yexera nixï na natéxü. Erü ngëma ore rü tawa nixücu ñuxmata taãëwa nangu, rü ñuxmata nawa nangu i ngëma wüxichigü nagu rüxïnüxü. RÜ ngëmaãcü meãma nanangoxëëãma i guxüma i ngëma yixicatama nagu rüxïnüxü rü tüxü ngüchaüxü.

13 RÜ nataxütáma i tacü i Tupana üxü i tá naxchaxwa nügü icúxü erü napëxewa rü guxüma meã nangox. RÜ guxüxü nadau rü guxüxü nacuèx ya yima tá tüxna çacü na namaã nüxü ixuxüçèx i tórü maxüchiga.

Ngechuchu rü mecüxüchi ya tórü ngüxëëruü nixï i Tupanapëxewa

14 Ngechuchu ya Tupana Nane rü mecüxüchi ya tórü ngüxëëruü nixï i Nanatüpëxewa. RÜ ñuxma rü daxügüxü i naãnewa i Nanatüxütawa nangëxma na ngëma taétüwa nachogüxüçèx. RÜ ngëmacèx tanaxwëxe i guxüguma nüxü tayaxôgüecha rü taguma nüxü tarüxoë.

15 RÜ nüma ya Ngechuchu rü aixcüma nüxü nacuèx na tüxü nangüxëëxü erü nüxü nacuèx na ñuxãcü tüxü naguxchaxü i ngëxguma Chataná tüxna ñnügu rü pecadugu tüxü nangüxëëchaügu, yerü nüxna rü ta naxïnü ga Chataná, ngëma tüxna na naxïnüxürüü. Natürü nüma ga Ngechuchu rü taguma chixexü naxü.

¹⁶ Rü ñuxma na tüxü nangëxmaxü ya tórü ngüxëëruü ya Ngechuchu, rü name nixi i tama imuñëãcüma nüxna tangaicamagü ya tórü ãëxgacü ya Tupana ya tüxü ngechaücü. Rü tanaxwëxe na ngëmaãcü nüxna ingaicamagüxü na nüxü ingechaütümüügüxcèx rü tüxü nangechaüãcüma tüxü nangüxëëxüxcèx i ngëxguma guxchaxügü tüxna ngaicamagu.

5

¹ Nuxcüma ga Tupana rü Moïchémaã nüxü nixu na Arãü yïixüxcèx ga Yudügüarü paigüeru ixïcü na guma duüxügüétüwa chogüxcèx ga Tupanapëxewa. Rü guxüma ga yema Arãüwena ügüxü ga paigüeru rü duüxügütanüwa nüxü naxunetagü na yema duüxügüarü ngüxëëruü yïixüxcèx ga Tupanapëxewa rü Tupanana naxããxüxcèx ga ãmaregü rü Tupanacèx nadaiãxüxcèx ga naxünagü na yemaãcü nüxü nüxü nangechaüxcèx ga norü pecadugü.

² Natürü ngëma paigüeru rü guxüma i duüxügürütama nixi na pecadugu nanguxü. Rü ngëmacèx nüxü nacüx na ñuxãcü yaxna namaã naxñüxü i duüxügü i ngëxguma naëchitamare pecadu naxüegu rü tama aixcüma Tupanawe naxïngu.

³ Rü ngëma paigüeru rü tama ngëma duüxügüarü pecaducèxicatama nixi i nadaiãxü i naxünagü, natürü nanaxwëxe i noxrütama pecaducèx rü ta na nadaiãxü i naxünagü na ngëmaãcü Tupana nüxü nüxü nangechaüxcèx i ngëma pecadugü.

⁴ Rü taxüema tügütama tingucuchixëë na paigüeru tiixüxcèx. Natürü Tupana nixi ya tüxü unetacü rü tüxna naxãcü i ngëma puracü na paigüarü ãëxgacü tiixüxcèx, yexgumarüü ga Tupana rü Arãüxü na yangucuchixëëxürü na paigüeru yïixüxcèx.

⁵ Rü yexgumarüü ga Ngechuchu rü tama nügütama ningucuchixëë na Tupanapëxewa tórü ngüxëëruü i paigüeru yïixüxcèx. Natürü Tupana nixi ga yangucuchixëëcü. Yerü Tupanatama nixi ga nüxü ñacü:

“Cuma nixi i Chaune. Rü ñuxma chanangoxëë na Chaune quiixü”,
ñacü.

⁶ Rü toxnamana i Tupanaãrü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü ta:

“Cuma nixi i guxügutáma duüxügüarü ngüxëëruü i paigüeru quiixü, guma pai
ga Melquisederüü”,
ñanagürü.

⁷ Rü yexguma Cristu ñoma ga naãnewa maüxgu, rü poraãcü nayumüxë rü tagaãcü rü naxauxãcü Tupanana naca na nüxü nangüxëëxüxcèx na naga naxñüxüxcèx. Rü yemaãcü nanaxü ga Cristu, yerü Tupana rü naporá na nüxü nangüxëëxüxcèx na tama yuxü namüxüxcèx. Rü Tupana rü Cristuxü naxñü yerü nüma ga Cristu rü aixcüma Tupanaga naxñü.

⁸ Rü nüma ga Cristu rü woo Tupana Nane na yïixü, natürü ngüxü ninge naxcèx na Tupanaga naxñüxü.

⁹ Rü yemaãcü nügü inaxã rü curuchagu nayu na tümaãrü maxëëëruü yïixüxcèx ya guxãma ya yixema naga ñnüëxë.

¹⁰ Rü Nanexü nixi ga naxunetaxü ga Tupana na guxügutáma nügüpëxewa tórü ngüxëëruü i paigüeru yïixüxcèx yexgumarüü ga pai ga Melquisedé ga norü yumüxëwa nuxcümaücü ga tórü oxi ga Abráüxcèx Tupanana çacü na guma Abráüxü nangüxëëxüxcèx ga Tupana.

Wüxi i ãücümaxüchixü nixi na nüxü rüxoexü na yaxögüxü

¹¹ Rû ñuxma rû toxũ nangẽxma i muxũchixũma i ore i Cristuchiga ixĩxũ i pemaã nüxũ tixuxchaũxũ. Natürü naguxchaxüchi na meãma pemaã tanangoxẽẽxũ i ngẽma, erü pema rû tama pexũ natauxcha na nüxũ pecuáxũ.

¹² Rû marü ñuxgumama nüxũ na pecuáxũ i Tupanaãrü orechiga, rû pema rû chi marü namaã pengúexẽẽtae. Natürü i pema rû ñuxma rû ta penaxwexe na wena pemaã tanangoxẽẽxũ i ngẽma Tupanaãrü ore i tauxchaxũ i nawa inaxügüxũ na Tupanachigaxũ icuáxũ. Rû ngẽmaãcü i pema, rû ñoma õxchana i naẽgünenixũwa maĩxürüütama pixĩgü.. Erü tama nüxũ pecuèxgüega i guxũma i ngẽma Tupanaãrü ore i yexeraãcü tamaã nüxũ ixuxũ i Cristuchiga na ñuxãcü Tupana naxwèxexũ na naga pexĩnüẽxũ.

¹³ Rû yixema yaxõxẽ ya tama nüxũ cuèxégaxe na ñuxãcü Tupanacèx tamaxũxũ, rû wüxi i õxchana i maĩxürüü tixĩ. Rû ngẽmaãcü pixĩgü i pemax.

¹⁴ Natürü yixema yaxõxẽ ya tümamaã yaxúxe na tanangugüxũ na tacü yĩxũ i nguxẽẽtae i mexũ rû õxna chixexũ, rû aixcüma nüxũ tacuèx na ñuxãcü Tupanacèx tamaxũxũ. Rû yixema rû ñoma wüxi i duũxũ i yaxũ i namachimaã awemüxürüü tixĩ. Natürü i pema rû tama ngẽmaãcü pixĩgü.

6

¹ Rû ngẽmacèx name nixĩ i yexeraãcü tingúeetanü na aixcüma meã nüxũ icuáxũcèx i Cristuchiga. Rû tanaxwexe na nüxũ ichopetüxũ ga yema ore ga nawa inaxügüxũ na Cristuchigaxũ icuáxũ. Rû tãütáma yeücürü yema ore ga nawa inaxügüxũchiga tidexagüecha. Rû taxucèxma tüxcüü wena pemaã nüxũ tixu na nüxũ perüxoexüçèx na naga pexĩxũ i ngẽma mugü ga Moĩché umatüxũ i tama tüxũ maxẽxẽẽxũ. Rû ngẽxgumarüü ta taxucèxma tüxcüü wena pemaã nüxũ tixu i nachiga na ñuxãcü Tupanaãxũ yaxõgüxũ.

² Rû ngẽxgumarüü ta taxucèxma tüxcüü wena pexũ tangúexẽẽ na ñuxãcü Tupanacèx íbaiũxũ rû ñuxãcü duũxügüxũ ingõgüãcüma namaã iyumüxexũ. Rû ngẽxgumarüü ta taxucèxma tüxcüü wena pexũ tangúexẽẽ na ñuxãcü tá wena namaxèxũ i duũxügü i yuexũ rû ñuxãcü naãneãrü guxgu rû Tupana tá wüxichigü i duũxügüna çaxũ na ñuxãcü namaxèxũ i ñoma i naãnewa.

³ Rû ngẽmacèx i ñuxma rû ngẽxguma Tupana tama tüxna nachuxgu rû tanaxwexe i yexeraãcü tingúeetanü na aixcüma guxũma i Cristuchigaxũ icuáxũcèx rû nüxũ na icuáxũcèx na aixcüma ngẽma nüma nanaxwèxexũãcüma meã naxcèx na imaxèxũ.

⁴⁻⁵ Natürü ngẽxguma chi wüxie Cristuxũ yaxuxgu, rû chi meãma Tupanaxũ tacuèxgu, rû chi Naãẽ i Üünexũxũ tayauxgu, rû chi nüxũ tacuèxgu na ñuxãcü namexũ i Tupanaãrü ore rû ñuxãcü na namexũ i daxügüxũ i naãne, rû name nixĩ i taxuãẽ.

⁶ Erü ngẽxguma chi ngẽmaãcü meã tayaxõxgu i noxrix rû ñuxüchi Cristuxũ ítatèxüchixgu, rû marü taxucürüwama texé wenaxãrü Tupanacèx tüxũ tataeguxẽẽ. Erü ngẽxguma ngẽmaãcü ítanatèxüchixgu ya Tupana Nane, rû ñoma wena curuchawa tayapotaxürüü tayaxĩxẽẽ, erü guxũ i duũxügüpèxewa ãne nüxũ tingexẽẽ.

⁷ Rû dücax, wüxi i naãne i pucü naga nguxũ rû meãma nanetü nawa nayae tümacèx ya yixema naga üanexẽ, rû Tupanaarü ngüxẽẽgagu nixĩ i ngema.

⁸ Natürü ngẽxguma ngẽma naãne rû tuxu rû natüanegü i chixexũ nawa yaegu, rû Tupana rû tá chixexũ namaã naxuegu rû üxüwa tá nigu i guxũma i nawa yaexũ. Rû ngẽxgumarüü tá tixĩ ya yixema Cristuxũ ítaxe.

Ítananguxẽẽ na nayauxgüxũ i maxũ i taguma gúxũ rû ngẽmacèx tama nüxũ tarüxoe na yaxõgüxũ

⁹ Natürü, Pa Chaueneëgü ya Pexü Tangechaügüxe, rü woo ngēmaäcü pemaã tidexagügu, natürü aixcüma nüxü tacuèx na tama ngēma duüxügü i nüxü rüxoexürüü pixīgüxü. Erü pema rü pexü nangēxma i maxü i taguma gúxü, rü Tupana rü tá aixcüma poraäcü pexü narüngüxëë na naxcèx pemaxëxücèx.

¹⁰ Erü nüma ya Tupana rü aixcümacü nixī. Rü nüma rü tãütãma nüxü inayarüngüma ga yema mexü ga pexüxü rü ñuxäcü taeneëgü i yaxögüxüxü na pengechaügüxü ga yexguma nüxü perüngüxëëgügu, ngēma ñuxma ípenaxüürüütama.

¹¹ Rü ñuxma rü tanaxwèxe i wüxichigü i pema rü ngēmaäcü noxrirüü mexü i perü ngüchaümaã nüxü perüngüxëëgüecha i taeneëgü ñuxmatáta wena núma naxü ya Cristu. Rü tanaxwèxe na ngēmaäcü pemaxëxü na düxwa aixcüma Cristuxütawa pengugüxü ngēma ípenanguxëëxürüü.

¹² Rü tama tanaxwèxe na nüxü perüxoetanücüüxü na Cristuwe perüxixü. Natürü tanaxwèxe i naxrüü pixīgü i ngēma duüxügü i guxüguma meã yaxögüäcüma Cristuwe rüxĩãmaxü rü nayauxgüxü i guxüma i ngēma mexügü ga Tupana namaã ixunetaxü.

¹³ Rü dücax, yexguma tórü oxī ga Abráümaã inaxunetagu ga Tupana rü nügüégagutama inaxuneta, yerü tataxuma ga texé ga norü yexera ixixë na tumaëgagu inaxunetaxücèx.

¹⁴ Rü yemacèx ga Tupana rü Abráüxü ñanagürü:
 “Rü aixcümaxüchi tá poraäcü cuxü charüngüxëë. Rü tá cuxü nangēxma i muxüchixütama i cutaagü”,
 ñanagürü.

¹⁵ Rü Abráü rü meãma ínananguxëë ga guma nane ga Tupana namaã ixunetacü. Rü yemacèx nabu ga guma nane ga Ichaá ga Tupana namaã nüxü ixucü.

¹⁶ Rü ngëxguma duüxügü tacücèx ixunetagügu, rü to i norü yexera ixixüëgagu inaxunetagü. Rü wüxicana tacücèx ngēmaäcü inaxunetagügu, rü nüxü tacuèx rü aixcüma tá nanaxügü i ngēma naxcèx inaxunetagüxü, rü marü taxucürüwama yeücürü nachiga nidexagüecha.

¹⁷ Rü yemacèx ga Tupana rü yexguma inaxunetagu namaã ga yema duüxügü ga nayauxgüxü tá ga yema ngüxëë ga Tupana nüxna äxchaüxü, rü nügüégagutama inaxuneta, yerü nanaxwèxe na meãma nüxü nacuèxgüxü na aixcüma tá yanguxëëãxü rü tagutãma naxüchicüüãxü ga yema namaã inaxunetaxü.

¹⁸ Rü nüxü tacuèx rü ngëxguma tacücèx nügüégagu inaxunetagu ya Tupana, rü taxucürüwama tüxü nawomüxëë rü nanaxüchicüü i ngēma. Rü ñuxma i guxãma i yixema na Tupanacèx ibuxmüxü na tüxü nangüxëëxücèx rü tüxü namaxëxëxücèx, rü nüma ya Tupana rü nügüégagu tamaã inaxuneta na ngēmaäcü tá tüxü nangüxëëxü. Rü ngēmaäcü tüxü nanangüchaüxëë rü tüxü narüngüxëë na nüxü icuáxücèx na aixcüma tá nayauxgüxü i ngēma maxü i taguma gúxü i tamaã inaxunetaxü.

¹⁹ Rü ñuxma na ínanguxëëxü na aixcüma tá nayaxuxü i ngēma maxü i taguma gúxü, rü taxucèxma taxoegaãëgü, erü nüxü tacuèx na aixcüma daxügüxü i naãnewa i Tupana íngëxmaxüwa tá ingugüxü.

²⁰ Rü ngēma nangēxma ya Ngechuchu i ñuxma yerü nüxĩra yexma naxücu na Tupanapëxewa taétüwa nachogüxücèx. Rü ngēmaäcü guxüguma tórü ngüxëëruü i paigüeru nixī, guma Melquisedé ga Tupanapëxewa Abráüetüwa chogücürüü.

7

Ngechuchu rü guma nuxcümaücü ga pai ga Melquisederüütama nixī

¹ Rū guma Melquisedé rü ãne ga Charéũrũ ãẽxgacü nixĩ ga yexguma namaũxgu ga Abráũ. Rū nũma ga Melquisedé, rü duũxũgũarũ pai nixĩ ga Tupanapẽxewa. Rū yexguma Abráũ rü to ga nachiuãneãrũ ãẽxgacügũmaã nũgũ nadaixgu rü nũxũ nayexeragu, rü Melquisedé rü namawa Abráũpẽxegu nayangu ga yexguma Abráũ napatacèx taegugu. Rū nũma ga Melquisedé rü Tupanaégagu Abráũmaã mexũ naxuegu.

² Rū Abráũ rü nũxũ nayexma ga guxũma ga yemaxũgũ ga yema ãẽxgacügũ ga namaã nũgũ nadèixũna napuxũxũ. Rū yemawa ìnanaxũxũchi ga yema Tupanana üxũ, rü Melquisedéna nanaxã. Rū ngẽma naega i Melquisedé rü Æẽxgacü ya Ixaixcũmacü ñaxũchiga nixĩ. Rū norü ãne ga Charéũ rü Taãexẽeruũ ñaxũchiga nixĩ. Rū ngẽmacèx i naega i Melquisedé rü Æẽxgacü ya Taãexẽeruũ ñaxũchiga ta nixĩ.

³ Rū Tupanaãrũ ore ga nuxcũma ümatũxũwa rü tama nũxũ nixu na texé tiixũ ga nanatũ rü naẽ rü norü oxigũ ga Melquisedé. Rū ngẽxgumarũũ ta tama nũxũ nixu i norü buxchiga rü norü yuxchiga. Rū ngẽmacèx Tupana Nanerũũ guxũguma duũxũgũarũ ngũxẽeruũ ya pai nixĩ i Tupanapẽxewa.

⁴ Rū ñuxma rü name nixĩ i nagu perũxĩnũe na ñuxãcü aixcũma ãẽxgacü ya tacü yĩxũ ga Melquisedé. Yerü nuxcũmaũcü ga tórü oxĩ ga Abráũ rü Melquisedéna nanaxã ga yema Tupanana üxũ ga natanũwa ga yema yemaxũgũ ga togũ ga ãẽxgacügũna napuxũxũ. Rū ngẽmawa nũxũ tacuèx na Tupanapẽxewa tórü oxĩ ga Abráũrũ yexeracü yĩxũ ga Melquisedé.

⁵ Rū ñuxma i Yudíugũ, rü guxũma i norü ngẽmaxũwa ìnanaxũxũchigũ i ngẽma Tupanana üxũ, rü ñuxũchi norü paigũna nanaxã yerü yemaãcü nixĩ ga namuãxũ ga yema mugũ ga Moĩché ümatũxũ. Natürü guxũma i ngẽma paigũ rü Lebítaagũ nixĩgũ. Rū nũma ga Lebĩ rü guxũma i Yudíugũrũ Abráũtaa nixĩ. Rū ngẽmaãcü i ngẽma Yudíugũ rü norü paigũna nanaxã i ngẽma Tupanana üxũ, woo natanũxũgũ i Yudíugũ na yĩxũ i ngẽma paigũ.

⁶ Natürü ga Melquisedé rü woo tama Lebítaa nixĩ, natürü Abráũmẽxẽwa nanayaxu ga yema Tupanana üxũ. Rū nũxũ tacuèx na Abráũ yĩxũ ga noxri nayaxucü ga Tupanaãrũ uneta. Rū Melquisedé rü Tupanana naca na Abráũmaã mexũ naxueguxũcèx.

⁷ Rū guxãma meãma nũxũ tacuèx rü ngẽxguma texé toguècèx Tupanana caxgu na tũxũ nangũxẽxũcèx, rü Tupanapẽxewa rü yixema nũxna çaxe rü ngẽma togũ i naxcèx itaçaxũãrũ yexera tixĩ. Rū ngẽmaãcü nũxũ tacuèx na Abráũrũ yexera yĩxũ ga Melquisedé i Tupanapẽxewa.

⁸ Rū ñuxma i nuã tatanũwa rü ngẽma paigũ i ngĩxũ yauxgũxũ i ngẽma dĩeru i Tupanana ücü, rü duũxũgũmare nixĩgũ rü tá nayue. Natürü ngẽxguma Melquisedéchiga yadexagu i Tupanaãrũ ore, rü ñoma namaxũxũrũ nixĩ i nachiga yadexaxũ. Rū ngẽmawa nũxũ tacuèx na Cristu ya guxũguma maxũcürũ na yĩxũ ga Melquisedé.

⁹⁻¹⁰ Rū Abráũtaa ga Lebĩ, rü guxũma i paigũ i Lebítaagũ ixĩgũxũ i ñuxma ngĩxũ yauxgũxũ i ngẽma dĩeru i Tupanana ücü, rü nũmagũ rü ta Abráũmaã Melquisedéna nanaxãgũ ga yema Tupanana üxũ. Yerü nũma ga Lebĩ rü guxũma ga nataagũ i ñuxma Yudíugũarũ paigũ ixĩgũxũ, rü woo ga na tauta nabuexũ ga yexguma, natürü marũ Abráũxũnewa nayexmagũ ga yexguma Melquisedé namawa Abráũpẽxegu yanguxgu. Rū ngẽmawa nũxũ tacuèx na guxũma i ngẽma paigũarũ yexera yĩxũ ya Melquisedé.

¹¹ Rū nuxcũmaũgũxũ ga tórü oxigũ ga Yudíugũ, rü Lebítaagũ ga paigũmẽxẽwa nixĩ ga nayauxgũãxũ ga Tupanaãrũ mugũ. Natürü pemaã nũxũ chixu rü yexguma chi yema paigũ aixcũma yema Yudíugũxũ imexẽegũgu ga Tupanapẽxewa, rü taxucèx chima Tupana nũxũ naxuneta ga naĩ ga pai

ga Melquisedérüü ixïcü ga tama Lebítaa ga Arãürüü ixïcü. Rü yemacèx ga Tupana rü nüxü naxuneta ga Nane ga Ngechuchu na tórü chogürüü ya pai yïxücèx.

¹² Rü yemacèx ga Tupana rü yema Yudíugüarü paigüchicüüxü nayangu-cuchixêê ga Cristu. Rü nüma nixi i ñuxma i aixcüma Tupanapëxewa tüxü yamexêégüxü. Rü guxüma ga Lebítaa rü paigü nixigü yerü yemaãcü nixi ga naxueguxü nawa ga yema mugü ga Moïché ümatüxü. Natürü nüma ga Cristu rü marü nanaxüchicüü ga guxüma ga yema.

¹³⁻¹⁴ Erü meãma nüxü tacuèx rü nüma ya tórü Cori ya Ngechuchu ya yima nachiga idexagücü rü tama Lebítaa nixi erü nüma rü Yudátaa nixi. Rü nüxü tacuèx rü taxuüma ga Yudátaa rü pai nixi, yerü ga Moïché rü yexguma yema paigüchiga yadeaxgu rü taxuüma ga Yudátaaxü naxuneta na pai yïxücèx.

¹⁵ Rü ngëmaãcü meã nangox na Tupana iyanaxoxêêxü ga guxüma ga yema mugü ga Moïché ümatüxü ga paigüchiga. Yerü nüma ga Tupana rü nüxü naxuneta ga wüxi ga pai ga yexwacaxücü ga tama Lebítaa ixïcü. Rü nüma nixi i tórü Cori yïxü ya Melquisedérüü ixïcü, erü guxüma i ngëma togü i paigüarü yexera nixi.

¹⁶ Rü guxüma ga yema togü ga paigü rü nangucu yerü Lebítaa nixigü. Natürü nüma ga Cristu rü paixü ningucuchi yerü poramaã yuwa ínarüda rü guxüguma namaxêcha na tüxü nangüxêêxücèx.

¹⁷ Rü ngëmacèx i Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü tórü Corichiga ñanagürü: “Cuma rü guxügutáma duüxügüarü ngüxêêruü ya pai quixi Melquisedérüü”, ñanagürü.

¹⁸⁻¹⁹ Rü yemacèx ga Tupana rü ñoma ga naãnewa nanamu ga Nane, yerü yema mugü ga paigüchiga naxümatüxü ga Moïché rü tama poraãcü tüxü narüngüxêê yerü tama aixcüma tüxü nimexêégü ga Tupanapëxewa. Rü yemacèx Nanexü namu ga Tupana na tórü pecaducèx nayuxücèx na ngëmaãcü tüxü nangëxmaxücèx i maxü i taguma gúxü rü aixcüma Tupanamücügü ixigüxücèx.

²⁰⁻²¹ Rü yexguma Tupana yema togü ga paigüxü ngucuxêêgu, rü nanangu-cuxêêmare. Natürü yexguma Cristuxü yangucuchixêêgu na tórü ngüxêêruü ya pai yïxücèx, rü nügüégagutama inaxuneta. Rü yemacèx ga yexguma Cristuxü yangucuchixêêgu rü ñanagürü:

“Choma i Cori ya Tupana rü marü cuxü chaxuneta na guxügutáma duüxügüarü ngüxêêruü ya pai quixücèx. Rü ngëma rü tagutáma chanaxüchicüü erü chaugüégagu ichaxuneta”, ñanagürü.

²² Rü ñuxma na yemaãcü nügüégagutama inaxunetaxü ga Tupana, rü nüxü tacuèx na aixcümaxüchima yema paigüarü yexera na yïxü ya Cristu erü guxügutáma Tupanapëxewa tüxü narüngüxêê.

²³ Rü yema togü ga paigü rü namuxüchi, yerü niyuetanü. Rü yemacèx taxucürüwama guxüguma paigü nixigü.

²⁴ Natürü ñuxma na tórü ngüxêêruü ya paixü yangucuchixü ya Ngechuchu, rü ngëmacèx marü taxucèxma texé ya togue tingucuchi, erü nüma ya Ngechuchu rü tagutáma nayu.

²⁵ Rü ngëmacèx nixi i ñuxma i nüxü natauxchaxü na aixcüma tüxü namaxêêxü ya guxáma ya yixema norü ngüxêêmaã Tupanaxütawa ngugüxe. Erü nüma ya Ngechuchu rü guxüguma namaxêcha na tümaëtüwa nachogüxücèx.

²⁶ Rü ngëmaãcü ya Ngechuchu, rü nüxicatama nixi i pai ya tórü ngüxêêruü yïxü i Tupanapëxewa. Erü nüma rü aixcüma naxüüne, rü nataxuma i chixexü

i nawa, rü nangearü pecaduãx yerü taguma taxrüü pecadu naxü. Rü ñuxma rü guxüetüwa nangëxma i daxüguxü i naãnewa i Tupana íngëxmaxüwa.

²⁷ Rü Ngechuchu rü tama ngëma togü i paigüerurüü nixĩ. Erü nümagü rü nanaxwëxe na guxü i ngunexügu Tupanacëx naxümagü nadëixü na ngëmaãcü Tupana nüxü nüxü ngechaüxüçëx i noxrütama pecadugü rü guxü i duüxügüarü pecadugü ta. Natürü nüma ga Ngechuchu rü yexguma nügü inaxãxgu, rü wüxicanatama pecaducëx nayu. Rü ngëma rü guxügutama name i Tupanapëxewa.

²⁸ Rü yema mugü ga Moïché ümatüxü, rü duüxügümarexü naxuneta na paigüerugü yixügüxüçëx. Natürü nümagü rü ta nipecaduãxgü. Natürü yemawena ga Tupana rü nügüégagu Nanexü naxuneta na tórü ngüxëëruü yüxüçëx. Rü yima Nane rü guxüguma mecüxüchi ya tórü Maxëxëëruü nixĩ. Rü nüma rü guxüguma tüxü narüngüxëë i Tupanapëxewa.

8

Ngechuchu nixĩ ya tórü ngüxëëruü i Tupanapëxewa

¹ Rü ngëma pemaã nüxü tixuxchaüxü i ñuxma nixĩ na tüxü nangëxmaxü ya tórü ngüxëëruü ya mexëchicü i Tupanaxütawa. Rü nüma rü Tupana Nane ya Cristu nixĩ. Rü daxüguxü i naãnewa i Tupanaãrü tügüncüwawa narüto erü guxüãrü äëxgacü nixĩ.

² Rü ngëma daxüguxü i naãnewa i ngëma nachica i üünexü ga Tupana üxüwa nixĩ i taxcëx ínaçaxü. Rü tama ngëma Yudíugüarü paigürüü wüxi ya ípata ya duüxügü üxünewa Tupanana taxcëx ínaca.

³ Rü guxüma i ngëma Yudíugüarü paigüeru rü nangucu na Tupanana naxägüãxüçëx i ämaregü rü naxcëx nadaiãxüçëx i naxümagü na Tupana nüxü nüxü ngechaüxüçëx i duüxügüarü pecadugü. Rü yemacëx ga Ngechuchu rü Tupanana nügü naxãmare na duüxügüarü pecaducëx nayuxüçëx.

⁴ Rü ñuxma i nüma ya Ngechuchu rü daxüguxü i naãnewa nangëxma na ngëma tórü ngüxëëruü ya pai yüxüçëx i Tupanapëxewa. Rü ngëmacëx tama ñoma i naãnewa nixĩ i pai yüxü. Natürü ngëxguma chi ñoma i naãnewa nangëxmagu rü tãu chima pai nixĩ erü ñoma i naãnewa nangëxmagü i ngëma Yudíugüarü paigü i Tupanana ämare ägüxü yema Moïchéarü mugü nüxü ixuxürüü.

⁵ Natürü ngëma puracü i ñoma i naãnewa naxügüxü i ngëma Yudíugüarü paigü, rü naxcëx nadauxütaegümare i ngëma Ngechuchu daxüguxü i naãnewa üxü. Rü ngëma nachica i nawa Tupanacëx napuracüexü i ngëma paigü, rü nanaxüchicünëxägümare i ngëma nachica i Ngechuchu nawa nangëxmaxü. Rü meãma nüxü tacuëx i ngëma, yerü yexguma Moïché naxüxchaügu ga Tupanapata, rü Tupana rü ñanagürü nüxü:

“¡Düçëx, meã nangugü i ngëma cuëxruü ga cuxü chawéxü ga mëxpüne ga Chinaíwa! Rü chanaxwëxe i ngëmaãcü na cunaxüxü”,
ñanagürü.

⁶ Natürü nüma ya tórü ngüxëëruü ya Cristu rü daxüguxü i naãnewa nangëxma, rü ngëma aixcümaxüchi Tupanapëxewa taétüwa nachogü. Rü ngëma Yudíugüarü paigü rü nagu naxiãma ga yema nuxcümaüxü ga uneta ga Moïché ümatüxü. Natürü nüma ya Tupana rü marü tüxna nanaxã i wüxi i ngexwacaxüxü i uneta erü tamaã nüxü nixu na Cristu yüxü ya aixcüma tórü ngüxëëruü ixicü. Rü nüma rü nayu na Tupanapëxewa tüxü yamexëëxüçëx, rü ngëma Tupanaxütawa nangëxma i ñuxma na taétüwa nachogüxüçëx. Rü ngëmaãcü nüxü tatau na Tupanaãrü uneta i ngexwacaxüxü rü yema nuxcümaüxü ga unetaarü yexera yüxü na namexü.

7 Yerü yexguma chi yema nüxıraüxü ga uneta ga Moïché ümatüxü rü aixcüma namexgu na duüxügüxü namaxëxëxücèx, rü marü taxucèx chima tanaxwèxe i to i ngexwacaxüxü i Tupanaärü uneta.

8 Natürü nüma ga Tupana rü nüxü nadau na tama aixcüma napëxewa duüxügüxü yamexëxü ga yema nüxıraüxü ga uneta ga Moïchéna naxäxü. Rü yemacèx ga Tupana rü ñanagürü:

“Wüxi i ngunexü rü wena táxarü guxüma i chorü duüxügümaã ichaxuneta.

9 Natürü ngëma chorü uneta i ngexwacaxüxü, rü tãütáma namaã nawüxigu ga yema nüxıraüxü ga chorü uneta ga nuxcümaügüxü ga perü oxigümaã nüxü chixuxü ga yexguma nüxü charüngüxëëgu na ínachoxüxücèx ga Equituarü naãnewa. Yerü nümagü ga yema duüxügü rü tama chauga naxñüë rü tama nayanguxëë ga yema nüxıraüxü ga chorü uneta, rü yemacèx íchanawogü.

10 Natürü ngëxguma nawa nanguxgu na wena namaã ichaxunetaxü, rü ñaãcü tá nixí i guxüma i Yudiügümaã ichaxunetaxü: ‘Rü tá meãma ngëma duüxügüxü nüxü chacuèxëë i chorü mugü na aixcüma naãëwa nangëxmagüxücèx. Rü choma rü tá norü Tupana chixí, rü nümagü rü tá chorü duüxügü nixígü’.

11 Rü guxüma i ngëma duüxügü i choxü yaxögüxü, rü aixcüma tá choxü nacuèxgü. Rü ngëmacèx taxucèxtáma tüxcüü nügümaã nüxü nixugügü i chauchiga na ngëmaãcü choxü nacuèxgüxücèx. Erü guxüma i chorü duüxügü rü aixcüma tá meã choxü nacuèxgü woo buxü rü éxna yaxü.

12 Rü tá nüxü nüxü changechaü i norü chixexügü, rü tá nüxü icha-yarüngümaxüchi i norü pecadugü”, ñanagürü ga Tupana.

13 Rü dücax, ñuxma na Tupana ngexwacaxüxü i unetachiga idexaxü, rü ngëmawa nüxü tacuèx na yema nüxıraüxü ga uneta rü marü nangu-petüchaüxü. Rü nüxü tacuèx rü guxüma i ngëma marü ngupetüchaüxü, rü paxa tá inayarüxo. Rü ngëmaãcü i ngëma Yudiügüarü paigü, rü marü inayarüxoxchaü na Tupanapëxewa duüxügüxü nangüxëëxü. Erü nüma ya Tupana rü marü Cristuxü ningucuchixëë na tórü ngüxëëruü yíxücèx i napëxewa.

9

Tupanapata ga duüxügü üxünechiga rü Tupanapata ya daxügüxü i naãnewa ngëxmanechiga

1 Rü yexguma nuxcüma Moïchémaã yadeaxgu rü nüxna naxããgu ga yema nüxıraüxü ga uneta, rü Tupana namaã nüxü nixu na ñuxãcü nanaxwèxexü na nüxü yacuèxüügüxü. Rü yexgumarüü ta namaã nüxü nixu na ñuxãcü nanaxwèxexü na naxcèx naxüãxü ga wüxi ga ípata ga naxchirunaxcèx na yéma nüxü yacuèxüügüxücèx ga paigü.

2 Rü guma ípata ga naxchirunaxcèx rü nitüyemachíã. Rü yema naxmachíã ga nüxíra nawa ixücuxü, rü “Nachica i Üünexü” nixí ga naega. Rü yéma nayexma ga werachica rü mecha ga pãü ga üünexü nagu nuxü.

3 Rü yema to ga naxmachíã ga yema tüyemachíãxücèxwena üxü rü “Nachica i Üünexüchixü” nixí ga naega.

4 Rü yéma nayexma ga yema mecha ga uirunaxcèx ga ngextá nawa yagugüãxü ga pumara ga yixixü ga yexguma yaguxgu. Rü yéma nayexma ta ga yema baü ga Tupanaärü mugü nagu namaã nanguxügüxü. Rü yema baü rü guxüwama uirumaã natüxüne. Rü yematama baúarü aixepewa nayexma ga wüxi ga tüxüxãcü ga uirunaxcèx ga yema pãü ga daxüwa rüyixümaã

ãacuxũ. Rũ yexgumarũ ta yema baúarũ aixepewa nayexma ga Arãũarũ caxũruũ ga ruxũxũne, rũ guma nutagũ ga Tupanaarũ mugũ nagu umatũgũcũ.

⁵ Rũ yema baúétũwa nayexmagũ ga yema taxre ga daxũcũãxchicũnèxãgũ ga ixãxpèxatũxũ. Rũ naxpèxatũgũmaã nayadũxétũgũ ga yema baúãtaũ. Rũ yema daxũcũãxchicũnèxãgũarũ ngãxũwa nixĩ ga nũgũ nangoxèèxũxũ ga Tupana. Natũrũ taxucèxma tũxcũũ yexeraãcũ nũxũ tixu i ngèmachiga.

⁶ Rũ wũxicana yemaãcũ na namexèẽgũãxũ ga guxũma ga yema, rũ ñuxũchi ga paigũ rũ guxũguma yema nũxĩraũxũ ga naxmachĩãgu nachocuxũ na yema Tupana namaã nũxũ ixuxũãcũma nũxũ yacuèxũũgũxũcèx.

⁷ Natũrũ yema to ga naxmachĩãwa rũ yema paigũarũ ãèxgacũxicatama nixĩ ga yexma ucuxũ. Rũ tama guxũguma yexma naxũcu, natũrũ wũxicanatama yexma naxũcu ga wũxichigũ ga taunecũgu. Rũ yexguma yexma naxũcuxgu rũ yema nanange ga naxũnagũ rũ guma nagũmaã yema baúxũ namaxcuétũ. Rũ yemaãcũ ga yema paigũarũ ãèxgacũ rũ inanaxã ga guma nagũ na noxrũtama pecadu rũ guxũma ga duũxũgũarũ pecaduxũ iyanangũmaxũcèx ga Tupana.

⁸ Natũrũ yema paigũarũ ãèxgacũxicatama nixĩ ga yema Nachica ga Ũnèxũchixũgu ucuxũ ga Tupana íyexmaxũwa. Rũ ngèmaãcũ Tupanaãe i Ũnèxũ tũxũ nũxũ nacuèxèe na taxucũrũwama yexma Tupana íyexmaxũgu nachocuxũ ga guxũma ga duũxũgũ yerũ yexguma nagu naxĩxgu ga yema mugũ ga Moĩché umatũxũ rũ nachuxu ga yema.

⁹ Rũ guxũma i ngèma pemaã nũxũ chixuchigaxũ, rũ wũxi i cuèxruũ nixĩ i taxcèx i yixema na ñuxma imaxèxũ. Rũ ngèmawa nũxũ tadau rũ yema ãmaregũ ga Tupanana naxãgũxũ rũ yema naxũnagũ ga Tupanacèx nadèixũ rũ taxucũrũwama yema duũxũgũxũ nimexèe na aixcũma Tupanapèxewa yamexũcèx.

¹⁰ Rũ yema nuxcũmaũgũxũ ga mugũ ga õnagũchiga rũ axeũgũchiga rũ nacũmagũchiga ixĩxũ, rũ yema duũxũgũarũ dũxétũxũnecèxicatama nixĩgũ. Rũ yemacèx tama yema duũxũgũxũ nimexèe na aixcũma Tupanapèxewa yamexũcèx. Rũ woo naporã ga yema mugũ ga noxrix, natũrũ yexguma ínanguxgu ga Cristu rũ marũ yexma nayacuèx na duũxũgũmaã naporaxũ.

¹¹ Natũrũ i ñuxma rũ marũ ínangu ya Cristu. Rũ nũma nixĩ i aixcũma tórũ ngũxèèruũ yĩxũ i Tupanapèxewa, rũ nagagu nixĩ i nangèxmaxũ i maxũ i taguma gũxũ. Rũ ngèma nachica i ngextã taétũwa ínachogũxũwa rũ aixcũma naxũũne erũ tama guma ípata ga naxchirunaxcèx ga duũxũgũmare uxũnerũ nixĩ erũ daxũguxũ i naãnewa nangèxma.

¹² Rũ Cristu rũ marũ daxũguxũ i naãnegu naxũcu i ngextã Tupana íngèxmaxũwa. Rũ taxucèxma tũxcũũ wũxichigũ ya taunecũgu ngèxma naxũcu, erũ marũ guxũguma ngèma nangèxmaècha. Rũ yexguma yexma naxũcuxgu, rũ tama yema nanange ga chibugũgũ rũ wocaxacũgũgũ na Tupanana naxããxũcèx. Natũrũ nũma ga Cristu rũ nagũtama ínaxã na yemaãcũ naxũtanũãxũcèx ga tórũ pecadugũ rũ tũxũ nangèxmaxũcèx i maxũ i taguma gũxũ.

¹³ Rũ yema mugũ ga Moĩché umatũxũ rũ ñanagũrũ:

“Ngèxguma texé yuetaxũ íngõgũgu, rũ taxucũrũwama Tupanapata ya naxchirunaxcèxgu taxũcu”,

ñanagũrũ. Rũ yemacèx ga yema Yudíugũ, rũ yexguma wũxi ga yuetaxũ yangõgũgũgu rũ nanaxwèxegũ ga na norũ paixũtawa nagaãxũ ga wũxi ga woca na yema pai Tupanacèx yamáxũcèx rũ na yaguãxũcèx na yemaãcũ ga guma tanimaca rũ dexãgu nagũãxũcèx na yema duũxũgũxũ namaã namaxcuxũcèx na yemaãcũ nũxna ínayixũcèx ga norũ chixexũ. Natũrũ yema rũ duũxũgũarũ dũxétũxũnewaxicatama nanamexèe rũ tama norũ maxũxũ

namexëë.

¹⁴ Natürü nagü ya Cristu rü yema naxünagügüarü yexera name erü tórü maxü namexëë na aixcüma Tupanapëxewa imexücèx. Rü Cristu rü woo Tupana Nane na yïxü rü na nataxuxü ga norü chixexü, natürü Tupanana nügü naxã rü tórü pecaducèx nayu yerü Naãe i Ünexü nanaporaxëë. Rü yemaãcü curuchagu nanabaxëë ga nagü. Rü ñuxma ya yima nagü rü ningü na tüxü namexëëxücèx i Tupanapëxewa. Rü ngëmacèx taxucèxma tanaxwèxe na nagu ixixü ga yema mugü ga Moïché ümatüxü ga tama tüxna naxãxü i maxü i taguma gúxü. Rü ñuxma na Cristugagu Tupanapëxewa imexü, rü nüma ya Cristu rü tüxü narüngüxëë na naxüxücèx i ngëma Tupana ya maxücü tüxü naxwèxexü.

¹⁵ Rü ñuxma na tórü pecaducèx nayuxü ga Ngechuchu ya Cristu, rü nüma nixi i tórü ngüxëëruü i Tupanapëxewa, ngëma Tupanaärü uneta i ngexwacaxüxü nüxü ixuxürüü. Rü ñuxma i yixema na Tupana tüxü dexü, rü tüxü nangëxma i maxü i taguma gúxü ega yima Naneãxü yaxögügu. Rü ngëxgumarüü ta i guxüma i Tupanaärü duüxügü ga nuxcüma yaxögüxü, rü nüxü nangëxma i maxü i taguma gúxü yerü Cristu nayu na norü pecaduna ínanguxüxëëãxücèx.

¹⁶ Rü ngëxguma nayuxchaügu i wüxi i duüxü, rü wüxi i poperagu nanaxümatü na texé tá nayaxuxü i norü ngëmaxügü. Natürü ngëxguma namaüxgu i ngëma duüxü, rü taxucürüwama texé tanayaxu i norü ngëmaxügü.

¹⁷ Rü ngëmacèx i ngëma popera rü tama napora i ngëxguma namaüxgu i ngëma duüxü. Rü ngëxguma nayuxgucicatama nixi i naporaxü.

¹⁸ Rü nüma ga Cristu rü norü yumaã nixi ga Tupanapëxewa tüxü yamexëëgüxü. Yerü ga Moïché rü nüxü nixu rü yexguma texé pecaduãxgu rü tanaxwèxe na tümaärü paixütawa tanagaxü ga wüxi ga naxüna na tümaegagu nayuxëëãxücèx rü inabaãxücèx ga nagü na Tupana tüxü nüxü ngechaüxücèx ga tümaärü pecadu.

¹⁹ Rü Moïché rü guxüma ga duüxügüpëxewa nüxü nixu ga guxüma ga Tupanaärü mugü. Rü yemawena nanayaxu ga wocaxacügügü rü chibuxacügügü, rü dexámaã nanaxüéü. Rü ñuxüchi nanayaxu ga wüxi ga naïxchacüüxücü rü ñuxre ga tüëxmü ga dauxüne, rü yema naïxchacüügu nanabagümü. Rü yemamaã guma nagüwa nanacúe rü ñuxüchi nanamaxcuétü ga yema popera ga Tupanaärü mugü nawa yexmaxü. Rü yexgumarüü ta nayamaxcutanü ga guxüma ga duüxügü.

²⁰ Rü ñuxüchi ga Moïché rü ñanagürü nüxü ga duüxügü:

“Tupana rü marü inaxuneta na pexü tá nangüxëëxü. Rü daa nagümaã pexü chimaxcutanü i ñuxma erü ngëmaãcü nixi i choxü namuxü na ngëmawa nüxü pecuáxücèx na aixcüma tá pexü nangüxëëxü”, ñanagürü.

²¹ Rü ñuxüchi ga Moïché rü guma nagümaã nanamaxcuétü ga guma ïpata ga naxchirunaxcèx ga nawa Tupanaxü yacuèxüügüne. Rü yexgumarüü ta nayamaxcutanü ga guxüma ga yemaxügü ga namaã Tupanaxü yacuèxüügüxü ga guma ïpataarü aixepewa yexmagüxü.

²² Rü nüxü tacuèx rü yema duüxügü ga yexguma pecadu naxügügu rü Tupanapëxewa nügü yamexëëgüchaügu, rü norü paigüxütawa nanaga ga wüxi ga naxüna na nüxü yamáãxücèx rü inabagüxëëãxücèx na Tupana tama napoxcuexücèx. Natürü ñuxma ya Tupana rü tüxü nüxü nangechaü i tórü chixexü yerü tórü pecaducèx nayu ga Ngechuchu rü nagü inanaba. Rü yexguma chi tãü chima nayuxgu rü nagü inabaãgu, rü taxucürüwa chima Tupana tüxü nüxü nangechaü i tórü pecadugü.

Cristu rü nayu na iyanaxoxëëãxücèx i pecadu

²³ Rü yemacèx ga Tupana rü nuxcümáxüchima Moïchémaã nüxü nixu na paigü duüxügüarü pecaducèx nadèixü ga naxünagü rü inabaãxü ga nagü na yemaãcü Tupana tama napoxcuexúcèx ga duüxügü. Natürü i ñuxma i yixema na Tupana tüxü dexü, rü tüxü nangëxma i tachica i daxüguxü i naãnewa yerü Nane ya Cristutama tórü pecaducèx nayu rü inanaba ga nagü. Rü yima nagü rü Tupanapëxewa rü poraãcü ngëma naxünagügüarü yexera narüporamaë.

²⁴ Rü ngëmacèx i ñuxma rü taxucèxma tüxcüü guma ñpata ga naxchirunaxcèx ga duüxügü üxünegu naxücu ya Cristu na ngëma taétüwa nachogüxúcèx. Erü nüma ya Cristu rü marü Tupanaxütawaxüchi nangu i daxüguxü i naãnewa. Rü ngëma Nanatüpëxewa nangëxma i ñuxma na ngëma taétüwa nachogüxúcèx.

²⁵ Rü ngëmacèx i ñuxma rü taxucèxma tüxcüü guxüguma Nanatüna nügü naxãècha na ngëmaãcü taxcèx nayuuuxúcèx. Rü yema Yudiügüarü paigüarü ãëxgacügü rü gúcü ga taunecügügu guma ñpata ga üünenegu nachocuxü na yëma Tupanana naxãgüãxúcèx ga guma naxünagügü.

²⁶ Natürü ya Cristu, rü taxucèxma tüxcüü gúcü ya taunecügügu Tupanana nügü naxãècha, erü ngëxguma chi ngëmaãcü yixügu rü chi noxri naãne ixügügumama rü chi marü muëxpüxcüna taxcèx nayu. Natürü ñomaücüü ga Cristu rü marü ñoma ga naãnewa nangu na wüxicanatama nügü inaxãxúcèx rü pecaducèx nayuxúcèx.

²⁷⁻²⁸ Rü ngëma na wüxicanatama nayuexü i duüxügü naxüpa na Tupanapëxewa nangugüxü, rü yexgumarüütama ga Cristu rü wüxicanatama nügü inaxã rü nayu na iyanaxoxëãxúcèx i muxüma i duüxügüarü pecadugü. Natürü wena taxarü núma naxü. Rü ngëxguma wena núma naxüxgu rü tama pecaduarü oxëëwa tá núma naxü. Natürü tá núma naxü na namaxëxëãxúcèx i guxüma i ngëma duüxügü i aixcüma ínanguxëëgüxü.

10

¹ Rü yema mugü ga Moïché ümatüxü rü írarüwatama yema duüxügücèx nanangoxëë ga tacü tá na naxüxü ga Cristu. Natürü ga yema mugü rü tama aixcüma Cristurüü napora, yerü taxucürüwama Tupanapëxewa nayamexëë ga yema duüxügü woo gúcü ga taunecügügu Tupanacèx nanadaiixü ga naxünagü na yemaãcü Tupanana nangaicamagüxúcèx. Rü yemaãcü ga yema mugü rü taxucürüwama Cristurüü nanamaxëxëë ga yema duüxügü.

² Rü yexguma chi yema mugü aixcüma yema duüxügüxü imexëëgu ga Tupanapëxewa, rü tãü chima nagu narüxñüëëcha na yapecaduãxü, rü chi nüxü narüxoe na naxünagü Tupanacèx nadèixü.

³ Natürü woo gúcü ga taunecügügu Tupanacèx naxünagü nadèixü ga duüxügü, rü tama norü pecadu inayarüxoxëë. Rü yema rü norü pecaduarü cuëãchixëëruümare nixü.

⁴ Yerü guma nagü ga yema wocagü rü chibugü rü tama napora na iyanaxoxëëãxúcèx ga pecadugü.

⁵ Rü yemacèx ga Cristu ga yexguma ñoma ga naãnewa naxüxchaügu, rü Nanatüxü ñanagürü:

“Tama cunaxwëxe na naxünagü cuxcèx nadèixü i duüxügü na naxütanügüãxúcèx i norü pecadugü. Natürü cunamexëë i ñaã chaxune na ngëmamaã chanaxütanüxúcèx i pecadu.

⁶ Rü tama namaã cutaãë i ngëma naxünagü i cuxna naxãmaregüxü rü cuxcèx nadèixü rü yagugüxü na naxütanügüãxúcèx i norü pecadugü.

7 Rū yemacèx rü ñacharügü: ‘Dücèx, Pa Chaunatüx, daxe chixĩ, rü nuã cupèxewa changèxma na chanaxüxcèx i curü ngúchaũ rü na chayuxücèx, ngèma curü orewa chauchiga naxümatüxürü’, ñacharügü”.

8 Rū yemaãcü ga Cristu rü nüxü nixu na Tupana rü tama aixcüma namaã nataãèxü ga yema na naxcèx nadaiãxü ga naxünagü rü naxcèx yagugüãxü na naxütanügüãxücèx ga norü pecadugü woo yema mugü ga Moïché ümatüxüwa rü duüxügüxü namu na naxügüãxü ga guxüma ga yema.

9 Rū yemawena ga Cristu, rü ñanagürü ta:

“Dücèx, Pa Chaunatüx, daxe chixĩ, rü nuã cupèxewa changèxma na chanaxüxcèx i curü ngúchaũ rü duüxügüarü pecaducèx na chayuxücèx”,

ñanagürü. Rū yemawa nüxü tacuèx na Tupana rü marü iyanaxoxèèãxü na naxünagü naxcèx nadèixü, yerü Nanexü ningucuchixèè na pecaducèx nayuxü.

10 Rū ñuxma na Ngechuchu ya Cristu naxüxü ga yema Tupanaärü ngúchaũ, rü ngèmacèx nixĩ i ñuxma i Tupanapèxewa ixüünexü i yixema. Yerü nüma ga Cristu rü Tupanana nügü naxã na wüxicanatama guxãärü pecaducèx nayuxü.

11 Rū guxüma i Yudíugüarü paigü rü wüxichigü i ngunexügu rü tupaucawa nangèxmagüxü na Tupanana naxägüãxücèx i naxünagü i naxcèx nadaiixü. Rū guxüguma yemaãcü nanaxügüxü natürü taguma aixcüma inayarüxo ga norü pecadugü woo yemaãcü na naxügüxüãxü.

12 Natürü nüma ga Ngechuchu ya Cristu rü wüxicanatama Tupanana nügü naxã na guxãärü pecaducèx nayuxücèx. Rū yemawena rü ñuxüchi daxüwa naxü rü Tupanaärü tügünecüwawa nayarüto, erü guxãärü ãèxgacü nixĩ i ñuxmax.

13 Rū ngèma nixĩ i nangèxmaxü ñuxmatáta ya Tupana rü guxüma i norü uwanügüxü nüxü nayexeraxèè.

14 Rū nüma ga Ngechuchu ya Cristu rü wüxicanatama Tupanana nügü naxã rü nayu na guxüguma Tupanapèxewa timexücèx ya yixema Tupanacèx tüxü yaxüünexèègüxe. Rū ngèmacèx i ñuxma rü taxucèxma tüxcüü wena nügü inaxã rü nayu, yerü wüxicanatama guxüma ningutanüxèè.

15-16 Rū Tupanaãè i Üünexü rü tüxü nüxü nacuèxèè na aixcüma yïxü i ngèma, yerü nüma ga Tupana rü ñanagürü:

“Ngèxguma nawa nanguxgu na wena ngèma Yudíugümaã ichaxunetaxü, rü wüxi i ngexwacaxüxü i uneta tá nüxna chaxã. Rū tá meã ngèma duüxügüxü nüxü chacuèxèè i chorü mugü na aixcüma naãèwa nangèxmagüxücèx rü guxüguma naga naxĩnüèxücèx.

17 Rū tá nüxü ichayarüngümaxüchi i ngèma duüxügüarü pecadugü rü ngèma chixexü i naxügüxü. Rū tagutáma wena nüxna chacuèxãchi”, ñanagürü.

18 Rū ngèmaãcü nüxü tacuèx rü ngèxguma Tupana duüxügüaxü nüxü ngechaügu i norü pecadugü, rü marü taxucèxma tüxcüü nanaxwèxe na wena tacü i naxünagü nüxna naxägüxü naxcèx i pecadu.

Name nixĩ i Tupanana tangaicamagü

19-20 Rū ngèmacèx i ñuxma, Pa Chaueneëgü, rü taxucèxma tüxcüü tamuüè na Tupana íngèxmaxüwa ichocuxü na namaãxüchi idexagüxücèx. Rū nuxcümaxüchima rü paigüarü ãèxgacüxicatama yexma naxücu nagu ga guma ïpata ga naxchirunaxcèx ga Tupana nawa yexmane. Rū taxucürüwama ngexerüxüxemare yexma taxücu. Natürü nüma ga Ngechuchu ya Cristu rü marü inayanaxoxèè ga guxüma ga yema ga yexguma curuchagu nayuxgu rü nagü inabaãgu na Tupana íngèxmaxüwa tüxü yachocuxèèxücèx rü namaãxüchi

idexagüxcèx. Rù woo taxucürüwama Tupanana tangaicamagü ga noxrix, natürü nüma ga Cristu rü nayu na tüxü namaxëxëxcèx. Rù nagagu nixĩ i ñuxma i Tupanaxütawa ingugüxü.

²¹ Rù nüma nixĩ i Tupanapëxewa tüxü nangüxëxü i guxãma i yixema i Tupanaãrü duüxügü ixīgüxe.

²² Rù ñuxma na tüxü nangëxmaxü ya tórü ngüxëeruü i Tupanapëxewa, rü tanaxwèxe i ngearü chixexüãcüma Tupanana tangaicamagü na namaãxüchi idexagüxcèx. Rù tanaxwèxe i aixcüma tayaxögü na nüma rü tá meã tüxü nayaxuxü yerü Cristu rü taxcèx nayu na tüxü iyanaxoxëãxüxcèx i tórü chixexü rü yemacèx marü naegagu ítabaiü.

²³ Rù tanaxwèxe i aixcüma meã Cristuaxü tayaxögüecha yerü nagümaã tüxü inayanaxoxëë ga tórü chixexü. Rù ngëmacèx ítananguxëë na wena taxarü núma naxüxü na Nanatüxütawa tüxü nagagüxü. Rù taguma tanaxwèxe na nüxü rüxoexü na yaxögüxü, rü bai i írarüwa. Erü Tupana ga tamaã ixunetacü na tüxü nangüxëxü, rü aixcümaxüchi tá nayanguxëë i guxüma ga yema tamaã nüxü yaxuxü.

²⁴ Rù ñuxma na ngëmaãcü tüxü nangüxëxü ya Tupana, rü name nixĩ i guxüguma naxcèx tadaugü na ñuxãcü wüxichigü yigü rüngüxëëgüxü na yexeraãcü yigü ingechaügüxcèx rü mexü ixügüxcèx.

²⁵ Rù name nixĩ i guxüguma tórü ngutaquëxegüwa na íngugüxü. Erü nümaxü rü marü nüxü narüxoe na ngutaquëxewa naxixü, rü tama tanaxwèxe na ngëxgumarüü ixīgüxü. Rù ngëmacèx name nixĩ i yigüaxü tanangüchaüxëë na ingutaquëxegüxü. Rù ñuxma na nüxü icuáxü na marü yangaicaxü ya tórü Cori, rü yexeraãcü tanaxwèxe na yigüaxü nangüchaüxëxü.

²⁶ Natürü ngëxguma chi texé Cristuaxü yaxöchirëxgu ga noxrix rü ñuxüchi noxtacüma nüxü tarüxoxgu, rü marü nataxuma na ñuxãcü namexëxü i ngëma tümaãrü pecadu i Tupanapëxewa.

²⁷ Erü ngëxguma chi ngëmaãcü noxtacüma Cristuxü tarüxoxgu, rü aixcümaxüchi tá tanayaxu i ngëma poxcu i ãücümaxü i Tupana tá tüxü namaã poxcuxü rü yima üxü ya iyaurane ya nawa tá ínaguxüne i ngëma Tupanamaã rüxuwangüxü. Rù ngëxícatama nixĩ i tüxü ínanguxëxü ya yixema Cristuxü rüxoxe.

²⁸ Rù nüxü tacuèx rü yexguma texé tama Moïchéarü mugüga ñnügü rü nayexmagu ga taxre rü éxna tomaëxpüx ga duüxügü ga tüxü daugüxü rü tüxü ixügüexü na aixcüma tama naga taxñüxü, rü ãëxgacügü rü noxtacüma tüxü nimëxgü rü tama nüxü tangechaütümüügü.

²⁹ Natürü Tupana rü aixcüma yexeraãcü tá nanapoxcue i ngëma duüxügü i tama Nanega ñnüëxü rü yima nagü ya pecaduarü piruüxü oexü rü Naãe i Ünëxü i nüxü ngechaüxümaã guxchigagüxü.

³⁰ Rù meãma nüxü tacuèx rü Tupana rü tama natüxcèxma ñanagürü:

“Choma tá nixĩ i namaã nüxü chacuáxü na tacü tá namaã chaxüxü i guxüma i ngëma chixexü ügüxü. Rù aixcüma tá chanapoxcu”, ñanagürü. Rü yexgumarüü ta ñanagürü:

“Choma tátama nixĩ i nüxna chaçaxü i wüxichigü i chorü duüxügü i norü maxüchiga”,

ñanagürü.

³¹ Rù dücax, rü aixcüma namaxü ya Tupana, rü ngëmacèx ega tama naga ixñnüëgu rü wüxi i ãücümaxüchixü nixĩ na namëxgu inguxü na tüxü napoxcuxüxcèx.

³² Rù dücax, name nixĩ i nüxna pecuëxãchie ga ñuxãcü na yíixü ga yexguma noxri Cristuxü peyaxgu. Rü yexguma ga pema rü yema na peyaxögüxügagu

rü poraãcü guxchaxüğü pexü nangupetü, natürü tama Cristuxü perüxoe rü bai ga írarüwa.

³³ Rü ñuxre ga pema rü duüxüğü pemaã naguxchigagü rü guxãpêxewa pexü niçuaixgü. Rü toguãx ga pema rü pegü ipeyaxãgü na yema pemücügürüü ngúxü pingegüxcèx.

³⁴ Rü pema rü pexü nangechaütümüüğü ga yema petanüxüğü ga yaxögüxü ga poxcupataüwa yexmagüxü. Rü taããcuma yaxna namaã pexĩnüë ga yema tama yaxögüxü ga pexna napuxüxü ga perü yemaxüğü. Rü tama naxcèx pexoegaãë, yerü meãma nüxü pecuèx rü daxüguxü i naãnewa pexü nangëxma i ngëma perü ngëmaxüğüarü yexera ixĩxü, erü tagutáma nagux.

³⁵ Rü ngëmacèx i ñuxmax, rü tama name na nüxü perüxoexü na Cristuaxü peyaxögüxü woo tacü pexü üpetügu. Erü marü nüxü pecuèx rü Tupana rü aixcúmaxüchi tá pexna nanaxã i perü ãmare i maxü i taguma gúxü, erü Cristuaxü peyaxögü.

³⁶ Rü ngëma guxchaxüğü i pexü ngupetüxü, rü name nixĩ i yaxna namaã pexĩnüë na penaxüxcèx i Tupanaãrü ngúchaü rü penayaxuxüxcèx i ngëma ãmare i pemaã inaxunetaxü.

³⁷ Erü Tupanaãrü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Paxaxüchi tá wenaxãrü núma naxü ya Cristu. Rü aixcúma tãütáma nuxcü ínangu.

³⁸ Natürü yixema tümaãrü ôgagu chopêxewa mexë, rü name nixĩ i guxüguma tayaxõöcüma chauxcèx tamaxü. Natürü ngëxguma nüxü tarüxoxgu na tayaxõxü, rü choma rü tãütáma tümamaã chataãë”, ñanagürü.

³⁹ Natürü i yixema rü tama ngëma duüxüğü i nüxü rüxoexü i Tupana tá poxcuexürüü tixígü. Erü yixema rü ngëma yaxögüxütanüxü tixígü, rü ngëmacèx tüxü nangëxma i maxü i taguma gúxü.

11

Tórü ôchiga

¹ Rü ñuxma rü tórü ôgagu nixĩ i nüxü icuáxü na aixcúma tá nayauxgüxü i guxüma i ngëma irünguxëëgüxü ga Tupana tamaã ixunetaxü. Rü ngëma tórü ôgagu nixĩ i nüxü icuáxü na aixcúma Tupana tá yanguxëëxü i ngëma norü uneta i ñuxma tauta nüxü idauxü.

² Rü ñuxre ga nuxcümaüğüxü ga tórü oxigü rü Tupanaãxü nayaxögü, rü yemacèx ga Tupana rü namaã nataãë.

³ Rü ngëma tórü ôgagu nixĩ i nüxü icuáxü na aixcúma yĩxü na Tupana rü norü oremaãmare nangoxëëãxü ga ñoma ga naãne rü üèxcü rü tauemacü rü woramacurigü rü êxtagü. Rü yemaãcü ga Tupana, rü ngürüwa nanangoxëëmare ga guxüma i ngëma ñuxma nüxü idauxü.

⁴ Rü guma nuxcümaücü ga Abé rü Tupanaãxü nayaxõ. Rü yemacèx Tupanaga naxĩnü rü nüxna nanaxã ga wüxi ga naxüna ga Tupanacèx yamáxü. Natürü ga naëneë ga Caĩ rü tama Tupanaga naxĩnü rü tama nüxna nanaxã ga yema ãmare ga Tupana nüxü naxwèxexü. Rü yemacèx ga Tupana rü woo tama Caĩmaã nataãë, natürü Abémaã nataãë rü nüxü nixu na mecü yĩxü yerü nayaxõ rü naga naxĩnü. Rü ngëmacèx i ñuxmax na woo nayuxü ga Abé, natürü wüxi i tórü cuèxruü nixĩ. Erü nawa nixĩ i nüxü icuáxü na Tupana naxwèxexü na yaxögüxü rü naga ixĩnüëxü.

⁵ Rü Enó rü ta Tupanaãxü nayaxõ rü naga naxĩnü. Rü yemacèx nixĩ ga namaxãcütama yagaãxü na tama nayuxüxcèx. Rü namücügü rü taguma nüxü inayangaugü, yerü Tupana nayaga. Rü Tupanaãrü ore i ümatüxüwa

nüxü nixu rü yexguma tauta yagaãgu, ga Enó rü nanaxü ga yema Tupana naxwèxexü.

⁶ Natürü taxuacüma Tupana tamaã nataãe ega tama nüxü yaxögügu. Rü yíxema namaã ãmücüchaüxë, rü tanaxwèxe na tayaxõxü na aixcümáxüchi nangëxmaxü i nüma rü aixcüma tüxü nangüxëxü ya yíxema naxcèx daugüxe rü naga ñnüxë.

⁷ Rü yexguma Noemaã yadeaxgu ga Tupana, rü nüma ga Noe rü nayaxõ rü naga naxñü. Rü Tupana rü namaã nüxü nixu rü tá na ínguxëãxü ga mucü ga taxüchicü ga taguma duüxügü nüxü daucü rü tá guxüwama ínguanexëcü. Rü namaã nüxü nixu ga na naxüãxüçèx ga wüxi ga wapuru ga taxüne na tama nayuexüçèx ga nüma rü namèx rü nanegü rü naneãxgü. Rü Tupanaga naxñü ga Noe, rü nanaxü ga guma wapuru, rü yemaãcü tama nayue ga nüma rü napatacüãx. Rü yemaãcü Tupanaãxü nayaxõ. Natürü yema togü ga duüxügü rü tama nayaxögü, rü yemacèx Tupana nanapoxcue. Natürü nüma ga Tupana rü Noexü nixu na napëxewa namexü, yerü nüxü nayaxõ.

⁸ Rü guma tórü oxí ga Abráü, rü Tupanaãxü nayaxõ. Rü yemacèx nixí ga naga naxñüxü rü nüxna yaxüxü ga nanatüchiüãne na nawa naxüxüçèx ga yema naãne ga Tupana tá nüxna äxü na noxrüxüchi yíxüçèx. Rü yemaãcü nanaxü ga yexguma Tupana namuxgu. Rü nanatüchiüãnewa ínaxüãchi ga Abráü woo tama nüxü na nacuáxü ga ngextá tá na naxüxü.

⁹ Rü yexguma nawa nanguxgu ga yema naãne ga Tupana namaã íxunetaxü, rü ñoma yexma naxüãneãxüürüümare ípata ga naxchirunaxcèxmaãmare naxächü. Rü yexgumarüütama nixígü ga nane ga Ichaá rü nataa ga Acobu, yerü yexguma nayaegu rü Abráüürüü ñoma yexma naxíãneãxüürüümare nixígü ga yema naãnewa. Rü yemaãcü nixígü ga guxüma ga nümagü ga na woo Tupana rü namaã ínaxunetaxü ga na noxrüxüchi yíxüçèx ga yema naãne.

¹⁰ Rü yemaãcü ga Abráü, rü woo ñoma yexma naxüãneãxüürüümare yéma nayexma, natürü Tupanaãxü nayaxõchigüama, yerü nüxü nacuèx na Tupana tá daxüguxü i naãnewa na nagaxü nawa ya yima ñane ya nümatama naxüxüne ya tagutáma íyarüxoxüne.

¹¹ Rü yexgumarüütama iyixí ga Abráü namèx ga Chara. Rü woo ga na taguma naxããcüchiréxü yerü marü iyaxüchi, natürü íxããcü yerü iyaxõõma na Tupana rü aixcüma tá yanguxëãxü ga yema norü uneta ga tá na naxããcüxü.

¹² Rü yemaãcü ga Abráü rü woo marü yaguãxüchi na yíxü, natürü düxwa nüxü nayexma ga wüxi ga nane, rü gumawa ne naxí ga muxüma ga nataagü. Rü ñuxma rü ñoma èxtagürüü namuxüchi, rü ñoma naxnücü ya taxuacüma yaxügücürüü nixígü, yerü yemaãcü Abráümaã ínaxuneta ga Tupana.

¹³ Natürü nümagü ga Abráü rü Ichaá rü Acobu rü nayue, rü yemacèx tama nüxü nadaugü ga guxüma ga nataagü i ñuxma ngëxmagüxü, rü tama namaã ínacuéxgü ga yema naãne ga noxri Abráümaã nüxü yaxuxü ga Tupana. Natürü Tupanaãxü nayaxögüama, rü yemacèx nüxü nacuéxgü rü Tupana rü tá aixcüma na yanguxëãxü ga yema norü uneta ga namaã nüxü yaxuxü. Rü nataãegü yerü nüxü nacuéxgü na tãütáma guxüguma ñoma ga naãnewa na nayexmagüechaxü, rü yemacèx nüxü nixügü na to i nachüüãneçüãxüürüümare yixígüxü ga ñoma ga naãnewa.

¹⁴ Rü nümagü rü yema oremaã meãma tüxü nüxü nacuéxëe na tama ñoma ga naãneguxicatama naxñnüxü natürü ínguxëãgüãxü i to i nachica i daxüguxü i naãnewa ngëxmaxü.

¹⁵ Rü nümagü rü yexguma chi nanaxwèxegügu ga naxcèx na nawoeguxü ga yema naãne ga noxri nawa ne naxíxü, rü tãü chima nüxü naguxcha rü chi

naxcèx nawoegu.

¹⁶ Natürü ga nümagü rü nüxü nangúchaügü i ngēma naāne i mexēchixü i daxüwa ngēxmaxü i Tupanaxütawa. Rü yemacèx nixi ga Tupana ga tama naxānexü na nügü yaxuxü na norü Tupana yiixü. Yerü nüma ga Tupana rü naxcèx nanamexēē ga wüxi ga ĩāne ya daxüguxü i naānewa ngēxmane.

¹⁷⁻¹⁸ Rü Tupana ga noxri rü Abráümaā nüxü nixu rü ñanagürü:

“Cune ya Ichaáwa tá cuxü nangēxma i muxüchixütama i cutaagü”, ñanagürü. Rü Abráü rü nayaxō na Tupana rü aixcūmaxüchi tá na yanguxēēxü ga yema namaā inaxunetaxü. Rü yemacèx ga yexguma Tupana nüxü üxgu rü Ichaácèx nüxna nacaxgu na naxcèx yamáāxücèx, rü nüma ga Abráü rü tama nanachuxu. Rü ínamemare na Tupanacèx yamáāxü ga guma nane ga nügümaā wüxicacü.

¹⁹ Yerü nüma ga Abráü rü nayaxō na Tupanaāxü natauxchaxü na wena namaxēēxü i yuexü. Rü yemacèx ga Abráü rü ínamemare na Tupanacèx nanexü yamáxü yerü nayaxō na Tupana rü wena tá namaxēēxü. Rü aixcūmaxüchi yemaācü Abráücèx nanaxü ga Tupana, yerü woo ñoma marü nayuxürü nixi ga nane, natürü ga Tupana rü maxücü nüxna nanamu. Rü yema rü wüxi ga tórü cuèxruü nixi na ñuxācü aixcūma yaxōōxü ga Abráü.

²⁰ Rü guma Ichaá rü ta Tupanaāxü nayaxō. Rü yemacèx ga yexguma marü nayèxgu, rü nayumüxè rü Tupanana naca na nanegü ga Acobu rü Echaúxü nangüxēēxücèx. Rü yemaācü nayumüxè yerü aixcūma nayaxō na Tupana tá yanguxēēxü ga yema nüxna naxcèx naçaxü.

²¹ Rü guma Acobu rü ta Tupanaāxü nayaxō. Rü yemacèx ga yexguma marü nayèxgu rü nayuxchaügu, rü norü caxüxümaā nügü inachixēē rü Tupanaxü nicuèxü. Rü nayumüxè rü Tupanana naca na nataagü ga Yúche nanegüxü nangüxēēxücèx. Rü yemaācü nayumüxè yerü aixcūma nayaxō na Tupana tá yanguxēēxü ga yema Abráümaā inaxunetaxü.

²² Rü guma Yúche rü ta Tupanaāxü nayaxō. Rü yemacèx ga yexguma nayuxchaügu, rü natanüxügümaā nüxü nixu rü ñanagürü:

“Tataagü rü yixcūra rü tá ínachoxü i nuā Equituanewa na nawa naxixücèx i ngēma naāne ga Tupana tórü oxi ga Abráümaā nüxü ixuxü. Rü ngēxguma ngēma naxixgu, rü chanaxwèxe ya chauxchinèxägü rü ta ngēma nanana na ngēxma yatèxgüāxücèx”,

ñanagürü.

²³ Rü yemawena rü mucüma ga taunecügü rü nimu ga yema duüxügü ga Equituanewa. Rü yema nachiuāneärü āēxgacü, rü tama nanaxwèxe na yexeraācü yamuētanüxü, rü yemacèx nanamu na tüxü nadèixücèx ga guxāma ga buxe ga iyatüxe ga yexwacèx ibuetanüxè. Natürü nanatü rü naē ga guma tórü oxi ga Moíché, rü aixcūma Tupanaāxü tayaxōgü. Rü yemacèx ga yexguma noxri nabuxgu ga Moíché, rü tomaēxpüx ga tauemacügu itayacuxgü, yerü nüxü tadaugü na namexēchixü rü tama naxcèx tamuñē ga yema Equituanearü āēxgacüarü ore ga woo na naxunagüāxü ga na buxe tüxü nadèixü.

²⁴⁻²⁵ Rü Moíché rü ta Tupanaāxü nayaxō. Rü yemacèx ga yexguma marü nayèxgu rü tama nanaxwèxe na nügü yaxuxü na Equituanearü āēxgacüxacü ngīne na yiixü, yerü naxcèx rü narümemaē na natanüxügü ga Yudügümaā wüxigu ngúxü yangexü. Rü tama nanaxwèxe na çacü ga ñoma ga naāneärü chixexümaā nügü na nataāxēēxü, yerü nüxü nacuèx rü yema taāē rü paxaāchiruūmare nixi.

²⁶ Rü yexgumarüü na daxüguxü ga naānena na yaxüxü ga Cristu na ngúxü yangexücèx, rü yexgumarüü ta nixi ga Moíché ga āēxgacüpatana na yaxüxü,

yerü naxcèx rü narümemaë na natanüxügü ga Yudíugümaã wüxigu ngúxü yangexü. Natürü taxucèxma yema ngúxügü narüxînü, yerü nüxü nacuèx rü tá wüxi i ngunexügu Tupanaxütawa na nayauxãxü i norü natanü.

27-28 Rü yema na yaxõõxücèx nixî ga Tupanaga naxînüxü ga Moïché. Rü yemacèx ga yexguma Tupana namuxgu ga na naxüãxü ga üpetüchiga, rü nayanguxëë ga yema Tupana namuxü. Rü nüma ga Moïché rü guxüma ga natanüxügü ga Yudíugüxü namu na wüxichigü ga İpatawa yamáãxücèx ga wüxi ga carneruxacü na yemagümaã namaxcuãxücèx ga naãxpatagü. Rü ñanagürü nüxü:

“Noma i chütaxügu rü tá Tupana núma Equituanewa nanamu i wüxi i norü orearü ngeruü i daxüçüãx rü tá nanadai ya yima nüxira bucü ya Equituanecüãxgü nane i wüxichigü ya İpatawa. Natürü ngëxguma yima nagümaã penamaxcuxgu i perü İãxpata, rü tãütáma pechiügu naxücu”, ñanagürü. Rü yemaãcü ga Moïché rü Tupanaga naxînü yerü nüxü nayaxõ. Rü yemacèx ga yema orearü ngeruü ga daxüçüãx rü taxuüma ga Yudíugünexü nimèx. Rü yema na yaxõõxücèx nixî ga İnaxüxüxü ga Equituarü naãnewa, rü tama naxcèx namuüxü na guma Equituaneärü äëxgacü tá namaã nanuxü. Rü taguma nüxü narüxo ga Tupanawe na naxüxü, yerü Tupana ya ëxügücüarü ngúchaü naxü.

29 Rü yema duüxügü ga Moïchéwe rüxîxü rü ta nayaxõgü. Rü yemacèx ga yexguma yema Taxtü ga Dauchiüxüwa nangugügu, rü yema dexá rü nügüna nixîgachi, rü nipaaneãchi, rü yéma nichoü. Natürü yexguma yema Equituanecüãx ga churaragü ga nawe ngëgüxü nawe ichoügu, rü yexma nayiama, yerü wenaxârü nügüna naxî ga yema dexá.

30 Rü yexguma guma İãne ga Yericüwa nangugügu ga yema duüxügü, rü taxucürüwama nichocu, yerü guxüwama naxãxtapüx. Natürü Tupanaãxü nayaxõgü, rü yemacèx Tupanaga naxînüë rü 7 ga ngunexü nüxü İnichoeguãchitanücüü, yema Tupana namaã nüxü ixuxürüü. Natürü yexguma norü 7 ga ngunexüwa nanguxgu, rü nüëchama niwëxgütapüx, rü yemaãcü nichocu.

31 Natürü yema nge ga Yericüçüãx ga Raá, rü woo chixri imaxü ga noxrix, natürü yexguma yéma nangugügu ga yema taxre ga Yudíugü ga bexma ngugütaewa yéma İxü, rü ngîma iyixî ga nüxü nangüxëëxü. Rü yemacèx tama yema togü ga Yericüçüãx ga tama Tupanaga İnüëxürüü iyu, yerü Tupanaãxü iyaxõ.

32 ¿Rü ñuxma rü tacü i togü i duüxügüchigaxü tá pemaã chixuxü? Rü changechica na pemaã nüxü chixuxücèx i nachiga ga yema nuxcümaügüxü ga äëxgacügü ga Yedeü rü Bará rü Chaüchóü rü Yeté rü Dabí rü Chamue, rü guxüma ga nuxcümaügüxü ga Tupanaärü orearü uruügü.

33 Rü yema na yaxõgüãxücèx nixî ga Tupana nüxü rüngüxëëxü. Rü yemaãcü to ga nachiuãnegüarü äëxgacügüxü narüporamaëgü, rü meãma norü duüxügümaã inacuëxgü rü aixcüma nanayauxgü ga yema Tupana namaã ixunetaxü. Rü yemacèx ga yexguma woo aitanügu yatëxcuchigüãgu, rü taxuüma namaã naxü ga aigü yerü Tupana nüxna nadau.

34 Rü yexguma norü uwanügü üxüxetüwa yawocuxgu, rü taxuüma nüxü naxüpetü rü tama nixae, yerü Tupanaãxü nayaxõgü rü nüma rü nüxna nadau. Rü yexguma togü taramaã nadaixchaügu, rü Tupana nüxü narüngüxëë na taxuüma nüxü üpetüxücèx. Rü yexguma naturaegu rü norü uwanügü nadaixchaügu, rü Tupana nanaporaexëë. Rü yexguma to ga nachiuãneärü churaragümaã nügü nadaixgu, rü yema togü ga churaragüxü narüyexeragü.

35 Rü nayexma ga ngexügü ga yuexacüxü, natürü yema naxãcügü rü wenaxârü İnarüdagü yerü Tupanaãxü nayaxõgü. Natürü nayexma ga togü ga

poraãcü ngúxũ ingegüxũ yerü norü uwanügü yemaãcü namaã nachopetü na Tupanaxü ínatèxgüxücèx. Natürü ga nümagü rü tama Tupanaxü ínatèxgü rü yemacèx nayue, yerü naxcèx rü narümemaẽ nixĩ na wena namaxèxü rü nayauxgüãxũ i ngẽma maxũ i taguma gúxũ.

³⁶ Rũ ñuxre ga togü ga yaxögüxũ ga duüxügü nüxũ cugüexũ, rü yaçuaixgüxũ, rü cadenamaã yanèixgüxũ, rü poxcupataügu nawocuxũ.

³⁷ Rũ ñuxre ga nümagü rü nutamaã ínanamuxũchigü rü yemaãcü nanadai. Rũ togü rü nayawãixyegü rü nayue. Rũ ñuxre ga togü rü ngúxũ nüxũ ningexèegü na Tupanaxü ínatèxgüxücèx. Rũ togü rü taramaã nanadai. Rũ ñuxre ga nümagü rü nu ne nanaxĩmare rü carneruchèxmüü rü chibuchèxmüümaãmare nixãxchiru. Rũ taxuüma nüxũ nayexma, rü nanaxĩxãchiãegü yerü norü uwanügü rü chixri namaã nachopetü.

³⁸ Rũ ñoma ga naãnecüãx rü naxchi naxaie, natürü Tupana rü nüxũ nangechaũ. Rũ ñoma ga naãnewa rü norü uwanügüchaxwa nu ne nanaxĩmare ga taxúema íxãpataxüwa. Rũ ngürüanegu nipexũtanümare yerü nangepatagü.

³⁹ Rũ guxüma ga yema nuxcümaügüxũ ga duüxügü woo norü õgagu Tupana namaã na taãxũ, natürü taxuüma ga yema duüxügü rü nüxũ nadau ga yema mexügü ga Tupana namaã nüxũ ixuxũ.

⁴⁰ Rũ yemaãcü namaã nangupetü ga yema duüxügü, yerü ga Tupana rü tagu narüxĩnü rü tama nanaxwèxe na nüxĩra nüxĩca yamexèegüãxũ, natürü nanaxwèxe na tamaã wüxigu yamexèegüãxũ. Rũ ñuxma i yixema na yaxögüxũ, rü yema nuxcümaügüxũ ga duüxügürüü Tupanaãrü duüxügü tixĩgü, yerü Nane ya Ngechuchu rü guxãcèxma nayu. Rũ wüxi i ngunexũ rü tá taxcèx núma naxü na nügüxütawa tüxũ nagagüxücèx na ngema ingèxmagüechaxücèx.

12

Name nixĩ i Ngechuchucümagu taxĩ

¹ Rũ ñuxma na nüxũ icuáxũ na ñuxãcü aixcüma Tupanaãxũ yaxögüãxũ ga guxüma ga yema nuxcümaügüxũ ga duüxügü, rü ngẽma rü wüxi i tórü cuèxruü nixĩ na ñuxãcü Tupana naxwèxexũ na naxcèx imaxèxũ. Rũ ngẽmacèx i ñuxmax, ¡rü ngĩxã nüxũ tarüxoe i guxüma i ngẽma pecadu i tüxũ ítüexèèxũ rü tüxũ naguxchaxèèxũ na meã yaxögüxũ! ¡Rũ ngĩxã paxa naxcèx tadaugü na meã Tupanacèx imaxèxũ rü guxüguma aixcüma naxüxũ i ngẽma tüxũ nanaxwèxexũ!

² Rũ name nixĩ i tanangugü na ñuxãcü namaxüxũ ga Ngechuchu rü nagu taxĩ i nacüma. Yerü nüma nixĩ ga nuxcüma nagu naxĩnüxũ na ñuxãcü tórü õgagu tá tüxũ namaxèxèèxũ rü nüma nixĩ i tüxũ nangüxèèxũ na aixcüma meã yaxögüechaxücèx na ngẽmaãcü naxütawa ingugüxücèx. Rũ nüma rü tama nügü nachuxu na curuchawa ngúxũ yangexũ, rü tama nagu narüxĩnü ga yema ãne na yangexũ, natürü nataãèxüchi yerü nüxũ nacüex na yemawena rü tá muxüma i duüxügü nayauxgüxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rũ ñuxma rü Tupanaãrü tügünecüwawa narüto na ngema guxããrü ãèxgacü yĩxücèx.

³ Rũ name nixĩ i penangugü rü nagu perüxĩnüẽ na ñuxãcü ga Ngechuchu rü yaxna namaã naxĩnüxũ ga yema ngúxũ ga nüxũ yangexèegüxũ ga yema duüxügü ga pecaduãxgüxũ. Rũ nüma ga Ngechuchu rü yemaãcü yema ngúxümaã yaxna naxĩnü na pema rü tama nüxũ perüçhauxücèx rü tama nüxũ perüxoexücèx na nüxũ peyaxögüxũ.

⁴ Rũ ñuxma i pema na peyaxögüxũ, rü ngúxũ pingegü erü pecaduxũ perüxoe. Natürü taxúema ga petanüwa rü yemacèx Cristurüü yuwa tangu.

⁵ Rû name nixĩ i nüxna pecuèxãchie i norü ore ya Tupana i namaã pexũ yaxucuxëgũxũ i ñuxma na naxãcügü pixĩgũxũ. Erü ngẽma norü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Pa Chaunex, ¡tãxũ i nüxũ cuxoxũ i ngëxguma cuxũ icharüwëxãchixëëgu! ¡Rü tãxũ i cuyarümaxãchixũ i ngëxguma cuxũ chaxucuxëgu!

⁶ Erü nüma ya Cori ya Tupana rü tüxũ inayarüwëxãchixëë ya yixema tüxũ nangechaũxë. Rû tüxna nanaçuaixca ya yixema naxãcũxũ tüxũ nayaxúxe, na ngẽmaãcü tüxũ nanguxëëxüçex na ñuxãcü nanaxwëxexũ na naxcèx tamaxũxũ”, ñanagürü.

⁷ Rû ngẽmacèx i pemax, rü name nixĩ na yaxna namaã pexĩnüëxũ i ngëxguma Tupana pexna naçuaixcagu. Erü ngëxguma ngẽmaãcü pemaã yixĩgu, rü pexũ nüxũ nacuèxëë na aixcüma naxãcügü pixĩgũxũ. Erü guxũma i papá rü inayanawëxãchixëë i ngẽma aixcüma naxãcügü ixĩgũxũ.

⁸ Natürü ngëxguma chi Tupana tama pexũ iyarüwëxãchixëëgu, naxãcügũxũ iyanawëxãchixëëxürü, rü ngẽmawa tá nüxũ pecuèx na tama aixcüma naxãcügü pixĩgũxũ, rü ngenatüxũ pixĩgũxũ.

⁹ Rû wüxichigü i yixema ga yexguma ibuegu, rü tanatügü rü tüxũ taxucuxëgü, rü yixema rü tümaga taxĩnüë rü tüxũ tangechaũgü. Rû ngẽmacèx i ñuxma rü yexeraãcü tanaxwëxe na naga ixĩnüëxũ ya Tanatü ya daxügucü na ngẽmaãcü nayaxuxüçex i maxũ i taguma gúxũ.

¹⁰ Rû tanatügü rü wüxi i paxaãchicèxmare tüxũ taxucuxëgü na tümaga tanaxwëxegüxũãcüma imaxëxüçex. Natürü ya Tupana rü aixcüma tórü mexüçex nixĩ i tüxũ iyanawëxãchixëëxũ na naxrũü ixüünegüxüçex.

¹¹ Rû aixcüma tama tataãëgü i ngëxguma Tupana tüxũ iyarüwëxãchixëëgu, erü tüxũ nangux. Natürü ngẽmawena i ngëxguma naga ixĩnüëgu rü yanguxëëgu i ngẽma tamaã nüxũ yaxuxũ, rü aixcüma tataãëgü.

Naxãücüma na tama Tupanaga ixĩnüëxũ

¹² Rû ngẽmacèx i ñuxma na ngúxũ pingegũxũ rü pipaexũ na Tupanawe perüxĩxũ, rü name nixĩ i pegü peporaexëëãma na noxrirüütama meã peyaxõgüxüçex.

¹³ Rû name nixĩ i naxcèx pedaugü na Tupana pexũ naxwëxexũãcüma aixcüma meã pemaxëxũ, na yixema ñuxma tama meã yaxõgüxe rü meã tayaxõgüxüçex.

¹⁴ ¡Rü naxcèx pedèux na guxũ i duüxügümaã pemecümaxũ! Rû ngëxgumarüü ta name nixĩ i naxcèx pedau na Tupanapëxewa naxüünexũ i perü maxũ. Erü yixema tama Tupanapëxewa üünexë rü tãütama tórü Corixũ tadau.

¹⁵ ¡Rü pegüna pedaugü na taxúema nüxũ oxüçex i ngẽma ngüxëë i Tupana tüxũ nangechaũãcüma tüxna ãxũ! Erü tama tanaxwëxe na texé petanüwa Cristuchi aixũ rü ngẽmaãcü togüxũ chixexümaã taxucuxëxũ na Cristuna tixügachixüçex.

¹⁶ Rû tama name i texé i petanüwa rü naĩ i ngemaã na itapexũ. Rû tama name na texé tümäärü ngẽmaxüçex Tupanaxũ na oxũ. Rû yemaãcü nanaxü ga guma nuxcümaüçü ga Acobueneë ga Echaú. Yerü yexguma nataiyagu rü wüxi ga õnacèx nüxũ naxo ga guxũma ga yema nüxna üxũ ga nanatü chi nüxna ãxũ.

¹⁷ Rû pema nüxũ pecuèx rü yemawena ga yexguma nayauxchaũãgu ga yema noxri nüxna üxũ, rü marü taxucürüwama nanayaxu, yerü marü naëneë ga rübumaëcüna tanaxã ga nanatü. Rû nüma ga Echaú rü woo poraãcü

naxaxu, natürü marü taxucürüwama ñuxãcü nanayaxu. Rü ngēmawa nuxũ tacuèx na ñuxãcü naxãücümamaxũ na tórü ngēmamaxücèx Tupanaxũ ixoxũ.

18-21 Rü nuxcüma ga tórü oxigü ga Moichéwe ruxĩxũ, rü nuxũ naxĩnüe ga Tupanaga ga yexguma nuxũ yangaicagügu ga guma mèxpüne ga Chinaïgu ãegane. Rü nuxũ nadaugü ga na yayauraxũ ga guma mèxpüne rü poraãcü naxãñexũ rü poraãcü buanecü ixuxũ rü yabèixbëxanexũ rü yaduruanexũ. Rü poraãcü namuñe ga yema duñxügü, yerü nuxũ naxĩnüe ga wüxi ga corneta ga tagane rü Tupana ga tagaãcü yéma ñacü:

“Ngëxguma chi wüxie i petanüwa daa mèxpünewa ùxgu jrü noxtacüma nutamaã tüxũ ípemuxüchiãcüma tüxũ pimá! Rü woo wüxi i pexüna yixĩgu jrü ngëxgumarüü ta ípenamuxüchiãcüma peyamá!”

ñanagürü. Rü yexguma yadeaxgu ga Tupana, rü poraãcü namuñe ga yema duñxügü. Rü norü muñmaã Tupanaxũ naceèxügü na íyachaxãchixüçèx ga namaã na yadexaxũ. Rü yema na poraãcü naxãücümamaxüchixũ ga yema nuxũ nadaugüxũ, rü yemacèx nixĩ ga nümatama ga Moiché ga ñaxũ:

“Chorü muñmaã chidurux i ñuxmax”, ñaxũ. Rü yemaãcü nixĩ ga namaã nangupetüxũ ga yema duñxügü ga Moichémaã nayauxgüxũ ga yema nuxĩrañxũ ga Tupanaãrü mugü. Natürü i pemax, Pa Chaueneëgüx, rü tama yemaãcü pexũ naxüpetü ga yexguma penayauxgügu ga Tupanaãrü ore i ngexwacaxüxũ i Cristuchiga ixĩxũ.

22 Rü ñuxma i pema rü taxucèxma pemuñe, yerü ga Cristu rü taxcèx nayu na Tupana ya guxüguma maxücüxütawa tüxũ nagagüxüçèx, na guxüguma norü ñane ya daxügune ya Yerucharéügu ãeganewa ingëxmagüxüçèx. Rü ngema tá tangutaquëxegü namaã i ngëma muxüchixüma i norü orearü ngeruügü i daxüçüãx na wüxigu namaã Tupanaxũ icuèxüügüxüçèx.

23 Rü ñuxma i pemax, rü marü natanüxügü pixĩgü i guxüma i ngëma togü i duñxügü i Tupanaãrü poperawa ngoxégagüxũ. Rü marü naxcèx pexĩ ya Tupana ya yima guxãnatáma cacü. Rü marü natanüwaama pexügü i guxüma ga yema duñxügü ga mecümagüxũ ga yuexũ ga Tupana imexëëgüxũ.

24 Rü marü naxcèx pexĩ ya Ngechuchu ga taxcèx yucü na tüxũ namaxëxëxüçèx, ngëma Tupanaãrü uneta i ngexwacaxüxũ tamaã nuxũ ixuxürüü. Rü nagümaã pexũ iyanaxoxëe ga perü chixexügü na aixcüma Tupanapëxewa pimexüçèx. Rü yexguma nuxcümaxüçü ga Abëgü inabaxëe ga naeneë rü Tupana rü poxcu naxuegu. Natürü yexguma Cristugü ibaxgu rü Tupana rü duñxügümaã nanaxuegu i maxũ i taguma gúxũ.

25 Rü ngëmacèx name nixĩ i pexuãëgü na tama nuxũ pexoexüçèx ya yima Tupana ya ñuxma tamaã idexacü. Rü dücax yema nuxcümaügüxũ ga tórü oxigü ga Moichéwe ruxĩxũ rü taxucürüwa Tupanachaxwa nibuxmü na tama napoxcueãxüçèx ga yexguma Tupanaxũ naxoegu rü tama naga naxĩnüegu ga yexguma Moichéwa Tupana yaxucuxëgügu. Rü yema na taxucürüwa Tupanachaxwa yabuxmüxũ ga nümagü, rü yexeraãcü tüxũ naguxcha i yixema na naxchaxwa ibuxmüxũ ega tama naga ixĩnüegu i ñuxma na Cristuwa tüxũ yaxucuxëgüxũ i nüma ya Tupana i daxügüxũ i nañnewa ngëxmacü.

26 Rü yexguma Moichéwe naxĩxgu ga tórü oxigü, rü Tupana rü nagamaã nayaduruxanexëe. Natürü i ñuxma rü ñanagürü:

“Wena táxarü chayaduruxanexëe. Natürü ngëxguma ngëmaãcü chanaxüxgu rü tãütáma ñoma i nañnexica chiduruxëe, natürü üèxcü rü woramacurigü rü ëtagü rü tá ta chayaduruxgüxëe”,

ñanagürü.

27 Rü yema na:

“Wena táxarü chayaduruxanexê”, ñaxü, rü ngēmawa nüxü tacuèx rü guxüma ga yema naxüxü i tama guxügucèx ixixü, rü Tupana tá inayanaxoxê na ngēma guxügucèx ixixüxcatama na íyaxügüxcèx.

²⁸ Rü ngēma na tórü ãëxgacü na yixü ya Tupana, rü guxügucèx nixi, rü tagutáma inayarüxo na noxrü ixigüxü. Rü ngēmacèx name nixi na Tupanana moxê ixägüxü, rü nüxü ingechaügüácüma rü nüxü imuêácüma nüxü icuèxüügüxü, ngēma nüma nanaxwèxexürü.

²⁹ Erü tórü Tupana, rü ñoma wüxi ya üxürü aixcüma inayanaxoxê i guxüma i tórü chixexü.

13

Ñuxäcü Tupanaxü tataãëxê

¹ Rü ñuxma rü tama name na nüxü perüçhauexü na wüxichigü pegü pengechaügüxü ñoma peeneëxü pengechaüxürü.

² Tama name na nüxü ipeyarüngümaëxü na meãma penayaxuxü i ngēma duüxügü i pepatawa ngugüxü. Erü nüxü tacuèx rü nümaxü ga yemaäcü naxügüxü rü ñuxguacü rü tama nüxü nacuäácüma bexma Tupanaärü orearü ngeruügü i daxücüãxü meã nayauxgü.

³ Rü name nixi i nüxna pecuèxãchie i ngēma duüxügü i poxcuexü, ñoma pema rü ta naxrüü pepoxcuexürü. Rü ngëxgumarüü ta name nixi nüxna pecuèxãchie i ngēma duüxügü i togü ngüxü nüxü ingexêëgüxü, erü ngürüächí tá ta ngēmaäcü pexü nangupetü.

⁴ Rü ngēma yatügü i ãmaxü rü name nixi i meã naxmèxmaã namaxê rü tüxü nangechaügü. Rü ngëxgumarüü ta i ngexügü, rü name nixi i meã natemaã namaxê rü nüxü nangechaügü. Erü Tupana rü aixcüma tá nüxna naca rü tá nanapoxcue i ngēma duüxügü i naí i ngemaã rü ëxna naí ya yatümaã ipexü. Rü ngëxgumarüü tá ta tüxü napoxcue ya guxāma ya yixema ngemèxácüma rü ngeteäcüma tügümaã maxëmarexe.

⁵ Rü tama name na dīeruguama perüxñüëxü. Rü name nixi i namaã petaãëgü i ngēma marü pexü ngëxmaxü. Yerü Tupana rü ñanagürü:

“Tagutáma cuxna chixü, rü tagutáma cuxü íchatèx”,
ñanagürü.

⁶ Rü ñuxma na nüxü icuáxü na ngēmaäcü tamaã inaxäüxü, rü ngēmacèx tama taxāne na ñagüxü:

“Nüma ya Cori nixi ya choxü rüngüxëëcü. Rü ngēmacèx taxucèxma chamuü.

Erü taxucürüwama texé tacü rü chixexü chomaã taxü”,
ñagüxü.

⁷ Rü name nixi i nüxna pecuèxãchie ga yema perü dauruügü ga noxri pemaã icuáxü rü pemaã nüxü ixugüxü ga Tupanaärü ore. Rü name nixi i nagu perüxñüë ga na ñuxäcü meã namaxëxü pepëxewa rü ñuxäcü meã yaxögüácüma nayuexü. Rü name nixi ga nüma yaxögüãxürü meã peyaxögü i pemax.

⁸ Rü nüma ya Ngechuchu ya Cristu rü guxüguma nayanguxêë i ngēma tamaã nüxü yaxuxü. Rü nuxcüma rü nayanguxêë ga norü ore, rü ñuxma rü ta nayanguxêë. Rü guxügutáma ngēmaäcü nixi. Rü ngēmacèx tanaxwèxe na aixcüma nüxü yaxögüxü.

⁹ Rü tama name i peyaxögü i ngēma nguxêëtaegü i tama toma pexü namaã tangüexëëxü i tama Tupanaärü ixigüxü. Rü nuxcüma rü nagu taxí ga yema mugü ga Moiché ümatüxü ga tüxna nachuxuxü na tacü ixüxü rü tacü ingöxü. Natürü yema mugü rü taguma tüxü naporaexêë ga na Tupanacèx imaxëxü.

Rü ngēmacèx tanaxwèxe na Tupana ya tüxü ngechaücüwa nayaxuxü i tórü pora na aixcüma naxcèx imaxèxüçèx.

¹⁰ Rü ngēma duüxügü i Moïchéarü mugügu ìxü, rü Tupanacèx naxüna nadai na tama napoxcueäxüçèx naxcèx i norü pecadu. Natürü tama nüxü nayaxögü ya Cristu ga tórü pecaducèx yucü. Rü ngēmacèx taxucürüwama taxrüü nanayauxgü i ngēma ngüxëë i Cristu nüxna uaxüxü.

¹¹ Rü ngēma duüxügüarü paigüarü äëxgacü, rü tupaucawa nanange ya nagü i naxünagü na Tupanana naxäxüçèx na tama Tupana napoxcuexüçèx i ngēma duüxügü. Natürü naxünegü i ngēma naxünagü, rü ìäneärü ìxpemawa nayanagugü.

¹² Rü yexgumarüü ta ga Ngechuchu rü ìäneärü ìxpemawa ngüxü ninge rü nayu na nagümaätama Tupanacèx yaxüünegüxëëäxüçèx i duüxügü.

¹³ Rü ngēmacèx i yixema, rü name nixi i nüxna tixigachi i ngēma mugü ga Moïché ümatüxü, rü name nixi i Ngechuchucèx taxí. Rü woo duüxügü tüxü cugüegu, yema Ngechuchuxü na nacugüexürüü, rü name nixi i naxrüü yaxna namaä taxinüë.

¹⁴ Erü yixema na yaxögüxü, rü täütáma ñoma i naäne i paxa tá gúxüwa tangëxmagüecha. Erü daxüguxü i naänewa tüxü nangëxma i tachica. Rü ngēma tá nixi i ingugüxü na guxügutáma Tupanamaä ingëxmagüechaxüçèx.

¹⁵ Rü ngēmacèx tanaxwèxe i Ngechuchu ya Cristuégagu guxüguma Tupanaxü ticuèxüügü. Rü ngēma na taèxmaä nüxü icuèxüügüxü, rü ngēma nixi i ämare i mexü i nüxna ixäxü.

¹⁶ ¡Rü täxü i nüxü ipeyarüngümaëxü na togüxü perüngüxëëxü rü namaä pengauxü i perü ngēmaxügü! Erü ngēma nixi i ämare i Tupanana pexäxü i aixcüma namaä nataäëxü.

¹⁷ ¡Rü naga pexinüë i ngēma perü dauruügü i pemaä icuèxgüxü, rü penaxüx i ngēma pemaä nüxü yaxuxü! Erü nümagü rü Tupanapëxewa pexna nadaugü na meä pemaxèxüçèx erü nüxü nacuèxgü na Tupana tá nüxna çaxü i nachiga na ñuxäcü pexna nadaugüxü. Rü name nixi i meä namaä pemaxë i ngēma perü dauruügü na wüxi i taäë na yixüçèx i ngēma norü puracü rü tama wüxi i norü guxchaxü na yixüçèx. Erü ngëxguma chi wüxi i norü guxchaxü yixigu i ngēma norü puracü na pexna nadauxü, rü pema rü chi taxuüma i mexü nawa peyaxu i ngēma norü puracü.

¹⁸ Rü name i toxcèx peyumüxëgü. Erü toöëwa nüxü tacuèx na aixcüma meä tayangüxëëxü i ngēma puracü i Tupana toxna äxü rü tanaxwèxe na guxüguma ngēmaäcü tanaxüxü.

¹⁹ Rü ngēma guxüärü yexera pexna naxcèx chaçaxü nixi na peyumüxëgüxü na Tupana paxa pexcèx choxü taegüxëëxüçèx.

Yema duüxügüxü narümoxë rü naxcèx ínaca na Tupana nüxü rüngüxëëxü

²⁰⁻²¹ Rü ñuxma chanaxwèxe i poraäcü pexü narüngüxëë ya Tupana ya tórü taäëxëëruü rü tórü ngüxmüxëëruü ixicü. Rü nüma nixi ga yuwa ínadxëëäxü ga tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya guxüma i yaxögüxüärü dauruü ya guxäärü yexera ixicü. Rü ñuxma na curuchagu taxcèx nabaäxü ga guma nagü ga tüxü nüxü cuèxëëcü na ñuxäcü guxüguma tüxü nangechaüxü ya Tupana, rü chanaxwèxe na nüma ya Tupana pexü yamexëëgüxü rü pexü nangüxëëxü na aixcüma guxüma i perü maxüwa pimexüçèx. Rü ngëxgumarüü ta chanaxwèxe na Ngechuchu ya Cristuwa tüxü nangüxëëxüçèx ya Tupana na nüma nanaxwèxexüäcüma ixigüxüçèx. Rü ñuxma tanaxwèxe i guxüguma yima Cristuxü ticuèxüügü. Rü ngēmaäcü yí.

²² Pa Chaueneëgüx, pexü chacèxü na yaxna namaä pexinüëxü i ñaä noxretama i ore i pexü namaä chataäëxëëxü rü pexü namaä chaxucüxëxü.

²³ Rū chanaxwèxe na nūxŭ pecuáxŭ rŭ taeneē ya Timutéu rŭ marŭ ínanguxuchi ga na napoxcuxŭ. Rŭ ngēxguma paxa nuã chauxŭtawa nanguxgu, rŭ tá ngema petanüwa chanaga i ngēxguma pexŭ íchayadèuxgu.

²⁴ ¡Rŭ nūxŭ perŭmoxēgŭ i guxŭma i ngēma perŭ dauruŭgŭ i pemaã icuáxŭ!
¡Rŭ ngēxgumarŭŭ ta nūxŭ perŭmoxēgŭ i guxŭma i togŭ i taeneēgŭ i yaxōgŭxŭ!
Rŭ taeneēgŭ i Itáriaanewa ngēxmagŭxŭ rŭ ta pexŭ narŭmoxēgŭ.

²⁵ ¡Rŭ Tupana poraãcŭ pexŭ rŭngŭxēēx i guxãma i pemax! Rŭ ngēmaãcŭ yŭ.
Rŭ nuãma pexna.

TUPANAARŪ ORE GA CHAŪTIÁGU ÜMATÜXŪ

Chaŭtiágu nüxŭ narümoxë ga natanüxŭgü ga Yudíugü ga yaxõgüxŭ

¹ Pa Chautanüxŭgü i Yudíugü i Ngechuchuaxŭ Yaxõgüxŭ i Guxŭ i Naãnewa Ngëxmagüxŭx, choma i Chaŭtiágu pexŭ charümoxë. Rü choma nixŭ i Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuaxŭ chapuracüxŭ.

Ngëma cuèx i aixcüma Tupanawa ne üxŭchiga

² Pa Chaueneëgü i Yaxõgüxŭx, name nixŭ na petaãëgüxŭ i ngëxguma nagüxŭraüxŭ i guxchaxŭgü pexcèx ínguxgu.

³ Erü pema nüxŭ pecuèx rü ngëxguma meã peyaxõgüamagu ega woo tacü rü guxchaxŭ pexŭ üpetügu rü wüxi i mexŭ nixŭ i ngëma. Erü ngëmaãcü nixŭ ya Tupana i pexŭ naporaexëëxŭ na yexeraãcü meã nüxŭ peyaxõgüxŭcèx.

⁴ Rü name nixŭ na peporaexŭ na aixcüma Tupanapëxewa pimexüçèx, rü naxcèxicatama pemaxëxüçèx, rü taxuwama nachixexüçèx i perü maxŭ.

⁵ Ngëxguma chi wüxie i petanüwa tama meã nüxŭ cuèxgu na tacü tüxŭ nanaxwëxexŭ ya Tupana, rü name nixŭ i nüxna naxcèx taca i cuèx, rü nüma tá guxŭma i norü ngúchaümaã tüxna nanaxã. Erü Tupana meãma guxŭ i duüxŭgüna nanaxã i cuèx, rü tama nayanuxŭ, rü taxúexŭma nanga.

⁶ Natürü ngëxguma naxcèx ítacaxgu rü tanaxwëxe na aixcüma tayaxõxŭ rü tá na tanayaxuxŭ i ngëma naxcèx ítaçaxŭ. Rü tama name na nagu tarüxŭnüxŭ rü tãütáma tanayaxuxŭ. Erü yíxema tama meã yaxõxë, rü ñoma taxtŭarü yuape i buanecümaã guxŭwama çuexŭrüü tixŭ i tümaãrü maxŭwa.

⁷⁻⁸ Rü yíxema duüxë ya ñuxma meã yaxõxë rü moxŭ rü tama meã yaxõxë, rü taxucürüwama nagu tarüxŭnü na tacü Tupanaxütawa tayaxuxŭ. Erü yíxema duüxë ya ngëmaãcü yaxõxë, rü tümaãrü maxŭwa rü tama aixcüma wüxigutama tarüxŭnü.

⁹ Rü yíxema yaxõxë ya tama muãrü dïëruãxë, rü name nixŭ i tataãë erü Tupanaxãcü tixŭ rü tümamaã nataãë.

¹⁰ Rü yíxema yaxõxë ya muãrü dïëruãxë rü name nixŭ i tataãëãma ega woo wüxi i ngunexŭ tüxŭ natauxgu i tümaãrü dïëru. Erü ngëma dïëruãxŭ i duüxŭgü, rü ñoma putürachacurüü tama natai.

¹¹ Rü ngëxguma nangunagügu ya üèxcü rü poraãcü nanguxetügu, rü narüñexë i ngëma putüra rü narüngu i nachacu, rü ngëxma nagux na namexŭ. Rü ngëxgumarüü tá ta nayu i ngëma dïëruãxŭchixŭ rü ngëxma tá nayarüxo i norü guxŭma.

Tupana tüxŭ naxü, natürü tama chixexŭgu tüxŭ nanguxëëxüçèx

¹² Rü nataãë ya yima yatü ya meãma yaxõõmacü i ngëxguma Tupana nüxŭ üxgu. Erü ngëxguma ngëmaãcü yaxna namaã naxŭnüãmagu, rü Tupana tá namaã nataãë rü tá nüxna nanaxã i norü ãmare i mexŭ i taguma güxŭ. Rü ngëma nixŭ i ãmare i Tupana tümamaã ixunetaxŭ ya yíxema nüxŭ ngechaügüxe.

¹³ Natürü ngëxguma texe ñnü i chixexŭ tümacèx ínguxgu na chixexŭ taxüxüçèx rü tama name i nagu narüxŭnü na Tupana tümaãëwa ínanguxëëxŭ i ngema ñnü i chixexŭ. Erü ya Tupana rü taguma naãëwa nangu na chixexŭ naxüxŭ, rü ngexgumarüxŭ ta taguma chixexŭ i ñnü texeãëwa nanguxëë na chixexŭ taxüxüçèx.

¹⁴ Natürü ngëma chixexŭ i tümatama nagu tarüxŭnüxŭ nixŭ i chixexŭgu tüxŭ nguxëëxŭ.

15 Rū ngēma chixexū i tūmatama nagu tarūxīnūxū nixī i tūxū pecaduāxēxū. Rū ngēma pecadugagu tá nixī i dūxwa itayarūtaxuxū.

16 Pa Chaueneēgū ya Pexū Changechaūgūxex, tama name i pegūtama pewomūxēēgū.

17 Erū guxūma i ngēma aixcūma mexū i tūxū ngēxmaxū, rū naxūtawa ne naxū ya Tupana ya daxūgucū ga naxūcū ga ūèxcū rū tauemacū rū woramacurigū rū ēxtagū. Rū nūma rū guxūguma nanaxèixrūgumaraxū rū taguma naxūchicū.

18 Rū nūma nixī ga tūxna naxāxū ga norū ore i aixcūma ixīxū na ngēmaācū tūxū nangēxmaxūcèx i maxū i taguma gūxū. Rū yemaācū nanaxū yerū nanaxwèxe na yixira nūxū na yaxōgūxū, rū yixcama i togū.

Ñuxācū aixcūma Tupanaāxū tayaxō

19 Pa Chaueneēgū ya Pexū Changechaūgūxex, rū ngēxguma texé pemaā nūxū ixuxgu i Tupanaārū ore, rū name nixī i meā iperūxīnūē. Rū tama name i tūxū pechōxūgagū.

20 Erū ngēxguma nanuxgu i wūxi i duūxū, rū tama Tupanaārū ngūchaū naxū.

21 Rū ngēmacèx name nixī i nūxū perūxoe i guxūma i ngēma chixexūgū i guxūwama ngēxmagūxū. ¡Rū meā penayaxu i ngēma ore i Tupana pexna āxū! Erū ngēmawa pexū nangēxma i maxū i taguma gūxū.

22 Rū tama name i iperūxīnūēmare i ngēma ore, natürū name nixī i penaxū i ngēma pemaā nūxū yaxuxū. Erū ngēxguma iperūxīnūēmaregu rū tama penaxūxgu, rū pegūtama pewomūxēēgūmare.

23 Erū yíxema irūxīnūmarexe i Tupanaārū ore natürū tama naxūxe i ngēma nūxū yaxuxū, rū wūxi i yatū i daucūwa nūgū dauchametūxūrū tixī.

24 Erū nūgū nadauchametū, natürū ngēxguma yaxūgachigu rū marū nūxū inayarūngūma na nañuxchametūraūxū i noxrix.

25 Natürū yíxema guxūguma meā nūxū daumatūxe rū naga īnūxē i ngēma ore i aixcūma ixīxū i pecaduwa tūxū ínguxuchixēxū, rū Tupana rū tá aixcūma guxūwama tūxū narūngūxēē. Erū tama ngēma orexū taxīnūmare, natürū tanaxū i ngēma tūmamaā nūxū yaxuxū.

26 Rū ngēxguma chi wūxie nagu rūxīnūgu na meāma Tupanaxū tacuáxū natürū tama nūxna tadèuxgu ya tūmaārū conū i tūmaārū orewa, rū tūgūtama tawomūxēē, rū tama aixcūma Tupanaāxū tayaxō.

27 Natürū ngēma nacūma i Tanatū ya Tupanapēxewa aixcūma ūūnexū, rū ngēma nixī na nūxū tarūngūxēxū i tacutagū rū yutegūxū rū tūgūna tadauxū na tama ñoma i naāneārū chixexū taxūcuxū.

2

Name nixī i guxū i duūxūgūxū tangechaū

1 Pa Chaueneēgūx, pema rū nūxū peyaxōgū ya tórū Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya mexēchicū. Rū ngēmacèx tama name na chixriācū penayaxuxū i ñuxre i duūxūgū rū meā penayaxuxū i togū.

2 Rū ngēxguma chi perū ngutaquēxegu naxūcuxgu i wūxi i yatū i uirumaā aneraāxū rū mexchiruxū, rū ngēxgumarū chi ta ngēxma naxūcuxgu i wūxi i yatū i ngearū dīeruāxū rū wexachiruxū, rū name nixī i guxūxūma wūxigu meā peyaxu.

3 Natürū tama name ega meā penayauxgu i ngēma mexchiruxū rū:

“¡Nuā mexū i naxmèwxēxewa ruto!” ñapegūxū nūxū, natürū ngēma wexachiruxūxū rū:

“¡Cuma rū ngēxmatama nachi, rū ēxna yea ñatūanewa ruto!” ñapegūxū nūxū.

⁴ Rū ngēxguma tama wūxigu meã penayauxgu i ngēma taxre, rū pewatama nangox na tama aixcūma guxãxũ pengechaũgũxũ rū chixexũ i duũxũgũ pixĩgũxũ ega ngēmaãcũ chixri penayauxgu i duũxũgũ.

⁵ Pa Chaueneēgũ ya Pexũ Changechaũgũxex, ¡Iperũxĩnũē i ñaã ore! Tupana tũxũ nade ya yĩxema ngearũ dīeruãxgũxe i ñoma i naãnewa na meã nũxũ tayaxõgũxũcèx. Erũ nanaxwèxe i tanayauxgũ i ngēma maxũ i taguma gũxũ i tũmamaã inaxunetaxũ ya yĩxema nũxũ ngechaũgũxe.

⁶ Natürũ pema rū chixri penayaxu i ngēma duũxũgũ i ngearũ dīeruãxgũxũ rū meã penayaxu i ngēma duũxũgũ i dīeruãxgũxũ. ¿Taux ēxna ngēma dīeruãxgũxũ yĩxũ i ngēma chixri pemaã maxẽxũ rū ãẽxgacũgũxũtawã pexũ iyaxuaxũgũxũ?

⁷ Rū ngēma dīeruãxgũxũ nixĩ i chixexũ namaã ixugũexũ ya Cristu ya perũ Cori ya mexẽchicũ.

⁸ Tupanaãrũ orewa nangẽxma i norũ mu i guxũ i mugũarũ yexeraxũ i ñaxũ: “¡Nũxũ nangechaũ i cumũcũ ngēma na cugũtama cungechaũxũrũũ!” ñaxũ. Rū ngēxguma aixcūma naga pexĩnũēgu i ngēma mu, rū mexũ nixĩ i pexũxũ.

⁹ Natürũ ngēxguma meã penayauxgu i wũxi i yatũ i mexchiruxũ rū chixri penayauxgu i ngēma wexachiruxũ, rū pecadu pexũ. Rū Tupanapẽxewa pechixexũgu erũ tama naga pexĩnũē i ngēma pexũ namuxũ.

¹⁰ Erũ ngēxguma chi texé naga ñnũgu i guxũma i Tupanaãrũ mugũ natürũ chi wũxiwatama ítatũxgu na tama naga taxĩnũxũ, rū chi ñoma guxũma i Tupanaãrũ mugũga tama taxĩnũxũrũũ tachixexũgu.

¹¹ Erũ nũmatama ya Tupana ga ñacũ: “¡Tãũtãma naĩ i nge i ãtecũmaã cungeãẽ!” ñacũ, rū ñanagũrũ ta:

“¡Tãũtãma cumãẽta!”

ñanagũrũ. Rū ngēxguma chi tama naĩ i nge i ãtecũmaã cungeãẽxgu, natürũ cumãẽtagu, rū tama aixcūma meã naga cuxĩnũ i ngēma Tupana tũxũ muxũ.

¹² Rū ngēmacèx name nixĩ na meã pidexagũxũ rū meã pemaxẽxũ. Erũ Tupana tá pexna naca i perũ maxũchiga ngoxi Cristu pexũ muxũãcũma pemaxẽ rū ēxna tama. Rū ngēma Cristu tũxũ muxũ nixĩ na yigũ ingechaũgũxũ.

¹³ Erũ guxãma ya yĩxema tama tũmamũcũgũ tũxũ ngechaũtũmũũgũxe, rū Tupana rū tãũtãma nũxũ tangechaũtũmũũgũãcũma tũxna naca i tũmaãrũ maxũchiga. Natürũ yĩxema tũmamũcũgũ tũxũ ngechaũtũmũũgũxe, rū tãũtãma tamuũẽ i ngēxguma Tupana tũxna caxgu, erũ nũxũ tangechaũtũmũũgũãcũma tá tũxna naca.

Ega aixcūma yaxõgũgu, rū tanaxwèxe i mexũ taxũgũ rū nũxũ tarũngũxẽē i togũ

¹⁴ Pa Chaueneēgũx, ¿Tacũwa namexũ ega wũxie:

“Choma rū Tupanaãxũ chayaxõ”, ñagũgu, natürũ tama mexũ taxũxgu? ¿Pexcèx rū Tupana tá tũxũ maxẽẽxũ ega ngēmaãcũ tayaxõxgux?

¹⁵⁻¹⁶ Rū ngēxguma chi wũxi i taeneē rū ēxna taeyèx i yaxõxũ rū nangexchirugu rū nangewemũgu, rū chi wũxie i pema rū ñapegũgu:

“¡Mexũ cuxũ ùpetũ, rū icuxcuchi na tama cuxũ nadeyuxũcèx, rū meã nachibũ!” ñapegũgu, rū ¿tacũwa name i ngēma ega tama nũxna penaxãxgu i ngēma nũxũ taxuxũ?

¹⁷ Rū ngēxguma yaxõmaregu natürũ tama mexũ ixũxgu, rū tama togũxũ rũngũxẽēgu, rū ¿tacũwa namexũ i ngēmaãcũ na yaxõxũ?

¹⁸ Erũ ngēxguma cuyaxõmaregu natürũ tama mexũ cuxũxgu, rū ngürũãchi tá wũxie ñatarũgũ cuxũ:

“Cuma rü cuyaxōmare natürü taxuxūma i mexū cuxü Natürü choma rü chayxō rü naétü mexū chaxü. ¿Rü ñuxācü tá nüxū chachuáxū na cuyaxōxū ega tama mexū cuxūxgu? Natürü choma rü chorü ü i mexūmaã tá cuxū chanawē na aixcüma chayaxōxū”, ñatarügü tá cuxū.

¹⁹ Cuma cuyaxō na nangēxmaxū ya wūxitama ya Tupana. Marü name. Natürü ngoxogü rü ta ngēmaācü nayaxōgü, rü poraācü niduxruxe erü Tupanaxū namuñē.

²⁰ Pa Yatü ya tama Meã Nagu Rūxñüxcüx, cuma rü tama nüxū cucuèx i ngēxguma cuyaxōmaregu rü tama mexū cuxūxgu, rü taxuwama name i ngēmaācü na cuyaxōxū.

²¹ Tupana nüxū ixuxgu rü nuxcümaūcü ga tórü oxí ga Abráū rü wūxi ga yatü ga mecü nixí. Yerü mexū naxü rü Tupanaga naxñü ga yexguma namaã nüxū yaxuxgu na naxcèx yamáāxūcèx ga nane ga Ichaá.

²² Rū ngēmawa nüxū tacuèx rü tama nayaxōmare ga Abráū, natürü mexū naxü ta. Rū yema naxūxūwa tūxū nüxū nacuèxēē na aixcüma Tupanaāxū yaxōxū.

²³ Rū yemaācü ningu ga yema ore ga ümatūxū ga ñaxū:
“Abráū rü Tupanaāxū nayaxō rü yemacèx Tupana nüxū nixu na mecü yīxū yerü nüxū nayaxō. Rū nüxū nixu ta na namücü yīxū ga Abráū”.

²⁴ Rū ngēmawa nüxū tadau na Tupana namaã taāxū ya yima yatü ya mexū ücü rü tama yaxōmarecü.

²⁵ Rū yemaācü ta ngīmaã nangupetü ga nuxcüma ga Raá. Rū Tupana ngīmaã nataāē yerü mexū ixü ga yexguma meã nayauxāgu ga ngīpatawa ga yema orearü ngeruūgü ga Yudíugü. Rū ngīgagu namaxē ga yema orearü ngeruūgü yerü to ga namagu iyamugü ga yexguma norü uwanügü nadaixchaūgu. Rū woo ga ngīma rü chixri na namaxūxū ga noxrix, natürü mexū ixü yerü iyaxō, rü yemacèx Tupana ngīmaã nataāē.

²⁶ Rū wūxi i naxūne rü taxuwama name rü nayumare ega natauxguma i naāē. Rū ngēxgumarüü ta nixí na taxuwama namexū na yaxōmarexū ega taxuūma i mexū ixūxgux.

3

Tórü conüchiga

¹ Pa Chaueneēgüx, tama name i muxēma i pema rü nguxēētaexūgü pegü pixīgüxēēchaū. Erü pema nüxū pecuèx na yixema i nguxēētaexūgü na ixīgüxū, rü guxū i duūxūgüarü yexera tá tūxna naca ya Tupana tórü maxūchiga rü tórü puracüchiga.

² Guxāma i yixema rü muēxpüxcüna chixexū taxüe. Yima yatü ya taguma chixexūxū ixücü rü aixcüma mecü nixí, erü nüxū nacuèx na ñuxācü guxūwama nügüna nadauxū na tama chixexū naxūxūcèx.

³ Rū ngēma na taga naxñüxūcèx i wūxi i cowaru, rü tanaxwèxe na naxütüxünáguxū na ngēmaācü yixema inaxwèxexūācüma meã iyaxūxūcèx.

⁴ ¡Düçèx nagu perüxñüē ya wapurugü ya buanecüarü poramaã ixūxūne! Rū woo nitaxüchi rü buanecü ya taxüchicümaã inicuegü, natürü íracü ya quiyamaã nanatoxchinü i norü toxpēxeruū, rü ngextá nüma ínanaxwèxexūwa nanaxūxēē.

⁵⁻⁶ Rū ngēxgumarüü ta nixí ya tórü conü rü woo na naxírachiréxū, natürü namuxüchi i norü ore. Rū wūxitama i üxüarü yauraxū i íraxūwa inaxügü na yaxaxū i taxūma i naāne. Rū tórü conü rü ñoma wūxi ya üxürüü nixí. Rū taxūnewa rü wūxi i taxū i chixexū nixí ya yima tórü conü erü nanachixexēē i guxūma i tórü maxū. Rū ngēma Tupana ngoxogüxū ípoxcuexūgune ya

üxüemawa ne naxü i ngēma chixexü i namaã yadexaxü ya tórü conü. Rü ngēma chixexümaã nanachixexēē i guxüma i tórü maxü.

⁷ Duüxügü rü nüxü nacuèx na íyapuxēēãxü rü nüxna nachogüxü i nagúxüraüxü i naëxügü i idüraexü, rü werigü, rü äxtapegü, rü choxnigü.

⁸ Natürü taxúema nüxü tacuèx na nüxna tachogüxü ya tümaärü conü. Erü wüxi i chixexü i taxü i taxucürüwama texé iyarüxoxēēxü nixi. Rü ngēma norü dexa rü üürüü tüxü nayuxēē.

⁹ Rü yima tórü conümaã nüxü ticuèxüü ya Tanatü ya Tupana, rü yima-maãtama chixexü namaã tixugüe ta i duüxügü i Tupana nügüäcü üxü.

¹⁰ Rü ngēma taèxmaã, rü meã duüxügüchiga tidexagü, natürü ngēmatama taèxmaã rü namaã taguxchigagü ta. Pa Chaueneëgüx, tama name na ngēmaäcü yiixü.

¹¹ Wüxi i dexáarü chuxchuxüwatama rü taxuacüma ínaxüxü i dexá i mexü rü dexá i chixexü.

¹² Pa Chaueneëgüx, wüxi i iguera rü taxuacüma oríbuarü omaã naxo, rü wüxi i uba rü taxuacüma igueraarü omaã naxo. Rü ngëxgumarüü ta wüxi i dexáarü chuxchuxü i yucürachiüxüwa, rü taxuacüma ínaxüxü i dexá i mexü.

Ngēma cuèx i aixcüma ixüü

¹³ Ngëxguma chi petanüwa nangëxmagu i wüxi i duüxü i nüxü cuáxü rü meã naãëxü cuáxü, rü name nixi na meã namaxüxü rü mexü na naxüxü rü tama nügü yacuèxüüxü na ngēmaäcü pexü nüxü nadauxēēxücèx na aixcüma wüxi i duüxü i nüxü cuáxü yiixü.

¹⁴ Natürü ngëxguma chi pixãüxãchiwèxegügu rü togüchi pexaiegu rü norü yexera pegü pixiëëchaügu, rü taxuacüma pegügu perüxĩnüē na mexügü rü nüxü cuèxgüxü pixigüxü. Rü wüxi i dora i taxü nixi i ngēma ega ngēmaäcü pixigügu.

¹⁵ Erü ngēma na ixãüxãchiwèxegüxü rü duüxügüchi na ixaiexü rü norü yexera yigü na ixigüxēëchaüxü, rü tama Tupanawa ne naxü, natürü ñoma i naãnecüãxwa rü ngoxo i Chatanáwa nixi i ne naxüxü.

¹⁶ Erü ngextá äüxãchi ítaxüwa rü duüxügü nügü írüyexeraxēëchaüxüwa, rü ngema rü taxuüma meã inixü rü nagúxüraüxü i chixexü nangëxma.

¹⁷ Natürü guxãma ya yíxema aixcüma tüxü nangëxmaxē i ngēma cuèx i Tupanawa ne üxü, rü aixcüma meã tamaxē rü guxãmaã tamecümagü, rü meã duüxëxü tayauxgü i tümapatawa, rü meã ítarüxĩnüē i tümamücüarü ucuxē, rü guxü i duüxügü tüxü nangechaütümüügü, rü guxãmaãma tügü tawüxiguxēëgü, rü tixaixcümagü, rü mexü taxügü.

¹⁸ Rü yíxema naxcèx daugüxe na duüxügü nügümaã irüngüxümüëxü, rü wüxi i mexü taxügü. Erü ngēmawa tá nüxü tadaugü na aixcüma meã Tupanacèx namaxëxü i ngēma duüxügü.

4

Duüxügü i ñoma i naãneärü ngúchaüçèx daugüxüchiga

¹ ¿Tüxcüü pegümaã penuē rü pegü pedai? Pegümaã penuē erü pexü nangëxma i ngēma perü ngúchaügu i chixexügü.

² Pema pexü nangúchaü i ngēma pexü taxuxü natürü taxuacüma pexü nanguxü, rü ngēmacèx peyamèx i togü. Rü norü ngēmaxüçèx pixãüxãchie natürü taxuacüma pexü nanguxüega, rü ngēmacèx pegümaã penuē, rü pegü pedai. Rü tama penayauxgü i ngēma penaxwèxexü erü tama Tupanana naxcèx peca.

³ Rū ngēxguma naxcèx ípecaxgu, rü tama penayaxu, erü naxcèx ípeca i ngēma tama Tupana pexü naxwèxexü. Rū ngēma pematama penaxwèxexü nixĩ i naxcèx ípecaxü na namaã pegütama petaãëxëëm̄arexüçèx.

⁴ Pa Duüxügü i Chixri Maxëxüx, ¿Tama éxna nüxü pecuèx rü ngēxguma ñoma i naãnexü pengechaügu rü Tupanamaã perüxuwanüxü? Erü texé ya ñoma i naãnexü ngechaüxë rü Tupanamaã tarüxuwanü.

⁵ Rū tama natüçèxma nixĩ i ngēma Tupanaärü ore i ñaxü:

“Ngēma Naãë i Üünexü i Tupana tüxna muxü rü tüxü ninuxü erü noxrü tixĩ rü tüxü nangechaü”,

ñaxü.

⁶ Natürü Tupana rü tüxü narüngüxëë na namaã iporaexüçèx i guxüma i ñoma i naãneärü ngüchaü i chixexü. Rū ngēmacèx norü orewa rü ñanagürü:

“Tupana rü tümamaã nanu ya yíxema tügü icuèxüxügüxe, natürü tüxü narüngüxëë ya yíxema tama tügü icuèxüxügüxe”,

ñanagürü.

⁷ Pa Chaueneëgüx, ¡Meã Tupanaga pexĩnüë! ¡Rü nüxü pexoó i ngoxo i Chataná! Rū nüma rü tá pexna niña.

⁸ ¡Tupanana pengaicamagü! Rū nüma rü tá ta pexna nangaicama. Rū pemax, Pa Pecaduãxgüxüx, ¡nüxü perüxoe i pecüma i chixexü! Rū pemax, i Tupanawe rüxixchaüxë natürü ñoma i naãnewe rü ta rüxixchaüxë, ¡penamexëëx i perü maxü na Tupanacèxicatama pemaxëxüçèx!

⁹ ¡Pegümaã pengechaügü rü pexauxe erü pipecaduãx! Rū texé ya ñoma i naãneärü taãëwa cugüxe, rü name nixĩ i tügümaã taxauxe. Rū texé ya tümacüma i chixexümaã taãxexë, rü name nixĩ i Tupanapëxewa tügümaã tangechaü.

¹⁰ Rū name nixĩ i Cori ya Tupanapëxegu pecaxãpüxügü rü namaã nüxü pixu na taxuwama pimexü. Rū ngēxguma i nüma rü tá pexü nicuèxüü rü pexü nataxëë.

Tama name i chixexügu cueneëmaã curüxĩnü

¹¹ Pa Chaueneëgüx, ¡Tãxü i chixexümaã pegü pixugüxü! Erü yíxema chixexümaã tümãneëchigagu idexáxe rü éxna chixexümaã nüxü dawenüxë, rü chixe nüxü tawogü ta i Tupanaärü ore. Rū ngēxguma chixexügu Tupanaärü oremaã curüxĩnügu, rü Tupanaärü orearü yexera cugü quixixëëchaü erü tama aixcüma naga cuxĩnü.

¹² Tupanaxĩcatama nixĩ ya tüxna naxãcü i norü mugü rü ñuxüchi tá tüxna çacü rü ngoxi naga ixĩnüë i ngēma norü ore. Rū nümatama nixĩ i nüxü nangëxmaxü i pora na tüxü namaxëxëxü rü éxna tüxü nayuexëëxü. ¿Natürü texé quiixü i cumax rü ngēmacèx cunangugüxü na ñuxãcü namaxüxü i cumücü?

Taxúema nüxü tacuèx na tacü tá tüxü ngupetüxü i moxüärü ngunexügu

¹³ ¡Choxü iperüxĩnüë i pema na ñapegügüxü:

“Ñuxma rü éxna moxü tá náí ya iãnewa taxĩ, rü wüxi ya taunecü tá ngëxma tayayaxu, rü tá ngēma tataxegü na mucü i dñëru ngixü iyaxuxüçèx”, ñaperügügü!

¹⁴ Pema rü tama nüxü pecuèx na tacü tá pexü üpetüxü i moxü. ¿Tacü nixĩ i perü maxü? Perü maxü rü ñoma wüxi i cherena i paxaãchi nüxü idaaxü rü ngēxgumatama ngupetüxürüü tá inayarüxo.

¹⁵ Rū narümemaë nixĩ na ñapegügüxü:

“Ngēxguma chi nanaxwèxegu ya Cori ya Tupana na imaxëxü, rü chi tanaxü i ñaã puracü i nagu rüxĩnüëxü”, ñapegügüxü.

¹⁶ Natürü i pema rü pegü picuèxüügüchaŭ. Rü guxüma i ngëma rü tama name.

¹⁷ Yíxema nüxü cuáxe na ñuxácü Tupanapëxewa meã tamaxüxü, natürü tama naxúxe, rü pecadu taxü.

5

Ucuxë i dïëruãxgüxcèx

¹ Pa Duüxügü i Dïëruãxgüxüx, ¡perüxñnüë i ñaã ore! ¡Pexauxe rü aita pexüe erü chixexü tá pexü naxüpetü!

² Perü ngëmaxügü rü marü nangaue, rü ngëma pexchiru i mexëchixü rü nawe nanangö mü.

³ Perü uiru rü perü dïëru rü ngëxma naxãñtanü rü ngëxma nangaue. Rü ngëma norü ãñtanü rü wüxi i perü cuèxruŭ tá nixí na pema rü tá ta ipeyarütauxexü ñoma tacü üxüwa ixaxürüŭ. Tupana ngixü nadau i perü dïëru i ngímaã penguüxcü, rü ngëmacèx tá pexü napoxcu i naãneärü guxgu.

⁴ Rü yema perü puracütanüxü ga tama meã nüxü penaxütanüxü, rü ñuxma rü ngíxcèx nidexagü ga yema dïëru ga tama nüxna ngixü pexácü. Rü Tupana ya guxãärü Cori rü ngëma duüxügüxü naxñnü na ngíxcèx yadexagüxü ga yema dïëru ga nüxü ngixü pengetanücü ga peanewa na napuracüexücèx.

⁵ Rü ñoma i naãnewa rü pegü pengèxãëgü rü pemepata rü pemuärü ngëmaxüãxgü rü petaãëgü rü meã pechibüe. Natürü nawa tá nangu na ngëmacèx Tupana tá pexü poxcuexü.

⁶ Rü pema penapoxcue rü penadai i ngëma duüxügü i taxuüma i chixexü pemaã üchiréxü. Rü nümagü rü pexü narüturamaëgü, rü taxuacüma nügü ínapoxügü.

Tanaxwëxe i tayumüxë rü meã ítananguxëë ya Cori ya Tupana

⁷ Rü ñuxma Pa Chaueneëgüx, rü name nixí i meã ípenanguxëë ñuxmatata ínangu ya Cori ya Tupana. Rü dücax, yíxema naãnewa puracüxe rü meã ítananguxëë ya pucü na naxügüxcèx i tümanetü. Rü ñuxüchi ñuxre ya tauemacü ítananguxëë na nayaxü i tümanetüarü o, rü ngëxguma rü tá tayabuxgü.

⁸ Rü pema rü ta penaxwëxe na meã ípenanguxëëxü na ínanguxü ya Cori ya Tupana. ¡Rü petaãëgü, rü täxü i nüxü perüçhauexü na ípenanguxëëxü! Erü marü ningaica na ínanguxü ya tórü Cori.

⁹ Pa Chaueneëgüx, name nixí i nüxü perüxoe na pegüchigaxü pixuechaŭ na tama ngëmacèx pexna naçaxücèx ya Tupana. Erü marü ningaica na ínanguxü na duüxügüxü yacagüxcèx i norü maxüchiga.

¹⁰ Pa Chaueneëgüx, name nixí i nüxna pecuèxãchie ga yema nuxcümaügüxü ga Tupanaärü orearü uruügü ga na ñuxácü yaxna namaã naxñnüëxü ga yexguma ngúxü yangegügu. Rü name nixí i pema rü ta ngëxgumarüŭ yaxna namaã pexñnüëãma rü Tupanacèx pemaxëãma ega ngúxü pingegügu.

¹¹ Rü yixema nüxü tacuèx na nataãëgüxü ga yema duüxügü ga meã Tupanacèx maxëãmaxü ga yexguma ngúxü nüxü üpetügu. Rü pema nüxü pecuèx ga ñuxácü meã namaxama ga guma Yox ga yexguma ngúxü nüxü üpetügu. Rü nüxü pecuèx ga yixcama ga na ñuxácü tórü Cori ya Tupana poraãcü nüxü rüngüxëëxü. Erü nüma ya tórü Cori ya Tupana rü namecümaxüchi rü poraãcü nüxü tangechaütümüügü.

¹² Rü guxüärü yexera, Pa Chaueneëgüx, rü ngëxguma tacücèx ipexunetagu, rü tama name i Tupanaëgagu ipexuneta, rü ëxna ñoma i naãneëgagu ipexuneta, rü ëxna tacü i to i naëgagu ipexuneta. Natürü ngëxguma aixcüma yixígu i wüxi i ore ¡rü noxtacüma: “Ngü” ñapegü! Rü ngëxguma tama aixcüma yixígu i

wüxi i ore jrü noxtacüma: “Tama” ñapegü! Rü ngëxguma ya Tupana rü täütáma pexü napoxcue naxcèx i ngëma perü uneta.

¹³ Rü ngëxguma wüxie i petanüwa naxixãchiãëgu, rü name nixĩ na tayumüxëxü. Rü ngëxguma wüxie taãëgu, rü name nixĩ na tawiyaexü rü Tupanaxü ticuèxüüxü.

¹⁴ Rü ngëxguma wüxie i petanüwa idaawexgu, rü name nixĩ i naxcèx peyaca i yaxõgüxüãrü ãëxgacügü na tümacèx nayumüxëgüxücèx rü Cori ya Tupanaegagu chixümaã tüxü yangõgügüxücèx.

¹⁵ Rü ngëxguma aixcüma Tupanaãxü yaxõgüãcüma nayumüxëgügu, rü tá tümacèx nitaane, rü nüma ya Cori ya Tupana tá tüxü ínarüdaxëë nawa i tümãrü ðaawe. Rü ngëxguma chi tacü rü pecadu taxüxgu, rü Tupana tá tüxü nüxü nangechaü.

¹⁶ Rü ngëmacèx name nixĩ i pegümaã nüxü pixu i perü pecadugü rü pegücèx peyumüxëgü i wüxiechigü na pexcèx yataanegüxücèx. Rü yima mecü ya yatüarü yumüxë rü aixcüma naporã erü Tupana nanangãxü.

¹⁷ Tupanaãrü orearü uruü ga Ería nixĩ ga wüxi ga yatü ga taxrüü ixĩcü. Natürü yexguma nüma guxü ga norü ngúchaümaã nayumüxëgu na tama napuxücèx, rü tomaëxpüx ga taunecüarü ngãxügu rü tama napu ga yema naãnewa.

¹⁸ Natürü yemawena rü wenaxãrü nayumüxë ga Ería rü pucücèx ínaca. Rü wenaxãrü napu. Rü narüxü ga guxüma ga nanetügü.

¹⁹ Pa Chaueneëgüx, ngëxguma chi texé petanüwa Tupanana ixügachigu, rü tangëxmagu ya wüxie ya tüxü taeguxëxë na wenaxãrü Tupanawe tarüxüxücèx, rü mexü taxü.

²⁰ Erü ngëxguma texé Tupanacèx nataeguxëëgu i wüxi i duüxü nüxna i norü chixexü, rü tümagagu Tupana tá nanamaxëë i ngëma duüxü, rü tá nüxü nüxü nangechaü i norü pecadugü.

Rü nuãma pexna,
ChaŮtiágu

NÜXĨRAÜXÜ GA POPERA GA PEDRU ÜMATÜXÜ

Pedru nüxü narümoxē ga yema yaxōgüxü ga to ga nachiuānegu woonexü

¹ Pa Chaueneēgüx, choma i Pedru nixĩ i pexcèx chanaxümatüxü i ñaã popera. Rü choma nixĩ i Ngechuchu ya Cristu choxü muxü na duüxügümaã nüxü chixuxücèx i norü ore. Rü pexcèx chanaxümatü i pema na perü nañena to i nachiuānegügu penawoonexü i Pōtuanewa rü Gárataanewa rü Capadochiaanewa rü Áchiaanewa rü Bitíniãñewa ngëxmagüxe.

² Rü pexü nixĩ ga nadexü ga Tanatü ya Tupana, yerü woetama yema nixĩ ga nuxcümáxüchima nagu naxĩnuxü. Rü nanamu ga Naãe i Üünexü na pexü yamexēēgüxücèx na aixcüma napēxewa pixüünegüxücèx rü Ngechuchu ya Cristuga na pexĩnüēxücèx rü nagümaã na piyauxgüxücèx na nataxuxücèx i perü chixexügü. Rü chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana poraãcü pexü narüngüxēē rü pexü nataãēxēē.

Ítananguxēē na wena tá imaxēxü

³ Rü ngĩxã nüxü ticuèxüügü ya Tupana ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu Nanatü! Yerü yexguma Ngechuchu ya Cristuxü wena namaxēēgu, rü tüxna nanaxã ga maxü ga yexwacaxüxü, yerü poraãcü nüxü tangechaütümügü. Rü ngēmacèx i ñuxma i yixema rü ta ítananguxēē na wena tá imaxēxü.

⁴ Rü pema rü wüxi i ngunexügu rü aixcüma tá penayauxgü i guxüma i ngēma mexügü i Tupana tá pexna äxü i ñuxma daxüguxü i nañnegu pexü namaã nanguxüxü. Rü ngēma tá pexna naxãxü rü tagutáma inayarüxo, rü tagutáma naxãüächi, rü tagutáma nangau.

⁵ Rü ñuxma na Tupanaãxü peyaxōgüxü rü nüma rü norü poramaã tá pexna nadau ñuxmatáta aixcüma penayauxgü i ngēma maxü i taguma gúxü i tá pexna naxãxü i ngëxguma naguxgu i naãne.

⁶ Rü ngēmacèx name nixĩ i poraãcü petaãēgü, rü nüetama nixĩ ega woo ñuxma ñaã perü maxüwa rü paxaxãchi muxüma i guxchaxügü pexü üpetügu.

⁷ Erü ngēmaãcü nixĩ i pexü naxüxü ya Tupana na nüxü nacuáxücèx rü ngoxi aixcüma peyaxōgü rü éxna tama. Rü ngëxguma peyaxōgüamagu ega woo guxchaxügü pexcèx ínguxgu, rü ngēma perü õ rü wüxi i uiruarü yexera nixĩ na namexü erü ngēma uiru rü woo namexēchi natürü düxwa nangau. Rü ngēma uiru rü üxümaã nüxü taxü na nüxü icuáxücèx rü ngoxi aixcüma uiruxüchi yĩxü. Rü ngëxgumarüü ta nixĩ i perü õ na guxchaxügümaã Tupana nüxü üxü na nüxü nacuáxücèx rü ngoxi aixcüma nüxü peyaxōgü na yixcama pexü yacuèxüüxücèx rü mexü i pechica pexna naxãxücèx rü pemaã nataãēxücèx i ngëxguma wena núma naxüxgu ya Ngechuchu ya Cristu.

⁸⁻⁹ Pema rü Ngechuchu ya Cristuxü pengechaügü woo taguma nüxü na pedaugüxü. Rü ñuxma rü ta woo tama nüxü pedaugü, natürü nüxü peyaxōgü, rü poraãcü petaãēgü. Rü ngēma perü taãēmaã rü taxuacüma nüxü pixuéga na ñuxãcü petaãēgüxüchixü, erü marü penayauxgü i perü maxü i taguma gúxü. Rü ngēmacèx nixĩ i nüxü peyaxōgüxü.

¹⁰ Rü nuxcümáxüchima ga Tupanaärü orearü uruügü, rü nüxü nixugüe ga na ñuxãcü tá Tupana pexü narüngüxēēxü. Rü nümagü rü poraãcü nangúe rü naxcèx nadaugü i ngēma maxü i taguma gúxü.

¹¹ Rü nümagü ga yema orearü uruügü rü Tupanaärü poperawa nangúe na nüxü nacuèxgüxücèx na ñuxãcü tá na yĩxü rü ñuxguacü tá na nangóxü ga guma Maxēēeruü ga Cristu. Rü Cristuãe i Üünexü ga yema orearü uruügüwa

yexmaxũ, rü nüxũ nüxũ nacuèxêê ga na Cristu rü tá ngúxũ yangexũ rü tá nayuxũ rü yixcama rü wena tá na namaxũxũ rü ñuxũchi daxũguxũ i naãnewa tá na naxũxũ na guxũãrũ ãëxgacü yĩxũcèx.

¹² Natürü Tupana rü yema nuxcümaũgũxũ ga orearü uruũgũxũ nüxũ nacuèxêê na tãütáma nümagü nüxũ nadaugũxũ ga guma Maxèxêêruũ ga naxcèx nadaugücü, natürü pema tá yĩxũ na nüxũ pedaugũxũ. Rü dücax, Pa Chaueneëgũx, gumatama Maxèxêêruũchiga nixĩ ga perü orearü uruũgü pemaã nüxũ ixugũgũxũ ga yexguma Tupanaãê i Üünexũ ga daxũwa ne muxũ yadexagũxêêgu. Rü guxũma i ngêma ore i yima Maxèxêêruũchiga, rü woo Tupanaãrũ orearü ngeruũgü i daxũcũãx rü nüxũ nangúchaũgü na yexeraãcü nüxũ nacuèxgũxũ.

Tupana rü taxcèx naca na napèxewa naxüünexũcèx i tórü maxũ

¹³ Rü ñuxma na Cristuarü duũxũgü pixĩgũxũ, rü penaxwèxe na pexuãëgũxũ rü ípememarexũ na penaxũxũ i norü ngúchaũ. Rü name nixĩ i aixcüma meã ípenanguxêê i guxũma i ngêma mexügu i Tupana tá pexna ãxũ i ngëxguma Ngechuchu ya Cristu núma ũxgu.

¹⁴ Rü ñuxma na Tupanaxãcügü pixĩgũxũ, rü penaxwèxe na aixcüma naga pexĩnüëxũ. Rü tama name i nagu pexĩ ga yema nuxcümaũxũ ga perü ngúchaũ ga ũpa nagu pexĩxũ ga yexguma tauta Tupanaxũ pecuèxgu.

¹⁵ Natürü penaxwèxe i aixcüma meã pemaxê na Tupanapèxewa naxüünexũcèx i perü maxũ. Erü núma ya Tupana ya pexũ decü, rü naxüüne.

¹⁶ Rü norü ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:
“Chanaxwèxe i chauxrũü pixüüne, erü choma rü chaxüüne”,
ñanagürü.

¹⁷ Rü pema na “Pa Tonatüx” ñapegũxũ nüxũ ya Tupana, rü ñuxma na ñoma i naãnewa pemaxêxũ rü name nixĩ i guxũguma nüxũ pemuũê. Erü núma rü aixcümaxũchi nanangugü i wüxichigü i duũxũgüarü maxũ na ñuxãcü yĩxũ. Rü tüxũ napoxcu ya guxãma ya texé ya chixexũ ügüxe, rü nüetama nixĩ ega woo texé tixĩgu, erü napèxewa rü nawüxigumare i guxũma i duũxũgü.

¹⁸⁻¹⁹ Rü Tupana rü marü pexũ ínanguxũxêê nawa ga yema nuxcümaũxũ ga perü maxũ ga taxuwama mexũ ga perü oxigũxũtawa peyaxuxũ. Rü yema na nawa pexũ ínanguxũxêêxũcèx rü pexna naxããxũcèx i maxũ i ngexwacaxũxũ, rü poraãcü nüxũ naxãtanü. Yerü tama uiru rü êxna dñeru i ngauxwèxexũmaã nanaxütanü, natürü Cristugü ya mexêchicümaã nixĩ ga naxütanüãxũ. Yerü núma ga Cristu rü ñoma wüxi i carneru i taxuwama nañuxraũxũ i Tupanacèx imáxürüü pexcèx nayu na pexũ naxütanüxũcèx.

²⁰ Rü núma ga Tupana rü woetama nuxcümaxũchima tauta naãne ixügu, rü marü Cristuxũ naxuneta na pexcèx nayuxũcèx. Natürü ñomaücüü nixĩ ga nangóxũ ga guma Cristu na pexũ nangũxêêxũcèx.

²¹ Rü ñuxma rü Cristugagu nixĩ i nüxũ peyaxõgũxũ ya Tupana ga yuwa Cristuxũ írudaxêêcü rü daxũwa nagacü. Rü ngêmacèx nixĩ i ñuxma i Tupanaãxũ peyaxõgũxũ rü ípenanguxêêgũxũ na daxũwa pexũ nagagũxũcèx.

²² Rü ñuxma na naga pexĩnüëxũ i Tupanaãrũ ore i aixcüma ixĩxũ rü pexũ natauxcha na pegü pengechaũgũxũ erü Tupana rü marü pexũ inayanaxoxêê i perü chixexũgü. Rü ngêmacèx penaxwèxe i aixcüma guxũ i perü ngúchaũmaã pegü pengechaũgü.

²³ Rü ñuxma i pema rü marü penayauxgü i ngexwacaxũxũ i perü maxũ. Rü ngêmacèx ñoma ngexwacèx pebuexürüü pixĩgü. Natürü ngêma maxũ rü tama penatü rü pee ya yuwèxéxewa nixĩ i penayaxuxũ. Natürü Tupanaãrũ ore i maxũxũ i taguma iyarüxoxũwa nixĩ i penayaxuxũ.

²⁴ Erü Tupanaãrũ ore i ümatüxũwa rü ñanagürü:

“Guxüma i duüxügü rü ñoma wüxi i natüanerüümare nixĩ. Rü guxüma i norü mexü, rü wüxi i nanetüchacurüümare nixĩ. Rü ngẽma natüane rü nayu, rü nachacu rü narüngu. Rü ngẽxgumarüü ta nixĩ i duüxügü na tama nataixü i norü maxü i ñoma i nañnewa.

²⁵ Natürü tórü Coriarü ore rü taguma inayarüxo”, ñanagürü i Tupanaärü orewa. Rü ngẽma Tupanaärü ore i mexü nixĩ ga pemaã nüxü yaxugüxü.

2

¹ Rü ngẽmacèx name nixĩ i nüxü perüxoe i guxüma i chixexügü, rü ngẽma na pidoratèèxgüxü, rü ngẽma na togüpèxewa meã na pemaxènetaxü rü ngẽma na pixãüxãchiwèxegüxü, rü ngẽma na pexoregütèèxgüxü.

²⁻³ Rü ngẽxguma chi aixcüma nüxü picuèxãchitanügu na ñuxãcü namecümamaxüchixü ya tórü Cori, rü ñoma wüxi i õxhana i ngexwacèx buxü i naëgünenixü nüxü ngüchaüxürüü penaxwèxe i poraãcü pexü nangüchaü i norü ore na ngẽmawa peporaexüçèx rü meã peyaexüçèx i perü õwa na ngẽmaãcü guxüwama namexüçèx i perü maxü i taguma gúxü.

Cristu nixĩ ya nuta ya maxücü

⁴ Rü ñuxma rü name nixĩ i tórü Corina pengaicamagü. Erü nüma ya tórü Cori nixĩ ya yima nuta ya maxücü ya Tupana nayaxücü na namaã inaxügüãxüçèx ya napata. Rü woo duüxügü nüxü oexü, natürü yima nixĩ ya Tupana nayaxücü erü naxcèx rü namexèchi.

⁵ Rü ngẽxgumarüü ta i pemax, rü Tupana pexü nade na napataarü nutagü ya maxècü pixüxüçèx. Rü pema nixĩ i Tupanaärü ngüxèëruügu i üünexü i Ngechuchu ya Cristuégagu Tupanana ãmare pexägüxü. Rü ngẽma ãmare i nüxna pexägüxü i namaã nataãèxü rü ngema nixĩ i perü maxü i mexü i napèxewa.

⁶ Rü Tupana rü norü ore i ümatüxüwa rü Cristuchigaxü nixu rü ñanagürü:

“Ñuxma na ichanaxügüxü ya chopata, rü yima nuta ya nüxĩra chayaxüchicü, rü yima nixĩ ya nuta ya mexèchicü ya chomatama chanayaxücü na chopata namaã ichaxügüxüçèx. Rü yima nuta rü chaunchiga nixĩ. Rü yíxema nüxü yaxõxè, rü aixcüma tá tanayaxu i ngẽma maxü i taguma gúxü i tümamaã ichaxunetaxü”, ñanagürü.

⁷ Rü pema na nüxü peyaxõgüxü, rü Cristu rü pexcèx rü guxüwama name rü naporaxüchi. Natürü ngẽma tama yaxõgüxüçèx, rü taxuwama name. Rü ngẽmacèx ya Tupana rü norü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Yima nuta ya ñpataarü üruügu nüxü ocü, rü chauxcèx rü gucü ya nutaarü yexera namexèchi. Rü ngẽmacèx yimaëtüwa nixĩ ichanaxügüxü ya chopata”, ñanagürü.

⁸ Rü Tupanaärü ore rü ñanagürü ta:

“Guxüma i ngẽma tama yaxõgüxü rü tama irüxĩnüèchaüxü rü yima nutagu tá nayarüpucutügü”,

ñanagürü. Rü ngẽmaãcü i guxüma i ngẽma tama yaxõgüxü rü tá chixexügu nayi erü tama Tupanaga naxĩnüèchaü rü tama Cristuaxü nayaxõgüchaü. Rü ngẽmacèx Tupana tá nanapoxcue yema nüma nüxü yaxuxürüü.

⁹ Natürü pema nixĩ i duüxügü i tórü ãëxgacü ya Tupana pexü dexü na norü ngüxèëruügu pixüxüçèx. Rü pema nixĩ i duüxügü i napèxewa ixüünexü erü nümatama ya Tupana rü norü duüxügüxü pexü nixüxüçèx na nüxü pixuxüçèx

i norü ore i aixcüma mexêchixü. Rü nümatama ya Tupana nixĩ ga chixexüwa pexü ínguxüxêxü na norü ngóonexü i mexêchixügu pechocuxücèx.

¹⁰ Rü üpa ga pema rü tama Tupanaãrü duüxügu pixĩgu, natürü i ñuxma rü aixcüma norü duüxügu pixĩgu. Rü üpa rü taxúeaxüma pengechaütümüügu, natürü i ñuxma rü Tupanaãxü pengechaütümüügu.

Ñuxma na Tupanaãrü duüxügu pixĩgüxü, rü name nixĩ i meã naxcèx pemaxê

¹¹ Pa Chaueneëgu ya Pexü Changechaügüxex, rü ñuxma na Tupanaãrü duüxügu pixĩgüxü, rü tama ñoma i naãnecüãx pixĩgu. Rü ngêmacèx pexü chacèxü na nüxü perüxoexücèx i guxüma i ngêma ngúchaügü i chixexü i ñoma i naãnecüãx nagu íxü. Erü ngêma ngúchaügü i chixexü rü taãxü chixexügu nanguxêêchaü.

¹² Rü name nixĩ i meã pemaxê napêxewa i ngêma duüxügu i tama Tupanaxü cuèxgüxü. Rü ngêxguma woo poraãcü chixri pechiga yadexagügu i nümagü, rü tá nüxü nadaugü na ñuxãcü mexü pexügüxü, rü tá Tupanaxü nicuèxüügu i ngêxguma Cristu wena núma üxgu.

¹³ Rü name nixĩ na tórü Cori ya Ngechuchugagu tümaga pexĩnüèxü ya guxãma ya yixema perü ãëxgacügü ixĩgüxe. Rü ngêmaãcü name nixĩ i meã naga pexĩnüè ya ãëxgacü ya tacü ya Dumawa ngêxmacü, erü nüma nixĩ i guxü i togü i ãëxgacügüétüwa nangêxmaxü.

¹⁴ Rü ngêxgumarüü ta name nixĩ i naga pexĩnüè i ngêma togü i ãëxgacügü i petanüwa namugüxü ya yima ãëxgacü ya tacü na napoxcueãxücèx i ngêma chixexü ügüxü rü namaã nataãëgüxücèx i ngêma mexü ügüxü.

¹⁵ Erü Tupana nanaxwèxe na mexü pexügüxü na ngêmaãcü ipeyanangeèxgüxêxücèx i ngêma duüxügu i tama Tupanaãrü orexü cuáxchaügüxü rü chixri ngêma orchiga idexagüxü.

¹⁶ Rü ñuxma na Cristu pexü ínguxüxêxü, rü name nixĩ i duüxügu i aixcüma ínguxüxürüüãcü meã pemaxê. Natürü ñuxma na ípenguxüxü rü tama name na ngêmamaã pegü ípepoxüxü na tacü rü chixexü pexügüxücèx. Erü ñuxma na Tupanaãrü duüxügu pixĩgüxü, rü name nixĩ i norü ngúchaüxĩcatama pexügü.

¹⁷ Rü name nixĩ i meã penayauxgü i guxüma i duüxügu. ¡Rü nüxü pengechaü i taeneëgu i yaxögüxü! ¡Rü nüxü pemuüè ya Tupana! ¡Rü naga pexĩnüè ya ãëxgacü ya tacü ya Dumacuãx!

Tanaxwèxe i Cristurüü yaxna namaã taxĩnüè i ngêxguma ngúxü ingegügu

¹⁸ Pa Duüxügu i Coriãxgüxüx, ¡rü nüxü pengechaügü rü naga pexĩnüè i perü corigü! Rü tama name i ngêma perü corigü i pemaã mecümaxüxüxĩcatama pengechaügü, natürü name nixĩ i nüxü pengechaügü ta i ngêma perü corigü i chixecümaxü.

¹⁹ Erü Tupana rü pemaã nataãè ega nüxü na pengechaügüxücèx yaxna namaã pexĩnüègu i ngêxguma texé natücèxmamare chixexü pemaã üxgu rü ngúxü pexü tingexêègu.

²⁰ Natürü ¿tacüwa pexü namexü ega yaxna namaã pexĩnüègu i ngêxguma wüxi i perü chixexücèx pepoxcuegu? Natürü ngêxguma tacü rü mexü i pexüxügagu ngúxü pingegügu rü yaxna namaã pexĩnüègu, rü ngêma waxi nixĩ i Tupanapêxewa mexü.

²¹ Rü ngêma na mexü pexüxügagu ngúxü pingegüxücèx nixĩ i Tupana pexü dexü. Yerü ga Cristu rü ta pexcèx ngúxü ninge. Rü yemaãcü pexü nüxü nadauxêè na ñuxãcü nüma nanaxwèxexü na naxrüü yaxna namaã pexĩnüèxü i ngêma ngúxü.

²² Nüma ga Cristu rü taguma pecadu naxü, rü taguma texéxü nawomüxêè.

²³ Rū yexguma duñxügü chixexü namaã ixugüegu, rü nüma rü taxuüma ga chixexümaã nanangãxü. Rū yexguma ngúxü nüxü yangexëëgügu, rü nüma rü tama tacü rü chixexümaã nanaxãuxüne. Natürü Tupanamaã nüxü nixu na nüma namaã namexëëãxücèx ga yema duñxügü ga chixri namaã chopetüxü. Yerü nüxü nacuèx rü Tupana rü aixcüma meã nanangugü i guxüma i duñxügüarü maxü.

²⁴ Rū nümatama ga Cristu rü nügüxünegu nayange ga tórü pecadugü ga yexguma curuchagu nayuxgu. Rū yemaãcü nanaxü na nüxü rüxoexücèx i tórü chixexü na naxcèxicatama imaxëxücèx. Nüma rü pexcèx nanapix na yemaãcü pexü nameëxëëxücèx.

²⁵ Rū pema ga üpa rü ñoma carnerugü i nu ne naxĩmarexürüü pixĩgü. Natürü i ñuxma rü marü Cristucèx pewoegu. Rū nüma nixĩ i perü dauruü yĩxü, rü nüma nixĩ i pexna nadauxü.

3

Ñuxãcü Tupana nanaxwèxe na namaxëxü i ngëma ixãmaxü rü ixãtexü

¹⁻² Rū pemax, Pa Ngexügüx, rü name nixĩ i petega pexĩnüë na ngëma pete i tama yaxõxü nüxü dauxücèx i perü maxü i mexü i Tupanapëxewa rü duñxügüpëxewa rü ngëmacèx na yaxõõxücèx woo taxuüma i Tupanaãrü orexü namaã pixugu.

³ Rū ngëma na aixcüma pimexücèx, rü tama name i nagu perüxĩnüë na ñuxãcü pegü pemexëëyaexüchixü, rü ëxna uirunaxcèx i ngèxãëruümaã pengèxãëgüxü, rü ëxna tatanüxüchixü i naxchirugu na picuxgüxü.

⁴ Natürü name nixĩ i perü maxüwa pegü pimexëëgü rü guxüma i duñxügümaã pimecümagü rü taguma texémaã penuãëgü, erü ngëma nixĩ i perü mexü i taguma iyarüxoxü i aixcüma mexü i Tupanapëxewa.

⁵ Rū yemaãcü norü maxü i mexümaã nixĩ ga nügü yangèxãëgüxü ga yema nuxcümaügüxü ga ngexügü ga Tupanapëxewa ixüünexü. Rū nümagü rü Tupanaãxü nayaxõgü rü natega naxĩnüë.

⁶ Rū yemaãcü ta iyixĩ ga Chara ga ngíte ga Abráüga na naxĩnüxü, rü ngĩrü corimaã naxuaxü. Rū pemagü rü tá ta ngĩrüü pixĩgü ega mexü pexügügu. Rū ñuxüchi taxucèxtáma tüxcüü petecèx pemuüë.

⁷ Rū ngëxgumarüü ta i pemax, Pa Yatügüx, rü name nixĩ i meã pemèxü pengechaügü rü aixcüma yaxna ngĩmaã pexĩnüë, erü ngĩma rü irüturamaë. Rū name nixĩ i ngĩmaã petaãëgü erü Tupana rü pexna naxãaxürüü ngĩxna nanaxã i ngëma maxü i taguma gúxü. Rū name nixĩ i ngëmaãcü meã ngĩmaã pemaxë na Tupana nüxü ñnüxücèx i perü yumüxëgü.

Yixema mexü ügüxe ya ngúxü ingegüxechiga

⁸ Rū ngëmaãcü chanaxwèxe i guxãma i pema rü pegüxü pengechaütümüügü rü wüxigu perüxĩnüë, rü aixcüma nüxü pengechaügü i guxüma i taeneëgü i yaxõgüxü. Rū chanaxwèxe i aixcüma pemecümagü rü guxãmaã pegü pewüxigüxëë.

⁹ Rū ngëxguma texé chixexü pemaã üxgu, rü tama name i pema rü ta chixexü tümamaã pexü. Rū ngëxguma texé pemaã guxchigagu, rü tama name i pema rü ta tümamaã peguxchiga. Natürü narümemaë nixĩ i mexü i oremaã tüxü pengãxüga rü tüxü perüngüxëë, erü Tupana pexü nadei na pexü nangüxëëxücèx.

¹⁰ Erü Tupanaãrü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:
 “Ngëxguma texé taãëãcüma maxchaügu, rü name nixĩ i nüxna tadau ya tümããrü conü na tama chixexü i oremaã yadeaxücèx. Rū ngëxgumarüü ta name nixĩ i nüxna tadau i tümããx na tama doraxü yaxuxücèx.

11 Rū name nixĩ i nüxna tayaxũ i guxũma i chixexũgũ, rü mexũ taxũ. Rū ngẽxgumarũũ ta name nixĩ i guxũguma naxcèx tadau na togũmaã tataãẽxũ.

12 Erũ tórũ Cori rü tüxna nadau ya yixema aixcũma ímexẽ, rü nüxũ naxĩnũ i tũmaãrũ yumũxẽ. Natürũ tũmamaã nanu ya yixema chixexũ ügũxe”, ñanagürũ i ngẽma Tupanaãrũ ore.

13 ¿Rü texé tá chixexũ pemaã üxũ ega pema rü aixcũma guxũguma mexũ pexũgũgu?

14 Natürũ ngẽxguma chi ngẽma mexũ na pexũgũxũcèx ngúxũ pingegũgu, rü name nixĩ i petaãẽgũ. ¡Rü taxucèxma texéxũ pemuũẽ, rü taxucèxma tacücèx pexoegaãẽgũ!

15 Rū name nixĩ i perũ Corixũ peyaxĩxẽẽ ya Cristu rü aixcũma naga pexĩnũẽ, rü guxũguma ípememare na meã penangãxũxũcèx i guxũma i duũxũgũ i pexna çaxũ na tüxcũũ Cristuaxũ peyaxõgũxũ.

16 Natürũ name nixĩ i nüxũ pengechaũãcũma penangãxũ rü tama pegũgu perũxĩnũẽãcũma na norũ yexera pixĩgũxũ. Rū name nixĩ i meã pemaxẽ na taxucèxma pexoegaãẽxũcèx. Rū ngẽxguma ngẽmaãcũ pemaxẽgu rü tá naxãneẽ i ngẽma duũxũgũ i chixri pechiga idexagũxũ na ñuxãcũ Cristucèx pemaxẽxũ.

17 Yixema rü ngúxũ tingegũ ega chixexũ ixũgũgu. Natürũ narũmemaẽ nixĩ na mexũ ixũgũxũcèx ngúxũ na ingegũxũ, ega ngẽmaãcũ Tupana naxwèxegu.

18 Yerũ nümatama ga Cristu rü ngúxũ ninge, rü wüxicanatama guxããrũ peca-ducèx nayu. Rū woo na mecũ yĩxũ rü taxcèx nayu i yixema i chixexũ i duũxũgũ ixĩgũxũ. Rū yemaãcũ nanaxũ na Tupanaxũtawa tüxũ nagagũxũcèx. Rū woo nayu ga naxũne, natürũ ga naãẽ rü tama nayu.

19 Rū yexguma naxũne yuxgu rü naãẽ rü natanũwa naxũ ga yema naãẽgũ ga Tupana poxcuexũ, rü orexũ namaã nayarũxu.

20 Rū yema naãẽgũ ga yexma poxcuexũ, rü yema nixĩ ga naãẽgũ ga yema duũxũgũ ga Noe maxũgu tama ixĩnũẽchaũxũ woo Tupana yaxna namaã naxĩnũ ga yexguma Noe naxũyane ga guma wapuru. Rū 8 ga duũxũgũxicatama nixĩ ga guma wapurugu ichoũxũ, rü yema nixĩ ga guma mucũ ga taxũchicũarũ dexáétũwa maxẽxũ.

21 Rū yema dexá rü wüxi ga cuèxruũ nixĩ. Erũ ngẽxguma dexáwa íbaiegu, rü duũxũgũxũ nüxũ tacuèxẽẽ na Ngechuchu ya Cristu wena maxũxũgagu yĩxũ i tüxũ nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rū tama taxũneãrũ düxétũwa na imexũcèx nixĩ i íbaieũ, natürũ ítabaie yerũ marũ Tupanana naxcèx taca na tüxũ iyanaxoxẽẽãxũcèx ga tórũ peca-ducèx na aixcũma napẽxewa imexũcèx rü aixcũma mexũgu rüxĩnũẽxũcèx.

22 Rū nüma ga Ngechuchu ya Cristu, rü daxũguxũ i naãnewa naxũ, rü ñuxma rü Tupanaãrũ tügũnecũwawa nangẽxma. Rū ñuxma rü namẽxwa nangẽxmagũ i guxũma i Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ i daxũcũãx rü guxũma i ãẽxgacũgũ i daxũcũãx.

4

Tanaxwèxe i ngẽma cuèx i Tupana tüxna ãxũmaã nüxũ tarũngũxẽẽ i taeneẽgũ

1-2 Rū ngẽmacèx name nixĩ na ípememarexũ na ngúxũ pingegũxũ yexgumarũũ ga Cristu na ngúxũ yangexũ. Erũ yixema ngúxũ ingexe rü marũ nüxũ tarũxo i tũmaãrũ peca-ducèx na guxũguma meã Tupana naxwèxexũãcũma tamaxũxũcèx, rü tama i tũmaxũne naxwèxexũãcũma na tamaxũxũcèx.

3 Ũpa ga pemax, rü mucũma ga taunecũ penaxũecha i ngẽma chixexũ i ñuxma i ngẽma duũxũgũ i tama Tupanaxũ cuèxgũxũ ügũxũ. Rū yexguma ga pema rü peca-ducèx pexũgũãcũma pemaxẽ, rü penaxũ ga pexeneãrũ ngúchaũ, rü pengãxẽ, rü peta ga nawa pexãũgatanũxũ pexũgũ, rü tacũ i nguchiẽxgũxũ

poraãcü pixaxcugü, rü tupananetachicünèxãgüxü picuèxüügü i woo Tupana na pexna nachuxuxü i ngêma.

⁴ Rü yema duüxügü ga namaã pexãmücügüxü ga yexguma chixri pemaxêgu, rü ñuxma rü poraãcü nagu narüxĩnũe na tacücèx tama natanügu pexãgüxü rü tama nawe perüxĩxü i ngëxguma norü chixexü naxügügu. Rü ngëmacèx nixĩ i ñuxma i chixri pechiga yadexagüxü.

⁵ Natürü nümagü rü tá ta Cristupêxewa nangugü na namaã nüxü yaxugüxücèx na ñuxãcü namaxêxü. Rü nüma ya Cristu rü ínamemare na nüxna yacachigüxücèx i guxüma i duüxügü i maxêxü rü yuexü.

⁶ Rü ngëmacèx ya Tupana rü naxüpa na nayuexü i duüxügü rü marü nüxna nanaxuaxü i maxü i taguma gúxü. Erü nanaxwèxe na naxrüü guxüguma mexüwa namaxêechaxü ega woo ñoma i naãnewa nayuegu i naxünegü.

⁷ Rü marü ningaica na nagúxü i ñoma i naãne rü guxüma i tacü i nawa ngëxmaxü. Rü ngëmacèx name nixĩ na ípexuãêxü rü meã peãe ta ipexügüxü rü guxüguma peyumüxêgüxü.

⁸ Rü guxüärü yexera i ngêma pexü chanaxwèxexü nixĩ na aixcüma pegü pengechaüügüxü i wüxichigü. Erü ngëxguma aixcüma yigü ingechaüügü rü ngëmaãcü inayarüxo i muxüma i pecadugü.

⁹ ¡Rü meã pegü peyaxugü i wüxichigü i pechiüwa! Rü tama name i tümamaã penuãêãcüma tüxü peyaxu.

¹⁰ Rü wüxichigü i pemax, rü Tupana pexna nanaxã i perü cuèx. Rü ngêma perü cuèxmaã rü name nixĩ i wüxichigü pegü perüngüxêëgü, na aixcüma Tupanaärü ngüxêëruü i mexü na pixigüxücèx rü meã namaã pepuracüexücèx i guxüma i ngêma cuèx i Tupana pexna äxü.

¹¹ Rü ngëxguma texé nüxü ixuxgu i ore, rü name nixĩ i aixcüma Tupanaärü orexü tixu. Rü ngëxguma texé togüxü rüngüxêëgu, rü name nixĩ i Tupana tüxna äxü i poramaã tanaxü. Rü guxüma i ngêma pexüxü rü name nixĩ i meãma penaxü na ngëmaãcü Ngechuchu ya Cristugagu Tupanaxü picuèxüügüxücèx. Erü nüma ya Tupana rü guxüguma namexêchi rü naporaxüchi. Rü ngëmaãcü yĩ.

Ngëxguma Cristuaxü yaxõxgu rü ngúxü tinge

¹² Pa Chaueneëgü ya Pexü Changechaüügüxex, ñuxma na taxü i guxchaxügü i perü ngüxêëruü pexcèx ínguxü, ¡rü tãxü i pebaixãchiãëgüxü, ñoma tacü i taguma nüxü pedauxü ngupetüxürüü!

¹³ Natürü narümemaë nixĩ na petaãëgüamaxü, yerü yema Cristu ngúxü na ingexürüü nixĩ i ngúxü na pingegüxü i ñuxmax na petaãëgüxücèx i ngëxguma wena núma naxüxgu i nümax.

¹⁴ Rü ngëxguma Cristuaxü na peyaxõgüxügagu texé pemaã guxchigagu, rü wüxi i perü taãe nixĩ i ngêma. Erü ngëmaãcü nüxü pecuèx na Tupanaãe i Üünexü rü pewa na nangëxmaxü.

¹⁵ Rü ngëxguma chi ngúxü pingegügu, rü name nixĩ na wüxi i mexü na pexügüxügagu na yĩxü rü tama wüxi i chixexügagu na yĩxü, ngëxgumarüü i máeta rü êxna ngítèx rü êxna togüarü guxchaxüwa na pegü pengëxmagüxêëxü.

¹⁶ Natürü ngëxguma texé Cristuaxü tayaxõxügagu ngúxü tingexgu, rü taxucèxma tüxcüü ngëmacèx taxãne. Rü name i ngëmacèx Tupanaxü ticuèxüü.

¹⁷ Rü ñuxma rü marü nawa nangu na Tupana ngúxü tüxü ingexêëxü na ngëmaãcü tüxü iyanawêxãchixêëxücèx i yixema na naxãcügü ixigüxü. Rü ngëxguma ngëmaãcü tamaã inaxügüãgu, rü ¿ñuxãcü tá nüxü naxüpetü i ngêma duüxügü i tama Tupanaärü ore i mexüga ñnüëchaüxü?

¹⁸ Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Ngēma duūxūgū i mexū ügūxū rü guxchaãcūma nanayauxgū i maxū i taguma gúxū. Rü ñuxma na ngēmaãcū yīxū, ¿rü ñuxãcū tá nüxū nangupetūxū i ngēma duūxūgū i chixexū ügūxū rü pecaduãxgūxū?” ñanagürü.

¹⁹ Rü ngēmacèx ya yíxema Tupana naxwèxexūãcūma ngúxū ingegūxe, rü name nixī na mexū taxüğüechaxū rü Tupana ya tüxū ücümëxëgu na tanaxūxū i tūmaãe na nüxna tüxū nadauxücèx. Erü nüma ya Tupana rü mecü nixī rü taguma texéxū nawomüxëe.

5

Ucuxëgü naxcèx i ngēma yaxōgüxū

¹ Rü ñuxmax, Pa Yaxōgüxūärü Æëxgacügüx, rü pexna chanaxãxchaū i wüxi i ucuxë i mexū, erü choma rü ta pexrūü yaxōgüxūärü Æëxgacü chixī. Rü chomaxūchima nixī ga nüxū chadauxū ga ñuxãcū ngúxū na yangexū ga Cristu. Rü choma rü tá ta pexrūü choxū nangëxma i chauchica i mexū i ngëxguma wena núma naxūxgu.

² Rü chanaxwèxe i nüxna pedau rü nüxū perüngüxëe i guxūma i Tupanaärü duūxūgū i pemëxwa ngëxmagüxū. Rü name i mexū i perü ngúchaūmaã Tupana naxwèxexūãcūma penaxü i ngēma puracü, rü tama texé pexū muxguxica penaxü rü ëxna dīerucèx penaxü.

³ Rü tama name i namaã penuëãcūma rü penangaãcūma penamu i ngēma duūxūgū. Natürü chanaxwèxe i mexū i perü maxū nüxū pewëx na ñuxãcū Tupana naxwèxexū na namaxëxū.

⁴ Rü ngëxguma wena núma naxūxgu ya tórü Dauruūxūchi ya Cristu, rü pema rü tá penayauxgū i wüxi i perü ãmare i ngëxcueruū i mexëchixū i taguma ngauxū.

⁵ Rü ngëxgumarüü ta i pemax, Pa Ngextüxücügüx, rü name nixī i naga pexīnüe i ngēma perü Æëxgacügü i Tupanaärü puracüwa puracüexū. Rü guxāma i pema i yaxōgüxū, rü name nixī i wüxichigü pegü perüngüxëe rü taguma pegügu perüxīnüe na pemücügüarü yexera pixīgüxū. Erü Tupanaärü ore i umatüxūwa rü ñanagürü:

“Tupana rü tama norü me nixī i ngēma duūxūgū i nügü icuèxüxügüxū. Natürü nüxū narüngüxëe rü namaã namecūma i ngēma duūxūgū i tama nügü icuèxüxügüxū”,

ñanagürü i ngēma ore.

⁶ Rü ngēmacèx tama name i pegü picuèxüxū. Rü narümemae i Tupanamëxë ya poranetüxūwa pegü pengëxmagüxëe na nüma pexū yacuèxüxügüxücèx i ngëxguma nawa nanguxgu na ngēmaãcū pemaã naxüãxū.

⁷ Rü name nixī i Tupanamëxëgu penaxü i guxūma i perü oegaãëgü, erü nüma ya Tupana rü guxūguma pegu narüxīnü rü aixcūma pexna nadau.

⁸ Rü name nixī i guxūguma pegüna pedaugü rü ipexuãëgü, erü perü uwanü i Chataná rü doma wüxi ya ai ya idüraxüchicürüü nanañaãne rü tūmacèx nadau na texéxū tá nachixexëëxū.

⁹ ¡Rü peporaeamèx rü peyaxōgüamèx i ngëxguma tacü rü chixexū pemaã naxüxchaūgu! Erü nüxū pecuèx rü guxūma i taeneëgü i guxūwama ngëxmagüxū rü pexrūü ngëmatama ngúxū ningegü.

¹⁰ Natürü ngëxguma paxaxāchi ñoma i naãnewa ngúxū pingegüguwena, rü Tupana rü tá pexū nimexëe na aixcūma napëxewa pimexücèx, rü tá pexū narüngüxëe na taguma nüxū perüxoexücèx, rü tá pexū naporaexëe na aixcūma perü maxūwa peporaexücèx. Rü daatama Tupana nixī ya tüxna naxãcū i guxūma i mexū i tüxū ngëxmaxū, rü tüxū deicü na naxütawa tüxū

nangẽxmaxũcèx i tachica i mexũ i taguma gúxũ, erũ Ngechuchu ya Cristuarũ duũxũgũ tixĩgũ.

¹¹ Rũ name nixĩ i guxũguma nüxũ ticuèxũgũ ya Tupana, erũ nüma nixĩ i guxũãrũ ãẽxgacũ yĩxũ i guxũguma. Rũ ngẽmaãcũ yĩ.

Pedru rũ yema yaxõgũxũ narũmoxẽ

¹² Taeneẽ ya Chiribánu ya meã yaxõcũmaã petanũwa chanamu i ñãã nuxmarexũ i popera na pexũ chixucũxẽgũxũcèx rũ pemaã nüxũ chixuxũcèx na ngẽma pexũ nangechaũxũgagu yĩxũ ya Tupana i aixcũma pexũ nangũxẽxũ. Rũ ñuxma na ngẽmaãcũ pexũ nangechaũxũ, rũ name nixĩ i guxũguma naxcèx pemaxẽ.

¹³ Rũ pexũ narũmoxẽgũ i guxũma i taeneẽgũ i yaxõgũxũ i pexrũ Tupana dexũ i núma Dumawa ngẽxmagũxũ. Rũ ngẽxgumarũ ta pexũ narũmoxẽ i chorũ ngũxẽẽruũ i Marcu ya chaunerũ ixĩcũ.

¹⁴ Rũ chanaxwèxe i wũxichigũ i pema rũ pegũ pengechaũgũãcũma pegũ perũmoxẽgũ. Rũ ngẽxgumarũ ta chanaxwèxe na aixcũma petaãẽgũxũ i guxãma i pema na Ngechuchu ya Cristuarũ duũxũgũ pixĩgũxũ. Rũ ngẽmaãcũ yĩ.

Rũ nuãma pexna,
Pedru

NORÜ TAXRE GA POPERA GA PEDRU ÜMATÜXÜ

Pedru nüxü narümoxë ga yema yaxögüxü

¹ Pa Chaueneëgüx, choma i Chimáü i Pedru nixi i pexcèx chanaxümatüxü i ñaã popera. Rü choma rü Ngechuchu ya Cristuarü ngüxëëruü chixi, rü nüma nixi ga choxü namuxü na nüxü chixuxücèx i norü ore. Rü pexcèx chanaxümatü i pema na toxrüü aixcüma peyaxögüxü, erü tórü Tupana rü tórü Maxëëëruü ya Ngechuchu ya Cristu rü aixcüma nimexëchi.

² Rü ñuxma na Tanatü ya Tupanaxü pecuáxü rü tórü Cori ya Ngechuchuxü pecuáxü, rü chanaxwèxe i nümagü aixcüma pemaã namecüma rü aixcüma pexü nataãëxëë.

Yaxögüxücümagüchiga

³ Rü Tupana rü noxrütama poramaã marü tüxna nanaxã ga guxüma i ngëma nacüma i mexü i inaxwèxexü na aixcüma meã naxcèx imaxëxücèx. Rü yemaãcü nanaxü ga yexguma tüxü nüxü nacuèxëëgu ga guma tórü Cori ya mexëchicü ga norü poramaã tüxü decü.

⁴ Rü yematama norü poramaã tüxna nanaxã ga guxüma ga norü ngüxëë i mexëchixü ga inaxunetaxü na naxrüü pimexücèx rü nüxna pixigachixücèx i guxüma i chixexügü i duüxügüarü ngüchaü i chixexügagu ñoma i naãnewa ngëxmaxü.

⁵ Rü ngëmacèx penaxwèxegü na pegü peporaexëëxü na yexeracü peyaxögüxü rü meã togüpëxewa pemaxëxü. Rü ñuxuchi name na meãma nüxü pecuáxü na tacü yixü i Tupana pexü naxwèxexü.

⁶ Rü ngëxgumarüü ta penaxwèxegü na meã pegümaã ipecuáxü na tama chixexügu peyixücèx. Rü ñuxüchi name na yaxna pegümaã pexinüëxü. Rü ngëxgumarüü ta name na aixcüma Tupanaxü pengechaügüxü.

⁷ Rü ñuxüchi penaxwèxegü na pegü pengechaügüxü ya guxãma i pemax. Rü ngëxgumarüü ta name na guxüma i duüxügüxü pengechaügüxü.

⁸ Rü ngëxguma aixcüma ngëma pexü chaxucuxëxüácüma pemaxëgu, rü tãütáma natücèxma nixi i perü maxü, rü tãütáma natücèxma nixi na nüxü pecuáxü ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu.

⁹ Natürü yixema tama ngëma pexü chaxucuxëxüácüma maxüxë, rü ñoma tangexetüxürüü tixi. Rü ñoma wüxi i duüxü i tama nagu rüxñüxü i ngëma yixcüra tá nüxü ngupetüxürüü tixi, erü nüxü itayarüngüma na ñuxãcü Tupana tüxü nüxü ngechaüxü ga tümaãrü pepadugü.

¹⁰ Rü ngëmacèx, Pa Chaueneëgüx, name nixi na yexeraãcü meã Tupanacèx pemaxëxü na ngëmaãcü ipenawéxücèx na aixcüma Tupanaãrü duüxügü ya pexcèx naçaxe rü pexü dexe na pixigüxü. Rü ngëxguma ngëmaãcü pemaxëgu rü tagutáma chixexügu peyi rü tagutáma Tupanaxü ípetèx.

¹¹ Rü ngëmaãcü ya Tupana, rü tá meã pexcèx nayawãxna i iãx na tauxchaãcü pichocuxücèx i ngextá guxügutáma ãëxgacü íyixüwa ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü Maxëëëruü.

¹² Rü ngëmacèx woo marü nüxü na pecuáxü rü nagu na pexixü i ngëma ore i aixcüma ixixü, natürü guxügutáma pexna nüxü chacuèxãchixëëëcha ga yema pexü namaã chaxucuxëxü.

¹³ Erü ñuxma na chamaxüxü i chomax, rü nagu charüxñü na namexü na pexna nüxü chacuèxãchixëëëxü i ngëma ore i namaã pexü chixucuxëgüxü, na ngëmaãcü pexü changüxchaüxëëxücèx na meã Tupanacèx pemaxëxü.

14 Rū pemaã nüxũ chixu i ngẽma, erũ tórũ Cori ya Ngechuchu ya Cristu choxũ nüxũ nacuèxẽẽ na paxa tá chayuxũ.

15 Rū ñoma rü ta na chamaxũxũ, rü meã pexũ chixucuxẽgü na ngẽxguma chayuxguwena rü guxũguma nüxna pecuèxãchiexũcèx i ngẽma chorũ ucuxẽgü na ñuxãcü Tupana naxwèxexũ na pemaxẽxũ.

Pedru rü namücügü rü aixcüma Cristuxũ nadaugü ga na ñuxãcü namexẽchixũ

16 Rū yexguma pexũ tangúexẽẽgu na ñuxãcü naporaxũ ya tórũ Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü ñuxãcü tá wena na nataeguxũ, rü tama tomatama togüãẽwa tayaxuxũ i ore nixĩ. Yerũ tomatama toxetümaã nüxũ tadau na ñuxãcü namexẽchixũ i nüma ya tórũ Cori.

17 Rū nüxũ tadau ga yexguma Tanatü ya Tupana nüxũ icuèxüũgu. Rū nüxũ taxĩnüẽ ga yexguma gumatama Tanatü ya Tupana ya Mexẽchicü ñaxgu: “Daa nixĩ ya Chaune ya nüxũ changechaũxũchicü. Rū choma rü poraãcü namaã chataãẽxũchi”, ñaxgu.

18 Rū aixcüma tomaxũchima nüxũ taxĩnüẽ ga yema Tupanaga ga daxũguxũ ga naãnewa inaxũxũ, yerũ tomatama rü tórũ Corimaã tayexmagü nawa ga guma mèxpúne ga üünene ga yexguma yema ngupetügu.

19 Rū yemaãcü nüxũ tadau na aixcüma yĩxũ ga yema ore ga nuxcümaũgüxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgü nüxũ ixugüxũ. Yerũ yema nüxũ yaxugüxũrũtama nixĩ ga nüxũ tadauxũ. Rū name nixĩ i pema rü ta aixcüma meã nagu perüxĩnüẽ i ngẽma ore, erũ wüxi i omü i íraxetüxũ i eãnexũwa ibaxixũrũ nixĩ. Rū ngẽma ore rü tá pexũ nüxũ nacuèxẽẽ i Tupanachiga ñuxmatáta ínangu ya tórũ Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya yima woramacuri ya ngunetüxũ ngócürũ ixĩcü. Rū ngẽxguma ínanguxgu i nüma rü aixcüma tá meã pexũ nüxũ nacuèxẽẽ i guxũma i nachiga.

20 Natürũ chanaxwèxe na guxũãrũ yexera nüxũ pecuáxũ i ñaã ore i tá pemaã nüxũ chixuxũ. Rū dücax, taxúema tüechamatama nüxũ tacuèx i tacüchiga na yĩxũ i Tupanaãrũ ore i ümatüxũ, ega Tupanaãẽ i Üünexũ tama tüxũ rüngüxẽẽgu.

21 Yerũ taxuũma ga Tupanaãrũ orearũ uruũ rü nüẽchamatama nügüãẽwa nanayaxu ga yema ore ga nüxũ yaxugüxũ. Natürũ yexguma yema orexũ yaxugüxũ, rü Naãẽ i Üünexũ nixĩ ga yadexagüxẽẽxũ.

2

Doramaã duũxüxüxũ ngúexẽẽxüchiga

1 Natürũ nuxcüma rü nayexma ta ga Tupanaãrũ orearũ uruũgüneta ixĩgüxũ ga Yudíugütanüwa. Rū ngẽxgumarũ tá ta petanüwa nangẽxma i duũxüxü i nguxẽẽruũgüneta ixĩgüxũ. Rū nümagü rü tá doramaã nanaxüchicüü i Tupanaãrũ ore, rü ngẽmaãcü tá pexũ nangúexẽẽ i ore i dora ixĩxũ na pexũ nawomüxẽẽgüxüçèx. Rū nümagü rü tãütáma naga naxĩnüẽchaũ ya yima tórũ Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya norũ Maxẽẽẽruũchirẽx ixĩcü. Rū ngẽmagagu ya Tupana rü ngürüãchi tá nanapoxcue i ngẽma duũxüxü i ngẽmaãcü maxèxũ, rü tá inayanaxoxẽẽ.

2 Rū nümagü rü tá nüxũ nixugü na tama wüxi i chixexũ yĩxũ ega woo taxúneãrũ ngúchaũ ixüxgu. Rū muxũma i togü i duũxüxü rü tá nawe narüxĩ i ngẽma chixexũ i naxüxüxüwa. Rū ngẽma chixri pexũ ngúexẽẽxüxü rü muxũma i togü i duũxüxü rü tá chixri nachiga nidexagü i Tupanaãrũ ore i mexũ i aixcüma ixĩxũ.

3 Rū nümagü i ngẽma duũxüxü i chixexũ rü tá nügüna nananugüchaũ i guxũma. Rū ngẽmacèx tá pemaã nüxũ nixu i ore i chixexũ ixĩxũ na ngẽmaãcü

pexũ nawomũxẽẽgũxũcèx rü pexũ ngĩxũ nayauxgũxũcèx i perü dïeru. Natürü tá napoxcue i ngẽma duũxũgü, rü tãütáma nibuxmü. Erü Tupana rü woetama nuxcümama nanamexẽẽ i ngẽma poxcu.

⁴ Yerü ga Tupana rü tama nüxũ nüxũ nangechaũ ga norü orearü ngeruũgü ga daxũcũãx ga pecadu ügũxũ. Rü yemacèx ímaxẽãnexũwa i ngoxogũxũ ínapoxcuexũwa nanawogü. Rü cadenamaã nayanèixgü na ngema nangẽxmagũxũcèx ñuxmatáta nawa nangu i ngẽma ngunexũ i nagu Tupana nüxna çaxũ i guxũma i duũxũgü.

⁵ Rü yexgumarüũ ta ga Tupana rü tama nüxũ nüxũ nangechaũ ga yema nuxcümaũgũxũ ga duũxũgü ga chixexũ ügũxũ. Rü yemacèx mucü ga taxüchicü naxcèx yéma nanamu na gumamaã nadaiãxũcèx ga yema duũxũgü ga chixexũ ügũxũ. Natürü ga Tupana rü Noexũ nadau ga na meãma duũxũgũxũ yaxucuxẽgũxũ na nüxũ naxoexũcèx ga norü chixexũgü. Rü yemacèx ga Tupana rü Noexũ namaxẽẽ namaã ga 7 ga natanũxũgü. Natürü nanadai ga guxũma ga yema togü ga duũxũgü.

⁶ Rü Tupana rü yexgumarüũ ta inayanaxoxẽẽ ga guma ñãnegü ga Chodoma rü Gomora ga poraãcü chixri duũxũgü nawa maxêne. Rü ínanagu ga guma ñãnegü ñuxmata norü tanimacaxicatama íyaxü. Rü yemaãcü nanaxü na guma ñãnegü rü wüxi ga cuèxruũ na yĩxũcèx nüxũ ga yema duũxũgü ga chixexũ ga yemawena maxèxũ.

⁷ Natürü ga Chodomawa rü Tupana nanamaxẽẽ ga Lox ga wüxi ga yatü ga mecü ixĩcü ga poraãcü ngechaũcü ga yexguma nüxũ nadèuxgu ga ñuxãcü chixri na namaxèxũ ga yema duũxũgü ga natanüwa nayexmaxũ.

⁸ Rü guxũ ga ngunexũgu rü nüma ga Lox ga meã maxücü rü poraãcü naãëwa nangux ga yexguma nüxũ nadèuxgu rü nüxũ naxĩnúgu ga yema chixexũgü ga naxũgũxũ ga yema duũxũgü ga natanüwa nayexmaxũ.

⁹ Rü yema Loxũ na namaxèxũrürüũ ga Tupana, rü nüxũ natauxcha na tüxũ ínanguxũxèèxũ i ngèxguma Chataná tüxna ínügu ya yixema meã maxèxè. Rü ngèxgumarüũ ta ya yixema chixexũ ügũxe, rü nüxũ natauxcha na poxcuwa tüxũ nangẽxmagũxũcèx ñuxmatáta nawa nangu i ngẽma ngunexũ i nagu guxũma i duũxũgũxũ yacagũxũ.

¹⁰⁻¹¹ Rü Tupana rü aixcüma tá nanapoxcue i ngẽma duũxũgü i naxũneãrü ngúchaũgu íxũ i tama naga ínüèchaũxũ ya tórü Cori. Rü ngẽma duũxũgü rü taxüegama naxĩnúèchaũ, rü nadauxcüraxũwèxegü rü nügüguxicatama narüxĩnüè. Rü tama namuũè na namaã naguxchigagũxũ i ngẽma ãèxgacügü i daxũcũãx i Tupanatüũwa ngèxmagũxũ. Rü ngẽmaãcü namaxè i ngẽma duũxũgü. Natürü woo Tupanaãrü orearü ngeruũgü i daxũcũãx i ngẽma duũxũgũxũ rüyexeraxüchichirèxũ, rü namuũè na ngẽmaãcü namaã naguxchigagũxũ i ngẽma ãèxgacügü i daxũcũãx i Tupanatüũwa ngèxmagũxũ.

¹²⁻¹³ Rü ngẽma nguxèẽruũgüneta, rü ñoma naèxũgürüũ nixĩgü, rü naèxũgürüũ taxuũma nacuèxgü. Rü ngẽma naxũnegü naxwèxexũ nixĩ i naxũgũxũ. Rü nabue na ñoma naèxũgü i yayauxgũxũ rü nadèixũrürüũ yixĩgũxũcèx. Rü chixri nachiga nidexagü i ngẽma tama nüxũ nacuèxgũxũ. Natürü ngẽma chixexũ i naxũgũxũgagu tá inayarütauxe, rü ngẽmaãcü ngúxũ tá ningegü nagagu i ngẽma ngúxũ i toguãxũ yangexèẽgũxũ. Rü nümagü rü namaã nataãgü i ngẽma chixexũ i ngunecütama naxũgũxũ. Rü ngèxguma pemaã nachibüegu, rü wüxi i chixexüchixü rü ãnexüchi nixĩgü erü ngema rü ta nanaxũgü i norü chixexũgü i namaã pexũ nawomũxèègüchaũxũ.

¹⁴ Rü ngẽma duũxũgü rü taxuacüma wüxi ya ngeãxũ nadaugümare, erü naãëwa rü nagu narüxĩnüè na nüxũ tangúchaũxũ. Rü tama nüxũ ninguéga na pecadu naxũgüechaxũ. Rü naxcèx nadaugü na ñuxãcü chixexũgu tüxũ nay-

ixêexũ ya yíxema duũxëgũ ya turaearũ maxũãxgũxe. Rũ nüxũ nicuèxũchi na ñuxãcü tacü nügũna nanugüexũ. Natürũ Tupana rũ marũ namaã nanaxuegu na napoxcueãxũ.

¹⁵ Rũ ngẽma duũxügũ rũ tama nagu naxĩ i ngẽma Tupana nüxũ naxwèxexũ, rũ ngẽmacèx inayarũtauxe. Rũ nagu naxĩ ga yema chixexũ ga nagu yaxũxũ ga nuxcümaũxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũ ga Baráũ ga Beú nane ga chixexũ úxũ na yemaãcü dñeru ngĩxũ nayaxuxúcèx.

¹⁶ Rũ noxrũtama buru ga woo taguma idexachirëxcü, rũ wũxi ga duũxũrũũ namaã iyadexa rũ inanga naxcèx ga yema chixexũ ga naxũxchaũxũ. Rũ yemaãcü Baráxũ íyachaxãchixëẽ na tama naxũãxúcèx ga yema chixexũ ga naxũxchaũxũ.

¹⁷ Rũ ngẽma duũxügũ rũ taxuwama nime ñoma wũxi i puchu i ngearũ dexáãxũrũũ. Rũ ñoma wũxi i caixanexũ i buanecü icuexũrũũmare nixĩ na taxuwama yamexũ. Natürũ Tupana rũ marũ nanamexëẽ i wũxi i nachica i èanexũchixũ i ngextá guxũgutáma ínapoxcueãxũwa i ngẽma duũxügũ.

¹⁸ Rũ ngẽmaãcü tá nanapoxcue i ngẽma duũxügũ, erũ nügũ yacuèxũũgũãcüma chixri nidexagü i ore i taxuwama mexũmaã. Rũ tüxũ nixucuxëgũ na tümãxũneãrũ ngúchaũgu na taxĩxúcèx ya yíxema marũ ngexwacèx ngẽmaxũ rüxochiréxe.

¹⁹ Rũ tümamaã nüxũ nixu rũ ngëxguma nawe tarũxĩxgu rũ tá tüxũ ínanguxũxëẽ na taxuũmëxëwa tangëxmagũxúcèx rũ tümã tanaxwèxexũãcüma tamãxëxúcèx. Natürũ ngẽma duũxügũ i ngẽmaãcü chixri idexagũxũ, rũ nümagũtama rũ norũ chixexũtũũwa nangëxmagü. Erũ guxũma i duũxügũ, rũ ngẽma nüxũ rüyexeramaëxũtũũwa nügũ nangëxmagũxëẽ.

²⁰ Rũ guxãma ya yíxema marũ tórũ Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya tórũ Maxëxëeruũxũ cuèxgũxe, rũ marũ nawa ítanguxũ i ñoma i naãneãrũ chixexũgũ. Natürũ ngëxguma chi wenaxãrũ naxcèx tawoegugu i ngẽma chixexũ i nawa ítanguxũchiréxũ, rũ tümããrũ me yixĩgu na wena ngẽma chixexũtũũwa tangëxmagũxũ, rũ aixcüma noxriarũ yexera tichixe.

²¹ Erũ ngëxguma chi nüxũ tacuèxgũguwena nüxũ tarũxoegu i ngẽma ore i mexũ ga noxri tayauxgũxũ, rũ narũmemaẽ chi nixĩ ga noxtacüma tãũ chima nüxũ na tacuèxgũxũ i ngẽma maxũ i aixcüma mexũ.

²² Tupanaãrũ ore i ümatũxũwa rũ ñanagürũ:
 “Ngẽma airu i nügũ oxgũxũ, rũ wenaxãrũ naxcèx nataegu i norũ oxü na yaweãxúcèx. Rũ ngẽma cuchi i norũ yora meãma aiyachiréxũ, rũ ngëxgumatama wenaxãrũ norũ aiyanecèx nataegu”,
 ñanagürũ i ngẽma orewa. Rũ ngëxgumarũ nixĩ i ngẽma duũxügũ i marũ Tupanaãrũ orexũ cuèxgũchiréxũ rũ ñuxũchi wenaxãrũ naxcèx woeguxũ i norũ chixexũgũ ga noxri nawa ínanguxũchiréxũ.

3

Tórũ Coriarũ taeguchiga

¹ Pa Chaueneëgũ ya Pexũ Changechaũgũxex, ñãã nixĩ i ngẽma norũ taxre i popera i pexcèx chaxümatũxũ. Rũ yema nüxĩraũxũ ga poperawa pemaã nüxũ chixuxũrũũ, rũ wena pexũ chixucuxëgũ rũ pexna nüxũ chacuèxãchixëẽ na aixcüma meã Tupanaãrũ oregu perũxĩnũèxúcèx.

² Rũ chanaxwèxe i nüxna pecuèxãchie i ngẽma ore ga nuxcümaũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũ ga ixüünexũ nüxũ ixugũgũxũ. Rũ ngëxgumarũ ta chanaxwèxe i nüxna pecuèxãchie i ngẽma tórũ Cori ya Ngechuchu ya tórũ Maxëxëeruũãrũ mugũ ga pexũ nangúxëxũ ga norũ orearũ uruũgũ ga nüma pexũtawa namugũxũ.

3-4 Natürü chanaxwèxe i guxũârü yexera nagu perüxĩnüë i ñãã ore i pemaã tá nüxũ chixuxũ. Rü dücax, rü ngëxguma nagúxchaũgu i ñoma i naãne, rü tá ínangugü i duũxũgü i chixexũ i nagu íxũ i naxũneârü ngúchaũgü. Rü nümagü rü tá nacugüeãcüma ñanagürügü:

“Düçèx, Cristu inaxuneta na wena núma naxũegaxũ. ¿Rü tacü namaã nangupetü i ñuxma na tama ínanguxũ? Rü marü düxwa nayue ga tórü oxigü ga yaxõgüxũ, natürü noxri naãne üxgumama rü nanangëxgumaraũëchatama i guxũma”, ñanagürügü tá.

5-6 Natürü ngëma duũxũgü i ngëmaãcü idexagüxũ rü tama nüxũ nacüëxgüchaũ ga yema ngupetüxũ ga yexguma Tupana ñoma ga naãnewa namuãgu ga guma mucü ga tacü ga iyanaxoxëëcü ga guxũma ga tacü ga ñoma ga naãnewa yexmaxũ. Rü nuxcúmaxũchima naxũpa ga guma mucü rü woetama nayexma ga ñoma ga naãne rü guxũma i daxüwa nüxũ idauxũ ga Tupana ngoxëëxũ ga yexguma namuãgu na nangóxüçèx. Rü yemaãcü dexáchiüwa nangox ga ñoma ga naãne rü dexáarü ngãxütüchiüwa nayexma, yerü yemaãcü nanamu ga Tupana.

7 Natürü ngëma ñuxma ngëxmaxũ i daxüwa nüxũ idauxũ rü ñoma i naãne rü Tupana namaã nanguxũ na yixcama üxüwa yaxaxüçèx, yerü yemaãcü namaã nanaxuegu. Rü ngëma ñoma i naãne rü ngëma daxüwa nüxũ idauxũ, rü yima üxü ya Tupana nüxũ ixuxünewa tá nixĩ i aixcüma ínaguãxũ i ngëma ngunexũ i nagu naxunetaxügu na napoxcueãxũ rü chixexüwa nawogüãxũ i ngëma duũxũgü i tama naga ínüëchaũxũ.

8 Rü ñuxmax, Pa Chaueneëgü ya Pexũ Changechaũgüxex, tama chanaxwèxe i nüxũ ipeyarüngümaë na wüxitama i ngunexũ rü tórü Coricèx rü 1000 ya taunecürüü yĩxũ. Rü ngëxgumarüü ta, 1000 ya taunecü rü tórü Coricèx rü wüxitama i ngunexürüü yĩxũ.

9 Rü ñuxre i duũxũgü rü nagu narüxĩnüë na tãütáma paxa ínanguxũ ya tórü Cori yema tamaã inaxunetaxürüü. Natürü nüma ya tórü Cori rü tama nanuxcüãë na yanguxëëãxũ i ngëma norü uneta, natürü nüma rü tamaã yaxna naxĩnümare. Erü nüma rü tama nanaxwèxe na texé iyarütaxuxũ, natürü nanaxwèxe na guxãma nüxũ rüxoexũ i tümacüma i chixexũ.

10 Natürü ngëma ngunexũ i tórü Cori nagu ínguxũ, rü taxúema nagu ínanguxëëxügu tá nixĩ. Erü ngürüãchimare tá ínangu ñoma wüxi i ngítèxáxũ ínguxürüü. Rü ñuxüchi guxũma i tacü i daxüguxũ i naãnewa ngëxmagüxũ rü tá tagaãcü niwãixgü rü ngëmaãcü tá inayarütauxe. Rü yima üèxcü rü tauemacü rü woramacurigü rü ëntagü rü tá nixae rü ngëxma tá nayarüxogü. Rü ngëxgumarüü tá ta i ñoma i naãne rü tá nixa namaã i guxũma i tacü i nawa ngëxmagüxũ.

11 Rü ñuxma na ngëmaãcü tá namaã nangupetüxũ i guxũma i tacü i ngëxmaxũ, rü yexeraãcü penaxwèxe na aixcüma Tupanapëxewa pixüünexũ rü nüma nanaxwèxexũãcüma na pemaxëxũ.

12 Rü name nixĩ i meã ípenanguxëë i ngëma ngunexũ i nagu tá ínanguxũ ya tórü Cori ya Tupana. ¡Rü paxa guxüwama nüxũ pixu i norü ore rü aixcüma naxcèx pemaxë na ngëmaãcü ípenanguxëëxüçèx! Rü ngëma ngunexügu rü guxũma i daxüwa nüxũ idauxũ rü tá nixa rü tá inachaxichigü. Rü ñoma i naãne rü üèxcü rü tauemacü rü ëntagü rü yima üxümaã tá inachaxichigü.

13 Natürü yixema na yaxõgüxũ rü ítananguxëë i ngëma ngëxwacaxüxũ i daxüguxũ i naãne rü ngëxwacaxüxũ i ñoma i naãne ga Tupana tamaã ixunetaxũ. Rü ngëma rü guxütáma name, rü yixema rü tá ta aixcüma time.

14 Rü ngëmacèx, Pa Chaueneëgü ya Pexũ Changechaũgüxex, rü ñuxma na ípenanguxëëxũ i ngëma, rü name nixĩ i aixcüma meã pemaxë rü aixcüma

pegü pengechaŭgü na taxuwama nachixexŭcèx i perü maxŭ rü aixcüma petaãëgüxŭcèx i ngëxguma wena núma naxŭxgu.

¹⁵ Rü name nixĩ i nüxna pecuèxãchie na yaxna tamaã naxĩnŭxŭ ya tórü Cori, erü nanaxwèxe na tŭxŭ nangëxmaxŭ i tórü maxŭ i taguma gúxŭ. Rü ngëmatama pexcèx chanaxümatŭxŭrŭŭ ta nixĩ ga pexcèx naxümatüãxŭ ga taeneë ya nüxŭ ingechaŭgücü ya Pauru ga yexguma Tupana naporaxëëcüma pexcèx naxümatüãgu.

¹⁶ Rü guxŭma ga norü poperawa rü ñaã pexcèx chaxümatŭxŭchiga nanaxümatü ga Pauru. Natürü yema pexcèx naxümatŭxŭwa rü nangëxma i ñuxre i ore i guxchaxŭ na nüxŭ icuáxŭ na tacŭchiga yĩixŭ. Rü ngëma duŭxŭgü i tama aixcüma Tupanaxŭ cuëxgŭxŭ rü tama aixcüma yaxögŭxŭ, rü nanaxüchicüügü i ngëma ore ngëxgumarŭŭ na guxŭma i Tupanaãrŭ ore i ümatŭxŭ naxüchicüügŭxŭrŭŭ. Natürü ngëma chixexŭ na naxügŭxŭgagu rü nügü tátama inayarütauxexëë.

¹⁷ Rü ngëmacèx, Pa Chaueneëgü ya Pexŭ Changechaŭgüxex, rü ñuxma na nüxŭ pecuáxŭ i tacü tá na ngupetŭxŭ, rü name nixĩ i pexuãëgü na tama pexŭ nawomüxëëgŭxŭcèx i ngëma chixexŭ i duŭxŭgü rü tama nüxŭ perüxoexŭcèx na meã peyaxögŭxŭ.

¹⁸ Rü ngëmacèx, Pa Chaueneëgŭx, penaxwèxe na pegü peporaexëëxŭ na wüxichigü i ngunexŭ yexeraãcü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü Maxëxëëruŭxŭ pecuáxŭcèx rü yexeraãcü nüxŭ picuáetanŭxŭcèx na ñuxãcü aixcüma pexŭ nangechaŭxŭ. ¡Rü ngëmacèx rü guxŭgutáma rü ngĩxã nüxŭ ticuèxüügü! Rü ngëmaãcü yĩ.

Rü nuãma pexna,
Pedru

NÜXĨRAÜXÜ GA POPERA GA CUÁÛ ÜMATÜXÜ

Ore i tüxü maxëëxüchiga

¹ Pexcèx tanaxümatü nachiga ya Tupana Nane ya Cristu ya yima woetama marü nüxıra yexmacü ga yexguma noxritama tauta naãne üxgu. Rü nüma rü Ore i Maxëëëruü nixí i naega erü nüma nixí i tamaã nüxü yaxuxü i Tupanachiga rü tüxü namaxëëëxü. Rü toma ga norü ngúexügü na tixígüxü, rü nüxü taxínüë rü toxetümaã nüxü tadaugü rü tomëxmaã nüxü tingögügü.

² Rü yima Maxëëëruü ya Cristu rü toxü nügü nawëx. Rü nüxü tadaugü rü duüxügümaã nüxü tixu na ñuxäcü yíixü. Rü ñuxma rü pemaã rü ta nüxü tixuchiga ya yima Cristu ya tüxna naxäcü i maxü i taguma gúxü. Rü noxri rü Nanatüxütawa nayexma, natürü ñoma ga naãnewa nangu rü toxcèx nangox.

³ Rü yema toma nüxü tadaugüxü rü nüxü taxínüëxü rü pemaã nüxü tixu na tomücügü pixígüxücèx, ngëxgumarüü i toma na Tanatü ya Tupana rü Nane ya Ngechuchu ya Cristumücügü tixígüxürüü.

⁴ Rü ngëmacèx pexcèx tanaxümatü i ñaã ore na wüxigu aixcümäxüchi itaãëgüxücèx.

Ñoma ngóonexürüü name ya Tupana

⁵ Rü ñaã nixí ga ore ga tomaã nüxü yaxuxü ga Ngechuchu ya Cristu. Rü pemaã nüxü tixu na ñoma ngóonexürüü namexü ya Tupana, rü nawa rü nataxuma i chixexü i ñoma ëänexürüü ixíxü, rü bai i íraxü.

⁶ Rü ngëxguma chi:

“Tanatü ya Tupanamücügü tixígü”, ñagügu, natürü chixri imaxëgu, rü tidoraemare erü tama aixcüma meã tamaxë.

⁷ Rü ngëxguma chi Tupanarüü ngóonexüwa imaxëgu, rü yigümücügü tixígü i yixema, rü Tupana Nane ya Ngechuchu rü nagümaã tüxü inayanatauxëë i guxüma i tórü chixexü.

⁸ Ngëxguma chi nüxü ixuxgu rü:

“Changearü pecaduãx”, ñagügu, rü yigütama tawomüxëë, rü tidoraemare.

⁹ Natürü ngëxguma chi Tupanamaã nüxü ixuxgu i tórü pecadugü, rü nüma tüxü nüxü nangechaü rü tüxü inayanatauxëë i guxüma i tórü chixexü, erü nüma rü mecü nixí rü taguma tüxü nawomüxëë.

¹⁰ Natürü ngëxguma chi:

“Tangearü pecaduãxgü”, ñagügu, rü doratèx nüxü tawogü ya Tupana rü tama aixcüma tawa nangëxma i norü ore.

2

Cristu rü tórü chogürüü nixí

¹ Pa Chauxacügüx, pexcèx chanaxümatü i ñaã ore na tama chixexü pexügüxücèx. Natürü ngëxguma chi wüxie chixexü üxgu, rü nangëxma ya tümaëtüwa chogücü nüxna ya Tanatü ya Tupana na tama tüxü napoxcuxücèx. Rü yima nixí ya Ngechuchu ya Cristu ya aixcüma mecü ixícü.

² Rü guma Ngechuchu ya Cristu rü nügü inaxã rü nayu na naxütanüãxücèx ga tórü pecadugü. Rü tama tórü pecadugüxicatama naxütanü, natürü guxüma i duüxügüarü pecadugü ta naxütanü.

³ Rü ngëxguma chi naga ixínüëgu i ngëma tüxü namuxü ya Tupana, rü nüxü tacuèx na aixcüma nüxü icuáxü.

⁴ Rü ngëxguma chi wüxie:

“Choma rü Tupanaxü chachuèx”, ñagügu, natürü tama naga taxĩnügu i ngẽma tüxü namuxü ya Tupana, rü wüxi i doratèxáxü tixĩ.

⁵ Natürü yixema naga ñnuxẽ i ngẽma tüxü namuxü ya Tupana, rü aixcümáxüchi Tupanaxü tangechaü. Rü ngẽmawa nüxü tacuèxgü na aixcüma Tupanaärü duüxügu ixĩgüxü.

⁶ Rü yixema:

“Tupanaärü duüxü chixĩ”, ñagüxe, rü name nixĩ na meã tamaxüxü yema Ngechuchu ya Cristu meã maxüxürü.

Tupanaärü mu i ngexwacaxüxüchiga

⁷ Pa Chaueneëgüx, tama wüxi i ngexwacaxüxü i Tupanaärü mu nixĩ i pexcèx chaxümatüxü. Natürü ñaãtama noxriarü ügügumama pexü yexmaxü ga mu nixĩ. Rü ñaãtama nixĩ i Tupanaärü mu ga nuxcümáxü ga marü nüxü pexĩnüèxü.

⁸ Natürü ñaã Tupanaärü mu i pexcèx chaxümatüxü rü guxüguma nangexwacaxü. Rü ngëxguma naga pexĩnüègu i ñaã Tupanaärü mu na pegü pengechaügüxü, rü tama èãnexüwatama pemaxë, natürü Cristurü ngẽma ngóonexü i aixcüma ixixüwa pengëxmagü.

⁹ Rü ngëxguma chi wüxie:

“Choma rü ngẽma ngóonexüwa changëxma”, ñagügu, natürü tümaëneëchi taxaixgu, rü èãnexüwatama tangëxma.

¹⁰ Yixema tümaëneëxü ngechaüxë rü ngóonexüwa tamaxü, rü taxucèxma tüxcüü pecadu taxü.

¹¹ Natürü yixema tümaëneëchi aixe, rü èãnexüwatama tamaxü, rü èãnexügu tixü. Rü tama nüxü tacuèx na ngextá taxüxü, erü tümacèx naxëãne.

¹² Pa Chauacügüx, pexcèx chanaxümatü erü Cristugagu Tupana marü pexü nüxü nangechaü i perü pecadugü.

¹³ Pa Papágüx, pexcèx chanaxümatü i ñaã ore erü nüxü pecuèxgü ya Tanatü ya Tupana ga noxriarü ügügumama yexmacü. Pa Ngextüxücügüx, pexcèx chanaxümatü erü marü nüxü perüyexera i ngẽma ngoxo i Chataná i chixexüärü üruü.

¹⁴ Pa Buxügüx, pexcèx chanaxümatü erü marü nüxü pecuèxgü ya Tanatü ya Tupana. Pa Papágüx, pexcèx chanaxümatü erü marü nüxü pecuèxgü ya Tanatü ya Tupana ga noxriarü ügügumama yexmacü. Pa Ngextüxücügüx, pexcèx chanaxümatü erü peporae, rü guxüguma peãëwa nangëxma i Tupanaärü ore, rü marü nüxü perüyexera i ngẽma ngoxo i Chataná i chixexüärü üruü.

¹⁵ ¡Tãxü i pexü nangüchaüxü i ñoma i naãne rü norü ngëmaxügü! Ngëxguma chi texéaxü nangüchaügu i ñoma i naãne rü tama Tanatü ya Tupanaxü tangechaü.

¹⁶ Erü guxüma i ngüchaügu i ñoma i naãnewa ngëxmaxü rü ñoma i naãneärütama nixĩ rü tama Tupanaärü nixĩ. Rü ngẽma ngüchaügu rü ngẽma nixĩ i taxüneärü ngüchaügu, rü taxetüarü ngüchaügu, rü yigü na icuèxüügüxü tórü ngëmaxügümaã.

¹⁷ Natürü ñoma i naãne rü guxüma i ngüchaügu i nawa ngëxmaxü rü tá nagux. Natürü yixema Tupanaga ñnuxẽ rü guxügutáma tamaxü.

Ore i aixcüma ixixüchiga rü ore i dora ixixüchiga

¹⁸ Pa Chauacügüx, paxa tá nagux i ñoma i naãne. Pema rü marü nüxü pexĩnüchiga rü tá ñnangu i wüxi i Cristuarü uwanü, natürü marü ñnangu rü muxüma. Rü ngẽmawa nüxü tacuèx na marü nagüxchaüxü i ñoma i naãne.

¹⁹ Rü ngẽma Cristuarü uwanügü rü tatanüwatama nangëxmagüchirëx, natürü tama aixcüma tatanüxü nixĩgü, erü ngëxguma chi tatanüxü yixĩgügu rü

tatanügu chitama narücho. Natürü marü tatanüwa ínachoxü na meãma nüxü icuáxüçèx na tama aixcüma tatanüxü yixĩgüxü.

²⁰ Natürü pema rü Cristu marü pexna nanamu i Naãe i Üünexü, rü ngëmacèx meãma nüxü pecuèx i Tupanaärü ore.

²¹ Rü ñuxma rü tama nixĩ na tama nüxü pecuáxüçèx na pexcèx chaxümatüxü. Natürü pexcèx chanaxümatü erü marü meãma nüxü pecuèx i ngëma ore i aixcüma ixixü. Rü nüxü pecuèx rü ngëma ore i aixcüma ixixüwa rü nataxuma i dora.

²² ¿Texé tiixü ya yixema idoratèxáxe? Yixema:

“Ngechuchu rü tama aixcüma Cristu ya Tupana Nane nixĩ”, ñagüxe, tixĩ ya idoratèxáxe. Yixema tixĩ ya Cristuarü uwanü, erü tama nüxü tacuáxchaü ya Tanatü ya Tupana rü Nane ya Ngechuchu.

²³ Guxãma ya yixema tama nüxü cuáxchaüxè ya Tupana Nane ya Ngechuchu, rü tama nüxü tacuáxchaü ta ya Tanatü ya Tupana. Natürü yixema Ngechuchuxü yaxõxè, rü Tanatü ya Tupanaãxü rü ta tayaxõ.

²⁴ Rü ngëmacèx name nixĩ i peyaxõgüama i ngëma ore ga noxri nüxü pexĩnüxü. Rü ngëxguma peyaxõgüamagu i ngëma ore ga noxri nüxü pexĩnüxü, rü aixcüma norü duüxügü pixĩgü ya Tanatü ya Tupana rü Nane ya Ngechuchu.

²⁵ Rü nümatama ya Ngechuchu ya Cristu nixĩ i tamaã inaxunetaxü na tüxna naxãaxüçèx i maxü i taguma gúxü.

²⁶ Nangëxma i duüxügü i chixexüwa pexü gagüchaüxü. Rü ngëmachiga nixĩ i pexcèx chanaxümatüxü i ñãã ore.

²⁷ Natürü pema rü marü Cristu pexna nanamu i Naãe i Üünexü, rü guxüguma pewa nangëxma. Rü ngëmacèx tama penaxwèxe i to i perü ngüexèxü erü nümatama i Naãe i Üünexü rü pexü nangüexèe i guxüma. Rü norü nguxèetae rü aixcüma nixĩ rü tama dora nixĩ. Rü ngëmacèx name nixĩ na guxüguma Cristuaxü peyaxõgüxü, ngëma Naãe i Üünexü pexü ngüexèxüãcüma.

²⁸ Rü ñuxmax, Pa Chauzacügüx, rü name nixĩ na meãma Cristuaxü peyaxõgüxü na tama nüxü imuüexüçèx, rü tama ixãneëxüçèx napëxewa i ngëxguma wena nuã naxüxgu.

²⁹ Pema nüxü pecuèx na Cristu rü aixcüma mecü yiixü. Rü ngëxgumarüü ta name nixĩ na nüxü pecuáxü na guxüma i duüxügü i mexü ügüxü rü Tupanaxãcügü na yixĩgüxü.

3

Tupanaxãcügüchiga

¹ ¡Düçèx, Pa Chaueneëgüx, ñuxãcü poraãcü tüxü nangechaü ya Tanatü ya Tupana! Rü ngëmacèx nixĩ i naxãcügümaã tüxü naxuxü i nümax. Rü aixcüma naxãcügü tixĩgü. Rü ngëmacèx ñoma i naãnecüãx i duüxügü rü tama tüxü nacuáxchaü erü Tupanaxü rü ta tama nacuáxchaügü.

² Pa Chaueneëgü ya Pexü Changechaügüxe, ñuxma rü marü Tupanaxãcügü tixĩgü woo tama tüxü nüxü nacuèxèe na ñuxãcü tá ixĩgüxü i yixcüra. Natürü nüxü tacuèxgü na Ngechuchurüü tá ixĩgüxü i ngëxguma nangoxgu, erü tá nüxü tadaügü na ñuxãcü yiixü i nümax.

³ Rü guxãma ya yixema yaxõxè na Ngechuchurüü tá tiixü, rü tügüna tadau na Ngechuchu ya Cristurüü aixcüma Tupanapëxewa tamexü.

⁴ Natürü guxãma ya yixema pecadu üxe, rü Tupanamaã chixexü taxü. Erü ngëxguma tama Tupanaga taxĩnügu, rü tapecaduãx.

⁵ Pema nüxũ pecuèx rü Ngechuchu ya Cristu rü ñoma ga nañewa naxũ na iyanaxoxẽẽaxũcèx i tórü pecadugü. Rü nüma rü taguma pecadu naxũ.

⁶ Rü ngẽmacèx guxãma ya yíxema aixcüma nüxũ yaxõgũxe, rü tama pecadu taxüguècha. Natürü guxãma ya yíxema pecadu uechaxe, rü ngẽmaãcü tamaxẽ erü taguma Cristuxũ tadau, rü taguma nüxũ tacuèx.

⁷ Pa Chauzacügüx, ¡tãxũ i naga pexĩnüèxũ i ngẽma duũxügü i pexũ iyarütaxexẽèchaũxũ! Yíxema mexũ úxe rü aixcüma mecü tixĩ, ngẽxgumarüü ya Cristu na aixcüma mecü yĩxũrüü.

⁸ Natürü yíxema pecadu uechaxe rü ngẽmawa tüxũ tacuèx na Chatanáãrü duũxũ tĩxũ, erü nüma i Chataná rü noxriarü ügügumama pecadu naxüecha. Rü yemacèx ga Tupana Nane rü ñoma ga nañewa naxũ na iyanaxoxẽẽaxũcèx ga yema Chataná üxũ.

⁹ Rü yíxema Tupanaxãcü ixĩxè rü tama pecadu taxüecha, erü naxãcüxüchi tixĩ. Rü taxuacüma pecadu taxüecha erü Tupana nixĩ ya tümanatü.

¹⁰ Yíxema chixexũ úxe rü tümaẽneèchi aixe, rü tama Tupanaxãcü tixĩ. Rü ngẽmawa nüxũ tacuèx na texé tixĩgüxũ ya Tupanaxãcü rü texé tixĩgüxũ ya Chatanáxãcügü.

Name nixĩ na yigü ingechaũgüxũ

¹¹ Rü yexguma noxritama pexũ tangúexẽègu, rü pemaã nüxũ tixu na guxãma yigü ingechaxüguxũ.

¹² Rü tama tanaxwèxe na Caĩrüü ngoxo i Chatanáxãcü ixĩgüxũ. Yerü nüma rü naẽneèxũ nimèx. ¿Rü tacüçèx nixĩ ga yamáãxũ? Nayamèx yerü yema nüma naxüxũ rü tama name, rü yema naẽneè üxũ rü name.

¹³ Pa Chaueneègüx, ¡tãxũ i pebaixãchiãègüxũ ega pexchi naxaiegu i ñoma i nañecũãx i duũxügü!

¹⁴ Yíxema rü marü nüxna ítanguxũ i ngẽma yu rü ñuxma rü marü maxüwaama tangèxmagü. Nüxũ tacuèxgü i ngẽma erü nüxũ tangechaũgü i taeneègü. Yíxema tama tümaẽneèxũ ngechaũxè rü yuwatama tangèxma.

¹⁵ Rü yíxema tümaẽneèchi aixe rü wüxi i máètaxũrüü tixĩ. Rü pema nüxũ pecuèxgü i wüxi i máètaxũ rü nüxũ nataxuma i norü maxũ i taguma gúxũ.

¹⁶ Rü Ngechuchu ya Cristu rü tórü pecaducèx nayu, rü yemaãcü tüxũ nüxũ nadauxèè i ngẽma ngechaũ i aixcüma ixĩxũ. Rü ngẽxgumarüü ta i yixema, rü tanaxwèxe na ímemarexũ na nüxũ rüngüxèèxũ i taeneègü woo ngemagu iyuxgu.

¹⁷ Natürü ngẽxguma chi wüxi i yatüãxũ nangèxmagu i muxüma i norü ngẽmaxügü, rü chi nüxũ nadèuxgu i namüçü na nüxũ nataxuxũ, rü taxuacüma:

“Choma rü Tupanaxũ changechaũ”, ñanagürü, ega tama nüxũ nangüxèègu i namüçü.

¹⁸ Pa Chauzacügüx, tama name i taèxmaã rü tórü oremaãĩcatama nüxũ tangechaũ i taeneè. Natürü tanaxwèxe i tórü maxümaã rü tórü ü i mexümaã nüxũ tangechaũ.

Tama taxãneè na Tupanana ingaicamagüxũ

¹⁹⁻²⁰ Rü ngẽxguma aixcüma yigü ingechaũgügu, rü nüxũ tacuèx na aixcüma naga ixĩnüèxũ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ, rü Tupanapèxewa rü aixcüma naxãcügü ixĩgüxũ, woo ngẽxguma taãewa nagu rüxĩnügu rü:

“Tama Tupanaxãcü chixĩ”, ñagügu. Erü nüxũ tacuèx rü Tupana nixĩ i taãèãrü yexera, rü nüma nüxũ nacuèx i guxüma.

²¹ Pa Chaueneègü ya Pexũ Changechaũgüxex, ngẽxguma taãewa nüxũ icuèxgu na Tupanaxãcüxüchi ixĩgüxũ, rü tama taxãneè na nüxna ingaicamagüxũ ya Tanatü ya Tupana.

²² Rũ nũma tá tũxna nanaxã i guxũma i tacũ i naxcèx íçaxũ erũ naga taxĩnũẽ i ngẽma tũxũ namuxũ rũ tanaxũ i ngẽma nũma namaã nataãẽxũ.

²³ Rũ nũma tũxũ namu na Nane ya Ngechuchu ya Cristuaxũ yaxõgũxũ rũ yigũ ingechaũgũxũ, yema nũma tũxũ namuxũãcũ.

²⁴ Rũ yíxema naga ínũexẽ i ngẽma Tupana tũxũ muxũ, rũ aixcũma Tupanaãrũ duũxũgũ tixĩgũ rũ nũma ya Tupana rũ aixcũma tũmawa namaxũ. Rũ ñuxma rũ nũxũ tacuèx na aixcũma Tupanaãrũ duũxũgũ ixĩgũxũ rũ tawa namaxũxũ, erũ Naãẽ i Üünexũ ga tũxna namuxũ tũxũ nũxũ nacuèxẽẽ.

4

Yíxema tũxũ nangẽxmaxẽ i Tupanaãẽ i Üünexũ rũ yíxema tũxũ nangẽxmaxẽ i Cristuarũ uwanũãẽ

¹ Pa Chaueneẽgũ ya Pexũ Changechaũgũxex, ¡Tãxũ i nũxũ peyaxõgũxũ i guxũma i orearũ uruũgũ i nũgũ ixugũgũxũ na aixcũma Tupanaãrũ orearũ uruũgũ yixĩgũxũ! Natürũ name nixĩ i penangugũ i norũ ore na nũxũ pecuãxũcèx ngoxita aixcũma Tupanaãẽ yĩxũ i nawa idexaxũ rũ éxna tama. Erũ ñoma i naãnewa rũ guxũwama nangẽxma i muxũma i idoratèexgũxũ i nũgũ ixugũxũ na Tupanaãrũ orearũ uruũgũ yixĩgũxũ.

² Rũ tá pemaã nũxũ chixu na ñuxãcũ tá nũxũ pecuãxũ na texé tiĩxũ ya yíxema aixcũma Tupanaãẽ tũmawa ngẽxmaxẽ. Rũ dücax, guxũma i orearũ uruũgũ i nũxũ ixugũxũ na Tupana duũxũxũ yaxĩxẽẽxũ ya Ngechuchu ya Cristu, rũ ngẽma nixĩ i aixcũma Tupanaãẽ nawa idexaxũ.

³ Natürũ guxũma i ngẽma orearũ uruũgũ i tama nũxũ ixugũxũ na Tupana duũxũxũ yaxĩxẽẽxũ ga Ngechuchu, rũ ngẽma rũ tama nũxũ nangẽxma i Tupanaãẽ i Üünexũ. Natürũ Cristuarũ uwanũãẽ nixĩ i nawa ngẽxmaxũ. Marũ nũxũ pexĩnũẽ na ínanguxchaũxũ i Cristuarũ uwanũ, natürũ ñuxma rũ marũ ñoma i naãnewa nangẽxma.

⁴ Pa Chauxacũgũx, pema rũ Tupanaxãcũgũ pixĩgũ. Rũ marũ nũxũ perüyexera i ngẽma tama aixcũma Tupanaãrũ orearũ uruũgũ ixĩgũxũ. Erũ ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ i peãewa ngẽxmaxũ rũ nũxũ narüyexera i ngẽma Cristuarũ uwanũãẽ i ñoma i naãnecũãxgũwa ngẽxmaxũ.

⁵ Rũ nũma i Cristuarũ uwanũãrũ duũxũgũ rũ ñoma i naãnecũãxgũ nixĩ. Rũ ngẽmacèx ñoma i naãnecigagu nidexagũ. Rũ ñoma i naãnecũãx i duũxũgũ rũ nũxũ inarũxĩnũẽ.

⁶ Natürũ i yixema rũ Tupanaxãcũgũ tixĩgũ. Rũ yíxema Tupanaxũ cuáxe rũ tũxũ itarũxĩnũ. Natürũ yíxema tama Tupanaxũ cuáxe rũ tama tũxũ itarũxĩnũ. Rũ ngẽmawa nũxũ tacuèxgũ na texé tixĩgũxũ ya aixcũma Tupanaãrũ duũxũgũ ixĩgũxe rũ texé tixĩgũxũ ya Cristuarũ uwanũãrũ duũxũgũ ixĩgũxe.

Tupana tũxũ nangechaũ

⁷ Pa Chaueneẽgũ ya Pexũ Changechaũgũxex, name nixĩ na yigũ ingechaũgũxũ, erũ Tupana nixĩ ya tũxũ ngúxẽẽcũ na yigũ ingechaũgũxũ. Rũ guxãma ya yíxema tũmaẽneẽxũ ngechaũxẽ rũ Tupanaxãcũ tixĩgũ rũ Tupanaxũ tacuèx.

⁸ Yíxema tama tũmaẽneẽxũ ngechaũxẽ rũ tama Tupanaxũ tacuèx, erũ Tupana nixĩ ya tũxũ ngúxẽẽcũ na yigũ ingechaũgũxũ.

⁹ Tupana rũ ñoma ga naãnewa nanamu ga Nane ya nũgũmaã wũxicacũ na yimagagu tũxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gũxũ. Rũ yemawa Tupana tũxũ nũxũ nadauxẽẽ na ñuxãcũ tũxũ nangechaũxũ.

¹⁰ Rũ woo Tupanaxũ tangechaũgũ, natürũ ngẽma ngechaũ i guxũãrũ yexera ixĩxũ nixĩ na nũma tũxũ nangechaũxũ rũ ñoma ga naãnewa na namuãxũ ga Nane na taxcèx nayuxũcèx rũ naxũtanũãxũcèx ga tórũ pecadugũ.

11 Pa Chaueneëgü ya Pexü Changechaügüxex, yexguma yemaãcü tüxü nangechaügu ga Tupana, rü ngëmacèx name nixĩ i yixema rü ta yigü tangechaügu.

12 Taguma texé Tupanaxü tadau. Natürü ngëxguma aixcüma yigü ingechaügu, rü Tupana rü tawa namaxü rü norü ngechaü rü aixcümaxüchi tórü maxüwa nangox.

13 Rü nüma rü marü tüxna nanamu ga Naãe i Üünexü. Rü ngëmawa nüxü tacuèx na aixcüma norü duüxügü ixīgüxü rü nüma rü tawa na namaxüxü.

14 Rü tomatama nüxü tadaugü rü nüxü tixuchigagü na Tanatü ya Tupana núma namuxü ga Nane na guxüma i duüxügüxü namaxëxëxüçèx.

15 Rü yixema yaxõxë rü nüxü ixuchigaxe na Tupana Nane yĩxü ya Ngechuchu, rü aixcüma Tupanaãrü duüxü tixĩ, rü Tupana rü tümawa namaxü.

16 Rü yixema nüxü tacuèxgü rü tayaxõgü na Tupana rü poraãcü tüxü nangechaüxü, erü nüma nixĩ i aixcüma guxãxü nangechaüxü. Rü yixema aixcüma tümãeneëxü ngechaüxë, rü Tupanaãrü duüxü tixĩ, rü nüma ya Tupana rü aixcüma tümawa namaxü.

17 Rü ngëxguma aixcüma Tupanaxü ingechaügügu, rü tórü maxüwa nangox i ngëma, rü täütáma nüxü tamuüë i ngëma ngunexü i nagu tüxü yacagüxügu naxçèx i tórü maxü. Erü woo ñoma i naãnewa tangëxmagü, natürü napëxewa rü Cristurü tixīgü.

18 Rü ngëxguma aixcüma Tupanaxü ingechaügügu, rü nüxü tacuèx na täütáma tüxü napoxcuexü, rü ngëmacèx taxucèxma nüxü tamuüë. Natürü ngëxguma chi nüxü imuüëgu, rü nüxü tacuèx na tama aixcüma nüxü ingechaügüxü.

19 Rü yixema rü Tupanaxü tangechaügu, yerü nüxĩra tüxü nangechaü ga nümax.

20 Ngëxguma chi texé:

“Choma rü Tupanaxü changechaü”, ñagügu, natürü tümãeneëchi taxaixgu, rü tidora. Erü ngëxguma tama nüxü tangechaügu i tümãeneë i nüxü tadauxü çrü ñuxücürüwa tá nüxü tangechaü ya Tupana ya tama nüxü tadaucü?

21 Rü Ngechuchu ya Cristu tüxü namu rü ñanagürü:

“Yixema Tupanaxü ngechaüxë, rü name nixĩ na tümãeneëxü rü ta tangechaüxü”, ñanagürü.

5

Nüxü tarüyexera i ñoma i naãneãrü ngúchaügu

1 Ngechuchu rü Tupana Nane ya Cristu nixĩ. Rü guxãma ya yixema nüxü yaxõxë, rü Tupanaxãcü tixīgü. Rü yixema Tanatü ya Tupanaxü ngechaüxë, rü nüxü tangechaü ta i guxüma i naxãcügü.

2 Rü ngëxguma Tupanaxü ingechaügügu rü naxüxgu i ngëma nüma tüxü namuxü, rü nüxü tacuèx na aixcüma nüxü ingechaügüxü i ngëma naxãcügü ixīgüxü.

3 Rü ngëxguma aixcüma Tupanaxü ingechaügügu rü naga taxĩnüë i ngëma tüxü namuxü. Rü ngëma tüxü namuxü rü tama naguxcha na naga ixĩnüëxü.

4 Erü guxãma ya aixcüma Tupanaxãcü ixixë, rü tama ñoma i naãneãrü ngúchaü i chixexügu tarüxĩnü. Rü yixema rü tayaxõgü, rü ngëmacèx tama name i ñoma i naãneãrü ngúchaü i chixexügu tarüxĩnüë.

5 Rü yixema yaxõxë na Tupana Nane yĩxü ya Ngechuchu, rü yixema tixĩ ya tama ñoma i naãneãrü ngúchaü i chixexügu rüxĩnüxë.

Ore i Tupana Nanechiga

⁶ Rū nüxŭ tacuèx na aixcŭma Tupana Nane yĩxŭ ya Ngechuchu. Yerü yexguma ñoma ga nañnewa nayexmagu rü dexáwa íbaiegu, rü nümatama ga Tupana nüxŭ nixu na Nanexŭchi yĩxŭ. Rū yexguma curuchagu nayuxgu rü nagü inabaágu ga Ngechuchu, rü Tupana rü wenaxârü inanawêx na aixcŭma Nane na yĩxŭ. Rū ngêxgumarü ta i ngêma Naãe i Üünexŭ i taguma idoraxŭ, rü tüxŭ nüxŭ nacuèxêe na aixcŭmaxŭchi Tupana Nane na yĩxŭ.

⁷ Rū ngêmaãcü tüxŭ nangêxma i tomaêxpŭx i cuèxruügü i tüxŭ nüxŭ cuèxêexŭ na aixcŭma Tupana Nane yĩxŭ ya Ngechuchu.

⁸ Rū ngêma norü wüxi nixĩ i Naãe i Üünexŭ, rü ngêma norü taxre nixĩ ga yema Tupanaga ga yexguma Ngechuchu dexáwa íbaiegu, rü ngêma norü tomaêxpŭx nixĩ ga yema Tupana üxŭ ga yexguma curuchagu nagü inabaágu ga Ngechuchu. Rū guxŭma i ngêma tomaêxpŭx, rü wüxigu nüxŭ nixu na aixcŭma Tupana Nane yĩxŭ ya Ngechuchu.

⁹ Nüxŭ tayaxögü i duüxügü ega tacüxŭ tamaã yaxugügu. Natürü Tupanaârü ore nixĩ i yexeraãcü aixcŭmaxŭchi ixixŭ. Rū Tupana nixĩ ya tamaã nüxŭ ixucü na Ngechuchu rü Nane yĩxŭ.

¹⁰ Rū yíxema nüxŭ yaxõxê ya Tupana Nane rü nüxŭ tacuèx na aixcŭma yĩxŭ i ngêma ore i Tupana nüxŭ ixuxŭ i Nanechiga. Natürü yíxema tama Tupanaãxŭ yaxõxê rü doratèx nüxŭ tawogü ya Tupana erü tama tayaxõ i ngêma ore i Tupana nüxŭ ixuxŭ i Nanechiga.

¹¹ Rū ñaã nixĩ i norü ore ya Tupana i tamaã nüxŭ yaxuxŭ, rü ñanagürü: “Chomatama marü pexna chanaxã i maxŭ i taguma gúxŭ. Rū ñaã maxŭ rü Chaunegagu pexŭ nangêxma”, ñanagürü.

¹² Yíxema nüxŭ yaxõxê ya Tupana Nane rü tüxŭ nangêxma i ngêma maxŭ i taguma gúxŭ. Natürü yíxema tama nüxŭ yaxõxê ya yima Tupana Nane rü tama tüxŭ nangêxma i ngêma maxŭ.

Cuáŭ rü ñuxre ga norü ucuxêmaã inayacuèxêe ga norü popera

¹³ Pa Chaueneëgŭx ya Tupana Naneãxŭ Yaxögŭxex, pexcèx chanaxümatü i ñaã ore na nüxŭ pecuáxücèx na pexŭ nangêxmaxŭ i ngêma maxŭ i taguma gúxŭ.

¹⁴ Rū ngêmacèx tama taxãneë na nüxna ingaicamagüxŭ ya Tupana. Rū nüxŭ tacuèxgü ega tacücèx nüxna icaxgu, rü nüma tüxŭ naxĩnü i ngêxguma norü ngüchaŭ yixĩgu i ngêma naxcèx nüxna icaxŭ.

¹⁵ Rū ngêxguma nüxŭ icuèxgu na nüma tüxŭ naxĩnüxŭ i ngêxguma tacücèx nüxna icaxgu, rü nüxŭ tacuèx ta na tüxna naxããxŭ i ngêma naxcèx nüxna icaxŭ.

¹⁶ Rū ngêxguma chi texé nüxŭ dèuxgu i tümaëneë na pecadu naxüxŭ, rü name nixĩ na naxcèx tayumüxexŭ ega tama pecadu i iyanatauxêexŭ yixĩgu. Rū Tupana tá nanamaxêe i ngêma tümaëneë ega tama pecadu i iyanatauxêexŭ yixĩgu. Nangêxma i pecadu i tüxŭ iyarütauxêexŭ. Rū ngêxguma ngêma pecaduwe naxüãmagu i wüxi i peeneë, rü tama pemaã nüxŭ chixu na naxcèx peyumüxêgüxŭ.

¹⁷ Guxŭma i chixexŭ i ixuxŭ, rü pecadu nixĩ. Natürü nangêxma i pecadu i tama tüxŭ iyarütauxêexŭ.

¹⁸ Rū nüxŭ tacuèx, rü yíxema Tupanaxãcü ixixê, rü tama pecadu taxüecha, erü nüma ya Tupana Nane rü tüxna nadau. Rū taxuacüma tüxna nangaicama i ngoxo i Chataná i tüxŭ pecaduãxêexŭ.

¹⁹ Nüxŭ tacuèxgü na Tupanaxãcügü ixigüxŭ, natürü guxŭma i ñoma i nañnecŭãx rü ngoxo i Chatanámeëwa nangêxmagü.

²⁰ Rũ nüxũ tacuèx ta na ñoma ga nañewa nanguxũ ga Tupana Nane, rũ tũxna nanaxã ga cuèx na nüxũ icuèxgũxũcèx ya yima aixcũmaxũchi Tupana ixĩcũ. Rũ norũ duũxũgũ tixĩgũ ya yima aixcũmaxũchi Tupana ixĩcũ, erũ Nane ya Ngechuchu ya Cristuarũ duũxũgũ tixĩgũ. Rũ nüma ya Tupana Nane nixĩ i aixcũmaxũchi Tupana yĩxũ rũ tũxna naxããxũ i maxũ i taguma gúxũ.

²¹ Pa Chauxacũgũx, ¡Pegũna pedaugũ na tama nüxũ peyaxõgũxũcèx i tupanachicũgũ! Rũ ngẽxĩcatama nixĩ i chorũ ore i pemaã nüxũ chixuxũ.

Rũ nuãma pexna,
Cuáũ

NORŮ TAXRE GA POPERA GA CUÁŮ ŮMATŮXŮ

CuáŮãrũ moxẽ

¹ Pa Chaueneẽgũ i Yaxõgũxe ya Tupana Pexũ Dexex, pexcèx chanaxũmatũ i choma i CuáŮ i yaxõgũxũãrũ ãẽxgacũ na chĩxũ. Choma rũ aixcũma pexũ changechaũ. Rũ tama i chaxica, natũrũ guxũma i ngẽma nũxũ cuèxgũxũ i Tupanaãrũ ore i aixcũma ixĩxũ, rũ ngẽxgumarũũ ta pexũ nangechaũgũ.

² Pexũ tangechaũ erũ toxrũũ nũxũ pecuèxgũ i ngẽma ore i aixcũma ixĩxũ i guxũgutáma tawa ngẽxmaxũ.

³ Rũ nũma ya Tanatũ ya Tupana rũ Nane ya Ngechuchu ya Cristu rũ poraãcũ tá pexũ narũngũxẽẽgũ rũ nũxũ pengechaũtũmũũgũ rũ pexũ nataãẽxẽẽgũ, erũ nũxũ pecuèx i ngẽma ore i aixcũma ixĩxũ rũ pegũ pengechaũgũ.

⁴ Rũ poraãcũ chataãẽ ga yexguma nũxũ chadèuxgu na ñuxãcũ ñuxre i petanũxũgũ rũ aixcũma meã naga na naxĩnũèxũ i ngẽma ore i aixcũma ixĩxũ, yema Tanatũ ya Tupana tũxũ muxũrũũ.

⁵ Rũ ñuxmax, Pa Chaueneẽgũ ya Pexũ Changechaũgũxex, rũ pexna nũxũ chacuèxãchixẽẽ na namexũ na yigũ ingechaũgũxũ. Rũ ngẽma rũ tama wũxi i ngexwacaxũxũ i Tupanaãrũ mu nixĩ. Natũrũ yematama nixĩ ga mu ga noxriarũ ügũgumama Tupana tũxna ãxũ.

⁶ Ngẽxguma Tupanaxũ ingechaũgũgu, rũ tanaxũ i guxũma i ngẽma tũxũ namuxũ. Erũ nũma rũ noxriarũ ügũgumama tamaã nũxũ nixu na yigũ ingechaũgũxũcèx i wũxichigũ.

Orearũ uruũgũ i womũxẽẽruũchiga

⁷ Guxũwama i ñoma i naãnewa rũ nanaxĩãne i muxũma i womũxẽẽruũgũ ixĩgũxũ. Rũ nũxũ nixuchigagũ na tama Tupana duũxũxũ yaxĩxẽẽxũ ga Ngechuchu ya Cristu. Rũ ngẽma ngẽmaãcũ idexaxũ, rũ wũxi i womũxẽẽruũ nixĩ, rũ Cristuarũ uwanũ nixĩ.

⁸ ¡Ipexuãẽgũ na taxúema pexũ womũxẽẽgũxũcèx rũ na tama natũcèxma yĩxũcèx i tórũ puracũ! ¡Natũrũ meã peyaxõgũama na aixcũma penayaxuxũcèx i guxũma i ngẽma Tupana pexna ãxchaũxũ!

⁹ Rũ yĩxema nangupetũxẽẽxẽ ga yema Cristu tũxũ ngúexẽẽxũ, rũ tama aixcũma Tupanaxũ tacuèx. Natũrũ yĩxema tama nũxna íchoxũxẽ ga yema Cristu tũxũ ngúexẽẽxũ, rũ aixcũma nũxũ tacuèx ya Tanatũ ya Tupana rũ Nane ya Ngechuchu.

¹⁰ Rũ ngẽxguma chi wũxi i duũxũ petanũwa nguxgu rũ tama yema Cristu tũxũ ngúexẽẽxũmaã pexũ nangúexẽẽgu, rũ ¡tãũtãma penayaxu i pechiũwa rũ bai i nũxũ perũmoxẽgũ!

¹¹ Erũ ngẽxguma wũxie tũmachiũwa nayauxgu, rũ tananaãeraxũ rũ natanũxũ tũgũ tixĩxẽẽ nawa i ngẽma norũ chixexũ.

CuáŮãrũ ore ga nawa iyacuáxũ

¹² Choxũ nangẽxma i muxũma i to i ore i pemaã nũxũ chixuxchaũxũ. Natũrũ tama chanaxwèxe na ñãã poperawa pemaã nũxũ chixuxũ, erũ paxa tá petanũwa íchayadauxchaũ na chomatama pemaãxũchi nũxũ chixuxũcèx na ngẽmaãcũ wũxigu aixcũma itaãẽgũxũcèx.

¹³ Rũ ngẽma nuã natanũwa changẽxmaxũ i yaxõgũxũ i peeneẽgũ ixĩgũxũ i Tupana dexũ, rũ pexũ narũmoxẽgũ. Rũ ngẽxĩcatama nixĩ i chorũ ore i pemaã nũxũ chixuxũ.

Rũ nuãma pexna,
CuáŮ

NORŨ TOMAËXPŨX GA POPERA GA CUÁŨ ŨMATŨXŨ

CuáŨ rŭ Gayumaã nataãe

¹ Pa Chaueneë, Pa Gayu i Aixcŭma Cuxŭ Changechaŭxêx, rŭ cuxcèx chanaxŭmatŭ i choma i CuáŨ i yaxôgŭxŭãrŭ ãêxgacŭ na chiixŭ.

² Pa Chaueneëx, Tupanana chaca na meã cuxna nadauxŭcèx i curŭ maxŭwa rŭ cuxunewa, ngẽma curŭ ôwa cuxna na nadauxŭrŭŭ.

³ Rŭ poraãcŭ chataãe ga yexguma núma naxŭxgu ga ñuxre ga taeneëgŭ, rŭ chomaã nüxŭ yaxugŭgu ga cuchiga na ñuxãcŭ meã cuyaxôxŭ i Tupanaãrŭ ore i aixcŭma ixŭxŭ, rŭ guxŭguma meã naga na cuxŭnŭxŭ.

⁴ Rŭ guxŭguma chataãe xŭchi i ngẽxguma nüxŭ chaxŭnŭgu na ñuxãcŭ Tupanaãrŭ ore nüxŭ ixuxŭãcŭma meã namaxêxŭ i chauxacŭgŭ. Rŭ aixcŭma nataxuma i to i taãe i ngẽmaãrŭ yexera ixŭxŭ.

⁵ Pa Chaueneë i Cuxŭ Changechaŭxêx, mexŭ cuxŭ erŭ nüxŭ curŭngŭxêe i ngẽma togŭ i taeneëgŭ i toxnamana ne ìxŭ i cuxŭtawa ngugŭxŭ.

⁶ Rŭ nümagŭ rŭ nuã nangugŭ, rŭ torŭ ngutaquẽxepataŭwa nüxŭ nixugŭe na ñuxãcŭ nüxŭ cungechaŭxŭ rŭ namaã cumecŭmaxŭ. Rŭ chanaxwèxe i nüxŭ curŭngŭxêe i ngẽma taeneëgŭ i ngẽxguma wena cuxŭtawa nangugŭgu. Rŭ ngẽxguma cuxna iyaxŭxgu rŭ ñnŭxna naxã i tacŭ i nüxŭ taxuxŭ i norŭ namawaŭ! Erŭ Tupanaãrŭ me nixŭ na ngẽmaãcŭ nüxŭ rŭngŭxêe xŭ i norŭ orearŭ uruŭgŭ.

⁷⁻⁸ Rŭ nümagŭ, rŭ Ngechuchu ya Cristuarŭ puracŭ nixŭ i naxŭgŭxŭ, rŭ ngẽmacèx norŭ oremaã nanaxŭãne. Natŭrŭ tama nanayauxgŭ i ngẽma tama yaxôgŭxŭãrŭ ngŭxêe, rŭ ngẽmacèx name nixŭ i yixema na nüxŭ rŭngŭxêe gŭxŭ na ngẽmaãcŭ yixema rŭ ta wŭxigu namaã naxŭgŭxŭcèx i Tupanaãrŭ puracŭ.

Diótepe rŭ chixexŭ naxŭ natŭrŭ Demétriu rŭ mexŭ naxŭ

⁹ Choma rŭ marŭ chanaxŭmatŭ i wŭxi i popera naxcèx i ngẽma tupaucatanŭxŭgŭ i curŭ ãnewa ngẽxmagŭxŭ. Natŭrŭ nüma i Diótepe rŭ tama naga naxŭnŭchaŭ i ngẽma nüxŭ tixuxŭ, erŭ nanaxwèxe na nümatama namuãxŭ i ngẽma tupaucatanŭxŭ.

¹⁰ Rŭ ngẽxguma ngema chaxŭxgu rŭ tá nüxŭ chaxoregŭ erŭ tochiga i chixexŭmaã inayarŭdexanexŭ. Rŭ woo tomaã na ngexŭ nawagŭxŭ, rŭ naetŭwa to i chixexŭ naxŭ, erŭ tama nanayauxchaŭ i ngẽma taeneëgŭ i ngẽma ngugŭxŭ. Rŭ nanachuxu na texé nayaxuxŭ i ngẽma taeneëgŭ. Rŭ yixema nayauxchaŭxê, rŭ ngutaquẽxepataŭwa tŭxŭ ìnawoxŭ.

¹¹ Pa Chaueneë i Cuxŭ Changechaŭxêx, ;Tãxŭ i nüxŭ cuyadauxŭxŭ i ngẽma togŭ i chixexŭ ŭgŭxŭ! Natŭrŭ name nixŭ i nüxŭ cuyadauxŭ i ngẽma mexŭ ŭgŭxŭ. Erŭ yixema guxŭguma mexŭ úxe rŭ Tupanaxãcŭ tixŭ. Natŭrŭ yixema chixexŭ ŭechaxe rŭ tama Tupanaxŭ tacuèx.

¹² Guxŭma i duŭxŭgŭ nüxŭ ixuxgu i Demétriu rŭ wŭxi ya mecŭ nixŭ. Rŭ toma rŭ ta nüxŭ tacuèx na meã naga naxŭnŭxŭ i Tupanaãrŭ ore i aixcŭma ixŭxŭ. Rŭ ngẽmacèx toma rŭ ta nüxŭ tixu na aixcŭma mecŭ yŭixŭ. Rŭ cuma nüxŭ cucuèx na aixcŭma na yŭixŭ i ngẽma nüxŭ tixuxŭ.

Cuáŭãrŭ ore ga nawa iyacuáxŭ

¹³ Choma choxŭ nangẽxmachirêx i muxŭma i chorŭ ore i cumaã nüxŭ chixuxchaŭxŭ, natŭrŭ tama ñãã poperagu cuxcèx chanaxŭmatŭchaŭ.

¹⁴ Erü choma rü paxa ngema chaxũxchaũ, rü ngẽxguma rü meã tá yigũmaã tidexagü.

¹⁵ ¡Meã cuxũ naxüpetü rü tãxũ i cuxoegaãẽxũ! Tamücügü i númacũãx rü moxẽ cuxcèx ngema namugü. Rü chanaxwèxe i nüxũ curümoxẽ i wüxichigü i tamücügü i ngema ngẽxmagüxũ. Rü ngẽxĩcatama nixĩ i chorü ore i cumaã nüxũ chixuxũ.

Rü nuãma cuxna,
Cuáũ

POPERA GA YUDA ÜMATÜXÜ

Yema yaxõgüxüxü narümoxë ga Yuda

¹ Pa Yaxõgüxü i Guxüwama Ngëxmagüxüx, choma i Yuda nixi i pexcèx chanaxümatüxü i ñaã popera. Rü choma nixi i Chaütiágueneë chiixü, rü Ngechuchu ya Cristuarü duüxü chixi. Rü pexcèx chanaxümatü i pema na Tanatü ya Tupana pexü dexü rü pexü ngechaüxü rü Ngechuchu ya Cristu pexna dauxü.

² Rü pexcèx chayumüxë na guxüguma Tupanaãxü pengechaütümüügüxcèx, rü pexü nataãëxëëgüxcèx, rü pexü nangechaüxcèx.

Duüxügü i doramaã ngüexëëtaegüxüchiga

³ Pa Chaueneëgü ya Pexü Changechaügüxex, noxri rü poraãcü choxü nangüchaü na pexcèx chanaxümatüxü nachiga i ngëma maxü i taguma gúxü i tüxü ngëxmaxü. Natürü ñuxma na petanügu nachocuxü i ñuxre i duüxügü i íyatoxëëgüchaüxü i Tupanaãrü ore, rü ngëmacèx chanaxwèxe na pexcèx chanaxümatüxü na pexü chaxucüxcèx rü ípenapoxüxcèx i ngëma ore i aixcüma ixixü ga nuxcüma wüxicanatama Tupana norü duüxügüna äxü.

⁴ Rü ngëma duüxügü i pexü nawomüxëëäcüma petanügu chocuxü nixi i pexü ngüexëëxü rü ñaxü:

“Tupana rü namecümaxüchi rü ngëmacèx täütáma pexü napoxcue ega woo chixri pemaxëgu”, ñaxü. Rü ngëxgumarüü ta tama nüxü nacüèxgüchaü ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü yora ixicü. Natürü ngëma duüxügü i ngëmaãcü maxëxü, rü woetama nuxcü mama Tupanaãrü ore i ümatüxüwa rü marü nüxü nixu na Tupana tá napoxcuxü.

⁵ Rü woo na marü nüxü pecuáxü natürü pexna nüxü chacüèxächixëëchaü na ñuxãcü namaã nangupetüxü ga yema nuxcümaügüxü ga Yudiügü ga Moïchéwe rüxixü. Rü tórü Cori ya Tupana rü poraãcü nüxü narüngüxëë na Equituanewa ínangüxcèx, natürü yixcama rü nanadai ga yema tama naga ínüëchaüxü.

⁶ Rü ngëxgumarüü ta pexna nüxü chacüèxächixëë na ñuxãcü namaã nangupetüxü ga yema daxüçüãx ga orearü ngeruügü ga noxri ixüünechiréxü natürü yixcama nagagutama pecadu ügüxü. Rü yemacèx ga Tupana rü éänexüwa nanawogü, rü ngëxma nanapoxcue ñuxmatáta nawa nangu i ngëma ngunexü i nagu tüxü yacagüxü.

⁷ Rü yexgumarüü ta nüxü nangupetü ga guma ñänegü ga Chodoma rü Gomora rü guma ñänegü ga norü ngaicamagüüne. Yerü guma ñänecüãxgü, rü poraãcü chixri nügümaã namaxë, rü yemacèx ga Tupana rü üxümaã ínanagu. Rü yemaãcü inayanaxoxëë ga guma ñänegü na yemawa tüxü nüxü nacüèxëxcèx na nangëxmaxü i wüxi i poxcu naxcèx i guxüma i ngëma chixexü ügüxü.

⁸ Natürü woo ngëmaxü na nacüèxgüxü i ngëma idoraexü i petanügu chocuxü, natürü norü chixexügu narüxínüëãma. Rü poraãcü chixri nügümaã namaxë, rü tama tórü Cori ya Tupanaga naxínüëchaü, rü chixri Tupanaãrü orearü ngeruügü i daxüçüãxchigagu nidexagü.

⁹ Rü ngëma duüxügü rü naëchitamare nidexagü rü tama Tupanaãrü orearü ngeruü ga Miguérerüü nügüna nadau i norü orewa. Rü guma Miguére rü woo guxü i Tupanaãrü orearü ngeruügü i daxüçüãxãrü äëxgacü na yixü, natürü tama ngoxo ga Chatanámaã naguxchiga ga yexguma Moïchéxü necèx yéma

nügümaã yaporagatanücüxgu, na nüxü nacuëxgüxcèx na texéarü tá yíixü ga Moíchéxüne. Natürü nüma ga Miguére rü ñanagürümare:

“Cori ya Tupana tá cuxü nanga”,
ñanagürümare.

¹⁰ Natürü ngëma duüxügü i doramaã i petanügu chocuxü, rü tama Tupanaxü nacuëxgüãcüma chixri nachiga nidexagü, rü chixri norü orearü ngeruügü i daxücüãxchiga nidexagü. Rü ñoma naëxügürüü naxüneärü ngúchaüwemare narüxí, rü ngëmaãcü namaxë. Natürü ngëma chixexü i naxügüxcèx, rü Tupana tá nanapoxcue.

¹¹ Rü wüxi i ngechaüxüchi nixí naxcèx i ngëma duüxügü erü ngëmaãcü namaxë. Rü Caí ga naëneëxü imáxürüü nixígü. Rü ãëxgacü ga Baráürüü díerucèx chixexü naxügü. Rü Corérüü tama Tupanaga naxínüéchaü, rü ngëmacèx Tupana tá nanapoxcue.

¹² Rü ngëxguma tupaucawa tórü Coriarü ñnacèx pengutaquëxegügu, rü wüxi i ñnexüchi nixígü. Erü narücutanüxü, rü poraãcü nachibüe rü naxaxegü, rü nügügüxicatama narüxínüë. Rü ñoma caixanexü i ngearü pucüãxü i paanexüetüwa üpetüxü natürü tama nanetüxü ixaiyagüxürüü taxuwama nime. Rü ngëma nanetügü i ngëxguma norü owa nanguxgu rü tama ixoxürüü nixígü. Rü ñoma naígü i guxüma i naxchúmëxãmaã napuxü rü yuxuchixürüü taxuwama nime i ngëma duüxügü.

¹³ Rü ñoma yuape i taxü i norü chixixü i ãüãchixü naxãnacüwa yataxürüü nixígü, erü poraãcü chixexü naxügü. Rü ñoma woramacurigü ya nu ne naxímarecürüü nixígü. Natürü Tupana rü marü namaã nanaxuegu na ngëma waanexüchixüwa guxügutáma nawogüãxü.

¹⁴⁻¹⁵ Rü nuxcümaücü ga Enó ga Adáütaa ixícü rü ngëma duüxügüchiga nidexa ga yexguma Tupana yadexaxëëgu, rü ñanagürü:

“Rü nüxü chadau ya Cori ya Tupana na muxüchixü i norü orearü ngeruügü i daxücüãxmaã núma ücü na duüxügüna naçaxüxcèx i norü maxüchiga rü napoxcueãxüxcèx i guxüma i ngëma duüxügü i chixexü ügüxü rü namaã guxchigagüxü”,

ñanagürü.

¹⁶ Rü ngëma duüxügü rü tacüxcèx idexagüwëxexüchixü nixígü, rü toguãxü ixuxwëxegüxüchixü nixígü. Rü noxrütama ngúchaüxcèx daugüxü nixígü. Rü nügü icuëxüügüxü nixígü. Rü nümaxü meã tümachiga nidexagüneta ya duüxëgü, na tümaxütawa tacü na nayauxgüxcèxmare.

Yuda nayaxucüxëgü ga yema yaxõgüxü

¹⁷ Pa Chaueneëgü ya Pexü Changechaügüxex, jñüxna pecuëxãchie ga yema ore ga pemaã nüxü yaxugügüxü ga tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuarü ngúexügü ga imugüxü!

¹⁸ Rü nümagü rü ñanagürügü pexü:

“Ngëxguma nagúxchaügu i naãne rü tá nangëxma i duüxügü i tá nüxü cügüexü i Tupanaärü ore rü noxrütama ngúchaü i chixexügumare maxëxü”,
ñanagürügü pexü.

¹⁹ Rü ngëma duüxügü nixí i pexü itoyexü na tama wüxigu perüxínüëxüxcèx rü tama meã peyaxõgüxcèx. Rü nümagü rü naxüneärü ngúchaüwe narüxí, rü tama nawa nangëxma i Tupanaãë i Üünexü.

²⁰ Natürü pemax, Pa Chaueneëgü ya Pexü Changechaügüxex, jrü pegü perüngüxëëx na guxüguma yexeraãcü nagu pexixü rü peyaxõgüxü i ngëma ore i üünexü i marü peyauxgüxü! jRü guxüguma Tupanaãë i Üünexüärü ngüxëëmaã peyumüxëgü!

²¹ ¡Rü guxũguma nagu pexĩ i ngema Tupanaarũ ngechaxũ! ¡Rü meã ípenanguxẽẽx i ngẽma ngunexũ i nagu tá núma naxũxũ ya tórũ Cori ya Ngechuchu ya Cristu na nüxũ ingechaũtũmũũgũãcũma tũxna naxããxũcèx i maxũ i taguma gúxũ!

²² ¡Rü pexũ nangechaũtũmũũgũ i ngẽma tama aixcũma yaxõgũxũ, rü nüxũ perũngũxẽẽgũ na meã yaxõgũãxũcèx!

²³ Rü togũ, ¡rũ paxa norũ pecaduwa ípenayaxuchi na namaxẽxũcèx rü tama yima üxũ ya Tupana mexẽnegu yanatauxexũcèx! Rü woo ngẽma tama yaxõgũchaũxũ, ¡rũ pexũ nangechaũtũmũũgũ! ¡Naturũ pegũna pedaugũ na tama norũ chixexũgu peyixũcèx! Rü ngẽma norũ chixexũ i pexcèx mexcũraxũxũ, ¡rũ nüxũ pexo!

Tupanaxũ yacuèxũũãcũma inayacuèxẽẽ ga norũ popera

²⁴⁻²⁵ Rü yima wũxitama ya Tupana ya tórũ Maxẽxẽẽruũ ixĩcũ, rü nüxũ nangẽxma i pora na pexna nadauxũcèx na tama pecadugu peyixũcèx. Rü nüxũ nangẽxma i pora na iyanaxoxẽẽãxũcèx i guxũma i perũ chixexũgũ na petaãẽgũãcũma nũgũpẽxewa pexũ nagagũxũcèx i ngextá ãẽxgacũ íyĩxũwa. Rü ngẽmacèx tanaxwèxe i tórũ Cori ya Ngechuchu ya Cristuégagu Tupanaxũ ticuèxũgũ, erũ núma rü guxũãrũ yexera name rü naporã, rü guxũetũwa nangẽxma, rü guxũmaã inacuèx. Rü yemaãcũ nixĩ ga nuxcũmaxũchima, rü ngẽmaãcũ nixĩ i ñuxmax, rü guxũgutãma ngẽmaãcũ yĩ.

Rü nuãma pexna,
Yuda

YEMA CUÁÛ NÜXÛ DAUXÛ I YIXCÛRA TÁ NGUPETÛXÛCHIGA

Ore ga CuáÛxÛ nüxÛ nacuèxêëxÛ ga Ngechuchu ga Cristu

¹ Ñã nixĩ i ngẽma ore ga Tupana Ngechuchu ya CristuxÛ nüxÛ cuèxêëxÛ na nüxĩ norü duÛxÛgÛxÛ nüxÛ nacuèxêëxÛcèx i ngẽma paxa tá ngupetÛxÛ. Rü nüma ga Ngechuchu ya Cristu nixĩ ga norü orearü ngeruÛ ga daxÛcÛãxÛ namuxÛ na norü duÛcü ga CuáÛmaã nüxÛ na yaxuxÛcèx.

² Rü choma i CuáÛ chixĩ ga aixcüma meãma nüxÛ chadauxÛ rü chanaxümatÛxÛ ga guxÛma ga yema TupanaãrÛ ore ga Ngechuchu chauxcèx ngoxêëxÛ.

³ Rü tataãe ya yixema duÛxÛgÛpèxewa nawa ngúxe i ñã TupanaãrÛ ore, rü ngèxgumarüÛ ta tataãegü ya yixema nüxÛ ñnüèxè rü naga ñnüèxè i ñã ore i ümatÛxÛ, erü paxa tá ningü i ngẽma nüxÛ yaxuxÛ.

CuáÛ nanaxümatü naxcèx ga yema 7 tücumü ga yaxögüxÛ ga Áchiaanewa yexmagüxÛ

⁴ Rü choma i CuáÛ rü chanaxümatü i ñã ore pexcèx i yaxögüxe ya yima 7 ya ñãne ya Áchiaarü naãnewa ngèxmagünewa ngèxmagüxe. Rü chanaxwèxe i pexÛ narüngÛxèè rü pexÛ nataãèxèè ya yima Tupana ya woetama ngèxmaèchacü. Rü ngèxgumarüÛ ta chanaxwèxe i pexÛ narüngÛxèè rü pexÛ nataãèxèè i ngẽma Naãe i ÜünexÛ i naxÛtawa ne ùxÛ i perü dauruÛ ixixÛ i pema i yaxögüxe ya yima 7 ya ñãnewa na pengèxmagüxÛ.

⁵ Rü ngèxgumarüÛ ta chanaxwèxe na pexÛ nangÛxèëxÛ rü pexÛ nataãèxèëxÛ ya Ngechuchu ya Cristu ga aixcüma meãma nüxÛ ixücü ga TupanaãrÛ ore ga ñoma ga naãnewa. Rü nüma nixĩ ga nüxĩra yuwa ñnadaxÛ. Rü nüma rü guxÛma i ñoma i naãnewa ngèxmagüxÛ i nachüãneãrÛ ãëxgacügüarü ãëxgacü nixĩ. Rü nüma rü tüxÛ nangechaÛ, rü nagümaã tüxÛ inayanaxoxèè i tóru pecadugü.

⁶ Rü ñuxma na guxÛãrÛ ãëxgacü yixÛ i nümax, rü tüxÛ naxüchica i ngextá nüma ãëxgacü íyixÛwa. Rü paigüxÛ tüxÛ nixigüxèè na Nanatü ya TupanaãxÛ ipuracüexÛcèx rü nüxÛ icuèxÛgÛxÛcèx. Rü name nixĩ i guxÛgutáma CristuxÛ ticuèxÛgü, erü nüma rü guxÛgutáma guxÛãrÛ ãëxgacü nixĩ. Rü ngẽmaãcü yĩ.

⁷ ¡Rü dücax, marü ningaica na caixanexÛgu ñanguxÛ ya Cristu! Rü guxÛtáma i duÛxÛgü nüxÛ nadau, rü woo ga yema nacanapacütüügüxÛ rü tá ta nüxÛ nadaugü. Rü guxÛ i duÛxÛgü i guxÛ i nachüãnecÛãx i tama yaxögüxÛ rü norü muãmaã rü norü ngechaÛmaã tá naxauxe i ngèxguma ñanguxgu i nümax. Rü aixcüma ngẽmaãcü tá nixĩ.

⁸ Rü nüma ya tóru Cori ya Tupana ya guxÛãrÛ ãëxgacü ixücü ya woetama ngèxmaèchacü, rü ñanagürü:

“Chowa nixĩ ga inaxügüxÛ ga guxÛma, rü nataxuma i tacü i chorü yexera ngèxmaèchaxÛ”, ñanagürü.

CuáÛcèx nangox ga Cristu ya mexèchicü

⁹ Rü choma i CuáÛ na pexcèx chanaxümatÛxÛ i ñã popera, rü peeneè chixĩ. Rü ngẽma na Ngechuchuna na chaxÛxÛ rü chaxãchica i ngextá nüma ãëxgacü íyixÛwa. Rü Ngechuchucèx pexrÛ ngúxÛ chinge, natürü nüma pexÛ naporaexèëxÛrÛ choxÛ naporaxèè na yaxna namaã chaxĩnüxÛcèx i

guxüma i ngêma ngúxü i choxü üpetüxü. Rü choma rü capaxü ga Pátmugu chapoxcu naxcèx na nüxü chixuxü ga Tupanaärü ore ga Ngechuchuchiga.

10-11 Rü wüxi ga yüxüarü ngunexügu rü Tupanaãe i Ünexü chomaã inacuèx, rü changoxetü rü choweama nüxü chaxinü ga wüxi ga naga ga tagaxü ga ñoma cornetagarüü ixixü ga ñaxü choxü:

“Chowa nixi ga inaxügüxü ga guxüma, rü nataxuma i tacü i chorü yexera ngêxmaêchaxü. Rü ñuxma chanaxwèxe na wüxi i poperagu cunaxümatüxü i ngêma nüxü cudauxü. Rü ñuxüchi chanaxwèxe i ngêma yaxögüxü ya yima 7 ya ñane ya Áchiaarü naãnewa ngêxmagünewa ngêxmagüxütanüwa cunamu. Rü yima 7 ya ñane nixi ya Epéchiu rü Esmira rü Pérgamu, rü Tiatíra rü Chardi rü Firadérfia rü Laodichéa”, ñanagürü.

12 Rü chaugü íchidau na nüxü chacuáxcèx na tacü yixü ga yema chomaã idexaxü. Rü yexguma chaugü íchidèuxgu rü nüxü chadau ga 7 ga weraarü üruügü ga uirunaxcèx ixigüxü.

13 Rü yema 7 ga weraarü üruügüarü ngäxütanüwa nüxü chadau ga wüxi ga duüxü ga chauxcèx nangechuchu ga duüxüxü ixícüraüxü. Rü wüxi ga naxchiru ga máxümaã naxäxchiru. Rü wüxi ga goyexü ga uirunaxcèxmaã nigoyeremü.

14 Rü nayae rü nachoxochi ñoma tacü i choxochixürüü. Rü naxetü rü ñoma üxüemarüü niyauracüü.

15 Rü nacetü rü ta niyauracüü ñoma cobrexüchi i meãma ípixürüü. Rü yexguma yadexagu rü natagaxüchi ñoma taxü i dexá i chuxchuxü ägaxürüü.

16 Rü norü tügünemëxëwa nüxü nayexma ga 7 ga woramacurigü. Rü naãxwa nayexma ga wüxi ga tara ga guxücüwawa téxü. Rü nachiwe rü ñoma üèxcü poraãcü nguxetügurüü nixi.

17 Rü yexguma nüxü chadèuxgu, rü napëxegu chayangu ñoma chayuxürüü. Natürü ga nüma rü norü tügünemëxëmaã choxü ningögü, rü ñanagürü choxü: “¡Täxü i cumuüxü! Choma nixi i chaxira chayexmaxü rü guxügutáma changêxmaêchaxü.

18 Rü choma nixi i yuwa ícharüdaxü rü ñuxma rü chamaxü. Rü üpa rü chayü, natürü i ñuxma rü marü guxügutáma chamaxëcha. Rü choxmëxwa nangëxma na ñuxgu tá nayuxü i wüxichigü i duüxü. Rü ngëxgumarüü ta choma nixi i namaã ichacuáxü i ngêma nachica i ngextá ínangëxmagüxüwa i guxüma i duüxügü i yuexü.

19 Rü ñuxma rü chanaxwèxe i cunaxümatü i ngêma nüxü cudauxü. Rü ngêma nixi i ñuxma ngêma yaxögüxümaã ngupetüxü, rü ngêma yixcúra tá ngupetüxü.

20 Rü ñuxma rü tá cuxcèx chanangoxëe i ngêma ëxügüxü i ngêma 7 i woramacurigü i chorü tügünemëxëwa nüxü cudauxüchiga rü ngêma 7 i weraarü üruügü i uirunaxcèxchiga. Rü ngêma 7 i woramacurigü i nüxü cudauxü, rü ngêma äëxgacügü i ngêma 7 tücümü i yaxögüxüetüwa ngêxmagüxüchiga nixi. Rü ngêma 7 i weraarü üruügü rü ngêma 7 tücümü i yaxögüxü i yima 7 ya ñanewa ngêxmagüxüchiga nixi”.

2

Ore ga yema 7 tücümü ga yaxögüxücèx ümatüxü Ore ga yema yaxögüxü ga Epéchiuarü ñanewa yexmagüxücèx ümatüxü

1 “Rü ñuxma chanaxwèxe i ngêma Epéchiuwa ngêxmagüxü i yaxögüxüärü äëxgacücèx cunaxümatü, rü ñacurügü nüxü: ‘Ñañ nixi i norü ore ya yima ngêma yaxögüxütanügu yarüxüüücü rü norü tügünemëxëmaã nüxna daucü i ngêma yaxögüxüärü äëxgacügü’.

² Rū ñanagürü i nümax:

‘Choma nüxü chacuèx i guxüma i ngēma cuxüxü. Rū nüxü chacuèx na ñuxäcü poraäcü choxü cupuracüxü rü ñuxäcü cunaxüamaxü i ngēma puracü woo ngēmacèx muxüma i guxchaxügü cuxcèx ínguxgu. Rū nüxü chacuèx na tama curü me yixü i ngēma duüxügü i chixexü ügüxü. Rū ngēxgumarüü ta nüxü chacuèx na meã cunangugüarü maxüãxü i ngēma duüxügü i nügü ixugüxü na Tupana imugüxü yixügüxü natürü tama aixcüma ixügüxü na Tupana yamugüxü. Rū cuma rü nüxü cucuèxama na idoratèexmaregüxü yixügüxü.

³ Rū woo naguxcha i ngēma puracü i chauxcèx cuxüxü, natürü cunaxüama. Rū woo chaugagu poraäcü ngüxü na quingexü, natürü yaxna namaã cuxinü, rü tama nüxü curüchau.

⁴ Natürü nangēxma i wüxi i cuxüxü i tama chorü me ixixü. Rū ngēma nixi na tama noxrirüü choxü cungechaüxü i ñuxmax.

⁵ Rū ngēmacèx i ñuxma na ngēma chixexügu cunguxü, rü name nixi i nüxna cucuèxächi na ñuxäcü choxü cungechaüxü ga noxrix. Rū name nixi i nüxü curüxo i curü chixexü rü noxrirüü choxü cungechaüäcüma mexü cuxü. Natürü ngēxguma chi tama nüxü curüxoxgu i curü chixexü, rü paxa tá cuxü íchayadau, rü tá cuxü chaxo na tama ngēma togü i yaxögüxütanüwa cuxächicaxüçèx.

⁶ Natürü nangēxma i wüxi i cuxüxü i chorü me ixixü. Rū ngēma nixi na naxchi cuxaixü i ngēma chixexü i naxügüxü i ngēma Nicoraítagu. Rū choma rü ta naxchi chaxai i ngēma chixexü i naxügüxü’.

⁷ Rū yixema ächixexè rü name nixi i naga taxinü i ngēma Tupanaãe i Üünexü nüxü ixuxü namaã i ngēma yaxögüxütücümügü”. Rū ñanagürü:

“Yixema nüxü rüporamaëxè i chixexü rü tá tüxü nüxü chamuxnetaxèe i norü o i ngēma orix i tüxü maxèxèxü i Tupanaärü orixnecüwa ngēxmaxü”, ñanagürü i Naãe i Üünexü.

Ore ga yema yaxögüxü ga Esmiraarü ñanewa yexmagüxüçèx ümatüxü

⁸ Rū yema chomaã idexaxü rü ñanagürü ta:

‘Chanaxwèxe i Esmirawa ngēxmagüxü i yaxögüxüärü äëxgacüçèx cunaxümatü, rü ñacurügü tá: ‘Ñaa nixi i norü ore ya yima nüxira yexmacü rü guxüguma ngēxmaëchacü ga paxaächi yucü rü wenaxarü maxüçü’.

⁹ Rū ñanagürü i nümax:

‘Choma nüxü chacuèx i guxüma i ngēma cuxüxü. Rū nüxü chacuèx na ñuxäcü ngüxü quingexü. Rū nüxü chacuèx na cungearü dïeruãxü i ñoma i naãnewa, natürü daxügüxü i naãnewa cuxü nangēxma i ngēma taguma gúxü. Rū nüxü chacuèx na ñuxäcü chixri cuchiga yadexagüxü i ngēma duüxügü i nügü ixugüxü na Yudíugü yixügüxü. Natürü i nümagü rü aixcüma Chatanáärü duüxügümare nixigü.

¹⁰ ¡Rü täxü i cumuüxü naxcèx i ngēma ngüxü i tá quingexü! Rū ngoxo i Chataná rü tá norü duüxügüxü namu na poxcupataügu pexü napoxcuexüçèx i ñuxre i pema na ngēmaäcü pexü naxüxüçèx. Rū ñuxre i ngunexü tá ngüxü pingegü. Natürü woo ngēmaäcü ngüxü pingegügu rü chanaxwèxe i choxü cuyaxöoma ñuxmatáta cuyux. Rū choma rü tá cuxna chanaxä i curü ämare i maxü i taguma gúxü’.

¹¹ Rū yixema ächixexè rü name nixi i naga taxinü i ngēma Tupanaãe i Üünexü nüxü ixuxü namaã i ngēma yaxögüxütücümügü”. Rū ñanagürü:

“Yixema ñoma i naãnewa nüxü rüporamaëxè i chixexü, rü täütáma Tupana ngoxogüxü ípoxcuexüwa tüxü nawogü”, ñanagürü i Naãe i Üünexü.

Ore ga yema yaxōgūxū ga Pérgamuārū iānewa yexmagūxūcèx ümatūxū

¹² Rü yema chomaã idexaxū rü ñanagürü ta:

“Chanaxwèxe i Pérgamuwa ngēxmagūxū i yaxōgūxūārū ãēxgacücèx cunaxümatü, rü ñacurügü tá: ‘Ñã nixī i norü ore ya yima nüxū nangēxmacü i ngēma tara i guxūcūwawa téxū’.

¹³ Rü ñanagürü i nümax:

‘Choma nüxū chacuèx na yima iāne ya Chataná poraãcü namaã ícuáxūnewa na cumaxūxū. Natürü woo ngēxma na cuxāchiūxū, rü tama choxū ícutèx. Rü woo yexguma chorü orearü uruū ga mecü ga Atípaxū yamēxgūgu nagu ga guma iāne ga nawa Chataná duūxūgūmaã ícuáxūne, rü tama nüxū curüxo na choxū cuyaxōōmaxū.

¹⁴ Natürü nangēxma i ñuxre i tacü i cuxūxū i tama chorü me ixīxū. Rü ngēma nixī na cugūxūtawa cunangēxmagūxēēxū i ñuxre i curü duūxūgü i tama nüxū rüxoechaūxū i ngēma nguxēētae ga nuxcūma Baráū Yudíugüarü ãēxgacü ga Baráxū namaã ucūxēxū na chixexūgu Yudíugūxū nayixēēxūcèx. Rü yema Yudíugü rü yema ucūxēgagu nawa naxī ga yema petagü ga togü ügūxū naxcèx ga norü tupanetachicünèxāgü. Rü yexgumarūū ta yema ucūxēgagu nixī ga naī ga ngemaã namaxēxū ga Yudíugü. Rü ñuxma i ñuxre i curü duūxūgü i Pérgamuwa ngēxmagūxū rü nagu naxī ga yema nuxcūmaūxū ga nguxēētae ga chixexū, rü tama nüxū narüxoechaū.

¹⁵ Rü ngēxgumarūū ta ngema cunangēxmagūxēē i ñuxre i duūxūgü i tama nüxū rüxoechaūxū i ngēma Nicoraítagüarü nguxēētae i Baráūārü nguxēētaeruū chixexū.

¹⁶ Rü ngēmacèx chanaxwèxe i nüxū curüxo i ngēma chixexū. Rü ngēxguma chi tama nüxū curüxoxgu, rü paxa tá ngema cuxūtawa chaxū rü ngēma tara i chauèxwa ngēxmaūmaã tá ngēma duūxūgūxū chadaī’.

¹⁷ Rü yíxema āchixexē rü name nixī i naga taxīnū i ngēma Tupanaãē i Üünexū nüxū ixuxū namaã i ngēma yaxōgūxūtūcumügü”. Rü ñanagürü:

“Yíxema nüxū rüporamaēxē i chixexū rü tá tüxna chanaxā i pāū i daxūcūāx. Rü tá tüxna chanaxā ya wüxi ya nuta ya chócü i wüxi i naega i ngexwacaxūxū nagu ümatūxū. Rü yíxema nayaxuxexicatama tixí ya nüxū cuáxe i ngema naéga”, ñanagürü i Naãē i Üünexū.

Ore ga yema yaxōgūxū ga Tiatíraarü iānewa yexmagūxūcèx ümatūxū

¹⁸ Rü yema chomaã idexaxū rü ñanagürü ta:

“Chanaxwèxe i Tiatírawa ngēxmagūxū i yaxōgūxūārü ãēxgacücèx cunaxümatü, rü ñacurügü tá: ‘Ñã nixī i norü ore ya yima Tupana Nane ya ñoma üxüemarūū iyauraxetücüücü rü nacutügü rü ñoma cobre i meãma ípixūrūū ixīxūne’.

¹⁹ Rü ñanagürü i nümax:

‘Choma nüxū chacuèx i guxūma i ngēma mexū i cuxūxū. Rü nüxū chacuèx na ñuxācü cumücügūxū cungechaūxū, rü ñuxācü meãma choxū na cuyaxōxū, rü ñuxācü nüxū na curüngūxēēxū i ngēma togü i yaxōgūxū, rü ñuxācü yaxna namaã cuxīnūxū i guxchaxūgü. Rü nüxū chacuèx i ñuxma na noxriarü yexera cunaxūxū i ngēma cuxū chanaxwèxexū.

²⁰ Natürü nangēxma i wüxi i cuxūxū i tama chorü me ixīxū. Rü ngēma nixī na ngema cunangēxmaxēēēchaxū i ngēma ngexū i Yechabé i nügü ixuxū na Tupanaārü orearü uruū na yīxū, natürü norü nguxēētaemaã chorü duūxūgūxū ngema womūxēēxū na chixri namaxēxūcèx, rü naī i ngemaã inapegūxūcèx, rü nangōxgūāxūcèx i ngēma õnagü i togü norü tupanetachicünèxāgücèx dèixū na ngēmamaã nüxū yacuèxūgūxūcèx.

²¹ Rû choma rû marû ngîxû íchananguxêê rû yaxna ngîmaã chaxînú na nüxû naxoxûcèx i ngêma ngîcûma i chixexû, natürü tama inaxwèxe na nüxû naxoxû rû ínatáãxû i ngêma ngîrü chixexû i naxûxû.

²² Rû ñuxma i ngêma nge rû tá ngîxû chidaawexêê na ngîrü ngürücarewa ngúxû yangexûcèx, rû ngêma duûxûgü i ngîmaã ipexû i ngêma nge rû nümagü rû tá ta ngúxû na yangegüxûcèx ega tama nüxû naxoegu i ngêma chixexû i ngîmaã naxügüxû.

²³ Rû tá chanadai i ngîxâcügü i ngêma nge. Rû ngêma tá nüxû nacuèxgü i guxûma i yaxôgüxû na aixcûma nüxû chacuáxû i ngêma naãewa nagu naxînúxû i wüxichigü i duûxû. Rû wüxichigü i pemax rû tá pexû chanaxütanü ngêma na ñuxâcü pemaxêxûâcûma rû ñuxâcü penaxûxûâcûma.

²⁴⁻²⁵ Natürü pemagü i Tiatíracûãx i tama nagu íxê i ngêma ngexûârü nguxêêtae i chixexû rû taguma nawa ngúxe i ngêma ore i togü naxugügu rû Chatanáârü ore i êxûguxû ixîxû, rû pemaã nüxû chixu rû ngêma pexû chanaxwèxexû nixî na meã namaã penguxûgüxû rû naga pexînúêxû i ngêma chorü ore ñuxmatáta íchangu i chomax. Rû ngêxîcatama nixî i pexû chanaxwèxexû.

²⁶ Rû yíxema nüxû rüporamaêgüxe i ngêma chixexû rû naxügüamaxê i ngêma tüxû chanaxwèxexû ñuxmatáta tayuemare, rû tá chaugüxütawa tüxû chaxüchica na wüxigu chomaã guxûârü âêxgacü tixîgüxûcèx.

²⁷ Rû yema Chaunatu âêxgacüxû choxû na ixîxêêxûrüü tá tüxna chanaxã i pora na guxû i nachîüânegümaã taporaexûcèx. Rû ngêxguma ñoma i naãnecûãx i duûxûgü tama tümaga ínüegu rû ñoma wüxi i tüxû ngîxû ipuxêêxûrüü tá namaã tixîgü rû poraãcü tá tanapoxcue.

²⁸ Rû tá tüxna chanaxã ya yima woramacuri ya pèxmama nüxû idaucü’.

²⁹ Rû yíxema âchixexê rû name nixî i naga taxînú i ngêma Tupanaãê i Üünexû nüxû ixuxû namaã i ngêma yaxôgüxütücümügü” ñanagürü.

3

Ore ga yema yaxôgüxû ga Chardiarü ñãnewa yexmagüxûcèx ümatüxû

¹ Rû yema chomaã idexaxû rû ñanagürü ta:

“Chanaxwèxe i Chardiwa ngêxmagüxû i yaxôgüxûârü âêxgacücèx cunaxümatü, rû ñacurügü tá: ‘Ñã nixî i norü ore ya Tupana Nane ya Naãê i Üünexû nawa ngêxmacü ya yima 7 ya woramacuri nüxû ngêxmacü’. Rû ñanagürü i nümax: ‘Choma nüxû chacuèx i guxûma i ngêma cuxüxû. Rû nüxû chacuèx ta rû woo guxûwama duûxûgü nüxû ixugügu na Tupanacèx namaxêxû i ngêma yaxôgüxû i cuxütawa ngêxmagüxû natürü tama aixcûma nixî i ngêma, erü ngêma yaxôgüxû rû tama aixcûma choxû nayaxôgü rû tama aixcûma chauxcèx namaxê.

² Rû name nixî i cubaixâchi rû cügü íquicuèx rû cuyangüxêê i ngêma íraxû i mexû i cuxû íyaxüxû i marü iyarüxoxchaüxû. Erü nüxû chadau rû ngêma cuxüxû rû tama Tupanapêxewa name.

³ Rû nüxna nacuèxâchi ga yema nguxêêtae ga mexû ga noxri nüxû cuxînúxû rû cuyaxuxû, rû nagu ixû! ¡Rû nüxû rüxo i ngêma chixexû i cuxüxû! Natürü ngêxguma tama nüxû curüxoxgu i curü chixexû, rû ñoma wüxi i ngîtèxáxû i ngürüâchi ínguxûrüü tá cuxütawa chaxû. Rû täütama nüxû cucuèx na ñuxgacü yîxû.

⁴ Natürü ngema Chardiwa cuxû nangêxma i ñuxre i duûxûgü i mexû i tama ñoma i naãneârü chixexümaã nügü ãüãchiarü maxûãxgüxû. Rû nümagü rû tá cómuxümaã nixâxchiru rû ngêmaãcü tá chomaã inaxî, erü nümagü rû duûxûgü i mexû i chauxcèx maxêxû nixîgü.

⁵ Rû yíxema nüxü rüporamaëgüxe i chixexü, rü tá cómuxümaã tixãxchiru. Rû tãütáma nawa tüxü íchapiéga i ngëma chorü popera i nagu chayawügüxü i ngëma duüxügü i nüxü nangëxmaxü i maxü i taguma gúxü. Rû Chau-natüpëxewa rü guxüma i norü orearü ngeruügü i daxücüãxgüpëxewa tá tüxü chixu na chorü duüxügü tixígüxü’.

⁶ Rû yíxema ãchixexë rü name nixí i naga taxĩnü i ngëma Tupanaãe i Üünexü nüxü ixuxü namaã i ngëma yaxögüxütücumügü”.

Ore ga yema yaxögüxü ga Firadérfiarü ãñewa yexmagüxüçèx ümatüxü

⁷ Rû yema chomaã idexaxü rü ñanagürü ta:

“Chanaxwëxe i Firedérfiawa ngëxmagüxü i yaxögüxüãrü ãëxgacüçèx cunaxümatü rü ñacurügü tá: ‘Ñã nixí i norü ore ya yima Üünecü ya aixcüma Cristu ixícü ya Dabírüü ãëxgacü ya tacü ixícü ya nüxü nangëxmacü i pora na yawãxnaãxüçèx rü nawãxnaãxüçèx i daxügüxü i naãne. Rû ngëxguma texéçèx yawãxnaãgu, rü taxucürüwama texé tümachèxwa tanawãxta. Rû ngëxguma texéchèxwa nawãxnaãgu, rü taxucürüwa texé tümacèx tayawãxna’.

⁸ Rû ñanagürü i nümax:

‘Choma nüxü chacuèx i guxüma i ngëma cuxüxü. Rû dücax, cuxü chanatauxchaxë na togümaã nüxü quixuxüçèx i chorü ore, rü taxucürüwa texé cuxna tanachüxu na cunaxüxüçèx i ngëma puracü. Rû choma nüxü chacuèx na tama aixcüma cuporaxüchixü, erü noxretama nixí i ngëma yaxögüxü i cuxütawa ngëxmagüxü. Natürü cuma rü naga cuxĩnü i chorü ore, rü tama icuyacüx na chorü duüxü quiüxü.

⁹ Rû ngëmacèx i ngëma duüxügü i Chatanáarü ixígüxü i nügü ixügüxü na chorü duüxügü yixígüxü natürü tama aixcüma choxrü ixígüxü, rü tá chanamu na cupëxegu nacaxãpüxügüxüçèx na nüxü nacuèxgüxüçèx na aixcüma cuxü changechaüxü.

¹⁰ Cuma rü meãma cuyanguxëe i ngëma cuxü chamuxü na aixcüma cuyaxöðmaxü naetüwa i ngëma guxchaxügü i cuxü ngupetüxü. Rû ngëmacèx tá cuxü íchapoxü na tama cuxna nanguxüçèx i ngëma guxchaxü i taxü i ñoma i naãnewa tá íngüxü na guxüma i ñoma i naãnecüãx i duüxügüxü naxüxüçèx.

¹¹ Rû paxa tá ngëma cuxütawa chaxü. Rû chanaxwëxe i ñuxma meã cumaxüxürü meã cumaxecha, na taxüema cuxna napuxüçèx i ngëma curü ãmare.

¹² Rû yíxema nüxü rüporamaëgüxe i guxüma i chixexü, rü Chaunatü ya Tupanaxütawa tá tüxü changëxmagüxü na tagutáma ngëma ítachoxüxüçèx. Rû tümagu tá chanaxümatü i naega ya Chaunatü ya Tupana. Rû ngëxgumarüü tá ta tümagu chanaxümatü i naega ya Tupanaãrü ãñe ya Yerucharéü ya ngexwacaxüne ya Tupanaxütawa i daxügüxü i naãnewa írüxüxüne. Rû ngëxgumarüü tá ta tümagu chanaxümatü i chauéga i ngexwacaxüxü’.

¹³ Rû yíxema ãchixexë rü name nixí i naga taxĩnü i ngëma Tupanaãe i Üünexü nüxü ixuxü namaã i ngëma yaxögüxütücumügü”.

Ore ga yema yaxögüxü ga Laodichéawa yexmagüxüçèx ümatüxü

¹⁴ Rû yema chomaã idexaxü rü ñanagürü ta:

“Chanaxwëxe i Laodichéawa ngëxmagüxü i yaxögüxüãrü ãëxgacüçèx cunaxümatü rü ñacurügü tá: ‘Ñã nixí i norü ore ya yima aixcüma ixícü ya aixcüma yanguxëecü i ngëma nüxü yaxuxü rü ore i aixcüma ixíxüxüicatama ixucü. Rû nüma nixí ga inaxügüãxü ga guxüma ga yema Tupana üxü’.

¹⁵ Rû ñanagürü i nümax:

‘Choma nüxü chacuèx i guxüma i ngëma cuxüxü. Rû nüxü chacuèx na tama wüxi i duüxü i chauxchi aixü quiüxü, natürü tama wüxi i duüxü i aixcüma

choxũ ngechaũxũ quixĩ. Rũ chierũ noxtacũma wũxi i duũxũ i chauxchi aixũ quixĩgu rũ ěxna noxtacũma wũxi i duũxũ i aixcũma choxũ ngechaũxũ quixĩgu.

¹⁶ Natũrũ ñuxma na írarũwatama choxũ cungechaũxũ, rũ ngẽmacèx tá cuxũ íchatèx. Erũ tama noxtacũma wũxi i duũxũ i chauxchi aixũ quixĩ rũ tama noxtacũma wũxi i duũxũ i aixcũma choxũ ngechaũxũ quixĩ.

¹⁷ Rũ cuma cugũ quixuxgu rũ cumuãrũ dĭeruãx, rũ cumuãrũ ngẽmaxũãx, rũ meãma cuxũ naxũpetũ, rũ taxuũma cuxũ nataxu. Natũrũ i cuma rũ tama nũxna cucuèxãchi na chopèxewa rũ wũxi i taxuwama mexũ quiĩxũ, rũ wũxi i ngechaũxũchi quiĩxũ, rũ wũxi i taxuũma cuxũ ngẽxmaxẽ quiĩxũ, rũ ñoma wũxi i ngexetũxũrũũ quiĩxũ, rũ ñoma wũxi i ngexchiruxũrũũ quiĩxũ.

¹⁸ Rũ ñuxma rũ cuxũ chaxucuxẽ na chauxũtawa naxcèx cutaxexũcèx i uiru i marũ üxũwa iguxũ i nũxĩcatama ixĩxũ. Rũ ngẽmaãcũ tá aixcũma cuxũ nangẽxma i curũ ngẽmaxũ. Rũ ngẽxgumarũũ ta cuxũ chaxucuxẽ na chauxũtawa naxcèx cutaxexũcèx i cuxchiru i cómuxũ na ngẽmagu quicúxũcèx na taxúema cuxũ dauxũcèx na cunxexchiruxũ. Rũ ngẽxgumarũũ ta cuxũ chaxucuxẽ na chauxũtawa naxcèx cutaxexũcèx i curũ meĩxètũxũ na curũmexètũxũcèx na wena quidauchixũcèx.

¹⁹ Choma rũ tũxũ chaxucuxẽ rũ tũxũ ichayarũwẽxãchixẽẽ ya guxãma ya yĩxema tũxũ changechaũxẽ. Rũ ngẽmacèx name nixĩ i nũxũ curũxo i cucũma i chixexũ, rũ aixcũma choxũ cungechaũ rũ cunaxũ i ngẽma cuxũ chanaxwèxexũ.

²⁰ Rũ dũcax, choma rũ ĩãxwa tũmacèx chacagũecha. Rũ ngẽxguma chi texé choxũ ĩnũgu rũ chauxcèx tayawãxnagu, rũ tá tũmaxũtagu chaxũcu. Rũ tũmamaã tá chachibũ rũ tũma i chomaã.

²¹ Rũ yĩxema nũxũ rũporamaẽgũxe i chixexũ, rũ tá chaugũxũtawa tũxũ charũtogũxẽẽ na chomaã ãẽxgacũ tixĩgũxũcèx, yexgumarũũ ga choma rũ nũxũ na charũporamaẽxũ ga chixexũ, rũ ñuxũchi Chaunatũxũtawa na chayarũtoxũrũũ na namaã ãẽxgacũ chiĩxũcèx'.

²² Rũ yĩxema ãchixexẽ rũ name nixĩ i naga taxĩnũ i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ nũxũ ixuxũ namaã i ngẽma yaxõgũxũtũcumũgũ", ñanagũrũ ga yema chomaã idexaxũ.

4

Tupanaxũ nataxẽẽgũ i daxũguxũ i naãnewa

¹ Rũ yemawena ga choma ga Cuáũ rũ nũxũ chadau ga wũxi ga ĩãx ga iwãxnaxũ ga daxũguxũ ga naãnewa. Rũ yema naga ga nacornetagaraũxũ ga noxri nũxũ chaxĩnũxũ ga chomaã idexaxũ, rũ ñanagũrũ choxũ:

“¡Nuxã naxĩnagũ! Rũ tá cuxũ nũxũ chadauxẽẽ i ngẽma yixcũra tá ngu-petũxũ”, ñanagũrũ.

² Rũ yexgumatama ga choma rũ Tupanaãẽ i Üünexũ rũ chauãemaã inacuèx, rũ daxũwa nanaga. Rũ yema daxũguxũ ga naãnewa nũxũ chadau ga wũxi ga tochicaxũ ga mexèchixũ ga yema Tupana nawa rũtoxũ.

³ Rũ guma yema tochicaxũwa rũtocũ, rũ ñoma nuta ya mexèchicũ ya yasperũũ nixĩ na namexũ rũ ñoma nuta ya cornalĩnarũũ nixĩ na namexũ. Rũ yema tochicaxũetũwa nayexma ga wũxi ga chirapa ga ñoma nuta ga esmerádarũũ mexèchicũ.

⁴ Rũ yema tochicaxũcũwawa nayexmagũ ga 24 ga togũ ga tochicaxũgũ ga nũxũ ĩnumaẽguãchixũ. Rũ yema tochicaxũgũwa narũtogũ ga 24 ga ãẽxgacũgũ ga yaxõgũxũãrũ ixĩgũxũ. Rũ cómuxũmaã nixãxchiru rũ uirunaxcèx nixĩ ga norũ ngèxcuerũgũ.

⁵ Rũ yema nachica ga Tupana írũtoxũwa ĩnaxũxũ ga bèixbèxanexũ rũ duruanexũ rũ nagagũ. Rũ yema tochicaxũpèxewa nayexma ga 7 ga omũgũ

ga yéma naigüxü. Rü yema omügü nixi ga Tupanaãe i Ünexü ga yema 7 ga yaxögüxütücumümaã icuáxü.

⁶ Rü yema Tupanaãrü tochicaxüpëxewa rü ñoma dexáétüwarüü ixixümaã nachaxu rü nichipetü woruarüü. Rü yema tochicaxüxü ínachomaëguãchi ga ägümücü ga daxücüãx ga maxëxü ga guxüwama äxëtüxü naweama rü napëxewa.

⁷ Rü wüxi ga yema daxücüãx ga maxëxü rü nanaxairaxü. Rü yema to rü nanawocaraxü. Rü yema norü tomaëxpüx rü nanaduüxüchiweraxü. Rü yema norü ägümücü rü nanaxiyü i gonagüxüraxü.

⁸ Rü yema ägümücü ga daxücüãx ga maxëxü, rü wüxichigü nüxü nayexma ga 6 ga naxpëxatügü. Rü guxüwama ga naxpëxatüétüwa rü naxpëxatütüwa rü namuxëtü. Rü ngunecü rü chütacü rü ñanagürügüecha:

“Naxüüne, naxüüne, naxüüne nixi ya tórü Cori ya Tupana ya guxüetüwa ngëxmacü rü woetama ngëxmaëchacü”, ñanagürügüecha.

⁹⁻¹⁰ Rü yema daxücüãx ga maxëxü, rü yexguma nüxü yacuëxüügüüxgu ga guma tochicaxüwa rütocü, rü moxë nüxna naxägügu, rü yema 24 ga äëxgacügü ga yaxögüxüärü rü yima woetama ngëxmaëchacüpëxegu nacaxäpüxügü, rü nüxü nicuëxüügü, rü napëxegu nananu ga norü ngëxcuerüügü.

¹¹ Rü ñanagürügü:

“Pa Torü Cori, Pa Torü Tupanax, cuxü nixi i namexü na tikuëxüügüxü rü cuxü tataxëëgüxü, erü guxüetüwa cungëxma. Yerü cuma cunaxü ga guxüma rü curü ngüchaügagu nixi i nangóxü i ñuxmax”, ñanagürügü.

5

Popera ga idixixüchiga rü Tupana Nane ga ñoma wüxi ga carnerurüü imácüchiga

¹ Rü ñuxüchi nüxü chadau ga guma tochicaxüwa rütocü, rü norü tügünemëxëwa nanange ga wüxi ga popera ga idixixü. Rü düxëtüwa rü aixepewa rü naxãmatü ga yema popera. Rü 7 wa ññaxtachipëxe.

² Rü nüxü chadau ga wüxi ga norü orearü ngerüü ga daxücüãx ga poraxüchixü ga tagaãcü ícaxü rü ñaxü:

“¿Texé tixi ya yíxema mexe na tayagautanüxü i norü ññaxtachipëxexü rü ítayadixgüxü i ññaã popera?” ñaxü.

³ Natürü woo ga daxügüxü ga naãnewa rü bai ga ñoma ga naãnewa rü bai ga yuexütanüwa, rü tataxuma ga texé ga mexe na ítayadixgüxü rü nüxü tadaumatüxü na ñuxü ñaxü ga yema popera.

⁴ Rü choma rü poraãcü chaxaxu yerü tataxuma ga texé ga mexë na ítayadixgüxü rü nüxü tadaumatüxü na ñuxü ñaxü ga yema popera.

⁵ Natürü wüxi ga yema 24 ga äëxgacügü ga yaxögüxüärü, rü ñanagürü choxü:

“¡Tãxü i cuxaxuxü! Erü yima Cristu ya Yudátaa ya airüxü poracü ya äëxgacü ya Dabítaa íxcü, rü marü nüxü narüyexera i guxüma i chixexü. Rü ngëmacëx nüma nixi i namexü na yagautanüãxücëx i ngëma 7 i norü ññaxtachipëxexü i ngëma popera rü na íyawëgüãxücëx”.

⁶ Rü ñuxüchi nüxü chadau ga Tupana Nane ga ñoma wüxi ga carneruxacü ga mëxwa írudaxürüü yexma chicü naxütagu ga guma tochicaxüwa rütocü rü natanügu ga yema ägümücü ga daxücüãx ga maxëxü rü yema 24 ga äëxgacügü. Rü nüxü nayexma ga 7 ga nachatacuxre ga norü poraarü cuëxruü rü 7 ga naxëtü. Rü guma 7 ga naxëtü rü ngëma nixi i Tupanaãe i Ünexü i guxüma i ñoma i naãnewa namuxüärü cuëxruü ixixü.

⁷ Rū guma pecaduarū ūtanūcèx yucū rū guma tochicaxūwa rütocūcèx nixū, rū nanayaxu ga yema popera ga norū tūgūnemēxēwa yexmaxū.

⁸ Rū yexguma nayauxāgu ga yema popera, rū yema āgūmūcū ga daxūcūāx ga maxēxū rū yema 24 ga āēxgacūgū rū inacaxgūāpūxū napēxegu ga guma pecaduarū ūtanūcèx yucū. Rū wūxichigū ga yema āēxgacūgū rū nūxū nayexma ga wūxi ga norū paxetarū ga arpa. Rū yexgumarū ta nūxū nayexma ga copa ga uirunaxcèx ga pumaratēxemaā napagūxū. Rū yema pumaratēxe rū nayixichi ga yexguma yaxaxgu. Rū yema pumaragū, rū ngēma nixī i Tupanaārū duūxūgūarū yumūxēgūarū cuèxruūgū.

⁹ Rū nagu nawiyaegū ga wūxi ga wiyae ga yexwacaxūxū ga ñaxū:

“Cuma nixī i cumexū na cunayaxuxū i ngēma popera rū cuyagautanūxū i ngēma norū ñaxtachipēxexū. Yerū cuma rū marū quimēxchirēx, rū cugūmaā Tupanaāxū naxcèx cutaxe i nagūxūraūxū i duūxūgū i nagūxūraūxū i nachiūānecūāx i nagūxūraūxū i nagawa idexagūxū.

¹⁰ Rū ngēmagūxū cuxūchica i ngextā āēxgacū íquiūxūwa, rū Tupanaārū ngūxēruūgūxū cuyaxīgūxēē na cumaā wūxigu guxū i naānemaā inacūēxgūxūcèx”, ñanagūrūgū.

¹¹ Rū yemawena ichadawenū, rū nūxū chaxīnū ga naga ga muxūchixūma ga Tupanaārū orearū ngeruūgū ga daxūcūāx. Rū norū ngāxūwa nayexma ga yema tochicaxū rū yema āgūmūcū ga daxūcūāx ga maxēxū rū yema 24 ga āēxgacūgū. Rū namuxūchima ga yema Tupanaārū orearū ngeruūgū ga daxūcūāx ga yema yexmagūxū.

¹² Rū tagaācū ñanagūrūgū:

“Daa nixī ya yima ñoma wūxi i carneruacūrū imācū ga pecaduarū ūtanūcèx yucū. Rū nūma nixī i namexū na guxūārū āēxgacū yīxū, rū guxūārū yora yīxū, rū guxū i cuèx nūxū ngēxmaxū, rū guxūārū yexera naporaxū. Rū nūma nixī i namexū na guxāma nūxū ngechaūgūxū rū nataxēēgūxū rū nūxū icuèxūūgūxū”, ñanagūrūgū.

¹³ Rū nūxū chaxīnū ta ga naga ga guxūma ga yema Tupana ūxū i daxūgūxū i naānema rū ñoma i naānema rū naānetūūwa rū taxtū i taxūwa ngēxmagūxū ga ñagūxū:

“Name nixī na guxūgutāma guxāma nūxū icuèxūūgūxū rū nūxū ngechaūgūxū rū nataxēēgūxū ya yima pecaduarū ūtanūcèx yucū rū yima ngēma tochicaxūwa rütocū, erū nūmagū nixī i guxūguma āēxgacūgū yixīgūxū”, ñanagūrūgū.

¹⁴ Rū yema āgūmūcū ga daxūcūāx ga maxēxū rū ñanagūrūgū:

“Ngēmaācū yī”, ñanagūrūgū. Rū yema 24 ga āēxgacūgū rū inacaxgūāpūxū rū nūxū nicuèxūūgū.

6

Yema 7 ga ñaxtachipēxe- ruūchiga

¹ Rū ñuxūchi nūxū chadau ga yexguma guma pecaduarū ūtanūcèx yucū yagauyegu ga yema nūxīraūxū ga norū ñaxtachipēxexū ga yema popera. Rū nūxū chaxīnū ga wūxi ga yema daxūcūāx ga maxūxū ga tagaācū ñoma duruanexūrū ñaxū choxū:

“¡Nuā naxū!” ñaxū.

² Rū ichadawenū rū nūxū chadau ga wūxi ga cowaru ga cómuxū. Rū yema naetūwa rütōxū rū nūxū nayexma ga wūxi ga norū wūra. Rū wūxi ga ngēxcuerū nūxna naxā. Rū poraēēācūma norū cowarumaā inaxūāchi na duūxūgūxū nayexeraxūcèx.

³ Rū yexguma guma pecaduarū ūtanūcèx yucū yagauyegu ga yema norū taxre ga yema poperaarū ñaxtachipèxexū, rū nūxū chaxīnū ga yema norū taxre ga yema daxūcūāx ga maxūxū ga ñaxū choxū:

“¡Nuā naxū!” ñaxū.

⁴ Rū yéma naxū ga wūxi ga cowaru ga dauxū. Rū yema naetūwa rüttoxū rū wūxi ga tara ga taxū nūxna naxā. Rū yexgumarū ta pora nayaxu na iyanaxoxēēāxūcèx na nūgū nangechaūgūxū ga duūxūgū. Rū yemaācū nanaxū na nūgū nadèixūcèx ga duūxūgū.

⁵ Rū yexguma guma pecaduarū ūtanūcèx yucū yagauyegu ga yema norū tomaēxpūx ga yema poperaarū ñaxtachipèxexū, rū nūxū chaxīnū ga yema norū tomaēxpūx ga yema daxūcūāx ga maxūxū ga ñaxū choxū:

“¡Nuā naxū!” ñaxū. Rū ichadawenū rū nūxū chadau ga wūxi ga cowaru ga waxūxū. Rū yema naetūwa rüttoxū rū naxmèxwa nūxū nayexma ga wūxi ga tacūarū yaruū ga balanza.

⁶ Rū nūxū chaxīnū ga wūxi ga naga ga yema daxūcūāx ga maxēxūārū ngāxūtanūwa inaxūxū ga ñaxū:

“Wūxi i ngunexūārū puracūtanū rū naxātanū i wūxi i kilo i trigu. Rū wūxi i ngunexūārū puracūtanū naxātanū i tomaēxpūx i kilo i chebada. ¡Natürū tāxū i cuyanatauxēēxū i ngēma chixū rū yima binu!” ñanagürü.

⁷ Rū yexguma guma pecaduarū ūtanūcèx yucū yagauyegu ga yema norū āgūmūcū ga yema poperaarū ñaxtachipèxexū, rū nūxū chaxīnū ga yema norū āgūmūcū ga yema daxūcūāx ga maxēxū ga ñaxū choxū:

“¡Nuā naxū!” ñaxū.

⁸ Rū ichadawenū rū nūxū chadau ga wūxi ga cowaru ga dexexū. Rū yema naetūwa rüttoxū rū Yu nixī ga naega. Rū yema naweama ne ūxū, rū Yuexūchica nixī ga naega. Rū yema taxre nanayauxgū ga pora na ñoma ga naānewa rū wūxi ga yema norū āgūmūcūtūcumū ga duūxūgūmaā inacūèxgūxūcèx na daimaā rū taiyamaā rū daaweanemaā rū ngoxo idūraexūmaā nayuexēēāxūcèx.

⁹ Rū yexguma guma pecaduarū ūtanūcèx yucū yagauyegu ga yema norū wūximēxpūx ga yema poperaarū ñaxtachipèxexū, rū nūxū chadau ga wūxi ga nachica ga ngextá Tupanacèx naxūnagū nawa yagugūxū na nūxna naxāgūāxūcèx. Rū yema nachicatūūwa nūxū chadau ga naāēgū ga yema duūxūgū ga Tupanaārū orexū na yaxugūxūcèx nadèixū.

¹⁰ Rū yema naāēgū rū tagaācū ñanagürügü:

“Pa Torū Cori ya Guxūetūwa Ngèxmacū rū Üünecū rū Ixaixcūmacūx, ¿ñuxgura tá ta i nūxna cucaxū rū cunapoxcuexū i ngēma duūxūgū i chixexū ga toxū dèixū?” ñanagürügü.

¹¹ Rū ñuxūchi ga Tupana rū wūxichigū ga yema duūxūgūna nanaxā ga naxchiru ga máxū rū cómuxū. Rū yema duūxūgūāēgūxū ñanagürü:

“¡Paxaāchi iperūngūē ñuxmatáta yangu i peeneēgū i Cristuaxū puracūexū i pexrūū tá dèixū!” ñanagürü.

¹² Rū yexguma guma pecaduarū ūtanūcèx yucū yagauyegu ga yema norū 6 ga yema poperaarū ñaxtachipèxexū, rū nūxū chadau ga poraācū na naxīāxāchianexū. Rū uèxcū rū wūxi ga naxchiru ga waxcharaxūrūū nixī. Rū tauemacū rū guxūwama nagürūū naduema.

¹³ Rū woramacurīgū rū ētagū rū daxūwa narūyi rū ñoma ga naānegu nayi. Rū ñoma orix i doxūxūma buanecū ya tacū rüyixēēxūrūū nixī.

¹⁴ Rū guxūma i daxūwa nūxū idauxū rū inayarūtaxu. Rū ñoma wūxi i popera i dixcumūāchixū rū iiyarūtaxuxūrūū nixī. Rū guxūma ga mēxpūnegū rū capaxūgū rū nixīgachi ga nachicawa.

15 Rū ñoma ga nañewa yexmagüxü ga nachiuñegüarü ãëxgacügü, rü mëxpüñemagu rü mëxpüñeärü nutatanügu nicuxgü. Rü wüxigu yexma namañ nicuxgü ga yema togü ga ãëxgacügü ga taxügü ga ñoma ga nañemañ icuëxgüxü, rü churaragüarü ãëxgacügü ga taxügü, rü yema duüxügü ga muärü dïeruãxgüxü, rü yema duüxügü ga ñoma ga nañewa poraexü, rü guxüma ga duüxügü ga coriãxgüxü, rü guxüma ga duüxügü ga ngearü coriãxgüxü.

16 Rü guxüma ga nümagü, rü guma mëxpüñexü rü guma nutagüxü ñanagürügü:

“¡Toétügu peyi na toxü ipicuxgüxüçèx naxchaxwa ya yima ngëma tochicaxüwa rütocü, rü naxchaxwa ya yima pecaduarü ütanüçèx yucü erü tama tanaxwëxe na toxü napoxcuexü!

17 Erü marü ínangu i ngëma ngunexü i ãüçümaxü i nagu napoxcuexü i ngëma duüxügü i tama Tupanaärü ixügüxü. ¿Rü texé tá namañ tabora i ngëma?” ñanagürügü.

7

Yema Yudügu ga nacadüwa cuëxruüãxgüxüchiga

1 Rü yemawena rü nüxü chadau ga ägümücü ga Tupanaärü orearü ngeruügü ga daxüçüãx ga ñoma ga nañeärü ägümücüpëxegu chigüxü. Rü ínapoxügü ga gucüma ga buanecügü na tama waixüümüãneetügu naxüxüçèx, rü tama taxü i taxtüëtügu naxüxüçèx, rü bai i tacü rü naíëtügu naxüxüçèx.

2 Rü yexgumarü ta nüxü chadau ga wüxi ga Tupanaärü orearü ngeruü ga daxüçüãx ga üèxcü íyarügoxüwaama ne üxü. Rü nüxü nayexma ga Tupana ya Maxüçüarü tacüarü üëgarü. Rü nüma rü tagaäcü nüxna nacagü ga yema togü ga ägümücü ga Tupanaärü orearü ngeruügü ga nayauxgüxü ga pora na nachixexëëgüãxüçèx ga guxüma ga waixüümü rü guxüma ga taxü ga taxtü.

3 Rü ñanagürü nüxü:

“¡Tãxü i yatacüma penachixexëëxü i waixüümü rü taxtü i taxü rü naígü, ñuxmatáta nacadüwa tayaxüarü cuëxruüãxgü i ngëma Tupanaärü duüxügü ixügüxü!” ñanagürü.

4 Rü nüxü chaxínü ga ñuxre na yixü ga yema cuëxruüãxgüxü. Rü guxüma ga Yudüguütanüwa rü 144,000 nixí.

5-8 Rü yema cuëxruüãxgüxü ga Yudügu, rü ñaã nixí:

Yudátaagü - 12,000

Rubéütaagü - 12,000

Gadutaagü - 12,000

Achetaagü - 12,000

Netarítaagü - 12,000

Manachétaagü - 12,000

Chimeütaagü - 12,000

Lebítaagü - 12,000

Ichacátaagü - 12,000

Chaburãütaagü - 12,000

Yúchetaagü - 12,000

Beyamítaagü - 12,000

9 Rü yemawena ichadawenü, rü nüxü chadau ga muxüchixüma ga nagüxüraüxü ga duüxügü ga nagüxüraüxü ga nagawa idexagüxü ga guxüma ga nachiuñewa ne íxü. Rü yema tochicaxüpëxegu rü guma pecaduarü ütanüçèx yucüpëxegu nachigü. Rü yema na namuxüchixü rü taxucürüwa texé

tayaxugü na ñuxre yïxü. Rü naxchiru ga icómüxü rü imáxümaã nixãxchiru. Rü naxmëxwa nanangegü ga wairaátügü.

¹⁰ Rü guxüma ga nümagü rü tagaãcü ñanagürügü:

“Yima tórü Tupana ya tochicaxüwa rütocü rü yima pecaduarü ütanücèx yucü nixi ya tüxü maxëxëëgücü”, ñanagürügü.

¹¹ Rü guxüma ga Tupanaärü orearü ngeruügü ga daxüçüãx rü nüxü ínachimaëguãchi ga yema tochicaxü rü yema 24 ga ãëxgacügü rü yema ägümücü ga daxüçüãx ga maxëxü. Rü yema tochicaxüpëxegu nanangücuchitanü ga yema orearü ngeruügü, rü Tupanaxü nicuèxüügü.

¹² Rü ñanagürügü:

“Rü ngëmaãcü yï. Rü nüma nixi i namexü na guxüguma guxãma nüxü icuèxüügüxü, rü nataxëëgüxü, rü moxë nüxna ixägüxü, rü nüxü ingechaügüxü, erü guxü i cuèx nüxü nangëxma, rü guxüetüwa nangëxma, rü guxüärü yexera napora. Rü ngëmaãcü yï”, ñanagürügü.

¹³ Rü ñuxüchi wüxi ga yema 24 ga ãëxgacügü rü choxna naca, rü ñanagürü:

“¿Texégü tixigü ya yíxema cómüchirugüxe, rü ngextá ne taxí?” ñanagürü.

¹⁴ Rü choma chanangãxü, rü ñacharügü:

“Pa Corix, cuma nixi i nüxü cucuáxü na texégü tixigüxü”, ñacharügü. Rü yexguma ga nüma rü ñanagürü:

“Yíxemagü tixigü ga nawa ngupetütanüxë ga yema ngúxü ga taxü rü marü tügü iyauxgüchiruxe nagüwa ga guma pecaduarü ütanücèx yucü. Rü ngëmacèx nixi i ticómüchiruxü.

¹⁵ Rü ngëmacèx nixi i Tupanaärü tochicaxüpëxewa tangëxmagüechaxü rü ngunecü rü chütacü rü Tupana íngëxmaxüwa nüxü tapuracüexü. Rü nümatama ya Tupana ya tochicaxüwa rütocü rü tüxna nadau.

¹⁶ Rü marü tagutáma wenaxärü taiya tüxü nangüx, rü tagutáma titawae. Rü marü tagutáma üèxcü tüxü nigu, rü tagutáma üèxcüarü nañanexü tüxü nangüx.

¹⁷ Erü yima pecaduarü ütanücèx yucü i ngëma tochicaxüxütawa ngëxmacü, rü tá aixcüma meã tüxna nadau ñoma carnerugüna idauxürü. Rü nawa tá tüxü nagagü i ngëma dexáarü chuxchuxügü i maxëëruü. Rü Tupana tá tüxü ínanapi i guxüma i tümagüüxëtü”, ñanagürü.

8

Yema norü 7 ga ñaxtachipëxeruüchiga rü yema buetare ga uirunaxcèxchiga

¹ Rü yexguma guma pecaduarü ütanücèx yucü yagauyegu ga yema norü 7 ga yema poperaarü ñaxtachipëxexü, rü ngãxü ga ora nachipetüanemare ga daxügüxü ga nañnewa.

² Rü ñuxüchi nüxü chadau ga yema 7 ga Tupanaärü orearü ngeruügü ga daxüçüãx ga yexma Tupanapëxegu chigüxü. Rü wüxichigü nanayaxu ga norü corneta ga nüxna naxãxüne.

³ Rü yemawena ínangu ga wüxi ga to ga Tupanaärü orearü ngeruü ga daxüçüãx. Rü yema nanange ga wüxi ga norü buetare ga uirunaxcèx ga pumaraarü gutëxeruü. Rü yema uirunaxcèx ga pumaraarü gutëxeruütaxmüpëxegu nachi. Rü nanayauxtëxe ga taxü ga pumara ga nüxna naxãxü na yema tochicaxüpëxewa yexmaxü ga pumaraarü gutëxeruütaxmüwa yaguãxüçèx, na yemaãcü Tupanana naxããxüçèx ga yema pumaratëxe na yema pumaraema rü wüxigu Tupanaärü duüxügüarü yumüxëmaã Tupanaxütawa nangüxüçèx.

⁴ Rü yema pumaratëxe ga yema orearü ngeruüãxü yexmaxü rü daxü naxüëma wüxigu namaã ga Tupanaärü duüxügüarü yumüxëgü ñuxmata Tupanaxütawa nangu.

⁵ Rû ñuxûchi ga yema orearû ngeruû rû nanayaxu ga yema buetare ga pumaraarû gutêxeruû. Rû yema pumaraarû gutêxeruûtaxmüwa nanayaxu ga ãwe ga naïcü, rû gumamaã nanaxüãcu ga guma buetare. Rû ñuxûchi ñoma ga naãneetügu nanaña. Rû yexgumatama poraãcü naduruãchiane, rû poraãcü nicuxcuane rû nibèjxbêxane rû naxiãxãchiane.

Tupanaârû orearû ngeruûgü ga daxûcûãxârû cornetachiga

⁶ Rû yexguma ga yema 7 ga Tupanaârû orearû ngeruûgü ga daxûcûãx ga icornetaãxü, rû nügü ínamexêëgü na nagu yacuegüxücèx.

⁷ Rû wüxi ga yema Tupanaârû orearû ngeruû rû nüxîra nayacue ga norû corneta. Rû yexgumatama ñoma ga naãneetügu narüyi ga gáuxü rû üxüema ga nagümaã ãeüxü. Rû wüxi ga yema norû tomaëxpüxarü üye ga ñoma ga naãne rû nixa. Rû yexgumarüü ta wüxi ga yema norû tomaëxpüxarü üye ga naïxneçü rû nixa. Rû guxüma ga natüane rû nixae.

⁸ Rû yema norû taxre ga Tupanaârû orearû ngeruû rû nayacue ga norû corneta. Rû ñuxûchi wüxi ga tacü ga taxüchixü ga namèxpüneraüxü ga iyauxraxü, rû yexma taxtü ga taxügu nanaña. Rû wüxi ga yema norû tomaëxpüxarü üye ga taxtü rû nagüxü nananguxuchi.

⁹ Rû wüxi ga yema norû tomaëxpüxarü üyetücumü ga yema taxtüwa maxêxü, rû nayue. Rû yexgumarüü ta wüxi ga yema norû tomaëxpüxarü üyetücumü ga wapurugü, rû inayi.

¹⁰ Rû yema norû tomaëxpüx ga Tupanaârû orearû ngeruû, rû nayacue ga norû corneta. Rû ñuxûchi wüxi ga taxüchicü ga woramacuri ga taemaxüchicü rû daxüwa narüngu. Rû wüxi ga omü ga ixaxürüü nixî. Rû nagu nangu ga wüxi ga yema norû tomaëxpüxarü üye ga natügü rû natüxacügü.

¹¹ Rû guma woramacuri rû Üxüxü nixî ga naëga. Rû wüxi ga yema norû tomaëxpüxarü üye ga guxüma ga dexá rû naxüxchiü. Rû muxüma ga duüxügü rû yema dexáwa nayue yerü naxüxchiü.

¹² Rû yema norû ägümücü ga Tupanaârû orearû ngeruû rû nayacue ga norû corneta. Rû wüxi ga yema norû tomaëxpüxarü üye ga üèxcü rû nixo. Rû yexgumarüü ta wüxi ga yema norû tomaëxpüxarü üye ga tauemacü rû woramacurigü rû èhtagü rû nixo. Rû yemaãcü wüxi ga yema norû tomaëxpüxarü üye ga guxüma ga yema rû naxêãne. Rû ga ngunecü rû ägümücü ga ora naxêãne. Rû ga chütacü rû ägümücü ga ora nataxuma ga tauemacü rû bai ga woramacurigü rû bai ga èhtagü.

¹³ Rû yemawena ichadawenü rû nüxü chaxînü ga wüxi ga ñyü ga daxügu íxexeüxü ga tagaãcü ñaxü:

“Nangechaütümüügü i ngêma duüxügü i yea pecaduãxü i naãnewa maxêxü i ngêxguma yacuegüãgu tá ya norû cornetagü i ngêma togü i tomaëxpüx i Tupanaârû orearû ngeruûgü”, ñaxü.

9

¹ Rû yema norû wüximêëxpüx ga Tupanaârû orearû ngeruû, rû nayacue ga norû corneta. Rû nüxü chadau ga wüxi ga woramacuri ga daxüwa rüngucü ga ñoma ga naãnegu ngucü. Rû guma woramacuri nanayaxu ga yema äxmaxü ga taguma iyacuáxüârü chawi.

² Rû nayawãxna ga yema äxmaxü ga taguma iyacuáxü. Rû yema inaya-goema ga caxixü ñoma wüxi i taxü i uxearü caxixürüü. Rû yema caxixü rû nanaxêëmaxêë ga üèxcü.

³ Rû yema caxixüwa ínachoxü ga munügü ga naãneetügu yixü. Rû yema munügü rû nanayauxgü ga pora ga nüxna naxãxü na ñoma tuxchinawerüü duüxügüxü nachixücèx.

⁴ Rū yema munūmaã nüxũ nixu na tama natūanexũ nachixexēēxũcèx rü bai i tacü rü nanetügü rü bai i tacü rü naĩgü. Natürü nanamu na nachixexēēgüãxũcèx ga yema duũxügü ga tama Tupanaãrū cuèxruũ nacatüwa yexmaxũ.

⁵ Natürü tama nanamu na yema duũxügüxũ nadèixũcèx. Natürü nanamu na ngúxũ nüxũ yangexēēmaregüxũcèx ga wüximēēxpüx ga tauemacü. Rū yema ngúxũ ga nüxũ yangexēēgüxũ, rü ñoma tuxchinawe duũxügüxũ chixürü nixĩ.

⁶ Rū ngēma ngunexügügu rü duũxügü tá naxcèx nadaugü na nayuexũ, natürü tãütama nayue. Rū woo nanaxwèxegüxüchi na nayuexũ, natürü taxucürüwatama nayue.

⁷ Rū yema munügü rü ñoma cowaru i guerawa ìxürü nixĩgü. Rū naēruwa nüxũ nayexma ga tacü ga ñoma ngèxcuerü ga uirunaxcèxrü ixĩgüxũ. Rū nachiwe rü nanaduũxüchiweraxügü.

⁸ Rū nayaegü rü ñoma ngeãxyaerü nixĩgü. Rū napütägü rü ñoma aipütägürü nixĩgü.

⁹ Rū naxñewa nayexma ga norü poxürü ga fierunaxcèx. Rū naxpèxatügüga rü ñoma muxüchine ya caru ya guerawa cowaru tügünegarü ixĩxũ.

¹⁰ Rū nareexügü rü ñoma tuxchinawerü naxãnegu. Rū yema naneguwa rü naxãguchata na wüximēēxpüx ya tauemacü duũxügüxũ ngúxũ yangexēēgüxũcèx.

¹¹ Rū yema munügüarü ãëxgacü, rü yema ãxmaxũ ga taguma iyacuáxũãrü dauru nixĩ. Rū Yudügügawa ga yema munügüarü ãëxgacü, rü Abadóũ nixĩ. Rū Griégügüga rü Apolióũ nixĩ. Rū ngēma rü: “Chixexēēruũ”, ñaxüchiga nixĩ.

¹² Rū yexma nayacuèx ga yema nüxĩraũxũ ga chixexũ ga taxũ, natürü ínayaxüama ga to ga taxre.

¹³ Rū yema norü 6 ga Tupanaãrü orearü ngerü rü nayacue ga norü corneta. Rū nüxũ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga yema Tupanapèxewa yexmaxũ ga uirunaxcèx ga pumaraarü gutèxerütaxmüwa inaxũxũ.

¹⁴ Rū yema naga rü nanamu ga yema orearü ngerü ga cornetaãxũ, rü ñanagürü nüxũ:

“¡Yawègüxũ i ngēma ãgümücü i orearü ngerügü i Chatanáãrü ixĩgüxũ i taxtũ i Eufrátègu ngãxügüxũ!” ñanagürü.

¹⁵ Rū yemaãcü niwègüxũ ga yema ãgümücü ga orearü ngerügü na nadaiãxũcèx ga wüxi ga yema norü tomaèxpüxarü üyetücumü ga duũxügü. Yerü ga yema orearü ngerügü rü woetama yemacèx ínamemaregü na yema ora rü yema ngunexũ rü guma tauemacü rü guma taunecü nadaiãxũcèx ga yema duũxügü.

¹⁶ Rū nüxũ chaxĩnü na ñuxre na yĩxũ ga yema orearü ngerügüarü churragü ga cowaruétügu ìxũ. Rü 200 miyónegü nixĩgü.

¹⁷ Rū yemaãcü nixĩ ga nüxũ chadauxũ ga yema cowarugü ga yexguma changoxetügu. Rū yema churragü ga yema cowaruétügu ìxũ rü nüxũ nayexma ga norü ngèxcuxünexũ ga poxürü ixĩxũ ga ñoma üxüxetürü iyauraxũ. Rū yema poxürü rü nixãmatü rü nidaumatü rü niyèuxmatü rü nidexmatü. Rū yema cowaruerugü rü ñoma aierürü nixĩgü. Rū naãxgüwa ínaxũxũ ga üxüema rü caxixũ rü azufre.

¹⁸ Rū wüxi ga norü tomaèxpüxarü üyetücumü ga duũxügü rü nayue namaã ga yema tomaèxpüx ga chixexēēruũ ga üxüema rü caxixũ rü azufre ga yema cowarugüèxwa íchoxũxũ.

¹⁹ Yerü ga yema cowarugü rü naãxwa rü nareexüwa nixĩ ga nüxü nayexmaxü ga norü pora na duüxügüxü nadèixücèx. Yerü ga nareexügü rü ñoma äxtaperüü nixĩgü, rü yemamaã nanangõx ga duüxügü rü ngúxü nüxü ningexëë rü nanadai.

²⁰ Natürü ga yema togü ga duüxügü ga tama yema poxcuruügümaã yuexü, rü tama nüxü narüxoe ga yema chixexügü ga naxügüxü. Rü tama nüxü narüxoe na nüxü yacuèxüügüxü ga ngoxogü rü norü tupanane-tachicünèxägü ga uirunaxcèx rü dïerumünaxcèx rü cobrenaxcèx rü nutagünaxcèx rü nañnaxcèx. Rü yemaãcü nüxü nicuèxüügüama ga yema norü tupanane-tachicünèxägü ga ngearü maxüãxü rü tama nüxü dauxü rü tama nüxü ñnuxü rü tama ixüxü.

²¹ Rü tama nüxü narüxoe na namáëtagüxü, rü yayuüexü, rü nangëãëgüxü rü nangitèèxgüxü.

10

Orearü ngeruü ga nüxü yexmaxü ga popera ga idixixüchiga

¹ Rü nüxü chadau ga wüxi ga to ga Tupanaärü orearü ngeruü ga daxügüxü ga naãnewa íruxixü. Rü wüxi ga caixanexüärü ngãxüwa nayexma, rü wüxi ga chirapa naétügu nabo. Rü nachiwe rü ñoma üèxcürüü niyauracüü. Rü naparagü rü ta ñoma üxüemarüü niyauracüü.

² Rü naxmëxwa nüxü nayexma ga wüxi ga poperaxacü ga íiwëgüxü. Rü norü tügünepara rü taxtü i taxüetügu nachicutü. Rü norü toxwepara rü waixümüãnegu nachicutü.

³ Rü ñuxüchi ga nüma rü tagaãcü aita naxü ñoma wüxi ya ai ya tagaãcü aita ücürüü. Rü yexguma aita naxüxgu rü 7 ëxpüxcüna naduruãchiane.

⁴ Rü yexguma yema 7 ëxpüxcüna na naduruãchianexüguwena rü chanaxümatüchaü. Natürü nüxü chaxĩnü ga wüxi ga naga ga daxügüxü ga naãnewa inaxüxü ga ñaxü choxü:

“¡Tãxü i cunangoxëëxü i ngëma 7 i duruanexü nüxü ixuxü! ¡Rü ngexrüma na cunaxümatüxü!” ñaxü choxü.

⁵ Rü ñuxüchi ga yema Tupanaärü orearü ngeruü ga nüxü chadauxü na taxtü ga taxüetügu rü waixümüetügu nachicutüxü, rü daxü naxunagü ga norü tügünechacüü.

⁶ Rü inaxuneta naegagu ga Tupana ya yima guxüguma maxücü ya yima naxücü i daxügüxü i naãne rü ñoma i naãne rü taxtü i taxü rü guxüma i tacü nawa ngëxmagüxü. Rü ñanagürü ga yema orearü ngeruü:

“Ñuxma rü marü tãütáma nuxcü ningü i ngëma Tupana nüxü ixuxü.

⁷ Erü ngëxguma nawa nanguxgu na ngëma norü 7 i Tupanaärü orearü ngeruü inaxügüxü na yacueãxü ya norü corneta, rü ngëxguma tá nixĩ i yanguxü ga yema noxri ëxügüxü ga Tupanaärü uneta, yema nuxcümaügüxü ga norü orearü uruügümaã nüxü yaxuxü”, ñanagürü.

⁸ Rü yema naga ga noxri nüxü chaxĩnüxü ga daxügüxü ga naãnewa inaxüxü, rü wenaxärü chomaã nidexa. Rü ñanagürü choxü:

“¡Naxütawa naxü i ngëma Tupanaärü orearü ngeruü i taxtü i taxüetügu rü waixümüãneetügu chicutüxü! ¡Rü nüxna nayaxu i ngëma poperaxacü i marü íiwëgüxü i naxmëxwa ngëxmaxü!” ñanagürü.

⁹ Rü naxütawa chaxü ga yema orearü ngeruü, rü nüxna naxcèx chaca ga yema poperaxacü na choxna naxãaxücèx. Rü nüma rü ñanagürü choxü:

“Ñã nixĩ. ¡Rü nayaxu rü nangõx! Rü cuèxwa rü berurerüü tá namaicura. Natürü cuanüwa rü tá nanaxüxãchi”, ñanagürü choxü.

¹⁰ Rü yema orearü ngeruüméxêwa chanayaxu ga yema poperaxacü, rü chanangõx. Rü chauèxwa rü berurerüü namaïxcura. Natürü yexguma chanangõxguwena rü chauanüwa rü nanaxüächi rü changuxneca.

¹¹ Rü ñuxüchi chomaã nüxü nixu, rü ñanagürü choxü:

“Name nixi na wenaxärü Tupanaärü orexü quixuxü namaã i muxüma i nagüxüraüxü i duüxügü, rü muxüma i nachiuñanecüãxgü i duüxügü, rü muxüma i duüxügü i to i nagawa idexagüxü, rü muxüma i nachiuñanegüarü ãëxgacügü”, ñanagürü choxü.

11

Taxre ga orearü uruüchiga

¹ Rü yemawena chanayaxu ga wüxi ga dexnemenèxã ga ngugürüü ixixüne ga choxna naxäxüne. Rü guma choxna naxäcü rü ñanagürü choxü:

“¡Inachi rü nangugü ya yima Tupanapata rü ngëma pumaraarü gutëxeruütaxmü! ¡Rü yaxugü rü ñuxre yixü i ngëma duüxügü i ngëma Tupanaxü icuèxüügüxü!

² ¡Natürü ngëma naãxtü ya Tupanapata, rü täütáma cunangugü! Erü ngëma duüxügü i tama Tupanaãxü yaxögüxüna marü nanaxã. Rü nümagü rü tomaëxpüx ya taunecüarü ngäxü tá chixexü namaã naxügü ya yima ñane ya üünene ya Yerucharéü.

³ Rü choma rü tá chanamu i taxre i chorü orearü uruügü na 1,260 i ngunexü duüxügümaã nüxü yaxugüxücèx i chorü ore. Rü nümagü i ngëma taxre rü tá niwëxchiru na ngëmawa duüxügü nüxü cuèxgüxücèx na ngechaü nüxü nguxgüxü”, ñanagürü choxü.

⁴ Rü ngëma taxre i orearü uruügü nixi i norü cuèxruü i ngëma taxre i nanetü i oribu rü ngëma taxre i weraarü üruügü i tórü Cori ya ñoma i naãneärü yora ixicüpëxewa ngëxmagüxü.

⁵ Rü ngëxguma texé chixexü namaã ügüchaügu i ngëma taxre i orearü uruügü, rü nümagü rü üxüema ya naãxwa ínacuexechinemaã tüxü tá ínagu. Rü ngëmaãcü tá inayanaxoxëë i norü uwanügü. Rü ngëmaãcü tá tüxü nadai ya yixema chixexü namaã ügüchaüxë.

⁶ Rü ngëma taxre i orearü uruügü rü nüxü nangëxma i pora na iyachaxächixücèx ya pucü na tama napuxücèx i guxüma i ngëma 1,260 i ngunexügü i nagu Tupanaärü orexü yaxugüxü. Rü ngëxgumarüü ta nüxü nangëxma i pora na nagüxü yaxixëëgüãxücèx i dexá. Rü ngëxgumarüü ta nüxü nangëxma i pora na ñoma i naãnewa namugüãxücèx i nagüxüraüxü i poxcuruügu na ngëmaãcü ngüxü duüxügüxü yangexëëgüxücèx i ngëxguma ngëma taxre naxwëxegügu.

⁷ Natürü ngëxguma ngëma taxre i orearü uruügü naguxëëgügu na nüxü yaxugüxü i Tupanaärü ore, rü ngëma ngoxo i ngëma äxmaxü i taguma iyacuáxüwa ixüxüxü, rü tá ngëma taxrena nayuxu. Rü tá nüxü narüyexera, rü tá nanadai.

⁸ Rü ngëma naxünegü i ngëma taxre rü tá yima ñane ga tórü Cori nawa curuchawa ipotane ya Yerucharéüärü ítamügüwa nawogü. Rü yima ñane rü nachixe rü ngëmacèx Chodomaärü ñanemaã rü Equituanemaã nanaxügü.

⁹ Rü tomaëxpüx i ngunexüärü ngäxü rü muxüma i nagüxüraüxü i duüxügü rü muxüma i guxü i nachiuñanecüãx i duüxügü rü muxüma i duüxügü i to i nagawa idexagüchigüxü, rü tá nüxü nadaugü i naxünegü. Rü täütáma nanaxwëxegü na texé inatëxgüxü.

¹⁰ Rü ngëma duüxügü i ñoma i naãnewa maxëxü rü tá nataãëgü na marü nayuexü i ngëma taxre. Rü ngëma na poraãcü nataãëgüxüchixü rü tá nügüna

ãmare naxãgü, yerü yema taxre ga orearü uruügü rü poraãcü nanachixewe rü naãëwa nananguxëëgü.

¹¹ Natürü yema tomaëxpüx ga ngunexüãrü ngãxüguwena, rü Tupana wenaxãrü nanamaxëxëë ga yema taxre. Rü wenaxãrü ínarüdagü. Rü guxüma ga yema duüxügü ga nüxü daugüxü rü poraãcüxüchi namuüë.

¹² Rü ñuxüchi ga yema taxre ga orearü uruügü, rü nüxü naxínüë ga wüxi ga naga ga tagaãcü daxüguxü ga naãnewa inaxüxü ga ñaxü:

“¡Nuã daxüwa pexí!” ñaxü. Rü yemaãcü ga nümagü rü wüxi ga caixanexügu daxüguxü ga naãnewa naxí. Rü norü uwanügü rü yéma nüxü narüdaunü.

¹³ Rü yexgumatama poraãcü naxíãxãchiane. Rü wüxi ga yema norü 10 arü üye ga guma íãne, rü niwëxgü. Rü 7,000 ga duüxügü nayue namaã ga yema íãxãchiane. Rü yema togü ga duüxügü ga maxëxü rü poraãcüxüchi namuüë. Rü Tupana ya daxüguxü i naãnewa ngëxmacüxü nicuëxüügü.

¹⁴ Rü yexma nayacuëx ga yema norü taxre ga chixexü. Natürü paxa tá ínangu i ngëma norü tomaëxpüx ixíxü.

Guma norü 7 ga cornetachiga

¹⁵ Rü yema norü 7 ga Tupanaãrü orearü ngeruü, rü nayacue ga norü corneta. Rü nayexma ga nagagü ga tagaãcü daxüguxü ga naãnewa inaxügüxü ga ñagüxü:

“Ñuxma rü yima mecü na namaã inacuëxgüxü i ñoma i naãne, rü nüma nixí ya tórü Cori ya Tupana rü Nane ya Cristu. Rü nüma rü guxügutáma namaã inacuëxgü”, ñagüxü.

¹⁶ Rü nümagü ga yema 24 ga ãëxgacügü ga norü tochicaxügüwa rütogüxü ga Tupanapëxewa, rü yexma nanangücuchitanü, rü Tupanaxü nicuëxüügü.

¹⁷ Rü ñanagürügü:

“Pa Torü Cori ya Tupana ya Guxüãrü Yexera Poracüx, cuma rü woetama cuyexmaëcha, rü ñuxma rü ta cungëxmaëcha. Rü moxë cuxna taxãgü, erü marü cugümëxëwa cunangëxmaxëë i guxüma, rü marü icunaxügü na namaã icucuáxü.

¹⁸ Rü ngëma duüxügü i tama cuxrü ixígüxü rü poraãcüxüchi nanuë, natürü nawa nangu i ngëma ngunexü i nagu tá cunapoxcuexü. Rü ngëxgumarüü ta marü nawa nangu na nüxü quicagüxü i guxüma i duüxügü i yuexü. Rü marü nawa nangu na nüxü cunaxütanüxü i ngëma curü duüxügü i curü orearü uruügü, rü ngëma duüxügü i cupëxewa imexü, rü guxüma i ngëma duüxügü i cuxü muüëxü i yaexü rü buexü. Rü marü nawa nangu na icuyanaxoxëëxü i ngëma duüxügü i nachixexëëxü i ñoma i naãne”, ñanagürügü.

¹⁹ Rü ñuxüchi Tupanapata ga daxüguxü ga naãnewa yexmane, rü niwãxna. Rü yéma norü aixepewa nüxü chadau ga yema baú ga Tupanaãrü uneta ga nutagu úmatüxü. Rü nibëjxbëxane, rü poraãcü nicuxcuane, rü naxíãxãchiane rü poraãcü gáuxü narüyi.

12

Wüxi ga nge rü wüxi ga coya ga taxü

¹ Rü ñuxüchi daxüwa nangox ga wüxi ga cuëxruü ga taxü. Rü iyexma ga wüxi ga nge ga üëxcürüü iyaurachirucüücü. Rü ngítüücutüwa nayexma ga tauemacü. Rü yema ngírü ngëxcuerüü ga ngíëruwa yexmaxü, rü 12 ga woramacurigü nixígü.

² Rü yema nge rü itacharaü. Rü poraãcü aita ixü yerü ixíraxacüchaü rü poraãcü inguxnecaxüchi.

³ Rü yemawena daxüwa nangox ga to ga cuëxruü. Rü yéma nayexma ga wüxi ga coya ga taxüchixü ga dauxü ga 7 ga naëru nüxü yexmaxü rü 10

ga naxchatacuxre. Rû wüxichigü ga naêruwa rû nüxü nayexma ga norü ngèxcuerü.

⁴ Rû nareexümaã inayatúchigü ga wüxitücumü ga norü tomaëxpüxarü üye ga woramacurigü, rû ñoma ga naãneetügu nanawogü. Rû yema coya rû ngîpêxegu nayachi ga yema nge ga íraxacüchaücü, yerü tüxü nangöxchaü ga guxema ngîxácüxe ga yexguma tabuxgu.

⁵ Rû yema nge rû ííraxacü, rû nayatü. Rû nüma rû tá guxü i nachüãneärü äëxgacü nixî, rû tá namaã inacuèx. Natürü ga guma ngîne rû Tupana ngixna nanayaxu rû yema ínatoxüwa nanaga.

⁶ Rû yema nge rû wüxi ga nachica ga ngextá taxúema íxãpataxüwa íña. Rû yéma Tupana ngîxcèx nanamexêê ga wüxi ga ngîchica na yéma ngîxna nadauxücèx rû ngîxü naxüwemüxücèx ga 1,260 ga ngunexü.

⁷ Rû yemawena ga daxüwa rû nügü nadai. Rû Miguere ga Tupanaärü orearü ngeruügüarü äëxgacü íxícü rû guxüma ga natanüxü ga orearü ngeruügü, rû nügü nadai namaã ga yema coya ga taxüchixü rû norü orearü ngeruügü. Rû yema coya rû ñuxüchi norü orearü ngeruügü i chixexü rû poraãcü Tupanaärü orearü ngeruügümaã nügü nadai.

⁸ Natürü ga yema coya rû norü orearü ngeruügü rû tama Tupanaärü orearü ngeruügüxü narüporamaëgü. Rû ñuxüchi ga yema coya rû norü orearü ngeruügü rû nangechica ga daxüguxü ga naãnewa.

⁹ Rû yemaãcü ínatèxüchi ga daxüguxü ga naãnewa ga yema coya ga yema nuxcümaüxü ga äxtape. Rû nüma rû ngoxogu rû Chatanágu naxãega. Rû nüma nixî i guxüma i ñoma i naãnecüãx i duüxügüxü nawomüxêêxü. Rû nüma rû norü orearü ngeruügümaã ñoma ga naãnegu narüwoü.

¹⁰ Rû ñuxüchi nüxü chaxînü ga wüxi ga naga ga daxüguxü ga naãnewa tagaãcü ñaxü:

“Ñuxma rû marü nawa nangu na tórü Tupana rû norü duüxügüxü namaxêêxü. Rû ñuxma rû nüma tüxü nüxü nadauxêê na guxüärü yexera naporaxü rû guxüärü äëxgacü yîixü. Rû Nane ya Cristu rû marü tüxü nüxü nadauxêê na guxümaã inacuáxü. Yerü marü daxüguxü ga naãnewa ínatèxüchi ga Chataná ga ngunecü rû chütacü tórü Tupanapêxewa taeneëgüxü yeüçürü íxuechaxü.

¹¹ Rû nümagü ga yema taeneëgü, rû marü Chatanáxü narüyexeragü nagügagu ga guma pecaduarü útanücèx yucü rû nagagu ga Tupanaärü ore ga nüxü yaxugüxü. Yerü ga nümagü rû tama nayanuxügü ga norü maxü, rû ínamemaregü na Tupanacèx nayuexü.

¹² ¡Rû ngëmacèx petaãëgü i guxãma i pema i daxüguxü i naãnewa ngëxmagüxe! ¡Natürü pengechaütümüügü i pema i yea naãne i pecaduãxüwa ngëxmagüxe rû taxtü i taxüwa ngëxmagüxe! Erü ngëma ngoxo i Chataná rû marü petanügu narütáe. Rû poraãcü nanu i nüma erü marü noxretama i ngunexü nüxü ínayaxü na chixexü naxüxü, erü paxa tá napoxcu”, ñanagürü ga yema naga.

¹³ Rû yema coya ga taxüchixü ga Chataná nagu icúxü rû yexguma nügü yacuèxãchigu ga ñoma ga naãnegu na nataéxü, rû ngîwe ningëchigü ga yema nge ga íraxacücü.

¹⁴ Natürü ga Tupana rû ngixü naxüxpexatü ga yema nge. Rû nanaxîyüpexatügüraxü. Rû yemaãcü nachica ga ngextá taxúema íxãpataxüwa íña naxchaxwa ga yema coya ga Chataná nagu icúxü. Rû yema nachicawa nixî ga Tupana ngîxna dauxü, rû ngîxü üwemüxü ga tomaëxpüx ga taunecüarü ngãxü.

¹⁵ Rû yema coya ga Chataná rû dexá nügüèxwa ínaxüxüxêê na wüxi ga natü naxüxücèx, rû yema natümaã ngîxü yachaxêêxücèx ga yema nge.

¹⁶ Natürü ga waixümü rü ningëx na iyachexëëãxücèx ga yema dexá ga coya nügüèxwa íxüxüëëxü.

¹⁷ Rü ñuxüchi ga yema coya ga Chataná, rü poraãcücüchima ngĩmaã nanu ga yema nge. Rü ínixü na nügü namaã yadëixücèx ga yema togü ga ngĩãcügü ga yema nge. Rü ngëma ngĩãcügü i ngëma coyamaã nügü dëixü, rü ngëma nixĩ i ngëma duüxügü i meã Tupanaãrü orega ñnüëxü rü meã yaxögüechaxü i Ngechuchu ya Cristuarü ore i aixcüma ixixü. Rü ñuxüchi ga yema coya rü norü numaã taxtü ga taxüãnacügu nayarüñu.

13

Taxre ga ngoxogüchiga

¹ Rü nüxü chadau ga wüxi ga ngoxo ga taxü ga taxtügu íñuãchixü ga 7 eruxü rü 10 chatacuxrexü. Rü wüxichigü ga naxchatacuxrewa rü nüxü nayexma ga norü ngëxcuerü. Rü naërugügu naxümatü ga ñuxre ga naegagü ga Tupanamaã guxchigagüxü.

² Rü yema ngoxo ga nüxü chadauxü, rü wüxi ga airüü nixĩ. Rü naxmëxgü rü chatü ga taxümëxëgürüü nixĩ. Rü naãx rü wüxi ga aièxrüü nixĩ. Rü yema coya ga Chataná rü yema ngoxoxü naporaxëë na naxrüü naporaxücèx rü naxrüü äëxgacü yïixücèx na ñoma ga naãnemaã inacuáxücèx.

³ Rü wüxi ga naëruwa ga yema ngoxo, rü nüxü nayexma ga wüxi ga taxü ga norü oxri ga namaã nayuxchaüxü. Natürü ga yema norü oxri rü nüxü nixë, rü naxcèx nitaane. Rü guxüma ga ñoma ga naãnecüãx ga duüxügü rü poraãcü yema ngoxomaã nabaixãchie, rü nawe narüxĩ.

⁴ Rü ga duüxügü rü yema coya ga Chatanáxü nicuèxüügü yerü yema ngoxoxü naporaxëë na äëxgacü yïixücèx. Rü yexgumarüü ta yema ngoxoxü nicuèxüügü, rü ñanagürügü:

“¿Texé tangëxma ya ñaã ngoxorüü poraxe? ¿Rü texé tabora na namaã tügü tadëixü?” ñanagürügü.

⁵ Natürü ga Tupana rü tama yema ngoxona nanachuxu na nügü yacuèxüüxücèx rü tacü Tupanamaã yaxugüxücèx rü äëxgacü na yïixücèx ga 42 ga tauemacü.

⁶ Rü yemaãcü chixexü naxü ga yema ngoxo. Rü poraãcü tacü Tupanamaã nixugü. Rü Tupanamaã naguxchiga, rü napatamaã rü ta naguxchiga, rü tümamaã naguxchiga ya guxãma ya yíxema daxügüxü i naãnewa ngëxmagüxe.

⁷ Rü yema coya ga Chataná rü yema ngoxoxü naporaxëë na Tupanaãrü duüxügümaã nügü nadëixücèx ñuxmatáta tüxü nayexera. Rü äëxgacüxü nayaxíëë na namaã inacuáxücèx ga nagúxüraüxü ga duüxügü ga guxüma ga nachüãnecüãx ga nagúxüraüxü ga nagawa idexagüxü.

⁸ Rü tá ngëma ngoxoxü nicuèxüügü i guxüma i duüxügü i ñoma i naãnewa maxëxü i noxritama naãne üxgu ngeégagüxü nawa i norü popera ya yima pecaduarü ütanücèx yucü i nagu yawügüãxü i ngëma duüxügü i marü Tupana nüxna naxãxü i maxü i taguma gúxü.

⁹⁻¹⁰ Rü ngëxguma texé äxchixëgu, rü name nixĩ i naga taxĩnü i ñaã tá pemaã nüxü chixuxü. Rü ngëxguma texé tümamaã naxuegugu na tüxü yayauxgüxü, rü noxtacüma tá tiyaxu. Rü ngëxguma texé tümamaã naxuegugu na tüxü yamëxgüxü, rü noxtacüma tá tüxü nimëxgü. Rü ngëmacèx ya yíxema Tupanaãrü duüxügü ixígüxe, rü woo tacü rü guxchaxü tüxü ngupetügu, rü tanaxwëxe na yaxna namaã taxĩnüëxü rü tayaxögüamaxü.

¹¹ Rü yemawena nüxü chadau ga wüxi ga to ga ngoxo ga taxrechatacuxrexü ga waixümüãnewa íxüxüxü. Rü yema naxchatacuxre rü ñoma carneruchatacuxrerüü nixĩ. Natürü ga naga rü wüxi ga coya ga taxüchixügarüü nixĩ.

12 Rû yexguma yema nûxîraûxû ga ngoxopêxewa nayexmagu, rû naxrûûtama napora. Rû ñoma ga naânemaâ inacuèx, rû nanamu ga ñoma ga naânewa maxêxû ga duûxûgû na yema nûxîraûxû ga ngoxo ga ixêârû oxriáxûxû na yacuèxûûgûxûcèx.

13 Rû yema ngoxo nanaxû ga taxû ga cuèxruûgû ga duûxûgû tama nûxû cuáxû na naxûgûâxû. Rû daxûwa nanayixêê ga ûxû, rû ñoma ga naânegu nayi napêxewa ga duûxûgû.

14 Natûrû ga Tupana rû tama yema ngoxona nanachuxu na ñoma ga naânewa maxêxû ga duûxûgûxû nawomûxêêxû namaâ ga yema cuèxruûgû ga yema nûxîraûxû ga ngoxopêxewa naxûxû. Rû yemaâcü ga yema ngoxo rû duûxûgûxû namu na naxûgûâxûcèx ga naxchicûnèxâ ga yema nûxîraûxû ga ngoxo ga taramaâ chexexû rû poraâcü rûxóxû rû tama yuxû.

15 Rû Tupana rû tama yema to ga ngoxona nanachuxu na namaxêêâxûcèx ga yema nûxîraûxû ga ngoxochicûnèxâ. Rû yemaâcü ga yema ngoxo rû nanamaxêê ga yema naxchicûnèxâ na yadexaxûcèx rû na nadaiâxûcèx ga guxûma ga yema duûxûgû ga tama nûxû icuèxûûgûxû.

16 Rû yexgumarûû ta guxûma ga duûxûgûxû namu na norû tûgûnemêxêwa rû êxna nacadûwa nûxû na nayexmaxûcèx ga wûxi ga cuèxruû ga yema ngoxoéga ixîxû. Rû yemaâcü nanamu ga guxûma ga duûxûgû rû woo buxû rû êxna yaxû, rû woo duûxûgû i muârû dîêruâxgûxû rû êxna ngearû dîêruâxgûxû, rû woo duûxûgû i ngearû coriâxgûxû rû êxna duûxûgû i ixâârû coriâxgûxû.

17 Rû taxucûrûwa texé tûmaârû tacûcèx tataxe rû êxna tûmaârû tacûmaâ tataxe ga yexguma tûmaârû tûgûnemêxêwa rû êxna tûmacatûwa tûxû natauxgu ga yema ngoxoéga rû êxna yema ngoxoégarû cuèxruû ga nûmeru.

18 Rû ñaâ orexû na icuáxûcèx, rû tanaxwexe na tûxû nangêxmaxû i tórû cuèx. Rû yîxema tûxû nangêxmaxê i tûmaârû cuèx, rû name nixî i tanangugû i ngêma nûmeru i ngêma ngoxoéga ixîxû. Erû ngêma nûmeru rû wûxi i yatûégachirêx nixî. Rû ngêma nûmeru rû 666 nixî.

14

Yema 144,000 ga duûxûgûarû wiyae

1 Rû yemawena ichadawenû, rû nûxû chadau ga guma pecaduarû ûtanûcèx yucû ga guma mèxpûne ga Siðûgu âeganeetûgu chicû. Rû naxûtawa nayexma ga 144,000 ga duûxûgû ga nacadûwa ixâegaxû namaâ ga guma pecaduarû ûtanûcèx yucûéga rû Nanatû ya Tupanaega.

2 Rû ñuxûchi nûxû chaxînú ga wûxi ga naga ga tagaxû ga daxûguxû ga naânewa inaxûxû ga ñoma taxû i cotûna i chuxchuxûgarûû ixîxû rû ñoma poraâcü yaduruanexûrûû ixîxû rû ñoma muxûchixû i duûxûgû i arpawa îpaxetaxûrûû ixîxû.

3 Rû yema 144,000 ga duûxûgû rû naga nawiyaegû ga wûxi ga yexwacaxûxû ga wiyae napêxewa ga Tupanaârû tochicaxû rû napêxewa ga yema âgûmûcü ga daxûcûâx ga maxêxû rû napêxewa ga yema 24 ga âêxgacûgû. Rû taxucûrûwama texé ga togue nûxû tacuèxéga ga yema wiyae. Rû yema 144,000 ga duûxûgûxicatama nixî ga nûxû cuèxgûxû. Rû yema nixî ga Tupana ñoma ga naânewa deixû na namaxêêâxûcèx.

4 Rû yema nixî ga duûxûgû ga tama ñoma ga naâneârû ngûchaû i chixexûmaâ nûgû âûâchiarû maxûâxgûxû rû tama nûxû rûxoexû na Tupanaâxû yaxôgûâxû. Rû nûmagû rû yima Tupana Nane ga pecaduarû ûtanûcèx yucûwe narûxî i ngextá inaxûxûwa. Rû yemagû nixî ga ñoma ga naânecûâxtanûwa

nüxira Tupana naxcèx taxexü na noxrü rü Naneärü duüxügü i üünexü yixügüxcèx.

⁵ Rü yematanüwa rü taguma texé nüxü taxĩnü na doraxü yaxugüxü, erü Tupanapèxewa rü nataxuma i norü chixexü.

Orearü ngeruügü ga daxüçüãxârü orechiga

⁶ Rü ñuxüchi nüxü chadau ga wüxi ga to ga orearü ngeruü ga daxügüxü ga nañegu íxexeüxü ga iyangexü ga Tupanaärü ore i guxügutáma íxixü, na guxü i nachüãnecüãxgümaã rü nagúxüraüxü i duüxügümaã rü guxüma i duüxügü i nagúxüraüxü i nagawa idexagüxümaã nüxü yaxuxüxcèx. Rü yemaãcü inayange ga yema Tupanaärü ore na guxüma i ñoma i nañewa maxèxü i duüxügümaã nüxü yaxuxüxcèx.

⁷ Rü tagaãcü ñanagürü:

“¡Nüxü pemuñe ya Tupana rü nüxü picuèxüügü! Erü marü nawa nangu na guxüma i duüxügüna naçaxü. ¡Rü nüxü picuèxüügü ya yima naxücü i daxügüxü i nañe rü ñoma i nañe rü taxtü i taxü rü guxüma i natüxacügü!” ñanagürü.

⁸ Rü yemawena nangox ga to ga orearü ngeruü ga daxüçüãx, rü ñanagürü:

“Marü nagu nayarüchixe ya yima ñane ya taxüne ya Babiróniã, rü nagu napogüe rü nayawextaügüxèe ya norü ígü. Yerü yema ñanecüãx rü nanachixexèe ga guxüma ga to ga nachüãnecüãx ga duüxügü. Rü guxüma ga yema duüxügüxü namu na naxügüãxüxcèx ga yema chixexü ga guma ñanewa naxügüxü ga Tupanapèxewa poraãcü chixexü”, ñanagürü.

⁹⁻¹⁰ Rü yemawena nangox ga to ga orearü ngeruü ga tagaãcü ñaxü:

“Ngèxguma chi texé nüxü icuèxüügu i ngëma ngoxo rü naxchicünèxãxü ticuèxüügu rü tügü itaxãxgu na tümacatüwa rü éxna tümamèxèwa ngëma ngoxoégamaã tacuèxruüãxü, rü Tupana rü poraãcüxüchi tá tüxü napoxcu namaã i ngëma poxcu i guxüärü yexera íxixü i nümatama ya Tupana norü numaã namexèexü. Rü üxümaã rü azufre i iyauraxümaã tá ngúxü tüxü ningexèe napèxewa i norü orearü ngeruügü rü napèxewa ya yima Nane ga pecaduarü ütanüxcèx yucü.

¹¹ Rü naëma ya yima üxü ya nawa Tupana ngúxü tüxü ingexèene, rü guxügutáma ngëma nicaixqueecha. Rü bai i írarüwa tá tüxü narüna i ngëma ngúxü ya yíxema ngëma ngoxoxü rü ngëma ngoxochicünèxãxü icuèxüügüxe rü tügü íxãxè na ngëma ngoxoégamaã taxãegaxü. Rü bai i ngunecü rü bai i chütacü tá tüxü narüna i ngëma ngúxü”, ñanagürü.

¹² Rü ngëmacèx ya yíxema Tupanaärü duüxügü íxügüxe rü norü orega ñnüèxè rü Ngechuchuaxü yaxögüxe, rü name nixi na yaxna namaã taxĩnüèxü rü tayaxögüamaxü ega woo çacü rü guxchaxü tüxü ngupetügu.

¹³ Rü ñuxüchi nüxü chaxĩnü ga wüxi ga naga ga daxügüxü ga nañewa inaxüxü ga ñaxü choxü:

“¡Naxümatü i ñaã ore i tá cumaã nüxü chixuxü! Rü ñuxmaücüü tá tataãègü ya yíxema tórü Coriaxü meã yaxögüãcüma yuexe. Erü Tupanaãe i Üünexü rü ñanagürü: ‘Ngü, ngëmaãcü tá tataãègü ya yíxema, erü tá itarüngüñe nüxna i tümäärü puracügü. Rü ngëma mexü i taxügüxü rü tümamaã wüxigu daxügüxü i nañewa tá naxü’”, ñanagürü.

Ñoma i nañewa nanade i ngëma duüxügü i Tupanaärü íxügüxü

¹⁴ Rü ñuxüchi ichadawenü rü nüxü chadau ga wüxi ga caixanexü ga cómuxü. Rü yema caixanexüetüwa narüto ga Tupana Nane ga duüxüxü íxücü. Rü naëruwa nayexma ga wüxi ga norü ngèxcueruü ga uirunaxcèx. Rü namèxwa nayexma ga wüxi ga cüxchi ga ínapomagüxü ga tèxechixü.

15 Rū Tupanapatawa ínaxũxũ ga wüxi ga to ga orearü ngeruũ ga tagaãcü ñaxũ nüxũ ga guma caixanexüetüwa rütocü:

“¡Inaxüğü na cunadexũ i ngẽma duũxüğü i cuxrü ixĩgüxũ! Erü marü nawa nangu na cugüxütawa cunagagüxũ, erü ngẽma curü duũxüğü i ñoma i naãnewa ngẽxmagüxũ rü ínamemare na cunadexũ”, ñanagürü.

16 Rū ñuxũchi ga guma yema caixanexüetüwa rütocü rü ñoma trigu i buxuxürüũ naãneętügu ngĩmaã nayabuãchi ga norü cüxchi. Rū nanade ga yema norü duũxüğü ga ñoma ga naãnewa yexmagüxũ.

17 Rū ñuxũchi daxügxüxũ i naãnewa ngẽxmane ya Tupanapatawa ínaxũxũ ga wüxi ga to ga orearü ngeruũ ga nüxũ nayexmacü ga wüxi ga cüxchi ga ínapomagüxcü ga tẽxechixcü.

18 Rū yema pumaraarü gutẽxeruütaxmüwa ínaxũxũ ga wüxi ga to ga orearü ngeruũ ga üxümaã icuáxũ. Rū nüma rü tagaãcü ñanagürü nüxũ ga yema to ga orearü ngeruũ ga yema cüxchi ga ínapomagüxcü ga tẽxechixcü nüxũ yexmaxũ:

“¡Inaxüğü na cunadexũ i ngẽma duũxüğü i yéa naãnewa ngẽxmagüxũ i tama Tupanaãrü ixĩgüxũ! Erü marü nawa nangu na Tupana napoxcuexũ”, ñanagürü.

19 Rū yema orearü ngeruũ rü ñoma ga naãneętügu ngĩmaã nayabuãchi ga norü cüxchi. Rū nayadexechi ga yema duũxüğü ga tama Tupanaãrü ixĩgüxũ ga ñoma ga naãnewa yexmagüxũ. Rū wüxi ga taxũ ga nachicagu nanawocu na yexma Tupana norü numaã nadèixüçèx, ñoma ubagü imèixtüũxürüũ.

20 Rū yema nachica ga ñãneãrü íxpemawa yexmaxügu nanadai. Rū guma nagü ga yéma íyaxüchicü, rü 300 ga kilómetru inayarübaichi, rü wüxi ga metruarü ngãxũ nixĩ ga norü mátama ga guma nagü.

15

Tupanaãrü orearü ngeruũgü ga nüxũ nayexmaxũ ga 7 ga poxcuruũgü

1 Rū ñuxũchi ga daxügxüxũ ga naãnewa rü nüxũ chadau ga wüxi ga to ga taxũ ga cuèxruũ ga namaã íbaixãchixũ. Rū nayexma ga 7 ga orearü ngeruũgü ga daxüçüãx ga nüxũ yexmagüxũ ga 7 ga poxcuruũ. Rū yema poxcugu nixĩ ga yagüxũ ga norü nú ga Tupana.

2 Rū yexgumarüũ ta nüxũ chadau ga ñoma wüxi ga nanaxtaaétüwaraũxũ ga woruarüũ iyauraétüçüxũ ga üxüema nawa inachixũ. Rū yéma tayexmagü ga guxema nüxũ rüyexeraxe ga yema ngoxo rü yema ngoxochicünèxã rü yema ngoxoéga rü yema número ga yema ngoxoéga ixĩxũ. Rū yema nanaxtaaétüraũxügu tachigü. Rū tüxũ nayexmagü ga tümaãrü paxetarüũgü ga arpa ga Tupana tüxna ãxũ.

3 Rū nagu tawiyaegü ga Moĩché ga Tupanaãrü duũxũ ixĩcüarü wiyae. Rū yexgumarüũ ta nagu tawiyaegü ga yema wiyae ga guma Tupana Nane ga pecaduarü ütanüçèx yucüarü ixĩxũ ga ñaxũ:

“Pa Torü Cori ya Tupana ya Guxüãrü Yexera Poracüx, nataxüchi rü namexëchi i guxüma i ngẽma cuxüxũ. Rū cuma rü guxügutáma guxüma i nachiüãnegüarü ãëxgacü quixĩ. Rū cuma rü aixcüma meãma namaã icucuèx rü taguma quidora.

4 ¿Rü texé tãütáma cuxũ tamuũ, Pa Corix? ¿Rü texé tãütáma cuxũ ticuèxüũ? Erü cuma rü cuxicatama nixĩ i üüncü quiixũ. Rū guxüma i nachiüãnecüãx rü nuã tá naxĩ, rü tá cuxũ nicuèxüũgü. Yerü marü nüxũ nadaugü na quix-aixcümaxũ i guxüma i ngẽma nüxũ quixuxüwa rü aixcüma mea cunangugüxũ i guxüma i ngẽma chixexũ ügüxũ rü ngẽma mexũ ügüxũ”, ñanagürü ga yema wiyae.

⁵ Rū yemawena ichadawenü rü nüxü chadau ga daxüguxü ga nañewa na yawāxnaxü ga yema nachica ga üünexü ga Tupanapataarü aixepewa yexmaxü ga ngexta namaã ínanguxügxüwa ga guma nuta ga Tupanaärü mugü nagu ümatücü.

⁶ Rū guma Tupanapatawa ínachoxü ga yema 7 ga orearü ngeruüğü ga daxüçüãx ga nüxü nayexmagüxü ga yema 7 ga poxcuruüğü. Rū naxchiru ga mexêchixümaã rü iyauracüxümaã nixāxchiru. Rū yema norü goyeremüüğü rü uirunaxcèx nixi.

⁷ Rū ñuxüchi wüxi ga yema ägümücü ga daxüçüãx ga maxüxü, rü wüxichigü ga yema 7 ga orearü ngeruüğüna nanaxã ga wüxi ga copa ga uirunaxcèx ga Tupana ya guxüguma maxêchacüarü nu i äücümaxümaã ixãcuxü.

⁸ Rū guma Tupanapata rü namaã naxãacu ga yema caixema ga Tupana ya mexêchicü rü poracüwa ne üxü. Rū taxucürüwama texé yexma taxücu ñuxmata nagü ga yema 7 ga poxcuruü ga yema 7 ga orearü ngeruüğüaxü yexmaxü.

16

copagü ga Tupanaärü numaã ixãcuxüchiga

¹ Rū ñuxüchi nüxü chaxinü ga wüxi ga naga ga tagaäcü guma Tupanapatawa inaxüxü ga ñaxü nüxü ga yema 7 ga orearü ngeruüğü:

“¡Ngema pexi, rü nañeetüwa peyabagüäcu i ngēma 7 i copagü i Tupanaärü nu i äücümaxümaã ixãcuxü!” ñanagürü.

² Rū yema naxü ga wüxi ga Tupanaärü orearü ngerü, rü nañeetügu nayabaäcu ga norü copa. Rū guxüma ga duüxüğü ga yema ngoxoégamaã ixãgaxü rü yema ngoxochicünèxäxü icuèxüügxü, rü nawa inayarügogü ga taixna ga nguxuchixü ga taguma ixèxü.

³ Rū yema norü taxre ga orearü ngerü, rü taxü ga taxtüétügu nayabaäcu ga norü copa. Rū nagüxü nananguxuchi ga dexá, rü ñoma wüxi i duüxü i texé imáxügürü nixi ga dexá. Rū guxüma ga tacü ga taxtüwa maxèxü rü nayue.

⁴ Rū yema norü tomaëxpüx ga orearü ngerü rü natügüétügu rü natüxacügüétügu nayabaäcu ga norü copa. Rū guxüma ga yema natügü rü natüxacügü, rü nagüxü nanacèxichi.

⁵ Rū ñuxüchi nüxü chaxinü ga yema Tupanaärü orearü ngerü ga guxüma ga dexámaã icuáxü ga ñaxü:

“Pa Torü Cori ya Tupana ya Üünecü ya Woetama Yexmaêchacü rü Ñuxma Ngëxmaêchacü, cuma rü wüxi i mexü cuxü na ngēmaäcü dexá nagüxü cunacèxichixèxü naxchaxwa i ngēma duüxüğü.

⁶ Yerü nümagü rü nanadai ga yema curü duüxüğü rü curü orearü uruüğü, rü inanaba ga nagü. Rū ñuxma i cuma rü wüxi i mexü nixi i cuxüxü na ngēma dexá nagüxü cunacèxichixèxü na nawa naxaxegüxüçèx. Yerü yema nixi ga yema nanaxwèxegüxü rü yemacèx nixi ga curü duüxügxü nadèixü”, ñaxü.

⁷ Rū nüxü chaxinü ga wüxi ga naga ga yema pumaraarü gutëxeruütaxmüwa inaxüxü ga ñaxü:

“Ngü, Pa Cori ya Tupana ya Guxüärü Yexera Poracüx, aixcüma nixi i namexü i ngēma cuxüxü”, ñaxü.

⁸ Rū yema norü ägümücü ga orearü ngerü rü üèxcüétügu nayabaäcu ga norü copa. Rū yemaäcü poraäcü nananaiemaxèë ga üèxcü na yema norü nañemaxümaã ínaguäxüçèx ga duüxüğü.

⁹ Rū guxüma ga duüxüğü rü poraäcü nüxü nanguxema, natürü tama nüxü narüxoe ga nacüma ga chixexü rü tama Tupanaxü nicuèxüüğü. Rū naguxchigagüama namaã ga Tupana ya guxüma i ngēma poxcuruümaã icuäcü.

¹⁰ Rū yema norū wūximēxpūx ga orearū ngeruū, rū yema ngoxoarū tochicaxūetūgu nayabaācu ga norū copa. Rū guxūwama ga ngextá āēxgacū íyīxūwa ga yema ngoxo, rū naxēāne. Rū yema na poraācū nūxū nangúxū ga duūxūgū, rū nūgū nangōōrū conūāxgū.

¹¹ Natürū woo yemaācū nūxū na nangupetūxū ga duūxūgū, rū tama nūxū narūxoechaū ga yema chixexū ga naxūgūxū. Natürū yema na poraācū nūxū nangúxū ga norū taixnagū, rū naguxchigagūama namaā ga Tupana ya daxūgucū.

¹² Rū yema norū 6 ga orearū ngeruū, rū yema taxtū ga Euférateétūgu nayabaācu ga norū copa. Rū inayache ga yema taxtū na wūxi ga nama na yīxūcèx naxcèx ga yema nachīūānegūarū āēxgacūgū ga üèxcū íyarūgoxūwa ne īxū.

¹³ Rū nūxū chadau rū yema coyaāxwa, rū yema nūxīraūxū ga ngoxoèxwa, rū yema to ga ngoxo ga yema orearū uruūnetaèxwa, rū wūxièxwachigū ínaxūxū ga wūxi ga naāē ga chixexū ga ñoma curururū īxīxū.

¹⁴ Rū yema ngoxoāēgū nixī ga naxūgūxū ga yema taxū ga cuèxruūgū ga duūxūgū taxucūrūwa ügūxū. Rū yema ngoxogū rū ínachoxū na nangutaquēxexēēgūāxūcèx i guxūma i ñoma i naānewa ngēxmagūxū i nachīūānegūarū āēxgacūgū na Tupana ya Guxūārū Yexera Poracūmaā nūgū nadaixūcèx i ngēxguma nawa nanguxgu i naāneārū gux.

¹⁵ Natürū dücax, rū pexuāēgū erū tórū Cori ya Ngechuchu ya Cristu rū ñanagürū:

“Choma rū ngürūāchi taxúetáma choxū ínanguxēēyane íchangu, ñoma wūxi i ngítèxáxū ínguxürū. Rū tataāē ya yíxema ímexarexe ñoma wūxi i duūxū i naxchiru ímexēēxürū na tama tangexchiruxūcèx rū taxānèxūcèx i ngēxguma íchanguxgu”, ñanagürū.

¹⁶ Rū yema ngoxogū, rū nanangutaquēxexēē ga guxūma ga ñoma ga naānewa yexmagūxū ga nachīūānecūāxgūarū āēxgacūgū. Rū yema nachica ga nawa nangutaquēxegūxū, rū Armaguedóūgu naxāega i Yudíugūgawa.

¹⁷ Rū yema norū 7 ga orearū ngeruū, rū buanecūgumare nayabaācu ga norū copa. Rū guma Tupanapata ya daxūgūxū i naānewa ngēxmanewa inanaxū ga wūxi ga naga ga tagaxū ga yema Tupanaārū tochicaxūwa inaxūxū ga ñaxū:

“Marū ningu”, ñaxū.

¹⁸ Rū nibèixbēxane, rū poraācū nicuxcuane, rū niduruane. Rū poraācū naxīāxāchiane. Rū noxri Tupana duūxūgūxū üxgumama rū taguma nayexma ga wūxi ga íāxāchiane ga yemarū poraxū.

¹⁹ Rū guma ñāne ga taxūne ga Babiróniā, rū tomaēxpūxgu ningūxyeane. Rū guma ñānegū ga ñoma ga naānewa yexmagūne rū niwèxtaūgū. Rū Tupana rū nūxna nacuaxāchi ga guma ñāne ga Babiróniāārū chixexū. Rū yemacèx norū numaā poraācū nanapoxcu ga guma ñāne, yerū poraācūxūchi namaā nanu.

²⁰ Rū guxūma ga capaxūgū rū guxūnema ga mēxpūnegū, rū inayarūxogū.

²¹ Rū daxūwa narūyi ga gáuxū ga itapütaxū, rū duūxūgūétūgu nayi. Rū wūxipütachigū ga yema gáuxū, rū 40 ga kilogu nixī ga nayaxū. Rū ga duūxūgū rū Tupanamaā naguxchigagū nagagu ga yema poxcuruū ga gáuxū, yerū poraācū nūxū nangux ga yema poxcu ga Tupana namaā napoxcuexū.

17

Ñāne ga Babiróniā ga wūxi ga nge ga ngēāēxū- chicūgu ixuxūne

¹ Rū yema 7 ga orearū ngeruūgū ga nūxū yexmagūxū ga 7 ga copagū, rū yematanūwa rū wūxi ga orearū ngeruū, rū chauxcèx nixū, rū ñanagürū choxū:

“¡Nuã naxũ! Rũ tá cuxũ nüxũ chadauxẽẽ i tacũ tá nixĩ i ngĩrũ poxcu i ngẽma nge i ngeãẽxũchicũ i taxũ i dexágüétüwa rütöxcũ.

² Rũ ñoma i naãnewa ngẽxmagũxũ i nachiuãnegüarũ ãẽxgacügü, rũ ngĩmaã namaxẽ, rũ yemaãcũ poraãcũ chixexũ naxügü. Rũ guxũma i ñoma i naãnecũãx, rũ ngĩrũ chixexũ nüxna naxüe”, ñanagürü.

³ Rũ yexguma Tupanaãẽ i Üünexũ yemaãcũ choxũ ngoxetüxẽẽgu, rũ yema orearũ ngeruũ rũ wüxi ga nachica ga ngextá taxúema íxãpataxũwa choxũ naga. Rũ yema ngĩxũ chadau ga wüxi ga nge ga wüxi ga ngoxo ga dauxũetüwa rütöxcũ. Rũ yema ngoxo rũ guxũwama naxãegaxũne, rũ yema naegagü rũ Tupanamaã naguxchiga. Rũ 7 nixĩ ga naëru rũ 10 ga naxchatacuxre.

⁴ Rũ yema nge rũ wüxi ga naxchiru ga dauxracharaxũ rũ dauxũmaã ixãxchiru. Rũ uirumaã rũ nutagü ga mexẽchicümaã ingãxãẽ. Rũ ngĩxmẽxwa ngĩxũ nayexma ga wüxi ga copa ga uirunaxcèx. Rũ yema copa rũ namaã naxããcu ga nagúxüraũxũ ga yema Tupanapẽxewa chixexũ rũ nagúxüraũxũ ga chixexügü ga yema nge üxũ.

⁵ Rũ ngĩcatügu naxümatü ga wüxi ga naëga ga taxúema nüxũ cuáxũ na ñuxũ ñaxũchiga yĩxũ. Rũ yema naëga rũ ñanagürü:

“Rũ yima Babiróniã rũ guxũma i ngema duũxügü i chixexũ ügüxũ i ñoma i naãnewa maxẽxũarũ mamá nixĩ”, ñanagürü.

⁶ Rũ ngĩxũ chadau ga yema nge ga na nangãxũxũ namaã ga guma nagü ga yema duũxügü ga Tupanaãrũ ixĩgüxũ rũ yema duũxügü ga Ngechuchuarũ orexũ na yaxugüxũcèx dèixũ. Rũ yexguma yemaxũ chadèuxgu, rũ chabaixãchi.

⁷ Rũ yexguma ga yema orearũ ngeruũ rũ ñanagürü choxũ:

“¿Tacüçèx cubaixãchi? Düçèx, tá cumaã nüxũ chixu na tacüchiga yĩxũ i ngẽma nge, rũ tacüchiga yĩxũ i ngẽma ngoxo i 7 eruxũ rũ 10 chatacuxrexũ i naetüwa natoxũ.

⁸ Rũ ngẽma ngoxo i nüxũ cudauxũ, rũ yema nixĩ ga nuxcũmaxũchi maxchiréxũ natürü ñuxma rũ marü yuxũ rũ ngẽma ãxmaxũ i taxuguma iyacuáxũwa ngẽxmaxũ. Natürü paxa tá ngẽma íxũxũxũ, rũ ñuxũchi ngẽma nachica i guxũgutáma nagu napoxcuxũwa tá üxũ. Rũ ngẽma ngoxoma ã tá nabaixãchiãëgü i ngẽma duũxügü i ñoma i naãnewa maxẽxũ i tama nawa ngoxégagüxũ i ngẽma Tupanaãrũ popera i noxritama naãne ixügügu Tupana nagu yawügüxũ i ngẽma duũxügü i nüxũ nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rũ nümagü i ngẽma duũxügü rũ aixcũma tá namaã nabaixãchiãëgü i ngẽxguma nüxũ nadaugügu i ngẽma ngoxo ga nuxcũmaxũchi maxchiréxũ rũ yuxũ natürü wena táxaru ínguxũ.

⁹ Rũ ñaã nixĩ i wüxi i ore naxcèx i ngẽma duũxügü i nüxũ natauxchaxũ na nüxũ nacuèxgüxũ. Rũ ngẽma 7 i naëru i ngẽma ngoxo, rũ yima nixĩ ya 7 ya mèxpünechiga. Rũ yima 7 ya mèxpüneetüwa nixĩ i natoxũ i ngẽma nge. Rũ ngẽxgumarüũ ta i ngẽma naërugü, rũ 7 i nachiuãnegüarũ ãẽxgacügüchiga nixĩ.

¹⁰ Rũ wüximẽexpüx i ngẽma ãẽxgacügü rũ marü togü nüxũ narüyexeragü, rũ ñuxma rũ marü tama ãẽxgacügü nixĩgü. Rũ ngẽma norü 6 i ngẽma ãẽxgacügü, rũ nüma rũ ñuxma rũ ãẽxgacü nixĩ. Rũ ngẽma norü 7 tá nixĩ i yixcũra ínguxũ. Natürü ngẽxguma ínanguxgu i ngẽma norü 7 i nawa iyacuáxũ i ngẽma ãẽxgacügü, rũ paxaãchimare tá nixĩ i ãẽxgacü yĩxũ.

¹¹ Rũ ngẽma ngoxo ga nuxcũmaxũchi maxchiréxũ rũ ñuxma rũ marü yuxũ, rũ ngẽma nixĩ i norü 8 i ngẽma ãẽxgacügü. Rũ nüma rũ ngẽma 7 tanüxũ nixĩ. Natürü i nüma rũ ngẽma nachica i guxũgutáma nagu napoxcuxũwa naxũ.

¹² Rũ ngẽma 10 i naxchatacuxre i nüxũ cudauxũ, rũ 10 i nachiuãnegüarũ ãẽxgacügüchiga nixĩ. Natürü i nümagü rũ tauta inanaxügüe na duũxügümaã

inacuëxgüxü. Natürü yixcûra tá nanayauxgü i pora na wüxítátama i ora ngêma ngoxomaã wüxigu âëxgacügü yixîgüxücèx.

¹³ Rû ngêma 10 i âëxgacügü rû wüxigu nagu narüxînüë na ngêma ngoxona naxâgüâxücèx i norü pora, na ngêma ngoxo namaã icuáxücèx.

¹⁴ Rû ñuxüchi i ngêma âëxgacügü rû ngêma ngoxo rû tá nügü nadai namaã ya yima Tupana Nane ga pecaduarü ütanücèx yucü. Natürü ya yima Tupana Nane rû tá nüxü narüyexera, erü nüma rû guxü i corigüarü Cori nixî, rû guxü i nachiuânegüarü âëxgacügüarü Äëxgacü nixî. Rû yixema namücügü ixîgüxe, rû yixemagü tixîgü ya Tupana tüxü dexe rû tümacèx naçaxe. Rû tümagü rû aixcüma naga taxînüë”, ñanagürü choxü.

¹⁵ Rû yema orearü ngeruü rû ñanagürü ta choxü:

“Ngêma taxü i dexá i nüxü cudaduxü i naëtüwa natoxü i ngêma nge i ngêâëxüchicü, rû nagúxüraüxü i duüxügüchiga nixî, rû guxüma i duüxügü i to i nagawa idexagüxüchiga nixî, rû guxüma i nachiuânecüâxgü i duüxügüchiga nixî.

¹⁶ Rû ngêma 10 i naxchatacuxre i nüxü cudaduxü i nüxü ngëxmaxü i ngêma ngoxo, rû tá ngêma nge i ngêâëxüchicüchi naxaie. Rû tá ngêma ngena nanapuxü i guxüma i tacü i ngîxü ngëxmaxü, rû ngêmaâcü ngexchiruâcüma tá ngëxma irüxâüx. Rû tá ngîxü nangöxgü, rû üxüwa tá ngîxü nigugü.

¹⁷ Yerü ga Tupana rû yema 10 ga âëxgacügüxü nagu narüxînüëxêë na naxügüâxücèx i ngêma nanaxwèxexü i nüma ya Tupana. Rû ngêmacèx i ngêma âëxgacügü, rû tá wüxigu nagu narüxînüë na ngêma ngoxoxü naporaxêëgüxü na norü âëxgacü yîxücèx ñuxmatáta Tupana yanguxêë i ngêma nüxü yaxuxü.

¹⁸ Rû ngêma nge i ngîxü cudèuxcü, rû yima nixî ya yima ñâne ya taxüne ya guxüma i nachiuânegüarü âëxgacügümaã icuáxüne”, ñanagürü.

18

Nagu nayarüchixe ga ñâne ga Babiróniã

¹ Rû yemawena nüxü chadau ga wüxi ga to ga orearü ngeruü ga daxügüxü ga naãnewa írüxîxü ga taxü ga âëxgacü ixîxü. Rû yema orearü ngeruüarü yauracüüxümaã nangóone ga ñoma ga naãne.

² Rû tagaâcü ñanagürü:

“Marü nagu nayarüchixe ya yima ñâne ya Babiróniã ya itaégacüxüne. Rû ñuxma rû ngoxogüchiü nixî rû nagúxüraüxü i naãe i chixexügüchiü nixî. Rû ñuxma rû ngëxma naxâchiü i nagúxüraüxü i ngurucugü rû werigü i chixexü i duüxügü naxchi aiexü.

³ Yerü guxüma ga nachiuânecüâxgü, rû guma ñâneärü chixexü nüxna naxüe. Rû norü âëxgacügü, rû yéma poraâcü chixri namaxê. Rû guxüma ga ñoma ga nachiuânecüâxgü ga taxetanüxügü, rû nügü namuärü dîeruâxêëgü namaã ga yema ñâneärü yemaxügü ga tama Tupanapëxewa mexü”, ñanagürü.

⁴ Rû ñuxüchi nüxü chaxînü ga to ga naga ga daxügüxü ga naãnewa inaxüxü ga ñaxü:

“¡Dücèx i guxâma i pema ya chorü duüxügü ixîgüxe, rû ípechoxü nawa ya yima ñâne na tama ngêma ñanecüâxrüü pipecaduâxgüxücèx rû tama nagu peyixücèx i ngêma poxcu i tá yima ñanewa nguxü!

⁵ Erü ngêma ñanecüâxârü pecadugü, rû nügüétüwa narünucue, rû düxwa marü daxügüxü i naãnewa nangu. Rû ñuxma ya Tupana rû nüxna nacuèxâchi i ngêma chixexü i naxügüxü, rû ngêmacèx tá yima ñanexü napoxcu.

⁶ Rû ngêma poraâcü chixexü na naxügüxürüü, rû ngëxgumarüü tá ta nixî na chixexümaã nüxü penaxütanüxü i pemax. ¡Rû ñuxma na ngêma ñanecüâx togümaã chixexü naxügüxü, rû taxreëxpüxcüna tá penachixexêë i pemax!

¡Rü ngēma chixexũ ga yema ãnecũãx togücèx mexēēgũxũ, rü pema rü taxreēxpũxcüna tá ngēmaãcü naxcèx penamexēē!

⁷ ¡Rü ngēma na nügü yacuèxũgũxũ rü mexēchixũwa na namaxēxũ, rü ngēxgumarũũ tá ta nixĩ na ngúxũ nüxũ pingexēēgũxũ rü ngechaũ nüxũ pingexēēgũxũ! Erü ñuxma i ngēma ãnecũãx rü nügüãēwa ñanagürügü: ‘Yixema rü ñoma wüxi i ãēxgacürũũ mexēchixũwa tangēxmagü. Rü tagutáma wüxi i yutexürũũ tangechaũgü’, ñanagürügü nügüãēwa i ngēma ãnecũãx.

⁸ Rü ngēmacèx tá nixĩ i wüxitátama i ngunexũgu ínguxũ i ngēma ãñeãrũ poxcuruũ. Rü ngēma ãnecũãx rü ngúanemaã tá nayue, rü poraãcü tá nangechaũgü, rü poraãcü taiya tá nüxũ nangux, rü norü ãñe rü üxümaã tá nigu. Erü naporaxüchi ya yima Tupana ya guxũãrũ Cori ixĩcü i ngēma ãñexũ poxcucü”, ñanagürü ga yema naga.

⁹ Rü ngēma nachiũñegüarü ãēxgacügü ga yema ãñewa poraãcü chixri maxēxũ rü mexēchixũwa yexmagũxũ, rü tá poraãcü norü ngechaũmaã yima ãñecèx naxauxe i ngēxguma nüxũ nadaugügu i ngēma üxüema i namaã yaxaxũ.

¹⁰ Natürü ngēma ãēxgacügü rü ngēma poxcuxũ na namuũēxüchèxwa rü tá yaxũwa nüxũ narüdaunü, rü ñanagürügü tá:

“Cungechaũtümũ, Pa Itaégacüxüne ya ãñe ya Babirónia ya Guxũ i Nachiũñegümaã Porachirénex. Erü wüxitama i oragu cuxcèx íngangu i curü poxcu”, ñanagürügü tá.

¹¹ Rü guxũma i ñoma i nañnecũãx i taxetanüxũ, rü tá poraãcü norü ngechaũmaã naxcèx naxauxe ya yima ãñe. Erü marü taxúetáma naxcèx nüxũ tataxe i norü ngēmaxũgü i ngēma nangegũxũ.

¹² Rü marü taxúetáma naxcèx nüxũ tataxe i norü uiru, rü norü dñerümü, rü norü nutagü i mexēchixũ, rü naxpügü i mexēchixũ i dauxracharaxũ rü idauxcharaũ i ngēma nangegũxũ. Rü ngēxgumarũũ ta taxúetáma naxcèx nüxũ tataxe i nagúxüraũxũ i norü naĩxchipanügü i yixixũ, rü norü ngēmaxũgü i marfílnaxcèx rü mürapewa i mexēchixũnaxcèx rü cobrenaxcèx rü fierunaxcèx rü nutanaxcèx i ngēma nangegũxũ.

¹³ Rü taxúetáma naxcèx nüxũ tataxe i norü canela rü togü i norü üexüwemüxügü i yixixũ, rü pumaratēxe i guruũ ixĩxũ, rü togü i pumaragü i yixixũ, rü binügü rü chixügü, rü arina i mexēchixũ, rü trigu i ngēma nangegũxũ. Rü ngēxgumarũũ ta ngēma nanagagü i wocagü, rü carnerügü, rü cowarügü, rü autügü i cowaru itúchigüxũ, rü duũxügü i puracürüügü. Rü ngēmaãcü woo duũxègü rü ngēma tüxũ nagagü na tümamaã nataxegüxüçèx.

¹⁴ Rü ngēma taxetanüxũ, rü ñanagürügü tá nüxũ ya yima ãñe:

“Cuwa rü marü nataxuma i ngēma orix i curü duũxügüarü me ixĩxũ. Rü marü nataxuma i guxũma i ngēma meruügü ga noxri cuxũ yexmaxũ, rü tagutáma wenaxãrũ cuxũ nangēxma”, ñanagürügü tá.

¹⁵ Rü ngēma taxetanüxũ i guxũma i ngēma orixgümaã rü ngēma meruügümaã taxegüxũ rü guma ãñegu nügü muãrũ dñerüãxēēxüchigüxũ, rü yaxũwa tátama nüxũ narüdaunü ya yima ãñe, erü nüxũ namuũē i ngēma poxcu i yima ãñexũ üpetüxũ. Rü tá poraãcü norü ngechaũmaã naxauxe.

¹⁶ Rü ñanagürügü tá:

“Nangechaũtümũ ya yima ãñe ya itaégacüxüne. Erü noxri rü ñoma wüxi i nge i mexēchixũ i naxchiru i dauxracharaxũ rü dauxcharaxũmaã äxchirucü i uirumaã rü nutagü ya mexēchicümaã ngèxãēxcürũũ nixĩ.

¹⁷ Natürü ngürüãchi nagux i guxũma i ngēma ãñeãrũ meruügü”, ñanagürügü tá. Rü guxũne ya wapurügüarü ãēxgacügü, rü guxũma i norü duũxügü ya yima wapuruwa puracüexũ, rü guxũma i duũxügü ya yima

wapurugu ìxũ, rü guxũma i taxetanũxũgũ i wapurugu yarũxĩũxũ, rü yaxũwa tátama nayachaxgũtanũãchi, rü ngẽma tá nüxũ narũdaunũ.

¹⁸ Rü ngẽxguma nüxũ nadaugũgu i norũ caxixũ na yaxaxũ ya yima ìãne, rü tagaãcü tá ñanagũrũgũ:

“Nataxuma ya náí ya ìãne ya daa ìãne ya itaxégacũxũnerũũ ixĩxũne”, ñanagũrũgũ.

¹⁹ Rü norũ ngechaũmaã nügũétũgu tá waixũmũ nagũnagũgũ, rü tá poraãcü naxauxe, rü tagaãcü ñanagũrũgũ tá:

“Nangechaũtũmũũ ya yima ìãne ya itaxégacũxũne. Rü noxri rü norũ yemaxũgũmaã nügũ nimuãrũ dũẽruãxẽẽgũ ga guxũne ga wapurugũarũ yoragũ. Natũrũ i ñũxma rü ngũrũãchi wũxi i oragutama rü inayarũxo i guxũma i ngẽma.

²⁰ Natũrũ ñũxma na napoxcuxũ ya yima ìãne, rü name nixĩ i petaãẽgũ i pema i daxũguxũ i naãnewa ngẽxmagũe, rü pema i Tupana pexũ imugũe, rü pema i Tupanaãrũ orexũ ixugũe, rü guxãma i pema i Tupanaãrũ duũxũgũ ixĩgũe. Erũ ñũxma na napoxcuxũ ya yima ìãne, rü ngẽmaãcü Tupana pexũ naxũtanũ naxcèx ga yema chixexũ ga pemaã naxũgũxũ ga guma ìãnecũãx”, ñanagũrũgũ.

²¹ Rü ñũxũchi wũxi ga Tupanaãrũ orearũ ngerũũ ga daxũcũãx rü nanangenagũ ga wũxi ga nuta ga taxũchicũ ga ñoma ñacũarũ caruũrũũ ixĩcũ. Rü yema orearũ ngerũũ rü taxtũ ga taxũgu nanaña ga guma nuta ga taxũchicũ, rü ñanagũrũ:

“Ngẽxgumarũũ tá quixĩ na icuyarũxoxũ, Pa ìãne ya Itaxégacũxũne ya Babiróniãx, rü tagutãma texé wena cuxũ nadau.

²² Rü tagutãma wena curũ ìtamũgũwa texé nüxũ taxĩnũ i paxetarũgũ i arpagũ rü quenagũ rü cornetagũ. Rü ngẽxgumarũũ ta cuwa nataxũtãma i puracũtanũxũgũ i ñacũwa puracũexũ, rü tagutãma texé nüxũ taxĩnũ na cuwa ìnapuracũexũ i chawũarũ caruũgũ.

²³ Rü marũ tagutãma texé nüxũ tadau i cuwa i omũ. Rü marũ tagutãma texé nüxũ taxĩnũ i ngĩgũchigaarũ petagũarũ cuxcuane. Rü ngẽmaãcü tá cumaã nangupetũ woo ga noxri rü yema taxetanũxũ ga cuwa taxegũxũ rü guxũma ga togũ ga taxetanũxũãrũ yexera nixĩgũ. Rü ngẽmacèx tá poraãcü cupoxcu nagagu ga yema chixexũ ga namaã cunawomũxẽẽxũ ga guxũma ga togũ ga nachĩũãnecũãx ga duũxũgũ”, ñanagũrũ.

²⁴ Yerũ guma ìãnecũãx ga duũxũgũ nixĩ ga nadèixũ rü inabaxẽẽgũxũ ga nagũ ga Tupanaãrũ orearũ urũgũ rü yema duũxũgũ ga Tupanaãrũ ixĩgũxũ rü guxũma ga duũxũgũ ga ñoma ga naãnegu Tupanaarũ oregagu nadèixũ.

19

¹ Rü yemawena nüxũ chaxĩnũ ga muxũma ga duũxũgũga ga daxũguxũ ga naãnewa tagaãcü ñagũxũ:

“¡Ngĩã Tupanaxũ ticuèxũũgũ! Erũ nüma nixĩ i tũxũ namaxẽẽẽxũ. Rü nüma ya tórũ Tupana nixĩ i guxũãrũ yexera namexẽchixũ rü naporaxũchixũ.

² Rü nüma rü aixcũma meãma nanangugũ i guxũma i duũxũgũarũ maxũ, rü aixcũma tá nanapoxcue i ngẽma chixexũ ügũxũ. Rü ngẽmacèx marũ nanapoxcu ya yima ìãne ya itaxégacũxũne ya chixene ya norũ chixexũmaã nachixexẽẽne i guxũma i ñoma i naãnecũãx i duũxũgũ. Rü ñũxma i nüma ya Tupana rü norũ duũxũgũ ga guma ìãnecũãx dèixũxũ naxũtanũ”, ñanagũrũgũ.

³ Rü ñũxũchi wenaxãrũ ñanagũrũgũ:

“¡Ngĩã Tupanaxũ ticuèxũũgũ! Erũ ngema norũ caxixũ na yaxaxũ ya yima ìãne, rü tagutãma ngẽma nayarũxo”, ñanagũrũgũ.

4 Rū yema 24 ga ãëxgacügü rü yema ägümücü ga daxüçüãx ga maxëxü rü yexma nanangücuchitanü, rü Tupana ya norü tochicaxüwa rütocüxü nicuèxüügü. Rū ñanagürügü:

“Rū ngëmaãcü yîi. ¡Rū ngîxã nüxü ticuèxüügü ya tórü Cori!” ñanagürügü.

5 Rū ñuxüchi yema tochicaxüütawa inanaxü ga wüxi ga naga ga ñaxü:

“Name nixî i tórü Tupanaxü picuèxüügü i guxãma i pemax Pa Buxügü rü Pa Yaxügüx i norü duüxügü na pixîgüxü rü nüxü na pemuüëxü”, ñaxü.

Tupana Nane ga pecaduarü ütanüçex yucüarü ngîgüarü petachiga

6 Rū ñuxüchi nüxü chaxînü ga tacü ga ñoma muxüchixü ga duüxügü idex-agüxürüü ixîxü ga ñoma taxü i dexá i chuxchuxürüü ixîxü ga ñoma poraãcü yaduruanexürüü ixîxü ga ñaxü:

“¡Ngîxã Tupanaxü ticuèxüügü! Erü nüma ya tórü Cori ya Tupana ya guxüarü yexera poracü, rü marü ningucuchi na guxümaã inacüáxü.

7 ¡Rü ngîxã tataãëgü rü guxü i tórü taãëmaã nüxü ticuèxüügü! Erü marü nawa nangu na iyangîxü ya yima Tupana Nane ga pecaduarü ütanüçex yucü. Rū ngëma norü duüxügü i ñoma namëxrüü ixîgüxü rü marü nügü ínimexëëgü.

8 Rū yima Tupana Nane rü ngëma nüxü yaxögüxüxü namu na mexëchixü rü cómuxü rü iyauracüxü i naxchirumaã na yaxãchiruxü. Rū ngëma naxchiru i mexëchixü rü ngëma nixî i ngëma duüxügüarü maxü i mexüchiga”, ñanagürügü.

9 Rū ñuxüchi ga Tupanaärü orearü ngeruü, rü ñanagürü choxü:

“Chanaxwëxe i cunaxümatü i ñaã ore i cumaã tá nüxü chixuxü: ‘Tataãëgü ya yîxema tüxna naxuxe i norü ngîgüarü petawa ya yima Tupana Nane ga pecaduarü ütanüçex yucü’”, ñanagürü. Rū ñuxüchi ñanagürü ta:

“Ngëma ore i cumaã nüxü chixuxü, rü Tupanaärü orexüchitama nixî”, ñanagürü.

10 Rū choma rü yema orearü ngeruüpëxegu chacaxãpüxü na nüxü chicuèxüüxüçex. Natürü ga nüma rü ñanagürü choxü:

“¡Tãxü i ngëma cuxüxü! Erü choma rü ta Tupanaärü duüxü chixî, ngëxgumarüü i cuma rü cueneëgü i Ngechuchuarü ore i aixcüma ixîxü ixögüechaxürüü ta chixî. Rū name nixî i Tupanaxü quicuèxüü”, ñanagürü. Erü ngëma ore i Ngechuchuchiga ixîxü, rü yematama ore nixî ga Tupanaärü orearü uruügü nüxü ixugüexü ga yexguma Tupanaãë i Üünexü nawa ideaxgu.

Guma Tupana Nane ga cowaru ga cómuxüetügu tonagüçüchiga

11 Rū ñuxüchi nüxü chadau ga daxüguxü ga naãne na yawãxnaxü. Rū yéma nangox ga wüxi ga cowaru ga cómuxü. Rū guma naëtüwa rütocü rü Ixaixcümacü rü Aixcüma Yanguxëëcü nixî i naega. Rū nüma rü aixcüma guxüma i duüxügüarü maxüxü nacuèx, rü aixcüma tá guxüma i ngëma chixexü ügüxümaã nügü nadai rü tá nanapoxcue.

12 Rū naxëtügü, rü ñoma üxüemarüü niyauracüü. Rū naëruwa rü namu ga norü ngëxcueruügü. Rū nacadügu naxümatü ga wüxi ga naega ga nüxîcatama nüxü nacüáxü.

13 Rū wüxi ga naxchiru ga ducharaxügu nicux. Rū naega rü Tupanaärü Ore nixî.

14 Rū nawe narüxî ga guxüma ga norü churaragü ga daxüçüãx. Rū nümagü rü naxchiru ga imexëchixü rü cómuxümaã nixãchiru. Rū cowarugü ga icómüxüetügu naxî.

15 Rū naãxwa nayexma ga wüxi ga tara ga tãxechixü na yemamaã napíexëëãxüçex i guxüma i ngëma duüxügü i tama nüxü yaxögüxü. Rū tá nüma nanaxwëxëüãcüma ngëma duüxügümaã inacuèx. Rū nüma rü tá poraãcü ngëma duüxügü i tama yaxögüxüxü napoxcu namaã i ngëma poxcu

ya Tupana ya Guxũxũ Rũporamaẽcũ norũ numaã mexẽẽxũ. Rũ ñoma ubagũ i norũ maĩxruũwa imẽĩxtũũxũrũũ tá nixĩ na napoxcueãxũ.

¹⁶ Rũ naxchirugu rũ naperemagu naxũmatũ ga wũxi ga naega ga ñaxũ:

“Guxũma i nachiuũãnegũarũ ãẽxgacũgũarũ ãẽxgacũ, rũ guxũma i corigũarũ Cori ixĩcũ”, ñaxũ.

¹⁷⁻¹⁸ Rũ ñũxũchi nũxũ chadau ga wũxi ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũ ga daxũcũãx ga uẽxcũgu chixũ. Rũ nũma rũ tagaãcũ ñanagũrũ nũxũ ga guxũma ga ngurucũgũ ga yexma ixexexũtanũxũ:

“¡Nuã pexĩ rũ pengutaquẽxegũ naxcẽx i õna i taxũ i Tupana pexcẽx mexẽẽxũ na penangõxũcẽx i nachiuũãnegũarũ ãẽxgacũgũmachi, rũ churaragũarũ ãẽxgacũgũmachi, rũ yatũgũ i poraxũchixũmachi, rũ cwarugũmachi, rũ ngẽma cwaruẽtũgu ãxũ i duũxũgũmachi, rũ ngẽma duũxũgũ i coriãxgũxũmachi rũ ngẽma ngearũ coriãxgũxũmachi rũ ngẽma buxũgũmachi rũ ngẽma yaxũgũmachi!” ñanagũrũ.

¹⁹ Rũ ñũxũchi nũxũ chadau ga yema nũxĩraũxũ ga ngoxo rũ guxũma ga nachiuũãnegũarũ ãẽxgacũgũ ga norũ churaragũmaã yẽma ngutaquẽxegũxũ na nũgũ nadẽixũcẽx namaã ya yima cwaruẽtũgu ãxũcũ rũ norũ churaragũ.

²⁰ Rũ yema nũxĩraũxũ ga ngoxo rũ niyaxu. Rũ wũxigu namaã niyaxu ga yema to ga ngoxo ga orearũ uruũneta ixĩxũ ga yema nũxĩraũxũ ga ngoxopẽxewa naxũxũ ga cuẽxruũgũ ga duũxũgũ tama nũxũ cuãxũ na naxũgũãxũ. Rũ yema cuẽxruũgũmaã nixĩ ga nawomũxẽẽãxũ ga yema duũxũgũ ga nũxũ icuẽxũũgũxũ ga naxchicũnẽxã ga yema nũxĩraũxũ ga ngoxo rũ nũgũ ixãgũxũ na yema ngoxoẽgamaã na yaxũẽgagũxũ. Rũ yema nũxĩraũxũ ga ngoxo rũ yema to ga ngoxo ga orearũ uruũneta ixĩxũ, rũ wũxigu maxẽxũma nawa nawoũ ya yima naxtaa ya uũxũmaã iyaurachiũne ya azufremaã ixaxũne.

²¹ Rũ yema tara ga tẽxechixũ ga guma cwaruẽtũwa rũtocũẽxwa yexmaxũmaã nanadai ga yema ngoxogũarũ ngũxẽẽruũgũ ga ãẽxgacũgũ rũ norũ churaragũ. Rũ guxũma ga ngurucũgũ, rũ yemamachimaã nangãxcharaũgũ.

20

Chataná rũ 1,000 ga taunecũ ninẽix

¹ Rũ yemawena nũxũ chadau ga wũxi ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũ ga daxũgũxũ ga naãnewa írũxĩxũ. Rũ naxmẽxwa nayexma ga yema ãxmaxũ i taxuguma iyacuãxũãrũ chawi rũ ñũxũchi wũxi ga cadena.

² Rũ yema Tupanaãrũ orearũ ngeruũ rũ yema coyaxũ niyaxu. Rũ yematama coya nixĩ ga yema nuxcũmaũxũ ga ãxtape ga ngoxo ga Chataná ixĩxũ. Rũ yema orearũ ngeruũ rũ 1,000 ga taunecũgũcẽx nayanẽix.

³ Rũ yema orearũ ngeruũ rũ yema ãxmaxũ i taxuguma iyacuãxũgu nayatẽxcuchi. Rũ ñũxũchi yexma meãma nanawãxtaũ na nũma ga Chataná rũ marũ taguma wenaxãrũ duũxũgũxũ nawomũxẽẽxũcẽx ñũxmatãta 1,000 ya taunecũ ngẽxma yangeã. Rũ ngẽxguma marũ yanguxẽẽãgu ya yima 1,000 ya taunecũ, rũ tá paxaxãchi nayangẽx.

⁴ Rũ ñũxũchi nũxũ chadau ga ñuxre ga tochicaxũgũ. Rũ yema tochicaxũwa tarũtogũ ga guxema Tupanaxũtawã nayauxgũxe ga porã na duũxũgũxũ ticagũxũcẽx. Rũ yexgumarũũ ta nũxũ chadau ga naãẽgũ ga yema duũxũgũ ga Ngechucharũ orexũ na yaxugũxũcẽx nadaũnaãgũxũ. Rũ yema nixĩ ga duũxũgũ ga meãma nũxũ ixugũxũ ga Tupanaãrũ ore rũ tama yema ngoxoxũ icuẽxũũgũxũ rũ bai ga yema ngoxochicũnẽxãxũ icuẽxũũgũxũ, rũ tama nũgũ ixãgũxũ na nacatũwa rũ ãxna naxmẽxwa yema ngoxoẽgamaã yaxãegaxũ. Rũ nũxũ chadau ga wena na namaxẽxũ, rũ 1,000 ga taunecũ Cristumaã wũxigu ãẽxgacũ nixĩgũ.

⁵ Rū yemagü nixĩ ga nüxĩrama írüdagüxũ. Natürü ga yema togü ga yuexũ rü tãütáma namaxẽ ñuxmatáta yima 1,000 ya taunecüguwena.

⁶ Rū tataãëgü ya yíxema tüxira írüdagüxe erü Tupanaärü duüxügü tixĩgü. Rū ngẽma Tupanaärü poxcu rü marü tãütáma tümacèx nixĩ. Rū tá Tupanaärü rü Cristuarü ngüxëeruügü tixĩgü. Rū 1,000 ya taunecü tá Cristumaã ãëxgacügü tixĩgü.

ngoxo i Chataná rü marü nagu nayarüchixe

⁷ Rū ngëxguma marü nangupetügu ya yima 1,000 ya taunecü, rü Chataná rü tá ningëx i ngẽma ínapoxcuxüwa.

⁸ Rū nüma i Chataná rü tá ínaxüxü na yawomüxëëãxücèx i guxüma i ñoma i naãnecüãx i duüxügü rü Goga rü Magoga na ngẽmagüxü nangutaquëxëëxücèx na Tupanaärü duüxügümaã nügü nadëixücèx. Rū ngẽma Chatanáärü churaragü, rü ñoma taxtü i taxüärü naxnecüchicutëxerüü tá namuxüchi.

⁹ Rū ngẽmaãcü i Chatanáärü churaragü rü tá ñoma i naãneärü tagu ninguchi. Rū tá Tupanaärü duüxügüxü rü yima ñãne ya Tupana nüxü ngechaxüne ya Yerucharëüxü ínachoeguãchi. Natürü Tupana rü daxüwa tá nanayixëë ya üxü, rü yimamaã tá nixae i guxüma i ngẽma namaã rüxuwänügüxü.

¹⁰ Rū ngẽma ngoxo i ngẽma duüxügüxü womüxëëxü, rü nawa tá natáe ya yima naxtaa ya üxümaã iyaurachiüne ya azufremaã ixaxüne. Rū yima nixĩ ya naxtaa ga marü nawa nawoüne ga yema nüxĩraüxü ga ngoxo rü yema to ga ngoxo ga orearü uruünetá ixixü. Rū yima naxtaawa tá nixĩ i guxügutáma ngunecü rü chütacü ngúxü yangegüxü.

Ngẽma taxü i tochicaxü i cómüxüwa rütocüpëxewa nangugü i duüxügü

¹¹ Rū ñuxüchi nüxü chadau ga wüxi ga taxü ga tochicaxü ga cómüxü, rü nüxü chadau ga guma nawa rütocü. Rū gumachaxwa nibuxmü ga ñoma ga naãne rü guxüma ga daxüwa nüxü idauxü, rü inayarütauxe.

¹² Rū nüxü chadau ga yema yuexü ga yaexü rü buexü ga Tupanapëxegu chigüxü. Rū ningena ga poperagü. Rū yexgumarüü ta ningena ga yema Tupanaärü popera i nagu yawügüxü i ngẽma duüxügü i nüxü nangëxmaxü i maxü i taguma gúxü. Rū yema yuexü rü yexgumarüü ga ñuxãcü na namaxëxü ga wüxichigü rü yexgumarüü ga ñuxãcü na yema poperawa inaxümatüxürüüãcüma Tupana namaã nüxü nixu na ngextá tá naxixü.

¹³ Rū yema yuexü ga taxtü ga taxüwa yexmagüxü rü wenaxärü ínarüdagü. Rū yema yuexü ga tauquewa yexmagüxü rü wenaxärü ínarüdagü. Rū yemaãcü ínarüdagü ga guxüma ga duüxügü ga yuexü. Rū guxüma ga yema yuexü rü Tupana nüxna nicachigü rü yexgumarüü ga ñuxãcü na namaxëxü ga wüxichigü rü namaã nüxü nixu na ngextá tá naxixü.

¹⁴ Rū yemawena rü guma naxtaa ga üxümaã iyaurachiünewa nawoü ga yu guxüma ga norü poramaã. Rū guma naxtaa ga üxümaã iyaurachiüne, rü ngẽma nixĩ i poxcu i taguma iyacuáxü i tümacèx ixixü ya yíxema tama Tupanaärü duüxügü ixigüxe.

¹⁵ Rū guma naxtaa ga üxümaã iyaurachiünewa tawoü ga guxema ingeégaxe nawa i ngẽma Tupanaärü popera i nagu tiwügüxü ya yíxema tüxü nangëxmaxë i maxü i taguma gúxü.

21

Ngexwacaxüxü i ñoma i naãne rü guxüma i daxüwa ngëxmaxü

¹ Rū yemawena nūxū chadau na nayexwacaxūxū ga ñoma ga naāne rū guxūma ga tacū ga daxūwa yexmagūxū. Yerū yema nūxīra yexmagūxū rū marū nangupetū, rū yema taxū ga taxtū rū marū nataxuma.

² Rū nūxū chadau ga guma ñāne ga mexūne ga Yerucharéū ga yexwacaxūne ga daxūguxū ga naānewa Tupanaxūtawa írūxīxūne ga guxūwama mexēchine ñoma wūxi i pacū i ngēxguma iyangīxgu rū ngītecèx ngīgū mexēxcūrūū írūxūne.

³ Rū nūxū chaxīnū ga wūxi ga naga ga yema tochicaxūwa inaxūxū ga tagaācū ñaxū:

“Tupana rū duūxūgūtanūwa nangexma i ñuxmax. Rū natanūwa tá namaxēcha. Rū nūmagū rū norū duūxūgū tá nixīgū. Rū nūma ya Tupana rū natanūwa tá nangēxmaēcha, na guxūguma norū Tupana yīxūcèx.

⁴ Rū nūma tá ínanapi i naxgūūētū i guxūma i ngēma duūxūgū. Rū marū tāūtáma texé tayu, rū texé tūmaārū ngechaūmaā taxaxu, rū texé ngúxū tingegū. Erū guxūma i ngēma ngúxū rū marū inayarūxo”, ñanagūrū.

⁵ Rū guma yema tochicaxūwa rūtocū rū ñanagūrū:

“Dúcèx, choma rū chanangexwacaxūxē i guxūma i tacū i ngēxmaxū”, ñanagūrū. Rū ñuxūchi ñanagūrū ta:

“¡Naxūmatū i ñāā ore! Erū ñāā ore rū aixcūma nixī, rū ñāā nixī i ore i mexū na yaxōxū”, ñanagūrū.

⁶ Rū yemawena rū ñanagūrū choxū:

“Ñuxma rū marū ningu i guxūma. Rū chowa nixī ga inaxūgūxū ga guxūma, rū nataxuma i tacū i chorū yexera ngēxmaēchaxū. Rū yixema itawaxe, rū choma rū tá nangetanūācūma tūxū chaxaxēmare nawa i ngēma dexá i maxēēruū.

⁷ Rū yixema nūxū rūporamaēgūxe i chixexū, rū tá tanayauxgū i guxūma i ngēma mexūgū i nūxū chixuxū. Rū choma rū tá tūmaārū Tupana chixī, rū tūma i chauxacūgū.

⁸ Natūrū ngēma muūēxū i nūxū rūxoexū na chowe naxīxū, rū nawa tá nawoū ya yima naxtaa ya ūxūmaā iyaurachiūne ya azufremaā ixaxūne. Rū ngēxgumarūū ta i ngēma tama yaxōgūxū, rū ngēma chixexū ūgūxū, rū ngēma máētagūxū, rū ngēma naī i ngemaā ipexū, rū ngēma iyuūxū rū ngōxwèxegūxū, rū ngēma tupanenetachicūnèxāxū icuèxūūgūxū, rū ngēma idoratèèxgūxū, rū nawa tá nawoū ya yima naxtaa ya ūxūmaā iyaurachiūne ya azufremaā ixaxūne. Rū ngēma nixī i poxcu i taguma iyacuáxū i nūxū ínanguxēēxū i ngēma tama yaxōgūācūma yuexū”, ñanagūrū.

Yexwacaxūne ga Yerucharéūchiga

⁹ Rū yema 7 ga orearū ngeruūgū ga nūxū yexmagūxū ga 7 ga copagū ga yema 7 ga poxcuruūmaā ixāācuxū, rū yematanūwa rū wūxi ga orearū ngeruū rū chauxcèx nixū, rū ñanagūrū choxū:

“¡Nuā naxū! Rū tá cuxū nūxū chadauxēē i ngēma yaxōgūxū i ñoma namèxrūū tá ixīgūxū ya yima Tupana Nane ga pecaduarū ūtanúcèx yucū”, ñanagūrū.

¹⁰ Rū yexguma yemaācū Tupanaāē i Ūūnexū choxū ngoxetūxēēgu, rū yema orearū ngeruū rū wūxi ga mèxpūne ga taxūnewa choxū naga. Rū choxū nūxū nadauxēē ga guma ñāne ya ūūnene ga Yerucharéū ga daxūguxū ga naānewa Tupanaxūtawa írūxīxūne.

¹¹ Rū guma ñāne rū Tupanaārū yauracūūxūmaā nangóone. Rū yema norū yauracūūxū ga guma ñāne rū ñoma wūxi ya nuta ya mexēchicūrūū nixī. Rū ñoma nuta ya yasperūū nixī na yachipetūxū.

¹² Rû guma ããne rû guxûwama ínapoxegu. Rû nataxûchi rû namáchanexûchi ga yema norû poxeguxû. Rû yema norû poxeguxû rû nüxû nayexma ga 12 ga norû ããx. Rû wûxichigü ga yema ããxwa nayexma ga wûxi ga Tupanaãrû orearü ngeruû. Rû wûxichigü ga yema ããxwa nangoxéga ga wûxichigü ga yema 12 ga Acobu nane ga Yudíugü nawa ne íxû.

¹³ Rû tomaëxpûx ga norû ããx rû napëxewaama nayexma, rû yema to ga tomaëxpûx rû norû toxwecüwawa nayexma, rû yema to ga tomaëxpûx rû norû tûgünecüwawa nayexma, rû yema to ga tomaëxpûx rû naweama nayexma.

¹⁴ Rû guma ããneãrû poxeguxû, rû 12 ga nuta ga taxüchicüétüwa inaxügü. Rû wûxichigü ga guma nutagüwa nangoxéga ga wûxichigü ga norû ngúexüügü ga guma Tupana Nane ga pecaduarü ütanücëx yucü.

¹⁵ Rû yema orearü ngeruû ga chomaã idexaxû, rû nüxû nayexma ga wûxi ga norû ngugüxû ga uirumenëxãnaxcëx na yemamaã nangugüãxücëx ga guma ããne, rû norû ããxgü, rû norû poxeguxügü.

¹⁶ Rû guma ããne rû nawüxigumare ga guxücüwawa. Rû norû mëx rû nawüxigumare namaã ga norû tatachinü. Rû yema orearü ngeruû rû yema uirumenëxãmaã nanangugü ga guma ããne. Rû 2,200 kilómetru nixí ga norû mëx. Rû yexgumarü ta 2,200 kilómetru nixí ga norû tatachinü. Rû 2,200 kilómetru ta nixí ga norû máchane.

¹⁷ Rû yemawena rû inanangu ga yema norû poxeguxû ga guma ããne. Rû 65 metru nixí ga norû máchane. Rû yemaãcü duüxügüarü ngugüxümaã nanangugü.

¹⁸ Rû yema norû poxeguxû ga guma ããne, rû nuta ga mexëchicü ga yaspënaxcëx nixí. Rû nümatama ga guma ããne rû uirunaxcëx nixí. Rû ñoma woruarüü niyauracüü.

¹⁹ Rû guma nutagü ga itacü ga norû poxeguxûpara ixígcü, rû nagúxüraücü ga nuta ga imexëchicümaã nangëxãë. Rû guma nüxíraücü ga napara rû nuta ga yaspëmaã nangëxãë. Rû guma norû taxre ga napara rû nuta ga safirumaã nangëxãë. Rû guma norû tomaëxpûx ga napara rû nuta ga ágatamaã nangëxãë. Rû guma norû ägümücü ga napara rû nuta ga esmerádamaã nangëxãë.

²⁰ Rû guma norû wûximëxpûx ga napara rû nuta ga onichemaã nangëxãë. Rû guma norû 6 ga napara rû nuta ga cornalínamaã nangëxãë. Rû guma norû 7 ga napara rû nuta ga crisólitumaã nangëxãë. Rû guma norû 8 ga napara rû nuta ga berilumaã nangëxãë. Rû guma norû 9 ga napara rû nuta ga topásiumaã nangëxãë. Rû guma norû 10 ga napara rû nuta ga crisoprásamaã nangëxãë. Rû guma norû 11 ga napara rû nuta ga yachítumaã nangëxãë. Rû guma norû 12 ga napara rû nuta ga amatístamaã nangëxãë.

²¹ Rû yema 12 ga norû ããx ga guma ããneãrû poxeguxû rû perlanaxcëx nixí. Rû wûxichigü ga yema ããx rû wûxitama ga perla nixí. Rû yema norû ítamû ga guma ããneãrû ngãxûwa dapetüxû, rû uiruxicanaxcëx nixí. Rû ñoma woruarüü niyauracüü.

²² Rû guma ããnewa rû taxúnema ga ngutaquëxepataxû ga ngextá Tupanaxû nawa yacuëxüügünexü chadau, yerü nümatama ga Tupana ya poracü rû Nane ga pecaduarü ütanücëx yucü rû yema nayexma na duüxügü nüxü icuëxüügüxücëx.

²³ Rû yima ããne rû taxucëxma üëxcü rû tauemacü nüxû nabaxi, erü Tupanaãrû ngóonexütama nixí i nangóonexëëxû. Rû yima Tupana Nane ga pecaduarü ütanücëx yucü nixí ya norû omü ixícü.

²⁴ Rû ngëma Tupanaãrû ngóonexü i yima ããnexü ngóonexëëxü tá nixí i

nangóonexēēxǔ naxcèx i guxǔma i ñoma i naānecǔāx i duǔxǔgǔ. Rǔ ngema tá nangugǔ i guxǔma i nachiuānegǔarǔ āēxgacǔgǔ i yaxōgǔxǔ rǔ tá Tupanana nayana i norǔ mexǔgǔ.

²⁵ Rǔ norǔ iāxgǔ rǔ tagutáma narǔwāxtagǔ erǔ ngema rǔ guxǔguma nangunexecha rǔ taguma nachǔta.

²⁶ Rǔ ngema tá nanana i guxǔma i ñoma i naāneārǔ mexǔgǔ.

²⁷ Natǔrǔ tagutáma ngēxma naxǔcu i ƭacǔ i Tupanapēxewa chixexǔ, rǔ bai ya texé ya chixexǔ úxe rǔ ēxna idoratèxáxe. Rǔ yíxema Tupana Nane ga pecaduarǔ útanǔcèx yucǔarǔ poperawa ngoxégagǔxexicatátama tixǔgǔ ya ngēxma chocuxe.

22

¹ Rǔ ñǔxǔchi ga yema orearǔ ngeruǔ rǔ choxǔ nǔxǔ nadauxēē ga wǔxi ga natǔ ga metacǔchiǔxǔ rǔ ichipetǔchiǔxǔ ga dexá ga maxēēruǔ. Rǔ yema tochicaxǔ ga nawa natogǔxǔ ga Tupana rǔ Nane ga pecaduarǔ útanǔcèx yucǔ, rǔ nawa nixǔ ga ne nadaxǔ ga yema natǔ.

² Rǔ guma iāneārǔ ngāxǔwa dapetǔxǔ ga ítamǔarǔ ngāxǔgu nida ga yema natǔ. Rǔ norǔ guxǔcutǔwa narǔxǔgǔ ga naǔgǔ ga maxēēruǔ. Rǔ yema naǔgǔ rǔ wǔxicanatama naxo ga wǔxichigǔ ga tauemacǔgu rǔ yemaācǔ 12 ēxpǔxcǔna naxo ga wǔxi ga taunecǔgu. Rǔ naātǔgǔ ga yema naǔgǔ, rǔ guxǔ i nachiuānecǔāx i duǔxǔgǔ i yaxōgǔxǔārǔ taāēxēēruǔ nixǔ.

³ Rǔ ngema rǔ nataxǔtáma i ƭacǔ i Tupana chixexǔ namaā naxuxuchixǔ. Rǔ yima iānewa tá nangēxma i norǔ tochicaxǔ ya Tupana rǔ Nane ga pecaduarǔ útanǔcèx yucǔ. Rǔ norǔ duǔxǔgǔ rǔ tá nǔxǔ nicuèxǔǔgǔ.

⁴ Rǔ ngēma norǔ duǔxǔgǔ rǔ tá nachiwexǔchixǔ nadaugǔ, rǔ tá naegamaā nixāēgacatǔ.

⁵ Rǔ ngema rǔ tagutáma nachǔta. Rǔ ngēma norǔ duǔxǔgǔ, rǔ taxucèxtáma nanaxwèxe i daparina rǔ ēxna üèxcǔ na nangóonexǔcèx. Erǔ nǔmatama ya tǔrǔ Cori ya Tupana rǔ tá nǔxǔ nabaxi. Rǔ nǔmagǔ i ngēma duǔxǔgǔ rǔ guxǔgutáma wǔxigu Tupanamaā āēxgacǔgǔ nixǔgǔecha.

Marǔ ningaica na wena núma naxǔxǔ ya Ngechuchu ya Cristu

⁶ Rǔ ñǔxǔchi ga yema Tupanaārǔ orearǔ ngeruǔ rǔ ñanagǔrǔ choxǔ:

“Ñāā ore rǔ aixcǔma ixǔxǔ nixǔ, rǔ ñāā nixǔ i ore i mexǔ na yaxōxǔ. Rǔ nǔma ya tǔrǔ Cori ya Tupana ga nuxcǔma norǔ orearǔ uruǔgǔmaā nǔxǔ ixucǔ ga ƭacǔ tá na ngupetǔxǔ, rǔ nǔmatama nixǔ i ñǔxma inamuāxǔ i norǔ orearǔ ngeruǔ i daxǔcǔāx na norǔ duǔxǔgǔxǔ nǔxǔ nadauxēēxǔcèx na ƭacǔ tá paxa nangupetǔxǔ”, ñanagǔrǔ.

⁷ Rǔ nǔma ya tǔrǔ Cori ya Ngechuchu rǔ ñanagǔrǔ:

“Paxa tá íchangu. Rǔ tataāē ya yíxema naga ñnǔxē i ngēma Tupanaārǔ ore i ñāā poperagu úmatǔxǔ”, ñanagǔrǔ.

⁸ Rǔ chomatama i Cuáǔ rǔ nǔxǔ chaxǔnǔ rǔ nǔxǔ chadau i guxǔma i ngēma nǔxǔ chixuxǔ. Rǔ yemaxǔ chaxǔnǔguwena rǔ nǔxǔ chadèxǔguwena, rǔ yema orearǔ ngeruǔ ga yemaxǔ choxǔ dauxēēxǔpēxegu chacaxǔpǔxǔ na nǔxǔ chicuèxǔxǔcèx.

⁹ Natǔrǔ ga nǔma rǔ ñanagǔrǔ choxǔ:

“¡Tāxǔ i ngēma cuxǔxǔ! Erǔ choma rǔ ta Tupanaārǔ duǔxǔ chixǔ, ngēxgumarǔ i cuma rǔ cueneēgǔ i Tupanaārǔ orexǔ ixugǔxǔ rǔ ngēma duǔxǔgǔ i naga ñnǔxēxǔ i ngēma ore i ñāā poperagu úmatǔxǔ. Rǔ name nixǔ i Tupanaxǔ quicuèxǔ”, ñanagǔrǔ.

¹⁰ Rǔ ñanagǔrǔ ta choxǔ:

“Tama name na icuyacúxŭ i ngēma Tupanaārŭ ore i ñaã poperagu ũmatŭxŭ, erŭ marŭ ningaica na yanguxŭ i ngēma ore.

¹¹ Natŭrŭ ngēma chixexŭ ũgŭxŭ, rŭ chixexŭ tá naxŭgŭeche. Rŭ ngēma Tupanapēxewa chixri maxēxŭ, rŭ chixri tá namaxēēcha. Natŭrŭ yŭxema mexŭ ũgŭxe, rŭ name nixŭ na mexŭ taxŭgŭechaxŭ. Rŭ yŭxema Tupanapēxewa ixŭŭnexē, rŭ name nixŭ na Tupanapēxewa tixŭŭneēchaxŭ”, ñanagŭrŭ.

¹² Rŭ ñanagŭrŭ ga Ngechuchu:

“Dŭcèx, paxa tá íchangu namaã i ngēma ãmare i wŭxichigŭna tá chaxãxŭ ngēxgumarŭŭ na ñuxãcŭ tanaxŭxŭ i tŭmax.

¹³ Choma nixŭ i norŭ ũgŭ i guxŭma, rŭ chowa nixŭ i yacuáxŭ erŭ nataxuma i tacŭ i choweama ũxŭ.

¹⁴ Rŭ tataãēgŭ ya guxãma ya yŭxema yima pecaduarŭ ũtanŭcèx yucŭgŭwa tŭgŭ iyauxgŭchiruxe na Tupanapēxewa timexŭcèx na yima ñãneārŭ ñãxwa tichocuxŭcèx rŭ nŭxŭ tangŭxnetagŭxŭcèx i ngēma norŭ o i ngēma naŭ i maxēēruŭ.

¹⁵ Natŭrŭ tãŭtãma yima ñãnewa nichocu i ngēma tama yaxŭgŭxŭ, rŭ ngēma iyuŭxŭ rŭ ngŭxwèxegŭxŭ, rŭ ngēma naŭ i ngemaã ipegŭxŭ, rŭ ngēma máētagŭxŭ, rŭ ngēma tupananetachicŭnèxãxŭ icuèxŭŭgŭxŭ. Rŭ ngēxgumarŭŭ ta i ngēma idoratèèxgŭxŭ i norŭ me ixŭxŭ na togŭxŭ nawomŭxēēgŭxŭ, rŭ tãŭtãma nawa nichocu ya yima ñãne.

¹⁶ Rŭ choma i Ngechuchu, rŭ guxãma i pema i yaxŭgŭxŭtanŭwa chanamu i chorŭ orearŭ ngeruŭ na pemaã nŭxŭ yaxuxŭcèx i guxŭma i ngēma chorŭ ore. Rŭ choma nixŭ i Dabítaa chiŭxŭ. Rŭ choma nixŭ ya yima woramacuri ya pèxmama poraãcŭ nangŭonexēēcŭrŭŭ chiŭxŭ”, ñanagŭrŭ.

¹⁷ Rŭ Tupanaãē i ũŭnexŭ rŭ guxŭma i yaxŭgŭxŭ, rŭ Ngechuchuxŭ ñanagŭrŭgŭ:

“¡Nuã naxŭ!” ñanagŭrŭgŭ. Rŭ yŭxema nŭxŭ ñnŭxē i ñaã ore, rŭ:

“¡Nuã naxŭ!” ñatagŭgŭ. Rŭ yŭxema itawáxe rŭ tŭxŭ nachixégaxe, rŭ name nixŭ i nuã taxŭ rŭ tŭxŭ nangetanŭãcŭma nawa taxaxe i ngēma dexá i maxēēruŭ.

¹⁸ Rŭ guxãma ya yŭxema irŭxŭñnŭxē i ñaã Tupanaārŭ ore i ñaã poperagu ũmatŭxŭ, rŭ tŭmamaã nŭxŭ chixu rŭ ngēxguma chi texé íyatŭxēēgu i ngēma Tupanaārŭ ore i ñaã poperagu ũmatŭxŭ, rŭ Tupana rŭ tá tŭmacèx nanayexeraxēē i ngēma poxcuruŭgŭ i ñaã poperawa nachiga naxŭmatŭxŭ.

¹⁹ Rŭ ngēxguma chi texé nŭxŭ ũpetŭgu i wŭxitama i ñaã Tupanaārŭ ore i ñaã poperagu ũmatŭxŭ, rŭ Tupana rŭ tãŭtãma tŭxŭ nŭxŭ nangŭxnetaxēē i ngēma norŭ o i ngēma naŭ i maxēēruŭ i ñaã poperawa nachiga naxŭmatŭxŭ. Rŭ ngēxgumarŭŭ tá ta tãŭtãma tŭxŭ nimucuchi nawa ya yima ñãne ya ũŭnene i ñaã poperawa nachiga naxŭmatŭne.

²⁰ Rŭ yima nŭxŭ ixucŭ i ñaã ore, rŭ ñanagŭrŭ:

“Ngēmaãcŭ, paxa tá íchangu”, ñanagŭrŭ. Rŭ ngēmaãcŭ yŭ. Rŭ choma i Cuáŭ rŭ ñacharŭgŭ:

“¡Nuã naxŭ Pa Cori ya Ngechuchu!” ñacharŭgŭ.

²¹ Rŭ chanaxwèxe i tŭrŭ Cori ya Ngechuchu ya Cristu poraãcŭ pexŭ narŭngŭxēē i guxãma i pemax. Rŭ ngēmaãcŭ yŭ.